Same book available on CC no
524

दशोपनिषद्भाष्यम् - भागः -

१-२४६

Dashopanishad Bhashya. Vol. I

छान्दोग्योपनिषद्भाष्यम् - भागः -

श्रीरस्तु ॥

श्रीभूमिदेवीसमेत श्रीनिवासपरब्रह्मणे नमः ॥

छान्दोग्योपनिषद्भाष्यसहितं

ईशोपनिषद्भाष्यम् ॥

श्रीमद्रङ्गरामानुजमुनिविरचितभाष्येण युक्तं

[illegible], छान्दोग्य, श्वेताश्वतर, अथर्वशिखा,

मन्त्र, अग्निरहस्य, कौषीतक्यादीना

मुपनिषत्सुवृत्तयश्च ॥

एतत्

श्रीमच्छ्रीनिवासरामानुजमहादेशिकचरणनलिन

परिचर्याधिगतवेदान्तयाथात्म्येन

ओप्पिलियप्पन्सन्निधि,

व. न. कृष्णमाचार्येण

विद्वज्जनैस्सह यथामति परिशोध्य

कुम्भघोणे वैदिकवर्धिनीमुद्राक्षरशालायां

समुद्रितं सञ्जयतेतराम् ॥

15—10—13.

இரண்டுஸெட்புடமும்பைண்டுள்பட விலைரூ. 6-8-0.

अस्य ग्रन्थस्य मुद्रापकः प्रकाशकश्च

व. न. कृष्णमाचार्यः ॥

प्रकाशनस्थानं ओप्पिलियप्पन्सन्निधि.

Q15 gx 10 31N; 2

14246

ஶாரீரகவிஷயஸூசீ ॥

ஶ்வேதாஶ்வதரோபநிஷத்

அத²ர்வஶிகோபநிஷத்

கௌஷீதக்யுபநிஷத்

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌹𑌯𑌗𑍍𑌰𑍀𑌵𑌸𑌮𑍇𑌤 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌨𑌿𑌵𑌾𑌸𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍇 𑌨𑌮𑌃

𑌰𑌙𑍍𑌗𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍋𑌪𑍇𑌤𑌾
𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑌹𑌰𑌿𑌃 𑌓𑌮𑍍 ॥ 𑌓𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 । 𑌓𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌤𑍇 𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌾𑌯 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌅𑌤𑌸𑍀𑌗𑍁𑌚𑍍𑌛𑌸𑌚𑍍𑌛𑌾𑌯𑌮𑌞𑍍𑌚𑌿𑌤𑍋𑌰𑌃𑌸𑍍𑌥𑌲𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 ।
𑌅𑌞𑍍𑌜𑌨𑌾𑌚𑌲𑌶𑍃𑌙𑍍𑌗𑌾𑌰𑌮𑌞𑍍𑌜𑌲𑌿𑌰𑍍𑌮𑌮 𑌗𑌾𑌹𑌤𑌾𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥
𑌶𑍍𑌰𑍀𑌶𑍈𑌲𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌵𑌂𑌶𑌾𑌬𑍍𑌧𑌿𑌕𑍌𑌸𑍍𑌤𑍁𑌭𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌗𑌦𑍍𑌗𑍁𑌰𑍋𑌃 ।
𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌤𑍍𑌤𑌾𑌤𑌯𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌚𑌰𑌣𑍌 𑌶𑌰𑌣𑌂 𑌵𑍃𑌣𑍇 ॥ ௨ ॥
𑌶𑍍𑌰𑍀𑌤𑌾𑌤𑌗𑍁𑌰𑍁𑌸𑍇𑌵𑌾𑌪𑍍𑌤𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌯𑍁𑌗𑌲𑌾𑌶𑌯𑌃 ।
𑌵𑌾𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌗𑍁𑌰𑍁𑌶𑍍𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌾𑌨𑍍 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌯𑌸𑍇 𑌮𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌭𑍂𑌯𑌸𑍇 ॥ ௩ ॥
𑌯[illegible] 𑌮𑌯𑌾 𑌪𑌰𑌮𑌹𑌂𑌸𑌤𑌾 ।
𑌤𑌮𑌹𑌂 𑌶𑌿𑌰𑌸𑌾 𑌵𑌨𑍍𑌦𑍇 𑌪𑌰𑌕𑌾𑌲𑌮𑍁𑌨𑍀𑌶𑍍𑌵𑌰𑌮𑍍 ॥ ௪ ॥
𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂 𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌣𑌯𑍋𑌗𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌮𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌗𑍁𑌰𑍂𑌨𑌪𑌿 ।
𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌯𑌥𑌾𑌮𑌤𑌿 ॥ ௫ ॥

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍌𑌪𑌯𑌿𑌕𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌙𑍍𑌗𑌵𑌿𑌷𑌯𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑍁𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇— (𑌓𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰 𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌂 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌭𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑌵𑌯𑌵𑌭𑍂𑌤𑌮𑍋𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌓𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌤𑍍𑌵𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌵𑌯𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾 𑌅𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌵𑌯𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾 𑌮𑍁𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌮𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌣𑍀𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 “𑌏𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑌾𑌕𑍍𑌷𑌰𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌾𑌨𑍁𑌗𑍁𑌣𑍍𑌯𑌾𑌦𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 [illegible] 𑌚, 𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌵𑌯𑌵𑌲𑌕𑍍𑌷𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌤𑍁 𑌮𑍁𑌖𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍋𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌵𑌯𑌵𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌲𑌕𑍍𑌷𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌰𑍋𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌮𑌾𑌹— (𑌓𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑌤 𑌓𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍍𑌯𑌾𑌰𑌭𑍍𑌯𑍋𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑌿, 𑌅𑌤 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌵𑌯𑌵𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑌂) 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌓𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑌂 𑌇𑌦𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌭𑍂𑌤𑌿 𑌰𑌸𑌤𑌮𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌕𑌥𑌨𑌂 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

॥ ௨ ॥

॥ ௩ ॥

॥ ௪ ॥

॥ ௨ ॥

॥ ௩ ॥

॥ ௪ ॥

த்யாநம் யதாக்ர ப்ரணவஸ்யைவ ஸாக்ஷீ ॥ ॥ ௫ ॥

ததேதத் த்யாநமோமிதி தத்விஞ்க்ஷரே ஸம்ஸ்ருஜ்யதே யதா வேதித்யாநம் ஸாமோத்கீத ரூபயோதா மேவ தாவந்நாந்யஸ்ய காரஃ ॥ ॥ ௬ ॥

ரூபயிதாஹமேவகாரோ நாம்ஹவதி யஸ்தமேவம் விஜாநக்ஷரமு த்கீதமுபாஸ்தே ॥ ॥ ௭ ॥

ததா ஸர்வமேகாக்ஷரம் யச்ச கிஞ்சிஜ்ஜகதேத்ராதித்யேவ ததாமோதேஷா ஸர்வஸம்ப்ரத்யயமேகாக்ஷரா ஸமப்யயிதாஹமேவ கா

ப்ரணவஸ்ய பாரம்யமப்யவாத்யதயா பாம்ஸ்துதிர்ஹாவ: । (அக்ஷ ஸாக்ஷீ) ஸ்தாவி ததேதத்த்யாநமிதி த்யாநமுச்யதே । உக்தார்த்தா வாக் ப்ரண யோ தித்யாநமேவ ததஹிணமேவ அக்ஷாரயோரபி தித்யாநகம் உ ஷவ்யூ ॥ ॥ ௫ ॥

(ததேதத் த்யாநமோமிதி தத்விஞ்க்ஷரே ஸம்ஸ்ருஜ்யதே) அக்ஷாரா த்மகம் ததேதத் த்யாநம் ஓமிதி தத்விஞ்க்ஷரே உத்கீதாவயவஸம்ஹிதே ஸம் ஸ்ருஜ்யதே । உத்கீதஸ்ய அமாரம்பஸாமேஹக்திரம்பமேவ அக்ஷாரரம்ப தயோத்கீதாவயவப்ரணவஸ்ய அக்ஷாராஹ்ராம் ஸம்ஸ்ருஷ்டகத்தாத்கதித்ய மேவ ஸம்ஸ்ருஷ்டமிதித்யர்த்த: । வாக் ப்ரணாத்மகத்யாநாஸ்ராவிசி ஷ்டாக்ஷாரஸம்ஸ்ருஷ்டதயோத்கீதாவயவப்ரணவோபாஸநம் கதவ்யமித்ய ர்த்த: । (யதாமேவ த்யாநள ஸாமோத்கீத ரூபயோதாமேவ தாவந்நாந்ய ஸ்ய காரம்) யதா ஹம்ஸதீ த்யாநீஹம்பதள ப்ராத்யர்த்தாய ஸம்ஸ்ருஜ்ய யாதாம் ததாந்யாந்யகாரப்ராவகத்வம் ப்ரஸக்தமித்யர்த்த: । த்யாநா விதி பாம்ஸத்வந்நே மாநுஷே । தத்ஸ்வரோங்காரேணாபி ஸ்வஸம்ஸ்ருஷ்ட த்யாநேந காரப்ராவகத்திஹாவ: ॥ ॥ ௬ ॥

ததாஸகோப்ரஹ்மாதா ஸ்வாவாஸ்யோங்காரமத்ரமேகாரப்ராவகத்ராஹ— (ரூபயிதாஹமேவ காரோநாம்ஹவதி யஸ்தமேவம் விஜாநக்ஷரமுத்கீதமுபாஸ்தே ॥) காரோத்ராதிவிசிஷ்டோத்கீதாவய வோபாஸநஸ்ய யஜமாநமதகாரோத்விரேவ மமோதித்யர்த்த: ॥ ॥ ௭ ॥

(ததா ஸர்வமேகாக்ஷரம்) ஓங்காரேணைகாக்ஷரமித்யர்த்த: । ததேவோபபாதயதி— (யச்ச கிஞ்சிஜ்ஜகதேத்ராதித்யேவ ததாஹ) மோகேஷ்யைகாக்ஷரம் ப்ரயந்து பாரார்ஷ: ஏதித்யேகாநாதீத்யர்த்த: । (ஸர்வோஷா ஸம்ப்ரத்யயமேகாக்ஷரா) உபப்ரூ:ப்ரஸித்தா । மோகே ஸம்ப்ரத்யயாநுஸிரேதித்யேகாக்ஷரம் ப்ரயந்தி । அதோமேகாக்ஷராரப்யஸ்யோங்கா ரஸ்ய ஸம்ப்ரத்யமேகாக்ஷராரம்பவோங்காரஸம்ப்ரத்யயித்யர்த்த: । ஸர்வம் ஸம்ப்ரத்யயமணவிசிஷ்டோங்காரோபாஸநஸ்ய மமோஹ— (ஸம

മാനാം ഭവതി യ ഏതദേവം വിദ്വാനക്ഷരമുദ്ഗീഥമുപാസ്തേ ॥ ॥ ൮ ॥

തേനേയം ത്രയീവിദ്യാ വൎത്തതേ ഓമിത്യാശ്രാവയത്യോമിതി ശംസത്യോമിത്യുദ്ഗായത്യേതസ്യൈവാക്ഷരസ്യാപചിത്യൈ മഹിമ്നാ രസേന ॥ ॥ ൯ ॥

തേനോഭൌ കുരുതോ യശ്ചൈതദേവം വേദ യശ്ച ന വേദ നാനാ തു വിദ്യാ ചാവിദ്യാ ച യദേവ വിദ്യയാ കരോതി ശ്രദ്ധയോപനിഷദാ തദേവ വീൎയവത്തരം ഭവതീതി ഖല്വേതസ്യൈവാക്ഷര

ആപയിതാ ഹ വൈ കാമാനാം ഭവതി യ ഏതദേവം വിദ്വാനക്ഷരമുദ്ഗീഥമുപാസ്ത ഇതി ॥) യജമാനസ്യ കാമസമൃദ്ധിം കരോതീത്യൎത്ഥഃ ॥ ॥ ൮ ॥

ഉപാസ്യമോങ്കാരം പ്രരോചനായ സ്തൌതി — (തേനേയം ത്രയീവിദ്യാ വൎത്തത ഇത്യാദിനാ ॥) തേന പ്രകൃതേന ഉപാസ്യേന ഓങ്കാരേണ ത്രയീവിദ്യാ ത്രയീവിഹിതം കൎമ്മ പ്രവൎത്തത ഇത്യൎത്ഥഃ । തദേവോപപാദയതി — (ഓമിത്യാശ്രാവയത്യോമിതി ശംസത്യോമിത്യുദ്ഗായതീതി ॥) ഓങ്കാരപൂൎവ്വകത്വാദാശ്രാവണശംസനോദ്ഗാനാനാമിത്യൎത്ഥഃ। കിമിത്യോങ്കാരപൂൎവ്വകമേവാശ്രാവണാദികം ക്രിയത ഇത്യത്രാഹ — (ഏതസ്യൈവാക്ഷരസ്യാപചിത്യൈ മഹിമ്നാ രസേന) രസേന സാരഭൂതേന മഹിമ്നാ മഹത്ത്വേന യുക്തസ്യൈതസ്യ ഓങ്കാരലക്ഷണസ്യാക്ഷരസ്യാപചിത്യൈ പൂജാൎത്ഥമിത്യൎത്ഥഃ ॥ ॥ ൯ ॥

നന്വേവം വിദ്വദ്ഭിരപി കൎമ്മണോഽനുഷ്ഠീയമാനത്വസാമ്യാത് വിദ്യാവൈയൎത്ഥ്യമിത്യാശങ്ക്യ സത്യം വിദ്വദ്ഭിരവിദ്വദ്ഭിരപി ലോകേ ഓങ്കാരേണ കൎമ്മാനുഷ്ഠീയതേ, തഥാഽപി വിദ്യാവിദ്യയോൎവിലക്ഷണത്വം, വിദ്യയാ ക്രിയമാണം ഹി കൎമ്മ വീൎയവത്തരം ഭവതി, ഏതാദൃശം തു ന തദിത്യാഹ (തേനോഭൌ കുരുതോ യശ്ചൈതദേവം വേദ യശ്ച ന വേദേത്യാദിനാ ॥) (നാനാ തു) വിലക്ഷണമേവേത്യൎത്ഥഃ । യദേവ കരോതീത്യൎത്ഥഃ । വിദ്യാ ഉപാസനം । ശ്രദ്ധാ ആസ്തിക്യബുദ്ധിഃ । ഉപനിഷച്ഛബ്ദേന ഉപനിഷജ്ജന്യം ബ്രഹ്മാത്മകജ്ഞാനമുച്യതേ । കൎമ്മണോ വീൎയവത്തരത്വം നാമ പ്രബലകൎമ്മാന്തരാപ്രതിബന്ധഫലകത്വം । (ഇതി ഖല്വേതസ്യൈവാക്ഷരസ്യോപവ്യാഖ്യാനം ഭവതി) രസതമത്വകാമാപ്തിസമൃദ്ധിഗുണകത്വാദിഭിരുക്തപ്രകാരൈൎവിശിഷ്ടമഹിമതമുപാസനം സൎവ്വമേതദക്ഷരവിഷയകമേവേത്യൎത്ഥഃ । തത്ര ഉപാസ്യഭേദശങ്കാ ന കാൎയേതി ഭാവഃ । ഏതത്സമാനാൎത്ഥവാക്യവിഷയാധികരണാന്യുപന്യസ്യന്തേ ശ്രീഭാഷ്യേ 'സ ഏഷ രസാനാം രസതമഃ പരമഃ പരാൎദ്ധ്യോഽഷ്ടമോ യദുദ്ഗീഥഃ' ഇത്യേവംജാതീയകാനാം വാക്യാനാം "ഇയമേവ ജുഹൂരാദിത്യഃ കൂൎമ്മഃ സ്വൎഗ്ഗോ ലോക ആഹവനീയ" ഇത്യാദിവാക്യവത് സ്താവകത്വമേവ, ന തു രസതമത്വാദിലക്ഷ

णोपास्यत्वमस्योक्तम् । "ओमित्येतदक्षरमुद्गीथमुपासी
त" इति नोपासनं विधीयते । उद्गीथविधिविशिष्टानुष्ठानौपयिकज्ञा
नसाधनत्वाद्वीर्यवत्त्वोपासनसम्बन्धः । अतोऽनुवाद एव । तत्र
रसतमादिवाक्ये सन्निहितविध्यभावेन तच्छेषवाक्यतया
स्थापकत्वाभावेन उद्गीथपदोपस्थापितक्रतुप्रकरणपठितोद्गीथ
विध्येकवाक्यतयैव रसतमादिवाक्यानां स्थापकत्वम् । न च स्थापक
वाक्यानां स्तुत्यविधिसन्निधिव्याहारनियमोऽस्ति "एतद्ब्राह्म
णान्येव पञ्च हवींषि यद्ब्राह्मणानीतराणि" इत्यादिष्वर्थ
वादेषु व्यभिचारात् । अस्तु वा "उद्गीथमुपासीत" इत्युपासन
विधिः, तच्छेषवाक्यता च रसतमादिवाक्यानां, तथाऽपि रसतमादिवा
क्यानां नोपासनविषयसमर्पकत्वेनैकवाक्यत्वं "ओमित्येतदक्ष
र" इत्यनेनैवोपास्यस्य सिद्धत्वात् । अपि तु उपास्योद्गीथस्था
पकत्वेनैव उपास्योद्गीथगताय स्तुतिमात्रस्यापेक्षितत्वात् इति
"स्तुतिमात्रमुपादानादिति चेत्" इति सूत्रस्य पूर्वपक्षांश
स्य "नापूर्वत्वात्" इति सूत्रस्य च 'भावशब्दाच्च' इति सूत्र
स्य च विषयः कृतः । अयमर्थः — उद्गीथे रसतमत्वादीनां मानान्तरा
प्राप्तानामनुवादत्वेन स्तुत्यर्थत्वं, 'इयमेव जुहूः' इति
त्यादौ जुह्वादिविधेयसन्निहिततया तच्छेषवाक्यत्वेन तत्स्तावकत्व
सम्भवेऽपि क्रतुप्रकरणपठितोद्गीथविधेरसन्निहिततया तच्छेष
वाक्यत्वाभावात्, "एतद्ब्राह्मणान्येव पञ्च हवींषि" इत्यादिव
त्तच्छेषवाक्यतायाः परिकल्पनागौरवात्, "ओमित्येतदक्षरमुद्गीथमु
पासीत" इति सन्निहिते विस्पष्टविधिप्रत्ययान्ते क्रियावादिनि
भावशब्दे विद्यमाने तच्छेषवाक्यतामनादृत्य क्रतुप्रकरण
पठितोद्गीथविधेयैकवाक्यतायाः कल्पनस्यान्याय्यत्वात् । न च सन्निहि
तोपासनविधेयैकवाक्यत्वेऽपि उपास्योद्गीथस्थापकत्वेन
रसतमादिवाक्यानामेकवाक्यतास्तु, न तु उपास्यसमर्पकत्वे
नेति वाच्यम् । उपासनविषयसमर्पकतया प्रत्यक्षविशेषपरत्व
सम्भवति व्यर्थप्रायस्तुतिपरत्वकल्पनाया अयुक्तत्वात् । अतो रस
तमादिगुणविशिष्टोपास्यत्वमेव । तस्य रसतमादिविशिष्टतयैव
उद्गीथोपासनं कर्तव्यं तद्वाक्यार्थपरिसिद्धम् । यथा "ओमित्ये
तदक्षरमुद्गीथमुपासीत" इत्यादौ निर्विशेषसामान्येन प्रव्य
हारासम्भवाद्विशेषाकाङ्क्षायां तत्तद्वाक्यगतानां सर्वोद्गीथव्य
क्तीनां सन्निहितत्वात्तन्मात्रविषयत्वमेव उद्गीथश्रुतेर्युक्तम् ।
तत्र ताम्बूलावान्तररसतमत्वावस्थितहिरण्यपरार्धाकाशा
दिदृष्टिविशिष्टोपासने तादृशावान्तरोद्गीथव्यक्तेरेव कर्त-

ஸர்வப்ரயத்நதயா உபாஸ்யத்வம், தத் ப்ராப்தாரமதொதீயவ்ருத்தே: । அத ஏவ ஸர்வப்ராப்தாமதொதீயாநாமைக்யம் ப்ரத்யக்ஷம், ஸ்வராதிமெஷெந உதீய வ்ருத்தீநாம் ஸிஷ்டத்வாத் । நமோதீயப்ராப்தே ஸ்வஜாதஸக்ஷணபாயஸ்ஸம் மஜதிவாயு: । ப்ராக்ஷவ்யதிரேகயெத்ராதௌ வ்யப்ரபாதஸ்ய வ்ருத்திவிஶெ ஷாயகஸ்யவழி "ஜாதிவ்யக்திகுணக்ரியாஸம் ஸயதோ ப்ராப்தமக்ஷிதெ । க்ருஷ்ணாதி பதி ஸாஞாஸ: காப்ராப்திஸ்து வீஸ்த்த" இதிந்யாயெந ப்ராப் த்யபுருஷாதயா: வ்யக்ஜாதெ:, ஆக்ஷ்யாயாவ்ருக்ஷ்யாவரித்யாமெந வ்யப்ராப்த்யாபாயஜத்ராக்ஷீத்ரா உதீயப்ராப்தெரவ்யாபாயாஸ் த த்வாவாமதொதீயமாத்ரவிஷயக ஏவேதி வ்யப்ரவுவக்ஷ ப்ராவெ உ வ்யதெ— "ஸம்யாவபெஸாஸ்த நப்ராவாஸாஹி ப்ரதிவெஷ்டி" । தாப்பே: வ்யப்ரவுவக்ஷ்யாவயுத்யயுஃ । உதீயாத்யம்மாவபெஸா உவாஸநாஸ்த த்வாவாமதொதீயவ்ருத்திஷெவ நவ்யவதிஷெரது, ஸவிதா ப்ரதிப்ராவம் ஸம்பெஸ்ரது । ப்ராக்ஷ்ம் வ்யமோநயெத்ராதௌ ப்ராக்ஷவதஸமீஸிவ்யாஹா ராத்யாநாவத்ரா விஶிஷெகாயுவ்ய த்யாயநாயாவிஶெஷவ்ய வ்யத்ப்ராப்தெ: வீமெநழி வ்யக்யதெ காத ப்ரபாயகாஹாவெநாவி ஶெஷவ்யவ்யதொதீயப்ராப்தெ: ஸஞிமிமாதெரண ஸம்கொவாஹாவாஸ் ப்ராவாஞராமத: க்யதாமெஸ்ர வ்யயாஜ்ரமாநஉதீய: ப்ராவாஞரொகொ வாஸநவ்யகாரெணாவ்யாவாஸ்யஇத்யயுஃ । ‘மாத்ராதிவஉாவிரொயஃ’। ப்ராவாஞரா மாதாநாம் மாத்ராதீநாம் ப்ராவாஞரா மாதக்யதாஸம்பம்ய வஸ் ப்ராவாஞராமதாவாஸநாநாமேவி ப்ராவாஞராமதொதீயஸம்பம்ய விரொயாஹாவாதிதி ஸ்தித்ம் । தயா மணொவஸம்ஹாரவாதெ "ஜதி தெத்ரக்ஷுரமதீயமெவாஸீதெ" த்ராதிநா விஹிதாநாமோமாவபெஸா வாஸநாநாமெவ்யஹிவரிதக்யதாஸம்பம்யிஜஹம்வஸ்யாவிதக்யதாஹெ உதிராகாம்க்ஷவணயுதாதிவஸ் ஸவ்யஹிவரிதக்யதாஸம்பந்யதீயொவ ஸ்யாவிதக்யதாஹமெவெநவ வெநராகாம்க்ஷ்யாஸ் "தஷெவ வீயயுவத்ரம் ஹவதீ"தி வீயயுவத்ரகாதிப்ரவணாநாமயுவாதகாத்ரீஹிவெப்ராக்ஷண வணயுதாதிஷம்மகாஸ் உவாஸநாமி க்யதள நியமெநோவாஷெயாநீதி வ்யப்ரவுவக்ஷ ப்ராவெ உவ்யதெ— "தணிஸயுராரணாநியமேஸ்தத் ப்ரஷ்டே: வ்யப்ரத்யவ்யதிபம்ய: ஹஸ்" । நியயுராரணம் நிஸ்யெந மநவொரவஸ்ய வநு । யத்ராநதித்யயுஃ । தவெஸ்யாவாஸநஸ்யாநியமஃ நியமெநாநந் ஷாநு । ‘தெநொஹள காராதொயமெஸ்தஷெவம் வெஷயஸ் நவெஷெ’ த்யநியமெஹயுநாஸ், தவெஸ்யாவாஸநஸ்ய வ்யபமகமயுராவ்யதிபம்ய ராப்ரவவீயயுவத்ரக வக்ஷணஹஹாஞரவதெந கமயுராம்மகாஹாவாதித்ய யுஃ । கயம்ஹாவ:-வணயுதொதம்பாரகாதிஸ்யெவியிவிதக்யப்ரவணா

ஸ்யோபவ்யாக்யாநம் பவதி ॥ ॥ ௧௦ ॥

இதி ப்ரதமப்ரபாடகே ப்ரதம: கண்ட: ॥

தேவாஸுரா ஹ வை யத்ர ஸம்யேதிர உபயே ப்ராஜாபத்யா

த்வயோர்வா தேநைவ விஶுத்திஜநந்ய ப்ராணஸ்தேநைவ ஸமஸ்தவே ணே விரத்ய ப்ராபாராஶ்சர்யம் ஹி சேத் । உபாஸநாயாஶ்ச விஶு த்திஶ்ரவணாத் ஸம்ஸ்ருஷ்டிவிதேர்வாக்யஹேதுஶங்கா । அத: பரந்தோதாம் பலதாதிவிஶ்வேக்ஷயா உபாஸநவித்யேவைஷட்யா ஸ்தமவித்யம் ஸம்பவதீதி । இதி ஸ்திதம் । ததா ச ஶமதாதே ஶுத்திப்ரதிஷ்டாப்யநோபாஸநாநாமுத்கீதவித்யாவஹிதயஜ்ஞாதிகர்மநிஷ்டாத்யாநாமபி யஜ்ஞாதிரூபே ஸாயநநிஷ்டாஸத்த்வம் விஶம்ஸே ஹோமஹோமாதிஷு ஜ்ஞாநேந்த்ரிய நிஷ்ட்திரிதி பரிதாபேக்ஷ ப்ராப்தே உச்யதே — “ஸேயஹிகரேஷ்ட்யஸ்தத ப்ரதிபந்தே தத்பஶ்ருநாத்”। ஶுத்திப்ரதிஸ்தமஹகாரோபாஸநம் அப்ரஸ்த ப்ரதிபந்தே ப்ரதிபந்தாபாவே ஸேஹிகம் இஹைவ ஜந்மநி ஸம்பவதி । ஸதி ப்ரதிபந்தே ஜந்மாந்தரே ந ச ப்ரதிபந்தாஸம்பவஶங்காநீய: । “யதேவ வித்யயா கரோதி ஶ்ரத்தயோபநிஷதா ததேவ வீர்யவத்தரம் பவதீ” தி உத்கீதவித்யாயா: ப்ரபலகர்மாந்தரப்ரதிபந்தஶமகத்வேந ப்ரபலகர்மாந்தரப்ரதிபந்தப்ராஸஞ்ஜகத்வாத் । ந ச “தமேதம் வேதாநுவசநேந ப்ராஹ்மணா விவிதிஷந்தி” இதி யஜ்ஞாதேர்வேதநஸாதநத்வஶ்ரவணாத் ஶாஸ்த்ரீயஶுத்திவாரணீயஸ்ஸைஹிகத்வைகாந்த்யாதிதி வாச்யம், “ஶாஸ்த்ரார்தஸம்பத்திஶேஷிவிஶேஷவிபத்திமூலகத்வேநவிஹிதாநாம் தேஷாம் நியமேந ஐஹிகத்வேऽபி வித்யாஸாதநயஜ்ஞாதிகர்மணாம் தஜ்ஜந்மநி வித்யோதேஶநாவிஹிததயா பஶ்வாதிகாம்யேஷ்ட்யாதிவதநியதைஹிககாலத்வாத் । ப்ரவ்ருத்தம் தத் ஸ தஸ்ய ப்ராப்யே யோகபூயஸ்கரணே ததா நிர்தூதகாதிதி ஸ்திதம் । ததா ஸமுத்ராயிகாணே யக்ஷாநுரூபோ பலீயாந் ப்ராயேண பலவத்தரஸாத்யாநாம் ஶுத்திகாமப்ரஹ்மோபாஸநாநாம் ப்ரபலகர்மாந்தரப்ரதிபந்தஸம்பவாதிப்ரயோஜகவஶேऽபி ப்ரதிபாத்ய உச்யதே “— ஸ ஏவம் ஶுத்தாநியமேஸ்தேவஸ்த்வாய ஏதஸ்தவஸ்த்வாய ஏதே:” । ஶுத்தகாமவித்யாநாமைஹிககநியமோ நாஸ்தி, அப்ரஸ்துதப்ரதிபந்தகாரூபோபாஸநாயா: விஶேஷேண தத்ராப்ரயுக்தத்வாத் । தத்ராபி ப்ரபலாநாம் ப்ரஹ்மவித்யாபராதிப்ரதிபந்தகாநாம் ஸம்பவாத் । அதிரூக்திரப்ராயபரிஸமாப்த்யர்தா । ப்ரக்ருதமநுஸராம: ॥ ॥ ௧௦ ॥

இதி ப்ரதமப்ரபாடகே ப்ரதமம் பாஷ்யம் ॥

உத்கீதாவயவே ஓங்காரே ஶுத்திப்ராணத்ருஷ்டிம் விதாஸ்யந்நாக்யாயிகாம் ப்ரஸ்தௌதி — (தேவாஸுரா ஹ வை யத்ர ஸம்யேதிரே உபயே

ஸ்வதேவா உத்கீதமாஜஹ்ருரநேநைநாநபிபவிஷ்யாம இதி ॥ ௧॥

தேஹ நாஸிக்யம்ப்ராணமுத்கீதமுபாஸாஞ்சக்ரிரே தம்ஹாஸுரா: பாப்மநா விவிதுஸ்தஸ்மாத்தேநோபயம் ஜிக்ரதி ஸுரபி ச துர்கந்தி ச பாப்மநா ஹ்யேஷ வித்த: ॥ ॥ ௨ ॥

அத ஹ வாசமுத்கீதமுபாஸாஞ்சக்ரிரே தாம்ஹாஸுரா: பாப்மநா விவிதுஸ்தஸ்மாத்தயோபயம் வததி ஸத்யம் சாந்ருதம் ச பாப்மநா ஹ்யேஷா வித்தா ॥ ॥ ௩ ॥

அத ஹ சக்ஷுருத்கீதமுபாஸாஞ்சக்ரிரே தத்தாஸுரா: பாப்மநா விவிதுஸ்தஸ்மாத்தேநோபயம் பஶ்யதி தர்ஶநீயம் சாதர்ஶநீயம் ச பாப்மநா ஹ்யேதத்வித்தம் ॥ ॥ ௪ ॥

அத ஹ ஶ்ரோத்ரமுத்கீதமுபாஸாஞ்சக்ரிரே தத்தாஸுரா: பாப்மநா விவிதுஸ்தஸ்மாத்தேநோபயம் ஶ்ருணோதி ஶ்ரவணீயம் சாஶ்ரவணீயம் ச பாப்மநா ஹ்யேதத்வித்தம் ॥ ॥ ௫ ॥

ப்ராஜாபத்யா இத்யாதிநா ॥) த்விவிதா: ப்ராஜாபத்யா: தேவா அஸுரா: யத்ர யஸ்மிந்நாநே பரஸ்பரம் ஸம்யேதிரே யுத்தம் க்ருதவந்த இத்யர்த்த: । ப்ராஜாபத்யா இத்யபத்யார்த்தே "திதித்யாதித்யபத்யுத்தரபதாண்ண்ய" இதிண்ய: । (தத்தேவா உத்கீதமாஜஹ்ருரநேநைநாநபிபவிஷ்யாம இதி ॥) தஸ்மிந் யுத்தே ஹ வை விஜிகீஷமாணா தேவா: அநேநைவ உத்கீதாவயவேநோங்காரேணோபாஸிதேந வயமேதாந் அஸுராந் அபிபவிஷ்யாம: ஜேஷ்யாம இதி ஸம்ஸ்மாத்யோத்கீதம் ப்ராணம் உபாயத்வேந ஸ்வீக்ருதவந்த இத்யர்த்த: ॥ ॥ ௧ ॥

(தேஹ நாஸிக்யம் ப்ராணமுத்கீதமுபாஸாஞ்சக்ரிரே) தே தேவா: ப்ராணேந்த்ரியத்வேந உத்கீதமுபாஸிதவந்த இத்யர்த்த: । நாஸிகாயாம் பவம் நாஸிக்யம் । "ஶரீராவயவாச்ச" இதியத் । (தம்ஹாஸுரா: பாப்மநா விவிது:) தம் நாஸிக்யம் ப்ராணம் அஸுரா: ஸ்வகீயேந பாப்மநா விவிது: ஸம்யோஜிதவந்த: । பாபஹேதுஹ்ருதப்ருத்யா ஸம்யோஜிதவந்த இத்யர்த்த: । (தஸ்மாத்தேநோபயம் ஜிக்ரதி ஸுரபி ச துர்கந்தி ச பாப்மநா ஹ்யேஷ வித்த:) தஸ்மாத் பாபஸம்ஸர்கதோஷாத் ஸர்வோ லோக: ப்ராணேந ஸுரபி ச துர்கந்தி ச உபயம் ஜிக்ரதி । தஸ்மாந்நாஸிக்ய: ப்ராண: பாபவித்த ஏவேத்யர்த்த: ॥ ॥ ௨ ॥

(அத ஹ வாசமுத்கீதமுபாஸாஞ்சக்ரிர இத்யாதி) பூர்வவத் ॥ ௩ ॥

(அத ஹ சக்ஷுருத்கீதமுபாஸாஞ்சக்ரிர இத்யாதி ॥) (அதர்ஶநீயம்) அஶோப்யாதிகமித்யர்த்த: ॥ ॥ ௪ ॥

(அத ஹ ஶ்ரோத்ரமுத்கீதமுபாஸாஞ்சக்ரிர இத்யாதி ॥) (அஶ்ரவணீயம்) பாபவசநமித்யர்த்த: ॥ ॥ ௫ ॥

अथ ह मन उद्गीथमुपासांचक्रिरे तद्धासुराः पाप्मना विविधुस्तस्मात्तेनोभयं संकल्पते संकल्पनीयं चासंकल्पनीयं च पाप्मना ह्येतद्विद्धम् ॥ ॥ ६ ॥

अथ ह य एवायं मुख्यः प्राणस्तमुद्गीथमुपासांचक्रिरे तं हासुरा ऋत्वा विदध्वंसुर्यथाश्मानमाखणमृत्वा विध्वंसेतैवम् ॥ ॥ ७ ॥

यथाश्मानमाखणमृत्वा विध्वंसत एवं हैव स विध्वंसते य एवंविदि पापं कामयते यश्चैनमभिदासति स

(अथ ह मन उद्गीथमुपासांचक्रिर इत्यादि ॥) (असंकल्पनीयम्) पापविद्धमित्यर्थः ॥ ॥ ६ ॥

(अथ ह य एवायं मुख्यः प्राणस्तमुद्गीथमुपासांचक्रिरे) उद्गीथावयवमोंकारं मुख्यप्राणत्वेनोपासितवन्त इत्यर्थः। (तं हासुरा ऋत्वा विदध्वंसुः) तं मुख्यप्राणं पाप्मना वेद्धुं प्रवृत्ता असुराः स्वं प्राप्य स्वयमेव विदध्वंसुः विध्वस्ता अभवन्नित्यर्थः। तत्र दृष्टान्तमाह — (यथाश्मानमाखणमृत्वा विध्वंसेतैवम्) अखनित्र इत्याखणं मृत्पिण्डः। यथा मृत्पिण्डोऽश्मानं प्राप्य विध्वस्तो भवति तद्वदिति व्यासार्यपादैर्व्याख्यातम्। आखणमिति छान्दसं णत्वं नपुंसकत्वञ्च ॥ ॥ ७ ॥

फलितार्थमाह — (यथाश्मानमाखणमृत्वा विध्वंसत एवं हैव स विध्वंसते य एवंविदि पापं कामयत इत्यादि ॥) एवंविदि फलितार्थनिष्ठे यः पापं कर्तुं कामयते, यश्चैनम् (अभिदासति) हिनस्ति। सोऽश्मप्राप्तलोष्टवद्विध्वस्ततीत्यर्थः। “दाल्भ्याय”इत्यतः “लोकसंपदे”इत्येतावत्पर्यन्तम् “सिद्धेहानं मेडि”ति सिद्धिः पाठस्तीर्थेऽपि। (स एषोऽश्माखणः) सङ्घः फलितार्थनिष्ठे पापकामैः अस्पृष्टाखण इत्यर्थः। एतेन “पापाना”इति व्यत्ययस्य कारणाधिकरणयोरपि त्वन्यत्र कृत्स्नप्रसारणायुक्तत्व प्रत्यये पक्षः। अत आखणशब्दस्याश्मविशेषणत्वमेव युक्तम्। पनसाद्यन्तथा दृश्मानं प्राप्य यथा लोष्टादिकं ध्वंसत इति हि तस्यार्थः। अत एव स एषोऽश्माखण इति वाक्यशेषे अश्मविशेषणत्वमेवास्य स्पष्टमिति शङ्करार्थाः। वाजसनेयके सोऽनुप्रकरणे “यथाश्मानमृत्वा लोष्टो विध्वंसत”इति श्रुतेन तत्रानाख्यस्य पक्ष्यता आखणशब्दस्य लोष्टवाचित्वेन्यपोहितत्वात्, बहुशः गृहेण कर्तृत्वं पक्ष

सर्वेषां श्रावणः ॥ ८ ॥

येनेमे तेन सूर्यो हि नक्षत्राण्यपि विजानतः भवेत्सर्वा
भूर्भुवः स्वस्तेन यज्ञान्ति यत्रैति तेनेन्द्रास्तु प्राणान्
[illegible] सर्वान् देवान् स्तोतुं [illegible]
त इति ॥ ९ ॥

[illegible] उद्गीथ [illegible]
[illegible] ॥ १० ॥

[illegible]

[illegible]

ப்³ருஹஸ்பதிம் மந்யந்தே வாக்³கி⁴ ப்³ருஹதீ தஸ்யா ஏஷ பதி: ||கக||

தேந தம் ஹாயாஸ்ய உத்³கீ³த²முபாஸாஞ்சக்ர ஏத உ ஏவாயாஸ்யம் மந்யந்த ஆஸ்யாத்³யத³யதே || || கஉ ||

தேந தம் ஹ ப³கோ தா³ல்ப்⁴யோ விதா³ஞ்சகார | ஸ ஹ நைமிஷீயாணாமுத்³கா³தா ப³பூ⁴வ ஸ ஹ ஸ்மைப்⁴ய: காமாநாகா³யதி || || கங ||

ஆகா³தா ஹ வை காமாநாம் ப⁴வதி ய ஏததே³வம் வித்³வாநக்ஷரமு-

ஏவ ப்³ருஹஸ்பதிம் மந்யந்தே வாக்³கி⁴ ப்³ருஹதீ தஸ்யா ஏஷ பதி:) வாக்³கி⁴ ஸ்ருஷ்டஸ்ய ஸர்வஸ்யாபி ப்ரகாஶகத்வாத் ப்³ருஹத்த்வம் | தஸ்யாஶ்ச ப்ராணாதீ⁴நத்வாத் ப்ராணஸ்ய பதித்வம் | அத உபாஸ்யதே³வஸ்ய ப்³ருஹஸ்பதித்வம் மந்யந்த இத்யர்த²: || || கக ||

(தேந தம் ஹாயாஸ்ய உத்³கீ³த²முபாஸாஞ்சக்ரே) தேந ப்³ருஹஸ்பதிஶப்³தே³நாயாஸ்ய: ருஷி: உபாஸிதவாநித்யர்த²: | (ஏத உ ஏவாயாஸ்யம் மந்யந்த ஆஸ்யாத்³யத³யதே) ஆஸ்யாத் நிர்க³ச்ச²தீத்யர்த²: || || கஉ ||

(தேந தம் ஹ ப³கோ தா³ல்ப்⁴யோ விதா³ஞ்சகார) தேந பூர்வோக்தாங்கி³ரஸத்வப்³ருஹஸ்பதித்வாயாஸ்யத்வாதி³கு³ணவிஶிஷ்டதயா த³ல்ப⁴ஸுதோ ப³கநாம ருஷி: உபாஸிதவாநித்யர்த²: | (ஸ ஹ நைமிஷீயாணாமுத்³கா³தா ப³பூ⁴வ) ஸ்பஷ்டோ(அ)ர்த²: | (ஸ ஹ ஸ்மைப்⁴ய: காமாநாகா³யதி) ஸ: தா³ல்ப்⁴யோ ப³க: ஏப்⁴ய: நைமிஷீயேப்⁴ய: யஜமாநேப்⁴ய: ஶத்ருபராப⁴வாதீ³ந் காமாந் கா³நேந விஶ்ராம ஸாத்⁴யத்வம் ப்ராபிதவாநித்யர்த²: | ஆகா³யதிஸ்ம | "ஸ்மே" இதி லட் ஸ்ம்ருதேர்வா | || கங ||

(ஆகா³தா ஹ வை காமாநாம் ப⁴வதி ய ஏததே³வம் வித்³வாநக்ஷரமுத்³கீ³த²முபாஸ்தே) ஏவமுபாஸகோ யஜமாநகாமாநாம் கா³நேந ஸம்பாத³யிதா ப⁴வதீத்யர்த²: | (இத்யத்⁴யாத்மம்) அத்⁴யாத்மமுத்³கீ³தோ²பாஸநம் ஸமாப்தமித்யர்த²: | ஆத்மஶப்³தே³நேந்த்³ரியமந:ப்ராணாதி³ஸங்கா⁴த உச்யதே | அத்⁴யாத்மமாத்மநீத்யர்த²: | ஆத்மவிஷயமித்யாவத் | ஏதத்³வாக்³தே³வதாக்ய விஷயகமிதிகாரணம் [illegible] ருஷிப்ரத்யயஸ்யாம்ஶமாநஷாநாத்ராயுக்தாத³ம் ஶாஸ்த்ரோபாஸநாநாஞ்ச "தஸ்ய ப்ராணாஸ்ய ப்ரேஷ்டி: ப்ரத்யக்ஷப்ரவிஷய: ஸ" இதி ஸ்ம்ருதேர்தா ... நாநாம் ப்ராஸ்தாவம் ப்ரயோக்தரீதி ந்யாயேந யஜமாநகா³மித்வாதே³ஸாயந ஸம்பாதோ³பாஸநஸ்ய யஜமாநேநைவ கர்தவ்யத்வாத் | "யோ ஹோதா ஸ நேந பஶ்சாத்காரஸ்ய ப்ராணயேத்" இதி ஶ்ருதேர்வஶ்யமுத்³கீ³தா²நாமேதா நாஜ்ஞாகோட²லீ ருஷிக்ரத்விக்ப்ரயாணயநியுக்தத்வாத் தஸ்ய யஜமாநேநோபாஸ்யதாதா³ஶக்ததயா ருத்விக்கட²லீ ...

[illegible]

𑌸𑌾𑌙𑍍𑌗𑌿𑌰𑍇” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌾𑌽𑌸𑌰𑍍𑌵𑌪𑌾𑌪𑌾𑌹𑌤𑌤𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾 “𑌯𑌥𑌾𑌽𑌶𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑌾𑌖𑌣𑌮𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌿𑌧𑍍𑌵𑌂𑌸𑌤 𑌏𑌵𑌂 𑌹𑍈𑌵 𑌸 𑌵𑌿𑌧𑍍𑌵𑌂𑌸𑌤𑍇 𑌯 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌿 𑌪𑌾𑌪𑌂 𑌕𑌾𑌮𑌯𑌤𑍇॥” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌤𑍍𑌰𑍁𑌪𑌾𑌪𑌾𑌹𑌤𑍍𑌯𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑌾 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇 𑌵𑌿𑌧𑍇𑌯𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌕𑍍𑌷𑌾 𑌤𑍁 𑌪𑌾𑌪𑌾𑌹𑌤𑌮𑍇𑌵𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌯𑍋𑌗𑌾𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌦𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌵𑌿𑌧𑍇𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍈𑌕𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌯𑍋𑌰𑍇𑌕𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾𑌯𑌾 𑌪𑌰𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌹𑌰𑌤𑌿— “𑌅𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌨𑍍𑌨𑌾𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌤𑍍” । 𑌵𑌾𑌜𑌸𑌨𑍇𑌯𑌕𑍇— “𑌤𑍇 𑌹𑍇𑌮𑌮𑌾𑌸𑌨𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌮𑍂𑌚𑍁𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌤𑌥𑍇𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯 𑌏𑌷 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌉𑌦𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌨𑌕𑌰𑍍𑌤𑌰𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍, 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍇— “𑌅𑌥 𑌹 𑌯 𑌏𑌵𑌾𑌯𑌂 𑌮𑍁𑌖𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌤𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌾𑌂𑌚𑌕𑍍𑌰𑌿𑌰𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌨𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌦𑍍𑌦𑍍𑌵𑌯𑍋𑌰𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌰𑍂𑌪𑌾𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑍇𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌨𑍍𑌨 । 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍁𑌰𑌸𑌂𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌬𑌹𑍁𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌵𑌾𑌜𑌸𑌨𑍇𑌯𑌕𑍇𑌽𑌪𑌿 “𑌹𑌨𑍍𑌤𑌾𑌸𑍁𑌰𑌾𑌨𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌮𑍇𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇𑌨𑌾𑌸𑍁𑌰𑌾𑌤𑍍𑌯𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌾𑌯 “𑌤𑍇 𑌹 𑌵𑌾𑌚𑌮𑍂𑌚𑍁𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌨𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌤𑌿𑌶𑌯𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌮𑍇𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍌 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍋𑌪𑌚𑌾𑌰𑌵𑌦𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌨𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍋𑌪𑌚𑌾𑌰𑌾𑌪𑌚𑌰𑌿𑌤𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌏𑌵𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑍇𑌰𑍍𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯𑌃 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇— “𑌨𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑍇𑌹𑌾 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌰𑌾𑌰𑍍𑌵𑌾𑌕𑍍𑌸𑍀𑌪𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌤𑍍” । 𑌨𑌨𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌤𑌿 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌭𑍇𑌦𑌾𑌤𑍍 । 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍇 “𑌓𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌵𑌯𑌵𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑍍 । 𑌵𑌾𑌜𑌸𑌨𑍇𑌯𑌕𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌮𑍇𑌵𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑍋 𑌰𑍂𑌪𑌭𑍇𑌦𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌭𑍇𑌦𑌃 । 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍇 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾, 𑌵𑌾𑌜𑌿𑌨𑌾𑌂 𑌚 “𑌅𑌥 𑌹𑍇𑌮𑌮𑌾𑌸𑌨𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌮𑍂𑌚𑍁𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌤𑌥𑍇𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯 𑌏𑌷 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌉𑌦𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯𑍋𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌨𑌚 𑌵𑌾𑌜𑌸𑌨𑍇𑌯𑌕𑍇 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌤𑌾𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌶𑍍𑌚𑍋𑌦𑌨𑍀𑌯𑌃 । 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑌯𑍋𑌪𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌬𑍃𑌹𑌦𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌕𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌰𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌯𑌸𑌂𑌦𑍇𑌹𑌮𑍍 । “𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑌾𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑌤𑍍” । 𑌨 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑍀𑌯𑌵𑌿𑌧𑍇𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦𑌃 𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌭𑍇𑌦𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌧𑍇𑌯𑍈𑌕𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌨𑍍𑌨 । 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑌂 𑌵𑌿𑌧𑍇𑌯𑌭𑍇𑌦𑍇𑌽𑌪𑍍𑌯𑍈𑌕𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌯𑌥𑌾𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰

𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌯 𑌏𑌵𑌾𑌸𑍌 𑌤𑌪𑌤𑌿 𑌤𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑍋𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌵𑌾 𑌏𑌷 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌭𑍍𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑌿 𑌉𑌦𑍍𑌯𑌂𑌸𑍍𑌤𑌮𑍋 𑌭𑌯𑌮𑌪𑌹𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌪𑌹𑌨𑍍𑌤𑌾 𑌹 𑌵𑍈 𑌭𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌮𑌸𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑌚𑍍𑌚𑌾𑌙𑍍𑌗𑌵𑌾𑌯𑌿𑌨𑌾𑌯𑍇𑌨𑌾𑌨𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑍇𑌵 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑍋𑌦𑌿𑌤𑌾𑌸𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌸𑍁 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍂𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌶𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌵𑌭𑌾𑌵𑌃 । “𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍇𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌮𑌞𑍍𑌜𑌸𑌮𑍍” । 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌾𑌵𑌯𑌵𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍁 “𑌓𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌷𑍂𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌵𑌯𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌤𑌨𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍍𑌯𑌵𑌾𑌤𑌿𑌕𑌾𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯 𑌚 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌵𑌯𑌵𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑌵𑌾𑌜𑌸𑌨𑍇𑌯𑌕𑌯𑍋𑌰𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑌰𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌅𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌵𑌯𑌵𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑌾𑌜𑌸𑌨𑍇𑌯𑌕𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌨𑌾𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑍇𑌹𑍇𑌦𑍇 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑌾𑌮𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌰𑌾𑌮𑌃 ॥ ௧௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌥𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂) 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌅𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌯𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌵𑌿𑌷𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । (𑌯 𑌏𑌵𑌾𑌸𑍌 𑌤𑌪𑌤𑌿 𑌤𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤) 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌾 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌮𑌹𑌾𑌭𑍂𑌤𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌅𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍋𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌅𑌪𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌰𑍇𑌵 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 “𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌮𑌤𑌯𑌶𑍍𑌚𑌾𑌙𑍍𑌗 𑌉𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌃 । 𑌤𑌚𑍍𑌚𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌂 𑌬𑍃𑌹𑌦𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌕𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌚 𑌵𑌿𑌸𑍍𑌤𑍃𑌤𑌂 𑌤𑌦𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌧𑍇𑌯𑌮𑍍 । 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇𑌽𑌧𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑌾𑌹—(𑌉𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌵𑌾 𑌏𑌷 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌭𑍍𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑌿) 𑌵𑍇𑌶𑍍𑌵𑍇𑌦𑍍𑌵𑌯𑌾𑌰𑍇𑌣 । 𑌏𑌷𑌃 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌃 (𑌉𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍) 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌨𑌾𑌮𑌰𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌨𑌂 𑌸𑌾𑌮𑌗𑌾𑌨𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑍀𑌵 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌨𑌾𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑍀𑌵 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌉𑌦𑍍𑌯𑌂𑌸𑍍𑌤𑌮𑍋 𑌭𑌯𑌮𑌪𑌹𑌨𑍍𑌤𑌿) 𑌉𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌮𑍋𑌜𑌨𑌿𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿𑌨𑌾𑌂 𑌭𑌯𑌮𑌪𑌹𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌮𑍋𑌭𑌯𑌾𑌪𑌹𑌨𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌗𑍁𑌣𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑌯𑌾 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌫𑌲𑌮𑌾𑌹— (𑌅𑌪𑌹𑌨𑍍𑌤𑌾 𑌹 𑌵𑍈 𑌭𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌮𑌸𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦) 𑌅𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌦𑌿𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌮𑌸𑍋 𑌭𑌯𑌾𑌪𑌹𑌨𑍍𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

ஸமாந உ ஏவாயஞ்சாஸௌ சோஷ்ணோ(அ)யமுஷ்ணோ(அ)ஸௌ ஸ்வர இதீமமாசக்ஷதே ஸ்வர இதி ப்ரத்யாஸ்வர இத்யமும் தஸ்மாத்³வா ஏதமிமமமுஞ்சோத்³கீ³த²முபாஸீத ॥ ௨ ॥

அத² க²லு வ்யாநமேவோத்³கீ³த²முபாஸீத யத்³வை ப்ராணிதி ஸ ப்ராணோ யத³பாநிதி ஸோ(அ)பாநோ(அ)த² ய: ப்ராணாபாநயோ: ஸந்தி⁴: ஸ வ்யாநோ யோ வ்யாந: ஸா வாக் தஸ்மாத³ப்ராணந்நநபாநந்வாசமபி⁴வ்யாஹரதி ॥ ௩ ॥

(ஸமாந உ ஏவாயஞ்சாஸௌ ச) அத்⁴யாத்மப்ராணகாரணஸ்த²: அயம் ப்ராணஶ்ச, அதி⁴தை³வதப்ராணகாரணம் ஆதி³த்ய: அஸௌ ச ஆதி³த்யஶ்ச ஸமாந ஏவேத்யர்த²: । ததே³வ த³ர்ஶயதி — (உஷ்ணோ(அ)யமுஷ்ணோ(அ)ஸௌ) அயம் ப்ராண உஷ்ண: உஷ்ணஸ்பர்ஶஸ்ய உஷ்ணதயோபலப்³தே⁴ர்ப்ராணஸ்ய । உஷ்ணோ(அ)ஸௌ ஸவிதா ப்ரஸித்³த⁴ம் ஸ்பஷ்டமேவேதி ஹ்யாஹ: । (ஸ்வர இதீமமாசக்ஷதே ஸ்வர இதி ப்ரத்யாஸ்வர இத்யமும்) இமம் ப்ராணம் ஸ்வர இத்யாசக்ஷதே । ஸ்வர: க³ந்தேத்யர்த²: "ஸ்வ்ரு ஶப்³தோ³பதாபயோ:" இதி ஸ்வாத⁴தோர்நிஷ்பந்நோ(அ)யம் ஶப்³த³: கதம் யுக்திரபி । அஸௌ ஆதி³த்யம் ஸ்வர இதி ப்ரத்யாஸ்வர இதி சாசக்ஷதே உத³யாஸ்தமயயோ: புந: புநர்க³மநாத்ப்ரத்யாஸ்வரத்வம் । ப்ராணஸ்ய மரணாவஸரே தயா ஸத்³ய: க³தஸ்ய ப்ரத்யாக³மநாபா⁴வாத் ப்ரத்யாஸ்வரஸஞ்ஜ்ஞாபா⁴வ: । அத: ஸ்வரஸஞ்ஜ்ஞாவத்த்வாத்³கு³ணதோ நாம்நா ச ப்ராணாதி³த்யயோ: பரஸ்பரஸமாநத்வமித்யர்த²: । (தஸ்மாத்³வா ஏதமிமமமுஞ்சோத்³கீ³த²முபாஸீத) தஸ்மாச்ச உப⁴யோரபி ஸமாநத்வாதி³மம் ப்ராணம் வா அமும் ஆதி³த்யம் வா ஏதமேகம் தத்த்வம் ப்ரணவாக்²யமுத்³கீ³த²முபாஸீத உத்³கீ³தோ²(அ)ஸ்மீத்யுபாஸீதேத்யர்த²: ॥ ௨ ॥

ப்ரகாராந்தரேண உத்³கீ³தோ²பாஸநமாஹ — (அத² க²லு வ்யாநமேவோத்³கீ³த²முபாஸீத) உத்³கீ³த²ம் வ்யாநத்வேநோபாஸீதேத்யர்த²: । கோ வ்யாந இத்யத்ராஹ — (யத்³வை ப்ராணிதி ஸ ப்ராண இத்யாதி³நா ।) புருஷோ முக²நாஸிகேந யத்ப்ராணிதி யம் வாயும் ப³ஹிர்நிஸ்ஸாரயதி, ஸ ப்ராணாக்²யோ வாயோர்வ்ருத்திவிஶேஷ: । (யத³பாநிதி ஸோ(அ)பாந:) முக²நாஸிகேந யம் வாயுமந்த: கர்ஷதி ஸோ(அ)பாநாக்²யோ வ்ருத்திவிஶேஷ: । (அத² ய: ப்ராணாபாநயோ: ஸந்தி⁴ஸ்ஸ வ்யாந:) தயோரந்தராலவ்ருத்திவிஶேஷாவஸ்தி²தி: வ்யாந இத்யர்த²: । உத்³கீ³தே² வ்யாநாத்⁴யாஸே ஹேதுமாஹ — (யோ வ்யாந: ஸா வாக்) வாசோ வ்யாநநிஷ்பாத்³யத்வாத் வாக்³வ்யாந இத்யர்த²: । வாசோ வ்யாநநிஷ்பாத்³யத்வே யுக்திமாஹ — (தஸ்மாத³ப்ராணந்நநபாநந்வாசமபி⁴வ்யாஹரதி) தஸ்மாச்ச வாசோ வ்யாநநிஷ்பாத்³யத்வாதே³வ ஹேதோ: அப்ராணந்நநபாநந் ஶ்வாஸோச்ச்²வாஸலக்ஷணப்ராணாபாநௌ விநைவ தத்ஸந்தி⁴பூ⁴தவ்யாநவ்ருத்த்யா வாசமபி⁴வ்யாஹரதீத்யர்த²: ॥ ௩ ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ௪ ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ௫ ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ௬ ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ॥ ௪ ॥

[illegible] ॥ ௫ ॥

[illegible] ॥ ௬ ॥

[illegible]

𑌯 𑌏𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑌿 ॥ ௭ ॥

𑌅𑌥 𑌖𑌲𑍍𑌵𑌾𑌶𑍀𑌸𑍍𑌸𑌮𑍃𑌦𑍍𑌧𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌰𑌣𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌯𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍 ॥ ॥ ௮ ॥

𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍃𑌚𑌿 𑌤𑌾𑌮𑍃𑌚𑌂 𑌯𑌦𑌾𑌰𑍍𑌷𑍇𑌯𑌂 𑌤𑌮𑍃𑌷𑌿𑌂 𑌯𑌾𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌮𑌭𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌮𑍁𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍 ॥ ॥ ௯ ॥

𑌯𑍇𑌨𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌦𑌸𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌦 𑌉𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌮𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌸𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌮𑌮𑍁𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍 ॥ ॥ ௧௦ ॥

𑌯𑌾𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌮𑌭𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌾𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌮𑍁𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍 ॥ ॥ ௧௧ ॥

𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑌨𑍍𑌤𑌤 𑌉𑌪𑌸𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌵𑍀𑌤 𑌕𑌾𑌮𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌨𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌮𑌤𑍍𑌤𑍋𑌽𑌭𑍍𑌯𑌾𑌶𑍋 𑌹 𑌯𑌦𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌸 𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌸𑌮𑍃𑌧𑍍𑌯𑍇𑌤 𑌯𑌤𑍍𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌵𑍀𑌤𑍇𑌤𑌿

𑌮𑌪𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌅𑌨𑍍𑌨𑌵𑌾𑌨𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑍍𑌨𑌃 𑌦𑍀𑌪𑍍𑌤𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌶𑍍𑌚 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯 𑌏𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑌿॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௭ ॥

(𑌅𑌥 𑌖𑌲𑍍𑌵𑌾𑌶𑍀𑌸𑍍𑌸𑌮𑍃𑌦𑍍𑌧𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌰𑌣𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤) 𑌆𑌶𑍀𑌸𑍍𑌸𑌮𑍃𑌦𑍍𑌧𑌿𑌹𑍇𑌤𑍁𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑍀𑌮𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌮𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑍇𑌷𑌾𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — (𑌯𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍) 𑌉𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍 𑌚𑌿𑌨𑍍𑌤𑌯𑍇𑌤𑍍 । 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௮ ॥

(𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍃𑌚𑌿 𑌤𑌾𑌮𑍃𑌚𑌂) 𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍃𑌚𑌿 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌾𑌮𑍃𑌚𑌂 𑌚𑌿𑌨𑍍𑌤𑌯𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯𑌦𑌾𑌰𑍍𑌷𑍇𑌯𑌂 𑌤𑌮𑍃𑌷𑌿𑌮𑍍) 𑌋𑌷𑌿𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿 𑌆𑌰𑍍𑌷𑍇𑌯𑌮𑍍 । 𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌷𑍇𑌯𑌂 𑌯𑌦𑌾𑌰𑍍𑌷𑍇𑌯𑌮𑍍 । 𑌵𑌿𑌭𑌕𑍍𑌤𑌿𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌾𑌸𑌃 । 𑌸𑌾𑌮 𑌯𑌦𑍃𑌷𑌿𑌕𑌂 𑌤𑌮𑍃𑌷𑌿𑌂 𑌚𑌿𑌨𑍍𑌤𑌯𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯𑌾𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌮𑌭𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌮𑍁𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௯ ॥

(𑌯𑍇𑌨 𑌛𑌨𑍍𑌦𑌸𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌦 𑌉𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍) 𑌛𑌨𑍍𑌦𑌃 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌕𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌮𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌸𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌮𑌮𑍁𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍) 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌮𑌃 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌪𑌞𑍍𑌚𑌦𑌶𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌃 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 ॥ ௧௦ ॥

(𑌯𑌾𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌮𑌭𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌮𑍁𑌪𑌧𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍) 𑌯𑌦𑍍𑌦𑌿𑌗𑌭𑌿𑌮𑍁𑌖𑌤𑌯𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌾𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । ௧௧ ॥

(𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑌨𑍍𑌤𑌤 𑌉𑌪𑌸𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌵𑍀𑌤 𑌕𑌾𑌮𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌨𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌮𑌤𑍍𑌤𑌃) 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌤𑌤𑌃 𑌅𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑌪𑌿 𑌉𑌪𑌸𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾𑌰𑍂𑌢𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌕𑌾𑌮𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨 𑌇𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌨𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌮𑌤𑍍𑌤𑌃 𑌅𑌵𑌹𑌿𑌤𑌃 । 𑌸𑍍𑌵𑌰𑌵𑌰𑍍𑌣𑌾𑌦𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌘𑍋𑌷𑌾𑌨𑍁𑌕𑍂𑌲𑌮𑌨𑌵𑌧𑌾𑌨𑌜𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌖𑌲𑌨𑌾𑌦𑌿𑌦𑍋𑌷𑌰𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌵𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌽𑌭𑍍𑌯𑌾𑌶𑍋 𑌹 𑌯𑌦𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌸 𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌸𑌮𑍃𑌧𑍍𑌯𑍇𑌤 𑌯𑌤𑍍𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌵𑍀𑌤𑍇𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌵𑍀𑌤𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑌤𑍍𑌕𑌾𑌮𑌨𑌯𑌾 𑌸 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌤𑍍 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂

யத்காமஃ ஸ்துவீதேதி ॥ ॥ கஉ ॥

இதி ப்ரதமப்ரபாடகே த்ருதீயஃ கண்டஃ ॥

ஓமித்யேததக்ஷரமுத்கீதமுபாஸீத ஓமிதி ஹ்யுத்காயதி தஸ்யோப
வ்யாக்யாநம் ॥ ॥ க ॥

தேவா வை ம்ருத்யோர்பிப்யதஸ்த்ரயீம் வித்யாம் ப்ராவிஶꣳஸ்தே
சந்தோபிரச்சாதயந்யதேபிரச்சாதயꣳஸ்தச்சந்தஸாம் சந்தஸ்த்வம் ॥ உ ॥

தாநு தத்ர ம்ருத்யுர்யதா மத்ஸ்யமுதகே பரிபஶ்யேதே
வம் பர்யபஶ்யத்ருசி ஸாம்நி யஜுஷி । தே நு வித்வோர்த்வா ருசஃ
ஸாம்நோ யஜுஷஃ ஸ்வரமேவ ப்ராவிஶந் ॥ ॥ ங ॥

யதா வா ருசமாப்நோத்யோமித்யேவாதிஸ்வரத்யேவꣳ ஸாமைவம்

கரோதி ஸகாமஃ யஸ்மாத்காரணாதஸ்யாஶஃ க்ஷிப்ரம் ஸம்ருத்யேத ஸம்ருத்திம் ப்ராப்நோதீத்யர்த்தஃ । அப்யாஶ இத்யவ்யயமாஸந்நார்த்தவாசி அப்யாஶ இதி ஶ்ருதேஶ்ச । க்ஷிப்ரமுபஸித்திரூபஸாமீப்யமித்யர்த்தஃ । த்விருக்திரத்யாயஸமாப்த்யர்த்தா ॥ ॥ கஉ ॥

இதி ப்ரதமப்ரபாடகே த்ருதீயகண்டபாஷ்யம் ॥

(ஓமித்யேததக்ஷரமுத்கீதமுபாஸீதேத்யாதி ॥) பூர்வவதர்த்தஃ । ஓமித்யக்ஷரஸ்யோத்கீதோபாஸநஸ்ய பூர்வமுக்தத்வாத் உத்கீதநாமாக்ஷரோபாஸநயா ஜநிதபலாதிதி த்ரஷ்டவ்யம் ॥ ॥ க ॥

(தேவா வை ம்ருத்யோர்பிப்யதஸ்த்ரயீம் வித்யாம் ப்ராவிஶந்) தேவாஃ மரணபீதாஸ்ஸந்தஃ த்ரயீம் வித்யாம் ப்ராவிஶந் வைதிககர்ம ப்ராரப்தவந்த இத்யர்த்தஃ । (தே சந்தோபிரச்சாதயந்) சந்தோபிஃ கர்மவிநியோகே வைதிகமந்த்ரைர்ஜபஹோமாதிபிஃ ஆத்மாநம் சாதிதவந்த இத்யர்த்தஃ । வைதிகமந்த்ராணாம் சாதநாதேவ சந்தஸ்த்வம் । (யதேபிரச்சாதயꣳஸ்தச்சந்தஸாம் சந்தஸ்த்வம்) சாதகத்வாதேவ வைதிகமந்த்ராணாம் சந்தஸ்த்வமித்யர்த்தஃ ॥ உ ॥

(தாநு தத்ர ம்ருத்யுர்யதா மத்ஸ்யமுதகே பரிபஶ்யேதேவம் பர்யபஶ்யத்ருசி ஸாம்நி யஜுஷி) உ ஶப்தோ நிரர்த்தகஃ । தாந் தேவாந் ம்ருத்யுஃ யதா மத்ஸ்யக்ராஹீ உதகே மத்ஸ்யம் பரிபஶ்யதி ஏவம் ம்ருத்யுஃ த்ரயீவிஹிதம் கர்மாநுஷ்டிதவதஃ கர்மக்ஷயஸமயம் ப்ரதீக்ஷ்ய ஹந்தும் ஐச்சதித்யர்த்தஃ । (தே நு விதித்வோர்த்வா ருசஃ ஸாம்நோ யஜுஷஃ ஸ்வரமேவ ப்ராவிஶந்) தே தேவாஃ ம்ருத்யோஶ்சிகீர்ஷிதம் ஜ்ஞாத்வா ருக்ஸாமயஜுர்ப்யஸ்த்ரயீவிஹிதயஜ்ஞாதிகர்மப்யஃ ஊர்த்வாஃ விரக்தாஃ கர்மநிவ்ருத்தாஸ்ஸந்தஃ ஸ்வரஶப்திதமோங்காரம் ப்ராவிஶந் உபாஸிதவந்த இத்யர்த்தஃ ॥ ॥ ங ॥

கதம் புநஃ ஸ்வரஶப்தவாச்யத்வமோங்காரஸ்யேத்யத்ராஹ — (ய

यजुरेष उ स्वरो यदेतदक्षरमेतदमृतमभयं तत्प्रविश्य देवा अमृता अभया अभवन् ॥ ४ ॥
स य एतदेवं विद्वानक्षरं प्रणौत्येतदेवाक्षरꣳ स्वरममृतमभयं प्रविशति तत्प्रविश्य यदमृता देवास्तदमृतो भवति ॥ ॥ ५ ॥

इति प्रथमप्रपाठके चतुर्थः खण्डः ॥

अथ खलु य उद्गीथः स प्रणवो यः प्रणवः स उद्गीथ इत्यसौ वा आदित्य उद्गीथ एष प्रणव ओमिति ह्येष स्वरन्नेति ॥ ॥ १ ॥
एतमु एवाहमभ्यगासिषं तस्मान्मम त्वमेकोऽसीति

दा वा ऋचमाप्नोत्योमित्येवातिस्वरत्येवं सामैवं यजुः) यदा वा ऋगादिकमाप्नोति अधीते । तदा ओमित्यतिस्वरति शब्दं करोतीत्यर्थः । (एष उ स्वरः) तस्मादेष ओंकारः स्वर इत्यर्थः । (यदेतदक्षरमेतदमृतमभयम्) ओंकार एव मरणभयादिनिवर्तक इत्यर्थः । (तत्प्रविश्य देवा अमृता अभया अभवन्) मरणभयादिनिवर्तकमोंकारं प्रविश्य देवा अमृता अभयाश्चाभवन्नित्यर्थः ॥ ४ ॥
(स य एतदेवं विद्वानक्षरं प्रणौतीत्यादि ॥) य एतदेवाक्षरं स्वरममृतमभयं प्रणौति उपास्त इति यावत् । तादृशामृतत्वादिगुणकं प्रणवं प्रविश्य देवा यादृशामृतत्वादियुक्ताः तादृशो भवतीत्यर्थः ॥ ॥ ५ ॥

इति प्रथमप्रपाठके चतुर्थखण्डभाष्यम् ॥

प्रणवोद्गीथयोरेकत्वविज्ञानमनेकवक्तृकमेकफलमुपदिश्यते— (अथ खलु य उद्गीथः स प्रणवो यः प्रणवस्स उद्गीथ इति ॥) उद्गात्रा प्रयुज्यमानो य उद्गीथः उद्गीथावयव ओंकारः । स एव होत्रा प्रयुज्यमानः प्रणवः । यश्च होत्रा प्रयुज्यमानः प्रणवः स एवोद्गात्रा प्रयुज्यमान उद्गीथावयव ओंकार इति तयोरैक्याभ्यासः कर्तव्य इत्यर्थः । एवं तयोरैक्यं कृत्वा तत्रादित्यदृष्टिमुपदिशति— (असौ वा आदित्य उद्गीथ एष प्रणव इति ॥) अस्यादित्यस्य प्रणवत्वे हेतुमाह— (ओमिति ह्येष स्वरन्नेतीति ॥) एषः आदित्यः ओमिति स्वरन् कर्तव्यकर्माणीति अनुज्ञां कुर्वन्नेवैतीत्यर्थः । "स्वृ शब्दोपतापयोः" इति हि धातुः । अतस्सविता प्रणवः, अत एवोद्गीथश्रुतिर्भावः ॥ १ ॥
(एतमु एवाहमभ्यगासिषं तस्मान्मम त्वमेकोऽसीति ह कौषीतकिः पुत्रमुवाच) एतमादित्यमेवोद्गीथमहं गीतवानस्मि न तु

𑌹 𑌕𑍌𑌷𑍀𑌤𑌕𑌿𑌃 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚 । 𑌰𑌶𑍍𑌮𑍀𑌂𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌾𑌦𑍍𑌬𑌹𑌵𑍋 𑌵𑍈 𑌤𑍇 𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌅𑌥𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌯 𑌏𑌵𑌾𑌯𑌂 𑌮𑍁𑌖𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌤𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑍋𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌷 𑌸𑍍𑌵𑌰𑌨𑍍𑌨𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌏𑌤𑌮𑍁 𑌏𑌵𑌾𑌹𑌮𑌭𑍍𑌯𑌗𑌾𑌸𑌿𑌷𑌂 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑍍𑌮𑌮 𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌕𑍋𑌽𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌹 𑌕𑍌𑌷𑍀𑌤𑌕𑌿𑌃 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌭𑍂𑌮𑌾𑌨𑌮𑌭𑌿𑌗𑌾𑌯𑌤𑌾𑌦𑍍𑌬𑌹𑌵𑍋 𑌵𑍈 𑌮𑍇 𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌅𑌥 𑌖𑌲𑍁 𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑍋 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌃 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌤𑍃𑌷𑌦𑌨𑌾𑌦𑍍𑌧𑍈𑌵𑌾𑌪𑌿 𑌦𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑌨𑍁𑌸𑌮𑌾𑌹𑌰𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯

𑌬𑌹𑍁𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌗𑍁𑌣𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑌯𑌾 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑌾𑌨𑌸𑌿 । 𑌤𑍇𑌨 𑌦𑍋𑌷𑍇𑌣 𑌮𑌮𑍈𑌕 𑌏𑌵 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌕𑍌𑌷𑍀𑌤𑌕𑌿𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌰𑌶𑍍𑌮𑍀𑌂𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌾𑌦𑍍𑌬𑌹𑌵𑍋 𑌵𑍈 𑌤𑍇 𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌬𑌹𑍁𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍁 । 𑌤𑌵 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌬𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌬𑌹𑌵𑌃 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌭𑍍𑌯𑌾𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍇𑌣 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌃 । 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌯𑌶𑍍𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑌸𑌃 । 𑌯𑌥𑌾 [illegible] । (𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌮𑍍) 𑌉𑌪𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌅𑌥𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂) 𑌉𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । (𑌯 𑌏𑌵𑌾𑌯𑌂 𑌮𑍁𑌖𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌤𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌓𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌷 𑌸𑍍𑌵𑌰𑌨𑍍𑌨𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌏𑌷𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌦𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌮𑍋𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌨𑍁𑌜𑍍𑌞𑌾𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌨𑍍𑌨𑌿𑌵 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌏𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌶𑍍𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௩ ॥

(𑌏𑌤𑌮𑍁 𑌏𑌵𑌾𑌹𑌮𑌭𑍍𑌯𑌗𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌦𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌭𑍂𑌮𑌾𑌨𑌮𑌭𑌿𑌗𑌾𑌯𑌤𑌾𑌦𑍍𑌬𑌹𑌵𑍋 𑌵𑍈 𑌮𑍇 𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌮𑍇 𑌬𑌹𑌵𑌃 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌸𑌂𑌧𑌾𑌯 𑌮𑍁𑌖𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌨𑌃 𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌭𑍂𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌬𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑌗𑍁𑌣𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑌯𑌾 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌦𑍀𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌮𑍁𑌖𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌨 𑌸𑌹𑌾𑌭𑌿𑌸𑌂𑌧𑌾𑌯𑌾𑌭𑌿𑌗𑌾𑌯𑌤𑌾𑌤𑍍 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌨𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௪ ॥

𑌉𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍈𑌕𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌫𑌲𑌮𑌾𑌹 — (𑌅𑌥 𑌖𑌲𑍁 𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) (𑌅𑌪𑌿 𑌦𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌂) 𑌵𑍇𑌦𑌨𑌹𑍀𑌨𑍇𑌨 𑌦𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌹𑍋𑌤𑍃𑌷𑌦𑌨𑌾𑌤𑍍) 𑌹𑍋𑌤𑍃𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑍈𑌕𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌹𑍋𑌤𑍃𑌷𑌦𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 "[illegible]" 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌅𑌯𑌮𑌾𑌶𑌯𑌃 — 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑍈𑌕𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌽𑌪𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌽𑌪𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑍇 𑌹𑍋𑌤𑌾 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑌾 𑌚 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑍋𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑍃𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑍈𑌕𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌭𑌾𑌵𑍇𑌨 𑌦𑍋𑌷𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌂 𑌹𑍋𑌤𑌾 𑌸𑍍𑌵𑍀𑌯𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑍈

கக்ஷவிஜ்ஞாநேநோத்காத்ருப்ரஸ்தோத்ரா ஹர்த்ர் ப்ரஸ்தோதரேத்ரபாஷ்டம் சிரா
தீதி । “ அ ந் வ வ ஸ் ரோ ஹ ர தீ த்ரு ந் வ ஸ் ரோ ஹ ர தீ ” தி
பிரஸ்திவிருத்ப்ரஸ்தோத்ருத்யுக்தா । ஸத்த்வம்பாஹுல்யத்வாத்ப்ரவிஷயக
ஷேத்ரங்கரணேப்யுபந்யஸ்யதே — ப்ரணவாஸம்ஹாரவாதே “ஸம்ஸ்ப்ருஷ்ட
யஜ்ஞயாஜமாநஃ ” । ஸம்ஸ்ருஷ்டாஸ்ரீகாதாமேஷுப்ரஸ்தாநாம் க்ருதேசாய
ஷம்ஃ ப்ரயோஜநஸம்பாதநாஸ்யதத்ருக்ஷஸ்ப்ரக்ருத்யா ப்ரயோஜ
ஷேதாஸ்ருயாணாமேஷூத்கீதாம் ஸ்தோத்ருயஜ்ஞேதாஸ்ரீ காதாநிஷ்ஷ
மேத்ருயஜ்ஞேராஜாக்ஷ ஃ । உதாஹாதஹாஸ்ரீ தகாதஸ்த்வே தரீ த்யுக்தஃ ।
“ஸ்ருஷ்ட்வா” । ஸோமோநேந ப்ரஸ்தாரேஷு ப்ரணயேதிவஷயிகா
ராஹாராஸ்ருவணேநோத்கீதோ ப்ரஸ்தூயதே த்ரோத்கீதா தயோஜாஸாநயா
தாந்ரீயதேதேநாஸ்யதேநாவேக்ஷயா । நவமீயஜ்ஞதாரகாராமேவஹமா
யஜ்ஞஸ்ய “ தணியஜ்ஞாராணாநியமேஃ ” இதி ப்ரோதாக்ஷாதயம் தமேஸ்ய
த்யோம்ஸக்ஷிதி வாசூ்யே । உத்கீதேதப்ரஸ்தோதராஜேநாஸ்யநமேஸ்ய
த்யோராயோஜநஸம்பந்த வீயஜ்ஞதாரகாரமேவஹமஸம்பந்தம் தேவா
ஸ்யோநேந வாக்யேஹஷ்ப்ரஸம்யாக ।நவாக்யேஹர்ஷதீ தோ தஸ்யஹவீ
யீக்ஷாவஸம்ஸோமேவஷீ தஸ்யஹராக்ஷாயாம் ராதீ ஸத்ரப்ரயேந வீயஜ்ஞ
வதாரகாலேஸ்யவாயஜ்ஞவாதிகஸ்ய ஹஜ்ஞகஜ்ஞநம் ஸம்ஹவதீதி வாசூ்யே ।
வணஜ்ஞாதாஷவஷீ தயோவப்ரஸம்மாக । “ஸ்தோஹாராக” ॥ ஹோதாத்ருஷ்டநா
மேஷாவஷீ ப்ரஸோத்கீதேநஸ்தோஹாரதி இதப்ரவாஸநஸ்ய ஸ்தோஹா
ராநியமேந ப்ரஸ்ருதே । உஹாதாத்ருதவேஷநஹாநிவ்ருயசேனாத்கீதவே
மணஸ்ய ஹோதாத்ருகதஜ்ஞகவணமோதீமேயக்ஷவிஜ்ஞாநேந ஸ்தோ
யாநேநாஜேநாஸ்யநஸ்யரஸ்யக்ஷவ்ருதீதேதரீத்யுக்தஃ । “மண
ஸாயாராணஸ்ருதஸ்ய ” உபாஸநமணமேயாஸ்யஸ்ய ப்ரண
வஸ்ய “தேநேயம் த்ரயீ வித்யாவர்த்ததே ஓமித்யாஸ்ராவயதி ஓமிதி
ஸம்ஸதி ஓமித்யுத்காயதீ”தி ஸாயாரணஸ்ருதேதேரோவாஸநாவ
ஸ்யக்தாமரத்தே । ப்ரக்ருதவாராஸ்ரீஜநா தேநேதிஸமேந உ
பாஸ்யஸ்ய ப்ரணவமேயவ ப்ரதீதேஃ । அதஃ உபாஸநநியமோ வீ
தி ப்ரவ்ருத்யதே — “நவா தத்ஹஸாவாஸ்ருதேஃ” ॥ நவா க்ரதுஷ்டு
வாஹாநியமோ உத்கீதோபாஸநாதேஃ । குதஃ । தத்ஹஸாவாஸ்ருதேஃ
உத்கீதாஜஸாவாஸ்ருதேதரீத்யுக்தஃ । வீயஜ்ஞதாரகாமேவஹமாயஜ்ஞதயா
ஸோமோஹநக்ஷேஷ்யேநக்ருக்ஷயஜ்ஞகாஹாவாதிதி ஹாவஃ । நவணஜ்ஞ
தாதோவஷீ ப்ராஷாயஜ்ஞவப்ரஸம்மஃ । வணஜ்ஞதாயாஜேஹாமேவஸம்வே
தேந்யவ்யப்ராராமேவதயா ஹமநிஷ்டாதகக்ஷாஹாவேந ஹமாகாக்ஷா
யா வணாஹாவாதஜ்ஞகஜ்ஞநாயா சவ்ருஸ்தேஃ । ஹமாகாக்ஷாவஸ்ய
யஜ்ஞம் க்ருதமேவாரோண ப்ராவாராமேவதாம் ஸம்ஹாரயிதம் ஜ

𑌹𑍇𑌤𑍍𑌵𑌂𑌶𑍇𑌨 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌾𑌧𑍍𑌯𑌵𑌸𑌾𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌬𑍋𑌧𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌵𑌾 𑌕𑌲𑍍𑌪𑍍𑌯𑌃 । 𑌜𑌨𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌨𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌲𑌕𑍍𑌷𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌾 𑌕𑌲𑍍𑌪𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌨𑍈𑌰𑌾𑌕𑌾𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌾𑌦𑌧𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌰𑌾𑌦𑌿𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌨𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾𑌯𑌾𑌮𑌾𑌧𑌿𑌕𑍍𑌯𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑌾 𑌨 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌿 । 𑌅𑌹𑍋𑌭𑌾𑌵𑌨𑌾𑌯𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌰𑍂𑌪𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌕𑍃𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑌾𑌰𑌾𑌧𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌸𑌾𑌕𑌾𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌾𑌕𑌾𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑍇𑌣𑍈𑌵 𑌸𑌾𑌮𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑍈𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮𑌸𑌂𑌭𑌵𑍇 𑌸𑌾𑌮𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌕𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑌾 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌵𑌿𑌰𑍁𑌦𑍍𑌧𑍇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍌𑌷𑍍𑌠𑌵𑌾𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌵𑌿𑌧𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌨𑌚𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌾𑌮𑍌𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌤𑌦𑍍𑌗𑍁𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑍈𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌅𑌦𑍍𑌧𑍇𑌵 𑌹𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌗𑍁𑌣𑌯𑍋𑌗𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑍇𑌸𑍍𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌨𑍍𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿, 𑌨 𑌤𑍁 𑌯𑌾𑌵𑌦𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑌿𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌬𑍋𑌧𑌨𑌾𑌯 𑌹𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑍇𑌵 । ‘𑌅𑌧𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾’ ‘𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌮𑍍’ 𑌇𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌰𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌤𑍇 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑍁𑌪𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑌾 । 𑌕𑍇𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑍁 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌾𑌹𑍇 “𑌅𑌨𑍍𑌯𑌾𑌕𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍇𑌷𑍁” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌕𑍇𑌣 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌮𑍍𑌯𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌪𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌸𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌮𑌂 𑌤𑌦𑌧𑌿𑌰𑌾𑌜𑌂 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌦𑍀𑌤𑌿 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌰𑍁𑌧𑍍𑌯𑌤 । 𑌤𑌥𑌾 𑌪𑌰𑌾𑌶𑌰𑍀𑌯𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 “𑌯𑌦𑍇𑌵𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌯𑌾 𑌕𑌰𑍋𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑌃 𑌪𑌰𑌾𑌶𑌰𑍀𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 “𑌤𑌦𑍍𑌧𑍇𑌤𑍋𑌃” 𑌇𑌤𑌿𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑍇𑌣𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌙𑍍𑌗𑌕𑍇𑌣𑌾𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍇𑌸𑍍𑌤𑌦𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑌯𑍋𑌃 ‘𑌅𑌸𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌃’ 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌨𑍍𑌦𑍇𑌶𑌾𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌾𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌶𑍍𑌚 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌤𑌶𑍍𑌚𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑍈 । 𑌨𑌚 “𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌪𑍂𑌰𑌣𑌾𑌨𑌿𑌯𑌤𑍈𑌃” । “𑌅𑌂𑌶𑍇𑌷𑍁 𑌯𑌥𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌭𑌾𑌵𑌃” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌦𑍍𑌵𑌯𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃 । 𑌤𑌯𑍋𑌰𑍍𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌚 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌕𑍇𑌣𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌪𑌾𑌦𑌿𑌕𑌸𑌮𑌸𑍍𑌵𑍀𑌕𑌾𑌰𑍇 𑌪𑌣𑍍𑌡𑌿𑌤𑌾𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇𑌕𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌸𑌮𑌕𑍍𑌷𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂𑌗 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌸𑌨𑍍𑌦𑍇𑌶𑌵𑌾𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌵𑌦𑍇𑌵𑌕𑌾𑌸𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌸𑍍𑌯𑌤𑌾𑌯𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 ‘𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌰𑌪𑌰𑌾𑌶𑌃 𑌕𑌲𑍍𑌪𑍍𑌯𑌤𑍇’ 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌨𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌭𑍂𑌤𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌿𑌤𑌦𑍇𑌵𑌯𑍋𑌰𑍍𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌵𑌤𑍍 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌯𑌾𑌸𑌾𑌪𑌿 𑌪𑌣𑍍𑌡𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾 𑌅𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾

𑌨𑍁 𑌸𑌮𑌾𑌹𑌰𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌇𑌯𑌮𑍇𑌵𑌰𑍍𑌗𑌗𑍍𑌨𑌿𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌗𑍀𑌯𑌤 𑌇𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌾𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌮𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮 ॥ ௧ ॥

𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌮𑍇𑌵𑌰𑍍𑌗𑍍𑌵𑌾𑌯𑍁𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌗𑍀𑌯𑌤𑍇𑌽𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌾 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑌮𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮 ॥ ௨ ॥

𑌦𑍍𑌯𑍌𑌰𑍇𑌵𑌰𑍍𑌗𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌗𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌦𑍍𑌯𑍌𑌰𑍇𑌵 𑌸𑌾𑌽𑌽𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍋𑌽𑌮𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮 ॥ ௩ ॥

𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑍇𑌵𑌰𑍍𑌕𑍍𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌾𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌗𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑌾 𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌾 𑌅𑌮𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮 ॥ ௪ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍇𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌂 𑌭𑌾𑌃 𑌸𑍈𑌵𑌰𑍍𑌗𑌥 𑌯𑌨𑍍𑌨𑍀𑌲𑌂 𑌪𑌰𑌃 𑌕𑍃𑌷𑍍𑌣𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾

[illegible] 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌾𑌶𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌅𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌤𑍁 “[illegible]” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯[illegible] 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌰𑌾𑌮𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇𑌣𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤𑍇 — (𑌇𑌯𑌮𑍇𑌵𑌰𑍍𑌗𑌗𑍍𑌨𑌿𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮) [illegible] 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃, 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌿𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌶𑍍𑌚 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮) 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑌗𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍈𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌰𑍂𑌪𑌾𑌯𑌾𑌮𑍃𑌚𑌿 𑌅𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌮𑍍 𑌉𑌪𑌰𑌿 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌋𑌗𑌾𑌰𑍂𑌢𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌾𑌮 𑌗𑍀𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍃𑌚𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑍂𑌢𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌗𑍀𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌋𑌕𑍍𑌸𑌾𑌮𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌿𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌂 𑌵𑌿𑌧𑌾𑌯 𑌸𑌾𑌮𑌨𑌾𑌮𑌾𑌵𑌯𑌵𑌭𑍂𑌤𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌿𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌇𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌾𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌮 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌉𑌕𑍍𑌤𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮) 𑌤𑌤𑍍 𑌤𑌦𑍁𑌭𑌯𑌂 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌪𑌰𑌸𑌂𑌶𑍍𑌲𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌸𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑍈𑌕𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌮𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌮𑍇𑌵𑌰𑍍𑌗𑍍𑌵𑌾𑌯𑍁𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍌 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌦𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௨ । ௩ । ௪ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍇𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌂 𑌭𑌾 𑌸𑍈𑌵𑌰𑍍𑌕𑍍) 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌂 𑌭𑌾𑌃 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌾 𑌦𑍀𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑍇𑌤𑌿 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌯𑌶𑍍𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑌸𑌃 । (𑌅𑌥 𑌯𑌨𑍍𑌨𑍀𑌲𑌂

த்3ருச்யத்4யூட4ம் ஸாம கீ3யதே ॥ ௫ ॥
அத2 யதே3வைதத3தா3தி3த்யஸ்ய ஶுக்லம் பா4: ஸைவ ஸாऽத2 யந்நீலம் பர: க்ருஷ்ணம் தத3மஸ்தத்ஸாம அத2 ய ஏஷோऽந்தராதி3த்யே ஹிரண்மய: புருஷோ த்3ருஶ்யதே ஹிரண்யஶ்மஶ்ருர்ஹிரண்யகேஶ

பர:க்ருஷ்ணம் தத்ஸாம) பர:க்ருஷ்ணம் அதிஶயேந கார்ஷ்ண்யரூபம் பர:க்ருஷ்ணமிதி வ்யபதி3ஷ்டம் யந்நீலம் தத்ஸாமேத்யர்த2: । ஆதி3த்யே கார்ஷ்ண்யஸ்ய ஸாமத்வத்3ருஷ்டிர்விவக்ஷ்யமாணேத்யவஸ்தேதி த்3ரஷ்டவ்யம் । அத்ர ஸாமஶப்3த3ஸ்தோத்ரோ த்3ரஷ்டவ்ய: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ௫ ॥

(அத2 யதே3வைதத3தா3தி3த்யஸ்ய ஶுக்லம் பா4: ஸைவ ஸாऽத2 யந்நீலம் பர: க்ருஷ்ணம் தத3மஸ்தத்ஸாம) பூர்வவத3ர்த2: । ஏவஞ்ச ப்ருதி2வ்யக்3ந்யந்தரிக்ஷ வாய்வாதி3த்யத்3யுநக்ஷத்ராதி3ஷு ருக்ஸாமரூபத்வத்3ருஷ்டிம் ஸாத்3ருஶ்யாதி3த்யுபஜ்யாதி3ஷு த்வநீலரூபத்வத்3ருஷ்டிஞ்ச விதா4ய ஆஹ — (அத2 ய ஏஷோऽந்தராதி3த்யே ஹிரண்மய: புருஷோ த்3ருஶ்யதே) அந்தராதி3த்யே ஆதி3த்யமண்ட3லஸ்யாந்தர் ஹிரண்மயோ ரஶ்மிமயோ யோ யோகி3பி4ர் த்3ருஶ்யத இத்யர்த2: । "த்3ருஶ்யதே த்வக்3ர்யயா பு3த்3த்4யா ஸூக்ஷ்மயா ஸூக்ஷ்மத3ர்ஶிபி4:" இதி ஶ்ருதே: । ஹிரண்மய இதி ரூபஸாமாந்யாச்சந்த்3ரவதி3தி வாக்யகார: । தஸ்ய ஹிரண்யஶப்3த3ஸ்ய நஞ்ப்ரயோகா3ந்மயட் இதி வாக்யகாராபி4ப்ராய: । தஸ்ய ஹிரண்மயத்வம் உஜ்ஜ்வலத்வாதி3த்யர்த2: । தஸ்ய நீலதோயதா3ப4ஸ்யாபி ஹிரண்மயத்வேநாநுவ்ருத்தி: । யதா2 "தப்தஜாம்பூ3நத3வர்ணாப4ம் தஸ்யாநநம்" இதி ஶ்ரீராமாயணவ்யாக்2யாநே "பஶ்யதே ருக்மவர்ணம்" இதி ஶ்ருதேஶ்ச நீலதோயதா3ப4ஸ்யாபி ருக்மவர்ணத்வம் ஸம்ப4வதி । அத்ர ஹேதுஶ்ச ஸம்ப்ரதா3யஸித்3த4: । அத2 த்வம் வேதா3ந்தஸங்க்3ரஹஶ்ருதப்ரகாஶிகாயாம் ஸ்பஷ்டம் ததே3வாவக3ந்தவ்யம் । அத்ர கேசித் "ரக்தாம்ப3ரம் புண்ட3ரீகம்" இதி வாக்யேந ரக்தவர்ணபுண்ட3ரீகாதி3த்யுபமாநத்வமுச்யதே । புண்ட3ரீகமித்யநேந ஸாமாந்யபுண்ட3ரீகமுச்யதே । தஸ்ய யதா2 கப்யாஸம் புண்ட3ரீகம் ஸாமாந்யபுண்ட3ரீகஸ்யைவோபாதா3நமிதி வக்தவ்யாக்ஷிணீ அபி வாரிஜநயநாஸ்ய இதி த்வரோக்த ப்ரக்ருதாநுஷ்டாநாவஸர ப்ராஸாதே3ருபாதி3த்யுபமாநஸ்யைவ நாமவைஶேஷ்யாத் ஸ்தாநதயாபிதாநம் நஸம்ப4வதீத்யுக்தராதி3த்யுபமாநஸ்யைவ ஸ்வஸ்திஶிஷ்டிரிதி ப்ரதீயதே । தஸ்ய ய ஏஷோऽந்தராதி3த்ய இதி வாக்யஸ்யைவாஸநோதிவக்தவ்யம் । தஸ்யைவ பா4ஷா த்3ருஶ்யத இத்யுத்தரேஷ்வபி இத்யாதி3 இதி ப்ராஸாத3ப்ராயஸ்தா2பி4ப்ராய: । நவாதி3த்யுபமாநஸ்யைவ ஸ்வஸ்திஶிஷ்டக உத்தர ஶிஷ்டஸ்தாநாவஸ்தே2 பா4ஷ்யக்ருதபி4ஹித புண்ட3ரீகத3லாமலாயதேக்ஷண: கத2ம் வியாநதீதி வாச்யம் । புண்

𑌆𑌪𑍍𑌰𑌣𑌖𑌾𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵 𑌏𑌵 𑌸𑍁𑌵𑌰𑍍𑌣𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾 𑌕𑌪𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑌮𑍇𑌵𑌮𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑍀 𑌤𑌸𑍍𑌯𑍋𑌦𑌿𑌤𑌿

𑌰𑍀𑌕𑌾𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍇𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑌣𑍍𑌡𑌲𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌾𑌵𑌿𑌰𑍍𑌭𑌾𑌵𑌕𑌾 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌵𑌿𑌰𑍍𑌭𑌾𑌵𑌗𑍁𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌚𑌈𑌵𑌂 “𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 “𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌖𑌲𑍍𑌵𑌿𑌦𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌤𑌜𑍍𑌜𑌲𑌾𑌨𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑌾𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑍇 𑌏𑌤𑍇𑌨𑌾𑌯𑌕𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑌂 𑌨 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌖𑌲𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌏𑌤𑍇𑌨𑌈𑌨 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌕𑌾𑌹𑌾𑌵𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌨𑍋𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌗𑍁𑌣𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌧𑌿𑌤𑌂 𑌸𑌗𑍁𑌣𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌯𑍋𑌸𑍍𑌸𑌂𑌵𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍 । 𑌏𑌤𑍇𑌨𑌾𑌯𑌕𑌾𑌨𑍀𑌨𑌾𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑌾𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌾𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌪𑌰𑌿𑌹𑌾𑌰𑌸𑌂𑌭𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌭𑍇𑌦𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌗𑍁𑌣𑌾𑌹𑌾𑌰𑌸𑌗𑍁𑌣𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌕𑌿𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌤𑌿𑌵𑍇𑌦𑌾𑌪𑌾𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑍋𑌪𑌾𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌾𑌦𑌧𑌿𑌷𑍍𑌟𑌕𑌕𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌕𑌨𑍍𑌯𑌕𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑌣𑍍𑌡𑌲𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌵𑌰𑍍𑌣𑌸 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌨𑍋𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌵𑌰𑍍𑌣𑌕𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌸𑌵𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾𑌮𑍍𑌪𑌦𑌾𑌨𑌾𑌪𑌸𑌂𑌹𑌰𑌣𑍀𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑌣𑍍𑌡𑌲𑌾𑌕𑍍𑌷𑌿𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌦𑍍𑌵𑌯𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌦𑍋𑌷𑌾𑌭𑌾𑌵𑌃 𑌵𑌿𑌕𑌲𑍍𑌪𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌤𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑍍𑌯𑌮𑍍𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 । “𑌯𑌦𑌾 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌰𑍁𑌕𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌣𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇𑌣 𑌏𑌨𑌸𑌾 𑌆𑌦𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍇𑌨𑍇𑌤𑌿 𑌰𑍁𑌕𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌣𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑌮𑌾𑌨𑌗𑍍𑌰𑌹𑌸𑍍𑌯𑍈𑌤𑌾𑌵𑌤𑌾𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌭𑍂𑌤𑍇𑌰𑍍𑌨𑌾𑌗𑍍𑌰𑌹𑌸𑍍𑌯𑌕𑌾𑌹𑌾𑌵𑌾𑌦𑌨𑌾𑌰𑍋𑌪𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌂 । “𑌸𑌙𑍍𑌕𑍁𑌚𑌿𑌤𑌕𑌰𑍁𑌣𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍𑌸𑌃” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌕𑍍𑌷𑌣𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌪𑌰𑍋𑌪𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌕𑌾𑌚𑍍𑌚 । “𑌰𑍁𑌚𑌿𑌤𑌵𑌰𑍍𑌣𑌂 𑌤𑍇𑌜𑌃𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌜𑌃𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑌿𑌨 𑌰𑍁𑌚𑌿𑌤𑌵𑌰𑍍𑌣𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌕𑌾𑌲𑍍𑌪𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌕𑍍𑌲𑍃𑌪𑍍𑌤𑌕𑌾𑌵𑍍𑌯𑌸𑌙𑍍𑌗𑍇𑌃 । 𑌨𑌹𑌿 𑌕𑍍𑌲𑍃𑌪𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍇𑌜𑌃𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿 । (𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌶𑍍𑌮𑌶𑍍𑌰𑍁𑌰𑍍𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌕𑍇𑌶 𑌆𑌪𑍍𑌰𑌣𑌖𑌾𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵 𑌏𑌵 𑌸𑍁𑌵𑌰𑍍𑌣𑌃) 𑌰𑌮𑌣𑍀𑌯𑌶𑍍𑌮𑌶𑍍𑌰𑍁𑌕𑍇𑌶𑍋 𑌰𑌮𑌣𑍀𑌯𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌵𑌯𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

(𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾 𑌕𑌪𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑌮𑍇𑌵𑌮𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑍀) 𑌕𑌂 𑌪𑌿𑌬𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌕𑌪𑌿𑌃 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌤𑍇𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑌪𑍍𑌯𑌾𑌸𑌮𑍍 । 𑌤𑌥𑌾𑌚 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌃 — 𑌰𑍁𑌚𑌿𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌤𑌂 𑌵𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌕𑌨𑍍𑌤𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 । 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌕𑌂 𑌪𑌿𑌬𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌕𑌪𑌿𑌨𑌾𑌲𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌗𑍍𑌰𑌨𑍍𑌥𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑌪𑍍𑌯𑌾𑌸𑌮𑍍 । 𑌗𑌭𑌿𑌰𑌾𑌮𑍍𑌭𑌸𑍍𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌭𑍂𑌤𑍇𑌨𑌾𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍋𑌭𑌾𑌤𑌿𑌶𑌯𑌶𑌾𑌲𑌿𑌕𑌾𑌦𑍍𑌧𑍃𑌶𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌕𑌂 𑌜𑌲𑌮𑍍 । 𑌶𑍁𑌷𑍍𑌕𑌸𑍍𑌯𑌨 𑌇𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌤𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌪𑌦𑌃 । 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌯𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌃 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌤𑌨𑌾𑌦𑌕𑌾𑌰𑌣𑍋𑌽𑌪𑌿 । 𑌤𑌜𑍍𑌜𑌨𑌿𑌤𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑌪𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌗𑌮𑍍𑌭𑍀𑌰𑌾𑌮𑍍𑌭𑌸𑍍𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌭𑍂𑌤𑌤𑌯𑌾 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌕𑌾𑌮𑌿

[illegible] ॥ ७ ॥

[illegible]

॥ ७ ॥

तस्यर्क्च साम च गेष्णौ तस्मादुद्गीथस्तस्मात्त्वेवोद्गा
तैतस्य हि गाता स एष ये चामुष्मात्पराञ्चो लो
कास्तेषां चेष्टे देवकामानां चेत्यधिदैवतम् ॥ ॥ ८ ॥

इति प्रथमप्रपाठके षष्ठः खण्डः ॥

अथाध्यात्मं वागेवर्क्प्राणः साम तदेतदेतस्यामृच्य
ध्यूढं साम तस्मादृच्यध्यूढं साम गीयते वागेव सा प्राणो
ऽमस्तत्साम ॥ ॥ १ ॥

चक्षुरेवर्गात्मा साम तदेतदेतस्यामृच्यध्यूढं साम
तस्मादृच्यध्यूढं साम गीयते चक्षुरेव सात्माऽमस्तत्साम ॥ २ ॥

श्रोत्रमेवर्ङ्मनः साम तदेतदेतस्यामृच्यध्यूढं साम
तस्मादृच्यध्यूढं साम गीयते श्रोत्रमेव सा मनोऽमस्
तत्साम ॥ ॥ ३ ॥

अथ यदेतदक्ष्णः शुक्लं भाः सैवर्गथ यन्नीलं परः कृष्णं त
त्साम तदेतदेतस्यामृच्यध्यूढं साम तस्मादृच्यध्यूढं
साम गीयते अथ यदेवैतदक्ष्णः शुक्लं भाः सैव साऽथ यन्
नीलं परः कृष्णं तदमस्तत्साम ॥ ॥ ४ ॥

(तस्यर्क्च साम च गेष्णौ) पृथिव्यग्न्यादिदृष्टिविशिष्टतया प्रागभ्यस्ते ऋक्सामे अस्य गेष्णौ गानपर्वणी । यद्वि गेष्णौ गानाश्रयकेऽपि नगानपर्वकं, तथाऽप्यहेहोवाऽरूण गेष्णेत्याकृतिरुक्ता । अप्रस्तुते गानमेणशब्दः । प्रत्यये न पाङ्क्तं । अन्यप्रतिपादकसामगेयकेष्टा सर्वप्रस्तुतं भवति । (तस्मादुद्गीथस्तस्मात्त्वेवोद्गातैतस्य हि गाता) यस्मादन्तरादित्यस्थः परमात्मा, अत एव तद्गानपर्वकात् उद्गीथसंज्ञकं, तद्गातृत्वादुद्गातृसंज्ञा च सिद्धेत्यर्थः । यथा परमात्मन उद्गातृत्वात् साम गेष्णुत्वात् उद्गेयस्य परमात्मनः उद्गीथत्वमुपपद्यते, तत उद्गीथे परमात्मदृष्टिरुक्तेत्यर्थः । (स एष ये चामुष्मात्पराञ्चो लोकास्तेषां चेष्टे देवकामानाम्) स एष हिरण्यश्मश्रुः श्रुतिप्रसिद्धः परमात्मा पतिर्लोकानां, देवभोग्यभोगोपकरणभोगस्थानानां नियन्तेत्यर्थः । (इत्यधिदैवतम्) उपासनं प्रतिष्ठितमिति शेषः ॥ ॥ ८ ॥

इति प्रथमप्रपाठके षष्ठखण्डभाष्यम् ॥

(अथाध्यात्मं) उपदिश्यत इति शेषः । (वागेवर्क्प्राणः साम इत्यादि ।) सर्वं पूर्ववत् ॥ ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥

[illegible] வீணாயாம் [illegible] ॥ ௬ ॥

[illegible]

[illegible]

வஸவனஷயெவாசஷாத்ராணோனோகாஸாம்ஸாவெதிஷெவகாசோம்ஸு
கயாநெநிெநவ பெவிவெதஸாதவப்ராணோனோகாஸாம்ஸாவெதி சந
ஷ்ட்ரகாசோம்ஸு ” இதி வாக்யஶேஷவ்ருத்திவர்ணமாத்ரவதாதயுக்தா
நஶ்ருஹீதகாரணப்ரயோ। கதஃப்ரபரிநெஃவாசாதமிமெஃ வாசா
தசேவநிஷேதெ “கஜாயசோ பஹூயாவிஜாயதெ। ” கஜோசவி
ஸ்வப்யாதா ஹஶாநாசிஸ்வாஸவிஸது। ப்ருகிப்ரிம் ஸ்வாசயிஷாய
ஸம்ஸாச்ப்ராதசாயயா॥ வசித்ராணாய ஸாயஷ்நாம் விநாஸாய ச
ஷ்க்ருதாம்। யசுஸம்ஸ்தாபநாய ஸம்ஸவாமி யுகெயுகெ॥ ” இத்யா
க்ருஹீதாஹிநெதாசெஷஹ” இதிஶ்ருதிஸ்ம்ருத்யநுஸாசேணாஜஹஸ்வ
ஹாவிவெஷ்யவசாதநெ சாயாஸஸ்தஸம்கல்பசோதெணாவாஸகவ
பித்ராணாயாப்ராக்ருதஸ்வவிக்ரஹவஸிக்ரஹாவவதெஃ। வதெந
நித்யஸவஜ்ஞஸ்ய ஸவஶக்தெ ஜ்ஞாநாயம் வ்யக்த்யம் வாகா
ணாநவெக்ஷணாதாநந்தப்ரஸ்ய விக்ரஹெ ஸ்வஹாஸம்ஸவாது வி
க்ரஹெ நஸம்ஸவதீதி ஶங்காவ்ருத்யக்தா। காணாநவெக்ஷஜ்ஞாநக்ரிய
ஸ்யாவி வாசாதந உவாஸகாநஶ்ரஹாயம் ஹொமாயஞ விக்ரஹ
ஸ்வீகாராவவதெஃ। ப்ரஹ்ஶாநநாசேப்ராநாஸாவெக்ஷாதஶ
நெந நிரதிஶயாநந்தஸ்வபாவஸ்யாவி ப்ரஹ்மணஃ ப்ரதிவிஶேஷா
வெக்ஷாயாஸம்ஸவாத்। நவிக்ரஹஸ்யஹொமஸ்யெவ ஸ்வபாவஹொமஸ்ய
கவிவெகஸ்யம் ஶங்க்யம்। ஸ்வஸம்பந்திஹொமஸ்யவஸ்ய ஸ்வஹொமஸ்யாதிஶயா
வஹாகெவ ததெகஸ்யாவஹஸ்யாஹாவாத்। ததுவ ஸஹெஸாஸஸ்யஸெ
தா நயவத ப்ரதிஷ்தாஃ। ததிஸ்வபாவவெவபாவஸ்யம் பாவசேந்ய
ஜிவெசஹஸ॥ ஸஹஸ்ரஶீர்ஷாணி தத்ரோதி ஜநேஸ்வா। ஷெவதி
யஜநஷ்ப்ரவப்ராவெஷ்டாவதி ஸ்வஸ்யா॥ ” “நிதப்ராமிம்மஸ்வஹாவதி
ஸ்ரிஜ்யாகாசாம்வாத்யம்வஜ்ஞநவதீ” “உஜ்ஜஹாராதநஃ கெஶள
ஸிதக்ருஷ்ண ” கம்ஸாம்ஶெநவதீயெரவப்ரா”தித்யாதிப்ரசாணாஞித்ய
ஸ்ய விக்ரஹஸ்யாஸ்யிஜஸம்ஸ்தாநவெஸ்யாவாக்ருதாநநாவதாரஹெ
தாகசேவவத்யெத உதாசேவஷெஹஸ்ய ஸம்ஸ்தாநவெஶயிஜெப்ரz
வ்யெநகஷெஹொதாதகக்கதஶநாக்।ததஸ்வாவாஸகாநஶ்ரஹாயம்
ஷெஷாஸ்ஷாவ்யாகக்ருதஶாரீரஸம்பந்தஸ்ய ப்ரசாணஸிஷஸ்யவா
சாதநி ஸதாஞ ஹிரண்யவிக்ரஹஸம்பந்தாநவதிஃ வாசாதநஃ।
கதோzக்ஷப்ராதிப்ராஞவத்ஷ வாசாதா। நசாதித்யவாசஷாத
ந்யஃ வாசாநெதவநாஸீதப்ரதாஹ— “ஹொதவ்யவஷெஶாவாந்யஃ”।
“யக்ஷுதெப்ரீஷணாதிப்ராதஜசோ யசோதெப்ர நவெத” இதப்ராதி
ப்ரவாசஷாவெதப்யஸ்ய தஷியதஃ வாசாதநெzந்யஸ்யப்ரசாண
விஸ்கோதப்ரதிபிக்தோ நாஸ்தி நஶங்க்யம்। நசநித்யசக்தப்ரதிபிக்தஃவ

ய ஏததேவம் வித்வாந்ஸாம காயதி ஸாது காயதி ॥ ॥ ௯ ॥

இதி ப்ரதமப்ரபாடகே ஸப்தம: கண்ட: ॥

த்ரயோ ஹோத்கீதே குஶலா பபூவு: ஶிலக: ஶாலாவத்யஶ்சைகிதாயநோ தால்ப்ய: ப்ரவாஹணோ ஜைவலிரிதி தே ஹோசு-ருத்கீதே வை குஶலா: ஸ்மோ ஹந்தோத்கீதே கதாம் வதாம இதி ॥ ௧ ॥

ததேதி ஹ ஸமுபவிவிஶு: ஸ ஹ ப்ரவாஹணோ ஜைவலிருவாச பகவந்தாவக்ரே வததாம் ப்ராஹ்மணயோர்வததோர்வாசம் ஶ்ரோஷ்யாமீதி ॥ ॥ ௨ ॥

ஸ ஹ ஶிலக: ஶாலாவத்யஶ்சைகிதாயநம் தால்ப்யமுவாச ஹந்த த்வா ப்ருச்சாநீதி ப்ருச்சேதி ஹோவாச ॥ ॥ ௩ ॥

பாத்தாநாஸ்த்ரயபி ஶக்யம் வக்தும் । யஸ்துதி திஷ்டதி ஸ்துயமாநே வஸ்மி ஶாகாதேர்ஹ்யர்த்தவி ஹேதுவ்ய ப்ரவாதநாத் । அதோ(அ)ஷ்டதாவித்யம் பக்ஷிணீவ வித்யாநாம் வாரதேதி ஸ்திதம் । ப்ரக்ருதமநுஸராம: ॥ ௯ ॥

இதி ப்ரதமப்ரபாடகே ஸப்தமகண்டபாஷ்யம் ॥

ப்ரகாராந்தரேணோபாஸநம் விதாதுமாக்யாயிகாமாஹ — (த்ரயோ ஹோத்கீதே குஶலா பபூவு: ஶிலக: ஶாலாவத்யஶ்சைகிதாயநோ தால்ப்ய: ப்ரவாஹணோ ஜைவலிரிதி ॥) ஶாலாவத்ஸுத: ஶிலகநாமா, தால்ப்யகோத்ரஶ்சைகிதாயநஸுத:, ஜீவலஸுத: ப்ரவாஹணநாமா, த்ரய ஏதே உத்கீதவிஜ்ஞாநே நிபுணா பபூவுரித்யர்த: । ஶாலாவத்ய: ஶாலாவதஸ்யாபத்யமித்யர்தே அணி தத்திதஸ்யாயேய "குர்வாதிப்யோ ண்ய" இத்யாதிநா யஞ்ப்ரத்யய: । தால்ப்ய: தல்பஸ்யாபத்யம் கர்காதித்வாத்யஞ் । சிகிதாயநஸ்யாபத்யமித்யர்தே இஞி சைகிதாயந: । ஜீவலஸ்யாபத்யம் ஜைவலி: । (தே ஹோசுருத்கீதே வை குஶலா: ஸ்மோ ஹந்தோத்கீதே கதாம் வதாம இதி ॥) தே உத்கீதவிஜ்ஞாநே குஶலா: ஸ்ம: । அதோ வித்யாவிஷயாய வாதகதாம் பரஸ்பரம் ப்ரவதாம இத்யர்த: ॥ ॥ ௧ ॥

(ததேதி ஹ ஸமுபவிவிஶு:) ததா கரவாமேத்யநுஜ்ஞாய ஸம்யக் உபவிஷ்டா இத்யர்த: । (ஸ ஹ ப்ரவாஹணோ ஜைவலிருவாச) ப்ரவாஹண: க்ஷத்ரிய: தௌ ப்ராஹ்மணௌ ப்ராகல்ப்யா துவாசேத்யர்த: । உக்திமேவாஹ — (பகவந்தாவக்ரே வததாம் ப்ராஹ்மணயோர்வததோர்வாசம் ஶ்ரோஷ்யாமீதி ॥) பகவந்தௌ பூஜாவந்தௌ ப்ராஹ்மணௌ அக்ரே வததாம்வாதகதாம் குருதாம் । தத்ப்ரகாரம் ஶ்ரோஷ்யாமீதி ॥ ௨ ॥

(ஸ ஹ ஶிலக: ஶாலாவத்யஶ்சைகிதாயநம் தால்ப்யமுவாசேத்யாதி ॥) ஸ்பஷ்டார்த: । தத்ர தால்ப்யஸ்ய ப்ரத்யுக்திமாஹ — (ப்ருச்சேதி ஹோவாசேதி ॥) ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௩ ॥

अपां का गतिरित्यसौ लोक इति होवाचामुष्य लोकस्य का गतिरिति न स्वर्गं लोकमतिनयेदिति होवाच स्वर्गं वयं लोकं सामाभिसंस्थापयामः स्वर्गसंस्तावं हि सामेति ॥ ॥ ५ ॥

तं ह शिलकः शालावत्यश्चैकितायनं दाल्भ्यमुवाचाप्रतिष्ठितं वै किल ते दाल्भ्य साम यस्त्वेतर्हि ब्रूयान्मूर्धा ते विपतिष्यतीति मूर्धा ते विपतेदिति ॥ ॥ ६ ॥

शिलकः पृच्छति — (का साम्नो गतिरिति ।) गतिः अयनम् । परायणमित्यर्थः । सः दाल्भ्यः स्वर इति होवाच प्रत्युवाच । स्वरात्मकत्वात्साम्न इति भावः । शिलकः पृच्छति — (स्वरस्य का गतिरिति ।) दाल्भ्य उत्तरमाह — (प्राण इति होवाच) प्राणनिष्पाद्यत्वात्स्वरस्येति भावः । एवमुत्तरत्राप्यूहित्वा वाक्यं संयोज्यम् ॥ ४ ॥

अपां का गतिरिति पृष्टो दाल्भ्यः असौ लोक इति होवाच । अमुष्माल्लोकाद्धि वृष्टिप्रभव इति भावः । अमुष्य लोकस्य का गतिरिति पृष्टो दाल्भ्य आह — (न स्वर्गं लोकमतिनयेदिति होवाच) स्वर्गलोकमतीत्य पराश्रयान्तरं साम न नयेत् । स्वर्गलोकप्रतिष्ठाश्रयान्तरं साम न प्रापयेदित्यर्थः । नयेदिति यावत् । (स्वर्गं वयं लोकं सामाभिसंस्थापयामः स्वर्गसंस्तावं हि सामेति ॥) अतो वयमपि सामापि साम प्रत्याश्रयत्वेन स्वर्गं लोकं संस्थापयामः । हि यस्मात् स्वर्गसंस्तावम् "स्वर्गो वै लोकः सामवेदः" इति श्रुत्या स्वर्गत्वेन साम्नः स्तूयमानत्वादित्यर्थः ॥ ५ ॥

(तं ह शिलकः शालावत्यश्चैकितायनं दाल्भ्यमुवाचाप्रतिष्ठितं वै किल ते दाल्भ्य साम यस्त्वेतर्हि ब्रूयान्मूर्धा ते विपतिष्यतीति मूर्धा ते विपतेदिति ॥) हे दाल्भ्य अप्रतिष्ठितं स्वर्गलोकं सामगतिपरम्पराविश्रान्तिभूमिं वदतस्तव साम अप्रतिष्ठितमेव स्यात् । एतस्मिन्समये यः कश्चिदागत्य वादकस्यापराधेऽपि प्रतिज्ञानवत्ते मूर्धा विपतिष्यतीति यदि ब्रूयात् तदा विपतेदेव ते मूर्धा । न संशयः । यो तत्सहायार्थतया नोक्तं अतो जीवसीति शिलक उक्तवानित्यर्थः ॥ ६ ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ௭ ॥

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ௮ ॥

[illegible] ॥

[illegible]

([illegible]) [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — ([illegible] ॥) [illegible] —
([illegible]) [illegible]
[illegible] । ([illegible]
[illegible] ॥) [illegible]
[illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible] । "[illegible]" [illegible]
[illegible] । [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ௭ ॥

[illegible] । [illegible]?
([illegible]) [illegible]
[illegible]
[illegible] । ([illegible]
[illegible] ॥ [illegible] । [illegible] ।
[illegible] ॥ ॥ ௮ ॥

[illegible] ॥

[illegible] — ([illegible]
[illegible] ॥) [illegible] । [illegible]
[illegible] ([illegible]) [illegible]

𑌹 𑌵𑌾 𑌇𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌂 𑌯𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌵𑍈𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌜𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌨𑌾𑌕𑌾𑌶𑌃 𑌪𑌰𑌾𑌯𑌣𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌏𑌷 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌾𑌨𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑍍𑌸 𑌏𑌷𑍋𑌽𑌨𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑍋 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍋 𑌹 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌞𑍍𑌜𑌯𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌾𑌂𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌂 𑌹𑍈𑌤𑌮𑌤𑌿𑌧𑌨𑍍𑌵𑌾 𑌶𑍌𑌨𑌕 𑌉𑌦𑌰𑌶𑌾𑌣𑍍𑌡𑌿𑌲𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑍋𑌵𑌾𑌚𑌯𑌾

𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌤𑍇 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌾 𑌵𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑌰𑌃 “𑌆𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌹 𑌵𑍈 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌯𑍋𑌰𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌹𑌿𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌾𑌵𑌾𑌕𑌾𑌶𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌤𑍁 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌕𑌾𑌶𑌪𑌰𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌗𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌯𑌤𑌿— (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌹 𑌵𑌾 𑌇𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌂 𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿) 𑌚𑌿𑌦𑌚𑌿𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌃 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑍇𑌵𑍋𑌤𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵 𑌲𑍀𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌆𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌵𑍈𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌜𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌨𑍍) 𑌜𑍍𑌯𑌾𑌯𑌸𑌾𑌮𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌕𑌲𑍍𑌯𑌾𑌣𑌗𑍁𑌣𑍈𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌨𑌿𑌰𑌤𑌿𑌶𑌯𑌨𑌿𑌰𑌵𑌧𑌿𑌕𑍋𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌃 । (𑌆𑌕𑌾𑌶𑌃 𑌪𑌰𑌾𑌯𑌣𑌮𑍍) 𑌪𑌰𑌾𑌯𑌣𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌗𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌪𑌰𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸 𑌏𑌷 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌾𑌨𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃) 𑌪𑌰𑌃 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌃 । 𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌵𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌪𑌰𑌶𑍍𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌸𑌕𑌾𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑍋 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌃 । 𑌏𑌵𑌂𑌰𑍂𑌪 𑌆𑌕𑌾𑌶 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇 𑌏𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌾𑌕𑌾𑌶𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । (𑌸 𑌏𑌷𑍋𑌽𑌨𑌨𑍍𑌤𑌃) 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍇 𑌅𑌧𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌃 𑌅𑌯𑌮𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋𑌽𑌨𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌅𑌪𑌰𑌿𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨 𑌏𑌵 𑌸𑌾𑌮𑌗𑌤𑌿𑌪𑌰𑌂𑌪𑌰𑌾𑌵𑌿𑌶𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌭𑍂𑌮𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰 “𑌅𑌨𑍍𑌤𑌵𑌦𑍍𑌵𑍈 𑌕𑌿𑌲 𑌤𑍇 𑌸𑌾𑌮” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋𑌽𑌨𑍍𑌤𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌦𑍋𑌷𑍋 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌰𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑍋 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍋 𑌹 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍 𑌜𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ।) 𑌯𑌃 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌾𑌂𑌸𑌮𑍇𑌤𑌮𑌾𑌕𑌾𑌶𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌗𑍁𑌣𑌕𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌨𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿, 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌗𑍁𑌣𑌕𑌸𑌕𑌲𑌲𑍋𑌕𑌾𑌵𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌶𑍍𑌚 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌵𑌾𑌹𑌣𑌃 𑌸𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌸𑌂𑌵𑌾𑌦𑌯𑌤𑌿— (𑌤𑌂 𑌹𑍈𑌤𑌮𑌤𑌿𑌧𑌨𑍍𑌵𑌾 𑌶𑍌𑌨𑌕 𑌉𑌦𑌰𑌶𑌾𑌣𑍍𑌡𑌿𑌲𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌅𑌤𑌿𑌧𑌨𑍍𑌵𑌾 𑌨𑌾𑌮 𑌶𑍌𑌨𑌕𑌸𑍁𑌤𑌃 𑌉𑌦𑌰𑌶𑌾𑌣𑍍𑌡𑌿𑌲𑍍𑌯𑌾𑌯 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌯 । 𑌉𑌦𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌤𑌿𑌰𑍍𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌤𑌿𑌶𑌾𑌲𑍀 𑌶𑌾𑌣𑍍𑌡𑌿𑌲𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌮𑍇𑌤𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑍁

த ஏநம் ப்ரஜாயாமுத்கீதம் வேதிஷ்யந்தே பரோவரீயோ ஹை
ப்யஸ்தாவதஸ்மிம்ல்லோகே ஜீவநம் பவிஷ்யதி ॥ ॥ ௩ ॥
ததாமுஷ்மிம்ல்லோகே லோக இதி ஸ ய ஏதமேவம் வித்வாநுபா
ஸ்தே பரோவரீய ஏவ ஹாஸ்யாஸ்மிம்ல்லோகே ஜீவநம் பவதி ததா

ஷாவேதேத்யர்த: । கிமித்யத்ராஹ — (யாவத்த ஏநம் ப்ரஜாயாமுத்கீதம்
வேதிஷ்யந்தே பரோவரீயோ ஹைப்யஸ்தாவதஸ்மிம்ல்லோகே ஜீவநம் பவி
ஷ்யதீதி ॥) வேதிஷ்யந்த இத்யேதத் ப்ரத்யயநார்தே நேவஷ்டு । ப்ரஜா
யாம் ஸ்வஸந்ததௌ யாவந்த: புருஷா: ஏநமுத்கீதமுபாஸிஷ்யந்தே
தேஷாமுத்க்ருஷ்டமிஹ லோகே ஜீவநம் பவிஷ்யதீத்யர்த: ॥ ॥ ௩ ॥
(ததாமுஷ்மிம்ல்லோகே லோக இதி ॥) ததா அமுஷ்மிந்நபி பரலோ
கே பவிஷ்யதீத்யர்த: । பரோவரீயோ ஜீவநமித்யநுஷங்க: । லோகே
லோக இதி வீப்ஸாயாம் த்விர்வசநம் । இதி ததா உவாசேதி பூர்வேணாந்
வய: । அத இதாநீந்தநாநாமபி தத்விதாம் தத்பலமஸ்தீத்யாஹ — (ஸ ய
ஏதமேவம் வித்வாநுபாஸ்தே பரோவரீய ஏவ ஹாஸ்யாஸ்மிந்நித்யாதி ॥)
ஸ்பஷ்டோऽர்த: । "லோகே லோக இதி லோகே லோக இதீ"தி த்விருக்தி
ர்வித்யாஸமாப்த்யர்தா । அத்ர தத்த்வம் பாஸ்கரீயம் — தவாக்யவிஷயகரீதிகாரணத
ப்ரஸ்ய ஸ்தித ஸம்பந்தஸ்ய ப்ரயோகாத் — உத்கீதே சாஸ்யாகாஶஸ்யைவா
காஶஸ்யோநாகாஶோ ஹ்யேதாகாஶமேவ, ஆகாஶஶப்தஸ்ய ஹ்யேதாகாஶ
வ்யுத்பத்திநிமித்தாகாஶஶப்தாஹ்வயாஸாதிதி பர்யவஸாநே ப்ராப்த உ
ச்யதே "ஆகாஶஸ்தல்லிங்காத்" । ஆகாஶஶப்தாபிதேய: பரமாத்மா, நிகில
ஜகதேககாரணத்வஸர்வஜ்ஞத்வப்ரதாநநாம் பரமாத்மலிங்காநாம்
ஹ்யேதாகாஶே அஸம்பவாத் । ஹ்யேதாகாஶஸ்ய சேதநத்வஸம்பந்திகா
ரணத்வஸம்பவேऽபி நிகிலஜகத்காரணத்வாஸம்பவாத், ஸர்வை: க
ல்யாணகுணை: ஸர்வாத்ருஷ்டத்வலக்ஷணஜ்யாயஸ்த்வஸ்யாப்யஸம்பவாத்,
அசேதநஸ்ய ஸ்வரூபேணைவ ஹீநத்வேந ப்ரகாஶவிரோதிதயா ஹேயப்ரதி
பிம்பவிஷயப்ராணஜநகதயாபி ஸகலபுருஷார்த்தவிரோதிநோ
ऽசேதநஸ்ய பராயணத்வலக்ஷணப்ராப்யத்வஸ்யாப்யஸம்பவாத், தஸ்ய "கா
ஸாம்நோ கதி:, அஸ்ய லோகஸ்ய கா கதி"ரிதி ப்ரஶ்நோபக்ஷேணாத்ஸ்வ
ரூபேண ப்ரதிபாதயிஷிதத்வாவகமாத், ப்ரதிபாதயிஷிதபராய
ணத்வத்வபரோவரீயஸ்த்வாதிவிஜ்ஞவிரோதி அஹ்ருஸ்தாயாபி ஶ்ருதே
ரூர்த்வப்ரமாணத்வாத், ஆகாஶஶப்தஸ்ய ஆகாஶதே ஆகாஶயதீதி வா யோக
ப்ரஸங்கே பரமாத்மபரத்வ । நநு "ஸர்வாணி ஹ வா இமாநி பூதாநீ"தி
ஶ்ருதேரேவாகாஶஸ்ய ஜகத்காரணத்வே நாப்யாஶ்ருதாகாஶ
ஸ்யைவ ஜகத்காரணத்வமேவேதி சேத் । "ஸதேவ ஸோம்யேத

𑌤𑌥𑌾𑌽𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌿𑌁𑌲𑍍𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌲𑍋𑌕 𑌇𑌤𑌿 𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌲𑍋𑌕 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌨𑌵𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌮𑌟𑌚𑍀𑌹𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌕𑍁𑌰𑍁𑌷𑍍𑌵𑌾𑌟𑌿𑌕𑍍𑌯𑌾 𑌸𑌹 𑌜𑌾𑌯𑌯𑍋𑌷𑌸𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌹
𑌚𑌾𑌕𑍍𑌰𑌾𑌯𑌣 𑌇𑌭𑍍𑌯𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍍𑌰𑌾𑌣𑌕 𑌉𑌵𑌾𑌸 ॥ ॥ ௧ ॥
𑌸 𑌹𑍇𑌭𑍍𑌯𑌂 𑌕𑍁𑌲𑍍𑌮𑌾𑌷𑌾𑌨𑍍𑌖𑌾𑌦𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌬𑌿𑌭𑌿𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌤𑌂 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 । 𑌨𑍇

[illegible] 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌰𑌾𑌮𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌨𑌵𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌭𑌕𑍍𑌤𑌿𑌤𑍍𑌰𑌯𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌿𑌧𑌾𑌤𑍁𑌮𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌮𑌾𑌹— (𑌮𑌟𑌚𑍀𑌹𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌕𑍁𑌰𑍁𑌷𑍍𑌵𑌾𑌟𑌿𑌕𑍍𑌯𑌾 𑌸𑌹𑌜𑌾𑌯𑌯𑍋𑌷𑌸𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌹 𑌚𑌾𑌕𑍍𑌰𑌾𑌯𑌣 𑌇𑌭𑍍𑌯𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍍𑌰𑌾𑌣𑌕 𑌉𑌵𑌾𑌸) 𑌚𑌕𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍁𑌤𑌃 𑌉𑌷𑌸𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌨𑌾𑌮 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌨𑌰𑍍𑌷𑌿𑌃 𑌮𑌟𑌚𑍀𑌹𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌅𑌶𑍍𑌮𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌕𑍃𑌤𑌦𑍁𑌰𑍍𑌭𑌿𑌕𑍍𑌷𑌦𑍂𑌷𑌿𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌕𑍁𑌰𑍁𑌦𑍇𑌶𑍇𑌷𑍁 𑌆𑌟𑌿𑌕𑍍𑌯𑌾 𑌅𑌨𑍁𑌪𑌜𑌾𑌤𑌪𑌯𑍋𑌧𑌰𑌾𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌞𑍍𑌜𑌨𑌯𑌾 𑌜𑌾𑌯𑌯𑌾 𑌸𑌹 𑌇𑌭𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌗𑌜𑌾𑌰𑍋𑌹𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍍𑌰𑌾𑌣𑌕𑌃 𑌅𑌨𑌶𑌨𑍇𑌨 𑌕𑍁𑌤𑍍𑌸𑌿𑌤𑌾𑌂 𑌗𑌤𑌿𑌮𑌾𑌪𑌨𑍍𑌨𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑌨𑌵𑌸𑌾𑌦𑌂 𑌕𑌾𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑌮𑌾𑌣 𑌉𑌵𑌾𑌸 । “𑌦𑍍𑌰𑌾 𑌕𑍁𑌤𑍍𑌸𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌗𑌤𑍌” 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑌿 𑌧𑌾𑌤𑍁𑌃 । 𑌚𑌕𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑍇 𑌅𑌶𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌫𑌞𑌿 𑌚𑌾𑌕𑍍𑌰𑌾𑌯𑌣 𑌇𑌤𑌿 𑌰𑍂𑌪𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸 𑌹𑍇𑌭𑍍𑌯𑌂 𑌕𑍁𑌲𑍍𑌮𑌾𑌷𑌾𑌨𑍍𑌖𑌾𑌦𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌬𑌿𑌭𑌿𑌕𑍍𑌷𑍇) 𑌸𑍋𑌽𑌯𑌮𑍁𑌷𑌸𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌕𑍁𑌲𑍍𑌮𑌾𑌷𑌾𑌨𑍍 𑌕𑍁𑌤𑍍𑌸𑌿𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌮𑌾𑌷𑌾𑌨𑍍 𑌖𑌾𑌦𑌨𑍍𑌤𑌮𑌿𑌭𑍍𑌯𑌂 𑌯𑌾𑌚𑌿𑌤𑌵𑌾𑌨𑍍 । “𑌕𑍁𑌲𑍍𑌮𑌾𑌷𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁” 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍 𑌕𑍁𑌤𑍍𑌸𑌿𑌤𑌮𑌾𑌷𑌾𑌦𑍌 𑌕𑍁𑌲𑍍𑌮𑌾𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌯

𑌤𑍋𑌰𑍍𑌣𑍇𑌨𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌘𑍍𑌨𑍇 𑌯𑌚𑍍𑌛 𑌯𑍇𑌮 𑌇𑌮 𑌉𑌪𑌨𑌿𑌷𑌿𑌤𑌾 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌯𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌮𑍇𑌷𑍇 𑌹𑍀𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌤𑌾𑌨𑍍𑌵𑍇𑌷𑍍𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌃 𑌹𑌂𑌸𑌾
𑌨𑍍𑌰𑌵𑌾𑌨𑌜𑌿𑌤𑍍𑌰𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌵𑍇𑌮𑍇 𑌵𑍀𑌤𑌶𑍍𑌰𑍁𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 ॥ ௩ ॥

𑌨𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑍇𑌰𑍍𑌵𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌵𑌾 𑌅𑌜𑍀𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌦𑌿𑌮𑌾𑌨𑌵𑌾𑌦𑌣𑌿𑌤𑌿
𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌕𑌾𑌮𑍋𑌮𑌪𑌦𑌵𑌾𑌨𑌜𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌸𑌹𑌵𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑍍𑌤𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌕𑍃𑌜𑌹𑌾𑌰 𑌸𑌾𑌰𑍍𑌧𑍍𑌰𑌵𑌸𑌂
𑌭𑌿𑌕𑍍𑌷𑌾 𑌬𑌹𑍁𑌵 𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌗𑍃𑌹𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌦𑌯𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌸𑌹𑌵𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌞𑍍𑌜𑌿𑌹𑌾𑌨 𑌉𑌪𑌾𑌯 𑌯𑌦𑍍𑌬 𑌤𑌾𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌇𑌹𑍇𑌮𑌹𑌿 𑌇𑌹

𑌕𑌪𑍍𑌯 । (𑌤𑌂𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑌨𑍇𑌤𑍋𑌰𑍍𑌣𑍇𑌨𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌘𑍍𑌨𑍇 𑌯𑌚𑍍𑌛𑌯𑍇𑌮𑌇𑌮𑌉𑌪𑌨𑌿𑌷𑌿𑌤𑌾 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌇𑌤𑌃 𑌮𑌯𑌾 𑌹𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌾𑌦𑍍𑌰𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑌾𑌶𑍇𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌅𑌨𑍇𑌨𑍍𑌯 𑌨 𑌵𑌿𑌘𑍍𑌨𑍇 । 𑌯𑌤𑍍 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍 𑌏𑌤𑍇 𑌇𑌮𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌃 𑌮𑍇𑌚 𑌯𑍇 𑌮𑍇 𑌮𑌯𑌾 𑌹𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑍇𑌚 𑌯𑍇 𑌉𑌦𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑌾𑌶𑌃 𑌉𑌪𑌨𑌿𑌷𑌿𑌤𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌤𑌾𑌃 । 𑌅𑌤𑌃 𑌕𑌿𑌂𑌕𑌰𑍋𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌿𑌮𑍍𑌯 𑌉𑌪𑌾𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌯𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌮𑍇𑌷𑍇 𑌹𑍀𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌉𑌦𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌮𑍇𑌷𑍍𑌯 𑌮𑌹𑍍𑌯𑌮𑌪𑌿 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍍𑌦𑍇𑌹𑍀𑌤𑍀𑌹 𑌮𑍃𑌷𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌿𑌕𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌾𑌨𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌃) 𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌨𑍍𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯 𑌇𑌹𑍇𑌯𑌾 𑌦𑌤𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌹𑌂𑌸𑌾𑌨𑍍𑌰𑌵𑌾𑌨𑌜𑌿𑌤𑌿 𑌉𑌦𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌵𑍇𑌮𑍇 𑌵𑍀𑌤𑌂𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌅𑌥 𑌸𑌮𑍀𑌪𑌸𑍍𑌥𑌮𑍍𑌰𑌦𑌕𑌂 𑌗𑍃𑌹𑍀𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌗𑍃𑌹𑌾𑌣𑌾𑌨𑍍𑌰𑌵𑌾𑌨𑌜𑌿𑌤𑍀𑌹𑍇𑌯𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌤𑌦𑍍𑌰𑌦𑌕𑌵𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌉𑌦𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌕𑌵𑌾𑌨𑌂 𑌮𑍇𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌵𑌾𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௩ ॥

(𑌨𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑍇𑌵𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌵𑌾 𑌅𑌜𑍀𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌦𑌿𑌮𑌾𑌨𑌵𑌾𑌦𑌣𑌿𑌤𑍀 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌕𑌿𑌮𑍇𑌤𑍇 𑌇𑌦𑌾𑌨𑍀𑌂 𑌕𑍃𑌪𑌾 𑌮𑌤𑍍𑌤𑌾𑌗𑍃𑌹𑍀𑌤𑌾𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌰𑌦𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌇𑌤𑍀𑌹𑍇𑌯𑍇𑌨 𑌪𑌯𑌃𑌨𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌤𑍍𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌵𑌾𑌦𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌨𑌹𑌾𑌨𑌿 𑌭𑌵𑌤𑌿, 𑌤𑌾𑌵𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌵𑌾𑌦𑍇𑌨 𑌯𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌦𑍇𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌕𑌵𑌾𑌨𑌂 𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌕𑌾𑌮𑌕𑌾𑌰𑌿𑌤𑌂 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌫𑌲𑌂 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌵𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌸𑌹𑌵𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑍍𑌤𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌨𑍁𑌜𑌾𑌯𑌾𑌯𑌾𑌕𑍃𑌜𑌹𑌾𑌰) 𑌸𑌃 𑌉𑌷𑌸𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌤𑌾𑌨𑍁 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍍𑌭𑌿𑌕𑍍𑌷𑌯𑌿𑌕𑌾 𑌅𑌤𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍁 𑌅𑌵𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍁 𑌜𑌾𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌦𑌤𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑌾𑌰𑍍𑌧𑍍𑌰𑌵𑌸𑌂𑌭𑌿𑌕𑍍𑌷𑌾𑌬𑌹𑍁𑌵 𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌗𑍃𑌹𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌦𑌯𑌃) 𑌸𑌾 𑌜𑌾𑌯𑌾 𑌅𑌦𑍍𑌰𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌰𑌾𑌗𑍇𑌵 𑌸𑌂𑌭𑌿𑌕𑍍𑌷𑌾 𑌇𑌬𑍍𑌯𑌾𑌦𑌾𑌬𑌹𑌦𑍇𑌵 । 𑌤𑌥𑌾𑌰𑍍𑌪𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍍𑌹𑌾𑌵𑌾𑌦𑌨𑌵𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯 𑌤𑌾𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑍍𑌰𑌾𑌹𑌯𑌸𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌗𑍃𑌹𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑌵𑌤𑍀 ॥ ॥ ௫ ॥

(𑌸𑌹𑌵𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌞𑍍𑌜𑌿𑌹𑌾𑌨𑌉𑌪𑌾𑌯𑌯𑌦𑍍𑌬 𑌤𑌾𑌦𑌸𑍍𑌯𑌇𑌹𑍇𑌮𑌹𑌿𑌇𑌹𑍇𑌮𑌹𑌿𑌯𑌨𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌂) 𑌸𑌹𑍋𑌷𑌸𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌞𑍍𑌜𑌿𑌹𑌾𑌨𑌃 𑌶𑌯𑌨𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌜𑌞𑍇𑌵 𑌪𑌤𑍍𑌰𑌂𑌶𑍃𑌣𑍍𑌵𑌤𑍍𑌯 𑌮𑌦𑌮𑍍𑌰𑌵𑌾𑌚 । 𑌕𑌿𑌮𑍍𑌤𑍍 ? 𑌯𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍋𑌤𑍍𑌕

മഹി ധനമാത്രാം രാജാഽസൌ യക്ഷ്യതേ സ മാ സർവൈരാർത്വിജ്യൈർ
വൃണീതേതി ॥ ॥ ൬ ॥

തം ജായോവാച ഹന്ത പത ഇമ ഏവ കുല്മാഷാ ഇതി താൻ ഖാദി
ത്വാഽമും യജ്ഞം വിതതമേയായ ॥ ॥ ൭ ॥

തത്രോദ്ഗാതൄനാസ്താവേ സ്തോഷ്യമാണാനുപോപവിവേശ സ
ഹ പ്രസ്തോതാരമുവാച ॥ ॥ ൮ ॥

പ്രസ്തോതര്യാ ദേവതാ പ്രസ്താവമന്വായത്താ താം ചേദവിദ്വാൻ പ്ര
സ്തോഷ്യസി മൂർധാ തേ വിപതിഷ്യതീതി ॥ ॥ ൯ ॥

ഏവമേവോദ്ഗാതാരമുവാചോദ്ഗാതര്യാ ദേവതോദ്ഗീഥമന്വായത്താ
താം ചേദവിദ്വാനുദ്ഗാസ്യസി മൂർധാ തേ വിപതിഷ്യതീതി ॥൧൦॥

മഹി ലഭേമഹി തേന പ്രാണാൻ ധൃത്വാ ധനമാത്രാം സ്വല്പധനം ലഭേ
മഹീത്യർഥഃ । കഥം ധനമാത്രാ ലഭ്യത ഇത്യത്രാഹ—(രാജാഽസൌ യക്ഷ്യ
തേ സ മാ സർവൈരാർത്വിജ്യൈർവൃണീതേതി ॥) രാജാഽസൌ നാതി
ദൂരേ യജതേ സഃ മാം ദൃഷ്ട്വാ സർവാണ്യാർത്വിജ്യാനി മയാ കാരയി
തവ്യാനീതി മാം പ്രാർഥയേതേത്യുവാചേത്യർഥഃ ॥ ॥ ൬ ॥

(തം ജായോവാച ഹന്ത പത ഇമ ഏവ കുല്മാഷാ ഇതി ॥) ഹേ പതേ
യേ മയാ നിക്ഷിപ്താഃ കുല്മാഷാഃ ത ഇമ ഏവ । അതസ്താൻ ഗൃഹാണേതി
ജായാ പ്രത്യുക്തവതീത്യർഥഃ । (താൻ ഖാദിത്വാഽമും യജ്ഞം വിതതമേയായ)
താനേവ പര്യുഷിതോച്ഛിഷ്ടാൻ കുല്മാഷാൻ ഭക്ഷയിത്വാ വിതതം വിസ്തീ
ർണം യജ്ഞം ഗതവാനിത്യർഥഃ । ॥ ൭ ॥

(തത്രോദ്ഗാതൄനാസ്താവേ സ്തോഷ്യമാണാനുപോപവിവേശ)
സ്തുവന്ത്യസ്മിന്നിത്യാസ്താവഃ സ്തോതൃസ്ഥാനം । സദസി സ്തോത്രം പ്ര
വൃത്താനാം ഉദ്ഗാതൃപ്രസ്തോതൃപ്രതിഹർതൄണാം സമീപേ ഉപവി
ഷ്ടവാനിത്യർഥഃ । (സ ഹ പ്രസ്തോതാരമുവാച) സഃ ഉഷസ്തിഃ പ്രസ്തോ
താരം പ്രതീദമുവാചേത്യർഥഃ ॥ ॥ ൮ ॥

ഉക്തമേവാഹ— (പ്രസ്തോതര്യാ ദേവതാ പ്രസ്താവമന്വായത്താ താം ചേ
ദവിദ്വാൻ പ്രസ്തോഷ്യസി മൂർധാ തേ വിപതിഷ്യതീതി॥) ഹേ പ്രസ്തോ
തഃ പ്രസ്താവമന്വായത്താ പ്രസ്താവഭക്തൗ ആശ്രിത്യ യാ ദേവതോപാസ്യാ
താമവിദിത്വാ യദി വിദുഷോ മമ സമീപേ പ്രസ്തോഷ്യസി മൂർധാ തേ
വിപതിഷ്യതീത്യർഥഃ । യദ്യപി “തേനോഭൗ കുരുതോ യശ്ചൈത
ദേവം വേദ യശ്ച ന വേദ” ഇത്യവിദുഷോഽപ്യാർത്വിജ്യാധികാരോഽസ്തി ।
തഥാഽപി വിദ്വത്സന്നിധൗ അവിദുഷഃ കർമാധികാരോ നാസ്തീതി ഭാവഃ ॥൯॥

(ഏവമേവോദ്ഗാതാരമുവാചേത്യാദി ॥) പൂർവവദർഥഃ ॥ ൧൦ ॥

யாவதேவ ப்ரதிஹர்த்ரா ஸ்தோத்ரமுபாகரோதி தாவத் ப்ரதிஹர்தாரமுபேத்ய ப்ரதிஹாரகாலே தந்தாதௌ ப்ரதிஹரிஷ்யஸீதி தத்ர ஸ்தோதுர்ப்ரதிஹாராவேக்ஷேத ॥ ௧௧ ॥

இதி ப்ரதமே ப்ரபாடகே த்ரயோதஶ: கண்ட: ॥

அதைதேநம் யஜமான உவாச ஸமவஹ்நம் வா அஹம் விவிதிஷாணி த்ருஷ்டஸ்ய ஸத்யாயந இதி ஹோவாச ॥ ॥ ௧ ॥

ஸ ஹோவாச ஸமவஹ்நம் வா அஹ தேவா: ப்ராணாப்யுதேஜ: ப்ரஜாஸ்தா ஸமவஹ்நாந்தி வா அஹ ரேவா ந்யாநந்தி ॥ ௨ ॥

ஸமவாஹ்வய ஏவ ப்ராணாப்யுதேஜ இதி தஸ்ய த்ரய: ஸ்தோத்ர ப்ரதிஹர்தா ஸ்தோத்ரம் ப்ரதிஹரதி யாவதேவ ஸ்தோத்ரம் ப்ரதிஹாராதேவ ப்ரதிஹார இதி தஸ்யேதி ஹ யஜமான உவாச ॥ ॥ ௩ ॥

(யாவதேவ ப்ரதிஹர்த்ரா ஸ்தோத்ராதி ॥) ஸ்பஷ்டோऽர்த: ॥ (தந்தாதௌ ப்ரதிஹரிஷ்யஸீதி) தத ப்ரஸ்தோத்ராதய: ஸ்தோதார: உபாஸந்த: ஸ்தோத்ரமுபாகரோதி தத்ப்ரதிஹாரோ ஸ்தோத்ர இத்யர்த: ॥ ॥ ௧௧ ॥

இதி ப்ரதமே ப்ரபாடகே த்ரயோதஶகண்டவ்யாக்யா ॥

(அதைதேநம் யஜமான உவாச ஸமவஹ்நம் வா அஹம் விவிதிஷாணீதி ॥) கோஶமாநிதி ஸமவஹ்நம் ஜ்ஞாதுமிச்சாமீதி உக்தவாந் யஜமான உக்தவாநித்யர்த: । (த்ருஷ்டஸ்ய ஸத்யாயந இதி ஹோவாச) ஸத்யமிதி ஶேஷ: । ஸ்பஷ்டோऽர்த: ॥ ॥ ௧ ॥

(ஸ ஹோவாச ஸமவஹ்நம் வா அஹ தேவா: ப்ராணாப்யுதேஜ: ப்ரஜாஸ்தா ஸமவஹ்நாந்தி இத்யாதி ॥) தஸ்மை யஜமான உவாச । கிமிதி? ஸமவஹ்நம் ஸம்யக் ப்ராணா: ப்ரஜா: ஸம்பாத்ய தேவா: ஸமவஹ்நாந்தி ப்ராணாப்யுதேஜ: ப்ரஜாஸ்தா ஸமவஹ்நம் ஸ்தோத்ரமிதி ஸமவஹ்நம் ॥ ௨ ॥

(ஸமவாஹ்வய ஏவ ப்ராணாப்யுதேஜ இதி ॥) இதி ஸமவஹ்நம் ப்ராணாப்யுதேஜ: ப்ரதிஹர்த்ரா ஸ்தோத்ரமித்யர்த: । (தஸ்ய த்ரய: ஸ்தோத்ர ப்ரதிஹர்தா ஸ்தோத்ரம் ப்ரதிஹரதீத்யாதி ॥) அத உக்தஸ்ய த்ரய: ப்ரதிஹர்தா ஸ்தோத்ரம் ப்ரதிஹரதி யாவதேவ ஸ்தோத்ரம் ப்ரதிஹாரோ ஜ்ஞாதா: உபநிஷதேவதா: ஸ்தோத்ரம் । கிஞ்ச யாவந்தம் ப்ரதிஹாரம் ப்ரதிஹார இத்யுக்தவாநித்யர்த: । (தஸ்யேதி ஹ யஜமான உவாச) ஸ்பஷ்டோऽர்த: ॥ ௩ ॥

=யச்சேஹநம் ப்ரஹ்மாதேரவஸஸாஜ ப்ரஹ்மாதயப்ராஜேவதா
ப்ரஸ்காவயோயக்கா தாணேஜவிஞாநுப்ரஹ்மாஷ்யவி ஜீஉயப்ராதே
விவகிஷ்ரீதி ராஹமவா நவோவக்ககராவஸா ஜெவதேகி ॥ ॥ ௪ ॥
ப்ராணஐதிஹோவாவ ஸவப்ராணி ஹவாஐரநிஹஉதாநி ப்ரா
ணஜவாஹிஸம்விஶந்தி ப்ராணஹேர்ஜிஹதே வெஸஷா ஜெவதா
ப்ரஸ்காவயோயக்தா தாணேஜவிஞாநுப்ராஹ்மாஷ்யாஜீஉயப்ராதே
வ்யவதிஷ்ருத்யோக்கஸ்ர ஜெயேகி ॥ ॥ ௫ ॥
=யச்சேஹநஜீஹ்ராதேரவஸஸாஜோஹ்ராதயப்ராஜேவதாஹ்யஜயோய

(=யச்சேஹநம் ப்ரஹ்மாதேரவஸஸாஜ) உஷஷ்விவநம்ஶ்ருக்கா
ப்ரஹ்மாதாவிநயேந தஹ்ஜீவராமதவாநித்யுமப்ர: । (ப்ரஹ்மாதயப்ராஜே
உதாப்ரஸ்காவயோயத்தத்ராதி ॥) ஹமவாநாம்ப்ரதிப்ரஹ்மாதயப்ராஜேவ
தேத்ராதிநா யாம் ஜெவதாஜவோவக உக்கவாநு ஸா ஜெவதாகேதி ப்ர
ஹ்மாதா கர்ருஷிம் வப்ரஹ்மத்யுமப்ர: ॥ ॥ ௪ ॥
(ப்ராணஐதிஹோவாவ) ப்ராணவஸவ ப்ரஸ்காவயோயத்தாஜேவதே
த்ரஷ்விராவாவேதயுமப்ர: । ஈத்ரு ப்ராணயித்ரகவமணயோமாஜ
ப்ரணமாஷ்ரூ வாரதேத்ராவ்யுதே । ப்ராணஶஷ்ய ஜீவெய்ப்ராண
வாகவாம் வ்ராவதப்பதி— (ஸவப்ராணிஹவா ஐரநிஹஉதாநி ப்ராணஜ
வாஹிஸம்விஶந்தி ப்ராணஹேர்ஜிஹதே வெஸஷா ஜெவதா ப்ரஸ்காவ
யாயத்தா) ப்ராணஜிஉக்ஷ்ய ஸம்விஶந்தி । ஸதிதேகீகாரோ । வெணகேய்ந
விஶந்தி । ஷீயஞ்ஜைத்யுமப்ர: । ப்ராணஹேர்ஜிஹதே ப்ராணாஜேவ உஜ
ஜீத்யுமப்ர: । ஸவப்ரஹஉதயோ ததிஷாநகேவந வெஜாஜேஷ
ப்ரவிஷா ப்ராணாஉவா ஜெவதா ப்ரஸ்காவஹத்ரநமதா ப்ரஸ்காவஹ
க்காவஷ்யவெர்வாவெர்த்யுமப்ர: । (தாணேஜவிஞாநு ப்ராஹ்மாஷ்ர
ஜீஉஜப்ராதே வ்யவதிஷ்ய த்யோக்கஸ்ர ஜெயேகி ॥) "தாணேஜவிஞாநு
ப்ரஹ்மாஷ்யவி ஜீஉஜப்ராதே விவகிஷ்ரீ"தி ஜஜக்த்ரநஞராவீ ஜ
ஜக்கிஜநாஜ்ருத்ர தஜ்வதாஜநஹிஜ்ஜாபயதி ப்ராஹ்மாஷ்ர: தஜா ஜீஉ
ஜப்ராதே வ்யவதிஷ்ரஜேவ । ஈதஹ்மாயாக்ருதம் கவபா ஜஹ்ஜீவராமத்ர
விநயேந வஜூஹதேகிஹாவ: । ஈத்ரு ஜீஉஜப்ராதே வ்யவதிஷ்யத்யோக்க
ஸ்ர ஜெயேத்யக்ரா விஜாசேஷவஜீக்கஸ்ராவிஜாஷ: தஜநாஜரோண
கஜகாரிண ப்ரத்யாபா:, நதா விஜாஷாZநஜீகஸ்ராவ்யவிஜாஷ
ஐதிஹாவ: । வ்ராஸாயெப்ஹ்ஜீஉஜப்ராதே வ்யவதிஷ்ய ஷித்யஸ்ர
"ஞத்ஸக்தா நஜஹேதேத்யுமப்ர"ஐதி ஞத்ஸத்தாஹாநிவப்ஞ: ப்ர
த்யாபா வணிப்த: ॥
॥ ௫ ॥
(=யச்சேஹநஜீஹ்ராதேரவஸஸாஜேத்ராதி ॥) வஉவப்வஜமப்ரீகு

த்தா தாஞ்சேதவித்வாநுத்காஸ்யஸி மூர்தா தே விபதிஷ்யதீதி மாம் பகவாநவோசத்கதமா ஸா தேவதேதி ॥ ௬ ॥

ஆதித்ய இதி ஹோவாச ஸர்வாணி ஹ வா இமாநி பூதாந்யாதித்யமுச்சைஸ்ஸந்தம் காயந்தி ஸைஷா தேவதோத்கீதமந்வாயத்தா தாம் சேதவித்வாநுதகாஸ்யோ மூர்தா தே வ்யபதிஷ்யத்ததோக்தஸ்ய மயேதி ॥ ௭ ॥

அத ஹைநம் ப்ரதிஹர்தோபஸஸாத ப்ரதிஹர்தர்யா தேவதா ப்ரதிஹாரமந்வாயத்தா தாஞ்சேதவித்வாந்ப்ரதிஹரிஷ்யஸி மூர்தா தே விபதிஷ்யதீதி மாம் பகவாநவோசத்கதமா ஸா தேவதேதி ॥ ௮ ॥

அந்நமிதி ஹோவாச ஸர்வாணி ஹ வா இமாநி பூதாந்யந்நமேவ ப்ரதிஹரமாணாநி ஜீவந்தி ஸைஷா தேவதா ப்ரதிஹாரமந்வாயத்தா

(ஆதித்ய இதி ஹோவாசேதி ॥) உத்கீதேऽஸ்ய ஸ்வரூபமாதித்ய இத்யர்த: । (ஸர்வாணி ஹ வா இமாநி பூதாந்யாதித்யமுச்சைஸ்ஸந்தம் காயந்தீதி ॥) உச்சைஸ்ஸந்தம் உச்சை:ஸ்திதம் அத:ஸ்திதாநி பூதாநி காயந்தீத்யர்த: । ப்ரஸ்தாவப்ராணயோ: ப்ரஶப்தவத்ஸாம்யவது உத்கீதோச்சை:ஸ்திதாதித்யயோருச்சப்தவத்ஸாம்யமிதி பாவ: । ஶிஷ்டம் பூர்வவத் ॥ ௭ ॥

(அத ஹைநம் ப்ரதிஹர்தோபஸஸாதேத்யாதி ॥) பூர்வவத் ॥ ௮ ॥

(அந்நமிதி ஹோவாச) ப்ரதிஹாரபக்தாவந்நஸ்ய ப்ராப்திரித்யர்த: । (ஸர்வாணி ஹ வா இமாநி பூதாந்யந்நமேவ ப்ரதிஹரமாணாநி ஜீவந்தீதி ॥) ப்ரதிஹரமாணாநி ஸங்க்ருஹ்ணந்தீத்யர்த: । ஸந்தீதி ஶேஷ: । அத: ப்ரதிஶப்தவத்த்வேந அந்நப்ரதிஹாரயோஸ்ஸாம்யாத் ப்ரதிஹாரே அந்நாதிமாநி தேவதாத்யாஸ: । தத்ர ப்ரஸ்தாவோத்கீதப்ரதிஹாரபக்திஷு க்ரமேண ப்ராணாதித்யாந்நத்ருஷ்டி: கர்தவ்யேத்யர்த: । ததோக்தஸ்ய மயேதி ததோக்தஸ்ய மயேதி த்விருக்திரத்யாயஸமாப்த்யர்தா । ஶிஷ்டம் பூர்வவத் । அத்ர தத்ஸம்ஜ்ஞாபூதவாக்யவிஷயகஸ்யோபாஸநஸ்ய ஸந்நிதாநாத் ப்ரஸ்தாவே — ப்ராணஸ்ய பூதஜாதஸ்திதிப்ரவ்ருத்திஹேதுத்வஸம்பவாத் ப்ராணஶப்தேந ஈஶ்வரப்ராணவாச்யதாஜிதி பூர்வபக்ஷே ப்ராப்தே ஶ்ருதாகாஶாதிவத் ஸர்வஸ்ய ஜீவப்ரபஞ்சஸ்ய ச, ஈஶ்வரப்ராணாயத்தஸ்திதிகத்வாஸம்பவாத், ப்ரஸித்தவந்நிர்தேஶஸத்பாவேऽபி தேநாத்ர முக்யப்ராணஸ்ய பரமாத்மத்வாதிலிங்காஸம்பவாத், வேதநாதிதேவதாஶப்தஸ்யாபி அசேதநே முக்யப்ராணே அஸம்பவாச்ச, பரமாத்மைவ ப்ராணஶப்தாபிதேய இதி "அத ஏவ ப்ராண:" இதி ஸூத்ரேண ஸி

[illegible] ॥ ௯ ॥

[illegible] ॥

[illegible] ॥ ௯ ॥

[illegible] ॥

𑌅𑌥𑌾𑌤𑌃 𑌶𑍌𑌵 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌧 𑌬𑌕𑍋 𑌦𑌾𑌲𑍍𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌗𑍍𑌲𑌾𑌵𑍋 𑌵𑌾 𑌮𑍈𑌤𑍍𑌰𑍇𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌮𑍁𑌦𑍍𑌵𑌵𑍍𑌰𑌾𑌜 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌶𑍍𑌵𑌾 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌦𑍁𑌰𑍍𑌬𑌭𑍂𑌵 𑌤𑌮𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨 𑌉𑌪𑌸𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍋𑌚𑍁𑌰𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌨𑍋 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑌾𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌵𑌶𑌨𑌾𑌯𑌾𑌮 𑌵𑌾 𑌇𑌤𑌿 ॥ ௨ ॥

𑌤𑌾𑌨𑍍𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍇𑌹𑍈𑌵 𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑍁𑌪𑌸𑌮𑍀𑌯𑌾𑌤𑍇𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌧 𑌬𑌕𑍋 𑌦𑌾𑌲𑍍𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌗𑍍𑌲𑌾𑌵𑍋 𑌵𑌾 𑌮𑍈𑌤𑍍𑌰𑍇𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌲𑌯𑌾𑌞𑍍𑌚𑌕𑌾𑌰 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌤𑍇 𑌹 𑌯𑌥𑍈𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌬𑌹𑌿𑌷𑍍𑌪𑌵𑌮𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌰𑌬𑍍𑌧𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌮𑌾𑌸𑌸𑍃𑌪𑍁𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌹 𑌸𑌮𑍁𑌪𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌹𑌿𑌞𑍍𑌚𑌕𑍍𑌰𑍁𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌅𑌤𑍀𑌤𑌖𑌣𑍍𑌡𑍇 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌾𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾 𑌉𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌟𑌪𑌰𑍍𑌯𑍁𑌷𑌿𑌤𑌭𑌕𑍍𑌷𑌣𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌕𑌷𑍍𑌟𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾 । 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑌨𑍍𑌨𑌲𑌾𑌭𑌾𑌯 𑌶𑍍𑌵𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤𑍇 (𑌅𑌥𑌾𑌤𑌃 𑌶𑍌𑌵 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃) 𑌶𑍌𑌵𑌃 𑌶𑍍𑌵𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌶𑍌𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌿𑌶𑍍𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑌸𑌃 । (𑌤𑌦𑍍𑌧 𑌬𑌕𑍋 𑌦𑌾𑌲𑍍𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌗𑍍𑌲𑌾𑌵𑍋 𑌵𑌾 𑌮𑍈𑌤𑍍𑌰𑍇𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌮𑍁𑌦𑍍𑌵𑌵𑍍𑌰𑌾𑌜) 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌶𑍍𑌚𑌾𑌰𑍍𑌥𑍇 । 𑌬𑌕𑌗𑍍𑌲𑌾𑌵𑌨𑌾𑌮𑍋𑌭𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌃 𑌏𑌕𑍋 𑌹𑍍𑌯𑌸𑍌 𑌮𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍁𑌮𑍁𑌦𑍍𑌵𑌵𑍍𑌰𑌾𑌜 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌦𑍍𑌬𑌹𑌿𑌰𑍍𑌜𑌗𑌾𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌶𑍍𑌵𑌾 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌦𑍁𑌰𑍍𑌬𑌭𑍂𑌵) 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌨 𑌤𑍋𑌷𑌿𑌤𑌃 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌿𑌦𑍃𑌷𑌿𑌃 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍂𑌪𑌤𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌦𑍁𑌰𑍍𑌬𑌭𑍂𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌮𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨 𑌉𑌪𑌸𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍋𑌚𑍁𑌃) 𑌤𑌂 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌂 𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌂 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌲𑍍𑌲𑌕𑌾𑌃 𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨 𑌉𑌪𑌸𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌵𑌨𑍍𑌤𑌃 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌿𑌮𑍇𑌵𑌾𑌹— (𑌅𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌨𑍋 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑌾𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌵𑌶𑌨𑌾𑌯𑌾𑌮 𑌵𑌾 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌵𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌵𑌧𑌾𑌰𑌣𑍇 । 𑌵𑌯𑌂 𑌅𑌶𑌨𑌾𑌯𑌾𑌮 𑌬𑍁𑌭𑍁𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌾𑌃 𑌸𑍍𑌮𑌃 । 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌾𑌕𑌂 𑌗𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌸𑌮𑍍𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌤𑌾𑌨𑍍𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍇𑌹𑍈𑌵 𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑍁𑌪𑌸𑌮𑍀𑌯𑌾𑌤𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌶𑍍𑌵𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌃𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵 𑌦𑍇𑌶𑍇 𑌮𑌾 𑌮𑌾𑌮𑍁𑌪𑌸𑌮𑍀𑌯𑌾𑌤𑍇𑌤𑌿 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌲𑍍𑌲𑌕𑌾𑌨𑍍 𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌃 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌶𑍍𑌵𑌾 𑌉𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌦𑍍𑌧 𑌬𑌕𑍋 𑌦𑌾𑌲𑍍𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌗𑍍𑌲𑌾𑌵𑍋 𑌵𑌾 𑌮𑍈𑌤𑍍𑌰𑍇𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌲𑌯𑌾𑌞𑍍𑌚𑌕𑌾𑌰) 𑌬𑌕𑌗𑍍𑌲𑌾𑌵𑌨𑌾𑌮𑌾 𑌋𑌷𑌿𑌃 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌂𑌵𑌾𑌦𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌶𑍍𑌵𑌾𑌗𑌮𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

(𑌤𑍇 𑌹 𑌯𑌥𑍈𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌬𑌹𑌿𑌷𑍍𑌪𑌵𑌮𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌰𑌬𑍍𑌧𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌮𑌾𑌸𑌸𑍃𑌪𑍁𑌃) 𑌤𑍇 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌶𑍍𑌵𑌾𑌦𑌯𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌾𑌗𑌤𑍍𑌯 𑌬𑌹𑌿𑌷𑍍𑌪𑌵𑌮𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌾 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑍃𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌯𑍋𑌨𑍍𑌯𑌸𑌂𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌯𑌥𑌾 𑌤𑌥𑍈𑌵 𑌅𑌨𑍍𑌯𑍋𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍁𑌚𑍍𑌛𑌂 𑌮𑍁𑌖𑍇𑌨 𑌗𑍃𑌹𑍀𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌆𑌸𑌸𑍃𑌪𑍁𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌭𑍍𑌰𑌮𑌣𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌵𑌨𑍍𑌤𑌃 । (𑌤𑍇 𑌹 𑌸𑌮𑍁𑌪𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌹𑌿𑌞𑍍𑌚𑌕𑍍𑌰𑍁𑌃) 𑌅𑌥 𑌤𑍇 𑌉𑌪𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌹𑌿𑌞𑍍𑌚𑌕𑍍𑌰𑍁𑌃 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌵𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

ओ(३)मदा(३)मों(३)पिबा(३)मों(३) देवो वरुणः प्र
जापतिः सविता(३)न्नमिहा(२)हरदन्नपते(२)न्नमिहा(२)हरा(२)
हरो(३)मिति ॥ ॥ ५ ॥

इति प्रथमप्रपाठके द्वादशः खण्डः ॥

अयं वाव लोको हाउकारो वायुर्हाइकारश्चन्द्रमा अथ
कार आत्मेहकारोऽग्निरीकारः ॥ ॥ १ ॥

आदित्य ऊकारो निहव एकारो विश्वेदेवा औहोइ
कारः प्रजापतिर्हिंकारः प्राणः स्वरोऽन्नं या वाग्विराट् ॥ २ ॥

अनिरुक्तस्त्रयोदशः स्तोभः सञ्चरो हुङ्कारः ॥ ॥ ३ ॥

हिंकारमेवाह — (ओमदामोंपिबामोमिति ।) ओमिति प्रणवो वक्त्रे । अदाम भक्षयेम । पिबाम च । (ओं देवो वरुणः प्रजापतिः सविताऽन्नमिहाहरत्) द्योतनाद्देवः । वृष्टिकरणाद्वरुणः । प्रजानां पालनात्प्रजापतिः । सर्वस्य प्रसविता सविता अन्नमाहरत्वित्यर्थः । (अन्नपतेऽन्नमिहाहराहरोमिति ॥) अन्नपत इत्यादित्यस्य संबोधनम् । आहराहरेति द्विरुक्तिः प्रार्थनायाम् । इति शेषमित्यर्थः । अन्नपत इति संबुद्ध्यन्तकारणादित्यादित्यसविशिष्टाद्देवात्सन्नादानहेतुक्तिरिहावः ॥ ॥ ५ ॥

इति प्रथमप्रपाठके द्वादशखण्डभाष्यम् ॥

सामावयवानुगतस्तोभाक्षरविषयाण्युपासनान्तराण्युपदिश्यन्ते — (अयं वाव लोको हाउकारः) हाउ इत्ययं स्तोभः सः अयं लोकः स एव लोकदृष्ट्योपास्य इत्यर्थः । एवमुत्तरत्रापि स्तोभदृष्टिः प्रत्येतव्या । अयं स्तोभो रथन्तरसाम्नि प्रसिद्धः । (वायुर्हाइकारः) हाइ इति स्तोभो वामदेव्यसाम्नि प्रसिद्धः । एवमन्यत्रापि । शिष्टं स्पष्टम् ॥ १ ॥

(आदित्य ऊकार इत्यादि ॥) (निहव एकारः) निहवः आह्वानमित्यर्थः । “आहवं प्रयाणमनुव्यवधिष्ठ” इति सामवेदे इत्युक्तेः एवं प्रयाणेयोनिरूपणमित्यवेदम् । (प्राणः स्वरः) स्वर इति स्तोभः प्राण इत्यर्थः । (अन्नं या) या इति स्तोभोऽन्नमित्यर्थः । (वाग्विराट्) वागिति स्तोभो विराडन्नमित्यर्थः । विराड्भाषा ॥ ॥ २ ॥

(अनिरुक्तस्त्रयोदशः स्तोभः सञ्चरो हुंकारः) हाउकारादिष्वादशस्तोभेषु पूर्वत्रयोदशः हुंकार इति अनिरुक्तत्वात् सञ्चरः सञ्चरणो इत्यर्थः । तस्य तत्र सञ्चारस्य

துக்தேঽஸ்மை வாக்தோஹம் யோ வாசோ தோஹோঽந்நவாநந்நாதோ பவதி ய ஏதாமேவம் ஸாம்நாமுபநிஷதம் வேதோபநிஷதம் வேதேதி ॥ ௪ ॥

இதி ப்ரதமப்ரபாடகே த்ரயோதஶ: கண்ட: ॥

இதி சாந்தோக்யோபநிஷதி ப்ரதம: ப்ரபாடக: ஸமாப்த: ॥

அத த்விதீய: ப்ரபாடக: ॥

ஓம் ॥ ஸமஸ்தஸ்ய கலு ஸாம்ந உபாஸநம் ஸாது யத்கலு ஸாது தத்ஸாமேத்யாசக்ஷதே யதஸாது ததஸாமேதி ॥ ௧ ॥

தது³தாப்யாஹு: ஸாம்நைநமுபாகாதிதி ஸாதுநைநமுபாகாதித்யேவ ததாஹுரஸாம்நைநமுபாகாதித்யஸாதுநைநமுபாகாதித்யேவ ததாஹு: ॥ ௨ ॥

அதோதாப்யாஹு: ஸாம நோ பதேதி யத்ஸாது பவதி ஸாது

ஷ்டி:காமயுக்த இத்யர்த: । தச்ச ஹாஉகாராதிஷு த்ரயோதஶஸ்தோபேஷு ப்ருதிவீலோகாதித்ருஷ்டி: கர்தவ்யேதி ஸித்தம் ॥ ௩ ॥

தஸ்ய ஃபலமாஹ — (துக்தேঽஸ்மை வாக்தோஹம் யோ வாசோ தோஹ:) உக்தார்த: । (ய ஏதாமேவம் ஸாம்நாமுபநிஷதம் வேதோபநிஷதம் வேத) ஸாமாவயவஸ்தோபாக்ஷரோபாஸநம் யோ வேதேத்யர்த: । த்விருக்திரத்யாயஸமாப்த்யர்தா ॥ ௪ ॥

இதி ப்ரதமப்ரபாடகே த்ரயோதஶகண்டபாஷ்யம் ॥

இதி சாந்தோக்யோபநிஷத்பாஷ்யே ப்ரதமப்ரபாடகபாஷ்யம் ॥

அத த்விதீயப்ரபாடகபாஷ்யம் ॥

ஸாமாவயவோபாஸநம் ப்ரதிபாத்ய ஸமஸ்தஸ்ய ஸாம்ந உபாஸநம் ப்ரஸ்தௌதி — (ஸமஸ்தஸ்ய கலு ஸாம்ந உபாஸநம் ஸாது) ஸமஸ்தஸ்ய பஞ்சவிதஸ்ய ஸப்தவிதஸ்ய வா ஸமஸ்தஸ்ய ஸாம்ந: ஸாதுத்வேந உபாஸநம் கார்யமித்யர்த: । தத்ரோபபத்திமாஹ — (யத்கலு ஸாது தத்ஸாமேத்யாசக்ஷதே யதஸாது ததஸாமேதி ॥) ஸாத்வஸாதுநீ ஸாமாஸாமஶப்தேந வ்யவஹரந்தீத்யர்த: ॥ ௧ ॥

(தது³தாப்யாஹு:) தத் தஸ்மிந் விஷயே அந்யதப்யாஹு: । கிம் ததித்யத்ராஹ — (ஸாம்நைநமுபாகாதிதி ஸாதுநைநமுபாகாதித்யேவ ததாஹுரித்யாதி ॥) ஸாமாஸாமோபாயாப்யாம் ராஜகதம் ப்ரத்யர்திநம் ஸாத்வஸாத்வம் ராஜகதம் வ்யவஹரந்தீத்யர்த: ॥ ௨ ॥

(அதோதாப்யாஹு:) அபி சேதாநீம் ஜநா அந்யதப்யாஹுரித்யர்த: । (ஸாம நோ பதேதி யத்ஸாது பவதி) யதி ஸாது பவதி தத: அஸ்மாகம் ஸாம பதேதி ஸாநந்தமோதா: ப்ரவதந்தி லோகா: । (ஸாது

பதேத்யேவ ததாஹுரஸாதுநா பதேதி யதஸாது பவதி அஸாது பதேத்யேவ ததாஹு: ॥ ௩ ॥

ஸ ய ஏததேவம் வித்வான் ஸாது ஸாமேத்யுபாஸ்தேऽப்யாஶோ ஹ யதேனம் ஸாதவோ தர்மா ஆ ச கச்சேயுருப ச நமேயு: ॥ ௪ ॥

இதி த்விதீயப்ரபாடகே ப்ரதம: கண்ட: ॥

லோகேஷு பஞ்சவிதம் ஸாமோபாஸீத ப்ருதிவீ ஹிங்கார: அக்னி: ப்ரஸ்தாவோऽந்தரிக்ஷமுத்கீத ஆதித்ய: ப்ரதிஹாரோ த்யௌர்நிதனமித்யூர்த்வேஷு ॥ ௧ ॥

அதாவ்ருத்தேஷு த்யௌர்ஹிங்கார ஆதித்ய: ப்ரஸ்தாவோऽந்தரி

பதேத்யேவ ததாஹு:) ஸாதுநா பதேத்யத்ர ஸாதுவிஷயே ஸாம பதேதி லோகா: ப்ரவதந்தி । தத: ஸாதுஸாமஶப்தயோ: ஏகார்த்தப்ரயோகதர்ஶநாத் ஸாதுத்வம் ஸாமஶப்தார்த்த இத்யர்த்த: । ஸமர்த்தாதாரதாஹ । அத: ஸாதுஸாமஶப்தயோ: ஏகார்த்தப்ரயோகாத் ஸாதுத்வஸ்ய ஸாமஶப்தேநாபி ஸங்க்ரஹ இதி பாவ இத்யர்த்த: ॥ ௩ ॥

(ஸ ய ஏததேவம் வித்வான் ஸாது ஸாமேத்யுபாஸ்தேऽப்யாஶோ ஹ யதேனமித்யாதி ॥) ஏவம் ஸாதுத்வேந ஸமஸ்தஸாமோபாஸகம் ஹ அப்யாஶம் ஶீக்ரம் க்ஷிப்ரம் ஸாதவ: தர்மா: ஆகச்சேயு: உபநமேயுஶ்ச, போக்யத்வேநாவநதாஶ்ச பவேயுரித்யர்த்த: । “ரமணீயசரணா: ஶீக்ரம்” இத்யத்ர ஶீக்ரம் ஶீக்ரதர்மா இதி வ்யாக்யாநே வ்யாக்யாதத்வாத் இஹாபி ஶீக்ரம் தர்மா: ஸாதவோ தர்மா: । ஶீக்ரமேவாநுக்ரஹாய ஸாதவோ தர்மா: ஶீக்ரமேவ ஆகச்சேயுரித்யர்த்த: । (உபநமேயுஶ்ச) போக்யதாம் ப்ரஜேயுரித்யர்த்த: ॥ ௪ ॥

இதி த்விதீயப்ரபாடகே ப்ரதமகண்டபாஷ்யம் ॥

(லோகேஷு பஞ்சவிதம் ஸாமோபாஸீத) ஹிங்காரப்ரஸ்தாவோத்கீதப்ரதிஹாரநிதநலக்ஷண பஞ்சவிதம் பஞ்சப்ரகாரகம் ஸாமோபாஸீத । பஞ்சவிதஸாமகர்மகம் உபாஸநம் (லோகேஷு) லோகவிஷயகம் கார்யமித்யர்த்த: । ‘ப்ருதிவ்யாதிஶப்தஸம்ஜ்ஞாத்வதேவ’ இதி ப்ரதிபாதநே ஸங்க்ரஹநபஞ்சஸமஸ்திவ்யாஹாராதீநாம் லோகாநாம் ஸங்க்ரஹ: ஸமஷ்டிப்ரஸித்தாவஸ்ய ஸமஸ்திஷ்டாதகார்ய ஸங்க்ரஹ்ய லோகத்ருஷ்டி: கர்தவ்யேத்யர்த்த: । தத்ப்ரகாரமேவ தர்ஶயதி— (ப்ருதிவீ ஹிங்கார: அக்னி: ப்ரஸ்தாவ: அந்தரிக்ஷமுத்கீத இத்யாதி) ஹிங்காரப்ரஸ்தாவோத்கீதப்ரதிஹாரநிதநேஷு க்ரமேண ப்ருதிவ்யக்ந்யந்தரிக்ஷாதித்யத்யுலோகத்ருஷ்டி: ஊர்த்வக்ரமேண கர்தவ்யேத்யர்த்த: ॥ ௧ ॥

ததா (அதாவ்ருத்தேஷு த்யௌர்ஹிங்கார ஆதித்ய: ப்ரஸ்தாவோ

𑌕𑍍𑌷𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌲𑍋𑌕𑌾 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌾𑌶𑍍𑌚𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌂𑌲𑍍𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌪𑍁𑌰𑍋𑌵𑌾𑌤𑍋 𑌹𑌿𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌮𑍇𑌘𑍋 𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌤𑌿 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌤𑍇 𑌸𑍍𑌤𑌨𑌯𑌤𑌿 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍃𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌵𑌰𑍍𑌷𑌤𑌿 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌯𑌤𑌿 𑌹 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌸𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌮𑍇𑌘𑍋 𑌯𑌤𑍍𑌸𑌂𑌪𑍍𑌲𑌵𑌤𑍇 𑌸 𑌹𑌿𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌷𑌤𑌿 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌯𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍍𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋 𑌯𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌚𑍍𑌯𑌃 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑍋 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌆𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌕𑍍𑌰𑌮𑍇𑌣 𑌤𑍇𑌷𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌦𑍍𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌤𑍍𑌫𑌲𑌮𑌾𑌹 — (𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌲𑍋𑌕𑌾 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌾𑌶𑍍𑌚𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌃 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇 । 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕𑌭𑍋𑌗𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑌨𑌸𑌮𑌰𑍍𑌥𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤) 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌦𑍇𑌵 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑍇 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌿 𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌪𑍁𑌰𑍋𑌵𑌾𑌤𑍋 𑌹𑌿𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌉𑌦𑍍𑌗𑍃𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍍) 𑌉𑌦𑍍𑌧𑌰𑌣𑌂 𑌜𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌧𑌰𑌣𑌮𑍍 । 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌵𑌰𑍍𑌷𑌤𑌿 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌮𑍈) 𑌇𑌚𑍍𑌛𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌇𑌚𑍍𑌛𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌵𑌰𑍍𑌷𑌯𑌤𑌿 𑌹 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇) 𑌅𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌵𑌪𑌿 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌸 𑌇𑌚𑍍𑌛𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌯𑌤𑌿 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌂 𑌕𑌾𑌰𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌸𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤) 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌦𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌮𑍇𑌘𑍋 𑌯𑌤𑍍𑌸𑌂𑌪𑍍𑌲𑌵𑌤𑍇 𑌸 𑌹𑌿𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌃) 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌲𑌵𑌨𑌂 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌾𑌰𑌃 । (𑌯𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍍𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃) 𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌨𑌦𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । (𑌯𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌚𑍍𑌯𑌃 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃) 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌚𑍍𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌨𑌦𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌨𑌹𑌾𑌪𑍍𑌸𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍈𑌤𑍍𑌯𑌪𑍍𑌸𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌸𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌋𑌤𑍁𑌷𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌵𑌸𑌨𑍍𑌤𑍋 𑌹𑌿𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌗𑍍𑌰𑍀𑌷𑍍𑌮𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃 𑌶𑌰𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑍋 𑌹𑍇𑌮𑌨𑍍𑌤𑍋 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥

𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌮𑌾 𑌋𑌤𑌵 𑌋𑌤𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌋𑌤𑍁𑌷𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ।

𑌪𑌶𑍁𑌷𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑌾𑌜𑌾 𑌹𑌿𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑍋𑌽𑌵𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌗𑌾𑌵 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋𑌽𑌶𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍍 ॥௧॥

𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌶𑌵𑌃 𑌪𑌶𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌪𑌶𑍁𑌷𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 ॥௨॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌷𑌷𑍍𑌠𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌹𑌿𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑌶𑍍𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾

(𑌨𑌹𑌾𑌪𑍍𑌸𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍈𑌤𑌿) 𑌨𑌪𑍍𑌰𑍈𑌤𑌿 𑌨 𑌮𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌪𑍍𑌸𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍂𑌤𑍋𑌦𑌕𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑌃 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌅𑌪𑍋𑌯𑍋𑌨𑌿𑌯𑌨𑍂𑌪𑍇” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍇𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌋𑌤𑍁𑌷𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥

(𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌮𑌾 𑌋𑌤𑌵𑌃) 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑌨𑌸𑌮𑌰𑍍𑌥𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌋𑌤𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌵𑌸𑌨𑍍𑌤𑌾𑌦𑍍𑌯𑍃𑌤𑍁𑌭𑍋𑌗𑌶𑌾𑌲𑍀 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌪𑌶𑍁𑌷𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥௧॥

(𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌶𑌵𑌃) 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌭𑍋𑌗𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌨𑌕𑍍𑌷𑌮𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌪𑌶𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍂𑌤𑌪𑌶𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌯𑌂 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌷𑌷𑍍𑌠𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤) 𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌤𑌿 𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌪𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌸𑌾𑌧𑍁𑌃 । 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌗𑍁𑌣𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌾 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌹—

𑌰𑍋 𑌮𑌨𑍋 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌂 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌾𑌂𑌸𑌿 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌾𑌨𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑍋 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍋 𑌹 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌞𑍍𑌜𑌯𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌸𑍍𑌯 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌚𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌯𑌤𑍍𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌵𑌾𑌚𑍋 𑌹𑍁𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌯𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌯𑌦𑍇𑌤𑌿 𑌸 𑌆𑌦𑌿𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌯𑌦𑍁𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋 𑌯𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑍋 𑌯𑌦𑍁𑌪𑍇𑌤𑌿 𑌸 𑌉𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵𑍋 𑌯𑌨𑍍𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌦𑍁𑌗𑍍𑌧𑍇𑌽𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌵𑌾𑌗𑍍𑌦𑍋𑌹𑌂 𑌯𑍋 𑌵𑌾𑌚𑍋 𑌦𑍋𑌹𑍋𑌽𑌨𑍍𑌨𑌵𑌾𑌨𑌨𑍍𑌨𑌾

(𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑌶𑍍𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । (𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌾𑌂𑌸𑌿𑌵𑌾𑌏𑌤𑌾𑌨𑌿) 𑌏𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑍀𑌨𑌿 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌾𑌂𑌸𑌿 𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌗𑍁𑌣𑌕𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌪𑌰𑍋𑌵𑌰𑍀𑌯𑍋𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌨𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍁 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌸𑍍𑌯) 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌥𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌸𑍍𑌯) 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌵𑌾𑌚𑌿𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤) 𑌹𑌿𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑍋𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵𑌨𑌿𑌧𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍇 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌿 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌵𑌾𑌗𑍍𑌗𑌤𑌶𑌬𑍍𑌦𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯𑌤𑍍𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌵𑌾𑌚𑍋𑌹𑍁𑌮𑌿𑌤𑌿𑌸𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑌃) 𑌵𑌾𑌚𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌵𑌯𑌵𑌭𑍂𑌤𑍋 𑌹𑍁𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌯𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌸 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑌃 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌹𑌿𑌂𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑌾𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍇 𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌹𑌿𑌂𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌤𑌦𑍍𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 । (𑌯𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑍇𑌤𑌿𑌸𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋𑌯𑌦𑍇𑌤𑌿𑌸𑌆𑌦𑌿𑌃) 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾 । 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾𑌵𑌯𑌵𑌭𑍂𑌤𑍇 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑍇 𑌆𑌇𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌯𑌦𑍁𑌦𑌿𑌤𑌿𑌸𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌫𑌲𑌮𑌾𑌹— (𑌦𑍁𑌗𑍍𑌧𑍇𑌽𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌵𑌾𑌗𑍍𑌦𑍋𑌹𑌂 𑌯𑍋𑌵𑌾𑌚𑍋𑌦𑍋𑌹𑌃) 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑍀 𑌯𑍋𑌦𑍋𑌹𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌂 𑌯𑌤𑍍𑌫𑌲𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌫𑌲𑌂 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌾 𑌵𑌾𑌗𑍍𑌦𑍇𑌵𑍀 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕𑌾𑌯 𑌦𑍁𑌗𑍍𑌧𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌚𑍍𑌛𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯

தோ ஹவதி ய ஏததேவம் வித்வான் வாசி ஸப்தவிதம் ஸாமோபாஸ்தே ॥௩॥

இதி த்விதீயப்ரபாடகே அஷ்டம: கண்ட: ॥

அத கல்வமுமாதித்யம் ஸப்தவிதம் ஸாமோபாஸீத ஸர்வதா ஸமஸ்தேந ஸாம மாம் ப்ரதி மாம் ப்ரதீதி ஸர்வேண ஸமஸ்தேந ஸாம ॥ ௧ ॥

தஸ்மிந்நிமாநி ஸர்வாணி பூதாந்யந்வாயத்தாநீதி வித்யாத்தஸ்ய யத்புரோதயாத்ஸ ஹிங்காரஸ்ததஸ்ய பஶவோऽந்வாயத்தாஸ்தஸ்மாத்தே ஹிங்குர்வந்தி ஹிங்காரபாஜிநோ ஹ்யேதஸ்ய ஸாம்ந: ॥ ௨ ॥

அத யத்ப்ரதமோதிதே ஸ ப்ரஸ்தாவஸ்ததஸ்ய மநுஷ்யா அந்வாயத்தாஸ்தஸ்மாத்தே ப்ரஸ்துதிகாமா: ப்ரஶம்ஸாகாமா: ப்ரஸ்தாவபாஜி

அர்த்த: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௩ ॥

இதி த்விதீயப்ரபாடகே அஷ்டமகண்டபாஷ்யம் ॥

(அத கல்வமுமாதித்யம் ஸப்தவிதம் ஸாமோபாஸீத) ஸப்தவிதே ஸாமந்யாதித்யத்ருஷ்டி: கர்தவ்யேத்யர்த்த: । ஸாமாதித்யயோரைகரூப்யஸம்பாதநமாஹ — (ஸர்வதா ஸமஸ்தேந ஸாம) ஆதித்யஸ்ய ஸர்வதா ஸர்வபரிமாணேந ஸமத்வாத் ஸாமத்வமித்யர்த்த: । (மாம் ப்ரதி மாம் ப்ரதீதி ஸர்வேண ஸமஸ்தேந ஸாம) ஸோऽயமேகைகாபிமுக இத்யர்த்த:; மாம் ப்ரதிஸம: அபிமுக:, மாம் ப்ரதிஸம இதி ப்ரதீயதே, த்ரஷ்ட்ருவிஶேஷம் ப்ரத்யாபிமுக்யஸ்ய த்ரஷ்ட்ருவிஶேஷம் ப்ரத்யநாபிமுக்யஸ்ய வாபாவாத் । அதஸ்ஸர்வம் ப்ரதிஸமத்வாதபி ஸாமத்வமித்யர்த்த: ॥ ॥ ௧ ॥

(தஸ்மிந்நிமாநி ஸர்வாணி பூதாந்யந்வாயத்தாநீதி வித்யாத்) ஸர்வபூதோபஜீவ்யதயா ஆதித்யம் த்யாயேதித்யர்த்த: । பூதாநாம் உபஜீவநப்ரகாரம் க்ரமேணைவ தர்ஶயதி — (தஸ்ய யத்புரோதயாத்ஸ ஹிங்காரஸ்ததஸ்ய பஶவோऽந்வாயத்தா இத்யாதிநா) தஸ்ய ஆதித்யஸ்ய உதயாத் பூர்வம் யத் ரூபம் ஸ ஹிங்கார:, ஹிங்காரே தத்ரூபத்ருஷ்டி: கர்தவ்யேத்யர்த்த: । ஏவம் அக்ரேऽபி । அஸ்ய ஆதித்யஸ்ய ஹிங்காராக்யம் தத்ரூபம் பஶவ உபஜீவந்தி । ஹி யஸ்மாதேவ தே ஏதஸ்ய (ஸாம்ந:) ஸாமரூபஸ்ய ஆதித்யஸ்ய ஸம்பந்தி ஹிங்காரலக்ஷணரூபோபஜீவிந: தஸ்மாத் தே ஹிங்குர்வந்தி । அத ஏவ பஶவோ ஹிமிதி ஶப்தம் குர்வந்தீத்யர்த்த: ॥ ॥ ௨ ॥

(அத யத்ப்ரதமோதிதே ஸ ப்ரஸ்தாவஸ்ததஸ்ய மநுஷ்யா அந்வாயத்தா இத்யாதி) ப்ரதமோதயகாலாவச்சிந்நம் ரூபம் ப்ரஸ்தாவ: । அஸ்ய ததாவிதம் ரூபம் மநுஷ்யா உபஜீவந்தி । யத: தே ப்ரஸ்தாவாக்யப்ரதமோதிதாதித்யரூபோபஜீவிந:, அத ஏவ மநுஷ்யா: ப்ரஸ்துதிகாமா

𑌨𑍋 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌸𑌙𑍍𑌗𑌵𑌵𑍇𑌲𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌸 𑌆𑌦𑌿𑌸𑍍𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌯𑌾𑌂𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌵𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑍇𑌽𑌨𑌾𑌰𑌮𑍍𑌬𑌣𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌦𑌾𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌪𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌭𑌾𑌜𑍀𑌨𑌿 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑍇 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑍍𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌵𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌾𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌸𑌤𑍍𑌤𑌮𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌭𑌾𑌜𑌿𑌨𑍋 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍂𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑌪𑌰𑌾𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑍍𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌸𑍍𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌗𑌰𑍍𑌭𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌵𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌾𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑍃𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌵𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌭𑌾𑌜𑌿𑌨𑍋 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍂𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌮𑌪𑌰𑌾𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑌸𑍍𑌤𑌮𑌯𑌾𑌤𑍍𑌸 𑌉𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵𑌸𑍍𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌵𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌾𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾 𑌕𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌶𑍍𑌵𑌭𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵𑌭𑌾𑌜𑌿𑌨𑍋 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌃 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌸𑌹𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌿𑌕𑌾𑌮𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌵𑌰𑌣𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌶𑌂𑌸𑌾𑌕𑌾𑌮𑌾 𑌇𑌤𑌿 ॥ ௩ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌸𑌙𑍍𑌗𑌵𑌵𑍇𑌲𑌾𑌯𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑍇𑌽𑌨𑌾𑌰𑌮𑍍𑌬𑌣𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌦𑌾𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌪𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌭𑌾𑌜𑍀𑌨𑌿 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌃) 𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌯𑌾𑌂𑌸𑌿 𑌪𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌃 𑌅𑌨𑌾𑌰𑌮𑍍𑌬𑌣𑌾𑌨𑌿 𑌆𑌲𑌮𑍍𑌬𑌨𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌶𑍂𑌨𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍇𑌵 𑌅𑌵𑌲𑌮𑍍𑌬𑌨𑌂 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌮𑌾𑌦𑌾𑌯 𑌆𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌪𑌰𑌿𑌪𑌤𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌸𑌙𑍍𑌗𑌵𑌕𑌾𑌲𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌸𑌞𑍍𑌚𑌾𑌰 𑌏𑌵𑍋𑌪𑌜𑍀𑌵𑌿𑌕𑌾 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌮𑍍 । 𑌯𑌤𑍍𑌪𑌰𑌿𑌪𑌤𑌨𑌂 𑌪𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌆𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑌾𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌰𑌾𑌕𑌾𑌰𑌦𑌕𑌾𑌰𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌹𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑍇𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑍇 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑍇 𑌋𑌜𑍁𑌮𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌸𑌤𑍍𑌤𑌮𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌤𑍇 𑌸𑌤𑍍𑌤𑌮𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌸𑌤𑍍𑌤𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌂𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑌕𑌾𑌰𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌮𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌉𑌪𑌜𑍀𑌵𑍍𑌯𑍋𑌪𑌜𑍀𑌵𑌕𑌭𑌾𑌵𑍋 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍂𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑌪𑌰𑌾𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑍍𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑍃𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌵𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌭𑌾𑌜𑌿𑌨𑍋 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌃) 𑌸𑌵𑌿𑌤𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌕𑌰𑍍𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵𑍋𑌪𑌜𑍀𑌵𑌿𑌕𑌾 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌮𑍍 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑍃𑌤𑌾𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌗𑌰𑍍𑌭𑌾𑌃 𑌨𑌾𑌵𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌆𑌰𑍇 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌨𑌾𑌧𑌃 𑌪𑌤𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍂𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌮𑌪𑌰𑌾𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑌸𑍍𑌤𑌮𑌯𑌾𑌤𑍍𑌸 𑌉𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾 𑌕𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌶𑍍𑌵𑌭𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑍍𑌯𑍁𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍋𑌪𑌜𑍀𑌵𑌿𑌕𑍇𑌵 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌹𑍇𑌤𑍁𑌕𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌕𑌕𑍍𑌷𑌶𑍍𑌵𑌭𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌷𑍂𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵𑌣𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌾𑌸𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑍇 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌨𑌂 𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌿𑌤𑌰𑍋𑌽𑌨𑍍𑌵𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌾𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍𑌨𑌿𑌦𑌧𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌭𑌾𑌜𑍋 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨 𑌏𑌵𑌂 𑌖𑌲𑍍𑌵𑌮𑍁𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 ॥ ॥ ௮ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌨𑌵𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌖𑌲𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌂𑌮𑌿𑌤𑌮𑌤𑌿𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥

𑌆𑌦𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌤𑌤 𑌇𑌹𑍈𑌕𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍁𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌭𑌿𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌸𑌮𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑌤𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑌮𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑌮𑍇𑌵 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌹 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌾𑌨𑌿

(𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌾𑌸𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑍇 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍𑌨𑌿𑌦𑌧𑌤𑍀𑌤𑌿) 𑌶𑍍𑌰𑌾𑌦𑍍𑌧𑌕𑌾𑌲𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌦𑌰𑍍𑌭𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌿𑌤𑍄𑌨𑍍 𑌨𑌿𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌤𑌦𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌪𑌿𑌣𑍍𑌡𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌉𑌪𑌸𑌂𑌹𑌰𑌤𑌿 — (𑌏𑌵𑌂 𑌖𑌲𑍍𑌵𑌮𑍁𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥) ॥ ௮ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌨𑌵𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌥 𑌖𑌲𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌂𑌮𑌿𑌤𑌮𑌤𑌿𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤) 𑌅𑌥 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌾 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑍍 𑌅𑌤𑌿𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑍁𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌹𑍋𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌲𑍇𑌨 𑌜𑌨𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌯𑍁𑌷𑍋 𑌨𑌾𑌶𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌸𑌂𑌮𑌿𑌤𑌮𑍍 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌵𑌯𑌵𑍈𑌰𑍇𑌵 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌪𑌰𑌸𑌂𑌮𑌿𑌤𑌮𑍍 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌸𑌂𑌮𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑍋 𑌹𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌏𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌸𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿𑌰𑍇𑌕𑌾𑌤𑍍 𑌅𑌤𑌿𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌸𑌂𑌮𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑌿𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌮𑍇𑌵 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 — 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑌮𑍍 । 𑌅𑌨𑌯𑍋𑌃 𑌉𑌭𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑍍𑌯𑍋𑌨𑍍𑌯𑌸𑌂𑌮𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௧ ॥

(𑌆𑌦𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍍 । 𑌤𑌤 𑌇𑌹𑍈𑌕𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑌮𑍍) 𑌚𑌤𑍁𑌰𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌤𑍍 𑌏𑌕𑌾𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌗𑍃𑌹𑍀𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑍇 𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑌿𑌤𑍇 𑌸𑌮𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍍 । 𑌉𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍍 । 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌭𑌿𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌸𑌮𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑌤𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑌮𑍍) 𑌉𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑌕𑍍𑌷𑌰𑍇 𑌏𑌕𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌕𑍍𑌷𑌰𑍇 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌸𑌤𑌿 𑌅𑌵𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌸𑌮𑌮𑍇𑌵 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

(𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑌮𑍇𑌵 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌉𑌪𑌸𑌂𑌹𑌰𑌤𑌿 (𑌤𑌾𑌨𑌿

𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌰𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌣𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌏𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑍋 𑌵𑌾 𑌇𑌤𑍋𑌽𑌸𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍋 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵𑌿𑌂𑌶𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌜𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌾𑌕𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌶𑍋𑌕𑌮𑍍 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌆𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑌿 𑌹𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌯𑌂 𑌪𑌰𑍋 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌜𑌯𑌾𑌜𑍍𑌜𑌯𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌮𑍍𑌮𑌿𑌤𑌮𑌤𑌿𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑌶𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ।

𑌮𑌨𑍋 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑌶𑍍𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿𑌰𑍍

𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌏𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑍋 𑌵𑌾 𑌇𑌤𑍋𑌽𑌸𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌃) “𑌦𑍍𑌵𑌾𑌦𑌶 𑌮𑌾𑌸𑌾𑌃 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌰𑍍𑌤𑌵𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯 𑌇𑌮𑍇 𑌲𑍋𑌕𑌾 𑌅𑌸𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯 𑌏𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌯𑌤 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌏𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌅𑌤𑌃 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾𑌮𑌕𑍍𑌷𑌰𑌗𑌤𑍈𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌯𑌾 𑌏𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌕𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑌿 । 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑌾𑌲𑍋𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵𑌿𑌂𑌶𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌜𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌾𑌕𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌶𑍋𑌕𑌮𑍍) 𑌅𑌵𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍇𑌨 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵𑌿𑌂𑌶𑍇𑌨𑌾𑌕𑍍𑌷𑌰𑍇𑌣 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌪𑌰𑌂 𑌦𑍁𑌃𑌖𑌾𑌸𑌂𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

(𑌆𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑌿 𑌹𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿) 𑌇𑌹 𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌜𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌪𑌰𑍋 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌜𑌯𑌾𑌜𑍍𑌜𑌯𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌜𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍋𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑌶𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤𑍇 — (𑌮𑌨𑍋 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑌶𑍍𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿) 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑍋 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌨𑌿𑌧𑌨𑌾𑌵𑌯𑌵𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑌭𑌕𑍍𑌤𑌿𑌷𑍁 𑌮𑌨𑍋𑌵𑌾𑌕𑍍𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌃𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌏𑌤𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌮𑍍) 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌃 𑌮𑌨𑌃𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌚𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌧𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌨𑌭𑌾𑌵𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑍇𑌨 [illegible] 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑌤𑍍𑌫𑌲𑌮𑌾𑌹 — (𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂

𑌵𑌤𑌿 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌣𑍀𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌣𑌾 𑌸𑌹𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑍇 𑌏𑌕𑌾𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥𑌿𑌰𑍋𑌗𑌤𑌿 𑌸𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾𑌦𑍋𑌷𑌾 𑌯𑌥𑍍𑌯𑍋𑌽𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌵𑍋 𑌜𑌤𑍇 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌯𑌮𑌾𑌨𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰 𑌉𑌪𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌣𑍍𑌡𑍁𑌲𑌸𑌂𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌣𑍍𑌡𑍁𑌲𑌦𑍇𑌤𑌦𑍍𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥

𑌸𑌟𑌣𑌵𑌦𑍇𑌤𑌦𑍍𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌂 𑌪𑍇𑌦 𑌪𑍍𑌰𑌹𑍍𑌵𑌪𑌤𑌿𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌾𑌷𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰𑍋𑌪𑌾𑌸𑍋𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌣𑍀 𑌜𑌯𑌾 𑌵 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌹𑌿𑌹𑍍𑌵𑌤𑌿 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌣𑍀𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌗𑍃𑌹𑌾𑌤𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑌯𑍇𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌉𑌪𑌾𑌕𑍃𑌤𑌯𑍇𑌤𑍇 𑌸𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾𑌦𑍋𑌷𑌾 𑌆𑌪𑌯𑌤𑍇 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌵𑌃 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌸𑌹 𑌶𑍇𑌤𑍇 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌶𑍍𑌰𑌿 𑌸𑌹 𑌶𑍇𑌤𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌕𑌾𑌮𑌂 𑌗𑍃𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑌿 𑌤𑌣𑍍𑌡𑍁𑌲𑌂 𑌵𑌾𑌰𑌂 𑌗𑍃𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑌿 𑌤𑌣𑍍𑌡𑍁𑌲𑌦𑍇𑌤𑌦𑌾𑌦𑍇𑌶𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌦𑍇𑌯𑌮𑌦𑌿𑌨𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌪𑍇𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿॥) (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍀𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌅𑌵𑌿𑌕𑌲𑌜𑍀𑌵𑌿𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑍀𑌵𑌤𑌿) 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌤𑌃 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌯𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌰𑌹𑌿𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌰𑍋𑌹𑌿𑌣𑍀𑌸𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑍍) 𑌸𑌦𑌾 𑌨𑍍𑌯𑌨𑍇𑌦𑍇𑌸𑍍𑌯𑌾𑌹𑌿𑌤𑍍𑌯𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌤𑍍𑌵𑌤𑌂) 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌣𑍀𑌦𑍇𑌤𑌦𑌾𑌵𑌾𑌸𑌨𑌾𑌂𑌗𑌤𑌿𑌤𑍍𑌯𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌪𑍇𑌯𑌮𑍍 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍁𑌷𑍍𑌠𑍁 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑍇 𑌏𑌕𑌾𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌥𑌿𑌰𑍋𑌗𑌤𑌿𑌸𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾𑌦𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌉𑌪𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌤𑌿𑌤𑌣𑍍𑌡𑍁𑌲𑌂 𑌸𑌂𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌤𑌣𑍍𑌡𑍁𑌲𑌂) 𑌉𑌪𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌸𑌾𑌵𑌶𑍇𑌷𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃 । 𑌨𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌪𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌸𑌂𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸𑌟𑌣𑌵𑌦𑍇𑌤𑌦𑍍𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌂𑌪𑍇𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌨𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌗𑍃𑌹𑌾𑌤𑍇𑌨𑌿 𑌪𑍇𑌤𑌤𑍍𑌵𑌤𑌂) 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌨𑌾𑌦𑌾𑌤𑍇𑌕𑍍 𑌨𑌹𑍋𑌕𑌷𑌯𑍇𑌕𑍍। (𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑌯𑍇𑌕𑍍) 𑌶𑍍𑌲𑍇𑌷𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌨𑌿𑌰𑌸𑌨𑌂 𑌨𑌕𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌉𑌪𑌾𑌕𑍃𑌤𑌯𑍇𑌤𑍇𑌸𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾𑌦𑌃) 𑌉𑌪𑌾𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌸𑌂𑌕𑍇𑌤𑌕𑌾𑌰𑌣𑌮𑍍 । (𑌆𑌪𑌯𑌤𑍇𑌸𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌵𑌃) 𑌆𑌪𑌨𑌂 𑌤𑍋𑌷𑌣𑌮𑍍 । 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍋𑌷𑌣𑌨𑌿𑌶𑌾𑌦𑍇𑌨𑌷𑍍𑌟 𑌏𑌵𑌾𑌕𑍍 𑌆𑌪𑌾𑌯𑌾𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌶𑍍𑌨𑌃 । (𑌶𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌸𑌹 𑌶𑍇𑌤𑍇 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌯𑌃) 𑌏𑌕𑌪𑌯𑍍𑌯𑌂𑌕𑌾𑌪𑌪𑍇𑌶𑌨𑌂 𑌸𑌹𑌶𑌯𑌨𑌮𑍍 । (𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌶𑍍𑌰𑌿𑌸𑌹𑌶𑍇𑌤𑍇𑌸𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃) 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌅𑌹𑌿𑌕𑌪𑍍𑌰𑌨 𑌶𑌯𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌕𑌾𑌮𑌂 𑌗𑍃𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑌿𑌤𑌣𑍍𑌡𑍁𑌲𑌂𑌵𑌾𑌰𑌂𑌗𑍃𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑌿𑌤𑌣𑍍𑌡𑍁𑌲𑌂) 𑌦𑍇𑌯𑌮𑌨𑌿𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌮𑌦𑍇𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌮𑌿𑌥𑍁𑌨𑍇 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌮𑌿𑌥𑍁𑌨𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌿𑌥𑍁𑌨𑌾𑌨𑍍𑌮𑌿𑌥𑍁𑌨𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌨 𑌕𑌾𑌂𑌚𑌨 𑌪𑌰𑌿𑌹𑌰𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌉𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌉𑌦𑌿𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋𑌽𑌪𑌰𑌾𑌹𑍍𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑌂 𑌯𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌬𑍃𑌹𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌬𑍃𑌹𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌵𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌤𑌪𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌨𑌿𑌨𑍍𑌦𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌭𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌲𑌵𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌸 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌮𑍇𑌘𑍋 𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌤𑌿 𑌸 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌤𑍇 𑌸𑍍𑌤𑌨𑌯𑌤𑌿 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍃𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌪𑌰𑍍𑌜𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

[illegible]— (𑌸 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌮𑌦𑍇𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌮𑌿𑌥𑍁𑌨𑍇 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌮𑌿𑌥𑍁𑌨𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌦𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌅𑌵𑌿𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌮𑌿𑌥𑍁𑌨𑌾𑌨𑍍𑌮𑌿𑌥𑍁𑌨𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇) 𑌅𑌮𑍋𑌘𑌰𑍇𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌨 𑌕𑌾𑌂𑌚𑌨 𑌪𑌰𑌿𑌹𑌰𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍) 𑌕𑌾𑌂𑌚𑌨 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌵𑌾𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌵𑌾𑌯𑌾𑌭𑌾𑌵𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌵𑌚𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌮𑌦𑍇𑌵𑍍𑌯𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌪𑌾𑌰𑌦𑌾𑌰𑍍𑌯𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌵𑌚𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌦𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌉𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌉𑌦𑌿𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । (𑌮𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃) 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌕𑌾𑌲𑌾𑌵𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌪𑌰𑌾𑌹𑍍𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃) 𑌅𑌪𑌰𑌾𑌹𑍍𑌣𑌕𑌾𑌲𑌾𑌵𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌸𑍍𑌤𑌂 𑌯𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍍) 𑌯𑌨𑍍 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌬𑍃𑌹𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌤𑌪𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌨𑌿𑌨𑍍𑌦𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍) 𑌤𑌪𑌨𑍍𑌤𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌨 𑌨𑌿𑌨𑍍𑌦𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌭𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌲𑌵𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌸 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑌃) 𑌅𑌭𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌜𑌲𑌧𑌾𑌰𑌕𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌬𑌾𑌷𑍍𑌪𑌾𑌵𑌯𑌵𑌾𑌨𑌿 । 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌲𑌵𑌃 𑌸𑌂𑌚𑌾𑌰𑌃 । (𑌮𑍇𑌘𑍋 𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇 𑌸 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑌃) 𑌮𑍇𑌘𑌃 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌕𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌪𑌨𑍍𑌨𑌃 । (𑌉𑌦𑍍𑌗𑍃𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍍) 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌂 𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑍁𑌪𑌰𑌤𑌿𑌃 । (𑌏𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌪𑌰𑍍𑌜𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌮𑍍) 𑌵𑍈𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌵𑍈𑌰𑍂𑌪𑌾𑌖𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌪𑌰𑍍𑌜𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌵𑌿𑌰𑍂𑌪𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌸𑍁𑌰𑍂𑌪𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌪𑌶𑍂𑌨𑌵𑌰𑍁𑌨𑍍𑌧𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌨𑌿𑌨𑍍𑌦𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌵𑌸𑌨𑍍𑌤𑍋 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌗𑍍𑌰𑍀𑌷𑍍𑌮𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌃 𑌶𑌰𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑍋 𑌹𑍇𑌮𑌨𑍍𑌤𑍋 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈𑌰𑌾𑌜𑌮𑍃𑌤𑍁𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈𑌰𑌾𑌜𑌮𑍃𑌤𑍁𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌜𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿𑌰𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌚𑌸𑍇𑌨 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌤𑍂𑌨𑍍𑌨 𑌨𑌿𑌨𑍍𑌦𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋𑌽𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌦𑍍𑌯𑍌𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋 𑌦𑌿𑌶𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑍋 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍇𑌤𑌾𑌃 𑌶𑌕𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑍋 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌾𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌾𑌃 𑌶𑌕𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑍋 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌾 𑌵𑍇𑌦 𑌲𑍋𑌕𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿

𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 (𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌪𑌰𑍍𑌜𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌵𑌿𑌰𑍂𑌪𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌸𑍁𑌰𑍂𑌪𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌪𑌶𑍂𑌨𑌵𑌰𑍁𑌨𑍍𑌧𑍇) 𑌵𑌿𑌰𑍂𑌪𑌾𑌨𑍍 𑌵𑌿𑌵𑌿𑌧𑌰𑍂𑌪𑌾𑌨𑍍 । 𑌸𑍁𑌰𑍂𑌪𑌾𑌨𑍍 𑌶𑍋𑌭𑌨𑌰𑍂𑌪𑌾𑌨𑍍 । 𑌅𑌵𑌰𑍁𑌨𑍍𑌧𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌵𑌰𑍍𑌷𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌨𑌿𑌨𑍍𑌦𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍) 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌨𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌵𑌸𑌨𑍍𑌤𑍋 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌗𑍍𑌰𑍀𑌷𑍍𑌮𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । (𑌏𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈𑌰𑌾𑌜𑌮𑍃𑌤𑍁𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌮𑍍) 𑌵𑍈𑌰𑌾𑌜𑌂 𑌵𑍈𑌰𑌾𑌜𑌾𑌖𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । (𑌏𑌤𑌾𑌃 𑌶𑌕𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑍋 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌾𑌃) 𑌶𑌕𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑌃 𑌶𑌕𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌬𑌹𑍁𑌵𑌚𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌲𑍋𑌕𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌮𑌲𑍋𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤

𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍𑌨 𑌨𑌿𑌨𑍍𑌦𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌜𑌾𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋𑌽𑌵𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌗𑌾𑌵 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋𑌽𑌶𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍇𑌤𑌾 𑌰𑍇𑌵𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌶𑍁𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌾𑌃 ॥௧॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌾 𑌰𑍇𑌵𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌶𑍁𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌾 𑌵𑍇𑌦 𑌪𑌶𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍂𑌨𑍍𑌨 𑌨𑌿𑌨𑍍𑌦𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ।

𑌲𑍋𑌮𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌕𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌮𑌾𑌂𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋𑌽𑌸𑍍𑌥𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑍋 𑌮𑌜𑍍𑌜𑌾 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯𑌜𑍍𑌞𑍀𑌯𑌮𑌙𑍍𑌗𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯𑌜𑍍𑌞𑍀𑌯𑌮𑌙𑍍𑌗𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌙𑍍𑌗𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌙𑍍𑌗𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌹𑍂𑌰𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰𑌂 𑌮𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌨𑌾𑌶𑍍𑌨𑍀𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌂 𑌮𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌨𑌾𑌶𑍍𑌨𑍀𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌏𑌕𑍋𑌨𑌵𑌿𑌂𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋 𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌶𑍍𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌾 𑌨𑌿𑌧𑌨𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌰𑌾𑌜𑌨𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌸𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌮𑍍 ॥௧॥

𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌜𑌾𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋𑌽𑌵𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑍋 𑌗𑌾𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌏𑌤𑌾 𑌰𑍇𑌵𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌶𑍁𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌾𑌃) 𑌰𑍇𑌵𑌤𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌶𑌕𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿𑌵𑌤𑍍 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌬𑌹𑍁𑌵𑌚𑌨𑌂 𑌸𑌾𑌮𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌨𑌾𑌮 ॥ ॥ ௧ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌲𑍋𑌮𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌕𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸 𑌯 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯𑌜𑍍𑌞𑍀𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌅𑌙𑍍𑌗𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌸𑌮𑌗𑍍𑌰𑌾𑌙𑍍𑌗𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌨𑌾𑌙𑍍𑌗𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌹𑍂𑌰𑍍𑌛𑌤𑌿) 𑌅𑌙𑍍𑌗𑍇𑌨 𑌹𑌸𑍍𑌤𑌪𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌨 𑌵𑌿𑌹𑍂𑌰𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌕𑍁𑌟𑌿𑌲𑍋 𑌨 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌹𑍂𑌰𑍍𑌛𑌾 𑌕𑍌𑌟𑌿𑌲𑍍𑌯𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑌿 𑌧𑌾𑌤𑍁𑌃 । (𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰𑌂 𑌮𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌨𑌾𑌶𑍍𑌨𑍀𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌂) 𑌮𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌃 𑌮𑌜𑍍𑌜𑌾𑌖𑍍𑌯𑌮𑌾𑌂𑌸𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌮𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌨𑌾𑌶𑍍𑌨𑍀𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾) 𑌵𑍍𑌰𑌤𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌦𑍇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌏𑌕𑍋𑌨𑌵𑌿𑌂𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌹𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । (𑌏𑌤𑌦𑍍𑌰𑌾𑌜𑌨𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌸𑍁 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂) 𑌰𑌾𑌜𑌨𑌂 𑌰𑌾𑌜𑌨𑌾𑌖𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௧ ॥

ஸர்வஸ்மிம்ஸ்தத்ஸாமஜநம் தேவதாஸு ப்ரோதம் வேதவேதாஸா
ஏவ தேவதாநாம் ஸலோகதாம் ஸார்ஷ்டிதாம் ஸாயுஜ்யம் கச்சதி
ஸர்வ ஆயுரேதி ஜ்யோக்ஜீவதி மஹாந் ப்ரஜயா பஶுபிர் பவதி
மஹாந் கீர்த்யா ப்ராஹ்மணாஞ்நிரேதத்ஸாம ॥ ॥ ௨ ॥
இதி த்விதீயப்ரபாடகே விம்ஶ: கண்ட:॥

த்ரயீவித்யா ஹிங்காரஸ்த்ரய இமே லோகாஸ்ஸ ப்ரஸ்தாவோऽக்நிர்வாயு-
ராதித்யஸ்ஸ உத்கீதோ நக்ஷத்ராணி வயாம்ஸி மரீசய ஸ ப்ரதிஹார
ஸர்பா கந்தர்வா: பிதரஸ்தந்நிதநமேதத்ஸாம ஸர்வஸ்மிந் ப்ரோதம்॥ ௧॥
ஸர்வஸ்மிம்ஸ்தத்ஸாம ஸர்வஸ்மிந் ப்ரோதம் வேத ஸர்வம் ஹ பவதி।௨॥
ததேஷ ஶ்லோக: । யாநி வேதா த்ரீணி த்ரீணி தேப்யோ ந ஜ்யாய:
பரமந்யதஸ்தி ॥ ॥ ௩ ॥
யஸ்தத்வேத ஸ வேத ஸர்வம் ஸர்வா திஶோ பலிமஸ்மை ஹரந்தி।

(ஸர்வஸ்மிம்ஸ்தத்ஸாமஜநமித்யாதி) (ஏததேவாஹ தேவதாநாம் ஸலோ
கதாம் ஸார்ஷ்டிதாம் ஸாயுஜ்யம் கச்சதி) ஸார்ஷ்டிதா ஸமாநைஶ்வர்யம் ।
ஸாயுஜ்யம் ஸமாநதேஹத்வம் । (ப்ராஹ்மணாஞ்நிரேதத்ஸாம) "ஏத
தேவைவேதோ வேத்ருத்வம் யஸ்ய ப்ராஹ்மண" இதி ஶ்ருதே: ப்ராஹ்மண
நிர்தேஶ தேவதாநிர்தேஶ இதி பாவ: ॥ ॥ ௨ ॥
இதி த்விதீயப்ரபாடகே விம்ஶகண்டபாஷ்யம் ॥

(த்ரயீவித்யா ஹிங்காரஸ்த்ரய இமே லோகாஸ்ஸ இத்யாதி) ஸ்பஷ்டம் । (ஏத
த்ஸாம ஸர்வஸ்மிந் ப்ரோதம்) அத்ர ஸாமநாமவிஶேஷா நிர்திஷ்டாஸ் ஸாமஶ
ப்த: ஸாமஸாமாந்யபர: ॥ ॥ ௧ ॥
ஸர்வஸ்மிந் தத்ஸாம ஸர்வஸ்மிந் ப்ரோதம் வேத தஸ்ய ஸர்வம் ஹி
பவதி । காம்யமாநம் ஸர்வமேவோபதிஷ்டத்யர்த்த: ॥ ॥ ௨ ॥
(ததேஷ ஶ்லோக:) தஸ் உக்தே ஸர்வாத்மகஸாமோபாஸநே ஏஷ:
வக்ஷ்யமாணோ மந்த்ரோऽப்யஸ்தீத்யர்த்த: । ததேவாஹ — (யாநி வேதா
த்ரீணி த்ரீணி தேப்யோ ந ஜ்யாய: பரமந்யதஸ்தி) த்ரீணி த்ரீணி "த்ரயீவி
த்யா ஹிங்காரஸ்த்ரய இமே லோகா" இத்யாதிநோக்தாநி த்ரயீவித்யாலோக
த்ரயம் அக்ந்யாதித்யாதி: நக்ஷத்ரவயோமரீசய: ஸர்பகந்தர்வபித்ர
ஶ்ரேஷ்டாநி யாநி த்ரீணி ஹிங்காராதிரூபேண உபாஸ்யா பவந்தி ।
அத: பரம் உத்க்ருஷ்டம் அந்யஜ்ஜ்யாய: கிமபி நாஸ்தீத்யர்த்த: ॥ ॥ ௩ ॥
(யஸ்தத்வேத ஸ வேத ஸர்வம்) ஏதத்ஸர்வாத்மகஸாமவேத்தா ஸர்வஜ்ஞோ பவதீத்
யர்த்த: । (ஸர்வா திஶோ பலிமஸ்மை ஹரந்தி) ஸர்வதிக்ஸ்தா: ப்ராணிந: ஏதஸ்
க்ருதே பலிம் உபாஸகாய உபஹாராந் ஸமர்ப்பயந்தீத்யர்த்த: ।

𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌏𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌵𑌿𑌨𑌰𑍍𑌦𑌿 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑍋 𑌵𑍃𑌣𑍇 𑌪𑌶𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑍇𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋𑌽𑌨𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑍇𑌰𑍍𑌨𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌸𑍋𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍃𑌦𑍁 𑌶𑍍𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌣𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍋𑌃 𑌶𑍍𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌣𑌂𑌬𑌲𑌵𑌦𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍍𑌰𑍌𑌞𑍍𑌚𑌂 𑌬𑍃𑌹𑌸𑍍𑌪𑌤𑍇𑌰𑌪𑌧𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌵𑌰𑍁𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌨𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌨𑍇𑌵𑍋𑌪𑌸𑍇𑌵𑍇𑌤 𑌵𑌾𑌰𑍁𑌣𑌂𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌰𑍍𑌜𑌯𑍇𑌤𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌅𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌦𑍇𑌵𑍇𑌭𑍍𑌯 𑌆𑌗𑌾𑌯𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌗𑌾𑌯𑍇𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌧𑌾𑌂 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌭𑍍𑌯 𑌆𑌶𑌾𑌂 𑌮𑌨𑍁𑌷𑍍𑌯𑍇𑌭𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍃𑌣𑍋𑌦𑌕𑌂 𑌪𑌶𑍁𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌂 𑌲𑍋𑌕𑌂

(𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤) 𑌸𑌾𑌮𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌕𑍇𑌣 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌚 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍) 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑍍 । 𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌤𑌮𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌏𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌸𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌗𑌾𑌨𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌦𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌮𑍁𑌪𑌦𑌿𑌶𑌤𑌿 — (𑌵𑌿𑌨𑌰𑍍𑌦𑌿𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑍋 𑌵𑍃𑌣𑍇 𑌪𑌶𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿) 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌨𑌰𑍍𑌦𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌰𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 𑌋𑌷𑌭𑌕𑍂𑌜𑌿𑌤𑌸𑌮𑌃 । 𑌸𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌨𑌰𑍍𑌦𑌿 । 𑌗𑌾𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌃 𑌸𑌾𑌮𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿 । 𑌪𑌶𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌪𑌶𑍁𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌹𑌿𑌤𑌮𑍍 । ‘𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌯𑌤𑌿’𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍 । 𑌸𑌾𑌮𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿 𑌵𑌿𑌨𑌰𑍍𑌦𑌿 𑌗𑌾𑌨𑌂 (𑌵𑍃𑌣𑍇) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑍍𑌥𑌯𑍇𑌤 । 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌯𑌶𑍍𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑌸𑌃 । (𑌅𑌗𑍍𑌨𑍇𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑍋𑌽𑌨𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃) 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑍍𑌯𑍋𑌦𑍍𑌗𑌾𑌨𑌮𑍍 𑌅𑌨𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌅𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌅𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌗𑌾𑌨𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍋𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌪𑍍𑌰𑍀𑌤𑌿𑌹𑍇𑌤𑍁𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑍇𑌰𑍍𑌨𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃) 𑌨𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌗𑌾𑌨𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑍀𑌤𑌿𑌹𑍇𑌤𑍁𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑍋𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍃𑌦𑍁 𑌶𑍍𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌣𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍋𑌃 𑌶𑍍𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌣𑌮𑍍) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । (𑌬𑌲𑌵𑌦𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯) 𑌬𑌲𑌵𑌤𑍍 𑌬𑌲𑌵𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌨𑍋𑌪𑍇𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌕𑍍𑌰𑍌𑌞𑍍𑌚𑌂 𑌬𑍃𑌹𑌸𑍍𑌪𑌤𑍇𑌃) 𑌕𑍍𑌰𑍌𑌞𑍍𑌚𑌪𑌕𑍍𑌷𑌿𑌨𑌾𑌦𑌸𑌮𑌂 𑌬𑌾𑌰𑍍𑌹𑌸𑍍𑌪𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌗𑌾𑌨𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌪𑌧𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌵𑌰𑍁𑌣𑌸𑍍𑌯) 𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑌕𑌾𑌂𑌸𑍍𑌯𑌸𑍍𑌵𑌰𑌸𑌮𑌂 𑌵𑌾𑌰𑍁𑌣𑌂 𑌗𑌾𑌨𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌾𑌨𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌨𑍇𑌵𑍋𑌪𑌸𑍇𑌵𑍇𑌤 𑌵𑌾𑌰𑍁𑌣𑌂𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵𑌵𑌰𑍍𑌜𑌯𑍇𑌤𑍍) 𑌅𑌪𑌧𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌗𑌾𑌨𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌦𑍍𑌗𑍀𑌥𑌾𑌨𑍁𑌪𑌸𑍇𑌵𑍇𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌅𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂𑌦𑍇𑌵𑍇𑌭𑍍𑌯 𑌆𑌗𑌾𑌯𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌗𑌾𑌯𑍇𑌤𑍍) 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌦𑍇𑌵𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌆𑌗𑌾𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌾𑌧𑌯𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌆𑌗𑌾𑌯𑍇𑌤𑍍 𑌗𑌾𑌨𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌥𑌾𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍁𑌯𑌾𑌮𑍍 𑌏𑌵𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌸𑍍𑌵𑌧𑌾𑌂 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌭𑍍𑌯𑌃) 𑌆𑌗𑌾𑌯𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌃 । 𑌆𑌶𑌾𑌂 𑌮𑌨𑍁𑌷𑍍𑌯𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 । 𑌤𑍃𑌣𑍋𑌦𑌕𑌂 𑌪𑌶𑍁𑌭𑍍𑌯𑌃 । 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌂 𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌾𑌯 । 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨 𑌆𑌗𑌾𑌯𑌾𑌨𑍀

யஜமாநாயாணமேதநகூமாயாநீதெ்காநி ஊநஸா ஷ்யாயணவுஊ
துஃஷுவீத ॥ ॥ உ ॥

ஸவெ ஷுரா ஜஜுஸ்யாதூநஃ ஸவஉளஷ்ணஃ வுஜாவ
தொராதூநஃ ஸவெ ஷுஸு ஊுதெ்ரராதூநஃ தஂ யதி ஷுரொ
ஷிவாஙஹெதஜுஙரணஂ வுவஞொzஹவிஸஂ ஸகாவுகி
வக்ஷ்தீதெ்நஂ பவுயாக ॥ ॥ ந ॥

அய யஷெ்நஊஷ்ஸவிவாஙஹெத வுஜாவதி ஙரணஂ
வுவஞொzஹவிஸஂ ஸகா வுதிவெக்ஷ்தீதெ்நஂ பவுயாஷய
யஷெ்நஜ ஷுஸெஷுவாஙஹெத ஊுத்ஙரணஂ வுவ
ஞொzஹவிஸஂ ஸகா வுதியக்ஷ்தீதெ்நஂ பவுயாக ॥ ச ॥

ஸவெஷுராவொஷவஞொ பஙவஞொ வகுவ்ா ஜஜுெ பஙஂ
ஓயாநீதி ஸவஉளஷ்ஞொzஹுஷுா அநிரஷுா விவுதா வகுவ்ாஃ

த்ஙாபெதித்யஃ । (ஸதாநிஊநஸாஷ்யாயணவுஊதுஃஷுவீத) ஸ
தாநி ஷெவாஊுதகாஊநி ஹஙாநி ஊநஸா யஷ்யாநு ஷுராதிஷுவுஊது
ஷுநு வெஷாதுஂ கயஉராதித்யஃ ॥ ॥ உ ॥

(ஸவெஷுராஜஜுஸ்யாதூநஃ) அவஃ ஷுராஃ । கூதூநஃ அவயவஸ
ஓுஙா ஜதயஃ । (ஸவெஉளஷ்ணஃ வுஜாவதொராதூநஃ) ஙஷ
ஸஹாஃ உளஷ்ணஃ । (ஸவெஷுஸுஊுதெ்ராதூநஃ) காஷயொமா
வஸாநாஃ ஷுஸுஃ । (தஂயதிஷுரொஷிவாஙஹெத) ஸஙஂவியஊஜா
தாரஂ யதி கஹிஜாஙத் கபா ஓஷுஷுாஃ வுயாகுஜத்வாஙஂஹஂ
கயஉராதித்யஃ । (ஜஜுஂஙரணஂவுவஞொzஹவிஸஂ ஸகாவுதி
வக்ஷ்தீதெ்நஂ பவுயாக) ஜஜுஊஹஂ ஙரணஂ ஙதஃ தஷுாதிஜு
ஸவ தவ வுத்தூரஂ ஓாவஸ்தீதி தஷ தமொக்ஷவுாரஂ வுதி
பவுயாதித்யஃ ॥ ॥ கூ ॥

(அய யஷெ்நஊஷ்ஸவிவாஙஹெதெத்ாதி) வவிவஉவஷகூா
யஉு । (ஸகாவுதிவெக்ஷ்தீதெ்நஂபவுயாக) காவுதி கா
வுதி வெக்ஷ்தி வவிணஉயிஷ்தீதயஃ । "விஷஸஞவிணஉ
ந" ஜதிஹி யாதஃ । (ஸகாவுதியக்ஷ்தீதெ்நஂபவுயாக) யக்ஷ்
திஹஷுீகவிஷ்தீதயஃ । "ஓஹஹஷுீகரண" ஜதிஹி யாதஃ ॥ ச ॥

(ஸவெஷுராவொஷவஞொ பஙவஞொ வகுவ்ா ஜஜுெ பஙஂ
ஓயாநீதி) வொஷவதூா வஙவதயா உஷுாரணதிஜுஸ் பஙாயாயக
ஊதயஃ । (ஸவஉளஷ்ஞொzஹுஷுா அநிரஷுாவிவுதா வகுவ்ாஃ)
சஷுாஃ அஜாவுவெஷிதாஃ அநிரஷுாஃ பஹிரகூிவுாஃ । "ஞவு
உணஉவஷஂ ஹுஷு நிரஷுஂ கவிதொதித"திதமேஃ । விவுதாஃ விவு

ப்ரஜாபதேராத்மாநம் பரிக்ஷாணீதி ஸர்வேஷு ஸர்வத்ர ஜேஶேநா
நஶிநிஶிதா வக்தவ்யா ஶ்ருதேராத்மாநம் பரிஹராணீதி ॥ ௫ ॥
இதி த்விதீயப்ரபாடகே ஆவிம்ஶ:ஷம்ஸ: ॥

த்ரயோதஶாக்ஷம்யா யஜ்ஞோபவீதம் ஜாநதீதி ப்ரணவஸ்ய
ஸஹ த்விதீயோ ப்ரஹ்மாதயாரவாயாக்ஷமவாஸீ த்ருதீயோ தத்
ஜ்ஞாநாநாரவாயாக்ஷமேவஸாஷ்யநு ஸவஷஸ்தேவர்ணஶ்ரோகா

தப்ரயத்நாபேதா: । (ப்ரஜாபதேராத்மாநம் பரிக்ஷாணீதி) உக்ஷ
ணாம் ப்ரஜாபதேராத்மகாத் ஸ்ருஷ்டிக்ஷார்யாக்ஷேஷோராவணே ப்ரஜா
பதேராத்மஹோ ஹவதீத்யர்த: । (ஸர்வேஷு ஸர்வத்ர ஜேஶேநா நஶிநி
ஶிதாவக்தவ்யா:) ஜேஶேந ஶப்த: । ஶநஶிநிஶிதா: ஶநஶிக்ஷிதா: ।
ஶஷ்டேதார்ஶிதா இதியாவத் । (ஶ்ருதேராத்மாநம் பரிஹராணீதி)
ஸர்வேஷாம் ஸர்வாநாம் ஶ்ருதிகாத் ஸர்வாநாம் தேஷாம் ஷோ
ஷேஹ்: பரிஹ ஶ்ருதேர்வாரணே ஶ்ருதேராதேஷ ஷோஷேஹ்:
பரிஹ ஶ்ருதோ ஹவதீதி ஹாவ: ॥ ॥ ௫ ॥

இதி த்விதீயப்ரபாடகே ஆவிம்ஶவம்ஶஹாஷ்யம் ॥

ஓங்காரேண ப்ரஹ்மோபாஸநம் விதாய ப்ரஸக்தி — (த்ரயோ
தஶாக்ஷம்யாஇத்யாதி) தஶாக்ஷம்யா: தஶாக்ஷாயகாஷ்டா: । ஶ்ருதாரேண
பாஷ்டாக்ஷயஇத்யர்த: । (யஜ்ஞோபவீதம்ஜாநதீதி ப்ரயவ:) யஜ்ஞோ
பவீதஜாநஶப்தே: ஶ்ருஹ்யாம் உச்யதே । ஶவீதஶப்தா வே
ஜாஹ்யாவஸா: । (தவஸஹத்விதீய:) தவஶப்தேந தேவாநவார
ப்ரஜ்யோதிர்ஹணம், உஹயோஸ்வ:ப்ரயாநகாத் । தவஶப்தோஹி
காயக்லேஶாக்ஷ: । ஸ அயோரவ ஸஹாந: । (ப்ரஹ்மாதயாரவாய
க்ஷமவாஸீத்ருதீயோதத்ஜ்ஞாநாநாரவாயாக்ஷமேவஸாஷ்யநு) ஶத்
ஜ்ஞாநாரவாயாக்ஷமே நியமேஷ: ஷேஹம் க்ஷயநு த்ருதீயாக்ஷர இத்
யர்த: । (ஸவஸ்தேவர்ணஶ்ரோகாஹவதி ப்ரஹ்மஸம்ஸ்தாஷ்ருத்
ஷேதி) ஸஹம் த்ரிஜேந ஸம்க்ருஹீதாநாம் வர்ணாநாம் ஶ்ருதாணாம்
ஷேத்யே ப்ரஹ்மஸம்ஸ்த: ப்ரஹ்மநிஷ்ட:, ஸ ஷக்திஹாக் ஹவதி । ப்ர
ஹ்மநிஷ்டாவிகார: கேவலாத்மிண: வர்ணஶ்ரோகஹாஜோ ஹவதீத்
யர்த: । ஸஹஷேஹி — "ஶநஷ்டயம்பாஷாயாணஸாஷ்ருத்யேத"
ஶித்யு ஹாஷிதம் । நவாத்ர ப்ரஹ்மஸம்ஸ்தஶப்தாத் ஸஞ்ந்யாஸாஷ்ர
ப்ரதிபத்திரிதி ஶங்க்யம் । ப்ரஹ்மஸம்ஸ்தஶப்தஸ்ய வேதாக்ஷணீந்த்யே
நயோஷேஷேவ ப்ரத்யவத்ர ஸஞ்ந்யாஸே ரஷ்யோரநஶ்யவஹ
ஜ்யவ்யக்தாத் । யோஷாத்வஸ்ய ஶ்ருதோஜ்ஞாரஸாயாரணகாத் நப்ர
ஹ்மஸம்ஸ்தஶப்தேந ஸஞ்ந்யாஸாத்ஶ்ருஹணே ப்ரமாணம் பஶ்யாம: ।

𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑍋𑌽𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑌿𑌰𑍍𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑌭𑍍𑌯𑌤𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋𑌽𑌭𑌿𑌤𑌪𑍍𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯𑍀 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌰𑌵𑌤𑍍𑌤𑌾𑌮𑌭𑍍𑌯𑌤𑌪𑌤𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾 𑌅𑌭𑌿𑌤𑌪𑍍𑌤𑌾𑌯𑌾 𑌏𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌰𑌵𑌨𑍍𑌤 𑌭𑍂𑌰𑍍𑌭𑍁𑌵𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑌰𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌭𑍍𑌯𑌤𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋𑌽𑌭𑌿𑌤𑌪𑍍𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌰𑌵𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌶𑌙𑍍𑌕𑍁𑌨𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌪𑌰𑍍𑌣𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌂𑌤𑍃𑌣𑍍𑌣𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵𑌮𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌸𑌂𑌤𑍃𑌣𑍍𑌣𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌏𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌏𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌵𑌿𑌂𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑍋 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌸𑍂𑌨𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌃𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂

𑌨 𑌚 𑌸𑌂𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌷𑍁 𑌸𑍍𑌕𑌨𑍍𑌧𑍇𑌷𑍍𑌵𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌤𑍍𑌵𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍇𑌃 𑌸𑌂𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌿𑌷𑍍𑌵𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌕𑌰𑍍𑌮 [illegible] 𑌷𑍍𑌵𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌿𑌵𑍍𑌰𑌾𑌜 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌶𑍍𑌰𑌮𑍋𑌚𑌿𑌤𑌧𑌰𑍍𑌮𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌯𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌦𑌿𑌤𑌰𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌰𑌹𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌶𑍍𑌰𑌮𑍇𑌷𑍍𑌵𑌪𑌿 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌾𑌶𑍍𑌰𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑍇 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌏𑌵𑌂 "𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑍋𑌽𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌤𑍀"𑌤𑍍𑌯𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌸𑌾𑌧𑌨𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌾𑌙𑍍𑌗𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌂 𑌸𑍍𑌤𑍌𑌤𑌿— (𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑌿𑌰𑍍𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑌭𑍍𑌯𑌤𑌪𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾) 𑌅𑌭𑍍𑌯𑌤𑌪𑌤𑍍 𑌸𑌾𑌰𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑌰𑍍𑌷𑌾𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌲𑍋𑌚𑌯𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋𑌽𑌭𑌿𑌤𑌪𑍍𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯𑍀𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌰𑌵𑌤𑍍) 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍀𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌰𑌵𑌤𑍍 𑌸𑌾𑌰𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌮𑌾𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । (𑌤𑌾𑌮𑌭𑍍𑌯𑌤𑌪𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌤𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍀𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌭𑍍𑌯𑌤𑌪𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) (𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌶𑌙𑍍𑌕𑍁𑌨𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌪𑌰𑍍𑌣𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌂𑌤𑍃𑌣𑍍𑌣𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵𑌮𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌸𑌂𑌤𑍃𑌣𑍍𑌣𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌏𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌏𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑍍) 𑌯𑌥𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌪𑌤𑍍𑌰𑌜𑌾𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌶𑌙𑍍𑌕𑍁𑌨𑌾 𑌪𑌰𑍍𑌣𑌨𑌾𑌲𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌤𑍃𑌣𑍍𑌣𑌾𑌨𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌏𑌵𑌂 "𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌵𑍈 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌾𑌕𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌾𑌗𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾 । 𑌅𑌤 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌏𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌙𑍍𑌮𑌯𑌮𑍍 । 𑌅𑌤 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌰𑍍𑌯𑌃 । 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌵𑌿𑌂𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌙𑍍𑌗𑌾𑌨𑌿 𑌕𑌾𑌨𑌿𑌚𑌿𑌦𑍍𑌵𑌿𑌧𑌾𑌤𑍁𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍌𑌤𑌿— (𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑍋 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾) 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌃 𑌵𑍇𑌦𑌵𑍇𑌤𑍍𑌤𑌾𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ।

𑌣𑌾𑌂 𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌂 𑌸𑌵𑌨𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌚 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌚 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑌵𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌕𑍍𑌵 𑌤𑌰𑍍𑌹𑌿 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕 𑌇𑌤𑌿 𑌸 𑌯𑌸𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌕𑌥𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌦𑌥 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌪𑍁𑌰𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌨𑍁𑌵𑌾𑌕𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌕𑌰𑌣𑌾𑌜𑍍𑌜𑌘𑌨𑍇𑌨 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍋𑌦𑌙𑍍𑌮𑍁𑌖 𑌉𑌪𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌸 𑌵𑌾𑌸𑌵𑌂 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌭𑌿𑌗𑌾𑌯𑌤𑌿 ॥ ௩ ॥

𑌲𑍋𑌕𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌮𑌪𑌾𑌵𑌾𑌰𑍍𑌣𑍂 ௫ ௨ ௩ ௩ 𑌪𑌶𑍍𑌯𑍇𑌮 𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌯𑌂 𑌰𑌾 ௩ ௩ ௩ ௩ 𑌽 ௩ 𑌹𑍂𑌂 ௩ 𑌆 ௨ ௩ ௩ 𑌜𑌾 ௩ 𑌯𑍋 ௩ 𑌆 ௧ ௨ ௪ ௫ 𑌇𑌤𑌿 ॥ ௪ ॥

𑌅𑌥 𑌜𑍁𑌹𑍋𑌤𑌿 𑌨𑌮𑍋𑌽𑌗𑍍𑌨𑌯𑍇 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍇 𑌲𑍋𑌕𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍇 𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌮𑍇 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌾𑌯 𑌵𑌿𑌨𑍍𑌦𑍈𑌷 𑌵𑍈 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕 𑌏𑌤𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿 ॥ ௫ ॥

𑌤𑍇 𑌕𑌿𑌂 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — (𑌯𑌦𑍍𑌵𑌸𑍂𑌨𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌃𑌸𑌵𑌨𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌃𑌸𑌵𑌨𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌸𑌵𑌨𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑌵𑌨𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰𑌾𑌃 𑌵𑌸𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑍇𑌦𑍇𑌵𑌾𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍍𑌵𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌨𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌲𑍋𑌕𑌾𑌧𑍀𑌕𑍃𑌤𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌕𑍍𑌵 𑌤𑌰𑍍𑌹𑌿 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌏𑌵𑌂 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌶𑍀𑌕𑍃𑌤𑌤𑌯𑌾 𑌅𑌵𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌃 𑌕𑍍𑌵𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑍇𑌦𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸 𑌯𑌸𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌕𑌥𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍) 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌜𑍍𑌞𑌃 𑌕𑌥𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । (𑌅𑌥 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍) 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌲𑍍𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌵𑍀𑌕𑌰𑌣𑍋𑌪𑌾𑌯𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌂 𑌸𑌾𑌮𑌗𑌾𑌨𑌹𑍋𑌮𑌾𑌦𑌿𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍁𑌷𑍍𑌠𑌾𑌨𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑍈𑌵 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌹 — (𑌪𑍁𑌰𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌨𑍁𑌵𑌾𑌕𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌕𑌰𑌣𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌨𑍁𑌵𑌾𑌕𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌕𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍁𑌰𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌨𑍁𑌵𑌾𑌕𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌘𑌨𑍇𑌨 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌦𑍁𑌦𑌙𑍍𑌮𑍁𑌖 𑌉𑌪𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 (𑌵𑌾𑌸𑌵𑌂) 𑌵𑌸𑍁𑌦𑍈𑌵𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌾𑌮 𑌸𑌃 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌗𑌾𑌯𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌹 — (𑌲𑍋𑌕𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌮𑌪𑌾𑌵𑍃𑌣𑍁 𑌪𑌶𑍍𑌯𑍇𑌮 𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌯𑌂 𑌰𑌾𑌜𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌤𑌿) 𑌹𑍇 𑌅𑌗𑍍𑌨𑍇 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌲𑍋𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌮𑌪𑌾𑌵𑍃𑌣𑍁 𑌤𑍇𑌨𑌾𑌪𑌾𑌵𑍃𑌤𑍇𑌨 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌂 𑌰𑌾𑌜𑍍𑌯𑌾𑌯 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌲𑍋𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑌹𑌾𑌯 𑌪𑌶𑍍𑌯𑍇𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌅𑌥 𑌜𑍁𑌹𑍋𑌤𑌿) 𑌅𑌥 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑍇𑌨 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌜𑍁𑌹𑍋𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌹𑍋𑌮𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌮𑍇𑌵𑌾𑌹 — (𑌨𑌮𑍋𑌽𑌗𑍍𑌨𑌯𑍇 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍇 𑌲𑍋𑌕𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿) 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍇 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌨𑌿𑌵𑌾𑌸𑌾𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍇 𑌲𑍋𑌕𑌨𑌿𑌵𑌾𑌸𑌾𑌯 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌯𑍇 𑌨𑌮𑌃 । 𑌮𑍇 𑌮𑌹𑍍𑌯𑌂 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌾𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌂 (𑌵𑌿𑌨𑍍𑌦) 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌯 । 𑌏𑌷 𑌵𑍈 𑌮𑌮 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌃 । 𑌯𑌜𑌮𑌾

உத்ர யஜமாநஃ பூர்வாஷாடாயாஷஃ ஸ்வாஹா இஷஜஹி வரிவஸி
த்யாபிக்ஷாத்திஷ்டதிதஸ்மிந் வஸவஃ ப்ராதஸ்ஸவநம் ஸம்பாதயந்தி ॥ ௯ ॥
பாரா ஶக்ருதிநஸ்ய ஸவநஸ்ய ப்ராபாகரணாஜ்ஞவதேநாந்த்ரீ
யஸ்ய ப்ராதஃகூபவஉபவிஶ்ய ஸாளக்ரம் ஸாமோஹிராயதி ॥ ॥ எ ॥
லோகத்வாரவேரவாணம் உ ந ந பஶ்யேமா வயம் ஈராந ந
ந ந ஸாம்ஸூ ந ந ஜாயோக ந ந ந ச ரு ஜதி ॥ ॥ அ ॥
இயு ஜுஹோதி நமோவாயவேஷரிக்ஷக்ஷிதே லோகக்ஷிதே
லோகம் மேயஜமாநாயவிந்தேஷமேயஜமாநஸ்ய லோகவதாஸ்மி ॥ கூ ॥
உத்ர யஜமாநஃ பூர்வாஷாடாயாஷஃ ஸ்வாஹா இஷஜஹி வரிவஸி
த்யாபிக்ஷாத்திஷ்டதி தஸ்மிந் ரா ருத்ரா ஶக்ருதிநம் ஸவநம் ஸம்ப
யந்தி ॥ ॥ க0 ॥
பாரா த்ருதீயஸவநஸ்ய ப்ராபாகரணா ஜ்ஞவதேநாஹவநீய
ஸ்ய ப்ராதஃகூப உபவிஶ்ய ஸக்ருதிதம் ஸவேஶ்வதேவம் ஸாமா
ஹிராயதி ॥ ॥ கக ॥
லோகத்வாரவேரவாணம் உ ந ந பஶ்யேமா வயம் ஸ்வரா
ந ந ந ந ஸாம்ஸூ உ ந ந ஜா நயோந ஸூ ந ச ரு ஜத்யா

நோஹமேத்ர இஷிந்து லோகே (ஸ்யாஷஃ பூர்வாஷாடாஸ்) மேரணாதிவஸ்வம் (வஸ
தாஸ்மி) ஸ்மஹதாஸ்மி । ஸ்வாஹேதி ஜுஹோதீத்யர்தஃ । (இஷஜஹி வரிவ
ஸித்யாபிக்ஷாத்திஷ்டதி) வஸம் ஹாக்யா உநதம் வரிவம் லோகத்வாரா
மத்யவேஜஹி உவநய ஜதேத்தம் மேத்ருமாபிக்ஷாத்திஷ்டீத்யர்தஃ ।
(தஸ்மிந்வஸவஃ ப்ராதஸ்ஸவநம்ஸம்பாதயந்தி) வஸம் ஸாமோநஹோமமே
ஷ்ருத்தாநக்ருதே யஜமாநாய வஸவஃ ப்ராதஸ்ஸவநஸம்பம்யீலோகம்
வருயிவீலோகம் ப்ரயந்தீத்யர்தஃ । வஸமேதுவி ருஷவ்ய ॥ ரு ॥ கூ ॥
(பாராமஶக்ருதிநஸ்யஸவநஸ்யேத்யாதி) ஸூந்த்ரீயஸ்ய இமேந்ரி
த்யர்தஃ । ரளக்ரம் ராக்ருஷவதாகமித்யர்தஃ ॥ ॥ எ ॥
(லோகத்வாரமித்யாதி) வேராஜ்யாய இஷரிக்ஷலோகமவப்ராஷ்டய
ஜத்யர்தஃ ॥ ॥ அ ॥
இயுநமோவாயவஜதி மேந்த்ரேண ஜுஹோதீத்யர்தஃ । இஷரிக்ஷ
க்ஷிதே இஷரிக்ஷநிவாஸாயேத்யாதி வருவருவஷேயம் ॥ ॥ கூ ॥
(ஶக்ருதிநம்ஸவநம்) ஶக்ருதிநஸவநஸம்பம்யீலோகம் ॥ ॥ க0 ॥
(பாராத்ருதீயஸவநஸ்ய ப்ராபாகரணாமித்யாதி) ஸூஹவநீயஸ்ய
இமேந்ரித்யர்தஃ । (ஸக்ருதிதம்) ஸக்ருதித்வேவதம் । (வேஶ்வதேவம்) வி
ஶ்வேதேவதேவதம் இத்யர்தஃ ॥ ॥ கக ॥
(ததாமித்யாஹா — (லோகத்வாரமித்யாதி) ஸ்வாராஜ்யாய

ஷிதத்ருஷ்டி ॥ ॥ ௧௨ ॥

அத² வைஶ்வதே³வம் லோகத்³வாரமபாவார்ணு ௨ ௩ ௩ பஶ்யேம த்வா வயம் ஸ்வாராஜ்யாய ௩ ௩ ௩ ௩ ஹும் ௩ ஆ ௩ ௩ ஜாயோ ௩ ஆ ௩ ௨ ௧ ௧ ௧ இதி ॥ ॥ ௧௩ ॥

அத² ஜுஹோதி நம ஆதி³த்யேப்⁴யஶ்ச விஶ்வேப்⁴யஶ்ச தே³வேப்⁴யோ தி³விக்ஷித்³ப்⁴யோ லோகக்ஷித்³ப்⁴யோ லோகம் மே யஜமாநாய வித³த ॥ ௧௪ ॥

ஏஷ வை யஜமாநஸ்ய லோக ஏதாஸ்ம்யத்ர யஜமாந: பரஸ்தாதா³யுஷ: ஸ்வாஹாபஹத பரிக⁴மித்யுக்த்வோத்திஷ்ட²தி ॥ ௧௫ ॥

தஸ்மா ஆதி³த்யாஶ்ச விஶ்வே ச தே³வாஸ்த்ருதீயஸவநம் ஸம்ப்ரயச்ச²ந்த்யேஷ ஹ வை யஜ்ஞஸ்ய மாத்ராம் வேத³ ய ஏவம் வேத³ ய ஏவம் வேத³ ॥ ௧௬ ॥

இதி த்³விதீயப்ரபாட²கே சதுர்விம்ஶ: க²ண்ட³: ॥

இதி ச்சா²ந்தோ³க்³யோபநிஷதி³ த்³விதீய: ப்ரபாட²க: ஸமாப்த: ॥

அத² த்ருதீய: ப்ரபாட²க: ॥

அஸௌ வா ஆதி³த்யோ தே³வமது⁴ தஸ்ய த்³யௌரேவ திரஶ்சீநவம்ஶ

ஸ்வர்க³லோகாயேத்யர்த²: । (ஜாயேத்யந்தம்) ஸாமோக்திரிதி ஶேஷ: ॥ ௧௨ ॥

(அத² வைஶ்வதே³வம்) ஸாமோபக்ரம இதி ஶேஷ: । (ஸ்வாராஜ்யாய) உத்க்ருஷ்டஸ்வர்க³ராஜ்யாயேத்யர்த²: ॥ ॥ ௧௩ ॥

(அத² ஜுஹோதீத்யாதி³) ஸர்வம் பூர்வவது³ந்நேயம் । ஆதி³த்யாநாம் விஶ்வேஷாம் தே³வாநாம் ச ப³ஹுத்வாபி⁴ப்ராயம் ப³ஹுவசநம் ॥ ॥ ௧௪ ॥ ௧௫ ॥

த்ருதீயஸவநம் தத்ஸம்ப³ந்தி⁴ ஸ்வர்க³மித்யர்த²: । (ஏஷ ஹ வை யஜ்ஞஸ்ய மாத்ராம் வேத³) மாத்ராம் யாதா²த்ம்யமித்யர்த²: । (ய ஏவம் வேத³ ய ஏவம் வேத³) ய ஏவம் கர்தவ்யம் வேதே³த்யர்த²: । த்³விருக்தி: ப்ரபாட²கபரிஸமாப்த்யர்தா² ॥

இதி த்³விதீயப்ரபாட²கே சதுர்விம்ஶக²ண்ட³பா⁴ஷ்யம் ॥

இதி ச்சா²ந்தோ³க்³யோபநிஷத்³பா⁴ஷ்யே த்³விதீயப்ரபாட²கபா⁴ஷ்யம் ॥

அத² த்ருதீயப்ரபாட²கபா⁴ஷ்யம் ॥

ப்³ரஹ்மத்³ருஷ்ட்யந்தராண்யாஹ — (அஸௌ வா ஆதி³த்யோ தே³வமது⁴) அஸாவாதி³த்யோ ப்³ரஹ்மாதீ³நாம் தே³வாநாம் மோத³ஹேதுத்வாந்மது⁴ । அத: ப்³ரஹ்மத்³ருஷ்டி: கர்தவ்யேத்யர்த²: । ப்³ரஹ்மணோ மத்⁴யோபாதி⁴ம் ஸம்பாத³யதி — (தஸ்ய த்³யௌரேவ திரஶ்சீநவம்ஶ:) தஸ்ய மது⁴த்வேந கல்பிதஸ்யாதி³த்யஸ்ய த்³யௌர்லோகவம்ஶாதா⁴ரபூ⁴தத்வாத்திர்யக்³வம்ஶ இவேத்யர்த²: । (அந்தரிக்ஷமபூப:) அந்தரிக்ஷம் மத்⁴வபூப: । மத்⁴வாபூபயோர்மத்⁴வபூபோ

𑌶𑍌𑌰𑍀𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍇𑌷𑍍𑌵𑍋 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌵𑌯𑌃 𑌪𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 ॥ ௧ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋𑌰𑌸𑍍𑌥𑍂𑌪𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌨𑌾𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌸𑌂𑌨𑌵 𑌯𑍋𑌕𑍃𑌤𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌦 𑌨𑌵 𑌪𑌾𑌷𑍍𑌵𑌾 𑌤𑌾 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌕𑍍𑌰𑌵𑌃 ॥ ௨ ॥

𑌤𑌾𑌪𑌾 𑌨𑌤𑌾𑌸𑌚 𑌨𑌤𑌕𑍃𑌤𑍍𑌵𑌦𑌹𑍍𑌰𑌤𑌪𑍍𑌸𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯𑌾𑌹𑌿𑌤𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌶𑍋𑌷𑍍𑌥𑌜𑌦𑍍𑌰𑌯𑌂 𑌵𑍀𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋𑌦𑍍𑌯𑌮𑌪𑍋𑌰𑌜𑌾𑌯𑌤 ॥ ௩ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌾𑌰𑌤𑍍𑌥𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍋𑌰𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌥𑌾 𑌨𑌤𑌦𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿

𑌤𑍀𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌨𑌾𑌨𑌶𑌮𑌨𑍍𑌸𑍁 𑌮𑌂𑌪𑍇𑌤𑍇 । 𑌨𑌵𑌕𑍍𑌷𑍀𑌕𑍍𑌷𑌕𑍋 𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌕𑌮𑌨𑍍𑌦𑌂 𑌮𑌂𑌪𑌤𑌦𑌵 𑌹𑌾𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾 𑌕𑌸𑍍𑌵𑌪𑌵 । (𑌶𑍍𑌰𑍀𑌵𑌯𑌃𑌪𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃) 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌪𑌵𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌹𑌳𑍍𑌯𑌕𑍍𑌰𑌵𑌦𑍍𑌯𑍇 । 𑌤𑌾𑌃 𑌪𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌵 𑌪𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌹𑍍𑌰𑌕𑌰𑌸𑍀𑌜𑌹𑌪𑌤𑌾 𑌕𑌸𑍍𑌵𑌪𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌪𑌕𑍍𑌷𑌾𑌃 𑌕𑍀𑌟𑌾𑌦𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௧ ॥

(𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌰𑌸𑍍𑌥𑌯𑌃) 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍍𑌰𑍋𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋𑌰𑌸𑍍𑌥𑌯𑌃, 𑌤𑌾𑌨𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍍𑌯𑌾 𑌯𑍋𑌨𑌾𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌤𑌾𑌨𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌦𑍁𑌰𑌭𑍂𑌤𑌾 𑌯𑍋𑌨𑌾𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌯𑍋𑌭𑍂𑌦𑍍𑌯𑌾𑌣𑌿 । (𑌸𑌂𑌨𑌵𑌯𑍋𑌕𑍃𑌤𑌃) 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌵𑌹𑍍𑌰𑌾𑌃 । (𑌸𑍍𑌵𑌦𑌨𑌵𑌪𑌾𑌷𑍍𑌵𑌂) 𑌸𑍍𑌵𑌦𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌪𑌾𑌷𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌨𑍀𑌯𑌮𑍍 । 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌪𑌾𑌷𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌨𑍀𑌯𑍇 𑌸𑍍𑌵𑌦𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑍇 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌯𑍋𑌕𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍀𑌯𑍇𑌸𑌂𑌦𑍇𑌹𑌾𑌕𑍃𑌷𑍍𑌯 𑌯𑍋𑌗𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌪𑍁𑌤𑍍𑌯𑍋𑌦𑍇𑌨 𑌰𑌸𑌃 𑌕𑌦𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — (𑌤𑌾𑌕𑍃𑌤𑌾𑌕𑍍𑌰𑌵𑌃) 𑌤𑌾𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇𑌪𑌾𑌰𑌜𑍍𑌯𑌪𑍇𑌯𑌾𑌰𑌪𑌵𑌾𑌕𑍍𑌰𑌵𑌃 𑌕𑌨𑍍𑌦 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌪𑌾𑌕𑌾𑌦𑌿𑌨𑌿𑌪𑍁𑌣𑌾𑌃 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌃 𑌕𑌤𑍍𑌯𑌥𑌾𑌰𑌸 𑌪𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌹𑌵𑌦𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௨ ॥

(𑌤𑌾𑌪𑌾𑌨𑌤𑌾𑌸𑌚𑌨𑌤𑌕𑍃𑌤𑍍𑌵𑌦𑌹𑍍𑌰𑌤𑌪𑍍𑌸𑍁) 𑌤𑌾𑌪𑌾𑌨𑌤𑌾 𑌸𑌚𑌃 𑌸𑌂𑌨𑌾𑌃 𑌹𑍍𑌰𑌕𑌰𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍀𑌯𑌾𑌃 𑌪𑌾𑌷𑍍𑌵𑍇𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌰𑌸𑌕𑍋𑌦𑌕𑌾𑌨𑌾 𑌹𑍍𑌰𑌕𑌰𑌾𑌦𑌵 𑌨𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌦𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌪𑌾𑌷𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌨𑍀𑌯𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌸𑍁 𑌕𑌹𑌿𑌤𑌾𑌪𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌪𑌤𑍍𑌯𑌦𑌵 । (𑌚𑌸𑍍𑌯𑌾𑌹𑌿𑌤𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯𑌃 𑌯𑌶𑍋𑌷𑍍𑌥𑌜𑌦𑍍𑌰𑌯𑌂 𑌵𑍀𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌰𑌪𑍋𑌰𑌜𑌾𑌯𑌤) 𑌯𑌶𑍋𑌷𑍍𑌥𑌜𑌦𑍍𑌰𑌯𑌵𑍀𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋𑌦𑍍𑌯𑌮𑌕𑍍𑌷𑌣𑍋𑌰𑌪𑍋𑌰𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌸𑍍𑌫𑍂𑌰𑍍𑌤𑌂𑌤𑍇𑌦𑌃 𑌪𑍋𑌤𑍍𑌰𑌶𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌂𑌹𑌾𑌵𑌕𑌪𑌗𑍇𑌤𑌃 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌕𑌾𑌣𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌯𑍋𑌨𑌿𑌪𑍁𑌤𑍍𑌤𑌕𑌂 𑌪𑍋𑌕𑌰𑌜𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌰𑌸𑌂 𑌕𑌣𑌤𑌿 𑌪𑌾𑌷𑍍𑌵𑌿𑌵 𑌹𑍍𑌰𑌕𑍇𑌪𑍋𑌰𑌾𑌪𑍋𑌷𑍍𑌯𑌕𑌾𑌣𑌮𑍍 । 𑌤𑌨𑌵 𑌯𑌶𑍋𑌷𑍍𑌥𑌜𑌦𑍍𑌰𑌯𑌪𑌾𑌟𑌵𑌵𑍀𑌯𑍁𑌦𑌾𑌦𑌿𑌮𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌨𑌮 𑌕𑌷𑍍𑌵𑌦𑌂𑌹𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௩ ॥

(𑌤𑌦𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌾𑌰𑌕) 𑌤𑌕 𑌯𑌶𑍋𑌦𑌿𑌮𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌨𑌮𑌂 𑌪𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌾𑌰𑌕 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌾𑌗𑌕 । (𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍋𑌰𑌶𑍍𑌰𑌯𑌕) 𑌗𑌕𑌪𑌾𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌕𑍍𑌰𑍋𑌶𑌿𑌤 𑌪𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌦𑌾𑌨𑌤𑌦𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍋𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌰𑌸𑌵𑌂) 𑌕𑍍𑌰𑍋𑌧𑍇𑌦𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌤𑌃 𑌪𑌦𑍍𑌯𑌶𑍍𑌯𑌕𑌨𑌂 𑌯𑌦𑍍𑌰𑌾𑌹𑌿𑌤𑌰𑌸𑌵𑌂 𑌤𑌤𑌕𑍍𑌕

𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑌂𑌰𑍂𑌪𑌮𑍍 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌯𑍇𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌯𑌸𑍍𑌤𑌾 𑌏𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾 𑌮𑌧𑍁𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑍋 𑌯𑌜𑍂𑌂𑌷𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌮𑌧𑍁𑌕𑍃𑌤𑍋 𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦 𑌏𑌵 𑌪𑍁𑌷𑍍𑌪𑌂 𑌤𑌾 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌾 𑌆𑌪𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌯𑌜𑍂𑌂𑌷𑍍𑌯𑍇𑌤𑌂 𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑌮𑌭𑍍𑌯𑌤𑌪𑌂𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌭𑌿𑌤𑌪𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌶𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑌮𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌰𑌸𑍋𑌽𑌜𑌾𑌯𑌤 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌤𑍍𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑌭𑌿𑌤𑍋𑌽𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌦𑍍𑌯𑌦𑍇𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌂𑌰𑍂𑌪𑌮𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ।

𑌅𑌥 𑌯𑍇𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌞𑍍𑌚𑍋 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌯𑌸𑍍𑌤𑌾 𑌏𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌚𑍍𑌯𑍋 𑌮𑌧𑍁𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌃 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌮𑌧𑍁𑌕𑍃𑌤𑌃 𑌸𑌾𑌮𑌵𑍇𑌦 𑌏𑌵 𑌪𑍁𑌷𑍍𑌪𑌂 𑌤𑌾 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌾 𑌆𑌪𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌤𑌂 𑌸𑌾𑌮𑌵𑍇𑌦𑌮𑌭𑍍𑌯𑌤𑌪𑌂𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌭𑌿𑌤𑌪𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌶𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑌮𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌰𑌸𑍋𑌽𑌜𑌾𑌯𑌤 ॥ ௨ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌤𑍍𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑌭𑌿𑌤𑍋𑌽𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌦𑍍𑌯𑌦𑍇𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍃𑌷𑍍𑌣𑌂𑌰𑍂𑌪𑌮𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌯𑍇𑌽𑌸𑍍𑌯𑍋𑌦𑌞𑍍𑌚𑍋 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌯𑌸𑍍𑌤𑌾 𑌏𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯𑍋𑌦𑍀𑌚𑍍𑌯𑍋 𑌮𑌧𑍁𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑍋𑌽𑌥𑌰𑍍𑌵𑌾𑌙𑍍𑌗𑌿𑌰𑌸 𑌏𑌵 𑌮𑌧𑍁𑌕𑍃𑌤 𑌇𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌪𑍁𑌷𑍍𑌪𑌂 𑌤𑌾 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌾 𑌆𑌪𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑍇 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑍇𑌽𑌥𑌰𑍍𑌵𑌾𑌙𑍍𑌗𑌿𑌰𑌸 𑌏𑌤𑌦𑌿𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌮𑌭𑍍𑌯

𑌨𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌯𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌮𑌧𑍁𑌪𑍁𑌷𑍍𑌪𑌿𑌤𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌾𑌃 । 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌤𑌦𑍍𑌭𑍂𑌤𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌵𑍇𑌦𑌿𑌤𑍀𑌯𑌾𑌦𑌯𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑍇𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌨𑍍𑌨𑍇𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥ ௨ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑍇𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌞𑍍𑌚𑍋 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌦𑍇𑌵 ॥ ௧ ॥ ௨ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑍇𑌽𑌸𑍍𑌯𑍋𑌦𑌞𑍍𑌚𑍋 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) (𑌅𑌥𑌰𑍍𑌵𑌾𑌙𑍍𑌗𑌿𑌰𑌸 𑌏𑌵 𑌮𑌧𑍁𑌕𑍃𑌤𑌃) 𑌅𑌥𑌰𑍍𑌵𑌣𑌾 𑌅𑌙𑍍𑌗𑌿𑌰𑌸𑌾 𑌚 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌅𑌥𑌰𑍍𑌵𑌾𑌙𑍍𑌗𑌿𑌰𑌸𑌃 । (𑌇𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌪𑍁𑌷𑍍𑌪𑌮𑍍) 𑌇𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌾𑌥𑌰𑍍𑌵

தஸ்ய ஸ்வாத்மந்யாஹிதஸ்ய பரமேஷ்டிநஸ்ஸ்வயம் வீர்யஜ்ஞாநாத்ம
ஸோஜாயத ॥ ॥ ௨ ॥

தத்ப்ரஸாதாதிதி தாஸ்ய யதா வ தத்ப்ரேக்ஷாதிதி
ஸ்யாம் கர்ணபாபவத் ॥ ॥ ௩ ॥

இதி த்ருதீயப்ரபாடகே ப்ரதமகண்டம் ॥

அதவேதஸ்யாஸ்ய ஸமஸ்தவாஸ்யாஸ்ய யாநாத்மா
ஸாஹஸ்ரவாதோஷா யாக்ருதா ப்ரஹ்மவ ஸாக்ஷம் தா
க்ருதா தவ ॥ ॥ ௧ ॥

தேவாவதே ஸாஹஸ்ரா ஸ்வேஷா வதஸ்ப்ரஹ்மாஹ்ருதவஸ்
ஸ்வஸ்யாஹிதஸ்ய பரமேஷ்டிநஸ்ஸ்வயம் வீர்யஜ்ஞாநாத்மஸோ
ஜாயத ॥ ॥ ௨ ॥

தத்ப்ரஸாதாதிதி தாஸ்ய யதாவதத்ப்ரேக்ஷாதிதி
ஸ்ய ஸோ ஸோஹத இவ ॥ ॥ ௩ ॥

தேவா வதே ப்ரஸாதா ப்ரஸா வேதாஹிப்ரஸாஸ்வேஷா
ப்ரஸாஸ்வாநிவாவதா ந்ருத்தா ந்ருத்தாநி வேதாஹ்ருத்தாஸ்வ

ஸப்தமப்ரஸா ஸந்த்ராணாம் விநியோகஃ ஸ்வேதாஹிவதாஸ்வேஷாத்
ஸ்வேஷாதிதி வ்யவஸ்த ॥ ॥ ௧ ॥ ௨ ॥

(தஸாவதஸ்வேதாதிதஸ்ய ஸ்யாம் கர்ண பாபவம்) ஸ்யாம்
கர்ணபாபவம் கதிமயிதம் கர்ணபாபவதிதியர்த்த: । கர்ணவப்தவம்
பாபவயுவஞ்ஜயேத் ॥ ॥ ௩ ॥

இதி த்ருதீயப்ரபாடகே ப்ரதமகண்டவ்யாக்யா ॥

(அதவேதஸ்யாஸ்யாஸமஸ்தஸ்யாதி ॥) (ஸாஹஸ்ராவதோஷாயா
க்ருதா) ப்ரஹ்மவிஷயகோபநிஷத் ப்ரஹ்மஸ்யாவதோஷா இத்யர்த்த: ॥௧॥௨॥
(தஸாவதஸ்வேதாதிதஸ்ய ஸோஹத இவ) ஸதோஹித
ஸ்வஹிதிஸ்கதோணதிதஸ்ய ஸம்ஸ்தே ஸதஸீவ ஸ்தாதீத்யர்த்த: ॥௩॥
(தேவா வதே ப்ரஸாநாம் ப்ரஸா இத்யாதி ॥) லோகவாப்ரஹஸ்தஸ்
ஸேதாதிப்ரதிவாதாக்ருதிஷ்டாதாஸாஹிதாதிப்ரவாணா ஸதிப்ரஸ
ஸ்வ । தயா வேதேஹ்யாஸ்வீக்ஷதஸ்தாயநவ்ரதிவாதக தயா ஹோத
ஸ்தகயாத்ருதேஹ்யாஹிதாஹிப்ரவாணாம் தஸ்வ்ரதிவாத
கதிநிஷ்டாத்யாநாதிஹோத்காவாத்ருதாஸ்வ்ருத்தகவிதத்யர்த்த: । கய
ஸ்த நிஷிதாயர்த்த: । ப்ரமாத்ரிஸ்யதேஸாஹஸ்ருதஸ்யநாஸ்தி:
தஸ்தேஹாஸ்ஸ்கதாஸேஹ்ய: தஸ்தேஹிதஸ்தஸ்யதேஸாதிதி
ஸம்ஸ்ஸேநீதாநி ஸோஸஜ்யஸ்வப்ரஹ்ருதிப்ரவ்ருநிஷ்டாநி பரமேஷ்டிஜா
வீர்யேந்த்ரியதேவஸ்தாநி ரோஹிதம் ஸாஸ்கர்ணம் ஸ்யாம்கர்ணம்

ஷாமேதாந்யம்ருதாநி ॥ ௪ ॥

இதி த்ருதீயப்ரபாடகே பஞ்சம: கண்ட: ॥

தத்யத்ப்ரதமமம்ருதம் தத்வஸவ உபஜீவந்த்யக்நிநா முகேந ந வை தேவா அஶ்நந்தி ந பிபந்த்யேததேவாம்ருதம் த்ருஷ்ட்வா த்ருப்யந்தி ॥ ௧ ॥
த ஏததேவ ரூபமபிஸம்விஶந்த்யேதஸ்மாத்ரூபாதுத்யந்தி ॥ ௨ ॥
ஸ ய ஏததேவமம்ருதம் வேத வஸூநாமேவைகோ பூத்வாக்நிநைவ முகேநைததேவாம்ருதம் த்ருஷ்ட்வா த்ருப்யதி ஸ ய ஏததேவ ரூபமபிஸம்விஶத்யேதஸ்மாத்ரூபாதுதேதி ॥ ௩ ॥
ஸ யாவதாதித்ய: புரஸ்தாதுதேதா பஶ்சாதஸ்தமேதா வஸூநா

மத்யே க்ஷோபத இவோக்தாநி ரோஹிதாதீநி பஞ்சாம்ருதாந்யாதித்யமத்யாஶ்ரிதாநீதி ॥ ௪ ॥

இதி த்ருதீயப்ரபாடகே பஞ்சமகண்டபாஷ்யம் ॥

தேஷாம் பஞ்சாநாமம்ருதாநாம் ஸர்வப்ராதித்யரஶ்மிஸ்தாநப்ரமாண ஹோமத்ரவ்யம், தத்வாவஸீநாநாம் ஸர்வகார்யப்ரவ்ருத்திப்ரவ்ருத்த ப்ரவ்ருத்திம் ப்ரதிபாதயதி — (தத்யத்ப்ரதமமம்ருதம் தத்வஸவ உபஜீவந்த்யக்நிநா முகேந) அக்நிப்ரதாநா வஸவோ ரோஹிதரூபலக்ஷணம் ப்ரதமமம்ருதமுபஜீவந்தீத்யர்த்த: । உபஜீவநம் பக்ஷணமிதி ஶங்காம் ப்ரதிஷேதயதி — (ந வை தேவா அஶ்நந்தி ந பிபந்தீதி ॥) வத்ருமிவேதிஹாஸ: । ப்ராந: கதமுபஜீவநமித்யாஹ — (ஏததேவாம்ருதம் த்ருஷ்ட்வா த்ருப்யந்தி) யஶஸ்தேஜோரூபலக்ஷணம் ரோஹிதம் ரூபம் ஸர்வை: கரணைரவகாஹ்ய த்ருப்யந்தீத்யர்த்த: ॥ ௧ ॥

(த ஏததேவ ரூபமபிஸம்விஶந்தி) ஏததேவ ரூபமபிலக்ஷ்ய அநாஹத்யேதியாவத் । ஸம்விஶந்தி போகாவஸர உதாஸீநா பவந்தீத்யர்த்த: । (ஏதஸ்மாத்ரூபாதுத்யந்தி) ப்ராகே போககால இதி ஶேஷ: । ஏதஸ்மாத்ரூபாதிதி ஸ்ருஷ்டோரிவ பஞ்சமீ । ஏதத்ரூபாவாப்த்யுத்ஸாஹவந்தோ உத்யந்தி போகாஹாஹவந்தீத்யர்த்த: ॥ ௨ ॥

(ஸ ய ஏததேவமம்ருதம் வேத) ஏவம் யதோக்தப்ரகாரேண ஸர்வக்ருத்யாந்வயலக்ஷணவதாநோபஜீவ்யத்வாதிநா ரோஹிதாம்ருதம் யோ வேதேத்யர்த்த: । (வஸூநாமேவைகோ பூத்வாக்நிநைவ முகேநைததேவ த்ருப்யதி ॥) தத்தத்காந்யேந ஸ: தத்வாவஸீநோ ஸர்வகாம் ப்ராப்ய தஸ்மிந்நேவ ஸந்தீத்யர்த்த: ॥ ௩ ॥

கியந்தம் காலமித்யாஹ — (ஸ யாவதாதித்ய: புரஸ்தாதுதேதா பஶ்சாதஸ்தமேதேத்யாதி ॥) ரூபிதஸ்ய ப்ராப்யாந்தரேஷி உதய:, ப்ரதீச்யா மஸ்தமய:, யாவந்தம் காலமேவம் ஸவிதா வர்ததே தாவந்தம் காலம் வஸூநாம் ஆதி

दैवतावधायित्वाच्च स्वाराज्यं प्रयुक्ता ॥ ॥ ४ ॥

इति तृतीयप्रपाठके षष्ठो वंशः ॥

अथ यद्वितीयसूत्रं तद्व्याख्यास्याम उपजीवन्तीं श्रेणीमेवेन नपेदेवा अस्तीति नवीकेन्द्रे तदेवासूत्रं ब्रह्मा तत्प्रभृति ॥ १ ॥

तस्य तदेवान्तःसहितसंविशन्ते तत्स्वाध्यायान्तं प्रभृति ॥ २ ॥

सप्तस्य तदेवसूत्रं पेयाराध्यायाः सदेवलोकाहितेन केवलं रोणेव सूर्योदयेन तदेवासूत्रं ब्रह्मा तत्प्रभृति सप्तस्य तदेव राधवसूहितसंविशते तत्स्वाध्यायाभ्यां देहि ॥ ॥ ३ ॥

सपावधारितः परस्वाध्यायेन तां पश्चाद्दस्सेतान्नित्स्वावद्क्षिणत उदेतान्तरेतात्स्सेता राजाणायेव तावधायित्वाच्च स्वाराज्यं प्रयुक्ता ॥ ॥ ४ ॥

इति तृतीयप्रपाठके सप्तमो वंशः ॥

अथ यत्तृतीयसूत्रं तदादित्या उपजीवन्ति पाराणेन सूर्येण नन्देवदेवा अस्तीति नवीकेन्द्रे तदेवासूत्रं ब्रह्मा तत्प्रभृति ॥ ॥ १ ॥

तस्य तदेवान्तःसहितसंविशन्ते तत्स्वाध्यायान्तं प्रभृति ॥ २ ॥

सपस्य तदेवसूत्रं पेयादित्या नामसेवेलोकाहितेन केवलं पाराणेन सूर्योदयेन तदेवासूत्रं ब्रह्मा तत्प्रभृति सस्य तदेव राधवसूहितसंविशते तत्स्वाध्यायाभ्यां देहि ॥ ३ ॥

सटावधारितेत्या दक्षिणत उदेतान्तरेतात्स्सेताञ्चिस्वावत्पश्चाद्देता परस्वाध्यायस्सेता क्षुदित्यानायेव तावधायित्वाच्च स्वाराज्यं प्रयुक्ता ॥ ॥ ४ ॥

इति तृतीयप्रपाठके अष्टमो वंशः ॥

पित्वं, यद्वा तिस्रः तस्य कर्मकर्तृ स्वाराज्यं, तत्प्रयुक्ता पादिता भवेत्प्रयुक्तः ॥ ॥ ४ ॥

इति तृतीयप्रपाठके षष्ठवंशभाष्यम् ॥

(अथ यद्वितीयसूत्रं तद्व्याख्यास्याम उपजीवन्तीत्यादि ॥) सर्वं स्पष्टं सुगमं ॥ ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥

(सपावधारितः परस्वादित्यादि ॥) परस्वाध्यायपश्चाद्दस्सायोपेक्षया अग्नेः दक्षिणत उदयसूर्यात्तरेतात्स्तयोः स्वयं प्रकाशा शून्तिप्रपद्वीतीति नात्र कश्चनान्यत् । शिष्टं स्पष्टम् ॥ ४ ॥

इति तृतीयप्रपाठके सप्तवंशभाष्यम् ॥

(अथ यत्तृतीयसूत्रं तदादित्या उपजीवन्तीत्यादि ॥) सर्वं स्पष्टम् ॥ ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥

इति तृतीयप्रपाठके अष्टवंशभाष्यम् ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌚𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌮𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌰𑍁𑌤 𑌉𑌪𑌜𑍀𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌮𑍇𑌨 𑌮𑍁𑌖𑍇𑌨 𑌨 𑌵𑍈 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌅𑌶𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌨 𑌪𑌿𑌬𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌰𑍂𑌪𑌮𑌭𑌿𑌸𑌂𑌵𑌿𑌶𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌾𑌦𑍁𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 ॥ ௨ ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌮𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌮𑌰𑍁𑌤𑌾𑌮𑍇𑌵𑍈𑌕𑍋 𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌮𑍁𑌖𑍇𑌨𑍈𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌸 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌰𑍂𑌪𑌮𑌭𑌿𑌸𑌂𑌵𑌿𑌶𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌾𑌦𑍁𑌦𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌸 𑌯𑌾𑌵𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌦𑍁𑌦𑍇𑌤𑌾 𑌪𑍁𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌦𑌸𑍍𑌤𑌮𑍇𑌤𑌾 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑌦𑍁𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤 𑌉𑌦𑍇𑌤𑌾 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌤𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑌮𑍇𑌤𑌾 𑌮𑌰𑍁𑌤𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌤𑌾𑌵𑌦𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌰𑌾𑌜𑍍𑌯𑌂 𑌪𑌰𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌨𑌵𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌮𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾 𑌉𑌪𑌜𑍀𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌮𑍁𑌖𑍇𑌨 𑌨 𑌵𑍈 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌅𑌶𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌨 𑌪𑌿𑌬𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌰𑍂𑌪𑌮𑌭𑌿𑌸𑌂𑌵𑌿𑌶𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌾𑌦𑍁𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 ॥ ௨ ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌮𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌮𑍇𑌵𑍈𑌕𑍋 𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍈𑌵 𑌮𑍁𑌖𑍇𑌨𑍈𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌸 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌰𑍂𑌪𑌮𑌭𑌿𑌸𑌂𑌵𑌿𑌶𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌾𑌦𑍁𑌦𑍇𑌤𑌿 ॥ ௩ ॥

𑌸 𑌯𑌾𑌵𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤 𑌉𑌦𑍇𑌤𑌾 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌤𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑌮𑍇𑌤𑌾 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑌦𑍂𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌮𑍁𑌦𑍇𑌤𑌾𑌰𑍍𑌵𑌾𑌗𑌸𑍍𑌤𑌮𑍇𑌤𑌾 𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌤𑌾𑌵𑌦𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌰𑌾𑌜𑍍𑌯𑌂 𑌪𑌰𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑌶𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌤𑌤 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵 𑌉𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯 𑌨𑍈𑌵𑍋𑌦𑍇𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌮𑍇𑌤𑍈𑌕𑌲 𑌏𑌵

(𑌅𑌥 𑌯𑌚𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥ ௨ ॥ ௩ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌨𑌵𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑍁𑌗𑌮𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥ ௨ ॥ ௩ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑌶𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌏𑌵𑌂 𑌵𑌸𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑌰𑍁𑌤𑍍𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌗𑌣𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑌾𑌦𑌿𑌵𑌰𑍍𑌣𑌰𑍂𑌪𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌵𑌰𑍍𑌣𑌾𑌮𑍃𑌤𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑌯𑍈𑌵 𑌧𑍍𑌯𑍇𑌯𑌾𑌕𑌾𑌰𑌮𑌵𑌿𑌤𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑍁𑌮𑍍𑌭𑌸𑍍𑌯𑌾𑌵𑍍𑌯𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑍋𑌦𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑌮𑌯𑌾𑌦𑌿𑌕𑍃𑌤𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌨𑌾𑌮𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑍁𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑌿𑌕𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌰𑌹𑌿𑌤𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌜𑍀𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 — (𑌅𑌥 𑌤𑌤 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵 𑌉𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯 𑌨𑍈𑌵𑍋𑌦𑍇𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌮𑍇𑌤𑌾] 𑌅𑌥 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌵𑌸𑍁𑌰𑍁𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌵𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌤𑌤𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌮𑍁𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯 𑌉𑌦𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤

மத்யே ஸ்தாதா ததேஷ ஶ்லோக: ॥ ॥ 1 ॥

ந வை தத்ர ந நிம்லோச நோதியாய கதாசந । தேவாஸ்தேநா-
ஹம் ஸத்யேந மா விராதிஷி ப்ரஹ்மணேதி ॥ ॥ 2 ॥

ந ஹ வா அஸ்மா உதேதி ந நிம்லோசதி ஸக்ருத்திவா ஹைவாஸ்மை

ஹ்ராஸம் ப்ராணேந்த்ரியாணாமூர்த்வமுதேத்ய । உதயாஸ்தமயக்ருத்ப்ர-
போக்த்ருப்ராணிஜாதோபஹிதேஷ்வித்யர்த: । (நைவோதேதா நாஸ்தமே-
தைகல ஏவ மத்யே ஸ்தாதா) உதயாஸ்தமயஶூந்ய: ஏகலஸ்வபாவ
உதாஸீநதயா வர்தத இத்யர்த: । அத்ர பாஷ்யே— "கார்யகார-
ணாவஸ்தப்ரஹ்மோபாஸநம் விதீயதே, உபாஸநாங்கத்வேந தேவஸ்துதிரப்ய-
ஸ்மின் அத தத ஊர்த்வமுதேத்யேதி" இத: ப்ராக் உக்தத்வபாதிகார்ய-
விஶேஷாவஸ்தப்ரஹ்மோபாஸ்யத்வமுபதிஶ்யதே । "அத தத ஊர்த்வமு-
தேத்ய" இத்யாதிநா உக்தத்வாதுபாதேயாவஸ்திதம் காரணாவஸ்தமேவ
ப்ரஹ்மோபதிஶ்யத இத்யுக்தம் । அத்ர அத தத ஊர்த்வமுதேத்யேத்யஸ்ய
ஸித்தாவஸ்தாதித்யோபாதிப்ரஹ்மோபாஸநபரத்வே அதஶப்தாதிஸாம-
ஸ்யாத் "காரணாவஸ்த"மிதி பாஷ்யஸ்ய ஸகார்யாவஸ்தம் ஸித்தஸ்யேதி
த்யர்த: உபேக்ஷித: । நத்வாதித்யோபாதிவ்ருத்தாவஸ்தா । ஸ்ர-
ஸாதேர்ஸ்ய பாஷ்யஸ்வாரஸ்யாகமோக்தாதித்யநாதிவ்ருத்தோபாஸநாவஸ்தா,
ஸ்ருஷ்டிஸ்தித்யவஸ்தை அத தத ஊர்த்வமுதேத்யேத்யாதிகமுக்தம்
ந ப்ரதிபாதயதீதி பாவ: । தேஷாமயமாஶய:— அதஶப்தோ
நிமித்தாந்தராபேக்ஷ:, ஸவிதா அதாந்தரவர்தமாநாய: । "அத
தத ஊர்த்வமுதேத்ய நைவோதேதா நாஸ்தமேதைகல ஏவ மத்யே ஸ்தா-
தா" இத்யுக்த்யா ஸ்திதஸ்ய ப்ரஹ்மண: ஸ்வரூபமுச்யதே । தத்வாதித்ய-
பாவவ்ருத்தாவஸ்தாயாம் ஸூத்ரஸங்கத்யேதி । (ததேஷ ஶ்லோக:) தஸ்
தஸ்மிந்நர்தே தேவாநுவ்ருத்தி தேநைவ யோகிநா கீத: ஶ்லோக: । உக்த
இதி விஶேஷ: ॥ ॥ 1 ॥

(ந வை தத்ர ந நிம்லோச நோதியாய கதாசந தேவாஸ்தேநாஹம் ஸ
த்யேந மா விராதிஷி ப்ரஹ்மணேதி ॥) ஹே தேவா: தத்ர தஸ்மிந்நாதித்ய-
பாவவிஶிஷ்டே ஸ: உக்தாதித்யாவஸ்தாபந்நோ ப்ரஹ்ம ந நிம்லோச நாஸ்தமி-
த: । நோதியாய நோதித: । தேந ஸத்யேந வசநேந ப்ரஹ்மணா-
ஹம் மா விராதிஷி விரோதம் ந கச்சாமீதி யாவத் ॥ ॥ 2 ॥

(ந ஹ வா அஸ்மா உதேதி ந நிம்லோசதீத்யாதி ॥) ய: ஏதாம் ஶ்ரோதவி-
ஷ்ப்ராதீவாம் ப்ரஹ்மோபநிஷதம் ப்ரஹ்மவித்யாம் வேத ஜாநாதி,
அஸ்மை ப்ரஹ்மவிதே உக்தேத்யா நோதேதி, நாஸ்தமேதி । உக்தேத்யாதி-
பாவப்ரகாஶாத்யாம் நகிஞ்சித்ஸ்ய ப்ரயோஜநமித்யர்த: । கூத இத்யத

भवति य एतदेवं ब्रह्मोपनिषदं वेद ॥ ३ ॥

तद्धैतद्ब्रह्मा प्रजापतय उवाच प्रजापतिर्मनवे मनुः प्रजाभ्यस्तद्धैतदुद्दालकायारुणये ज्येष्ठाय पुत्राय पिता ब्रह्म प्रोवाच ॥ ४ ॥

इदं वाव तज्ज्येष्ठाय पुत्राय पिता ब्रह्म प्रब्रूयात्प्रणाय्याय वान्तेवासिने ॥ ५ ॥

नान्यस्मै कस्मैचन यद्यप्यस्मा इमामद्भिः परिगृहीतां धनस्य पूर्णां दद्यादेतदेव ततो भूय इत्येतदेव

भूय— (सकृद्दिवा हैवास्मै भवतीति ॥) यस्मै ब्रह्मविदे सकृद्दिवैव भवति सकृद्भातितस्मादेव सदैवाहर्भवतीत्यर्थः । सन्ततं स्वविषयकसाक्षात्कारोऽस्य भवतीत्यर्थः ॥ ३ ॥

मधुविद्यासंप्रदायमाह— (तद्धैतद्ब्रह्मा प्रजापतय उवाच प्रजापतिर्मनवे मनुः प्रजाभ्यः) तद्धैतत् मधुविज्ञानमित्यर्थः । ब्रह्मा चतुर्मुखः । प्रजापतये दक्षाय । मनवे स्वायंभुवाय । (तद्धैतदुद्दालकायारुणये ज्येष्ठाय पुत्राय पिता ब्रह्म प्रोवाच) तद्धैतत् ब्रह्म उद्दालकाय पिता प्रोक्तवानित्यर्थः ॥ ४ ॥

(इदं वाव तज्ज्येष्ठाय पुत्राय पिता ब्रह्म प्रब्रूयादिति ॥) तस्मादेतत् इदं ब्रह्मविज्ञानं ज्येष्ठाय पुत्राय वा प्रब्रूयात् । (प्रणाय्याय) योग्याय शिष्याय वा प्रब्रूयादित्यर्थः । "प्रणाय्योऽसंमता" इति निरुक्तादौ प्रणाय्यशब्दस्य निर्वाचितत्वात् ॥ ५ ॥

(नान्यस्मै कस्मैचन) उक्तपुत्रशिष्यव्यतिरिक्ताय कस्मैचिदपि न प्रब्रूयादित्यर्थः । (यद्यप्यस्मा इमामद्भिः परिगृहीतां धनस्य पूर्णां दद्यादिति ॥) अद्भिः परिगृहीतां समुद्रावृतां धनस्य पूर्णां हिरण्यादिबहुधनैः पूर्णामिमां पृथिवीं यद्यप्यस्मै आचार्याय दद्यात्, तदपेक्षयाऽप्येतद्विज्ञानमेवाधिकम् । नैतस्यानर्घ्यस्य वा निष्क्रयोऽस्तीत्यर्थः । (एतदेव ततो भूय इत्येतदेव ततो भूय इति ॥) द्विरुक्तिरध्यायसमाप्त्यर्था । एतत्त्वं चानुगतवाक्यविषयकाधिकरणे चिन्त्यते संशयापाद्ये— मधुविद्यायां वस्वादिगणभोग्यरोहितादिवर्णादिरूपाणामन्यादिदेवतानामुपासनादेवतया कस्य विद्यायां वस्वादीनामधिकारः संभवति, उपास्योपासकभावविरोधस्य सम्भवात् । न ह्येकस्यैव प्रापणीयत्वं प्रापयितृत्वं च संभवति । "वसूनामेवैको भूत्वा" इत्यादिना वसू

क्षादिव्यावृत्तेरेव ब्रह्मविद्या[illegible] वस्वादीनामेव सतां व
स्वादित्वप्राप्तिकामनाया असंभवा[illegible]असंभवात् । “तं
देवा ज्योतिषां ज्योतिरायुर्होपासतेऽमृतम्” इति वर्
[illegible] देवोपास्यत्वश्रवणेन ज्योतिश्शब्दिते
ब्रह्मण्येवोपासनसंभवाच्च, मध्वादिष्वेव नाधिकार
इति “मध्वादिष्वसंभवादनधिकारं जैमिनिः, ज्योतिषि भावाच्च” इति
सूत्रद्वयं पूर्वपक्षं कृत्वा “भावं तु बादरायणोऽस्ति
हि” इति सूत्रेण सिद्धान्तः कृतः । अस्यायमर्थः— अधिकारस्य
सद्भावं बादरायण आचार्यो मन्यते, अस्ति हि तेषामप्यर्थि
त्वादिसंभव इति । अयमाशयः— नहीयं विद्या वस्वादित्वादिमात्रपर्य
वसिता, अपि तु [illegible]पर्यन्ता । वस्वादीनामेव सतां
[illegible]पर्यन्तोपासनं संभवत्येव । न चोपास्यवृत्ति
वाचकवस्वादिशब्दानां ब्रह्मपर्यन्तत्वे प्रमाणाभावः । उपसं
हारे— “ब्रह्मोपनिषदं वेद” इति श्रवणात् । वस्वादीनामेव
सतां कल्पान्तरे वस्वादिप्राप्तिपूर्वकब्रह्मप्राप्त्यु
पेक्षासंभवाच्च । लोके धनिनामेव सतां धनान्तरेऽपि
[illegible]दर्शनात् । ननु वस्वादि[illegible]जीव्यो
[illegible]
[illegible]
[illegible]
शङ्का । नह्यस्यां विद्यायां वस्वादीनामुपास्यत्वं, अपि तु त
[illegible]— “[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । नहि [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । त
[illegible]
[illegible]
ते “[illegible]” [illegible]
[illegible]
[illegible]

प्राणादितत्त्वस्याधिकारपूर्वविशेषावस्थं ब्रह्मैवोपास्यत्वेनोपदिश्य-
ते । "ज्योतिश्चरणाभिधानात्" इत्यादिना सूचितप्रकारात्तदधिकरणे
ऽपि तं कारणावस्थं ब्रह्मैवोपास्यत्वेनोपदिश्यत इति कार्यावस्था-
वासनादिशरीरावच्छिन्नत्वानुसन्धानं तत्त्वप्रकाशस्य सार्थकत्वम् ।
ऊर्ध्वविद्यायां श्रुतिस्थोपासनकामयोरितोपासनकर्मविद्याद्य-
वासनकर्मफलाकारत्वप्रदर्शनेन प्रवृत्तिबोधकत्वानुपपत्ति-
रिति द्रष्टव्यम् । ननु सर्वस्य ब्रह्मण उपास्यत्वसंभवे-
ऽपि "तज्जलान्" इति निर्दिष्टोपजीव्यत्वलक्षणं हे-
तुत्वं न ब्रह्मणस्संभवतीति चेन्न । उपजीव्यत्वस्यापि सर्वाधार-
तया तत्र संभवात् । नन्वेवं तज्जलानित्यत्र सर्वश-
ब्दस्य तदुत्पत्तिवाचके "सर्वकर्मा सर्वकाम" इत्यत्रापि
सर्वशब्दस्य ब्रह्मवाचकत्वं स्यात् । न च तदिष्टम् । नह्यन्यवाच-
कस्य जीवस्य कर्मणि सर्वकर्तृत्वलक्षणसामानाधिकरण्यं
सर्वस्य ब्रह्मात्मकत्वं संगच्छत इति चेन्न । "सर्वकर्मा सर्वका-
म" इत्यत्र यथाश्रुते बाधकाभावेन, ब्रह्मवाचके बाधक-
संभवेन, यथाश्रुतार्थस्यैव ग्रहणमिति विवक्षा ।
ननु "सर्वकर्मा सर्वकामः सर्वगन्धः सर्वरसः" इति
वाक्यार्थानुसारेणानया विद्यया कर्मणो कर्तृत्वं सर्व-
स्वं प्राप्यं स्यात् ब्रह्म प्राप्नोतीत्युपासकस्य निर्णयः ॥
तथा सतीदानीं ऊर्ध्वविद्योपासकानां प्रयाणानन्तरं मोक्ष-
प्राप्तिर्न स्यात् कर्मरूपाधिकारसर्वकर्मस्य । न च सविलंबे मो-
क्षपर्यवसितिर्वाच्या । कर्मफलवन्नियतिर्वासनाकर्मविद्या नि-
ष्ठानां तत्प्रकारकर्मनिष्ठानामनन्तानां संभवेन स-
र्वेषां यावदधिकारं सर्वप्रत्यवायानुसंवर्धनविरोधाय
प्रसंगेन सर्वकर्मप्रवर्तककर्मनिष्ठानां कर्मणो विना
कानुसारेण केषांचिदुत्तरकर्मणो सर्वकर्मादिप्रवृ-
त्तिरिति केषांचिन्निवृत्तिरूर्ध्वविद्यानामपि सहसा कर्मप्रतीक्षा
णत्वमस्ति प्रत्यवायश्च स्यात् । नहीदृशः कश्चिन्निवृत्त्युपदेशोऽस्ति ।
सहसा कर्मप्रत्यवायविलंबे हेत्वभावात् कथं मोक्षार्थता ।
तेन प्रत्युत कर्मणोऽपि ब्रह्मप्राप्तिव्यवधानं ब्रह्मानन्दो ऽपि
मोक्षमोक्षार्थमपि ब्रह्मविद्यायाः फलं कर्तव्यम् । तत्र च स्वा-
दिवद्वाधिकारिणः कथं मोक्षार्था, कथं वा ब्रह्मविद्याधिकार
इति चेत् सत्यम्, ब्रह्मानन्दानुभवरूपो मोक्षः । कथा
पि यथा देहावसानकाले ब्रह्मानन्दानुभवो मोक्षा,
तथं सर्वकर्मावसाने ब्रह्मैव प्राप्नोतीति वेदार्थः

ப்ரஹ்மாநந்தோதகம் ப்ரஹ்மா ஹவதீத்யர்த்த: । ஶாஸ்த்ரப்ரவ்ருத்திஶ்ச விஸம்வ
ஸம்ஹிதோபவ்யதிகாரிணஞ்ச ஸம்ஹிதமித்யுபபத்தேஶ்ச । தத்ர ச ப்ரா
ரப்தவிஶேஷித்யேவ நியாமகம் । ஏதேந ச "யாதாத்ம்யம் ஸ்வரூபநியதம்
யச்ச திவ்யம் வபு: ததாகாரம் ஸர்வமபி விதுஷ: ஸாக்ஷாத்க்ருதமைவம்"
இத்யுக்தம் । விவேகிந: கதம் விஸம்வாதஸம்ஹிதேத்யப்யபாஸ்தம் ।
ப்ராரப்தேஹே ஸ்வரூபஸ்யாப்யுபபத்தே: । ஸ்தூலஸ்தூலஹ்ராதஸ்யாணாம்
தேஷாம் கர்மகலேதி ஶக்திகோக்தே: ஹ்ராதப்ரமாணஸாமர்த்யாபேக்ஷஸ்ய
"ஸமந்தாதேவகோஶ்ச" இத்யஸ்ய வாக்யஸ்ய கலிதார்த்தாநு
ஷங்கிகஸ்வாதிப்ரமாணஸாமர்த்ய தநுஜ்ஞய தேந யதா ஸமஜ்ஞா திர
உபஸம்ஹ்ருத இத்யபேக்ஷாக்ஷா ததப்ரமாணஸாமர்த்யஸ்ய தேஹ
விஶேஷாஜ்ஞாநேவ ஸம்ஹவாந், நாநுபபத்திரித்யபிப்ராய: । நநு
ஸ்வாதிதேவதாநாம் விக்ரஹாபாவேந உபாஸநவாதோத்யாஸம்ஹவாத்
கதமுபாஸநாதிகார: । நஹி தேவாதீநாம் ஶரீரவத்த்வம் ப்ரமாணைருப
லப்யதே । ந தாவத் ப்ரத்யக்ஷாநுமாநே, தஸ்ய ததகோசரத்வாத் । நா
பி "வஜ்ரஹஸ்த: புரந்தர:, தேநேதம் வஜ்ரமுத்யதம்" இத்யாதீநாம்
ப்ராமாண்யம் । மந்த்ரார்த்தவாதாநாம் அநுஷ்டேயஸ்ம்ருதிஸ்துதிப்ரயோஜந
கதயா விக்ரஹாதௌ தாத்பர்யாபாவேந தாத்பர்யவிஷயே ஶப்தஸ்ய
ப்ராமாண்யாத் । அதோ ஶ்ரவணமநநநிதித்யாஸநாத் தத்
பேண ப்ரயோக்தஸ்ய ஶ்ரோதாயோதநீத்யஸ்ய ஶப்தகஸ்மீவமநப்ரத்
த்யாதிகஸம்ஹவாதேந ததாபி ப்ராமாண்யப்ரஸங்காத் । ந
நு ரேவதீஷு வாரவந்தீயஸாமோக்ஷ ப்ரதிஷேதோக்தாத் விஶிஷ்டக்ரு
த்வியாபகே— "ரேவதீஷு வாரவந்தீயம் ப்ரதிஷ்டாகாமோ யஜேத" இதி வாக்யே "ரேவதீஷு வாரவந்தீய"
மித்யம்ஶஸ்ய "ரேவதீஷு ஸாமோத்பத்தி" இதி கல்யாயாரவாரவந்தீயஸாம
ப்ரதிஷ்டாஸாதநத்வவிஶேஷணே தாத்பர்யாபாவேஸி ப்ராமா
ண்யம் த்ருஷ்டம் । நஹி தத்விஶேஷணம் "ஸாமநயஜேத" இத்யாதிவிஶி
ஷ்டவிதிஷு ஸாமாஜாதிவிஶேஷணவத்ப்ராகஸித்தம் । நாபி விதிஸித்தம்
ரேவதீஷு ரதந்தரம் காயேதிவத் ரேவதீஷு வாரவந்தீயம் காயேதி
விதிஶ்ரவணாத் । நசாயம் விஶிஷ்டோபாதாநஸ்ய விதேர் விஶேஷ
ணவிதாவபி தாத்பர்யம் வக்தும் ஶக்யம் । விஶிஷ்டவிதிப்ரஸங்காத் । நசா
க்ஷேபாத்விஶேஷணப்ரஸித்தி:, அந்யோந்யாஶ்ரயாத் । விஶேஷணப்ரஸி
த்தௌ ஸத்யாம் விஶிஷ்டவிதி: விஶிஷ்டவிதிநைவ விஶேஷணஸ்யாக்ஷேப
இதி பரஸ்பராஶ்ரயாபத்தே: । தஸ்மாத்விஶிஷ்டவிதேர் விஶேஷணஸ்வரூ
பே தாத்பர்யாபாவேஸி "ரேவதீஷு வாரவந்தீய"மிதி பதத்வயஸ்ய
விஶேஷாரத்வேஸ்ய ப்ராமாண்யமப்யுபகதவ்யமிதி சேத் தேசே ।

“रेवतीषु वारवन्तीय”मिति पदद्वयसमभिव्याहारबलात् रेवत्याख्यवारवन्तीयप्रतीतिमुपजीव्य प्रवृत्तेन विशिष्टविधिना आक्षिप्तस्य रेवतीषु वारवन्तीयं कुर्यादिति विशेषणविधेरेव तत्र प्रमाणत्वेन “रेवतीषु वारवन्तीय”मिति पदद्वयसमभिव्याहारस्याप्रमाणत्वात्। अयमत्र विशेषः—सोमयागादिविशेषणं गोदानादिवत् सोमपदात् प्रतीयते। इह तु गोदानादिवदेव पदसमभिव्याहारात् प्रतीयत इति। प्रतीयमानेऽपि विशेषणे विशिष्टविधेः प्रामाण्याभावः उभयत्राप्यविशिष्टः। ततश्च यथा सोमप्रत्यायकं सोमपदं न सोमस्वरूपे प्रमाणम् एवं “रेवतीषु वारवन्तीय”मिति पदद्वयसमभिव्याहारो रेवतीवारवन्तीयरूपविशेषणरूपयोः प्रत्यायकोऽपि न तत्र प्रमाणम्। अयमपरो विशेषः—सोमयागप्रत्ययस्य सोमसिद्धत्वात्तत्र यागसम्बन्धित्वेनैव विधिः कल्प्यः। इह तु विशेषणस्वरूपस्यापि गोदानादिसिद्धत्वात्, प्रतीयमानेऽपि तस्मिन्विशिष्टविधेः प्रामाण्याभावाच्च, तत्सिद्ध्यर्थं स्वरूपे स्तोत्रविशेषसम्बन्धित्वे च विधिद्वयं कल्प्यमिति। तस्मान्मन्त्रार्थवादानां स्वार्थे तात्पर्याभावात् न तेभ्यो देवताविग्रहसिद्धिः। ननु मन्त्रार्थवादानां विधेयक्रियाङ्गप्रकाशनानां स्वार्थेऽप्यवान्तरतात्पर्यं सम्भवत्येव उपांशुत्वाणुत्वादिविधानविशेष्यतावच्छेदकादिविधिवदिति चेत् सत्यम्। मानान्तराविरोधे प्रतीयमानेऽपि तात्पर्यं सम्भवति, न तु तद्विरोधे। अन्यथा “यजमानः प्रस्तर” इत्यत्रापि प्रतीयमाने तात्पर्यं प्रसज्येत। अस्ति च मन्त्रार्थवादेषु देवताविग्रहाद्यर्थपरत्वे मानान्तरविरोधः। देवताविग्रहाद्यर्थपरत्वे हि न्यायतत्त्वेन नानायागेषु युगपदाहूतानागमनस्य, अग्निप्रत्यक्षस्वसंनिधानहविःस्वीकारादेरप्युपपत्तेः प्रत्यक्षादिभिर्विरोधः। अतो न देवताविग्रहे तात्पर्यं सम्भवति। अतो विग्रहाद्यर्थवादस्यानुपपत्तिकारा इति पूर्वपक्षे प्राप्त उच्यते— “तदुपर्यपि बादरायणस्सम्भवात्”। तत्प्रस्तावासनन्तरमपि मनुष्याणामपि देवादिष्वपि सम्भवतीति भगवान् बादरायणो मन्यते, तेषामप्यर्थित्वसामर्थ्ययोः सम्भवात्। अर्थित्वं तावत् कृत्स्नादिदुःखबहुलवासितत्वात्, परस्मिन्ब्रह्मणि च निरस्तनिखिलदोषगन्धे अनवधिकातिशयासंख्येयकल्याणगुणगणे निरतिशयभोग्यत्वाज्ञानाच्च, सम्भवति। सामर्थ्यमपि पञ्चतरदेहेन्द्रियादितया

सम्भवति । देहेन्द्रियादिमत्त्वं सर्वेषां सृष्टिवाक्येषु दे-
वतिर्यङ्मनुष्यस्थावरात्मना चतुर्विधसृष्टेराम्नानाच्च । दे-
वादिदेहस्य तत्तत्कर्मानुगुणस्य [illegible]
[illegible] । यथा "देवत्वं [illegible]
[illegible] इत्येवमाद्युक्त्या विध्यन्यथानुपपत्त्या
ऽपि देवताविग्रहवत्त्वसिद्धिः । ज्योतिष्टोमादिविध्यन्यथानुपपत्त्या
[illegible]
[illegible] इत्यादिवाक्यैर्देवविशेषसाहाय्यप्रतीतेः, देव-
ताराधनसाध्यस्य फलस्य विध्यन्यथानुपपत्त्या देवता-
विग्रहाणां [illegible] आवश्यकत्वाच्च ।
"विरोधः कर्मणीति चेन्नानेकप्रतिपत्तेर्दर्शनात्" । नन्वेवं
[illegible] देवताविग्रहाभ्युपगमे कर्मणि विरोधः
प्रसज्यते । बहूनां यागे युगपदेकस्य विग्रह-
वतः "इन्द्रागच्छ, हरिव आगच्छ" इत्यादिना आह्वानस्य सन्निधा-
नानुपपत्तेः विरोधः प्रसज्यत इति चेत्, न । अनेकप्रति-
पत्तेर्दर्शनात् । दृश्यते हि सौभरिप्रभृतीनां शक्तिमतां युग-
पदनेकशरीरप्रतिपत्तिः । "[illegible]
[illegible]" । [illegible] विरोधः वैदिके तु शब्दे
विरोधः प्रसज्यते । देवताविग्रहाभ्युपगमे हि विग्रहस्य
सावयवत्वेनानित्यत्वादिदोषयुक्तस्य विनाशादूर्ध्वं, प्रागु-
त्पत्तेश्च, तद्वाचिवैदिकशब्दानां [illegible] शब्दस्यार्थेन नि-
त्यसम्बन्धो न स्यात् । [illegible] नित्यत्वं
स्यात् । तत्र "औत्पत्तिकस्तु शब्दस्यार्थेन सम्बन्धः" इति
सूत्रव्याख्यावसरे शब्दार्थसम्बन्धानां नित्यत्वं विरुध्ये-
तेति चेत् । "वेदेन नामरूपे व्याकरोत् सतासती प्रजापतिः"
"नामरूपे च भूतानां कृत्यानां च प्रपञ्चनम् । वेदशब्दे-
भ्य एवादौ देवादीनां चकार सः" इति प्रत्यक्षानुमानशब्दाख्यं
श्रुतिस्मृतीतिहासादिभ्यो [illegible] वेदप्रभवत्वात् । यथा
[illegible] पूर्वपूर्वसंस्थानानुरूपं नि-
र्मितं देवताव्यक्त्यादिकं [illegible] पूर्वपूर्वसंस्थानं भवति
[illegible] वेदशब्दानुसारेण [illegible] प्रजाप-
तिना निर्मीयमाणः पूर्वपूर्वसंस्थानानुरूप एव भवति । तत
श्शब्दानामिन्द्रादिव्यक्तिवाचित्वेऽपि [illegible] व्यक्तीनामनि-
त्यत्वेऽपि जात्यादिशब्दवत् इन्द्रादिशब्दानामपि जाति[illegible]
तया नित्यसम्बन्धत्वान्न विरोध इत्यर्थः । नन्व-

“𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍋 𑌵𑍃𑌣𑍀𑌤𑍇, 𑌸𑌂𑌹𑌿𑌤𑌾𑌕𑌾𑌰𑌪𑌦𑌕𑌾𑌰𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑌕𑌾𑌰𑌾𑌣𑌾𑌮𑍍, 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌨𑍍𑌨 𑌵𑍇𑌦𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — “𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌚 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 ॥ 𑌅𑌨𑌾𑌦𑌿𑌨𑌿𑌧𑌨𑌾 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌷𑌾 𑌵𑌾𑌗𑍁𑌤𑍍𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌮𑍍𑌭𑍁𑌵𑌾 । 𑌆𑌦𑍌 𑌵𑍇𑌦𑌮𑌯𑍀 𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾 𑌯𑌤𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌯”𑌇𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌜𑌨𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌨 𑌤𑍁 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤𑍋 𑌵𑍇𑌦𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌨𑍁𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌨𑌨𑍍𑌵𑍇𑌵𑌮𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑌪𑍍𑌰𑌲𑌯𑍇 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌦𑍇𑌶𑍍𑌚 𑌨𑌷𑍍𑌟𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌕𑌥𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍, 𑌕𑌥𑌂 𑌵𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑍍𑌰𑌭𑌵𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍, 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — “𑌸𑌮𑌾𑌨𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌾𑌵𑌪𑍍𑌯𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑍋 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑍇𑌶𑍍𑌚” । 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌾𑌵𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑍇 𑌜𑌗𑌦𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌾𑌵𑌪𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌸𑌮𑌾𑌨𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑌿𑌭𑍍𑌯𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌨 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । “𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑌾𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌸𑍌 𑌧𑌾𑌤𑌾 𑌯𑌥𑌾𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌮𑌕𑌲𑍍𑌪𑌯𑌤𑍍, 𑌯𑌥𑌰𑍍𑌤𑍁𑌷𑍍𑌵𑍃𑌤𑍁𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌾𑌨𑌿 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑌿 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌯𑍇 । 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌤𑌥𑌾 𑌭𑌾𑌵𑌾 𑌯𑍁𑌗𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁”𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑌿𑌭𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌤𑌥𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌾𑌦𑍍 𑌵𑍇𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌪𑍌𑌰𑍁𑌷𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇 । 𑌇𑌦𑌮𑍇𑌵 𑌹𑌿 𑌵𑍇𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍌𑌰𑍁𑌷𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌯𑌤𑍍 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌚𑍍𑌚𑌾𑌰𑌣𑌕𑍍𑌰𑌮𑌾𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌧𑌾𑌨𑌸𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑍋𑌚𑍍𑌚𑌾𑌰𑌣𑌕𑍍𑌰𑌮𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌤𑌦𑌿𑌦𑌾𑌨𑍀𑌨𑍍𑌤𑌨𑌵𑍇𑌦𑍇 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍍𑌰𑌦𑌾𑌯𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌮𑍍 । 𑌅𑌯𑌮𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 — 𑌭𑌗𑌵𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌶𑌿𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌚𑍍𑌛𑌯𑌾 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍁𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌨𑍁𑌭𑌵𑌜𑌨𑌿𑌤𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌵𑌶𑍇𑌨 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍀𑌂 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌤𑌯𑍈𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾 𑌵𑍇𑌦𑍋𑌚𑍍𑌚𑌾𑌰𑌯𑌿𑌤𑌾, 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌂𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌨𑌿𑌰𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌮𑍇𑌵 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍀𑌮𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌧𑌾𑌯 𑌤𑌯𑍈𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾 𑌵𑍇𑌦𑌮𑍁𑌚𑍍𑌚𑌾𑌰𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 । 𑌇𑌦𑌮𑍇𑌵 𑌹𑌿 𑌪𑍌𑌰𑍁𑌷𑍇𑌯𑌪𑍍𑌰𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌵𑍇𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍈𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍍𑌯𑌂 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌨𑌨𑍁 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌮𑍁𑌖𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑌾𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌕𑌲𑍍𑌪𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 “𑌧𑌾𑌤𑌾 𑌯𑌥𑌾𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌮𑌕𑌲𑍍𑌪𑌯”𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌮𑍁𑌖𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌵𑍇𑌦𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌮𑍁𑌖𑌾𑌦𑌿𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌃 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌾𑌨𑍁𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍀𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑌮𑌾𑌨𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍌 𑌕𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌦𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 — 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌮𑍁𑌖𑌾𑌦𑍇𑌰𑌨𑍁𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌕𑌲𑍍𑌪𑍀𑌯𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑌿𑌭𑍍𑌯𑍋𑌽𑌵𑌗𑌤𑍍𑌯 𑌤𑌦𑌨𑍁𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌤𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌗𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌚𑍍𑌛𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌦𑍁𑌰𑍍𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌹𑌿 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌃 । 𑌯𑌦𑌿 𑌹𑌿 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌉𑌤𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋 𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌦𑌾 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌗𑌵𑌦𑌾𑌰𑌾𑌧𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌸𑌂𑌹𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌯 𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌵𑍇𑌦𑌕𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌣𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌤

तदेता ऋच्य इति ॥ ॥ १६ ॥

इति तृतीयप्रपाठके षोडशोऽनुवाकः ॥

ह्याप्तिनोपिणः पुरोवृत्तिश्च कस्यापि न स्यात्। अतः प्राकृतस्य षष्ठ्यर्थबहुत्वापि यथावद्ग्रहणेऽपि स्पष्टमिति देवतायाः कारणे ष्टिरिति। नन्वग्नीषोमादिद्वयोर्देवतयोर्नाम्नि पुरोडाशादिवाक्ये ना[illegible] पुरोडाशादिवाक्यविग्रहे नाम्नि वा मन्त्रसंभवात्, तदंशकस्य "तदेवमग्निरूपस्य भावात्, योगिनः प्रतिरूपेषु [illegible]" इत्यादिष्वाविष्कृतत्वात्, तदंशानां देवानां [illegible]त्वविग्रहादिविकार इति वेदाः श्रुतिवाक्यविग्रहस्य पुष्टायुक्तया तत्तल्लोकवर्तिनां तदंशलोकवर्त्यादिवाक्यविग्रहेनैव साक्षाद्ब्रह्मवदुक्तः, ब्रह्मयजमानेनाधिकारिणी [illegible]वाक्ये यजमानस्य यथाशास्त्रं नाथविहारावसरे विवक्षितं "[illegible]" इत्यादिकर्मसु विहाराविवक्षितांशं वाक्यांशीकृतत्वात्। तदादिहारप्रविवक्षितादिवाक्यांशप्रसङ्गे नापेक्षित [illegible]वाक्यविग्रहादिवाक्यानामेव विगृह्यवावधतः। ननु "तदुपर्यपि बादरायणः संभवात्, मध्वादिष्वसंभवा"दित्यधिकरणद्वयेन किं प्रयोजनं देवतानां देवताविशेषाणां [illegible] प्रवृत्तिविशेषान् [illegible]। न च देवतानामेतेनाधिकरणद्वयेन किञ्चिदपि प्रयोजनम्। देवा [illegible] संभवनिर्णये [illegible]ऽधिकरणन्यायेनापेक्षणादिति चेत् उच्यते — प्राप्तं च देवानां वस्वादिदेवताविशेषाणां [illegible] प्रसङ्ग इति यत् [illegible] उपासनकाले [illegible] प्रयोजनस्य भावात्। देवताविग्रहादिषु [illegible] देवतादिप्राप्तिः संभवति नहि वेदः। यत् [illegible] नात्मानाम् [illegible] विगृह्यता स्यात्। नाधिकारिकदेवतानाम्। तथा। "[illegible]" इति [illegible]न्यायेन ज्योतिष्टोमादिकर्मसु हविर्ग्रहणानां "[illegible]" इति [illegible] देवतात्वसंभवात्तद्वैराग्यं [illegible]। प्रावृत्ति [illegible] प्रतीयमानायां प्राग [illegible] न्यायव्युत्पादनेन "[illegible]" इत्यादि [illegible] प्रयोजनानि [illegible]। प्रकृतमनुसरामः ॥ १६ ॥

इति तृतीयप्रपाठके षोडशोऽनुवाकभाष्यम् ॥

गायत्र्या उभयसंपुटितं यदिदं किञ्च सावित्रे गाय

चतुष्पात्षट्पाद्विधाभ्यां ब्रह्मणो गायत्रीसादृश्या-
नुसंधानरूपा विद्या प्रस्तूयते — (गायत्र्या इत्यादिना ॥)
उद्रुग्वीपङ्क्तिः, पञ्च वीथिकाः, ऊर्ध्वप्रपदा प्रज्ञा, सहितार्धसहिः इति गायत्रीचतुष्पदा । तस्यैकैकस्य पादस्य षड-
क्षरात्मतया षडक्षरपादवत्त्वं दर्शयति । एवं ब्रह्म-
णोऽपि संपुटितशब्दार्थप्रकाशकः पादः । अकारादिहकारान्त-
वर्णरूपः पृथिव्यादिलोकप्रकाशकः पादः । सोमसूर्याग्निरूपः शरीर-
प्रकाशकः पादः । सूक्ष्मदृष्टिगम्यपरमात्मविशेषरूपं हृदयप्रका-
शकः पाद इति संपुटितपृथिवीशरीरहृदयानि चत्वारः पादाः । तत्र
संपुटितलक्षणपादस्य ब्रह्मात्मकत्वात्तन्मात्रकर्तृत्व-
कर्तृत्वलक्षणं विधाद्वयं पृथिवीलक्षणस्य पादस्य संपुटि-
तप्रतिष्ठात्वसंपुटितानन्तकृत्यलक्षणं विधाद्वयं, शरीर-
हृदयलक्षणयोः पादयोः प्राणप्रतिष्ठात्वप्राणानन्तकृत्य-
लक्षणं विधाद्वयमेव । उभयोरपि विधाद्वययोरपि षडक्षरत्वात्,
तस्य पादब्रह्मणो गायत्रीसंपुटितपृथिवीशरीरहृदयरूप-
पादचतुष्टयवत्तया चतुष्पात्त्वम्, तन्मात्रकर्तृत्वकर्तृत्वसंपु-
टितप्रतिष्ठात्वसंपुटितानन्तकृत्यप्राणप्रतिष्ठात्वप्राण-
प्रतिष्ठात्वप्राणानन्तकृत्यलक्षणविधाषट्कवत्तया षट्-
पादत्वम् । अतश्चतुष्पात्षट्पाद्भ्यां ब्रह्मणि तद्गायत्रीसादृ-
श्यानुसंधानं कर्तव्यमिति प्रतिपादयति — (गायत्र्या उभयं
संपुटितं यदिदं किञ्च) अत्र गायत्रीशब्देन प्रसिद्धा गाय-
त्र्यभिधीयते । तस्याः संपुटितादिपादचतुष्टयसंबन्धाभावात् ।
"स तावानस्य महिमे"ति पादसंपुटितप्रतिपादकाभावाच्च ।
अपि च परोक्षा । यथा कर्णपापिनादयेन — "शतसहस्रमेकाक्ष-
रमेकाक्षरी" इत्यत्र सहस्रशब्दः प्रजापतीनः तत्सादृश्यविशि-
ष्टानुष्ठानाय तथा गायत्रीशब्दो ब्रह्मणि प्रजापतीनः
तत्सादृश्यानुसंधानाय । अतश्च गायत्रीशब्देन ब्रह्मैव
अभिधीयते । शेषशब्दोऽपयाप्ततायाः । ब्रह्मैव पादद्वय-
मनसंपुटितात्मकमिति तथ्यम् । अतश्च ब्रह्मणि संपुटितलक्षण-
पादवत्त्वं दृष्टम् । अथ गायत्रीशब्दप्रवृत्तिनिमित्तमपि ब्रह्मण्युप-
पादयन्नियमाह — (सावित्रीगायत्री) गायत्रीशब्दितं गायत्र्यप-
दृश्यं ब्रह्मैव गायत्र्येवविशिष्टं भवतीत्यर्थः । "शब्दमितिप्र-
योजनं प्रत्यक्षं विष्णोर्ब्रह्मणः" इति पराशरस्मृत्याद्य

த்ரீ வாக்³வா இத³ம் ஸர்வம் பூ⁴தம் கா³யதி ச த்ராயதே ச ॥ ௧ ॥
யா வை ஸா கா³யத்ரீயம் வாவ ஸா யேயம் ப்ருதி²வ்யஸ்யாம்
ஹீத³ம் ஸர்வம் பூ⁴தம் ப்ரதிஷ்டி²தமேதாமேவ நாதிஶீயதே ॥ ௨ ॥
யா வை ஸா ப்ருதி²வீயம் வாவ ஸா யதி³த³மஸ்மிந்புருஷே ஶரீ

நேத்யநேந ப்³ரஹ்மணைவ ஶப்³தா³த்³பூ⁴தவ்யுக்திரிதி பா⁴வ: । ததஶ்ச கிமித்யத்ராஹ— (வாக்³வா இத³ம் ஸர்வம் பூ⁴தம் கா³யதி ச த்ராயதே ச) வாக்³ரூபேணைவ ப்³ரஹ்ம ஸர்வாணி பூ⁴தாநுக்³ருஹ்யதே । ஹிதாஹிதவிதி⁴நிஷேத⁴முகே²ந த்ராயதே ச । அதஶ்ச ப்³ரஹ்மணோ வாக்³ரூபஸ்ய ஸர்வபூ⁴தகா³நத்ராணகர்த்ருத்வாத் கா³யத்ரீஶப்³த³வாச்யத்வம், பூ⁴தாத்மவாசகதயா ப்³ரஹ்மணோ வாக்த்வகா³நத்ராணகர்த்ருத்வாத் வேத³விவ்ருத்யோக்தம் ப⁴வதி ॥ ॥ ௧ ॥

உக்தார்த²மநுவாத³பூர்வகம் த்³விதீயம் வாக்யம் ஸாமாநாதி⁴கரண்யேநாஹ— (யா வை ஸா கா³யத்ரீ இயம் வாவ ஸா யேயம் ப்ருதி²வீ) உக்தரூபவிஶிஷ்டப்ரக்ருதயோகிவ்ருத்த்யா யக்ஷ்யே: । யா ஸர்வபூ⁴தப்ரதிபாத³கவாக்யோக்தா கா³யத்ரீ கா³யத்ர்யாக்²யம் ப்³ரஹ்ம ததே³வ ப்ருதி²வீ ப்ருதி²வீத்யர்த²: । கத²ம் ப்ருதி²வ்யா ப்³ரஹ்மாத்மகத்வமித்யத்ராஹ— (அஸ்யாம் ஹீத³ம் ஸர்வம் பூ⁴தம் ப்ரதிஷ்டி²தம்) ப்³ரஹ்மாத்மகத்வாதே³வ ஹி ஸர்வபூ⁴தப்ரதிஷ்டா²த்வம் । ந ஹி கேவலாயா: ப்ருதி²வ்யா: ஸர்வபூ⁴ததா⁴ரணஶக்திரஸ்தீத்யர்த²: । ப்ரதிஷ்டா²த்வம் நியதமித்யாஹ— (ஏதாமேவ நாதிஶீயத இதி ।) பூ⁴தாநி நாதிவர்தந்தே । கர்த்ருபூ⁴தாநாம் ஹி ப்ரதிஷ்டா²த்வாதே³வ ப்ருதி²வீநிப³ந்த⁴நாஶக்திரித்யர்த²: । ப்ருதி²வீஶப்³தா³த் ப்³ரஹ்மாபி⁴தா⁴நே ஹி லோகப்ரஸித்³தி⁴: பரிவர்ததே ந ததோ ந்யதே³தி பா⁴வ: । ஏவம் த்³விதீயவாக்யோக்தபூ⁴தப்ரதிஷ்டா²த்வத்³வாரா கர்த்ருத்வரூபம் வியாது³பதி³ஷ்டம் ॥ ॥ ௨ ॥

அத² த்ருதீயம் வாக்யமாஹ— (யா வை ஸா ப்ருதி²வீ இயம் வாவ ஸா யதி³த³மஸ்மிந்புருஷே ஶரீரம்) அத்ர புருஷஶப்³த³ஶ்ஶரீரவிஶிஷ்டஜீவபர: । ப்ருதி²வீ ப்ருதி²வீரூபவாக்யவிஶிஷ்டா யா கா³யத்ரீ கா³யத்ர்யாக்²யம் ப்³ரஹ்ம ஸா ஶரீரம் ஶரீராவயவவிஶிஷ்டமித்யர்த²: । பூ⁴தப்ருதி²வ்யோர்கா³யத்ரீஸாமாநாதி⁴கரண்யேந நிர்தி³ஷ்டதயா பூ⁴தப்ருதி²வீஶப்³த³யோ: ப்³ரஹ்மபர்யந்தத்வேऽபி தத்³வாரா பக்ஷே ஶரீரப்ரதா⁴நாத் ஶரீரலக்ஷணயா தா³ர நிர்தி³ஷ்டஶக்தஸ்ய ஶரீரஶப்³த³ஸ்ய நிர்தி³ஷ்டஶப்³தே³பி ஸாமாநாதி⁴கரண்யேந நிர்தே³ஶோ யுக்த: । ஶரீரஸ்ய ப்³ரஹ்மாத்மகத்வம் ப்ராணப்ரதிஷ்டா²த்வத்³வாரா வக்துமாஹ்வாநமவாக்யதி— (அஸ்மிந்ஹீமே ப்ராணா: ப்ரதிஷ்டி²தா

ரஸ்மிந்ஹீமே ப்ராணா꞉ ப்ரதிஷ்டிதா ஏததேவ நாதிஶீயந்தே ॥௩॥
யத்வை தத்புருஷே ஶரீரமிதம் வாவ தத்யதிதமஸ்மிந்நந்த꞉ புருஷே ஹ்ருதயமஸ்மிந்ஹீமே ப்ராணா꞉ ப்ரதிஷ்டிதா ஏததேவ நாதிஶீயந்தே ॥ ॥ ௪ ॥
ஸைஷா சதுஷ்பதா ஷட்விதா காயத்ரீ ததேதத்ருசாப்யநூக்தம் ॥௫॥
தாவாநஸ்ய மஹிமா ததோ ஜ்யாயாம்ஶ்ச பூருஷ꞉ । பாதோ஽ஸ்ய ஸர்வா பூதாநி த்ரிபாதஸ்யாம்ருதம் திவீதி ॥ ॥ ௬ ॥

ஏததேவ நாதிஶீயந்தே) நாதிஶீயந்தே நாதிவர்தந்த இத்யர்த꞉ ॥௩॥

சதுர்தம் பாதமாஹ — (யத்வை தத்புருஷே ஶரீரமிதம் வாவ தத்யதிதமஸ்மிந்நந்த꞉ புருஷே ஹ்ருதயம்) புருஷே ஶரீரம் । புருஷஶப்தித ஶரீரவிஶிஷ்டஜீவநிஷ்டஶரீராவயவவிஶிஷ்டம் யதாயதத்ரவ்யம் ப்ரஹ்ம ததேவ ஹ்ருதயம் ஹ்ருதயஶரீரகம் । ஹ்ருதயலக்ஷணபாத இத்யர்த꞉ । ஹ்ருதயஸ்ய ப்ரஹ்மாத்மகத்வமுபபாதயதி — (அஸ்மிந்ஹீமே ப்ராணா꞉ ப்ரதிஷ்டிதா ஏததேவ நாதிஶீயந்தே) ப்ராணஶப்தேந ப்ராணாபாநாதய꞉ இந்த்ரியாணி வா க்ருஹ்யந்தே । தேஷாம் ஹ்ருதயஸம்பந்திநாடீத்வாரா ஹ்ருதயப்ரதிஷ்டிதத்வம் । ஏவம் த்ருதீயசதுர்தயோ꞉ பாதயோ꞉ ப்ராணப்ரதிஷ்டாத்வதநதிவர்த்யத்வே பூர்வவத் வ்யாக்யேயே ॥ ௪ ॥

ஏவமுக்தம் சதுஷ்பாத்த்வம் ஷட்வித்யம் நிகமயதி — (ஸைஷா சதுஷ்பதா ஷட்விதா காயத்ரீதி ।) நந்வேவம் சதுஷ்பாத்த்வே ப்ரஹ்மண꞉ பரிச்சிந்நத்வம் ஸ்யாதிதி ஶங்காயாமுக்தஸ்ய மஹிம்ந꞉ ஏதாவத்த்வப்ரதிஷேதிகாம் ருசமுதாஹரதி — (ததேதத்ருசாப்யநூக்தம்) ததேதத் காயத்ர்யாக்யம் ப்ரஹ்மாபிதேயீக்ருத்ய ருசாப்யுக்தமித்யர்த꞉ ॥ ௫ ॥

தாம்ருசம் படதி — (தாவாநஸ்ய மஹிமா) பூர்வோக்தஸர்வமபி ஏதஸ்ய மஹிமா நியாம்யவர்க இத்யர்த꞉ । (ததோ ஜ்யாயாம்ஶ்ச பூருஷ꞉) பூர்வோக்தமஹிமாபேக்ஷயா பூருஷோ ஜ்யாயாந் ப்ரஶஸ்தோ ஜ்யாயாந் ததோ஽திகமஹிமஶாலீத்யர்த꞉ । (பாதோ஽ஸ்ய ஸர்வா பூதாநி) அஸ்ய ஸர்வா பூதாநீதி ஸ்தாவரஜங்கமாத்மகஸ்ருஷ்டாஶ்சேதநா உச்யந்தே । தே ஸர்வே பாத꞉ । அம்ஶமாத்ரமித்யர்த꞉ । ஸர்வஶப்தாத்பரஸ்ய ஶஸ꞉ "ஸுபாம் ஸுலுக்" இதி ஆஜாதேஶோ த்ரஷ்டவ்ய꞉ । (த்ரிபாதஸ்யாம்ருதம் திவி) அத்ர த்ரிபாச்சப்த꞉ ஸமஷ்டிவ்யஷ்டித்வஸங்கோசதாப்ராக்ருதஸ்தாநவிஶேஷபர꞉ । அப்ராக்ருதஸ்தாநவிஶேஷே அஸ்ய பரமாத்மந꞉ அம்ருதம் பாதத்ரயமித்யர்த꞉ । த்ரிபாத்த்வஞ்ச ப்ராக்ருதே சதுர்முகஸ்தாநமஹாமஹிமஸ்தாநப்ரக்ருதிஸ்தாநவிஶேஷைர்வா பரமேஷ்டிநா ஜகதண்டஸஹஸ்ராதிபதிநியந்த்ருத்வ꞉ ஸம்பதநீயத்வாத் பஞ்சோபநிஷத்ப்ரஹ்மாஶ்ரயஸ்தாநத்ரயவிஶேஷாத்மகத்வேந வா ஸம்பவதி ॥ ॥ ௬ ॥

𑌯𑌦𑍍𑌵𑍈 𑌤𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍀𑌦𑌂 𑌵𑌾𑌵 𑌤𑌦𑍍𑌯𑍋𑌽𑌯𑌂 𑌬𑌹𑌿𑌰𑍍𑌧𑌾 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌯𑍋 𑌵𑍈 𑌸 𑌬𑌹𑌿𑌰𑍍𑌧𑌾 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑌃 ॥௭॥

𑌅𑌯𑌂 𑌵𑌾𑌵 𑌸 𑌯𑍋𑌽𑌯𑌮𑌨𑍍𑌤𑌃𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷 𑌆𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌯𑍋 𑌵𑍈 𑌸𑍋𑌽𑌨𑍍𑌤𑌃𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌃 ॥ ௮ ॥

𑌅𑌯𑌂 𑌵𑌾𑌵 𑌸𑌯𑍋𑌽𑌯𑌮𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌹𑍃𑌦𑌯 𑌆𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌯𑍋 𑌵𑍈𑌸𑍋𑌽𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌹𑍃𑌦𑌯 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌤𑌦𑍇𑌤𑌤𑍍𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿

𑌅𑌥 [illegible]𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌭𑍇𑌦𑍇𑌨 𑌐𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌂 𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌹 — (𑌯𑌦𑍍𑌵𑍈 𑌤𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍀𑌦𑌂𑌵𑌾𑌵 𑌤𑌦𑍍𑌯𑍋𑌽𑌯𑌂 𑌬𑌹𑌿𑌰𑍍𑌧𑌾 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌯𑍋 𑌵𑍈 𑌸 𑌬𑌹𑌿𑌰𑍍𑌧𑌾 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑌃) 𑌸𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌯𑍋 𑌵𑍈 𑌤𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௭ ॥

(𑌅𑌯𑌂𑌵𑌾𑌵𑌸𑌯𑍋𑌽𑌯𑌮𑌨𑍍𑌤𑌃𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌆𑌕𑌾𑌶𑌇𑌤𑌿 ।) 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑍇 𑌶𑌰𑍀𑌰𑍇𑌽𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌵𑌰𑍍𑌤𑌮𑌾𑌨𑌆𑌕𑌾𑌶 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌯𑍋𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌯𑌦𑍈𑌕𑍍𑌯𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍇𑌣𑌾𑌭𑍇𑌦𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌃 । (𑌯𑍋𑌽𑌵𑍈 𑌸𑍋𑌽𑌨𑍍𑌤𑌃𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌆𑌕𑌾𑌶 𑌇𑌤𑌿 ।) 𑌏𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑌶𑍍𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋𑌽𑌪𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௮ ॥

(𑌅𑌯𑌂𑌵𑌾𑌵𑌸𑌯𑍋𑌽𑌯𑌮𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌹𑍃𑌦𑌯𑌆𑌕𑌾𑌶𑌃) 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃𑌸𑍍𑌥𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌵𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । [illegible]𑌵𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑍈𑌕𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌏𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌗𑌤𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌭𑍇𑌦𑌂 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌮𑌹𑌿𑌮𑌶𑌾𑌲𑍀 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌤𑍌𑌤𑌿 — (𑌯𑍋𑌽𑌯𑌂 𑌸𑍋𑌽𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌹𑍃𑌦𑌯𑌆𑌕𑌾𑌶𑌃) 𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌹𑍃𑌦𑌯𑍇 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌮𑌾𑌨𑍋 𑌯𑌆𑌕𑌾𑌶𑌃 𑌅𑌯𑌂 𑌸𑌃 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌮𑌹𑌿𑌮𑌶𑌾𑌲𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌚 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾 [illegible]𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌂 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌏𑌵𑌂 [illegible] 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰[illegible] 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌗𑍁𑌣𑌕𑌤𑌯𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌫𑌲𑌂 𑌵𑌿𑌦𑌧𑌾𑌤𑌿 — (𑌤𑌦𑍇𑌤𑌤𑍍𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿) 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌅𑌪𑌰𑌿𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 । 𑌅𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂 [illegible] । 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌰𑌤𑍍𑌵𑌂 । (𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿𑌨𑍀𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌲𑌭𑌤𑍇 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦) 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌰𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌃 𑌫𑌲𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾 । [illegible]

வர்திநீம் ஶ்ரியம் லபதே ய ஏவம் வேத ॥ ॥ ௯ ॥

இதி த்ருதீயப்ரபாடகே த்வாதஶ꞉ கண்ட꞉ ॥

தஸ்ய ஹ வா ஏதஸ்ய ஹ்ருதயஸ்ய பஞ்ச தேவஸுஷய꞉ ஸ யோऽஸ்ய ப்ராங் ஸுஷி꞉ ஸ ப்ராணஸ்தச்சக்ஷு꞉ ஸ ஆதித்யஸ்ததேதத்தேஜோऽன்னாத்யமித்யுபாஸீத தேஜஸ்வ்யன்னாதோ பவதி ய ஏவம் வேத ॥ ॥ ௧ ॥

அத யோऽஸ்ய தக்ஷிண꞉ ஸுஷி꞉ ஸ வ்யானஸ்தச்ச்ரோத்ரம் ஸ சந்த்ரமாஸ்ததேதச்ச்ரீஶ்ச யஶஶ்சேத்யுபாஸீத ஶ்ரீமான் யஶஸ்வீ பவதி ய ஏவம் வேத ॥ ॥ ௨ ॥

அத யோऽஸ்ய ப்ரத்யங் ஸுஷி꞉ ஸோऽபான꞉ ஸா வாக்ஸோऽக்னிஸ்ததேதத்ப்ரஹ்மவர்சஸமன்னாத்யமித்யுபாஸீத ப்ரஹ்மவர்சஸ்யன்னாதோ பவதி ய ஏவம் வேத ॥ ॥ ௩ ॥

அத யோऽஸ்யோதங் ஸுஷி꞉ ஸ ஸமானஸ்தன்மன꞉ ஸ பர்ஜன்யஸ்ததேதத்கீர்திஶ்ச வ்யுஷ்டிஶ்சேத்யுபாஸீத கீர்திமான் வ்யுஷ்டிமான் பவதி ய ஏவம் வேத ॥ ॥ ௪ ॥

நோ ஸங்கோசம் பஜத இத்யர்த²꞉ ॥ ॥ ௯ ॥

இதி த்ருதீயப்ரபாடகே த்வாதஶகண்டபாஷ்யம் ॥

அதோபாஸநாங்கத்வேன த்வாரபாலோபாஸனம் விதீயதே — (தஸ்ய ஹ வா ஏதஸ்ய ஹ்ருதயஸ்ய பஞ்ச தேவஸுஷய꞉) தஸ்யைதஸ்ய பூர்வகண்டே நிர்திஷ்டஸ்ய ப்ரக்ருதஸ்ய ஹ்ருதயஸ்ய தேவதாதிஷ்டானபூதானி பஞ்ச த்வாரச்சித்ராணீத்யர்த²꞉ । (ஸ யோऽஸ்ய ப்ராங் ஸுஷிஸ்ஸ ப்ராணஸ்தச்சக்ஷுஸ்ஸ ஆதித்ய இத்யாதி ॥) ப்ராணவ்ருத்திவிஶேஷாப்யாயிதசக்ஷுரனுக்ராஹகாதித்யஸ்ய ஹ்ருதயப்ராக்ஸுஷித்வாரபாலஸ்ய தேஜோऽன்னாத்யதயா உபாஸனே உபாஸக꞉ ஸ்வயமபி தேஜஸ்வ்யன்னாதோ பவதீத்யர்த²꞉ । ததேததித்யாதித்யஸ்ய தேஜோऽன்னாத்யாபேக்ஷயா நபும்ஸகலிங்கநிர்தேஶ꞉ । தேஜஸ்வித்வம் [illegible] । ஏவமுத்தரத்ராபி ॥ ॥ ௧ ॥

(அத யோऽஸ்ய தக்ஷிணஸ்ஸுஷி꞉ ஸ வ்யானஸ்தச்ச்ரோத்ரம் ஸ சந்த்ரமா இத்யாதி ॥) ஶ்ரீமான் ஸம்பத்திமான் ॥ ॥ ௨ ॥

(அத யோऽஸ்ய ப்ரத்யங்ஸுஷிஸ்ஸோऽபானஸ்ஸா வாக்ஸோऽக்னிரித்யாதி ॥) ப்ரஹ்மவர்சஸம் வ்ருத்தாத்யயனஜம் தேஜ꞉ ॥ ॥ ௩ ॥

(அத யோऽஸ்யோதங்ஸுஷிஸ்ஸ ஸமானஸ்தன்மனஸ்ஸ பர்ஜன்ய இத்யாதி ॥) பர்ஜன்ய꞉ தேவதாவிஶேஷ꞉ । வ்யுஷ்டி꞉ தேஹகாந்தி꞉ ॥ ॥ ௪ ॥

अथ योऽस्योर्ध्वः सुषिः स उदानः स वायुः स आकाशस्तदेतदोजश्च महश्चेत्युपासीतौजस्वी महस्वान्भवति य एवं वेद ॥ ५ ॥

ते वा एते पञ्च ब्रह्मपुरुषाः स्वर्गस्य लोकस्य द्वारपाः स य एतानेवं पञ्च ब्रह्मपुरुषान्स्वर्गस्य लोकस्य द्वारपान्वेदास्य कुले वीरो जायते प्रतिपद्यते स्वर्गं लोकं य एतानेवं पञ्च ब्रह्मपुरुषान्स्वर्गस्य लोकस्य द्वारपान्वेद ॥ ६ ॥

अथ यदतः परो दिवो ज्योतिर्दीप्यते विश्वतः पृष्ठेषु सर्वतः पृष्ठेष्वनुत्तमेषूत्तमेषु लोकेषु

(अथ योऽस्योर्ध्वस्सुषिस्स उदानस्स वायुस्स आकाश इत्यादि) ओजः बलम् । महत्त्वं महः । आकाशस्य देवताविशेषः ॥ ५ ॥

(ते वा एते पञ्च ब्रह्मपुरुषाः स्वर्गस्य लोकस्य द्वारपाः) एते उक्तगुणविशिष्टाः [illegible] ब्रह्मपुरुषाः ब्रह्मसंबन्धिनः पुरुषाः स्वर्गस्य लोकस्य परमव्योमलोकस्य हृदयाकाशाख्यस्य द्वारपालकाः । यथा परमव्योमलोकस्य द्वारपाः आतिवाहिकाः । (स य एतानेवं पञ्च ब्रह्मपुरुषानित्यादि ॥) (अस्य कुले वीरो जायते) वीरः पुत्रो जायते । विद्यावीर्यसंपन्नो जायत इत्यर्थः । आनुषङ्गिकफलमुक्त्वा प्रधानफलमाह— (प्रतिपद्यते स्वर्गं लोकं य एतानेवमित्यादि ॥) परमव्योमद्वारपालकोपासनया अनिवारितस्सन् परमव्योमलोकं प्रतिपद्यत इत्यर्थः । शिष्टं स्पष्टम् ॥ ६ ॥

एवं गायत्रीविद्याप्रकृतस्य द्युसंबन्धिनः सकल[illegible]पादस्य परस्य ब्रह्मणः [illegible]फलविशेषाय च कौक्षेयज्योतीरूपेण उपासनविधानायाह— (अथ यदतःपरो दिवो ज्योतिर्दीप्यते विश्वतःपृष्ठेषु सर्वतःपृष्ठेष्वनुत्तमेषूत्तमेषु लोकेषु) "यतोऽक्षरात्संभवतीह विश्वम्" इत्यत्र जगदुत्पत्तिव्यपदिश्यते विश्वशब्देन व्यष्टिजातमिति विश्वशब्दो व्यष्टिपरः । सर्वशब्दः परिशेषात्समष्टिपरः । तस्मात् परो दिवः अप्राकृतस्थानविशेषो व्यष्टिसमष्टिबहिर्भूतेषु अनुत्तमेषु सर्वोपरितनेषु उत्तमेषु अप्राकृतस्थानविशेषेषु "[illegible]" इति [illegible] ज्योतिश्शब्दितः परमात्मा यो दीप्यत

इदं वाव तद्यदिदमस्मिन्नन्तः पुरुषे ज्योतिस्तस्यैषा दृष्टिः ॥ ॥ ७ ॥

यत्रैतदस्मिञ्शरीरे संस्पर्शेनोष्णिमानं विजानाति तस्यैषा श्रुतिर्यत्रैतत्कर्णावपिगृह्य निनदमिव नदथुरिवाग्नेरिव ज्वलत उपशृणोति तदेतद्दृष्टं च श्रुतं चेत्युपासीत चक्षुष्यः श्रुतो भवति य एवं

इत्यर्थः । अत्र यद्यप्यस्य सर्वनाम्नः प्रकृतपरामर्शितया प्रकृतं त्वाकाशब्रह्म परामृश्यते । (इदं वाव तद्यदिदमस्मिन्नन्तः पुरुषे ज्योतिः) तद्दिवः परस्ताद्दीप्यमानं त्वाकाशब्रह्म यदिदमस्मिन्नन्तः पुरुषे शरीरस्यान्तर्ज्योतिः । इदं वाव कौक्षेयज्योतिरेव कौक्षेयज्योतिश्शरीरकमेवेत्यर्थः । “अहं वैश्वानरो भूत्वा प्राणिनां देहमाश्रितः । प्राणापानसमायुक्तः पचाम्यन्नं चतुर्विधम्” इति स्मरणात् । तदस्य च जाठरत्वानुसन्धानं कर्तव्यमित्यर्थः ॥ ॥ ७ ॥

(तस्यैषा दृष्टिर्यत्रैतदस्मिञ्शरीरे संस्पर्शेनोष्णिमानं विजानाति) तस्य परोक्तशरीरस्थस्य जाठराग्नेः एषा दृष्टिः इदं दर्शनमित्यर्थः । यत्र यदा अस्मिञ्शरीरे हस्तसंस्पर्शेनोष्णिमानं विजानातीति यत् यदौष्ण्यावगाहनमित्यर्थः । उपलभ्यमानस्य उष्णस्पर्शस्य जाठराग्निसम्बन्धित्वात् तत्स्पर्शसाक्षात्कार एव तत्साक्षात्कार इत्यर्थः । (तस्यैषा श्रुतिर्यत्रैतत्कर्णावपिगृह्य निनदमिव नदथुरिवाग्नेरिव ज्वलत उपशृणोति) यत्र यदा पुरुषः स्वकर्णावङ्गुलीभ्यां पिधाय निनदमिव रथघोषमिव । नदथुरिव नदथुरिव । ऋषभकूजितमिव । बहिर्ज्वलतोऽग्नेः शब्दमिव च शृणोतीति यत् तदेव जाठराग्निश्रवणम् । कुहरस्य शब्दस्य जाठराग्निसम्बन्धित्वात् तच्छब्दश्रवणमेव तच्छ्रवणमित्यर्थः । (तदेतद्दृष्टं च श्रुतं चेत्युपासीत) तदेतत् परोक्तशरीरस्थं कौक्षेयज्योतिः उक्तरीत्या दृष्टत्वश्रुतत्वाभ्यां गुणाभ्यामुपासीतेत्यर्थः । तस्य फलमाह — (चक्षुष्यः श्रुतो भवति य एवं वेद य एवं वेद) चक्षुष्यत्वं दर्शनीयत्वम् । चक्षुषे हित इत्यर्थे “शरीरावयवाच्च” इति यत् । श्रुतत्वं कीर्तिमत्त्वम् । दिगन्तविख्यातत्वमित्यर्थः । उक्तश्रुत्यर्थस्यैवार्थो ज्योतिरधिकरणे श्रुतप्रकाशिकायां स्पष्टः । अत एव तद्वाक्यविषयकाधिकरणमनुसन्धेयम् । “अथ यदतः परो दिवो ज्योतिः” इति ज्योतिश्शब्दितं प्रसिद्ध

त्रिवृत्कं ज्योतिरेव । अग्निष्टोमज्योतिष्टोमस्य प्रकृतस्य सामिक-
ज्योतिष्ट्वेनावगतेः । तैत्तिः त्रिवृद्विषयत्वेन निरुक्ते-
नाप्तत्वात् तैत्तिरीयसंहितायाम् । "त्रिवृद्वै" इति श्रुत्या त्रिवृतो
वाक्यार्थे ज्योतिष्ट्वावगमात्, "ज्योतिष्मन्" इत्यादिवाक्यस्य
स्यापि ज्योतिर्विषये सङ्गतत्वात्, चक्षुष्ट्वश्रुतेस्त्रिवृतो ज्यो-
तिष्ट्वावगमात् । त्रिवृद्विषये तैत्तिरीयश्रुत्या प्रतिपादनात्
अग्निष्टोमज्योतिःसंस्थाचक्षुष्ट्वश्रुतेस्त्रिवृतो ज्योतिष्ट्वावगमात्
अग्निष्टोमस्य त्रिवृत्त्वावगतेश्च श्रुतिसंस्थाने प्रतीतज्योति-
ष्ट्वात् प्रतिपत्तेर्ज्योतिरेव हि तस्य इति त्रिवृत्
चतुर्थ्यामुच्यते — 'ज्योतिषाराधयानाः' । तृतीयसंस्थं
वितत्य त्रिवृत्स्तोमं तत्तिष्ठेत् स्तोमं ज्योतिः प्रतिपादयत्
"प्रजापतिर्यज्ञमसृजत" इति श्रुत्या तृतीयसंस्थं त्रिवृत्स्तोम-
मुक्तवानाराधयानाः तदेव तृतीयसंस्थेन ज्ञानेन
तृतीयसंस्थेन प्रतिपादितः । यज्ञस्य प्रजापतिर्वेदेन
प्रकृतमाराधयितव्यं प्रतिपाद्य तृतीयसंस्थेन प्र-
कृतिस्वरूपमाराधयितव्यं प्रतिपाद्य, ज्ञानाद्या
नाप्तेन अग्निष्टोमज्योतिःसंस्थानेनेति प्रतिपा-
दितः, त्रिवृद्विषयतैत्तिरीयश्रुतिवाक्यप्रतिपादनादि
त्रिवृत्त्वप्रतिपादनं विशेषणविशिष्टत्वेनावगतेः, स्तोमस्य प्र-
कृतिप्रतिपादकज्योतिर्यज्ञस्यापि तत्र प्रतीतिसङ्गतत्वात्, ज्योतिष्टो-
मस्य प्रतिष्ठानेन । "प्रजापतिर्यज्ञमसृजत ततो
देवतासृष्टिः" । प्रथमं तु "गायत्री वा इ-
दं सर्वम्" इति गायत्र्याः प्रशस्तत्वेन प्रकृतत्वात् तदेव "प्रजा-
पतिः सृष्टिकर्ता" इति सृष्टिविषयकत्वेन प्रतिपादितं न-
न ब्राह्मणः प्रकृतत्वं येन यज्ञस्य तत्तत्प्रतिपाद्य-
मिति । तत्र गायत्र्या ब्राह्मणः प्रतिपाद्यते । प्रथमं
ब्राह्मणमेव गायत्र्या प्रजापतिः प्रसृजते । ब्राह्मणी
गायत्री छन्दसां प्रथमं प्रायेण पठ्यत इत्युक्तम् । ब्र-
ह्मणश्च ब्राह्मणश्च अष्टाक्षरा गायत्री च्छन्दसां सङ्गतत्वात् ।
तथा च प्रथमं छन्दसां प्रजापतिसृष्टयैव प्राजापत्य-
मिति ब्राह्मण उच्यते । यथा संवत्सरमिति प्रायेण प्रजापते-
र्यज्ञं प्रति अष्टाक्षरं ब्राह्मणमेव गायत्र्या प्रसृज-
सम्प्रदायात् "प्रजापतिर्यज्ञमसृजत" इति प्रतिपादितो विप्र-
स्य प्रथमः उक्तिः । "प्रजापतिर्वा इदमग्र आसीत्
तदिच्छत्" । प्रजापतिरेव सर्वप्रथमं ब्राह्मणमसृजत इति

वेद य एवं वेद ॥ ॥ ८ ॥

इति तृतीयप्रपाठके त्रयोदशः खण्डः ॥

सर्वं खल्विदं ब्रह्म तज्जलानिति शान्त उपासीताथ

स्य "विशेषावतंष्वे"ति प्रतिपादितस्य छन्दोरूपायां गायत्र्याख्यसंबन्धाद्गायत्रीशब्देन ब्रह्मैवाभिधीयते । अतो गायत्रीशब्दितं त्रिपाद्ब्रह्मैव ज्योतिष्ट्वेऽपि यद्यपि श्रुत्या पूर्वप्रत्यभिज्ञानकण्ठसम्बन्धित्वं नास्ति गृहीतया प्रतिपाद्यते । "उत चेषोऽस्मिन्निति वेदेनोऽस्य यस्मिन्नेव विरोधाय" । पञ्चपादस्य "त्रिपादस्यामृतं दिवी"ति दिवोऽधिकरणत्वेन निर्दिष्टस्य ज्योतिष्पदस्य "दिवः पर" इत्यस्य दिवोऽवधित्वेन निर्देशात् प्रत्यभिज्ञासम्भव इति भावः । पूर्वमत्र पादेन श्रुत्वेन पूर्वपादाच्छ्रुत्वेना पूर्वपादश्रुत्येति वक्तव्ये संसर्गः प्रयोजनशङ्कावतिहावक्लृप्तिहावः । इति सिद्धम् । प्रकृतमनुसरामः ॥ ॥ ८ ॥

इति तृतीयप्रपाठके त्रयोदशखण्डभाष्यम् ॥

शाण्डिल्यविद्या प्रस्तूयते — (सर्वं खल्विदं ब्रह्म तज्जलानिति शान्त उपासीत) जायत इति जः । लीयत इति लः । जलशब्दौ डप्रत्ययान्तौ । अनितीत्यन् । अनिति जीवतीत्यर्थः । द्वन्द्वैकवद्भावोऽयं शब्दः । तस्य जलान् तज्जलान् । इति षष्ठीसमासः । सर्वशब्दस्य शरीरवाचिः । इदमित्येतद्ब्रह्मणः सर्वस्या विशेषणम् । अतश्च तज्जत्वात्तल्लत्वात्तदनत्वात्सर्वात्मकं ब्रह्मेति शान्तस्सन्नुपासीतेत्यर्थः । अत्र तज्जत्वतल्लत्वे सृष्टिप्रलयविधिविशरीरकब्रह्मगते तदनत्वे । तदनियाम्यत्वे न ब्रह्मगतं ब्रह्मणस्तदसंभवात् । अपि तु चिदचिदात्मगतमिति द्रष्टव्यम् । भगवता भाष्यकृता "सर्वं खल्विदं ब्रह्म तज्जलानिति शान्त उपासीते"ति सर्वस्य तदुत्पत्तिस्थितिलयकारणत्वेन सर्वस्यात्मतया अनुप्रवेशकृतजीवितत्वेन च सर्वात्मकं ब्रह्मोपासीतेत्युपासनं विधीयत इति भाषितम् । व्यासार्यैश्च ब्रह्मात्मकत्वं सर्वस्य शास्त्रादपगम्य "सर्वं समाप्नोषि ततोऽसि सर्व" इत्यभिप्रायेण पारमात्मिके रूपेऽपि तावत्कथंकृत" इत्युक्तश्रीतत्त्वारूपविषयाधिरूढस्य चक्षुर्गणकं ब्रह्मोपासीतेत्यर्थ इत्युक्तम् । "चक्षुर्गणकं ब्रह्मे"ति वदतां व्यासार्याणामयमाशयः — सर्वं खल्विति वाक्ये सावयवत्वेन पाप्मगुणः । उत्पत्तिस्थितिसंहारादिगुणावधये त्र्येनायका

வஜு க்ருதாபேய: வாராஷா யயா க்ருதாஸ்ஸிந்துஜோகே வா

இவக்ஷ்யோணஹுணவியாநாநுவஹத்திவ்ருஸம்ஹாக: । நவொவாஸநா
த்திவாக்யஶ்ருதஸ்ய ஸாவுாத்ஃவஸ்யாவிவக்ஷா கயஹ்யுவஹஹெவ்யுதி
சாவ்யுழ । ஸவுஂ வஃஂப்ருஹூ தஜ்ஜலாநித்யஸ்ய வாக்யஸ்ய வஜு
ஶஜுக்ருதெந வ்ருஸிஜவஞ்ஜிஹ்யுதெநவணக்வாக்யக்வஸ்ய நிவாரிதகவாக
நஹ்யுவாஸீத வஃதி வஉநவ்க்திவயுடெத । கதஸ்ஸாவுாத்ஃவஸ்ய
வாஸெநாத்திவாக்யஶ்ருதகவாஹாவெந ஶாஞஉவாஸீதெதிவாக்யெ
உவாஸ்யாகாஂக்ஷாயாஂ வஹுவாக்யப்ருதிவஹஸ்ய ப்ருஹூரஹுவய
திுரோத்ருவெஸ்யவ உவாஸ்யதயாzயப: நது ஸாவுாத்ஃவிஶிஷ்வஸ்ய ।
ததெஶ்ராத்திஶிஷ்வஸாவுாத்ஃவாநவரோயாக: நவக்ஷ்யோணரெநா ஙய
கவாஹிஹுணாநபஶஂகா । “ஸவுாத்ஃகஂ ப்ருஹ்ஹோவாஸீதெ”தி தஷ
யுநிஜுஶகஹாஷெ்zவி ஸவுாத்ஃககவஂ நொவாஸ்யஹுணதயா
நிஹிுஷ்ழ । கவிதா உவாஸ்யப்ருஹூண: ஸ்வரஹுவகயநோத்ருவாரதி
தி । வஉத்ய ஸவுரேவி ரெத: கணதவஉவ வணிுதஞ । நநு “ப்ரு
ஹூாத்ஃககவஂ ஸவுஸ்ய ஶாஸ்ஸாஉவஹர்ய ராஹரெஷாஹிரஹிதஸ்ஸநு வக்ஷ்ய
ோணஹுணகஂ ப்ருஹ்ஹோவாஸீதெ”த்யுஜதி வ்யாஸாரெயுரெவொ
க்கவாக தடெகவாக்யகவஸஂஹவெ தஜ்ஜலாநிதீத்யஞஸ்ய வஉஷ்ஹாக்யக
க்ஷுநாயொஹாக । ஸாவுாத்ஃவெஸ்யாத்திவாக்யவிஹிதகெவzவி ரெநா
ரேபகவாஹீநாரோத்திஶிஷ்வஹுணாவிரோயிநாஙயெ ஷொஷாஹாவாத்ஸ வா
க்யஹெஉக க்ஷுநஂவா ஶாஂவிஐ்யவிஉ்யாயாஂ ஸாவுாத்ஃவஸ்யாநுவாஸ்யக்ஷ
க்ஷுநஂவா வ்யஹுிதிவெஞ । உவாஸீதெத்யெநந வாரெக்யகவாக்ய
கவாஹ்யுவஹரேzவி வடெகவாக்யகநிராகரணெ ஷொஷாஹாவாக ।
ஶாஞிஹெதாதயாzநிதஸ்ய ஸாவுாத்ஃவஸ்ய உவாஸ்யெகவ வ்ரோணா
ஹாவாஹிதி வ்யாஸாயநுஹிவ்ருயாக । நநு ப்ருஹூணஸ்ஸவுாத்ஃககவாக
யத்ருவிகுக்ருயோணஸ்யாவி ரெஷாரொராத்ரெஷவயுவஸஞகெவநா
யுக்கவாக ஶாஞஸ்ஸஞுவாஸீதெத்யுக்தெ ப்ருஹ்ஹோவாஸீதெதி கய
ரேவஹர்யெத ஸவுஂவஃஂப்ருஹ்ஹூத்யஸ்ய ஶரேவிய்யுவாஉஹஹுதஸ்ய
உவாஸ்யஸரேவுக்கவாஹாவாஹிதிவெக ஸத்யுழ । ஶரேவிஜயுதயா நி
ஹிுஷ்வஸ்யாவி ப்ருஹூணஉவாஸ்யாகாஂக்ஷாவஹுரககவஸ்யாவி ஸஂஹ
வாக கநுாயுதயாzவி ஸ்வாக்யநிஹிுஷ்ஂ ப்ருஹூ விஹாய உவா
ஸ்யாஞரக்ஷுநஸ்யாநுவிதகவாக, “ரேஹுஜதஸ்ஸாவாஂ வரிவாஸெஸ்யாவ
வெஷஂகரோதீ”த்யுத்ரு ரேஹுஜதஉத்யஸ்ய ஶாவாவரிவாஸெந கவா
ஷாநதபாzநிதஸ்யாவி க்ருகாஂக்ஷாவஶெந “உவவெஷஂகரோதீ”த்யெந
நாவயுஙயாஹ்யுவஹரோஹிதி உ்ஷவ்யுழ । விஹிதரோவாஸநஂ ஸ்ஸளதி—

𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌥𑍇𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑍇𑌤𑍍𑌯 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑍀𑌤 ॥ ௧ ॥
𑌮𑌨𑍋𑌮𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌰𑍀𑌰𑍋 𑌭𑌾𑌰𑍂𑌪𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪 𑌆𑌕𑌾-
𑌶𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌗𑌨𑍍𑌧𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌰𑌸𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌮𑌭𑍍𑌯𑌾-

(𑌅𑌥 𑌖𑌲𑍁 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌮𑌯𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌯𑌥𑌾 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌰𑌸𑍍𑌮𑌿𑌂𑌲𑍍𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌥𑍇𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑍇𑌤𑍍𑌯 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥) “𑌤𑌂 𑌯𑌥𑌾 𑌯𑌥𑍋𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇 𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌭𑌵𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌦𑌿𑌹𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃 𑌯𑌥𑌾𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌃 𑌯𑌥𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌃 𑌤𑌥𑍈𑌵𑍇𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌿𑌂𑌲𑍍𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌤𑌤𑍋 𑌹𑍇𑌤𑍋𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌮𑌯𑌃 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌨𑌃 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌨 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑍇𑌵 𑌹𑌿𑌤𑌤𑌮𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌥𑌾𑌽𑌨𑍁𑌷𑍍𑌠𑍇𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌮𑌨𑍋𑌮𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌗𑍁𑌣𑍈𑌰𑍍𑌵𑌿𑌶𑌿𑌨𑌷𑍍𑌟𑌿— (𑌸 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑍀𑌤) 𑌸𑌃 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕𑌃 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌗𑍁𑌣𑌾𑌨𑍇𑌵𑌾𑌹— (𑌮𑌨𑍋𑌮𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌰𑍀𑌰𑍋 𑌭𑌾𑌰𑍂𑌪𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾) 𑌮𑌨𑍋𑌮𑌯𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌮𑌨𑍋𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑌃 । 𑌵𑌿𑌵𑍇𑌕𑌾𑌦𑌿𑌸𑌾𑌧𑌨𑌸𑌪𑍍𑌤𑌕𑌾𑌨𑍁𑌗𑍍𑌰𑌹𑍀𑌤𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌨𑌿𑌰𑍍𑌮𑌲𑍀𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍋𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌰𑍀𑌰𑌃 । 𑌜𑌗𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿𑌨𑌾𑌂 𑌧𑌾𑌰𑌕𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌆𑌧𑍇𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌧𑍇𑌯𑌂 𑌶𑍇𑌷𑌭𑍂𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌰𑍀𑌰𑌃 । 𑌆𑌧𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌧𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌶𑍇𑌷𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌭𑌾𑌰𑍂𑌪𑌃 𑌭𑌾𑌸𑍍𑌵𑌰𑌰𑍂𑌪𑌃 । “𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌰𑍍𑌣𑌂 𑌤𑌮𑌸𑌃 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍, 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌰𑍁𑌕𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌣𑌮𑍍”𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌾𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑌸𑍍𑌵𑌾𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑌨𑌿𑌰𑌤𑌿𑌶𑌯𑌕𑌲𑍍𑌯𑌾𑌣𑌗𑍁𑌣𑌗𑌣𑌨𑌿𑌰𑌤𑌿𑌶𑌯𑌦𑍀𑌪𑍍𑌤𑌿𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌶𑌾𑌲𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌃 𑌅𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌤𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌃 । 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌵𑌤𑍍 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌚𑍍𑌛𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌃 । 𑌸𑌕𑌲𑍇𑌤𑌰𑌕𑌾𑌰𑌣𑌭𑍂𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌭𑍂𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 । 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌤𑍇 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌾 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 । (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾) 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌮 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌜𑌗𑌦𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌸𑍌 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌾 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑌾𑌧𑌨𑌮𑌸𑍌 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾 । (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌾𑌮𑌃) 𑌕𑌾𑌮𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑌾𑌮𑌾𑌃 । 𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌭𑍋𑌗𑍋𑌪𑌕𑌰𑌣𑌾𑌦𑌯𑌃 । 𑌤𑍇 𑌪𑌰𑌿𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌗𑌨𑍍𑌧𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌰𑌸𑌃) “𑌅𑌶𑌬𑍍𑌦𑌮𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑌗𑌨𑍍𑌧𑌰𑌸𑌾𑌦𑌿𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌾𑌤𑍍 𑌅𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑌾𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑌾𑌃 𑌨𑌿𑌰𑌵𑌦𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌨𑌿𑌰𑌤𑌿𑌶𑌯𑌾𑌃 𑌕𑌲𑍍𑌯𑌾𑌣𑌾𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌭𑍂𑌤𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌧𑌾 𑌗𑌨𑍍𑌧𑌰𑌸𑌾 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌮𑌭𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌃) 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌕𑌲𑍍𑌯𑌾𑌣𑌗𑍁𑌣𑌜𑌾𑌤𑌮𑌭𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌃 𑌸𑍍𑌵𑍀𑌕𑍃𑌤𑌵𑌾𑌨𑍍 । 𑌭𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌇𑌤𑌿𑌵𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌤𑌰𑌿 𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌃 । [illegible] । (𑌅𑌵𑌾𑌕𑍀) 𑌵𑌾𑌕𑌃 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌸𑍋

த்தோऽவாக்யநாதர: ॥ ௨ ॥

ஏஷ ம ஆத்மாந்தர்ஹ்ருதயேऽணீயாந் வ்ரீஹேர்வா யவாத்வா ஸர்ஷபாத்வா ஶ்யாமாகாத்வா ஶ்யாமாகதண்டுலாத்வா ஏஷ ம ஆத்மாந்தர்ஹ்ருதயே ஜ்யாயாந் ப்ருதிவ்யா ஜ்யாயாநந்தரிக்ஷாஜ்ஜ்யாயாந்திவோ ஜ்யாயாநேப்யோ லோகேப்ய: ॥ ௩ ॥

ஸர்வகர்மா ஸர்வகாம: ஸர்வகந்த: ஸர்வரஸ: ஸர்வமிதமப்யாத்தோऽவாக்யநாதர ஏஷ ம ஆத்மாந்தர்ஹ்ருதய ஏதத்ப்ரஹ்மைதமித: ப்ரேத்யாபிஸம்பவிதாஸ்மீதி யஸ்ய ஸ்யாதத்தா ந விசிகித்ஸா

ऽஸ்ய நாஸ்தீத்யவாகீ । […] — (அநாதர:) அவாப்தஸமஸ்தகாமத்வேநாதரரஹித: । அத ஏவாவாகீ பரிபூர்ணோऽபி ஸர்வமிதம் ஜகத்ப்ரஶாஸத் ஜோஷமாஸீந இத்யர்த்த: ॥ ௨ ॥

(ஏஷ ம ஆத்மாந்தர்ஹ்ருதயேऽணீயாந் வ்ரீஹேர்வா யவாத்வேத்யாதி ।) அஸ்மிந் ஹ்ருதயே வ்ரீஹ்யாத்யபேக்ஷயா அணுத்வேந ஏஷ: பரமாத்மா உபாஸநாய ஸ்தித இத்யர்த்த: । ததாऽநுஸந்தாநம் கர்தவ்யமிதி பாவ: । அஸ்மிந் ஹ்ருதயே ஸ்திதஸ்யாபி அபரிச்சிந்நஸ்ய ப்ராப்யாகாரமநுஸந்தேயம் நிர்திஶதி — ("ஏஷ ம ஆத்மாந்தர்ஹ்ருதயே ஜ்யாயாந் ப்ருதிவ்யா இத்யாதி ।) அஸ்மிந் ஹ்ருதயே ஸ்திதோऽபி ஸ்வரூபேண நிரதிஶயபரிமாண இத்யர்த்த: ॥ ௩ ॥

(ஸர்வகர்மா ஸர்வகாம: ஸர்வகந்த: ஸர்வரஸ இத்யாதி ।) உக்தோऽர்த்த: । ஏவம்பூதம் பரம்ப்ரஹ்ம பரமகாருண்யாத் ஸ்வோஜ்ஜீவயிஷயாऽஸ்மத்ஹ்ருதயே ஸந்நிஹிதமித்யநுஸந்தேயமித்யாஹ — (ஏஷ ம ஆத்மாந்தர்ஹ்ருதய ஏதத்ப்ரஹ்மேதி ।) யதோபாஸநவிஷயம் பரமாத்மாநம் "அஸ்மாச்சரீராத்ஸமுத்தாய பரம் ஜ்யோதிருபஸம்பத்ய ஸ்வேந ரூபேணாபிநிஷ்பத்ய" இத்யுக்தரீத்யா தேஶவிஶேஷவிஶிஷ்டம் ப்ராப்தாஸ்மீதி நிஶ்சயரூபமநுஸந்தாநம் கர்தவ்யமித்யாஹ — (ஏதமித: ப்ரேத்யாபிஸம்பவிதாஸ்மீதி ।) அத்ர இதீத்யஸ்ய "ஸக்ரதும் குர்வீத" இத்யநேநாந்வய: । "மநோமய: ப்ராணஶரீர இத்யாரப்ய ஏதமித: ப்ரேத்யாபிஸம்பவிதாஸ்மி" இத்யந்த: க்ரதுரூபோऽநுஸந்தாநப்ரகார: । அத்ர வேதிஶப்தநிர்திஷ்டா மநோமயத்வாதிகுணகண: ஸர்வ விஶேஷணதயைவ விதீயதே । மநோமயத்வாதிப்ராப்யகுணாநாமநுக்ரோஷகதா விதாநம் ப்ருஷ்டதவ்யதாவிதாநாதிவ ப்ருஷ்டாநாம் । ததஶ்ச ப்ராப்தாநுவாதேந மநோமயத்வாதிகுணவிதாநே வாக்யபேத இதி ஶங்கா ப்ரத்யுக்தா । யதா வ்ரீஹீணாம் ப்ரோக்ஷணேऽபி ஸர்வ

ர-ஹுவவியெயதாவஜெ॒ஷஜெகெக ்ராஹவாக ்ஷெஷஃ । “யஜ்ஞயெவ ப்ரஜா வதயெவெ” திவாகெ ் ஜெவதாகார-ஹுவவியெயதாவஜெ॒ஷஜெகெகெ ்ந வாக ்ஷெஷவஸ ் தாஂதி ்ரெகெஃ வரிஹா ்தகாக । கெவித்த வ ்ராவெதா வாவஸநாநாவாஜெந களஹ்் ஜஷயெஷிவாக ்வகு வ ்யொரவியிகவஸஂஹவா ஷவாக ்ஷெஷஜதி வஜதி । ஊவஂவியவ ்ராவ ்வ ்ராவ்த நிஶயொவெ-த ஸெ ்ராவாவகவஸ ் வ ்ராவ்தள நவஸஂஶயொ௨வஸீத ்வவஸஂஹாரதி— (ய ஸ ்ஸ ்ராஜஃாநவிசிகித்ஸா௨வஸீதி ॥) கஜெத்ரதி ஶஜெ௨ஸ ்ராஹதர்ஜ்ஃ । கஹிவஸஂஹவிதா௨வஸீதீதிஶஜெவஸ ் காகாகஷ்ந ்ரெயநவா௨ஙயஃ । ஜதி உக்தவ ்காரெண யவஸ ் உவாவகவஸ ் கஜா நிஶயொ௨வஸீ்த தஸ ் வ ்ரா த்தள விசிகித்ஸா வஸஂஶயொநாவஸீத ்ஜ்ஃ । உக்தவஸ ் ஶ ்ஜெயகவஸிஜெ் வக்தாராவ்தஂ ஜஶஜயதி— (ஜதிஹவூாஹஶாஂஷிய ்ஶாஂஷிய ்ஜதி ॥) ஆிராக்திவிஜ ்ாவஸீவ்த ்ஜா । கயஶெஜ்ஜஷெவ௨வஸீ ஹாஷ ்ஶ ்த வ ்காஶிகயொஃ வஷஃ । ஊதத்தஂஶாஜரஜதவாக ்விஷயகஶிகாரண ஶவந ்ஸ ்ஜெ । ஜயஜ விஜ ்ாவஶெயாஸ ்ரெய ஆிதீயவாஜெ விஜி தா । தத்ரஹி “வவஜஂவஜிஜஂப ்ஹொ” த ்த்ர ப ்ஹஶஜெந வ த ்ராஜெத்வ நிஜிஜஶ ்ஜெ । தஜெவ ்வ வவஜவஜவாஶநாயிகாரண் ஜிஜெஜஶொவவஜெத்தஃ । வவஜஶஜநிஜிஜஷஂஹி ப ்ஹாஜிஷ்ஸஂபவயஜ ஜஂ க ்ஜ்ஞஂ ஜரக । ப ்ஹாஜிஷ்ஸஂபவயஜஜஹாவஶ வ ்த ்ராத்ந ஊவாநாஜ ்விஜ ்ாஶ-ஹுகஶஜவிஶெஷாவாயிகஉவவஜ ்ஜெ । வாரஶா த்ரெநா நிரஷஸஶஷாவஜ ்ஸ ் வஶஷஜெஹயாகாரவவஜஹாவெ ஜநாவ வஜ ்ஜெ । வ ்த ்ராத்ந ்வி ப ்ஹஶஜஃ க்விகவிகவ ்யாஜ்ஜெ “ஜஜஂப ்ஹாயாதீ” த ்ராஜள । கதஊவ “வாரஶாத்ர வாரஂப ்ஹொ”தி வரஜஶாரஸ ் க்விதவிஶெஷணா நிஜெஜஶஃ । வ ்த ்ராத்நஶ நி ஶஜாக்தாவாயெஃ ப ்ஹகஜ விஜ ்ஜெ “ஸவாநஜ ்ாயக ஜத”ஜதி ஶ ்ஜெஃ । கவிஜஷஸஜெ ்வ கஶஜநிஜிதகாஜஶஜநவஸிதியாநாஂ “தஜ்ஜாநி”தி ஜெகநிஜெஜெரா௨வ ்வவஜ ்ஜெ । கஜதா ஜீவஊ வாத்ர வஹஜெஜ வ ்திவாஜ ்தஜதி வ-ஹுவஜவக்ஷ உவ ்ஜெ “வவஜ த்ர வ ்வஜெவஜெஶாக” வவஜத்ர வவஜவிஜஶதி “வவஜஂவஜிஜஂ ப ்ஹொ”தி கஜாத்தயா வியெஶஂ வாரஂப ்ஜெஹவ । காதஃ? வ ்வஜொவஜெஶாக । தஜ்ஜகதஜகாஜிநா வவஜஂவஜிஜிதிவ ்வஜஃவஜ வஜெஶாக । யஸாஜஶஜநவஸிதியாஃ வெஜாஜெஷ வ ்வஜாஃ தஜெ வாத்ர ப ்ஹொதி வ ்தீயஜெ । வெஜாஜவ ்வஜகஜ வாரப ்ஹண ஊவ । “யஜெதாவாஜஶாநிஹஹுதாநி ஜாயஜெ”ஜத்ராஜிவெஜாஜெஷ வார ப ்ஹணஊவ வ ்வஜெஃ । தஸ ் ப ்ஹாஜிஷ்ஸஂபஹாவெ௨வ வ ்கா ரஹ-ஹுதஶரீரஶதாநாஂ ஜொஷாணாஂ வ ்காரிண ்ாத்ந ்ஸஂவஶஜாக

நிரவத்யஸ்வரூபஸ்ய நாநாவஸ்த்தி: । ஜீவாநாஞ்ச வ்யக்திஶரீரம் ஹி ஜ்ஞாநம் ஸநேத்ராநந்தாதாத்ம்யஸம்பவேந ஸாவுமாத்ரஸ்யாஸம்பாவிதக்வாத் । ஸதஸ்வஜகதாரணஸ்வயாதஸவுமாத்ரகஸ்ய பரப்ரஹ்மணைவ ஸம்பவாத் பரமேவ ப்ரஹ்மஸவாக்யே வ்யதிவாதயதே । “விவக்ஷிதகுணோபபத்தேஶ்ச” விவக்ஷிதாநாம் மேநாயகஸத்யஸங்கல்பத்வாதீநாம் குணாநாம் பரமாத்மந்யேவோபபத்தேஶ்ச । விவக்ஷிதத்வாம் தாத்பர்யவிஷயத்வம் । மேநாயகாதீநாஞ்ச “யதாகாஶஸ்தி(?)தோ நித்யம் வா(?)யு:” இதி வாக்யேந மேநாயகாதிகுணகோபாஸநேந தத்குணகப்ரஹ்மப்ராப்தி: பலமாவேதநேந பரப்ரஹ்மதாத்பர்யாவிஸம்பவாத் மேநாயகாதீநாம் தாத்பர்யவிஷயத்வலக்ஷணம் விவக்ஷிதத்வமவகம்யதே । “அநுபபத்தேஸ்து ந ஶாரீர:” । விவக்ஷிதாநாம் குணாநாம் ஶாரீரேऽநுபபத்தேஶ்ச ந ஶாரீரவிஷயமிதம் வாக்யமித்யர்த்த: । “கர்மகர்த்ருவ்யபதேஶாச்ச” “ஏதமித: ப்ரேத்யாபிஸம்பவிதாஸ்மீ”தி ப்ராப்யதயா பரம்ப்ரஹ்ம வ்யபதிஶ்யதே ப்ராப்த்ருதயா ச ஜீவ: । அத: ப்ராப்தா ஜீவ உபாஸக: । ப்ராப்யம் பரம்ப்ரஹ்மோபாஸ்யமிதி । “ஶப்தவிஶேஷாத்” “ஏஷ ம ஆத்மாந்தர்ஹ்ருதய” இதி ஶாரீரஷஷ்ட்யாநிர்திஷ்ட: உபாஸ்யஸ்து ப்ரதமயா । அதோ நோபாஸகஸ்ய ஜீவஸ்யோபாஸ்யத்வம் । “ஸ்ம்ருதேஶ்ச” “ஸர்வஸ்ய சாஹம் ஹ்ருதி ஸந்நிவிஷ்டோ மத்த: ஸ்ம்ருதிர்ஜ்ஞாநமபோஹநஞ்சே”தி ஸ்ம்ருதிஶ்சோபாஸ்யம் ஹ்ருதயகதமுபாஸகாத்பிந்நம் பரமாத்மாநம் தர்ஶயதி । “அர்பகௌகஸ்த்வாத்தத்வ்யபதேஶாச்ச நேதி சேந்ந நிசாய்யத்வாதேவம் வ்யோமவச்ச” । அல்பாயதநத்வாத் ஹ்ருதயகௌகஸ்த்வம் தத்வ்யபதேஶ: அல்பத்வவ்யபதேஶ: । “ஏஷ ம ஆத்மாந்தர்ஹ்ருதய” இதி அணீயஸி ஹ்ருதயாயதநே ஸ்தி(?)தத்வாத் “அணீயாந் வ்ரீஹேர்வா யவாத்வே”த்யாதிநா ஸ்வரூபேணாணீயஸ்த்வவ்யபதேஶாச்ச, நாயம் பரமாத்மா அபி து ஜீவ ஏவ । பரமாத்மநோऽல்பாயதநத்வாணுத்வயோ ரஸம்பவாதிதி சேத் । ந । ஏவம் நிசாய்யத்வாத் அல்பாயதநத்வாணுத்வாப்யாம் ததேவோபாஸ்யத்வஸம்பவாத் । வ்யோமவச்சேதம் ப்ரஹ்ம வ்யபதிஶ்யதே “ஜ்யாயாந் ப்ருதிவ்யா” இத்யாதிநா । அதஶ்ச ஜ்யாயஸ உபாஸ்யத்வசரணாத் ஜ்யாயஸ்த்வம் ஸ்வாபாவிகம் । அணீயஸ உபாஸ்யஶ்ரவணாதணீயஸ்த்வமௌபாதிகமித்யவகம்யதே । “ஸம்போகப்ராப்திரிதி சேந்ந வைஶேஷ்யாத்” । பரப்ரஹ்மணஶ்ஶரீராந்தர்வர்த்தித்வே தந்நிமித்தஸுகது:கோபபோகப்ராப்திரிதி சேந்ந । தயோரபஹதபாப்மாநபஹதபாப்மத்வக்ருதவிஶேஷஸம்பவாத் । அதோ ந ஜீவவத்போகப்ராப்திரிதி ஸ்திதம் । ப்ரக்ருத

𑌽𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌹 𑌸𑍍𑌮𑌾𑌹 𑌶𑌾𑌣𑍍𑌡𑌿𑌲𑍍𑌯𑌃 𑌶𑌾𑌣𑍍𑌡𑌿𑌲𑍍𑌯𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑍋𑌦𑌰𑌃 𑌕𑍋𑌶𑍋 𑌭𑍂𑌮𑌿𑌬𑍁𑌧𑍍𑌨𑍋 𑌨 𑌜𑍀𑌰𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌦𑌿𑌶𑍋 𑌹𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌰𑌕𑍍𑌤𑌯𑍋 𑌦𑍍𑌯𑍌𑌰𑌸𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌬𑌿𑌲𑌂 𑌸 𑌏𑌷 𑌕𑍋𑌶𑍋 𑌵𑌸𑍁𑌧𑌾𑌨𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍀 𑌦𑌿𑌗𑍍𑌜𑍁𑌹𑍂𑌰𑍍𑌨𑌾𑌮 𑌸𑌹𑌮𑌾𑌨𑌾 𑌨𑌾𑌮 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾 𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑍀 𑌨𑌾𑌮 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌚𑍀 𑌸𑍁𑌭𑍂𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌮𑍋𑌦𑍀𑌚𑍀 𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌵𑌤𑍍𑌸𑌃 𑌸 𑌯 𑌏𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌾𑌂 𑌵𑌤𑍍𑌸𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌨 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌰𑍋𑌦𑌂 𑌰𑍋𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌹𑌮𑍇𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌾𑌂 𑌵𑌤𑍍𑌸𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌮𑌾 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌰𑍋𑌦𑌂 𑌰𑍁𑌦𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌅𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌕𑍋𑌶𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇𑌽𑌮𑍁𑌨𑌾𑌽𑌮𑍁𑌨𑌾𑌽𑌮𑍁𑌨𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌂

𑌤𑌦𑌨𑍁𑌸𑌾𑌰𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌦𑍀𑌰𑍍𑌘𑌾𑌯𑍁𑌷𑍍𑌯𑌫𑌲𑌕𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍈𑌲𑍋𑌕𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌕𑍋𑌶𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑌾𑌰𑌭𑍍𑌯𑌤𑍇 — (𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑍋𑌦𑌰𑌃 𑌕𑍋𑌶𑍋 𑌭𑍂𑌮𑌿𑌬𑍁𑌧𑍍𑌨𑍋 𑌨𑌜𑍀𑌰𑍍𑌯𑌤𑌿) 𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌮𑍁𑌦𑌰𑌂 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸 𑌤𑌥𑍋𑌕𑍍𑌤𑌃 । 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌸𑍍𑌯𑍋𑌦𑌰𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌕𑍋𑌶 𑌇𑌵 𑌕𑍋𑌶𑌃 । 𑌕𑍋𑌶𑌸𑌾𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌕𑍋𑌶𑌃 । 𑌭𑍂𑌮𑌿𑌃 𑌬𑍁𑌧𑍍𑌨𑌃 𑌮𑍂𑌲𑌂 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌃 𑌭𑍂𑌮𑌿𑌬𑍁𑌧𑍍𑌨𑌃 । 𑌨𑌜𑍀𑌰𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌨𑌵𑌿𑌨𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌰𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌦𑌿𑌶𑍋 𑌹𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌰𑌕𑍍𑌤𑌯𑌃) 𑌸𑍍𑌰𑌕𑍍𑌤𑌯𑌃 𑌕𑍋𑌣𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌦𑍍𑌯𑍌𑌰𑌸𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌬𑌿𑌲𑌮𑍍) 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌂𑌬𑌿𑌲𑌮𑍍 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌂 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑌏𑌷 𑌕𑍋𑌶𑍋 𑌵𑌸𑍁𑌧𑌾𑌨𑌃) 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌫𑌲𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌵𑌸𑍁 𑌧𑍀𑌯𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌸𑍁𑌧𑌾𑌨𑌃 । (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑌮𑍍) 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌕𑌤𑍃𑌫𑌲𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌂 𑌇𑌦𑌂 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌕𑍋𑌶𑍇 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍀 𑌦𑌿𑌗𑍍𑌜𑍁𑌹𑍂𑌰𑍍𑌨𑌾𑌮 𑌸𑌹𑌮𑌾𑌨𑌾 𑌨𑌾𑌮 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰𑍈𑌲𑍋𑌕𑍍𑌯𑌕𑍋𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍀 𑌦𑌿𑌕𑍍 𑌸𑌾 𑌜𑍁𑌹𑍂𑌰𑍍𑌨𑌾𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵𑌾𑌵𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌵𑌤𑍍𑌸𑌃) 𑌵𑌾𑌯𑍋𑌰𑍍𑌦𑌿𑌕𑍍𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌵𑌤𑍍𑌸𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । (𑌸𑌯𑌏𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌾𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌨𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌰𑍋𑌦𑌂𑌰𑍋𑌦𑌿𑌤𑌿) 𑌦𑌿𑌗𑍍𑌵𑌤𑍍𑌸𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌕𑌃 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌨𑌾𑌶𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌰𑍋𑌦𑌂 𑌰𑍋𑌦𑌨𑌂 𑌕𑌰𑍋𑌤𑌿 । 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑌿𑌵𑌿𑌷𑌯𑌂 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌰𑍋𑌦𑌂 𑌰𑍋𑌦𑌿𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌃 । 𑌰𑍋𑌦𑌿𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌣𑌮𑍁𑌲𑌂𑌤𑌾𑌵𑌾 । (𑌸𑍋𑌽𑌹𑌮𑍇𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌾𑌂 𑌵𑌤𑍍𑌸𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌮𑌾𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌰𑍋𑌦𑌂𑌰𑍁𑌦𑌮𑍍) 𑌸𑌃 𑌤𑌥𑌾𑌵𑌿𑌧𑍋𑌪𑌾𑌸𑌕𑍋𑌽𑌹𑌮𑍇𑌵𑍇𑌤𑌥𑌾𑌵𑌿𑌧𑌾𑌪𑌾𑌸𑌨𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌯 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌰𑍋𑌦𑌨𑌾𑌭𑌾𑌵𑌂 𑌫𑌲𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑍍𑌥𑌯𑌾𑌨𑍍𑌚𑌕𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌅𑌥 𑌕𑍋𑌶𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌙𑍍𑌗𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑌨𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑌾𑌹 — (𑌅𑌰𑌿

வ்ருவஷெ்்ஜ்ஜீநாஜீநாஜீநா ஹரிஃவ்ருவஷெ்்ஜீநாஜீநாஜ் ஜீநா ஹாவஃ வ்ருவஷெ்்ஜீநாஜீநாஜீநா ஷ்வஃ வ்ருவஷெ்்ஜ் ஜீநாஜீநாஜீநா ॥ ॥ ௧ ॥

ஸ யதவொவம் வ்ராணம் வ்ருவஷ்் ஐதி வ்ராணொவா ஐதம் ஸ வரும் ஹரிதம் யதிதம் கிஞ தமேவ தஜ்வ்ராவக்ஷி ॥ ॥ ௨ ॥

சமு யதவொவம் ஹரிஃ வ்ருவஷ்் ஐதி வ்யஶீவம் வ்ருவஷ்்ஜ் ஞரிக்ஷம் வ்ருவஷெ்் ஶிவம் வ்ருவஷ்் ஐதெ்்வ தஷவொவஷ ॥ ௩ ॥

ஸமு யதவொவம் ஹாவஃ வ்ருவஷ்் ஐத்்ஷ்ணம் வ்ருவஷெ்் வாயும் வ்ருவஷ்் ஸூஷித்்ம் வ்ருவஷ்் ஐதெ்்வ தஷவொவஷ ॥ ॥ ௪ ॥

ஸமு யதவொவமு ஷ்வஃ வ்ருவஷ்் ஐத்்வ்ஜஷம் வ்ருவஷெ்் யஜு வெதம் வ்ருவஷெ்் ஸாமவெதம் வ்ருவஷ்் ஐதெ்்வ தஷவொவம் தஷவொவஷ ॥ ॥ ௫ ॥

ஐதி த்ருதீயவ்ருவாகெ வஞுதஶஃ வஃஃ ॥

வாராஷோ வாவ யஜுஷஸ்் யாநி வதாவிருமுஶதிவஷுா

ஷம்கொஶம் வ்ருவஷெ்்ஜீநாஜீநாஜீநா) ஸரிஷம் ஸவிநாஶம் கொஶம் வ்ருவஷெ்) । ஸஜீநாஜீநாஜீநேதி த்ரிஃவாத்ருஸ்்நாஜீத்ர ஹாதி । ஸஜீநா வாதெ்ரணஹெதநா ஸரிஷம்கொஶம் வ்ருவஷ்்ஐத்்யமுஃ । வஶவஜீத்ரத்ராவி । (வ்ராணம்வ்ருவஷெ்்ஜீநாஜீநாஜ் ஜீநேத்்ராதி ॥) ॥ ௧ ॥

வொாக்ஷம்த்ராநு ஷ்யயெவ வ்்ராவஷெ । தத்ர வ்யஜீம்த்ருஸ்் கொஶவிஷயஸ்் வரிவுவெவ வ்்ராவ்்ாதஸா ஜீதீயாஶீநு வ்்ராவஷெ— (ஸயதவொவம்வ்ராணம் வ்ருவஷ்்ஐதி வ்ராணொவா ஐதம் ஸவரும்ஹரிதம் யதிதம்கிஞெத்்ராதி ॥) வொஜஷம்வ்ராணம் வ்ருவஷ்்ஐதி யஷவநவெொ வம் தெநவவநெந வ்ராணாத்மகம் ஸவரும்ஜகஜ் வ்ராவக்ஷி வ்ருவணொஜ் ஹவதித்்யமுஃ ॥ ॥ ௨ ॥

(ஸமுயதவொவம்ஹரிஃவ்ருவஷ்்ஐதி வ்யஶீவம் வ்ருவஷெ்்ஐத்்ராதி॥) ஹரிஃவ்ருவஷ்்ஐத்்ஸ்் ஜீம்த்ருஸ்் தீநுஸொகாநு வ்ருவஷ்்ஐத்்யமு ஐத்்யமுஃ ॥ ॥ ௩ ॥

(ஸமுயதவொவம்ஹாவஃவ்ருவஷ்்ஐதி ஸூஷ்ணம் வ்ருவஷெ்்ஐத்்ராதி ॥) ஷ்வஷ்ஷ ॥ ॥ ௪ ॥

(தஷவொவம் தஷவொவஷிதி ॥) விராக்திவிருஷ்்ாவஸாவ்த்்யமுா ॥ ௫ ॥

ஐதி த்ருதீயவ்ருவாகெ வஞுதஶவஞ்ஹாஷ்்ஷ ॥

ஶீவமுாயாஷ்ஷமகவாராஷவிஷ்்ா வ்ருஷ்ரியதெ— (வாரா ஷொவாவயஜுஐதி ॥) வாராஷஃ ஷ்ஷீநு யஜுஷ்ருஷிம் ஸாயமுாதித்

𑌣𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑍀 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌸𑌵𑍋𑌽𑌨𑍍𑌵𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌵𑌾𑌵 𑌵𑌸𑌵 𑌏𑌤𑍇 𑌹𑍀𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌸𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑌂 𑌚𑍇𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌯𑌸𑌿 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍁𑌪𑌤𑌪𑍇𑌤𑍍 𑌸 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌵𑌸𑌵 𑌇𑌦𑌂 𑌮𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌂 𑌸𑌵𑌨𑌮𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌤𑌨𑍁𑌤𑍇𑌤𑌿 𑌮𑌾𑌹𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌸𑍂𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌵𑌿𑌲𑍋𑌪𑍍𑌸𑍀𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌧𑍈𑌵 𑌤𑌤 𑌏𑌤𑍍𑌯𑌗𑌦𑍋 𑌹 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌶𑍍𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌿𑌂𑌶𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌣𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌂 𑌸𑌵

𑌯𑍁𑌃 । 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑌾𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌮𑌾𑌹 — (𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌣𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌂) 𑌷𑍋𑌡𑌶𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌵𑌰𑍍𑌷𑌶𑌤𑌜𑍀𑌵𑌿𑌤𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌯𑍁𑌷𑍇 𑌆𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌣𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌤𑌦𑍍𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌮𑌾𑌹 — (𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑍀 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌂) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑍀𑌛𑌨𑍍𑌦𑌸𑍍𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑍀𑌛𑌨𑍍𑌦𑌸𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌵𑌰𑍍𑌷𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑍋𑌪𑍋 𑌯𑍁𑌜𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌸𑌵𑍋𑌽𑌨𑍍𑌵𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌾𑌃) 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌵𑌸𑌵𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌨𑍁𑌗𑌤𑌾𑌃 । 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌯𑌜𑍍𑌞𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌸𑍍𑌵𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌵𑌸𑍂𑌨𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌤𑌿 — (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌵𑌾𑌵 𑌵𑌸𑌵𑌃) 𑌵𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌵𑌧𑌾𑌰𑌣𑍇 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌸𑍁𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌮𑌾𑌹 — (𑌏𑌤𑍇 𑌹𑍀𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌸𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿) 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 [illegible] 𑌵𑌾𑌸𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌤𑌂 𑌚𑍇𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌯𑌸𑌿 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍁𑌪𑌤𑌪𑍇𑌤𑍍) 𑌤𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌂 𑌚𑍇𑌤𑍍 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌯𑌸𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍇 𑌵𑌯𑌸𑌿 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍 𑌰𑍋𑌗𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌉𑌪𑌤𑌪𑍇𑌤𑍍 𑌬𑌾𑌧𑍇𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌵𑌸𑌵 𑌇𑌦𑌂 𑌮𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌂𑌸𑌵𑌨𑌮𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌤𑌨𑍁𑌤𑍇𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌤𑌦𑌾 𑌇𑌦𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌸𑌃 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕𑌃 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌜𑌪𑍇𑌤𑍍 । 𑌹𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌃 𑌵𑌸𑌵𑌃 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌮𑌾𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌇𑌦𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌸𑌵𑌨𑍇𑌨𑌾𑌵𑌿𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍁𑌤 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌸𑍍𑌸𑌵𑌨𑌾𑌭𑌿𑌮𑌾𑌨𑌿𑌨𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌸𑍂𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋𑌽𑌹𑌂 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌰𑍂𑌪𑍋𑌽𑌹𑌂 (𑌮𑌾 𑌵𑌿𑌲𑍋𑌪𑍍𑌸𑍀𑌯) 𑌮𑌾 𑌵𑌿𑌨𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌮𑌾𑌦𑍃𑌶𑍋 𑌮𑌾 𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌮𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌵𑌾 । 𑌇𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌜𑌪𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌉𑌦𑍍𑌧𑍈𑌵 𑌤𑌤 𑌏𑌤𑍍𑌯𑌗𑌦𑍋 𑌹 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌤𑌤𑌃 𑌉𑌪𑌤𑌾𑌪𑌾𑌤𑍍 𑌉𑌦𑍇𑌤𑌿 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 । 𑌅𑌗𑌦𑍋 𑌨𑍀𑌰𑍋𑌗𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । [illegible] ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌶𑍍𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌿𑌂𑌶𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌵𑌾𑌵

𑌨𑌂 𑌚𑌤𑍁𑌶𑍍𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌿𑌂𑌶𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑍁𑌪𑍍 𑌤𑍍𑌰𑍈𑌷𑍍𑌟𑍁𑌭𑌂 𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌂 𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌵𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌵𑌾𑌵 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾 𑌏𑌤𑍇 𑌹𑍀𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌰𑍋𑌦𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌤𑌂 𑌚𑍇𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌯𑌸𑌿 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍁𑌪𑌤𑌪𑍇𑌤𑍍𑌸 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾 𑌇𑌦𑌂 𑌮𑍇 𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌂 𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑌵𑌨𑌮𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌤𑌨𑍁𑌤𑍇𑌤𑌿 𑌮𑌾𑌹𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌵𑌿𑌲𑍋𑌪𑍍𑌸𑍀𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌧𑍈𑌵 𑌤𑌤 𑌏𑌤𑍍𑌯𑌗𑌦𑍋 𑌹 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌾𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌿𑌂𑌶𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌣𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑌵𑌨𑌮𑌷𑍍𑌟𑌾𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌿𑌂𑌶𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾 𑌜𑌗𑌤𑍀 𑌜𑌾𑌗𑌤𑌂 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑌵𑌨𑌂 𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌵𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌾𑌃𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌵𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌏𑌤𑍇𑌹𑍀𑌦𑌂𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌦𑌦𑌤𑍇 ॥ ௫ ॥

𑌤𑌂 𑌚𑍇𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌯𑌸𑌿 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍁𑌪𑌤𑌪𑍇𑌤𑍍𑌸 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌇𑌦𑌂 𑌮𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑌵𑌨𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌤𑌨𑍁𑌤𑍇𑌤𑌿 𑌮𑌾𑌹𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌵𑌿𑌲𑍋𑌪𑍍𑌸𑍀𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌧𑍈𑌵 𑌤𑌤 𑌏𑌤𑍍𑌯𑌗𑌦𑍋 𑌹𑍈𑌵 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌏𑌤𑌦𑍍𑌧 𑌸𑍍𑌮 𑌵𑍈 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌹 𑌮𑌹𑌿𑌦𑌾𑌸 𑌐𑌤𑌰𑍇𑌯𑌃 𑌸 𑌕𑌿𑌂 𑌮

𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾 𑌏𑌤𑍇 𑌹𑍀𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌰𑍋𑌦𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿) 𑌯𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌾𑌣𑍇 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌾𑌮𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌮𑌂 𑌵𑌿𑌷𑌯𑌪𑍍𑌰𑌾𑌵𑌣𑍍𑌯𑌜𑌨𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌬𑌾𑌨𑍍𑌧𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌰𑍋𑌦𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵𑍈𑌷𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

(𑌤𑌂 𑌚𑍇𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌯𑌸𑌿 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍁𑌪𑌤𑌪𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌯𑌸𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌶𑍍𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌿𑌂𑌶𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌦𑍂𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌂 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌾𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌿𑌂𑌶𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌷𑌮𑌧𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇) 𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌿𑌨𑌸𑌵𑌨𑍇𑌶𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌾𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌿𑌂𑌶𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌵𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌏𑌤𑍇 𑌹𑍀𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌦𑌦𑌤𑍇) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌷𑌯𑌜𑌾𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

(𑌤𑌂 𑌚𑍇𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌯𑌸𑌿 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍁𑌪𑌤𑌪𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌯𑌸𑌿 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌾𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌿𑌂𑌶𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌦𑍂𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌂 𑌷𑍋𑌡𑌶𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌶𑌤𑌵𑌰𑍍𑌷𑌮𑌧𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑌵𑌨𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌤𑌨𑍁𑌤𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑌵𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌮𑌾𑌯𑍁𑌃 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌵𑌸𑌾𑌨𑌪𑌰𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍁𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇) 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑌵𑌨𑌸𑍍𑌵𑌾𑌮𑌿𑌨𑌾𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

(𑌏𑌤𑌦𑍍𑌧 𑌸𑍍𑌮 𑌵𑍈 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌹 𑌮𑌹𑌿𑌦𑌾𑌸 𑌐𑌤𑌰𑍇𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌹𑍇 𑌰𑍋𑌗 । 𑌸𑌃 𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌮𑍇 𑌏𑌤𑌂 𑌕𑌿𑌂 𑌕𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌤𑌤𑍍 𑌏𑌵𑌂𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌉𑌪𑌤𑌪𑌸𑌿 । 𑌯𑍋𑌽𑌹𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌃 𑌕𑍃𑌤𑍇𑌨𑌾𑌨𑍇𑌨𑍋𑌪

𑌸 𑌕𑌿𑌂 𑌮 𑌏𑌤𑌦𑍁𑌪𑌤𑌪𑌸𑌿 𑌯𑍋𑌽𑌹𑌮𑌨𑍇𑌨 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌯𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 𑌸 𑌹 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌶𑌤𑌮𑌜𑍀𑌵𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰 𑌹 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌶𑌤𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌸 𑌯𑌦𑌶𑌿𑌶𑌿𑌷𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍𑌪𑌿𑌪𑌾𑌸𑌤𑌿 𑌯𑌨𑍍𑌨 𑌰𑌮𑌤𑍇 𑌤𑌾 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍀𑌕𑍍𑌷𑌾𑌃 ॥ ௧ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌶𑍍𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍𑌪𑌿𑌬𑌤𑌿 𑌯𑌦𑍍𑌰𑌮𑌤𑍇 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌸𑌦𑍈𑌰𑍇𑌤𑌿 ॥ ௨ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍍𑌧𑌸𑌤𑌿 𑌯𑌜𑍍𑌜𑌕𑍍𑌷𑌤𑌿 𑌯𑌨𑍍𑌮𑍈𑌥𑍁𑌨𑌂 𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌶𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍈𑌰𑍇𑌵 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌿 ॥ ௩ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌤𑌪𑍋 𑌦𑌾𑌨𑌮𑌾𑌰𑍍𑌜𑌵𑌮𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌵𑌚𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌤𑌾 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾𑌃 ॥ ௪ ॥

𑌤𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿 𑌨 𑌮𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿 । 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌦𑍁𑌦𑍍𑌯𑌮𑍋 𑌵𑍃𑌥𑍈𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌏𑌤𑌦𑍍 𑌵𑍈 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌰𑍍𑌷𑌿𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑌮𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑌰𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌐𑌤𑌰𑍇𑌯𑌃 𑌮𑌹𑌿𑌦𑌾𑌸𑌨𑌾𑌮𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌰𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌰 𑌯𑍋𑌜𑍍𑌯𑌮𑍍 । (𑌸 𑌹 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌶𑌤𑌮𑌜𑍀𑌵𑌤𑍍) 𑌸𑌃 𑌮𑌹𑌿𑌦𑌾𑌸𑌃 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌾𑌧𑌿𑌕𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌶𑌤𑌮𑌜𑍀𑌵𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌤𑌦𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌧𑌿𑌕𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌦𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌡𑍍𑌡𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌫𑌲𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌨𑌿𑌶𑍍𑌚𑌯𑌵𑌤𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌫𑌲𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌅𑌨𑍍𑌯𑍋𑌽𑌪𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌤𑍍 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌶𑌤𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌪𑍍𑌰 𑌹 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌶𑌤𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦) 𑌸𑍋𑌽𑌪𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌤𑌥𑌾 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑌾𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌯𑌤𑌿 — (𑌸 𑌯𑌦𑌶𑌿𑌶𑌿𑌷𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍𑌪𑌿𑌪𑌾𑌸𑌤𑌿 𑌯𑌨𑍍𑌨 𑌰𑌮𑌤𑍇 𑌤𑌾 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍀𑌕𑍍𑌷𑌾) 𑌅𑌶𑌨𑌾𑌯𑌾𑌪𑌿𑌪𑌾𑌸𑌾𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌾𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌦𑍁𑌃𑌖𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌦𑍀𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌕𑍍𑌲𑍃𑌪𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௧ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌶𑍍𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍𑌪𑌿𑌬𑌤𑌿 𑌯𑌦𑍍𑌰𑌮𑌤𑍇 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌸𑌦𑍈𑌰𑍇𑌤𑌿) 𑌅𑌶𑌨𑌪𑌾𑌨𑌰𑌤𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌯𑍋𑌵𑍍𑌰𑌤𑌾𑌦𑌿𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋𑌪𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌸𑌦𑍈𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌉𑌪𑌸𑌦𑍍𑌭𑌿𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌮𑍇𑌤𑌿 । 𑌉𑌪𑌸𑌦𑍍𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌸𑍍𑌸𑌾 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௨ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍍𑌧𑌸𑌤𑌿 𑌯𑌜𑍍𑌜𑌕𑍍𑌷𑌤𑌿 𑌯𑌨𑍍𑌮𑍈𑌥𑍁𑌨𑌂 𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌶𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍈𑌰𑍇𑌵 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌹𑌾𑌸𑌭𑌕𑍍𑌷𑌣𑌮𑍈𑌥𑍁𑌨𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌶𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌮𑍇𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௩ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌤𑌪𑍋𑌦𑌾𑌨𑌾𑌰𑍍𑌜𑌵𑌾𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾𑌸𑌤𑍍𑌯𑌵𑌚𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌸𑍍𑌸𑌾 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌪𑍋𑌷𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ௪ ॥

[illegible]

तत्रैते द्वे ऋचौ भवतः ॥ ॥௬॥

आदित्प्रत्नस्य रेतसः उद्वयं तमसस्परि ज्योतिः पश्यन्त उत्तरꣳस्वः पश्यन्त उत्तरं देवं देवत्रा सूर्यमगन्म ज्यो

ब्रह्मविषये एतौ ऋचौ मन्त्रौ भवत इत्यर्थः ॥ ॥ ௬ ॥

(आदित्प्रत्नस्य रेतस इति ॥) तयोरृचोरयमाद्यो मन्त्रः प्रतीकेन गृहीतः । आदित्प्रत्नस्य रेतसः ज्योतिः पश्यन्ति वासरं परो यदिध्यते दिवीति । अयमर्थः । प्रत्नस्य पुरातनस्य रेतसः जगद्बीजभूतस्याव्यक्तस्य आदित् आदिभूतम् । संसारसन्तमसनिवारकतया ज्योतिश्शब्दितं परं ब्रह्म 'सदा पश्यन्ति सूरयः' इति श्रुत्या नित्यसूरयः वासरं नित्यप्रकाशरूपं सर्वकालं पश्यन्तीत्यर्थः । यत् ज्योतिः 'अथ यदतः परो दिवो ज्योतिर्दीप्यते' इति श्रुत्या दिवि परमव्योमके परकेन इध्यते निरतिशयदीप्तियुक्तविग्रहयुक्तमित्यर्थः । (उद्वयं तमसस्परि ज्योतिः पश्यन्त उत्तरं स्वः पश्यन्त उत्तरमित्यादि ॥) तमसः प्रकृतेः परस्तात् उत्तरं ज्योतिः परब्रह्म परिपश्यन्तः । उत्तरं सर्वलोकोर्ध्वं स्वः परमव्योमकं परिपश्यन्तः । अत्र परिपश्यन्त इत्यत्र हेत्वर्थे शतृप्रत्ययः । परमव्योमकस्य तद्गतपरमात्मनश्च दर्शनायेति भावः । देवत्रा देवेषु । 'देवमनुष्य' इत्यादिना सप्तम्यर्थे त्राप्रत्ययः । देवं द्योतमानम् । उत्तरं अविरादिसर्वभूतम् । सूर्यरूपं ज्योतिर्मयम् उदगन्म उद्गत्य प्राप्ताः स्म इत्यर्थः । (ज्योतिरुत्तममिति ज्योतिरुत्तममिति ॥) द्विरभ्यासो यज्ञकल्पनासमाप्त्यर्थः । अतस्तत्रोक्तवाक्यविषयकमधिकरणं चिन्त्यते गुणोपसंहारपादे । तैत्तिरीयके—"तस्यैवं विदुषो यज्ञस्यात्मा यजमानः श्रद्धा पत्नी शरीरमिध्ममुरो वेदिर्लोमानि बर्हिर्वेदः शिखा हृदयं यूपः काम आज्यं मन्युः पशुस्तपोऽग्निर्दमः शमयिता दक्षिणा वाग्घोता प्राण उद्गाता चक्षुरध्वर्युर्मनो ब्रह्मा श्रोत्रमग्नीत् यावद्ध्रियते सा दीक्षा यदश्नाति यत्पिबति तदस्य सोमपानं यद्रमते तदुपसदो यत्संचरत्युपविशत्युत्तिष्ठते च स प्रवर्ग्यो यन्मुखं तदाहवनीयो यदस्य विज्ञानं तज्जुहोति यत्सायंप्रातरत्ति तत्समिधं यत्सायंप्रातर्मध्यंदिनञ्च तानि सवनानि ये अहोरात्रे ते दर्शपूर्णमासौ येऽर्धमासाश्च मासाश्च ते चातुर्मास्यानि य ऋतवस्ते पशुबन्धाः" इति श्रुतायाः पुरुषविद्यायाः "पुरुषो वाव यज्ञः" इति छान्दो

तिरुत्तममिति ज्योतिरुत्तममिति ॥ ॥ ७ ॥

इति तृतीयाध्याये सप्तदशः खण्डः ॥

मनो ब्रह्मेत्युपासीतेत्यध्यात्ममथाधिदैवतमाका

प्रकृता पुरुषविद्या [illegible], पुरुषविद्येति समाख्या कृता पुरुषसंबन्धिषु यज्ञावयवकल्पनासाम्यात्, [illegible] साम्यादिति पूर्वपक्षे प्राप्त उच्यते— “पुरुषविद्यायामिव चेतरेषामनाम्नानात्”। उभयत्राम्नातयोः पुरुषविद्ययोः [illegible] विद्याभेदोऽस्त्येव। कुतः? इतरेषामनाम्नानात्। “[illegible] तानि सवनानि” इत्यादीनां तैत्तिरीयकाम्नातानां छान्दोग्येऽनाम्नानात्। [illegible] पुरुषस्यैव छान्दोग्ये सवनत्वाम्नानात्, छान्दोग्यश्रुताशिशिषादीनां दीक्षादिरूपेण कल्पनस्य तैत्तिरीयकेऽदर्शनात्, यजमानपत्न्यादिरूपकल्पनानां भिन्नभिन्नत्वात्, छान्दोग्ये “पुरुषो वाव यज्ञः” इति श्रुतस्य पुरुषे यज्ञत्वरूपणस्य तैत्तिरीयकेऽदर्शनाच्च, विद्याभेद एव। न च “तस्यैवं विदुषो यज्ञस्य” इत्यत्र षष्ठ्याः सामानाधिकरण्याश्रयणेन पुरुषे यज्ञत्वरूपणं तैत्तिरीयकेऽप्यस्तीति वाच्यम्। पुरुषस्यैव यज्ञत्वे तस्यैव यजमानत्वं विरुद्धम्। यज्ञयजमानयोर्भेदनियमात्। किञ्च पुरुषे यज्ञत्वरूपणे हि विदुषो यज्ञस्य यजमानश्चेत्यवकल्प्यं स्यात्, [illegible] तया “विदुषो यज्ञस्यात्मा यजमान” इति। अतो विदुषो यज्ञस्येति व्यधिकरणषष्ठ्येव। विद्वत्संबन्धियज्ञस्येत्यर्थः। ततश्च [illegible] इति न्यायेन पुरुषस्य यज्ञत्वरूपणैकरूप्याभावाद्विद्याभेद एव। किञ्च छान्दोग्याम्नातायाः पुरुषविद्यायाः “प्र ह षोडशं वर्षशतं जीवति” इति षोडशाधिकवर्षशतजीवनं फलमाम्नातम्। तैत्तिरीयकाम्नातायाः पुरुषविद्यायाः “ब्रह्मणे त्वा महस ओमित्यात्मानं युञ्जीत” इति पूर्वानुवाकविहितायाः ब्रह्मविद्यायाः “ब्रह्मणो महिमानमाप्नोति” इति ब्रह्मप्राप्तिफलिकायाः [illegible] ब्रह्मविद्याङ्गतया ब्रह्मप्राप्तिफलकत्वमेव। अतः फलभेदाच्च पुरुषविद्ययोर्भेद इति सिद्धान्तितम्। [illegible] ॥ ७ ॥

इति तृतीयाध्याये सप्तदशखण्डभाष्यम् ॥

अध्यात्मं मनसि आधिदैवतमाकाशे च ब्रह्मदृष्टिर्विधी

𑌶𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌭𑌯𑌮𑌾𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌚𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌚 ॥ ௧ ॥

𑌤𑌦𑍇𑌤𑌚𑍍𑌚𑌤𑍁𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌪𑌾𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌶𑍍𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑌾𑌦 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌮𑌥𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌮𑌗𑍍𑌨𑌿𑌃 𑌪𑌾𑌦𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌃 𑌪𑌾𑌦 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌾𑌦𑍋 𑌦𑌿𑌶𑌃 𑌪𑌾𑌦 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌭𑌯𑌮𑍇𑌵𑌾𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌚𑍈𑌵𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌚 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌵𑌾𑌗𑍇𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 𑌸𑍋𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌨𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌚 𑌤𑌪𑌤𑌿 𑌚 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌚 𑌤𑌪𑌤𑌿 𑌚 𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌯𑌶𑌸𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌚𑌸𑍇𑌨 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌏𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 𑌸 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌨𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌚 𑌤𑌪𑌤𑌿 𑌚 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌚 𑌤𑌪𑌤𑌿 𑌚 𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌯𑌶𑌸𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌚𑌸𑍇𑌨 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍌 — (𑌮𑌨𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 ॥) 𑌆𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌉𑌪𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌤𑌦𑍇𑌤𑌚𑍍𑌚𑌤𑍁𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮) 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌤𑍍 𑌮𑌨𑍋𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌚𑌤𑍁𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑌥𑌂 𑌮𑌨𑍋𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌷𑍍𑌪𑌾𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — (𑌵𑌾𑌕𑍍𑌪𑌾𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑌾𑌦 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌮𑍍) 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌞𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌣𑌾𑌂 𑌮𑌨𑍋𑌨𑌿𑌯𑌾𑌮𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌮𑌨𑌃𑌪𑌾𑌦𑌤𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌸𑍋 𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌮𑍍 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । (𑌅𑌥𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌮𑍍) 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । (𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌃 𑌪𑌾𑌦𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌃 𑌪𑌾𑌦 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌾𑌦𑍋 𑌦𑌿𑌶𑌃 𑌪𑌾𑌦 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌗𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌦𑌯𑌶𑍍𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌰𑍂𑌪𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌦𑌰𑍂𑌪𑌾𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌾 𑌉𑌪𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌭𑌯𑌮𑍇𑌵𑌾𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌞𑍍𑌚𑍈𑌵𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌞𑍍𑌚𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌵𑌾𑌗𑍇𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 𑌸𑍋𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌨𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌚 𑌤𑌪𑌤𑌿 𑌚) 𑌅𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑌸𑍋 𑌵𑌾𑌗𑍇𑌵 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 । 𑌸𑍋𑌽𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌰𑍂𑌪𑌾𑌕𑌾𑌶𑌪𑌾𑌦𑌤𑌯𑌾 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌨𑌾𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌨𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌕𑍇𑌨 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌤𑍇 । 𑌤𑌪𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌸𑌾𑌹𑍀𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । "𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌾𑌗𑍍𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑍁𑌖𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌵𑌿𑌶"𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌯𑌾 𑌵𑌾𑌗𑌧𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌤𑌦𑌧𑍀𑌨𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । (𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌚 𑌤𑌪𑌤𑌿 𑌚 𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌯𑌶𑌸𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌚𑌸𑍇𑌨 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦) 𑌵𑌿𑌤𑌰𑌣𑌵𑌿𑌕𑍍𑌰𑌮𑌹𑍇𑌤𑍁𑌭𑍇𑌦𑌾𑌤𑍍 𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑌿𑌯𑌶𑌸𑍋𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦𑌃 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌚𑌸𑌂 𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌾𑌧𑍍𑌯𑌯𑌨𑌸𑌮𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥

(𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌏𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 𑌸 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌯𑍋𑌰𑍇𑌕𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

चक्षुरेव ब्रह्मणश्चतुर्थः पादः स आदित्येन ज्योतिषा भाति च तपति च भाति च तपति च कीर्त्या यशसा ब्रह्मवर्चसेन य एवं वेद ॥ ५ ॥

श्रोत्रमेव ब्रह्मणश्चतुर्थः पादः स दिग्भिर्ज्योतिषा भाति च तपति च भाति च तपति च कीर्त्या यशसा ब्रह्मवर्चसेन य एवं वेद य एवं वेद ॥ ६ ॥

इति तृतीयप्रपाठके अष्टादशः खण्डः ॥

आदित्यो ब्रह्मेत्यादेशस्तस्योपव्याख्यानमसदेवेदमग्र आसीत् तत्सदासीत्तत्समभवत्तदाण्डं निरवर्तत तत्संवत्सरस्य मात्रामशयत तन्निरभिद्यत ते आण्डकपाले रजतं च सुवर्णं चाभवताम् ॥ १ ॥

तद्यद्रजतं सेयं पृथिवी यत्सुवर्णं सा द्यौर्यज्ज

(चक्षुरेव ब्रह्मणश्चतुर्थः पादः आदित्येनेत्यादि ॥) आदित्यस्य चक्षुरधिष्ठातृत्वादिति भावः ॥ ५ ॥

(श्रोत्रमेव ब्रह्मणश्चतुर्थः पादो दिग्भिरित्यादि ॥) "दिशः श्रोत्रं भूत्वा कर्णौ प्राविशन्" इति श्रुतेर्दिशां श्रोत्राधिष्ठातृत्वादिति भावः । अवशिष्टं स्पष्टार्थम् । (य एवं वेद य एवं वेदेति ॥) द्विरुक्तिर्विद्यासमाप्त्यर्था ॥ ६ ॥

इति तृतीयप्रपाठके अष्टादशखण्डभाष्यम् ॥

पञ्चधादित्ये ब्रह्मणः पादा उक्ताः । अथ तस्मिन्नखण्डब्रह्मदृष्टिं विधत्ते — (आदित्यो ब्रह्मेत्यादेशः) आदित्यो ब्रह्मेत्युपदेशः क्रियत इत्यर्थः । (तस्योपव्याख्यानम्) क्रियत इति शेषः । (असदेवेदमग्र आसीत्) इदं जगदग्रे असत् अव्याकृतनामरूपमेवासीत् । (तत्सदासीत्) तत् अव्याकृतनामरूपं जगत् संस्थानरूपेण कार्याभिमुखमासीत् । (तत्समभवत्) ईषदुद्भूतनामरूपमेव व्याकरणोन्मुखं संहृतमिव बीजं क्रमेण उच्छूनमभवदित्यर्थः । (तदाण्डं समवर्तत) अण्डं संवृत्तमित्यर्थः । आण्डमिति छान्दसो दीर्घः । (तत्संवत्सरस्य मात्रामशयत) संवत्सरस्य कालस्य मात्रां परिमाणमेकरूपतया अशयत स्थितं बभूवेत्यर्थः । (तन्निरभिद्यत) संवत्सरकालादूर्ध्वं तदण्डं निर्भिन्नमभवत् । (ते आण्डकपाले इत्यादि ॥) ते आण्डकपाले अण्डकपाले रजतं सुवर्णं चेत्येकैकमभवतामित्यर्थः ॥ १ ॥

(तद्यद्रजतं सेयं पृथिवी) यद्रजतमयं कपालं तत्पृथिव्यात्मना अवस्थितमधोऽण्डकपालमित्यर्थः । (यत्सुवर्णं सा

ராய்ேத வவுதா யதூ்ஷு ஷ்வ ெ8ெவா நீஹாெராயா யாநய
ஷா நெத்ரா யஆாஷெய8்ஷகஷ்வ வ8்உ்ஃ ॥ ॥ உ ॥

அய யத்தஜாயத ெவாzவாவாதித்ஷ்ம் ஜாய8ாநம் ெவாஷா
உஷ்ஷெவாzநஷதிஷ்டு வவுராணிவ ஹஷதாநி வவெவுவ
காரோவ்ஷாதெவ்ாஷயம் வ்தி வ்த்ாயநம் வ்திெவாஷா உ
ஷஷெவாzநஷதிஷ்டி வவுராணிவ ஹஷதாநி வவெவுெவவ
கா8ாஃ ॥ ॥ ரு ॥

வயவணதெ8வம் விஆநாதித்ம் ஹ்ஷதூ்வாெஷzஷ்ா
ெரா ஹ யெதநஶ வாயெவா ெவாஷா ருவமஷ்ய்ர்வவ நி

த்ளாஃ) வ்வண்8யகவாஷம் த்்ஷொெகாவஷக்ஷிதஷஷகவாஷ ்ம்ஃ ।
(யஜராய்ெதவவுதாஃ) ஜராய் மஹுவரிவெஷநஷ । சுணவ்ஜக
ஸ்ஹாவதுஜாயாம் யாஃ ஷுஷஷமஹுவரிவெஷநவிராஃ ெத வவுதாவ
ஹவ்ரித்ஜயுஃ । (யதூ்ஷும்ஷ8ெவா நீஹாராஃ) யதூ் ஷும் வஷக்ஷம்
மஹுவரிவெஷநஷ, தநெவவஹிதம்ஹி8ஷ । (யாய8நயஷாதூ்ஃ)
யாநயஃ விராஜதூ்ஜயுஃ । (யஆாெஷயூ8்ஷகம் வவ8்உ்ஃ) வஷள
ஹவம் வாெஷயஷ ॥ ॥ உ ॥

(அயயத்தஜாயத ெவாzவாவாதித்ஃ) தஷிஷஷ மஹுரஷவம்
யதஜாயத வக்ஷதிஜத்ஜயுஃ । (தம் ஜாய8ாநம் ெவாஷாஉஷஷெவா
zநஷதிஷ்டு வவுராணிவஹஷதாநி வவெவுவகா8ாஃ) தம் ருதித்ம்
ஜாய8ாந88் உஷஷவஃ உரஷரவஃ உரஷரவாஃ விஷீணுரவாஃ
8ஹாயநியக்ஷாஃ உஷஷவஜதிஹாஷவம் ரவெவஷ । ெவாஷாஃ மவாஃ
ஷாவரஜம்மராநி ஹஷதாநிவ ெதஷாம் கா8ாஃ கா8்8ாநாஃ வீவஷாதயரு
உதிஷ்டு உதிதவஜஜத்ஜயுஃ । வவுவ்ாதிெத்ாதயாநஜாரஹாவி
காதிதிஹாவஃ । (தஷாதெவ்ாதயம்வ்தி வ்த்ாயநம் வ்தீத்ாதி ॥)
தஷாதஉ்ெகவzவ்ாதித்ெவ்ாதயம்வ்தி, வ்த்ாயநம் சஷயஷ
வ்தி, உரரவாமுவாமு ஹஷதாநிவ கா8ாமு உததூ்ெநஜத்யுஃ ।
உதயாஷ8யெவஜயாம் வக்ஷிெவாஷாதீநாம் தமுநாதிதிஹாவஃ ॥ ரு ॥

(வயவணதெதவம் விஆநாதித்ம் ஹ்ஷதூ்வாெஷஜத்ாதி ॥)
ஹமஷஃஹ்வி8ள । (வண ம)ருதித்ஹ்ெஷாவாவகம் (சஹ்ாமஃ) கஷி
வ்ம் (யக) ெயஜத்ஜயுஃ । ெய வாயவஃ ெராஹநா ெவாஷாஃ । ெத
(உவ)வீெவ (ருமஷ்யஃ)ருமஷயு । (நிெ8்ெவரு) வவணு
காயுரித்ஜயுஃ । "8்வவெவெவ" திஹி யாதரஜஹுாவித

𑌨𑌿𑌮𑍍𑌰𑍇𑌡𑍇𑌰𑌨𑍍𑌨𑌿𑌮𑍍𑌰𑍇𑌡𑍇𑌰𑌨𑍍 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌏𑌕𑍋𑌨𑌵𑌿𑌂𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌃 ॥

𑍐 ॥ 𑌜𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌰𑍍𑌹𑌪𑍌𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌣𑌃 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌦𑍇𑌯𑍋 𑌬𑌹𑍁𑌦𑌾𑌯𑍀 𑌬𑌹𑍁𑌪𑌾𑌕𑍍𑌯 𑌆𑌸 𑌸 𑌹 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤 𑌆𑌵𑌸𑌥𑌾𑌨𑍍𑌮𑌾𑌪𑌯𑌾𑌂𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤 𑌏𑌵 𑌮𑍇𑌽𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌅𑌥 𑌹 𑌹𑌂𑌸𑌾 𑌨𑌿𑌶𑌾𑌯𑌾𑌮𑌤𑌿𑌪𑍇𑌤𑍁𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌧𑍈𑌵𑌂 𑌹𑌂𑌸𑍋 𑌹𑌂𑌸𑌮𑌭𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌦 𑌹𑍋 𑌹𑍋 𑌯𑌿 𑌭𑌲𑍍𑌲𑌾𑌕𑍍𑌷 𑌭𑌲𑍍𑌲𑌾𑌕𑍍𑌷 𑌜𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃

𑌣𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌨𑌿𑌮𑍍𑌰𑍇𑌡𑍇𑌰𑌨𑍍𑌨𑌿𑌮𑍍𑌰𑍇𑌡𑍇𑌰𑌨𑍍𑌨𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑌭𑍍𑌯𑌾𑌸𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌏𑌕𑍋𑌨𑌵𑌿𑌂𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌗𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤𑍇 । 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾 𑌆𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾 । (𑌜𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌰𑍍𑌹𑌪𑍌𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌣𑌃 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌦𑍇𑌯𑍋 𑌬𑌹𑍁𑌦𑌾𑌯𑍀𑌬𑌹𑍁𑌪𑌾𑌕𑍍𑌯 𑌆𑌸) 𑌜𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌜𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌃 । 𑌹𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍌 । 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌪𑍌𑌤𑍍𑌰𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍌𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌣𑌃 । 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌪𑍁𑌰𑌸𑍍𑌸𑌰𑌂 𑌦𑍇𑌯𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌃 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌦𑍇𑌯𑌃 । 𑌅𑌤𑌿𑌶𑌯𑍇𑌨 𑌬𑌹𑍁 𑌦𑌾𑌤𑍁𑌂 𑌶𑍀𑌲𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌬𑌹𑍁𑌦𑌾𑌯𑍀 । 𑌬𑌹𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍃𑌹𑍇𑌽𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌪𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌬𑌹𑍁𑌪𑌾𑌕𑍍𑌯𑌃 । 𑌏𑌵𑌂 𑌗𑍁𑌣𑌸𑌮𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌜𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌃 𑌕𑌸𑍍𑌮𑌿𑌂𑌶𑍍𑌚𑌿𑌦𑍍𑌦𑍇𑌶𑍇 𑌬𑌭𑍂𑌵 । (𑌸 𑌹 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤 𑌆𑌵𑌸𑌥𑌾𑌨𑍍𑌮𑌾𑌪𑌯𑌾𑌂𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤 𑌏𑌵 𑌮𑍇𑌽𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌸 𑌹 𑌜𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌸𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤 [illegible] 𑌅𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍇𑌣 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌸𑍁 𑌦𑌿𑌕𑍍𑌷𑍁 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑌨𑌗𑌰𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌪𑌾𑌨𑍍𑌥𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌶𑍀𑌤𑌵𑌾𑌤𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌤𑌪𑌵𑌾𑌰𑌣𑍋𑌪𑌯𑍋𑌗𑌿𑌨𑌃 [illegible] 𑌕𑌾𑌰𑌿𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌅𑌥 𑌹𑌂𑌸𑌾 𑌨𑌿𑌶𑌾𑌯𑌾𑌮𑌤𑌿𑌪𑍇𑌤𑍁𑌃) 𑌏𑌵𑌂 𑌸𑌤𑌿 𑌕𑌦𑌾𑌚𑌿𑌦𑍍 [illegible] 𑌹𑌂𑌸𑌰𑍂𑌪𑌾 [illegible] 𑌭𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃 । (𑌤𑌦𑍍𑌧𑍈𑌵𑌂 𑌹𑌂𑌸𑍋 𑌹𑌂𑌸𑌮𑌭𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌦) 𑌤𑌤𑍍 𑌤𑌦𑌾 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌹𑌂𑌸𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌏𑌕𑌃 𑌪𑍃𑌷𑍍𑌠𑌤𑍋 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍 𑌹𑌂𑌸𑌃 𑌅𑌗𑍍𑌰𑌗𑌾𑌮𑌿𑌨𑌂 𑌏𑌕𑌂 𑌹𑌂𑌸𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚 । 𑌹𑍋 𑌹𑍋𑌽𑌯𑌿 𑌭𑌲𑍍𑌲𑌾𑌕𑍍𑌷𑌭𑌲𑍍𑌲𑌾𑌕𑍍𑌷 𑌜𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌪𑍌𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑌂 𑌦𑌿𑌵𑌾

𑌪𑍌𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑌂 𑌦𑌿𑌵𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌾𑌤𑌤𑌂 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑍀𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌕𑍍𑌷𑍀𑌰𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌮𑍁 𑌹 𑌪𑌰𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌚 𑌕𑌂 𑌵𑌰 𑌏𑌨𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍𑌸𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌸𑌯𑍁𑌗𑍍𑌵𑌾𑌨𑌮𑌿𑌵 𑌰𑍈𑌕𑍍𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌥𑍇𑌤𑌿 𑌯𑍋 𑌨𑍁 𑌕𑌥𑌂 𑌸𑌯𑍁𑌗𑍍𑌵𑌾 𑌰𑍈𑌕𑍍𑌵 𑌇𑌤𑌿 ॥ ௩ ॥

𑌯𑌥𑌾 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯𑌵𑌿𑌜𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾𑌧𑌰𑍇𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌯𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌮𑍇𑌨𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌤𑌦𑌭𑌿𑌸𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌸𑌾𑌧𑍁 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑍇𑌦 𑌯𑌤𑍍𑌸

𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌾𑌤𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌹𑍋 𑌹𑍋𑌯𑌿 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌬𑍋𑌧𑍍𑌯 । 𑌭𑌲𑍍𑌲𑌾𑌕𑍍𑌷𑌭𑌲𑍍𑌲𑌾𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑌿 𑌚𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌪𑌰𑍀𑌤𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌯𑌾 𑌮𑌨𑍍𑌦𑌲𑍋𑌚𑌨𑍇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌭𑍍𑌰𑌮𑍇𑌣𑌾𑌦𑌰𑌂 𑌸𑌂𑌬𑍋𑌧𑌯𑌨𑍍𑌨𑌿𑌵 । 𑌸𑌮𑌂 𑌦𑌿𑌵𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑍇𑌣 𑌸𑌮𑌮𑍍 । 𑌦𑌿𑌵𑌾 𑌦𑌿𑌵𑌸𑍇𑌨 𑌸𑌮𑌂 𑌵𑌾 𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌃 𑌤𑍇𑌜𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍃𑌤𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑍍 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌤𑍇𑌜𑌸𑌿 𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑍀𑌃 । 𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌭𑍂𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌕𑍍𑌤𑍇 𑌕𑍋 𑌦𑍋𑌷 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — (𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌕𑍍𑌷𑍀𑌰𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌤𑌤𑍍 𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌂 𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌕𑍍𑌷𑍀𑌤𑍍 𑌮𑌾 𑌦𑌹𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌭𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌵𑌯𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌤𑌮𑍁 𑌹 𑌪𑌰𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌚) 𑌏𑌵𑌂 𑌜𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌶𑌂𑌸𑌾𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌤𑌮𑍁 𑌹 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌜𑌵 𑌅𑌪𑌰𑍋 𑌹𑌂𑌸𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌮𑍇𑌵𑌾𑌹 — (𑌕𑌂 𑌵𑌰 𑌏𑌨𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍𑌸𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌸𑌯𑍁𑌗𑍍𑌵𑌾𑌨𑌮𑌿𑌵 𑌰𑍈𑌕𑍍𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌥𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌉 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌨𑌰𑍍𑌥𑌕𑍋 𑌨𑌿𑌪𑌾𑌤𑌃 । 𑌅𑌰𑍇 𑌕𑌂 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌕𑍇𑌨𑌮𑌾𑌹𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌏𑌨𑌂 𑌜𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌸𑌯𑍁𑌗𑍍𑌵𑌾𑌨𑌂 𑌸𑌶𑌕𑌟𑌂 𑌰𑍈𑌕𑍍𑌵𑌮𑌿𑌵 𑌏𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌶𑌂𑌸𑌾𑌵𑌚𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌬𑍍𑌰𑍂𑌷𑌿 । 𑌰𑍈𑌕𑍍𑌵 𑌏𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌮𑌹𑌾𑌪𑍍𑌰𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌅𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌿𑌂 𑌤𑍇𑌜𑌃 । 𑌕𑌿𑌂 𑌵𑌾 𑌮𑌾𑌹𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌤𑍍𑌤𑌨𑍋 𑌹𑌂𑌸𑌃 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 — (𑌯𑍋 𑌨𑍁 𑌕𑌥𑌂 𑌸𑌯𑍁𑌗𑍍𑌵𑌾 𑌰𑍈𑌕𑍍𑌵 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌕𑌥𑌂 𑌸𑌯𑍁𑌗𑍍𑌵𑌾 𑌰𑍈𑌕𑍍𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌯𑌃 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌸𑌕𑌿𑌂𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌰 𑌆𑌹 — (𑌯𑌥𑌾 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯𑌵𑌿𑌜𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾𑌧𑌰𑍇𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌯𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌮𑍇𑌨𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌤𑌦𑌭𑌿𑌸𑌮𑍇𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌯𑌥𑌾 𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌕𑍃𑌤𑌨𑌾𑌮𑌾 𑌅𑌯𑌃 𑌦𑍍𑌯𑍂𑌤𑌸𑌮𑌯𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑌙𑍍𑌕𑌾𑌯𑌃 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌤𑌂 𑌜𑌯𑍋 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌃 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯𑌵𑌿𑌜𑌿𑌤𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃 । 𑌅𑌥𑌵𑌾 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌤𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌯𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑌧𑌰𑍇𑌯𑌾 𑌇𑌤𑌰𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑍇𑌕𑌾𑌙𑍍𑌕𑌾 𑌅𑌧𑌰𑍇 𑌨𑍍𑌯𑍂𑌨𑌾𑌃 𑌅𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌸𑌙𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌤𑍇 । 𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌚𑌤𑍁𑌰𑌙𑍍𑌕𑍇 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯𑍇 𑌏𑌕𑌾𑌙𑍍𑌕𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌙𑍍𑌕𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌙𑍍𑌕𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌶𑌤𑌂 𑌸𑌹𑌸𑍍𑌰𑍇 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑌶𑍀𑌕𑍃𑌤𑌃 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌙𑍍𑌕𑌵𑌿𑌜𑌯𑌿𑌨𑌃 𑌏𑌕𑌾𑌙𑍍𑌕𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌜𑌯𑍋𑌽𑌪𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌯𑌤𑍍𑌸𑌾𑌧𑍁 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯𑌦𑍍𑌧𑌰𑍍𑌮𑌜𑌾𑌤𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌨𑍁𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑍇𑌨𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍀𑌯𑌂 𑌰𑍈𑌕𑍍𑌵𑌮𑌭𑌿𑌸𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌸𑌙𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑍇 । 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌣𑍀𑌤𑌂 𑌸𑌕𑌲𑌂 𑌶𑍋𑌭𑌨𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌜𑌾𑌤𑌮𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 — (𑌯𑌸𑍍𑌤

𑌪𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌮𑍍𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑌃 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌃 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌤𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ।

वेद स मयैतदुक्त इति ॥ ॥ ४ ॥

तदु ह जानश्रुतिः पौत्रायण उपशुश्राव स ह संजिहान एव क्षत्तारमुवाचाङ्गारे ह सयुग्वानमिव रैक्वमात्थेति यो नु कथं सयुग्वा रैक्व इति ॥ ॥ ५ ॥

यथा कृताय विजितायाधरेयाः संयन्त्येवमेनं सर्वं तदभिसमेति यत्किंच प्रजाः साधु कुर्वन्ति यस्तद्वेद यत्स वेद स मयैतदुक्त इति ॥ । ६ ।

स ह क्षत्तान्विष्य नाविदमिति प्रत्येयाय तं होवाच

पूर्ववाक्ये ब्रह्मप्रसक्तिरेव नास्तीत्यपि प्रत्युक्तं सर्वप्रजानुष्ठितसाधुकर्मणः सर्ववेदनमतज्ज्ञानस्य च रैक्वज्ञानकर्मणोः स्वरूपेणासम्भवस्य दूरापास्ततया कृतायाधरायाद्यष्टाङ्कस्वरस्येव रैक्ववेदनविषये तत्कर्मफलस्य सङ्ग्रहेऽपि सविशेषितब्रह्मणि सर्वप्रजानुष्ठितकर्मफलस्य सर्ववेदनमतज्ज्ञानविषयेऽप्यसम्भवाभावेन वक्तव्येन पूर्ववाक्ये ब्रह्मप्रसक्तेरावश्यकत्वात् । तत्त्वटीकायां स मयैतदुक्त इति वाक्यं पर्यवस्यति तत्परत्वाद्ब्रह्मात्मत्वाभिप्रायः । अतो व्यासार्यप्रतिपादितार्थ एव समञ्जस इति कृतदूषितमिति नकारप्रयुक्तदीर्घः ॥ ॥ ४ ॥

(तदु ह जानश्रुतिः पौत्रायण उपशुश्राव) तत् ब्रह्मज्ञानविषयं तथा श्रुत्वा निद्राभङ्गं, तत्तयाव रैक्वप्रशंसापरं वाक्यं स राजा शुश्राव । (स ह संजिहान एव क्षत्तारमुवाच) सः कथमपि निशामतिवाह्य संजिहान एव तल्पादेव क्षत्तारं वक्ष्यमाणमुक्तवान् । “वैश्यात् ब्राह्मणकन्यायां क्षत्ता नाम प्रजायते । जीविकावृत्तिरेतस्य राजद्वाररक्षणम्” इत्युक्तरीत्या राजद्वाररक्षकः प्रतिलोमजातिविशेषः क्षत्ता । (अङ्गारे ह सयुग्वानमिव रैक्वमात्थेति यो नु कथं सयुग्वा रैक्व इत्यादि ॥) हंसोऽपि अङ्ग वत्सेति तं क्षत्तारं राजा सम्बोध्य रात्रावेवं हंसयोस्संलापस्संजज्ञ इति सयुग्वानमिव रैक्वमात्थेत्यादिहंसोक्तिप्रत्युक्तिवाक्यानुवादपूर्वकं रैक्वस्य विज्ञानं पृष्टवानित्यर्थः ॥ ॥ ५ ॥ ६ ॥

(स ह क्षत्तान्विष्य नाविदमिति प्रत्येयाय) स च क्षत्ता शकटेन रैक्वमन्वेष्टुं ग्रामनगरादिकेऽन्विष्य नाविदं नाज्ञासिषमिति प्रत्यागतवान् । (तं होवाच यत्रारे ब्राह्मणस्यान्वेषणा तदेनमर्छेति ॥) अरे क्षत्तः ब्राह्मणस्य ब्रह्मविदः

யத்ராபி ப்ராஹ்மணஸ்யாபி வேஷேணா தபோநிர்தூதி ॥ ॥ ௭ ॥

ஸாத்யஸாத்ய (?) பாதாநம் கஷாயேண பாவவிவேஶ தத்ஸாத்யவாத ஸூக்ஷ்ம ஸம்ஸ்பர்ஶாபரோக்ஷ இதி ஸாத்யஸாத்ய (௧) இதி ஹ வ்யாஜஹ்ரு ஸ ஹ ஸூத்ராஸ்விதிதி வ்யாக்யாய ॥ ॥ ௮ ॥

இதி பதாப்யுத்யவாக்யே வ்யாஸேஷம் ॥

தபோஹ ஜானஶ்ருதிம் பௌத்ராயண ஷட்தானி ஸமாநிஷ்க ஶேஷதீர்யம் தபாதாய வ்யதிவக்யே தம் ஸாத்யவாத ॥ ॥ ௧ ॥

ப்ரேக்ஷாநிஷ்டதானி ஸமாஶயம் நிஷ்காஸ்யஶேஷதீர்யயோ நாஶ வணதாம் ஸம்வோ தேவதாம் ஶாயி யாம் தேவதாஶேவாஸ இதி ॥ ॥ ௨ ॥

யத்ர விஜநேஷு நதீவஞ்ஜிநாராண்யாதிஷு ஶாமூண்ணம் யாக்தம் தஜ்ஜ தத்ர ஸமா வணதேஹே ப்ரேக்ஷம் வ்யாவநஹி । ஶாமூண்ணம் கூவியுதி தம் ராஜோவாவேதத்யாயஃ ॥ ॥ ௭ ॥

(ஸாத்யஸாத்ய பாதாநம் கஷாயேண பாவவிவேஶ) ஸூ வாநஸ்ஸ் க்ஷத்தா ஸமா விஜநே ஸ்வாம்ஶ்வேஶேஶ ஶாக்யஸ்யாயஸாத்ஜ பாதாநம் கஷாயேணம் கண்டியாதநம் ப்ரேக்ஷேத்ய ஷ்ப்வஷ்டா உபாவவி வேஶ ஸ்ரீவேஷமா விநயேநாவவிஷ்வாநு । (தம்ஸாத்யவாதஸூம்ந ஸம்ஸ்பர்ஶாபரோக்ஷ இதீத்யாதி ॥) ஹேஹ்வமனு ஸம்வா ப்ரேக்ஷ இதி க்ஷத்தா வந்தூஃ ஶேஷிஃ ஸுரே க்ஷத்தஃ ப்ரேக்ஷாஸஹேஶவேதி வ்யத்யா உ । தத்ஜ்ஞா ஸா ஸஃ க்ஷத்தா ஸுஹம் ப்ரேக்ஷஶேஷம் ஸஜ்ஞாஸிஷ்ஹிதி வ்யத்யா ஸதஇதத்யாயஃ ॥ ॥ ௮ ॥

இதி பதாப்யுத்யவாக்யே வ்யாஸேஷவண்ஜ்ஞாஷ்யூ ॥

(தபோஹஜானஶ்ருதிம்பௌத்ராயணஷட்தானிஸமாம் நிஷ்கஶேஷதீ ர்யம் தபாதாய வ்யதிவக்யே உஹேத்யநயுகோ நிவாதஃ । தஜ்ஜ தத்ர ஜானஶ்ருதிம் ஸமாம் ஷட்தாநி, நிஷ்கம் கண்டாஹரணம், ஸுஶேதீ யாத்ரயம், தபா ஸங்க்ரீஹா ப்ரேக்ஷம் வ்யதிவக்யே ஸதவாநு । (தம்ஸாத்யவாத) ஸமாவ ராஜா தம் ப்ரேக்ஷதித்யவாவேதத்யாயஃ ॥ ॥ ௧ ॥

(ப்ரேக்ஷாநி ஷட்தாநி ஸமாஶயம் நிஷ்காஸ்யஶேஷதீர்யயஃ) ஹே ப்ரேக்ஷ வணதத்ஸ்வயுஶாநீத்யூ । தஷ்ப்ரஹ்மாணஸ்விதித்யாயஃ । (ஸுநாஶேவணதாம் ஸம்வோ தேவதாம்ஶாயி யாம் தேவதாஶேவாஸஇதி ॥) வணதஷ்ப்ரஹீஸா யாம் தேவதாம் ஸ்வஶேவாஸே தாம் தேவதாஜே ஸுநாஶாயி விவிவ்ய ஜ்ஞா பயேதி வ்யாயுபாஶவ ॥ ॥ ௨ ॥

தமு ஹ பர: ப்ரத்யுவாசாஹ ஹாரேத்வா ஶூத்³ர தவைவ ஸஹ கோ³பி⁴ரஸ்த்விதி தது³ ஹ புநரேவ ஜாநஶ்ருதி: பௌத்ராயண: ஸஹஸ்ரம் க³வாம் நிஷ்கமஶ்வதரீரத²ம் து³ஹிதரம் ததா³தா³ய ப்ரதிசக்ரமே ॥ ॥ ௩ ॥

தம் ஹாப்⁴யுவாத³ ரைக்வேத³ம் ஸஹஸ்ரம் க³வாமயம் நிஷ்கோ(அ)யமஶ்வதரீரத² இயம் ஜாயா(அ)யம் க்³ராமோ யஸ்மிந்நாஸ்ஸே(அ)ந்வேவ மா ப⁴க³வ: ஶாதீ⁴தி ॥ ॥ ௪ ॥

(தமு ஹ பர: ப்ரத்யுவாச) பர: ரைக்வ: தம் ராஜாநம் ப்ரத்யுவாச । ததா³ஹ — (அஹ ஹாரேத்வா ஶூத்³ர தவைவ ஸஹ கோ³பி⁴ரஸ்து) அஹேதி நிபாத: க்ரோஶே । யோக³ஸித்³தி⁴விதி³தலோகத்ரய: ருஷி: ஜாநஶ்ருதே: ப்³ரஹ்மஜ்ஞாநவிரோதி⁴தாநிதி³தாநாத³ரமஹம்ஸவாக்யஶ்ரவணேந ஶோகாவிஷ்டதாம், தத³நந்தரமேவ ப்³ரஹ்மஜிஜ்ஞாஸயா உபேத்யாக³மநம் விதி³த்வா அஸ்ய ப்³ரஹ்மவித்³யாயோக்³யதாஸித்³தி⁴ஜ்ஞாய ஸத்³ய: ஸித்³தி⁴யோக்³யதாயாம் விரக்தஶேஷவாக்யவிநா அயம் ப்ரதா⁴நேந ஶூத்³ரஶப்³தே³ந ஸம்போ³த⁴நவிநா ப்³ரஹ்மவித்³யா ப்ரதிஷ்டி²தா ப⁴வதீதி மத்வா தத்³த⁴நம் ப்ரத்யாக்²யாய ஶோகாவிஷ்டதாம் பரேஷாம் யோக்³யதாவ்யாயிகாம், ப்³ரஹ்மஜிஜ்ஞாஸாதா³ர்ட்⁴யம் ச ஸ்வயோக³ஸித்³தி⁴ஸாக்ஷாத்க்ருதஸகலவ்ருத்தாந்தஸ்ஸ்வஸித்³தி⁴ஸாத⁴நம், ஶோகிதஸ்ய ப்ரதிநிவ்ருத்திகஶூத்³ரஶப்³தே³ந ப்ரத்யபத்³யத ஹாரேத்வா ஹாரஸஹித: இத்வா ரத²: அஶ்வதரீரத²: தவைவ கோ³பி⁴ஸ்ஸஹாஸ்து தவைவாஸ்து ந மம ப்ரயோஜநமஸ்தீத்யர்த²: । ஸ்வப்ரயோஜநாபா⁴வமாத்ரேண ப்ரத்யாக்²யாநமித்யுக்தம் । ப்³ரஹ்மவித்³யா ப்ரதிஷ்டி²தாஸ்வேதி த்³ரஷ்டவ்யம் । "ஆஜஹாரேமா:" இத்யாதி³நா ரைக்வ: ஶூத்³ரேதி ஸம்போ³த⁴நம் ஸ்வயமேவ வ்யாசஷ்டே, ஶோகாவிஷ்டத்வாதி³தி பா⁴வ: । "ஶோசதீதி ஶூத்³ர:" இதி வ்யுத்பத்த்யா ஶூத்³ரஶப்³தோ³ நிஷ்பந்நோ ப⁴வதி । (தது³ ஹ புநரேவ ஜாநஶ்ருதி: பௌத்ராயண: ஸஹஸ்ரம் க³வாம் நிஷ்கமஶ்வதரீரத²ம் து³ஹிதரம் ததா³தா³ய ப்ரதிசக்ரமே) தத³பி⁴ப்ராயம் ஜ்ஞாத்வா அதி⁴கம் க³வாம் ஸஹஸ்ரம், ரைக்வஸ்ய பத்நீபா⁴வாய ஸ்வகந்யாம் ச ஆதா³ய ப்ரதிஜகா³மேத்யர்த²: ॥ ௩ ॥

(தம் ஹாப்⁴யுவாத³ ரைக்வேத³ம் ஸஹஸ்ரம் க³வாமித்யாதி³ ॥) ஸ்பஷ்டம் ஸர்வம் । (அ)ந்வேவ மா ஶாதீ⁴தி — அநுஶாஸநம் குரு । யஸ்மிந் க்³ராமே த்வம் வஸஸி தம் க்³ராமம் ச ஸமர்பயாமீத்யர்த²: ॥ ॥ ௪ ॥

தஸ்யா ஹ ஈ¬வஈ¬வொஹூஹண¬வாவாஜஹாரெஈரொஶூ-ஶுஹ்ரா
நெஶெநவ ஈ¬வெநாஶாவபீஷ்யா ஜதி தெஶெஹஶெதஶெர
க்ஷ்வணூாநாஈ ஈஹாவ்ஷெஷ்ஷ¬ யத்ராஷூ உவாஸ தஶெஷூ
ஷோவாவ ॥ ॥ ௫ ॥

ஜதி வத¬யுவ்ஷாங்கெ ஷிதீய: வம்ஸ: ॥

வாய¬வூாவ ஸம்வஶெஹூா யஷாவா சுஶ்ஶி¬ஊாயதி வாய¬ஶெஈவா
வெஷ்டி யஷா ஸ-ஶுயெூாzஸ்ஶெஈதி வாய¬ஶெஈவாவெஷ்டி யஷா வ
ஜெஹூாzஸ்ஶெஈதி வாய¬ஶெஈவாவெஷ்டி ॥ ॥ ௧௬

யஷாவ உஷ்¬ஷ்டிஷி வாய¬ஶெஈவாவியஷி வாய¬ஹெஷூஷ்ஶெ

(தஸ்யாஹஈ¬வஈ¬வொஹூஹண¬வாவ) ஈ¬வம் உவாயநா-ஶு
வொவாயம் தஸ்ய ஜாநஸு¬திஸம்வம்யிநஈ¬வொஹூஹனு காம்ஷீகா¬
வூனு உக்தவாநித்யஷ்யூ: । உக்திஶெஈவாஹ— (ஶூஜஹாரெஈரொஶூ-ஶுஹ்ராநெ
ஶெநவ ஈ¬வெநாஶாவயிஷ்யாஜதி ॥) ஜஈா: உக்ஷிணா ஶூஜஹயூ । ஶூ
ஜஹாரெதி வ்யத்யயஸ்ாஹுஸ: । சஶெநஶெநவஈ¬வொந உவாயெந ஈம்
வ்ஷ்ஹாவஶெஶரா-ஶுவம் வாக்யஈஶாவயிஷ்யெஸ । ஷ்ஹவிஷெ்யாவஷெ
ஷூாரம் கரிஷ்யஸீத்யஷ்யூ: । "யாவஸ்ஷூ" ஜதெ்யதஷூஹாவ: ஊாஹுஸ: ।
வா¬நாவி ஶா-ஶுஷெ்டி ஸம்வொயநஸ்ய வஶிவூவஷெவ ஷ்யொஜநடு ।
சத்ர ஶா-ஶுஹ்ரஶூஸ்ய நா-ஶுஷ்யா வணூவிஶெஷொzஷ்யூ: । வத¬
யுவணூஸ்ய ஷ்ஹவிஷ்யாயாஈநயிகாராஹிதி ஊஷூவ்யடு । (தெஶெஹ
ஶெத ஶெரக்ஷ்வணூாநாஈஈஹாவ்ஷெஷ்ஷ¬ யத்ராஷூ உவாஸ) யத்ர ஶூா
ஈஷெ¬ ஶெரக்ஷஉவாஸ ஶெத ஈஹாவ்ஷாவ்யஷெஶெஷ¬ ஶெரக்ஷ்வணூா
ஜதி வ்யஸிஷா: காநுஶ்ராஈாம்ஶூஶெஷூ ஊஷாவித்யஷ்யூ: । (ஸதஶெஷூ
ஷோவாவ) தஷூவூம் உதஷுஶெத ஜாநஸு¬தயெ ஶெரக்ஷ: ஷ்வாவாஸ்யா
நெஷவதா ஈ¬வஷிஶெஶெத்யஷ்யூ: ॥ ॥ ௫ ॥

ஜதி வத¬யுவ்ஷாங்கெ ஷிதீயவஞ்ஹாஷ்யடு ॥

உவஷெஶஈஹ— (வாய¬வூாவஸம்வஶூ:) ஸம்வஜூநாஈஶ¬ண
யொஶாஊாய¬ரெவ ஸம்வஶூ: । ஸம்வஜூநம் ஸம்ஶ்ஹணடு । வணீக்ஷ்த்ய
ஶ்ஹணஈத்யஷ்யூ: । ஸம்வஶூக்வஶ¬ணகொ வாய¬யெூயஜதியாவக: ।
ஸம்வஶூக்வஈஶெவாவாஷயதி— (யஷாவா சுஶ்ஶி¬ஊாயதி வாய¬ஶெஈவா
வெஷ்டி யஷா ஸ-ஶுயெூாzஸ்ஶெஈதி வாய¬ஶெஈவாவெஷ்டீத்யாஷி ॥) உஊா
யதி உஊாஸநம் ஷ்யாவெஷாதி விநஸ்யதீத்யஷ்யூ: । ஶிஷ்டம்ஷூஷ்டு ॥௧॥

(யஷாவ உஷ்¬ஷ்டிஷி வாய¬ஶெஈவாவியஷி வாய¬ஹெஷூஷ்ஶெ
தாநு ஸவூாநு: ஸம்வ்ஷெக்ஷஜதி ॥) சஷ்ஸ-ஶுயூவஷ்ராணாம் தெஜொர¬
வாணாம் ஜஸஸ்ய ஶூய வாயாவெகீஹாவா ஊாய¬ஷூவஶூஜத்யஷ்யூ: ।

तान्सर्वान्संवृङ्क्त इत्यधिदैवतम् ॥ ॥ २ ॥

अथाध्यात्मं प्राणो वाव संवर्गः स यदा स्वपिति प्राणमेव वागप्येति प्राणं चक्षुः प्राणं श्रोत्रं प्राणं मनः प्राणो ह्येवैतान्सर्वान्संवृङ्क्त इति ॥ ॥ ३ ॥

तौ वा एतौ द्वौ संवर्गौ वायुरेव देवेषु प्राणः प्राणेषु ॥ ॥ ४ ॥

अथ ह शौनकं च कापेयमभिप्रतारिणं च काक्षसेनिं परिविष्यमाणौ ब्रह्मचारी बिभिक्षे तस्मा उ ह न ददतुः ॥ ॥ ५ ॥

स होवाच महात्मनश्चतुरो देव एकः कः स जगार भुवनस्य गोपाः । तं कापेय नाभिपश्यन्ति मर्त्या अभिप्र

प्रकृते हि "एनं सर्वं तदभिसमेति" इत्यादि ब्रह्मविद्याप्रशंसावसरे च वक्ष्यमाणमिं शान्यतात्[?] वायुशब्देन वायुशरीरकपरमात्मोच्यते । (संवृङ्क्ते) स्वीकृत्य गृह्णातीत्यर्थः । (इत्यधिदैवतम्) एवं देवेषु संवर्गोपासनमित्यर्थः ॥ २ ॥

अथ प्राणस्य संवर्गत्वमाह— (अथाध्यात्मं प्राणो वाव संवर्ग इति ।) तदेव विवृणोति— (स यदा स्वपिति) सः पुरुषः यदा यस्मिन् काले स्वपिति तदा (प्राणमेव वागप्येति प्राणं चक्षुः प्राणं श्रोत्रं प्राणं मन इत्यादि ।) प्राणे वाक्चक्षुःश्रोत्रमनांसि लीयन्ते; अतः प्राणं संवर्गोपासीतेत्यर्थः । अत्रापि प्राणशब्दवाच्यशरीरकपरमात्मैव द्रष्टव्यः ॥ ३ ॥

उक्तमर्थमुपसंहरति— (तौ वा एतौ द्वौ संवर्गौ वायुरेव देवेषु प्राणः प्राणेषु) स्पष्टोऽर्थः ॥ ॥ ४ ॥

संवर्गविद्यास्तुत्यर्थमाख्यायिकामाह— (अथ ह शौनकं च कापेयमभिप्रतारिणं च काक्षसेनिं परिविष्यमाणौ ब्रह्मचारी बिभिक्षे) कपिगोत्रं शौनकं च कक्षसेनस्य पुत्रमभिप्रतारिनामानं च, तौ द्वौ सूपकारैः परिविष्यमाणौ भोजनायोपविष्टौ कश्चित् ब्रह्मवर्चसी ब्रह्मचारी भिक्षितवान् । (तस्मा उ ह न ददतुः) अयं ब्रह्मचारी संवर्गविद्यानिष्ठो [illegible] यद्वक्ष्यति तज्ज्ञास्याव इति बुद्ध्या तस्मै तौ भिक्षां न ददतुः ॥ ॥ ५ ॥

(स होवाच) सः ब्रह्मचार्युवाच । (महात्मनश्चतुरो देव एकः कः स जगार भुवनस्य गोपाः तं कापेय नाभिपश्यन्ति मर्त्या अभिप्रतारिन् बहुधा वसन्तम्) अधिदैवतं महात्मनः

[illegible] ॥ ௬ ॥

[illegible] ॥ ௭ ॥

[illegible] ॥ ௬ ॥

[illegible] ॥ ௭ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾 𑌉 𑌹 𑌦𑌦𑍁𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌦𑌶
𑌸𑌨𑍍𑌤𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌸𑍁 𑌦𑌿𑌕𑍍𑌷𑍍𑌵𑌨𑍍𑌨𑌮𑍇𑌵 𑌦𑌶𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌸𑍈𑌷𑌾
𑌵𑌿𑌰𑌾𑌡𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑍀 𑌤𑌯𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌸𑍍𑌯𑍇𑌦𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂

(𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾 𑌉 𑌹 𑌦𑌦𑍁𑌃) 𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑌿𑌣𑍇 𑌪𑌰𑌿𑌚𑌾𑌰𑌕𑌾 𑌭𑌿𑌕𑍍𑌷𑌾𑌂 𑌦𑌦𑍁𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌗𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌯𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌵𑌾𑌯𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍁𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌡𑌨𑍍𑌨𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌚 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌿𑌃 — (𑌤𑍇 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌦𑌶 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌕𑍃𑌤𑌂) 𑌅𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌮𑌗𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌾𑌪𑌃 𑌵𑌾𑌯𑍋𑌰𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌃 𑌅𑌨𑍍𑌯𑍋𑌽𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌕 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚 । 𑌅𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑌃 𑌅𑌨𑍍𑌯𑍋𑌽𑌨𑍍𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌏𑌕 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚 । 𑌏𑌤𑍇 𑌦𑌶𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯𑌤𑌾𑌂 𑌭𑌜𑌨𑍍𑌤𑍇 । 𑌕𑍃𑌤𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌚𑌤𑍁𑌰𑌙𑍍𑌕𑌾𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌙𑍍𑌕𑌾𑌯𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌙𑍍𑌕𑌾𑌯𑍈𑌕𑌾𑌙𑍍𑌕𑌾𑌯𑌾𑌨𑌾𑌮𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌯𑌾 𑌦𑌶𑌾𑌙𑍍𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 [illegible] 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌣𑌾𑌂 𑌸𑌤𑍋 [illegible] 𑌦𑌶𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌸𑍁 𑌦𑌿𑌕𑍍𑌷𑍍𑌵𑌨𑍍𑌨𑌮𑍇𑌵 𑌦𑌶𑌕𑍃𑌤𑌂) 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌤𑌸𑍍𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌗𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌦𑌶𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍𑌤𑌯𑌾 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌤𑍍 𑌦𑌶𑌸𑍁 𑌦𑌿𑌕𑍍𑌷𑍁 𑌵𑌿𑌦𑍋𑌽𑌨𑍍𑌨𑌮𑍇𑌵 𑌭𑌵𑌤𑌿 । “𑌦𑌶𑌾𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌡𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌡𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 । (𑌸𑍈𑌷𑌾 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌡𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑍀) 𑌦𑌶𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 “𑌦𑌶𑌾𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌡𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌟𑍍𑌛𑌨𑍍𑌦𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑍀 𑌚 । 𑌕𑍃𑌤𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑍇 𑌹𑍍𑌯𑌯𑍇 𑌦𑌶𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌭𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍, 𑌦𑌶𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌟𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌜𑌶𑍍𑌚𑌾𑌨𑍍𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌦𑌶𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍀𑌯𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌗𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌵𑌤𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌯𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂) 𑌤𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌜𑌾 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌿𑌤𑌯𑌾 𑌇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌦𑌶𑌦𑌿𑌗𑍍𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿 𑌜𑌗𑌤𑍍 𑌦𑌶𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌿𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌫𑌲𑌮𑌾𑌹 — (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌸𑍍𑌯𑍇𑌦𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦) 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍍𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌨𑌾𑌨𑍍𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌿𑌰𑍇𑌤𑌾𑌵𑌤𑍀 𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾 । 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌦𑌯𑌸𑍍𑌤𑍁 “[illegible]” 𑌇𑌤𑌿 [illegible] 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍀𑌤𑌿 [illegible] 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 [illegible] 𑌤𑌯𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌚𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 । 𑌅𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌗𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 [illegible] 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । “𑌯𑌥𑌾 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾𑌧𑌰𑍇𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀” 𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌗𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯 [illegible], “[illegible] 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌦𑌂𑌷𑍍𑌟𑍍𑌰𑍋 𑌬𑌭𑌸𑍋𑌽𑌨𑌸𑍂𑌰𑌿𑌃 । 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌤𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌹𑌿𑌮𑌾𑌨𑌮𑌾𑌹𑍁𑌰𑌨𑌦𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑍋 𑌯𑌦𑌨𑌨𑍍𑌨𑌮𑌤𑍍𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑌰𑌾𑌵𑌿𑌨𑌾𑌭𑍍𑌯𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿

𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵𑌾𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌰𑌿𑌣𑌃 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌕𑍁𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍, 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌵𑌂𑌶𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌚 𑌤𑌦𑌪𑌿 𑌕𑍁𑌤𑍋𑌽𑌵𑌗𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍, 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌚 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌵𑌂𑌶𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌕𑍁𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 “𑌏𑌤𑍇𑌨 𑌵𑍈 𑌚𑌿𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌂 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌾 𑌅𑌯𑌾𑌜𑌯𑌨𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌾𑌣𑍍𑌡𑍍𑌯𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑍇 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌰𑌿𑌣𑌃 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌾 𑌕𑍁𑌤𑍋𑌽𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤𑍇 । “𑌶𑍌𑌨𑌕𑌞𑍍𑌚 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌮𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌰𑌿𑌣𑌞𑍍𑌚 𑌕𑌾𑌕𑍍𑌷𑌸𑍇𑌨𑌿𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑍌 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑍀 𑌬𑌿𑌭𑌿𑌕𑍍𑌷𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌏𑌕𑌪𑌙𑍍𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌵𑍇𑌶𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍, 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌦𑍇𑌶𑌾𑌗𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌶𑍂𑌨𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌏𑌕𑌪𑌙𑍍𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌵𑍇𑌶𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌅𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌵𑌾 𑌕𑌥𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌯𑌾𑌜𑌕𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌤𑌾𑌵𑌤𑌾 𑌤𑌾𑌣𑍍𑌡𑍍𑌯𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑍇 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑍇𑌨 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍, 𑌨 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌂𑌶𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌰𑌿𑌣𑍋𑌃 𑌕𑌥𑍍𑌯𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌯𑍋𑌰𑍇𑌕𑌪𑌙𑍍𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌵𑍇𑌶𑌸𑍂𑌚𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌵𑌂𑌶𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌞𑍍𑌚 𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌯𑌾𑌜𑌕𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌅𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌰𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌵𑌂𑌶𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌨 𑌚 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌅𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌰𑌿𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌵𑌰𑍁𑌦𑍍𑌧𑍇 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌯𑌂 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌃 । 𑌅𑌪𑌿 𑌤𑍁 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌂𑌶𑍍𑌯𑌃 । 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌾𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌯𑌾𑌜𑌕𑌭𑌾𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌵𑍇𑌦𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌚 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇, 𑌕𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 । “𑌏𑌤𑍇𑌨 𑌵𑍈 𑌚𑌿𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌂 𑌕𑌾𑌪𑍇𑌯𑌾 𑌅𑌯𑌾𑌜𑌯𑌂𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌿𑌨𑌾𑌮𑍈𑌕𑌃 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌪𑌤𑌿𑌰𑌜𑌾𑌯𑌤” 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍈𑌤𑍍𑌰𑌰𑌥𑌾𑌨𑍍𑌵𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑍇𑌦𑌨𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚𑌾𑌤𑍍𑌰 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌯𑍋𑌃 𑌶𑍌𑌨𑌕𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌰𑌿𑌣𑍋𑌃 𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌗𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌦𑌿𑌹𑌾𑌪𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌨𑍋𑌃 𑌰𑍈𑌕𑍍𑌵𑌜𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑍋𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤𑍇 । “𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌾𑌤𑍍𑌤𑌦𑌭𑌾𑌵𑌾𑌭𑌿𑌲𑌾𑌪𑌾𑌚𑍍𑌚” । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌦𑍇𑌶𑍇𑌷𑍁 “𑌉𑌪 𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌨𑍇𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌨 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌗𑌾” 𑌇𑌤𑌿 “𑌤𑌂 𑌹𑍋𑌪𑌨𑌿𑌨𑍍𑌯𑍇”, “𑌅𑌧𑍀𑌹𑌿 𑌭𑌗𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌪𑌸𑌸𑌾𑌦 𑌸𑌨𑌤𑍍𑌕𑍁𑌮𑌾𑌰𑌂 𑌨𑌾𑌰𑌦𑌃”, “𑌸𑌮𑌿𑌤𑍍𑌪𑌾𑌣𑌯𑍋 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌪𑌿𑌪𑍍𑌪𑌲𑌾𑌦𑌮𑍁𑌪𑌸𑌨𑍍𑌨𑌾” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌃 𑌪𑌰𑌾𑌮𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌶𑍂𑌦𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌭𑌾𑌵𑍋𑌽𑌭𑌿𑌲𑌪𑍍𑌯𑌤𑍇 “𑌶𑍂𑌦𑍍𑌰𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑍋 𑌵𑌰𑍍𑌣 𑌏𑌕𑌜𑌾𑌤𑌿𑌃”, “𑌨 𑌶𑍂𑌦𑍍𑌰𑍇 𑌪𑌾𑌤𑌕𑌂 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌨𑍍𑌨 𑌚 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌮𑌰𑍍𑌹𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑌿 । “𑌤𑌦𑌭𑌾𑌵𑌨𑌿𑌰𑍍𑌧𑌾𑌰𑌣𑍇 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃” । 𑌶𑍂𑌦𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌨𑌿𑌰𑍍𑌧𑌾𑌰𑌣𑍇 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 । “𑌨𑍈𑌤𑌦𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌮𑌰𑍍𑌹𑌤𑌿 𑌸𑌮𑌿𑌧𑌂 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑌾𑌹𑌰𑍋𑌪 𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌨𑍇𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌨 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌗𑌾” 𑌇𑌤𑌿 । 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌧𑍍𑌯𑌯𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍇𑌧𑌾𑌤𑍍, “𑌪𑌦𑍍𑌯𑍁 𑌹 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌚𑍍𑌛𑍍𑌮𑌶𑌾𑌨𑌂 𑌯𑌚𑍍𑌛𑍂𑌦𑍍𑌰

सर्वज्ञो सर्ववित् य सर्वं वेत्ति यस्सर्वं वेत्ति ॥ ॥ ८ ॥

इति [illegible]प्रपाठके तृतीयः पादः ॥

"शूद्रस्यैव नाध्येतव्य"मिति शूद्रस्य वेदश्रवणप्रतिषेधेन तदर्थज्ञानानुष्ठानयोरप्यर्थात् प्रतिषेधः। 'स्मृतेश्च'। "अथ हास्य वेदमुपशृण्वतस्त्रपुजतुभ्यां श्रोत्रप्रतिपूरणमुदाहरणे जिह्वाच्छेदो धारणे शरीरभेदः" इति स्मृत्यैव श्रवणादिकं शूद्रस्य प्रतिषिद्धम्। अतो न ब्रह्मविद्यायां शूद्रस्याधिकारः। विदुरादयस्तु भवान्तराधिगतज्ञानाप्रध्वंसाज्ज्ञानवन्तः। प्रारब्धकर्मवशाच्च शूद्रजन्मान इति तेषां ब्रह्मनिष्ठत्वम्। ननु शूद्राणां ब्रह्मोपासनानधिकारे [illegible] शूद्रैर्ब्रह्मोपासनेऽप्यधिकारो न स्यात्, नारदस्य शूद्रजन्मनि ब्रह्मनिष्ठत्वमनादरणीयं [illegible] स्यादिति चेत्, नहि ब्रह्मोपासनमात्रे शूद्रस्यानधिकारं ब्रूमः। अपि तु संवर्गविद्यादिषु वैदिकेषूपासनेषु। अतो नात्र तद्दोषशङ्कावकाशः। ननु "संबन्धादेवमन्यत्रापि" इत्यधिकरणे व्याहृतिविद्याया आदित्याधिदैवतस्थानभेदे अध्यात्मस्थानभेदेन भेदस्य प्रतिपादितत्वात् संवर्गविद्याया अप्यधिदैवतस्थानभेदेन भेदः स्यात्। न चैषापत्तिः "[illegible]" इति ब्रह्मविद्योत्तरायणे जानश्रुतये विद्योपदेशस्यायुक्तत्वादिति चेत्, [illegible] व्याहृतिविद्यायां "[illegible]" इत्येव वायुप्राणयोः [illegible] वायुप्राणयोः स्थानभेदेन निर्देशाभावात् स्थानभेदप्रयुक्तविद्याभेदाप्रसक्तेः। "[illegible]" इति [illegible] देवतायाः [illegible] आधिदैविकसंवर्गस्य देवतात्मलक्षणस्थानभेदेन उपासनाद्वयसंबन्धो [illegible] उपासनाद्वयोपदेशाभावाच्च। न च "विकल्पोऽविशिष्टफलत्वात्" इति न्यायेन विद्याद्वयानुष्ठानाभावात् अनुष्ठीयमानविद्या [illegible] नाधिक इति वाच्यम्। [illegible] पृथगुपदेशादिति सिद्धम्। [illegible] ॥ ॥ ८ ॥

इति [illegible]प्रपाठके तृतीयपादभाष्यम् ॥

𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌹 𑌜𑌾𑌬𑌾𑌲𑍋 𑌜𑌬𑌾𑌲𑌾𑌂 𑌮𑌾𑌤𑌰𑌮𑌾𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯𑌾𑌞𑍍𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌵𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿 𑌕𑌿𑌂𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑍋 𑌨𑍍𑌵𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸𑌾 𑌹𑍈𑌨𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍇𑌦 𑌤𑌾𑌤 𑌯𑌦𑍍𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑌿 𑌬𑌹𑍍𑌵𑌹𑌂 𑌚𑌰𑌨𑍍𑌤𑍀 𑌪𑌰𑌿𑌚𑌾𑌰𑌿𑌣𑍀 𑌯𑍌𑌵𑌨𑍇 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌮𑌲𑌭𑍇 𑌸𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌨𑍍𑌨 𑌵𑍇𑌦 𑌯𑌦𑍍𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑌿 𑌜𑌬𑌾𑌲𑌾 𑌤𑍁 𑌨𑌾𑌮𑌾𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌨𑌾𑌮 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑌿 𑌸 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮 𑌏𑌵 𑌜𑌾𑌬𑌾𑌲𑍋 𑌬𑍍𑌰𑍁𑌵𑍀𑌥𑌾 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌸 𑌹 𑌹𑌾𑌰𑌿𑌦𑍍𑌰𑍁𑌮𑌤𑌂 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌿 𑌵𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍍𑌯𑍁𑌪𑍇𑌯𑌾𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌤𑌂 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌕𑌿𑌂𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑍋 𑌨𑍁 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑌾𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌸 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍇𑌦 𑌭𑍋 𑌯𑌦𑍍𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑍋𑌽𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑍍𑌯𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌂 𑌮𑌾𑌤𑌰𑌂 𑌸𑌾 𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌦𑍍𑌬𑌹𑍍𑌵𑌹𑌂 𑌚𑌰𑌨𑍍𑌤𑍀 𑌪𑌰𑌿𑌚𑌾𑌰𑌿𑌣𑍀 𑌯𑍌𑌵𑌨𑍇 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌮𑌲𑌭𑍇 𑌸𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌨𑍍𑌨 𑌵𑍇𑌦 𑌯𑌦𑍍𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑌿 𑌜𑌬𑌾𑌲𑌾 𑌤𑍁 𑌨𑌾𑌮𑌾𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌨𑌾𑌮 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌹𑌂 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌜𑌾𑌬𑌾

𑌷𑍋𑌡𑌶𑌕𑌲𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍌𑌤𑌿— (𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑍋𑌹𑌜𑌾𑌬𑌾𑌲𑍋 𑌜𑌬𑌾𑌲𑌾𑌮𑌾𑌤𑌰𑌮𑌾𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯𑌾𑌞𑍍𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇) 𑌉𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌃 । 𑌜𑌬𑌾𑌲𑌾𑌸𑍁𑌤𑌸𑍍𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑌨𑌾𑌮𑌾 𑌜𑌬𑌾𑌲𑌾𑌂 𑌮𑌾𑌤𑌰𑌮𑌾𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌤𑌵𑌾𑌨𑍍 । 𑌕𑌿𑌮𑌿𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹— (𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌵𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿 𑌕𑌿𑌂𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑍋𑌨𑍍𑌵𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌹𑍇𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌾𑌯𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑍁𑌲𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌂𑌵𑌿𑌵𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿। 𑌮𑍇 𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌕𑌿𑌮𑌿𑌤𑌿𑌪𑍃𑌷𑍍𑌟𑌵𑌾𑌨𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸𑌾𑌹𑍈𑌨𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍇𑌦𑌤𑌾𑌤𑌯𑌦𑍍𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌅𑌹𑌂 𑌭𑌰𑍍𑌤𑍃𑌗𑍃𑌹𑍇 𑌅𑌤𑌿𑌥𑍍𑌯𑌭𑍍𑌯𑌾𑌗𑌤𑌾𑌦𑌿𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌬𑌹𑍁𑌪𑌰𑌿𑌚𑌰𑍍𑌯𑌾𑌜𑌾𑌤𑌂 𑌚𑌰𑌨𑍍𑌤𑍀 𑌪𑌰𑌿𑌚𑌾𑌰𑌿𑌣𑍀 𑌭𑌰𑍍𑌤𑍃𑌪𑌰𑌿𑌚𑌰𑌣𑌶𑍀𑌲𑌾𑌸𑌤𑍀 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑍇𑌨 𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑍈𑌵 𑌯𑍌𑌵𑌨𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌂 𑌲𑌬𑍍𑌧𑌵𑌤𑍀 । 𑌅𑌤𑍋 𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌨𑌜𑌾𑌨𑍇। 𑌅𑌤𑍋 𑌜𑌬𑌾𑌲𑌾𑌯𑌾𑌃𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑌨𑌾𑌮𑌾𑌽𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌨𑌾𑌹𑌂 𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂𑌵𑍇𑌦𑍇𑌤𑌿 𑌆𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑌮𑍀𑌪𑍇 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌹𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௨ ॥

(𑌸𑌹𑌹𑌾𑌰𑌿𑌦𑍍𑌰𑍁𑌮𑌤𑌂𑌗𑍌𑌤𑌮𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌅𑌥 𑌸𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌹𑌾𑌰𑌿𑌦𑍍𑌰𑍁𑌮𑌤𑍍𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌤𑍋 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑍍 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌿𑌮𑍇𑌵𑌾𑌹— (𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌂𑌭𑌗𑌵𑌤𑌿𑌵𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍍𑌯𑍁𑌪𑍇𑌯𑌾𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌜𑌾𑌵𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌵𑌯𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍𑌤𑌮𑍁𑌪𑌗𑌚𑍍𑌛𑌾𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥

(𑌤𑌂𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌕𑌿𑌂𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑍋𑌨𑍁𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑌾𑌸𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌕𑌿𑌂𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂? 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌕𑍁𑌲𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰 𑌉𑌪𑌨𑍇𑌤𑌵𑍍𑌯𑌃 । 𑌅𑌤𑌃 𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌕𑍁𑌲𑌾𑌰𑍍𑌹𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌹𑌿 𑌨𑌿𑌶𑍍𑌚𑍇𑌤𑌵𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌃 । (𑌸𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌸𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌹— (𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍇𑌦𑌭𑍋 𑌯𑌦𑍍𑌗𑍋𑌤𑍍𑌰𑍋𑌽𑌹𑌮𑍍

ஜோஷ்டி ஹோ இதி ॥ ॥ ௪ ॥

தம் ஹோவாச நேதத்ப்ராஹ்மணோ விவக்ஷாஹேதுகி ஸத்யம் ஸோத்ராஹரோவ க்வாநேஷ்வ நஸத்ராதமாஇதி தோவநீய க்ருஶாநாவேக்ஷாநாம் வதாஶ்ருதா மா நிராக்ருதேத்ராவாஹோ: ஸோத்ராநாஸம்வ்ரஜேதி தா ஸுஹிவ்ரஸ்யாவயஞாவாவ நாஸஹஸேணாவதேபேதி ஸஹ வஷ்டமணம் வேராவாஸ தா யதா ஸ ஹஸ்ரம் ஸம்வேதா: ॥ ॥ ௫ ॥

இதி ப்ரதமாத்யாயஸ்ய ப்ரதம: பாத: ॥

ஸ்ருவ ப்ருஹம் ஶதாரதித்ராதி ॥) ஸ்வேஷாzயத: ॥ ॥ ௪ ॥

(தம் ஹோவாச) தம் மளதஶ: ப்ரத்ராவாச । கிதிதி? । (நேதத்ப்ராஹ்மணோ விவக்ஷாஹேதுகி ஸத்யம் ஸோத்ராஹரோவக்வாநேஷ்வ நஸத்ராதமாஇதி ॥) ஸதஸ் ஸதாத்ருஶோஜவயக்ஷம் வத: நாப்ராஹ்மணோ விஶேஷண வக்ஷாஹேதுகி । அத்ர ப்ராஹ்மணஶப்தேஸ்வணிகோத்ரவா: । அதேத்ரவணிக: ஶப்தத்ர இதியாவஸ । ஶப்தேத்ராநவிவக்ஷாஹேதுகி, ஶப்தத்ராணாம் க்ஷாமிஸ்வஹாவக்வாதிதிஹாவ: । ஹேஸோத்ர உவநயநஸம்க்ஷாராயம் ஸதியஶோஹர । க்வாஶவநேஷ்வ । நஸத்ராதமா: ஸத்ரா நாதிக்ராஞவாநஸி । ஸத்ரேஶவோக்ஷவாநஸி । அதக்ஷாஶவநேஷ்வ இதத்யதஶ: । ஸப்ரதித்ர தஞ "தத்ஹாவநிஷத்ர ணைஉ ப்ரவ்ருதே"ரிதி । ஶப்தக்வாஹாவநிஶ்வபேஸதேவ உவக்வாநேஷ்வக்ஷதி உவநயநவ்ரவ்ருதேதஶநாதித்யத: । அதோzப்ராஹ்மணஶப்தஶப்தவா: । (தஶவநீய க்ருஶாநாவேக்ஷாநாம் வதாஶ்ருதாமா நிராக்ருதேத்ராவாவ) தஶேஶாவாயவ உவநீய க்ருஶாநாவேக்ஷாநாம் மவாஜஸ்வ அதிதாவஷாநி க்ருஶாநி மவாம் வக்வாரிஶதாநிநிராக்ருத்ய வ்ருயக்ஷ்ருதேஹம் வக்ஷ்ராணஶவாவேதத்யத: । (இஶோஸோத்ராநாஸம்வ்ரஜேதி ॥) ஹேஸோத்ர ஸோஶோஹர । இஶோமா அநமவேத்ராவாவேதத்யத: । (தாஸுஹிவ்ரஸ்யாவயஞாவாவ நாஸஹஸேணாவதேபேதி ॥) ஸஸத்ரகாஶஸ்ஹஸ்ரஸம்வேத்ராவப்ரணாகவ்ராக நப்ரதிநீவ்ருதோஹவாநீதி மாஸுரணஶஹிவ்ரஸ்யாவயஞாவாவேதத்யத: । (ஸஹவஷ்டமணம் வேராவாஸ) விரகாஶம் த்ருணோதகவத்ரணேவநேமா: ப்ரவேஶ்ராஷிதவாநு । (தாயதா ஸஹஸ்ரம் ஸம்வேதா:) யஷிநுகாஜெ தாஸ்ஹஸ்ரம் ஸம்வஞாவஹப்ரவா: தாவதம் வஷ்டமணம் உபேந உஷிதவாநித்யத: ॥ ॥ ௫ ॥

இதி ப்ரதமாத்யாயஸ்ய ப்ரதமபாதபாஷ்யம் ॥

अथ हैनमृषभोऽभ्युवाद सत्यकाम (३) इति भगव इति ह प्रतिशुश्राव प्राप्ताः सोम्य सहस्रꣳ स्मः प्रापय न आचार्यकुलम् ॥ ॥ १ ॥

ब्रह्मणश्च ते पादं ब्रवाणीति ब्रवीतु मे भगवानिति तस्मै होवाच प्राची दिक्कला प्रतीची दिक्कला दक्षिणा दिक्कलोदीची दिक्कलैष वै सोम्य चतुष्कलः पादो ब्रह्मणः प्रकाशवान्नाम ॥ ॥ २ ॥

स य एतमेवं विद्वांश्चतुष्कलं पादं ब्रह्मणः प्रकाशवानित्युपास्ते प्रकाशवानस्मिँल्लोके भवति प्रकाशवतो ह लोकाञ्जयति य एतमेवं विद्वांश्चतुष्कलं पादं ब्रह्मणः प्रकाशवानित्युपास्ते ॥ ॥ ३ ॥

इति चतुर्थाध्याये पञ्चमः खण्डः ॥

(अथ हैनमृषभोऽभ्युवाद सत्यकाम (३) इति ॥) एवं गवां रक्षणेन प्रीतदेवताविशेषाधिष्ठित ऋषभः सत्यकाम (३) इत्यभ्युवाद आमन्त्रितवान् । सत्यकाम (३) इति दूराद्धूते चेति प्लुतः । (भगव इति ह प्रतिशुश्राव) प्रतिशुश्राव प्रत्युत्तरं ददौ । सत्यकामेति शेषः । ऋषभ आह — (प्राप्ताः सोम्य सहस्रं स्मः प्रापय न आचार्यकुलम्) सहस्रं सहस्रसंख्याः वयं प्राप्ताः स्मः । तव प्रतिज्ञा निवृत्ता । अतो नय आचार्यकुलं प्रापयेत्यर्थः ॥ ॥ १ ॥

(ब्रह्मणश्च ते पादं ब्रवाणीति ॥) प्रीतश्च तेऽहं ब्रह्मणः पादं ब्रवाणीति वृषभ उवाचेत्यर्थः । इतर आह — (ब्रवीतु मे भगवानिति ॥) (तस्मै होवाच) ऋषभ इति शेषः । किं तदिति ? (प्राची दिक्कला प्रतीची दिक्कला दक्षिणा दिक्कलोदीची दिक्कलैष वै सोम्य चतुष्कलः पादो ब्रह्मणः प्रकाशवान्नाम) कलाः अवयवाः । एकैकस्य हि [illegible] पादस्य चत्वारोऽवयवाः प्राच्यादयः, [illegible] । अतः पादश्चतुष्कलो भवति । अतः प्राच्यादिदिक्चतुष्टयं ब्रह्मणः पादश्चैष प्रकाशवान्नामैकैकनामास्येत्यर्थः ॥ ॥ २ ॥

(स य एतमेवं विद्वानित्यादि ॥) एतं पादं चतुष्प्रकारेण [illegible] उपास्ते स इह लोके प्रकाशवान् भवतीत्यर्थः । नैतावन्मात्रं फलमित्याह — (प्रकाशवतो ह लोकाञ्जयतीत्यादिना ॥) अदृष्टं फलमुक्त्वा [illegible] उपसंहरति — (य एतमेवं विद्वांश्चतुष्कलं पादं ब्रह्मणः प्रकाशवानित्युपास्ते) उक्तोऽर्थः ॥ ॥ ३ ॥

इति चतुर्थाध्याये पञ्चमखण्डभाष्यम् ॥

அக்நிஷ்டெ வாஜம் வகெ்ஷதி ஸ ஹ ஶ்ரோத்ரேண தெ மா அபிவ்யூஷ்டா வபாணகார தாயத்ராஹிஸாபம் பஹூவாஸ்த்ராக்நிர்வஸோயாய மாஉவாரயு ஸதியோயாயஶ்வாஜக்நே: வ்ராஜாவொவவிவெஶ ॥ க ॥

தக்நிராஹ்யாவாஜ ஸத்யகாரோ (ந) இதி ஹமஸஜதிஹவ்ருதிஶா ஶ்ராவ ॥ ॥ ௨ ॥

ப்ரஹ்மணஸ்பதிஷ்டெ வாஜம் ப்ராவாணீதி ப்ருவீதாரெ ஹம வாநிதி தஸ்ஸெஹாவாவ வ்யுஷிவீ கஸாஜாநிக்ஷம் கஸா ஜ்யா: க ஸா ஸநாஜ்ரு:கஸெஶெஷ வெவெஸாத்ரு வதாக்ஷஸ: வாஷா ப்ரஹ்மணோ நஜ்வாஹாத ॥ ॥ ந ॥

ஸ ய ஸஶதஸெவம் விதாம் ஶ்ருதாக்ஷஸம் வாஜம் ப்ரஹ்மணோ நஜ்வாநித்யாவாஸ்தெ நஜ்வாநஸ்மிந்லோகெ ஹவத்யநஜ்வதாஹ லோகாஜயதி ய ஸஶதஸெவம் விதாம்ஶ்ருதாக்ஷஸம் வாஜம் ப்ரஹ்மணோ நஜ்வாநித்யாவாஸ்தெ ॥ ॥ ச ॥

இதி வதாயூவ்ரவா௦கெ ஷஷ்ட: வம்ஶ: ॥

ஹம்ஸஸ்தெ வாஜம் வகெ்தி ஸஹ ஶ்ரோத்ரேணதெமாஅபிவ்யூஷ்டா வயாணகார தா யத்ராஹிஸாயம் பஹூவாஸ்த்ராக்நிர்வஸோ யாய மாஉவாரயு ஸதியோயாய வஶ்ராஜக்நே: வ்ராஜாவொவவி

(அக்நிஷ்டெ வாஜம்வகெ்தி ।) ஸஶவம் ஸ்யம் வாஜரக்ஷா வாஜாஜர ரக்நிராவஷெக்ஷ்யதீத்யக்ஷா ஜிஷஹஸ்தம்ஷ்ணம்வெஹவெத்யயூ: । (ஸஹ ஶ்ரோத்ரேணதெ மாஅபிவ்யூஷ்டாவயாணகாரெத்யாதி ॥) ஸஹ ஸத்யகார: ஶ்ரோத்ரேணதெ கவரெஜ்யாநிதெ்யநெரிதிககரூகயக்ஷா க்ஷாவாயூக ஸாஹிரவெ்யந மா: வ்யூஷ்டாவ்யதா: ஸவூமாவொ யத்ர ஷெஶ ஸா யம்கா ஸெ அஹிவஹவா: வரிதஃஸ்யிதாஹவஜி । தத்ராக்நிராஹத்ய மாஶ்ராவராஜ்ய ஸம்யாராவாஸ்ய ஸதிஜாயாநம்க்யக்ஷா ஜிஷஹவாவொ யாயணக்நெ: வஶ்ராக ப்ராஜாவஉவவிஷவாநித்யயூ: ॥ ॥ க ॥

(தக்நிராஹ்யாவாஜெத்யாதி ॥) தம் ஸஶவராவவிஷம் ஸத்யகாரக்நி ராரம்த்யாணகாரெத்யயூ: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௨ ॥

(ப்ரஹ்மணஸ்பதிஷ்டெவாஜம் ப்ராவாணீதீத்யாதி ॥) வாஜம் திதீயதீத்யயூ: । (அநஜ்வாஹாத) அநஜ்வஹாரெ்ராவாஸ்யஜத்யயூ: ॥ ந ॥

ஸஶேஷ — (ஸயஸஶதஸெவம்விதாம்ஶ்ருதாக்ஷஸம் வாஜதித்யாதி ।) (அநஜ்வாநஸ்மிந்லோகெஹவதி) அநஜ்வாநு கெநவிஜவி வாரம்மதெ்ர ஶக்யஜத்யயூ: । அஜெயஜதியாவக் । (அநஜ்வதாஹ லோகாஜயதி) அநஜ்வத: அவிநாஶிநஜத்யயூ: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ச ॥

இதி வதாயூவ்ரவா௦கெ ஷஷ்டவம்ஶஹாஷ்யம் ॥

வேஶ ॥ ॥ ௧ ॥

தம் ஹம்ஸ உபநிபத்யாப்யுவாத ஸத்யகாம௩ இதி பகவ இதி ஹ ப்ரதிஶுஶ்ராவ ॥ ॥ ௨ ॥

ப்ரஹ்மண: ஸோம்ய தே பாதம் ப்ரவாணீதி ப்ரவீது மே பகவாநிதி தஸ்மை ஹோவாசாக்நி: கலா ஸூர்ய: கலா சந்த்ர: கலா வித்யுத்கலைஷ வை ஸோம்ய சதுஷ்கல: பாதோ ப்ரஹ்மணோ ஜ்யோதிஷ்மாந்நாம ॥ ॥ ௩ ॥

ஸ ய ஏதமேவம் வித்வாம்ஶ்சதுஷ்கலம் பாதம் ப்ரஹ்மணோ ஜ்யோதிஷ்மாநித்யுபாஸ்தே ஜ்யோதிஷ்மாநஸ்மிம்ல்லோகே பவதி ஜ்யோதிஷ்மதோ ஹ லோகாஞ்ஜயதி ய ஏதமேவம் வித்வாம்ஶ்சதுஷ்கலம் பாதம் ப்ரஹ்மணோ ஜ்யோதிஷ்மாநித்யுபாஸ்தே ॥ ॥ ௪ ॥

இதி சதுர்த்தாத்யாயே ஸப்தம: கண்ட: ॥

மத்குஷ்டே பாதம் வக்தேதி ஸ ஹ ஶ்வோபூதே கா அபிப்ரஸ்தாபயாஞ்சகார தா யத்ராபி ஸாயம் பபூவுஸ்தத்ராக்நிமுபஸமாதாய கா உபருத்ய ஸமிதமாதாய பஶ்சாதக்நே: ப்ராங்உபோபவிவேஶ ॥௧॥

தம் மத்குருபநிபத்யாப்யுவாத ஸத்யகாம௩ இதி பகவ இதி ஹ ப்ரதிஶுஶ்ராவ ॥ ॥ ௨ ॥

ப்ரஹ்மண: ஸோம்ய தே பாதம் ப்ரவாணீதி ப்ரவீது மே பகவாநிதி தஸ்மை ஹோவாச ப்ராண: கலா சக்ஷு: கலா ஶ்ரோத்ரம் கலா மந: கலைஷ வை ஸோம்ய சதுஷ்கல: பாதோ ப்ரஹ்மண ஆயதநவாந்நாம ॥ ॥ ௩ ॥

ஸ ய ஏதமேவம் வித்வாம்ஶ்சதுஷ்கலம் பாதம் ப்ரஹ்மண ஆயதநவாநித்யுபாஸ்த ஆயதநவாநஸ்மிம்ல்லோகே பவத்யாயதநவதோ ஹ லோகாஞ்ஜயதி ய ஏதமேவம் வித்வாம்ஶ்சதுஷ்கலம் பாதம் ப்ரஹ்மண ஆயதநவாநித்யுபாஸ்தே ॥ ॥ ௪ ॥

இதி சதுர்த்தாத்யாயே அஷ்டம: கண்ட: ॥

(ஹம்ஸஸ்தே பாதம் வக்தேதி ஸம்போத்யாதி ॥) ஸர்வம் ஸ்பஷ்டம் ॥௧॥௨॥௩॥

(ஜ்யோதிஷ்மாநஸ்மிம்ல்லோகே பவதி) தேஜஸ்வீ பவதீத்யர்த்த: । (ஜ்யோதிஷ்மதோ ஹ லோகாஞ்ஜயதி) சந்த்ரஸூர்யாதிலோகாநித்யர்த்த: ॥ ௪ ॥

இதி சதுர்த்தாத்யாயே ஸப்தமகண்டபாஷ்யம் ॥

(மத்குஷ்டே பாதம் வக்தேதி ॥) மத்கு: ஜலபக்ஷிவிஶேஷ: । ஹம்ஸோ மத்குஶ்ச வ்ருஷபவதேவ தேவதாவிஶேஷௌ த்ரஷ்டவ்யௌ ॥ ௧ ॥ ௨ ॥ ௩ ॥

(ஆயதநவாந்) ஆஶ்ரயவாந் பவதீத்யர்த்த: । (ஆயதநவத:) ஸாவகாஶாநித்யர்த்த: । ஶிஷ்டம் பூர்வவத் ॥ ॥ ௪ ॥

இதி சதுர்த்தாத்யாயே அஷ்டமகண்டபாஷ்யம் ॥

[illegible] ॥ १ ॥

[illegible] ॥ २ ॥

[illegible] ॥ ३ ॥

इति [illegible] नवमोऽंशः ॥

[illegible]

[illegible] ॥ १ ॥

[illegible] ॥ २ ॥

[illegible] ॥ ३ ॥

इति [illegible] ॥

[illegible]

𑌯𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑌞𑍍𑌜𑌾𑌯𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌤𑌪𑍍𑌤𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑍀 𑌕𑍁𑌶𑌲𑌮𑌗𑍍𑌨𑍀𑌨𑍍𑌪𑌰𑍍𑌯𑌚𑌾𑌰𑍀𑌨𑍍𑌮𑌾 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌗𑍍𑌨𑌯𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌪𑍍𑌰𑌵𑍋𑌚𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌬𑍍𑌰𑍂𑌹𑍍𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌹𑌾𑌪𑍍𑌰𑍋𑌚𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌾𑌸𑌾𑌞𑍍𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌸 𑌹 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌨𑌾𑌽𑌨𑌶𑌿𑌤𑍁𑌂 𑌦𑌧𑍍𑌰𑍇 𑌤𑌮𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌜𑌾𑌯𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑌿𑌨𑍍𑌨𑌶𑌾𑌨 𑌕𑌿𑌂 𑌨𑍁 𑌨𑌾𑌶𑍍𑌨𑌾𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌸 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌬𑌹𑌵 𑌇𑌮𑍇𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍇 𑌕𑌾𑌮𑌾 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌨𑌾𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

[illegible] 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇 𑌜𑌾𑌬𑌾𑌲𑍇 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑍇 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌮𑌵𑌾𑌤𑍍𑌸𑍀𑌤𑍍 । (𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌹 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌦𑌶𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌣𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑍀𑌨𑍍𑌪𑌰𑌿𑌚𑌚𑌾𑌰) 𑌤𑌦𑌗𑍍𑌨𑌿𑌶𑍁𑌶𑍍𑌰𑍂𑌷𑌾𑌂 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌦𑌶𑌵𑌰𑍍𑌷𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌵𑌾𑌨𑍍 । (𑌸 𑌹 𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑍇𑌵𑌾𑌸𑌿𑌨𑌸𑍍𑌸𑌮𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌂𑌸𑍍𑌤𑌂 𑌹 𑌸𑍍𑌮𑍈𑌵 𑌨 𑌸𑌮𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌤𑌿) 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯[illegible] 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑌿𑌣𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌂 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑌯𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌸𑌮𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌂𑌸𑍍𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌨𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 [illegible] 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾[illegible] 𑌤𑌮𑍇𑌵 𑌨 𑌸𑌮𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌯𑌤𑌿𑌸𑍍𑌮 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌤𑌂 𑌜𑌾𑌯𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌤𑍍𑌨𑍀 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌪𑍍𑌤𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑍀 𑌕𑍁𑌶𑌲𑌮𑌗𑍍𑌨𑍀𑌨𑍍𑌪𑌰𑍍𑌯𑌚𑌾𑌰𑍀𑌨𑍍𑌮𑌾 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌗𑍍𑌨𑌯𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌪𑍍𑌰𑌵𑍋𑌚𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌬𑍍𑌰𑍂𑌹𑍍𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌤𑌪𑌸𑌾 𑌤𑌪𑍍𑌤𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑍀 𑌕𑍁𑌶𑌲𑌂 𑌸𑌮𑍍𑌯𑌗𑌗𑍍𑌨𑌿𑌶𑍁𑌶𑍍𑌰𑍂𑌷𑌾𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌵𑌾𑌨𑍍 । 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌾𑌨[illegible] 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌃 । 𑌅𑌤𑌃 𑌯𑌥𑌾 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌂 𑌮𑌾 𑌪𑌰𑌿𑌪𑍍𑌰𑌵𑍋𑌚𑌨𑍍𑌨𑌗𑍍𑌨𑌯𑌃 𑌤𑌥𑌾𑌽𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌉𑌪𑌕𑍋𑌸𑌲𑌾𑌯 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌮𑍁𑌪𑌦𑌿𑌶𑍇𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯 [illegible]𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌹𑌾𑌪𑍍𑌰𑍋𑌚𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌾𑌸𑌾𑌞𑍍𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇) 𑌏𑌵𑌂 𑌜𑌾𑌯𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑍋𑌽𑌪𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌃 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌮𑌨𑍁𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌦𑍇𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌷𑌿𑌤𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌸 𑌹 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌨𑌾𑌽𑌨𑌶𑌿𑌤𑍁𑌂 𑌦𑌧𑍍𑌰𑍇) 𑌸𑌃 𑌉𑌪𑌕𑍋𑌸𑌲𑌃 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌨𑌾 𑌮𑌾𑌨𑌸𑍇𑌨 𑌦𑍁𑌃𑌖𑍇𑌨 𑌪𑍀𑌡𑌿𑌤𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍 𑌅𑌨𑌶𑌨𑌾𑌯 𑌮𑌤𑌿𑌞𑍍𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌧𑍃𑌞𑍍 𑌅𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑌿 𑌧𑌾𑌤𑍁𑌃 । (𑌤𑌮𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌜𑌾𑌯𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑌿𑌨𑍍𑌨𑌶𑌾𑌨 𑌕𑌿𑌂 𑌨𑍁 𑌨𑌾𑌶𑍍𑌨𑌾𑌸𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌶𑌾𑌨 𑌭𑍁𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 [illegible]𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌸𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑍀 । (𑌬𑌹𑌵 𑌇𑌮𑍇𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍇 𑌕𑌾𑌮𑌾 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌨𑌾𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍇 𑌜𑍀𑌵𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌕𑌾𑌮𑌾𑌃 𑌕𑌾𑌮𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌾 𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌃 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌃 [illegible] 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌿 । [illegible] 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿 । 𑌅𑌤𑍋 [illegible] ॥ ॥ ௩ ॥

अथ हाग्नयः समूदिरे तप्तो ब्रह्मचारी कुशलं नः पर्यचारीद्धन्तास्मै प्रब्रवामेति तस्मै होचुः ॥ ॥ ४ ॥

प्राणो ब्रह्म कं ब्रह्म खं ब्रह्मेति स होवाच विजानाम्यहं यत्प्राणो ब्रह्म कं च तु खं च न विजानामीति ते होचुर्यद्वाव कं तदेव खं यदेव खं तदेव कमिति प्राणं च

(अथ हाग्नयः समूदिरे) ऐकमत्यं प्राप्ताः तत्परिचरणप्रीताः गार्हपत्यादयोऽग्नयोऽन्योन्यं संभूयोक्तवन्त इत्यर्थः। किमिति? (तप्तो ब्रह्मचारी कुशलं नः पर्यचारीद्धन्तास्मै प्रब्रवामेति ।) हन्तेत्यनुकम्पायाम्। प्रब्रवाम ब्रह्मेति शेषः। शिष्यस्येष्टोऽर्थः। (तस्मै होचुः) तस्मै उपकोसलायाग्नयो वक्ष्यमाणमूचुरित्यर्थः ॥ ४ ॥

तदेवाह — (प्राणो ब्रह्म कं ब्रह्म खं ब्रह्मेति ।) (स होवाच) एवमुक्तः उपकोसल उवाच । (विजानाम्यहं यत्प्राणो ब्रह्म कं च तु खं च न विजानामीति ।) अस्यायमभिप्रायः। न तावत्प्राणादिप्रतीकोपासनमत्राभिप्रेयते, जन्मजरामरणादिभवभीतस्य मुमुक्षोर्मोक्षोपदेशाय प्रवृत्तत्वात्। अतो ब्रह्मैवोपास्यत्वेनेष्टम्। तत्र प्राणादिसकलकारणं ब्रह्म निर्दिष्टम्। तत्र सकलजगत्प्राणयितृत्वयोगेन प्राणशब्दितस्य ब्रह्मण उपदेशात् यत्प्राणो ब्रह्मेत्युक्तं तज्जानामि। कं ब्रह्म खं ब्रह्मेत्युक्तं तु न विजानामि। यद्यपि कंशब्दस्य सुखमर्थः। खशब्दस्याकाशोऽर्थः, तच्च वैषयिकसुखशरीरकमाकाशशरीरकञ्च ब्रह्मेत्यभिप्रायः। उत कंशब्देन सुखमभिप्रेयते, खशब्देनाकाशवाचिनाऽपरिच्छिन्नत्वमभिप्रेयते, तयोरन्योन्यविशेषणविशेष्यभावे अपरिच्छिन्नसुखं ब्रह्मेत्यस्यार्थो लभ्यते। तत्रानयोर्मध्ये कतरद्विवक्षितमिति न जानामीति। (ते होचुः यद्वाव कं तदेव खं यदेव खं तदेव कमिति ।) तदभिप्रायज्ञा अग्नयः कं खमित्यत्रापि विशेषणविशेष्यभावोऽभिप्रेत इति साभिप्रायमूचुरित्यर्थः। ननु यद्वाव कं तदेव खमित्येतेनैव विशेषणविशेष्यभावप्रतीतावपि तेनापरिच्छिन्नसुखं ब्रह्मेत्यस्यार्थस्य लाभात् यदेव खं तदेव कमिति वाक्यं व्यर्थमिति चेन्न। आत्यन्तिकं वा सुखमपरिच्छिन्नसुखवदेव, सावधिकं वा परिच्छिन्नमेव च उपासनाविषयं वा परस्परविशेषणविशेष्यभावोपदेशसामर्थ्यात्। (प्राणं च हास्मै तदाकाश

𑌹𑌾𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌤𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌚𑍋𑌚𑍁𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌶𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌹𑍈𑌨𑌂 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑍋𑌽𑌨𑍁𑌶𑌶𑌾𑌸 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌨𑍍𑌨𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌷 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌸𑍋𑌽𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌸 𑌏𑌵𑌾𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌪𑌹𑌤𑍇 𑌪𑌾𑌪𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌲𑍋𑌕𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌃

𑌚𑍋𑌚𑍁𑌃) 𑌇𑌦𑌂 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌯𑌿𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌕𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌯𑌚𑍍𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌵𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌮𑌨𑍁𑌶𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௫ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌶𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌏𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍍𑌵𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌚𑌷𑍍𑌟𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌅𑌥 𑌹𑍈𑌨𑌂 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑍋𑌽𑌨𑍁𑌶𑌶𑌾𑌸) 𑌇𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌯𑌿𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍁𑌶𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑌂 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌉𑌪𑌕𑍋𑌸𑌲𑌂 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌤𑌨𑍂𑌂 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌧𑌾 𑌵𑌿𑌭𑌜𑍍𑌯𑍋𑌪𑌦𑌿𑌦𑍇𑌶𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌥𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌤𑌯𑌾 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵𑍈𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌨𑍁𑌶𑌾𑌸𑌨𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌮𑍇𑌵𑌾𑌹 — (𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌨𑍍𑌨𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌏𑌤𑍇 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍋 𑌮𑍇 𑌚𑌤𑌸𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌨𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯 𑌏𑌷 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌸𑍋𑌽𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌸 𑌏𑌵𑌾𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌚𑌤𑌸𑍃𑌣𑌾𑌂 𑌤𑌨𑍂𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 । 𑌨 𑌤𑌥𑌾 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌮𑍍 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑌾𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌧𑌾𑌨𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௧ ॥

(𑌸 𑌯 𑌏𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌪𑌹𑌤𑍇 𑌪𑌾𑌪𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂) 𑌪𑌾𑌪𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑍀𑌨𑌿 𑌅𑌪𑌹𑌨𑍍𑌤𑌿 । (𑌲𑍋𑌕𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌿𑌨𑌿 𑌪𑌾𑌪𑍇 𑌨𑌿𑌰𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌿𑌪𑌾𑌪𑌨𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌫𑌲𑌮𑍇𑌵, 𑌤𑌥𑌾𑌪𑌿 𑌅𑌙𑍍𑌗𑌫𑌲𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌨𑌫𑌲𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌉𑌪𑌚𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌪𑌾𑌪𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑌦𑌙𑍍𑌗𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌿𑌪𑌾𑌪𑌪𑌰𑌃 । 𑌲𑍋𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌪𑌰𑍋 𑌵𑌾 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌃 । (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌪𑌰𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌮𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌂 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑍀𑌤𑌿 । (𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿) 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌰𑌹𑌿𑌤𑍋 𑌯𑌾𑌵𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿 𑌉𑌜𑍍𑌜𑍍𑌵𑌲𑍋 𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 । (𑌨𑌾

க்ஷீயந்த உபவயம் தம் ஹ்ஞாநேஸ்மிந்ஶ்ச நோகேஸ்மிந்ஶ்ச யவ தஸேமம் விஆநமாஷ்த் ॥ ॥ ௨ ॥

இதி சதுர்த்தப்ரபாடகே ஏகாதஶ: கண்ட: ॥

ஸுயெஹேநலோஹாயுவசநோசமஶஶாஸாவொ திவோ நக்ஷத்ராணி வஜ்ரோஇதி யவஷவஜ்ரோஸி வாராஷோ த்ருஶ்யதே வொஸ்ஹஸ்ஸி ஸவவாஹஸ்ஸீதி ॥ ॥ க ॥

ஸயவ தஸேமம் விஆநமாஷ்த்ஸஹதே வாவக்ஷத்ரம் நோ கீஹவதி ஸவுரோயாமேதி ஜெ்யாஜ்ஞீவதி நாஸ்யாவரவாராஷா: க்ஷீயந்த உபவயம் தம் ஹ்ஞாநேஸ்மிந்ஶ்ச நோகேஸ்மிந்ஶ்ச யவ தஸேமம் விஆநமாஷ்க் ॥ ॥ ௨ ॥

இதி சதுர்த்தப்ரபாடகே த்வாதஶ: கண்ட: ॥

ஸுயெஹேநலோஹவநீயோசமஶஶாஸ ப்ராணஞ்சகாஶோத்ருள விந்த்ருதி யவஷவித்ருதி வாராஷோத்ருஶ்யதே வொஸ்ஹஸ்ஸி ஸவவாஹஸ்ஸீதி ॥ ॥ க ॥

ஸ்யாவரவாராஷா: க்ஷீயந்தே) ஸஸ்ய ஸவரவாராஷா: ஶிஷ்யப்ரஶிஷ்யாதய: பாத்ரவளத்ராதயோஸபி நக்ஷீயந்தே ப்ரஹ்மவித்வவவஹவஞ்சீ த்யர்த்த: । ஸஞ்தள ப்ரஹ்மவித்யாநமவ்ருத்தே: “நாஸ்யாப்ரஹ்மவித்குலே ஸவதீ”தி ஶ்ருதேர்ஞ்ஞெர ப்ரஹ்மவித்யாஹெயகேடந ஶ்ரவணாத்। (உபவயம் தம் ஹ்ஞாநேஸ்மிம்ஶ்ச நோகேஸ்மிம்ஶ்ச யவ தஸேமம் விஆநமாஷ்த்) யவவேமாஷ்த் தம் ஸ்ஸிம்ஶ்ச நோகே ஸமேஷ்ஸிம்ஶ்ச நோகே வயம் ஸுஹ்ருய: உபஹ்ஞாஸ: யாவஜ்ப்ரஹ்மப்ராப்தி விஷ்ணுஹ்: பரிபால யாஸஇத்யர்த்த: । வவமேத்ரத்ராவி த்ருஷ்டவ்யம் ॥ ॥ ௨ ॥

இதி சதுர்த்தப்ரபாடகே ஏகாதஶகண்டபாஷ்யம் ॥

(ஸுயெஹேநலோஹாயுவசநோசமஶஶாஸ) ஸுநாஹாயுவசந: தக்ஷிணாக்நி: । (கூவொ திவோ நக்ஷத்ராணி வஜ்ரோஇதி ॥) தேராவாணீத்யர்த்த: । (யவஷவஜ்ரோஸிவாராஷோ த்ருஶ்யதே வொஸ்ஹஸ்ஸி ஸவவாஹஸ்ஸீதி ॥) வஜ்ரஸ்யாநேஶ்ச ப்ரகாஶகத்வஸாம்யாதிதி ஹாவ: ॥ ॥ க ॥

(ஸயவ தஸேமம் விஆநித்யாதி ॥) வ்யாக்யாதம் ॥ ॥ ௨ ॥

இதி சதுர்த்தப்ரபாடகே த்வாதஶகண்டபாஷ்யம் ॥

(ஸுயெஹேநலோஹவநீயோசமஶஶாஸேத்யாதி ॥) (ப்ராணஞ்சகாஶோத்ருளவிந்த்ருதீதி ॥) ஐதேத்தாநி ஸேஜ்ரவாணீத்யர்த்த: । (யவஷவித்ருதி வாராஷோ த்ருஶ்யதே வொஸ்ஹஸ்ஸிஸவவாஹஸ்ஸீதி ॥) வித்யுத்தாராஷஸ்யாவி ப்ரகாஶகத்வாதாஹவநீயேக்யம் த்ருஷ்டவ்யம் ॥ ॥ க ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌪𑌹𑌤𑍇 𑌪𑌾𑌪𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌲𑍋𑌕𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌜𑍀𑌵𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌃 𑌕𑍍𑌷𑍀𑌯𑌨𑍍𑌤 𑌉𑌪 𑌵𑌯𑌂 𑌤𑌂 𑌭𑍁𑌞𑍍𑌜𑌾𑌮𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌽𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌿𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌯 𑌏𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 ‖ ‖ ௨ ‖

𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ‖

𑌤𑍇 𑌹𑍋𑌚𑍁𑌰𑍁𑌪𑌕𑍋𑌸𑌲𑍈𑌷𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌮𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌚𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌤𑍇 𑌗𑌤𑌿𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌜𑌗𑌾𑌮 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌮𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑍋𑌽𑌭𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌦𑍋𑌪𑌕𑍋𑌸𑌲 (௩) 𑌇𑌤𑌿 ‖ ‖ ௧ ‖

𑌭𑌗𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌹 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌶𑍁𑌶𑍍𑌰𑌾𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦 𑌇𑌵 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌤𑍇 𑌮𑍁𑌖𑌂 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌕𑍋 𑌨𑍁 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌶𑌶𑌾𑌸𑍇𑌤𑌿 𑌕𑍋 𑌨𑍁 𑌮𑌾𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌭𑍋 𑌇𑌤𑍀𑌹𑌾𑌪𑍇𑌵 𑌨𑌿𑌹𑍍𑌨𑍁𑌤 𑌇𑌮𑍇 𑌨𑍂𑌨𑌮𑍀𑌦𑍃𑌶𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌾𑌦𑍃𑌶𑌾

(𑌸 𑌯 𑌏𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ‖) 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌤𑍍 ‖ ‖ ௨ ‖

𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ‖

(𑌤𑍇 𑌹𑍋𑌚𑍁𑌰𑍁𑌪𑌕𑍋𑌸𑌲𑍈𑌷𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌮𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌚) 𑌪𑍃𑌥𑌗𑌨𑍁𑌶𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌮𑌿𑌲𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌤𑍇 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌯𑍋𑌽𑌬𑍍𑌰𑍁𑌵𑌨𑍍 । 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌪𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌚𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌙𑍍𑌗𑌾𑌙𑍍𑌗𑌿𑌭𑌾𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌯𑍋𑌰𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌾𑌹𑌿𑌤𑍍𑌯𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨 𑌤𑍁 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌪𑍋𑌷𑌿𑌕𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌆𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌤𑍇 𑌗𑌤𑌿𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍇𑌤𑌿 ‖) 𑌏𑌵𑌂 𑌚𑌾𑌗𑍍𑌨𑍀𑌨𑌾𑌮𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌃 — 𑌹𑍇 𑌉𑌪𑌕𑍋𑌸𑌲 ? 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌪𑌨𑌾𑌤𑌿𑌶𑌯𑌪𑍍𑌰𑌾𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌟𑌿𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹 𑌤𑍍𑌵𑌯𑌾𑌶𑍍𑌵𑌾𑌸𑌂 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌜𑌯𑌿𑌤𑍁𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌂, 𑌤𑌚𑍍𑌚𑌮𑌹𑌦𑍍𑌧𑌾𑌮𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌂 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌿𑌶𑌾𑌮 । 𑌆𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌦𑍈𑌵𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌆𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌦𑌾𑌯𑌾𑌗𑌤𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮, 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑌾𑌦𑍌 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂, 𑌅𑌰𑍍𑌚𑌿𑌰𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌂 𑌗𑌤𑌿𑌂, 𑌉𑌪𑌦𑌿𑌶𑌤𑍀𑌤𑌿 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌗𑌤𑌿𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌨 𑌤𑍁 𑌗𑌤𑌿𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌤𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑍍𑌯𑌮𑍍 । (𑌆𑌜𑌗𑌾𑌮 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌮𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑍋𑌽𑌭𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌦𑍋𑌪𑌕𑍋𑌸𑌲 (௩) 𑌇𑌤𑌿 ‖) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ‖ ‖ ௧ ‖

(𑌭𑌗𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌹 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌶𑍁𑌶𑍍𑌰𑌾𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ‖) 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦 𑌇𑌵 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌤𑍇 𑌮𑍁𑌖𑌂 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌕𑍋 𑌨𑍁 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌶𑌶𑌾𑌸𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍃𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌦𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌕𑍋𑌸𑌲𑌶𑍍𑌚𑌾𑌹 — (𑌕𑍋 𑌨𑍁 𑌮𑌾𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌭𑍋 𑌇𑌤𑌿 ‖) 𑌹𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍 𑌕𑍍𑌵𑌯𑌿 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌷𑌿𑌤𑍇 𑌇𑌹 𑌮𑌾𑌂 𑌕𑍋𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌹𑌾𑌪𑍇𑌵 𑌨𑌿𑌹𑍍𑌨𑍁𑌤𑍇) 𑌹𑍇𑌤𑌿𑌹𑍇𑌹 । 𑌅𑌪𑌨𑌿𑌹𑍍𑌨𑍁𑌤 𑌇𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑌾𑌪𑌨𑌿𑌹𑍍𑌨𑍁𑌤𑍇 𑌨 𑌯𑌥𑌾𑌵𑌦𑍁𑌨𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌷𑍍𑌟𑌿𑌤𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌃 । 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌤𑌾𑌪𑌸𑌨𑍍𑌹𑌤𑍍𑌯𑌾𑌗𑌗𑍍𑌨𑍀𑌨𑍍 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑌾𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌵𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌇𑌮𑍇

ஊதிஹாஶ்ரீநஹ்யிஉெஷ கிண வொாரிவ் கிஅதெzவொவணிகி ॥ ௨ ॥
ஊஷரிகி ஹ வ்ரகிஜஜெ வொகாமாவ கிஅ வொாரிவ் தெzவொவ
ஞஹம் தெ தவகூ்ராரி யயா வாஷாவயாம கூவொாந ஶ்ரீ
ஷ்ருஜ வணவவெவம்விஜ வாவம் கஉ்ந ஶ்ரீஷ்வ்த ஊகி ப்ரவீத
௦ரி ஹமவாநிகி தவெஷு வொவாவ ॥ ॥ ௩ ॥

ஊதி வதாயுவ்வாங்கெ வதாஷுயஃவம்பஃ ॥

ய வணவெஷாzகூிணி வாராஷொ ஷ்ரூஶ்வ்த வணஷ கூவெத்தி
வொவாவெவெதஷரிரூத ரிஹமவெரிதகிஸ்ப்ரஷுதி தஷ்வஷ்வ்வஷ்ஹிந
விஷுவெஉாஷகம் வா ஹிணகி வஷ்ஷநீவெஹ்வ ஶஷுகி ॥ ॥ க ॥

நஙநஜீஷ்ருஶா கநஷ்ருஶாஊகிஹாஶ்ரீநஹ்யிஉெஷ) யெ ஊஷாநீஜீஷ்ரு
மாஃ ஜஞநாகாமதயா வமிஷ்ருஶ்ரிரோநாஃ வணதவணவாஶ்யஃ வஙவஉரி
ந்ராகாமாஷ்வெநா ரிரிரவஜிஷவஜஊதஷூகவாநிதஷுயஃ । கூவாயஉ
கூஹ— (கிண வொாரிவ் கிஅதெzவொவணிகி ॥) ॥ ௨ ॥
ஊதாகூஹ— (ஊஷரிகிஹவ்ரகிஜஜெ) வணதாவஷாவஜிஷரிகி
வ்ரகிஜூதவாநு । ஊதாகூஹ— (வொகாமாவகிஅவொாரிவ்தெzவொவ
ஞஹஜதெ தவகூ்ராரீதவ்ராரி ॥) வெஹவொாரிவ் தெ கஷயஃ வஷுயி
வ்ராரீநு வொகாவெநவ காவெஷீவ்ந தவெொகவஜஃ । கம்ஶஹஙதாரிஶீவி
ஷ்ரம் காவெஷீவெநாகவஜஊதஷுயஃ । நத ஜூதவ்ரம் ப்ரஹகா
வெஷீவ்ந । கஹஜ தெ வஷவத்ருஜாமெஷதஷ்வஉவாவாமெஷ
ஷாவாஷகவிஷ்ராவிஷயஹஙதம் ப்ரஹ வகூ்ராரி । யஜி மாஶ்ரஙஷவ
ஊதஷுயஃ । வாவாமெஷொநாரி வாவவெஹதஹஙதகஉராவாமணெ
zவீ வாவொாதஜிவ கிவம்யகஶகூிரிதுஃ । ஊஷஞ வ்ராரோஜிகவாவவிஷ
யஃ । வாவஶஷஶ ஷகவ்தஷஷ்வுதவாயாமணஃ । வணதவு தவு
தவெத்ராகூம் தவெதஷ்வாநவம்யெயஃ । ஊதாகூஹ— (ப்ரவீத௦ரி ஹ
மவாநிகி தவெஷுவொாவாவ) தவெஷு வணவரிவஷஞாயொவகொாவயா
யாவாயெஉா வகூ்ராரோணரோவெஹதஷுயஃ ॥ ॥ ௩ ॥

ஊதி வதாயுவ்வாங்கெ வதாஷுயஶவம்பஹாஷ்வுஃ ॥

(பவணவெஷாzகூிணி வாராஷொ ஷ்ரூஶ்வெதெ வணஷகூவெத்திவொ
வாவெவெதஷரிரூதரிஹமவெரிதகிஸ்ப்ரஷுதி ॥) யொஶிஹி யெஉாzகூ்ருஜவஉ
தீஉ வாராஷொ ஷ்ரூஶ்வெதெ கயரோது நியஜெதஷுயஃ । கரீதகம்
நிரகிஶயவெஹாஶ்ருகஃ । கஹயகம் ஷஃவாவம்ஹிஜகஃ । ப்ரஹகம்
நிரகிஶயப்ரஹதுஃ । (தஷ்வஷ்வ்வஷ்ஹிநு வவீஉவெஉாஷகம்வா ஹிண
கிவஷ்உநீவெஹ்வ ஶஷுகி) தஸ தஷாணிவெஉவஷாநிவ்ரஹாவா ஷஹிநு
சகூிணி யஷ்வ்வீ வவீஉவெஉாஷகம்வா கஶிகிவெஜஸ தஸ வஷ்உநீ த
தாஶுஉயவேஹி ஶஷுதி । நதத்த விவ்ருதெ ॥ ॥ க ॥

𑌏𑌤𑌂 𑌸𑌂𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾𑌮 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑌕𑍍𑌷𑌤 𑌏𑌤𑌂 𑌹𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌵𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌭𑌿𑌸𑌂𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑍍𑌯𑍇𑌨𑌂𑌵𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌭𑌿𑌸𑌂𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌵𑌂𑌵𑍇𑌦 ॥ ௨ ॥

𑌏𑌷 𑌉 𑌏𑌵 𑌵𑌾𑌮𑌨𑍀𑌰𑍇𑌷 𑌹𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌵𑌾𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌨𑌯𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌵𑌾𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌨𑌯𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌏𑌷 𑌉 𑌏𑌵 𑌭𑌾𑌮𑌨𑍀𑌰𑍇𑌷 𑌹𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍁 𑌚𑍈𑌵𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿𑌞𑍍𑌛𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯𑌦𑌿 𑌚 𑌨𑌾𑌰𑍍𑌚𑌿𑌷𑌮𑍇𑌵𑌾𑌭𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌚𑌿𑌷𑍋𑌽𑌹𑌰𑌹𑍍𑌨 𑌆𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑌕𑍍𑌷𑌮𑌾𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪-

(𑌏𑌤𑌂𑌸𑌂𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾𑌮𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 𑌏𑌤𑌂𑌹𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿𑌵𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌭𑌿𑌸𑌂𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑌂𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌗𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌾𑌮𑌾𑌨𑌿𑌵𑌨𑌨𑍀𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌭𑌜𑌨𑍀𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌸𑍌 𑌸𑌂𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾𑌮𑌃 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌲𑍍𑌯𑌾𑌣𑌗𑍁𑌣𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌸𑌙𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑍍𑌵𑌂𑌵𑌾 𑌸𑌂𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾𑌮𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑍍𑌯𑍇𑌨𑌂 𑌵𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌭𑌿𑌸𑌂𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦) 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑌤𑍍𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௨ ॥

(𑌏𑌷𑌉𑌏𑌵𑌵𑌾𑌮𑌨𑍀𑌰𑍇𑌷𑌹𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌵𑌾𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌨𑌯𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌵𑌾𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌨𑌯𑌤𑌿𑌯𑌏𑌵𑌂𑌵𑍇𑌦) 𑌵𑌾𑌮𑌨𑍀𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌶𑍋𑌭𑌨𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌦𑍍𑌗𑍁𑌣𑍋𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌤𑍍𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

(𑌏𑌷𑌉𑌏𑌵𑌭𑌾𑌮𑌨𑍀𑌃 𑌏𑌷𑌹𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌭𑌾𑌤𑌿 𑌯𑌏𑌵𑌂𑌵𑍇𑌦) 𑌭𑌾𑌮𑌨𑍀𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌲𑍋𑌕𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌦𑍀𑌪𑍍𑌤𑌿𑌮𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾𑌯𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌂𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾𑌮𑌤𑍍𑌵𑌵𑌾𑌮𑌨𑍀𑌤𑍍𑌵𑌭𑌾𑌮𑌨𑍀𑌤𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌏𑌕𑌕𑌯𑍋𑌨𑌂 𑌏𑌕𑌰𑍂𑌪𑌤𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌂𑌬𑍋𑌧𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑍇𑌨 𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌗𑍁𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌤𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑍁𑌦𑌾𑌸𑌾𑌰𑍍𑌥𑌮𑍍 । 𑌨 𑌤𑍁 “𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌾𑌪𑍍𑌮𑌭𑍍𑌯 𑌉𑌦𑌿𑌤” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑌯𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑌤𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑍇𑌯𑌮𑍍 । “𑌸𑌰𑍍𑌵” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌾𑌠𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌜𑍍𑌯𑍇𑌤 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌅𑌥𑌯𑌦𑍁𑌚𑍈𑌵𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿𑌞𑍍𑌛𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯𑌦𑌿𑌚𑌨𑌾𑌰𑍍𑌚𑌿𑌷𑌮𑍇𑌵𑌾𑌭𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿) 𑌅𑌥𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌵𑌿𑌷𑌯𑌭𑍇𑌦𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌿𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑌿 । 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌕𑌮𑍇𑌕𑌵𑌚𑌨𑌮𑍍 𑌅𑌨𑍇𑌕𑌵𑌚𑌨𑌾𑌨𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌬𑌹𑍁𑌵𑌚𑌨𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌃 । 𑌯𑌦𑌿 𑌶𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌶𑌵𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌯𑌦𑌿𑌵𑌾 𑌨𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌥𑌾𑌪𑌿 𑌤𑍇𑌽𑌰𑍍𑌚𑌿𑌷𑌮𑍇𑌵𑌾𑌭𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌅𑌰𑍍𑌚𑌿𑌰𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌶𑍍𑌚 “𑌆𑌤𑌿𑌵𑌾𑌹𑌿𑌕𑌾𑌸𑍍𑌤𑌲𑍍𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌾𑌦𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌨 𑌤𑌦𑌭𑌿𑌮𑌾𑌨𑌿𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌪𑌰𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌧𑍇𑌯𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌕𑍇𑌚𑌿𑌦𑍁𑌪-𑌕𑍋𑌸𑌲𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂𑌗𑌭𑍂𑌤𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌵𑍈𑌭𑌵𑍇𑌨 𑌶𑌵𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌭𑍇𑌦𑍇𑌽𑌪𑍍𑌯𑍁𑌪𑌕𑍋𑌸𑌲𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑌿𑌃, 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯

ரணவக்ஷாத்ரா நவாநுநிஜதி ரவஸாஞ்ஜா நாவெஸஹ்யஸம்வத்ஸரம்
ஸம்வத்ஸராதாரிதரிதாஞ்ச ரவம் வஜ்ரவொ விஷ்ணும் த
த்வாராவெஷாzரநவ: ॥ ॥ ௪ ॥

ஸ வநாதுப்ரஹ்ம ஹயதேஷ தெவவயொ ப்ரஹ்மவய வந
தெந வ்ருதிவத்ரநா உரம் ரநவரவதம் நாவதஜெ நாவ

தஹநாதிவெஹணெ கிஞ்சிதெஹணெவிஸ்தீர்தி வதஞ்சி । தஜ । "நக
ரணாவிவத்" இதி ஶ்ருதிவிஶாயரநவாதிகாதவ வாக்யவெ
தாதஶாயவ்ருத்யகக்காஹாவாக் । கவெதாzயதவெவகாஸிஞ்
தெத்ஸவப்ரஹ்மவிஸ்யாரணவெ । (கவிஷாzஹரஹ்க்ருவயு
ரணவக்ஷித்ராதி ॥) (க்ருவப்யரணவக்ஷாத்ரா ஷவாநிஜதிர
வஸாம்ஸாது) யாது ஷஜாவஸாது உதக் உத்தாரதிஶாயாரதிதவநதி தா
நாவஸாநித்யமய: । ஶிவம் ஸஷ்டு ॥ ॥ ௪ ॥

(ஸவநாதுப்ரஹ்மஹயதீத்யாதி ॥) (தெவவய:) தெவெ:க்ருதிவாஹி
கெநீயரந: வம்யா:தெவவய: । (ப்ரஹ்மவய:)ப்ரஹ்மவ்ராவக:வம்
யா: ப்ரஹ்மவய: । வநதெந ரவெண வ்ருதிவத்ரநா: உரம் வொ
ரம் (ரநவரவதம்) வடியம்த்வஜ்ஞநரணவ்ராவகம் ரநஷ்ராதிஶா
ராவஜக்ஷிதம் ஸம்ஸாரம் நாவதஜெ வநநவ்ருதிவத்ஜெ ।
(நாவதஜெ நாவதஜஇதி ॥) திராக்விதத்ராவரவ்யா । கத்
உயத்ஞிஉக்வ்ரத்ராத் வக்ஷ்யெ । கத் வஞாஶ்விதாயாரவ
கொவஜவிதாயாஞாவிராதிஹதெ: வாராக் யவம் விதாயாரவி
ராதிஹதி: ஶ்ருப்யதெ தஞிஷாநாவொவிராதிஹத்ராப்ரஹ்மவ்ராவி:
நாநெஷாம் । நவ "தத்இஷம் விதயெவெzரணெ ஶ்ருஶாத
வஇத்ரவாவதெ "ஶ்ருஶாம்வத்ரவாவத"இதி வவப்ரஹ்மவி
தாவஸாயாரண்யம் ஶ்ருதஜிவாஞ்சு । தயாவஜ்ரவகொவஜவிதாயா
ரவிராதிஹதிஶ்ருதிவெடயவ்ருவஜாதிதி வவவவெக்ஷ்வ்ராவெ
உஞ்செ- "கநியவெவஷாரவிராய்ஶ்ருஶாநரநாஹ்யாம்" । வவெ
ஷாம் வவெராவாவநிஷாநாரவிராதிரவெவெணவ ஹஜவ்யகாக்
வநதசிதாநிஷாநாவெவெதி நியரொ நாஸ்தி । தயாஹி நியவெஷதி
"யெவெzரணெ ஶ்ருஶாசவ"இதவாவதெ "ஶ்ருஶாம்வத்ர
வாவதெ, சஞ்ஜெர்ராதிரஹஶ்ருக்ஷணாவஸாஉத்தாராயண்யு । தத் வ்ரு
யாதா ஹஞ்ஜி ப்ரஹ்மப்ரஹ்மவிதொஜநா"இதி ஶ்ருதிஸூக்திஹ்ராம் வி
ராயவ்ரவம்ஹ: । உவகொவஜவிதாயாம் வநராரநஜ "யெவெ
zரணெ ஶ்ருஶாதவஇத்ரவாவத"இதி வஞாஶ்விதாவாக்யவ்ரு
த்வவப்ரஹ்மவிதாவஸாயாரணாவிராதிஹதாரவநாராவ்ருத்தி வியா

நாமரூபநிர்வாஹ இதி ஶ்ருதேஶ்ச । உபகோஸலவித்யாயாஃ பரமாத்மவித்யா-
த்வஞ்ச "அந்தர உபபத்தே"ரிதி ஸூத்ராச்ச । ததாஹி — "ய ஏஷோ(அ)க்ஷி-
ணி புருஷோ த்ருஶ்யத" இதி நிர்திஶ்யமாநஃ ப்ரதிபிம்பாத்மா ப்ர-
ஸித்தவந்நிர்தேஶாத் த்ருஶ்யத இத்யபரோக்ஷாபிதாநாச்ச ஜீவோ வா ஸ்யாத் ।
சக்ஷுஷி தஸ்ய விஶேஷேண ஸந்நிதாநாத் ப்ரஸக்திருபபத்யதே ।
உத்பூதசக்ஷுராதீக்ஷணேந ஜீவஸ்ய ஸ்திதிமதிநிஶ்சயாத் த்ருஶ்யத இ-
த்யாக்ஷிரூபமுபபத்யதே । நது பரமாத்மா, தஸ்யாநாகாரத்வாத் அத்ரு-
ஶ்யத்வாச்ச । நசாத்மகாரூதகாமகப்ரஹ்மகாதிவிரோதஃ । "ஏஷ
ஆத்மேதி ஹோவாசே"த்யுபக்ரமணேந "ஏதத் ப்ரஹ்மேத்யாசக்ஷதே"தி
வக்ஷ்யமாணவிவக்ஷாயாமுபஸம்ஹ்ருதத்வாதேதத்ரூபம் ப்ரத்யுக்ஷ்யதே "அந்த-
ர உபபத்தேஃ" । அக்ஷ்யந்தரஃ பரமாத்மா, தஸ்யைவாம்ருதத்வாபயத்வஸம்ய-
த்வாமத்வவாமநீத்வபாமநீத்வாதிகுணாநாமுபபத்தேஃ । நசேதிகரணே-
நைதேஷாமவிவக்ஷா ஶங்க்யா । யத்ராப்ரமாணஸ்யாதத்ஸ்யாபூர்வத்ந-
ஸம்பந்தஃ ப்ரதிபாத்யஃ தத்ரைதிஶப்தோ நாமவிவக்ஷாம் பாரயதி ।
யதா இதிஹோவாசாத்யாயஃ கத்யதீதி । தஸ்மாதிஹாம்ருதத்வாதீநாமேவா-
பூர்வஸம்பந்தஸ்ய ப்ரதிபாத்யத்வாதிதிஶப்தஃ "ஏதத் ப்ரஹ்மேதி"
த்யாதாவிவ நாவிவக்ஷாகாரகஃ । தத்ர ஸ்வாபாவிகாம்ருதத்வாதீநாம் ஜீவே
அஸம்பவாத், ததா ப்ரதிபிம்பே, "ரஶ்மிபிரேஷோ(அ)ஸ்மிந் ப்ரதிஷ்டித"
இதி சக்ஷுஷ்ப்ரதிஷ்டிதத்வேந ஶ்ருதிப்ரஸித்தாதித்யரஶ்ம்யுபதேஶதாவி-
ஶேஷாஸம்பவாத், பரமாத்மைவாக்ஷ்யந்தஃஸ்தஃ । யதுக்தம் நிராகா-
ரஸ்ய பரமாத்மநஶ்சக்ஷுஷி ஸ்திதிர்ந ஸம்பவதீதி தத்ராஹ — "ஸ்தாநாதி-
வ்யபதேஶாச்ச" । "யஶ்சக்ஷுஷி திஷ்ட"ந்நித்யாதாவந்தர்யாமிப்ராஹ்மணே
சக்ஷுஷி ஸ்திதிநியமநாதேஃ பரமாத்மந ஏவ ஶ்ரவணாத், யோ ஹி த்ரு-
ஶ்யதயா த்ருஶ்யத இதி ப்ரத்யக்ஷவத்ஸ்வாக்ஷ்யதேஶ்சாக்ஷுஷத்வநஃ பரமாத்-
மைநாநுபபத்திஃ । "ஸுகவிஶிஷ்டாபிதாநாதேவ ச" । "கம் ப்ரஹ்ம
கம் ப்ரஹ்மே"தி ஸ்வப்ரகரணஸ்தவிஶிஷ்டஸ்யைவ ப்ரக்ருதஸ்யாக்நிபிர்வி-
ஶிஷ்டஸ்ய ப்ரஹ்மணைவ "ய ஏஷோ(அ)க்ஷிணி புருஷோ த்ருஶ்யத"
இதி வாக்யே ப்ரக்ருதபராமர்ஶிநா "ய ஏஷ" இதி ஸர்வநாம்நா(அ)பிதீய-
மாநத்வாச்ச । ந ச தத்ப்ரஹ்மாக்நிவித்யா வ்யவஹிதமிதி வாச்யம் । அக்நிவி-
த்யாயா அபி ப்ரஹ்மவித்யாங்கத்வேந "நஹ்யங்க"மிதி ந்யாயேநாவ்யவ-
தாயகத்வாத் । தேஷாம் ச ப்ரஹ்மகாரணத்வாதாத், "அத ஏஷோஂ
ஶ்ராஹமுபஸ்த்யாஹந்தாஸ்யாவே"தி ப்ரஹ்மவித்யாயிகாந்தஸ்யாக்நிவி-
த்யாவஶேஷ இதி ப்ரதிபாதநாத், ப்ரஹ்மவித்யாயாஃ ஸ்தகத்வேந கதி-
ஸ்தகாசார்யஶ்ரவணாச்ச । நநு "கம் ப்ரஹ்ம கம் ப்ரஹ்மே"தி வாக்யேந
ஸுகவிஶிஷ்டம் ப்ரஹ்மேதி நாபிதீயதே, கவிதம் "ப்ரா-

தத்வே ॥ ॥ ௬ ॥

இதி வேதாந்தார்யவர்யப்ரோக்தே வேதாந்தஸாரவாக்யார்த்தே ஸர்வம் ஹ்யேதத் ப்ரஹ்மாயமாத்மா ப்ரஹ்ம ஸோऽயமாத்மா சதுஷ்பாத் ॥

[illegible]

இதி வேதாந்தார்யவர்யப்ரோக்தே [illegible] ॥

[illegible]

𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑌶𑍍𑌚 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌚 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍀 ॥ ॥ ௧ ॥
𑌤𑌯𑍋𑌰𑌨𑍍𑌯𑌤𑌰𑌾𑌂 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌰𑍋𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌵𑌾𑌚𑌾 𑌹𑍋𑌤𑌾𑌧𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌤𑌰𑌾𑌂 𑌸 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍋𑌪𑌾𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌨𑍁𑌵𑌾𑌕𑍇 𑌪𑍁𑌰𑌾 𑌪𑌰𑌿𑌧𑌾𑌨𑍀𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌵𑌦𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥
𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑌰𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍀𑌂 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌰𑍋𑌤𑌿 𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇𑌽𑌨𑍍𑌯𑌤𑌰𑌾 𑌸 𑌯𑌥𑍈𑌕𑌪𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌜𑌨𑍍𑌰𑌥𑍋 𑌵𑍈𑌕𑍇𑌨 𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌮𑌾𑌨𑍋 𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌂 𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑍋𑌽𑌨𑍁𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌸 𑌇𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾 𑌪𑌾𑌪𑍀𑌯𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥
𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍋𑌪𑌾𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌨𑍁𑌵𑌾𑌕𑍇 𑌨 𑌪𑍁𑌰𑌾 𑌪𑌰𑌿𑌧𑌾𑌨𑍀𑌯𑌾

𑌵𑍍𑌯𑌵𑌸𑌂𑌹𑌰𑌤𑌿— (𑌯𑌦𑍇𑌷 𑌹𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌿𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍁𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌷 𑌏𑌵 𑌯𑌜𑍍𑌞 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌏𑌵𑌂 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌯𑍋𑌶𑍍𑌶𑍋𑌧𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌨𑍇𑌨 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌕𑌰𑌂 𑌸𑌂𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯 𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗𑌮𑌾𑌹— (𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑌶𑍍𑌚 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌚 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍀) 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌸𑌾𑌧𑌨𑌭𑌽𑌤𑍇 𑌵𑌾𑌙𑍍𑌮𑌨𑌸𑍇 𑌯𑍋𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌃 ॥௧॥

(𑌤𑌯𑍋𑌰𑌨𑍍𑌯𑌤𑌰𑌾𑌂 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌰𑍋𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌵𑌾𑌚𑌾 𑌹𑍋𑌤𑌾𑌧𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌤𑌰𑌾𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌤𑌯𑍋𑌰𑌨𑍍𑌯𑌤𑌰𑌾𑌂 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑍋𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗𑌂 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌭𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌰𑍋𑌤𑌿 । 𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍈𑌵 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌯𑌤𑍍𑌨𑌂 𑌵𑌾𑌚𑌂 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍋𑌪𑌾𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌨𑍁𑌵𑌾𑌕𑍇 𑌪𑍁𑌰𑌾 𑌪𑌰𑌿𑌧𑌾𑌨𑍀𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌵𑌦𑌤𑌿) 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌵𑌦𑌤𑌿 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌵𑌾𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌾 𑌨𑌜𑍋𑌨𑌮𑍋𑌵𑌃 । “𑌹𑌿𑌙𑍍𑌕𑍃𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌾𑌪𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌨𑌯𑍇𑌨𑌾𑌵𑌃 । 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌨𑍁𑌵𑌾𑌕𑌶𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰 𑌉𑌪𑌾𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌪𑌰𑌿𑌧𑌾𑌨𑍀𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌋𑌚𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌵𑌦𑌤𑌿 । 𑌵𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌪𑍍𑌯𑌵𑌧𑌾𑌰𑍍𑌥𑍇 । 𑌨𑌨𑍁 𑌨𑌿𑌷𑌿𑌦𑍍𑌧𑌃 𑌕𑌿𑌂 । 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌂 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌤𑌰𑍍𑌕𑌂 𑌵𑌦𑌤𑌿 । 𑌏𑌤𑍇𑌨 𑌤𑍍𑌯𑌜𑌤𑌿 𑌵𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌥𑌾 (𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑌰𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍀𑌂 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌰𑍋𑌤𑌿 𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇𑌽𑌨𑍍𑌯𑌤𑌰𑌾) 𑌮𑌨𑌃𑌪𑍍𑌰𑌣𑌿𑌧𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌶𑍇𑌨 𑌮𑌨𑍋𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌯𑌜𑍍𑌞𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍀𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌮𑍌𑌨𑌵𑌿𑌸𑌰𑍍𑌗𑌾𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌨𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍀 𑌨𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾 𑌵𑌾𑌗𑍍𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍀 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍀 𑌪𑌰𑌿𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑍃𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑍇𑌤𑍇 𑌦𑍋𑌷𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹— (𑌸 𑌯𑌥𑍈𑌕𑌪𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌰𑌜𑌨𑍍𑌰𑌥𑍋 𑌵𑍈𑌕𑍇𑌨 𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌮𑌾𑌨𑍋 𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌯𑌥𑌾 𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌪𑌾𑌦𑌦𑍍𑌵𑌯𑍇𑌷𑍍𑌵𑌾 𑌏𑌕𑍇𑌨 𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌮𑌾𑌨𑍋 𑌰𑌥𑌃 𑌯𑌥𑌾 𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌨𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌏𑌵𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌨𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌵𑌿𑌨𑌾𑌶𑍇𑌣𑌾𑌨𑍁𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌥𑌿𑌷𑍍𑌟𑍇 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌇𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾𑌪𑌿 𑌪𑌾𑌪𑍀𑌯𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍋𑌪𑌾𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌨𑍁𑌵𑌾𑌕𑍇 𑌨 𑌪𑍁𑌰𑌾 𑌪𑌰𑌿𑌧𑌾𑌨𑍀𑌯𑌾

याया ब्रह्मा व्यववदत्युभे एव वर्तनी संस्कुर्वन्ति न हीयतेऽन्यतरा ॥ ४ ॥

स यथोभयपाद्व्रजन्रथो वोभाभ्यां चक्राभ्यां वर्तमानः प्रतितिष्ठत्येवमस्य यज्ञः प्रतितिष्ठति यज्ञं प्रतितिष्ठन्तं यजमानोऽनुप्रतितिष्ठति स इष्ट्वा श्रेयान्भवति ॥ ५ ॥

इति चतुर्थप्रपाठके षोडशः खण्डः ॥

प्रजापतिर्लोकानभ्यतपत्तेषां तप्यमानानाꣳ रसान्प्रावृहदग्निं पृथिव्या वायुमन्तरिक्षादादित्यं दिवः ॥ १ ॥

स एतास्तिस्रो देवता अभ्यतपत्तासां तप्यमानानाꣳ रसान्प्रावृहदग्नेर्ऋचो वायोर्यजूꣳषि सामान्यादित्यात् ॥ २ ॥

स एतां त्रयीं विद्यामभ्यतपत्तस्यास्तप्यमानाया रसान्प्रावृहद्भूरित्यृग्भ्यो भुवरिति यजुर्भ्यः स्वरिति सामभ्यः ॥ ३ ॥

याया ब्रह्मा व्यववदतीत्यादि ॥) न व्यववदतीति सम्बन्धः । उभे वर्तनी इति वक्तव्ये "सुपां सुलुगिति छान्दसो लुक्" । शिष्टं स्पष्टम् ॥ ४ ॥

(स यथोभयपाद्व्रजन्नित्यादि ॥) यज्ञः (प्रतितिष्ठति) साद्गुण्यवान्भवतीत्यर्थः । यजमानः प्रतितिष्ठति श्रेयो भवतीत्यर्थः । शिष्टं स्पष्टम् ॥ ५ ॥

इति चतुर्थप्रपाठके षोडशखण्डभाष्यम् ॥

तत्र यज्ञेषु व्याहृतिहोमैः प्रायश्चित्तमिति वक्तुं प्रस्तौति— (प्रजापतिर्लोकानभ्यतपत्) लोकसारजिघृक्षया लोकानुद्दिश्य तपः । "तप आलोचने" । आलोचनरूपं ज्ञानं कृतवानित्यर्थः । (तेषां तप्यमानानां रसान्प्रावृहत्) प्रावृहत् उद्धृतवान् । जग्राहेत्यर्थः । (अग्निं पृथिव्या वायुमन्तरिक्षादादित्यं दिवः) लोकानामेव त्रैलोक्या अग्निवाय्वादित्या सारभूता इति निश्चिकायेत्यर्थः । एवमुत्तरत्रापि ॥ १ ॥

(स एतास्तिस्रो देवता अभ्यतपदित्यादि ॥) अग्निवाय्वादित्यसारतया त्रयीं निश्चितवानित्यर्थः ॥ २ ॥

(स एतां त्रयीं विद्यामभ्यतपदित्यादि ॥) त्रयीसारतया व्याहृतित्रयं निरचिनोदित्यर्थः । शिष्टं स्पष्टम् ॥ ३ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌯𑌦𑍍𑌯𑍃𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌰𑌿𑌷𑍇𑌦𑍍𑌭𑍂𑌃𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑌿 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌦𑍃𑌚𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌤𑌦𑍍𑌰𑌸𑍇𑌨𑌰𑍍𑌚𑌾𑌂 𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣𑌰𑍍𑌚𑌾𑌂 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌂𑌦𑌧𑌾𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌯𑌜𑍁𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌰𑌿𑌷𑍇𑌦𑍍𑌭𑍁𑌵𑌃𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑌿 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑌜𑍁𑌷𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌤𑌦𑍍𑌰𑌸𑍇𑌨 𑌯𑌜𑍁𑌷𑌾𑌂 𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌯𑌜𑍁𑌷𑌾𑌂 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌂𑌦𑌧𑌾𑌤𑌿 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌸𑌾𑌮𑌤𑍋 𑌰𑌿𑌷𑍇𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌃𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹𑌵𑌨𑍀𑌯𑍇 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌤𑌦𑍍𑌰𑌸𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾𑌂 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌂𑌦𑌧𑌾𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌲𑌵𑌣𑍇𑌨 𑌸𑍁𑌵𑌰𑍍𑌣𑌂 𑌸𑌂𑌦𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌸𑍁𑌵𑌰𑍍𑌣𑍇𑌨 𑌰𑌜𑌤𑌂 𑌰𑌜𑌤𑍇𑌨 𑌤𑍍𑌰𑌪𑍁 𑌤𑍍𑌰𑌪𑍁𑌣𑌾 𑌸𑍀𑌸𑌂 𑌸𑍀𑌸𑍇𑌨 𑌲𑍋𑌹𑌂 𑌲𑍋𑌹𑍇𑌨 𑌦𑌾𑌰𑍁 𑌦𑌾𑌰𑍁 𑌚𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌏𑌵𑌮𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯𑍍𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌂𑌦𑌧𑌾𑌤𑌿 𑌭𑍇𑌷𑌜𑌕𑍃𑌤𑍋

(𑌤𑌦𑍍𑌯𑌦𑍍𑌯𑍃𑌕𑍍𑌤𑍋𑌰𑌿𑌷𑍇𑌦𑍍𑌭𑍂𑌃𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑌿 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌤𑍍) 𑌤𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌋𑌚𑌤𑌃 𑌋𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌋𑌚𑍋𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍 𑌯𑌦𑌿 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌰𑌿𑌷𑍇𑌤𑍍 𑌕𑍍𑌷𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍁𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑌾 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌭𑍂𑌃𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑌿 𑌮𑌂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑍇𑌽𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌋𑌚𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌤𑌦𑍍𑌰𑌸𑍇𑌨𑌰𑍍𑌚𑌾𑌂𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣𑌰𑍍𑌚𑌾𑌂 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌂𑌦𑌧𑌾𑌤𑌿) 𑌯𑌦𑍍 𑌋𑌚𑌾𑌂 𑌋𑌕𑍍𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍍𑌷𑌤𑌂 𑌋𑌚𑌾𑌂𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌓𑌜𑌸𑌾, 𑌋𑌚𑌾𑌂 𑌰𑌸𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌰𑌭𑍂𑌤𑍇𑌨𑌚, 𑌭𑍂𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌹𑍃𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌸𑌂𑌦𑌧𑌾𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌯𑍋𑌜𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌅𑌥𑌯𑌦𑌿𑌯𑌜𑍁𑌷𑍍𑌟𑍋𑌰𑌿𑌷𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌯𑌜𑍁𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌯𑌜𑍁𑌷𑍋𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌤𑍍 ॥ ॥ ௫ ॥

(𑌅𑌥𑌯𑌦𑌿 𑌸𑌾𑌮𑌤𑍋𑌰𑌿𑌷𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌆𑌹𑌵𑌨𑍀𑌯𑍇 𑌅𑌗𑍍𑌨𑍌 । 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌦𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

(𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌲𑌵𑌣𑍇𑌨 𑌸𑍁𑌵𑌰𑍍𑌣𑌂 𑌸𑌂𑌦𑌧𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑍁𑌵𑌰𑍍𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌧𑌾𑌨𑌕𑍃𑌤𑍍 𑌖𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍃𑌦𑍁𑌤𑌾𑌪𑌾𑌦𑌨𑌾𑌤𑍍 । 𑌕𑍍𑌷𑌾𑌰𑌰𑌸𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌵𑍇𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌹𑌿 𑌸𑍁𑌵𑌰𑍍𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌖𑌰𑌸𑌂𑌧𑌾𑌨𑌯𑍋𑌰𑍍 𑌮𑍃𑌦𑍁𑌤𑌾𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௭ ॥

(𑌏𑌵𑌮𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯𑍍𑌯𑌾𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌂𑌦𑌧𑌾𑌤𑌿) 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌹𑍃𑌤𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌲𑍋𑌕𑌸𑌾𑌰𑌭𑍂𑌤𑌾𑌗𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌸𑌾𑌰𑌭𑍂𑌤𑌤𑍍𑌰𑌯𑍀𑌸𑌾𑌰𑌕𑌾𑌰𑍍𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑍍𑌯𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌏𑌷𑌾𑌂 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌏𑌵𑌂 𑌲𑌵𑌣𑌾𑌦𑌿𑌸𑌂𑌧𑌾𑌨𑌵𑌦𑍇𑌵 𑌯𑌜𑍍𑌞

𑌹 𑌵𑌾 𑌏𑌷 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௮ ॥

𑌏𑌷 𑌹 𑌵𑌾 𑌉𑌦𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌵𑌣𑍋 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌂 𑌹 𑌵𑌾 𑌏𑌷𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌣𑌮𑌨𑍁 𑌗𑌾𑌥𑌾 𑌯𑌤𑍋 𑌯𑌤 𑌆𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 ॥ ॥ ௯ ॥

𑌮𑌾𑌨𑌵𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵𑍈𑌕 𑌋𑌤𑍍𑌵𑌿𑌕𑍍𑌕𑍁𑌰𑍂𑌨𑌶𑍍𑌵𑌾𑌭𑌿𑌰𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌧 𑌵𑍈 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌂 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚𑌰𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌜𑍋𑌽𑌭𑌿𑌰𑌕𑍍𑌷𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌮𑍇𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌣𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑍀𑌤 𑌨𑌾𑌨𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌂 𑌨𑌾𑌨𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧௦ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌸𑍍𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌃 ॥

𑌕𑍍𑌷𑌤𑌂 𑌸𑌂𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌭𑍇𑌷𑌜𑌕𑍃𑌤𑍋 𑌹 𑌵𑌾 𑌏𑌷 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞𑍇 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌰𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌗𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌃 𑌕𑍃𑌤𑌭𑍇𑌷𑌜𑌃 𑌕𑍃𑌤𑍌𑌷𑌧𑌃 । 𑌸𑍁𑌶𑌿𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍇𑌨 𑌚𑌿𑌕𑌿𑌤𑍍𑌸𑌕𑍇𑌨 𑌯𑌥𑌾 𑌰𑍋𑌗𑌾𑌰𑍍𑌤𑌃 𑌪𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍𑌕𑍃𑌤𑌭𑍇𑌷𑌜𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௮ ॥

(𑌏𑌷 𑌹 𑌵𑌾 𑌉𑌦𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌵𑌣𑍋 𑌯𑌜𑍍𑌞𑍋 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌉𑌦𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌵𑌣𑌃 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌹𑍇𑌤𑍁𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌂 𑌹 𑌵𑌾 𑌏𑌷𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌣𑌮𑌨𑍁 𑌗𑌾𑌥𑌾) 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌣𑌮𑍃𑌤𑍍𑌵𑌿𑌜𑌮𑌨𑍁𑌗𑌤𑌾 𑌏𑌷𑌾 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌾 𑌗𑌾𑌥𑌾 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯𑌤𑍋 𑌯𑌤 𑌆𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿) 𑌯𑌤𑍋 𑌯𑌤𑌃 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍍𑌷𑌤𑌮𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌸𑌨𑍍𑌧𑌾𑌨𑌾𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇, 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌂𑌶𑌶𑍍𑌚𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇, 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌸𑌮𑌾𑌧𑌤𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௯ ॥

𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — (𑌮𑌾𑌨𑌵 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌮𑌾𑌨𑌵𑌃 𑌮𑌨𑌨𑌶𑍀𑌲𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌋𑌤𑍍𑌵𑌿𑌗𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵𑍈𑌕 𑌋𑌤𑍍𑌵𑌿𑌕𑍍𑌕𑍁𑌰𑍂𑌨𑌶𑍍𑌵𑌾𑌽𑌭𑌿𑌰𑌕𑍍𑌷𑌤𑌿) 𑌅𑌶𑍍𑌵𑌾 𑌬𑌡𑌬𑌾 𑌕𑍁𑌰𑍂𑌨𑌾𑌰𑍂𑌢𑌾𑌨𑍍𑌯𑍋𑌧𑌾𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾𑌰𑌕𑍍𑌷𑌤𑌿 𑌏𑌵𑌂 𑌏𑌕𑌏𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌋𑌤𑍍𑌵𑌿𑌕𑍍 𑌕𑍁𑌰𑍂𑌨𑌿𑌵 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍄𑌨𑍃𑌤𑍍𑌵𑌿𑌜𑍋 𑌰𑌕𑍍𑌷𑌤𑌿 । (𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌧 𑌵𑍈 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌂 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚𑌰𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌜𑍋𑌽𑌭𑌿𑌰𑌕𑍍𑌷𑌤𑌿) 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌵𑍇𑌦𑌨𑍇𑌨 𑌯𑌜𑌮𑌾𑌨𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌮𑍃𑌤𑍍𑌵𑌿𑌜𑌾𑌂 𑌰𑌕𑍍𑌷𑌣𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑍇𑌨 𑌉𑌦𑍍𑌗𑌾𑌤𑍃𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌨𑌾𑌨𑌿𑌯𑌮𑌸𑍍𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑌿 “𑌸𑌂𑌭𑍇𑌷𑌜𑌂 𑌯𑌥𑌾𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 “𑌵𑍇𑌦𑌨𑌾𑌚𑍍𑌚” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑍇𑌦𑌨𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑍇𑌨𑍋𑌪𑌸𑌂𑌹𑌰𑌤𑌿 — (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌮𑍇𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌣𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑍀𑌤 𑌨𑌾𑌨𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌂 𑌨𑌾𑌨𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾 ॥ ॥ ௧௦ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌃 ॥

𑍐 ॥ 𑌯𑍋 𑌹 𑌵𑍈 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌞𑍍𑌚 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌞𑍍𑌚 𑌵𑍇𑌦 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚 𑌹 𑌵𑍈 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌵𑌾𑌵 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚॥௧॥

𑌯𑍋 𑌹 𑌵𑍈 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑍋 𑌹 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌗𑍍𑌵𑌾𑌵 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌯𑍋 𑌹 𑌵𑍈 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌹 𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌽𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌿𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍍𑌵𑌾𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾 ॥ ॥ ௩ ।

𑌯𑍋 𑌹 𑌵𑍈 𑌸𑌂𑌪𑌦𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌸𑌂𑌹𑌾𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌕𑌾𑌮𑌾𑌃 𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇

𑌅𑌥 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤𑍇— (𑌯𑍋𑌹𑌵𑍈𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌞𑍍𑌚𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌞𑍍𑌚 𑌵𑍇𑌦𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚𑌹𑌵𑍈𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌤𑍍𑌵𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌤𑍍𑌵𑌗𑍁𑌣𑌕𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌂𑌯𑍋𑌵𑍇𑌦 𑌸𑌤𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌮𑌪𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । “𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯𑌚𑍇”𑌤𑌿 𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍍𑌯𑌾𑌦𑍇𑌶𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍 । 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌶𑌸𑍍𑌤𑌤𑌮𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । “𑌪𑍍𑌰𑌶𑌸𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌰𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌶𑌸𑍍𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌰𑌾𑌦𑍇𑌶𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍 । 𑌏𑌵𑌂 𑌚 𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌮𑌹𑌿𑌮𑌾𑌸𑍍𑌵𑍀𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹— (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋𑌵𑌾𑌵𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚) 𑌵𑌾𑌵𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌵𑌧𑌾𑌰𑌣𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌗𑌰𑍍𑌭𑌸𑍍𑌥𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌭𑌾𑌵𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾𑌜𑍍𑌯𑍈𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌂, 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂𑌸𑌤𑍍𑌤𑌾𑌯𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌤𑌦𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌶𑍍𑌰𑍈𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌯𑍋𑌹𑌵𑍈𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑍋𑌹 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍀𑌨𑌾𑌂𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑍋𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑍋𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹— (𑌵𑌾𑌗𑍍𑌵𑌾𑌵𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌃) 𑌅𑌤𑌿𑌶𑌯𑍇𑌨 𑌵𑌸𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌃 । 𑌵𑌾𑌗𑍍𑌮𑍀 𑌹𑌿 𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌅𑌤𑌿𑌶𑌯𑍇𑌨 𑌵𑌸𑍁𑌮𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌵𑌸𑍁𑌮𑌤𑍍𑌤𑌾𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌕𑌸𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰 𑌜𑌨𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌚𑍋 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌯𑍋𑌹𑌵𑍈𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌂𑌵𑍇𑌦 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌹𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠 𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌽𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌿𑌂𑌶𑍍𑌚) 𑌹𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍌 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌚 𑌅𑌮𑍁𑌤𑍍𑌰 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌵𑌾𑌨𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑌾 𑌤𑌰𑍍𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑍇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹— (𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍍𑌵𑌾𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾) “𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑌾𑌹𑌿𑌸𑌮𑍇𑌦𑍁𑌰𑍍𑌗𑍇𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌬𑍃𑌹𑌦𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌕𑍇 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌕𑌸𑌮𑌵𑌿𑌷𑌮𑌭𑍂𑌤𑌲𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥

(𑌯𑍋𑌹𑌵𑍈 𑌸𑌂𑌪𑌦𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌸𑌂𑌹𑌾𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌕𑌾𑌮𑌾𑌃 𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌦𑍈𑌵𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌮𑌾𑌨𑍁𑌷𑌾𑌶𑍍𑌚) 𑌅𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌕𑌾𑌯 𑌕𑌾𑌮𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑌾 𑌤𑌰𑍍𑌹𑌿 𑌸𑌂𑌪𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹— (𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂𑌵𑌾𑌵𑌸𑌂𑌪𑌦𑌿𑌤𑌿 ॥) “𑌶𑍍𑌰𑍋

दैवाश्च मानुषाश्च श्रोत्रं वाव सम्पत् ॥ ॥ ४ ॥

यो ह वा आयतनं वेदायतनं ह स्वानां भवति मनो ह वा आयतनम् ॥ ॥ ५ ॥

अथ ह प्राणा अहंश्रेयसि व्यूदिरेऽहं श्रेयानस्म्यहं श्रेयानस्मीति ते ह प्राणाः प्रजापतिं पितरमेत्योचुर्भगवन्को नः श्रेष्ठ इति ॥ ॥ ६ ॥

तान्होवाच यस्मिन्व उत्क्रान्ते शरीरं पापिष्ठतरमिव दृश्येत स वः श्रेष्ठ इति ॥ ॥ ७ ॥

सा ह वागुच्चक्राम सा संवत्सरं प्रोष्य पर्येत्योवाच कथमशकतर्ते मज्जीवितुमिति यथा कला अवदन्तः प्राणन्तः प्राणेन पश्यन्तश्चक्षुषा शृण्वन्तः श्रोत्रेण

त्रे हीमे सर्वे वेदा अभिसम्पन्नाः” इति बृहदारण्यके समान्त्यक्षरणे श्रवणात् सम्पादितानुभूतवेदशास्त्रादिश्रवणादिसम्पादकत्वेन श्रोत्रस्य सम्पत्त्वम् ॥ ॥ ४ ॥

(यो ह वा आयतनं वेद आयतनं ह स्वानां भवति मनो ह वा आयतनम्) स्वचक्षुरादिविषयज्ञानप्रवेशायतनत्वेन मनस आयतनत्वम् ॥ ॥ ५ ॥

मुख्यप्राणस्य श्रैष्ठ्यसम्पादनायाख्यायिकामाह—(अथ ह प्राणा अहंश्रेयसि व्यूदिरेऽहं श्रेयानस्म्यहं श्रेयानस्मीति ॥) अथशब्द आख्यायिकारम्भे । अहंश्रेयसि स्वश्रेयस्त्वनिमित्ते विषये । व्यूदिरे अहं श्रेयानस्म्यहं श्रेयानस्मीति विवादं चक्रुरित्यर्थः । (ते ह प्राणाः प्रजापतिं पितरमेत्योचुर्भगवन्को नः श्रेष्ठ इति ॥) स्पष्टोऽर्थः ॥ ६ ॥

(तान्होवाच यस्मिन्व उत्क्रान्ते शरीरं पापिष्ठतरमिव दृश्येत स वः श्रेष्ठ इति ॥) वः युष्माकं मध्ये यस्मिन्नुत्क्रान्ते शरीरमतिशयेन पापिष्ठमतिहेयमिव दृश्येत स वः श्रेष्ठ इत्युवाचेत्यर्थः ॥ ॥ ७ ॥

(सा ह वागुच्चक्राम) सा प्रसिद्धा वाक् स्वश्रैष्ठ्यपरीक्षणाय शरीरादुत्क्रान्तेत्यर्थः । (सा संवत्सरं प्रोष्य पर्येत्योवाच कथमशकतर्ते मज्जीवितुमिति ॥) सा वागेकं संवत्सरं प्रोष्य प्रवासं कृत्वा पुनरागत्य ऋते मां विना जीवितुं यूयं कथमशकत कथं शक्ता इतीतरान्प्राणानुक्तवती । इतरे प्राणाः प्रत्यूचुः । (यथा कला अवदन्तः प्राणन्तः प्राणेन पश्यन्तश्चक्षुषा शृण्वन्तः श्रोत्रेण ध्यायन्तो

ध्यायन्तो मनसैवमिति प्रविवेश ह वाक् ॥ ॥ ८ ॥

चक्षुर्होच्चक्राम तत्संवत्सरं प्रोष्य पर्येत्योवाच कथमशकतर्ते मज्जीवितुमिति यथाऽन्धा अपश्यन्तः प्राणन्तः प्राणेन वदन्तो वाचा शृण्वन्तः श्रोत्रेण ध्यायन्तो मनसैवमिति प्रविवेश ह चक्षुः ॥ ॥ ९ ॥

श्रोत्रं होच्चक्राम तत्संवत्सरं प्रोष्य पर्येत्योवाच कथमशकतर्ते मज्जीवितुमिति यथा बधिरा अशृण्वन्तः प्राणन्तः प्राणेन वदन्तो वाचा पश्यन्तश्चक्षुषा ध्यायन्तो मनसैवमिति प्रविवेश ह श्रोत्रम् ॥ ॥ १० ॥

मनो होच्चक्राम तत्संवत्सरं प्रोष्य पर्येत्योवाच कथमशकतर्ते मज्जीवितुमिति यथा बाला अमनसः प्राणन्तः प्राणेन वदन्तो वाचा पश्यन्तश्चक्षुषा शृण्वन्तः श्रोत्रेणैवमिति प्रविवेश ह मनः ॥ ॥ ११ ॥

अथ ह प्राण उच्चिक्रमिषन्स यथा सुहयः पड्वीशशङ्कून्संखिदेदेवमितरान्प्राणान्समखिदत्तं हाभिसमेत्योचुर्भगवन्नेधि त्वं नः श्रेष्ठोऽसि मोत्क्रमीरिति ॥ ॥ १२ ॥

मनसैवमिति ॥) यथा कलाः मूकाः वागिन्द्रियव्यापाररहिता अपि इतरैः प्राणैस्तत्तत्कार्यं कुर्वन्तो जीवन्ति, एवं वयमजीविष्मेति प्रत्युवाचेत्यर्थः । (प्रविवेश ह वाक्) एवमुक्ता वाक् स्वस्य श्रैष्ठ्यं नास्तीति निश्चित्य देहं प्रविष्टवतीत्यर्थः ॥ ॥ ८ ॥

(चक्षुर्होच्चक्राम) चक्षुरुत्क्रान्तम् । एवमुत्तरत्रापि द्रष्टव्यम् ॥ ॥ ९ ॥ १० ॥

(मनो होच्चक्रामेत्यादि ॥) अमनसः अप्ररूढमनसः ॥ ११ ॥

(अथ ह प्राण उच्चिक्रमिषन् स यथा सुहयः पड्वीशशङ्कून् संखिदेदेवमितरान् प्राणान् समखिदत्) सः मुख्यः प्राणः उच्चिक्रमिषन् उत्क्रमितुमिच्छन् यथा शोभनोऽश्वः परीक्षायै अश्वारूढेन ताडितः पड्वीशशङ्कून् पादबन्धनकीलकान् संखिदेत् उत्पाटयेत् । एवमितरान्प्राणान् स्वस्वस्थानेभ्य उत्पाटितवानित्यर्थः । (तं हाभिसमेत्योचुर्भगवन्नेधि त्वं नश्श्रेष्ठोऽसि मोत्क्रमीरिति ॥) हे भगवन् प्रजानां त्वम् एधि स्वामीति शेषः । अस्मदाधिपत्ये स्थिरो भवेत्यर्थः । नः अस्माकं मध्ये त्वमेव श्रेष्ठोऽसि । मोत्क्रमणं कार्षीरिति इतरे प्राणास्स्तोमं चक्रुरित्यर्थः ॥ ॥ १२ ॥

अथ हैनं वागुवाच यदहं वसिष्ठाऽस्मि त्वं तद्वसिष्ठोऽसीत्यथ हैनं चक्षुरुवाच यदहं प्रतिष्ठाऽस्मि त्वं तत्प्रतिष्ठोऽसीति ॥ १३ ॥

अथ हैनं श्रोत्रमुवाच यदहं संपदस्मि त्वं तत्संपदसीत्यथ हैनं मन उवाच यदहमायतनमस्मि त्वं तदायतनमसीति ॥ १४ ॥

न वै वाचो न चक्षूंषि न श्रोत्राणि न मनांसीत्याचक्षते प्राणा इत्येवाचक्षते प्राणो ह्येवैतानि सर्वाणि भवति ॥ १५ ॥

अथेतरे प्राणाः [illegible] मुख्यप्राणाय स्वस्वगुणानर्पितवन्त इत्याह — (अथ हैनं वागुवाच यदहं वसिष्ठाऽस्मि त्वं तद्वसिष्ठोऽसीति ॥) यदनेन वाग्मिना स्व[illegible] गुणेनाहं वसिष्ठाऽस्मि त्वं तत्तेन गुणेन वसिष्ठोऽसीत्यर्थः । मदीयगुणस्य त्वदधीनत्वात् त्वदीयत्वं सगुण इति भावः । उक्तं च व्यासार्यैः — "अहं यच्च स्वकायगुणवसिष्ठाऽस्मि तस्य त्वदधीनत्वात् तदेव तदीयस्वाधीनत्वमित्यर्थः" इति । सर्वमुत्तरत्रापि स्पष्टम् ॥ १३ ॥ १४ ॥ (न वै वाचो न चक्षूंषि न श्रोत्राणि न मनांसीत्याचक्षते प्राणा इत्येवाचक्षते प्राणो ह्येवैतानि सर्वाणि भवति) लौकिका वा वैदिका वा वागादीनीन्द्रियाणि सर्वाणि वागादिशब्दैः न व्यवहरन्ति । अपि तु प्राणशब्देनैव व्यवहरन्ति । तत्कस्य हेतोः । प्राणाधीनसत्ताकत्वादितरेषाम् "यदधीना यस्य सत्ता तत्तदित्येव भण्यते" इत्युक्तेः । प्राणाधीनसत्ताकत्वादितरेषामिन्द्रियाणां सर्वाणीन्द्रियाणि प्राणा एव भवन्तीत्यर्थः । अत्र तत्त्वज्ञानाभावादिविषयक [illegible] व्यस्य गुणोपसंहारपादे — छान्दोग्यबृहदारण्यकयोः श्रूयमाणे प्राणविद्याविषये "यो ह वै ज्येष्ठं च श्रेष्ठं च वेद ज्येष्ठश्च ह वै श्रेष्ठश्च स्वानां भवति" इत्यारभ्य प्राणविद्याऽऽम्नायते । तत्र सर्वत्र प्राणस्य ज्येष्ठ्यश्रैष्ठ्यगुणकत्वं, वाक्चक्षुःश्रोत्रमनसां वसिष्ठत्वसंपदायतनत्वविशिष्ट[illegible] प्रादुर्भावस्य संवादेन [illegible] प्राणादिसंवादस्य श्रवणादिसंपादकत्वस्य [illegible] वसिष्ठत्वप्रतिष्ठात्वसंपत्त्वायतनत्वरूपगुणवत्त्वं, वागादीनां श्रेष्ठ्यविषयकपरस्परविवादेन ब्रह्मसमीपगमनं "यस्मिन्व उत्क्रान्ते शरीरं पापिष्ठतरमिव दृश्येत स वः श्रेष्ठ" इति ब्रह्मवचनं, त

ஸவதூாணி ஹவதி ॥ ॥ கரு ॥

ஐதி வஞ்சவெ்ராவாடகெ வ்ரயமஃ வம்டஃ ॥

ஸஹொாவாவ கிஜெzணம் ஹவிஷ்ாதீதி யக்திஞிஜிஷுவாஸ்வாஹ்ா கூா

கூாநிஹ்ா ஐதி ஹொாவாஸ்க்ஷா வாதஜநஸ்ாஞஜெநாஹ ஜெவ

துரிவிக்ஷிஷயா வாஶாதீநாஜெஜெக்கவஸ்ா ஶரீராஜாஜக்ாதீா வயபூடநம், தஸிநூஶரீரவெஸ்ாஜிூயாணாஞ யஶாவதிரவுதேவஸூாநம், வ்ராணவெஸ்ா த்தேணவாயாத்த தெஷாம் விஶாரணம், தமெதா ஸீதாநாம் வாஶாதீநாம் ஜொகக்ாதீஷும் நஜெ்ரூஷுஇதி ஜாவ்ராவ்ராணம்வ்ரதிவ்ராய்உநதிதெ்ாத தவாம் கூஜெணஜ வணிூதத்ழ । கனவதீதகீஶாவாயாஞா ஊாநெ்ஹாமாவாஜ ஸமெநயக்வக ''யஜூம் வஸிஷ்ாzவு கூம் தஜவஸிஜெஷ்ாzவஸி''த்ாஜெநந வ்ாகாஜெண வ்ராஜெண வாஶாஜிமதவஸிஷ்க்வாஜிவதேவூணம் ஜொக்தூ । கஜெதா வாஶாஜிமதவஸிஷ்க்வாஜெஃ வ்ராணாயீநகவாவ்ாதீத்ா வாஶாதீநாம் வஸாதந்த்ாவ்ராதீதெஃ ஊாநெ்ஹாமாவாஜஸமெநயகா நூாதவ்ராணவிஜ்ா தஃகனவதீதக்ா நூாதவ்ராணவிஜ்ாயாஜெஹூவ்ாதிஜெஹூதேஃ । தயா தஸ்ா ஜெஜொவநிஷதி வதாயெூzஸ்ாயெ— ''சயாஜெதா நிஜெ்ஞ்யவாஜாநம் ஸவூாஜெவ ஜெவதா கஹம்ஜெ்யஜெ விவஜாநா கவுாஜுரீராஜாஜுக்ா தேஷூஜாராஹரிதம் ஶிஜெ்ா கஜெயநம் வாகஂவ்ாவிஜெஶ தஜாவாzவஜூ ஹிஶ்ாவாவ கஜெயநவுக்ஷாஃவ்ாவிஜெஶ தஜாவாzவஜுவுக்ஷாஷாவஶ்ா ஹிஶ்ாவாவ கஜெயநஜெஹ்ாத்ாம் வ்ாவிஜெஶ தஜாவாவஜுவுக்ஷாஷாவஶ்ா ஜெஹ்ாஜெத்ாண ஶ்ரூணஹிஶ்ாவாவ கஜெயநம் நேநஃவ்ாவிஜெஶ தஜாவாzவ ஜுவுக்ஷாஷாவஶ்ா ஜெஹ்ாஜெத்ாண ஶ்ரூண நூநவா யஶ்ாய ஹிஶ்ாவாவ கஜெயநகவ்ராணஃ வ்ாவிஜெஶ தத்தவாவ வஸேத்தவுள தஜெஜுவாஃ வ்ராஜெண நிஜெ்ஞ்யவம் விஜித்ா வ்ராணஜெவ வ்ரஜூாதூாநஜஹிவம்ஹவ''ஞிதி வ்ராணாாஹிதம்ஜஶாயாஜெவி வாஶாதீநாம் ஸகாயூகாரகவ்ாஜஶஅ நெநந ஊாநெ்ஹாமெ்க்ாவ்ாதீதெஃ । ஐதிவரிவுவக்ஷம் க்ருக்வா வ ஹாஸாாரிவ்ாவ்ாதீதள கிஞிஜெஜாரிவ்ாஸ்ா வ்ாத்ாஹிஜ்ஞாவி ஜொயிக்வாஹாவாஜிஜெஜ்ாக்ாதிதி ''ஸவூாஜெஹூநூாஜெத்ா''ஐதி ஸரி தெ்ாண விஞாஞிதத்ழ । ஸவூாஜெஹூாக வ்ாதிஜ்ஞாதவ்ராணஜெஜெ்ாஷ்ா ஜெஶ்ாஜெஷ்ாவவாஜநவ்ாகாரவஸ்ா திவ்ாஷ்வி ஶாவாஷஜெஹூாஷா வாஞாரவிஜ்ாயாம் ஶாவாஞாரவிஜ்ாமதமஂணொவவம்ஹாாஃ கதூவ்ா ஐதி வரித்ாயூஃ । வ்ாக்ாதஜநஃவராஜஃ । ॥ கரு ॥

ஐதி வஞ்சவெ்ராவாடகெ வ்ரயவெணஹாஷ்ழ ।

(ஸஹொாவாவ கிஜெzணம் ஹவிஷ்ாதீதி ॥) வாஶாதீநு கிஜெzணம் ஹ விஷ்ாதீதி ஜாவ்ராவ்ராணஃ வவ்ரஜெஹ்தா்யஞ்யூஃ । (யக்திஞிஜிஷு வாஸ்வாஹ்ா

நாதி ப்ருதக்ஷணேந வா ஸாம்ப்ரதிகஜ்ஞாநேந பவதீதி ॥ ௧ ॥

ஸபாவாத் கிந்து வாசா பவிஷ்யதீத்யாஶங்க்ய ஸபாவ ஸ்வஸ்தா ஆஸாதயிஷ்யதஃ ப்ரஸ்தாநோபயிஷ்யாத்யாஹ்ரிஃ ஸமீஷ்யதி ஸ்ஹ்ராக்ஷோஜ வாசா பவதந்தேநாஜ பவதி ॥ ॥ ௨ ॥

க்ஷயக்ரிதிஹ்ருாஜதிபாவாந்) ஶ்யக்ரிதயஜகஸபஜப்ருாணிநாம் யத் ஜ்ஞாதம் தத்வாஜ்ஞாதத்ரிதி வாசாஃ ப்ருதிப்ருவாயதிந்த்ரியஃ । ஶ்ருதிஃ ஸைநாப்ரஷேணாஜ— (ததா ஸதஸ்யப்ராணம்) யத்க்ஷிந்நெகே ப்ராணிஷிரஹ்ருதெ தெதஸ்ய ப்ராணஸ்ராஜ் । ப்ராணெநெஸ தஸ்ஜதஜதத்ருாதியாதிஃ । (க்நோஹெநாவேப்ருத்க்ஷம்) கஷாஜிஷ்மியெஷாயாக்ஷாக் ப்ராணஸ்ராஜதி ப்ருதக்ஷணாதீ । தேவாநாம் ஸரோக்ஷமிப்யக்ஷாக் ப்ருத்க்ஷதிஜாதி ஸமீத்ருஜ ப்ராணஜதி ஸரோக்ஷண நாந்த்ரா ஸ்ருஸ்ஹாரஃ । ததஸ்வாதெநஷாயாகவி தத்யக்ஷாத்ஸ்வப்ராணிஜாதெநாத்ருாஜக்ஞம் ஸப்த்ம் தெதெநோத்ருாஜதி ப்ராணஸ்ர ஸபஜ்ஞாதித்யாதிஃ । யதா கநஜத்ருஸ்ர நகாராஜாயாக்ஷ ஸ்ருஜ்நகேநாஜஸ்ருாநஸம்பம்யக்ஷாதநஜத்ருஸ்ர ப்ராணநாதீக்ஷஸ்ர ப்ருத்ருக்ஷக்ஷாத்ஜம் தத்ஸம்பம்யீத்ருாதியாதிஃ । கத் ப்ராணவித்ருாநிஷேந ஸபப்ராணருஜாதநஸ்ர கதஜோஶகருக்ஷாஜாஸ்ர வாகருஸ்ர ஸப ப்ராணருஜாதநகதபருக்ஷயோஜஃ । கவிதா ஸபப்ராணிஜாதாஜெ ப்ராணாஜக்ஷிஜநம் கதபருத்ருாதியாதிஃ । ஸபப்ராணிஜாதாஜெ ப்ராணாஜக்ஷிஜநம் ஸ்தாதி— (நஹவாஸாஸம்விதி கிஜ்ஞாநாநஜம் பவதீ தி ॥) ப்ராணவித்ருாநிஷ்ஸ்ருாஹக்ஷ்ருஸக்ஷணஷோஷாநாஸ்த்ருாதியாதிஃ ॥௧॥

(ஸபாவாவகிந்துவாசாபவிஷ்யதீத்யாஶங்க்யஹாவா) கிந்து ஸ்வம் பவிஷ்யதீதி ஶைப்ருப்ராணேந ப்ருஷ்டா ஜதரெ ப்ராணாஃ க்ஷவஸ்ய ஸ்வம் பவிஷ்யஞ்தீத்யாஶங்க்ய ஸபாவாஸ்ஸ்ஸ விஜதீயாஜதிஹாவாந்தியாதிஃ । (தஸ்தாஆஸதயிஷ்யதஃப்ரஸ்தாநோபயிஷ்யாத்யாஹ்ரிஃஸமீஷ்யதிஸம்ஹ்ராக்ஷோஜவாசாபவதந்தேநாஜபவதி) தஸ்ஸ்க்ஷவாம் வாஸஸ்க்ஷெவ ஸதக் ஸத்ஸ்விஜவி காமெ கமிஷ்யஜ்ஃ ஹொக்ஷ்ருத்ரா ணாஃ ப்ரஸ்தாநோபயிஷ்யாத் ஹொஜநாக்ப்ராகஶ்யாஸ்யாத்வதீயாஹ்ருாஹ்ரிஃ ஸமீஹிதம் ப்ராணதேஹம் கபஜிக்ஞி க்ஷவதீயாஸ்ஸ்வாஸஸ்ஸ்விஜதெந வாசாஹ்ருதாஹ்ரிஃ ப்ராணஸ்ர ஸமீஹிதக்ஷாத் தஹக்ஷிஜநம் கபஜிக்ஞீத்ருாதியாதிஃ । ஸாவம் விஜக்ஸ்ஸந விஜதெநஸ பயகேவி வாசா ஸம்ஹ்ராக்ஷோஜவதி வாசா ஜல்யாஜபவதி । கநத்தஷ்பவதி தக்ஷ்டதந்த்ருாயெநதிஹாஃ ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌧𑍈𑌤𑌤𑍍𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌜𑌾𑌬𑌾𑌲𑍋 𑌗𑍋𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌯𑍇 𑌵𑍈𑌯𑌾𑌘𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍍𑌯𑍇𑌨𑌚𑍍𑌛𑍁𑌷𑍍𑌕𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌣𑌵𑍇 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌜𑍍𑌜𑌾𑌯𑍇𑌰𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿𑌞𑍍𑌛𑌾𑌖𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌰𑍋𑌹𑍇𑌯𑍁𑌃 𑌪𑌲𑌾𑌶𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 ॥ ௩ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌮𑌹𑌜𑍍𑌜𑌿𑌗𑌮𑌿𑌷𑍇𑌦𑌮𑌾𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌦𑍀𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍌𑌰𑍍𑌣𑌮𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑍌 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍌𑌷𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑍍𑌥𑌂 𑌦𑌧𑌿𑌮𑌧𑍁𑌨𑍋𑌰𑍁𑌪𑌮𑌥𑍍𑌯 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌾𑌵𑌾𑌜𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑌨𑍍𑌥𑍇 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌤𑌮𑌵𑌨𑌯𑍇𑌤𑍍 ॥ ௪ ॥

𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌾𑌵𑌾𑌜𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑌨𑍍𑌥𑍇 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌤𑌮𑌵𑌨𑌯𑍇𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯𑍈 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌾𑌵𑌾𑌜𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑌨𑍍𑌥𑍇 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌤𑌮𑌵𑌨𑌯𑍇𑌤𑍍𑌸𑌂𑌪𑌦𑍇 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌾𑌵𑌾𑌜𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑌨𑍍𑌥𑍇 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌤𑌮𑌵𑌨𑌯𑍇𑌦𑌾𑌯𑌤𑌨𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌾𑌵𑌾𑌜𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑌨𑍍𑌥𑍇 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌤𑌮𑌵𑌨𑌯𑍇𑌤𑍍 ॥ ௫ ॥

𑌅𑌥 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌸𑍃𑌪𑍍𑌯𑌾𑌞𑍍𑌜𑌲𑍌 𑌮𑌨𑍍𑌥𑌮𑌾𑌧𑌾𑌯 𑌜𑌪𑌤𑍍𑌯𑌮𑍋 𑌨𑌾𑌮𑌾𑌸𑍍𑌯

(𑌤𑌦𑍍𑌧𑍈𑌤𑌤𑍍𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌜𑌾𑌬𑌾𑌲𑍋 𑌗𑍋𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌯𑍇 𑌵𑍈𑌯𑌾𑌘𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌘𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌯 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑍇 𑌗𑍋𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌯𑍇 𑌜𑌾𑌬𑌾𑌲𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑌨𑌾𑌮𑌾 𑌋𑌷𑌿𑌃 𑌇𑌦𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌦𑌪𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑌿𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹— (𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍍𑌯𑍇𑌨𑌚𑍍𑌛𑍁𑌷𑍍𑌕𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌣𑌵𑍇 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌜𑍍𑌜𑌾𑌯𑍇𑌰𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿𑌞𑍍𑌛𑌾𑌖𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌰𑍋𑌹𑍇𑌯𑍁𑌃 𑌪𑌲𑌾𑌶𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌣𑌵𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌂 𑌶𑍁𑌷𑍍𑌕𑌾𑌯 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌾𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌯𑌦𑌿 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌾𑌖𑌾𑌃 𑌜𑌾𑌯𑍇𑌰𑌨𑍍 । 𑌪𑌲𑌾𑌶𑌾𑌨𑌿 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌰𑍋𑌹𑍇𑌯𑍁𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌮𑌨𑍍𑌥𑌾𑌖𑍍𑌯𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌰𑌭𑍍𑌯𑌤𑍇— (𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌮𑌹𑌜𑍍𑌜𑌿𑌗𑌮𑌿𑌷𑍇𑌤𑍍) 𑌮𑌹𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍈𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌶𑍍𑌰𑍈𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌯𑌦𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍁𑌮𑌿𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌮𑌾𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌦𑍀𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍌𑌰𑍍𑌣𑌮𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑍌 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍌𑌷𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑍍𑌥𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍌𑌷𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑍌𑌷𑌧𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌥𑌂 𑌪𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌔𑌦𑍁𑌮𑍍𑌬𑌰𑍇 𑌕𑌂𑌸𑌾𑌕𑌾𑌰𑍇 𑌚𑌮𑌸𑌾𑌕𑌾𑌰𑍇 𑌵𑌾 𑌪𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌦𑌧𑌿𑌮𑌧𑍁𑌨𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌯𑍋𑌪𑌮𑌥𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌪𑌯𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌾𑌵𑌾𑌜𑍍𑌯𑌂 𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑌨𑍍𑌥𑍇 (𑌸𑌂𑌪𑌾𑌤𑌂) 𑌹𑍁𑌤𑌶𑍇𑌷𑌮𑌵𑌨𑌯𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌾𑌵𑌾𑌜𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑍍 ॥ ॥ ௫ ॥

(𑌅𑌥 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌸𑍃𑌪𑍍𑌯𑌾𑌞𑍍𑌜𑌲𑍌 𑌮𑌨𑍍𑌥𑌮𑌾𑌧𑌾𑌯 𑌜𑌪𑌤𑌿) 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌸𑍃𑌪𑍍𑌯 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌂 𑌗𑌤𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌞𑍍𑌜𑌲𑍌 𑌮𑌨𑍍𑌥𑌮𑌾𑌧𑌾𑌯 𑌜𑌪𑍇𑌤𑍍 𑌅𑌞𑍍𑌜𑌲𑍌 𑌮𑌨𑍍𑌥𑌂 𑌨𑌿𑌧𑌾𑌯 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌜𑌪𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌮𑍇𑌵𑌾

𑌮𑌾 𑌹𑌿 𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌸 𑌹𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑍋 𑌰𑌾𑌜𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿𑌃 𑌸 𑌮𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍈𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍈𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌂 𑌰𑌾𑌜𑍍𑌯𑌮𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌗𑌮𑌯𑌤𑍍𑌵𑌹𑌮𑍇𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌸𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌅𑌥 𑌖𑌲𑍍𑌵𑍇𑌤𑌯𑌰𑍍𑌚𑌾 𑌪𑌚𑍍𑌛 𑌆𑌚𑌾𑌮𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌵𑌿𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑍃𑌣𑍀𑌮𑌹 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌮𑌤𑌿 𑌵𑌯𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌭𑍋𑌜𑌨𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌮𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌧𑌾𑌤𑌮𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌮𑌤𑌿 𑌤𑍁𑌰𑌂 𑌭𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌧𑍀𑌮𑌹𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌿𑌬𑌤𑌿 ॥ ௭ ॥

𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑌿𑌜𑍍𑌯 𑌕𑌂𑌸𑌂 𑌚𑌮𑌸𑌂 𑌵𑌾 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌦𑌗𑍍𑌨𑍇𑌃 𑌸𑌂𑌵𑌿𑌶𑌤𑌿 𑌚𑌰𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌵𑌾 𑌸𑍍𑌥𑌣𑍍𑌡𑌿𑌲𑍇 𑌵𑌾 𑌵𑌾𑌚𑌂𑌯𑌮𑍋𑌽𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌹𑌃 𑌸 𑌯𑌦𑌿 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍

𑌹— (𑌅𑌮𑍋 𑌨𑌾𑌮𑌾𑌸𑍍𑌯𑌮𑌾 𑌹𑌿 𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 ॥) 𑌅𑌮𑌾𑌜𑌾𑌤𑌿𑌨𑌾𑌮 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍋𑌽𑌮𑍋 𑌨𑌾𑌮𑌾 । 𑌸𑍋𑌽𑌮𑌸𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑌨𑍁 𑌅𑌮𑌾𑌜𑌾𑌤𑌿𑌰𑍍𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑍍 । 𑌅𑌥 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌮𑍋 𑌨𑌾𑌮𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤 𑌆𑌹— (𑌅𑌮𑌾 𑌹𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌹𑌿𑌤𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋𑌽𑌸𑍀𑌹𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌤𑍍𑌵𑌮𑍁𑌪𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑌿— (𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌂) 𑌇𑌦𑌂 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌤𑍇 𑌤𑍍𑌵𑌦𑍀𑌯𑌮𑍍 । 𑌤𑍍𑌵𑌦𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌜𑍍𑌜𑌗𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌸 𑌹𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑍋 𑌰𑌾𑌜𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸 𑌹𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌰𑌾𑌜𑌾 𑌦𑍀𑌪𑍍𑌤𑌿𑌮𑌾𑌨𑍍 । 𑌅𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿𑌃 𑌪𑌾𑌲𑌕 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌮𑌾) 𑌮𑌾𑌮𑍍 । (𑌗𑌮𑌯𑌤𑍁) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑌯𑌤𑍁 । 𑌇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌹𑌮𑍇𑌵𑌾𑌸𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌭𑌵𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௬ ॥

(𑌅𑌥 𑌖𑌲𑍍𑌵𑍇𑌤𑌯𑌰𑍍𑌚𑌾 𑌪𑌚𑍍𑌛 𑌆𑌚𑌾𑌮𑌤𑌿) 𑌏𑌤𑌯𑌾 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌯𑌾 𑌋𑌚𑌾 𑌪𑌚𑍍𑌛𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌶𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌥𑌂 𑌭𑌕𑍍𑌷𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯𑍈𑌕𑍈𑌕𑌪𑌾𑌦𑍇𑌨𑍈𑌕𑍈𑌕𑌗𑍍𑌰𑌾𑌸𑌂 𑌭𑌕𑍍𑌷𑌯𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌤𑍍𑌸𑌵𑌿𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑍃𑌣𑍀𑌮𑌹𑍇 𑌵𑌯𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌭𑍋𑌜𑌨𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌧𑌾𑌤𑌮𑌂 𑌤𑍁𑌰𑌂 𑌭𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌧𑍀𑌮𑌹𑌿) 𑌅𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌵𑌯𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌧𑌾𑌤𑌮𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌧𑌾𑌰𑌕𑌂 𑌤𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌂 𑌭𑍋𑌜𑌨𑌂 𑌸𑌵𑌿𑌤𑍁𑌰𑍍𑌦𑍇𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌵𑌿𑌤𑍁𑌰𑍍𑌦𑍇𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌵𑍃𑌣𑍀𑌮𑌹𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑍍𑌥𑌯𑌾𑌮𑌹𑍇 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌵𑌿𑌤𑍃𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌸𑌵𑌿𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌅𑌥 𑌤𑌦𑍁𑌤𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑍇𑌨 𑌭𑍋𑌜𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌨𑍍𑌤𑍁𑌷𑍍𑌟𑌾𑌃 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌤𑍁𑌰𑌂 𑌶𑍀𑌘𑍍𑌰𑌂 𑌭𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌧𑍀𑌮𑌹𑌿 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌮 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌰𑌃 । 𑌅𑌥𑌵𑌾 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌷𑌷𑍍𑌠𑍀 । 𑌸𑌵𑌿𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌤𑍍𑌸𑌵𑌿𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑍃𑌣𑍀𑌮𑌹 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌮𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௭ ॥

(𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑌿𑌜𑍍𑌯 𑌕𑌂𑌸𑌂 𑌚𑌮𑌸𑌂 𑌵𑌾 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌦𑌗𑍍𑌨𑍇𑌃 𑌸𑌂𑌵𑌿𑌶𑌤𑌿 𑌚𑌰𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌵𑌾 𑌸𑍍𑌥𑌣𑍍𑌡𑌿𑌲𑍇 𑌵𑌾) 𑌕𑌂𑌸𑌾𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌚𑌮𑌸𑌾𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌾 𑌦𑌾𑌰𑍁𑌪𑌾𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍍𑌷𑌾𑌲𑍍𑌯𑌾𑌗𑍍𑌨𑍇𑌃 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌦𑍍𑌭𑌾𑌗𑍇 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌭𑍂𑌮𑍌 𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍𑌶𑌿𑌰𑌾𑌃 𑌶𑌯𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌯𑌨𑍇 𑌨𑌿𑌯𑌮𑌮𑌾𑌹— (𑌵𑌾𑌚𑌂𑌯𑌮𑍋𑌽𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌹𑌃) 𑌵𑌾𑌚𑌂𑌯𑌮𑌃 𑌵𑌾𑌗𑍍𑌯𑌤𑌸𑍍𑌤𑍁

ஸம்ருத்தம் கர்மேதி வித்யாத் ॥ ॥ ௮ ॥

ததேஷ ச்லோக: ॥ யதா கர்மஸு காம்யேஷு ஸ்த்ரியம் ஸ்வப்நேஷு பச்யதி। ஸம்ருத்திம் தத்ர ஜாநீயாத்தஸ்மிந்ஸ்வப்நநிதர்சநே த

அப்ரஸாத: நப்ரஸாத்யதஜ த்வப்ரஸாத: । அநிஷ்டஸ்வப்நதர்சநேந யதா நாசிஷ்டோத்பாதோ பவதி ததா ஸம்பத்திஸ்ஸம்பந்நேத்யர்த்த: । (யதி ஸ்த்ரியம் பச்யேத் ஸம்ருத்தம் கர்மேதி வித்யாத்) ஸ்பஷ்டார்த்த: ॥ ॥ ௮ ॥

(ததேஷ ச்லோக:) தத் தஸ்மிந்ஸ்வப்நவிஷயே ஏதச்ச்லோகோ பவதீத்யர்த்த: । ச்லோகமேவாஹ — (யதா கர்மஸு காம்யேஷு ஸ்த்ரியம் ஸ்வப்நேஷு பச்யதீத்யாதி ॥) (தஸ்மிந்ஸ்வப்நநிதர்சநே) அத்ர ஸதீதி சேஷ: । (ஸம்ருத்திம்) கர்மநிஷ்பத்திமித்யர்த்த: । தஸ்மிந் ஸ்வப்நநிதர்சநே தஸ்மிந் ஸ்வப்நநிதர்சநே இதி த்விருக்திர் வித்யாஸமாப்த்யர்த்தா । ஏதத்[illegible]வாக்யவிஷயகர்மாதிகரணம் ப்ரதர்ச்யதே — “ஸர்வாந்நாநுமதிச்ச ப்ராணாத்யயே தத்தர்சநாத்” இத்யத்ர “ந ஹ வா ஏவம்விதி கிஞ்சநாநந்நம் பவதீ”தி சாந்தோக்யே, “நாஸ்யாநந்நம் ஜக்தம் பவதீ”தி வாஜஸநேயகே ச ச்ரவணாத் வாமதேவ்யோபாஸநாநிஷ்டஸ்ய ப்ராய[illegible] ஸர்வயோஷித்பரிஹாராநநுமதிவத் ஸர்வாந்நாநுமதி: ப்ராணவித்யாநிஷ்டஸ்ய ஸர்வதா க்ரியதாமிதி பூர்வபக்ஷே ப்ராப்த உச்யதே — “ஸர்வாந்நாநுமதிச்ச ப்ராணாத்யயே தத்தர்சநாத்”। ப்ராணாத்யய ஏவ ப்ராணவித: ஸர்வாந்நாநுஜ்ஞாநம், ந ஸர்வதா । ப்ரஹ்மவிதோऽப்யுஷஸ்தே: ப்ராணாத்யய ஏவ உச்சிஷ்டாசநஸ்ய தர்சநேந ப்ராணவித: ஸர்வாந்நாநுமதேராபத்விஷயத்வஸ்ய கிம்புநர்ந்யாயஸித்தத்வாத் । “அபாயாச்ச” “ஆஹாரசுத்தௌ ஸத்த்வசுத்தி”ரிதி சாஸ்த்ராபாதாயமேவ ந்யாய்யம், உதராயா தஸ்ய பாதஸ்யாத் । “அபி ஸ்மர்யதே” । “ப்ராணஸம்சயமாபந்நோ யோऽந்நமத்தி யதஸ்தத: । லிப்யதே ந ஸ பாபேந பத்மபத்ரமிவாம்பஸே”தி ஸ்மரணாச்ச ஸர்வாந்நஸ்யாபத்விஷயத்வம் । “சப்தச்சாதோऽகாமகாரே” । “தஸ்மாத் ப்ராஹ்மண: ஸுராம் ந பிபதி பாப்மநோத்ஸ்ருஜா” இதி ஸம்ஹிதாயாம் காமகாரப்ரதிஷேதகசப்தச்ரவணாத் । பாப்மநா ஸம்ஸ்ருஜேய ந ஹவாநீதி மத்வா ப்ராஹ்மண: ஸுராம் ந பிபதீதி ஹி தஸ்யாக்ஷரார்த்த: । நநு ப்ரஹ்மவிதுஷஸ்தே: ப்ராணாத்யயே ஸர்வாந்நதர்சநாத் ப்ராணவித்ஸர்வாந்நஸ்யாபத்விஷயத்வம் கிம் த்ருஷ்டாந்தேந ஸித்யதீத்யத்ரோச்யதே । வாமதேவ்யோபாஸநநிஷ்டஸ்ய ஸர்வயோஷித்பரிஹாரவத் ப்ராணவித்யாநிஷ்டஸ்ய ஸர்வாந்நபக்ஷணம் ஸர்வாந்நமதிதி விதிதம் ப்ரத்யேதவ்யாநுத்தரகாவீதி சேத் । வாமதேவ்யோபாஸநஸ்ய “ந காஞ்சந பரிஹரேத் தத்வ்ரதம்”இதி ஸர்வ

[illegible]

𑌬𑍍𑌦𑌾𑌤𑍍” । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌜𑌗𑌦𑍍𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌘𑌟𑌰𑍁𑌚𑌕𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌹𑌿 𑌸𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌸𑍁𑌵𑌰𑍍𑌣𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌮𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌜𑌗𑌤𑍋𑌰𑍍𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌤𑍍𑌵𑌂 “𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌚𑌾𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌚” 𑌇𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌜𑌗𑌤𑍋𑌰𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌨𑌨𑍁 𑌜𑌗𑌤𑍋𑌽𑌚𑍇𑌤𑌨𑌤𑍍𑌵𑍇 “𑌮𑍃𑌦𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌚𑍇𑌤𑌨𑌾𑌯𑌾 𑌮𑍃𑌦𑍋 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨𑍋𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — “𑌅𑌭𑌿𑌮𑌾𑌨𑌿𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌨𑍁𑌗𑌤𑌿𑌭𑍍𑌯𑌾𑌮𑍍” । 𑌮𑍃𑌦𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍈𑌸𑍍𑌤𑌦𑌭𑌿𑌮𑌾𑌨𑌿𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 “𑌹𑌨𑍍𑌤𑌾𑌹𑌮𑌿𑌮𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌰𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾” 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌾𑌤𑍍, 𑌅𑌚𑍇𑌤𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌤𑌦𑌭𑌿𑌮𑌾𑌨𑌿𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍈𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌾𑌗𑍍𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑍁𑌖𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌵𑌿𑌶𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌾𑌨𑍁𑌗𑌤𑌿𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍈𑌸𑍍𑌤𑌦𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑌦𑌭𑌿𑌮𑌾𑌨𑌿𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑌭𑌿𑌧𑌾𑌨𑍋𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚𑍇𑌤𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋𑌽𑌚𑍇𑌤𑌨𑌜𑌗𑌦𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 — “𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑍁” । 𑌤𑍁𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌗𑍋𑌮𑌯𑌾𑌦𑌿𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌵𑍃𑌶𑍍𑌚𑌿𑌕𑌾𑌦𑍇𑌰𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌜𑌗𑌦𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । “𑌅𑌸𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌨𑍍𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍇𑌧𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍” । 𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌦𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍋𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌙𑍍𑌗𑍀𑌕𑌾𑌰𑍇 𑌉𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌸𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑍍𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌮𑌶𑌕𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌸𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌵𑌾𑌦𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌨𑍍𑌨 । 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌾𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍍𑌯𑌨𑌿𑌯𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍇𑌧𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌸𑍍𑌮𑌾𑌕𑌂 𑌸𑌂𑌰𑌮𑍍𑌭𑌃 । 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌚𑌿𑌦𑌚𑌿𑌦𑍍𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌸𑍍𑌥𑍂𑌲𑌚𑌿𑌦𑌚𑌿𑌦𑍍𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌜𑌗𑌦𑌾𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌮𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌨 𑌕𑍍𑌷𑌤𑌿𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌚𑍋𑌦𑌯𑌤𑌿 “𑌅𑌪𑍀𑌤𑍌 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌦𑌸𑌮𑌞𑍍𑌜𑌸𑌮𑍍” । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣 𑌏𑌵 𑌜𑌗𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮𑍇 𑌤𑌯𑍋𑌰𑍈𑌕𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌗𑌤𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌰𑍍𑌥𑌶𑍍𑌚𑍇𑌤𑌨𑌗𑌤𑌾 𑌦𑍋𑌷𑌾𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌸𑍍𑌯𑍁𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌨𑌿𑌰𑌵𑌦𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌦𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌸𑌾𑌮𑌞𑍍𑌜𑌸𑍍𑌯𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌤𑌮𑌾𑌹 — “𑌨 𑌤𑍁 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍” । 𑌨𑍈𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌯𑌥𑌾 𑌬𑌾𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌯𑍌𑌵𑌨𑌂 𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌾𑌨𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌬𑌾𑌲𑌯𑍌𑌵𑌨𑌾𑌦𑌿𑌶𑌰𑍀𑌰𑌗𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌨 𑌤𑌦𑍍𑌗𑌤𑌦𑍋𑌷𑌾𑌣𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍍𑌯𑌨𑍍𑌵𑌯𑌃, 𑌤𑌥𑌾 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌗𑌤𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌦𑍋𑌷𑌾 𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍍𑌯𑌨𑍁𑌷𑌜𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 । “𑌸𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌦𑍋𑌷𑌾𑌚𑍍𑌚” । 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌚𑌿𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌸𑌂𑌸𑌰𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌾𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌦𑍋𑌷𑌶𑍍𑌚 । “𑌤𑌰𑍍𑌕𑌾𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌨𑌾𑌦𑌪𑌿” । 𑌤𑌰𑍍𑌕𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌪𑍍𑌰𑌭𑌵𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌦𑍍𑌬𑌲𑍇𑌨

ஷிதுஷ்வநிஷஸ்யதே ॥ ॥ ௯ ॥

இதி ஸஞ்சவ்யாபாஸே த்விதீயஃ ஸம்ஸஃ ॥

ஶ்ருதகேதநாஹர்யாரண்யேஷு ஸஞ்சாராணாம் ஸதிதிஷ்யேய தஸ்ய ஹ வ்யாஹணோ ஜெஜஸ்யோவாய காஸாரந்ஸாஸிஷ்வதிதே த்வந ஹிஸமவ இதி ॥ ॥ க ॥

வெது யதிதோர்ஸி வ்ரஜாஃ வ்யஞ்ஜீதி ந ஸமவ இதி வெது யஸா வாநாரவதுகா (க) இதி ந ஸமவ இதி வெது வயோஷேர வயாநவஸ்ய விதாயாணஸ்ய வ வ்யாவதுநா (க) இதி ந ஸமவ

காரணவாஷஸ்யாஜ்யஸவ । "அநவ்ராந்ஸேபதிதிவெஷிவ வேவ்ரதி ஷேரக்ஷவ்யஸம்ஸ" । யஸா வ்யதிகஷுதகவாரஸதிநஸவதி தயா ஸக்ஷ்தகேஃ வ்யாநகாரணகநீயதஇதிவெஷ, ஸவவேவிகாஸா ரே கவஷ்ரஸிர்யிதாநாம் திகுகாஸயாநாம் ஸம்ஸவேந வ்யதிகுக தகவாராஸதிஷோஷாநிஷ்வாரா । திஷ்வாஷ் வ்யஹ்ணோ ஜஸஷவா ஷாநகம் நஷஷ்வதீத்வக்ஷ் । அதோ வாஸாநீநாம் வக்ஷ்யகே நாநவ வதிர்பிதி ஷிதஷ் । வ்யக்ஷ்தகநவஸாரஃ ॥ ॥ க ॥

இதி ஸஞ்சவ்யாபாஸே த்விதீயஸம்ஸஷாஷ்யம் ॥

வ்யக்ஷ்திவிவிக்ஷஜீவயாஸாத்வவிஷயாம் ஸஞ்சாஷ்விஷ்யாம் ஸம்ஸக்திவொரஸ்யாய வ்யக்ஷ்தி— (ஶ்ருதகேதநாஹர்யாரண்யேஷு ஸஞ்சாராணாம் ஸதிதிஷ்யேய) அஸாரஸ்யாவத்வவாரணீஃ । தஸ்யாவத்வவாரண்யேஷு । ஶ்ருதகேதநாஸ ஸஞ்சாராணாம் ஜநவஷாநாம் ஸதிதிம் ஸஹ வாஜமாந । (தஸ்யவ்யாஹணோ ஜெஜஸ்யோவாய) ஜீவஷஸ்யாவத்வம் ஜெஜஸ்ஃ । நாவதஃ வ்யாஹணஃ தம் ஶ்ருதகேதநாவக்ஷவாரு (காஸாரந்ஸாஸிஷ்வதிதேதி ॥) ஹெகஸார? கா காம் தவ விதா அஸிஷதிம் அநஸிஷவாஷிதிதவ்யஷிதவ்யஃ । இதாரக்ஷஹ— (அநஹிஸமவ இதி ॥) ஹெஸமவஃ வருஜாஹரு? அநஸிஷோர்வஹீதி ॥ க ॥

ஸவஸக்ஷோ ஜெஜஸ்ஃ வஷ்ய (வெது யதிதோர்ஸி வ்ரஜாஃ வ்யஞ்ஜீதி ॥) வ்ரஜாஃ இதஃ அயி இதஷரும் யஸ்வயஷி தவெஷு ஜாநீ ஷெதிஷ? அதிரணாம் மஹவெர்ஸெஸஃ அஇத்வஃ । இதாரக்ஷஹ— (ந ஸமவஇதி ॥) ஜாநஇதிஸோஷஃ । ஸாஜா வாநஃ வ்யூஹதி— (வெதுயஸா வாநாரவதுகா(க)இதி ॥) அதிரணாம் வாநாரவ்ரக்திவ்யகாரஃ அஇத்வஃ । இதாரக்ஷஹ— (நஸமவஇதி ॥) வாநஃவ்யூஹதி— (வெது வயோஷேரவயாநவஸ்ய விதாயாணஸ்ய வ்யாவதுநா(க)இதி ॥) ஷெ வயாநவிதாயாணயோவ்யாவதுநே ஹெஷிகேருவெ கிம்வெஷத்வ அஃ । கேநவ்யகாரேண தயோஹேரஷஇத்வஃ । இதாரக்ஷஹ—

𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌵𑍇𑌤𑍍𑌥 𑌯𑌥𑌾𑌽𑌸𑍌 𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌨 𑌸𑌂𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌤𑌾(௩) 𑌇𑌤𑌿 𑌨 𑌭𑌗𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍇𑌤𑍍𑌥 𑌯𑌥𑌾 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑌾𑌵𑌾𑌪𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑌚𑌸𑍋 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌨𑍈𑌵 𑌭𑌗𑌵 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌅𑌥 𑌨𑍁 𑌕𑌿𑌮𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌵𑍋𑌚𑌥𑌾 𑌯𑍋 𑌹𑍀𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌕𑌥𑌂 𑌸𑍋𑌽𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌬𑍍𑌰𑍁𑌵𑍀𑌤𑍇𑌤𑌿 𑌸 𑌹𑌾𑌯𑌸𑍍𑌤𑌃 𑌪𑌿𑌤𑍁𑌰𑌰𑍍𑌧𑌮𑍇𑌯𑌾𑌯 𑌤𑌂 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑌾𑌨𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌵 𑌕𑌿𑌲 𑌮𑌾 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀

(𑌨 𑌭𑌗𑌵 𑌇𑌤𑌿 ।) ॥ ௨ ॥

𑌪𑍁𑌨𑌃 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿— (𑌵𑍇𑌤𑍍𑌥 𑌯𑌥𑌾𑌽𑌸𑍌 𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌨 𑌸𑌂𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌤𑌾(௩) 𑌇𑌤𑌿 ।) 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌲𑍋𑌕𑌾𑌦𑌨𑌵𑌰𑌤𑌂 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌦𑍍𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍈𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌾𑌦𑌿𑌰𑍍𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌨 𑌸𑌂𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌵𑌾𑌜𑌸𑌨𑍇𑌯𑌕𑍇 𑌤𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑍇— “𑌵𑍇𑌤𑍍𑌥 𑌯𑌥𑌾𑌽𑌸𑍌 𑌲𑍋𑌕 𑌏𑌵𑌂 𑌬𑌹𑍁𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍁𑌨𑌃 𑌪𑍁𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌦𑍍𑌭𑌿𑌰𑍍𑌨 𑌸𑌂𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌤𑌾(௩)” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍂𑌰𑌣𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌇𑌤𑌰 𑌆𑌹— (𑌨 𑌭𑌗𑌵 𑌇𑌤𑌿 ।) 𑌪𑍁𑌨𑌃 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿— (𑌵𑍇𑌤𑍍𑌥 𑌯𑌥𑌾 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑌾𑌵𑌾𑌪𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑌚𑌸𑍋 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 ।) 𑌆𑌪 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑍁𑌤𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑌾𑌣𑌾𑌮𑍁𑌪𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌮𑍍 । 𑌹𑍋𑌤𑌵𑍍𑌯𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑍌 𑌯𑌥𑌾 𑌯𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑌚𑌸𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌚𑍋 𑌯𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌤𑌾𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑌚𑌸𑌃 । 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌭𑌿𑌧𑍇𑌯𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑌾𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑌚𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍀𑌰𑍂𑌪𑌾𑌹𑍁𑌤𑌿𑌃 𑌸𑌂𑌬𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇, 𑌅𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌾𑌨𑍁𑌕𑍂𑌲𑌨𑍇𑌨 𑌶𑌾𑌸𑌨𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚𑌾𑌪𑌾𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑌾𑌵𑌾𑌪𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑌚𑌸𑍋 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚𑌾𑌪𑌾𑌮𑍇𑌕 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌯𑌾𑌹𑍁𑌤𑌿𑌷𑍁 𑌹𑍋𑌮𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌇𑌤𑌰 𑌆𑌹— (𑌨𑍈𑌵 𑌭𑌗𑌵 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌂𑌗𑍍𑌰𑌹𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑌾 “𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌿𑌗𑌣𑌾𑌂 𑌗𑌤𑌸𑍍𑌯𑍇𑌶𑌂, 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌂, 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌪𑌿𑌤𑍃𑌯𑌾𑌣𑌪𑌥𑌦𑍍𑌵𑌯𑌾𑌵𑌤𑌾𑌰𑍇, 𑌅𑌨𑌿𑌷𑍍𑌟𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌵𑍇𑌤𑍍𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇 ‘𑌵𑍇𑌤𑍍𑌥 𑌯𑌥𑌾 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑌾𑌵𑌾𑌪𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑌚𑌸𑍋 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀’𑌤𑍍𑌯𑌾𑌵𑌪𑍍𑌰𑍁𑌷𑍍𑌟𑍇”𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 ॥ ௩ ॥

𑌅𑌥 𑌸𑌾𑌪𑍍𑌤𑌕𑍍𑌷𑍇𑌪𑌂 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍁𑌂 𑌰𑌾𑌜𑌾𑌽𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌤𑍍— (𑌅𑌥 𑌨𑍁 𑌕𑌿𑌮𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌵𑍋𑌚𑌥𑌾 𑌯𑍋 𑌹𑍀𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌕𑌥𑌂 𑌸𑍋𑌽𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌬𑍍𑌰𑍁𑌵𑍀𑌤𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌕𑌿𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑌸𑌿 । 𑌯𑍋 𑌹𑍀𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌨 𑌜𑌾𑌨𑍀𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌸 𑌕𑌥𑌮𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌦𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌕𑌿𑌮𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌕𑌿𑌮𑌯𑌮𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸 𑌹𑌾𑌯𑌸𑍍𑌤𑌃 𑌪𑌿𑌤𑍁𑌰𑌰𑍍𑌧𑌮𑍇𑌯𑌾𑌯) 𑌸𑌃 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍁𑌃 𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾 𑌜𑍈𑌵𑌲𑌿𑌨𑌾 𑌆𑌯𑌸𑍍𑌤𑌃 𑌆𑌯𑌾𑌸𑌿𑌤

अनु त्वाशिषमिति ॥ ४ ॥

पञ्च मा राजन्यबन्धुः प्रश्नानप्राक्षीत्तेषां नैकञ्चनाशकं विवक्तुमिति स होवाच यथा मा त्वं तदैतानवदो यथाहमेषां नैकञ्चन वेद यद्यहमिमानवेदिष्यं कथं ते नावक्ष्यमिति ॥ ५ ॥

स ह गौतमो राज्ञोऽर्धमेयाय तस्मै ह प्राप्तायार्हाञ्चकार स ह प्रातः सभाग उदेयाय तं होवाच

स्वस्य पितुराश्रमं स्थानमेयाय जगाम । (तं होवाच अननुशिष्य वाव किल मा भगवानब्रवीदनु त्वाशिषमिति ॥) भगवन्तं पितरमिदमुवाच । मां अननुशिष्य समावर्तनकाले अनुशासनीयानि सर्वाण्यनुशिष्यैव त्वामशिषमिति भगवान्मां प्रति ब्रवीदित्यर्थः ॥ ४ ॥

तद्दुःखितस्सन्नाह — (पञ्च मा राजन्यबन्धुः प्रश्नानप्राक्षीत्तेषां नैकञ्चनाशकं विवक्तुमिति ॥) राजन्यबन्धुः राजाधमः मां पञ्च प्रश्नानप्राक्षीत् । तेषां मध्ये एकञ्चन एकमपि प्रश्नं विवक्तुं विशिष्य वक्तुं नाशकं न शक्तोऽस्मीति पितरमुवाचेत्यर्थः । त्वया सम्यगनुशिष्टस्य कथमियमशक्तिस्स्यादिति भावः । राजन्याः बन्धवो यस्य सः राजन्यबन्धुः । राजन्यानां बन्धुरिति वा । स्वयमराजन्य इत्यर्थः । राजन्याभासजातीयकः । (स होवाच) सः पिता पुत्रं वक्ष्यमाणमुवाच । (यथा मा त्वं तदैतानवदो यथाहमेषां नैकञ्चनवेद यद्यहमिमानवेदिष्यं कथं ते नावक्ष्यमिति ॥) त्वं मां प्रति तदा समावर्तनकाले एतान् प्रश्नान् यथा अवदः तेषां नैकञ्चनाशकं विवक्तुमिति यथोक्तवानसि, तथा अहमपि तेषां प्रश्नानां मध्ये एकञ्चन एकमपि यथा यथावत् सत्यमित्यर्थः । न वेद नाज्ञासिषम् । यद्यज्ञासिषं तर्हि ते प्रियाय पुत्राय समावर्तनकाले कुतो नावक्ष्यमित्युवाचेत्यर्थः ॥ ५ ॥

(स ह गौतमो राज्ञोऽर्धमेयाय) सः श्वेतकेतोः पिता गौतम आरुणिः राज्ञः अर्धं स्थानमेयाय जगाम । (तस्मै ह प्राप्तायार्हाञ्चकार) प्राप्ताय तस्मै गौतमाय राजा अर्हां पूजां चकारेत्यर्थः । (स ह प्रातस्सभाग उदेयाय) ततः सः प्रातःकाले राज्ञि सभागे सभागते सति उदेयाय गौतमो जगामेत्यर्थः । यद्वा सभागः भागः पूजा तेन युक्तः । अर्घ्यादिभिः पूजितः सः गौतमस्सभागत इत्यर्थः । (तं होवाच) राजा

𑌮𑌾𑌨𑍁𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍𑌗𑍌𑌤𑌮 𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌰𑌂 𑌵𑍃𑌣𑍀𑌥𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌸 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌤𑌵𑍈𑌵 𑌰𑌾𑌜𑌨𑍍𑌮𑌾𑌨𑍁𑌷𑌂 𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌯𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌕𑍁𑌮𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌵𑌾𑌚𑌮𑌭𑌾𑌷𑌥𑌾𑌸𑍍𑌤𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌮𑍇 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌹𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌸 𑌹 𑌕𑍃𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍀𑌬𑌭𑍂𑌵 𑌤𑌂 𑌹 𑌚𑌿𑌰𑌂 𑌵𑌸𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑌾𑌞𑍍𑌚𑌕𑌾𑌰 𑌤𑌂 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌯𑌥𑌾 𑌮𑌾 𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌾𑌵𑌦𑍋 𑌯𑌥𑍇𑌯𑌂 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍 𑌤𑍍𑌵𑌤𑍍𑌤𑌃 𑌪𑍁𑌰𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌨𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌶𑌾𑌸𑌨𑌮𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌸𑍌 𑌵𑌾𑌵 𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯 𑌏𑌵 𑌸𑌮𑌿𑌦𑍍𑌰𑌶𑍍𑌮𑌯𑍋

𑌗𑍌𑌤𑌮𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌮𑌾𑌨𑍁𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍𑌗𑍌𑌤𑌮𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌰𑌂 𑌵𑍃𑌣𑍀𑌥𑌾 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌹𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍 𑌗𑍌𑌤𑌮 𑌮𑌨𑍁𑌷𑍍𑌯𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌵𑌰𑌂 𑌵𑍃𑌣𑍀𑌷𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌸𑌃 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌹 — (𑌤𑌵𑍈𑌵 𑌰𑌾𑌜𑌨𑍍𑌮𑌾𑌨𑍁𑌷𑌂 𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌯𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌕𑍁𑌮𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌵𑌾𑌚𑌮𑌭𑌾𑌷𑌥𑌾𑌸𑍍𑌤𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌮𑍇 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌹𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌹𑍇 𑌰𑌾𑌜𑌨𑍍 𑌮𑌾𑌨𑍁𑌷𑌂 𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌤𑌵𑍈𑌵 𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍁 । 𑌤𑍇𑌨 𑌮𑌮 𑌨 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌮𑍍 । 𑌕𑌿𑌨𑍍𑌤𑍁 𑌮𑌤𑍍𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑍀𑌪𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌂 𑌯𑌾𑌂 𑌵𑌾𑌚𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑌸𑌿 𑌤𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌮𑍇 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌹𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬ ॥

(𑌸 𑌹 𑌕𑍃𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍀𑌬𑌭𑍂𑌵 𑌤𑌂 𑌹 𑌚𑌿𑌰𑌂 𑌵𑌸𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑌾𑌞𑍍𑌚𑌕𑌾𑌰) 𑌏𑌵𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌰𑌾𑌜𑌾 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌤𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌕𑍃𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍀 𑌦𑍁𑌃𑌖𑌿𑌤𑍋 𑌬𑌭𑍂𑌵 । 𑌤𑌞𑍍𑌚 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌂 𑌦𑍀𑌰𑍍𑌘𑌂 𑌚𑌿𑌰𑌂 𑌵𑌸𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌞𑌪𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑍍 । (𑌤𑌂 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌏𑌵𑌮𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑍍𑌯 𑌰𑌾𑌜𑌾 𑌤𑌂 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌚 । 𑌕𑌿𑌮𑌿𑌤𑌿 ? (𑌯𑌥𑌾 𑌮𑌾 𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌾𑌵𑌦𑌃 𑌯𑌥𑍇𑌯𑌂 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌤𑍍𑌤𑌃 𑌪𑍁𑌰𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌨𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌹𑍇 𑌗𑍌𑌤𑌮 𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌮𑌾𑌂 𑌯𑌥𑌾 𑌅𑌵𑌦𑌃 𑌤𑌥𑌾 𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌇𑌯𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌾𑌪𑌿 𑌯𑌥𑌾 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌕𑌾𑌲𑍇𑌨 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌤𑌤𑍍𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । 𑌤𑍍𑌵𑌤𑍍𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌨𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌵𑌤𑍀 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌶𑌾𑌸𑌨𑌮𑌭𑍂𑌤𑍍 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌜𑌾𑌤𑍇𑌰𑍇𑌵𑍈𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌪𑌦𑍇𑌷𑍍𑌟𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑍇𑌷𑍍𑌵𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌅𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌮𑍀𑌪𑌂 𑌗𑌮𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌿𑌨𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯, 𑌚𑌿𑌰𑌵𑌾𑌸𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌨𑌮𑌪𑌿 𑌸𑍌𑌮𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌅𑌥 𑌚𑌿𑌰𑌕𑌾𑌲𑍋𑌷𑌿𑌤𑌵𑌤𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌾𑌯 𑌰𑌾𑌜𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌮𑍁𑌪𑌦𑌿𑌦𑍇𑌶𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௭ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌤𑌤𑍍𑌰 “𑌵𑍇𑌤𑍍𑌥 𑌯𑌥𑌾 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑌾𑌵𑌾𑌪𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨

யஸ்மின்ஸர்வாணி பூதானி ஸ்ருஷ்டானி நக்ஷத்ராணி விஷ்ணுமிஷ்டாः ॥௧॥
தஸ்மிந்தஸ்மின்ன்ந தேவா ஸ்ரோத்ரம் ஜாஹ்னதி தஸ்யா ஸ்ரோதே
ஹ்யோசோ ராஜா ஸம்ஸவதி ॥ ॥ ௨ ॥

இதி ஷஷ்டோத்யாயே த்விதீயः க்ஷண்டः ॥

வஜ்ருநேத்ரா வாவ ஸ்த்ரீஷு ஸர்வா வாயுரேவ ஸத்யம் யச்
சோ விஷ்ணுஸ்ஸர்வாணி ஸ்ருஷ்டானி நயோ விஷ்ணுமிஷ்டாः ॥ ௧ ॥

[illegible]

॥ ௧ ॥

[illegible]

॥ ௨ ॥

இதி ஷஷ்டோத்யாயே த்ருதீயः க்ஷண்டः ॥

[illegible]

॥ ௧ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌃 𑌸𑍋𑌮𑌂 𑌰𑌾𑌜𑌾𑌨𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍍𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾 𑌆𑌹𑍁𑌤𑍇𑌰𑍍𑌵𑌰𑍍𑌷𑌂 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌵𑌾𑌵 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰 𑌏𑌵 𑌸𑌮𑌿𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌧𑍂𑌮𑍋 𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑌿𑌰𑌰𑍍𑌚𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌶𑍋𑌽𑌙𑍍𑌗𑌾𑌰𑌾 𑌅𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌦𑌿𑌶𑍋 𑌵𑌿𑌸𑍍𑌫𑍁𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌾𑌃 ॥ ௧ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍍𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾 𑌆𑌹𑍁𑌤𑍇𑌰𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌷𑌷𑍍𑌠𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌵𑌾𑌵 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌗𑍇𑌵 𑌸𑌮𑌿𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌧𑍂𑌮𑍋 𑌜𑌿𑌹𑍍𑌵𑌾𑌰𑍍𑌚𑌿𑌶𑍍𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑌙𑍍𑌗𑌾𑌰𑌾𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌸𑍍𑌫𑍁𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌾𑌃 ॥ ௧ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍍𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾 𑌆𑌹𑍁𑌤𑍇 𑌰𑍇𑌤𑌃 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

(𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌃 𑌸𑍋𑌮𑌂 𑌰𑌾𑌜𑌾𑌨𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍍𑌵𑌤𑌿) 𑌦𑍍𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑍋𑌪𑌰𑌿𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌵𑌸𑌾𑌨𑍇 𑌸𑍋𑌮𑌰𑌾𑌜𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌹𑍋 𑌦𑍍𑌰𑌵𑍀𑌭𑍂𑌯 𑌸𑌹𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨 𑌮𑍇𑌘𑌮𑌣𑍍𑌡𑌲𑍇 𑌪𑌤𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌵𑌾𑌵 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ।) (𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰 𑌏𑌵 𑌸𑌮𑌿𑌤𑍍) 𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰𑍇𑌣 𑌕𑌾𑌲𑍇𑌨 𑌸𑌜𑍍𑌜𑌾 𑌹𑌿 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌸𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌯𑍇 𑌭𑌵𑌤𑌿 । (𑌆𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌧𑍂𑌮𑍋 𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑌿𑌰𑌰𑍍𑌚𑌿𑌃) 𑌨𑍀𑌹𑌾𑌰𑌾𑌦𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑌾𑌨𑍍𑌧𑌕𑌾𑌰𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇𑌰𑌰𑍍𑌚𑌿𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥

(𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍍𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾 𑌆𑌹𑍁𑌤𑍇𑌰𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌸𑌂𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌭𑍋𑌗𑍋𑌪𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌦𑍇𑌹𑌾𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑍁𑌕𑍃𑌤𑌕𑍍𑌷𑌯𑍇 𑌦𑍍𑌰𑌵𑍀𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌪𑌰𑍍𑌜𑌨𑍍𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌾 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯 𑌵𑍍𑌰𑍀𑌹𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌷𑌷𑍍𑌠𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌵𑌾𑌵 𑌗𑍌𑌤𑌮𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ।) (𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌗𑍇𑌵 𑌸𑌮𑌿𑌤𑍍) 𑌵𑌾𑌚𑌾 𑌹𑌿 𑌸𑌮𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃 । [illegible] । [illegible] । 𑌏𑌵𑌮𑌨𑍍𑌯𑌦𑍍𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥

(𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍍𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾 𑌆𑌹𑍁𑌤𑍇𑌰𑍇𑌤𑌸𑍍𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌵𑍍𑌰𑍀𑌹𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌸𑌂𑌶𑍍𑌲𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑌿 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍇𑌣𑌾𑌦𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍇 𑌰𑍇𑌤𑍋𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌪𑌰𑌿𑌣𑌮𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

யொஷா வாவ மளகரோதிஸஸத்ரா உவஷு வஊவ வஸிஷ்டீஷாவ

ஜீயதெ வ ய்விகோ யொநிரவிய்டிணகா: கரோதி தெரஜூராரா

கவிநதுா விஷ்வூஜூா: ॥ ॥ க ॥

தவிஜெதவிஜூஊ ஷெவா ரெதொ ஜாஷ்ஷதி தஸ்ரா க்ஷூஹா

தெஜகூஷூஸம்ஹவதி ॥ ॥ உ ॥

இதி வணுவேவாரகெ ஜஷ்டூவெம்பக: ॥

இதி தா வணுராஹாதாவாவ: வாராஷவவெஸா ஹவ

ஜீதி வ உஷூாவ ழுதொஜெஷா ஷமவா ராஸாநஞகுஷிஸா யாவ

ஜாரழ ஜாயதெ ॥ ॥ க ॥

ஸ ஜாதொ யாவஷாயாஷம் ஜீவதி தம் வெதம் திஷ்டிதொர

(யொஷாவாவமளகரோதிரிகத்ராதி ।) (உவஸம்தருணம்) வஸ்கேதகா ணடு । ஜோஷிதகாஷெத்ரநொரவிஷஷ்டு । கஷகாரணா தியாநீகாரணடு ।
(கவிநதுா:) தஜநதவாவஜவா: ॥ ॥ க ॥

(தவிஜெதவிஜூஊ ஷெவா ரெதொ ஜாஷ்ஷதி தஸ்ரா க்ஷூஹா தெஜகூஷூஸம்ஹவதி) ரெதொராபுவாணி தாநி யொநிதாரா ஸ்வியம் வ்விஶ்ர ஜஷகெஷநவரிணகஜஉத்ரஷ்டு: ॥ ॥ உ ॥

இதி வணுவேவாரகெ ஜஷ்டவெம்பஹாஷெட்டு ॥

(இதிதா வணுராஹாதாவாவ: வாராஷவவெஸாஹவஜீதி॥) உதவ்காரெண ஶ்ஜாவொவேஷ்டூ ரெதொராபுவாஹாதீநாம் ஜெஷ்ர ரெதொராபுவாயாம் வணுராஹாதவஹஉஷிதாநி ஹுத வஶஷாணி வாராஷஶஜூஹிவநீயாநி ஹவஜீதஷ்டு: । இதிஶஷ: வணுவேஶஷதிவநஸேவிஷெத்ரதநாஷ்டு: । (வஉஷூாவ ஜொதொ ஜ ஹெஜ ஷமவாரஸாநஞகுஷிஸா யாவஜாரழ ஜாயதெ) வ: ஜஹஉமெ ந ஜாயா்ணா வெஷ்டநெந வெஷிதஸ்நு ஷமவாராஸாநஞ: ராதக்ஷா க்ஷள ஶிஸா யாவஜா நவவா வஊகாஷமவா ஆஷமவா ராதா: காக்ஷள ஶிஸா கஷ கநஞாம் ஜாயதஇதஷ்டு: ॥ ॥ க ॥

(ஸஜாதொயாவஷாயாஷம்ஜீவதி) ஸ: ஜஹெஜ ஜாதஶ யாவஷாயா ஜீவதீதஷ்டு: । (தம் வெதம் திஷ்டிதொரநயவஊவ ஹாரஜீ யத வஊ வெதொ யதஸம்ஹுதொஹவதி) ஶ்யா:க்ஷயவஸேயவஊவ தம் வெதம் வாராஷம் திஷ்டம் வரஜொகாய நிதிஷ்டு । கயவா திஷ்டம் கஷ்டநா ஸ்ரதர யத: தொஜொகவஜுநராதஷஹிதஞ: இஹாமத:, யதஶ யொஷிஷுவாஜெஸம்ஹுத: உதஜ:, தஸா கஜயவஊவ ஷெவா ஹர ஜீ । ததஶ தாவஜுநவஷிவீவாராஷயொஷிதா வாநரவீ வஸ்ஹஜீதஷ்டு: । அபஜொவநராவெஸா வெராஜஹ்ஹெஜொ: । க

हरन्ति यत एवेतो यतः सम्भूतो भवति ॥ २ ॥
इति पञ्चमप्रपाठके नवमः खण्डः ॥

तद्य इत्थं विदुर्ये चेमेऽरण्ये श्रद्धा तप इत्यु-
पासते तेऽर्चिषमभिसम्भवन्त्यर्चिषोऽहरह्न आपूर्य-

षष्ठं हि मातुः कुक्षौ मूत्रपुरीषवातपित्तश्लेष्मादिपूर्णे तदनुलिप्तस्य गर्भस्य उल्बाशुचिपटावृतस्य शुक्रशोणितबीजस्य मात्राशितपीतरसानुप्रवेशेन विवर्धमानस्य निरुद्धवीर्यबलशक्तितेजःप्रज्ञाचेष्टस्य बहुकालं शयनम्, ततो योनिद्वारेण पीड्यमानस्य कष्टतरा निःसृतिः, कर्मणोपात्तं यावदायुः तावदेव जीवनम्, पुनरपि घटीयन्त्रघटिकान्यायेनारोहणावरोहणलक्षणं भ्रमणं हि श्रूयमाणं वैराग्यमापादयति। अत एतदुपन्यस्तमिति द्रष्टव्यम् ॥ २ ॥
इति पञ्चमप्रपाठके नवमखण्डभाष्यम् ॥

अथ "वेत्थ पथोर्देवयानस्य पितृयाणस्य च व्यावर्तना" इति तृतीयं प्रश्नं प्रतिवक्ति — (तद्य इत्थं विदुर्ये चेमेऽरण्ये श्रद्धा तप इत्युपासते तेऽर्चिषमभिसम्भवन्ति) प्राक्प्रस्तुतस्य संसारतो जीवस्य स्वरूपं तदित्यनेन परामृश्यते। तत् प्रत्यगात्मस्वरूपं य इत्थं उक्तप्रकारेण द्युपर्जन्यपृथिवीपुरुषयोषित्सु श्रद्धासोमवृष्ट्यन्नरेतश्शरीरकतया देहादिलक्षणप्रकृतिविविक्ततया च ये विदुरित्यर्थः। अत्र ब्रह्मात्मकतयैतदपि योजनीयम्। भाष्यकृता "अप्रतीकालम्बनान्" इति सूत्रे "पञ्चाग्निविदोऽप्यर्चिरादिना गतिश्रवणात्, अर्चिरादिना गतस्य ब्रह्मप्राप्त्यनावृत्तिश्रवणाच्च। अत एव तत्क्रतुन्यायेन प्रकृतिविनिर्मुक्तब्रह्मात्मकात्मानुसन्धानं सिद्ध"मिति हि भाषितम्। अरण्ये स्थित्वा श्रद्धां पुरस्कृत्य तपश्शब्दितं ब्रह्मोपासत इत्यर्थः। वाजसनेयके समानप्रकरणे "श्रद्धां सत्यमुपासत" इति श्रवणात्, सत्यशब्दस्य ब्रह्मपरकत्वात्, तपश्शब्दोऽपि ब्रह्मपरः। "अनियमस्सर्वेषा"मित्यधिकरणे भगवता भाष्यकृता "तद्य इत्थं विदुः, ये चैवमेतद्विदु"रिति पञ्चाग्निविद्यानिष्ठानां, "ये चेमे" इत्यादिना श्रद्धापूर्वकं ब्रह्मोपासीनानां चोभयोरर्चिरादिका गतिरभिधीयते। "सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म", "सत्यं त्वेव विजिज्ञासितव्य"मिति सत्यशब्दस्य ब्रह्मणि प्रसिद्धेः, तपश्शब्दस्यापि तदेकार्थत्वात्, सत्यतपश्शब्दाभ्यां

𑌯𑌥𑍋𑌰𑍍𑌣𑌵𑌕𑍍𑌷𑍋𑌵𑌪𑌯𑌥𑍋𑌰𑍍𑌣𑌵𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑍍𑌰𑍍𑌷𑌽𑌪𑌾𑌤𑍇𑌜𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌸𑌾𑌮𑍍
𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍁 ॥ ॥௧॥

𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌯𑌾 𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰𑌂 𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌥 𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌤 𑌯𑌦𑌿 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑌃 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌨𑍁 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌶𑌪𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌷 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌃 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌾 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌅𑌥 𑌹 𑌏𑌨𑌂 𑌶𑍈𑌬𑍍𑌯𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌪𑌪𑍍𑌰𑌚𑍍𑌛 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍 𑌕𑍁𑌤𑍋 𑌹 𑌵𑌾 𑌇𑌮𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯𑌥𑍋𑌰𑍍𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌅𑌰𑍍𑌣𑌵𑌕𑍍𑌷𑍋𑌰𑍍𑌣𑌵𑌕𑍍𑌷𑌾

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌆𑌸𑍍𑌤𑌿𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌂 "𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯"𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌕𑍍𑌰𑌮𑍍𑌯 "𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇"𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌞𑍍𑌚 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑍈𑌃 "𑌮𑌰𑌣𑌂 𑌬𑌿𑌨𑍍𑌦𑍁𑌪𑌾𑌤𑍇𑌨" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌤𑌪𑌶𑍍𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌾𑌜𑌸𑌨𑍇𑌯𑌕𑍇 "𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌂 𑌸𑌤𑍍𑌯"𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌦𑌿𑌹𑌾𑌪𑌿 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃 । 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑌸𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 "𑌸𑍁𑌪𑌾𑌂 𑌸𑍁𑌲𑍁𑌕𑍍"𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣𑌾𑌕𑌾𑌰𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑌵𑌰𑍍𑌣𑌦𑍀𑌰𑍍𑌘𑌃 । 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑌵𑌰𑍍𑌣𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌸𑌹𑌿𑌤𑌯𑌾𑌃 । 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌹 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌃 । 𑌅𑌥𑌵𑌾 𑌸𑌹𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌕𑌤𑌵𑍍𑌯𑌃 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣𑌾𑌸𑌹𑌿𑌤𑌯𑌾𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌸𑌨𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌸𑌂𑌕𑍋𑌚𑌦𑌿𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌃 । 𑌯𑌦𑌾 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌤𑌪𑌶𑍍𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 । 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌤𑌪𑌃𑌪𑌰𑌾𑌯𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌕𑌥𑍈𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌷𑌯𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌯𑌃 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌅𑌨𑌯𑍇𑌵𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 "𑌤𑌪𑌵𑍍𑌯𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 । 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌯𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌦𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿"𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌦𑌤𑌾𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌯𑌣𑌾𑌨𑍁𑌤𑌵𑌸 । (𑌤𑍇𑌷𑌾𑌮𑍇𑌷 𑌶𑌿𑌵𑌸𑌂𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿) 𑌅𑌵𑍍𑌯𑌯𑍇𑌷𑍁 𑌵𑌤𑌾 𑌶𑌿𑌵𑌾𑌹𑌿𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌃 । (𑌅𑌵𑍍𑌯𑌯𑍇𑌷𑍋𑌽𑌹𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌵𑌪𑌯𑌥𑍋𑌰𑍍𑌣𑌵𑌕𑍍𑌷𑍋𑌵𑌪𑌯𑌥𑍋𑌰𑍍𑌣𑌵𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑍍𑌰𑌾𑌨𑍁 𑌷𑌪𑌾𑌤𑍇𑌜𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌅𑌵𑍍𑌯𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌸𑍍𑌤𑌦𑌿𑌶𑍋𑌧𑌿𑌤𑌾𑌵𑌰𑌾𑌃 । (𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌨𑍁 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌶𑌪𑌯𑌤𑌿) 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌃 𑌦𑍇𑌵𑍃𑌨𑍍𑌦𑌃𑌪𑌰𑌃 । 𑌅𑌶𑍋𑌨𑌃 𑌅𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑍀 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌾𑌦𑌾𑌗𑌤𑍍𑌯 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌨𑍁 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌧𑌾𑌵𑌾𑌸𑌕𑌾𑌨𑍁 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । "𑌅𑌶𑍋𑌨𑌵𑌸𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍𑌗𑌮𑌯𑌤𑍀"𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 । (𑌸𑌪𑌷𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌃𑌵𑌂𑌯𑌾𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌵𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌅𑌥 𑌹 𑌏𑌨𑌂 𑌶𑍈𑌬𑍍𑌯𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑌃 𑌪𑌪𑍍𑌰𑌚𑍍𑌛 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍 𑌕𑍁𑌤𑍋 𑌹 𑌵𑌾 𑌇𑌮𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿) 𑌯𑍇𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌸𑍍𑌯𑍁𑌃 𑌇𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌯𑌾𑌗𑌾𑌦𑌿 । 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌂 𑌵𑌾𑌤𑌾𑌦𑌿 । 𑌦𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌦𑌾𑌨𑌮𑍍 । 𑌇𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑌜𑌾𑌤𑍀𑌯𑍋𑌵𑌾𑌵𑌾𑌸𑌾𑌦𑌿𑌕𑌮𑍍

ऊर्ध्वं दक्षिणेति [illegible] संवत्सरपरिव्राड् भवति ॥ ॥ ९ ॥

[illegible] पितृलोकं पितृलोका[illegible] सोऽपि राजा [illegible] तं देवा रक्षन्ति ॥ १० ॥

[illegible]

[illegible] । [illegible] ॥ ॥ ९ ॥

[illegible] ॥ ॥ १० ॥

[illegible]

ர்தந்தே யதேதமாகாஶமாகாஶாத்வாயும் வாயுர்பூத்வா தூமோ
பவதி தூமோ பூத்வாऽப்ரம் பவதி ॥ ॥ ௫ ॥
அப்ரம் பூத்வா மேகோ பவதி மேகோ பூத்வா ப்ரவர்ஷதி
த இஹ வ்ரீஹியவா ஓஷதிவநஸ்பதயஸ்திலமாஷா இதி ஜாயந்தே

கதம் வா நிவர்தந்த இத்யர்த:। தூமராத்ர்யபரபக்ஷதக்ஷிணாயநஷண்மாஸபித்ருலோகாகாஶக்ரமேணாரோஹணாத் ததைவ விபரீதக்ரமேணாவரோஹணே ப்ராப்தே அத்ர விஶேஷமாஹ— (ஆகாஶமாகாஶாத்வாயும்) யதா ஆரோஹணே ஆகாஶாச்சந்த்ரமஸமபிஸம்பவந்தி ததாவரோஹணே சந்த்ரமஸ ஆகாஶமபிஸம்பவந்தி। ஆரோஹணாவரோஹணயோராகாஶாபிஸம்பவஸ்த்வவிஶிஷ்ட இதி பாவ: । ஆகாஶாத்வாயும் அபிஸம்பவந்தீதி ஶேஷ:। அத்ர வாயுர்பூத்வா தூமோ பவதீத்யத்ர ஶ்ரவணாதத்ராவரோஹதாமாகாஶோ பவந்தி, வாயுர்பவந்தீத்யர்த:। அவரோஹதாமாகாஶாதிபவநம் நாம தச்சரீரகத்வம், [illegible] ஆகாஶாதிநிஷேவதா [illegible] அவரோஹதாமாகாஶாதிநிஷேவதா [illegible]। அதிஸூக்ஷ்மத்வாதத்ருஶ்யத்வமித்யர்த:। யதா பூர்வம் [illegible] தாஸாம் [illegible] தாநாமாகாஶகதாநாம் [illegible] ஆகாஶவாயுப்ரவேஶ: தத்ஸம்ஶ்லிஷ்டா ஜீவா அப்யாகாஶவந்த உச்யந்தே। தாஶ்சாப இதஶ்சாமுதஶ்ச வாயுநா நீயமாநா வாயுவஶா நாம பவந்தி। ததஶ்ச தத்ஸம்ஶ்லிஷ்டா ஜீவோऽபி வாயுர்பவதீத்யுச்யதே। ஏவமுத்தரத்ராபி த்ரஷ்டவ்யம்। (வாயுர்பூத்வா தூமோ பவதி தூமோ பூத்வாऽப்ரம் பவதி) [illegible]। [illegible] ததஶ்சாப்ரஶப்தேந [illegible] ॥௫॥

(அப்ரம் பூத்வா மேகோ பவதி) "மேகஶப்த" இதி [illegible] மேக இதி [illegible]। ததஶ்ச மேக [illegible] வர்ஷதாராவஸ்தா [illegible]। (மேகோ பூத்வா ப்ரவர்ஷதி) மேகஸம்ஶ்லிஷ்டா பூத்வா வர்ஷதாராரூபேண பூமௌ பததீதி [illegible]। (த இஹ வ்ரீஹியவா ஓஷதிவநஸ்பதயஸ்திலமாஷா இதி ஜாயந்தே) தே வர்ஷஸம்ஶ்லிஷ்டா பூத்வா [illegible] ஜீவா: இஹ பூமௌ பதித்வா வ்ரீஹியவாதிரூபேண ஜாயந்த இத்யர்த:। அத்ர [illegible] ஜநநம் நாம [illegible]। கிஞ்ச ஜீவாந்தராதிஷ்டிதேஷு வ்ரீஹ்யாதிஷு ஸம்ஶ்லேஷமாத்ரம்। ஸூத்ரிதம் ச "அந்யாதிஷ்டிதே பூர்வ

zதொ ஜெவ வஷா ஊநிஷ்டு வத்ரம் யொ யொ ஹ்நுைக்கி யொ

ஊஹிஷாவா"ழிதி । (அதொஜெவவஷாஊநிஷ்டுவத்ரம்) அதஃ ஷூாவ ராஹிஹாவாஸ் அதிஷிரொண நிமஞ்டநம் ஹவதீத்யஷ்டிஃ । அத்ர வஷஜொஊ நிஷ்டுவதமஹூாஊாதிமாயிநிகெ தாஷ்டுத்யெ, ஹாநூஜெஸதமஹூரொ லெ, ஊநிஷ்டுதாஜிதிராஹிவழு । ததஷ்டாதிமயஷ்டு வ்ருதியொமஷ்டாகாம் க்ஷாயாம் வ்ராமநக்ரஞொகாமாதீநாம் வாஊஜ வஷியாநாக்தெஷாஜெவ வ்ருதியொமிகெவநாமயஷ்டாஜ் । ததஷ்டு வ்ரூஹ்ராஜிஷ்வாகாமாஊ்ஹெக்ஷ யா விராவஷாஜொக்ஷ்டா கூகாமாஜிஷ்வஷ்டாநஷ்டு தஊஹெக்ஷயா ஷூகாஷ கூம் வயஷ்டுவஷ்டுதி । உக்தூஞ ஹமவதா ஹாஷ்யக்ருதா— "ஹாநூஷஷ்டஹஹூ ஜொவஃ । ஊநிஷ்டு வதாஜிதி ஊஃவதிக்ஷூ ஊணதாஜிதம்யஷ்டி"ஜதி । நவ "தயொவெ கூ்ரதுக்கவஜயூர"ஜதி வஜொஹாவகஉதுவிஷய கூாஸ், வதெஷ்டாகஉகெவநஹாவாயஷ்டுஜெஷ்டுவவாஹிஷ்டிகூாஸ், தத்ரவ ஹாவாயஷ்டுவஷ்டு வ்ருகஷ்டுஹாவாஸ், தாஜொாஊளஜுஹுதிதி மம்கூூ் ஹிஜெழுதாஜிதுஜிவ்ருயொமாஸ் ஹாவாயெஷ்டுzஷீ வ்ருகஷ்டுஷம்ஹவாஸ், கத்ருயஷ்டுவவாஊ்ஜஹாக்ருவஷம்ஹவாஜ், ஹாஷ்யஷ்டு நாநஊவவக்திஃ । யதா "அதொயாஷூநூஷி மதுயெழுஹு"ஜதி ஹாநூஷி விஜெஷவிஹி தவஜயழுயாஜஜுவஷவாயம்ஹூஃ । ஜெஹாஹிவவணழுவிகாரஷ்டாநூ ஷஃ । நஷஷ்டு தாஷ்டுத்யகூாஹாவெ வஹிவழுநிஜிழுஷூகாமாஜிஹெ்ரzதிம யஃ தெஷ்விராவஷாநம்வா கயம் ஷிஜெஹிதிவாஷ்டு । ஜெஷஹூஷ்டாவ யாஜணாயழுதயா அதஹஹிதாஜு்ரஹ்ராஜிஹாவாஜெவ விஜம் நிக்ஷூஜணெ கஷிஜெ ததஃ வஹிவழுநிஜிழுஷெஹு கூகாமாஜிஹெ்ரzவிராஜிக்ஷூணம் ஷிஜுதி । தஹூஜொவஷ்டாநூஷஜதி ஹாஷ்யஷ்டாவி வணழுஜொஜெந வா வணழுவிகாரெணவா யஜாகயஷிதாயாஊகூம் ஷஜயழுநீயஜிதுத்ர தா தயழு । வ்ரூஹ்ராஜெடாஹி மிஷிதடாஊஊகஹெ்ரதஷா உஊஹ்ரா நா நகம் வ்ராவஊஷதி । ததஷஊஊ்ரம், தஜெத ஜகாஜிஹிஷஜகூ்ஜெ, ஜெzவ்ஜெநுஃ । தஜெத்ரவவ ஜகஜெண ஷஹ ஷஊஜெ விஜீநாஷஊ உ்ரம்ஹொஹிஷஹஜஜுயஜெஜாகருஷாஃ வாநவஷ்டிழுயாஜாஹிஃ ஜஊ ஷெமஹிஜாதஜெவா ஹஜெஷ்வா வதிதாவிஷதி । கஊாவிஷ்டாஜ ஜாஜிவீதாஃ தெ ஹகஷிதாஜஜெநுஃ ஜெzவ்ஜெநுஜிஜெஷ்வம்வ்ருகா ஜாஃ வஷிவஜெதழுஜநு । கஊாவிஜஹகூ்ஷ ஷாவஜெஷஊ ஜாதாஷ ஜெத்வ மஊஷெருநு । ஹகூ்ஷஷஹி ஷாவஜெஷஊ ஜாதாநாம் ஜெத ஷிஜெஹ ஷம்வம்யொ ஊஊஜுஹஜவ வஹாஊகூாஸ் ஷாவஜாணாஜிதுஜெதா ஊநிஷ்டுஜணகஷ்டு ! (யொயொஹ்நுைக்கி யொ ஜெதஷிதி தஹூஹியஜவஹவதி) அத்ர ஷஜதுஷ்டுாஹாஜஃ । யொ வ்ரூஹ்ராஜிஷம்

रेतः सिञ्चति तद्भूय एव भवति ॥ ॥ ६ ॥

तद्य इह रमणीयचरणा अभ्याशो ह यत्ते रमणीयां योनिमापद्येरन्ब्राह्मणयोनिं वा क्षत्रिययोनिं वा वैश्ययोनिं वाथ य इह कपूयचरणा अभ्याशो ह यत्ते कपूयां योनिमापद्येरञ्श्वयोनिं वा सूकरयोनिं वा चण्डालयोनिं वा ॥ ॥ ७ ॥

अथैतयोः पथोर्न कतरेणचन तानीमानि क्षुद्राण्यसकृदावर्तीनि भूतानि भवन्ति जायस्व म्रियस्वेत्येतत्तृ

श्लिष्टस्सन् रोहति जीवः सः । यो योऽन्नमत्ति, यो रेतस्सिञ्चति भूयः पश्चात्तद्भवति रेतस्सिग्भावं प्राप्नोति । [illegible] रेतस्सिग्भावोऽस्य [illegible] । रेतस्सिक्[illegible] भवतीत्यर्थः । [illegible] ॥ ६ ॥

(तद्य इह रमणीयचरणा अभ्याशो ह यत्ते रमणीयां योनिमापद्येरन्नित्यादि ।) तत्र तेषु ये [illegible] । [illegible] । [illegible] । यद्वा रमणीयचरणाः [illegible] चरणं कर्म । रमणीयकर्माणः [illegible] भवन्तीत्यर्थः । अत्र यथा [illegible] । तथा ते रमणीयां ब्राह्मणादियोनिमाप्नुवन्तीत्यर्थः । कपूयचरणाः कुत्सितकर्माण इत्यर्थः । [illegible] प्राप्नुवन्तीत्यर्थः । शिष्टं स्पष्टम् ॥ ॥ ७ ॥

“[illegible]”(?) इति [illegible] — (अथैतयोः पथोर्न कतरेणचन तानीमानि क्षुद्राण्यसकृदावर्तीनि भूतानि भवन्ति जायस्व म्रियस्वेति ।) [illegible] । यानि भूतानि [illegible] एतयोः [illegible] पथोः [illegible] कतरेणचन [illegible] । [illegible] इत्यर्थः । तानीमानि भूतानि क्षुद्राणि [illegible] असकृदावर्तीनि भवन्ति जायस्व म्रियस्वेति भवन्ति [illegible] इत्यर्थः । [illegible] । तदुक्तम् । “[illegible]” [illegible]

தீயம் ஸ்தாநம் தேநாஸௌ லோகோ ந ஸம்பூர்யதே தஸ்மாஜ்ஜுகுப்ஸேத ததேஷ ஶ்லோக: ॥ ॥ ௮ ॥

ஸ்தேநோ ஹிரண்யஸ்ய ஸுராம் பிபம்ஶ்ச குரோஸ்தல்பமாவஸந் ப்ரஹ்மஹா । சைதே பதந்தி சத்வார: பஞ்சமஶ்சாசரம்ஸ்தைரிதி ॥ ॥ ௯ ॥

அத ஹ ய ஏதாநேவம் பஞ்சாக்நீந் வேத ந ஸஹ தைரப்யாசரந்

ஸ்வாதேஶ்வியாநாஸ் ஜாயஸ்வ ம்ரியஸ்வேதி ரூபம் । “யதாவிஜ்ஞாநம் ப்ரயோக: ப்ரவ்ருத்திது, ஸஶேஷ்யே ஸாசேந்த்ரவந்தே” இதி ஸவநீதி ஸாசேந்த்ரஶப்தஸ்யார்த்தப்ரயோக: । உக்தஞ்ச வ்யாஸார்யை:— “பாபீ சேஷ்டந்தீஹி நந்நந்திதிவதி” இதி । (ஏதத் த்ருதீயம் ஸ்தாநம்) ஏதத்த்ருதீயம் ஸ்தாநம் ஜாயஸ்வ ம்ரியஸ்வேதி ஸம்பதாநி ஸவநீதி ப்ரயோகஶப்தேந ப்ரயாணதயா நிர்திஷ்டா: பாபகர்மாண: பாபயோநிஷு ஜந்மாந்தரம் ப்ரவ்ருத்திநிர்திஷ்டம் ப்ரயாணபராமர்ஶிதவாந் । ஸ்தாநஶப்தாபிப்ராயேணைகவசநம் । ப்ரவ்ருத்திநிர்திஷ்டத்வாத் ப்ரோக்தப்ரஹ்மலோகாபேக்ஷயா க்ஷுத்ரஜந்துஸவநாதிலக்ஷணஸ்தாநஸ்ய த்ருதீயத்வாத் ஸ்தாநஸம்பந்தாத் பாபகர்மாண: த்ருதீயம் ஸ்தாநமித்யுச்யதே । (தேநாஸௌ லோகோ ந ஸம்பூர்யதே) தேந த்ருதீயஸ்தாநஸம்பந்தேந பாபகர்மிபி: அஸௌ த்யுலோகோ ந ஸம்பூர்யதே ந ப்ராப்யத இத்யர்த்த: । அத ஏதத் த்ருதீயம் ஸ்தாநமிதி த்ருதீயத்வேந ப்ரவ்ருத்திநிர்திஷ்ட: ஜநநமரணாதிலக்ஷணோ யாகயஜ்ஞாதி பராம்ருஶ்யதே । ததேவ த்ருதீயஸ்தாநம் । ததஶ்ச தஸ்ய த்ருதீயஸ்தாநஸ்ய ஸம்பாதாத், ஏதேஷ்வ ஸ்தாநே ஜீவாநாம் ப்ரவேஶ ப்ராபணாத், த்யுலோகமநுப்ராப்தாத், த்யுலோகோ ந ஸம்பூர்யத இத்யர்த்தோ பாஷ்யஸ்ய நிரோத: । அத ஏவ “த்யுலோகாரோஹாவரோஹாபாவேந த்யுலோகாஸம்பத்திஸ்யா” இதி ஸம்ஷிதரீதிர்த்ருஷ்டவ்யம் । (தஸ்மாஜ்ஜுகுப்ஸேத) யஸ்மாத் ஸம்ஸாரிணாம் கதிரீத்ருஶீ கஷ்டதரா தஸ்மாத் ஸம்ஸாரஜுகுப்ஸேத தேஹேந்த்ரியஸம்ஸாரதோஷதயா ஹேய ஏவ பாதயதி நிர்தேஶித்யர்த்த: । பாக்ஷிகமகபஞ்சாக்நிவித்யாப்ரவ்ருத்த்யர்த்தம் ஸ்தாநஸ்ய ஸமாஹாரம் வக்தவ்யமாஹ— (ததேஷ ஶ்லோக:) ததுக்தேர்த்தே ப்ரஸித்திவர: । ஏஷ: வக்ஷ்யமாண: ஶ்லோக: ப்ரஸித்த இத்யர்த்த: ॥ ॥ ௮ ॥

மந்த்ரமேவாஹ— (ஸ்தேநோ ஹிரண்யஸ்ய ஸுராம் பிபம்ஶ்ச குரோஸ்தல்பமாவஸந் ப்ரஹ்மஹா சேத்யாதி ॥) தேசாராவாந் ஸ்தேநாதிபி: பாதகிபி: ஸஹ பாபயோநிஸம்பந்தமாப்நோதீத்யர்த்த: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ கூ ॥

(அத ஹ ய ஏதாநேவம் பஞ்சாக்நீந்வேத ந ஸஹ தைரப்யாசரந் பா

वायुना विवृते शङ्खः [illegible] भवति
यज्ञसंवेद्य यज्ञसंवेद्य ॥ ॥ १० ॥

इति [illegible] दशमः [illegible] ॥

[illegible]

विशिष्टब्रह्मप्राप्त्युपायमतिरवधार्यते । लोकप्रद इति व्युत्पत्त्या लोकशब्दोऽपि ब्रह्मण्येवावधेयः । बहुवचनञ्चैव गुणभेदाभिप्रायात् व्याख्यायते । “अश्नुनाथ” । अश्नुयादिव श्रुतिब्रह्मप्राप्तेर्मुक्तिसापेक्षत्वात् “एष सम्प्रसादोऽस्माच्छरीरात्समुत्थाय परं ज्योतिरुपसम्पद्य स्वेन रूपेणाभिनिष्पद्यत” इति । ननु “प्रजापतेस्सभां वेश्म प्रपद्ये” इति अर्चिरादिना गतस्य कार्यप्रजापतिविषयाभिसन्धिर्दृश्यते, तत्राह “न च कार्ये प्रत्यभिसन्धिः” । नायं प्रत्यभिसन्धिः कार्यहिरण्यगर्भविषयः, अपि तु परब्रह्मविषयः । तस्यैव प्रजापतिशब्दवाच्यत्वात्, उत्तरत्र “यशोऽहं भवामि ब्राह्मणानां यशो राज्ञां यशो विशाम्” इति सर्वात्माविर्भावकथनात् सर्वात्मत्वाभिसन्धानात्, “अश्व इव रोमाणि विधूय पापं चन्द्र इव राहोर्मुखात्प्रमुच्य, धूत्वा शरीरमकृतं कृतात्मा ब्रह्मलोकमभिसम्भवामी”ति ब्रह्मलोकस्याकृतत्वेन विशेषितत्वात्, परस्यैव ब्रह्मणोऽभिधानप्रतीतेरिति निरवद्यमुपपद्यते । “अप्रतीकालम्बनान्नयतीति बादरायण उभयथा च दोषात्तत्क्रतुश्च” । अब्रह्मात्मकं नामादिकं ये ब्रह्मत्वेनोपासते ते प्रतीकालम्बनाः । तद्भिन्नान् प्रकृतिवियुक्तं प्रत्यगात्मानं ब्रह्मात्मकत्वेन ये च पञ्चाग्निविद उपासते, ये च केवलं परं ब्रह्मोपासते, उभयविधानपि नयतीति बादरायण आचार्यो मन्यते । केवलं परब्रह्मोपासीनान्नयतीति पक्षे, कार्योपासीनान्नयतीति पक्षे च, “तद्य इत्थं विदुर्ये चेमेऽरण्ये” इति श्रुतिविरोधप्रसङ्गात् । ननु पञ्चाग्निविद्यया ब्रह्मात्मकप्रत्यगात्मविद्यानिष्ठानां किम्प्रमाणम् । तत्राह — तत्क्रतुश्चेति । पञ्चाग्निविद्यया ब्रह्मविद्याकाङ्क्षया अर्चिरादिगतिरुक्ता, तया गत्या ब्रह्मप्राप्तिरुक्ता न स्यात्, तत्क्रतुन्यायविरोधप्रसङ्गात् । ब्रह्मविद्यायां च तत्क्रतुन्यायोऽन्यथानुगृहीतो भवति । अयं तत्र विशेषः । पञ्चाग्निविद्याब्रह्मात्मकस्वात्मविदः । नामादिविद्यास्थाः प्रत्यगात्मशरीरकब्रह्मविदः । विशेषणविशेष्यभावेन परं ब्रह्म सत्याः । अपि च बादरायणस्य सिद्धान्त इति स्थितम् । तथा लोके मन्त्राणामिदं व्रजेत् तथा जरां नयेत् तथा सत्याख्यां नयेत् इति तत्तल्लोकावस्थापकादेवस्य सर्वाधिकारपरकस्य सर्वादिरूपविद्याधिकारिणो मन्त्रसिद्धिहेतोः । अथवा “अग्निलोकमागच्छति सवायुलोक”मिति लोकशब्दश्रवणादर्चिरादिपथेनैव गच्छेयमिति तत्र सर्वत्र वक्तव्यम्

प्राप्ते उच्यते — “आतिवाहिकास्तल्लिङ्गात्” । अर्चिरादिवाचो
परमपुरुषेण नियुक्ता देवताविशेषाः आतिवाहिकाः । ग-
न्तॄणां गमयितार इत्यर्थः । तल्लिङ्गात् । “तत्पुरुषो ऽमानवः
स एनान् ब्रह्म गमयती”ति वैद्युतपुरुषस्य गमयितृत्वश्र-
वणेन ब्रह्मगमयितृत्वविशेषप्रतिपादनपरेण वा
केनचित्तरेऽपि गमयितार इति प्रतीतेः, अर्चिरादिशब्दानां
“अर्चिरादिपर्वशब्दस्य विशेषानुगतिः” इति सूत्रेण त-
दभिमानिदेवतापरत्वसम्भवात् । ननु वैद्युतपुरुषस्यैव
ब्रह्मगमयितृत्वे उक्तेऽपि कथं तत्पूर्वेषामनुसारेण निवे-
शितानां पर्वणां पूर्वपूर्वं कथं सम्बन्धः । तत्राह —
“वैद्युतेनैव ततस्तच्छ्रुतेः” । ततः विद्युत उपरि वै-
द्युतेनैव ब्रह्मप्राप्तिवाहनं “स एनान् ब्रह्म गमयती”-
ति श्रुतेः । वरुणादयोऽपि तदनुग्राहकाः सन्तीति द्रष्ट-
व्यमिति स्थितम् । तथा वैराग्यादेः लोकान्तरं गत्वा जीवस्य
देहारम्भकभूतसूक्ष्माणां तत्रैव संश्लेषतया नभ्भूत-
सूक्ष्मपरिष्वक्ततया गतिरिति पञ्चपक्षे प्राप्ते उच्यते — “तद-
न्तरप्रतिपत्तौ रंहति सम्परिष्वक्तः प्रश्ननिरूपणाभ्याम्” ।
पञ्चमे “संज्ञामूर्तिक्लृप्तिस्त्वि”ति सूत्रे मूर्तिक्लृप्तिशब्देन
निर्दिष्टा देहसृष्टिश्च पराक्ष्यते । तदन्तरप्रतिपत्तौ
देहान्तरप्रतिपत्त्यर्थं जीवो भूतसूक्ष्मैः परिष्वक्तः स
रंहति गच्छतीत्यर्थः । प्रश्नविद्यायाम् “वेत्थ यथा पञ्चम्या-
माहुतावापः पुरुषवचसो भवन्ती”ति प्रश्नस्य प्रत्युत्तरे द्युप-
र्जन्यपृथिवीपुरुषयोषित्सु पञ्चस्वग्निषु श्रद्धासोमवृष्ट्यन्नरेतोरूपेण हूयमाना
आपः पञ्चम्यामाहुतौ पुरुषशब्दं भजन्ते इति प्रश्ननिरूपणाभ्यां
प्रतिपत्तेः ... भूतसूक्ष्मपरिष्वक्तस्य गमनावरोहा-
वरोहयोः सम्प्रतीतिः । ननु “आपः पुरुषवचसो भव-
न्ती”त्यापामेव पुरुषवचस्त्वं प्रतिपाद्यते, न भूतान्तराणा-
मिति तत्राह — “त्र्यात्मकत्वात्तु भूयस्त्वात्” । तुशब्दश्शङ्का-
व्यावृत्त्यर्थः । केवलानामपां देहारम्भकत्वासम्भवेन त्र्या-
त्मकत्वाद् भूतान्तरसंसृष्टत्वं युक्तम् । तर्हि कथम्
अद्भिर्निर्देश इत्यत्राह — भूयस्त्वात् । तेजोऽबन्नात्मक-
त्रिवृत्कृतस्य देहस्य शोणितप्रचुरतया अपां भूयस्त्वात्

ब्देन निर्देश इति भावः । "प्राणमयेषु" । "तमुत्क्रामन्तं प्राणोऽनूत्क्रामति प्राणमनूत्क्रामन्तं सर्वे प्राणा अनूत्क्रामन्ति" इति इन्द्रियाणामपि सहगतिश्रवणात्, सप्तदशसंख्याविशिष्टतया जीवगमनाभावे निराश्रयाणामिन्द्रियाणां गमनासंभवात्, सप्तदशसंख्याविशिष्टस्यैव गमनसम्भवाच्च । "भूतेषु तच्छ्रुतेः" । "भूतैरेतानि संयाति वायुसम्भाविनाशया" इति इन्द्रियाणाञ्च नयनस्य स्थूलदेहानाश्रयतया सप्तदशसंख्याणां गतिसम्भवात् । "अग्न्यादिगतिश्रुतेरिति चेन्न भाक्तत्वात्" । "यत्रास्य पुरुषस्य मृतस्याग्निं वागप्येति वातं प्राणश्चक्षुरादित्यम्" इत्यादिना प्राणानां मरणकालेऽग्न्यादिष्वप्ययश्रवणाच्च प्राणानां जीवेन सह गतिर्न सम्भवतीति चेन्न । अग्न्यादिष्वप्ययश्रवणस्य भाक्तत्वात् । "ओषधीर्लोमानि वनस्पतीन्केशाः" इति लोमकेशानामोषधिवनस्पत्यप्ययश्रवणात्, तस्य च प्रत्यक्षबाधितत्वेन ओषधिवनस्पतिषु लोमकेशाप्ययस्य भाक्तत्वस्यावश्यवक्तव्यत्वात्, तत्सहपठितानामग्न्यादिषु वागाद्यप्ययानामपि भाक्तत्वमेव । तत्र "अग्निं वागप्येती"त्यस्यायमर्थः । "अग्निर्वाग्भूत्वा मुखं प्राविशत्" इति अग्न्यादिभिरधिष्ठातृतया वागादिप्रवेशप्रतिपादनात् मरणकाले अग्न्यादीनां वागादिष्वधिष्ठातृतां परित्यज्य अनधिष्ठातृत्वेन वर्तनमिति । "प्रथमेऽश्रवणादिति चेन्न ता एव ह्युपपत्तेः" । यदुक्तं प्रश्नप्रतिवचनाभ्यां द्युपर्जन्यादिषु सप्तदशसंख्याविशिष्टस्यैव जीवस्य गमनमिति तन्नोपपद्यते । प्रथमपर्याये अद्भि-रिति न्यायेन प्रश्नोपक्रमेण "तस्मिन्नेतस्मिन्नग्नौ देवाः श्रद्धां जुह्वति" इति प्रथमपर्याये श्रद्धाया एव होम्यत्वश्रवणेन अद्भिस्तत्सप्तदशसंख्याणां होम्यत्वाश्रवणादिति चेन्न । यदि प्रथमपर्याये अद्भ्यतिरिक्तायाः श्रद्धाया होम्यत्वं तर्हि प्रश्नप्रतिवचनयोरपां वैरूप्यापत्तेरिति निर्देशोऽनोपपद्यते । अपां वैरूप्यापत्तिसम्बन्धो हि तदितरापत्तिदर्शनसम्बन्ध उपपद्यते । भक्तिविशेषलक्षणश्रद्धाया मूर्तत्वानिष्कर्ष्य होम्यानर्हत्वाच्च श्रद्धाशब्देनाप एवोच्यन्ते "श्रद्धा वा आपः" इति श्रुतेः । "अश्रुतत्वादिति चेन्नेष्टादिकारिणां प्रतीतेः" । द्युपर्जन्यादिषु प्रश्नप्रतिवचनयोरद्भिस्तत्सप्तदशसंख्याणां गमनसम्भवेऽपि न तद्विशिष्टस्य जीवस्य गमनम्, अश्रुतत्वादिति चेन्न । उत्तरत्र विद्याफलवाक्ये— "मासेभ्यः पितृलोकं पितृलोकादाकाशमाकाशाच्चन्द्रमस

ष्टे सोमराजे" इत्युपक्रम्य प्राप्तस्येष्टादिकारिणो जीवस्य
सोमराजभावश्रवणादपि "तस्या आहुतेः सोमो राजा
सम्भवती"त्युपक्रम्य प्रविष्टानां बुभुक्षूणां सोम-
राजभावश्रवणात्, अत्रापि "स स्वराड्भवती"ति
[illegible] बुभुक्षोस्तत्र [illegible], अपि तद्विशिष्ट-
को जीवः । [illegible] तद्विशिष्टस्य जीव-
स्यैव । ततश्च "स स्वराड्भवती"त्यत्रापि [illegible]
[illegible] तद्विशिष्टजीवपरत्वात् बुभुक्षुपरिष्वक्तस्यैव जीव-
स्य [illegible] । ननु "तं देवा भक्षयन्ती"ति सोमराजभावं
प्राप्तस्य भक्ष्यत्वश्रवणात्, जीवस्यानुपपत्तेः, [illegible]
[illegible] सोमराजशब्दनिर्दिष्टो न जीव इत्यत आह — "भक्तं
[illegible] भक्षयन्ति" । देवभक्ष्यत्ववचनं भक्तं
[illegible] इष्टादिकारिणां [illegible] । [illegible] "यथा पशुरेव-
म् स देवाना"मिति श्रुतिरपि [illegible]
"तं देवा भक्षयन्ती"त्युक्तिरप्युपपद्यते । [illegible] बुभुक्षु-
परिष्वक्त जीवो [illegible] । सम्पाताधिकरणे "यावत्सम्-
पातमुषित्वे"ति वाक्यं विवृतम् । तत्र "यावत्सम्पातमुषित्वे"ति
सम्पातशब्दितस्य कर्मफलस्य [illegible] श्रव-
णात्, "प्राप्यान्तं कर्मणस्तस्य यत्किञ्चेह करोत्ययम् । तस्मा-
ल्लोकात्पुनरेत्यस्मै लोकाय कर्मण" इति बृहदारण्यके
श्रवणात्, सर्वं कर्मफलं भुक्त्वा निरनुशय एव प्रत्यवरोहति जीवः ।
अनुशयः भुक्तशिष्टं कर्म । एवं प्राप्त उच्यते — "कृतात्यये
ऽनुशयवान्दृष्टस्मृतिभ्यां यथेतमनेवं च" । कृतस्य कर्मणो
ऽत्यये सावशेषे अनुशयवानेव प्रत्यवरोहति जीवः । दृष्ट-
स्मृतिभ्यां श्रुतिस्मृतिभ्यामित्यर्थः । "तद्य इह रमणीयचरणा
अभ्याशो ह यदि"ति श्रुतेः, "वर्णा आश्रमाश्च स्वकर्मनिष्ठाः
प्रेत्य कर्मफलमनुभूय ततः शेषेण विशिष्टदेशजातिकुल-
रूपायुःश्रुतवृत्तवित्तसुखमेधसो जन्म प्रतिपद्यन्ते विष्व-
ञ्चो विपरीता विनश्यन्ती"ति स्मरणाच्च । अतः सानुशय एव प्रत्यव-
रोहति । "यावत्सम्पातमुषित्वे"त्यादिकं तु [illegible]
[illegible] विषयम् । तत्र च "अथैतमेवाध्वानं पुनर्निवर्तन्ते
यथेतमाकाश"मिति श्रवणाद्यथागमनं प्रत्यागमनम् । "[illegible]
[illegible] यथा [illegible] भवती"ति श्रवणात् । अनेवं च । [illegible]
[illegible] गतं [illegible] प्रकारेणावरोहतीत्यर्थः । "चर-
णादिति चेन्न तदुपलक्षणार्थेति कार्ष्णाजिनिः" । ननु "रमणीय

चरणा [illegible] रमणीयां योनिमापद्येरन्नित्यादिना
सदसच्चरणयोरेव सदसद्योनिप्राप्तिहेतुत्वं श्रूयते । चर-
णं चाचारः शीलं वृत्तमिति पर्यायाः । ततश्च "रमणीयचरणा"
इति श्रुतिवशादाचारस्यैव सदसद्योनिजन्महेतुत्वाच्चरण-
शब्दिताचारानुवृत्तावपि न कर्मशेषानुवृत्तौ प्रमाणमस्ति
चेत् । चरणश्रुतिः कर्मलक्षणार्थेति कार्ष्णाजिनिराचार्यो म-
न्यते । केवलाच्चरणशब्दिताचारात्सदसद्योनिहेतुभूत-
योनिप्राप्त्यसंभवात् । "आनर्थक्यमिति चेन्न तदपेक्षत्वात्" ।
ननु स्मृत्याचारानुष्ठानस्य साक्षाद्विपाकहेतुत्वाभावे
आनर्थक्यमिति चेन्न । तदपेक्षत्वाद्धि वैदिककर्मणाम् ।
"सन्ध्याहीनोऽशुचिर्नित्यमनर्हः सर्वकर्मसु" इति श्रवणात्
स्मृत्याचारानुष्ठानवतामेव वैदिककर्माधिकारात् । "सुकृ-
तदुष्कृते एवेति तु बादरिः" । "पुण्यं कर्माचरति पापं
कर्माचरती"ति सुकृतदुष्कृतकर्मसु चरतिशब्दप्रयोगात्
प्रयुक्त इति चरतीति व्युत्पत्त्या सुकृतदुष्कृतयोरेव चरणश-
ब्दाभिधेयत्वम् । "यान्यनवद्यानि कर्माणि तानि सेवितव्यानि यान्य-
स्माकं सुचरितानि तानि त्वयोपास्यानी"ति कर्माचारयोर्व्यपदे-
शस्य गौणत्वमन्याय्यमवगम्यते । वैदिकानि तु
कर्माणि कर्मशब्दवाच्यानि । इतराणि तु आचारशब्देनोच्य-
न्ते । अतश्चरणशब्देन सुकृतदुष्कृतयोरेवाभिधानम्
इति बादरिराचार्यो मन्यत इति स्थितम् । तथा "यथेतमाकाश-
माकाशाद्वायुं वायुर्भूत्वा धूमो भवती"त्यादावाकाशादिभा-
वापत्तिर्जीवस्य न स्वरूपापत्तिरपि तु तत्सादृश्यलक्षणैवेति व-
क्ष्यते सूत्रकृता — "तत्स्वाभाव्यापत्तिरुपपत्तेः" । तत्स्वा-
भाव्यापत्तिः आकाशादिसादृश्यापत्तिरित्यर्थः । स्वभावस्य भा-
वः । "नातिचिरेण विशेषात्" इत्यादिकं स्थापितं च । अतः
तत्स्वाभाव्यापत्तिः तत्सादृश्यापत्तिरित्यर्थः । चन्द्रमसि शरी-
रारम्भकाणां सूक्ष्माणां भूतानां कर्मक्षये द्रवीभूतानामाका-
शगतानां सूक्ष्मताकारसमावेशेनाकाशादिसादृश्ये तदनु-
शयिनो जीवस्याकाशसादृश्यमित्यर्थः । कथं ? उच्य-
ते । स्वभावेऽपि वायोर्लयमापन्ने तच्छरीरसंसर्गः । तदनु-
शयिनं व्याप्याकाशे जीवोपगतशरीरस्य तत्सादृश्यम्
इति । [illegible] तयोः परस्परविश्लेषोप-
पत्त्या शरीरान्तरासंभवात् । तथाऽवरोहतो जीवस्य
तत्तदभिमानित्वाभावस्याभिप्रायः । सम्पातप्राकारसाध्ययोऽप्य

காமாத்³யுபஹிதநிஷேதா⁴நாம் தந்மூலத்வஸ்ய விரோதா⁴த் காமாத்யுபஹிதநிஷேதா⁴நாம் ஸ்வதந்த்ரத்வம் வக்தவ்யம் ந சைவம் ஸம்ப⁴வதி। தது³க்தம் த்ரிவர்க³ஸாதநப்ரகரணே காமஸாத்³யா: ஸ்வதந்த்ரா இதி தத்ர நாதிவிஸ்தரம் கிஞ்சித் உதாஹரணம் நியம ப்ரயோஜகம் உத்³யோக³ நாதிவிஸ்தரம் ப்³ராஹ்மணஸ்ய உக்தம் — ''நாதிவிஸ்தரவிஶேஷாத்'' । காமாதி³தோ நாதிவிஸ்தரம் நிக்ஷேபணம் । கஸ்மாத்? விஶேஷாத் । உத்தரத்ர ப்³ராஹ்மணாதி³வ்ருத்த்யா ''அஸிதாஸித வர்ண: நிக்ஷேபதா''இதி விஶிஷ்ய க்ஷத்ரியநிக்ஷேபணாத்³யநுஷ்டாநாதி³தி ஸித்³த:। தது³க்தம் த்ரிவர்க³ஸாதநப்ரகரணே ''ப்³ராஹ்மணஸ்ய தே³ஹோ ந சாயம் க்ஷுத்³ரகாமாய'' இதி தத³நுஸந்தா⁴நாய ப்³ராஹ்மணாதி³ஷு ஸம்ப³த்³தே। தத்ர தே³ஹோ ஜாயதே தந்நிஷ்டா ஜாயதே இதி ஶ்ருதி: ''க்ஷுத்³ரகாமாய ஜாயதே'' இதி ஶ்ரவணாத் ப்³ராஹ்மணாதி³ஶரீரதாரணாய காமாதி³நாம் நித்யம் வாச்யம் உக்தம் — ''அந்யாயோபார்ஜித த⁴நம் விரோதா⁴ய ஸம்ப⁴வதி''। ஜீவநம் ஜீவநோபாயோபார்ஜிதே ப்³ராஹ்மணே ஸம்ஸ்ருஷ்டே । கஸ்மாத்? ஸம்ப⁴வதி விரோதா⁴த் । ''காமஸ்ய ஜாயதே ஶரீரம் ஸம்ப⁴வதி'' காமாதி³நாம் தே³ஹஸம்ப³ந்த⁴க்ருதஸ்ய காமாதி³ஷு ஸம்ஸ்ருஷ்டத்வம், ஏவம் ப்³ராஹ்மணாதி³ஶரீரஸம்ப³ந்த⁴க்ருதஸ்ய நாஶாத், உத்தரத்ரைவ ''ஸ்ரஷ்டவ்யாணாம் ஸம்ஸாரஶோஷணாய'' இதி ப்³ராஹ்மணாதி³நாம் ஸம்ப³ந்த⁴க்ருதஸ்ய க்ருதஸ்ய நாஶ:, ப்³ராஹ்மணே ஜீவநோபாயோபார்ஜிதே ஸம்ஸ்ருஷ்டே ஏவ । ''அஸம்ப⁴வதி இதி சேந்ந'' இத்யாதி³காமாநாம் ஸம்ஸாரிஸ்வாபாவ், ஸம்ஸாரஸ்ய ''நஹிம்ஸ்யாத்'' இதி நிஷித்³தே நிஷேதே³ ஸாமாந்யதயா, தத்ர ஶ்ருதயா ஸர்வக்ருதகார்யாணாம் ஸர்வக்ருதாம் ஶரீரஸ்ய ஸாமர்த்²யம் ஸ்வரூபஸ்ய ஸம்ஸாரஸ்ய ஸ்வபா⁴வாதி³நா ஸாமாந்யம் ஶரீரஸம்ப⁴வதி । நநு நஹிம்ஸ்யாதி³தி நிஷேத⁴: விஹிதக்ரத்வங்க³ஹிம்ஸாவ்யதிரிக்தவிஷயே ஸங்கோசயிதவ்ய இதி சேந்ந । யதா³ ஸாமாந்யநிஷேதா⁴ஸாமாந்யாத் ஶோஷாதி³வாநிஷேத⁴ஸாமாந்யஸ்ய உபஸம்ஹாரோ ந யுக்த: ஸாமாந்யஸ்ய ஸாமாந்யாதிகாரஸ்ய ஸ்வாதந்த்ர்யாத் । அஸிதா யாகாதி³ந்யாய விஷய ஹிம்ஸாஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ய ஸாமாந்யேந ஶாஸ்த்ரோபாதா³நாத் ஸங்க்³ரஹ இதி சேந்ந । ப்ரத்யக்ஷநிஷேத⁴விதி⁴நிஷேத⁴யோர்விரோத⁴ஸ்ய ஶக்த்யா அஸிதவிரோதே⁴ ஸாமாந்யவிஶேஷந்யாயேந நிஷேத⁴ஸ்ய விஹிதஹிம்ஸாவ்யதிரிக்தவிஷயகத்வாத் । வஸ்துதஸ்து யாகீ³யபஶுஹிம்ஸாயா: ஹிம்ஸாத்வமேவ நாஸ்தி । ''நவா உ ஏதந்ம்ரியஸே ந ரிஷ்யஸி'' இதி மந்த்ரவர்ணாத் ஸம்ஸாரஸ்ய ஸ்வாதந்த்ர்யாத³நாத் । ந ரிஷ்யஸி நஹிம்ஸ்யஸே இதி தஸ்யார்த²: । நநு ''ந ரிஷ்யஸி'' இதி மந்த்ரவர்ணாத்,

வ்ராவீநஶராஜ்ஜௌவ8ந்வஸ்தொத்யஜ்ஜூ: வளஜ்ஷிரிஜ்த்ரூத்வெ8ந்ரா
ஹாஜ்வெயொ ஜநஸ்தாகூரா க்ஷ்ரா வாபிஜ்குஶ்தராஸ்தெஷ்டுஹெ

ஸாகாஹாவாஹ்வெமெ8ந ப்ரியஸஜதி 8ம்த்ரவணூரா த்ந்ரணஸ்ய 8ர
ணகப8வி நஸ்ராஸ் । ததஸ்த நப்ரியஸஜதிவஷரிஷ்வஸீத்ரக்ரிவ்ய
பவாரிகீதெவாஶ்ரயணீயம் । 8ரணொஹூஶ்யக8ரணாநகூமவ்ராவா
ரக்வெஸ்வ ஹிம்ஸாகாரூபவகாதிதிமெஸ், ந8ரணொஹூஶ்யக8ர
ணாநகூமவ்ராவாரகம் ஹிம்ஸாகம் । கஶாதாபநதஸ்ஹம்ஶிநீ
வாடநகூகவஹாரணாதீநாம் 8ரணொஹூஶ்யக8ரணாநகூமவ்ராவா
ரகாஹாவெந ஹிம்ஸாகாஹாவ்வஸம்மாஸ் । அதஸீவ்ஹுவெஜநநளவ
யிகவ்ராவாரகவெஸ்வ ஹிம்ஸாவஹவ்வ்ர்திநிதிகெ வகவெவ்வ
ணாதிவிகித்ஸெக தாஹாக்விகதீவ்வெஹநொதாஹகெ ஹிம்ஸககவ்வெஷெ
ஶாஹாவெந வஜவதஜிதாஜநககெவஸதி தமெஉஹநாஜநகவ்ராவாரகம்
தஜிம்ஸாகஜிதாஶ்ரயணீயம் । ததஸ்த வ்ரணவிகிஸ்யா ஜாயமாநஸ்ய
ரொமராபவஹிதஸ்ய தாஹாக்விகவெஹநாவெக்ஷயா வஜவதாஹிம்
ஸாக பிதிஷ்டெ வஶமரணாநகூமவ்ராவாரஸ்ய வஶவெஹநா
ஜநககெஷவி ஷமூவ்ராவ்ராதிஜக்ஷணஸ்ய வஶஹிதஸ்ய வஜவதா
ஹிம்ஸாகம் । அத: “நஹிம்ஸ்யா”திதி நிஷெயாவிஷயகாஸ் க்ரக
யூவஶஹிம்ஸாயா நவாவஜநகதிதி தஜுமெநாவரொஹதொஸ்ந
ஶயிநொ நவீஹ்ராதிஹாவாவதிரிதி । “ரொதஸிமெராமொஸ்ய” । “ஜத
ஶளவவாரிகம் வீஹ்ராதிஜநவநம் ।வீஹ்ராதிஹாவவவநாநஜரம்“யொ
யொஹ்ஜு8க்தி யொயொரொதஸிஜதி தஜுபயவவஹவதீ”தி ரொதஸி
ஹாவொஸ்நஶயிநாம் ஶ்ரயொணொ யயா ந8வ்ய:, வவம் வீஹ்ரா
திஹாவொஸ்வீத்ரயூ: । “யொநெஶ்ஶீரம்” । யொநிவ்ராவெ: வஶாஷெ
வாநஶயிநாம் வ்ராஹ்ணாதிஶரீரவ்ராஜிஶ்வணாஸ் தத:வ்ராஜ்ஶரீ
ரவரிக்ரஹ:, கிஞ்ச ஸம்மூஷ8ாதம் । யத்ர வணவ்ராவண்க8ூணீ
தமெத்ரவ ஸவஹ:வெ । யத்ர ஸவஹ:வெ தமெத்ரவ தமெஜ்த
ஹபதம் ஶரீரம் । ததஶாகாஶாதிஷ கஜூகீதூநாஹாவெந தத்ஜ
ஹபதஸவாஹ்நஹஹாவாஸ் நதமெஜ்தஹபதம் ஶரீரமிதி ந
யொநிவ்ராவெ: வ்ராக்ஶரீரவரிக்ரஹஜதி ஷிதம் । வ்ரகூ8த8ந
ஷரா8: ॥ ॥ கO ॥

இதி வஷ8வெவ்வாOகெ ஊஶ8வெம்ஙஹாஷ்ய்ம் ॥

தெஶ்ராநரவிஹ்ரா வ்ரஷ்பதெ — (வ்ராவீநஶராஜ்ஜௌவ8ந்வ
ஸ்தொத்யஜ்ஜூ: வளஜ்ஷிரிதொஹி ॥) உவ8ந்யஸத: வ்ராவீநஶராஜ
நா8ா, வஜஷஸதஸ்தொத்யஜ்ஜூநா8ா, ஹாஜ்விஸதஜஜ்ரூத்வெ8நா8ா

தே ஹ மஹாஶாலா மஹாஶ்ரோத்ரியா ஸமேத்ய மீமாம்ஸாஞ்சக்ரு: கோ ந ஆத்மா கிம் ப்ரஹ்மேதி ॥ ॥ ௧ ॥

தே ஹ ஸம்பாதயாஞ்சக்ருருத்தாலகோ வை பகவந்தோ'யமாருணி: ஸம்ப்ரதீமமாத்மாநம் வைஶ்வாநரமத்யேதி தம் ஹந்தாப்யாகச்சாமேதி தம் ஹாப்யாஜக்மு: ॥ ॥ ௨ ॥

ஸ ஹ ஸம்பாதயாஞ்சகார ப்ரக்ஷ்யந்தி மாமிமே மஹாஶாலா மஹாஶ்ரோத்ரியாஸ்தேப்யோ ந ஸர்வமிவ ப்ரதிபத்ஸ்யே ஹந்தாஹமந்யமப்யநுஶாஸாநீதி ॥ ॥ ௩ ॥

தாந்ஹோவாசாஶ்வபதிர்வை பகவந்தோ'யம் கைகேய: ஸம்ப்ரதீமமாத்மாநம் வைஶ்வாநரமத்யேதி தம் ஹந்தாப்யாகச்சாமேதி தம் ஹாப்யாஜக்மு: ॥ ॥ ௪ ॥

ஶார்கராக்ஷ்யஸுதோ ஜநநாமா, அஶ்வதராஶ்வஸுதோ புடிலநாமா, ஏதே பஞ்சாபி (மஹாஶாலா:) மஹாக்ருஹஸ்ததயா விஸ்தீர்ணஶாலாவந்த: । ப்ரஸித்தா இதி யாவத் । (மஹாஶ்ரோத்ரியா:) அதீவ ஶ்ருதாத்யயநஸம்பந்நா: ஏகத்ர ஸம்பூய அஸ்மாகம் அஜ்ஞேயபூர்திதயா ஜ்ஞாதவ்யம் ப்ரஹ்ம கிமிதி (மீமாம்ஸாஞ்சக்ரு:) விசாரம் க்ருதவந்த இத்யர்த்த: ॥ ௧ ॥

(தே ஹ ஸம்பாதயாஞ்சக்ரு:) தே ஏவம் மீமாம்ஸித்வா நிஶ்சயமலப்ஸமாநா: ஜ்ஞாதவ்யப்ரஹ்மோபதேஷ்டாரம் கஞ்சித் ஸம்பாதிதவந்த: । நிஶ்சிதவந்த இத்யர்த்த: । கிமிதி? தத்ராஹ— (உத்தாலகோ வை பகவந்தோ'யமாருணி: ஸம்ப்ரதீமமாத்மாநம் வைஶ்வாநரமத்யேதீத்யாதி ॥) ஹே பகவந்த: அருணஸுத: உத்தாலகநாமா இதாநீம் வைஶ்வாநரமாத்மாநமத்யேதி । “இக் ஸ்மரணே” । உபாஸ்த இத்யர்த்த: । யதா “இண் கதௌ” இதி கத்யர்த்தாநாம் ஜ்ஞாநார்த்தகத்வாத் அவகச்சதீத்யர்த்த: । தம் உத்தாலகமப்யாகச்சாமேதி நிஶ்சித்ய தம் ஹாப்யாஜக்மு: தமப்யாகதவந்த இத்யர்த்த: ॥ ॥ ௨ ॥

(ஸ ஹ ஸம்பாதயாஞ்சகார ப்ரக்ஷ்யந்தி மாமிமே மஹாஶாலா மஹாஶ்ரோத்ரியா இத்யாதி ॥) ஸ ஹ உத்தாலகஸ்தாநாகதாந் த்ருஷ்ட்வா ஏதே மஹாஶாலா: மஹாஶ்ரோத்ரியா: மாம் வைஶ்வாநராத்மாநம் ப்ரக்ஷ்யந்தி நாஹம் தத்ஸர்வம் ப்ரதிபத்ய தேப்யோ வக்தும் ஶக்நோமி । அதோ'ந்யம் ததபிஜ்ஞம் அப்யநுஶாஸாநி உபதிஶாநீத்யேவம் ஸம்பாதிதவாந் நிஶ்சிதவாநித்யர்த்த: ॥ ॥ ௩ ॥

(தாந்ஹோவாச) ஸ உத்தாலக: ஏவ மஹர்ஷீந் ப்ரத்யாஹ । கிமிதி? (அஶ்வபதிர்வை பகவந்தோ'யம் கைகேய: ஸம்ப்ரதீமமாத்மாநமித்யாதி ॥) கேகயஸ்யாபத்யம் கைகேய: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் । (தம் ஹாப்யாஜக்மு:) தம் அஶ்வபதிமுத்தாலகஷஷ்டாஸ்தே அப்யாகதவந்த இத்யர்த்த: ॥ ॥ ௪ ॥

तेभ्यो ह प्राप्तेभ्यः पृथगर्हाणि कारयाञ्चकार स ह प्रातः संजिहान उवाच न मे स्तेनो जनपदे न कदर्यो न मद्यपो नानाहिताग्निर्नाविद्वान्न स्वैरी स्वैरिणी कुतो यक्ष्यमाणो वै भगवन्तोऽहमस्मि यावदेकैकस्मा ऋत्विजे धनं दास्यामि तावद्भगवद्भ्यो दास्यामि वसन्तु भगवन्त इति ॥ ५ ॥

ते होचुर्येन हैवार्थेन पुरुषश्चरेत्तं हैव वदेदात्मानमेवेमं वैश्वानरं सम्प्रत्यध्येषि तमेव

(तेभ्यो ह प्राप्तेभ्यः पृथगर्हाणि कारयाञ्चकार) प्राप्तेभ्यस्तेभ्यो ऋषिभ्यः कैकयः पृथक् पृथगर्हाणि अर्हणानि पूजाः भृत्यैः पुरोहितादिभिश्च कारितवानित्यर्थः । (स ह प्रातः संजिहान उवाच) स ह राजा अन्येद्युः प्रातःकाले शयनं संजिहानः त्यजन् । शयनान्निर्गत्य तत्समीपमेत्याह । तान्सम्बोध्योवाचेत्यर्थः । किमिति ? तत्राह — (न मे स्तेनो जनपदे न कदर्यो न मद्यपो नानाहिताग्निर्नाविद्वान्न स्वैरी स्वैरिणी कुत इत्यादि ॥) हे भगवन्तः पूजार्हाः ? मदीये जनपदे स्तेनः परस्वापहर्ता कदर्यः दानशून्यो लोभी वा सत्यां योग्यतायामनाहिताग्निर्वा अविद्वान् शास्त्रीयज्ञानशून्यो वा स्वैरी परदारगन्ता न अस्ति । स्वैरिणी पुंश्चली तु कुतः स्यादित्यर्थः । अतो दोषा ग्रामे न सन्ति । न हि केवलं धनसम्पादनादि । अथ ते ऋत्विग्भ्यो दानाय प्रतिग्रहयोग्यतां वक्तीत्यर्थः । (यक्ष्यमाणो वै भगवन्तोऽहमस्मीत्यादि ॥) अहमचिरेणैव कालेन यागं करिष्यामि । तत्र यावदेकैकस्मै ऋत्विजे यावद्धनं दास्यामि तावद्भगवद्भ्यः प्रत्येकं दास्यामि । तावत्कालमत्र वसन्तु । यागं पश्यन्तु प्राप्नुवन्त्वित्यर्थः । अयमत्र भाष्यकृता — "न मे स्तेन" इत्यादिना "यक्ष्यमाणो वै भगवन्तोऽहमस्मि" इत्यन्तेन प्रत्यक्षया प्रतिग्रहयोग्यतां ज्ञापयन्नेव ब्रह्मविद्भ्यः प्रतिषिद्धस्य धर्मिणीयतां विहितस्य कर्तव्यतां प्रतिज्ञाय "यावदेकैकस्मै ऋत्विजे धनं दास्यामि तावद्भगवद्भ्यो दास्यामि वसन्तु भगवन्त इति च" इति भाषितम् ॥ ॥ ५ ॥

(ते होचुः) ते ऋषयो राजानं प्रत्यूचुः । किमिति ? तत्राह — (येन हैवार्थेन पुरुषश्चरेत्तं हैव वदेदात्मानमेवेमं वैश्वानरं सम्प्रत्यध्येषि तमेवास्मान्ब्रूहीति ॥)

ந்தோ வஸந்த்விதி ॥ ॥ ௬ ॥

தான்ஹோவாச ப்ராதர்வ: ப்ரதிவக்தாஸ்மீதி தே ஹ ஸமித்பாணய: பூர்வாஹ்ணே ப்ரதிசக்ரமிரே தான்ஹாநுபநீயைவைதது3வாச ॥ ॥ ௭ ॥

இதி ஏகாத3ஶ: க2ண்ட3: ॥

ஔபமன்யவ கம் த்வமாத்மாநமுபாஸ்ஸ இதி தி3வமேவ ப4க3வோ ராஜ

யேநார்தே2ந ப்ரயோஜநேந யத்ப்ரயோஜநமுத்3தி3ஶ்ய புருஷஶ்சரேத் ப்ரவர்தத இதி । தம் ஹைவ தமேவ புருஷார்த2ம் தஸ்ய வதே3த் ப்3ரூயாதி3தி யாவத் । ப்3ரூயாதி3த்யாஶய: । ஸம்ப்ரதி த்வம் ஹி ஸம்யக3வக3ச்ச2ஸி । அத்4யாத்மம் 'வைஶ்வாநர' ஶ்ருத்யா ஜிஜ்ஞாஸித: । ஸ ஏவ ஸர்வாத்மா ப்ரோக்த: (ஸம்ப்ரத்யத்4யேஷி) உபாஸ்ஸே । நந்வேதத்3ஜ்ஞாநமஸ்மாகம் நாஸ்தி । அதஸ்தமேவ நோ வத3 । நஸ்ஸம்ப்ரயோஜநாநுஸந்தி4த்ஸய: । விஶ்வாந்நராந் நயதீதி விஶ்வம் நரா நயந்தீதி வா விஶ்வாநர: । விஶ்வாநர ஏவ வைஶ்வாநர: । பரமாத்மா இதி யாவத் ॥ ॥ ௬ ॥

(தான்ஹோவாச ப்ராதர்வ: ப்ரதிவக்தாஸ்மீதி ॥) தேஷாமபி4ப்ராயம் விதி3த்வா ஶ்வ: ப்ரதிவசநம் தா3ஸ்யாமீதி உக்த்வா ப்ராத: ப்ரஶ்நஸ்ய ப்ரதிவசநகர்தாஸ்மீத்யுவாசேத்யர்த2: । (தே ஹ ஸமித்பாணய: பூர்வாஹ்ணே ப்ரதிசக்ரமிரே) தே ச ராஜாபி4ப்ராயஜ்ஞா: ஸமித்3பா4ரஹஸ்தா: பூர்வாஹ்ணே ராஜாநம் ஶிஷ்யபா4வேந ப்ரத்யாஜக்3மு: । (தாந்ஹாநுபநீயைவைதது3வாச) ராஜா ச தாந் ஸமித்பாணீநநுபநீயைவேதி வசநஸ்வாரஸ்யாத் ஸ்வஜாத்யஹீநாநாமுபதே3ஷ்டு: ஸ்வவர்ணாபேக்ஷ்யா ஜ்ஞாத்வா ப்3ராஹ்மணேந ப்3ராஹ்மண ஏவோபநேதவ்ய இதி ஶாஸ்த்ரார்த2ம் ஜ்ஞாத்வா தேஷாமுபநயநமக்ருத்வா ஸமிதா3த்3யுபாயநஸ்வீகாரேணைவ ஶிஷ்யத்வம் ஸ்வீக்ருத்ய ஏதத்3வக்ஷ்யமாணமுவாசேத்யர்த2: । யத்3வா மஹாஶாலா மஹாஶ்ரோத்ரியா ப்3ராஹ்மணாஸ்ஸந்தோ மஹாஶாலத்வாதி3 அபி4மாநம் ஹித்வா ஸமித்3பா4ரஹஸ்தா ஜாதிதோ ஹீநம் ராஜாநம் வித்3யார்தி2தயோபஜக்3மு:, தஸ்மாத்3 வித்3யார்தி2பி4ர்விநயாதி3 ஶிக்ஷிதவ்யமிதி த்வாக்2யாயிகயா ஸூச்யதே ॥ ॥ ௭ ॥

இதி ஏகாத3ஶக2ண்ட3பா4ஷ்யம் ॥

அத2 கைகேயஸ்தேஷாம் வைஶ்வாநராத்மவிஷயே விஶேஷ ப்ரஶ்நபூர்வகம் வைஶ்வாநராத்மதத்த்வம் கிம் ஜ்ஞாதம் கிம் அஜ்ஞாதமிதி விஜ்ஞாய ஜ்ஞாதாம்ஶபா3தா4ர்த2யா தாந் கைகேய: ப்ரஷ்டுமுபசக்ரமே । தத்ர ஔபமந்யவம் ப்ருச்ச2தி— (ஔபமந்யவ கம் த்வமாத்மாநமுபாஸ்ஸ இதி ॥) ஸ்பஷ்டோ(அ)ர்த2: । (தி3வமேவ ப4க3வோ ராஜந்நிதி

ந்நிதி ஹோவாசைஷ வை ஸுதேஜா ஆத்மா வைஶ்வாநரோ யம் த்வ
மாத்மாநமுபாஸ்ஸே தஸ்மாத்தவ ஸுதம் ப்ரஸுதமாஸுதம் குலே
த்³ருஶ்யதே ॥ ॥ க ॥

அத்ஸ்யந்நம் பஶ்யஸி ப்ரிய மத்த்யந்நம் பஶ்யதி ப்ரியம் ப⁴வத்யஸ்ய
ப்³ரஹ்மவர்சஸம் குலே ய ஏதமேவமாத்மாநம் வைஶ்வாநர முபா
ஸ்தே மூர்தா⁴ த்வேஷ ஆத்மந இதி ஹோவாச மூர்தா⁴ தே வ்யபதி
ஷ்யத்³யந்மாம் நாக³மிஷ்ய இதி ॥ ॥ உ ॥

இதி பஞ்சமே ப்ரபாட²கே த்³வாத³ஶ: க²ண்ட³: ॥

ஹோவாச) ஹே ப⁴க³வ: த்³யுலோகஶீரகம் வைஶ்வாநரமஹமுபாஸ இத்யௌபமந்யவ: ப்ரத்யுவாசேத்யர்த²: । கைகய ஆஹ — (ஏஷ வை ஸுதேஜா ஆத்மா வைஶ்வாநரோ யம் த்வமாத்மாநமுபாஸ்ஸே) யம் த்³யுலோகாக்²யம் வைஶ்வாநரமாத்மாநம் த்வமுபாஸ்ஸே ஏஷ வைஶ்வாநர ஆத்மா ஸுதேஜா: ஶோப⁴நம் தேஜோ யஸ்ய ஸ: ஸுதேஜா: । த்³யுலோகோ ஹி ஸூர்யாத்³யநேகதேஜோயுக்ததயா ஸுதேஜா ப⁴வதி । யஸ்மாத் த்³யுலோகாக்²யோ வைஶ்வாநர ஆத்மா த்வயோபாஸ்யமாந: ஸுதேஜஸ்த்வகு³ணோபேத: ஸுதேஜா நாம வைஶ்வாநர: (தஸ்மாத்தவ ஸுதம் ப்ரஸுதமாஸுதம் குலே த்³ருஶ்யதே) அத்ர ஸுதப்ரஸுதாஸுதஶப்³தா³: ஏகாஹாஹீநஸத்ரக்ரதுவிஷயா: । ஸுதஶப்³த³வத்த்வஸ்யாத்ர ஸுதேஜஸோபாஸநாயா: ஸுதாதி³யோக³கர்மவத்த்வமிதி பா⁴வ: ॥ க ॥

(அத்ஸ்யந்நம் பஶ்யஸி ப்ரியம்) தது³பாஸநாவஶேநைவ அந்நமத்ஸி தீ³ப்தாக்³நி: ஸந் ப⁴வஸி । ப்ரியம் புத்ராதி³கம் ச பஶ்யஸீத்யர்த²: । அந்யோ(அ)பி ய: கஶ்சந ஏவமுபாஸ்தே வைஶ்வாநரமாத்மாநம் ஸோ(அ)பி க்ருதார்தோ² ப்³ரஹ்மவர்சஸீ ச ப⁴வதீத்யாஹ — (அத்ஸ்யந்நம் பஶ்யதி ப்ரியம் ப⁴வத்யஸ்ய ப்³ரஹ்மவர்சஸம் குலே ய ஏதமேவமாத்மாநம் வைஶ்வாநரமுபாஸ்தே) இத்யர்த²: । ஏவம் தது³பாஸநாயா: ப²லமுக்த்வா தஸ்ய வைஶ்வாநரஸ்யைகதே³ஶத்வம் த³ர்ஶயதி — (மூர்தா⁴ த்வேஷ ஆத்மந இதி ஹோவாச மூர்தா⁴ தே வ்யபதிஷ்யத்³யந்மாம் நாக³மிஷ்ய இதி ॥) த்வயா வைஶ்வாநரபா³ஹ்யாவயவத்வேந உபாஸ்யமாநோ த்³யுலோக: ஸுதேஜா: வைஶ்வாநரஸ்யாத்மநோ மூர்தா⁴வயவபூ⁴த: । ந து ஸமஸ்தவைஶ்வாநராத்மா । ஸமஸ்தோபாஸ்யநிர்ணயாய யதி³ த்வம் மாம் நாக³மிஷ்ய: தர்ஹி வைஶ்வாநரஸ்யைகதே³ஶோபாஸகஸ்ய தவ மூர்தா⁴ வ்யபதிஷ்யத் விபரீதவிஜ்ஞாநஶாபநாத் ப்ரத்யவாயாத்³வா பதிஷ்யதி³த்யர்த²: । அத: ஸமாக³மோ(அ)ஸ்மாகம் யத்த்வம் மாமாக³தோ(அ)ஸீதி ஶுப⁴: ॥ உ ॥

இதி பஞ்சமே ப்ரபாட²கே த்³வாத³ஶக²ண்ட³பா⁴ஷ்யம் ॥

𑌅𑌥 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌯𑌜𑍍𑌞𑌂 𑌪𑍌𑌲𑍁𑌷𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍀𑌨𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯 𑌕𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌰𑌾𑌜𑌨𑍍𑌨𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍈𑌷 𑌵𑍈 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍋 𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑌵 𑌬𑌹𑍁 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌕𑍁𑌲𑍇 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍋𑌽𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍀𑌰𑌥𑍋 𑌦𑌾𑌸𑍀𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑍋𑌽𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌸𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌮𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌚𑌸𑌂 𑌕𑍁𑌲𑍇 𑌯 𑌏𑌤𑌮𑍇𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑍇𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑌾𑌨𑍍𑌧𑍋𑌽𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑍋 𑌯𑌨𑍍𑌮𑌾𑌂 𑌨𑌾𑌗𑌮𑌿𑌷𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌦𑍍𑌯𑍁𑌮𑍍𑌨𑌂 𑌭𑌾𑌲𑍍𑌲𑌵𑍇𑌯𑌂 𑌵𑍈𑌯𑌾𑌘𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌕𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌮𑍇𑌵 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌰𑌾𑌜𑌨𑍍𑌨𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍈𑌷 𑌵𑍈 𑌪𑍃𑌥𑌗𑍍𑌵𑌰𑍍𑌤𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍋 𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌂 𑌪𑍃𑌥𑌗𑍍𑌬𑌲𑌯 𑌆𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌪𑍃𑌥𑌗𑍍𑌰𑌥𑌶𑍍𑌰𑍇𑌣𑌯𑍋𑌽𑌨𑍁𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 ॥ ௧ ॥

(𑌅𑌥 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌯𑌜𑍍𑌞𑌂 𑌪𑍌𑌲𑍁𑌷𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍀𑌨𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯 𑌕𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸 𑌇𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ।) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍀𑌨𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌯𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌮𑍍 । (𑌏𑌷 𑌵𑍈 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌃) [illegible] 𑌇𑌤𑌿 𑌰𑍂𑌪𑌮𑍍 । 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂 𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑍍𑌯𑌂 𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑌃 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌃 । 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑌵 𑌬𑌹𑍁 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌕𑍁𑌲𑍇 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇) 𑌏𑌤𑌦𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌤𑍍𑌤𑌵 𑌕𑍁𑌲𑍇 𑌬𑌹𑍁 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌕𑌂 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌰𑌤𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍋𑌽𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍀𑌰𑌥𑍋 𑌦𑌾𑌸𑍀𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌅𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍀𑌭𑌿𑌰𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌰𑌥𑌃 𑌅𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍀𑌰𑌥𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍀𑌨𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌃 । 𑌦𑌾𑌸𑍀𑌭𑌿𑌰𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑌃 𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌦𑌾𑌸𑍀𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍀𑌨𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌤𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌅𑌥 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌦𑍍𑌯𑍁𑌮𑍍𑌨𑌂 𑌭𑌾𑌲𑍍𑌲𑌵𑍇𑌯𑌂 𑌵𑍈𑌯𑌾𑌘𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌕𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌘𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌵𑍈𑌯𑌾𑌘𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑌃 । 𑌭𑌾𑌲𑍍𑌲𑌵𑍇𑌯𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌘𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌮𑍍 । (𑌏𑌷 𑌵𑍈 𑌪𑍃𑌥𑌗𑍍𑌵𑌰𑍍𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌵𑌾𑌯𑍋𑌰𑍍𑌵𑌿𑌵𑌿𑌧𑌗𑌤𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍𑌪𑍃𑌥𑌗𑍍𑌵𑌰𑍍𑌤𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌂 𑌪𑍃𑌥𑌗𑍍𑌬𑌲𑌯 𑌆𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌪𑍃𑌥𑌗𑍍𑌰𑌥𑌶𑍍𑌰𑍇𑌣𑌯𑍋𑌽𑌨𑍁𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿) 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌦𑌿𑌗𑍍𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌃 𑌬𑌲𑌯𑌃 𑌆𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌆𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌰𑌥𑌶𑍍𑌰𑍇𑌣𑌯𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌮𑌨𑍁𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

அத்த்யந்நம் பஶ்யஸி ப்ரியமத்த்யந்நம் பஶ்யதி ப்ரியம் பவத்யஸ்ய ப்ரஹ்மவர்சஸம் குலே ய ஏதமேவமாத்மாநம் வைஶ்வாநரமுபாஸ்தே ப்ராணஸ்த்வேஷ ஆத்மந இதி ஹோவாச ப்ராணஸ்த உதக்ரமிஷ்யத்யந்மாம் நாகமிஷ்ய இதி ॥ ॥ ௨ ॥

இதி பஞ்சமே ப்ரபாடகே சதுர்தஶ: கண்ட: ॥

அத ஹோவாச ஜநம் ஶார்கராக்ஷ்யம் ஶார்கராக்ஷ்ய கம் த்வமாத்மாநமுபாஸ்ஸ இத்யாகாஶமேவ பகவோ ராஜந்நிதி ஹோவாசைஷ வை பஹுல ஆத்மா வைஶ்வாநரோ யம் த்வமாத்மாநமுபாஸ்ஸே தஸ்மாத்த்வம் பஹுலோ(அ)ஸி ப்ரஜயா ச தநேந ச ॥ ॥ ௧ ॥

அத்த்யந்நம் பஶ்யஸி ப்ரியமத்த்யந்நம் பஶ்யதி ப்ரியம் பவத்யஸ்ய ப்ரஹ்மவர்சஸம் குலே ய ஏதமேவமாத்மாநம் வைஶ்வாநரமுபாஸ்தே ஸந்தேஹஸ்த்வேஷ ஆத்மந இதி ஹோவாச ஸந்தேஹஸ்தே வ்யஶீர்யத்யந்மாம் நாகமிஷ்ய இதி ॥ ॥ ௨ ॥

இதி பஞ்சமே ப்ரபாடகே பஞ்சதஶ: கண்ட: ॥

அத ஹோவாச புடிலமாஶ்வதராஶ்விம் வையாக்ரபத்ய கம் த்வமாத்மாநமுபாஸ்ஸ இத்யப ஏவ பகவோ ராஜந்நிதி ஹோவாசைஷ வை ரயிராத்மா வைஶ்வாநரோ யம் த்வமாத்மாநமுபாஸ்ஸே தஸ்மாத்த்வம் ரயிமாந் புஷ்டிமாநஸி ॥ ॥ ௧ ॥

(அத்த்யந்நம் பஶ்யஸி ப்ரியமித்யாதி ॥) ஸமாநம் பூர்வவத் ॥ ௨ ॥

இதி பஞ்சமே ப்ரபாடகே சதுர்தஶகண்டபாஷ்யம் ॥

(அத ஹோவாச ஜநம் ஶார்கராக்ஷ்யம் ஶார்கராக்ஷ்ய கம் த்வமாத்மாநமித்யாதி ॥) (ஏஷ வை பஹுல ஆத்மா வைஶ்வாநர:) பஹுலத்வம் ஆகாஶஸ்ய தேஹஸ்தஸ்ய பஹுலத்வம் । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௧ ॥

(அத்த்யந்நமித்யாதி ॥) (ஸந்தேஹஸ்த்வேஷ ஆத்மந இதி ஹோவாச) ஸந்தேஹ: தேஹ்யகாய: । தேஹ்யகாயோர்மத்யவர்திகாயயோ: ஸ்வாபவ்யாப்தி இதி ஸந்தேஹஸ்ய ஸந்தேஹ இத்யுச்யதே । வ்யஶீர்யத் விஶீர்ணோ(அ)பவிஷ்யதீத்யர்த: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௨ ॥

இதி பஞ்சமே ப்ரபாடகே பஞ்சதஶகண்டபாஷ்யம் ॥

(அத ஹோவாச புடிலமாஶ்வதராஶ்விமித்யாதி ॥) வையாக்ரபத்ய வ்யாக்ரபதோ(அ)பத்யம் வையாக்ரபத்ய: । (ஏஷ வை ரயிராத்மா வைஶ்வாநர இதி ॥) ரயிர்தநம் ... ரயிமாந் । புஷ்டிமாந் பஶ்வாதிவ்ருத்திமாந் । ரயிமாந் தநவாநித்யர்த: ॥ ॥ ௧ ॥

ஜக்ஷ்ந்நம்வஶ்ருவிப்ரய ஊத்ருஞம்வஶ்ருதிவிப்ரயம் ஹவத்ருவஸ்ரு ப்ரஹூவவுஸம்கமெய வணதஸெவோத்ராநம் வைஶ்வாநராவாஷ்ஷு வஷ்ஷிஷ்ஷஷக்ஷுத்ரநஜதிஹோமாவ வஷ்ஷிஷ்வருஹைத்ஸ்ருஃருத்ராம் நாம ஜஷ்ருஜதி ॥ ॥ ௨ ॥

ஜதி வஞசேப்ரவாடகே ஷோடஶ:வம்ட: ॥

அய ஹோமாவொஷாஜகரோரணீம் மளதச கம்கவோத்ராநவாவ்ஷ ஜதி வ்ருய்ஷிவீஸெவ ஹகவொாாஜணிதிஹோமாவெஷெவெ ப்ரதி ஷாத்ரா வைஶ்வாநரா யம்கவோத்ராநவாவ்ஷ தஸாத்க்ஷம் ப்ரதி ஷ்ஷிதாzவஷி ப்ரஜயாவ வஶஹிஶ்வு । ॥ க ॥

ஜக்ஷ்ருஞம் வஶ்ருவிப்ரய ஊத்ருஞம்வஶ்ருதிவிப்ரயம் ஹவத்ருவஸ்ரு ப்ரஹூவவுஸம்கமெய வணதஸெவோத்ராநம் வைஶ்வாநராவாஷ்ஷு வாஷளகெவதாவாத்ரநஜதிஹோமாவ வாஷள தெ வ்ருஷ்ரவெஸ்ருதாம் யத்ராம் நாமஜஷ்ருஜதி । ॥ ௨ ॥

ஜதி வஞசேப்ரவாடகே ஸவ்தஶ:வம்ட: ॥

தாநுஹோமாவெசெதவெவஜ யஷயம் வ்ருயஶிவெஜோத்ராநம் வைஶ்வாநரம் விஜாமவொzஞஜம யவ்ஷதஸெவம் ப்ராஜெஶோத்ரஜ ஹிவிஜாநஜோத்ராநம் வைஶ்வாநராவாஷ்ஷு ஸஸவெபுஷ மொகெ

(ஜக்ஷ்ருஞிதி த்ருாதி ॥) வஷ்ஷி: ஜஞத்ருஷ்யாநய । ஶிஷ்டம் ஷ்வஷ்டய ॥ ௨ ॥

ஜதி வஞசேப்ரவாடகே ஷோடஶவம்டஹாஷ்ருய ॥

(அய ஹோமாவொஷாஜகரோரணீதித்ருாதி ॥) ப்ராணருயாரகா த்ருயஶிவ்ரா: ப்ரதிஷ்டாகவ்ய ॥ ॥ க ॥

(ஜக்ஷ்ருஞிதி த்ருாதி ॥) வருஷ்ரவெஸ்ருதாம் ஜ்ராநளஶ்யாவஹவிஷ்ருதா ஜதஸ்ருயபு: । ஶிஷ்டம் ஷ்வஷ்டய ॥ ॥ ௨ ॥

ஜதி வஞசேப்ரவாடகே ஸவ்தஶவம்டஹாஷ்ருய ॥

(தாநுஹோமாவ) அய ராஜா தாநு ஊஷீத்ருநராவாவெதருயபு: । (வணதவெவஜ யஷயம் வ்ருயஶிவெஜோத்ராநம் வைஶ்வாநரம் விஜாம வொzஞஜம) வணதாஷ்ருஶாஹி யஷயஜம் வைஶ்வாநர ஜாத்ராநம் வ்ருய ஶிவ விஜாம்ஸ: ஹிஞஹிஞதபொவாவஸீநா: தஜாநரவெருண ஜஞ ஜம ஜாகிகம்ஹாயஜநஹவயெதருயபு: । வஷவுத்ர "ஜக்ஷ்ருஞ"ஜிதி ப்ரதிவாரஷஜக்ஷ்வருரத்ரஜமதி வஹவவநெந நிஷெபுஶ: । ஜ த்ருஞஜஜமதெருதக வ்ரியம்வஶ்ருயெதருஸருவருவஜக்ஷணய । (ய வ்ஷதஸெவம் ப்ராஜெஶோத்ரஜஹிவிஜாநஜோத்ராநம் வைஶ்வாநராவாஷ்ஷு ஸஸவெபுஷ மொகெஷ ஸவெபுஷஹஞதெஷ ஸவெபுஷாத்ஸ்வ ஞஜத்ரி) ஜஹிவிஜாநம் ஸவுராஹிவ்ருாவ்தயா விமதஜாநம் வைஶ்வாநரம் வி ஶ்ஷாம் நராணாம் நேதாரம் வணதஜோத்ராநம் ப்ராஜெஶோத்ரம் ஜரு

षु सर्वेषु भूतेषु सर्वेष्वात्मस्वन्नमत्तीति ॥ ॥ १ ॥

लोकादिप्रदेशसम्बन्धिनी प्रादेशी । प्रादेशमात्रा यस्य तं प्रादेशमात्रम् । द्युप्रभृतिपृथिवीपर्यन्तं यथावस्थं सर्वलोकसर्वभूतसर्वात्मवर्तिबृहद्रूपेणेति अन्नमत्तीत्यर्थः । अनेन वैश्वानरोपासनस्य ब्रह्मप्राप्तिफलकत्वमुक्तं भवति । भगवता हि भाष्यकृता — "सर्वेषु लोकेषु सर्वेषु भूतेषु सर्वेष्वात्मसु च वर्तमानं यदिदं होम्यं तदत्ति । सर्वत्र वर्तमानं स्वात्मानमनवधिकातिशयानन्दं ब्रह्मानुभवति । यत्तु सर्वैः कर्मविशेषैः प्राप्यमनन्यसाधारणं ब्रह्म, तदनेनोपासनेन प्राप्यत" इति भाषितम् । अत्र "प्रादेशमात्रमिव ह वै देवाः सुविदिता अभिसम्पन्नास्तथा तु व एतान्वक्ष्यामि यथा प्रादेशमात्रमेवाभिसम्पादयिष्यामीति स होवाच मूर्धानमुपदिशन्नुवाच एष वा अतिष्ठा वैश्वानर इति चक्षुषी उपदिशन्नुवाच एष वै सुतेजा वैश्वानर इति नासिके उपदिशन्नुवाच एष वै पृथग्वर्त्मा वैश्वानर इति मुखाकाशमुपदिशन्नुवाच एष वै बहुलो वैश्वानर इति मुख्या अप उपदिशन्नुवाच एष वै रयिर्वैश्वानर इति चुबुकमुपदिशन्नुवाच एष वै प्रतिष्ठा वैश्वानर" इति वाजसनेयकोक्तमूर्धादिचुबुकान्तप्रादेशव्याप्तिकत्वं प्रादेशमात्रत्वं नोपजीव्यम्, द्युप्रभृतिपृथिवीप्रदेशसम्बन्धिमात्रस्य प्रकरणप्रतीतेः । उक्तञ्च व्यासार्यैः वेदार्थसङ्ग्रहप्रस्तावे "यद्वैत" इति वाजसनेयकोक्तानन्तवाधः स्वरावावात्यवत् वाद्यप्रतिवादित स्वात्मानन्दाय सर्वेऽवकाशा वर्तन्त" इति । नन्वपरिच्छिन्नस्य परस्य ब्रह्मणो द्युप्रभृतिपृथिव्यन्तप्रदेशसम्बन्धिमात्रता कथं परिच्छिन्नत्वमिति चोदनीयम् । परिच्छिन्ने बाह्यवस्तुनि अभिव्यक्तेस्सम्भवात् । सूत्रितञ्च "अभिव्यक्तेरित्याश्मरथ्यः" इति । बाह्यवस्तुनि अभिव्यक्तेर्हेतोः परिच्छिन्नस्यापि ब्रह्मणः प्रादेशमात्रत्वमुपपद्यत इति आश्मरथ्य आचार्यो मन्यत इति सूत्रार्थः । अभिव्यक्त्यर्थं परिच्छिन्नकोपदेशः प्रदेशमात्रप्रदेशविशेषैः पार्ष्विकत्वं परस्य ब्रह्मणः किमर्थमिति न चोदनीयम्, तयोरुपासनार्थत्वात् । सूत्रितञ्च "अनुस्मृतेर्बादरिः" इति । अनुस्मृतिः उपासनम् । अनुस्मृते हेतोः पार्ष्विकत्वमिति बादरिराचार्यो मन्यत इति सूत्रार्थः ॥ ॥ १ ॥

तस्य ह वा एतस्यात्मनो वैश्वानरस्य मूर्धैव सुतेजाश्चक्षुर्विश्वरूपः प्राणः पृथग्वर्त्मात्मा सन्देहो बहुलो बस्तिरेव रयिः पृथिव्येव पादावुर एव

अथ प्राणाहुत्याधारकत्वव्याप्तिकपरिक्लृप्तजाठराग्निशरीरकद्युमूर्धत्वादिविशिष्टात्मभावितस्वशरीरक्रियमाणप्राणाद्याहुतिभिः वैश्वानरविद्याङ्गेन प्राणाग्निहोत्रं सम्पादनीयमिति प्रतिपादयति— (तस्य ह वा एतस्यात्मनो वैश्वानरस्य मूर्धैव सुतेजाश्चक्षुर्विश्वरूपः प्राणः पृथग्वर्त्मात्मेत्यादि) एतस्यात्मनः "उपास्य" इत्यध्याहृतप्रकृतवैश्वानराख्यस्यात्मनः मूर्धैव तस्य परमात्मनो वैश्वानरस्य "मूर्धा त्वेष आत्मन" इति वैश्वानरात्ममूर्धत्वेन निर्दिष्टः सुतेजा इत्यर्थः। नन्वत्र तस्य ह वा एतस्येति पदयोः सामानाधिकरण्यमेवास्तु नैकस्येति शब्दस्योपास्यपरामर्शित्वमिति शङ्क्यम्। उर एव वेदिरित्यादावुपासकोरः परमेश्वरस्य सम्पादनात् मूर्धैवेत्यत्रापि उपासकस्य मूर्धैव परमेश्वरस्येति। तस्यैतस्येति शब्दस्योपासकपरत्वमेव सिद्धम्। इह हि भगवता भाष्यकृता "मूर्धानमिति" सूत्रव्याख्याने— "एतं प्रादेशमात्रं द्युमूर्धत्वादिविशिष्टं वैश्वानरमात्मनि उपासकशरीरे प्राणाहुत्याधारत्वायानुसन्धाय "तस्य ह वा एतस्यात्मनो वैश्वानरस्य मूर्धैव सुतेजा" इत्यादिना। जाबालाः "यस्त्वेतमेवं प्रादेशमात्रमभिविमानमात्मानं वैश्वानरमुपास्ते" इति चैतल्लोकशरीरस्य परमात्मनो वैश्वानरस्योपासनं विधाय "स सर्वेषु लोकेषु" इत्यादिना ब्रह्मप्राप्तिलक्षणफलमभिधायैवोपासनस्याङ्गभूतं प्राणाग्निहोत्रं "तस्य ह वा एतस्य" इत्यादिनोपदिशति। यः पूर्वमुपास्यतयोपदिष्टो वैश्वानरः तस्यावयवसम्पत्तावुक्तान् मूर्धत्वादीन् सुतेजो विश्वरूपादिनामधेयान् उपासकशरीरे मूर्धादिषु सम्पादयति। मूर्धैव सुतेजाः उपासकस्य मूर्धैव परमात्ममूर्धसम्पत्त्या भावनीय इत्यर्थः। चक्षुर्विश्वरूपः। तथैवेत्यर्थः। प्राणः पृथग्वर्त्मात्मा। वायुरित्यर्थः। सन्देहो बहुलः। उपासकस्य देहमध्यमेव परमात्मदेहमध्यसम्पत्त्याकाश इत्यर्थः। बस्तिरेव रयिः। अस्य बस्तिरेव तदवयवसम्पत्त्या जलमित्यर्थः। पृथिव्येव पादौ। अस्य पादावेव तत्सम्पत्त्या पृथिवीत्यर्थः। एवमुपासकस्य शरीरे

𑌵𑍇𑌦𑌿𑌰𑍇𑌵𑍋𑌰𑍋 𑌬𑌰𑍍𑌹𑌿𑌰𑍍𑌲𑍋𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌂 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑍋 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌨𑍍𑌵𑌾𑌹𑌾𑌰𑍍𑌯𑌪𑌚𑌨 𑌆𑌸𑍍𑌯𑌮𑌾𑌹𑌵𑌨𑍀𑌯𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌤𑌦𑍍𑌯𑌦𑍍𑌭𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌮𑌾𑌗𑌚𑍍𑌛𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌧𑍋𑌮𑍀𑌯𑌂 𑌸 𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌾𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑌿𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌸𑍍𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑌿 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌯𑍌𑌸𑍍𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌦𑌿𑌵𑌿 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯

𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍈𑌲𑍋𑌕𑍍𑌯𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌂 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌧𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌕𑍀𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑍁𑌰𑍋𑌲𑍋𑌮𑌹𑍃𑌦𑌯𑌮𑌨𑌆𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌹𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾𑌧𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍋 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍇𑌦𑌿𑌬𑌰𑍍𑌹𑌿𑌰𑍍𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌵𑌾𑌹𑌾𑌰𑍍𑌯𑌪𑌚𑌨𑌾𑌹𑌵𑌨𑍀𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑍋𑌪𑌕𑌰𑌣𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌪𑌰𑌿𑌕𑌲𑍍𑌪𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌹𑍁𑌤𑍇𑌶𑍍𑌚𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌕𑌲𑍍𑌪𑍍𑌯 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌮𑌾𑌰𑌾𑌧𑌯𑍇𑌦𑌿𑌤𑌿 “𑌉𑌰 𑌏𑌵 𑌵𑍇𑌦𑌿𑌰𑍍𑌲𑍋𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌬𑌰𑍍𑌹𑌿𑌰𑍍𑌹𑍃𑌦𑌯𑌂 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌉𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌉𑌰𑌃𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌕𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌹𑍁𑌤𑍇𑌰𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌸𑌮𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥 𑌇𑌤𑌿 “𑌸𑌮𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌜𑍈𑌮𑌿𑌨𑌿𑌸𑍍𑌤𑌥𑌾 𑌹𑌿 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌿𑌤𑌮𑍍 । “𑌸 𑌯 𑌇𑌦𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍋𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌸𑌮𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌰𑍍𑌹𑍇𑌤𑍋𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌕𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶 𑌇𑌤𑌿 𑌜𑍈𑌮𑌿𑌨𑌿𑌰𑍍𑌮𑌨𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌹𑍃𑌦𑌯𑌂 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌃) 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌕𑌮𑌲𑌾𑌵𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌜𑌾𑌠𑌰𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌃 (𑌮𑌨𑍋𑌽𑌨𑍍𑌵𑌾𑌹𑌾𑌰𑍍𑌯𑌪𑌚𑌨𑌃) 𑌮𑌨𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌵𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌜𑌾𑌠𑌰𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌃 । (𑌆𑌸𑍍𑌯𑌮𑌾𑌹𑌵𑌨𑍀𑌯𑌃) 𑌆𑌸𑍍𑌯𑌾𑌵𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌜𑌾𑌠𑌰𑌾𑌹𑌵𑌨𑍀𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌵𑌾𑌹𑌾𑌰𑍍𑌯𑌪𑌚𑌨𑌾𑌦𑌿𑌪𑌰𑌿𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌜𑌾𑌤𑍀𑌯𑌜𑌾𑌠𑌰𑌏𑌵𑍋𑌷𑌿𑌤𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, “𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌦𑌿𑌷𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌤𑍍𑌰𑌯𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑌂 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌮𑍇𑌵𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌸𑍍𑌤𑌦𑌵𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌜𑌾𑌠𑌰𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌪𑌰𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌤𑌦𑍍𑌯𑌦𑍍𑌭𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌮𑌾𑌗𑌚𑍍𑌛𑍇𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌧𑍋𑌮𑍀𑌯𑌂) 𑌤𑌤𑍍 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍁𑌂𑌸𑌃 𑌯𑌦𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌭𑍋𑌜𑌨𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌮𑍁𑌪𑌨𑌮𑍇𑌤𑍍 । 𑌤𑌦𑍍𑌧𑍋𑌮𑍀𑌯𑌂 𑌹𑍋𑌮𑌸𑌾𑌧𑌨𑌮𑍍 । 𑌤𑍇𑌨 𑌹𑍋𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸 𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌾𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑌿𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌾𑌯𑌾𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑍌 𑌹𑍁𑌤𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌸𑍍𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑌿 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍

न्त्यां यत्किञ्च द्यौश्चादित्यश्चाधितिष्ठतस्तत्तृप्यति तस्यानु
तृप्तिं तृप्यति प्रजया पशुभिरन्नाद्येन तेजसा ब्र
ह्मवर्चसेनेति ॥ ॥ २ ॥

इति पञ्चमप्रपाठके एकोनविंशः खण्डः ॥

अथ यां द्वितीयां जुहुयात्तां जुहुयाद्व्यानाय स्वा
हेति व्यानस्तृप्यति ॥ ॥ १ ॥

व्याने तृप्यति श्रोत्रं तृप्यति श्रोत्रे तृप्यति
चन्द्रमास्तृप्यति चन्द्रमसि तृप्यति दिशस्तृप्यन्ति दिक्षु तृ
प्यन्तीषु यत्किञ्च दिशश्च चन्द्रमाश्चाधितिष्ठन्ति तत्तृप्यति त
स्यानु तृप्तिं तृप्यति प्रजया पशुभिरन्नाद्येन तेज
सा ब्रह्मवर्चसेनेति ॥ ॥ २ ॥

इति पञ्चमप्रपाठके विंशः खण्डः ॥

अथ यां तृतीयां जुहुयात्तां जुहुयादपानाय स्वाहे
त्यपानस्तृप्यति ॥ ॥ १ ॥

अपाने तृप्यति वाक्तृप्यति वाचि तृप्यन्त्यामग्निस्तृ
प्यत्यग्नौ तृप्यति पृथिवी तृप्यति पृथिव्यां तृप्य
न्त्यां यत्किञ्च पृथिवी चाग्निश्चाधितिष्ठतस्तत्तृप्यति तस्यानु
तृप्तिं तृप्यति प्रजया पशुभिरन्नाद्येन तेजसा ब्रह्म
वर्चसेनेति ॥ ॥ २ ॥

इति पञ्चमप्रपाठके एकविंशः खण्डः ॥

अथ यां चतुर्थीं जुहुयात्तां जुहुयात्समानाय स्वाहे
ति समानस्तृप्यति ॥ ॥ १ ॥

समाने तृप्यति मनस्तृप्यति मनसि तृप्यति पर्जन्य
स्तृप्यति पर्जन्ये तृप्यति विद्युत्तृप्यति विद्युति तृ
प्यन्त्यां यत्किञ्च विद्युच्च पर्जन्यश्चाधितिष्ठतस्तत्तृप्यति

स्तृप्यतीत्यादि ॥) सर्वं प्राणे तृप्यति चक्षुरादित्यादि
त्यादित्यश्च तृप्यन्ति । ततश्च द्यौरादित्याद्यधिष्ठितं सर्व
जातञ्च तृप्यतीत्यर्थः । (तस्यानु तृप्तिमित्यादि ॥) तस्मिंश्च
सर्वस्मिन् तृप्ते तस्य तृप्तिमनु तृप्तः स्वयञ्च प्रजापश्व
आदिभिरन्नाद्यादिभि तृप्यतीत्यर्थः । अत्र प्राणचक्षुरादिशब्दा
स्तत्तदभिमानिदेवतापराः अतो देवानां तृप्तेः परस्परसम्बन्धादिति । सर्व
मन्यत्राप्यूह्यम् ॥ ॥ २ ॥

इति पञ्चमप्रपाठके एकोनविंशखण्डभाष्यम् ॥

ब्रह्मवर्चसेन तेजसा वृत्तस्वाध्यायनिमित्तेन तेजसेत्यर्थः ।

𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌤𑌿𑌂 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿𑌰𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑍍𑌯𑍇𑌨𑌤𑍇𑌜𑌸𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌚𑌸𑍇𑌨𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵𑌿𑌂𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌾𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍀𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌦𑍁𑌦𑌾𑌨𑌾𑌯𑌸𑍍𑌵𑌾𑌹𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌦𑌾𑌨𑌸𑍍𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌉𑌦𑌾𑌨𑍇 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌸𑍍𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌯𑍌 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍𑌕𑌿𑌂𑌚 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌶𑍍𑌚𑌾𑌕𑌾𑌶𑌶𑍍𑌚𑌾𑌧𑌿𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌤𑌿𑌂 𑌤𑍃𑌪𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍁𑌭𑌿𑌰𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌤𑍇𑌜𑌸𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌰𑍍𑌚𑌸𑍇𑌨𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌵𑌿𑌂𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌸 𑌯 𑌇𑌦𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍋𑌤𑌿 𑌯𑌥𑌾𑌂𑌗𑌾𑌰𑌾𑌨𑌪𑍋𑌹𑍍𑌯 𑌭𑌸𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌦𑍃𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌅𑌥 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍋𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌭𑍂𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑍁 𑌹𑍁𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑍇𑌷𑍀𑌕𑌾𑌤𑍂𑌲𑌮𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍂𑌯𑍇𑌤𑍈𑌵𑌂𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌪𑌾𑌪𑍍𑌮𑌾𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍂𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰

𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧-௨ ॥ ௧-௨ ॥ ௧-௨ ॥ ௧-௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌵𑌿𑌂𑌶𑍈𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌵𑌿𑌂𑌶 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌸 𑌯 𑌇𑌦𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍋𑌤𑌿) 𑌉𑌰𑌃𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑍀𑌨𑌾𑌮𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑍋𑌪𑌕𑌰𑌣𑌵𑍇𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌾𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌶𑍂𑌨𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌮𑌨𑍁𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯𑌥𑌾𑌂𑌗𑌾𑌰𑌾𑌨𑌪𑍋𑌹𑍍𑌯 𑌭𑌸𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌜𑍁𑌹𑍁𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌦𑍃𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍) 𑌤𑌦𑌨𑍁𑌷𑍍𑌠𑌾𑌨𑌂 𑌭𑌸𑍍𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑌿𑌸𑌮𑌾𑌨𑌂𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌫𑌲𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌅𑌥 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌜𑍁𑌹𑍋𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌭𑌗𑌵𑌦𑌾𑌰𑌾𑌧𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌯𑌿𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌹𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑍍𑌷𑍋𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑍇𑌷𑍀𑌕𑌾𑌤𑍂𑌲𑌮𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍂𑌯𑍇𑌤𑍈𑌵𑌂𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌯𑌥𑌾 𑌇𑌷𑍀𑌕𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌮𑍁𑌞𑍍𑌜𑌾𑌖𑍍𑌯𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿𑌤𑍃𑌣𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍂𑌲𑌮𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌤𑌂 𑌸𑌦𑍍𑌯𑍋 𑌦𑌹𑍍𑌯𑌤𑍇, 𑌏𑌵𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌪𑌾𑌪𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾 𑌉𑌪𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍁𑌷𑍍𑌠𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌦𑌗𑍍𑌧𑌾𑌨𑌿 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌙𑍍𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌪𑌾𑌪𑌪𑍍𑌰𑌦𑌾𑌹𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑌨𑌂 𑌭𑍋𑌜𑌨𑌾𑌙𑍍𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌮𑍍 । 𑌤𑌚𑍍𑌚𑌾𑌨𑍇

𑌜𑍁𑌹𑍋𑌤𑌿 । ॥ ௩ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍁 𑌹𑍈𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌚𑌣𑍍𑌡𑌾𑌲𑌾𑌯𑍋𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌹𑍈𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍇 𑌹𑍁𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍇𑌷 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌃 ॥ ௪ ॥

𑌯𑌥𑍇𑌹 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌧𑌿𑌤𑌾 𑌬𑌾𑌲𑌾 𑌮𑌾𑌤𑌰𑌂 𑌪𑌰𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇 । 𑌏𑌵𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰

𑌨𑌾𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌿𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌸𑍍𑌤𑍌𑌤𑌿 — (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍁 𑌹𑍈𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌚𑌣𑍍𑌡𑌾𑌲𑌾𑌯𑍋𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌹𑍈𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍇 𑌹𑍁𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌉𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌟𑌪𑍍𑌰𑌦𑌾𑌨𑌾𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌾𑌯 𑌚𑌣𑍍𑌡𑌾𑌲𑌾𑌯𑍋𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌟𑌪𑍍𑌰𑌦𑌾𑌨𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌭𑍂𑌤𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌜𑍁𑌹𑍋𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌸𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌪𑌣𑌫𑌲𑌾𑌯 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌦𑍇𑌷 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌃) 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌏𑌷 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌶𑍍𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌯𑌥𑍇𑌹 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌧𑌿𑌤𑌾 𑌬𑌾𑌲𑌾 𑌮𑌾𑌤𑌰𑌂 𑌪𑌰𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇 । 𑌏𑌵𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌯𑌥𑌾 𑌬𑍁𑌭𑍁𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌾𑌃 𑌬𑌾𑌲𑌾𑌃 𑌕𑌦𑌾 𑌮𑌾𑌤𑌾𑌽𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌚𑍍𑌛𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌮𑌾𑌤𑌰𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌤 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇 𑌏𑌵𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌷𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑍋𑌽𑌯𑌂 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑌭𑍍𑌯𑌾𑌸𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌪𑌰𑌿𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌤𑌤𑍍𑌸𑌨𑍍𑌦𑌰𑍍𑌭𑌗𑌤𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌮𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌮𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌧𑍇𑌯𑌂 𑌸𑌮𑌨𑍍𑌵𑌯𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 — “𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌦𑍇𑌶𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌮𑌭𑌿𑌵𑌿𑌮𑌾𑌨𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌯𑌮𑌰𑍍𑌥𑍋 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑍇𑌤𑍁𑌂 𑌶𑌕𑍍𑌯𑌃 । “𑌅𑌯𑌮𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍋 𑌯𑍇𑌨𑍇𑌦𑌮𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌪𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌾𑌠𑌰𑌾𑌗𑍍𑌨𑌾𑌵𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍, “𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌾 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌂 𑌭𑍁𑌵𑌨𑌾𑌯 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌃 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌂 𑌕𑍇𑌤𑍁𑌮𑌹𑍍𑌨𑌾𑌮𑌕𑍃𑌣𑍍𑌵𑌨𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍, “𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍁𑌮𑌤𑍌 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮 𑌰𑌾𑌜𑌾 𑌹𑌿 𑌕𑌂 𑌭𑍁𑌵𑌨𑌾𑌨𑌾𑌮𑌭𑌿𑌶𑍍𑌰𑍀𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌯𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍, “𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵𑌾𑌗𑍍𑌨𑍌 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤𑌿, 𑌸 𑌏𑌷 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍋 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍁𑌦𑌯𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑍋 𑌨𑌾𑌯𑌮𑌰𑍍𑌥𑍋 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌣𑍇𑌤𑍁𑌂 𑌶𑌕𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 — “𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌃 𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌤𑍍” । 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌃 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 । 𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑍈𑌰𑍍𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍈𑌃 “𑌕𑍋 𑌨 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌕𑌿𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮, 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌭𑍂𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌨𑍍𑌨𑌮𑌤𑍍𑌤𑌿”, 𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑍇𑌷𑍀𑌕

த-ஞுஉ3த்3ளவெ்ராதம்ப்ரஉமெ்யெதெவம்ஹாஸ்யஸபெ-ுவாவ்3யா-நஃ ப்ரஉம்
யதீ’’ஐதி வாக்ரு்ஶ்ரு-ாதா3க்வப்ர ஹா3க்வப்ர ஹா3ப்ரா வதோஷெக்ஜாவாஸந
விஷயக்வஸவ-ுவாவப்ரஉாஹகக்வாஉியஶெஉ-ு வி-ுஶெஷ்ரஉாணக்வாஸ ।
“ஹ3ய-ுஉாணஉந-ாஉாநம்ஸ்ராஉிதி’’ । “க்ஷ்நிஉ-ு-ஞுஸ-ுாவக்ஷ-ாஷீ வஜ்ர ஸ-ஞு
ய-ுள ஷிஶெ்ரா்தெ்ர வாஷ்வ்ரதாஶ்வ வெஉாஃ । வாய-ாஃ ப்ராணொஹ ரூஉ
யம் விஶ்வஉஸ்ர வஹூ்ராம் வரூயிவீஹொ்ரஷ ஸவ-ுஹ-ஞுதாஞாாதெ்3’’தி
க்ஷுயவ-ூணாஉிஷ-ா வாஉாத்3ஸம்பம்யிதயா நிஉி-ுஷ்டம் ா-ஞுவஉஸ்ராம் வி
உ்ராயாம் தஉிஉஉிதி ஹ்3ய-ுஉாணம் ப்ரத்ரஹிஜ்ஞாயஉாநம் வெஶ்வாநாஸ்ர
வாஉாத்3ஷெவ்zந-ாஉாநம் ஜ்ஞாவகம் ஸ்ராஉித்ரய-ுஃ । க்ஷ்நிஹ உ்ர-ாஷொ
க்ஃ “க்ஸளவாஷெவஷாஷாzஷ்நி’’ஷித்ராஉிஶ்ரு-ாதெஃ । “ஶ்பூாஉிஹெ்ராzஞெஃ
ப்ரதிஷ்டா2நாச்ச ெநதிவெஞ தயா உ்ரஷ்ர-ாவஷெஶாஉஸம்ஹவாத்வ-ா-ா-
ஷஉஷீவெநஉயீயதெ’’ । க்ஷ்நிாஹஷெஸ்ர வெஶ்வாநாவிஉ்ராப்ரகாணெ
“ஸவஷொzக்நிவெ-ுஶ்வாநரொ யத்வ-ா-ா-ஷ’’ஐதி வெஶ்வாநாஶ்பூ
ஸஉாநாயிகாணாக்நிஶ்பூஶ்ரவணாக், க்ஷ்நித்ரயவாஷிக்வஉநப்ராணாஹ-ா
த்ராயாாக்வாஉவஜாாாஷ்நிஷ்ஹாச்ச, வாஜஸநெயகெ— “ஸயா ஹவெ
தஉெஉஷ்நிம் வெஶ்வாநாம் வ-ா-ா-ஷவியம் வ-ா-ா-ஷெzஞஃப்ரதிஷ்டிதம்
வெஷெ’’தி வ-ா-ா-ஷாஞஃப்ரதிஷ்டிதக்வஶ்ரவணாச்ச ஜாாணவஹவித-ா
உஹ-ுதீதி வெஞ । வாஉாத்3ஷிம்ஶாநாஉிஹ ஸெத்க்வநாஷ்நிஶ்பூஷிம்ஶாநாம்
தஉ3ீாக்வாஉாஷெத்3ாவாஸநவாதயாzவ்ர-ாவதெ்தஃ । தயா உ்ர
ஷ்ர-ாவஷெஶாக் । தயொவாஸநஷெஸ்ராவஉிஷ்டக்வாஉித்ரய-ுஃ । ஷெத்ர
ஷொக்ரஶாஷீாகக்வாஉீநாஞ வாஉாத்3யஉ-ுாணாம் ஜாம்ஷெ க்ஸம்ஹவாக்,
வாஜஸநெயகெ “ஸவஷொzக்நிவெ-ுஶ்வாநரொ யத்வ-ா-ா-ஷ’’ஐதி
வ-ா-ா-ஷஶ்பூஶ்ரவணாக், “ஹஶவாநிதி ஶ்பொzயம் தயா வ-ா-ா-ஷ
ஐத்ரஷீ । நிா-ாவாயீவ வெதெ-ுதெ வாஸ-ாஷெவெ ஸநாதந’’ஐதி நி
ா-ாவாயிக்வ-ா-ா-ஷக்வஸ்ராநத்ராஸம்ஹவாக், க்ஷெதெந ஜாாாஷ்ள
ஸவ-ுாத்3நாஸம்ஹவாக், நஜாாாஷ்நிஃ । “க்ஷதஷவ நஷெவதாஹ-ஞுதஞ’’
உெத்தொவ ஹொத-ாஷிஹ-ு-ஞுதத்ரதீயஷெவதாவிஶெஷொவாவீ ந
ப்ரஸக்திஷித்ரய-ுஃ । ஷவம் ஸ-ஞுத்ரகாாஃ க்ஷ்நித்ரயவாஷிக்வஉநாஉிஜாம்
ாாஷ்நிஉ்ரஉ்ரநந்ரயாவிஷம்ஷெஶஃ “ப்ராணஸ்த்யாzந-ாஶஉ’’உித்ரயிகா
ணொக்தந்ராயெந ஜாாாஷ்நிவிஷிஷ்டஃ வாஉாஷெத்3வெஹொவாஸ்ரஐதி
“தயா உ்ரஷ்ர-ாவஷெஶா’’உிதி ஸ-ஞுத்ரவம்பெந ஷிஷாஞஉாவிஷ்க்ர்த்ர
ஷிம்ஶாந்ரயாவிஷம் ஸாஹாவயதா ஷெஜிஉிநஃ க்ஷ்நிஶ்பூநிவ-ுாஹப்ரகா
ாம் உஶ-ுயதி— “ஷாக்ஷாஉவ்ரவிஷாயம் ஷெஜிநிஃ’’ । “ஶாஉ-ாவாஸ்வ’’
“ப்ராணொzஷ்3ஷி ப்ரஜ்ஞாதெ்3’’த்ராஉிஶ்பூவஉஷ்நிஶ்பூஸ்ராவ-ய-ுஸாந
ப்ரத்த்ரா நதஉ3ீாக்வாஉாத்3வாக்வஉாஶ்ரயணீய௰ க்ஷ்ரஞயதீத்ரஷ்நிஷிதி

[illegible]

𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌷𑌷𑍍𑌠𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 ॥

𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍁𑌰𑍍𑌹𑌾𑌰𑍁𑌣𑍇𑌯 𑌆𑌸 𑌤𑌂𑌹 𑌪𑌿𑌤𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍋 𑌵𑌸 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌨 𑌵𑍈 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌮𑌤𑍍𑌕𑍁𑌲𑍀𑌨𑍋𑌽𑌨𑌨𑍂

𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑌿𑌹 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌤𑌜𑍍𑌜𑌾𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑍇𑌸𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍇𑌕𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌤𑌾𑌨𑌵𑌰𑍋𑌧𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌯𑍋𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍁𑌪𑌾𑌦𑌤𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌤𑌦𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵𑍇𑌹𑌾𑌪𑌿 𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌨𑌨𑍍𑌇𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌸𑌮𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌇𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌯𑍋𑌰𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌮𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌰𑍁𑌦𑍍𑌧𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌤𑌾𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌤𑌥𑌾𑌽𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌨𑌾𑌮 । 𑌇𑌹 𑌤𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍀𑌪𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌨𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌾𑌵𑌧𑍇𑌨 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌸𑌙𑍍𑌗𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍇𑌶𑌨𑌾𑌵𑌿𑌧𑌿𑌵𑌤𑍍 𑌸𑌦𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇𑌣 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌦𑌿𑌪𑍍𑌰𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌚𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌸𑌙𑍍𑌗𑌿𑌕𑌾𑌨𑌵𑌧𑌿𑌃 𑌚𑌿𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍 𑌨𑍈𑌵𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑌿𑌦𑌮𑍇𑌨 "𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑍇 𑌵𑌷𑌟𑍍𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿𑌹𑍋𑌮𑌾𑌵𑍇"𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌤𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑌬𑌲𑍇𑌨 𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑍇𑌨, "𑌤𑌾𑌨𑍁𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍈𑌤𑍇 𑌵𑍈 𑌖𑌲𑍁 𑌯𑍂𑌯𑌂 𑌪𑍃𑌥𑌗𑌿𑌵𑍇𑌮𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌂𑌸𑍋𑌽𑌨𑍍𑌨𑌮𑌤𑍍𑌥𑍇"𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌹𑍍𑌰𑌸𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑍇𑌨, 𑌹𑌵𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑍇𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌬𑌹𑍁𑌵𑌿𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍇𑌨 𑌇𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌵𑍈𑌦𑍍𑌯𑌮𑌾𑌦𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 । 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯 । 𑌯𑌥𑌾 "𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌂 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑍇𑌤𑍍𑌯 𑌤𑍇𑌜𑌸𑌾" 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍋𑌃 "𑌯𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌕𑌾𑌮𑍋𑌽𑌹𑌵𑌤𑍀"𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌃, 𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌕𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌰𑍂𑌪𑌵𑌿𑌧𑌾𑌯𑌕𑌃, 𑌏𑌵𑌂 "𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌪𑍍𑌰"𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑍈𑌰𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌰𑌾𑌮𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌷𑌷𑍍𑌠𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌸𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌰𑍍𑌥𑌮𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌮𑌾𑌹— (𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍁𑌰𑍍𑌹𑌾𑌰𑍁𑌣𑍇𑌯 𑌆𑌸) 𑌹𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌆𑌰𑍁𑌣𑌪𑍌𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯𑍋𑌦𑍍𑌦𑌾𑌲𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍁𑌰𑍍𑌨𑌾𑌮 𑌬𑌭𑍂𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌂 𑌹 𑌪𑌿𑌤𑍋

च्य ब्रह्मबन्धुरिव भवतीति ॥ ॥ १ ॥
स ह द्वादशवर्ष उपेत्य चतुर्विंशतिवर्षः सर्वान्वेदानधीत्य महामना अनूचानमानी स्तब्ध एयाय तं ह पितोवाच ॥ ॥ २ ॥
श्वेतकेतो यन्नु सोम्येदं महामना अनूचानमानी स्तब्धोऽस्युत तमादेशमप्राक्ष्यः येनाश्रुतं श्रुतं भवत्यमतं मतमविज्ञातं विज्ञातमिति कथं नु भगवस्स आदेशो

वाच श्वेतकेतो वस ब्रह्मचर्यं न वै सोम्यास्मत्कुलीनोऽननूच्य ब्रह्मबन्धुरिव भवतीति ॥) उद्दालकः पिता तं द्वादशवर्षमुपनीतमनधीतिनं पुत्रं श्वेतकेतुं प्रति होवाच [illegible] । [illegible] । श्वेतकेतो [illegible] ब्रह्मचर्यं वस । अस्मत्कुलीनः कोऽप्यननूच्य अनधीत्य ब्रह्मबन्धुरिव न भवतीत्याचार्याः । यः स्वयमब्राह्मणः सन् ब्राह्मणान्बन्धून्व्यपदिशति स ब्रह्मबन्धुरित्युच्यते । अतः स्वयं गुणवत्त्वे पिता पु[illegible] [illegible] ॥ ॥ १ ॥

(स ह द्वादशवर्ष उपेत्य चतुर्विंशतिवर्षः सर्वान्वेदानधीत्य महामना अनूचानमानी स्तब्ध एयाय) सः श्वेतकेतुः द्वादशवर्षः [illegible] उपेत्य [illegible] द्वादशवर्षाणि [illegible] सर्वान्वेदानधीत्य महामनाः [illegible] अनूचानमानी [illegible] स्तब्धः [illegible] चतुर्विंशतिवर्षः सन् एयाय [illegible] । (तं ह पितोवाच) स्पष्टोऽर्थः ॥ ॥ २ ॥

उक्तिमेवाह— (श्वेतकेतो यन्नु सोम्येदं महामना अनूचानमान्यस्तब्धोऽसि) हे सौम्य ? महामना अनूचानमानी स्तब्धोऽसीति [illegible] । तत्र ब्रह्मज्ञानरहितानां [illegible] ब्रह्मज्ञा[illegible] [illegible] ब्रह्मणि जिज्ञासां सम्पादयितुं तदन[illegible] (उत तमादेशमप्राक्ष्यः येनाश्रुतं श्रुतं भवत्यमतं मतमविज्ञातं विज्ञातमिति ॥) अत्र [illegible] उत तमादेशमप्राक्ष्यः इत्यत्रादेशशब्देन [illegible] । अत्र [illegible] ।

‘‘ஊாநொ஁ாமெ்) கெவிஜாஹாஷிடுஶதி ஶாக தகொஷெஶவெ்யாக்ஷாு)ஐதி்)
தூாஜூ–ஞவடுஷூவெஷெஶம் வெ்யகடியதி ஷஜொ நவெ்ஶாஷூிம் வஜுகஃ ।
நொகதடுயடுஷூி கஂடுண்ருஹணி வஜூஹ ஷக்கதடூஶாஷூள நகஂடு
ஷூ்ரதகந்ஜடுாவஷெஶ தஜிஜஂத தகொஷெஶவாஶொவஷெஶூ்ு। கதூ
ஷூ்ஞஃ வெ்ஶாஷூிம் வதி ஜிஶி ஶஷாவாஜூவொ நொவஷெஶம் ஶா
ஷூா ஷொzதிவெ்ஷிஜொ நஹி வாஜஹவாவெகஷிதாயடுவெ்ஷம்ஹஃ ।
யாகூzஷாயாஶணொகூ்ா வஜுஹணிகாஶணொzவெ்ருதூ வெவக்ஷிககம்
ஶாவெ்ாகூம் காஶகாணாம் நந காஶணதயா கதடுஶி ஷ்ராஜிவகெஷ’’தி॥
ஞூஷெஶஶவெ்ஹவநொவஷெஶ்ரஂவ்ருதெ । வெ்கூதுயுஉவஷெஶஃ ।
வெ்தாயாயுஃ கஂடுகூம் ‘‘கதடுஶிவகாஶகெ ஷம்ஜ்ஞாயா’’திதி கதடுூ
வ்ருதிஶிகூகாஶகெ வஜுொவிஹிதகூாக, உவஷெஶ ஷெ்ஹூணஃ கஂடு
கொவவஷெதுஶு। வெ்ஶாஷெநத ஷூ்ஹூநகஂடு கவிதக கதடுூ : க
தடூவ்ருதிஶிகூகாஶகெஹி வஜுவெ்தயுவியிஃ । நாதூ கவெ்தயுஉவ
வஷ்ருதெ । ‘‘கிஹிகிவெ’’தி ஹணவெ்திஷெயாக ஞூஷெஶஶவூாஞவா
ஷிஜெஃ । நாவி வவாஷூவவெ்தயுஉவவஷ்ருதெ ஜிஶியாஷொாஶிஹ
வயகெவந ‘‘ஐஹவயாதூ’’ஐதுவவாஷஷஞதெூண கவெ்தயுவெ்ா
வெஹஹணாஹாவாக । கஷொ வஜுவெ்தயாஜவஷவாயஜொஷெஶஶவூஃ ।
ஷவ வெ்தயஃ கதடுயடுநஹிஹிதஜதி கஂடுாயடுககவெஷ்வ யாகூ
கூாக உவஷெஶ்ஜொவாஷெஶஶவூவாவ்ருதி । கஷெூாவ்ருதெ— வெ்கூ
தூயுஃ ஶாஷநம் வெ்ஷிஜிவெ்ாவயுாக, கநுயா ஷூாஶஷ்ரஹம்ஹாக,
‘‘ஞூஜூ–ஞவெடுா ஜிஶதிநியொகூ்வெ்யொஜநவநஃ உவவ–ஞவடுஷூ
நியொஜ்வெ்யொஜநவந’’ஐதிஹி ந்ராஷகாஶஃ । நியொகூஶி வெ்யொ
ஜநம் யஷ்ரு தஷ்ரூயுஷ்ரு வாவகஜதுயுஃ । ஷவஜேநூதூாவி । கிஞு
உவஷெஶ்ுகூம் ஶாகிகாஶாகிகயஜெடுஷெ்ஹூஹாஹாயுஷாயாஶணூ । வெ்
ஶாஷிதூகூஞ ஷெ்ஹூணொzஷாயாஶணம் ‘‘கஞஃவெ்விஷ ஶாஷூாஜ
நாநாம், வஷதஷ்ருவா கக்ஷூஶஷ்ரு வெ்ஶாஷநெ ஹாஜீடு’’தூ்ாஜிஹிநிடுஶ
வாயிகவெ்ஶாஷநஷ்ரு ஷெ்ஹூாஷாயாஶணகூஶ்வணாக । நிஶவாயி
கொவஷெஶ்ுகூம் ஷெ்ஹூணஐதுஷாயாஶண்ரிதிவெஞ । ஐஷவெ்ாஷூ்)
நிஷநிவாஶணதஷூாயநெஷ ஷாயாஶண்ராக । யஷ்ருவ்ருதிதஷவ
ஊஂவெநிவூதூ்ாஜிஷாக்ஷாஷவஷெஶ்ம் ஷ்ராக, தயாzவி ஷம்ஷாஶநி
வூதிவெ்ஹூதஷவாஷநாநாஂவஷெஶ்ுகூம் ஷாயாஶணூ । வெ்ஷ
வ்ஷெ்ாவஷெஶ்ுகூயெடுஷிஜூ । கத உவஷெஶ்ுகூகயநெ வெவ
யடுூஞு । நந ‘‘யெநாஶுுத’’திதூ்ாஜிநெகவாகூ்கூாக ஷூஜ்ஞாநெ
நாநூ்ஜ்ஞாநஹெதவாவிஶெஷிதஂவஷெஶ்ுகூவஷாயாஶணதிதிவெக ।
தயாzவி தாஷூஶஂவஷெஶ்ுகூம் வெ்திஜ்ஞாவாகெ்ந வெ்ஷவ்கொ

𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌤𑍍𑌵𑌨𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌕𑍍𑌷𑌯𑌨𑌾𑌦𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌶𑌾𑌸𑌿𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌪𑌾𑌪𑍀𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । “𑌯𑍇𑌨𑌾𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌶𑌾𑌸𑌿𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌪𑌿 𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍, 𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾𑌂𑌶𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌏𑌕𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌨𑍋𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌯𑌿𑌷𑌿𑌤𑌸𑌰𑍍𑌵𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑌾𑌕𑌾𑌰𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑌯𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌮𑍁𑌚𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌰𑌣𑍇𑌽𑌪𑍍𑌯𑍁𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌶𑍍𑌚 “𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑌃 𑌕𑌾𑌰𑌕𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿”𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌬𑍍𑌦𑌿𑌕𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌨 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍁𑌰𑌪𑌿 𑌕𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑍋𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌰𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌾𑌂𑌶𑌸𑌾𑌧𑌕𑌤𑌮𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌤𑌥𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗 𑌉𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । “𑌅𑌕𑌰𑍍𑌤𑍁𑌰𑍍” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌂 𑌕𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌨𑌾 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌨𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌉𑌪𑌦𑍇𑌶𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌞𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌶𑌾𑌸𑌨𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌮𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌅𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌶𑌾𑌸𑌨𑌮𑍇𑌵𑌾𑌦𑍇𑌶𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌭𑌿𑌧𑍇𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌵𑍀𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑍍𑌰𑍇𑌦𑌂 𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌤𑍇— 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍍𑌯𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌶𑌾𑌸𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌤𑌤𑍍 । “𑌶𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌧𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌨𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌧𑌾𑌤𑍁𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑍃𑌤𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍁𑌪𑌦𑍇𑌶𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌶𑌾𑌸𑌨𑌮𑍍 । “𑌉𑌪𑌦𑍇𑌶𑍋 𑌜𑌨𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌸𑌿𑌕𑍍𑌷𑌜𑌃, 𑌸𑌾𑌨𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍇𑌶𑍋𑌽𑌨𑍍𑌵𑌯𑌾” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌸𑌪𑍍𑌤𑍇𑌷𑍁 “𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁𑌚𑌾𑌰𑌣𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾” 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑍈𑌮𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇𑌃 । “𑌅𑌥𑌾𑌤𑍋𑌽𑌹𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌦𑍇𑌶” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍌 𑌆𑌦𑍇𑌶𑌃 𑌉𑌪𑌦𑍇𑌶 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 । “𑌇𑌦𑌂 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌵𑌾𑌯” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌇𑌦𑌮𑍁𑌪𑌶𑍀𑌤𑌿𑌜𑍍𑌞𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 । “𑌤𑌦𑍇𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌾𑌵𑌪𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍇𑌶𑌨𑌂 𑌶𑌾𑌸𑌨𑌮𑍍 । 𑌉𑌪𑌦𑍇𑌶𑌃 । 𑌤𑌦𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 “𑌅𑌨𑍍𑌯𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌸𑌮𑍍𑌬𑍋𑌧𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌬𑍃𑌹𑌣𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌾𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌧𑌾𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌧𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌭𑌿𑌧𑌾𑌨𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌨𑍁 𑌶𑌾𑌸𑌨𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌨 𑌶𑌾𑌸𑌨𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌕𑌿𑌂 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 । “𑌶𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑍁𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌸𑌨𑌏𑌵𑌾𑌨𑍁𑌶𑌾𑌸𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌕𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌧𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌯𑌾 𑌨𑌰𑍍𑌤𑌿𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌧𑌾𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌨𑍁 𑌕𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌾𑌧𑌾𑌨𑍍𑌯𑌂 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍 । 𑌤𑌥𑌾𑌸𑌤𑌿 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌧𑌾𑌨𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 “𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌨 𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑍋𑌪𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌰𑌿 𑌕𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑍋𑌪𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌃 । 𑌤𑌥𑌾𑌸𑌤𑌿 𑌰𑌾𑌜𑌨𑌿 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌾𑌰𑍋𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 ‘𑌸𑌾𑌧𑌕𑌤𑌮𑌂 𑌕𑌰𑌣𑌮𑍍’ 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌅𑌯𑌂 𑌕𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌕𑌾𑌰𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌸𑌾𑌧𑌕𑌤𑌮𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌨𑌾𑌮 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑍋𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 “𑌯𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍁𑌰𑌪𑌿 𑌕𑌾

णत्वविवक्षाव्यवहारः" विजातीयत्वात् । सत्कार्यवादनिरोधकारि
वचसः । नहि शब्दयोर्निष्कृष्यैकस्याः प्रकृतेः" इति तत्त्वतः
कारणत्वविवक्षाऽऽवश्यकत्वादित्यत्वात्, निरपेक्षायां सह
भावेन रक्षाकारणत्वानुसंधानं व्यवस्थितिविवक्षा कारणस्य त
त्त्वाभावसंभवेन जीवस्यैव रक्षकत्वोपपत्तिरिति तत्त्वका
रणत्वविरोधस्य, उभयत्र कारणत्वानुसंधाने "ब्रह्मदृष्टि
रुत्कर्षात्" इति न्यायविरोधस्य च प्रसक्तत्वादित्यत्वात् । "शक्तिवि
पर्यया" इति सूत्रे अज्ञःकारणस्य तत्त्वस्य तदोऽन्यत्वाश्रयणं
स्यादिति अज्ञःकारणानिरुक्तं कारणाश्रयत्वप्रसङ्गश्च स्यादिति
पर्यवसानत्वादित्यत्वाच्च । किञ्च व्यपदेशनतत्त्वैः कारणत्व
संभवे पारार्थ्यः व्यपदेशत्वस्यापि संभवात् तत्संभवो
क्तिरनर्थिका । किञ्च कारणत्वे विवक्षिते "कारणाधिकरणयो
श्च" इति पदेन ...

𑌸𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑌏𑌵 "𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌵𑍌𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌂 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌾𑌮𑍀"𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍌 𑌪𑍃𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍌𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌤𑍍𑌵𑌕𑌥𑌨𑌂 𑌚 । 𑌯𑌤𑍍𑌤𑍂𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌿𑌤𑌸𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍇𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨, 𑌏𑌕𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌶𑌾𑌖𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑍇𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍃𑌥𑌗𑍍𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌵𑌤𑍍𑌤𑍇𑌨 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍋𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑍋𑌽𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑍇𑌤𑍇— "𑌅𑌶𑍇𑌷𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 𑌅𑌶𑍇𑌷𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌨𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌯𑍋𑌃 "𑌨 𑌪𑌾𑌯𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌨𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾"𑌵𑌿𑌤𑌿 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌨𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑍍𑌯𑌯𑍋𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦𑌾𑌭𑍍𑌯𑍁𑌪𑌗𑌮𑌾𑌤𑍍, 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌗𑍁𑌣𑌯𑍋𑌰𑌿𑌵 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌵𑌨𑌸𑍍𑌪𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌰𑌿𑌵 𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌪𑌰𑌿𑌵𑍍𑌰𑌾𑌜𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌰𑌿𑌵 𑌕𑍍𑌵𑌚𑌿𑌦𑍇𑌕𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌾𑌦𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌆𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌯𑌥𑌾 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨𑌿𑌯𑌮𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑌿𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤 𑌆𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌭𑌾𑌵𑌿𑌷𑌯𑌶𑍍𑌚 । 𑌅𑌤𑌏𑌵 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑍍𑌯𑌯𑍋𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦𑍋 𑌵𑌰𑍍𑌣𑌿𑌤𑌃 "𑌆𑌦𑍍𑌯𑍋 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌤𑍍 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌯𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌵𑌾𑌨𑍍" 𑌇𑌤𑌿 । "𑌅𑌶𑍍𑌵𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌮𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑌨𑌾𑌨𑌾"𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍌 𑌤𑌥𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑍇𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌯𑌮𑌨𑌾𑌪𑌾𑌦𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌪𑌾𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑍇 𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑌾𑌸𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌿𑌨𑌾 𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌤𑌾𑌵𑌶𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌿𑌨𑌾 𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌕𑌲𑌕𑌾𑌰𑌕𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾 𑌸𑍈𑌵 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌪𑍃𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌦𑍍𑌧𑍃𑌗𑍍𑌰𑍂𑌪𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌅𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌿

[illegible]

[illegible]

ஸவதீத்யத்ர "கஷ்ணந ஸமவேவிஜ்ஞாநே ஸவஹுதிஷம் விஜ்ஞாதம்ஸவதி, ஸுதநி வஷ்ஸேஷ்வேஷ்ட ஸ்ருதே தேத விஜ்ஞாதே உஷம்ஸவஹும் விதிதம் ஸவதீ"தி தேம்வகவ்யூஹஹாரணஹவாகஸ்ரநஸாரேண யேநஸ்ருதே ந தேதேந விஜ்ஞாதேநாஸ்ருதததேதவிஜ்ஞாதம் ஸ்ருதம் தேதம் விஜ்ஞாதம் ஸவதீ"தி வாக்யவயஹுவஸிதொரயஹு: । வ்யூஹஸ்ஸமஸ்ஸ்வஸ்தாநோத்ஸ்ய ஸ்ருதஸ்ருதகவாவாஹகவாஹாவாக் । அத்ராஸ்ருதாதேதாதிஸவ்யநாம் "உஹவஸஹும்விதிதம்ஸவதீ"தி ஸ்ருதஞ்ஞாநஸாராத்வஹுாயஹுக்கம் உ்யஷ்டவ்ய । ததஸ்ய யேநஸ்ருதேந ஸவஹும் ஸ்ருதம்ஸவதீத்யயஹு: । தநஸ்ராஸ்ருதம் ஸ்ருதம்ஸவதீத்யஸ்ருதஸ்ய ஸ்ருதகவ்ய திவாதநம் கஹுக்தி நாகாபநாவகாஸ: । யதா கவஸ்ஸாவிஸிஷ்டயா கஸ்ருதம் ஸ்வ ராஷிவேண ஸ்ருதம்ஸவதீத்யயஹு: । அத்ர விஜ்ஞாநஸப்தோ நிதிஸ்யாவ நவாஸ: । ஸ்ருதவேஷ்டெவ்ய நிதிஸ்யாவிதவ்யஇதி க்ரவேத்யவி ஜ்ஞாநாதிதி உ்யஷ்டவ்ய । அத்ர யேநாஸ்ருதம் ஸ்ருதமிதிநேந கிதேவாதநதிதி வ்யஷ்டம்ஸவதி । வ்யாவிதவ்யகாயஹுகேநாதேஸமவே நவாத்ஸ்ஸேவம் வ்யஷ்டம்ஸவதி । ததஸ்யாத்ஸ்ஸேதஸேவாதநம்கிதி வ்யஸ்ய ஸமிதாயஹு: । அதவவ ஸ்ரீவிஷ்ணுவாராணே— "யநயஸ்ஜ ஜஹ்ஸவ்யஹந்ததேஸ்தவராவா"திதி உவாதநஜ வ்யஷ்டவ்ய । அத ஏவ "ஸநஸேஹாவ்யோஸேஹோஸவஹு: வ்யஜாஸ்தாயதநாஸ்ஸவ்ய ஷா"இதி வ்யதிவதெ ஸதாயதநாஇதி ஸதக்ஷ்த்கம், ஸநஸேஹாஸ் வ்யதிஷாஇதி ஸதஉவாதநகஜ வ்யதிவாதத்ஜஇதி உ்யஷ்டவ்ய । அதவவ "கயாஷேரஸமுகாராஷேஸ:, கயாதஸ்த்ராஷேஸ:, கயாதஸ ஷேஸநேதிநேதி, ஸுதிதேவ்யவ்யஷேதத்யாஷேஸ:, உஸயதிவிஷ்டம்ஸவ த்யஸ்யாஸ்ஜாயிஷேவதஜே"த்யாதாவிவாஷேஸஸ்ஸவ்ய உவஷேஸாயஹு கவஹேவாஸ்த நவ்யஸாஸநாயஹுகஜிதி ஸங்கா வராக்யதா । அதோ ஜஹவாதநஸமிதம் ஜஹதாதாநம் கிம்வ்யஷ்டவாநவீத்யயஹு: । அத்ர ஜ்ஞாதவாநவீத்யநஜ்ஞா வ்யஷ்டவாநவீத்யந்கவத: "தஹிவ்யணீவா தேந வஷிவ்ஸ்ருநவேஸவயா । உவஷேகவ்ஜி தே ஜ்ஞாநம் ஜ்ஞாநிநஸ்த்வஸிஹுந"இதத்யக்ஷீதா வ்யணிவாதாதிவ்யஸஜாவாயெஹுாவஷேஸ ஸந்வவேஸாஸ்யஹு: । நத வ்யகாராதஜேரேணாவி ஜ்ஞாதம் ஸக்ய இதத்யஹிவ்யாபத: । அந்யஜ்ஞாநேநாந்யஜ்ஞாநாஸம்ஸவாக் ஏகவிஜ்ஞாநேந ஸவஹுவிஜ்ஞாநாஸம்ஸவ தோநஸ்ஸேதயதி— (கயஸஹஸவஸ்ஸஷேஸா ஸவதீதி ॥) ஹேஸமவ: ஸ்ரவ்யஸஷேஸ: கயம்ஸவேதித்யயஹு: ॥ ௧ ॥

𑌯𑌥𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍈𑌕𑍇𑌨 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌪𑌿𑌣𑍍𑌡𑍇𑌨 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌮𑍃𑌨𑍍𑌮𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍

𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌯𑍋𑌰𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍇𑌣 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌮𑌾𑌹 — (𑌯𑌥𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍈𑌕𑍇𑌨 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌪𑌿𑌣𑍍𑌡𑍇𑌨 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌮𑍃𑌨𑍍𑌮𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍) 𑌯𑌥𑌾 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌭𑍂𑌤𑍇 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌪𑌿𑌣𑍍𑌡𑍇 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍇 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌘𑌟𑌶𑌰𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑍈𑌯𑌾𑌯𑌿𑌕𑌰𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌏𑌕𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌘𑌟𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌪𑌿𑌣𑍍𑌡𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌿𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌯𑍋𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦𑌾𑌤𑍍 𑌨 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌪𑌿𑌣𑍍𑌡𑍇 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑍃𑌣𑍍𑌮𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 [illegible] 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌵𑌾𑌚𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌂 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍) 𑌘𑌟𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍋 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌘𑌟𑌶𑌰𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌶𑍍𑌚, 𑌆𑌰𑌭𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌆𑌲𑌭𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌸𑍃𑌜𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌣𑌮𑍍 । 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌲𑍍𑌯𑍁𑌟𑍍 । 𑌤𑌥𑍈𑌵 𑌮𑍃𑌦𑍍𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌘𑌟𑌶𑌰𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍋 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌘𑌟𑌶𑌰𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌶𑍍𑌚 𑌸𑍃𑌜𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌆𑌰𑌮𑍍𑌭𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 [illegible]𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌨𑌪𑍁𑌂𑌸𑌕𑍈𑌕𑌶𑍇𑌷𑌵𑌦𑍍𑌭𑌾𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌵𑌾 𑌆𑌰𑌮𑍍𑌭𑌣𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌨𑌪𑍁𑌂𑌸𑌕𑍈𑌕𑌵𑌚𑌨𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌃 । 𑌮𑍃𑌦𑍍𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑍇 𑌕𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌾𑌯 𑌸𑍃𑌜𑍍𑌯𑍇𑌤𑍇 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — (𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾 । 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌶𑌬𑍍𑌦𑌶𑍍𑌚 𑌜𑌹𑌲𑍍𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌯𑌾 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰𑌪𑌰𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌘𑌟𑌕𑍁𑌮𑍍𑌭𑌾𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰𑌾𑌯 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌪𑌿𑌣𑍍𑌡𑍇𑌨 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌸𑍃𑌜𑍍𑌯𑍇𑌤𑍇 । 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌪𑌿𑌣𑍍𑌡 𑌏𑌵 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌭𑌾𑌗𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌪𑌿𑌣𑍍𑌡𑌮𑍃𑌣𑍍𑌮𑌯𑌾𑌭𑍇𑌦𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌂 𑌵𑌾𑌚𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾𑌵𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣𑌾𑌪𑌿 𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌨 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌸𑍃𑌜𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌤𑌥𑌾𑌽𑌪𑌿 𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌭𑍇𑌦𑌾𑌦𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌯𑍋𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾𑌵𑍍𑌯𑍁𑌦𑌾𑌸𑌾𑌯 𑌨𑌾𑌮𑌾𑌪𑌿 𑌮𑍃𑌦𑍍𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌸𑍃𑌜𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌣𑌯𑍋𑌰𑍇𑌕𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌮𑌾𑌹 — (𑌮𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍) 𑌮𑍃𑌣𑍍𑌮𑌯𑌂 𑌘𑌟𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌨𑍍𑌨𑌂, 𑌨 𑌤𑌤𑍋 𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌮𑍃𑌣𑍍𑌮𑌯𑌂 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑌾𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌣𑌿𑌕𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌯𑍋𑌰𑌭𑍇𑌦𑌾𑌤𑍍 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑍇 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍇 𑌉𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌤𑌾 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌤𑍍𑌤𑍁 “𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌵𑌾𑌚𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌣𑌂 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌲𑌮𑍍𑌬𑌨𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌮𑍍 । 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌂 [illegible] । 𑌨𑌾𑌮𑍈𑌵 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌂 𑌨 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌨𑌾𑌮 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍”𑌇𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍𑌪𑌰𑍈𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌤𑌦𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌵𑌾𑌚𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌲𑌮𑍍𑌬𑌨𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑍇 𑌵𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌰𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌲𑌮𑍍𑌬𑌨𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌕𑌥𑌨𑍇 𑌵𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌪𑌾𑌦𑌨𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌰

ஸ்யாத்வாசாரம்பணம்விகாரோ நாமதேயம்ம்ருத்திகேத்யேவஸத்யம் ॥ ௪ ॥
யதா ஸோம்யைகேந லோஹமணிநா ஸர்வம் லோஹமயம் விஜ்ஞாதம்ஸ்யாத்வாசாரம்பணம் விகாரோ நாமதேயம் லோஹமித்யேவ ஸத்யம் ॥ ௫ ॥

த்வம் । ம்ருத்திகாஸத்யத்வோத்தரவிவக்ஷாயாமிதிஶப்தோ'யமுக்தஃ । உக்தமாஹியாந்நேக்தே: "வாசாரம்பணமிதி த்ருதீயார்த்தே த்விதீயேத்யத்யந்தக்லிஷ்டம் । வாசா நாமத்த்வேந நாமதேயமிதீதஸ்ய நிரஸ்யதே" இதி । கிஞ்ச வாஸோ தே— "யேநாஶ்ருதம் ஶ்ருதம் பவதீ"தி ஸர்வஸாதாரண்ய விஜ்ஞாநம் ப்ரதிஜ்ஞாயதே । ஶக்திதத்த்வே ஜ்ஞாதே தத்ஸ்வரூபதாபந்நரூப்யஸ்வரூபத்வாத் ரஜதஸ்ய ஜ்ஞாதத்வாபத்தேந ப்ரஹ்மணி ஜ்ஞாதே தத்ஸ்வரூபவிஷயஸ்ய நிரூபத்வாத் ஜ்ஞாதத்வாஸம்பவாத் । நநு ஶுக்தௌ ஜ்ஞாதாயாம் ரஜதஸ்ய தத்த்வம் ஜ்ஞாதமேவ । ஶுக்திவ்யதிரிக்ததத்த்வஸ்யாபாவாத் । ஏவம் ப்ரஹ்மணி ஜ்ஞாதே விஶ்வஸ்ய தத்த்வம் ஜ்ஞாதமேவேதி சேத் । வஸ்துதோ ஶுக்தேஃ ரஜதத்தத்த்வவ்யதிரேகாபாவாத் । நஹி ஶுக்தௌ ஜ்ஞாதாயாம் ரஜதத்த்வம் ஜ்ஞாதமிதி வ்யவஹாரோ த்ருஷ்டசரஃ ப்ராமாணிகாநாம் । நநு ஸர்வம் ம்ருண்மயம் விஜ்ஞாதம் ஸ்யாதித்யத்ர விகாரஸ்யைவாப்யவஹார்யத்வேந ஸ்ம்ருதத்வாத் அவஸ்தாவதோ த்ரவ்யஸ்ய ப்ரதிதோ விகாரத்வாபிதாநாத் । நது ஸம்ஸ்தாநாத்ம்ருதோ(?) த்ரவ்யஸ்யாப்ரதிதோ விகாரஃ, தஸ்ய ம்ருத்திகாயாம் ஜ்ஞாதாயாம் ஜ்ஞாநேந தஜ்ஜ்ஞாநேந ஜ்ஞாதத்வாஸம்பவாத் । தத்தத்ர உபாதாநே வாசாரம்பணம் விகாரோ நாமதேயமிதி விகாரஶப்தேநாவஸ்தாவத்த்ரவ்யலக்ஷணஸ்ய விகாரஸ்யாபிதாநேऽபிதம், தத்வஸ்தாலக்ஷண விகாரஸ்யேதி சேத், ஸத்யம் தஸ்யைவாபிதாநேऽபிதம் । ததாऽபி ம்ருத்பூர்வ்யேண ஸம்ஸ்தாநாதிலக்ஷணஸ்யாவஸ்தாவதோ த்ரவ்யஸ்ய ஸம்பாவ்யஸம்பவாத் । நஹ்யவஸ்தாவத்த்வேநா ஸ்வரூபம் ஶக்யஃ । அதோ ம்ருண்மயமிதி விகாரவாசிப்ரத்யயேநாவஸ்தாவதோ'பிதாநேऽபி ததுபாதாநே வாசாரம்பணம் விகாரோ நாமதேயமிதி விகாரஶப்தேநாவஸ்தாயா ஏவ க்ரஹணமுசிதம் । யதா ம்ருத்திகேத்யேவ ஸத்யமிதி த்ருதீயவிஶேஷ்யாகாங்க்ஷாயாம் ஸத்யமிதி தவ ஸம்ஸத்வம் ப்ராப்தம் ஸர்வாவஸ்தாவத்த்வம் ம்ருண்மயமிதி த்ருதீயவிஶேஷ்யதயாऽநுஷஜ்யதே । ததஶ்ச ஸர்வம் ம்ருண்மயம் ம்ருத்திகேத்யேவ ஸத்யமிதி த்ருதீய ஸர்வாவஸ்தாவத்த்வே விகாரவாசிநா ப்ரத்யயேநாபிஹிதஸ்ய தஸ்ய விஜ்ஞாநமுக்தமிதிதவ்யம் ॥ ௪ ॥
(யதா ஸோம்யைகேந லோஹமணிநா ஸர்வம் லோஹமயம் விஜ்ஞாதம் ஸ்யாதித்யாதி ।) லோஹமணிஃ ஸுவர்ணபிண்டவிஶேஷஃ । ஶிஷ்டம் பூர்வவத் ॥
॥ ௬ ॥

यथा सोम्यैकेन नखनिकृन्तनेन सर्वं कार्ष्णायसं विज्ञातꣴस्याद्वाचारम्भणं विकारो नामधेयं कृष्णायसमित्येव सत्यमेवꣳसोम्य स आदेशो भवतीति ॥ ॥ ६ ॥

न वै नूनं भगवन्तस्त एतदवेदिषुर्यद्ध्येतदवेदिष्यन्कथं मे नावक्ष्यन्निति भगवाꣳस्त्वेव मे तद्ब्रवीत्विति तथा सोम्येति होवाच ॥ ॥ ७ ॥

इति षष्ठप्रपाठके प्रथमः खण्डः ॥

सदेव सोम्येदमग्र आसीदेकमेवाद्वितीयं तद्धैक आहु-

(यथा सोम्यैकेन नखनिकृन्तनेन सर्वं कार्ष्णायसं विज्ञातꣴस्यादित्यादि ॥) नखनिकृन्तनशब्देन कार्ष्णायसविकारो लक्ष्यते । शिष्टं पूर्ववत् । (एवꣳसोम्य स आदेशो भवतीति ॥) आदेशशब्दोदितार्थोऽत्र द्रष्टव्यः ॥ ६ ॥

एवमुक्तः श्वेतकेतुराह — (न वै नूनं भगवन्तस्त एतदवेदिषुर्यद्ध्येतदवेदिष्यन्कथं मे नावक्ष्यन्निति भगवाꣳस्त्वेव मे तद्ब्रवीत्विति ॥) भगवन्तः पूजावन्तो मे गुरवः [illegible] ॥ ७ ॥

इति षष्ठप्रपाठके प्रथमखण्डभाष्यम् ॥

[illegible]

𑌨𑌮𑌵𑌶𑍍𑌯𑌮𑌵𑌯𑌤𑌿 । "𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌸𑍃𑌜𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑍇𑌽𑌪𑌿" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍌 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍍𑌯𑌵𑌾𑌚𑌿𑌨𑌶𑍍𑌚 𑌸𑍃𑌜𑍍𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌕𑍃𑌤𑌿𑌷𑍁 𑌪𑍃𑌥𑌗𑍍𑌜𑌨𑍍𑌯𑌵𑌾𑌚𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌚 𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌦𑍇𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌨𑍈𑌯𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌭𑌿𑌮𑌤𑌮𑌤𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑍍𑌭𑌾𑌵𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌸𑌦𑍇𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌨𑍈𑌯𑌾𑌯𑌿𑌕𑌮𑌤𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 "𑌤𑌦𑍈𑌕𑍍𑌷𑌤 𑌬𑌹𑍁 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌯𑍇𑌯" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌙𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌨𑍁𑌵𑌾𑌦𑌿𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑌰𑍂𑌪𑍋𑌽𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌤𑍋𑌽𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌏𑌕𑌮𑍇𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 "𑌬𑌹𑍁 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌬𑌹𑍁𑌭𑌵𑌨𑌸𑌙𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑍇𑌨 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌬𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌤𑌾 । "𑌤𑌦𑍈𑌕𑍍𑌷𑌤, 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌸𑍃𑌜𑌤" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑌹𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌙𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑌦𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌨𑌿𑌷𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌦𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌪𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌅𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌮𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌇𑌦𑌂 𑌬𑌹𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌂 𑌵𑌿𑌭𑌕𑍍𑌤𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌤𑌯𑌾 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌜𑌗𑌤𑍍 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍 𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌶𑍂𑌨𑍍𑌯𑌂 𑌅𑌵𑌿𑌭𑌕𑍍𑌤𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌤𑌯𑌾 𑌏𑌕𑌂 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵𑌾𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍀𑌦𑌾𑌨𑍀𑌮𑌪𑌿 𑌜𑌗𑌦𑍇𑌵, 𑌤𑌥𑌾𑌽𑌪𑍍𑌯𑌵𑌿𑌭𑌕𑍍𑌤𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌯𑌾 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑍇𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌅𑌗𑍍𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌨𑍍𑌵𑌯𑌃 । 𑌨 𑌚 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌕𑌾𑌲𑍀𑌨𑌜𑍀𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌲𑍀𑌨𑌜𑌗𑌤𑌿 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌜𑌗𑌤𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌤𑌾𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌾𑌭𑌾𑌵𑍇𑌨𑌾𑌸𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌵𑌾𑌦𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌨𑍈𑌯𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌭𑌿𑌮𑌤𑌾𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌏𑌕𑌮𑍇𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌮𑌧𑍍𑌯𑌮𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌃 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌕𑌮𑌧𑍍𑌯𑌮𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌦𑍇𑌵𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍇𑌦𑌮𑌗𑍍𑌰 𑌆𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌾𑌨𑍍𑌵𑌯𑍇𑌨, "𑌤𑌦𑍈𑌕𑍍𑌷𑌤 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑌿" 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍𑌸𑌰𑍇𑌣𑍈𑌵 𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌇𑌦𑌂𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌦𑌿𑌤𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌜𑌗𑌤𑍍 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑍇𑌕𑌮𑍇𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌂 𑌸𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌤𑍍 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌅𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌅𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌾𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌕𑌾𑌲𑌂 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑍇𑌨 𑌜𑌗𑌤𑍋 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌮𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍇𑌃 । 𑌬𑌹𑍁𑌸𑌾𑌰𑌾𑌵𑌾𑌚𑌕𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍 𑌅𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌮𑍇𑌕𑌮𑍇𑌵𑌾𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌬𑌹𑍁𑌸𑌾𑌰𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌮𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌾𑌦𑌨𑍁𑌪𑌪𑌨𑍍𑌨𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌨 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌮𑌸𑍍𑌯 । 𑌨 𑌚 "𑌨𑍇𑌹 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌰𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍍𑌵𑌤𑌾𑌵𑌦𑌨𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌭𑌵𑌿𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 । "𑌨𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌪𑍁𑌰𑍋𑌵𑌸𑍍𑌥" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌤

ரவஸெஷெவெஷ உரு க்ஷுஸீஷெகஷெவா தீயம் தஸ்மாதுஸ தஜ்ஜாயத ॥௧॥
௨ தஸ்ய வெ ...ஸொ ஸி ஷெ வெ ஷஸ்யா தி ஷொ வா வ கஷ உவஸ தஸ்

ஸ்ருஷ்டஸ்ய ப்ரஹ்மத நா நாத்வநிஷேதபரதயா ...

ப்ராதஸ்வாஸ் । நமநித்யஸ்வெ ஸிய்யாஸ்ய । "ஸநித்யஸ்ய யதிரூணஃ ...

[illegible]

॥ ௧ ॥

[illegible]

ஜாயெதெதி ஸஜ்ஞவஸொஜெ்ஷஉகீருஷஸீஜெகஜெவாஷிதீயமு ॥ உ ॥

தஜெதெக்ஷத்வஹாஸ்யாம்வ ஜாயெயெதி தஜெத்ஜொzஸஜத

தஜெத்ஜஜெணக்ஷத பஹாஸ்யாம்வ ஜாயெயெதி தஉவொzஸஜத

தஷாஉருத்ரஷவநஜெமாவதி ஜெஷஉஜெதவா வாராஷஜெஷ்ஜஸஹணவ

தஉஷ்யாவொ ஜாயஜெ ॥ ॥ ௩ ॥

தாகூஷணெக்ஷஜெபஹஸ்யாஉவ ஜாயெஉஹீதி தாசஹஸஜஜெ

நாவவதீ: । நாவீஉம்ஜெஜெந உஉம்ஜஜிதஜஹ்ஷரீாகஜஹஜதி வாஉநம் ஸாஹவதி, சஜதஜெஉாஜெவஜதி உஉஉஜிஜஜாநாம் ஜஹ வயஜெவதஷாபசக்ஷாஸம்ஹவாஜிதிஜெச, சஸ்யாஜம்கயாஃ வஜிஹா ஜொ உணகவகாஜிகாயாஜெவ வவஹிதஃ । சத்ராஜிவ ஷாவஸஜெ கஜிஷ்யாஉஃ । தஜெத்ரவாநஸஜாத்யஃ ॥ ॥ உ ॥

(தஜெஉக்ஷதஜஹாஸ்யாம் வஜாயெயெதி தஜெத்ஜொzஸஜத) தச வண சதவஹஉவாவம் வாம்ஜஹ விஜிதாநதஜிஉஜிநீஜவஜஷி ஜஹஜஜ்ஜெவணஹஜெவ பஹாஸ்யாம் தஉயம் தெஜெஜொவணஜிஸஷி ஜஜெவண வகஜெஷஜண ஜாயெயெதி ஸம்கஷ ஜெதஜஷஸஜெஜத யஃ । (தஜெத்ஜஜெணக்ஷதஜஹாஸ்யாம் வஜாயெயெதி தஉவொzஸஜத) சத்ரஜெவ சநஸ ஜெதஜகூஜெஉசஜிதஜகூஜஸம்ஹவாஜெதஜகூஜிஜஜா ஷவரீகவஉத்ஷவரா உஷவரா: । ஹஹவதா ஹாஷ்யக்ருதா— "மண ணஜெஜணாதஜஜா" ஜிதிஸஜெதெ "தெஜஃவஹதயொzவி ஜஜாஃ வாஉதநவணவாவகாஃ । "தஜெத்ஜஜெணக்ஷத, தாகூவஜெணக்ஷஜெ"தி உவ்யணஜெவக்ஷணவஜெஉஹ"இதிஹாஷிதமு । தயா "தஉஷிஷ்யாநாஜெ வதத ததம்ஹாக"இதிஸஜெதெ "தஜெத்ஜஜெணக்ஷத, காகூவஜெணக்ஷ ஜெ"தி ஜஜெயஉணீக்ஷணம் தஷரீகஸ வாஜெஷவஜஹண உவவஉதஉதிஹாஷிதமு । ஸஜ்ஞாஉஜெதிகளவயிகாஜெ "தஜெத்ஜ வெணக்ஷஜெத"தி தெஜஜரீகம் வாம்ஜெஜெஹஉாஹியீயத உதிவ ஹாஷி தமு । நவ தஜெத்ஜஜெணக்ஷதெதத்ர தெஜஜஜஸ தெஜஜரீகஜஹ வாஜெவ "தஜெத்ஜொzஸஜஜெத"திவாகெzவி தெஜஜஜஸ ஜஹ வாகஜஸயாச । நஜெஷ்டாவதீஃ । வஹணஸஜஜகூவாஹாவாஜிதிஜெவண । தெஜஜரீகவஹணஃ காயஜெகெநஸஜஜ்ஜெவ ஜொஷாஹாவாச । தெஜஜெவா ஜஉஜெஹதஜெவ உவவத்ரிஉஜயதி— (தஷாஉருத்ர ஷவந ஜொஜிதி ஜெஷஉதெவா வாராஷஜெஷ்ஜஸஹணவ தஉஷ்யாவொ ஜாயஜெ) யதஷவநஜெஜெகாஜெவ வாராஷஜெஜாவதீ ஸஜெவஜெத ஜெஷஉஜெத வஜிஉஜெதவா தச தஉா தெஜஸவணவாஜெவொzயிஜாயஜெஉதயஃ ॥ ௩ ॥

(தாகூவஜெணக்ஷஜெபஹஸ்யாஉவ ஜாயெஉஹீதி தாசஹஸஜஜெ)

तस्माद्यत्र क्वच वर्षति तदेव भूयिष्ठमन्नं भवत्यद्भ्य एव

अत्रान्नशब्देन महाभूताधिकारात् पृथिव्युच्यते। सूत्रितञ्च "पृथिवी, अधिकाररूपशब्दान्तरेभ्यः" इति। अधिकारः महाभूताधिकारः। रूपं "यत्कृष्णं तदन्नस्य" इति। तैत्तिरीयके — "अद्भ्यः पृथिवी" इति शब्दान्तरात्। अतश्च सूत्रेणान्यत्र व्याकृतम्। अवान्तरोक्तेषु युक्तिमाह — (तस्माद्यत्र क्वच वर्षतीत्यादि।) (तदेव भूयिष्ठमन्नं भवति) तदेव तत्रैवेत्यर्थः। (अद्भ्य एव तदध्यन्नाद्यं जायते) तत् तस्मात् पृथिव्याः कठिनस्वभावत्वव्रीहियवादिलक्षणस्यान्नस्य पृथिव्याः सहपठनात् एव मेघेभ्यः अन्नाद्यं अन्नप्रकृतिः पृथिवीरूपावस्थान्तरापि अद्भ्य एवाधिजायत इत्यर्थः। अत एवान्नादिवाक्यविषयकमधिकरणं विवृतं द्वितीयाध्याये — छान्दोग्ये "तत्तेजोऽसृजत" इति तेजस्समष्ट्यादिसृष्टिमात्राभिधानात्, आकाशवाय्वोरश्रुतेः आकाशो नोत्पद्यत इति "न वियदश्रुतेः" इति सूत्रेण पूर्वपक्षे प्राप्ते उच्यते — "अस्ति तु"। आकाशस्याप्युत्पत्तिरस्त्येव। तैत्तिरीयके — "आत्मन आकाशस्सम्भूतः" इत्युत्पत्तेः श्रवणात्। पुनश्चोदयति — "गौण्यसम्भवात्"। "आत्मन आकाशस्सम्भूतः" इति उत्पत्तिश्रुतिर्गौणी निरवयवाकाशोत्पत्तेः छान्दोग्याश्रुतायाः प्रतिपादनासम्भवात्, "वायुश्चान्तरिक्षं चैतदमृतम्" इति आकाशस्यामृतत्वश्रवणाच्चेत्यर्थः। ननु "आत्मन आकाशस्सम्भूतः" इत्यत्राकाशे सम्भूतशब्दस्य गौणत्वे "आकाशाद्वायुः वायोरग्निः" इत्यादौ श्रुतस्य सम्भूतशब्दस्यापि गौणत्वं स्यादिति तत्राह — "स्याच्चैकस्य ब्रह्मशब्दवत्"। अतश्चैकस्य सम्भूतशब्दस्याकाशे गौणत्वं, "वायोरग्निः" इत्यादावनुषक्तस्य सम्भूतशब्दस्य मुख्यत्वं सम्भवति। यथा मुण्डके — "तस्मादेतद्ब्रह्म नामरूपमन्नं च जायते" इति प्रयोगे गौणतया प्रयुक्तस्य ब्रह्मशब्दस्य तस्मिन्नेव वाक्ये "तपसा चीयते ब्रह्म" इति ब्रह्मणि मुख्यतया प्रयोगदर्शनात्। परिहरति — "प्रतिज्ञाऽहानिरव्यतिरेकात्"। आकाशस्यापि ब्रह्मोपादेयतया ब्रह्माव्यतिरेके सत्येव एकविज्ञानेन सर्वविज्ञानप्रतिज्ञायाः अहानिः भवति। ब्रह्मकार्यस्यापि वस्त्वन्तरत्वे एकविज्ञानेन सर्वविज्ञानप्रतिज्ञा हीयेतेत्यर्थः। "शब्देभ्यः"। "सदेव सोम्येदमग्र आसीदेकमेवाद्वितीयम्, अत

ஸ்தைர்யம் ஜாயதே ॥ ௭ ॥

இதி ஷஷ்ட்யம்ஶே த்ருதீய: ஸம்ஶ: ॥

தேஷாம் ஸர்வேஷாம் ஸம்ஸ்தாநாம் ஶ்ரேஷ்ட பீஜாநி ஸர்வ
ஶ்ரேஷ்டம் ஜீவநஸ்தித்ஜ்ஜிதி ॥ ॥ க ॥

ஸ்தாவ்ருத்திஸ்ஸம்ஸ்க்ருதி ... ஸர்வஸம்ஸ்ரவா ...
[illegible]

இதி ஷஷ்ட்யம்ஶே த்ருதீய ஸம்ஶஃ ஸமாப்த: ॥

ஸம்ஸ்ருஷ்டாநி ... தேஷாம் ஸர்வேஷாம் ஸம்ஸ்தாநாம் ஶ்ரேஷ்டபீஜாநி ஸர்வ
ஶ்ரேஷ்டம் ஜீவநஸ்தித்ஜ்ஜிதி ॥) ...
[illegible]

॥ க ॥

सेयं देवतैक्षत हन्ताहमिमास्तिस्रो देवता अने

तदेवोपपादयति — (सेयन्देवतैक्षत हन्ताहमिमास्तिस्रो देवता अनेन जीवेनात्मनाऽनुप्रविश्य नामरूपे व्याकरवाणीति ॥) अत्र सङ्कल्पप्रतिपत्त्यधिकरणे भगवता भाष्यकृता "सेयन्देवते"त्यादिवाक्यस्यायमर्थः । सेयं सच्छब्दाभिहिता परदेवता इमाः तेजोऽबन्नरूपास्तिस्रो देवताः अनेन जीवेन जीवसमष्टिविशिष्टेनात्मनाऽनुप्रविश्य नामरूपे व्याकरवाणि देवादिविचित्रसृष्टिं तन्नामधेयानि च करवाणीति भाषितम् । "अभिमानिव्यपदेशस्तु विशेषानुगतिभ्या"मिति सूत्रे "हन्ताहमिमास्तिस्रो देवता" इति तेजोऽबन्नानि देवताशब्देन विशेष्य भाषितत्वादत्र देवता इत्यभिमानिदेवतापरत्वमाशङ्क्य । तत्र इमास्तिस्रो देवता इत्यस्यायमर्थः । स्वस्वाभिमानिदेवताधिष्ठितानि तेजोऽबन्नानीति । तेजोऽबन्नाभिमानिदेवतानां परमात्मव्यतिरिक्तत्वे प्रमाणाभावात्, परमात्मनश्च सर्वाभिमानिदेवतात्वसम्भवात्, परमात्मरूपदेवताधिष्ठिता इत्यर्थः । परमात्मव्यतिरिक्तदेवताऽभ्युपगमेऽपि देवताशब्दस्य तदधिष्ठितत्वमेवार्थः । नच "तत्तेजोऽसृजत, तत्तेज ऐक्षते"त्यादौ तेजआदिशब्दानां परमात्मपरतया तेजोऽबन्नावस्थापन्नपरमात्मनां तत्तच्छब्दवाच्यतया व्यवहारयोग्यतया वाच्यत्वसम्भवात् श्रूयमाणमेव इमास्तिस्रो देवता इति देवताशब्देन परामर्शात्, न तु देवताशब्दस्य तदधिष्ठितपरत्वमिति वाच्यम् । तत्तदवस्थपरमात्मनः जीवस्य प्रवेशासम्भवेन प्रवेशयोग्यतेजोऽबन्नानामेवोपचारेण ईक्षणया वा देवताशब्देन निर्देश्यत्वात् । महाविज्ञाने — "तदैक्षते"ति सर्वज्ञत्वं, "असृजते"ति निमित्तत्वं, "बहु स्या"मित्युपादानत्वं, तदुभयानुगुणं सर्वशक्तित्वं सत्यसङ्कल्पत्वञ्च, "अनेन जीवेनात्मनाऽनुप्रविश्ये"ति सर्वान्तरत्वञ्चोक्तं भवति । जीवेनात्मनेति जीवशरीरकेण मयेत्यर्थः । "सिंहेन हत्वा बहवो योद्धाः, व्याघ्रेण हत्वा बहवो योद्धा" इतिवत् । सर्वज्ञादिगुणकस्य तद्विपरीताकारजीवैक्यासम्भवात्, "यस्यात्मा शरीर"मित्यादिवचनात्, "तदनुप्रविश्ये"त्यत्रेव जीवेऽनुप्रवेशश्रवणात्, शरीरवाचिशब्दस्य शरीरिपर्यन्तत्वस्य स्वीकृततया उपपन्नत्वात्, अयमेवार्थ इति व्यासार्यैरुक्तम् । अन्यथा जीवशरीरकेण मया व्याकरवाणीत्यर्थो न सम्भवति । व्या

𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 𑌣𑌿𑌜𑌨𑍍𑌤𑌕𑌰𑍍𑌤𑍍𑌰𑌭𑌿𑌹𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌅𑌨𑌭𑌿𑌹𑌿𑌤𑌾𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾𑌨𑍁𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃 । 𑌨 𑌚 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌕𑌰𑍍𑌤𑍁𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌣𑌿𑌜𑌨𑍍𑌤𑌾𑌭𑌿𑌹𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌕𑌰𑍍𑌤𑍍𑌰𑌨𑌭𑌿𑌹𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾 𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 । [illegible] । [illegible] 𑌣𑌿𑌜𑍍𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌕𑌰𑍍𑌤𑍍𑌰𑌨𑌭𑌿𑌹𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । “[illegible]” 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । [illegible] । [illegible] । [illegible] 𑌜𑍀𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑍇𑌤𑌮𑍍 [illegible] । [illegible] । 𑌯𑌥𑌾 𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 “𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌕𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌤𑌯𑌾𑌽𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌅𑌹𑌮𑍇𑌵 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑍇𑌨 𑌜𑍀𑌵[illegible] 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌨𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍇𑌨𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌵𑌾𑌚𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍇𑌣𑍈𑌵 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌕𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑍇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌤𑌯𑌾𑌽𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌤𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌹𑍇𑌤𑍌 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾 । 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌾𑌯𑌾𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌯𑌨𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 । [illegible] 𑌇𑌤𑌿 । 𑌯𑌥𑌾 “𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌽𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌭𑍂𑌤𑌃 𑌪𑍇𑌪𑍀𑌯𑌮𑌾𑌨𑍋 𑌮𑍋𑌦𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍀”𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌅𑌨𑍇𑌨𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌽𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯

𑌨 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌽𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 ॥ ௨ ॥

𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌮𑍇𑌕𑍈𑌕𑌾𑌂 𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 𑌸𑍇𑌯𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑍇𑌮𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌰𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾 𑌅𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌽𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑍋𑌤𑍍 ॥ ௩ ॥

𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌮𑍇𑌕𑍈𑌕𑌾𑌮𑌕𑌰𑍋𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌤𑍁

𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌵𑌯𑌃 । 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇𑌽𑌨𑍇𑌨𑍇𑌤𑌿 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌨𑍍𑌨𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾𑌽𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌸𑌰𑍍𑌵𑌚𑍇𑌤𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌨𑌯𑍋𑌃 𑌶𑌰𑍀𑌰𑍇𑌣𑌾𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌸𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌯𑌤𑌿, 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑍇 𑌦𑍇𑌵𑍈𑌸𑍍𑌤𑍇𑌨 𑌸𑍃𑌜𑍍𑌯𑌤, 𑌏𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌮𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌃 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑌯𑌾 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌯𑌾 𑌨𑌾𑌨𑍁𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌇𑌯𑌾𑌂𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 “𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌮𑍇𑌕𑍈𑌕𑌾𑌂 𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀”𑌤𑌿 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑍇𑌨 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑌰𑌣𑍇𑌨 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑌤𑍍𑌵𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑌾𑌂𑌶𑍇 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌤𑌃 𑌸𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌃 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌕𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌸𑌮𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌨𑌾𑌨𑍁𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌏𑌤𑍇𑌨𑌾𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯𑌾𑌹𑌂𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌷𑌡𑍍𑌗𑍁𑌣𑌃 𑌪𑌰𑍇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌙𑍍𑌗𑌾𑌃 “𑌬𑌹𑍁 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌂, 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌯𑍇𑌯𑍇”𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌹𑌂𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌵𑌤𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌮𑍇𑌕𑍈𑌕𑌾𑌂 𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑍂𑌰𑍍𑌤𑌿𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑌾 “𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑌸𑌂𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍈𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑌾𑌮𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌸𑌮𑌰𑍍𑌥𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌾𑌯𑍈𑌕𑍈𑌕𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀”𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌤𑌦𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌚𑌿𑌤𑍍𑌰𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌚 𑌕𑌰𑌣𑌾𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌵𑌚𑌨𑌂 “𑌦𑍇𑌵𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌚𑌿𑌤𑍍𑌰𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌚 𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥”𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑍍𑌰𑍇𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 “𑌸𑍇𑌯𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑍈𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇”𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍇𑌣 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌃 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍍𑌵𑌪𑌰𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾 𑌯𑌥𑌾 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌮𑌕𑌰𑍋𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹— (𑌸𑍇𑌯𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑍇𑌮𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌰𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾 𑌅𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌽𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑍋𑌤𑍍 𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌮𑍇𑌕𑍈𑌕𑌾𑌮𑌕𑌰𑍋𑌤𑍍) 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑌰𑌣𑌾𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌕𑍍𑌰𑌮𑌾𑌨𑍁𑌰𑍋𑌧𑍇𑌨 𑌪𑌾𑌠𑌕𑍍𑌰𑌮𑍋 𑌬𑌾𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌸𑍍𑌤𑌾𑌸𑌾𑌮𑍇𑌕𑍈𑌕𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕-

வஷட் வொ ரோஸ்த்ரீஸ்தோ தே³வதாஸ்வ்ருக்ஷ்யஶ்சேதே ஹ்ரேக⁴ ஸ⁴வதி
தத்³விஜாநீஹீதி ॥ ॥ ௪ ॥

இதி ஷஷ்டே² ப்ரபாட²கே த்ருதீயோ(அ)நுவாக꞉ ॥

யஜ்ஞே ரோஹிதம் ரூபம் தேஜஸஸ்த்ரூபம் யஜ்ஞாங்க³ம்
தத்³வாம் யத்க்ருஷ்ணம் தத்³ப்³ரஹ்மவர்சஸம் ஆநாக³த்வாஸ்ரவ்ருண்டிதம் வாவாரம்ஸஹணம்

ரணகேரோஹிதம்யயு꞉ । அத்ர ப்ராவகஸ்ய வாரோத்³நஃ ஸ்வரூபேண
அவஸ்யதி ஜஸ்வஸ்ய வஸ்து ப்ரவேஶஸ்ய ஸவது³ஹ ஸஸ்தர்வி ஸ்வஶரீர
ஹூபதஜீவேநாநுப்ரவேஶஸ்ய பரூபஹோவாஜ்ஜீவேநாநுப்ரவிஶ்ய
நாமரூபே வ்யாகரோஹிதயஸ்ய நாநாவபத்தி꞉ । வாரஸ்ய ராஜஶ்ரீ
ரத்வாஹாவாஹவாரேணாநுப்ரவிஶ்ய திவாகஸ்யஸாம்யஞ்சித்ரஷ்டவ்யம் ।
(யதா²ஹ வஷட்காரோ ஹ்யேஷ ஸ்தோத்ரஸ்ய தே³வதாஸ்வ்ருக்ஷ்யஶ்சேதே ஹ்ரேக⁴ஸ⁴
வதி தத்³விஜாநீஹீதி ॥) தே³வதாதி⁴ஷ்டி²தாநாம் தேஜோரூபாணாம்
த்ரிவ்ருத்கரணம் ச நிரூபிதம் ப்ரக்ஷ்யதே । வ்யாஸாசார்யாநந்த³
யாயிகாரணே — “அநுப்ரவிஶ்ய நாமரூபே வ்யாகரவாணி” இத்யத்ர
நாமரூபவ்யாகரணஸ்யாநுப்ரவேஶபூர்வகத்வம் ஶ்ரூயதே । “தத்
ஸ்ருஷ்ட்வா ததே³வாநுப்ராவிஶத்” இத்யத்ராநுப்ரவேஶஸ்ய ஸ்ருஷ்டிபூர்
வகத்வம் ஶ்ரூயதே । தஸ்மாத³நயோர்நகதத்ஸ்வதவை விவக்ஷிதம் ந பௌர்வாபர்ய
மபி । அதஏவஹி “தஸ்த்வஷ்டா ஸ்வயம் புஷ்டிமதீ” இதி ஸ்ருஷ்ட்ய
நுப்ரவேஶயோஸ்ஸமாநகாலிகத்வமேவ ப்ரதீயதே । அத²வா “தத்ஸ்ருஷ்ட்வா
ததே³வாநுப்ராவிஶத்” இதி ஸ்ருஷ்ட்யநந்தரத்வேந ஶ்ரூயமாணாநுப்ர
வேஶ꞉ ஸ்தி²தம் யேந ஸத்தைவ த்யக்த்வா । வ்யாகரணஸ்யாபி பாரோத்³
நோத்³யய ஜீவிப்ரஹ்மஜாரநுப்ரவேஶ உபபத்³யத இதி சேத³ । ஜீவ
ஆத்மரூபேணாநுப்ரவேஶோ நஸ்தத இதி சேத³ । ப்ரத்யஸ்தஸ்ய தத்த்வஸ்ய
ரூபேணாபாரோத்³காயகாரித்வாத³த்ர ப்ரவிஷ்ட இவேத்யுக்திரிதி
சேத³ ॥ ॥ ௩ ॥ ௪ ॥

இதி ஷஷ்டே² ப்ரபாட²கே த்ருதீயக²ண்ட³பா⁴ஷ்யம் ॥

(யஜ்ஞே ரோஹிதம் ரூபம் தேஜஸஸ்த்ரூபம்) அக்³நேர்யத்³ரோ
ஹிதம் ரூபம் ஸ்வரூபம் । ரோஹிதோ லோஹிதோ வர்ணஶ்ச தத³த்ர
வ்ருத்ரஸ்ய தேஜஸ꞉ ஸ்வரூபம் । (யஜ்ஞாங்க³ம் தத்³வாம் யத்க்ருஷ்ணம் தத்³
ப்³ரஹ்மேதி ॥) அவாம்ஶமேதத்³ரூபமித்யநுவர்த்யதே । யதி
த்யக்த்வ ரூபம் ப்³ரஹ்மேத்யநுவர்த்யதே । ஸ்வதேஜஸ்யு꞉ । அக்³நேர்தேஜோ
ரூபஸம்ப³ந்தி⁴ரூபமேதத் யாவத்தேஜோரூபாவஸ்தா²நமந்த்ரரூபேணோ
பலம்ப⁴꞉ ப்ராப்நோதீத்யாஹ — (ஆநாக³த்வாஸ்ரவ்ருண்டிதம்) தேஜோவதே
ஜோரூபேணைவ அக்³ந்யாத்மஸ்வாநாஶகஸாமீப்யஸந்நிதா⁴நே அஸ்ருஷ்டாவ

𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍀𑌣𑌿 𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ ௧ ॥

𑌯𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌤𑍇𑌜𑌸𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌯𑌚𑍍𑌛𑍁𑌕𑍍𑌲𑌂 𑌤𑌦𑌪𑌾𑌂 𑌯𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌣𑌂 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌗𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌚𑌾𑌰𑌂𑌭𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍀𑌣𑌿 𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌯𑌚𑍍𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌸𑍋 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌤𑍇𑌜𑌸𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌯𑌚𑍍𑌛𑍁𑌕𑍍𑌲𑌂 𑌤𑌦𑌪𑌾𑌂 𑌯𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌣𑌂 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌗𑌾𑌚𑍍𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌾𑌚𑍍𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌚𑌾𑌰𑌂𑌭𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍀𑌣𑌿 𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌯𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌤𑍋 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌤𑍇𑌜𑌸𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌯𑌚𑍍𑌛𑍁𑌕𑍍𑌲𑌂 𑌤𑌦𑌪𑌾𑌂 𑌯𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌣𑌂 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌗𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌚𑌾𑌰𑌂𑌭𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍀𑌣𑌿 𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌏𑌤𑌦𑍍𑌧 𑌸𑍍𑌮 𑌵𑍈 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌂𑌸 𑌆𑌹𑍁𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌮𑌹𑌾𑌶𑌾𑌲𑌾 𑌮𑌹𑌾𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌨 𑌨𑍋𑌽𑌦𑍍𑌯 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌨𑌾𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌮𑌮𑌤𑌮𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌮𑍁𑌦𑌾𑌹𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌦𑌾𑌂𑌚𑌕𑍍𑌰𑍁𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌯𑌦𑍁 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑌮𑌿𑌵𑌾𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌜𑌸𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑌾-

𑌸𑍍𑌯𑌾 𑌉𑌚𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾𑌸𑌤𑌿, 𑌅𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍁𑌵𑌤𑌿, (𑌵𑌾𑌚𑌾𑌰𑌂𑌭𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍀𑌣𑌿 𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂) 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑍈𑌰𑍇𑌵𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌽𑌗𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌵𑌾𑌗𑍍𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑍈𑌰𑍇𑌵 𑌉𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑍍𑌯𑍇𑌵𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌯𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌤𑍇𑌜𑌸𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥). 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌦𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥ ௩ ॥ ௪ ॥

(𑌏𑌤𑌦𑍍𑌧 𑌸𑍍𑌮 𑌵𑍈 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌂𑌸 𑌆𑌹𑍁𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌮𑌹𑌾𑌶𑌾𑌲𑌾 𑌮𑌹𑌾𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌃) 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌾𑌦𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌂 𑌨𑌹𑍍𑌯𑌤𑌏𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌕𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌜𑍍𑌞𑌾𑌃 𑌮𑌹𑌾𑌶𑌾𑌲𑌾𑌃 𑌮𑌹𑌾𑌗𑍃𑌹𑌸𑍍𑌥𑌾𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑍇𑌦𑌪𑌾𑌰𑌗𑌾𑌃 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌵𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । '𑌛𑌨𑍍𑌦𑌸𑍍' 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌯𑍋𑌗𑌾𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । (𑌨 𑌨𑍋𑌽𑌦𑍍𑌯 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌨𑌾𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌮𑌮𑌤𑌮𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌮𑍁𑌦𑌾𑌹𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌦𑌾𑌂𑌚𑌕𑍍𑌰𑍁𑌃) 𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌨𑌃 𑌕𑍁𑌲𑌾𑌕𑌂 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍 𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋𑌽𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌮𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌮𑌮𑌤𑌮𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌂 𑌕𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌨𑍋𑌦𑌾𑌹𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌵𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌰𑍈𑌰𑍂𑌪𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵𑍋𑌪𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑌿— (𑌯𑌦𑍁 𑌰𑍋𑌹𑌿-

ஏககூரயுக்தே ஶுக்ரத்விவாஹஸ்திதே த்ருவாம்ஶ பரப்ரவேஶிதி தத்விஜ்ஞாந க்ரூரயுக்தே க்ருஷ்ணத்விவாஹஸ்திதே த்ருவஸ்ய பரப்ரவேஶிதி தத்விஜ்ஞாந க்ரூர: ॥ ॥ ௬ ॥

பஞ்சவிஜ்ஞாதத்விவாஹஸ்திதே த்ருதாஸாவேஷதேவதாநாம் ஸஹஸஜதி தத்விஜ்ஞாநக்ரூரயுதாதா பஞ்ச ஹோராத்ருஹஸ்த்ரீஹோரா தேவதா: பாரம்பர்யம் த்ருதாவஸ்து த்ரிவர்க்கிவர்க்ஷேத்ரேகா ஹவதி தத்ரூ விஜாஜாநீஹீதி ॥ ॥ ௭ ॥

இதி ஷஷ்ட்யாம்ஶகே பதங்கயுக் வம்ஶ: ॥

கந்தர்ஶிதம் தேஹயா விபீடகே தஸ்ய ய: ஸுவிஷோ யாதா ஸத்வாரீஷம் ஹவதி யோஷித்த்வேஷூநாஶஸம் யோநிஷஸூநஷ: ॥ ௧ ॥

த்விவாஹஸ்திதி தேஜஸஸ்த்ரீ ப்ரவேஶிதி தத்விஜ்ஞாநக்ரூராஸித்ரிதி ॥) ரோஹிதஶுக்லக்ருஷ்ணே த்வந ஹாஸஸோநம் தேஜோவர்ணாத்மகத்வேதி ஜ்ஞாதவ்யஜதவ்யம் ॥ ॥ ௬ ॥

(பஞ்சவிஜ்ஞாதத்விவாஹஸ்திதே த்ருதாஸாவேஷ தேவதாநாம் ஸஹஸஜதி தத்விஜ்ஞாநக்ரூர:) உக்தஶேஷ: । யதா யத்ப்ரத்யேந பரப்ரவேணாஜ்ஞாயதே ஹோப்ரகதவ ஶீதஶோணிஷயப்ரஸாரஶோணாதிப்ரவேஶேந ஜ்ஞாயதேநம் ரோஹிதஶுக்லக்ருஷ்ணதேஜோவர்ணஸங்காதாத்மகத்வே, நத்ர தத்தாதிரிக்திதி ஜ்ஞாதவ்யஜதவ்யம் । ஏவம் ஸஹஸ்ராபி த்ருவர்ணஸ்ய த்ரிவர்க்கதேஜோவர்ணப்ரவேஶேந தத்ஹோம் த்ருஷாஸ்ரஷ்ட்ரம் ஸம்ஸரோஹிதஜ்ஞாஸ்யகக்ஷணஸ்ய தேஹஸ்ய த்ரிவர்க்கதேஜோவர்ணாதேர் ஸ்ரீயஸ: ப்ராணாநாம் த்ரிவர்க்கதேஜோவர்ணவ்யாயிதத்வம், த்ருஹஶயிதாம் த்ருஸ்தளதி — (யதா தா பஞ்ச ஹோராத்ருஹஸ்த்ரீஹோராதேவதா: பாரம்பர்யம் த்ருதாவஸ்து த்ரிவர்க்கிவர்க்ஷேத்ரேகாஹவதி தத்ரூவிஜாநீஹீதி ॥) தேஜோவர்ணாநி பாரம்பர்யேண ஹாஜ்ஞாநி பாரம்பர்யம் த்ருதாவஸ்து யதா க்ரியாக்ரியா வர்ணஸ்தே தம் வர்ணாஸ்த்ருகாரம் ஶ்ருண்வித்யர்த: ॥ ॥ ௭ ॥

இதிஷஷ்ட்யாம்ஶகே பதங்கயுக்வம்ஶஹாஷ்ய ॥

(கந்தர்ஶிதம் தேஹயாவிபீடகே) கஶிதம் பாரம்பர்யேண ஹாக்தம் ஜாரோபாஹ்ரிநா பத்ரோதத்ஸம் ஸவிஷஸ்த்ரோணிஷப்ரவேண தேஹயா விஹக்தம்ஹவதி । (தஸ்ய ய: ஸுவிஷோயாதா: தத்வாரீஷம் ஹவதி யோஷித்த்வேஷூநாஶஸம் யோநிஷஸூநஷ:) ஸுப்ரஜாம்ஶ: பாரீஷதாஸ்த்ரே । ஸ்த்ரோம்ஶஸ்த்ர ஸம்ஸதாஷ்ட்ய । கணிஷ்டாம்ஶஸ்த்ர ஸூநஸக்த்ருயக தாஸ்த்ரே । ஸூநஸ: க்ரூஹம்காரிகத்வந. கஜவிகாரத்வாஹாவாதிதி ஹாவ: ॥ ॥ ௧ ॥

ஆப: பீதாஸ்த்ரேதா⁴ விதீ⁴யந்தே தாஸாம் ய: ஸ்த²விஷ்டோ² தா⁴துஸ்தந்மூத்ரம் ப⁴வதி யோ மத்⁴யமஸ்தல்லோஹிதம் யோ(அ)ணிஷ்ட²: ஸ ப்ராண: ॥ ॥ ௨ ॥

தேஜோ(அ)ஶிதம் த்ரேதா⁴ விதீ⁴யதே தஸ்ய ய: ஸ்த²விஷ்டோ² தா⁴துஸ்தத³ஸ்தி² ப⁴வதி யோ மத்⁴யம: ஸ மஜ்ஜா யோ(அ)ணிஷ்ட²: ஸா வாக் ॥ ௩ ॥

அந்நமயம் ஹி ஸோம்ய மந ஆபோமய: ப்ராணஸ்தேஜோமயீ வாகி³தி பூ⁴ய ஏவ மா ப⁴க³வாந்விஜ்ஞாபயத்விதி ததா² ஸோம்யேதி ஹோவாச ॥ ॥ ௪ ॥

இதி ஷஷ்ட²ப்ரபாட²கே பஞ்சம: க²ண்ட³: ॥

த³த்⁴ந: ஸோம்ய மத்²யமாநஸ்ய யோ(அ)ணிமா ஸ ஊர்த்⁴வ: ஸமுதீ³ஷதி தத்ஸர்பிர்ப⁴வதி ॥ ॥ ௧ ॥

(ஆப: பீதாஸ்த்ரேதா⁴ விதீ⁴யந்த இத்யாதி³) (யோ(அ)ணிஷ்ட²ஸ்ஸ ப்ராண:) அபாம் ஸூக்ஷ்மாம்ஶ: ப்ராணாப்யாயகோ ப⁴வதீத்யர்த²: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ௨ ॥

(தேஜோ(அ)ஶிதம் த்ரேதா⁴ விதீ⁴யதே தஸ்ய ய: ஸ்த²விஷ்டோ² தா⁴துஸ்தத³ஸ்தி² ப⁴வதி யோ மத்⁴யம: ஸ மஜ்ஜா யோ(அ)ணிஷ்ட²: ஸா வாக்) தைலக்⁴ருதாதி³கம் தேஜஶ்ஶப்³தே³நோச்யதே । மஜ்ஜா அஸ்த்²யந்தர்க³தஸ்நேஹோ தா⁴துவிஶேஷ: । க்⁴ருததைலாதே³: பீதஸ்ய ஸூக்ஷ்மாம்ஶோ வாகா³ப்யாயக இத்யர்த²: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௩ ॥

(அந்நமயம் ஹி ஸோம்ய மந ஆபோமய: ப்ராணஸ்தேஜோமயீ வாகி³தி ॥) உக்தரீத்யா மந:ப்ராணவாசாம் அந்நஜலதேஜஸ்ஸூக்ஷ்மாம்ஶாப்யாயிதத்வாத் மநோ(அ)ந்நமயம் ப்ராணோ(அ)ப்மய: தேஜோமயீ வாகி³த்யர்த²: । நநு கேவலாந்நப⁴க்ஷணாபா⁴வே(அ)பி வ்ரதீநாமபி வாக்³ப்ராணவத்த்வத³ர்ஶநாத், ஜலாத்³யப⁴க்ஷணே(அ)பி மத்ஸ்யாதீ³நாம் மநஸ்வித்வவாக்³மித்வத³ர்ஶநாத், க்⁴ருததைலாத்³யப⁴க்ஷணே(அ)பி மநஸ்வித்வப்ராணவத்த்வத³ர்ஶநாத், கத²ம் அந்நமயம் ஹி ஸோம்ய மந ஆபோமய: ப்ராணஸ்தேஜோமயீ வாகி³த்யவதா⁴ரணம் இதி சேத், ஸர்வஸ்யாபி த்ரிவ்ருத்க்ருததயைவ ஸர்வஸ்யாபி ப⁴க்ஷ்யஸ்ய தேஜோ(அ)ப³ந்நாத்மகதயா அந்நமயம் ஹி ஸோம்ய மந ஆபோமய: ப்ராணஸ்தேஜோமயீ வாகி³த்யவதா⁴ரணமிதி ந கஶ்சித்³தோ³ஷ இதி த்³ரஷ்டவ்யம் । (பூ⁴ய ஏவ மா ப⁴க³வாந்விஜ்ஞாபயத்விதி ॥) பூ⁴ய: புநரபி மஹ்யம் த்³ருஷ்டாந்தேநேமமர்த²ம் ப்ரதிபாத³யேதி ஶிஷ்ய: ப்ரார்த²யாமாஸேத்யர்த²: । (ததா² ஸோம்யேதி ஹோவாச) ஆசார்யோ(அ)பி ததா²(அ)ஸ்த்வித்யுவாசேத்யர்த²: ॥ ௪ ॥

இதி ஷஷ்ட²ப்ரபாட²கே பஞ்சமக²ண்ட³பா⁴ஷ்யம் ॥

(த³த்⁴ந: ஸோம்ய மத்²யமாநஸ்ய யோ(அ)ணிமா ஸ ஊர்த்⁴வ: ஸமுதீ³ஷதி தத்ஸர்பிர்ப⁴வதி) ஹே ஸோம்ய மத்²யமாநஸ்ய த³த்⁴ந: ஊர்த்⁴வ: ஊர்த்⁴வதே³ஶோ(அ)ணீயாநம்ஶோ யஸ்ஸர்பிர்ப⁴வதீத்யர்த²: ॥ ॥ ௧ ॥

ஸநவமேவ வஜ்ர வொரோத்ரநவஸ்ரஶ்ரோநவஸ் யொऽதீதே ஸ ஊரஷ்யுக்ஷோபீஷதி தந்நோ பவதி ॥ ॥ உ ॥

ஸவாத் வொரோ வீயோநாநாம் யொऽதீதே ஸஊரஷ்யுக்ஷோபீஷதி ஸவ்ராணோ பவதி ॥ ॥ ந ॥

தேஜஸ்வொரோ ஶ்ரோநவஸ் யொऽதீதே ஸஊரஷ்யுக்ஷோபீஷதி ஸாவாத்பவதி ॥ ॥ ச ॥

ஸந்தயஂஹி வொரோநே க்ருவொயஃ வ்ராணவெஜோயீ வாஶிதி ஹ்ருப ஸநவ ரோ பகவாநிஜ்ஞாவயக்வீதி தயா வொரோத்ரி வோரவாவ ॥ ॥ ரு ॥

இதி ஷஷ்டப்ரச்நே ஷஷ்டஃ கண்டஃ ॥

ஷோடஶகல்வோரோ வாராஷஃ வஜ்ஞஶாமாநி ரோஶீஃ காரோவஃ வீவாவொயஃவ்ராணோ நவிபவெதோவிவெத்ருதஜதி ॥ க ॥

ஸஹ வஜ்ஞஶாமாநி நாஶாயவெஹெந ரோவஸஸாஜ கிம்

(ஸநவமேவவஜ்ர வொரோத்ராநவஸ்ராஶ்ரோநவஸ் யொऽதீதோஸஊரஷ்யுக்ஷோபீஷதி தந்நோநாபவதி) ஸநவமேவ உக்தஜ்ஷாஜவஷெவ ஔஜயெர்ணாஹ்நாவத்ரோநவஸ்ராஜவஸ் யொऽதீதோ ஸணீயநஂஶஃ, ஸஊரஷ்யுஉத்தெதாரோநோபவதி ரோநவ க்ருவ்ராயகோபவதீத்யர்தஃ । ஸரோபீஷதி “ஶ்ரஂஷமதிஹிஂஸாஜஶரநெஷ்வ” திஹி யாதாஃ ॥ ॥ உ ॥

(ஸவாஂவொரோவீயோநாநாம் யொऽதீதோ ஸஊரஷ்யுக்ஷோபீஷதீத்யாதி ॥) வரிவரவஜயஃ ॥ ॥ ந ॥ ச ॥

(ஸஜயஂஹி வொரோநஜத்ராதி ॥) ஷ்வஷ்டி । (ஹரியஸநவரோபகவாநிஜ்ஞாவயக்வீதி ॥) ரோநவொரோஜயகஂ யயாவராஜ்ராரிஜஂபவதி தயா வ்ருஜஶரியெதி ஶ்வதகெதராஹெதாத்யர்தஃ । (தயாவொரோத்ரி வோரவாவ) வரிவரவஜயஃ ॥ ॥ ரு ॥

இதி ஷஷ்டப்ரச்நே ஷஷ்டகண்டவ்யாக்யா ॥

(ஷோடஶகல்வோரோவாராஷஃ) ஷோடஶஶாஂஶயாக்தநக்ருதிகஂயாக்தஃ வாராஷஃ । தத்ர ரோநக்ருஷெஷோடஶஶாஂஶஃ வ்ருத்யஹஂ ஹாஜ்ரோவெநாஜாதிவிராவ்ராயிதோபவதி । (வஜ்ஞஶாமாநிரோஶீஃ) தத்வஜ்ஞஶாமாநிரோஹாக்ரஃ । (காரோவஃ வீப) யவெஷ்டஂ ஜலஂ வீப । (க்ருவொயஃவ்ராணோ நவிபவெதோ விவெத்ருதஜதி ॥) ஜலவாநெ வ்ராணவிவெதெ நஹவிதா ஜலயகாஸ வ்ராணவெத்ராவாயஉவாவெதஜயஃ ॥ ॥ க ॥

(ஸஹவஜ்ஞஶாமாநிநாஶ) ஸநவஂ விதெத்ராக்தஃ வாத்ரஃ வஜ்ஞஶாமாநி நாஶ நஹாக்வாத் । (ஸயவெஹெநரோவஸஸாஜகிம்ப்ரவீதிவொ

ब्रवीमि भो इत्यृचः सोम्य यजूंषि सामानीति स हो-
वाच न वै मा प्रतिभान्ति भो इति ॥ ॥ २ ॥

तं होवाच यथा सोम्य महतोऽभ्याहितस्यैको-
ऽङ्गारः खद्योतमात्रः परिशिष्टः स्यात्तेन ततोऽपि न
बहु दहेदेवं सोम्य ते षोडशानां कलानामेका कला-
तिशिष्टा स्यात्तयैतर्हि वेदान्नानुभवस्यशानाथ मे
विज्ञास्यसीति ॥ ॥ ३ ॥

स हाशाथ हैनमुपससाद तं ह यत्किंच पप्रच्छ सर्वं
ह प्रतिपेदे तं होवाच ॥ ॥ ४ ॥

यथा सोम्य महतोऽभ्याहितस्यैकमङ्गारं खद्योत-
मात्रं परिशिष्टं तं तृणैरुपसमाधाय प्राज्वलये

इति ॥) षोडशेऽहनि पितरमुपसन्नः शिष्यः भगवन् किं ब्रवीमी-
त्युक्तवानित्यर्थः । इतर आह— (ऋचः सोम्य यजूंषि सामानीति ॥)
अधीतान्वेदान् वदेत्युक्तवानित्यर्थः । (स होवाच न वै मा
प्रतिभान्ति भो इति ॥) मां प्रति वेदा न प्रतिभान्तीति इतरः प्र-
त्युक्तवानित्यर्थः ॥ ॥ २ ॥

(तं होवाच) पिता प्रत्युवाचेत्यर्थः । यथा सोम्य म-
हतोऽभ्याहितस्यैकोऽङ्गारः खद्योतमात्रः परिशिष्टः स्या-
दिति ॥) हे सोम्य ? यथा लोके महतः इन्धनेनाभ्याहि-
तस्य प्रज्वलितस्याग्नेः एकोऽङ्गारः खद्योतमात्रः
परिशिष्टो भवेत् । तेन अङ्गारेण ततोऽपि खद्योतमात्र-
परिमाणाधिकमपि बहु न दहेत् । एवमेव सोम्य ते
सञ्चितानां षोडशानां मनसोंऽशानामेकोंशोऽवशि-
ष्टः । अन्नाशनेनानशनकलानां क्षीणकलादिहासः । कला-
तिशयस्यातीतानां वेदानां प्रतिपत्तौ । अशनानन्तरं
तत ऊर्ध्वं मे मदुक्तं ज्ञास्यसीत्यर्थः ॥ ॥ ३ ॥

(स हाशाथ हैनमुपससाद) एवं पित्रोक्तः सः श्वेत-
केतुः भुक्त्वा । अथ भुक्त्वा पितरमुपसन्नः । (तं ह य-
त्किंच पप्रच्छ सर्वं ह प्रतिपेदे) तं तदा पिता यद्यत् पृष्टवान्
तत्तत्सर्वं संज्ञातवानित्यर्थः । (तं होवाच) इति शेषः ॥४॥

(यथा सोम्य महतोऽभ्याहितस्यैकमङ्गारं खद्योत-
मात्रं परिशिष्टमित्यादि ॥) यथा महतो ज्वलितस्याग्नेः
एकमङ्गारं खद्योतमात्रं परिशिष्टं तृणादिभिरुपसमाधाय प्रा-
ज्वलयेत् प्रकर्षेण ज्वालायुक्तं कुर्यात् । तेन च अग्निना

तेन तदात्मवित् ब्रह्मविदेव ॥ ॥ ५ ॥
सर्वं वेदशेषभूतानां कर्मणामेककर्मत्वं शिष्टा
त्मब्रह्मज्ञानसाधनत्वप्राज्ञाश्रुतये तदिष्ट वेदान्
नुवचनस्य यज्ञस्य च वेदेन कल्पेनोपदेशेन प्राण वेदेनाद्य

पूर्वेण तदात्मवित् प्रत्यक्षप्रमाणात् ब्रह्मवेदीत्यर्थः ॥ ५ ॥

(सर्वं वेदशेषभूतानां कर्मणामेककर्मत्वं शिष्टात्मब्रह्मज्ञानेत्यादि ॥) सर्वस्यैव प्रत्यक्षप्रमाणस्य वेदस्य? ते शेषभूतानां शेषाङ्गभूताङ्गशेषाङ्गोपाङ्गानां प्राधिकः प्राज्ञाश्च प्रज्ञितः । स्वकार्यकरणसमर्थेत्यर्थः । प्राज्ञाश्रितैति दीर्घश्रवाः । अतो वेदान्तिनां प्रतिपाद्यो जत्यर्थः । (अग्नयं हि वेदेन कल्पेनोपदेशेन प्राणजत्यादि ॥) अतोऽग्नयमेव मनः । अनयोपदेशेन कल्पेनोपदेशेन प्राणज्ञानमिति जानीयात्वोपायत्वात् इत्यर्थः । (तमात्मानं विजिज्ञासस्वेति विजिज्ञासस्वेति ॥) तं मनस्पूर्णाग्नयकादिकमेव विशुद्धपरमात्मा ज्ञातवानित्यर्थः । विराजात्मवदि प्रत्यक्षप्रकार परिवर्तित्यर्थः । प्रत्यक्षविषयाण्यधिकरणानि निवर्त्येदं प्रीत्यायाह — “अनेन जीवेनात्मनानुप्रविश्य नामरूपे व्याकरवाणी”ति स्वांशभूतेनात्मभूतस्य जीवस्य नामरूपव्याकरणकर्तृत्वाभिधानात्, परदेवतायाः स्वनामरूपेणानुप्रवेशानुक्तेः, हिरण्यगर्भस्य नामरूपव्याकर्तृत्वप्रमाणादिषु प्रसिद्धत्वात्, परमात्मांशभूतो हिरण्यगर्भ एव प्रवेशनामरूपव्याकरणयोः कर्ता । न चैवं “व्याकरवाणी”ति परमात्मनोऽभिसंधिनोपपद्यते इति वाच्यम् । जीवसमष्टिरूपस्य प्रवेशव्याकरणकर्तुर्हिरण्यगर्भस्य परमात्मांशतया तत्प्रतिपादकशास्त्रेण तद्गतनामरूपव्याकर्तृत्वस्य प्रवेशसंनिधिकरणस्य स्वनिष्ठतया परमात्मनोऽभिसंधानोपपत्तेः । प्रयोजककर्तृतयापि “व्याकरवाणी”त्यभिसंबन्धोपपत्तेश्च । यदि परः परमात्मा साक्षात्कर्ता स्यात् तर्हि “अनेन जीवेने”त्यनुपपन्नम् । जीवस्य कर्तृत्वाभावेन प्रवेशानुप्रविश्य परस्पेनेऽपि संबन्धानीतिवत् करणत्वमेव तृतीयार्थः । करणत्वञ्च तदोपपद्यते यदि परमात्मा प्रयोजककर्ता, जीवश्च प्रयोज्यकर्ता स्यात् । प्रयोजककर्तुर्हि साक्षात्कर्ता करणं भवति प्रयानक्रियायां । प्रयोजकेन प्रयोज्यकर्तुरुपादीयमानत्वात् । अतः

“𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑍇”𑌤𑌿 𑌕𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭 𑌏𑌵 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑍋𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑍋 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑍈𑌵 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇— “𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑍂𑌰𑍍𑌤𑌿𑌕𑍍𑌲𑍢𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌤 𑌉𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍” । 𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑍂𑌰𑍍𑌤𑌿𑌕𑍍𑌲𑍢𑌪𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑌰𑌣𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌤𑌃 𑌪𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨 𑌏𑌵 । 𑌨 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌸𑍍𑌯 । “𑌅𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌮𑍇𑌕𑍈𑌕𑌾𑌂 𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀”𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑌰𑌣𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑌯𑍋𑌰𑍇𑌕𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌗𑌮𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌚 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑌰𑌣𑌂 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑌂 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿, 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑍃𑌤𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌬𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌣𑍍𑌡𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌕𑌾𑌲𑍇𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑌰𑌣𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑍋 𑌜𑍀𑌵𑌸𑌮𑌷𑍍𑌟𑌿𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨 𑌏𑌵 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑍋𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 । “𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯𑍇”𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌵𑌿𑌵𑌰𑌣𑌪𑌰𑌾𑌯𑌾𑌮𑍇𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾 𑌤𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵𑌾𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌧𑍇𑌯𑌾 । 𑌨𑌨𑍁 “𑌯𑌦𑌗𑍍𑌨𑍇𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑌂𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌤𑍇𑌜𑌸𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌂, 𑌅𑌶𑌿𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍇𑌧𑌾𑌵𑌿𑌧𑍀𑌯𑌤𑍇”𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌿𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑌰𑌣𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑌰𑌣𑌮𑌪𑌿 𑌉𑌦𑌰𑌾𑌨𑌲𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑌮𑍇𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹— “𑌮𑌾𑌂𑌸𑌾𑌦𑌿 𑌭𑍌𑌮𑌂 𑌯𑌥𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌮𑌿𑌤𑌰𑌯𑍋𑌶𑍍𑌚” । 𑌯𑌦𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍍𑌰𑍇𑌧𑌾𑌕𑌰𑌣𑌮𑍁𑌦𑌰𑌾𑌨𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌷𑌯𑍋𑌽𑌯𑌂 “𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑌮𑍇𑌕𑍈𑌕𑌾𑌂 𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀”𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌕𑌰𑌣𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨𑍋𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 “𑌅𑌶𑌿𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍇𑌧𑌾𑌵𑌿𑌧𑍀𑌯𑌤𑍇”𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑌾𑌂𑌸𑌮𑌨𑌸𑍋𑌃 𑌪𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌵𑌤𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌨𑌾𑌣𑍀𑌯𑌸𑍈𑌵 𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌯𑍋𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑍈𑌜𑌸𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍍𑌯𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌮𑍍 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌪𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌵𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑍈𑌜𑌸𑌾𑌨𑌾𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌰𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌤𑌯𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌪𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌥𑌵𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌂𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌵𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌤𑌤𑍍𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌾𑌂𑌸𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌤𑌤𑍋𑌽𑌣𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑌸𑌸𑍍𑌤𑍈𑌜𑌸𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍁𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌥𑌾 “𑌆𑌪𑌃 𑌪𑍀𑌤𑌾”𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌸𑍍𑌥𑌵𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌵𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌹𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌤𑌤𑍋𑌽𑌣𑍀𑌯𑌸𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍈𑌜𑌸𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍁𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌥𑌾 “𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌶𑌿𑌤”𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌸𑍍𑌥𑌵𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌥𑍍𑌨𑌃 𑌪𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌵𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌮𑌾𑌯𑌾 𑌮𑌜𑍍𑌜𑌾𑌯𑌾 𑌆𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌅𑌣𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯𑌾 𑌵𑌾𑌚𑌸𑍍𑌤𑍈𑌜𑌸𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍁𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌚𑍈𑌵𑌮𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌪𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌵𑌾𑌂𑌶𑌸𑍍𑌥𑌵𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌪𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌵𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 “𑌅𑌶𑌿𑌤𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍇𑌧𑌾𑌵𑌿𑌧𑍀𑌯𑌤”𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍇𑌃 । 𑌤𑌥𑌾 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌲𑍋𑌹𑌿𑌤𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌪𑍍𑌯𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌕𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇

[illegible]नां तेजोविकारत्वेनैव प्रतिपाद्यते । अतः "तासां त्रिवृतं त्रिवृतमेकैकां करवाणि" इति श्रुतौ त्रिवृत्करणप्रकारः "अग्नेरिति" इत्यादिना प्रदर्श्यते । तथा सति हि मनःप्राणवाचां तैजसत्वेऽपि अणीयस्त्वेन "अन्नमयं हि सोम्य मन आपोमयः प्राणस्तेजोमयी वाग्" इति निर्दिश्यते । अतः प्रागेव त्रिवृत्कृतानां पृथिव्यादीनां परस्परं प्राप्तानां 'अग्नेरिति' इत्यादिना एकैकस्य त्रेधा वर्णनं क्रियते । असम्भवाच्च प्रागेव तेजोऽबन्नानां त्रिवृत्करणेन सिद्धत्वं अत्रिवृत्कृतानां तेषां कार्यारम्भासामर्थ्यात् । अन्योन्यसंयोगेनैव हि कार्यारम्भसामर्थ्यम् । तदेव त्रिवृत्करणम् । तथा च स्मर्यते — "नानावीर्याः पृथग्भूतास्ततस्ते संहतिं विना । नाशक्नुवन् प्रजाः स्रष्टुमसमागम्य कृत्स्नशः ॥ समेत्यान्योन्यसंयोगं परस्परसमाश्रयाः । महदाद्या विशेषान्ता ह्यण्डमुत्पादयन्ति" इति । अत एव "अनेनैव जीवेनात्मनानुप्रविश्य नामरूपे व्याकरवाणि तासां त्रिवृतं त्रिवृतमेकैकां करवाणि" इति वाक्ययोरेककर्तृकत्वेन बोध्यते । अण्डान्तःसृष्ट्यादिषु त्रिवृत्करणप्रदर्शनं श्वेतकेतोः शुश्रूषोरण्डान्तर्वर्तित्वेन तस्य बहिष्ठवस्तुषु त्रिवृत्करणप्रदर्शनायोगात् त्रिवृत्कृतानां कार्येष्वण्डादिषु त्रिवृत्करणप्रदर्शनं कृतमित्यभिप्रायः । नन्वण्डघटकानां सर्वेषां त्रिवृत्कृततेजोऽबन्नरूपत्वेन व्यवस्थिततेजोऽबन्नव्यवहारः कथं स्यादित्यत्राह — "वैशेष्यात्तु तद्वादस्तद्वादः" । पृथिव्यंशानां भूयस्त्वे पृथिवीव्यवहारः । जलांशानां भूयस्त्वे जलव्यवहार इति व्यवहारव्यवस्थोपपत्तिरित्यर्थः । तद्वादस्तद्वाद इति सूत्रे द्विरुक्तिरध्यायसमाप्तिद्योतनार्थेति स्थितम् । तथा द्वितीयाध्याये आरम्भणाधिकरणे उपादेयोपादानयोरनन्यत्वं, घटे चोपादानकपालाद्यवयवे, वृत्तिविशेषेण घटादि निर्दिश्यत इति कार्यमेवाह । तथा घटस्य दण्डचक्रादिकं कारणं, वृत्तिविशेषस्य जलसंयोजनादीनीति कारणमेवाह । तथा घटः पृथुबुध्नोदराकारः, वृत्तिविशेषस्तदाकार इत्याकारमेवाह । तथा पूर्वकार्यं कारणं, अपरकार्यं कार्यमिति कार्यमेवाह । बहुवस्तुष्वेक एव घट इति संख्यामेवाह । सत्यपि वृद्धि घटो नष्ट इति प्रतीतेः । कार्यकारणयोर्भेदसिद्ध्यादिहेतवश्च दूषयित्वा उपादानोपादेययोरनन्यत्वं तथा कारकव्यापारवैयर्थ्यप्रसङ्गादिति कारणादावेतावत्,

ஸேதநேந பூர்வபக்ஷம் ப்ரத்யாசஷ்டே — "ததநந்யத்வமாரம்பணஶப்தாதிப்ய꞉" । தஸ்மாத் பரகாரணாத் ப்ரஹ்மணோ ஜகதோऽநந்யத்வம் வாசாரம்பணஶப்தாதிபிரவகம்யத இதி । "வாசாரம்பணம் விகாரோ நாமதேயம்" இத்யாத்யா꞉ ஶ்ருதய꞉ பூர்வமேவ உதாஹ்ருதா꞉ । ஆதிஶப்தேந "ஸதேவ ஸோம்யேதமக்ர ஆஸீத்", "யேநாஶ்ருதம் ஶ்ருதம் பவதி", "ஏகமேவாத்விதீயம்" இத்யாதிகம் க்ருஹ்யதே । யதி ச வைஶேஷிகாதீந் ப்ரதி உபாதேயோபாதாநயோரந்யத்வாத் தத்ர காரணகுணப்ரக்ரமேண கார்யகுணாரப்த꞉ உபாதாநஸமவாயகுணாரம்பேண தத்³வாதேயகார்யகுணோ குணாரம்பகத்வாத் த்ரவ்யஸமவாயித்வேந குணாரம்பகத்வேந குணஸ்ய ஸம்மத꞉ । பாஹ்யஶப்தாதிஷு நாநாபூதஸம்பந்திவிஜ்ஞாநஸ்யேவ ப்ரபஞ்சஸ்ய ஸர்வஸ்யாப்யஸ்ய த்ருஷ்டாந்தஸ்ய ஸர்வாத்மகத்வம் । நநு விருத்தம் ஏகத்வமேவ க்வ கார்யகாரணயோர்பேதாபேதயோஸ்ஸஹ, ஏகஸ்மிந் விருத்தயோ꞉ ஸமாவேஶாஸம்பவாதிதி சேந் । ஏகஸ்மிந்நேவ ப்ரக்ருதிவிகாரயோர்த்ருஷ்டத்வாதேகத்வே ஸம்யோகவிஶேஷாபாவாத் ஸ்வரூபஸம்யோகவிஶேஷாபாவாத் தத்ர ஘டகபாலயோர்நாநாத்வம் தத்ஸ்வரூபாநேகத்வம் ப்ரஸஜ்யேத । நநு ஸ்வரூபஸம்யோகஸ்யைவாபாவாதேகத்வம் விருத்தமிதி சேந் । ஸ்வரூபைக்யேபி ப்ரதேஶபேதாத் ஸம்யோகவ்யவஹாரவத் ப்ரதேஶபேதாதேகத்வே ப்ரதேஶவ்யவஹாரஸம்பவாத் ப்ரதிபந்நம் । ஏவம் கார்யகாரணாநந்யத்வேபி ஏகஸ்மிந்நேவ தத்ஸ்வரூபாவயவஸம்யோகவிஶேஷாபாவேந தத்ஸ்வ தத்ஸ்வரூபைகத்வம் । ஘டகபாலாதிதத்ஸம்யோகவிஶேஷாபாவே ந ஘டத்வம் । ஘டஸ்வரூபைகத்வேபி ஘டதத்ஸ்வரூபைகத்வயோரஸம்பவேऽபி ப்ரதேஶபேதேந ஸம்பத்யதே । நநு ஸம்யோகஸ்ய ப்ரதேஶபேதேந ஸ்வரூபைக்யம் ஸம்பவதி, ஸ்வரூபைக்யேऽபி ப்ரதேஶபேதேந ஸ்வரூபைக்யாஸம்பவாத் । ப்ரதேஶபேதேந ஸ்வரூபைக்யம் ஸம்பவதி । ஸ்வரூபாத்மகஸ்வரூபைக்யம் ப்ரதேஶபேதேந ஸம்பவதி । ஸ்வரூபைக்யம் ப்ரதேஶாநாம் பேதாபேதஸம்பவம் நாபேக்ஷதே । ஸ்வரூபே ஘டஸ்ய ப்ரதேஶபேதேந ஘டஸ்வரூபைக்யம் ஸ்வாதந்த்ர்யம் । அத꞉ உபாதேயமுபாதாநமேவ । "ஸர்வேऽபி ஸ்வரூபைக்யம்" । ஹிரண்யகுண்டலாதிகார்யஸ்வரூபேऽபி ததேவ ஹிரண்யமிதி ப்ரத்யபிஜ்ஞாநாதேவ ஸ்வரூபைக்யஸ்யாநுபவஸித்தத்வாத் । 'ஸ்வரூபைக்யம்' । அபரஸ்ய கார்யஸ்ய காரணே தாதாத்ம்யேந ஸம்பந்தேந ஸ்வரூபம் உபாதாநாதநந்யதேவ । "ஸதேவ

ஸோமெஶ்ரீக்ருதெ ஸ்ருதெஶ்ருவஸ்"ஹிதி காயெ நயெஷஃவலி காரணெ காயகாஷா
தத்வப்ரதீதெர்மிதத்வமுக்தாபை: | "ஹாமெவெவொவஶெஷ"மிதி ஸம்பந்தெ காய
ஏகாயா: காயெ காரணகாஷாத்வப்ரதீதி: ப்ரமாணதயொகாநத்ரா |
உதாரஸம்பந்தெ த காயநாஸாநத்ராஸி காரணெ காயரெஷப்ர
தீதி: ப்ரமாணதயொகாநத்வமுக்தி விவேக: | "ஸஹஷ்வெ...மாஜெதி
வெண யஹ்ரஜொண வாக்யெஷா ஈக்ஷ்யங்ஷஹாஜாஷ்" | "ஸஹஷா
ஜதிஹெஶ்ருவஸ், ஜதம்வாஸரெ ரெநவகினநாவஷி"தி ஜமதஸ்வ ரெஷ:
ப்ராமஸத்வ வெஸாஸ் ஸரெஷ:ப்ராமவலி ஸதா உவாஷாரெநநா
வாஷெயமெஸக்யம் ரொவவஷ்ப தஜதிவெண | நாரஸம்பவஸிஹாமஜக்ஷ
ஷமஹஜாஹாவஷரெரா ஸஹதவ ஸ்ருவஷெவாவஷெதி: | ஜமதஸ்தம்
நாரஸம்பவஹாக்ஷ்ய | ஸஹதம் நாரஸம்பவமெராயெஸம்பக்ஷாவஷா | நத
வலராத்மநா ஸஹத்ய | ஸதஜதிவெஸரெ தஜதிவெஸ | வாக்யெஶெஷாஸ |
"ஜதம்வாஸரெ ரெநவகினநாவஷி"தி "தஜஹரெவஹநரெநாரஸ
ரபெத"தி வாக்யெஶெஷெ ரெந:கதலெக்ஷவதிவாஷநாஸ | யக்ஷெஶ |
வடவ ஸதம்ஹிநார வடக்ஷாவஷாஸம்பம்ய: | ஸஹதஜார தலிரெர
யிகவாஶகாஷவஷாஸம்பம்யவவ | நஹி தமகிஸிரெக்ஷா வடாஹா
ரொநார கஶிதவஷெநெதெ | மஹாஜராத் | "காதமெவ வஶவொ
ரெஷ்வம் ஸஹிதி ரொவாவெ"தி தரமகம் ப்ரதிகஷிவ "ஸதெவ
ரொமெத்ரஹெஶ்ருவஸ்"ஹிதி ஷ்வாவிதகாஸ, "தரெவஜஹத்வப்ரக்ருத
ராவிதஜாரஸம்பவாஹ்யம் வக்யெதெ"தி ஸமஹஷெரஷியாநாவ |
"வடவஷ்" | யமா தஜவவவ வதிஷாமவிஶெஷஹாஜ: வடஜதி நார
ரஸம்பவகாயஹிகம் ஹஜநெ தமஸ்ப்ரஹாவி | "யமாவப்ராணாதி:" |
யமா வாபரெகவவ ஶரீரெ வக்திவிஶெஷம் ஹஜாந: ப்ராணாவா
நாதிநாரஸம்பவகாயஜாரணிஹஜதெ தமெகரெவ ப்ரஹ விஹித
ஷிரத வாரம்பவம் ஜமஹவதீதி வாரகாரணாதரவாஸப்ரஹணொர
நத்யம் ஜமதொரஹ்யவமஜவதிதி ஷிதம் | தயா ப்ரயராஜெயெ
ப்ரக்ருதியிகாரணெ ரொகெ வடகதலா காஶஶவெஷாவாஷாநகா
தஶநாஸ ஜமததலா: வாரதநா ஜமவாவாஷாநகம் நஸம்ஹவதி |
கிஞ நிஷ்கஜதயாரவஸிணாமிர: வாரதந: வரிணாமிகஷக்ஷணொ
வாஷாநகாஸம்ஹவாஷ ப்ரஹணொரெநாவாஷாநக்ய | ஸவிதா "ஸஹா
நாயீ ஸ்ருஜதெ விஶ்வமெதத் தஸ்மிம்ஶ்சாநெ மாயயா ஸம்நிருத்த: | மாயா
ஞு ப்ரக்ருதிம் வித்யாந்நாயிநஞ்சு மஹேஶ்வர"மிதி ஶ்ருதிவஶாத்பரி
ணாமஸம்ய ப்ரக்ருதிரெவொவாஷாநம்ஶ்வரஸ்ய த தஶ்யிஷ்டாத்ருத்வ
மாத்ரமெவேதி ப்ராஹ உதெதெ— "ப்ரக்ருதிஶ்ச ப்ரதிஜ்ஞாத்ருஷ்டா
ஞாநுவரொதாத்" | ப்ரக்ருதிஶ்சொவாஷாநஞ் ப்ரஹெவ | உதா

மேகவிஜ்ஞாநேந ஸர்வவிஜ்ஞாநப்ரதிஜ்ஞாயா உபபத்திம்ʼ தர்ஶயிதும்ʼ த்ருஷ்டாந்த ஸ்ய லோகப்ரஸித்தஸ்ய ஸம்ʼவாதஃ । ந ஹ்யந்யஜ்ஞாநேநாந்யஜ்ஞாந ஜ்ஞேயம் இதி ஸாமாந்யதஃ ப்ரஸித்தம் । தத்ராயம்ʼ ஸதஃ ஸர்வாத்மகம் ஜ்ஞாதம் ஸ்யாதிதி । அத ஏகவிஜ்ஞாநேந ஸர்வவிஜ்ஞாநப்ரதிஜ்ஞாயா உபபத்திம்ʼ தர்ஶயிதும்ʼ த்ருஷ்டாந்தஸ்வரூபம் ப்ரஹ்மணஃ காரணத்வமுபாதாநோபாதேயஹேது வா வாதவீயதே । நவாஸ்ய ஶ்ராவஸ்ய ப்ரயோஜநமுச்யதே மேவேத்த உபதேஷ்டு ஸர்வம் ஶ்ராவ்யா உபதேஷ்டாரஜதி வ்யவஹரிவவஹ் ஹணைஃ ஸர்வப்ர யோஜநதயா தஸ்மிந் ப்ரதேஷ்டு ஸர்வம் விதிதப்ராயமிதி ப்ரக்ருதமேவத்ருத இதி பாவஃ । யதி ஸ்வது ஸர்வவிஜ்ஞாநம் ப்ரயோஜநப்ராப்யம் மாணம் ஸ்யாத்தஹா ப்ரயோஜநஜ்ஞாநேந ஸர்வமேதத்ப்ரயோஜநமிதித உபதிஶதோ விதிதப்ராயம் ஸ்வதீதஸ்ய ஸ்யாபஸ்ய ஶோகவிஷயஸ்ய ரேகவிஜ்ஞாநேந ஸர்வவிஜ்ஞாநாநுபபத்திம் பஶ்யதஃ ஶ்வேதகேதோஃ "கதம் நு பகவஃ ஸ ஆதேஶ" இதி ப்ரஶ்நோ நஸ்யாத் । அபிப்ராயா நபிஜ்ஞ ஶ்ரோதா ப்ரஶ்நே ப்ரயோஜநாபா வாதப்ரஶ்நாபா ஸர்வம் ஜ்ஞாதம் ஸ்யாதித்யேவ ப்ரதிவக்தவ்யம் ஸ்யாந்தமேவ "யதா ஸோம்யைகேந ம்ருத்பிண்டேந" இதி । அதோ ப்ரஹ்மோபாதாநமேவ । "அபிந்நமுபாதே யாத்" । "தந்நிஷ்டஸ்ய மோக்ஷோபதேஶாத்" இதி ப்ரஹ்மணமேவ மோக்ஷஸ்ய நிமித்தமிதி ஸமஞ்ஜஸமுக்தம் ஸூத்ரகாரஸ்யாபிப்ராயவஶாத் । நஹி காரணாத்மீயமுக்தம் ஸூக்ஷ்மம் நிமித்தகாரணம் ஸாக்ஷாத் ஸம்ʼபவதி । "ஸர்வ ஆத்மநோபாதாநாத்" । "ப்ரஹ்மவந் ப்ரஹ்ம ஸம்ʼபத்யதே" । யதோ ஹ்யாவாப்ருதிவீ நிஷ்டக்ஷுஃ । தநீயோ தநவா விப்ரவீதி வஃ । ப்ரஹ்மாத்யதிஷ்டத்புவநாநி தாரயந்நிதி ஹி ஶ்ரூயதே । யத உபாதாநாத்யாவாப்ருதிவீ ஸௌஷ்டவம் தக்ஷிதம் க்ருத்ஸ்நம் ஜகத் ஸ்ருஷ்டம் நிஷ்டக்ஷுஃ । நிஷ்டக்ஷுர் நிர்மிதவாநித்யர்த்தஃ । வநவ்ருக்ஷயோர்தாஃ । தாத்ருஶவ்ருக்ஷஸ்தாநீயத்யாவாப்ருதிவ்யாதிஜகதுபாதாநமபி ப்ரஹ்மைவ । தமேவ உபாதாநமஸ்ய வ்ருக்ஷஸ்ய க்ருத்யாஹ்ருதம் வநமபி ப்ரஹ்மைவ । புவநாநி தாரயஞ் ஶரீரோ ப்ரஹ்மஸ்வபாவம் ஸ்வாத்ம நமேவாதிஷ்டிதமித்யர்த்தஃ । அத ஶரீரோ ஹ்யேவ காரணாதிகமபி ப்ரஹ்மவேத்யர்த்தஃ । "ஸூத்ரக்ருதஃ" । "தஶாத்ராநம் ஸ்வயம்ʼ கோபார" இத்யாத்ரநவநவ பஹுகாரணத்வமேவ நிமித்தகோபாதாநக்ஷுத்வம் । நஹி காரண ஸூத்ராநம் ஸ்வயம் கோபாரேதி வ்யவஹேஶாஸ்தி । நந "நிஷ்கலம் நிஷ்க்ரிய"மிதி நிரவயவஸ்யாபரிணாமிநஃ கதம் பரிணாமிகா உக்ஷணோபாதாநத்வம் ஸ்யாத் தத்ராஹ — "அபரிணாமாத்" । நிர்விகார கார்யவிரோதிபரிணாமவிஶேஷ ஸம்ʼபவாதித்யர்த்தஃ । கதம் பாவஃ — "நிஷ்கலம் நிஷ்க்ரியம் ஶாந்த"மித்யாதிபிஃ வாரோத்தநோ நிர்விகாரத்வம்

वसीति तद्धास्य विजज्ञाविति विजज्ञाविति ॥ ॥ ६ ॥

इति षष्ठप्रपाठके सप्तमः खण्डः ॥

उद्दालको हारुणिः श्वेतकेतुं पुत्रमुवाच स्वप्नान्तं

प्रतीयते, [illegible]श्रुतिभिः प्रधानोपादानत्वञ्च प्रतीयते। उभयमेव यथोपपद्यते तथोपपादनीयम्। परमात्मनः निर्विकारत्वं श्रूयते — "विकारजननीमज्ञामष्टरूपामजां ध्रुवाम्" "अजामेकां लोहितशुक्लकृष्णाम्" "अस्मान्मायी सृजते विश्वमेतत्तस्मिंश्चान्यो मायया सन्निरुद्धः" "मायां तु प्रकृतिं विद्यान्मायिनं तु महेश्वरम्" इत्यादिवाक्येषु प्रधानोपादानतया परिणामिनी प्रकृतिः प्रतीयते। तत्र परिणामिप्रकृतिरूपोपादानापेक्षे प्रधाने साक्षात्कारणत्वासम्भवात्तद्द्वारा ब्रह्म कारणमित्यवसीयते। यथा "यदाग्नेयोऽष्टाकपालः" इति पुरोडाशवाक्ये यागे व्रीहीणां कारणत्वं साक्षात्कारणत्वासम्भवात् पुरोडाशद्वारा पर्यवस्यति तद्वत्। ननु स्वत्वद्वारा कारणत्वनिर्वाहो व्यापारव्यवधानेऽपि कारणत्वाक्षतेः। उपादानत्वन्तु नान्यद्वारा सम्भवति। साक्षाद्व्यवस्थावतः परिणामावस्थापत्तिकत्वं ह्युपादानत्वम्। कार्याश्रयत्वमेव परमात्मनि कथमुपादानत्वमिति चेत्। परमात्माश्रितायाः [illegible]तायाः प्रकृतेरवस्थाश्रयत्वेन परमात्मनोऽप्यवस्थाश्रयत्वोपपत्तेः। ततश्च ब्रह्मणि साक्षाद्विकाराभावात् परिणामित्वनिर्विकारत्वश्रुतय उपपन्नाः। शक्तिशरीरादिशब्दितायाः प्रकृतेर्ब्रह्मणश्चापृथक्सिद्धत्वेन, प्रकृतिगतावस्थायाः परम्परया ब्रह्माश्रितत्वेन ब्रह्मणः परिणामोपादानत्वात्। ब्रह्मोपादानत्वावलम्बनाश्च "न विलक्षणत्वादस्य तथात्वञ्च शब्दात्" "कृत्स्नप्रसक्तिर्निरवयवत्वशब्दकोपो वा" इत्याद्याक्षेपपरिहारा उपपन्नाः। "योनिश्च हि गीयते"। "यद्भूतयोनिं परिपश्यन्ति धीराः" इति योनिरुपादानमिति हि ब्रह्म गीयते। योनिशब्दस्योपादानवचनत्वञ्च "यथोर्णनाभिः सृजते गृह्णते च" इति वाक्यशेषादवगम्यते। अतश्च ब्रह्मैव निमित्तमुपादानञ्चेति सिद्धम्। प्रकृतमनुसरामः ॥ ॥ ६ ॥

इति षष्ठप्रपाठके सप्तमखण्डभाष्यम् ॥

एकविज्ञानेन सर्वविज्ञानसिद्ध्यर्थं ब्रह्मव्यतिरिक्तस्य तदुपादेयत्वं वक्तुं प्रवृत्त[illegible]

मे सोम्य विजानीहीति यत्रैतत्पुरुषः स्वपिति नाम सता सोम्य तदा सम्पन्नो भवति स्वमपीतो भवति तस्मादेनꣳ स्व

र्गस्य तदुपादेयत्वमुक्त्वा चेतनवर्गस्यापि तदुपादेयतां प्रतिपादयितुं प्रस्तौति — (उद्दालको हारुणिः श्वेतकेतुं पुत्रमुवाच स्वप्नान्तं मे सोम्य विजानीहीति) स्वप्नान्तं सुषुप्तिं प्रतिपादयतो मम वाक्याद्विजानीहीति पिता पुत्रमाहेत्यर्थः । एवं शिष्यावधानार्थं प्रतिज्ञाय आह — (यत्रैतत्पुरुषः स्वपिति नाम) यत्र यदा पुरुषः स्वपितीत्येतन्नाम भवति पुरुषः स्वपितीतिशब्दो यदा प्रयुज्यत इत्यर्थः । पुरुषस्वापो यदेति यावत् । नामशब्दः प्रसिद्ध्यर्थो वा । एतत्पुरुषः एषपुरुष इत्यर्थः । (सता सोम्य तदा सम्पन्नो भवति) तदा तस्मिन् स्वापकाले सदेव सोम्येति प्रकृतेन सता सम्पन्नो भवति ‘[illegible]’ [illegible] भवतीत्यर्थः । तस्यैव [illegible] सति शयार्थकस्वपिति नामनिर्वचनानुगुणं विवृणोति — (स्वमपीतो भवति) अत्र स्वशब्दः [illegible] । “सता सोम्य तदा सम्पन्नो भवति स्वमपीतो भवती”ति सामानाधिकरण्येन सद्ब्रह्मशब्दयोरेकविषयत्वावगमात् । [illegible] प्रकारेण परमात्मविषयत्वात् स्वशब्दोऽपि तत्पर एव । ननु जीवभिन्नात्परमात्मनः कथं जीवं प्रति स्वत्वमिति चेदुच्यते — देहेन्द्रियादिनामरूपाभि[illegible] स्वजीवविशिष्टः परमात्मा देहेन्द्रियादिनामरूप[illegible] [illegible] शरीरकः [illegible] इत्यर्थ इति “स्वाप्यात्” इति सूत्रे [illegible] । अत्र [illegible] इति द्वितीया । (तस्मादेनꣳ स्वपितीत्याचक्षते स्वꣳ ह्यपीतो भवति) हि यस्मात्स्वमपीतो भवति तस्मात्स्वपितीति लौकिका आचक्षत इत्यर्थः । अत्र यद्यपि स्वपिधातोर्निष्पन्नः स्वपितिशब्दो न तु स्वशब्दोपपदादपीतेः [illegible] इति द्रष्टव्यम् । अत्र जीवस्य परमात्मनि [illegible] जीवस्यापि तदुपादेयकार्यत्व[illegible] ज्ञानेन ज्ञातकर्मत्वादिकं भवति । ननु “यत्रैतत्पुरुषः स्वपिति नाम” इति पुरुषशब्दनिर्दिष्टस्यैव स्वशब्देन परा[illegible] पुरुषशब्दस्य जीवमात्रविषयत्वेन स्वशब्द

ஸூத்ராவபி தத்த்வயபரத்வமேவோசிதம் । நச பராமர்ஶபரஸூத்ராவபி ப்ர ஹ்மபரத்வகல்பநம் யுக்தம் । "பிபந்தௌ ருதம்" இதி ஸ்வவிதிநா கர்த்ருத்வம் ஸ்வவிதீப்ராப்நுதே" இதி ப்ரத்யக்ஷோக்தோபஸம்ஹாரயோ ருபநிஷத்ப்ரஸித்யநுவாதாநுபபத்தேரநாம் ப்ரஹ்மணி தத்ப்ரஸித்ய பாவாத் "ஸதி ஸம்பத்ய நவிது:" "ஸத ஆகம்ய நவிது:" இதி ப்ரத்ய க்ஷவாக்யயோ: ப்ரதிபாதிதநஸம்ப்ரஜ்ஞாநஸ்ய ப்ரஹ்மாஶ்ரயஸம்பவாத் "பராமர்ஶ: ஸ்வவிதிநா"இதி வாக்யஸ்ய பராமர்ஶஶப்தஸ்ய ப்ர ஹ்மபரத்வாபாவேந ஸ்வஶப்தஸ்யாபி நப்ரஹ்மபரத்வம் ஸம்பவ தி । கிஞ்ச "ஸதா ஸோம்ய ததா ஸம்பந்நோ பவதி" இதி வாக்யே ஸம்பந்நே ப்ரஹ்மணி ஸுஷுப்தாவஸ்தஜீவவிஶிஷ்டபரமாத்மப்ரதிபாதநே த ஸ்மாத்ப்ராப்யத்வநாஸாத்ப்ரதிபத்தே "ப்ராஜ்ஞேநாத்மநா ஸம்பரிஷ்வக்த:" இதி வாக்யேऽபி பரிஷ்வக்தவஜீவஶரீரகஸ்ய ப்ரஹ்மண ஏவ ப்ரஸக்த: । நசைஷாப்ரஸக்தி: । "ஸாக்ஷாத்ப்ரஜ்ஞாத்மநோப்ரதேந" இதி ஶ்ருதௌ பரிஷ்வங்கேந ப்ராஜ்ஞேந பரிஷ்வஜ்ய ப்ராஜ்ஞஸ்ய ஜீவ ஸ்ய தேஹப்ரதிபாதநம் ஹிரண்யமயத்வஇதி வேதத்ருகேவிஸர்ஜநாஸ்ய நிஜ்ஞாநக்ரியாஶக்திஷூபயத்ரிமிஜீ ஜீவேஷப்ரகாஶாபாதிஜ்ஞா ஸ்ய ஸ்வப்நேவ ஸ்வவிதீத்ராவகத இதுக்தந்யாயாத் । ஸுஷுப்த்யவஸ்தா ஶ்ருபரமாத்மவிஷயாऽபி ஸம்பவதி । "ஸம்பத்ய நவிது:" இதி ப்ரத்யக்ஷே ப்ராப்ய பரமாத்மநிஜ்ஞாநேऽபி ஜீவதாரா ப்ரஹ்மணி ஸம்பந்நதே । "ப்ராஜ்ஞேநாத்மநா ஸம்பரிஷ்வக்த:" இதி ப்ரதிபாதநஸ்ய பரி ஷ்வங்கஸ்ய ஸகஸம்பத்தமாஶ்ரயத்வேऽபி நாப்ராப்யபந்தவ்ய । "ஸதா ஸோம்ய ததா ஸம்பந்நோ பவதி" "ப்ராஜ்ஞேநாத்மநா ஸம்பரிஷ்வ க்த:" இதி ப்ரதிபாதநேகாலாதிக்ருதிபரிஹாரோऽபி ஸாக்ஷாத்விஷய காப்ரபத்தே, நது ஸமாநாத்மதேநகார்யம், யேந "ஸாக்ஷாத் த்ப்ரஜ்ஞாத்மநோப்ரதேந" இதி ஶ்ருதம் விரூப்யேத । அத: "பராமர்ஶ: ஸ்வவிதிநா"இத்யத்ராபி பராமர்ஶஶப்தோ ப்ரஹ்ம பரத்வ ஏவ । அத: ஸ்வஶப்தஸ்ய ப்ரஹ்மபரத்வே நாநாவபத்திரி தி வ்யாஸார்யபாதா: ஸமர்த்யந்தே । "ஸத்ஸோம்ய: ஸோமதேவ்யோ: ஸ பூர்ண: ப்ரஜா: ஸபாயதநா: ஸகப்ரதிஷ்டா:" "ஸோமதஷாத்வமிதம் ஸ ர்வம் தத்ஸத்யம் ஸ ஆத்மா தத்த்வமஸி ஶ்வேதகேதோ"இதி வாக்யவிவா ரணப்ரவ்ருத்தேந பகவதா பாஷ்யக்ருதா ப்ரோபதிஷ்டே தத்த்வமஸீ த்யத்ரோபதேஶ்யவாக்யவிஷய: கஸ்மாதிதி வேதநாத் கிஞ்சிதபிஸ்ய கிமபி விவ்ருணுதே "ஸோமதஷாத்வமிதம் ஸர்வம்"இதி ப்ரதிநிதேநைவ ப்ரவ்ரு த்தம் । ஸப்ரோவ்ருத்தி ஶாஸ்த்ரீயத்வம் । இதம் ஸர்வமிதி ஸஜீவம் ஜகதபி தீயதே, ஸோமதஷாத்வமிதி ததேவைஷ ஶ்ருத்ரூதி ததேவ ப்ரதிவாதி

त्वं । तत्र च हेतुतयोक्तं "सन्मूलाः सोम्येमाः सर्वाः प्र-
जाः सदायतनाः सत्प्रतिष्ठा" इति "सर्वं खल्विदं ब्रह्म तज्ज-
लानिति शान्त उपासीत" इतिवदिति भावः । अत्र व्यासार्यैः
"सन्मूलास्सोम्येमास्सर्वाः प्रजास्सदायतनास्सत्प्रतिष्ठा" इति
वाक्ये सर्वशब्देन प्रजानां विशेषितत्वात् प्रजाशब्दस्यापि
सृष्टचेतनविशेषपरत्वात् "इदं सर्वमसृजत" इत्यादि
वाक्यान्तरे विज्ञानाविज्ञानशब्दवाच्यचिदचिदात्मकस्य जगतः सर्व-
शब्देन निर्दिश्यमानत्वात् प्रजाशब्देन सजीवं जगन्निर्दिश्यते । स-
न्मूलास्सत्प्रतिष्ठा इत्यपि पदद्वयं समुद्भवाद्ब्रह्मायनेन
तत्त्वयत्वपरम् । प्रतिष्ठा निष्ठा पर्यवसानं लय इत्यापत् ।
सदायतना इति सदाधारकत्वमुच्यते । अने-
न जगतश्शरीरत्वं सिद्धम् । तद्युक्तिभिर्दर्शयति । उत्पत्तिहे-
तुत्वाभिधानाच्छ्रवणेन स्थितिहेतुत्वाभिधानात् सदायतना
इत्यनेन स्थितिहेतुधारकत्वं सिध्यति । "एतस्य वा अक्षरस्य
प्रशासने गार्गि द्यावापृथिव्यौ विधृते तिष्ठतः" इति ति-
ष्ठतिधातुप्रयुक्तेः प्रशासनेन धारणाधीनत्वमवगतस्य
प्रशासनस्य "अन्तः प्रविष्टः शास्ता जनानाम्" इत्यन्तःप्रवेश-
पूर्वकत्वावगतेः सर्वशासनपूर्वकप्रवेशेनान्तःप्रवेशशासनधा-
रणानां नियन्तृत्वोपलब्धेः सिद्धत्वात्, सदायतना इत्य-
नेन धारकत्वोक्त्या अन्तःप्रविश्य शासनेन धारकत्वलक्षणा-
त्मत्वसिद्धेर्जगतः शरीरत्वं सिद्धम् । "सन्मूलास्सोम्येमा-
स्सर्वाः प्रजास्सत्प्रतिष्ठा" इति आह्यं सत्तापादानत्वम् । सदा-
यतना इत्यनेन सदुपादानकत्वोपादानोपादेयसम्बन्धस्यापि
सिद्धत्वात् । प्रजाशब्देनाचित्संसृष्टजीवस्वरूपस्य तस्य
सदुपादानकत्वासम्भवात् प्रजाशब्देनापि प्रजाशरीरकं ब्र-
ह्मैवोच्यते । सदायतना इत्यत्र सदुपादानकत्वस्य शरीर-
भूतचिदचिद्द्वारा निर्देशेन चिदचिच्छरीरकब्रह्मनिष्ठत्वात्सदा-
यतना इति वाक्यान्तर्गतप्रजाशब्देन, शरीरभूतचेतनाचेत-
नद्वारोपादीयते । तथा — "सन्मूलास्सत्प्रतिष्ठा" इत्युपा-
दानत्वप्रतिपादकवाक्ये विशिष्टस्योपादानत्वाच्छब्देन
सम्बन्धविधिर्विशिष्ट एवोच्यते । सदायतना इत्युपादानत्वप्र-
तिपादकवाक्ये विशिष्टस्योपादानत्वसम्भवात्तच्छब्देन विशेष्य-
मात्रमेवाभिधीयते । तज्जत्वतल्लत्वतदनत्वस्य "सर्वं खल्विदं ब्रह्म"
तत्रापि तज्जत्वतल्लत्वादित्युपादानत्वप्रतिपादकांशे विशि-
ष्टपरत्वेऽपि आधारत्वाद्यंशे विशेष्यमात्रपरत्वमपि विशिष्टपरः ॥

𑌤𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌪𑌰𑌃। 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍈𑌕𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑌾𑌂𑌶𑍇 𑌚 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌯𑍋𑌃 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌶𑌰𑍀𑌰𑌿𑌭𑌾𑌵𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌦𑌮𑌿𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌜𑌗𑌦𑍇𑌵 𑌪𑌰𑌾𑌮𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇। 𑌤𑌦𑌿𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍍𑌯𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵𑍋𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 "𑌐𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑍍" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰, 𑌷𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌾 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑍈𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌰𑍍𑌣𑌨𑍀𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌸𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑍇 𑌤𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑌰𑌾𑌮𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑍇𑌯𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍈𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌮𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌦𑌂 𑌸𑍍𑌵𑍀𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌮𑍍। 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌗𑌤𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌤𑌦𑍈𑌕𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌚 𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍈𑌕𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍀𑌕𑌰𑌣𑌾𑌨𑌾𑌕𑌂 𑌨𑌿𑌷𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌙𑍍𑌕𑌰𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑌵𑌶𑍇𑌨 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑍇𑌯𑍁𑌃— 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯, 𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑍈𑌕𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌕𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌸𑍍𑌯, 𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌕𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌪𑌰𑌿𑌹𑌾𑌰𑍍𑌯𑌮𑍍 𑌜𑌗𑌤𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍇𑌣 𑌜𑌗𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌪𑌰𑌃, 𑌤𑌦𑍈𑌕𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌤𑍁 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌵𑌾𑌚𑍀 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌕𑍋 𑌜𑌗𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑍍𑌷𑍇𑌪𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍌 𑌚 𑌬𑌹𑌿𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌣𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌯𑌥𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌕𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌪𑌿 𑌜𑌗𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌕𑌸𑍍𑌵𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃। 𑌨 𑌚 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌗𑌤𑌸𑍍𑌤𑌦𑍈𑌕𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌚 𑌤𑌾𑌵𑌦𑌪𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍। 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌤𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌭𑍂𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌗𑌤𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌮𑍍। 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌦𑍇𑌵𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌕𑍇𑌶𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌣𑌸𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌦𑌯𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌾 𑌯𑌤𑍍𑌨 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌸𑌾𑌧𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌚 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌃। 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍇 "𑌸𑌨𑍍𑌮𑍂𑌲𑌾𑌃 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍇𑌮𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌸𑌦𑌾𑌯𑌤𑌨𑌾𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌦𑍍𑌵𑌾𑌚𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌪𑌰𑍋 𑌨 𑌤𑍁 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑌰𑌃। 𑌸𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌪𑌰𑌃। 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌪𑍍𑌰𑌜𑌸𑍍𑌯 𑌚 𑌮𑍃𑌦𑍍𑌘𑌟𑌾𑌦𑌿𑌵𑌦𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌿𑌭𑌾𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌾𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌭𑌾𑌵𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌕𑌾𑌰𑌣𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑌾𑌰𑌣𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌪𑌾𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌯𑌤𑍍𑌨𑌃। 𑌐𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇𑌽𑌪𑍀𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌃 𑌪𑌰𑌾𑌮𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇; 𑌏𑌤𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨𑌾𑌪𑌿 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌨 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍। 𑌨𑌨𑍍𑌵𑍈𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰

𑌤𑍍𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌕𑌿𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌭𑍇𑌦𑍋𑌽𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑍇𑌤 𑌉𑌤 𑌨𑌿𑌯𑌨𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌨𑌾𑌦𑍍𑌯𑌃 । 𑌵𑌿𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌭𑌾𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌃 । 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑍇 "𑌸𑌨𑍍𑌮𑍂𑌲𑌾𑌃 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍇𑌮𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌸𑌦𑌾𑌯𑌤𑌨𑌾𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌃" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌧𑌾𑌰𑌕𑌸𑌰𑍍𑌵𑌨𑌿𑌯𑌨𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇𑌰𑍍𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌰𑍁𑌧𑍍𑌯𑍇𑌤 । 𑌨 𑌚𑍇𑌷𑍍𑌟𑌾𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 "𑌸𑌨𑍍𑌮𑍂𑌲𑌾𑌃 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍇𑌮𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌸𑌦𑌾𑌯𑌤𑌨𑌾" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 । "𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌖𑌲𑍍𑌵𑌿𑌦𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌤𑌜𑍍𑌜𑌲𑌾𑌨𑌿𑌤𑌿" 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍌 𑌚 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌧𑌾𑌰𑌤𑍍𑌵𑌸𑌰𑍍𑌵𑌨𑌿𑌯𑌾𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌕𑌰𑌣𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌨𑍍𑌨 । 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌯𑍋𑌰𑍈𑌕𑍍𑌯𑌾𑌭𑌾𑌵𑍇𑌨𑌾𑌭𑍇𑌦𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌕𑍍𑌷𑌦𑍍𑌵𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍋𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌕𑌥𑌂 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍋𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌸𑍍𑌤𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌦𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇— 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌕𑌃 "𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌯" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌕𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌣𑌾𑌤𑍍 । 𑌐𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌧𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯𑍈𑌨𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌾𑌦𑌿𑌸𑍍𑌯𑍈𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌧𑌾𑌰𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌯𑌥𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌧𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍇𑌃 । 𑌐𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵𑍈𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌰𑍍𑌥𑍇 𑌷𑍍𑌯𑌞𑍍 । 𑌐𑌷 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌿 𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌰𑍍𑌥𑍇 𑌷𑍍𑌯𑌞𑍍 𑌶𑍍𑌰𑌯𑌣𑍀𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌕𑌥𑌂 𑌚 𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 "𑌐𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑍍" "𑌸 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌨𑌯𑍋𑌰𑌨𑍍𑌵𑌯𑌾𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌕𑍍𑌯 𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾 । 𑌐𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌪𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌮𑍁𑌮𑍁𑌕𑍍𑌷𑍁𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿𑌶𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌵𑌿𑌷𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌰𑌿𑌹𑌾𑌰𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌣𑍇𑌨𑌾𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌨𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌣𑍀𑌯𑌃 । "𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍" । 𑌐𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌣𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । "𑌐𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑍇𑌣𑍋𑌕𑍍𑌤𑌃— 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌂 𑌤𑌦𑌿𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌜𑌗𑌦𑍈𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌕𑌾𑌰𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌸 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌨𑌿𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌾𑌂𑌶𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌰𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌰𑌿𑌵 𑌚 "𑌸𑌦𑍇𑌵 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍇𑌦𑌮𑌗𑍍𑌰 𑌆𑌸𑍀𑌦𑍍" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌥𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌮𑍇𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌜𑌨𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾𑌯𑌾 𑌅𑌪𑌿 𑌨𑌾𑌵𑌕𑌾𑌶𑌃 । 𑌨 𑌚𑍈𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌹𑍇𑌤𑍍𑌵𑍋𑌰𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌾𑌦𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 "𑌸𑌦𑍇𑌵 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍇𑌦𑌮𑌗𑍍𑌰 𑌆𑌸𑍀𑌤𑍍" "𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌖𑌲𑍍𑌵𑌿𑌦𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮" 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍍𑌯𑌭𑌾𑌵𑍇𑌨𑍋𑌭𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍍𑌯𑌯𑍋𑌃 𑌕𑌥𑌂 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌨𑍍𑌨 । 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌨𑍈𑌕𑌶𑍇𑌷𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌧𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌵𑌿𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌕𑍇𑌨 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂

कर्मत्व तयोरारोपितावच्छेदकत्वारोपणहेतुनिषेधश्रवणात् सदेवेति
त्वादिरूपेणारोपावच्छेदकत्वं शक्तिशक्तिमतोरभेदव्यवहारवदत्य-
पेक्षाभावाच्च । विशेषणस्य तत्त्वज्ञानांशे ब्रह्मण उपादान-
कार्यासत्व "नविलक्षणत्वा"दित्यधिकरणस्य "कृत्स्नप्रसक्तिर्नि-
रवयवत्वशब्दकोपो वा" इत्यधिकरणस्य निरालम्बनत्वस्य
जगद्ब्रह्मणो ब्रह्मत्वाद्युपादानत्वे विलक्षणत्वशङ्कायाः
ब्रह्मणो जगद्रूपेण परिणामे कृत्स्नप्रसक्तिर्निरव-
यवत्वशब्दकोपाशङ्कयोश्च प्रसक्तेः । नन्वेवं "तदनन्यत्वमा-
रम्भणशब्दादिभ्यः" इत्यधिकरणे प्रपञ्चस्योपादानभूत-
ब्रह्मणोऽभेदसाधनादुपादानोपादेययोरभेदसिद्धेर्न वि-
रोधः स्यादिति चेन्न । तत्त्वाधिकरणे ह्युपादानोपादेययोः
स्वरूपाभेदः सिद्ध्यति तयोरभेदे कारकत्वाद्यारोप-
[illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible]
जन्यं "यदयं नाम यस्य सत्ता तत्त्वमेवेति [illegible]" इति [illegible]
[illegible] नत्वधिकरणविरोधः । यथा [illegible]
[illegible] तद्विशिष्टस्यापि ब्रह्मण उपादेयत्वा-
दुपादानस्य [illegible] ब्रह्मण उपादेयस्य
[illegible] विशिष्टब्रह्मणः [illegible]
[illegible] । [illegible] कोऽहमस्मि
ति सौवीरराजस्य प्रकृतिसंसृष्टात्मविषयकेऽपि [illegible]
[illegible] परमात्मस्वरूप[illegible]
[illegible]
[illegible] "यथा [illegible]"
इति वचनात् । [illegible]
[illegible] कोऽहमस्मीति [illegible]
[illegible] "[illegible]"
[illegible] "[illegible]"
[illegible] विशेषण[illegible] विशेष्य-
[illegible] ब्रह्म[illegible]
[illegible] ब्रह्मोपादान[illegible]
स्य स्वरूपतो दोषाभावादिति द्रष्टव्यम् । अयं भावः "तदे-
[illegible] प्रकृत[illegible] व्याक्रियते" इति
श्रुति[illegible] ब्रह्म[illegible] प्रकाशिकायां [illegible]
[illegible] । अतश्च आरम्भणाधिकरणे तदनन्यत्वमि-

𑌪𑌿𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 𑌸𑍍𑌵𑌂 𑌹𑍍𑌯𑌪𑍀𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯𑌥𑌾 𑌶𑌕𑍁𑌨𑌿𑌃 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌬𑌦𑍍𑌧𑍋 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌪𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌤𑌨𑌮𑌲𑌬𑍍𑌧𑍍𑌵𑌾 𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑍇𑌵𑍋𑌪𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌖𑌲𑍁 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌨𑍋 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌪𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌤𑌨𑌮𑌲𑌬𑍍𑌧𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌮𑍇𑌵𑍋𑌪𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌂 𑌹𑌿 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌮𑌨 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌅𑌶𑌨𑌾𑌪𑌿𑌪𑌾𑌸𑍇 𑌮𑍇 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑍀𑌹𑍀𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌤𑌤𑍍𑌪𑍁

𑌤𑍍𑌯𑌨𑍇𑌨 “𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌵𑌵𑍇𑌣𑌾𑌹𑌂 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌹𑌾𑌯𑌯𑌾” 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌕𑍍𑌷𑍁𑌤𑍍𑌤𑍃𑌷𑍍𑌣𑌾𑌹𑍇𑌤𑍋𑌶𑍍𑌚𑍇𑌵 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌕𑌾𑌲𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑍇𑌤𑍈𑌕𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍁𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌾𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌿𑌕𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 “𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌤𑌤𑍍 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌪𑌿𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌮 𑌸𑌤𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌤𑌦𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌮𑌪𑍀𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌸𑍍𑌵𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌤𑌜𑍀𑌵𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑌯𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌵𑍇𑌦𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌂𑌪𑌰𑌯𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑌯𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌸𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇𑌨 𑌸𑌤𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌪𑌿 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌕𑌤𑌯𑌾 “𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑍇𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌰𑌿𑌷𑍍𑌵𑌕𑍍𑌤𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌯𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌾 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌰𑌾𑌮𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸 𑌯𑌥𑌾 𑌶𑌕𑍁𑌨𑌿𑌃 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌬𑌦𑍍𑌧𑍋 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌪𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌤𑌨𑌮𑌲𑌬𑍍𑌧𑍍𑌵𑌾 𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑍇𑌵𑍋𑌪𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌯𑌥𑌾 𑌪𑌕𑍍𑌷𑍀 𑌶𑌕𑍁𑌨𑌿𑌵𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌹𑌸𑍍𑌤𑌗𑌤𑍇𑌨 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌬𑌦𑍍𑌧𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌪𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌕𑍁𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑌨𑌮𑌲𑌬𑍍𑌧𑍍𑌵𑌾 𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌂 𑌹𑌸𑍍𑌤𑌮𑍇𑌵𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑍇 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌹𑍇 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌤𑌤𑍍 “𑌅𑌨𑍍𑌨𑌮𑌯𑌂 𑌹𑌿 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌮𑌨” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌮𑌨𑌃 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌪𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌜𑌾𑌗𑍍𑌰𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌯𑍋𑌰𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌨𑌾𑌵𑌿𑌷𑌯𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍃𑌤𑌂 𑌗𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌪𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌤𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌮𑌲𑌬𑍍𑌧𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌶𑍍𑌲𑍇𑌷𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌮𑌾𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌮𑌾𑌹 — (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌂 𑌹𑌿 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌮𑌨 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌹𑌿 𑌮𑌨𑍋 𑌨𑌿𑌬𑌧𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑌏𑌵 𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌮𑌨𑌃𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑍀𑌨𑌾𑌮𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌅𑌤𑌃 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌦𑌶𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌦𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌸𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌮𑌨𑌃 “𑌵𑌾𑌙𑍍𑌮𑌨𑌸𑌿 𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌮𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑌂𑌶𑍍𑌲𑍇𑌷𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌮𑌾𑌪𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌸𑌦𑍁𑌪𑌰𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌦𑌶𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌤𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇𑌃, “𑌸 𑌯𑌦𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌪𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌮𑍇𑌵 𑌵𑌾𑌗𑌪𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌮𑌨𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌏𑌵𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌂, 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 𑌵𑌾𑌗𑌾𑌦𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌸𑌂

शोकशिशिष्टि नामैवमेव तथाशितं नयते तद्यथा कौ
मारयौवनायः वार्धकनाय जरेत्येवं तथैव सुव्यक्षते
यौवनायेति तत्तत्तस्थूलसंस्थूलतितम्बोध्य विजानीहि ने
दं मूत्रजं भविष्यतीति ॥ ॥ ३ ॥

तस्य सूक्ष्मश्रस्याद्यन्त्राणाचैवमेवमवबोध्याने
न शरीरेणाबोध्यमन्तोहि बोध्यशरीरेण तेजोमन्
तेजसा बोध्यशरीरेण सूक्ष्मदेहो सूक्ष्मा
बोधैर्मलसम्पूर्णः प्रज्ञानधायतनासक्प्रतिष्ठाः ॥ ॥ ४ ॥

श्लोकविशेषेण प्रतिपाद्य यथायाथिनामबोध्यं नमोऽवेनापि
उपमानेन जडस्थूलतामवपादयति— (यथायाथिवाबोधे
बोध्यं विजानीहीति ॥) स्वदेहयुक्तः। (यत्तत्त्वार्धकशि
शिष्टिनामसुवक्तव्य तथाशितं नयते) यत्र यथा वार्धकशि
शिष्टीत्येतन्मात्रेवार्धकशिशिष्टीति शब्दं यथा लोकाः
प्रयोजयन्त्यर्थः। यथा वार्धकस्यशिशिष्टाभवतीत्यवगम्।
नाशेषः प्रसिद्ध्येयुरवा। तथा सुवस्तुशितं नयते जीर्ण
तं प्रावस्य रसामवेण शरीरं नयते। तेनाशिते जीर्ण
बानरशिशिष्टाजायतेजयत्यर्थः। (तद्यथा कौमारयौवनायः
वार्धकनायजरेत्येवं तथैवसुव्यक्षते यौवनायेति ॥) मानयतीति
कौमारः। यथा कौमारं कौमारजन्यावक्षते, यथावा यौ
वनं वार्धकेनाराध्यायःवार्धकनायजन्यावक्षते
मालिकाः, एवमेतद्देहान्तरं यथायेतद्यावक्ष्यते इत्यर्थः।
(तत्तत्स्थूलसंस्थूलतितम्बोध्यविजानीहीति ॥) यथीरसहावं नि
तेऽनेन उक्तमेतच्छरीरावयं शंसहदृशं कार्यं विजानी
त्यर्थः। नमस्कृत्येवदं भविष्यत्याह— (नेदं मूत्रजं भवि
ष्यतीति ॥) कार्यभूतस्य सकारणकत्वादित्यर्थः ॥ ॥ ३ ॥

तत्र तस्याणतिसिक्तं मूलाधारं कल्पयतीत्याह—
(तस्य सूक्ष्मस्याद्यन्त्राणाम्) कार्यशरीरस्य समूलकत्वात्,
मूलाधारस्याबन्धमंहाक्, उपलब्धेरेव मूलमित्यर्थः।
(एवमेवमवबोध्यानेन शरीरेणाबोधमन्तोहि तत्राहि ॥)
यथा शरीरेण कार्यभूतेनावयवेन तत्रारणमेव
दीयते, एवमेवमोनकायेणवःकारणमनादिनामस्तीत्यवगम्।
एवमत्रतत्रापि स्वयंभुवं कारणवरंवराममनादिनामस्तीत्य
र्थः। ततः किमित्याह— (सूक्ष्मा बोधैर्मलसम्पूर्णः प्रज्ञान
धायतनासक्प्रतिष्ठाः) एतस्याकस्यार्थः पवित्रमक्कलवाचा

ஸயயதேத்ரத்த்வ ப்ராஷ்டிவிப்ராஸதிநாஜதேஜஸவதத்வீதம்நய
தே தஸ்யா மோநாயோஸ்வநாய: ப்ராஷ்டநாய ஜதேஸ்யம்
தத்தேஜ க்ஷுவஷ்ட உதந்ஸ்தி தத்தேத்ரதஷேவ ஶாம்ஶர்த்வதிதம்
ஷோஸ்ய விஜாநீஹி நேதரீஷ்டம் ஹவிஷ்யதீதி ॥ ॥ ௫ ॥

தஸ்ய க்ஷ்வரீஷம் ஸ்யாதந்ஸ்த்ராஹ்யோஸ்யாஹ்ஷோரஸ்ய ஶாம்நேந
தேஜார்த்ஷீத தேஜஸா ஷோரஸ்ய ஶாம்நேந ஸநர்த்ஷீத
ஸநர்ஷாஸ்ஷோஸ்ஸ்ரஸ்வம்ர: ப்ரஜாஸ்தாயதநாஸ்ஸப்ரதிஷ்டா
யஶாதா வஸா ஷோஸ்ஸ்ரத்யோஷ்ப்ர ஷேவதா: ப்ராஷ்டம் ப்ர
ப்ய த்ரியஜத்ரிய ஷேஜேகா ஹவதி தஷர்த்தம் ப்ராஸ்தாஷேவ
ஹவத்யஸ்ய ஷோரஸ்ய ப்ராஷ்டஸ்ய ப்ரயதோ வாஜநவி
ஸம்பத்யதே ரந: ப்ராணே ப்ராணஷேஜஸி தேஜ: பரஸ்யாம்

(ஸய யதேத்ரத்த்வ ப்ராஷ்ட: விப்ராஸதிநாஜ தேஜஸவ தத்வீதம்
நயதேஜஸ்யாஹி ॥) உதகந்தப்காத்ஜேஜதந்ஸ்தஸ்யப்ஸ்தஜஸ்யயூ: ।
தத்தேத்ரதஷேவஶாம்ஶர்த்வதிதம் ஷோரஸ்யவிஜாநீஹீதி ॥) தத்ர தேஜ
ஸா மோஷ்யஜாணாஸ்வ உத்வஜம் ஷேஹாஸ்யம் ஶாம்ஶிதஸ்யஜயூ: ।
ஶிஷ்டம்ப்ரவயூவஜ ॥ ॥ ௫ ॥

(தஸ்ய க்ஷ்வரீஷம்ஸ்யாதந்ஸ்த்ராஹ்யஜதஸ்யாஹி ॥) ப்ரவயூவதயூ: ।
நந தேஜாஜ்ஜர்ஷகேஜ ஶரீரஸ்ய ஜோஹிதாம்ஸாஹிரஷே
ண பரிணா: க்ஷயம்ஸ்யாஹிதஸ்யாஶம்கஸ்ய ப்ரஷேயூர்த்தம் ஸ்ராரயதி—
(யஶாதாவஸா ஷோஸ்ஸ்ரத்யோஷ்ப்ராஷேவதா: ப்ராஷ்டம் ப்ராவஸ்ய
த்ரியத்ரியஜஹிதஸ்யாஹி ॥) (தஷர்த்தம் ப்ராஸ்தாஷேவஹவதி) "ஸஜமஶிதம்
த்ரேயாவியியத"ஜதஸ்யாஹிநா ப்ரவயூர்த்தம்ஹவதீதஸ்யஜயூ: । ஸவம்
ஸாஷ்த்வள ஸஸ்தம்வத்திம் ஜீவஸ்ய ப்ரதஶயூஸ்ய ப்ரயாணகாஜேஸி ஸ
ஸ்தம்வத்திம் ப்ரதஶயூபதி— (ஸஸ்யஷோரஸ்யப்ராஷ்டஸ்ய ப்ரயதோ
வாஜநவிஸம்பத்யதே ரந:ப்ராணே ப்ராணஷேஜஸி தேஜ:பரஸ்யாம்
ஷேவதாயாம்) ப்ரயத: த்ரியஜாணஷேஸ்யதஸ்யஜயூ: । ஸத்ர வாஷே ரந:
ப்ரகஷ்திகஜாஸம்ஹவாஜ ப்யாவாமோவாரஜேஹதாஹஷதஸம்மோஷ
விஶேஷஜவ வாஷே ரநவி ஜய: । ரநஸ: ப்ராணே ஜயோஸ்வி தாதக
ஶவவ । "ரநவி கரணஶ்ராமம் ப்ராணே ரந:ப்ராஷ்டேவ தம் ஜபிதி
வடயநு ஹஷ்தேஷ்வநம் வஶேவ தரோத்ர்வீ"தஸ்ர்க்ஷரீதஸ்ர ப்ராணோ
ஜீவே ஸம்வஜஸ்யநு ஜீவேநஸஹ தேஜஸ்ஷோஸ்வஜக்ஷிதேஷ்ட ஸவேயூ
ஷ்டஹஜேதேஷ்ட ஸம்வஜோஹவதி । தத:வரம் ஸ்வஷ்ட:வோஸ்வஜோ
மாயாஸவிஶ்ரமாய தேஜஸ்ஸ்பிதாநாம் ஸஜீவாநாம் ஹஷதஸஷ்க்ஷாணாம்
பரஸ்யாம் ஷேவதாயாம் பராத்ஸ்ரநி ஸம்வத்திஹயூவதீதஸ்யஜயூ: । (ஸடஜ

[illegible]

ஸ்யாபி லக்ஷணாபேக்ஷயா ஜக⁴ந்யத்வாத் । “ஸாக்ஷாத³ப்யவிரோத⁴ம் ஜைமினி:” இத்யத்ர ப்ராஸாதே³ருபபாஸநவ்யபதே³ஶஸ்ய முக்²ய காமேஶ்வாஶ்ரவணாத், முக்²யார்த²ஸ்ய ப்ரஸித்³தி⁴ப்ரஸித்³த⁴லக்ஷணாபேக்ஷயா ஜக⁴ந்யத்வஸ்ய ப்ராதா³த்³யதி⁴கரணே தீ³ர்க⁴ஸம்ஸோக்தாஶ்ரிதத்வாத், ஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ய ஸம்போ³த்⁴யாதிரிக்தவிஷயத்வஸ்ய கா²பநாத், ஶ்வேதகேதோ தத்த்வமஸீதி த்ரயாணாம் பதா³நாம் ப்ரதீ³பஸாமாநாதி⁴கரண்யாஸம்ப⁴வப்ரஸங்கா³த், ஏவமுபாஸநவாக்யஸ்யாஶ்ரவணாஸம்ப⁴வாத் । ஏவ ப்ரத்யக்ஷவாதி³நாம் ஸாமாநாதி⁴கரண்யஸ்ய ஹேதோ தே³ஹயோபமுக்²யே ஶ்ரோ த்³ருஷ்டபரஸ்த²நாம் ப்ரத்யக்ஷஜீவபரவாதி³நோ: ஸம்ப³த்³த⁴யோ: ஸாமாநாதி⁴கரண்யே ந ப்ரயோஜநஸ்யாப்⁴யாவத்தே: நஸம்ப³த்³த⁴ஸ்ய பரமாத்மஸ்வரூபஶ்ரவணீயம் । யத்து தத்து “ஏஷ த³ஹர”இதி ஶப்³தா³நிர்தி³ஷ்டம் த³ஹராகாஶமேவ ப்³ரஹ்மஸ்வரூபத்வேந பரமாத்ம்யதே । ந து ஸ்வரூபிதம் ப்³ரஹ்ம, யேந த³ஹராகாஶலக்ஷணா ஶோஷஸ்யாத் । ததஶ்ச ஸம்த³ஹரே தே³ஹத³ஹரேஸீத்யமு: । ஏஷிம்ஶ்ச பக்ஷே நகஸ்யாபி பத³ஸ்ய லக்ஷணா । ஸாம்ப்ரதா³யிகாஸ்து “ஸக்ரு தே³”தி பரிப்³ருநிதி³ஷ்டஸ்ய “தத்த்வமஸீ” த்யத்ர தத்³ருபே பரமேஶஸ்யாபி தத்³ருபேண ஸ்வரூபிதாதே³வாபி⁴தீ⁴யதே । ஜக³ந்தம் ஸம்ப³ந்த⁴ ஏவமுபாஸநப்ரவ்ருத்யா ஏதம்யமாதி³பமுக்³யமாதி³யா தி । நது ஶ்வேதகேதோ இதி ஸம்போ³த்⁴யஸ்ய ஜீவஸ்யைவ ஸம்பந்தே³ந பரமேஶஸ்ய மாத்ருதிவாத்³ய । ஹேதுவத்தேதி தே³வதாஸம்போ³த்⁴ய தத்ப்ரத்யாஹிப்ராயேண ஸதோ³ஷம் க்ருதவாநஸீதி ப்ரயோஜநஸ்ய நாத் । இயாம்ஸ்து விஶேஷ: । தத்ர ஸ்வாப்ரமாபத்³த்யா ஸம்பந்த⁴ஸ்ய ப்ரத்யக்ஷலக்ஷணா । இஹ து தத்ப்ரயபத்த்யா ஏவமுபாஸநீயமுபாஸநப்ரவ்ருத்திராஶ்ரீயதே । நநு “ஸாக்ஷாத³ப்யவிரோத⁴ம் ஜைமினி:” இத்யத்ர ப்ராஸாதே³ருபபாஸநப்ரவ்ருத்தே ரூபமாத்ரப்ரயோஜக ஸ்தா²நாத், முக்²யஸ்ய ப்ரஸித்³தி⁴ப்ரஸித்³த⁴லக்ஷணாபேக்ஷயா ஜக⁴ந்யத்வஸ்ய ப்ராதா³த்³யதி⁴கரணே தீ³ர்க⁴ஸம்ஸோக்தஸ்யோக்தத்வாத், லக்ஷணாபேக்ஷயா ஜக⁴ந்யத்வாபாஸநப்ரவ்ருத்திரிதி சேத் உச்யதே । ஸத்யம், உக்தம் ப்ராஸாதே³ருபபாஸநப்ரவ்ருத்தேருபமாத்ரம் । ததா²பி நத்யா: லக்ஷணாபேக்ஷயாபி ஜக⁴ந்யத்வம், ப்ரமாணாஹாவாத் । ப்ராதா³த்³யதி⁴கரணே ப்ராதா³தி³ஶப்³த³ப்ரதி³ஷ்டஸ்ய முக்²ய ஸம்ப⁴வாத் பாஶம்ஸத்ர ஏவ பதா³வ்ருத்திஸ்தா²யமிதி ப்ரவ்ருத்தே— “ஜ்யோதிர்வாக்ஶாத் ப்ரஸேகோக்தி”தி பாஶம்ஸதே பஞ்சநவாஶநஸ்ய பாஶஶப்³த³ப்ரதி³ஷ்டஸ்ய முக்²யஸ்ய ஸம்ப⁴வாத் பாஶாநிதி பரமவஸ்யாபிவக்ஷிதஸ்யாபி ப்ராதா³த³யோ ஜக⁴ந்யஸ்ய

[illegible] । ननु योगांशस्य [illegible] लक्षणापेक्षया [illegible] । तदस्य योगस्य लक्षणापेक्षया [illegible] लक्षणापेक्षया [illegible] । तदस्य योगांशस्य [illegible] लक्षणापेक्षया यो[illegible] । अत एवाचार्येण भगवता भाष्यकृता [illegible] । अत एव "जगद्व्यापारवर्जम्" इत्यत्र "यतो वा इमानि [illegible]" [illegible] । [illegible] । तदस्य लक्षणापेक्षया योगस्य [illegible] । ननु [illegible]

इत्युक्तत्वात् गौणीप्रयोगोपलक्षितलक्षणापेक्षया साध्यवसान-
वृत्तेरुपचारस्यैव सन्दिग्धत्वात् प्रतिहतशक्तिरिति प्रतीयते ।
यदि साध्यवसानवृत्तिर्गौणीतः प्रबला, तर्हि तया गायत्र्या-
ख्यब्रह्मपरत्वं वक्तुं शक्यतया गौणीवृत्तिर्न्याय्येति स्फु-
टमिति चेन्न । साध्यवसानवृत्त्या गायत्रीशब्दस्य गायत्र्या-
ख्यब्रह्मपरत्वे तस्य संबन्धितावच्छेदकत्वेन केवलब्रह्म-
णि गौणाश्रयणस्य युक्तत्वात् । न च गायत्र्याख्यविशेषण-
संबन्धितावच्छेदकसंबन्धेऽपि ब्रह्मस्वरूपे संबन्धि-
तत्वं संभवेदिति वाच्यम् । अत एव दहरविद्यायां हृदयावच्छिन्नस्य
ब्रह्मणः स्वरूपेण बाह्याकाशेनैक्यासंभवेऽपि
स्वरूपेण बाह्याकाशेनैक्यं "यावान्वा अयमाकाशस्तावा-
नेषोऽन्तर्हृदय आकाश" इति सादृश्येन प्रतिपादितं संभवती-
त्युक्तमेव । तथा शाण्डिल्यविद्यायां "एष म आत्मान्तर्हृ-
दयेऽणीयान्" इति अल्पत्वेन निर्दिष्टस्य ब्रह्मणः स्वरूप-
प्रायेण "एष म आत्मान्तर्हृदये ज्यायान्पृथिव्या ज्याया-
नन्तरिक्षात्" इति पृथिव्याद्यपेक्षया ज्यायस्त्वमुक्तम् । किंच दहर-
सर्वायतनविषयस्य "आनन्दादयः प्रधानस्य" इत्यधिकर-
णन्यायेन सत्यज्ञानानन्दादीनामुपसंहारस्योक्तत्वात्,
तद्वदायतनस्यापि ब्रह्मणः स्वरूपेणान्वयेऽपि सं-
भवति तदन्वयावसानस्याश्रितत्वात्, तन्न्यायेन गायत्र्या-
ख्यविशेषणसंबन्धितावच्छेदकसंबन्धेऽपि स्वरूपेण सं-
बन्धितावच्छेदकसंभवात्, साध्यवसानवृत्तौ अनुपपत्त्या गा-
यत्रीशब्दस्य साध्यवसानवृत्त्याश्रयणं तद्व्यापारि-
ति सिद्धमेव हि । गायत्र्यवच्छिन्नस्य ब्रह्मणः स्वरूपेण सं-
बन्धितावच्छेदकत्वात् क्लेशसाध्यवृत्तितो हि प्रायेणाध्य-
वसानवृत्त्याश्रयणसंभवात् । अत एव "आकाशाद्ध्येव खल्वि-
मानि भूतानि जायन्ते" इत्यादौ आकाशशब्दे साध्यवसानवृत्त्या-
श्रयणमेवोचितं दृष्टम् । यदि आकाशशब्दस्य शरीरकब्रह्म-
परः, तदा तच्छरीरकस्य जगत्कारणसंभवात् स्वाभाविक-
त्वेन जगत्कारणत्वाभ्युपगमेऽपि । सत्यं क्लिष्ट इति चेत् साध्य-
वसानवृत्त्याश्रयणम्, न तु योगप्राबल्यादिति वाच्य-
म् । किञ्च गायत्रीशब्देन ब्रह्मोक्तेः तादात्म्योक्तिः तेन स्वा-
श्यानुसंधानाय स्वोपासनाविधेयत्वसंगात् तत्र गौण्या-
श्रयणं गायत्रीशब्दे न तत्र गौण्याः प्राबल्यात् । अतोऽत्र
गौण्यपेक्षया साध्यवसानवृत्तेः प्राबल्यम् । न साध्यवसान-

[illegible]

இதி ப்ரதீதிஸ்ஸ்யாத் । ஸர்வேஶ்வராஜ்ஞாதீநாமிவ பரோக்ஷேஷு ஸாக்ஷாத்காரிணாம் ப்ரமாணாந்தரத்ருஷ்டஸ்யாத் । அத: ஸாக்ஷாத்காரே ப்ரஜ்ஞாநாம் ஸம்பத்திந ஷ்ட ஶப்தேயேதி கோந க்ஷம: — (ஜ்ஞாநஸ்ய ஸாமாந்யமாநிஜ்ஞாநபக்ஷ:) (தயா வேதே ப்ருதி வேதாவா) விஶிஷ்ட ஜ்ஞாநபக்ஷமிதி யிதா ஶ்ருதகேதோ: ப்ராயஶ்சித்தஸம்யோத்ருஷ்டகல்பகமாநிதவ்யம் । அதத்த்வஜ்ஞோபாணப்ரயிகாரணாநி விஷயே உக்தப்ராக்ஷிபதே — "வாங்மநஸி ஸம்பத்யதே" இதி ஶ்ருதிவிஷயேண வாசோ மநஸ்ஸம்பத்திவத்ப்ராப்தித்விஷயாநந்தர வாஸிஷ்டா । வாசோ மந:ப்ராப்திகக்காஹவேநாப்ராப்திரூபதே மநஸி வாச: ஸாக்ஷாத்யாஸம்பவாத் । ந ச வாக்ப்ரதேஶப்ரப்ராப்திரூபதே மநஸி ஸம்பத்திஶப்தோ யோ ந ஸம்பவதீதி வாச்யம் । மநஸி ஸ்த்திதேऽபி வாக்ப்ரவாஹாவரோதேந ஸம்பத்த இத்யபபத்தே: । விலீநாயாஸ்து வாசஸ்தாத்காலிக ஸம்பந்நப்ராவேந ஸம்பத்திஶப்தோபசாரஸம்பவாதிதி பரிஹர்தவ்யம் ப்ரஸ்துத்யதே — "வாங்மநஸி தர்ஶநாச்சப்தாச்ச" । வாக்ஸ்வரூபேணைவ மநஸி ஸம்பத்யதே வாகிந்த்ரிய உபரதேऽபி மந:ப்ரவ்ருத்திதர்ஶநாத் । "வாங்மநஸி ஸம்பத்யதே" இதி ஶப்தாச்ச வாகேவ மநஸி ஸம்பத்யதே । யத்யபி மநஸோ வாக்ப்ரக்ருதித்வம் நாஸ்தி । ததாऽப்யந்யத்ர ப்ரயோகதோऽபி மநஸி வாகுபரதப்ரவ்ருத்திதர்ஶநாத் வாங்மநஸி ஸம்பத்யத இத்யேதத்யுச்யதே । ப்ரக்ருதிவிகாரேऽபி ஸம்பத்யத இத்யஸ்ய லயக்ரமஶ்ச ஸம்பவாத் । ததஶ்ச வாசோ மந:ப்ராப்திரூபதாமாத்ரதயோ மநஸா ஸம்யோகவிஶேஷஸம்பத்திரூபாயுஜ்யத இதி த்ருஷ்டவ்யம் । "அத ஏவ ஸர்வாணி ச" । யதா வாசோ மநஸா ஸம்யோகமாத்ரம் ஸம்பத்தி:, அத ஏவ "தஸ்மாதுபஶாந்ததேஜா: புநர்பவமிந்த்ரியைர்மநஸி ஸம்பத்யமாநை:" இதி வாசமநந்தரம் ஸர்வேஷாமிந்த்ரியாணாம் ஸம்பத்திஶ்ருதிரபி தத்யுக்தைவேத்யுஜ்யத இதி ஸ்த்திதம் । ததா "மந: ப்ராணே" இத்யத்ர மநோவ்ருத்தேரேவ ப்ராணே அப்யய உச்யதே, மநஶ்ஶப்தஸ்ய மநோவ்ருத்திஷ்வபி ப்ரயோகப்ரயோகஸத்த்வாத் । நது பூர்வோக்தரீத்யா ஸம்யோகவிஶேஷஸம்பத்திரூபாயுஜ்யத இதி ப்ராப்தே உச்யதே — 'தந்ம: ப்ராண உத்தராத்" । மநஸோ நிவ்ருத்த்யாபாரதாஹேதோ: ப்ராணேந ஸம்யோகவிஶேஷ ஏவ இஹாபி ஸம்பத்திஶப்தார்த்த: । ததஶ்ச மந ஏவ ப்ராணே ஸம்பத்யதே "மந: ப்ராண" இத்யுத்தரவாக்யாதித்யர்த்த: । மநஶ்ஶப்தஸ்ய மநோவ்ருத்திபரத்வேऽபி ஸம்பத்திஶ்ருதேர்முக்யத்வாபாவாபத்தே: மநஶ்ஶப்தஸ்ய முக்யத்வாஶ்ரயணஸ்யாந்யாய்யத்வாதிதி பாவ: । ததா "ப்ராணஸ்தேஜஸீ"தி ஶ்ருதே: ப்ராணஸ்தேஜஸி ஸம்பத்யத இதி ப்ராப்தே உச்யதே "ஸோऽத்யக்ஷே ததுபகமாதிப்ய:" ।

ஸ: இந்த்ரியஸஹித: ப்ராண: அத்யக்ஷே ஜீவெ ஸம்பத்யதெ । "ஏவமேவே
வேமாத்மாநமந்தகாலே ஸர்வே ப்ராணா அபிஸமாயந்தீ"தி ப்ராணாநாம்
ஜீவோபகமஸ்ய, தேந ஸஹோத்க்ராந்தேஶ்ச ஶ்ரவணாஜ்ஜீவேநைவ ஸம்
பத்யதே, மம்மயா ஸம்யாஜ்யஸாமம் மஹூஞ்ச்யாம் யசேநாயாம் யசேநா
ஸாமம் மஹூதீதி ப்ரயோமவஜ்ஜீவஆரா ப்ராணஸ்ய தேஜஸ்ஸம்பத்தாவபி
"ப்ராணஸ்தேஜஸீ"த்யுக்திரூபபத்யதே। நவ ப்ராணஸ்ய தேஜோஆர
ரேணைவ ஜீவோபமரோzக்ஷிதிவாப்த்ய । நிரக்ஷ்யக்ஷஸ்ய ப்ராணஸ்ய
தேஜஸிஷ்டிதோரஸம்ஹவாநிதி ஷ்டிதழ் । "ப்ராணஸ்தேஜஸீ"தி ஜீவபாக்த
ஸ்ய ப்ராணஸ்ய தேஜோரோத்த்வநவ ஸம்பத்திஶ்ரவணாஜ்ஜஸவபூஹம்ருத
ஸம்பத்திரிதி ப்ராவேத்த உவ்யதே । "ஹம்ருதேஷூ தஜ்ஜூதே:" । ஸஜீ
வ: ப்ராணஸ்ஸம்ஹதேஷூ ஸவேபூஷூ ஹம்ருதேஷூ ஸம்பத்யதே ।
"ப்ருதிவீமயஶ்வோமயஸ்தேஜோமய"இதி ஸஞ்சாரதோ ஜீவஸ்ய ஸவபூ
ஹம்ருதமயசுவணேந ஸவபூஹம்ருதஸம்பத்தேவபூக்தவ்யக்வாக । "நைந
கஸ்மிந்ஶபூயதோஹி" । ஸகஸ்மிந்தேஜோரோத்ரநஸம்பத்யதே "ஸ
தேகஸ்யஹம்ருதஸ்யகாயபூர்க்ஷேஸ்வம், "அநேந ஜீவேநாத்மநாzநுப்ரவி
ஶ்ய நாமரூபே வ்யாகரவாணீதி தாஸாம் த்ரிவ்ருதம் த்ரிவ்ருதமே
கைகாம் கரவாணீ"தி "நாநாவீர்யா:ப்ருதக்பூதா ஸ்ததஸ்தேஸம்ஹதிம்
விநா । நாஶக்நுவந்ப்ரஜா ஸ்ரஷ்டுமஸமாகம்ய க்ருத்ஸ்நஶ: ॥ ஸமேத்யா
ந்யோந்யஸம்யோகம் பரஸ்பரஸமாஶ்ரயா: । ஏகஸங்காத்ய விஶேஷாஞ்ச
ஸம்ப்ராப்யைக்யமஶேஷத:"இதி ஶ்ருதிஸ்ம்ருதீ தஶயதஇதயுஜதி
ஷ்டிதழ் । தயா "தேஜ:பரஸ்யாந்தேவதாயா"மித்யத்ர ஜீவபரிஷ்வக்தே
ஜஸூக்ஷ்மஹம்ருதஸம்ருக்ஷாணாம் பரதேவதாஸம்பத்தௌ ப்ரயோஜநாஹா
வாக "தேஜ:பரஸ்யாந்தேவதாயா"மிதி: ஶ்ருதி: ஸ்துதிரோத்வரேதி
பம்ருவபூவக்ஷ ப்ராவ்யுதவ்யதே—"தாநிபரே ததாஹாஹ"। தாநி
ஜீவஸம்ஸ்ருஷ்டாநி ஹம்ருதஸம்ருக்ஷாணி பரே பரமாத்மநி ஸம்பத்யந்தே;
குத: ? ததாஹாஹ ஶ்ருதி:— "தேஜ:பரஸ்யாந்தேவதாயா"மிதி ।
ஶ்ருதிவஶாத்து ஸுஷுப்திப்ரளயயோரிவ பரமாத்மஸம்பத்தி: ஸுப
ஜு:கோபபோகஶ்ரமாபநோதநரூபம் ப்ரயோஜநமேவ பரிகல்ப்யதஇதி
ஷ்டிதழ் । ததா வேயம் பரமாத்மநி ஜீவஸ்ய ஸம்பத்தி: ப்ராக்ருதலய
காரணாபத்திரூபைவ । ஸவபூர்த்தந: ஸவெபூர்வாதாநகாக । நதூ
வாமாதெ ஶபூநக்ஷிஷ்விலிஹாமரோத்ரூமிதி பம்ருவபூவக்ஷப்ராவ்யுதவ்ய
தே— "அவிஹாமோவவநாக" । அத்ராபி வ்யுதஹாவாநஹபூஸம்ஸமபூ
விஶேஷஇக்ஷணாவிஹாமணவ ஸம்பத்திஶப்தாயபூ: । "வாஜ்நஸி ஸம்ப
த்யத்"இதத்ர ஸதஸ்ஸம்பத்யதஇதி ஶப்தேஸ்யேஹாவ்யநூஷஜ்ஜ
மோநதயா அஹியாநவோரூவ்யாஶ்ரயணஸ்யாநப்யாயக்வாநிதி ஷ்டிதழ்;

ஸோம்யேதி ஹோவாச ॥ ॥ ௭ ॥

இதி ஷஷ்டப்ரபாடகே அஷ்டம: கண்ட: ॥

யதா ஸோம்ய மதுமதுக்ருதோ நிஸ்திஷ்டந்தி நாநாத்யயாநாம் வ்ருக்ஷாணாꣳரஸாந் ஸமவஹாரமேகதாꣳரஸம் கமயந்தி ॥ ௧ ॥

தே யதா தத்ர ந விவேகம் லபந்தேऽமுஷ்யாஹம் வ்ருக்ஷஸ்ய ரஸோऽஸ்ம்யமுஷ்யாஹம் வ்ருக்ஷஸ்ய ரஸோऽஸ்மீத்யேவமேவ கலு ஸோம்யேமா: ஸர்வா: ப்ரஜா: ஸதி ஸம்பத்ய ந விது: ஸதி ஸம்பத்யாமஹ இதி ॥ ௨ ॥

த இஹ வ்யாக்ரோ வா ஸிꣳஹோ வா வ்ருகோ வா வராஹோ வா கீடோ வா பதங்கோ வா தꣳஶோ வா மஶகோ வா யத்யத்பவந்தி ததாபவந்தி ॥ ௩ ॥

ஸ ய ஏஷோऽணிமைததாத்ம்யமிதꣳ ஸர்வம் தத்ஸத்யꣳ ஸ ஆத்மா

ப்ரக்ருதநிரூபணார்த: ॥ ॥ ௭ ॥

இதி ஷஷ்டப்ரபாடகே அஷ்டமகண்டபாஷ்யம் ॥

(யதா ஸோம்ய மதுமதுக்ருதோ நிஸ்திஷ்டந்தி நாநாத்யயாநாம் வ்ருக்ஷாணாம் ரஸாந் ஸமவஹாரமேகதாம் ரஸம் கமயந்தி) யதா லோகே மதுக்ருத: மதுமக்ஷிகா: மது நிஸ்திஷ்டந்தி நிஷ்பாதயந்தி । நாநாத்யயாநாம் நாநாகதீநாம் வ்ருக்ஷாணாம் ரஸாந் ஸமாஹ்ருத்ய மதுத்வேநைக்யம் கமயந்தீத்யர்த: ॥ ॥ ௧ ॥

(தே யதா தத்ர ந விவேகம் லபந்தே அமுஷ்யாஹம் வ்ருக்ஷஸ்ய ரஸோऽஸ்மீத்யாதி ॥) தே ச ரஸா மதுந்யேகதாம் கதா: அமுஷ்ய வ்ருக்ஷஸ்ய பநஸஸ்ய வா ஆம்ரஸ்ய வா ரஸோऽஸ்மீதி யதா விவேகம் ந லபந்தே ஏவமேவ ஸோம்யேமா: ஸர்வா: ப்ரஜா: ஸதி ஸம்பத்ய அஹம் தேவதத்த: அஹம் யஜ்ஞதத்த: அஸ்மின் ஸதி ஸம்பந்நா இதி வா ஸம்பத்யாமஹ இதி வா ந ஜாநந்தீத்யர்த: ॥ ॥ ௨ ॥

(த இஹ வ்யாக்ரோ வா ஸிம்ஹோ வா வ்ருகோ வா வராஹோ வா கீடோ வா பதங்கோ வா தம்ஶோ வா மஶகோ வா யத்யத்பவந்தி ததாபவந்தி) அத ஸுஷுப்தோத்திதாஶ்ச ப்ரஜா: ஸ்வாபாத்பூர்வம் யத்யத்பவந்தி யேயே அபவந்! தேதே ஆபவந்தி ஆகச்சந்தி । ஸுஷுப்தே: ப்ராக் வ்யாக்ராதிரூபேண ஸ்தித: ஸுஷுப்த்யநந்தரமபி வ்யாக்ராத்யாத்மநைவ ஸ்திதோ பவதீத்யர்த: । புண்யபாபாநுஸாரிதயைவ ஸ்திதிர்யாவத் । ததஶ்ச முக்தாநாம் ஸம்ஸாராத் ஸுஷுப்தௌ இவ ந புநராவ்ருத்திரிதி பாவ: ॥ ॥ ௩ ॥

(ஸ ய ஏஷோऽணிமா) ஸ: பரமாத்மா அணிமா அணு: । ஸூக்ஷ்ம இத்யர்த: । (ஐததாத்ம்யமிதம் ஸர்வம் தத்ஸத்யம் ஸ ஆத்மா தத்த்வமஸி ஶ்வே

𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑌿 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍋 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑍂𑌯 𑌏𑌵 𑌮𑌾 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 𑌤𑌥𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌷𑌷𑍍𑌠𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌨𑌵𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌇𑌮𑌾𑌃 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌨𑌦𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍁𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍍𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌚𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑌮𑍇𑌵𑌾𑌪𑌿𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌸 𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰 𑌏𑌵 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌾 𑌯𑌥𑌾 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌰𑌿𑌯𑌮𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌯𑌮𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌖𑌲𑍁 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍇𑌮𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌸𑌤 𑌆𑌗𑌮𑍍𑌯 𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌃 𑌸𑌤 𑌆𑌗𑌚𑍍𑌛𑌾𑌮𑌹 𑌇𑌤𑌿 𑌤 𑌇𑌹 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌘𑍍𑌰𑍋 𑌵𑌾 𑌸𑌿𑌂𑌹𑍋 𑌵𑌾 𑌵𑍃𑌕𑍋 𑌵𑌾 𑌵𑌰𑌾𑌹𑍋 𑌵𑌾 𑌕𑍀𑌟𑍋 𑌵𑌾 𑌪𑌤𑌙𑍍𑌗𑍋 𑌵𑌾 𑌦𑌂𑌶𑍋 𑌵𑌾 𑌮𑌶𑌕𑍋 𑌵𑌾 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌦𑍍𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑌦𑌾𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌸 𑌯 𑌏𑌷𑍋𑌽𑌣𑌿𑌮𑍈𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌸 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾

𑌤𑌕𑍇𑌤𑍋 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍁𑌃 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌦𑌶𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌪𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌤𑌤 𑌉𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯𑌾𑌗𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌹𑌰𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌗𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌹𑌰𑌾𑌦𑌾𑌗𑌤𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑍍 𑌸𑌤𑌃 𑌸𑌮𑌾𑌗𑌤𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑍇 𑌨𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌷𑌯𑌂 𑌸𑌂𑌶𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤 𑌆𑌹 — (𑌭𑍂𑌯 𑌏𑌵 𑌮𑌾 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 ॥) (𑌤𑌥𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌷𑌷𑍍𑌠𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌨𑌵𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌇𑌮𑌾𑌃 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌨𑌦𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍁𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍍𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌦𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌚𑍍𑌯𑌃 𑌤𑌾𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑌮𑍇𑌵𑌾𑌪𑌿𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌯𑌥𑌾 𑌗𑌙𑍍𑌗𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌨𑌦𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌦𑌿𑌕𑍍𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌙𑍍𑌨𑌿𑌮𑍍𑌨𑌤𑌯𑌾 𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌚𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌦𑍍𑌦𑍇𑌶𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌾𑌸𑍍𑌸𑌿𑌨𑍍𑌧𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌨𑌦𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌨𑍍𑌨𑌿𑌮𑍍𑌨𑌤𑌯𑌾 𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌪𑍁𑌨𑌶𑍍𑌚 𑌤𑌾𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌮𑍇𑌘𑌾 𑌸𑌮𑍁𑌦𑍍𑌰𑍋𑌦𑌕𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌸𑌂𑌭𑍃𑌤𑌾𑌃 𑌇𑌯𑌂 𑌗𑌙𑍍𑌗𑌾𑌽𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌇𑌯𑌂 𑌯𑌮𑍁𑌨𑌾𑌽𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌭𑌾𑌵𑌂 𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌖𑌲𑍁 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯𑍇𑌮𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌃 𑌸𑌤 𑌆𑌗𑌮𑍍𑌯 𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌤𑌥𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌚𑍇𑌤𑌨𑌾𑌃 𑌸𑌤 𑌉𑌤𑍍𑌥𑌿𑌤𑌾𑌃 𑌸𑌮𑌾𑌗𑌤𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂 𑌬𑍋𑌧𑌿𑌤𑍇𑌨 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍁𑌨𑌾 𑌨𑌨𑍁 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌬𑍋𑌧𑌕𑍍𑌷𑌣𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌭𑌾𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌕𑌿𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇 𑌸𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌶𑌃 𑌕𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌭𑍂𑌯 𑌏𑌵 𑌮𑌾 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑍍𑌥𑌿𑌤𑌵𑌤𑌃 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍋𑌰𑍍𑌵𑌚𑌨𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । 𑌏𑌤𑌤𑍍

தத்த்வமஸி ஶ்வேதகேதோ இதி பூய ஏவ மா பகவாந் விஜ்ஞாபயத்விதி
ததா ஸோம்யேதி ஹோவாச ॥ ॥ ௩ ॥

இதி ஷஷ்டப்ரபாடகே தஶம: கண்ட: ॥

அஸ்ய ஸோம்ய மஹதோ வ்ருக்ஷஸ்ய யோ மூலே(அ)ப்யாஹந்யா
ஜ்ஜீவந் ஸ்ரவேத்யோ மத்யே(அ)ப்யாஹந்யாஜ்ஜீவந் ஸ்ரவேத்யோ(அ)க்ரே(அ)
ப்யாஹந்யாஜ்ஜீவந் ஸ்ரவேத்ஸ ஏஷ ஜீவேநாத்மநாநுப்ரபூத:
பேபீயமாநோ மோதமாநஸ்திஷ்டதி ॥ ॥ ௧ ॥

தஸ்ய யதேகாம் ஶாகாம் ஜீவோ ஜஹாத்யத ஸா ஶுஷ்யதி த்விதீ
யாம் ஜஹாத்யத ஸா ஶுஷ்யதி த்ருதீயாம் ஜஹாத்யத ஸா ஶு

பாயிகாணாம் விவ்ருதே । ஸத்த்வஸ்ய ஶக்த்யாவிஶிஷ்டதயா ப்ரஹ்மணி லீநஸ்ய புநருத்தாநஸம்பாவநாஸம்பவாதந்யத்வமேவ திஷ்டதி । ஸத்த்வாவ்ருத்திரஹிதத்வாச்சாஶேஷவைதிககர்மணாம் வைபல்யம் பவிஷ்யதீதி ப்ராப்த உச்யதே — “ஸ ஏவ து கர்மாநுஸ்ம்ருதிஶப்தவிதிப்ய:” । ஸ ஏவ ஸத்த்வஸ்திஷ்டதி । குத: ? கர்மாநுஸ்ம்ருதிஶப்தவிதிப்ய: । ஸத்த்வை: ப்ராக்க்ருதம் கர்ம தேநைவோபபோக்தவ்யம் அந்யதா க்ருதஹாநாக்ருதாப்யாகமப்ரஸங்காத் । யோ(அ)ஹம் ஸுப்த: ஸோ(அ)ஹம் ஜாகர்மீத்யநுஸ்ம்ருதே: । “த இஹ வ்யாக்ரோ வா ஸிம்ஹோ வே”த்யாதிஶப்தாத் । மோக்ஷவிதிவையர்த்யப்ரஸங்காச்ச ந ஸத்த்வஸ்ய முக்திரிதி தாத்பர்யம் । அத ஏவ ப்ரஜாபதிவித்யாயாம் — “நாஹம் கல்வயமேவம் ஸம்ப்ரத்யாத்மாநம் ஜாநாதீ”தி இத்யநேந ஸுஷுப்திர்நிந்த்யதே । “ஏதந்த்வேவ தே பூயோ(அ)நுவ்யாக்யாஸ்யாமீ”தி முக்திலக்ஷணதயா ப்ரதிபாத்யதே । அதோ ந ஸுஷுப்திமுக்திரிதி ஸத்த்வமேவாவதிஷ்டத இதி ஸித்தம் ॥ ॥ ௩ ॥

இதி ஷஷ்டப்ரபாடகே தஶமகண்டபாஷ்யம் ॥

(அஸ்ய ஸோம்ய மஹதோ வ்ருக்ஷஸ்ய யோ மூலே(அ)ப்யாஹந்யாஜ்ஜீவந் ஸ்ரவேதித்யாதி ॥) அநேகஶாகாயுக்தே வ்ருக்ஷே யதி கஶ்சிந்மூலே மத்யே(அ)க்ரே வா பரஶ்வாதிநா அப்யாஹந்யாத் ததா ஜீவயுக்தத்வேந வ்ருக்ஷ: ரஸம் ஸ்ரவதி । அதோ ரஸஸ்ருதிரூபகார்யலிங்காஜ்ஜீவாத்மா மூலமத்யாக்ரம் வ்யாப்ய மூலோதகம் பிபந் தத்ப்ரயுக்தஸந்தோஷாதிகமநுபவந் மோதத இத்யர்த: ॥ ॥ ௧ ॥

(தஸ்ய யதேகாம் ஶாகாம் ஜீவோ ஜஹாத்யத ஸா ஶுஷ்யதீத்யாதி ॥) ஸர்வஶரீரம் வ்யாப்ய வர்தமாநோ ஜீவ: யதி காமகர்மவஶாத்யம் ப்ரதேஶம் த்யஜதி ஸ ஸ ப்ரதேஶ: ஶுஷ்யதி । ஏவமேவ ஸர்வம் ஜஹாதி யதி தத்ஸர்வம் ஶுஷ்யதி । தத்ர யதா ஏகைகஶாகாஶோஷோ ந ஜீவநாஶக்ருத:, அபி து ஜீவஸஞ்சாரக்ருத:, ப்ரதேஶாந்தரே ஜீவஸ்ய

ष्ट्वति सर्वं जगदादि सर्वमुक्ष्येष्वपि तेष्वपि एव वर्ष्मसु वोऽस्मि विज्ञितिहोवाच ॥ ॥ २ ॥

जीवात्मवाचकेषु श्रूयते न जीवो श्रूयत इति सयन् ष्टेत्येतद्वारं स्थितिभूतस्य सर्वं तत्त्वमस्यादि तत्त्वमसि श्वेतकेतो इति सम्यगवगमनिजात्मयत्ते प्रयोजनं सोऽस्मीति होवाच ॥ ॥ ३ ॥

इति षष्ठव्यापारे नवकादशोऽध्यायः ॥

न्यग्रोधफलमाहरेतीदं भगव इति भिन्धीति भिन्नं भगव इति किमत्र पश्यसीत्यण्व्य इवेमा धाना भगव इत्यासामेकां भिन्धीति भिन्ना भगव इति किमत्र पश्यसीति न किञ्चन भगव इति ॥ १ ॥

तं होवाच यं वै सोम्यैतमणिमानं न निभालयसे

एतेन नाशावशेषात् । एवमेव सर्वेषामपि तत्त्वान्तर्भावः । तत्र जीवनाशकृतत्वात्प्रत्युक्तम् ॥ ॥ २ ॥

(जीवात्मवाचकेषु श्रूयते न जीवो श्रूयत इत्यादि ॥)

अतो देहस्य प्राणेऽपि जीवत्यागकृतं देहस्य मरणम् । न जीवस्य मरणम् । तथा च कृतहानाकृताभ्यागमप्रसङ्गः । अत एव स्वप्नप्रबोधौ सप्तमीसप्तम्यावपि न जीववाचिन इति सिद्धमिति भावः । शिष्टं स्पष्टम् । एवं बोधितेन श्वेतकेतुना अणिम्नः सत्पुरुषस्य प्रयुक्तस्याप्रमेयस्य विविधप्रपञ्चकारणत्वं प्रतिपादितम् । ततः पूर्वं सर्वेश्वरेण सम्यगवगमनिजात्मयत्ते प्रयोजनं प्रयुक्तम् । प्राप्तो विषयः "ऐतदात्म्यम्" इत्यस्मिन् "स आत्मा" इत्यनेन शरीरं निर्दिश्यत इत्युक्तम् ॥ ३ ॥

इति षष्ठव्यापारे नवकादशखण्डः ॥

(न्यग्रोधफलमाहरेतीदं भगव इति ॥) न्यग्रोधफलस्य मध्ये प्राणरूपाणाः श्वेतकेतोरिदं भगवत्प्रतीतमिति तत्त्वमुक्तम् । एवमपि तत्त्वार्थमपि प्रदर्शयति । किमत्र पश्यसीति अणुत्वात्तत्र अण्व्य इवेमा धाना भगव इत्याह । इमाभिर्बीजानि न्यग्रोधस्य प्रधानत्वमुक्तम् । इत्यस्यार्थः । शिष्टः स्पष्टार्थः ॥ ॥ १ ॥

(तं होवाच) एवमात्मज्ञं प्रति विधेयमत्रोक्तम् । उक्तमेवाह— (यं वै सोम्यैतमणिमानं न निभालयसे) हे सोम्य ? यमेतं वटबीजाणिमानं न निभालयसे न पश्यसीत्यर्थः । (एतस्य वै किल सोम्यैषोऽणिम एवं महान्न्यग्रोधः

ஏதஸ்யைவக்ஷிப ஸோபெஶ்ருஷாZணிரூவம் ப்ராணாஶ்யெராய ஸ்தித்ஷதி ॥ ॥ ௨ ॥

ஶ்ருஜக்ஷூ ஸோபெஶ்ருதிஸயவெஷாZணிபெஶதஃாத்ருஜிஃமஸவூம் தத்ஸ்த்ரும ஸக்ரூதா தக்ஷுஶவி பெஶ்ரூதகெகொஜதி ஹ்ருதயஸ்த நாஹ மவாஙிஜ்ஞாபயதீதி தயாஸோபெஶ்ருதிஹோவாவ ॥ ॥ ௩ ॥

இதி ஷஷ்ட்யோவாகெ த்வாதஶ: கண்ட: ॥

அவணபெதஃஃகெZவயாயாயமாவ்யாதாஃவஸீஃயாஇதிஸஹ தயாவகார தம்ஹோவாவ யஜ்ஞாஷாஅவணஃகெZவாயா ஸம தஃாஹரேதி தஜாவஶ்ரு நவிவெஃ யதா விஜ்ஞநெவோம ॥ ௧ ॥

கதாஸ்யாஃாவாவாபெதி கதமிதி அவணமிதி ஶஜ்யாஃாவாபெதி கமிதி அவணமித்ருஞாஃாவாபெதி கதமிதி அவணமித்ருஹிவ்யாபெஸ்ர

ப்ரஸ்தித்ஷதி) வஷஹோராநுநாஶ்ரெயாய: வஸதபெஸ்ருபெஷாZணிஷூ: காயபூதயா திஷ்டதீத்யர்த்த: ॥ ॥ ௨ ॥

(ஶ்ருஜக்ஷூ ஸோபெஶ்ருதி ஸயவெஷாZணிபெதர்யாதி ॥) கபெதாZணா ரவி ஸமுபிதாத்ரீஃ ப்ருஶ்ரோநஸ்ய ஷூஹயஸ்ய வ்யவஞஸெஸ்ரா தத்தி ரஃவவஃதஜத்ரூஹிஞமெபூ ஶ்ரூஜா கதபூவெஸ்ரதர்யபூ: । ஶிஷ்டம் ஸுஷ்டு । (ஹ்ருதயஸ்த நாஹமவாஙிஜ்ஞாபயதீதி தயாஸோபெஶ்ருதிஹோவாவ) கநஃவஅம்ஹாஞஸமுபிதம் ஶ்ருஜெயமிதி நந்ரோநெநந ஹ்ருயெZவி விஜ்ஞாபயதீதி வ்யாயிபூதஸ்யெதஃக்தவாநித்யர்த்த: ॥ ॥ ௩ ॥

இதி ஷஷ்ட்யோவாகெ த்வாதஶவண்டஹாஷ்யம் ॥

(அவணபெதஃஃகெZவயாயாய மாவ்யாதாஃவஸீஃயாஇதிஸஹ தயா வகார) ராத்ருள அவணம் ஜமெ கவயாய வ்யக்ஷிவ வ்யாதஶபூஸ்த ஶீவமமஸ்ஸெதி மாஃஃணோக்த: பெஶ்ரூதகெதஃஸ்யாவகாரேதர்யபூ: । (தம்ஹோவாவ யஜ்ஞாஷாஅவணஃகெZவாயாஸமதஃாஹரேதி தஜாவஶ்ரு நவிவெஃ) பொஷா ராத்ருள யஅவணஃகெ கவாயா: வ்யக்ஷிவஸ்த வாநவி । தஃம்மாயாநா க்ரூஹரேதி விபெதாவாவ । இதர்யக்த: வாஃத்ரு: விஶ்ரு நஜ்ஞாதவாநித்யர்த்த: । கய விபெதாவாவ— (யதாவிஜ்ஞநெ வாம) யதா அவணவி விஜ்ஞநம் ஸமுக்ஷஃஷா கவாவா நொவஅஸ்ருதெ, வஸவம் ஸவபூாத்ஸ்ரூஃவவேஶீதிஹாவ: ॥ ॥ ௧ ॥

வஸவம் வக்ஷஃஷா கவாZவஸ்ருஹாஹ்ருஸ்ய அவணஸ்ய உவாயாஞ பெணாவமதிவ்யகாரம் உஶபூயதி— (கதாஸ்யாஃாவாவாபெதி கதமிதி அவணமிதி ॥) கஸ்ய ஜஅஸ்ய க்ருஃள ஶ்ருஅவ்யஹெபெஶ உஜ்யத்ய க்ருவா பெதஸ்ய விபெத்ராக்த: வாஃத்ருவஶ்ராநஞாரம் கதமிதி வ்யஷொ அவண மித்யஃக்தவாநித்யர்த்த: । (ஶஜ்யாஃாவாபெதி கதமிதி அவணமிதீதர்யாதி ॥)

[illegible] ॥ ௯ ॥

இதி ஷஷ்டவர்கே த்ரயோதஶ: வம்ஶ: ॥

[illegible] ॥ ௧ ॥

[illegible]

[illegible] ॥ ௨ ॥

[illegible] ॥ ௯ ॥

இதி ஷஷ்டவர்கே [illegible] ॥

[illegible] ॥ ௧ ॥

[illegible]

𑌗𑌂𑌧𑌾𑌰𑌾 𑌏𑌤𑌾𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌵𑍍𑌰𑌜𑍇𑌤𑌿 𑌸 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌦𑍍𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑌂 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌪𑌣𑍍𑌡𑌿𑌤𑍋
𑌮𑍇𑌧𑌾𑌵𑍀 𑌗𑌂𑌧𑌾𑌰𑌾𑌨𑍇𑌵𑍋𑌪𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇𑌤𑍈𑌵𑌮𑍇𑌵𑍇𑌹𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌵𑌾𑌨𑍍𑌪𑍁
𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌵𑍇𑌦 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌵𑌦𑍇𑌵 𑌚𑌿𑌰𑌂 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌨 𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍇𑌽𑌥

𑌗𑌂𑌧𑌾𑌰𑌾 𑌏𑌤𑌾𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌵𑍍𑌰𑌜𑍇𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌯𑌥𑌾 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑍁𑌣𑌿𑌕𑌃 𑌤
𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌭𑌿𑌨𑌹𑌨𑌂 𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌂 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤𑍋 𑌗𑌂𑌧𑌾𑌰𑌾𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌅𑌤 𑌏𑌤𑌾
𑌨𑍍𑌦𑌿𑌶𑌂 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌾𑌂 𑌵𑍍𑌰𑌜𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌃 𑌤𑍇𑌨𑍈𑌵𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌗𑍍𑌰𑌾
𑌮𑌾𑌦𑍍𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍 𑌤𑍇𑌨𑍋𑌪𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗𑌃 𑌮𑍇𑌧𑌾𑌵𑍀 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌾𑌵
𑌧𑌾𑌰𑌣𑌶𑍀𑌲𑌃 𑌪𑌣𑍍𑌡𑌿𑌤𑌃 𑌊𑌹𑌾𑌪𑍋𑌹𑌕𑍍𑌷𑌮𑌧𑍀𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌯𑌥𑌾 𑌗𑌂𑌧𑌾𑌰𑌾𑌨𑍇𑌵
𑌪𑍁𑌨𑌰𑌭𑌿𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇𑌤 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍁𑌃𑌖𑍋 𑌭𑌵𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌏𑌵
𑌮𑍇𑌵𑍇𑌹𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌵𑌾𑌨𑍍𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌵𑍇𑌦 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌵𑌦𑍇𑌵 𑌚𑌿𑌰𑌂 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌨
𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍇𑌽𑌥 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌏𑌵𑌮𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾
𑌤𑍍𑌮𑌕𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌮𑌪𑌿 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌤𑌯𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍇𑌵𑌾𑌨𑍁𑌸𑌂𑌧𑍇𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌤
𑌤𑍍𑌤𑌥𑍈𑌵𑌾𑌨𑍁𑌸𑌂𑌧𑌤𑍍𑌤𑍇 । 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌏𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌾𑌨𑍁𑌸𑌂𑌧𑌾𑌨𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌵
𑌦𑍇𑌵 𑌚𑌿𑌰𑌂 𑌤𑌾𑌵𑌾𑌨𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌲𑌂𑌬𑌃 । 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌨𑍍𑌨
𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌥 𑌤𑌦𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌸𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑌤
𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨 𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌯𑌶𑍍𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑌸𑌃 ।
𑌕𑍇𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑍁 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌵𑌦𑍇𑌵 𑌚𑌿𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌕𑍍𑌷𑍇𑌪 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌰𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌯
𑌹𑌿 𑌤𑌾𑌵𑌾𑌨𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌲𑌂𑌬𑌃 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌮𑌭𑌿𑌰𑍍𑌨 𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍇 । 𑌅𑌤𑌃 𑌪𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰
𑌹𑍍𑌮 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁𑌸𑌂𑌧𑌾𑌨𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍋𑌽𑌨𑍇𑌨 𑌵𑌾
𑌕𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌵𑌗𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌤𑌨𑍍𑌨 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌨 𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍇 𑌕𑌥𑌂
𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌨𑍍𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌵𑌿𑌧𑌿𑌃 । 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇— 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍇 𑌕𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑍍𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾
𑌕𑌾𑌙𑍍𑌕𑍍𑌷𑌾𑌯𑌾𑌮𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌮𑍍— “𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌙𑍍𑌮𑌨𑌸𑌿 𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯
𑌤”𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌦𑍇𑌹𑌾𑌦𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌮𑌣𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍, 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌚 “𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸
𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌪𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯, 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌾𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑍍, 𑌅𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌵𑌾𑌵
𑌸𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇 𑌸𑍍𑌪𑍃𑌶𑌤”𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍, “𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌦𑍇𑌹𑌂
𑌪𑍁𑌨𑌰𑍍𑌜𑌨𑍍𑌮 𑌨𑍈𑌤𑍀”𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌸𑍍𑌮𑌰𑌣𑌾𑌚𑍍𑌚, 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌨𑍍𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯
𑌤𑍇 । 𑌅𑌥 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃 𑌕𑌾𑌲𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾𑌯𑌾𑌂 “𑌸𑌤𑌾
𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌤𑌦𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌂 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌵
𑌕𑌾𑌲𑌤𑌯𑌾 𑌸𑌂𑌬𑌧𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌿𑌕𑌾𑌯𑌾𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌵𑌰𑌣
𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌦𑍇𑌹𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑍋𑌃 𑌕𑌥𑌨𑌮𑍇𑌵𑌮𑍇𑌵𑍋
𑌯𑍁𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑍋𑌽𑌪𑌿— “𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾”
𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌨 “𑌆𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌵𑌾𑌨𑍍𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌵𑍇𑌦𑍇”𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍇𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑌿𑌤𑍁
𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾
𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑌰𑌣𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌮𑍍, 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌸𑍍𑌯

𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

“𑌸𑍋𑌽𑌨𑍍𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌃 𑌸 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌃” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑍇𑌕-
𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌷𑌿𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌵𑌿𑌧𑍍𑌯𑌾𑌦𑍇𑌰𑍁𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌵𑌿𑌧𑌿-
𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 “𑌯𑍇𑌨𑌾𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌮𑌤𑌂 𑌮𑌤𑌮𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌂 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿
𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌶𑌬𑍍𑌦𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍, 𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 “𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑌵𑍍𑌯𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍋 𑌨𑌿𑌦𑌿𑌧𑍍𑌯𑌾-
𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌰𑍂𑌪𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌣𑍀-
𑌯𑌮𑍍 । 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌰𑍍𑌯𑍈𑌰𑌪𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 — “𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑍍𑌯𑌨𑍁𑌵𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌧𑍍𑌯𑌾-
𑌯𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌮𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌵𑍇𑌦𑌨𑌵𑌚𑌨𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌯𑌾
𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁𑌸𑌂𑌧𑍇𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌶𑌂𑌸𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌾𑌯𑍁𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌾𑌚𑌿𑌨𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌵𑍇𑌦𑍇-
𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁𑌸𑌂𑌧𑌾𑌨𑌮𑍇𑌵𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌵𑌦𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑍇 — “𑌸
𑌏𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍀𑌯𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌹𑌾𑌣𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰-
𑌹𑌾𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾𑌂 𑌨𑌾𑌶𑌃 । 𑌦𑍇𑌹𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌤𑍁
𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌘𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌂𑌶𑍍𑌲𑍇𑌷𑌨𑌾𑌶𑌾𑌵𑌪𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂 𑌤𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 ।
“𑌅𑌨𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑍇 𑌏𑌵 𑌤𑍁 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌤𑌦𑌵𑌧𑍇𑌃” । 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃
𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑍇𑌵𑌾𑌨𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑍇 𑌏𑌵 𑌸𑌂𑌕𑍍𑌷𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌨𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌨
𑌤𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑍇 “𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌵𑌦𑍇𑌵 𑌚𑌿𑌰𑌂 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌨 𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌰𑍀𑌰-
𑌪𑌾𑌤𑌵𑌿𑌲𑌮𑍍𑌬𑌾𑌵𑌧𑌿𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌦𑍍 𑌦𑍇𑌹𑌧𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾-
𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌾𑌵𑌶𑍍𑌯𑌂𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌬𑌦𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌹𑌧𑌾𑌰𑌕𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯
𑌸𑌦𑌾𑌭𑌾𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑍈𑌰𑌧𑍍𑌯𑌵𑌸𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌤𑌥𑌾 “𑌭𑍋𑌗𑍇𑌨 𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌰𑍇 𑌕𑍍𑌷𑌪-
𑌯𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 “𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌵𑌦𑍇𑌵 𑌚𑌿𑌰𑌂 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌨 𑌵𑌿𑌮𑍋-
𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍇𑌽𑌥 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌦𑌯𑌶𑌰𑍀𑌰𑌪𑌾𑌤𑌕𑌾𑌲𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌦𑍇-
𑌹𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯𑌪𑌾𑌪𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑍋𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌤𑍇𑌽𑌪𑌿
𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌦𑌯𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌵𑌸𑌾𑌨𑍇 𑌭𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍇 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 —
“𑌭𑍋𑌗𑍇𑌨 𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌰𑍇 𑌕𑍍𑌷𑌪𑌯𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇” । 𑌤𑍁𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌪𑌕𑍍𑌷-
𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌇𑌤𑌰𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯𑌪𑌾𑌪𑍇 𑌭𑍋𑌗𑍇-
𑌨 𑌕𑍍𑌷𑌪𑌯𑌿𑌤𑍍𑌵𑍈𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑍇 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯-
𑌪𑌾𑌪𑍇 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌦𑌯𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌕𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌚𑍇𑌦𑍍 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌦𑌯-
𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌵𑌸𑌾𑌨𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌨𑍇𑌕𑌶𑌰𑍀𑌰𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑍇
𑌚𑍇𑌚𑍍𑌚 𑌤𑌦𑌵𑌸𑌾𑌨𑍇 𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌭𑍋𑌗𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌕𑍍𑌷𑌪𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚
𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑍋𑌃 । “𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌵𑌦𑍇𑌵 𑌚𑌿𑌰𑌂 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌨 𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍇” 𑌇𑌤𑌿
𑌨 𑌤𑍇𑌦𑍇𑌹𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌪𑌿 𑌤𑍁 𑌦𑍇𑌹𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌕𑌕𑌰𑍍𑌮𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷
𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌰𑌾𑌮𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

ஸ ய ஏஷோ஽ணிமைததாத்ம்யமிதம் ஸர்வம் தத் ஸத்யம் ஸ ஆத்மா தத்த்வமஸி ஶ்வேதகேதோ இதி பூய ஏவ மா பகவாந் விஜ்ஞாபயத்விதி ததா ஸோம்யேதி ஹோவாச ॥ ॥ ௩ ॥

இதி ஷஷ்டப்ரபாடகே சதுர்தஶ: கண்ட: ॥

புருஷம் ஸோம்யோதோபதாபிநம் ஜ்ஞாதய: பர்யுபாஸதே ஜாநாஸி மாம் ஜாநாஸி மாமிதி தஸ்ய யாவந்ந வாங்மநஸி ஸம்பத்யதே மந: ப்ராணே ப்ராணஸ்தேஜஸி தேஜ: பரஸ்யாம் தேவதாயாம் தாவஜ்ஜாநாதி ॥ ॥ ௧ ॥

அத யதாஸ்ய வாங்மநஸி ஸம்பத்யதே மந: ப்ராணே ப்ராணஸ்தேஜஸி தேஜ: பரஸ்யாம் தேவதாயாமத ந ஜாநாதி ॥ ॥ ௨ ॥

ஸ ய ஏஷோ஽ணிமைததாத்ம்யமிதம் ஸர்வம் தத் ஸத்யம் ஸ ஆத்மா

(ஸ ய ஏஷோ஽ணிமைததாத்ம்யமிதம் ஸர்வம் தத் ஸத்யம் ஸ ஆத்மா தத்த்வமஸி ஶ்வேதகேதோ இதி ॥) உக்தோ஽ர்த: । (பூய ஏவ மா பகவாந் விஜ்ஞாபயத்விதி ததா ஸோம்யேதி ஹோவாச) நநு தேஹவிமோக்ஷாநந்தரம் ப்ரஹ்மஸம்பத்திரித்யுக்தம் । தேவோ஽ஹம் மநுஷ்யோ஽ஹமிதி மாநஸ்ய கதா஽ப்யநுவாததயா யாவதாத்மாவிவேகந தேவாதிஶரீரஸம்பந்தஸ்யாபி யாவதாத்மாவிகாராத் । கதா தேஹபாதே ஜீவிநோ ப்ரஹ்மஸம்பத்திரபி நஶ்யேதபீதி மோகேந ஶ்வேதகேதுநா பூய ஏவ மா பகவாந் விஜ்ஞாபயத்விதி ப்ரார்தித: ஸ்வயேத்யாஹ வேத்யர்த: ॥ ॥ ௩ ॥

இதி ஷஷ்டப்ரபாடகே சதுர்தஶகண்டபாஷ்யம் ॥

(புருஷம் ஸோம்யோதோபதாபிநம் ஜ்ஞாதய: பர்யுபாஸதே ஜாநாஸி மாம் ஜாநாஸி மாமிதி தஸ்ய யாவந்ந வாங்மநஸீத்யாதி ॥) ஹே ஸோம்ய ? உபதாபிநம் மரணவேதநாக்ராந்தம் புருஷம் பந்தவோ மாம் ஜாநாஸி கிம் மாம் ஜாநாஸி கிமிதி ப்ருச்சந்த: பரிதஸ்திஷ்டந்தி । ஸ ச முமூர்ஷு: புருஷோ வாக்ஸம்பத்திபர்யந்தம் ஜாநாதீத்யர்த: ॥ ॥ ௧ ॥

(அத யதாஸ்ய வாங்மநஸி ஸம்பத்யதே மந: ப்ராண இத்யாதி ॥) ஸத்ஸம்பத்திக்ரமேண ந ஜாநாதீத்யர்த: । ததஶ்ச ஸர்வேஷாம் மரணதஶாயாம் ஸத்ஸம்பத்தௌ தேஹாபாதாநநந்தர்யதே: தத்த்வயுக்த தேஹஸம்பந்தநித்யதாஶங்காயாமஸம்பவாத் "தஸ்ய தாவதேவ சிரம் யாவந்ந விமோக்ஷ்யே" இதி தேஹஸம்பந்தாத்யந்தநிவ்ருத்திப்ரதிபாதகஶ்ருதேர்நாநுபபத்திரிதி பாவ: ॥ ॥ ௨ ॥

(ஸ ய ஏஷோ஽ணிமா) ப்ராரப்தவிமோக்ஷாநந்தரபாவிஸம்பத்திகத்வே

तत्त्वमसि श्वेतकेतो इति भूय एव मा भगवान्विज्ञापयत्विति
तथा सोम्येति होवाच ॥ ॥ ௩ ॥

इति षष्ठप्रपाठके पञ्चदशः खण्डः ॥

पुरुषं सोम्योत हस्तगृहीतमानयन्त्यपहार्षीत्स्तेयमकार्षीत्परशुमस्मै तपतेति स यदि तस्य कर्ता भवति तत एवानृतमात्मानं कुरुते सोऽनृताभिसन्धोऽनृतेनात्मानमन्तर्धाय परशुं तप्तं प्रतिगृह्णाति स दह्यतेऽथ हन्यते ॥ ॥ ௧ ॥

अथ यदि तस्याकर्ता भवति तत एव सत्यमात्मानं कुरु-

[illegible] तस्य शेषोऽसीत्यर्थः । शिष्टं स्पष्टम् । (भूय एव मा भगवान्विज्ञापयत्विति तथा सोम्येति होवाच) ननु देवमनुष्यादिप्रकृतिप्राकृत[illegible] भवति, सदात्म[illegible] नानर्थप्राप्तिरिति [illegible] । नह्यभिसन्धिहेतुमात्रेण महापुरुषाय पुरुषाय [illegible] इति मन्त्रेण श्वेतकेतुना भूय एव मा भगवान्विज्ञापयत्विति प्रार्थितस्य [illegible] त्यर्थः ॥௩॥

इति षष्ठप्रपाठके पञ्चदशखण्डभाष्यम् ॥

“ऐतदात्म्यमिदं सर्वं तत्सत्यम्” इति सत्यभूतं सदात्मानुसन्धानस्यानर्थनिवृत्तिः । तत्र प्रकृत्यात्मभ्रमलक्षणा सत्यानुसन्धाननिष्ठस्यानर्थपरिहार इत्याह— (पुरुषं सोम्योत हस्तगृहीतमानयन्त्यपहार्षीत्स्तेयमकार्षीत्परशुमस्मै तपतेति ॥) हे सोम्य ? लोके राजपुरुषाः हस्ते पुरुषं गृहीत्वा आनयन्ति । कोऽपराधोऽनेन कृत इति परैः पृष्टाः सन्तः अपहारं कृतवान् । चौर्यरूपेण अपहारं कृतवान् । अपहृत्यापह्नुते । अतस्तस्य शोधनार्थं परशुं अयःपिण्डमस्मै तपतेति वदन्त आनयन्तीत्यर्थः । (स यदि तस्य कर्ता भवति तत एवानृतमात्मानं कुरुते सोऽनृताभिसन्धोऽनृतेनात्मानमित्यादि ॥) सः हस्तगृहीतः पुरुषः [illegible] अपहारमपह्नुवानः यद्यपहारस्य कर्ता स्यात् तदा असत्यप्रतिज्ञत्वात् स्वात्मानमनृतं करोति । अनृताभिसन्धि[illegible] ततः स तप्तं परशुं राजपुरुषार्पितं हस्तेन प्रतिगृह्णाति । ततः स दह्यते, राजपुरुषैर्हन्यते चेत्यर्थः ॥ ॥ ௧ ॥

(अथ यदि तस्याकर्ता भवति तत एव सत्यमात्मानं कुरुते

தே ஸஸத்ராஹிஸம்யஹ்ஸதே ந்நாத்ராநஜேஷுாய பாரஶாம்தஸ்ய ப்ரதிமப்ரஹ்ணாதி ஸநஷஹ்யதேzயஶ்யதே ॥ ॥ ௨ ॥

ஸயதா தத்ர நஷாமெஹ்யெதேதஷாத்ருஷ்டிஷ்டஸவும் தத்ஸத்ய ஸத்ரா தத்ஸ்வேவ ஶ்வதகெதாஜதி தஜாஸ்யவிஜஜ்ஞாவிதி விஜ

ஸஸத்ராஹிஸம்யஃ ஸதே ந்நாத்ராநஜேயபுாயெத்ராஹ ॥ ஸபஹி தஸ்ய ஊபபுஸ்ய ஊகதேபுவ ஸஹாஹஙோஹாஷபுதி ப்ரதிஜாநீயாத், தஷா ஸத்ராஹிஸம்யிவஶெதெநவாத்ராநம் ஸத்யங்க்ருத்வா ஸ்வேத்யநாத்ராந ஜேஷுாய பாரஶாம் தஸ்யம் மப்ரஹ்ணாதி । ஸத்ராஹிஸம்யிவஶாஷேவ ப்ரதிவஷாஹோரஜவாராஷேஷ்புவ்யதே ॥ ॥ ௨ ॥

(ஸயதா தத்ர நஷாமெஹ்யத) ஸஃ ஸத்ராஹிஸம்யஃ பாரம்ஸ்தத்ர பாரஶாத்ரஹணே யதா நஷாமெஹ்யத நஷஹ்யதஜத்யஷுஃ । ஊவம் ஸஷாத்ககஸஙஷணஸத்ராஹிஸம்யிஃ பாரந ஸாம்ஸாரிகெரநமெயெபு நபுஸ்ரஶ்யதஜத்யஷுஃ । (வெஜதிஷாத்ருஷ்டிம் ஸவும் தத்ஸத்யம் ஸத்ரா தத்ஸ்வேவ ஶ்வதகெதாஜதி ॥) ஊதஸ்யபுஸ்ய ஸஷாத்ககஜாநம் ஸம்யாநமேவ ஸத்ராஹிஸம்யிரிதி ஸவபுாஜமபுதஸ்வேவ ஸஷாத்ககஜதி ஸஷாத்ககஜரவஸத்ராஹிஸம்யிஹாநவ । தேந ஸஂஸாரஷாஹாநஹி ஹவதாஷுஸஜத்யஷுஃ । (தஜாஸ்யவிஜஜ்ஞாவிதிவிஜஜ்ஞாவிதி) ஸஹிதம் தஜ பாரம்ப்ரஹ்ம ஊஸ்ய மாரோவபுவநாஜ விஜஜ்ஞஜ ஜ்ஞாத வாநு ஶ்வதகெதாரித்யஷுஃ । ஜிராக்திரஜ்யயஸஜேவ்யதுா । ஊத்ர வ்யாஸாமெயெபுஃ "தஜாஸ்யவிஜஜ்ஞா"வித்யத்ர விஜஜ்ஞாவிதிவஷம் "ஊவி ஜ்ஞாதம் விஜ்ஞாத"மிதி ப்ரக்ருமேஶ்ரதவிஜ்ஞாநஶஸ்வஸஜேநாயபுகம் ஊத உபாஸநவநஜித்யக்தம் தத்த ஸம்ஹவாஹிப்ராயேண, பவபுத்ராஷ க்ருதெஜாzஹ்யஷெந "ஹபயணவஜேஹமவாஜிஜ்ஞாவயஜி"தி வாக்யேந "தநெவிஜாநீஹீ"திவாக்யேநவ ப்ரஸ்தவிஜ்ஞாநவிஷயகாஷஸ்ய விஜ ஜ்ஞாவிதிவஷஸ்ய, தத்ரவாக்யெ உபாஸநப்ரஸக்தரஹாவாஜ । ந ஹி "விஜ்ஞாவயஜி"த்யத்ர உபாஸநம் காரயஜித்யெயுா யுக்தஃ । "திர ப்ரதிவஷெமெககாஹவதி தநெ விஜாநீஹீ"திவாக்யே, "ஹபயணவ ஜேஹமவாஜிஜ்ஞாவயஜி"திவாக்யே, "தஜாஸ்யவிஜஜ்ஞாவிதிவிஜஜ்ஞாவிதி" வாக்யேவ, பவபுத்ர திரப்ரக்ரணே ஶ்ரதஸ்ய விஜாநாதேரவாஜ ஸநாயுகவாஹாவெந ஜஹாவி தயாகவிமெஸ்யவ யுக்தவாதி உத்ஷ வ்யம் । கெவிக்த திரப்ரக்ரணப்ரகரணெவாதவ ஶ்ரதாநாம் விஜ்ஞா நஶஸ்வாநாமேவாஸநாயுகெவ ஷொஷாஹாவாஷெதெஷாம் விஜ்ஞாநஶ ஸ்வாநாமேவாஸநாயுகவமேவ । ஊயவா மெஜ் விஜ்ஞாநஶஸ்வாநாமேதயா கெzவ்யவக்ரமேவஸம்ஹாமெரகரவெ்யாயுமேவக்ரவேயுவிஜ்ஞாந

ஶப்தவதாவ்ஸம்ஹாரஸ்ய "விஜஜ்ஞா"விதி வதரேவாஸநாயுரேவேதி வதந்தி । வதத்திஷயபிகாரணம் விவ்ருதெ ஸங்க்யாஸ்ராயெ வ்யபேவா லெ— ஸவும்ஹிஜகத்ஸவதாவ்வரோஹாத்மகந்த ப்ரஷ்டு । ஜொகெஹ்யக வெஸ்வ ரஜ்வபளவநஶாவிநா யோஷித்திண்வஸ்ய ஹதராரம்வ்யதி ஸாவரஶவகம், ஸவத்ரீஜநம்வ்யதி தவ்வரஜ்வகம், காரேகவாரா ஷாஞரம்வ்யதி ரோஹரஜ்வகஞ தப்ரஷ்டு । ஈதஸ்ஸாவதாவ்வரோஹா த்மகதயா ஸத்ரஜஸரோயஸ்ய ஜகதஸ்தநாரஜ்வரேவ காரணம் வக்த வ்ருதிதி யாக்திவிஸம் த்ருணாத்மகம் வ்யாநம ஸவுஜ்ஞகவிஶஸ்ப்ரதி விஸம் ஸதித்ராவ்யதிவாதவ்ரிதி வஜ்வுவகேஷ வ்யாவெக்த உவ்ருதெ— "ஶரங்கூதெநராஶப்த:" । ஶப்தைவ்யரேணரேவ நஹவதி யஸ்ய தநஶப்தம் க்ஷநாரேமிகதிதியாவக । க்ஷநாரேமிகம் வ்யாநம "ஸலெவலொரேத்ரதரேக்ஷூவவீதி"தி நவஸ்ஸப்திதம் । கவிதா வாரம்ப்யவெதூவ । காத:? ஶரங்கூதெ: ஶரங்கணாதித்யமு: । யதவ்வி ஐக்விவள யாதாநிவெர ஶெ வக்தவ்யாவி"தி ஶரங்கதிஶப்தா யாதாவாவீ । தஶzவீஹ யாதா வாவிநா ஶரங்கதிஶப்தநாயெரா லக்ஷ்யெதெ । "தவேதக்ஷதவஹா ஸ்யாம்வ்யஜாயெயெதீ"தி ஸஸ்ஸப்திதவெஸ்க்ஷணகயநாக, கவெதநெ ஶரங்கணாவஸம்ஹவாக । நவெவகவிஜ்ஞாநெந ஸவுவிஜ்ஞாநம் வ்யதிஜ்ஞாய ரேப்ரதிஞ்ஞாதவ்ஷாஞஸ்யவொவந்ராவெஸநாநாரேநவெஷகவ்யதீதெ ராநாரேமிகரேவ வ்யாநதிஹ வ்யதிவாதவ்தஉதி ஶட்கவ்வு । வ்யதி ஜ்ஞாதவ்ஷாஞொவநராவெஸzவி வ்யாநஹஜ்வதஹொகவவபவாநாவவெ ஶெநாநாரேநொவநராவஸரஜ்வகவாஹாவாக । நவ "தெஜஸாவொரேவ ஶாம்மெந ஸத்ரஉதிஸம்ஸ"தி காயுவிம்ஶொவநராவஸாக ஈநாரேந விவக்ஷாவ்யதீயதவவெதிவாவ்வு । உவக்ரரோவஸம்ஹாராதவ்ஹமு தொவவத்தி ரஜ்வதாத்வயுவிம்ஶதயா காயுவிம்ஶொவநராவெஸzவி ஸாம்வ்ராஹிரேதஸாவதாவ்வரோஹாமிதகரஜ்வஹெதஜ்வதராவா தஶுநாக । "ஶளணஶெஸாத்ஶப்தாக" । நநு "தவெத்தஜவெணக்ஷதெ"தி கவெதநெ தெஜக்ஷதள ஶ்ரதவெஸ்க்ஷணஸ்ய ரேவ்ஸ்ய ஸ்யாஸம்ஹவெந காயுளநவெக்ஷணாயுவெஸ்வ ஸரோஶ்ரயணீயதயா ஸஸ்ஸப்திதெ zவி ஶ்ரஜ்வபரோணீக்ஷணம் ஶளணரேவாஸ்ஷிதிவெஞ । "வெணதவாத்ரிதம் ஸவும் தத்ஸத்ரம் ஸக்ஷதெ"தி ஸதக்ஷத்கவ்யதிவாதகஶ்ராதிகொவ வ்யஸம்ரெந ஶளணெக்ஷணவ்யாயவாஶஸ்ராநாதவுவ்யக்வாக, தெஜ: வ்யஹ்ப்ரதிஶப்தாநாரேவி வாரோத்வாரதயா தத்ராவீக்ஷணஸ்ய ரேவ்யக ஸம்ஹவாத்வ । "தணிஷ்டஸ்ய ரோக்ஷாவதெஶாக" "தஸ்யதாவதெவ விரம் யாவஞவிரோக்ஷ்ய"உதி ஸதாத்மககவித்ராநிஷ்டஸ்ய ஶரீரவாதரோத்ரா ஹரயவ்ய ஹூஸம்வத்திக்ஷணரோக்ஷஶ்ரவணாக । நஹி வ்யகப்ரத்ராத்

ज्ञाविति ॥ ॥ १ ॥

इति षष्ठप्रपाठके षोडशः खण्डः ॥

इति छान्दोग्योपनिषदि षष्ठः प्रपाठकः समाप्तः ॥

अथ सप्तमः प्रपाठकः ॥

अधीहि भगव इति होपससाद सनत्कुमारं नारदस्तꣳ

ज्ञानाभ्यासनिष्ठस्य मोक्षसाधनत्वेऽपि सम्प्रतिपन्नः । "धेयश्चावधानात्" । यदि सगुणितं ध्यानं स्यात् तर्हि सगुणत्वं [illegible] उपदेश्यं स्यात् न च [illegible] "ब्रह्मविज्ञानविरोधात्" । ध्यानविज्ञाने न तादृशविज्ञाने विविधात्मकत्वविज्ञान [illegible] ज्ञाने न सकलविज्ञानव्यतिज्ञा व्येत । "सर्व्यासु "सर्वेष्वेव ज्ञानसंपन्नो भवति" इति श्रुतिः सर्वत्र "सर्वज्ञो भवति" इति सर्वत्र प्रतिपादयति । सगुणितस्य ध्यानस्य सम्बन्धात् [illegible] ब्रह्मणस्तत्त्वं नोपपद्यते । [illegible] सम्बन्धात् [illegible] नोपपद्यते । तथा च एवं [illegible] कारणे जीवस्य प्रत्यगात्मतया बुद्ध्या नोपपद्यते । "जितस्वर्गान्" सर्वेषु वेदान्तेषु "कृत्स्नावाक्ये [illegible] कृत्स्नस्य, सर्वेषां नारायणकृत्स्नस्य, सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म" इत्यादिषु वे- दान्तकारणवाक्येषु [illegible] वक्तव्यम् । अतस्तत्तेषु वाक्येषु सगुणितं ब्रह्मैव कारणत्वेन निर्दिश्यते । "श्रुतत्वाच्च" । अस्यामेवोपनिषदि सगुणवाक्यस्याद्वितीय [illegible] कृत्स्नसत्यज्ञानसर्वशक्तिसर्वाधार [illegible] श्रवणात् सत्यं ध्यानं सगुणितमिति सिद्धम् ॥ १ ॥

इति षष्ठप्रपाठके षोडशखण्डभाष्यम् ॥

इति छान्दोग्योपनिषद्भाष्ये षष्ठप्रपाठकभाष्यम् ॥

अथ सप्तमप्रपाठकभाष्यम् ॥

भूमविद्या प्रस्तूयते — (अधीहि भगव इति होपससाद सनत्कुमारं नारदः) सनत्कुमारं योगीन्द्रं नारदर्षिः अधीहि भगव इति मन्त्रोच्चारणपूर्वकं विधिवदुपससादेत्यर्थः । अधीहि अध्यापयेत्यर्थः । (तं होवाच) तं उपसन्नं नारदं सनत्कुमार उवाचेत्यर्थः । तदेवाह — (यद्वेत्थ तेन मोपसीद) यत् त्वं ज्ञातवानसि तदिदमहं जानामि तदपूर्वं तेन [illegible]

𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌯𑌦𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌥 𑌤𑍇𑌨 𑌮𑍋𑌪𑌸𑍀𑌦 𑌤𑌤𑌸𑍍𑌤 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥௧॥

𑌸 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌋𑌗𑍍𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌭𑌗𑌵𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑍇𑌮𑌿 𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌾𑌮𑌵𑍇𑌦𑌮𑌾𑌥𑌰𑍍𑌵𑌣𑌂 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌮𑌿𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌰𑌾𑌶𑌿𑌂 𑌦𑍈𑌵𑌂 𑌨𑌿𑌧𑌿𑌂 𑌵𑌾𑌕𑍋𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌮𑍇𑌕𑌾𑌯𑌨𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌭𑍂𑌤𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌪𑌦𑍇𑌵𑌜𑌨𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌭𑌗𑌵𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑍇𑌮𑌿 ॥ ॥௨॥

𑌸𑍋𑌽𑌹𑌂 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌚𑍍 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌂 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌮𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌦𑍃𑌶𑍇𑌭𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌰𑌤𑌿 𑌶𑍋𑌕𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌹𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌃 𑌶𑍋-

---

𑌸𑍀𑌦 । (𑌤𑌤𑌸𑍍𑌤 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌤𑌤 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌾𑌂𑌶𑌾𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌾𑌂𑌶𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑍋 𑌵𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥௧॥

(𑌸 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌸𑌃 𑌨𑌾𑌰𑌦𑌃 (𑌋𑌗𑍍𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌭𑌗𑌵𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑍇𑌮𑌿) 𑌹𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌃! 𑌅𑌧𑍍𑌯𑍇𑌮𑌿 𑌸𑍍𑌮𑌰𑌾𑌮𑌿 । 𑌵𑍇𑌦𑍍𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । "𑌯𑌦𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌥" 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍇𑌦𑌨𑌸𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । (𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌾𑌮𑌵𑍇𑌦𑌮𑌾𑌥𑌰𑍍𑌵𑌣𑌂 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌮𑌿𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌂) "𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑌧𑍍𑌯𑌾𑌪𑌯𑌾𑌮𑌾𑌸 𑌮𑌹𑌾𑌭𑌾𑌰𑌤𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌨𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌦𑌦𑍍𑌭𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌵𑍇𑌦𑌤𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇𑌃 । (𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌰𑌾𑌶𑌿𑌂 𑌦𑍈𑌵𑌂 𑌨𑌿𑌧𑌿𑌂 𑌵𑌾𑌕𑍋𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌮𑍇𑌕𑌾𑌯𑌨𑌂) 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌋𑌗𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌵𑍇𑌦𑌕𑌮𑍍 । 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌾𑌦𑍍𑌧𑌕𑌲𑍍𑌪𑌮𑍍 । 𑌰𑌾𑌶𑌿𑌂 𑌗𑌣𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌦𑍈𑌵𑌮𑍁𑌤𑍍𑌪𑌾𑌤𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑍍 । 𑌨𑌿𑌧𑌿𑌂 𑌨𑌿𑌧𑌿𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑍋𑌪𑌾𑌯𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌕𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌮𑍍 । 𑌵𑌾𑌕𑍋𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌤𑌰𑍍𑌕𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌮𑍍 । 𑌏𑌕𑌾𑌯𑌨𑌂 𑌏𑌕𑌾𑌯𑌨𑌶𑌾𑌖𑌾𑌮𑍍 । (𑌦𑍇𑌵𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌭𑍂𑌤𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌪𑌦𑍇𑌵𑌜𑌨𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂) 𑌦𑍇𑌵𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌰𑌾𑌧𑌨𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌙𑍍𑌗𑌭𑍂𑌤𑌶𑌿𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 । 𑌭𑍂𑌤𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌵𑌶𑍀𑌕𑌰𑌣𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 । 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌧𑌨𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑌃 । 𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌮𑍍 । 𑌸𑌰𑍍𑌪𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌗𑌾𑌰𑍁𑌡𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 । 𑌦𑍇𑌵𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌗𑌾𑌨𑍍𑌧𑌰𑍍𑌵𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌮𑍍 । 𑌜𑌨𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌆𑌯𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑌃 । (𑌏𑌤𑌦𑍍𑌭𑌗𑌵𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑍇𑌮𑌿) 𑌏𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌜𑌾𑌨𑌾𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥௨॥

(𑌸𑍋𑌽𑌹𑌂 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍁𑌤𑌂 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌮𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌦𑍃𑌶𑍇𑌭𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌰𑌤𑌿 𑌶𑍋𑌕𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑌿𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 । 𑌹𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌃 𑌪𑍂𑌜𑌾𑌵𑌨𑍍 𑌅𑌹𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌜𑌾𑌨𑌨𑍍𑌨𑌪𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠 𑌏𑌵𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿 । 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌯𑌾𑌣𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌨 𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌤𑍍 । 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵 𑌸𑌂𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌚𑍍, 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌂 𑌨𑌿𑌰𑌙𑍍𑌕𑍁𑌶𑌸𑌾𑌧𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 । 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌕𑌿𑌮𑌧𑌿𑌕𑌂 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌦𑍃𑌶𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌭𑌵𑌾𑌦𑍃𑌶𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌮𑌹𑌦𑍍𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌚𑍍𑌛𑍋𑌕𑌂 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌂 𑌤𑌰𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌮𑍇 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌮𑍇𑌵𑌹𑌿 । 𑌏𑌤𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌪𑌯

𑌚𑌾𑌮𑌿 𑌤𑌂 𑌮𑌾 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌞𑍍𑌛𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌰𑌂 𑌤𑌾𑌰𑌯𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 𑌤𑌂 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌯𑌦𑍍𑌵𑍈 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑍈𑌤𑌦𑌧𑍍𑌯𑌗𑍀𑌷𑍍𑌠𑌾 𑌨𑌾𑌮𑍈𑌵𑍈𑌤𑌤𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌨𑌾𑌮 𑌵𑌾 𑌋𑌗𑍍𑌵𑍇𑌦𑍋 𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮𑌵𑍇𑌦 𑌆𑌥𑌰𑍍𑌵𑌣𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥 𑌇𑌤𑌿𑌹𑌾𑌸𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍋 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌃 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑍋 𑌰𑌾𑌶𑌿𑌰𑍍𑌦𑍈𑌵𑍋 𑌨𑌿𑌧𑌿𑌰𑍍𑌵𑌾𑌕𑍋𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌮𑍇𑌕𑌾𑌯𑌨𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌭𑍂𑌤𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌪𑌦𑍇𑌵𑌜𑌨𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌨𑌾𑌮𑍈𑌵𑍈𑌤𑌨𑍍𑌨𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌸 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌮 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑍋 𑌗𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌮 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑍋 𑌭𑍂𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑍋 𑌵𑌾𑌵 𑌭𑍂𑌯𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿

𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇 𑌷𑌷𑍍𑌠𑍀 । 𑌮𑌯𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑍋𑌽𑌹𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌶𑍍𑌶𑍋𑌚𑌾𑌮𑌿 𑌤𑌂 𑌮𑌾 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌞𑍍𑌛𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌰𑌂 𑌤𑌾𑌰𑌯𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌏𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋𑌽𑌪𑍍𑌯𑌹𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌰𑌾𑌹𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑍍𑌛𑍋𑌕𑌾𑌰𑍍𑌣𑌵𑍇 𑌪𑌤𑌿𑌤𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌂 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌂 𑌮𑌾𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌶𑍋𑌕𑌾𑌰𑍍𑌣𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌰𑌂 𑌤𑌾𑌰𑌯𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌵𑍇𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌂 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌸𑌨𑌤𑍍𑌕𑍁𑌮𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । (𑌯𑌦𑍍𑌵𑍈 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑍈𑌤𑌦𑌧𑍍𑌯𑌗𑍀𑌷𑍍𑌠𑌾 𑌨𑌾𑌮𑍈𑌵𑍈𑌤𑌤𑍍) 𑌅𑌧𑍍𑌯𑌗𑍀𑌷𑍍𑌠𑌾𑌃 𑌅𑌧𑍀𑌤𑌵𑌾𑌨𑌸𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌨𑌾𑌮𑍈𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌵𑌚𑌨𑍇 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇 𑌨𑌾𑌮𑍈𑌵𑍈𑌤𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌅𑌧𑍀𑌤𑌰𑍍𑌗𑍍𑌵𑍇𑌦𑌾𑌦𑌿𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌾𑌦𑍁𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ।௩।

𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌯𑌤𑌿 — (𑌨𑌾𑌮 𑌵𑌾 𑌋𑌗𑍍𑌵𑍇𑌦𑍋 𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮𑌵𑍇𑌦 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌉𑌪𑌸𑌂𑌹𑌰𑌤𑌿 — (𑌨𑌾𑌮𑍈𑌵𑍈𑌤𑌦𑌿𑌤𑌿) 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌮𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌸𑍍𑌯, 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯 𑌋𑌗𑍍𑌵𑍇𑌦𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌰𑌾𑌶𑍇𑌃 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚, 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌨𑌾𑌮𑍈𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑌃 𑌕𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — (𑌨𑌾𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌨𑌾𑌮 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌫𑌲𑌮𑌾𑌹 — (𑌸 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌮 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑍋 𑌗𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾 𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌨𑌾𑌮𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌯𑌾𑌵𑌤𑌿 𑌦𑍇𑌶𑍇 𑌤𑌾𑌵𑌤𑌿 𑌦𑍇𑌶𑍇 𑌨𑌾𑌮𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑍇𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌣𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌮𑍇𑌵 𑌪𑍁𑌨𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌹𑌰𑌤𑌿 — (𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌮 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑌂 𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌨𑌾𑌮𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌤𑍍𑌵𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌾𑌨𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌮𑌾 𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌬𑍃𑌹𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑌿 𑌨 𑌪𑍁𑌷𑍍𑌕𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌮𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌨𑌾𑌮𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌨𑌾𑌪𑌰𑌿𑌤𑍋𑌷𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍𑌨𑌾𑌰𑌦𑌃 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 — (𑌅𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑍋 𑌭𑍂𑌯 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌦𑍇𑌵𑌰𑍍𑌷𑍍𑌯𑌾𑌶𑌯𑌸𑍍𑌸 𑌬𑌹𑍁𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑌾𑌦𑌿

तन्मे भगवान्ब्रवीत्विति ॥ ॥ ५ ॥

इति सप्तमप्रपाठके प्रथमः खण्डः ॥

वाग्वाव नाम्नो भूयसी वाग्वा ऋग्वेदं विज्ञापयति यजुर्वेदं सामवेदमाथर्वणं चतुर्थमितिहासपुराणं पञ्चमं वेदानां वेदं पित्र्यं राशिं दैवं निधिं वाकोवाक्यमेकायनं देवविद्यां ब्रह्मविद्यां भूतविद्यां क्षत्रविद्यां नक्षत्रविद्यां सर्पदेवजनविद्यां दिवं च पृथिवीं च वायुं चाकाशं चापश्च तेजश्च देवांश्च मनुष्यांश्च पशूंश्च वयांसि च तृणवनस्पतीञ्छ्वापदान्याकीटपतङ्गपिपीलिकं धर्मं चाधर्मं च सत्यं चानृतं च साधु चासाधु च हृदयज्ञं चाहृदयज्ञं च यद्वै वाङ्नाभविष्यन्न धर्मो नाधर्मो व्यज्ञापयिष्यन्न सत्यं नानृतं न साधु नासाधु न हृदयज्ञो नाहृदयज्ञो वागेवैतत्सर्वं विज्ञापयति वाचमुपास्स्वेति ॥ ॥ १ ॥

स यो वाचं ब्रह्मेत्युपास्ते यावद्वाचो गतं तत्रा

शायनिके शब्दानुवृत्त्यै भूय इति पृष्टे । किं नाम्नोऽप्यन्तरं किञ्चिदस्तीति प्रश्नाशयः । वैयर्थ्यं ग्रन्थोक्तस्य कृतं न तत्र परिहारकृत्यम् । तस्योत्तरत्र प्रवणनादिति द्रष्टव्यम् । अत्र नाम्नो ब्रह्मत्वलक्षणब्रह्मोक्त्या कथिते तदाऽपि किं ब्रह्मदृष्टिः पृष्टे तदाऽपि किं भूयोऽस्तीति प्रश्नभूयस्त्वं ब्रह्मत्वेनोक्तमिति ज्ञापयते । गुरुराह— (नाम्नो वाव भूयोऽस्तीति ॥) शिष्यप्रश्नः— (तन्मे भगवान्ब्रवीत्विति ॥) स्पष्टोऽर्थः ॥ ॥ ५ ॥

इति सप्तमप्रपाठके प्रथमखण्डभाष्यम् ॥

गुरुराह— (वाग्वाव नाम्नो भूयसी) वाक्शब्दैः प्रसिद्धा । तदेव प्रपञ्चयति— (वाग्वा ऋग्वेदं विज्ञापयति) वेदशब्दोऽवधारणे । (यजुर्वेदं सामवेदमाथर्वणं चतुर्थमित्यादि ॥) हृदयज्ञः मनोज्ञः । हृदयप्रिय इत्यर्थः । शिष्टं स्पष्टम् । एतत्सर्वं वागेव विज्ञापयतीति पूर्वेणान्वयः । वागभावे तज्ज्ञानं नास्तीत्यपि दर्शयति— (यद्वै वाङ्नाभविष्यन्न धर्मो नाधर्मो व्यज्ञापयिष्यत्) वागिन्द्रियाभावे वेदाध्ययनाध्यापनामूलादिकं विज्ञातं नाभविष्यदित्यर्थः । (न सत्यं नानृतं न साधु नासाधु न हृदयज्ञो नाहृदयज्ञ इत्यादि ॥) स्पष्टम् ॥ १ ॥

(स यो वाचं ब्रह्मेत्युपास्ते यावद्वाचो गतं तत्रास्य

𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯𑍋 𑌵𑌾𑌚𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌵𑌾𑌚𑍋 𑌭𑍂𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍋 𑌵𑌾𑌵 𑌭𑍂𑌯𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌮𑌨𑍋 𑌵𑌾𑌵 𑌵𑌾𑌚𑍋 𑌭𑍂𑌯𑍋 𑌯𑌥𑌾 𑌵𑍈 𑌦𑍍𑌵𑍇 𑌵𑌾𑌮𑌲𑌕𑍇 𑌦𑍍𑌵𑍇 𑌵𑌾 𑌕𑍋𑌲𑍇 𑌦𑍍𑌵𑍌 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌷𑍌 𑌮𑍁𑌷𑍍𑌟𑌿𑌰𑌨𑍁𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌚𑌂 𑌚 𑌨𑌾𑌮 𑌚 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌨𑍁𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸 𑌯𑌦𑌾 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌮𑌨𑌸𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑌧𑍀𑌯𑍀𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌥𑌾𑌧𑍀𑌤𑍇 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑍀𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌥 𑌕𑍁𑌰𑍁𑌤𑍇 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌪𑌶𑍂𑌂𑌶𑍍𑌚𑍇𑌚𑍍𑌛𑍇𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌥𑍇𑌚𑍍𑌛𑌤 𑌇𑌮𑌂 𑌚 𑌲𑍋𑌕𑌮𑌮𑍁𑌂 𑌚𑍇𑌚𑍍𑌛𑍇𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌥𑍇𑌚𑍍𑌛𑌤𑍇 𑌮𑌨𑍋 𑌹𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌮𑌨𑍋 𑌹𑌿 𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌮𑌨𑍋 𑌹𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌮𑌨 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯𑍋 𑌮𑌨𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌮𑌨𑌸𑍋 𑌗𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯𑍋 𑌮𑌨𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌮𑌨𑌸𑍋 𑌭𑍂𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌮𑌨𑌸𑍋 𑌵𑌾𑌵 𑌭𑍂𑌯𑍋

𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑍍𑌥𑌂 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌂 ॥

𑌶𑌾𑌙𑍍𑌕𑌰𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 — (𑌮𑌨𑍋𑌵𑌾𑌵 𑌵𑌾𑌚𑍋𑌭𑍂𑌯𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) (𑌯𑌥𑌾𑌵𑍈𑌦𑍍𑌵𑍇𑌵𑌾𑌮𑌲𑌕𑍇𑌦𑍍𑌵𑍇𑌵𑌾𑌕𑍋𑌲𑍇𑌦𑍍𑌵𑍌𑌵𑌾𑌕𑍍𑌷𑍌 𑌮𑍁𑌷𑍍𑌟𑌿𑌰𑌨𑍁𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌚𑌂𑌚 𑌨𑌾𑌮𑌚 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌨𑍁𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌯𑌥𑌾 𑌆𑌮𑌲𑌕𑌫𑌲𑌦𑍍𑌵𑌯𑌂𑌵𑌾 𑌕𑍋𑌲𑌫𑌲𑌦𑍍𑌵𑌯𑌂𑌵𑌾 𑌵𑌿𑌭𑍀𑌤𑌕𑌫𑌲𑌦𑍍𑌵𑌯𑌂𑌵𑌾 𑌮𑍁𑌷𑍍𑌟𑌾𑌵𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌭𑍂𑌤𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌾𑌙𑍍𑌨𑌾𑌮𑌨𑍀𑌮𑌨𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌭𑍂𑌤𑍇𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑍇𑌵𑍋𑌪𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑌿 — (𑌸𑌯𑌦𑌾𑌮𑌨𑌸𑌾𑌮𑌨𑌸𑍍𑌯𑌤𑌿𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑌧𑍀𑌯𑍀𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌥𑌾𑌧𑍀𑌤𑍇 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑍀𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌥𑌕𑍁𑌰𑍁𑌤𑍇𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃 𑌯𑌦𑌾 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑌧𑍀𑌯𑍀𑌯 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍁𑌚𑍍𑌚𑌾𑌰𑌯𑍇𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌮𑌨𑌸𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍁𑌤𑍇, 𑌤𑌦𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑍇𑌵𑌾𑌧𑍀𑌤𑍇 । 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 𑌮𑌨𑌸𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑍇𑌵 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌕𑍁𑌰𑍁𑌤𑍇 । 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌪𑌶𑍂𑌂𑌶𑍍𑌚𑍇𑌚𑍍𑌛𑍇𑌯𑌂, 𑌇𑌮𑌂𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌅𑌮𑍁𑌂𑌲𑍋𑌕𑌮𑌿𑌚𑍍𑌛𑍇𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌇𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌮𑌨𑌨𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌮𑌨𑍋𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌾𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑌾𑌗𑌾𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌮𑌨𑌸𑍋 𑌭𑍂𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌮𑌨𑍋𑌹𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌮𑌨𑍋𑌹𑌿𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌮𑌨𑍋𑌹𑌿𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮) 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍇𑌃 𑌮𑌨𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾 । 𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌮𑌨𑍋𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌾𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌮𑌨𑍋𑌲𑍋𑌕𑌃 । 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌬𑍃𑌹𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌮𑌨𑍋𑌹𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 । (𑌮𑌨𑌉𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ।) 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌮𑌨𑌉𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸𑌯𑍋𑌮𑌨𑍋𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌮𑌨𑌸𑍋𑌗𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯)

ஸ்வஸ்தி தஸ்மை ஸமவாப்ய விவேகவந்தி ॥ ௨ ॥

இதி ஸங்கல்பஸூர்யோதயே த்ருதீயோ(அ)ங்க: ॥

ஸம்ஸாரஸாகரே மஜ்ஜந்தோ ஜநா: யதா ஸம்ஸாரபயாத் ஸ்வயம் முக்தா: ஸந்தி, தே ஹி பாரம் நாவம் ப்ராப்ய தீர்ணா: ஸம்ஸாரஸாகரம் ஸம்யக் ॥ ௧ ॥

தாநி ஹி வா ஸந்தாநி ஸம்ஸாரகாரணாநி ஸம்ஸாராந்தகாநி ஸம்ஸாரே ப்ரதிஷ்டிதாநி ஸர்வஜந்தூநாம் ப்ருதிவ்யாதி ஸர்வேஷாம் வாய்வாகாஶாதி ஸர்வேஷாம் தாபஸ்ய தேஜஸ: தேஷாம் ஸங்கல்பேந வர்த்திதாநி ஸங்கல்பஸ்ய ஸங்கல்பேந ஸம்ஸாரஸ்ய ப்ராண: ஸங்கல்பே

யதாகாரமாரோபயதீத்யாதி ॥) ஸர்வேஷாம் ॥ ॥ ௨ ॥

இதி ஸங்கல்பஸூர்யோதயே த்ருதீயாங்கவ்யாக்யா ॥

ஶ்ரீஶ்ரீரங்க — (ஸம்ஸாரஸாகரே மஜ்ஜந்தோ ஜநா இத்யாதி ॥) (ய தாவத் ஸம்ஸாரபயாத் ஸ்வயம் முக்தா இத்யாதி ॥) யதா ஜலம் கடம் பூரயதி ஸம்ஸாரபயாத் । ஸ்ய தஸ்ய ஸம்ஸாரபயாத் ஸங்கல்பவ்ருத்தி ஸ்ருதே । ததஸ்ய வாஸநாம் ப்ரதிபாதயதி । தஸ்ய வாஸநாம் நாஶயதி । ஶப்தார்த்தவிஷயே நியோஜ்ய இத்யர்த்த: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ௧ ॥

(தாநி ஹி வா ஸந்தாநி ஸம்ஸாரகாரணாநி ஸம்ஸாராந்தகாநி ஸம்ஸாரே ப்ரதிஷ்டிதாநி) தாநி ஸந்தாநி நாநாவிதாநி ஸம்ஸார: ஸகலஜந்தூநாம் தேஷாம் தாநி ஸம்ஸாரகாரணாநி ஸம்ஸாரநாஶகாநீதி யாவத் । ஸம்ஸார: க்ருத்ஸ்ந கர்த்ரா தேஷாம் ஹேதுநி ஸம்ஸாராந்தகாநி ஸம்ஸாரே கர்த்ருகாணீத்யர்த்த: । யதா ஸம்ஸார: க்ருத்ஸ்ந ப்ரவ்ருத்தோ தேஷாம் ஹேதுநி ஸம்ஸாரப்ரவர்த்தகாநீதி யாவத் । ஸம்ஸாரே ப்ரதிஷ்டிதாநி ஸர்வஸம்ஸாரே ஸர்வேஷாம் நிஸ்தாரகஸம்ஸாரநிஸ்தாரகாணீதி யாவத் । (ஸர்வஜந்தூநாம் ப்ருதிவ்யாதிஸர்வஸம்ஸாரதாம் வாய்வாகாஶாதிஸர்வேஷாம் தாபஸ்ய தேஜஸ:) ப்ருதிவ்யா ப்ருதிவீவ நிஸ்ஸங்கதயா ஸர்வேஷாம் ஸம்ஸாரப்ரவர்த்தகத்வாதித்யர்த்த: । தயா வாய்வாகாஶாதயோ(அ)பி ஸ்வபாவேந ஸர்வேஷாம் ஸங்கல்பேந ஸம்ஸாரம் ப்ரவர்த்தயந்தீத்யர்த்த: । தயா ஸம்ஸாரஸ்ய ப்ரவ்ருத்திஸம்பாதிகா: । (தேஷாம் ஸங்கல்பேந வர்த்திதாநி ஸம்ஸாரஸ்ய) ஸங்கல்பேநாஸம்பாதகாரணாநி ஸர்வ ஸங்கல்பஸம்ஸார ஸர்வேஷாம் ஸர்வஸம்ஸாரஸம்ஸாரதா: । இதி ஸங்கல்பேந ஸம்ஸாரஸ்ய இத்யர்த்த: । ஸங்கல்பஸ்ய ஸம்ஸாரஸ்ய ப்ராணஸ்ய ஸங்கல்பேந ஸம்ஸாரஸ்ய ப்ராணோ ஸங்கல்பஸ்ய ஸம்ஸாரேஷு ஸங்கல்ப ஸம்ஸாரஸ்ய இத்யர்த்த: । (ஸம்ஸாரஸ்ய ஸங்கல்பேந ப்ராணாஸங்க

𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈 𑌲𑍋𑌕𑌃 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑍇 𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑍇 𑌸 𑌏𑌷 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌃 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌸 𑌯𑌸𑍍𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍𑌵𑍈 𑌸 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍𑌧𑍍𑌰𑍁𑌵𑌾𑌨𑍍𑌧𑍍𑌰𑍁𑌵𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑍋𑌽𑌵𑍍𑌯𑌥𑌮𑌾𑌨𑌾𑌨𑌵𑍍𑌯𑌥𑌮𑌾𑌨𑍋𑌽𑌭𑌿𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌗𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯𑌸𑍍𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑌸𑍍𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵 𑌭𑍂𑌯𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌵𑌾𑌵 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌯𑍋 𑌯𑌦𑌾 𑌵𑍈 𑌚𑍇𑌤𑌯𑌤𑍇𑌽𑌥 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌯𑌤𑍇𑌽𑌥 𑌮𑌨𑌸𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌥 𑌵𑌾𑌚𑌮𑍀𑌰𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌾𑌮𑍁 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑍀𑌰𑌯𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾

𑍢𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈) 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌸𑌮𑍃𑌦𑍍𑌧𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌸𑍍𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇) 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍋𑌚𑍍𑌚𑌾𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾[illegible] । (𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍍𑌤𑍇) 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌜𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑌧𑍀𑌨𑌾𑌨𑍁𑌷𑍍𑌠𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈 𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑍇) 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌾𑌦𑌿𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍈 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑍇) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌜𑌗𑌜𑍍𑌜𑌾𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । [illegible] 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । (𑌸 𑌏𑌷 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌃) 𑌏𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌮𑌹𑌿𑌮𑌶𑌾𑌲𑍀 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ।) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌸 𑌯𑌸𑍍𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 ।) (𑌸𑌂𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑌾𑌨𑍇𑌵 𑌸 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍𑌧𑍍𑌰𑍁𑌵𑌾𑌨𑍍𑌧𑍍𑌰𑍁𑌵𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑍋𑌽𑌵𑍍𑌯𑌥𑌮𑌾𑌨𑌾𑌨𑌵𑍍𑌯𑌥𑌮𑌾𑌨𑍋𑌽𑌭𑌿𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑌿) 𑌸𑌂𑌕𑍢𑌪𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌿𑌤𑌾𑌨𑍍 । 𑌧𑍍𑌰𑍁𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌭𑍋𑌗𑍋𑌪𑌕𑌰𑌣𑍈𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌾𑌨𑍍 । 𑌅𑌵𑍍𑌯𑌥𑌮𑌾𑌨𑌾𑌨𑍍 𑌶𑌤𑍍𑌰𑍁𑌪𑍀𑌡𑌾𑌵𑌿𑌰𑌹𑌿𑌤𑌾𑌨𑍍 । 𑌏𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌾𑌨𑍍𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌮𑌪𑌿 𑌧𑍍𑌰𑍁𑌵𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌶𑍍𑌚𑌾𑌵𑍍𑌯𑌥𑌮𑌾𑌨𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌭𑌿𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌗𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ।) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌵𑌾𑌵 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌯𑍋 𑌯𑌦𑌾 𑌵𑍈 𑌚𑍇𑌤𑌯𑌤𑍇𑌽𑌥 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌯𑌤𑍇𑌽𑌥 𑌮𑌨𑌸𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ।) “𑌅𑌧𑍍𑌯𑌵𑌸𑌾𑌯[illegible]𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤

𑌸𑌨𑌕𑌂 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 ॥ ॥௧॥

𑌤𑌾𑌨𑍀𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌾 𑌸𑌨𑌾𑌤𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌿𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌕𑌾𑌯𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌿𑌕𑍃𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌿𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌿𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌯𑌶𑍍𑌰𑍀𑌤𑍇𑌵 ... 𑌯𑌥𑌾 𑌚𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑌣𑍀𑌯𑌶𑌿𑌲𑍍𑌪𑍈𑌃 ... 𑌯𑌦𑍍𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌮𑍇𑌤 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇 𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌨𑍇𑌕𑌾𑌯𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑌾 𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑌿 ॥ ॥௨॥

𑌸 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌾𑌯𑍈𑌵 𑌸𑌂𑌯𑍋𑌗𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍋 ... 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌭𑌗𑌵𑌚𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾𑌨𑍁𑌭𑌜𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑍍 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍀𑌦𑌤𑌿 ॥ ॥௩॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌷𑌣𑍍𑌣𑌵𑌤𑌿𑌤𑌮𑌃 ॥

𑌸𑌰𑍍𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌿𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧" 𑌇𑌤𑌿 "𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌭𑌕𑍍𑌤𑌿𑌸𑌂𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍇𑌨" ... 𑌇𑌤𑌿 ... 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 ... 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥௧॥

(𑌤𑌾𑌨𑍀𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌾 𑌸𑌨𑌾𑌤𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌿𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌕𑌾𑌯𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌿𑌕𑍃𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌿𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌾𑌨𑌿) 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌿𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌯𑌶𑍍𑌰𑍀𑌤𑍇𑌵 ...) ... ॥ ॥௨॥

(𑌸 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌾𑌯𑍈𑌵 ...) 𑌵𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌉𑌪𑌵𑌿𑌤𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌇𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌤𑍍 ॥௩॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌷𑌣𑍍𑌣𑌵𑌤𑌿𑌤𑌮𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

ध्यानं वाव चित्ताद्भूयो ध्यायतीव पृथिवी ध्यायतीवान्तरिक्षं ध्यायतीव द्यौर्ध्यायन्तीवापो ध्यायन्तीव पर्वता ध्यायन्तीव देवमनुष्यास्तस्माद्य इह मनुष्याणां महत्तां प्राप्नुवन्ति ध्यानापादांशा इवैव ते भवन्त्यथ येऽल्पाः कलहिनः पिशुना उपवादिनस्तेऽथ ये

(ध्यानं वाव चित्ताद्भूयो ध्यायतीव पृथिवी ध्यायतीवान्तरिक्षं ध्यायतीव द्यौरित्यादि ॥) "ध्यानं हि विजातीयप्रत्ययान्तराव्यवहितैकविषयधीः" इति "ध्यानाच्च" इति सूत्रे भाषितम् । यथा योगी ध्यायन्निश्चलो भवति एवं पृथिव्यादयोऽपि ध्यानलक्षणस्तैमित्यप्रत्यापनायैव निश्चला ध्याननिष्ठवत् । अतो ध्यानं स्तैमित्यहेतुरित्यर्थः । सूत्रितञ्च "अचलत्वञ्चापेक्ष्य" इति । तत्र हि तिष्ठन्नासीनः शयानो वा ध्यानसन्ततेः विशेषाभावादिति प्रत्युच्यते । "आसीनस्सम्भवात्" आसीनः उपासनसन्ततिषु । कुतः ? सम्भवात् आसीनस्यैव चित्तैकाग्र्यसम्भवात् । स्थितिगत्योः प्रयत्नसापेक्षत्वात्, शयनेन निद्रासम्भवात् । "ध्यानाच्च" विजातीयप्रत्ययान्तराव्यवहितविज्ञानलक्षणध्यानलक्षणत्वादुपासनस्य, तस्य च चित्तैकाग्र्यसाध्यत्वेन, तत्सिद्धये आसीनत्वस्यापेक्षितत्वाच्च । "अचलत्वञ्चापेक्ष्य" । निश्चलत्वरूपं सादृश्यमपेक्ष्य "ध्यायतीव पृथिवी ध्यायतीवान्तरिक्षम्" इत्यादौ ध्यायतिशब्दप्रयोगदर्शनात् ध्यातुर्निश्चलत्वस्यापेक्षितत्वात्, आसीनस्यैव निश्चलत्वसम्भवात्, आसीनस्यैवोपासनमित्यर्थः । "स्मरन्ति च" । "उपविश्यासने युञ्ज्याद्योगमात्मविशुद्धये" इति ध्यानाङ्गतया आसीनता स्मर्यते । अतो ध्याने चित्तैकाग्र्यस्यात्यावश्यकत्वात्तदर्थमासीनत्वमपेक्षितम् । "यत्रैकाग्रता तत्राविशेषात्" । यत एव चित्तैकाग्र्यं ध्यानहेतुः अत एव यस्मिन् देशे चित्तैकाग्र्यं भवति स एव देशोऽपेक्षितः । "समे शुचौ शर्करावह्निवालुकाविवर्जिते" इत्यादिदेशविशेषनियमस्त्वपि चित्तैकाग्र्यसिद्ध्युपयुक्तत्वात् चित्तैकाग्र्यविरोधिदोषविनाशकत्वाच्चेत्यपि द्रष्टव्यम् । प्रकृतमनुसरामः । (तस्माद्य इह मनुष्याणां महत्तां प्राप्नुवन्ति ध्यानापादांशा इवैव ते भवन्ति) ध्यानसम्पन्नाः ध्यानापादाः ये मनुष्याणां मध्ये

ப்ரபவோ ப்ராணவாதாம்ஶாஜவேவ தே பவந்தி ப்ராணமேவாப்யேதி ॥
॥ ௧ ॥

ஸ யோ ப்ராணம் ப்ரஹ்மேத்யுபாஸ்தே யாவத்ப்ராணஸ்ய கதம் தத்ராஸ்ய யதா காமசாரோ பவதி யோ ப்ராணம் ப்ரஹ்மேத்யுபாஸ்தே அஸ்தி பகவ: ப்ராணாத்பூய இதி ப்ராணாத்வாவ பூயோऽஸ்தீதி தந்மே பகவாந்ப்ரவீத்விதி ॥
॥ ௨ ॥

இதி ஸப்தமப்ரபாடகே ஷஷ்ட: கண்ட: ॥

விஜ்ஞாநம் வாவ ப்ராணாத்பூயோ விஜ்ஞாநேந வா ருக்வேதம் விஜாநாதி யஜுர்வேதம் ஸாமவேதமாதர்வணம் சதுர்த்தமிதிஹாஸபுராணம் பஞ்சமம் வேதாநாம் வேதம் பித்ர்யம் ராஶிம் தைவம் நிதிம் வாகோவாக்யமேகாயநம் தேவவித்யாம் ப்ரஹ்மவித்யாம் பூதவித்யாம் க்ஷத்ரவித்யாம் நக்ஷத்ரவித்யாம் ஸர்பதேவஜநவித்யாம் திவஞ்ச ப்ருதிவீஞ்ச வாயுஞ்சாகாஶஞ்சாபஶ்ச தேஜஶ்ச தேவாம்ஶ்ச மநுஷ்யாம்ஶ்ச பஶூம்ஶ்ச வயாம்ஸி ச த்ருணவநஸ்பதீஞ்ச்வாபதாந்யாகீடபதங்கபிபீலிகம் தர்மஞ்சாதர்மஞ்ச ஸத்யஞ்சாந்ருதஞ்ச ஸாது சாஸாது ச ஹ்ருதயஜ்ஞஞ்சாஹ்ருதயஜ்ஞஞ்சாந்நஞ்ச ரஸஞ்சேமஞ்ச லோகமமுஞ்ச விஜ்ஞாநே

ப்ராணாதிஹ்ருதாஹ்ராத: தே ப்ராணவாதாநாம் ப்ராதஸ்ணாம்ஶாஜவ ஸத்ப்ராஜவ பவந்தி । யதா ப்ராணோராஜவசநா: ஸர்வம் தஹநாதோஜவத்வசநதயா ப்ராதஸ்வாதஸ்யம் ப்ரதிபத்யஜ இத்யர்த்த: । தஸ்மிந்நேவ ஸதி தத்தஸ்ய ஸ்யம் தத்ஸ்யாத் । தஹநாதோஜவி தந்மத்ர: ய தோ ப்ராதஸ்ணாம்ஶா: ஏதோ ப்ராணம் ப்ரேஷ்டித்யர்த்த: । (அதயே ஜ்வா: க்ஷுதிந: விஶநாஜவாதிநஸ்த) யேஜத்வா: க்ஷாத்ரா: । தே க்ஷுதிந: க்ஷுதஶ்ரா: । விஶநா: ஸஞ்சோஷ்டோஹாவகா: । உவாதிந: வரோஷாம் ஸீவே தஹ்யோஷதநஶ்ரா: । ஸாதாடாஹவந்தி, நத ப்ராதஸ்வாதஸ்யவேஶஷி ப்ரதிபத்யஜ இத்யர்த்த: । (அதயே ப்ரபவோ ப்ராணவாதாம்ஶாஜவேவதே பவந்தி ப்ராணமேவாப்யேதி ॥) யேத ப்ரபவ: ஹராத: । தே அஜ்வாஸ்தோ ப்ராதஸ்வதஸ்யாஹவந்தி । ஏதோ ப்ராணமேவாப்யேதீத்யர்த்த: ॥
॥ ௧ ॥

(ஸ யோ ப்ராணம் ப்ரஹ்மேத்யுபாஸ்தே யாவத்ப்ராணஸ்ய கதம் தத்ர ॥) ஸர்வம் ஸமாநம் ॥
॥ ௨ ॥

இதி ஸப்தமப்ரபாடகே ஷஷ்டகண்டபாஷ்யம் ॥

(விஜ்ஞாநம் வாவ ப்ராணாத்பூயோ விஜ்ஞாநேந வா ருக்வேதம் விஜாநாதீத்யாதி ॥) ப்ரோணஜந்ஜ்ஞாநஸ்யைவ விஜ்ஞாநஸ்ய ஸ்துதிஸந்ததி லக்ஷணம் ப்ராணம் ப்ரதிபாதயித்வா தத்தோ ஹ்ருதயஸ்யம் த்ருஷ்டவ்ய

𑌨𑍈𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑍋 𑌵𑍈 𑌸 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑍋𑌽𑌭𑌿𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌦𑍍𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌗𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵 𑌭𑍂𑌯𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌬𑌲𑌂 𑌵𑌾𑌵 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌯𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌹 𑌶𑌤𑌂 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑌾𑌮𑍇𑌕𑍋 𑌬𑌲𑌵𑌾𑌨𑌾𑌕𑌮𑍍𑌪𑌯𑌤𑍇 𑌸 𑌯𑌦𑌾 𑌬𑌲𑍀 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌥𑍋𑌤𑍍𑌥𑌾𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌪𑌰𑌿𑌚𑌰𑌿𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌪𑌰𑌿𑌚𑌰𑌨𑍍𑌨𑍁𑌪𑌸𑌤𑍍𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌸𑍀𑌦𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌬𑍋𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌬𑌲𑍇𑌨 𑌵𑍈 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌿 𑌬𑌲𑍇𑌨𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌬𑌲𑍇𑌨 𑌦𑍍𑌯𑍌𑌰𑍍𑌬𑌲𑍇𑌨 𑌪𑌰𑍍𑌵𑌤𑌾 𑌬𑌲𑍇𑌨 𑌦𑍇𑌵𑌮𑌨𑍁𑌷𑍍𑌯𑌾 𑌬𑌲𑍇𑌨 𑌪𑌶𑌵𑌶𑍍𑌚 𑌵𑌯𑌾𑌂𑌸𑌿 𑌚 𑌤𑍃𑌣𑌵𑌨𑌸𑍍𑌪𑌤𑌯𑌃 𑌶𑍍𑌵𑌾𑌪𑌦𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌕𑍀𑌟𑌪𑌤𑌙𑍍𑌗𑌪𑌿𑌪𑍀𑌲𑌕𑌂 𑌬𑌲𑍇𑌨 𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌿 𑌬𑌲𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯𑍋 𑌬𑌲𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌯𑌾𑌵𑌦𑍍𑌬𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌗𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯𑍋 𑌬𑌲𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌬𑌲𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌬𑌲𑌾𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵 𑌭𑍂𑌯𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑍇

𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸𑌯𑍋𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑍋𑌵𑍈 𑌸𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑍋𑌽𑌭𑌿𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑍋 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑍋 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌬𑌲𑌂𑌵𑌾𑌵𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌯𑍋𑌽𑌪𑌿𑌹𑌶𑌤𑌂 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑌾𑌮𑍇𑌕𑍋𑌬𑌲𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌏𑌕𑍋𑌹𑌿𑌬𑌲𑌵𑌾𑌨𑍍𑌸𑌨𑍍𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑌾𑌂 𑌮𑌨𑍁𑌷𑍍𑌯𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌶𑌤𑌮𑌪𑍍𑌯𑌾𑌕𑌮𑍍𑌪𑌯𑌤𑍇 । 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌸𑌤𑌿𑌬𑌲𑍇 𑌗𑍁𑌰𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌨𑌂 𑌉𑌪𑌚𑌰𑍍𑌯𑌾 𑌉𑌪𑌸𑌦𑌨𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌮𑌨𑌨𑌨𑌿𑌦𑌿𑌧𑍍𑌯𑌾𑌸𑌨𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌬𑌲𑍇 𑌸𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌬𑌲𑌮𑍇𑌵 𑌭𑍂𑌯𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌬𑌲𑍇𑌨𑌵𑍈 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸𑌯𑍋𑌬𑌲𑌂𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌯𑌾𑌵𑌦𑍍𑌬𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌗𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥)

பகவாந் ப்ரவீத்விதி ॥ ॥ ௨ ॥

இதி ஸப்தமே ப்ரபாடகே அஷ்டம: கண்ட: ॥

அந்நம் வாவ பலாத் பூயஸ்தஸ்மாத் யத்யபி தஶ ராத்ரீர்நாஶ்நீயாத் யத்யு ஹ ஜீவேதத வா(அ)த்ரஷ்டா(அ)ஶ்ரோதா(அ)மந்தா(அ)போத்தா(அ)கர்தா(அ)விஜ்ஞாதா பவத்யதாந்நஸ்யாயை த்ரஷ்டா பவதி ஶ்ரோதா பவதி மந்தா பவதி போத்தா பவதி கர்தா பவதி விஜ்ஞாதா பவத்யந்நமுபாஸ்ஸ்வேதி ॥ ॥ ௧ ॥

ஸ யோ(அ)ந்நம் ப்ரஹ்மேத்யுபாஸ்தே(அ)ந்நவதோ வை ஸ லோகாந் பாநவதோ(அ)பிஸித்யதி யாவதந்நஸ்ய கதம் தத்ராஸ்ய யதாகாமசாரோ பவதி யோ(அ)ந்நம் ப்ரஹ்மேத்யுபாஸ்தே(அ)ஸ்தி பகவோ(அ)ந்நாத் பூய இத்யந்நாத்வாவ பூயோ(அ)ஸ்தீதி தந்மே பகவாந் ப்ரவீத்விதி ॥ ॥ ௨ ॥

இதி ஸப்தமே ப்ரபாடகே நவம: கண்ட: ॥

ஆபோ வாவாந்நாத் பூயஸ்யஸ்தஸ்மாத் யதா ஸுவ்ருஷ்டிர்ந பவதி வ்யாதீயந்தே ப்ராணா அந்நம் கநீயோ பவிஷ்யதீத்யத யதா ஸுவ்ரு

ஸ்பஷ்டார்த: ॥ ॥ ௨ ॥

இதி ஸப்தமப்ரபாடகே அஷ்டமகண்டபாஷ்யம் ॥

(அந்நம்வாவ பலாத்பூயஸ்தஸ்மாத்யத்யபி தஶராத்ரீர்நாஶ்நீயாத்யத்யுஹஜீவேதித்யாதி ॥) பலஸம்பாதகத்வாதந்நமேவ பலாத்பூய: । அத ஏவ யதி கஶ்சித்தஶ ராத்ரீர்நாஶ்நீயாத் தர்ஹி பலஹாந்யா ம்ரியதஏவ । அதவா யதி கஶ்சிஜ்ஜீவேத் தர்ஹி த்ரஷ்ட்ருத்வஶ்ரோத்ருத்வாதிரஹிதஏவபவேத் । அத்ரஷ்டா அஶ்ரோதேதி யாவத் । (அதாந்நஸ்யாயை த்ரஷ்டா பவதி ஶ்ரோதா பவதீத்யாதி ॥) அந்நஸ்ய ஆயே ஆகமே ஸதி அந்நஸ்யாயை இதிபாடே சாந்தஸமைகாரஸ்யாகார: । அந்நஸ்யாயீதி பாடே ஆய: ஆக: । அந்நஸ்யாயீ ஆப்யாயநமித்யர்த: । அதஶ்ச அந்வயவ்யதிரேகாப்யாம் அந்நஸ்யைவ பலாதிஹேதுத்வதர்ஶநாதிதி பாவ: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௧ ॥

(ஸ யோ(அ)ந்நம் ப்ரஹ்மேத்யுபாஸ்தே அந்நவதோ வை ஸ லோகாந் பாநவதோ(அ)பிஸித்யதீத்யாதி ॥) பாநவத: பேயப்ரசுராநித்யர்த: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௨ ॥

இதி ஸப்தமப்ரபாடகே நவமகண்டபாஷ்யம் ॥

(ஆபோவாவாந்நாத்பூயஸ்யஸ்தஸ்மாத்யதாஸுவ்ருஷ்டிர்நபவதிவ்யாதீயந்தே ப்ராணா இத்யாதி ॥) யஸ்மிந்காலே ஶோபநா வ்ருஷ்டிர் ந பவதி ததா அந்நம் கநீய: ஸ்வல்பம் பவிஷ்யதீதி ப்ராணா: ப்ராணிநோ வ்யாதீய

ष्टिर्भवत्यानन्दिनः प्राणा भवन्त्यन्नं बहु भविष्यतीत्या
प एवेमा मूर्ता येयं पृथिवी यदन्तरिक्षं यद्द्यौर्य
त्पर्वता यद्देवमनुष्या यत्पशवश्च वयांसि च तृणवनस्प
तयः श्वापदान्याकीटपतङ्गपिपीलकमाप एवेमा मूर्ता
अप उपास्स्वेति ॥ ॥ १ ॥

स योऽपो ब्रह्मेत्युपास्त आप्नोति सर्वान्कामां
स्तृप्तिमान्भवति यावदपां गतं तत्रास्य यथाकामचारो
भवति योऽपो ब्रह्मेत्युपास्तेऽस्ति भगवोऽद्भ्यो भू
य इत्यद्भ्यो वाव भूयोऽस्तीति तन्मे भगवान्ब्रवीत्विति ॥

इति सप्तमाध्याये दशमः खण्डः ॥

तेजो वावाद्भ्यो भूयस्तद्वा एतद्वायुमागृह्याका
शमभितपति तदाहुर्निशोचति नितपति वर्षिष्यति वा
इति तेज एव तत्पूर्वं दर्शयित्वाऽथापः सृजते तदे
तदूर्ध्वाभिश्च तिरश्चीभिश्च विद्युद्भिराह्रादाश्चरन्ति तस्मा

न्ते दुःखिनो भवन्ति । यदा शोभना वृष्टिर्भवति तदा अन्नं बहु भविष्यतीत्यानन्दिनः हृष्टा भवन्ति । (अप एवेमा मूर्ताः) इमाः वक्ष्यमाणाः मूर्ताः मूर्तिभेदाकारपरिणताः पृथिव्यन्तरिक्षादिकीटपतङ्गपिपीलिकान्ता अप एवेत्यर्थः । शिष्टं स्पष्टम् ॥ ॥ १ ॥

(स योऽपो ब्रह्मेत्युपास्ते आप्नोति सर्वान्कामान्) अवाप्तिर्वा सकलस्य कामानामाप्तिर्युक्तैवेति भावः । शिष्टं पूर्ववत् ॥ ॥ २ ॥

इति सप्तमाध्याये दशमखण्डभाष्यम् ॥

(तेजो वावाद्भ्यो भूयस्तद्वा एतद्वायुमागृह्याकाशमभितपतीत्यादि ॥) तेजसोऽप्कारणत्वात्तेजस एवाद्भ्यो भूयः । तत् तस्याप्कारणत्वे हेतुः एतत् तेजः यदा वायुं स्वात्मना आगृह्य निश्चलीकृत्याकाशमभिव्याप्य तपति तदा लौकिकाः तेजःकृत्यं आहुर्निशोचति नितरां शोचति । नितपति नितरां तपतीव । तस्मादवश्यं वर्षिष्यतीत्याहुः । तेजसोऽप्कारणत्वेन तत्तेजः प्रथमतः स्वात्मानं दर्शयित्वा पश्चादपस्सृजत इत्यर्थः । (तदेतदूर्ध्वाभिश्च तिरश्चीभिश्च विद्युद्भिरित्यादि ॥) तत् तस्मादेव । तेजसोऽप्कारणत्वादेतत्तस्मिन्विकारे ऊर्ध्वगताभिस्तिर्यग्गताभिश्च विद्युद्भिः ह्रादाः स्तनयित्नुशब्दाश्चरन्ति । तदुपायेनैव लौकिका विद्योतते स्तनयति

𑌆𑌹𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌤𑍇 𑌸𑍍𑌤𑌨𑌯𑌤𑌿 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌵𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌜 𑌏𑌵 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌥𑌾𑌪𑌃 𑌸𑍃𑌜𑌤𑍇 𑌤𑍇𑌜 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ॥௧॥

𑌸 𑌯𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌵𑍀 𑌵𑍈 𑌸 𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌵𑌤𑍋 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍 𑌭𑌾𑌸𑍍𑌵𑌤𑍋𑌽𑌪𑌹𑌤𑌤𑌮𑌸𑍍𑌕𑌾𑌨𑌭𑌿𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍𑌤𑍇𑌜𑌸𑍋 𑌗𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑌸𑍋 𑌭𑍂𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌜𑌸𑍋 𑌵𑌾𑌵 𑌭𑍂𑌯𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥௨॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌏𑌕𑌾𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌆𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌵𑌾𑌵 𑌤𑍇𑌜𑌸𑍋 𑌭𑍂𑌯𑌾𑌨𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌵𑍈 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑌾𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌸𑌾𑌵𑍁𑌭𑍌 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌨𑍍𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇𑌨𑌾𑌹𑍍𑌵𑌯𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇𑌨 𑌶𑍃𑌣𑍋𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌶𑍃𑌣𑍋𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌰𑌮𑌤 𑌆𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌨 𑌰𑌮𑌤 𑌆𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌜𑌾𑌯𑌤 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌮𑌭𑌿𑌜𑌾𑌯𑌤 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥௧॥

𑌸 𑌯 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌵𑌤𑍋 𑌵𑍈 𑌸 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌵𑌤𑍋𑌽𑌸𑌂𑌬𑌾𑌧𑌾𑌨𑍁𑌰𑍁𑌗𑌾𑌯𑌵𑌤𑍋𑌽𑌭𑌿𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯

𑌵𑌰𑍍𑌷𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿𑌵𑌾𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑌏𑌵 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍇𑌜𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌂 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌥𑌾𑌪𑌃 𑌸𑍃𑌜𑌤𑍇 । 𑌅𑌤𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌭𑍂𑌯𑌸𑍀𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌤𑍇𑌜 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௧ ॥

(𑌸𑌯𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑍋𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌵𑍀𑌵𑍈 𑌸𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌵𑌤𑍋 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍𑌭𑌾𑌸𑍍𑌵𑌤𑍋𑌽𑌪𑌹𑌤𑌤𑌮𑌸𑍍𑌕𑌾𑌨𑌭𑌿𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑌿) 𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂𑌚𑍈𑌵 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌭𑌾𑌸𑍍𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌭𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌨𑍍𑌧𑌕𑌾𑌰𑌶𑍂𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌪𑌹𑌤𑌤𑌮𑌸𑍍𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌾𑌨𑍍𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍𑌸𑍍𑌵𑌯𑌮𑌪𑌿 𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌵𑍀𑌸𑌨𑍍𑌨𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌏𑌕𑌾𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌆𑌕𑌾𑌶𑍋𑌵𑌾𑌵𑌤𑍇𑌜𑌸𑍋𑌭𑍂𑌯𑌾𑌨𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇𑌵𑍈 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑌾𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌸𑌾𑌵𑍁𑌭𑍌 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌨𑍍𑌨𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌉𑌭𑌯𑍋𑌰𑌪𑌿𑌲𑍋𑌕𑌯𑍋𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑍋𑌵𑌾𑌯𑍍𑌵𑍋𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌃 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑌆𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍇𑌜𑍋𑌵𑌾𑌯𑍍𑌵𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌭𑍂𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑌏𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌬𑌿𑌮𑍍𑌬𑌮𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑌂 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌾𑌨𑍁𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿 । 𑌆𑌹𑍍𑌵𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌰𑌮𑌣𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌜𑌨𑌕𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 । 𑌶𑍋𑌕𑍇𑌽𑌪𑌿𑌜𑌨𑌕𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 । 𑌜𑌾𑌯𑌮𑌾𑌨𑍋𑌽𑌙𑍍𑌕𑍁𑌰𑌾𑌦𑌿𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌮𑌵𑌕𑌾𑌶𑌮𑌭𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤𑌆𑌕𑌾𑌶𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸𑌯𑌆𑌕𑌾𑌶𑌂𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌵𑌤𑍋𑌵𑍈 𑌸𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌵𑌤𑍋𑌽𑌸𑌂𑌬𑌾𑌧𑌾𑌨𑍁𑌰𑍁𑌗𑌾𑌯𑌵𑌤𑍋𑌽𑌭𑌿𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑌤𑌿) 𑌆𑌕𑌾

தி யாவதாகாஶஸ்ய கதம் தத்ராஸ்ய யதாகாமசாரோ பவதி ய ஆகாஶம் ப்ரஹ்மேத்யுபாஸ்தேऽஸ்தி பகவ ஆகாஶாத்பூய இதி ஆகாஶாத்வாவ பூயோऽஸ்தீதி தந்மே பகவாந்ப்ரவீத்விதி ॥ ௨ ॥

இதி ஸப்தமாத்யாயே த்வாதஶ: கண்ட: ॥

ஸ்மரோ வா ஆகாஶாத்பூயஸ்தஸ்மாத்யத்யபி பஹவ ஆஸீரந்ந ஸ்மரந்தோ நைவ தே கஞ்சந ஶ்ருணுயுர்ந மந்வீரந்ந விஜாநீரந் யதா வாவ தே ஸ்மரேயுரத ஶ்ருணுயுரத மந்வீரந்நத விஜாநீரந் ஸ்மரேண வை புத்ராந்விஜாநாதி ஸ்மரேண பஶூந்ஸ்மரமுபாஸ்ஸ்வேதி ॥ ॥ ௧ ॥

ஸ ய: ஸ்மரம் ப்ரஹ்மேத்யுபாஸ்தே யாவத்ஸ்மரஸ்ய கதம் தத்ராஸ்ய யதாகாமசாரோ பவதி ய: ஸ்மரம் ப்ரஹ்மேத்யுபாஸ்தேऽஸ்தி பகவ: ஸ்மராத்பூய இதி ஸ்மராத்வாவ பூயோऽஸ்தீதி தந்மே பகவாந்ப்ரவீத்விதி ॥ ॥ ௨ ॥

இதி ஸப்தமாத்யாயே த்ரயோதஶ: கண்ட: ॥

ஆஶா வாவ ஸ்மராத்பூயஸ்யாஶேத்தோ வை ஸ்மரோ மந்த்ராநதீதே கர்மாணி குருதே புத்ராம்ஶ்ச பஶூம்ஶ்சேச்சத இமம் ச லோ

ஶ்ருவத: விஸ்தாரயந்தி । அதஏவ அஸம்பாதாந் அந்யோந்யவீக்ஷணஸம்பாதஶூந்யாந் । ப்ரகாஶவத: தேஜஸ்விந: । உருகாயவத: கதிமதோ லோகாந் ப்ராப்நோதீத்யர்த: । ஶிஷ்டம் பூர்வவத் ॥ ௨ ॥

இதி ஸப்தமாத்யாயே த்வாதஶகண்டபாஷ்யம் ॥

(ஸ்மரோ வா ஆகாஶாத்பூய இதி ॥) பூய இதி லிங்கவ்யத்யயஶ்சாந்தஸ: । (தஸ்மாத்யத்யபி பஹவ ஆஸீரந்ஸ்மரந்தோ நைவ தே கஞ்சந ஶ்ருணுயுர்ந மந்வீரந்நித்யாதி ॥) ஸ்மரணஶூந்யா ஏகத்ர பஹவ ஆஸீநா அபி ந ஶ்ரவணாதிகார்யஸமர்தா: । ஸதி து ஶக்த்யாதிஸ்மரணே ஶ்ரவணாதிகார்யஸமர்தா: பவந்தி । அத ஆகாஶகார்யஸ்ய ஶ்ரவணாதே: ஸ்மரணாதீநத்வாத்தஸ்ய ஆகாஶாத்பூயஸ்த்வமிதி பாவ: । கிஞ்ச (ஸ்மரேண வை புத்ராந்விஜாநாதீத்யாதி ॥) ஸ்மரணஶூந்யஸ்ய ந புத்ரபஶ்வாதிஜ்ஞாநமித்யத: ஸ்மரணமுபாஸ்ஸ்வேத்யர்த: ॥ ॥ ௧ ॥

(ஸ ய: ஸ்மரம் ப்ரஹ்மேத்யுபாஸ்தே யாவத்ஸ்மரஸ்ய கதம் தத்ராஸ்யேத்யாதி ॥) ஸர்வம் பூர்வவத் ॥ ॥ ௨ ॥

இதி ஸப்தமாத்யாயே த்ரயோதஶகண்டபாஷ்யம் ॥

(ஆஶா வாவ ஸ்மராத்பூயஸ்யாஶேத்தோ வை ஸ்மரோ மந்த்ராநதீதே கர்மாணி குருத இத்யாதி ॥) ஆஶயா ஸமித்த இத்யர்த: । ததா இத்த: தீபித: । உத்போதித: ஸ்மர: இஷ்டஸாதநஜ்ஞாநவிஷயகம் ஸ்மரணம்

𑌚𑍍𑌛𑌤 𑌆𑌶𑌾𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯 𑌆𑌶𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌆𑌶𑌯𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌕𑌾𑌮𑌾𑌃 𑌸𑌮𑍃𑌧𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌮𑍋𑌘𑌾 𑌹𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌶𑌿𑌷𑍋 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌦𑌾𑌶𑌾𑌯𑌾 𑌗𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯 𑌆𑌶𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵 𑌆𑌶𑌾𑌯𑌾 𑌭𑍂𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌶𑌾𑌯𑌾 𑌵𑌾𑌵 𑌭𑍂𑌯𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑍇 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌵𑌾 𑌆𑌶𑌾𑌯𑌾 𑌭𑍂𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌯𑌥𑌾 𑌵𑌾 𑌅𑌰𑌾 𑌨𑌾𑌭𑍌 𑌸𑌮𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌾 𑌏𑌵𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌮𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌨 𑌯𑌾𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌦𑌦𑌾𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌯 𑌦𑌦𑌾𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌹 𑌪𑌿𑌤𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌮𑌾𑌤𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌸𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌆𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸 𑌯𑌦𑌿 𑌪𑌿𑌤𑌰𑌂 𑌵𑌾 𑌮𑌾𑌤𑌰𑌂 𑌵𑌾 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌂 𑌵𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌸𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌾

𑌅𑌧𑍍𑌯𑌯𑌨𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌨𑍁𑌷𑍍𑌠𑌾𑌨𑌾𑌦𑌿𑌹𑍇𑌤𑍁𑌭𑍂𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌮𑌮𑌾𑌶𑌾𑌯𑍇𑌤𑍍𑌵 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌪𑌶𑍍𑌵𑌾𑌦𑍀𑌹𑌲𑍋𑌕𑌪𑌰𑌲𑍋𑌕𑌵𑌾𑌞𑍍𑌛𑌾 । 𑌅𑌤 𑌆𑌶𑌾𑌯𑌾 𑌭𑍂𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸 𑌯 𑌆𑌶𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌤 𑌆𑌶𑌯𑌾𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌕𑌾𑌮𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌆𑌶𑌯𑌾 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌿𑌤𑌯𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌕𑌾𑌮𑌾𑌸𑍍𑌸𑌮𑍃𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌆𑌶𑌾𑌶𑍍𑌚𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌅𑌮𑍋𑌘𑌾𑌃 𑌸𑌫𑌲𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯𑌾𑌵𑌦𑌾𑌶𑌾𑌯𑌾 𑌗𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌵𑌾 𑌆𑌶𑌾𑌯𑌾 𑌭𑍂𑌯𑌾𑌨𑍍) 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑌹𑌚𑌰𑌿𑌤𑍋 𑌜𑍀𑌵𑍋𑌽𑌭𑌿𑌧𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌚 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌶𑍇𑌷𑍇 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 । (𑌯𑌥𑌾 𑌵𑌾 𑌅𑌰𑌾 𑌨𑌾𑌭𑍌 𑌸𑌮𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌾 𑌏𑌵𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌮𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌮𑍍) 𑌯𑌥𑌾 𑌰𑌥𑌚𑌕𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌰𑌾𑌃 𑌨𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑌾𑌃 𑌏𑌵𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌚𑍇𑌤𑌨𑌂 𑌭𑍂𑌤𑌜𑌾𑌤𑌂 𑌚𑍇𑌤𑌨𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । "𑌭𑍂𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌾" 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌤𑍍 । (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌨 𑌯𑌾𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌦𑌦𑌾𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌯 𑌦𑌦𑌾𑌤𑌿) 𑌗𑌨𑍍𑌤𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌦𑌤𑍍𑌤𑌾𑌦𑌿𑌰𑍂𑌪𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌜𑍀𑌵 𑌏𑌵 । 𑌗𑌮𑌨𑌕𑌰𑌣𑌾𑌶𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌰𑍂𑌪𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌜𑍀𑌵 𑌏𑌵 । 𑌦𑌾𑌤𑌾𑌽𑌪𑌿 𑌜𑍀𑌵 𑌏𑌵 । 𑌦𑍇𑌯𑍋 𑌗𑌵𑌾𑌦𑌿𑌰𑍂𑌪𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌜𑍀𑌵 𑌏𑌵 । 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌦𑌾𑌨𑌭𑍂𑌤𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌦𑌿𑌰𑍂𑌪𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌜𑍀𑌵 𑌏𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌹 𑌪𑌿𑌤𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌹 𑌮𑌾𑌤𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌰𑍂𑌪𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌜𑍀𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍇𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌨𑌨𑍁 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌮𑍍𑌯 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍋𑌪𑌲𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌣𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌨𑌤𑍁 𑌜𑍀𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍋𑌦𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹— (𑌸 𑌯𑌦𑌿 𑌪𑌿𑌤𑌰𑌂 𑌵𑌾 𑌮𑌾𑌤

𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌂 𑌵𑌾 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍍𑌭𑍃𑌶𑌮𑌿𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌧𑌿𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑍈𑌨𑌮𑌾𑌹𑍁𑌃 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌹𑌾 𑌵𑍈 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑌿 𑌮𑌾𑌤𑍃𑌹𑌾 𑌵𑍈 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑌿 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑍃𑌹𑌾 𑌵𑍈 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍃𑌹𑌾 𑌵𑍈 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌹𑌾 𑌵𑍈 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌹𑌾 𑌵𑍈 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌨𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌞𑍍𑌛𑍂𑌲𑍇𑌨 𑌸𑌮𑌾𑌸𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌷𑌨𑍍𑌦𑌹𑍇𑌨𑍍𑌨𑍈𑌵𑍈𑌨𑌂 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑍁𑌃 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌹𑌾𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌨 𑌮𑌾𑌤𑍃𑌹𑌾𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌨 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑍃𑌹𑌾𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍃𑌹𑌾𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌹𑌾𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌹𑌾𑌸𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌵𑍈𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸 𑌵𑌾 𑌏𑌷 𑌏𑌵𑌂

𑌰𑌂 𑌵𑌾 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌂 𑌵𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌸𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌾𑌽𑌽𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑌜𑍀𑌵𑍇𑌷𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌶𑌰𑍀𑌰𑍇𑌷𑍁 𑌧𑌿𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍍𑌭𑍃𑌶𑌮𑌧𑌿𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑌤𑌿 𑌪𑌾𑌰𑍁𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌹𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌞𑍍𑌜𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌨𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌅𑌥 𑌤𑍇𑌷𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌶𑌰𑍀𑌰𑍇𑌷𑍂𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌜𑍀𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌸𑌤𑍍𑌸𑍁 𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌶𑍂𑌲𑍇𑌨 𑌸𑌮𑌾𑌸𑌂 𑌸𑌮𑌪𑌿𑌣𑍍𑌡𑍀𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌖𑌣𑍍𑌡𑍀𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌅𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌜𑍋𑌽𑌯𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 । 𑌶𑍂𑌲𑍇𑌨 𑌸𑌮𑍍𑌯𑌕𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌯 𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑍍𑌯𑌗𑍍𑌦𑌹𑌤𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌪𑌾𑌰𑍁𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌹𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑍍𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌞𑍍𑌜𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

(𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌵𑍈𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌸𑌜𑍀𑌵𑍇𑌷𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌹𑌿𑌂𑌸𑌿𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌹𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌾𑌨𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌜𑍀𑌵𑍇𑌷𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌜𑍀𑌵 𑌏𑌵 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌰𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑌾— "𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑌹𑌚𑌾𑌰𑍀 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌗𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌨𑌚𑌾𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌤𑍍 । "𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌹 𑌪𑌿𑌤𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌮𑌾𑌤𑌾" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌚𑍇𑌤𑌨𑌤𑌾𑌮𑌵𑌗𑌮𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌮𑌾𑌤𑍃𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌸𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑌿𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌮𑌾𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌹𑌿𑌂𑌸𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌕𑍍𑌰𑍋𑌶𑌵𑌚𑌨𑌾𑌨𑌿, 𑌤𑍇𑌷𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌗𑌤𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍋𑌪𑌸𑍍𑌥𑌾𑌪𑌕𑌾𑌰𑌿𑌣𑍍𑌯𑌾𑌕𑍍𑌰𑍋𑌶𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚, 𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌚𑍇𑌤𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 । 𑌅𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌰𑍇𑌷𑍍𑌵𑌪𑌿 𑌚𑍇𑌤𑌨𑍇𑌷𑍁 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰𑌾𑌭𑌾𑌵𑌯𑍋𑌰𑍍𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾𑌤𑌦𑌭𑌾𑌵𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌗𑌾𑌤𑍍𑌮𑍈𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌶𑍍𑌚𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌚𑌾𑌰𑌣𑌾𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌪𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌨 𑌶𑌙𑍍𑌕𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂, 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍋𑌮𑌾𑌦𑍍𑌧𑍋𑌮𑌾𑌵𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌿𑌕𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌗𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍍𑌯𑌵𑌧𑌾𑌰𑌣𑌾𑌵𑌿𑌰𑍁𑌷𑍍𑌟𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌿 𑌚𑍇𑌤𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿" 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑌿 "𑌨

पश्यन्नेवं शोचनवत्त्वं विज्ञानं चाविर्भवति तदेतद्ब्रह्म

यं हन्ति न हन्यत” इति निष्कृष्टस्य जीवस्य स्वतो हिंसायोग्य-
त्वाभावेऽपि देहादिसाहित्यप्रयुक्तहिंस्यत्वमस्त्येव प्रत्यस्य
प्राणस्यापि हिंस्यत्वं सम्भवति । स्थावरहिंसायामपि
“मेदश्चादेत् देवमक्षण्यात्” इति स्मृत्या स्थावरेष्वपि
स्थावरेषु प्राणस्य प्रकाशमानाय शरीरधारणाभावेऽपि
प्राणसद्भावोऽस्तीति “न तत्र क्रमते हावा” इति स्मृत्या साक्षि-
तत्वेन प्राणस्य सद्भावाद्धिंसादिप्रसङ्गोऽप्यस्त्येव । तथा
ऽपि “प्राणो ह पिता” इत्यादिवाक्यनिर्दिष्टानां जीवानामितरा-
पेक्षया प्रसिद्धानां बहूनां पित्रादिशब्दानां गौणत्वक-
ल्पनापेक्षयैकस्य प्राणशब्दस्यैव जीवपरत्वं कल्पनीयमिति भा-
ष्यकाराभिप्रायः । अतएव वृत्तिकृता भगवता बोधायने-
नापि “सर्वकर्मसु प्राणाद्यश्रुतेष्वपि” इति सूत्रव्याख्याने
“प्रत्यगात्मन एव प्राणाद्युपचारः” इत्युक्तम्, न तु एतत्प्रा-
णादि रूपेति । वेदनाज्ञकव्यापारलक्षणहिंसायाः वेदना-
शब्देन अचेतने असम्भवाच्च । (सर्वज्ञत्वं पश्यन्नेवं
शोचनवत्त्वं विज्ञानं चाविर्भवति) पूर्वोक्ते प्राणशब्दनिर्दि-
ष्टः सर्वज्ञः जीवः स्वात्मानं पूर्वोक्तेन प्रकारेण शोचनविषयीक-
र्वन्, विज्ञानं उपासीनश्च, तेन प्रकारेण पश्यन् साक्षा-
त्कुर्वन्, आविर्भवति आविर्भूतस्वभावस्वरूपो भवति ।
स्वभावस्वरूपः सन् परमात्मसाक्षात्कारो भवतीत्यर्थः । प्रत्य-
क्षवृत्तिसिद्धत्वमिति प्रतिपाद्याः स्वभावस्य देवतापारा-
र्थ्यादिशरीरत्वं आविर्भवति । तत्स्वभावस्य देवता विशेषे पर्यवस्य-
ति । एवं पश्यन्नेवं शोचनदत्तादौ ‘लक्षणहेतोः क्रियायाः’
इति हेतुत्वे शतृप्रत्ययः । ततश्च स्वभावस्य देवतासा-
क्षात्कारोऽत्यादिहेतुः संपन्न इत्यर्थः । साक्षात्कारवृत्तस्वा-
भावस्य देवतानुग्रहादिप्रसङ्गादिरूपं भवतीति भावः । अत्र स-
र्वज्ञत्वं पश्यन्नेवं शोचनादिवाक्ये पूर्ववाक्यस्थनि-
र्दिष्टप्राणस्य उत्कृष्टोत्कृष्टानादपि प्राणशब्दनिर्दि-
ष्टो जीव इत्यवसीयते, प्राणशब्दनिर्दिष्टस्य जीवस्यज्ञाना-
देव सर्वज्ञत्वयोः प्रवृत्तिनिमित्तत्वम् । (तदेतद्
ब्रह्मेत्यारभ्य यावत् वाक्यशेषः ब्रह्मेत्याचष्टे)
प्राणशब्दितस्य जीवस्य पूर्वोक्तलक्षणादिप्रसङ्गस्यापि

யுரதிவாத்யஸீத்யதிவாத்யஸ்மீதி ப்ரூயாந்நாபஹ்நுவீத ॥ ௪ ॥

இதி ஸப்தமே பஞ்சதஶ: கண்ட: ॥

ஏஷ து வா அதிவததி ய: ஸத்யேநாதிவததி ஸோऽஹம் பகவ: ஸத்யேநாதிவதாநீதி ஸத்யம் த்வேவ விஜிஜ்ஞாஸிதவ்யமிதி ஸ

யிக்ஷாதேவாதிவாதித்வம் நாபஹ்நோதவ்யமிதி பாவ: ॥ ௪ ॥

இதி ஸப்தமே பஞ்சதஶகண்டபாஷ்யம் ॥

அத்ர ப்ரஶ்நபூர்வோபதிஷ்டநக்தஸ்யாதிவாதித்வஸ்ய கதநாத் ப்ரக்ராந்தோபதேஶ: ப்ராணஶப்திதே ப்ரத்யகாத்மநி பர்யவஸந்ந இதி ப்ராணாந்தமஹியோऽஸ்தீதி வாநரவ்யுத்பத்யநாரம்ப ஸநக்தோர: ஸ்வயமேவ ததோऽவ்யதிஶயிதம் வரோக்தா ந ஸ்வதந்த்ரிவதி—(ஏஷ து வா அதிவததி ய: ஸத்யேநாதிவததி) துஶப்தோ விஶேஷம் உபதிஷ்டி: । “தஸ்ய ஹ வா ஏதஸ்ய ப்ரஹ்மணோ நாம ஸத்யமிதீ”தி தஹரவித்யாயாம் வக்ஷ்யமாணத்வாத் ஸத்யஶப்தஸ்ய ப்ரஹ்மணி ப்ரஸித்தே: ஸத்யஶப்தோ ப்ரஹ்மபர: । தஸ்ய ஸததைகரூபத்வேந நிர்விகாரத்வாத் ஸத்யத்வம் । தேந ப்ரஹ்மணா நிமித்தேந யோऽதிவததி ஏஷோऽதிவாதீ ப்ரவ்ருத்தாத் ப்ராணாதிவாதிநோ விஶிஷ்ட இத்யர்த: । அத்ர பாஷ்யக்ருதா “ஸத்யேநேதீத்தம்பூதலக்ஷணே த்ருதீயா । ஸத்யேந பரேண ப்ரஹ்மணா உபாஸ்யேநோபலக்ஷிதோ யோऽதிவததீத்யர்த:” இதி இத்தம்பூதலக்ஷணே த்ருதீயா கண்டத: ப்ரதிபாதிதா । “அதிவாதித்வப்ரயோஜகநிமித்தம் ஸத்யஶப்தாபிதேயம் பரம் ப்ரஹ்ம ப்ரதீயதே” இதி பாஷ்யவாக்யாந்நிமித்தார்தவிவக்ஷயா த்ருதீயா ஸூசிதா । ததஶ்ச நிமித்தஸ்ய காரணத்வவிவக்ஷயா காரகவிபக்தித்வே பாஷ்யக்ருதபிமதேதி த்ரஷ்டவ்யம் । ஸத்யாதிவாதிந: ப்ராணாதிவாத்யபேக்ஷயாऽதிஶயகதநாத் ஸத்யஶப்தநிர்திஷ்டஸ்ய பரஸ்ய ப்ரஹ்மண: ப்ராணஶப்தநிர்திஷ்டஜீவாபேக்ஷயா ஹ்யப்ரஸக்தோ ஹவதி । நது ப்ரக்ருதஸ்ய ப்ராணாதிவாதிந ஏவ “ஏஷ து வா அதிவததி யஸ்ஸத்யேந வததீ”த்யர்தாவிய ஸத்யவதநமாத்ரபர விபரீததிதிவாச்யம் । “ஏஷ து வா அதிவததீ”த்யாதௌ உபக்ரமதாத்பர்யாஹாதேந அதிவாதாஸ்தாதா ப்ரதீதேஸ்துஶப்தஸ்வாரஸ்யபங்க: । இஹ து ப்ரக்ருதாதிவாதிநிமித்த ப்ராணப்ரதிஸித்தஸ்ய ஸத்யஶப்தஸ்ய ப்ரஹ்மணோ நிமித்தாந்தரஸ்ய ப்ரதீதே: ந தத்ஸ்வாரஸ்யபங்கோ யாந்து: । கிஞ்ச ஸத்யவதநஸ்யாங்கயா விபாநே ஸத்யம் வததீதி நிர்தேஶஸ்ய பாந்தத்யா ஸத்யேநேதி த்ருதீயயா அதீதத்வாவஸ்யம்வாயோகாதிதி த்ரஷ்டவ்யம் । (ஸோऽஹம் பகவஸ்ஸத்யேநாதிவதாநீதி ॥) ப்ரஹ்மணா அதிவதாநீதி ஶிஷ்ய: ப்ர

𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌯𑌦𑌾 𑌵𑍈 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌥 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌦𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌨𑍍 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌦𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌦𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤

[illegible]𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌇𑌤𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌹 — (𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑌦𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌕𑌾𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌾𑌭𑌿𑌲𑌾𑌷𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌤𑌰𑍍𑌹𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌹𑍇𑌤𑍁𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌦𑌭𑍍𑌯𑍁𑌪𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 — (𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂𑌭𑌗𑌵𑍋𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌇𑌤𑌿 ।) 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍇 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌿𑌤𑌂 𑌕𑌰𑍋𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌯𑌦𑌾𑌵𑍈𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌥𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂𑌵𑌦𑌤𑌿) 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌪𑌰𑌃 । 𑌯𑌦𑍈𑌵 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌰𑍋𑌤𑌿 𑌤𑌦𑌾 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂𑌵𑌦𑌤𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌤𑌿𑌵𑌦𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌚 “𑌸𑌤𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌤𑌿𑌵𑌦𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍, 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋𑌽𑌤𑌿𑌵𑌦𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌕𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌯𑌾 𑌵𑌦𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌤𑌯𑌾 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌯𑌾𑌚 𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌃 । “𑌸𑌵𑌾𑌏𑌷𑌏𑌵𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵𑌂𑌮𑌨𑍍𑌵𑌾𑌨 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌨𑍍𑌨𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑍀𑌭𑌵𑌤𑍀”𑌤𑌿𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌹𑍇𑌤𑍁𑌮𑌨𑌨𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌾𑌮𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌤𑌯𑌾 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚, “𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯”𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌸𑍍𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚, “𑌮𑌤𑌿𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇”𑌤𑌿 𑌮𑌨𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚, 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌏𑌵𑍋𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌚 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌰𑍍𑌯𑍈𑌃 — “𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌪𑌰𑌃 𑌨𑌤𑍁 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌜𑌨𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌪𑌰𑌃 । “𑌯𑌦𑌾𑌵𑍈 𑌮𑌨𑍁𑌤𑍇𑌽𑌥 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑌨𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌗𑌮𑌾𑌤𑍍 । 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂𑌵𑌦𑌤𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌤𑌿𑌵𑌦𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃”𑌇𑌤𑌿 । (𑌨𑌾𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌨𑍍 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂𑌵𑌦𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂𑌵𑌦𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌭𑌾𑌵𑍇𑌨𑌾𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑌾𑌕𑌂𑌪𑌚𑌤𑍀𑌤𑌿𑌵𑌦𑍍𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌃 । 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌚 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌰𑍍𑌯𑍈𑌃 — “𑌸𑌤𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌾𑌨𑍀”𑌤𑌿 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌦𑌭𑍍𑌯𑍁𑌪𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 — (𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌭𑍋𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍𑌨𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌯𑌾𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌖𑌣𑍍𑌡𑍇 — “𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯”𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌕𑌥𑌨𑌾𑌤𑍍, 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌚 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿𑌵𑌦𑌨𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌕𑌥𑌨𑌾𑌤𑍍, 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌤𑌤𑍍

𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌦𑌶𑌃𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌯𑌦𑌾 𑌵𑍈 𑌮𑌨𑍁𑌤𑍇𑌽𑌥 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌮𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌮𑌤𑍍𑌵𑍈𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌮𑌤𑌿𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌮𑌤𑌿𑌂 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌶𑌃𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌯𑌦𑌾 𑌵𑍈 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌦𑌧𑌾𑌤𑍍𑌯𑌥 𑌮𑌨𑍁𑌤𑍇 𑌨𑌾𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌦𑌧𑌨𑍍𑌮𑌨𑍁𑌤𑍇 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌦𑌧𑌦𑍇𑌵 𑌮𑌨𑍁𑌤𑍇 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌂 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌏𑌕𑍋𑌨𑌵𑌿𑌂𑌶𑌃𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌯𑍋𑌃 𑌆𑌰𑌬𑍍𑌧𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌯𑍋𑌰𑍇𑌵𑌾𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿। 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌪𑍁𑌷𑍍𑌟𑌿𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑌾— "𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌵𑌾𑌸𑍍𑌤𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌯𑍇 𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑍋𑌪𑌾𑌯𑌭𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌂 "𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌕𑍇𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑍁 "𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯" 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌹𑍇𑌤𑍁𑌭𑌤𑌂 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑍇𑌵 "𑌯𑌦𑌾 𑌵𑍈 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌥 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌦𑌤𑍀"𑌤𑌿 𑌵𑌰𑍍𑌣𑌨𑌾𑌦𑌿 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇, 𑌨 𑌤𑍁 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌃 । 𑌤𑌦𑌸𑌤𑍍 "𑌸𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯"𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌶𑍇𑌷𑌤𑌯𑌾 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌾𑌯𑌭𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌮𑌨𑌨𑌂 "𑌮𑌤𑌿𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌸𑍂𑌤𑌿𑌤𑍋𑌦𑍍𑌗𑍇𑌃 ॥ ௧ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌯𑌦𑌾 𑌵𑍈 𑌮𑌨𑍁𑌤𑍇𑌽𑌥 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌮𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌮𑌤𑍍𑌵𑍈𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌮𑌤𑌿𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑍋𑌪𑌾𑌯𑌭𑌤𑌂 𑌮𑌨𑌨𑌂 𑌸𑌂𑌵𑌾𑌦𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌫𑍁𑌟𑌮𑍍— (𑌮𑌤𑌿𑌂 𑌭𑌗𑌵𑍋 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌯𑌦𑌾 𑌵𑍈 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌦𑌧𑌾𑌤𑍍𑌯𑌥 𑌮𑌨𑍁𑌤𑍇 𑌨𑌾𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌦𑌧𑌨𑍍𑌮𑌨𑍁𑌤𑍇 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌦𑌧𑌦𑍇𑌵 𑌮𑌨𑍁𑌤𑍇 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑌾— "𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑌿𑌷𑍍𑌵𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑍁𑌷𑍍𑌠𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑌨𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑍇𑌨 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑍋𑌪𑌾𑌯𑌭𑌤𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌂 '𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌦𑌿𑌶𑌤𑌿" 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑍋𑌪𑌾𑌯𑌭𑌤𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌨𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌵𑌿𑌷𑌯𑌿𑌣𑍀 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌾 । 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌚 𑌕𑌰𑍋𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌰𑍍𑌯𑍈𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌤𑌮𑍍 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌏𑌕𑍋𑌨𑌵𑌿𑌂𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

யதா ஹி நிஷித்தம் த்யஜ்ய ஶுஶ்ரூஷயதி நாநிஷித்தம் ஶுஶ்ரூஷயதி நிஷித்தமேவ ஶுஶ்ரூஷயதி நிஷ்டாஞ்சைவ விஜிஜ்ஞாஸிதவ்யேதி நிஷ்டாம் ஸமயே விஜிஜ்ஞாஸ இதி ॥ ௧ ॥

இதி ஸூத்ரவ்யாக்யாநே விம்ஶ: வர்ண: ॥

யதா ஹி கரோதி த்யஜ்ய நிஷித்தம் நாக்ருத்வா நிஷித்தம் க்ருதஞ்சைவ நிஷித்தம் க்ருதிஞ்சைவ விஜிஜ்ஞாஸிதவ்யேதி க்ருதிம் ஸமயே விஜிஜ்ஞாஸ இதி ॥ ௧ ॥

இதி ஸூத்ரவ்யாக்யாநே ஏகவிம்ஶ: வர்ண: ॥

யதா ஹி ஸாத்வம் ஸம்ஹிதயா கரோதி நாஸாத்வம் ஸ்வ்யம் கரோதி ஸாத்வமேவ ஸ்வ்யம் கரோதி ஸாத்வஞ்சைவ விஜிஜ்ஞாஸிதவ்யேதி ஸாத்வம் ஸமயே விஜிஜ்ஞாஸ இதி ॥ ௧ ॥

இதி ஸூத்ரவ்யாக்யாநே த்வாவிம்ஶ: வர்ண: ॥

(யதா ஹி நிஷித்தம் த்யஜ்ய ஶுஶ்ரூஷயதி நாநிஷித்தம் ஶுஶ்ரூஷயதி நிஷித்தமேவ ஶுஶ்ரூஷயதி நிஷ்டாஞ்சைவ விஜிஜ்ஞாஸிதவ்யேதி ॥) ப்ரஹ்மைவ ஶ்ரோதவ்யம் நாந்யதிதி வ்யவஸாயாத்மிகா நிஷ்டா ஶ்ரோதவ்யாலக்ஷண ஶுஶ்ரூஷாயாஸ்தயா ஸம்பாத்யேத்யர்த: । ஶிஷ்டம் பூர்வவத் ॥ ௧ ॥

இதி ஸூத்ரவ்யாக்யாநே விம்ஶவர்ணபாஷ்யம் ॥

(யதா ஹி கரோதி த்யஜ்ய நிஷித்தம் நாக்ருத்வா நிஷித்தம் க்ருதஞ்சைவ நிஷித்தம் க்ருதிஞ்சைவ விஜிஜ்ஞாஸிதவ்யேதி ॥) உபக்ரமப்ரப்ருதயஸ்தாத்பர்யலிங்காநி ஶ்ரோதவ்யாங்கபூதாநி ஸம்ஶயநிவ்ருத்திஹேதவோ நியமேந பூர்வாக்ருதி: ப்ரஹ்மைவ ஶ்ரோதவ்யமிதி வ்யவஸாயலக்ஷணநிஷ்டாஹேதுத்வாத் ஸம்பாத்யேத்யர்த: । அந்யத் பூர்வவத் ॥ ௧ ॥

இதி ஸூத்ரவ்யாக்யாநே ஏகவிம்ஶவர்ணபாஷ்யம் ॥

(யதா ஹி ஸாத்வம் ஸம்ஹிதயா கரோதி நாஸாத்வம் ஸ்வ்யம் கரோதி ஸாத்வமேவ ஸ்வ்யம் கரோதி ஸாத்வஞ்சைவ விஜிஜ்ஞாஸிதவ்யேதி ॥) உக்தலக்ஷணாயா: க்ருதே: ப்ரஹ்மணி நிரதிஶயாநந்தத்வலக்ஷணாவகமஹேதோரேவ ஸம்பவாத் ஶ்ரோதவ்யாங்கபூதாநாம் ஸம்ஶயாநாம் ஹி தந்நிவர்தகநியமேந பூர்வக்ருதிஹேதுதயா தத்ஜ்ஞாநஸாதநத்வலக்ஷணம் ஸாத்வத்வம் ப்ரஹ்மணி ஜ்ஞாதவ்யமித்யர்த: । தத்ர ஶ்ரவணமநநஶ்ரத்தாதேர்வ்யாபாரவஸாத்வ்யாப்ருதஸ்ய ஸம்பவாத் வ்யாப்ருதஸ்யாவிர்பூதஜ்ஞாநமேவோபயுக்த: । ஜ்ஞாநஸ்யாபி வ்யாப்திரேவாதிஶயவாத் । ஶ்ரோதவ்யே தத்ஜ்ஞாநஸாதநஜ்ஞாநமேவ ஶ்ரோதவ்யாங்கபூதாநாம் ஸம்ஶயாநாம் ஹி தந்நிவர்தகநியமேந பூர்வக்ருதேரவஸம்பவாத் தத்ஜ்ஞாநஸாதநத்வம் ஶ்ரோதவ்யே ப்ரஹ்மணி ஜ்ஞாதவ்யமிதிபாவ: । தத்ர த்ரிவிஜிஜ்ஞாஸிதவ்யஶப்தஸ்ய ஜ்ஞாதவ்யத்வமர்த: । நாவாஸிதவ்யத்வம் ஸம்பாதநீயத்வமேவேதி த்ரஷ்டவ்யம் ॥ ௧ ॥

இதி ஸூத்ரவ்யாக்யாநே த்வாவிம்ஶவர்ணபாஷ்யம் ॥

யோ வை பூமா தத்ஸுகம் நால்பே ஸுகமஸ்தி பூமைவ ஸுகம் பூமா த்வேவ விஜிஜ்ஞாஸிதவ்ய இதி பூமானம் பகவோ விஜிஜ்ஞாஸ இதி ॥ ॥ ௧ ॥

இதி ஸப்தமே த்ரயோவிம்ஶ: கண்ட: ॥

யத்ர நான்யத்பஶ்யதி நான்யச்ச்ருணோதி நான்யத்விஜாநாதி ஸ

(யோவைபூமா தத்ஸுகம் நால்பே ஸுகமஸ்தி பூமைவஸுகம் பூமாத்வேவ விஜிஜ்ஞாஸிதவ்ய இதி ॥) பூமஶப்தோ ஹி பஹுத்வவாசீ । பஹுஶப்தாத் ப்ருத்வாதிப்ய இமநிசி "பஹோர்லோபோ பூ ச பஹோ"ரிதி ப்ரக்ருதிப்ரத்யயயோர்விகாரே பவதி நிஷ்பத்தே: । பஹுத்வஞ்சாத்ர வைபுல்யம் । ந ஸங்க்யாவிஶேஷ: । பஹுஶப்தஸ்ய "பஹுஷு பஹுவசநம்" இத்யாதௌ ஸங்க்யாயாமிவ "ஸ பூமானம் பஹுதாயஸ்ய ஶ்ராத்தஸ்ய பாகரோதி" இத்யாதௌ வைபுல்யேऽபி ப்ரயோகதர்ஶநாத் । நால்பே ஸுகமஸ்தீத்யல்பஸ்ய ப்ரதிஷேதாதேவ பூமஶப்தஸ்ய ப்ரயோகாச்ச வைபுல்யவாசித்வம் । தச்ச வைபுல்யம் குணத: ப்ரஷ்டவ்யம் । ந து பரிமாணதோ வா । ஸர்வஶப்தஸாமாநாதிகரண்யாத் । நஹி ஸர்வே உத்க்ருஷ்டபரிமாணம் ப்ரஸஜ்யேத் । அத உத்க்ருஷ்டகுணவைபுல்யமேவ பூமஶப்தேந விவக்ஷிதம் । அத ஏவ நவைபுல்யாநுபாதயோர்பூமஶப்த:, ஸர்வஸ்ய வைபுல்யாநுபந்தாத், அல்பப்ரதியோகிதயா நிர்திஶ்யதே, அல்பஶ்ச புநரேவ । அதோऽல்பஶப்தப்ரதியோகிதயா ப்ரயோஜநோ பூமஶப்தோ வைபுல்யாஶ்ரயபரிச்சேதவாசகஶ்ச । தத்ஸ்வாயத்தம் । யத்ராத்ருஷ்டம் விபுலம் தத்ஸுகம் । அத்ர ஜ்ஞாநாநந்தபூமேத்யர்த்த: । நால்பே ஸுகமஸ்தி । ஸுகம் ஸுகஸ்ய । அத்ர ஜ்ஞாநாநந்தபூமா ஸுகமித்யர்த்த: । "அபரிச்சின்னாநந்தோ ப்ரஹ்மா" இத்யத்ர பராஶ்ரயப்ரதிபத்தே அநாதிரஸ்ய பரஸ்ய நிஷேதஸ்ய ப்ரஶ்ரயஸ்ய பரஸ்தஸ்ய நிஷேதாய கஸ்மிந்த்ர்யதஸ்ய ஸுகநிஷேதஸ்ய ப்ரஶ்ரய ஸுகநிஷேதப்ரகாஶாத், பரிபூர்ணத்வ ஸுகஶப்தஸ்யாத்ராத்ர ஜ்ஞாநாநந்தயா ப்ரமாப்ரதகாத், தத்ஶ்ச பூமேதிஸ்ய ஸுக ஸுகாஶாதிலேதோ ஜ்ஞாநாவஸ்தைஸ்தீதி ஜ்ஞாதவ்ய இத்யர்த்த: । ஸ தத்ஸுகம் ஸாக்ஷாத்ஸதி த்ரஷ்டவ்ய: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ௧ ॥

இதி ஸப்தமே த்ரயோவிம்ஶ: கண்ட: ॥

ஸ தத்ர பரத்வஸ்யைதயோ பூமா ஸுகரூபோ விஜிஜ்ஞாஸ்ய: ப்ரத்யாஹ — (யத்ர நான்யத்பஶ்யதி நான்யச்ச்ருணோதி நான்யத்விஜா

ஸூத்ரம் ௮ யத்ராந்யத்பஶ்யத்யந்யச்ச்ருணோத்யந்யத்விஜாநாதி

நாதி ஸ பூமா) யத்ரேதி அநந்யமயோந்நதத்வம் பாஷ்யகார: । யத்ர வஸ்த்வ-
ந்தரஸம்பந்தேந ததந்யந் ந பஶ்யதி, ந ஶ்ருணோதி, ந விஜாநாதி
சைவ, ஸ பூமேத்யர்த: । யஸ்மிந் த்ருஷ்டே ததந்யந் ந த்ருஶ்யதே,
யஸ்மிந் ஶ்ருதே ததந்யந் ந ஶ்ரூயதே, யஸ்மிந் விஜ்ஞாதே ததந்-
யந் ந விஜ்ஞாயதே, ஸ பூமேத்யர்த: । யதா ஸர்வத்ர விஷயபூயஸ்த்வம் ।
அப்யுக்தம் பாஷ்யகார: । ததந்யத்வப்ரதீத்யர்த: । அத: தத-
திரிக்ததர்ஶநாதி விஷயாந்தரநிஷேத: । தஸ்ய யதந்ய-
ஸ்யாபி ஸ பூமேத்யர்த: அயமபிப்ராய: । நநு சேதநாசேதந-
ரூபஸ்ய தத்த்வஸ்ய கதம் ஸ பூமேத்யந்யத்வம் ப்ரதீயதே । நநு வி-
ஶிஷ்டவிஶிஷ்டஸ்யைவ ஸம்பந்தஸம்பந்தாபாவயோ: விதிநிஷேதாவபி த-
த்ராஸம்பந்தாத் கதந்நேதி நிஷேதஶ்ச க்ருதே கதம் பூர்வவதிதி சேத் ।
விஶேஷணஸம்பந்தயோர்விதிநிஷேதாஸம்பந்தஸம்பந்தாபாவஸம்பந்தாவி-
ஶிஷ்டாந்யநிஷேதேந ததந்யந்நாஸ்தீதி நிஷேதஸ்யாயுக்தத்வாத் । கிஞ்ச
"அயாத்மா ஸூத்ரேஷு" இதி ஸம்பந்தவாக்யஸ்யாவஶேஷத்வேநாக்ஷராத்,
"தரதி ஶோகமாத்மவித்" இதி வ்யக்தஸ்யாத்மவிஷயஸ்ய ஸம்பந்தேயுக்த-
த்வாநாந்து, ஸம்பந்தோக்தவிஶேஷணீயம் । நஹி விதிவிஶிஷ்டஸ்யாந்த-
ரேபி, விஶேஷ்யஸ்யைவாத்யந்த விஶ்வநியந்த்ருத்வேநாந்தத்வாத் । தஸ்ய
தஸ்யைவ ஸம்பந்தம் வக்தவ்யம் । நசேதம் லக்ஷணம் தஸ்ய ஸம்பவதி
தத்த்வதிரிக்தஸ்ய வஸ்த்வந்தரஸ்யாபி பூர்வோக்தத்வாத் உச்யதே । ப்ரஶம்ஸாவத்
ஸம்பந்தஸ்யாபி வஸ்த்வந்தரவிஶிஷ்டதயா ஸம்பந்தத்வேநோக்தத்வாத் । வஸ்த்வந்தர-
வ்ருத்தௌ நாஸ்தி தத்ரதி நிஷேதாபாவாத் । தத்ராஹித்யம் ஸம்ப-
ந்தாபேக்ஷா ஸம்பவேத், தத்வ்ருத்தௌ விஶ்வாஸம்பவேத் । தத்ர ஜீவஜடயோ
ரீஶ்வராபேக்ஷாஸம்பவாத் தத்வ்ருத்தௌ ஸத்தாகமிதி ஸ்யாதி । தத்வ்யபே-
க்ஷதே । தத்ததாவ்யதிரிக்தஸத்தாஸம்பந்தாஶா "யதீயதா யஸ்ய ஸத்தா
ததிதேவ ஸர்வம்" இதி ஶ்ருத்யந்தரேண ததீயஸத்தாகத்வா-
பாவேத் । தத்ர தத்ததாவ்யதிரிக்தஸத்தாஸம்பந்தேபி ஸத்தாபேத
விஶேஷாபாவேந ஜீவ்யாகாஶா ஸம்பவேத் । தத்ததாதிஸத்தாகத்வேந
ஸத்தாவ்யதிரிக்தாபேதவிஶேஷணாபாவாபாவேத் । தத்ர ஸத்தா-
ஸம்பந்தம் ஸகலஶரீரவிஶிஷ்டஸ்யாபேதாத் । ததேவ த-
த்ததாதிஸத்தாகத்வேபி நாஸ்த்யபேதாத் । அபிசா ததாதீந-
ஸத்தாகத்வே । ஏவம்விதஸ்யைவ ப்ரயுக்தஸ்ய ஸம்பந்தே அஸ்யா-
பேத்வாத் நாநாவத்தி: । தஸ்ய யத்ர நாந்யதிதஸ்யாபி யத்ததாதீ-
நஸத்தாகம் நாஸ்தி யதாதத்தம் நாஸ்தீத்யர்த்வேயத்ஸ்வாநாநாநாவ

𑌤𑌦𑌲𑍍𑌪𑌂 𑌯𑍋 𑌵𑍈 𑌭𑍂𑌮𑌾 𑌤𑌦𑌮𑍃𑌤𑌮𑌥 𑌯𑌦𑌲𑍍𑌪𑌂 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌸 𑌭𑌗𑌵𑌃 𑌕𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌵𑍇 𑌮𑌹𑌿𑌮𑍍𑌨𑌿 𑌯𑌦𑌿 𑌵𑌾 𑌨 𑌮𑌹𑌿𑌮𑍍𑌨𑍀𑌤𑌿 ॥ ௧ ॥

𑌗𑍋𑌅𑌶𑍍𑌵𑌮𑌿𑌹 𑌮𑌹𑌿𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 𑌹𑌸𑍍𑌤𑌿𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌂 𑌦𑌾𑌸𑌭𑌾𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑌨𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌮𑍀𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾-

---

𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌯𑌥𑌾 “[illegible]” 𑌇𑌤𑌿 [illegible] “𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑍋𑌽𑌤𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌵𑌿𑌵 “𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇𑌽𑌪𑌿 [illegible] । (𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌯𑌚𑍍𑌛𑍃𑌣𑍋𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌯𑌦𑍍𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌤𑌦𑌲𑍍𑌪𑌂) 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌭𑍂𑌮𑌵𑌿𑌪𑌰𑍀𑌤𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌮𑌲𑍍𑌪𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯𑍋 𑌵𑍈 𑌭𑍂𑌮𑌾 𑌤𑌦𑌮𑍃𑌤𑌮𑌥 𑌯𑌦𑌲𑍍𑌪𑌂 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌂) 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍋 [illegible] । (𑌸 𑌭𑌗𑌵𑌃 𑌕𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌮𑌾𑌹 — (𑌸𑍍𑌵𑍇 𑌮𑌹𑌿𑌮𑍍𑌨𑍀𑌤𑌿 ॥) [illegible] । (𑌯𑌦𑌿 𑌵𑌾 𑌨 𑌮𑌹𑌿𑌮𑍍𑌨𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑌦𑌿 𑌵𑌾 [illegible] 𑌨 𑌸𑍍𑌵𑍇 𑌮𑌹𑌿𑌮𑍍𑌨𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌹𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௧ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌵𑍃𑌣𑍋𑌤𑌿 — (𑌗𑍋𑌅𑌶𑍍𑌵𑌮𑌿𑌹 𑌮𑌹𑌿𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌚𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 𑌹𑌸𑍍𑌤𑌿𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌂 𑌦𑌾𑌸𑌭𑌾𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑌨𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌗𑍋𑌅𑌶𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 [illegible] । [illegible] 𑌜𑌾𑌤𑍀𑌯𑌕𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌮𑍀𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌵𑍀𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌚 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌰𑍍𑌯𑍈𑌃 — “𑌅𑌨𑍍𑌯𑍋 𑌮𑌹𑌿

वाचान्यो ह्यन्यस्मिन् प्रतिष्ठित इति ॥ ॥ २ ॥
इति सप्तमप्रपाठके चतुर्विंशः खण्डः ॥
स एवाधस्तात्स उपरिष्टात्स पश्चात्स पुरस्तात्स दक्षिणतस्स उत्तरतस्स एवेदꣳ सर्वमित्यथातोऽहङ्कारादेश एवाहमेवाधस्तादहमुपरिष्टादहं पश्चादहं पुरस्ता

मानन्दति वीतशोकः, सतां विहाय क्षितिं योगमेत्य तद्विशुद्धिर्भवति परमात्मनो महिमेत्यवगमात्। "यदि वा न महिम्नी"ति न महिम्नि प्रतिषेधः। किं तु विहायाधारान्तरे महिम्नि प्रतिष्ठितत्वनिषेधोऽवगम्यत" इति। अथवाऽऽधारान्तरे महिम्नि प्रतिष्ठितत्वं निषेधति ("अन्यो ह्यन्यस्मिन् प्रतिष्ठित इति।") न स्वस्य स्वप्रतिष्ठितत्वं सम्भवतीति भावः ॥ २ ॥

इति सप्तमप्रपाठके चतुर्विंशखण्डभाष्यम् ॥

ननु "यत्र नान्यत्पश्यती"त्यनुपपन्नम्, नानाविधानां चेतनाचेतनपदार्थानां विद्यमानत्वादित्यत्राह — (स एवाधस्तात्स उपरिष्टात्स पश्चात्स पुरस्तात्स दक्षिणतस्स उत्तरतस्स एवेदꣳ सर्वमिति ॥) अत्र स एवेदं सर्वमिति सामानाधिकरण्यात् स इति निर्दिष्टस्य भूम्नः इदं सर्वमिति निर्दिष्टस्य चिदचिद्वस्तुनश्च शरीरात्मभावः सिद्धो भवति। ततश्च यत्र नान्यत्पश्यतीति तदनात्मकान्यनिषेधे नानुपपत्तिरिति भावः। एवं सर्वात्मभूतस्य भूम्नः उपासने स्वशरीरकतयोपासनं कर्तव्यमुपदिशति — (अथातोऽहङ्कारादेशः) क्रियत इति शेषः। अहंशब्दः प्रत्यक्त्वविषयत्वादात्मार्थः। अहङ्कारः अहम्बुद्धिः। अहङ्ग्रहेण भूमोपासनप्रकारः अतः परमात्मप्रत्यय इत्यर्थः। न तु जीवस्वरूपेणोपदेश इति द्रष्टव्यम्। तथा सत्यहङ्कारादेश इति निर्दिश्यैव यथार्थतया कारणतोपदेशो व्यर्थः स्यात्। परमात्मनोऽहङ्ग्रहेणोपासनप्रकारमेव दर्शयति — (अहमेवाधस्तादहमुपरिष्टादहं पश्चादहं पुरस्तादहं दक्षिणतोऽहमुत्तरतोऽहमेवेदꣳ सर्वमिति ॥) सर्वविभूतिः सर्वात्मा भूमाहमेवेति ज्ञातव्य इत्यर्थः। न तु जीवस्य सर्वात्मकत्वोपदेश इति द्रष्टव्यम्। जीवस्य सर्वाधारकेनासर्वात्मकत्वात्, तथा केवलशब्देनेऽप्यर्थस्याभावाच्च। उक्तं भगवता भाष्यकृता — "यथा अहमेवाधस्ता"दित्यादिना सर्वात्मकत्वेनोपदिष्टं तद्भूमविशिष्टस्य ब्रह्मणोऽहङ्ग्रहेणोपासनमुपदिश्यते, "अथातोऽहङ्कारादेश" इति अहङ्ग्रहणोपदेशोपक्रमादिति, परमात्मनः प्र

𑌦𑌹𑌂 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌤𑍋𑌽𑌹𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤𑍋𑌽𑌹𑌮𑍇𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥ ௧ ॥

𑌅𑌥𑌾𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌶 𑌏𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑍈𑌵𑌾𑌧𑌸𑍍𑌤𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍋𑌪𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌪𑍁𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑍈𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸 𑌵𑌾 𑌏𑌷 𑌏𑌵𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌵𑌾𑌨 𑌏𑌵𑌂

𑌤𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌦𑍇𑌹𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋𑌽𑌵𑌾𑌸𑌨𑌂𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌵 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌨𑌨𑍍𑌵𑌹𑌂𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌰𑍍𑌜𑍀𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑌯𑍋𑌃 𑌕𑌥𑌂 𑌭𑍂𑌮𑌵𑌿𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂, 𑌅𑌨𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍍𑌯𑌹𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌵𑌸𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌥𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌚𑍇𑌵 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌗𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌷𑌯𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍇𑌣𑌾𑌤𑌿𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍁 “𑌤𑌰𑌤𑌿 𑌶𑍋𑌕𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍇𑌵𑌲𑌾𑌦𑍇𑌶𑌂 𑌸𑌂𑌗𑍃𑌹𑍍𑌯 𑌸𑌮𑌰𑍍𑌥𑌯𑌤𑌿— (𑌅𑌥𑌾𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌶𑌃) 𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌅𑌥𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌶 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌕𑍇𑌵𑌲𑌾𑌦𑍇𑌶𑌃 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌆𑌤𑍍𑌮𑍈𑌵𑌾𑌧𑌸𑍍𑌤𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑍋𑌪𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌪𑍁𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑍈𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌭𑌾𑌵𑍋𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇𑌽𑌨𑍇𑌨 𑌭𑍂𑌮𑍍𑌨𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌿𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹𑌂𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌰𑍍𑌯𑌥𑌾𑌯𑌥𑌂 𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑍇𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌨𑌨𑍍𑌵𑌥𑌾𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌶 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍇𑌵𑌲𑌾𑌦𑍇𑌶𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌭𑍂𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑌥𑌮𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌨𑍍𑌨 । 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌯𑍋𑌰𑌾𑌦𑍍𑌯𑌯𑍋𑌃 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌯𑍋𑌰𑍇𑌕𑍇𑌨𑍈𑌕𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌨𑍁 𑌚 “𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍇𑌵𑌲 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍇𑌰𑍇𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌥𑌾𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌶 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍇𑌰𑍍𑌵𑍈𑌯𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍, 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌸 𑌏𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌅𑌥𑌾𑌪𑌿 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌵𑌸𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌶𑌃 । 𑌨 𑌚𑌾𑌥𑌾𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌶 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌵𑌸𑌕𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍇𑌵𑌲𑌾𑌦𑍇𑌶 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍇 𑌕𑌿𑌂𑌨𑌿𑌯𑌾𑌮𑌕𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 । “𑌏𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑌾𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌯𑌿𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌯𑌤𑍍𑌤𑍁 𑌪𑌰𑍈𑌰𑌹𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯 “𑌅𑌥𑌾𑌤𑍋𑌽𑌹𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌦𑍇𑌶𑌃” “𑌅𑌥𑌾𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌶𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌭𑍇𑌦𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑍋 𑌹𑍇𑌤𑍍𑌵𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃, 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍇𑌤𑌰𑍇𑌣𑌾𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌭𑍇𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍈𑌯𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 । 𑌉𑌭𑌯𑍋𑌰𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌯𑍋𑌰𑌪𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌦𑌸𑌤𑍍 । 𑌅𑌹𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯𑌾𑌽𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌭𑍇𑌦𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑍋 𑌹𑍇𑌤𑍍𑌵𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 । 𑌅𑌹𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮

𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌤 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌰𑌤𑌿𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍍𑌰𑍀𑌡 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌮𑌿𑌥𑍁𑌨 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌃 𑌸 𑌸𑍍𑌵𑌰𑌾𑌡𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌅𑌥 𑌯𑍇𑌽𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌰𑌨𑍍𑌯𑌰𑌾𑌜𑌾𑌨𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌕𑍍𑌷𑌯𑍍𑌯𑌲𑍋𑌕𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌮𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍍𑌵𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌂𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌹 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤 𑌏𑌵𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌵𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯

𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵𑌯𑍋𑌰𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾𑌵𑍈𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍍𑌯𑌾𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌪𑌰𑍀𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌸𑍍𑌤𑌰𑌃 । (𑌸 𑌵𑌾 𑌏𑌷 𑌏𑌵𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌵𑌾𑌨 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌨𑍍𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌰𑌤𑌿𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍍𑌰𑍀𑌡 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌮𑌿𑌥𑍁𑌨 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌃) 𑌰𑌤𑌿𑌃 𑌸𑍍𑌰𑌕𑍍𑌚𑌨𑍍𑌦𑌨𑌾𑌦𑌿𑌜𑌨𑍍𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑍀𑌤𑌿𑌃 । 𑌕𑍍𑌰𑍀𑌡𑌾, 𑌉𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌦𑌿𑌜𑌨𑍍𑌯𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍀𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑍀𑌤𑌿𑌃 । 𑌮𑍈𑌥𑍁𑌨𑌮𑍍 । 𑌵𑌿𑌭𑍂𑌤𑌿𑌜𑌨𑍍𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑍀𑌤𑌿𑌰𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌃 । [illegible] 𑌸 𑌤𑌥𑍋𑌕𑍍𑌤𑌃 । 𑌏𑌵𑌂𑌭𑍂𑌤𑌸𑍍𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌃 । 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌮𑌨𑌨𑌨𑌿𑌦𑌿𑌧𑍍𑌯𑌾𑌸𑌨𑍈𑌰𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌯 [illegible] 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌮𑌪𑌿 [illegible] 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸 𑌸𑍍𑌵𑌰𑌾𑌡𑍍𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌸𑍍𑌵𑌰𑌾𑌟𑍍, 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌰𑌾𑌜𑌾 । 𑌅𑌕𑌰𑍍𑌮𑌵𑌶𑍍𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌧𑌿𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌕𑌿𑌙𑍍𑌕𑌰𑍋 𑌨 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । "𑌅𑌤𑌏𑌵 𑌚𑌾𑌨𑌨𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿𑌃" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 '𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌸𑌙𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍇𑌵 । 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌧𑌿𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌾𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌵𑌿𑌧𑌿𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌹𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌹𑌤𑌸𑌙𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌭𑌵𑍇𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌸𑌙𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌨𑌨𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌸 𑌸𑍍𑌵𑌰𑌾𑌡𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇' 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । (𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿) "𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌅𑌕𑌰𑍍𑌮𑌵𑌶𑍍𑌯𑌭𑍂𑌤𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍁𑌭𑌵𑌾 [illegible] 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । (𑌅𑌥 𑌯𑍇𑌽𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌰𑌨𑍍𑌯𑌰𑌾𑌜𑌾𑌨𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌕𑍍𑌷𑌯𑍍𑌯𑌲𑍋𑌕𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍍𑌵𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌯 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌾𑌦𑌨𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣𑍋𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇 𑌤𑍇𑌽𑌨𑍍𑌯𑌰𑌾𑌜𑌾𑌨𑍋 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌧𑌿𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌕𑌿𑌙𑍍𑌕𑌰𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌵𑌶𑍍𑌯𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍀𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌬𑌨𑍍𑌧𑌕𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌤𑍇 𑌕𑍍𑌷𑌯𑍍𑌯𑌲𑍋𑌕𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌕𑍍𑌷𑌯𑍍𑌯𑌲𑍋𑌕𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑍇𑌨 𑌯𑌥𑍋𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌕𑌾𑌨𑌾𑌮𑌕𑍍𑌷𑌯𑍍𑌯 [illegible] 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥௨॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌂𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥𑌾𑌤𑍍𑌮𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌨𑍇𑌨𑍋𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌕𑌾𑌶𑌾𑌤𑍍 [illegible] 𑌸𑌕𑌲𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰 [illegible] 𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌸𑌮𑍁𑌦𑌾𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿—

வம் விஜாநத ஆத்மத: ப்ராண ஆத்மத ஆஶாத்மத: ஸ்மர ஆத்மத ஆகாஶ ஆத்மதஸ்தேஜ ஆத்மத ஆப ஆத்மத ஆவிர்பாவதிரோபாவாவாத்மதோऽந்நமாத்மதோ பலமாத்மதோ விஜ்ஞாநமாத்மதோ த்யாநமாத்மதஶ்சித்தமாத்மதஸ்ஸங்கல்ப ஆத்மதோ மந ஆத்மதோ வாகாத்மதோ நாமாத்மதோ மந்த்ரா ஆத்மத: கர்மாண்யாத்மத ஏவேதꣳ ஸர்வமிதி ॥ ௧ ॥

ததேஷ ஶ்லோகோ ந பஶ்யோ ம்ருத்யும் பஶ்யதி ந ரோகம் நோத து:கதாꣳ ஸர்வꣳ ஹ பஶ்ய: பஶ்யதி ஸர்வமாப்நோதி ஸர்வஶ இதி । ஸ ஏகதா பவதி த்ரிதா பவதி பஞ்சதா । ஸப்ததா நவதா சைவ புநஶ்சைகாதஶ: ஸ்ம்ருத: ஶதஞ்ச தஶ சைகஶ்ச ஸஹஸ்ராணி ச விꣳஶதி: । ஆஹாரஶுத்தௌ ஸத்த்வஶுத்திஸ்ஸத்த்வஶுத்தௌ த்ருவா ஸ்ம்ருதி: । ஸ்ம்ருதிலம்பே ஸர்வக்ரந்தீநாம் விப்ர

(தஸ்ய ஹவா ஏதஸ்யைவம் பஶ்யத ஏவம் மந்வாநஸ்யைவம் விஜாநத ஆத்மத: ப்ராண ஆத்மத ஆஶாத்மத: ஸ்மர இத்யாதி ॥) உபாஸகஸ்யாத்மந ஏவ ப்ராணஸ்ருஷ்டி: ப்ராணஸம்பாதிதஜீவநாதிஸகலம் ப்ரவர்த்ததே ப்ராமாண்யாத் । அத: ''அந்நமேவேதம் ஸர்வம்'' இதி விதேயாம்ஶப்ரதர்ஶநஸ்ய ஸ்வாதிகவிஷயத்வமேவேத்யாஹு: ॥ ॥ ௧ ॥

(ததேஷ ஶ்லோக:) தத் தஸ்மிந்விஷயே ஏஷ: வக்ஷ்யமாண: ஶ்லோக: ப்ரவ்ருத்த இத்யர்த்த: । (ந பஶ்யோ ம்ருத்யும் பஶ்யதி ந ரோகம் நோத து:கதாம் । ஸர்வம் ஹ பஶ்ய: பஶ்யதி ஸர்வமாப்நோதி ஸர்வஶ இதி) பஶ்ய: ப்ரஹ்மதர்ஶீ ம்ருத்யும் மரணம், ரோகம் து:கஸாதநம், து:கதாம் ஜகதி ப்ரதிகூலதாம், ந பஶ்யதி । ஸர்வஸாக்ஷாத்கர்த்ருத்வம் ஸங்கல்பமாத்ரேண ஸங்கல்பிதாநர்த்தாந் ஸர்வாந் ப்ராப்நோதீத்யர்த்த: । அபஹதபாப்மத்வாதிகுணாஷ்டகாவிர்பாவோ பவதீத்யர்த்த: । அத்ர ஜகதி து:கதாம் ந பஶ்யதீத்யுக்த்யா ஜகதோ ऽஸ்ய ப்ரதிகூலத்வம் நாஸ்தி, கிந்து ப்ரஹ்மாத்மகத்வாத் ஜகத: ப்ரதிகூலத்வம் கர்மநிபந்தநமித்யுக்தம் பவதி । (ஸ ஏகதா பவதி த்ரிதா பவதி பஞ்சதா । ஸப்ததா நவதா சைவ புநஶ்சைகாதஶ: ஸ்ம்ருத இத்யாதி ॥) ஆத்மநோ நிரவயவஸ்ய ஏகதாதிபஞ்சதாதிபாவோ ஹி ஆஹாராதிஸம்பந்தாத் ப்ராதிஸ்விகஶரீராபவதீத்யர்த்த: । ஏவம் மோக்ஷஸாதநஸம்பத்திப்ரகாரம் உபதிஶ்ய ததுபாஸநநிஷ்டஸ்ய அந்த:கரணஶுத்தேராவஶ்யகத்வாத் ததுபாயபூதமாஹாரஶுத்திம் ப்ரதிபாதயதி । தத்ர ராஜஸதாமஸாஹாரஸேவிநாம் நஸம்பவதி । அதஸ்தத்விஶுத்தஸாத்விகாஹாரஸேவிநாம் பவேதித்யபிப்ராயேண ஸாத்விகாஹாரஸேவீ பவேதித்யுபதிஶதி — (ஆஹாரஶுத்தௌ ஸத்த்வஶுத்தி

मोक्षस्तस्मै मृदितकषायाय तमसस्पारं दर्शयति भगवान् सनत्कुमारस्तं स्कन्द इत्याचक्षते तं स्कन्द इत्याच

त्त्वशुद्धौ ध्रुवा स्मृतिः । स्मृतिलम्भे सर्वग्रन्थीनां विप्रमो क्ष इति ।) आहारशुद्धौ सात्त्विकाहारसेवनेन सत्त्वस्य अन्तःकरणस्य शुद्धिः नैर्मल्यं भवति । तन्नैर्मल्ये सति ध्रुवा स्मृतिः अविच्छिन्नस्मृतिसन्तानरूपध्यानं सिद्ध्यति । ध्रुवस्मृतिलाभे तल्लाभे सति अनादिरूपतया ग्रन्थिशब्दवाच्यानामविद्याकर्मादीनां मोक्षो भवतीत्यर्थः । अत्र स्मृतिलम्भेन सर्वग्रन्थीनां विप्रमोक्ष इत्युक्त्या स्मृत्यन्तरहिता स्मृतिविलक्षणेन दर्शनेन न मोक्षः, अपि तु दर्शनसमानाकारस्मृतिसन्तानेनैव । तथा च "सर्वसत्त्वं पश्येत्सं ध्यानेनं विजानीते" इत्यत्र पश्यतीत्यादिशब्दा दर्शनसमानाकारस्मरणपराः, प्रकरणान्तरस्थाः "द्रष्टव्यः" इत्यादिशब्दाश्च दर्शनसमानाकारप्रत्ययपरा इति सिद्धं भवति । भाष्ये दर्शितवाक्ये ध्रुवायाः स्मृतेर्ध्यानरूपत्वं दर्शयति श्रुतिः— (तस्मै मृदितकषायाय तमसस्पारं दर्शयति भगवान् सनत्कुमारः) इत्यनेन अन्तःकरणाय रागद्वेषादिमलरहिताय भगवान् सनत्कुमारः संसारसागराद् उत्तीर्णान् दर्शनसमानाकारस्मृतिरूपं ध्यानमुपदिदेश इत्यर्थः । अत्र नामादिषु ब्रह्मोपासनविधिष्वपि तत्र ब्रह्मप्राप्त्यर्थस्यैव उपास्यत्वं मृदितकषायस्य । शिष्यस्य दर्शनसमानाकारतया उपदेशः प्राप्तव्यम् प्राप्तेः पूर्वेव उप दिष्टवानित्यर्थः । (तं स्कन्द इत्याचक्षते तं स्कन्द इत्याचक्षते) द्विरुक्तिरध्यायसमाप्त्यर्था । अतएव पूर्वकरण मुपन्यस्ते । अत्र मुक्तस्य देहेन्द्रियाणि सन्ति न सन्तीति विचारे— "अभावं बादरिराह ह्येवम्" । शरीरेन्द्रियाणामभावं बादरिराचार्यो मन्यते । "न ह वै सशरीरस्य सतः प्रियाप्रिययोरपहतिरस्ती"त्येवं श्रुतिराहेत्यर्थः । "भावं जैमिनिर्विकल्पामननात्" । मुक्तस्य देहेन्द्रियादिसद्भावं जैमिनिराचार्यो मन्यते । कुतः ? विकल्पामननात् विविधः कल्पः विकल्पः । वैविध्यमित्यर्थः । "स एकधा भवति त्रिधा भवति पञ्चधा सप्त धे"त्यादिश्रुतेः । मुक्तस्य अनेकधाभावो हि तत्तच्छरीरयोगादेव त्रिधाभावादयः शरीरबन्धनाद्युपपद्यन्ते । अशरीरत्व वचनं तु कर्मकृतशरीराभावपरम् । "द्वादशाहवदुभयविधं बादरायणोऽतः" "सङ्कल्पादेवे"ति श्रुत्युक्तदृष्टसंकल्पात्

रूपेण प्राणैः श्रूयते । अतः सङ्कल्पादेव शक्त्या सशरीरत्वाशरीरत्वलक्षणविभागोपपत्तिः । सङ्कल्पात्सशरीरोऽशरीरश्चेति भगवान् बादरायणो मन्यत इत्यर्थः । द्वादशाहवद्यथा “द्वादशाहमृद्धिकामा उपेयुः”, “द्वादशाहेन प्रजाकामं याजयेत्” इति उपैतियजतिचोदनाभ्यां द्वादशाहस्य सत्राहीनत्वरूपविभागवत्त्वं, तद्वदित्यर्थः । “तन्वभावे सन्ध्यवदुपपत्तेः” । शक्तस्य स्वतन्त्रव्यापृतिभोगोपकरणसृष्टिसङ्कल्पाभावे स्वप्ने परमात्मसृष्टैर्भोगोपकरणैर्यथा भोगानुभवस्तद्वत् शक्तस्य सङ्कल्पेऽपि परमात्मसृष्टैर्भोगोपकरणैर्भोगाननुभवति । “भावे जाग्रद्वत्” । शक्तस्य स्वसृष्टभोगोपकरणतनुभवनादिसृष्टिसङ्कल्पे सति यथा जाग्रत्पुरुषः स्वार्जितैर्भोगोपकरणैर्भोगाननुभवति, तथा शक्तोऽपि स्वसङ्कल्पसृष्टैर्भोगोपकरणैर्भोगाननुभवतीत्यर्थः । नन्वणुपरिमाणस्य जीवस्य कथमनेकशरीरेष्वात्माभिमानसम्भवः? तत्राह “प्रदीपवदावेशस्तथा हि दर्शयति” । यथा प्रदीपस्यैकत्रस्थितस्य स्वप्रभया देशान्तरव्याप्तिः, तथैकत्रस्थितस्यात्मनः स्वधर्मभूतज्ञानद्वारा अनेकात्माभिमानानुगुणा सर्वदेशेषु व्याप्तिरुपपद्यते । तथा हि दर्शयति श्रुतिः— “बालाग्रशतभागस्य शतधा कल्पितस्य च । भागो जीवः स विज्ञेयः स चानन्त्याय कल्पते” इति । आनन्त्याय धर्मभूतज्ञानकृतानन्त्यायेत्यर्थः । इयांस्तु विशेषः । बद्धस्य कर्माधीनशरीरपरिग्रहः शक्तस्य स्वेच्छायत्त इति । ननु “प्राज्ञेनात्मना सम्परिष्वक्तो न बाह्यं किञ्चन वेद नान्तरम्” इति शक्तस्य ज्ञानाभावश्रुतेः कथमनेकशरीरेषु धर्मभूतज्ञानव्याप्तिः? तत्राह— “स्वाप्ययसम्पत्त्योरन्यतरापेक्षमाविष्कृतं हि” । ‘न बाह्यं किञ्चन वेद’ इति ज्ञानाभावश्रुतेः सुषुप्तिमरणान्यतरविषयत्वात्, सुषुप्तिमरणयोर्निःसम्बोधत्वस्य “नाह खल्वयमेवं सम्प्रत्यात्मानं जानाति” “विज्ञानघन एवैतेभ्यो भूतेभ्यः समुत्थाय तान्येवानु विनश्यति” इति श्रुतिराविष्कृतवान् । अनुविनश्यति न पश्यतीत्यर्थः । शक्तस्य “न पश्यो मृत्युं पश्यति न रोगं नोत दुःखताम्” इति सार्वज्ञ्यस्याविष्कृतत्वाच्च सिद्धम् । यथा भूमविद्यायाम्— “यत्र नान्यत्पश्यति नान्यच्छृणोति नान्यद्विजानाति स भूमा” इति निरतिशयत्वेनाह [illegible] प्राण[illegible] जीवस्य । प्राणादिशब्द[illegible] इति प्रश्न[illegible] प्राणशब्द[illegible] इति प्र[illegible]

𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌷𑌡𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌮𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿𑌦𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍁𑌰𑍇 𑌦𑌹𑌰𑌂 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑌂 𑌵𑍇𑌶𑍍𑌮 𑌦𑌹𑌰𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌯𑌦𑌨𑍍𑌤𑌸𑍍𑌤𑌦𑌨𑍍𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵 𑌵𑌿

𑌋𑌨𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌽𑌵𑌶𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌵𑌸𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵 𑌯𑌥𑌾𑌕𑍍𑌰𑌮𑌶𑍍𑌰𑍇𑌣𑌿𑌪𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑌪𑌿𑌤𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤 𑌉𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 “𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌾𑌦𑌪𑍍𑌯𑍁𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍” ॥ 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 । 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌦𑌿𑌕𑍇𑌨 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍 । “𑌏𑌷 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑍋 𑌜𑍀𑌵𑌃 । “𑌏𑌷 𑌤𑍁 𑌵𑌾 𑌅𑌤𑌿𑌵𑌦𑌤𑌿 𑌯𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌤𑌿𑌵𑌦𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌜𑍀𑌵𑌾𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌤𑍁 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑌾𑌯𑌿𑌕𑍇𑌨𑍈𑌵𑍇𑌨𑌾𑌪𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑍇𑌤 𑌨𑌤𑌯𑌾𑌽𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌦𑌯𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌤𑍇𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌜𑍀𑌵𑍋 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍 । “𑌯𑌦𑍇𑌤𑌪𑌦𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌸𑍁” ॥ “𑌪𑍍𑌲𑌵𑍈𑌹𑍍𑌯𑍇𑌤𑍇𑌨𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌨𑍇𑌪𑌂 𑌸𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌵𑍈𑌹𑌿𑌵𑌾𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍇𑌧𑌸𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑌿𑌯𑍁𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌦𑍀𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌆𑌤𑌤 𑌆𑌶𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌪𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑌨𑍍𑌦𑌭𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌜𑍀𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑍇 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌽𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌷𑌡𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌦𑌹𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤𑍇 — (𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿𑌦𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍁𑌰𑍇 𑌦𑌹𑌰𑌂 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑌂 𑌵𑍇𑌶𑍍𑌮) 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌦𑌾𑌯𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌤𑌕𑌾𑌦𑌯𑍋𑌽𑌯𑌮𑍍𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 । 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌤𑌯𑌾 𑌨𑌵𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌾𑌦𑌿𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾𑌪𑌿 𑌪𑌰𑌿𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌮𑌤𑍇 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌶𑌰𑍀𑌰𑍇 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑌾𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌸𑍁𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌂 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌪𑌦𑍍𑌮𑌂 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌵𑍇𑌶𑍍𑌮𑌭𑍂𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌦𑌹𑌰𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌯𑌦𑌨𑍍𑌤𑌸𑍍𑌤𑌦𑌨𑍍𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌵 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌵𑍇𑌶𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌦𑌹𑌰𑌃 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌃 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌯𑌦𑌿𑌤𑌿

வாங்மித்யுபஸ்தம்பார்த்யமாஹ தத்வ்ருத்தி । ஸம்ப்ரத்யா ஓங்கார ஸ்ருஷ்டௌ ஜக்
த்வி । தஸ்மாத்தத்வரித்யர்தா ஸம்பந்தார்த்தவ்ருத்திர்வா । உபஸம்ப
த்யாஹ தத்வ்ருத்தி । தஸ்மாத்யேவ — ஸம்ப்ரத்யாஹாரவாங்மயீகே ப்ரஸ்தாவஹ
ர ஸ்வகாரஸ்வத்வத்தவ்ருத்தி வ தத்தாஹமயம் ப்ரத்யவணநாஹ்ர்யேவலத்வ்ய
த்ரதவ்யம் வேதி । தத்வ்ருஷ்டிவத்ரிதத்த்வ தர்தி நவாங்மஸக்ஷேய
நிஷேத்யேத ஜ்ஞஸாநேந விவக்ஷயா உபஷ்டவ்யம் । யதா ஓங்காரேண ஸர்வ
ஜ்ஞாநகாரஸ ஜதி ந வாங்மித்யுபஸ்தம்பார்த்யமாஹ தத்வ்ருத்தி । ஸம்ப்ரதவ
ராகாரஸ்வத்வத்தவ்ருத்தி வயதிதி யதுஸ்தேதேந “நவாங்மஸக்ஷேநவாங்ம
கேதேநஸவ்யாஸ்த்யாநத்யாஸ்த்யா”திதி க்ரதநவாங்மஸதேகஸேஷேஷக
வஹாவேதேநகேதேந நவாங்மஸக்ஷேந அயோரவி வராகேஸ்வஸ
ஹவாஸ் । தத்வ்ருஷ்டிவ்யதி வாக்யே தஸ்யேஸ்தவி நவாங்மஸதேகஸே
ஷஸம்ஹவாதேகேதேநவ தஸ்யேந அயோரவி வராகேஸ்வ । தஸ்மா
தேந வாக்யேந ஓங்காரகாரஸ்வத்வத்தவ்ருத்தி வாக்யேஷ்டவ்யதித்யக்தம் ஹ
தி । உக்தம் ஹி பகவதா வ்யாஸேந — “யதிதஸ்ஸ்ரஷ்டா ஸர்வாதோ ஓ
ஹாரம் வாங்மயீகம் வேத்ய” இத்யாதிநா தஸ்ய ஓங்காரவாங்மயீகவே
ஸதிதோ ஓங்கார ஸ்வகாரஸ், யது தத்தவ்ருத்தி, தத்வஹயஷேவ்யஷ்டவ்யதிதி
விஶேத இதி । ஸத்யாகாரஸஸ்ய ஸ்வஸேஷாகாரேத வர்காரக இதி
வ்யத்தத்யா வராகேத்வார் । தத்ர வ ஹேதாத்தாராத்ர வக்ஷ்யதே ।
ந வ தத்தவ்ருத்திந ஸவாவ்ருஷ்டவ்யேவ வர்தீயகேநஹாராகாரஸ
ஸ்திதஸ்யாவ்யவ்ருஷ்டவ்யதாஸித்யேதாவாத்ய்யேஸ் க்ரியேகோப்ர
தே । கிஞ்ச “விஸ்ரஷ்டவ்யவ்யேஷார்திரோதோ ஹவதி” இத்யுக்தம் வ
ஷததஸ்வாவ்யதாஸித்யக்ஷிவ்யவர்த்விதிவஹ ஓங்காராகாராத்தவ்ருத்திகவ
ப்ராணஜாதேதாவாஸநவ்ய ஓங்காராகாரேராவாஸநஸேதேராவஸம்ஹித
நாக்ஷேவாதேவ ஓங்காராகாரேராவாஸநவ்யாவி ஸித்தயா யதவ
போநவாங்மஸதேகேஸேதேஷகவதாவஸம்பாயாஹாரக்லேஷாநா
வோ வ்யய இதி வாவ்ய । “ஸய யஜஹாத்தாநேநவித்வ வஜஜ்ஞே காத
ஸ்ய ஸத்யாநாக்நே” இத்யவஸம்ஹாரிகோஹயோவாஸநவநாந
ஸாரேணாவஸ்ய க்லேஶவஸ்யாநாஹோக்தவ்யஸாஸ் । ந வ தத்தவ வாக்யஸ்ய ஓ
ராகாரஸ தத்தவ்ருத்திக்ஷிணாஹயோவாஸநவிதிவராகேஸ்திவாவ்ய +
வக்ரேஷம்விஷ்டவ்யதத்யயாக்தம் வாக்யம்விஹாரயஸம்ஹார
கஸ்ய விஷ்டவிதிவதத்யஸ்தநவ்ய யதுயாக்தவ்ய விதிகவ
ஞநாநஸவித்யாஸ், தஸ்ய விதிகவக்ஞநாயாவேத்வநாதாநாவஸ்
வ்யஸ்ய வாக்யஸ்ய தத்தநாஸாரேணாயஅயோவாஸநவாரகவஸ்
ப்ரயணீயதயா நவாங்மஸதேகேஸேஷாதிக்லேஶஸ்யாப்ரயணீயகாதிதி ।

ஜிஜ்ஞாஸிதவ்யமிதி ॥ ॥ ௧ ॥

அத யதிதமஸ்மிந் ப்ரஹ்மபுரே தஹரம் புண்ட-
ரீகம் வேஶ்ம தஹரோऽஸ்மிந்நந்தராகாஶ: தஸ்மிந் யதந்தஸ்ததந்வே-
ஷ்டவ்யம் தத்வாவ விஜிஜ்ஞாஸிதவ்யமிதி ॥ ॥ ௨ ॥

யாவாந் வா அயமாகாஶஸ்தாவாநேஷோऽந்தர்ஹ்ருதய

இதி ஶ்ருதோ வாக்யஸந்தர்ப: । அதவா, இதீதரவ்யாக்யாநாந்தரோபாதேய-
ப்ரயோஜநத்வாத்யாஹார: ॥ ௧

(அத யதிதமஸ்மிந் ப்ரஹ்மபுரே தஹரம் புண்ட-
ரீகம் வேஶ்ம தஹரோऽஸ்மிந்நந்தராகாஶ: தஸ்மிந் யதந்தஸ்ததந்வேஷ்ட-
வ்யமித்யாதி ॥) ஸர்வேஷ்வபி வேதாந்தேஷு ஸகுணப்ரஹ்மவித்யாஸு ப்ரதிபாத்ய-
தயா ப்ரஸித்தம் கிம்வா தத்ப்ரதேஶவர்தி யதந்வேஷ்டவ்யம் ஸ்யாதிதி தஹராகா-
ஶஶப்தித்ஸ்ய ப்ரஹ்மத்வம், தஹராகாஶாந்தர்வர்திதயா நிர்திஷ்டஸ்ய குணாஷ்ட-
காதகுணஜாதஸ்ய அந்வேஷணீயத்வம் யதி ப்ரயோஜநத்யர்த: । கிஞ்ச
தத்ர விஷயதயா வாக்யம் ஸர்வாந்தரஸ்ய பரமாத்மந: அந்தராகாஶத்வம்
தாஸம்ஸாரலக்ஷணாநந்தவத்த்வஸாம்ராஜ்யாதி விஶேஷ ப்ரஶ்நவாரணமிதி
வ்யாஸாவ்யாகரணாபேக்ஷயா இதி யத்ப்ருஷ்டே ப்ரதீயதே, ததாऽபி "யதிதம-
ஸ்மிந் ப்ரஹ்மபுரே தஹரம் புண்டரீகம் வேஶ்ம தஹரோऽஸ்மிந்நந்தரா-
காஶ" இத்யேதாவந்மாத்ரம் ஶ்ருதவதாம் ஶிஷ்யாணாம் பரமாத்மவிரோ-
திந்யாகாஶஶப்தே ஜாக்ரதி, தஹராகாஶோபேதஸ்யாந்தராதாரகாதிவி-
ரோதிஸம்ஶயஶ்ச ஜாக்ரதி, ப்ரஹ்மஸம்ஶயோऽபாதநீயவிஶேஷ:, பர-
மாத்மநிஶ்சயஸ்யா தத்வஜீவ்யாக்ஷேபப்ரவ்ருத்தேபி ஸம்ஶய:,
ஸர்வாந்தரஸ்ய பரமாத்மநோऽந்தர்ஹ்ருதயாகாஶஸம்பந்தலக்ஷணாநந்த-
வத்த்வேந ஶிஷ்யாணாம் ஹ்ருதி விபரிவர்தமாநே ப்ரஶ்நாக்ஷேப-
பதஹரம் புண்டரீகம் வேஶ்ம தஹரோऽஸ்மிந்நந்தராகாஶ" இதி தஹர-
புண்டரீகாந்தர்வர்திந ஆகாஶஸ்ய தஹரத்வேநாந்தர்யாமித்வஸ்யா
ப்ரதிபந்ந "யாவாந்வா அயமாகாஶ" இதி வைபவப்ரதிபாதநஸ்ய
வா ஸம்ஶயாபாதகஸ், வ்யாஸாவ்யாகரணாபேக்ஷணமாபேக்ஷ்-
யேத: । கேசித்து ஶரீரஸ்ய ப்ரஹ்மபுரத்வேநாவக்ஷேபேண
தஹராகாஶஸ்ய ப்ரஹ்மத்வம் ப்ரஹ்மத்வமுபேத்ய தஹ-
ராகாஶவஸ்தாநஸம்பந்தலக்ஷணாநந்தவத்த்வநிஷேதே ஸர்வாந்த-
ர்யாமிவிஶேஷம் ப்ரஶ்நாபிதஸ்ய ஸம்பந்தாநந்தவத்த்வமித்யாஹு: ॥ ௨ ॥

(யாவாந்வா அயமாகாஶஸ்தாவாநேஷோऽந்தர்ஹ்ருதய
ஆகாஶ உபே அஸ்மிந் த்யாவாப்ருதிவீ அந்தரேவ ஸமாஹிதே இத்யாதி ॥)
ஸர்வேஷ்வபி குணாதி: ப்ரதிப்ரயாஸ: । கிமிதி ? ஹ்ருதயபுண்டரீக

आकाश उभे ह्यस्मिन् द्यावापृथिवी अन्तरेव समाहिते उभावग्निश्च वायुश्च सूर्याचन्द्रमसावुभौ विद्युन्नक्षत्राणि

अस्यार्थः — आकाशशब्दनिर्दिष्टः सन्निहिताकाशप्रतिपाद्यः । द्यावापृथिव्यादिशब्दलक्षितं भोग्यभोगस्थानभोगोपकरणं, अग्निवाय्वादिशब्दलक्षिता भोक्तृवर्गश्च तदाश्रितत्वेनोक्तः । (यच्चास्येहास्ति यच्च नास्ति सर्वं तदस्मिन्समाहितमिति ॥) अस्य उपासकस्येह लोके यत् भोग्यजातमस्ति, यच्च अनेनायत्यां भाव्यमिह नास्ति, सर्वं तत् भोग्यजातमस्मिन्दहराकाशे समाहितमित्युक्तः । दहराकाशस्य निरतिशयभोग्यत्वमिति यावत् । उक्तञ्च भगवता भाष्यकृता — "यावान्वा अयमाकाशस्तावानेषोऽन्तर्हृदय आकाश" इति दहराकाशस्यातिमहत्त्वमभिधाय "उभे अस्मिन्द्यावापृथिवी अन्तरेव समाहिते उभावग्निश्च वायुश्च सूर्याचन्द्रमसावुभौ विद्युन्नक्षत्राणी"ति प्रकृतमेव दहराकाशशेषिणीति निर्दिश्य तस्य जगदाधारत्वमभिधाय "यच्चास्येहास्ति यच्च नास्ति सर्वं तदस्मिन्समाहित"मिति [illegible] तदेव दहराकाशं परामृश्य तस्मिन्नस्य उपासकस्येह लोके यत् भोग्यजातमस्ति, यच्च अनेनायत्यां भाव्यमिह नास्ति, सर्वं तत् भोग्यजातमस्मिन् दहराकाशे समाहितमिति निरतिशयभोग्यत्वं दहराकाशस्याभिधीयते । न च "यच्चास्येहास्ति यच्च नास्ति सर्वं तदस्मिन्समाहित"मित्यनेन उपासकभोग्यस्याधारत्वमस्य प्रतीयते, न तु दहराकाशस्य निरतिशयभोग्यत्वम् । ततश्च "यच्चास्येहास्ती"ति वाक्येन दहराकाशस्य निरतिशयभोग्यत्वमभिधीयत इति भाष्यं कथमुपपद्यतामिति वाच्यम् । उपासकस्य [illegible] भोग्यानाम् "यच्चास्येहास्ति यच्च नास्ति सर्वं तदस्मिन्समाहित"मित्यनेन दहराकाशस्य निरतिशयभोग्यत्वमेव प्रतिपादितमिति भाष्याभिप्राय इति [illegible] । केचित्तु "[illegible]" इत्यादिना [illegible], [illegible] "[illegible]" इति [illegible], "[illegible]" इति [illegible]

யத்ராவெஸ்யஹாஸ்தி யத்ர நாஸ்தி ஸவஸும் தஜஹுவிந்துஸஸோஹிதகிதி॥௯॥
தணெஜ்ஸ்ப்ர-பியா-ரஹ்விம்ஶ்ரொத்ஜம்ப்ரஹ்மவா-ரொ ஸவஸும்ஸஸோ
ஹிதம் ஸவஸுாணிவஹ-பிதாநிஸவெஸுவ காரோபரிஜெ நஜ்ஞாபாவாவெந்தா

உஶஸுநாய ஜஹிதேய யெவாவெஸ்யஹஜீவா: யெவவெதா: யத்ராநக்ஷி
ஊ ஞுஜஹித ஸவஸும் தஜத்ர மகா விஜத''இதி நஷ்டாநாம் விதராதீநாம்
ஶுக்தகாஶநாவிஷயகவர்திவாஜநாக், ''ப்ரதக்ஷாவஜெஶாஞெதிவெ
ஞாயிகாரிகஶம்மஜெஷ்ணாக்தெ''ரிதி ஸஹதொாக்தந்ராயெந ப்ரஹ்மவிஹஜதி
தயா நஷ்டவிதராஜந்ரஹவஸ்ய காஶநாவிஷயகவஸம்ஹவாச் । ஆந்யா
''ஆஷிந்துகாஶாஷ்ஸாஹிதா:, வாதாம்ஶ்ச ஸதராநுகாஶநிதராஜாதவி காஶ
ஶப்தஸ்ய நிரதிஶயஹொமராயஸுக்கம் கொவாரயெக் । ததஶ்ச ''ஜக்ஷக்
ர்ப''ஞிதத்ராவி ஹொமகாயஸுக்கம் ஸ்ராஜிதி வரொவிஜயெத ।
அஜெதாஸ்ய்வாக்ஸ்ய யஶாஶ்ரதாயஸுக்வெவி நஜொஷ: । ஹாஷ்ய்ஶ
வி ஹொமராயாரகவஹதஹொமக்வாரவொஷ்டிதி வஜஜெ । அதர
ஹ-பிதாகாஶஸஜ்ர்ஶவெவாஜ்ஜ்ர்திவாஜநெந, ஜராவாவ்ப்ரயிவ்ராஜி
ஜமஜாஶ்ரயகவ்ர்திவாஜநெந, உவாஸகம்ர்தி நிரதிஶயஹொமக்
வ்ர்திவாஜநெநவ, ஜஹராகாஶஸ்ய ப்ரஸிஜாகாஶவெஜக்ஷண்ர்தி
வாஜநாக் ஷுவெஶு ஜஹராகாஶெ கிஶவி ஶதாம் நஶக்நாதீதராக்ஷவ
ஜீஜம் வரிஹரதம்ஹவதி ॥ ॥ ௯ ॥

(தணெஜ்ஸ்ப்ர-பியா-ரஹ்விம்ஶ்ரொத்ஜம் ப்ரஹ்மவா-ரொ ஸவஸும் ஸஸோ
ஹிதம் ஸவஸுாணிவ ஹ-பிதாநி ஸவெஸுவ காரோ: பரிஜெநஜ்ஞாபாவாவெந்தி
வ்ஜம்ஸஜெவா கிஜஜொதிஶிஷ்யதஇதி ॥) அஜ்ஜுக்வாரபிவஶாக்ஷவ
ஜீஜம் வரிஹரத்ய ''கிஜஜதராவிஜ்ய த''இதி ப்ரஶ்நம்ர்திவிவக்ஷெத்ய
ஷாவாயெஸு உக்தெயெஸுநாவவத்திம் வஶ்ரஜுஶ்லிஷ்யா: யஜ்ராவாயஸும்
ப்ர-பியா: । கிமிதி ? ப்ரஹ்மவா-ரஶஸ்பூர்திகம் ஶரீரம் ஜ்ராவாவ்ப்ரயிவ்ரா
ஜிஶப்தநிஜிஸுஷ்டஹொமராஹொமொவகாரணஹொமஷ்யாநஶந்திவாஜ்வாஜிஶப்தநி
ஜிஸுஷெ ஹொமக்தவமஸுஶ்ச, யஜ்ராஶ்ரயெயா: தஜா ஶரீரஸ்ய ஜராநா
ஶாஜளஸதி ஜ்ராவாவ்ப்ரயிவ்ராஜிகம் கிஶவி நாவஶிஷ்யத । தஜவி ந
ஶெர்ஜிதர்யஸு: । ஸவெஸுவ காரோஇத்யஸ்ய ''யத்ராவெஸ்யஹாஸ்த''திவாக்ய
நிஜிஸுஷ்டநிரதிஶயஹொமக்வாநாவாஜிக்வாக் ''ஸவெஸுவகாரா''இத்யஸ்ய
நிரதிஶயஹொமக்வயெஸுஇதி வ்யாஸாவெயெஸுராக்தம் । நநு ஜஹராகா
ஶாஶ்ரிதம் ஜ்ராவாவ்ப்ரயிவ்ராஜிகமிதி வஜஜெம் ப்ரதர்யஸ்ராஶ்ஶம்காயா:
கயஶாயாநம் । ஜஹராகாஶாஶ்ரிதகவெஸ்யவொக்தக்வாக் ப்ரஹ்மவா-ர
ஶஸ்பூர்திஶரீராஶ்ரிதகவெஸ்யஹாநாக்தயா தஜ்ஜராநாஶாநாவியாயிஜ
ராநாஶகவஸ்ய ஜஹராகாஶாஶ்ரிதெ ஜ்ராவாவ்ப்ரயிவ்ராஜள கயம் வ்ர

ति प्रध्वंसते वा किं ततोऽतिशिष्यत इति ॥ ॥ ४ ॥
स ब्रूयान्नास्य जरयैतज्जीर्यति न वधेनास्य हन्यत
एतत्सत्यं ब्रह्मपुरमस्मिन्कामाः समाहिता एष आत्माऽप

शक्तिरिति चेत्, उच्यते । यथा बाह्याकाशे निहितस्य दध्या-
देर्वस्तुनो बाह्यादेरेव धारकः, आकाशः स्वावकाशदानेन
करोति, एवं देहान्तर्वर्तिनि दहराकाशे विद्यमानस्य द्र-
व्यादेर्देहादेरेव धारकः, दहराकाशस्तु केवलमवकाश-
दानेनोपकरोति । अस्तु वा दहराकाशस्य बाह्याकाश-
वैलक्षण्येन स्वतो धारकत्वम्, तथापि तस्य देहजराद्यसम्ब-
न्धाभावविकारासंसर्गात् यावद्देहस्य धारणान्त-
कालं बलं तावद्युज्यत एव दहराकाशस्य धारकत्वमिति भाव-
तोऽदेहमेव तस्य सर्वस्य धारकः वर्धयस्यतीति आक्षिप-
तां शिष्याणामिदं ब्रूयात् ॥ ॥ ४ ॥
(स ब्रूयात्) आचार्यस्सन्प्रत्युक्ति— (नास्य जरयैतज्जी-
र्यति न वधेनास्य हन्यत एतत्सत्यं ब्रह्मपुरम्) देहस्य
देहधर्मोपकारकदेहस्यैव जराद्यादिभिर्विकारैर्विकृत-
मानेऽपि दहराकाशस्य ब्रह्म, न तु बाह्यवदेवावकाशदा-
नोपकारकम् । यथा चान्यं देहधर्मोपकारकदेहस्यान्ता-
र्गतं स्वतन्त्रधारकत्वं न तु उद्यानां बाह्याकाशादिवदवका-
शदानोपकारकं तदित्यर्थः । न तु स्वतो धारकत्वेऽपि
तद्देहान्तर्वर्तितया तद्धर्मान्तर्गतजरानाशादिवत्तदपि
जरानाशवत्स्यादिति शङ्कावीजं परिहरति— (एतत्सत्यमिति।)
सत्यं निर्विकारमित्यर्थः । अत एव न देहजरामरणादिवत्तदपि
जरामरणकमित्यर्थः । यथा ''अथ यत्तदस्मिन्'' इत्युपनिषद्व्याकरणे
वाक्येणसह शङ्कितव्यनिर्णीता व्रीतनावेदननियमैकत्वमा-
सत्यत्वं । यथाकथञ्चिद्बाह्याकाशादिविलक्षणाधारत्वमित्यर्थः । केचि-
त्तु ''अस्मिन्देहे ब्रह्मपुरे'' इति पञ्चम्यन्ते ब्रह्मपुर-
शब्देन ब्रह्मोपलक्षितदहराकाशमेवोच्यते । ''यदिदे-
तज्जरावाप्नोति'' इत्यत्राह । तत्र वास्ते एतस्य शरीरस्य
जरा एतज्जरा । यदा दहराकाशं प्राप्नोति, तत्र देहसम्बन्ध-
तेवा, तदा द्वारादिवृद्ध्यादिकं नावशिष्यतेत्यर्थः ।
न तु ब्रह्मपुरशब्देन शरीरपरोक्षेऽभिधीयते । तदन्त-
र्गतेनाद्रियमाणं शरीरसत्त्वं जीवात्मनः सत्यमिति वृ-
त्ति । एवं देहस्य प्रसक्तेर्दोषं परिहृत्य ''किं तदत्र विद्यते''

हतपाप्मा विजरो विमृत्युर्विशोको विजिघत्सोऽपिपा
सस्सत्यकामस्सत्यसङ्कल्पो यथा ह्येवेह प्रजा अन्वाविशन्ति

इति अत्युत्कृष्टविशेषजिज्ञासां दर्शयति — (अस्मिन्कामास्समाहि ताः) काम्यन्त इति कामाः कल्याणगुणाः । को दहराकाशः, स्व केः कामैर्विशिष्ट इत्याकाङ्क्षायामाह — (एष आत्माऽपहत पाप्मा विजरो विमृत्युर्विशोको विजिघत्सोऽपिपासस्सत्यकाम स्सत्यसङ्कल्पः) उक्तं भगवता भाष्यकृता — "दहराकाशस्य समस्तकल्याणगुणविशिष्टस्य "एष आत्माऽपहतपाप्मे" त्यादिना सत्यसङ्कल्प इत्यन्तेन स्वीकृतेति । पापजरामर णशोकक्षुत्पिपासावर्जित सत्यकामसत्यसङ्कल्पत्वं श्रु त्युक्तः । परत्वकारणेषु पापसम्बन्धकृतसाधारणः । "न सुकृतं न दुष्कृतं सर्वे पाप्मानोऽतो निवर्तन्ते" इति सुकृतेऽपि पापशब्दप्रयोगात्, "एते वै निरयास्तात स्थानस्य परमात्मनः" इति स्मृत्यादिनापि मुमुक्षुनिष्ठत्वेन स्मृ तिसाधनकर्मणः मुमुक्षुप्रवृत्तिनिष्ठसाधनत्वेनानुकूलत्वे सत्यनिष्टसाधनत्वलक्षणपापशब्दप्रवृत्तिनिमित्तत्यागकृत त्वेन पापशब्दवाच्यत्वसम्भवात् । अपहतपाप्मत्वं चानव द्यत्वम् । "नैनं सेतुमहोरात्रे तरतो न जरा न मृत्यु र्न शोको न सुकृतं न दुष्कृतम्" इति सुकृतदुष्कृतयो र्बन्धकत्वश्रवणात् । तयोः प्राप्तिवत्त्वात् । तस्मादपहतपा प्मत्वं अश्लिष्टपाप्मत्वमित्यर्थः । अकृतकर्मशेषस्य असा धारणत्वात् सुकृतेऽपि कर्माणि तद्धर्मशेषत्वे । अत संश्रु तेः कृतानि पुण्यपापसजातीयानि कर्माणि न संसार बन्धजननशक्तानीत्यर्थः । कृतेऽपि पापे तज्जननशक्तिप्रति बन्धलक्षणः कश्चिदस्य स्वाभाविकविशेषः अपहतपाप्मत्वे । परिशुद्धविषयस्यापहतपाप्मत्वस्य प्रयोजनमुक्तः । सत्य ध्यस्य क्रियानाशः प्रतिबन्धनिवृत्त्याविर्भवति, संसारस्य तु क्रियानाशे नित्याविर्भूततया विशेष इत्यभिप्रा येणः, "[illegible]" इत्यत्र वर्णितः । अत्र सत्यका मशब्दो न कामनायाः सत्यत्वपरः, अपि तु कामत्वस्य सत्यसङ्कल्प शब्देनैव सिद्धत्वात् । नापि काम्यत इति व्युत्पत्त्या गुणमात्र परः, अतिशयगुणानामपराणां पृथक्त्वे । अतो भोग्यभो गोपकरणभोगस्थानरूपाः नित्याः कामास्सत्या उच्यन्ते । "तदक्षरे परमे व्योमनि" इत्युक्तनित्यविभूतिविशिष्टत्वं सत्य

யதா2நுஶாஸநம் யம் யமந்தமபி4காமா ப4வந்தி யம் ஜநபத3ம் யம் க்ஷேத்ரபா4க3ம் தம் தமேவோபஜீவந்தி ॥ ॥ ௫ ॥

தத்3யதே2ஹ கர்மஜிதோ லோக: க்ஷீயத ஏவமேவாமுத்ர புண்யஜிதோ லோக: க்ஷீயதே தத்3ய இஹாத்மாநமநநுவித்3ய வ்ரஜந்த்யேதாம்ஶ்ச ஸத்யாந்காமாம்ஸ்தேஷாம் ஸர்வேஷு லோகேஷ்வகாமசாரோ ப4வத்யத2 ய இஹாத்மாநமநுவித்3ய வ்ரஜந்த்யேதாம்ஶ்ச ஸ

காமஶப்3தா3ர்த2 இதி வ்யாக்2யாதம் புரஸ்தாத் । வேதா3ர்த2ஸங்க்3ரஹே பா4ஷ்யக்ருதாப்யுக்தம் “ஸத்யஸங்கல்ப: அப்ரதிஹதஸங்கல்ப” இதி । (யதா2 ஹ்யேவேஹ ப்ரஜா அந்வாவிஶந்தி யதா2நுஶாஸநம் யம் யமந்தமபி4காமா ப4வந்தி யம் ஜநபத3ம் யம் க்ஷேத்ரபா4க3ம் தம் தமேவோபஜீவந்தி) இஹ த்3ருஷ்டம் து லோகே ப்ரஜா: யதா2நுஶாஸநம் ராஜஶாஸநாநுவ்ருத்த்யா ராஜாநமாவிஶந்த்யநுஸரந்தீத்யர்த2: । அநுஸ்ருத்ய கிம் குர்வந்தீத்யத்ராஹ யம் யமந்தமபி4காமா ப4வந்தி । அந்த: ஸீமாப்ரதே3ஶ ஏவ அந்தோ: । யம் யமந்தம் யத்ஸ்த2லமபி4காமா அபி4லாஷிணோ ப4வந்தி ஜநபத3க்ஷேத்ராதி3கம் வா காமயந்தே தத்தத்ஸ்த2லம் யதா2ஶாஸநமேவோபஜீவந்தி । ராஜஶாஸநாநுரோதே4நைவேஹ லோகே யதோ2பஜீவந்தி, ததா2 பரலோகே(அ)பி பாரதந்த்ர்யவஶா ப4வந்தீதி பா4வ: । யத்3வா யம் யமந்தமபி4காமோ ப4வதி தம் தமிஹ லோகே யதா2 ப்ரஜா அந்வாவிஶந்தி ராஜாநமநுஸ்ருத்ய இஹ தே ததா2 பரலோகே(அ)ப்யுபஜீவந்தீத்யர்த2: । உப4யதா2பி வ்யாக்2யாதும் யுக்த: ॥ ॥ ௫ ॥

ஏவம் கர்மஸாத்4யே பரலோகே பாரதந்த்ர்யம் க்ஷயிஷ்ணுத்வம் சாஹ — (தத்3யதே2ஹ கர்மஜிதோ லோக: க்ஷீயத ஏவமேவாமுத்ர புண்யஜிதோ லோக: க்ஷீயதே) ராஜஸேவாதி3கர்மணா விஜிதோ(அ)ர்ஜிதோ லோகோ யதா2 க்ஷீயத ஏவமேவாமுத்ர பரலோகே(அ)பி புண்யஜித: புண்யஸம்பாதி3தோ லோக: க்ஷீயத இத்யர்த2: । (தத்3ய இஹாத்மாநமநநுவித்3ய வ்ரஜந்த்யேதாம்ஶ்ச ஸத்யாந்காமாம்ஸ்தேஷாம் ஸர்வேஷு லோகேஷ்வகாமசாரோ ப4வதி) யஸ்மாத்கர்மஸாத்4யேஷு பரலோகேஷு பாரதந்த்ர்யக்ஷயிஷ்ணுத்வாதி3கம் த்3ருஷ்டம் ஆத்மாநமேதத்தத்த்வாபஹதபாப்மத்வாதீ3நேதாம்ஶ்ச ஸத்யாந்காமாநநவாப்ய பரலோகம் வ்ரஜந்தி தேஷாம் ஸர்வலோககாமசாரோ ந ப4வதி பாரதந்த்ர்யாத் । (அத2 ய இஹாத்மாநமநுவித்3ய வ்ரஜந்த்யேதாம்ஶ்ச ஸத்யாந்காமாம்ஸ்தேஷாம் ஸர்வேஷு லோகேஷு காமசாரோ ப4வதி) யே புநராத்மாநமேதாநபஹதபாப்மத்வாதீ3ம்ஶ்ச காமாநநுவித்3ய பரலோகம் வ்ரஜந்தி தே ப்3ரஹ்மவித3: ஸர்வலோககாமசாரபா4ஜோ யதா2கா

ஜ்ஞ தத்த்வா ந பாரதந்த்ர்யேநாவஸ்தித்யர்த: । நந்வேவம் தர்ஹி வேத
த்வாதிவாக்யேஷ்வேவம் தர்ஹி ஸ்வர்க்காதிபதார்த்தாநாம் ஸ்வாதந்த்ர்யேணாநவ
ஸ்தாநம் ஸ்யாதிதி சேந்ந பராமர்ஶ: । ந ச மந்த்ரார்த்தவாதே
ஷ்வேவ பராமர்ஶ இதி வாச்யம் । "யஜ்ஞோ வை விஷ்ணு:" இதி வாக்யே
நிர்திஷ்டஸ்ய "ஸர்வாணி ச ஸூக்தாநி ஸர்வே ச வர்காஶ்ச" இதி ப
ஹுவசநாந்தகாரஶப்தநாமநிர்திஷ்டஸ்ய நிரதிஶயபோக்யத்வஸ்ய
"ஸ்வர்காதிஸாதநா:" "யஜ்ஞாநாம் ஸத்ரநாஶ:" இத்யாதிநா நி
ர்தேஶோऽஸ்தீதி சேத் । ததாஸதி "ஸ்வர்க்காதிபல"இத்யாதிப்ர
வசநஸ்ய வேதவாக்யப்ரதிபாதநீயத்வாத், காரணத்வஸ்ய போக்யத்வ
ரூப பஹுவசநாஸம்பந்தஸ்ய, ஸ்வர்க்காதிப்ரதிபாதக "யஜ்ஞாநாம்
ஸத்ரநாஶ:"இதி காரணஶப்தநிர்தேஶ: । போக்யவ்யவஹார
விதௌ ஸ்வர்காதிவிஷயவாக்ய "ஸத்ர"இதிகாரணநாம நித்யபாதநா
ஸம்பவாதிதி ஸித்தம் । ததஸ்ச "உபஸர்ஜநாகார"இதி ஸூக்தஶ
ப்தநிர்திஷ்ட: பரமாத்மா ஸாக்ஷாத்காரஶ், தஸ்மிந் ப்ரதேஶே நிர்திஷ்ட
ஸ்வர்க்காதிபதார்த்தமாத்ரஸ்ய நிதீயமாநவேஷ்டணோபாதிஷ்டம் பவதி ।

पञ्चोक्तमिति विभुत्वस्य ब्रह्मणः परिच्छिन्नहृदाकाशापेक्षं न संभवतीति, तन्न। अथापि कस्येऽपि सवितर्षवद्भवति सवितेति मतिरोद्ध्यनिवृत्तिपरत्वेनैकदेशनिवृत्त्यर्थतया हृदाकाशसादृश्यकथनस्योपपत्तेः। यदुक्तमाकाशशब्दस्य हृदाकाशे प्रसिद्धत्वादिति तत्राह — "प्रसिद्धेश्च" "यदेष आकाश आनन्दो न स्यात्" इत्यादौ परमात्मन्याकाशशब्दस्य प्रसिद्धत्वात्। यदुक्तं परमात्मनोऽल्पपरिमाणकत्वं नोपपद्यत इति तत्राह — "अल्पश्रुतेरिति चेत्तदुक्तम्" शाण्डिल्यविद्यायां "निचाय्यत्वादेवं व्योमवच्च" इति सूत्रप्रबन्धेनोपासनार्थं विभुत्वस्याल्पत्वोपदेश उपपद्यत इति प्रपञ्चितत्वादित्यर्थः। तथा "प्रदानवदेव तदुक्तम्" इत्यत्र इहात्मानमनुविद्य व्रजन्ति इति दहराकाशोपासनप्रक्रमे एतांश्च सत्यान्कामानिति अपहतपाप्मत्वादिगुणानामुपासनस्य प्रमाणान्नादपहतपाप्मत्वादिगुणोपासनदशायां नयतीत्यवमलं विज्ञेयम्। ततश्च प्रयोजनं दहराकाशाख्यं यदिष्टमवमेन संयायतस्यापहतपाप्मत्वविजरत्वविमृत्युत्वविशोकत्वविजिघत्सत्वापिपासत्वसत्यकामत्वसत्यसंकल्पत्वरूपाः कामा इत्येव विज्ञेयम्। न त्वपहतपाप्मा विजरो विमृत्युर्विशोको विजिघत्सोऽपिपासः सत्यकामः सत्यसंकल्प इति गुणाश्रयस्य गुणिनोऽपि विज्ञानमिति पूर्वपक्षे प्राप्त उच्यते — "प्रदानवदेव तदुक्तम्"। यद्यपि दहराकाशस्यापहतपाप्मत्वादिगुणानां गुणी स च प्रत्यभिज्ञितस्यापि स्वरूपमात्रग्रहणविशिष्टाकारस्य भिन्नत्वात्, प्रकृते दृष्टिनाममोहिता इति ब्रह्मणि कामसोमयानायासकमेक्षा के ते कामा इत्याकाङ्क्षायां निष्कृष्यापहतपाप्मत्वं विजरत्वमित्यन्तःकरणापहतपाप्मा विजरो विमृत्युरिति तद्विशिष्टविशेष्यप्रत्ययतया निर्देशादेकदेशने वाकारेणानुसंधानं कर्तव्यमिति श्रुतेराशय उन्नीयते। अतो वैशिष्ट्यानुसंधानायैव विशेष्यविज्ञानमेवात्रानुनीयं प्रदानवत्। तदुक्तं संक्षेपे — 'नाना वा देवतापृथक्त्वा'दिति। तन्नानाप्रदानाधिकरणमिति द्रष्टव्यम्। तत्र यथाविधिः। यथा "इन्द्राय राज्ञे पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेदिन्द्रायाधिराजायेन्द्राय स्वराज्ञे" इति त्रिपुरोडाशाः। तत्र तेषां पुरोडाशानामेकयज्यैकश्रयणं समेषां यागप्रदानं विहितम्। तेषां पृथगवदानं प्रकृतिवत्

𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌕𑌾𑌮𑌾𑌂𑌸𑍍𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌸 𑌯𑌦𑌿 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌿𑌤𑌰𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌨 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌲𑍋𑌕𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ௧ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌮𑌾𑌤𑍃𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌾𑌤𑌰𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌨 𑌮𑌾𑌤𑍃𑌲𑍋𑌕𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ௨ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑍃𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑌰𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌨 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑍃𑌲𑍋𑌕𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ௩ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍃𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌸𑌾𑌰𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍃𑌲𑍋𑌕𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ௪ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌸𑌖𑌿𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌖𑌾𑌯𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌨 𑌸𑌖𑌿𑌲𑍋𑌕𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ௫ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌗𑌨𑍍𑌧𑌮𑌾𑌲𑍍𑌯𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌗𑌨𑍍𑌧𑌮𑌾𑌲𑍍𑌯𑍇 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌸𑍍𑌤𑍇𑌨 𑌗𑌨𑍍𑌧𑌮𑌾𑌲𑍍𑌯𑌲𑍋𑌕𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ௬ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌪𑌾𑌨𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌨𑌪𑌾𑌨𑍇 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌸𑍍𑌤𑍇𑌨𑌾𑌨𑍍𑌨𑌪𑌾𑌨𑌲𑍋𑌕𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ௭ ॥

[illegible] 𑌶𑌕𑍍𑌯𑌂, [illegible] । [illegible] 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑌃 । 𑌤𑌦𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌸𑌙𑍍𑌕𑌰𑍍𑌷𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌂 “𑌨𑌾𑌨𑌾 𑌵𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑌿 । [illegible] 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌭𑍇𑌦𑍇𑌨 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌧𑌾𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌕𑌲𑍍𑌪𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌰𑌾𑌮𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌸 𑌯𑌦𑌿 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌿𑌤𑌰𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌨 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌲𑍋𑌕𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇) 𑌸𑌃 [illegible] 𑌯𑌦𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌚𑍀𑌨𑌜𑌨𑍍𑌮𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌪𑌿𑌤𑍃𑌵𑌰𑍍𑌗𑌂 𑌦𑌿𑌦𑍃𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤, 𑌸 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌵𑌰𑍍𑌗𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌤𑍇𑌨 𑌸𑌹𑌿𑌤𑌃 𑌪𑍂𑌜𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌮𑌾𑌤𑍃𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵-

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌗𑍀𑌤𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌰𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍀𑌤𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌸𑍍𑌤𑍇𑌨 𑌗𑍀𑌤𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌰𑌲𑍋𑌕𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ॥ ௮ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌦𑌿 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍀𑌲𑍋𑌕𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍀𑌲𑍋𑌕𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ॥ ௯ ॥

𑌯𑌂 𑌯𑌮𑌨𑍍𑌤𑌮𑌭𑌿𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯𑌂 𑌕𑌾𑌮𑌂 𑌕𑌾𑌮𑌯𑌤𑍇 𑌸𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ॥ ௧௦ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌤 𑌇𑌮𑍇 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌕𑌾𑌮𑌾 𑌅𑌨𑍃𑌤𑌾𑌪𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌤𑌾𑌮𑌨𑍃𑌤𑌮𑌪𑌿𑌧𑌾𑌨𑌂 𑌯𑍋 𑌯𑍋 𑌹𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑍈𑌤𑌿 𑌨 𑌤𑌮𑌿𑌹

𑌵𑌤𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥ ௩ ॥ ௪ ॥ ௫ ॥ ௬ ॥ ௭ ॥ ௮ ॥ ௯ ॥

(𑌯𑌂 𑌯𑌮𑌨𑍍𑌤𑌮𑌭𑌿𑌕𑌾𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯𑌂 𑌕𑌾𑌮𑌂 𑌕𑌾𑌮𑌯𑌤𑍇 𑌸𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌯𑌂 𑌯𑌮𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌦𑍇𑌶𑌮𑍍 । 𑌯𑌂 𑌯𑌂 𑌕𑌾𑌮𑌂 𑌇𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌕𑌾𑌮𑌯𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇 𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 — 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑍇𑌨 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌿𑌤𑌵𑌿𑌪𑍍𑌰𑌕𑍀𑌰𑍍𑌣𑌾𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌮𑌭𑌿𑌲𑌷𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌨𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌵𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌸𑌿𑌸𑍃𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌪𑌿𑌤𑍃𑌲𑍋𑌕𑌾𑌦𑌿𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌨𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌸𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 “𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌤𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃” । 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌨𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌸𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾 । 𑌕𑍁𑌤𑌃 ? 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌪𑌿𑌤𑌰𑌃 𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌕𑌾𑌰𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 । 𑌨 𑌚𑍈𑌵𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌗𑌵𑍍𑌯𑌵𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑌯𑍋𑌗𑌵𑍍𑌯𑌵𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌸𑌂𑌗𑌤𑍈𑌵𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌗𑌵𑍍𑌯𑌵𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑌯𑍋𑌗𑌵𑍍𑌯𑌵𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । “𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌚𑌾𑌨𑌨𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿𑌃” । 𑌏𑌤𑌤𑍍𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌚 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌤𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑌃 𑌪𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌰𑌾𑌮𑌃 ॥ ॥ ௧௦ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌤 𑌇𑌮𑍇 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌕𑌾𑌮𑌾 𑌅𑌨𑍃𑌤𑌾𑌪𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌤𑌾𑌮𑌨𑍃𑌤𑌮𑌪𑌿𑌧𑌾𑌨𑌮𑍍) 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾 𑌇𑌮𑍇 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌃 𑌕𑌾𑌮𑌾𑌃 𑌅𑌨𑍃𑌤𑌾𑌪𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌃 𑌅𑌨𑍃𑌤𑌮𑌪𑌿𑌧𑌾𑌨𑌂 𑌯𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌤𑍇 𑌅𑌨𑍃𑌤𑌾𑌪𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌃 । “𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑌰𑌵𑌿𑌷𑌯𑍋 𑌹𑍍𑌯𑌨𑍃𑌤𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃” । 𑌸𑍍𑌵𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿 “𑌸𑍍𑌵𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌵𑌿𑌧𑌿𑌵𑌚𑌨𑌾𑌤𑍍” । 𑌸𑍍𑌵𑌤𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌿𑌰𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰𑌪𑌰𑌾𑌯𑌣𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍇𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌮𑌦𑍍𑌯 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑌿𑌕𑍍𑌤𑌮𑌂 𑌸𑌾𑌂𑌸𑌾𑌰𑌿𑌕𑌮𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌅𑌨𑍃𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑍋

உபஸ்தாநாய ஜுஹோதி ॥ ॥ ௧ ॥

அயே பெவாவெ்யஜீவா பெவவெ்தா யஜ்ஞாநுஷீஷு ஜுஹோதி
ஸவஸ்ம் தஷத்ரகமா விஷதெத்ரஷ்யவெ்தெ ஸதஃகாரா
அநுதாவியாநாஷுஷ்யா ஹிரண்யநியம் நிஹிதஂஞெக்ஷத்ரஜ்ஞா
உபபட்வஸி ஸஜுரஜொ நவிஷேபஂரெவவெனவோஷஷ்வவ்
ஜாகஹாஹஸ்த்ஷ்யகதம் வ்ஹூமொகம் நவிஷ்ஷெ்ஷ்யந்தெநஹி

யு்'' தி உஹாவிகாஞெ ஹாஷிதஷ் । தெஷாம் ஸத்ராநாம் ஸதாம் விஷ்ரா
நாநாமெவ கஉஷாஷ்ரஷகஷ் । ததஸ்ய ஷுத்ஷஹ்வ்வாராஷ்மதா அவஹத
வாஷ்காஷபொ யஉஷ்ஃ கஉஷரஷ்வாயிஷ்யாதிரொஹிதகாஜுஹாவஜு
ஜத்யஷ்ஃ । (யொபொஹ்வெ்தஃவெ்தி நதஷஹஷஉஸ்நாயஜுஹோதெ)
அஸ்ய உபாஸகஸ்ய பொபொ ஷம்யஷ்வஷ்ஃ ஜதஃவெ்தி நஸஜஹ
உஷஷம்மக்யஜத்யஷ்ஃ ॥ ॥ ௧ ॥

(அயெபொவெ்யஜீவாயெவவெ்தாயஜ்ஞாநுஷீஷு ஜுஹோதெஸவஸ்ம்
தஷத்ரகமா விஷதெ) அஸ்யத பெ ஜீவிஞொ நஷாஸ்ய ஷம்யவஃ, அஜு
ஷ்ரஸ்ய கிநாரயாஃ, ததவஸ்ம் உஹாராகாஶம் வாராதாநம் வ்ராவ்ஜு
ஹொதி । அத ''யஜ்ஞாவெ்யஹாஷ யஜ்ஞ நாஷீ''தி வாக்யஸராநாயஷ்கா
உஸ்ய வாக்யஸ்ய, கஷஸ்ய வ்ராவ்யஞராஸாஹவாகு, நிரதிஶயஹொ
ம்யகவோயஷ்ஃ । (அத்ரஹ்யவெ்தெ ஸத்ராஃகாராஅநுதாவியா
நாஃ) யத உபாஸகஸ்ய காஷ்ராநாஃ ஹொமஷ்ரதாஃ அவஹதவாவ
காஷட்ஷதஷிஷாஃ வஷ்வஷநுதஶஷிதகஉஷாஷாஷிதா ஜஷாநீம் உ
ஹாராகாஶம் வ்ராவஸ்ராவிஹஷவஷி கசிதா, நிரதிஶயஹொம்யகஷித்
யஷ்ஃ । ஹிஶஷொ ஹெதவாஃ । (தஷ்யா ஹிரண்யநியம் நிஹிதஂ
ஞெக்ஷத்ரஜ்ஞா உபபட்வஸிஸஜுரஜொநவிஷேபரெவவெனவோஷஷ்வவ்ஃ
வ்ஜாகஹாஹஸ்த்ஷ்யகதம் வ்ஹூமொகம் நவிஷ்ஷி) யயா அயஷா
ஷிக்ஷிவம் ஹிரண்யநியம் கெக்ஷத்ரஜ்ஞாஃ நியஉதெக்ஷத்ரஷஹாவவிஜ்ஞாந
ஹீநாஃ கியாரஷ்வபட்வஸி ஸஜுரஜொஷ்வி நியம் நஜுஹெஞெ, ஷவ
ஞெவெஷ்ஷ்ஷ்ஃ வ்ஜாஷஷ்ஷவ்ஷிகாயெ அஹாஹஸ்த்ஷ்யஃ ஸஷ
ஷள் ''ஸதிஷம்வஷ்ய நவிஷ''ரித்யஷஷ்ஷ்யா கவிஹாமம் மஷ்ஷ்யஃ
ஷதம் உஹாராகாஶாவ்யம் வ்ஹூமொகம் நவிஷ்ஷி நஜுஹெஞெ । நஜாந
ஷீத்யஷ்ஃ । வ்ஹூமொகஶஷள் நிஷாஷஷ்யவதிந்யாயெந ஷஉநாயி
காரணள் । தத்ரஹெதவாஹ— (ஈநந்தெநஹி வ்தஷ்ஷாஃ) வ்
தஷ்ஷாஃ வ்தீவம் நீதாஃ । ஷஹாவாதஷம் வ்ராவிதாஃ । ஞுஷாஷிதா
உதியாவகு । யதா அஹாஹஸ்த்ஷ்யஜதி நவஷஷஷ்ஷிகாஷீநம் மஉந
உஷ்யதெ, அவிகஷராதகொந ஸவஷ்ஷா வதஷஉநஸ்ய உஹாராகாஶ

𑌸𑍍𑌯 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌨𑌿𑌧𑌿𑌵𑌤𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌮𑌹𑌰𑌹𑌰𑍍𑌗𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌪𑌰𑍍𑌯𑍁𑌪
𑌰𑍍𑌯𑌹𑌰𑌹𑌰𑍍𑌗𑌚𑍍𑌛𑌦𑍍𑌭𑌿𑌃 [illegible] 𑌨
𑌵𑌿𑌨𑍍𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌨𑍋𑌪𑌲𑌭𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । [illegible] 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑌾 𑌵𑌰𑍍𑌣𑌿𑌤𑌂
“𑌗𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌤𑌥𑌾 𑌹𑌿 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌂 𑌚” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 । 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰
𑌸𑍍𑌯𑌾𑌯𑌮𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌨𑌿𑌧𑌿𑌂 𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤”𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌾𑌵𑌹𑌰𑌹𑌃 𑌸
𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌗𑌮𑌨𑌾𑌤𑍍, 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌚𑍍𑌚, 𑌦𑌹𑌰𑌾𑌕𑌾
𑌶𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤𑍇 । [illegible]
𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑍌 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌵𑍇𑌵 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑍌 । “𑌸𑌤𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯
𑌤𑌦𑌾 𑌸𑌮𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿, 𑌏𑌷 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕
𑌸𑌮𑍍𑌰𑌾𑌡𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍇”𑌤𑌿 । [illegible] 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮
𑌣𑌿 [illegible] 𑌦𑌹𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑍍𑌰
𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌂 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 𑌦𑌹𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑌾𑌂 𑌗𑌮𑌯𑌤𑌿 ।
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

प्रत्यूढाः ॥ ॥ २ ॥

स वा एष आत्मा हृदि तस्यैतदेव निरुक्तं हृद्ययमिति तस्माद्धृदयमहरहर्वा एवंवित्स्वर्गं लोकमेति ॥ ३ ॥

अथ य एष संप्रसादोऽस्माच्छरीरात्समुत्थाय परं ज्योतिरुपसंपद्य स्वेन रूपेणाभिनिष्पद्यत एष आत्मेति होवाचैतदमृतमभयमेतद्ब्रह्मेति तस्य ह वा एतस्य

विषयतया प्राप्यत्वेन अन्तर्यामिण्यहरहर्गमनस्य दहराकाशस्य ब्रह्मत्वसाधकत्वोक्तेः । उपासकानां ब्रह्मप्राप्तिहेतोरपि दहराकाशः, अनृतात्मतया प्राप्तिहेतुत्वस्याभावः, तयोः रूपभेदादित्याशङ्क्य यदेतदुक्त्याभिप्रायेणैव तदुक्तमिति परिहृतम् ॥ ॥ २ ॥

पूर्वोक्तं हृदयान्तस्स्थितत्वं स्थापयति — (स वा एष आत्मा हृदि) अयमात्मा तत्र स्थितिविशेषः । हृदयनामनिर्वचनादपि कृतेन हृत्स्थत्वं सिद्ध्यतीत्याह — (तस्यैतदेव निरुक्तं हृद्ययमिति तस्माद्धृदयम्) तस्य एतस्य हृदयस्य । हृद्ययमात्मा वर्तत इति हि हृदयशब्दनिरुक्तिरित्यर्थः । (अहरहर्वा एवंवित्स्वर्गं लोकमेति ॥) अहरहः प्रत्यहमेवं प्रयाणम् एवंवित् एतादृशदहराकाशोपासननिष्ठः स्वर्गं सर्वोत्तमं लोकं लोक्यमानं ब्रह्म प्राप्नोतीत्यर्थः । ब्रह्मोपासननिष्ठस्य तत्क्रतुन्यायेन ब्रह्मप्राप्तेरेव वक्तव्यतया प्रसिद्धस्वर्गलोकप्राप्त्यसंभवादिति द्रष्टव्यम् ॥ ॥ ३ ॥

कथं ब्रह्मप्राप्तिः, प्राप्तस्य वा ततः किं भवतीत्यत्राह — (अथ य एष संप्रसादोऽस्माच्छरीरात्समुत्थाय परं ज्योतिरुपसंपद्य स्वेन रूपेणाभिनिष्पद्यते) अथशब्दः प्रकृतापेक्षाद्योतकः । संप्रसादशब्दः सुषुप्त्यवस्थावचनस्सन् तत्संबन्धाज्जीवं लक्षयति । एष संप्रसादः "अहरहर्वा एवंवि"दिति पूर्ववाक्यनिर्दिष्ट उपासको जीवः अस्माद्धेयतया परिदृश्यमानाच्छरीरादुत्क्रम्य देशविशेषनिष्ठं परंज्योतिः प्राप्य स्वेन रूपेणाभिनिष्पद्यत इत्यर्थः । अस्य वाक्यस्यार्थः प्रजापतिविद्यायां विशिष्य वक्ष्यते । (एष आत्मेति होवाचैतदमृतमभयमेतद्ब्रह्मेति ॥) एष आत्मा एतदमृतमभयमेतदित्येते शब्दाः पूर्ववाक्ये "परं ज्योतिरुपसंपद्ये"ति प्राप्यतया निर्दिष्टपरंज्योतिश्शब्दितब्रह्मपराः, प्राप्यतया प्राधान्यादव्यवहितत्वाच्च । ननु "प्रजापतिवाक्यलक्षणायाश्च

[illegible]

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌨𑌾𑌮 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌹 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍀𑌣𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌸𑌤𑍀𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌯𑌤𑍍𑌸𑌤𑍍𑌤𑌦𑌮𑍃𑌤𑌮𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌮𑌥 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌤𑍇𑌨𑍋𑌭𑍇 𑌯𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌯𑌦𑌨𑍇𑌨𑍋𑌭𑍇 𑌯𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌯𑌮𑌹𑌰𑌹𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌂 𑌲𑍋𑌕𑌮𑍇𑌤𑌿 ॥ ௫ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑌾𑌭𑌿𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤 𑌏𑌷 𑌆𑌤𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚" 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑌹𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌶𑍇𑌷𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌜𑍀𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍋𑌦𑌾𑌹𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍𑌸𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌜𑍀𑌵 𑌏𑌵𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌪𑍍𑌮𑌾𑌜𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌨𑍍𑌦𑌰𑍍𑌭𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌵𑌾𑌦𑌿𑌦𑌹𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌹𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇𑌽𑌨𑍍𑌵𑌯𑍇𑌨 𑌦𑌹𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌹𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌜𑍀𑌵𑍇 𑌕𑌥𑌂 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌪𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌦𑌹𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌸𑍍𑌥𑌪𑌰𑌿𑌶𑍋𑌧𑌨𑍇 𑌜𑍀𑌵𑍇 𑌉𑌪𑌸𑌂𑌹𑍃𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌶𑍋𑌧𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑍋𑌪𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌜𑍀𑌵 𑌏𑌵𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 "𑌇𑌤𑌰𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌾𑌤𑍍𑌸 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍈𑌕𑌦𑍇𑌶𑍇𑌨𑌾𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌯 "𑌦𑌹𑌰 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃" "𑌗𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌤𑌥𑌾 𑌹𑌿 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌞𑍍𑌚" "𑌧𑍃𑌤𑍇𑌶𑍍𑌚 𑌮𑌹𑌿𑌮𑍍𑌨𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍁𑌪𑌲𑌬𑍍𑌧𑍇𑌃" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌽𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌨𑍍𑌨 𑌜𑍀𑌵𑍋 𑌦𑌹𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶 𑌇𑌤𑌿 "𑌨𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌖𑌣𑍍𑌡𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌿𑌹𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌤𑌰𑍍𑌹𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑍇 𑌏𑌷 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌃 𑌕𑌿𑌮𑌰𑍍𑌥 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯 "𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌾𑌚𑍍𑌚𑍇𑌦𑌾𑌵𑌿𑌰𑍍𑌭𑍂𑌤𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌤𑍁" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌆𑌵𑌿𑌰𑍍𑌭𑌾𑌵𑌿𑌤𑌪𑍍𑌰𑌸𑌕𑍍𑌤𑌸𑌾𑌮𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌜𑍀𑌵𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌃 𑌇𑌤𑌿 "𑌅𑌨𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌶𑍍𑌚 𑌪𑌰𑌾𑌮𑌰𑍍𑌶𑌃" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । (𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌹 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌨𑌾𑌮 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌹 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍀𑌣𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌸𑌤𑍀𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑌤𑍀𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌨𑌾𑌮𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌦𑍍𑌯𑌤𑍍𑌸𑌤𑍍𑌤𑌦𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌂) 𑌸𑌤𑌾𑌮𑍃𑌤𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌚𑍇𑌤𑌨𑌾𑌚𑍇𑌤𑌨𑍇 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑍇𑌤𑍇 । (𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌤𑍇𑌨𑍋𑌭𑍇 𑌯𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿) 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌸𑍍𑌵𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑍋𑌭𑌯𑌮𑌾𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑌤𑍇 𑌉𑌭𑍇 𑌯𑌚𑍍𑌛𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌯𑌚𑍍𑌛𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑍇𑌵𑍋𑌪𑌸𑌂𑌹𑌰𑌤𑌿 — (𑌯𑌦𑌨𑍇𑌨𑍋𑌭𑍇 𑌯𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌯𑌂) 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌚𑍇𑌤𑌨𑌾𑌚𑍇𑌤𑌨𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌉𑌭𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍇 𑌉𑌭𑍇 𑌯𑌚𑍍𑌛𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑌾𑌮𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌚𑌨𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌂 𑌸𑍍𑌤𑍌𑌤𑌿 — (𑌅𑌹𑌰𑌹𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌂 𑌲𑍋𑌕𑌮𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌏𑌤𑌦𑌪𑌿 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

जय यच्छुद्धा सत्त्वविद्यावृत्तिरेषां ज्ञानानन्दसंदोहाय नित्यं सत्त्वैकमोक्षाराध्या तपसा जनानन्दवृत्त्या नन्दितान्नं नसाक्षात् नक्षत्रं सर्वत्र यत्रास्ते तथा नित्यं तत्सत्त्वाद्वैतभावात्मैक्यबोधात्मा ॥ ॥ १ ॥

तत्त्वाज्ञानतत्सत्त्वं तीर्त्वा नष्टानन्दनाशवति विद्या विद्याशावतापानां वन्दनावतापाहवति तत्त्वाज्ञानतत्सत्त्वं तीर्त्वापि नक्तंहरावाप्तिनिष्ठत्वेन सकृत्

(जय यच्छुद्धा सत्त्वविद्यावृत्तिरेषां ज्ञानानन्दसंदोहाय) उक्तलक्षणशुद्धा सत्त्वविद्या वृत्तिः विद्याकारत्वात् । किमेषां सत्त्वविद्यावृत्तिरित्यत्राह— (येषां ज्ञानानन्दसंदोहायेति) संदोहः समूहः । यत्र च परमात्मसाक्षात्कारो जगदादि-रेषु सद्विद्याणां साक्षादेव सत्त्वं । तद्विद्या प्रत्यक्षं, जगत्प्रत्यक्षं, प्रत्यक्षप्रत्यक्षवृत्तिः प्रमाणः परमात्मा ज्ञेया सर्वसिद्धिसाधनम् । विदिताविद्यार्थानां विदितव्यविद्याप्राज्ञा-तत्त्वसंकीर्णत्वेति सत्त्वप्रत्यक्षत्वात् "सानन्दत्वात्" तत्त्वपरित्वात् साक्षित्वात् । (नित्यं सत्त्वैकमोक्षाराध्या तपसा जनानन्दवृत्त्या नन्दितान्नं नसाक्षात् नक्षत्रं) "तपः प्रकाशात्मानः । येषाम् तपसि तत्त्व" इति तत्त्वसाक्षित्वात् सम्यक् परमात्मसत्त्व-मोक्षाराध्या पवित्रकारणं नन्दनानन्दः । जातिसहिता नन्दना-नन्दितत्वात् । उक्तमेव विवृणोति— (सत्त्वविद्यानन्दितात्मा नित्य-तत्त्वे) ज्ञानार्थे परमात्मा प्रत्यक्षविद्यावति साक्षात्-कृतप्रत्यक्षानन्दवति विद्याविद्याप्राणनिष्ठाकारणं परमात्म-प्रत्यक्षं तत्त्वसंसारात् परमात्मा विद्याप्रत्यक्षं प्रत्यक्षपरमात्म-प्रत्यक्षत्वात् । तत्र हेतुमाह— (नित्यं तत्त्वाद्वैतभावात्मैक्य-बोधात्मेति ॥) बोधात्मा ज्ञेयः सर्वः सत्त्वात्मा । विद्येति । यद्वा तत्सत्त्वात्मा, तत्त्वात्मैक्यबोधात्मा-नन्दात्मनेत्यर्थः । परमात्मानं सकलकारणं तत्त्वं प्रत्यक्षविद्याप्रसिद्धमिति नित्यं तत्त्वमस्मि । तत्त्वं ज्ञाना-प्रत्यक्षात्मा साक्षात्कृतप्रत्यक्षतत्त्वसमाप्ति तत्परायणानां नन्दप्राप्तिरित्यर्थः ॥ ॥ १ ॥

(तत्त्वाज्ञानतत्सत्त्वं तीर्त्वा नष्टानन्दनाशवति विद्याविद्याशावति पवतापानां वन्दनावतापाहवति) यत्र यत्र तत्त्वा तत्त्वाज्ञानं परमात्मलक्षणं सत्त्वं प्राप्य प्रत्यक्ष-प्रत्यक्षज्ञानार्थविद्याप्रत्यक्षानन्दवत् तत्त्वापरमात्मप्रत्यक्षे

भातो ह्येवैष ब्रह्मलोकः ॥ ॥ २ ॥

तद्य एवैतं ब्रह्मलोकं ब्रह्मचर्येणानुविन्दन्ति तेषामेवैष ब्रह्मलोकस्तेषां सर्वेषु लोकेषु कामचारो भवति ॥ ॥ ३ ॥

इत्यष्टमप्रपाठके चतुर्थः खण्डः ॥

अथ यद्यज्ञ इत्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तद्ब्रह्मचर्येण ह्येव यो ज्ञाता तं विन्दतेऽथ यदिष्टमित्याचक्षते ब्रह्म

ह्युक्तो भवतीत्यर्थः । (तस्माद्वा एतं सेतुं तीर्त्वापि नक्तमहरेवाभिनिष्पद्यते सकृद्विभातो ह्येवैष ब्रह्मलोकः) परमात्मानं प्राप्तस्य तस्य रात्रिरपि दिवैव । तस्याज्ञानप्रसक्तेरभावात् [illegible] । अहोरात्रयोरविशेष इत्यर्थः । तत्र हेतुः । एषः पूर्वोक्तो ब्रह्मलोकः हि यस्मात् सकृद्विभातः । सर्वदा ब्रह्मस्वरूपप्रकाशस्यानुवृत्ततया भासमानत्वादित्यर्थः ॥ ॥ २ ॥

(तद्य एवैतं ब्रह्मलोकं ब्रह्मचर्येणानुविन्दन्ति तेषामेवैष ब्रह्मलोकस्तेषां सर्वेषु लोकेषु कामचारो भवति ।) य एतं परमात्मानं स्वविषयतृष्णात्यागरूपब्रह्मचर्यपूर्वकशास्त्राभ्यासादिना अनुविन्दन्ति जानन्ति तेषामेव ह्यस्य ब्रह्मप्राप्तिः सर्वलोकानुभवश्च । न ब्रह्मचर्यहीनानामित्यर्थः । श्रुतिश्च "[illegible]" इति । "एष सेतुर्विधरण एषां लोकानामसम्भेदाय" इति परब्रह्ममहिम्नैव प्रसिद्धस्य जगद्विधारणमहिम्ना दहराकाश उपबृंहणाद् दहराकाशः परं ब्रह्मेत्यर्थः ॥ ॥ ३ ॥

इत्यष्टमप्रपाठके चतुर्थखण्डभाष्यम् ॥

यज्ञेष्टसत्त्रायणमौनानाशकायनारण्यायनाख्यानि कर्माणि ब्रह्मचर्यसाध्यत्वाद् ब्रह्मलोकसाधनत्वेन प्रशस्तं प्राग्निर्दिष्टं ब्रह्मचर्यमेवेति स्तौति — (अथ यद्यज्ञ इत्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तत्) लोके यत् पाकयज्ञहविर्यज्ञादिकं कर्म वैदिकाः यज्ञ इत्याचक्षते तत् ब्रह्मचर्यसाध्यत्वात् ब्रह्मचर्यमेवेत्यर्थः । ननु यज्ञस्य कथं ब्रह्मलोकसाधनब्रह्मचर्यसाध्यत्वं, न हि ब्रह्मप्राप्तिसाधनस्य ब्रह्मचर्यस्य यज्ञ आरादित्याशङ्क्य ब्रह्मचर्यसाध्यस्य ब्रह्मप्राप्तिसाधनस्य ज्ञानस्य यज्ञादिवर्णाश्रमसाधनस्य ब्रह्मचर्य-

ब्रह्मचर्यमेव तद्ब्रह्मचर्येण ह्येवेष्ट्वात्मानमनुविन्दते ॥१॥

अथ यत्सत्त्रायणमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तद्ब्रह्मचर्येण ह्येव सत आत्मनस्त्राणं विन्दतेऽथ यन्मौनमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तद्ब्रह्मचर्येण ह्येवात्मानमनुविद्य मनुते ॥ ॥ २ ॥

अथ यदनाशकायनमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तदेष ह्यात्मा न नश्यति यं ब्रह्मचर्येणानुविन्दतेऽथ यदरण्यायनमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तदरश्च ह वै ण्यश्चार्णवौ

स्व यज्ञसाधनत्वेन स्तुतिं प्रतिपादयितुमेकैकशब्दार्थमपि तद्योगेनैक्यं संपादयति— (ब्रह्मचर्येण ह्येव यो ज्ञाता तं विन्दते) ब्रह्मचर्यवान् ब्रह्मज्ञानवान् तं ब्रह्मलोकं विन्दत इत्यर्थः । अत्र यो ज्ञाता ब्रह्मचर्येणेत्युक्त्या यो ज्ञातेत्यस्य ब्रह्मचर्यसाध्यत्वं प्रतीयते । यो ज्ञातेति शब्दैकदेशस्य योज्ञशब्दस्य यज्ञशब्दस्य च सारूप्यात्तेनैक्याभिप्रायेण तद्यज्ञाभिप्रायेण यज्ञस्यापि ब्रह्मचर्यसाध्यत्वमित्यर्थः । एवमुत्तरत्रापि द्रष्टव्यम् । (अथ यदिष्टमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तद्ब्रह्मचर्येण ह्येवेष्ट्वात्मानमनुविन्दते) अत्रापि ब्रह्मप्राप्तिसाधनस्य ब्रह्मचर्यस्य परमात्मप्रजनस्य एषणार्थेन इष्टशब्दार्थस्य इष्टेरेकशब्दार्थतयैकत्वाभिप्रायः ॥ १ ॥

(अथ यत्सत्त्रायणमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तद्ब्रह्मचर्येण ह्येव सत आत्मनस्त्राणं विन्दते) अत्रापि ब्रह्मप्राप्तिसाधनस्य ब्रह्मचर्यस्य विषयाद्रवनिवर्तकस्य सत आत्मनस्त्राणस्य शब्दार्थसत्त्वस्य च सत्त्रायणशब्दैकशब्दार्थतयैकत्वाभिप्रायः । (अथ यन्मौनमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तद्ब्रह्मचर्येण ह्येवात्मानमनुविद्य मनुते) वाङ्नियमनलक्षणमौनस्य ब्रह्मचर्यसाध्यात्ममननस्य च मौनशब्दैकशब्दार्थतयैकत्वाभिप्रायः । ॥ २ ॥

(अथ यदनाशकायनमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तदेष ह्यात्मा न नश्यति यं ब्रह्मचर्येणानुविन्दते) ब्रह्मचर्यसाध्यस्य आत्मसाक्षात्कारस्य अनशनलक्षणतपसश्च अनाशकायनशब्दैकरूप्यात्तदैक्यम् । (अथ यदरण्यायनमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तदरश्च ह वै ण्यश्चार्णवौ ब्रह्मलोके तृतीयस्यामितो दिवि) इतः भूलोकापेक्षया तृतीये द्युशब्दिते

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿𑌤𑍋 𑌦𑌿𑌵𑌿 𑌤𑌦𑍈𑌰𑌂𑌮𑌦𑍀𑌯𑌂𑌸𑌰𑌸𑍍𑌤𑌦𑌶𑍍𑌵𑌤𑍍𑌥𑌸𑍍𑌸𑍋𑌮𑌸𑌵𑌨𑌸𑍍𑌤𑌦𑌪𑌰𑌾𑌜𑌿𑌤𑌾 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌵𑌿𑌮𑌿𑌤𑌂 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌮𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌯 𑌏𑌵𑍈𑌤𑌾𑌵𑌰𑌂 𑌚 𑌣𑍍𑌯𑌂 𑌚𑌾𑌰𑍍𑌣𑌵𑍌 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣𑌾𑌨𑍁𑌵𑌿𑌨𑍍𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌮𑍇𑌵𑍈𑌷 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌾 𑌏𑌤𑌾 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌪𑌿𑌂𑌗𑌲𑌸𑍍𑌯𑌾𑌣𑌿𑌮𑍍𑌨𑌸𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌨𑍀𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍀𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌹𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍌 𑌵𑌾 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌃

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌅𑌰𑌣𑍍𑌯𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑌾𑌰𑍍𑌣𑌵𑍌 𑌸𑍍𑌤𑌃 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌾𑌯𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌵𑌾𑌸𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌾𑌯𑌨𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌭𑍁𑌵𑌂 𑌚𑌾𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌸𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌲𑍋𑌕𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯 𑌭𑌗𑌵𑌲𑍍𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌨 𑌤𑍁 𑌚𑌾𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌸𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌚𑌾𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌸𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌲𑍋𑌕𑌕𑍋𑌟𑍌 𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌂𑌗𑌾𑌦𑍍𑌭𑌗𑌵𑌲𑍍𑌲𑍋𑌕𑌚𑌿𑌹𑍍𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌕𑌾𑌨𑌿𑌚𑌿𑌦𑌾𑌹 — (𑌤𑌦𑍈𑌰𑌂𑌮𑌦𑍀𑌯𑌂 𑌸𑌰𑌸𑍍𑌤𑌦𑌶𑍍𑌵𑌤𑍍𑌥𑌸𑍍𑌸𑍋𑌮𑌸𑌵𑌨𑌃) 𑌤𑌚𑍍𑌚 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌐𑌰𑌂𑌮𑌦𑍀𑌯𑌨𑌾𑌮𑌕𑌂 𑌸𑌰𑌃 । 𑌅𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌇𑌰𑌯𑌾 𑌅𑌮𑍃𑌤𑍇𑌨 𑌮𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌂𑌸𑍍𑌤𑌦𑍈𑌰𑌂𑌮𑌦𑍀𑌯𑌮𑍍 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌮𑌯𑌂 𑌸𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑍋𑌮𑌸𑌵𑌨𑌨𑌾𑌮𑌾 𑌅𑌶𑍍𑌵𑌤𑍍𑌥𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌸𑍍𑌰𑌾𑌵𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌸𑍋𑌮𑌸𑌵𑌨𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । (𑌤𑌦𑌪𑌰𑌾𑌜𑌿𑌤𑌾 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃) 𑌤𑌚𑍍𑌚 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍁𑌮𑌶𑌕𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌪𑌰𑌾𑌜𑌿𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑍀 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌪𑍂𑌰𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌵𑌿𑌮𑌿𑌤𑌂 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌮𑌯𑌂) 𑌮𑌣𑍍𑌡𑌪𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌣𑌾 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍇𑌣 𑌮𑌿𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌭𑍋𑌗𑌭𑍂𑌮𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌤𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌗𑍃𑌹𑍀𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌭𑌗𑌵𑌤𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌣𑍍𑌡𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌿𑌭𑍂𑌤𑌿𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑌯𑌾 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌤𑌦𑍍𑌦𑍇𑌶𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑍇𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌦𑌾𑌹 — (𑌤𑌦𑍍𑌯 𑌏𑌵𑍈𑌤𑌾𑌵𑌰𑌂 𑌚 𑌣𑍍𑌯𑌂 𑌚𑌾𑌰𑍍𑌣𑌵𑍌 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑍇𑌣𑌾𑌨𑍁𑌵𑌿𑌨𑍍𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌮𑍇𑌵𑍈𑌷 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌕𑌾𑌮𑌚𑌾𑌰𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑌾𑌧𑌨𑍀𑌭𑍂𑌤𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌾𑌰𑍍𑌣𑌵𑌦𑍍𑌵𑌯𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍇𑌰𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌾𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑌾𑌧𑌨𑍋𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌉𑌕𑍍𑌤𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑌾𑌧𑌨𑌤𑌯𑌾 𑌮𑍂𑌰𑍍𑌧𑌨𑍍𑌯𑌨𑌾𑌡𑍀𑌗𑌮𑌨𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌿 — (𑌅𑌥 𑌯𑌾 𑌏𑌤𑌾 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌪𑌿𑌂𑌗𑌲𑌸𑍍𑌯𑌾𑌣𑌿𑌮𑍍𑌨𑌸𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌨𑍀𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍀𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌹𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿) 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌸𑍍𑌯

𑌪𑌿𑌂𑌗𑌲 𑌏𑌷 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲 𑌏𑌷 𑌨𑍀𑌲 𑌏𑌷 𑌪𑍀𑌤 𑌏𑌷 𑌲𑍋𑌹𑌿𑌤𑌃 ॥ ௧ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌮𑌹𑌾𑌪𑌥 𑌆𑌤𑌤 𑌉𑌭𑍌 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑍌 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑍀𑌮𑌂 𑌚𑌾𑌮𑍁𑌂 𑌚𑍈𑌵𑌮𑍇𑌵𑍈𑌤𑌾 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌯 𑌉𑌭𑍌 𑌲𑍋𑌕𑍌 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌤𑍀𑌮𑌂 𑌚𑌾𑌮𑍁𑌂 𑌚𑌾𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌾 𑌆𑌸𑍁 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌷𑍁 𑌸𑍃𑌪𑍍𑌤𑌾 𑌆𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌤𑍇𑌽𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌸𑍃𑌪𑍍𑌤𑌾𑌃 ॥ ௨ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌤𑌤𑍍𑌸𑍁𑌪𑍍𑌤𑌃 𑌸𑌮𑌸𑍍𑌤𑌃 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌨𑍍𑌨𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌂 𑌨 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌾𑌸𑍁 𑌤𑌦𑌾 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌷𑍁 𑌸𑍃𑌪𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌂 𑌨 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌨 𑌪𑌾𑌪𑍍𑌮𑌾 𑌸𑍍𑌪𑍃𑌶𑌤𑌿

𑌹𑍃𑌨𑍍𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌿𑌂𑌗𑌲𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌨𑍀𑌲𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾𑌨𑌾𑌰𑍂𑌪𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌾𑌣𑍁𑌰𑌸𑌸𑌂𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌾 𑌅𑌵𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌸𑍌 𑌵𑌾 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌿𑌙𑍍𑌗𑌲 𑌏𑌷 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲 𑌏𑌷 𑌨𑍀𑌲 𑌏𑌷 𑌪𑍀𑌤 𑌏𑌷 𑌲𑍋𑌹𑌿𑌤𑌃) 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌿𑌂𑌗𑌲𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌨𑍀𑌲𑌪𑍀𑌤𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾𑌨𑌾𑌰𑍂𑌪𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌵𑌿𑌧𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌤𑌦𑍁𑌪𑌶𑍍𑌲𑌿𑌷𑍍𑌟𑌨𑌾𑌡𑍀𑌷𑍁 𑌰𑌸𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌮𑌹𑌾𑌪𑌥 𑌆𑌤𑌤 𑌉𑌭𑍌 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑍌 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑍀𑌮𑌂 𑌚𑌾𑌮𑍁𑌂 𑌚𑍈𑌵𑌮𑍇𑌵𑍈𑌤𑌾 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ।) 𑌯𑌥𑌾 𑌵𑌿𑌸𑍍𑌤𑍀𑌰𑍍𑌣𑍋 𑌮𑌹𑌾𑌪𑌥𑌃 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑌦𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌥𑌾 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑌶𑍍𑌮𑌯𑍋 𑌲𑍋𑌕𑌦𑍍𑌵𑌯𑌮𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌲𑍋𑌕𑌦𑍍𑌵𑌯𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌮𑌾𑌹 — (𑌅𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌾 𑌆𑌸𑍁 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌷𑍁 𑌸𑍃𑌪𑍍𑌤𑌾 𑌆𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌤𑍇𑌽𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌸𑍃𑌪𑍍𑌤𑌾𑌃) 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌾𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌤𑌾𑌃 । 𑌸𑍃𑌪𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌃 । 𑌰𑌶𑍍𑌮𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌹𑌾𑌪𑌥𑌸𑌂𑌗𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌦𑍃𑌗𑌿𑌵 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌤𑌦𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌤𑌤𑍍𑌸𑍁𑌪𑍍𑌤𑌃 𑌸𑌮𑌸𑍍𑌤𑌃 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌨𑍍𑌨𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌂 𑌨 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌯𑌾𑌸𑍁 𑌤𑌦𑌾 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌷𑍁 𑌸𑍃𑌪𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌤𑌤𑍍 𑌤𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌯𑌦𑌾 𑌸𑍁𑌪𑍍𑌤𑌃 𑌉𑌪𑌸𑌂𑌹𑍃𑌤𑌕𑌰𑌣𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮𑌃 𑌅𑌤𑌏𑌵 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌨𑍍𑌨𑌃 𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌵𑌿𑌷𑌯𑌸𑌂𑌪𑌰𑍍𑌕𑌜𑌨𑌿𑌤𑌕𑌾𑌲𑍁𑌷𑍍𑌯𑌰𑌹𑌿𑌤𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌂 𑌨 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 𑌨 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌦𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । 𑌤𑌦𑌾 𑌆𑌸𑍁 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌷𑍁 𑌸𑍃𑌪𑍍𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌪𑍁𑌰𑍀𑌤𑌦𑍍𑌗𑌮𑌨𑌾𑌯 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑍋 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌸𑌪𑍍𑌤𑌤𑌿𑌸𑌹𑌸𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌤𑍍𑌪𑍁𑌰𑍀𑌤𑌤𑌮𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌾𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌵𑌸𑍃𑌪𑍍𑌯 𑌪𑍁𑌰𑍀𑌤𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌤𑍍, 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌪𑍁𑌰𑍀𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌧𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 “𑌤𑌦𑌭𑌾𑌵𑍋 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌷𑍁 𑌤𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌚” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍇𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । (𑌤𑌂 𑌨 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌨 𑌪𑌾𑌪𑍍𑌮𑌾 𑌸𑍍𑌪𑍃𑌶𑌤𑌿) 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑍌 𑌸𑌤𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌫𑌲𑌜𑌨𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌨 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌨 𑌪𑌾𑌪𑍍𑌮𑌾 𑌸𑍍𑌪𑍃𑌶𑌤𑍀” 𑌤𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌭𑌯𑌾𑌕𑍇

𑌤𑍇𑌜𑌸𑌾 𑌹𑌿 𑌤𑌦𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌤𑌦𑌬𑌲𑌿𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌨𑍀𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌮𑌭𑌿𑌤 𑌆𑌸𑍀𑌨𑌾 𑌆𑌹𑍁𑌰𑍍𑌜𑌾𑌨𑌾𑌸𑌿 𑌮𑌾𑌂 𑌜𑌾𑌨𑌾𑌸𑌿 𑌮𑌾𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌸 𑌯𑌾𑌵𑌦𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑌨𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌾𑌵𑌜𑍍𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌤𑌦𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌮𑌤𑍍𑌯𑌥𑍈𑌤𑍈𑌰𑍇𑌵 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌭𑌿𑌰𑍂𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌮𑌾𑌕𑍍𑌰𑌮𑌤𑍇 𑌸 𑌓𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑌾 𑌹𑍋 𑌵𑌾 𑌮𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌸 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑍍𑌯𑍇𑌨𑍍

𑌅𑌨𑍁𑌷𑍍𑌠𑌾𑌨𑌾𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍇𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌵𑌯𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌮𑌾𑌹 — (𑌤𑍇𑌜𑌸𑌾 𑌹𑌿 𑌤𑌦𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿) “𑌸𑌤𑌾 𑌸𑍋𑌮𑍍𑌯 𑌤𑌦𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌨𑍍𑌨𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌤𑍇𑌜𑌶𑍍𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌕𑌗𑍁𑌣𑌯𑍋𑌗𑌾𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑌰𑌃 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌨𑌾𑌮 𑌦𑍇𑌹𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌧𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌰𑌾𑌹𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌮𑍍 । 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌤𑌦𑌬𑌲𑌿𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌨𑍀𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌅𑌥𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌵𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌬𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌾𑌵𑌃 𑌅𑌬𑌲𑌿𑌮𑌾 । 𑌅𑌬𑌲𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌰𑍋𑌗𑌾𑌦𑌿𑌕𑍃𑌤𑌦𑍌𑌰𑍍𑌬𑌲𑍍𑌯𑌂 𑌨𑍀𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌯𑌦𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌦𑌾 𑌦𑍌𑌰𑍍𑌬𑌲𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌮𑌭𑌿𑌤 𑌆𑌸𑍀𑌨𑌾 𑌆𑌹𑍁𑌰𑍍𑌜𑌾𑌨𑌾𑌸𑌿 𑌮𑌾𑌂 𑌜𑌾𑌨𑌾𑌸𑌿 𑌮𑌾𑌮𑌿𑌤𑌿 ।) 𑌤𑌂 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌦𑌶𑌾𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌤𑍋 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌮𑌾𑌨𑌾 𑌬𑌾𑌨𑍍𑌧𑌵𑌾𑌃 𑌮𑌾𑌂 𑌜𑌾𑌨𑌾𑌸𑌿 𑌕𑌿𑌂 𑌮𑌾𑌂 𑌜𑌾𑌨𑌾𑌸𑌿 𑌕𑌿𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌹𑍁𑌃 । 𑌯𑌥𑌾 𑌜𑌨𑌕𑌂 𑌜𑌨𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌂 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸 𑌯𑌾𑌵𑌦𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑌨𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌾𑌵𑌜𑍍𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

(𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍𑌰𑍈𑌤𑌦𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌮𑌤𑍍𑌯𑌥𑍈𑌤𑍈𑌰𑍇𑌵 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌭𑌿𑌰𑍂𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌮𑌾𑌕𑍍𑌰𑌮𑌤𑍇) 𑌏𑌤𑍈𑌰𑍇𑌵 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌭𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌇𑌦𑌂 𑌚 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌮𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌷𑌯𑌮𑍍 — 𑌨𑌿𑌶𑌿 𑌮𑍃𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌷𑍋 𑌰𑌶𑍍𑌮𑍍𑌯𑌨𑍁𑌸𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌗𑌮𑌨𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌭𑌿𑌰𑍇𑌵 𑌗𑌮𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌯𑌮𑌃 । “𑌅𑌥𑍈𑌤𑍈𑌰𑍇𑌵 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌭𑌿𑌰𑍂𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌮𑌾𑌕𑍍𑌰𑌮𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌚𑌨𑌂 𑌚 𑌪𑌕𑍍𑌷𑌦𑍍𑌵𑌯𑌵𑌿𑌷𑌯𑌮𑍍 । 𑌏𑌵𑌕𑌾𑌰𑍋𑌽𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌯𑌯𑍋𑌗𑌵𑍍𑌯𑌵𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 — “𑌰𑌶𑍍𑌮𑍍𑌯𑌨𑍁𑌸𑌾𑌰𑍀” । 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌷𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌰𑌶𑍍𑌮𑍀𑌨𑌨𑍁𑌸𑍃𑌤𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 “𑌅𑌥𑍈𑌤𑍈𑌰𑍇𑌵 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌭𑌿”𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑍇 𑌏𑌵𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌵𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑌯𑍋𑌗𑌵𑍍𑌯𑌵𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌕𑌸𑍍𑌵𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑍇𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑌯𑍋𑌗𑌵𑍍𑌯𑌵𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌯𑌦𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌨𑌿𑌶𑌿 𑌮𑍃𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌰𑌶𑍍𑌮𑍀𑌨𑌨𑍁𑌸𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌗𑌮𑌨𑌂 𑌨𑍋𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌨 । 𑌨𑌿𑌦𑌾𑌘𑌸𑌮𑌯𑍇 𑌹𑌿 𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌵𑌪𑍍𑌯𑍂𑌷𑍍𑌮𑍋𑌪𑌲𑌮𑍍𑌭𑌾𑌦𑍍𑌰𑌶𑍍𑌮𑌿𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌃 । 𑌹𑍇𑌮𑌨𑍍𑌤𑌾𑌦𑍌 𑌤𑍁 𑌹𑌿𑌮𑌾𑌦𑌿𑌸𑌂𑌚𑌾𑌰𑌾𑌦𑍍𑌦𑍁𑌹𑌿𑌨𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑍇𑌨𑍋𑌷𑍍𑌮𑌾𑌨𑍁𑌪𑌲𑌮𑍍𑌭𑌃 । 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 𑌚 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌰𑌶𑍍𑌮𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑍋𑌽𑌨𑍍𑌯𑍋𑌨𑍍𑌯𑌮𑍍 “𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌮𑌹𑌾𑌪𑌥 𑌆𑌤𑌤

[illegible] ॥ ௫ ॥

[illegible]

[illegible] (ஸ்தா²வராதி³த்வம் ப⁴வதி) [illegible] “ஓம் தத்ஸதி³தி நிர்தே³ஶோ ப்³ரஹ்மணஸ்த்ரிவித⁴: ஸ்ம்ருத:” [illegible] ॥ ௬ ॥

[illegible]

[illegible] ॥ ॥ ௯ ॥

[illegible] ॥

[illegible] ॥ ௧ ॥

[illegible] ॥ ௨ ॥

[illegible]

[illegible] ॥ ௯ ॥

[illegible] ॥

[illegible]

[illegible] ॥ ௨ ॥

[illegible]

पासस्सत्यकामस्सत्यसंकल्पस्सोऽन्वेष्टव्यस्स विजिज्ञासितव्य-
स्स सर्वांश्च लोकानाप्नोति सर्वांश्च कामान्यस्तमात्मान-
मनुविद्य विजानातीति भगवतो वचो वेदयन्ते तमिच्छन्ता-
ववास्तमिति ॥ ॥ ३ ॥

तौ ह प्रजापतिरुवाच य एषोऽक्षिणि पुरुषो दृ-
श्यत एष आत्मेति होवाचैतदमृतमभयमेतद्ब्रह्मे-
त्यथ योऽयं भगवोऽप्सु परिख्यायते यश्चायमादर्शे कतम
एष इत्येष उ एवैषु सर्वेष्वन्तेषु परिख्यायत

निरीक्ष्य उक्तवन्ताविति पृष्टवानित्यर्थः । (तौ होचतुः
य आत्माऽपहतपाप्मा विजरो विमृत्युरित्यादि ॥) य आत्माऽपहत-
पाप्मेत्यादि हि भगवतः प्रजापतेस्तव वचो वेदयन्ते शिष्ट-
प्रवणा जनाः । (तमिच्छन्तावास्तम्) तज्ज्ञानमिच्छन्तावावां ब्रह्म-
चर्यमुषितवन्ताविति तौ प्रजापतिं प्रत्यूचतुरित्यर्थः ।
अवास्तमिति आर्षव्यत्ययश्छान्दसः ॥ ॥ ३ ॥

(तौ ह प्रजापतिरुवाच य एषोऽक्षिणि पुरु-
षो दृश्यत एष आत्मेति होवाचैतदमृतमभयमेतद्ब्रह्मेति)
अत्र य एषोऽक्षिणि पुरुषो दृश्यत इति नेत्राक्षिपु-
रुषः परोक्तः "एतं संयद्वाम इत्याचक्षते सर्वाणि वामान्यभिसंयन्ति"
इत्यत्र प्रतिपादितोपासनादिविषयः । न चायं शरीराक्षिपु-
रुषः प्रजापतिनोपदिश्यते, उक्तजिज्ञासितापहतपाप्मत्वादि-
गुणविशेषायोगात्, उक्तानां अमृतत्वाभयत्वब्रह्मत्वादीनामयोगाच्च । अ-
तोऽत्र प्रजापतिना परमात्मैवोपदिश्यते । न चेहाक्षि-
णि जीवस्थितिरुपदिश्यते, अपि तु प्रत्यगात्मविकारात्मनो जीवस्य स्थि-
तिरेव निर्दिश्यते । अतोऽक्षिणि जीवस्थितिरपि प्रकाशकत्वादक्षिणि दृ-
श्यत इत्युक्तम्, अतो यः सायुज्यप्रत्यक्षनिरूपणाधिकरण-
न्यायात्पर्यं दृष्टिपथम् । तथा च परमेष्ठिना
परमपुरुषेण यथा परमात्मनः, एवं शरीरेऽस्थितिनिर्दे-
शादपि शरीरान्यत्वमुक्तं भवति । अपहतपाप्मत्वादिगुणवि-
शिष्टत्वात् । अभयमिति उक्तोपासनाविषयत्वात् । ब्रह्मेत्यसंशयित-
विज्ञानतया ब्रह्मत्वं बोद्धव्यमिति व्याख्येयमित्यर्थः । (अथ योऽ-
यं भगवोऽप्सु परिख्यायते यश्चायमादर्शे कतम एष
इति ॥) एवं प्रत्युक्तेऽपि प्रजापतिनोक्ते छायापुरु-
षे अक्षिस्थत्वादिष इति भ्रान्त्या स्वगृहीतप्रतिबिम्बपुरुषात्
अक्षुद्रगृहीकरणाय जलादर्शादिप्रतिबिम्बरूपपुरुषप्रतिबिम्बादि

ஸாதெெநெரவாத தஜ்ஞாநாநாநாதைநத்ருஷிவாபெண வஷ்யமாணாஷிக்ர
யத்வம் । வனவம் தாஷ்ாலவஷ்லாஷ்டீவஜாவதிவ்யபொஷ்லாஷீநிராகரண
ணெவாஹ— (வனஷ உ வனவெவஷு வவெழுஷுணெஷு வரிவ்ரா
யத இதி வஹொவாய ॥) யஸ்த்ராஷிஷ்ரஸ்ரெவந ரெபொதக்கஷ த்ஸா
வலாஹரொ ஜனாத்ஷவி ந ஷிரத இதஷ்தாஷம் ஜநாவிதயநூஃ । ஸி
ஷ்ரஷ்ரஷிநிராகரத்ர தஷஷிஷ்ரஸ்ரீகரணாவெதஷதாம் ஜநத
ஸவாயஷஸ்ரயஹேிவ்ரயஃ— வஷாவஷரெஜூரவிஜூவிரொவநளஸாத்
த்யஷ்ரொவிதவாஷ்தஷ்ஹதாகிஸபள கரெஜவ ஜகதி வஷிஷள
வ। தஷ்ஷி யஷாம் ஷ்ரஷாவிதி வஷுபாம் தஷா வித்தாவஸாஷாதஷந்ஃ
வஸ்ஷஹணபாரணெஷு ஷஷ்ஹதாஹள ஷ்ரதாஷ । அதெொ யஷா
ஸ்ஷதஷ்ஷரோதாவெஸ்ரதாஜஷாநீம் வக்தவ்ரிதி । அநெந வொதரெண
வஷ்வெழுதஷவதிவிதாதஷ்ரொ ஷ்ஷீஹவதி வெஷவதஷ । ஷ்ஷ
ஷீஹஷ்ரெதாஷி வஸ்ஷ உஷஸாரவநிரீக்ஷணநியொஜநெநாவாயெநாவ
நெஷ்ரத இதிவ । அத வனய தஹோவநயநாயஷுவெவ “உஷஸாரவா
ஸ்ஹாநஷிவெக்ஷ்ரயஷாஷ்நொ ந விஜாநீயஸ்தெஷ வஷ்ஷுஷதிதி” உ
ஷஸாரவாவெக்ஷணெ தள நியொஜ । அதஷ்ர வ்ரஸாவெயஷுரொதாஷ்ஷ
ஸாஷிவஷயவரிகஷ்நஸ்ரதிக்ஷிகாக “யொzயம்ஹஹவொzவஷு வரி
வ்ரயதெ யஸ்ஷாயரொஷரெஷு அதரே வனஷ இதெஷ்ஷ உ வனவெவஷு
வவெழுஷுணெஷு வரிவ்ரயத”இதெஷ்தாவாநு வவெழுாzoரொzவி
வஷ்ஷணவ । வஷ்ஷாக்ஷ்ஷ்ஷ்ஷதஇதிஸஷ்ஃ வஷ்ஷாணெ நிவெஶிதஷ்ஃ।
இதிவஹொவாவெதெஷ்தஷதாவெஸ்ரஷஸாரவஷ்ராஷணவஷ்ஸெஷ
ஷுஷதஷ । உஷஸாரவஸ்ஹாநஷிவெக்ஷ்ரயஷாதஷநொநவிஜாநீயஸ்தெஷவ
ஷஷுஷதிதீதி ஹொவாவெதஷ்தரொணாநயஃ । ததஷ்ரெவகஇதிஸஷ
ஷஷாவதெஷ்ரதகஃ। அநஷ்ரஷ்தஷ்ஷகாரவவநஃ। அயவா “அதஷேனஷஇதீ”
த்ரஷ இதிஸஷ்ஷா வக்ஷ்ரோணவவநஃ । அநஷ்தஷ்தஷ்தஷவநஃ। யஹா
வஷ்ஷவாகெஷ்ஷஷயஷேஇதிஸஷ்ஃ வஷ்ஷாரவவநொ ஷிதீயஸ்தஷ வஷ்ஷவ
ஷாவஷ்தெஷ்ரதகஃ। வஹொவாவெதிதஷுதாரஸெஷஹஷுதஷ । வஷ்ஷஷு
ஷதிதி வஹொவாவெதஷ்ஷஇதெஷ்வம் நெதிஸஷ்ஷஷயவெயஷுஷிதஷஹி
வெஷ்தஷ வஷ்ஜாவதிஹ்ஷ்ஷயாநஹிஷ்ஷாநெந ஷ்ஷாயாவஷரஷஷஉவஷிஷ
இதி ஷேவா வஷநஃ வஷ்ஷஷதஷஃ— யொzயம் ஹஹவொzவஷுஷவரிவ்ரய
தஇதஷ்ஷிநா । வவெழுஷுணெஷு நெதஷ்ஷிஷ்ஷாநெஷு வரிவ்ரய
தெ அதரேனஷ இதஷ்யஷ இதஷ்தஷ்ஷ । வக்ஷ்ஷாஷிவஷதிவிம்வ வனவா
தெஷிவஷஹணஷாஷஷ்ஷாயஷும் வஷநரவி வஷ்ஷஷ்ஷதஷரிதி ஹாவஃ।
அஷு வரிவ்ரயத ஸ்ஹஷரொஷ வரிவ்ரயத இதெஷ்வம்வகாரெண
ஜனாஷிஷுணெஷு ஷ்ஷாநெஷு யொ ஷ்ஷஷ்ஷதெ ஸ நெதெஷ ஷ்ஷஷ்ஷோந

इति होवाच ॥ ॥४॥

इत्यष्टमप्रपाठके सप्तमः खण्डः ॥

उदशराव आत्मानमवेक्ष्य यदात्मनो न विजानीथस्तन्मे प्रब्रूतमिति तौ होदशरावेऽवेक्षाञ्चक्राते तौ ह प्रजापतिरुवाच किं पश्यथ इति तौ होचतुः सर्वमेवेदमावां भगव आत्मानं पश्याव आलोमभ्य आनखेभ्यः प्रतिरूपमिति ॥ ॥१॥

तौ ह प्रजापतिरुवाच साध्वलङ्कृतौ सुवसनौ परिष्कृतौ भूत्वोदशरावेऽवेक्षेथामिति तौ ह साध्वलङ्कृतौ सुवसनौ परिष्कृतौ भूत्वोदशरावेऽवेक्षाञ्चक्राते तौ ह प्रजापतिरुवाच किं पश्यथ इति ॥ ॥२॥

तौ होचतुर्यथैवेदमावां भगवः साध्वलङ्कृतौ सुवसनौ परिष्कृतौ स्व एवमेवेमौ भगवः साध्वलङ्कृतौ सुव

एष सर्वत्रैव किमेतान्यः, कतम एष इत्युच्यत इति प्रश्नाभिप्रायः ॥ ॥४॥

इत्यष्टमप्रपाठके सप्तमखण्डभाष्यम् ॥

(उदशराव आत्मानमवेक्ष्य यदात्मनो न विजानीथस्तन्मे प्रब्रूतमिति ॥) उदकपूर्णे उदशरावे आत्मानं दृष्ट्वा आत्मसम्बन्धिनं [illegible] इत्यर्थः । (तौ होदशरावेऽवेक्षाञ्चक्राते) तौ प्रतिबिम्बमवलोकितवन्तौ । अवलोक्यापि दोषादर्शनात् तूष्णीमासितवन्तौ । तयोरनुभवदृष्टिं ज्ञात्वा किं पश्यथ इति स्वयमेव प्रजापतिरुवाचेत्याह — (तौ ह प्रजापतिरुवाच किं पश्यथ इति ॥) (तौ होचतुः सर्वमेवेदमावां भगव आत्मानं पश्याव आलोमभ्य आनखेभ्यः प्रतिरूपमिति ॥) इदं प्रतिरूपमात्मानं पश्याव इति प्रतिबिम्बात्मन्येवात्मत्वमभिहितवन्तावित्यर्थः ॥ ॥१॥

(तौ ह प्रजापतिरुवाच साध्वलङ्कृतौ सुवसनौ परिष्कृतौ भूत्वोदशरावेऽवेक्षेथामित्यादि ॥) स्पष्टोऽर्थः ॥२॥

(तौ होचतुः यथैवेदमावां भगवः साध्वलङ्कृतौ सुवसनौ परिष्कृतौ स्व एवमेवेमौ भगव इत्यादि ॥) आवां साध्वलङ्कृतौ सुवसनौ परिष्कृतौ स्व इति यथा तथैव इमावपि प्रतिबिम्बौ साध्वलङ्कारादियुक्ताविति प्रत्युक्तवन्तावित्यर्थः । अत उदशरावावेक्षणालङ्कृतदेहप्रतिबिम्बनि

ஸந்ளவஸிஷ்க்ருதாவிகேத்யஷகூகேத்கிஹோவாவைதஷஃத்ருதகேஹ
கேதகஸ்ப்ரஹோதி தளஹப்ராஹஹ்ருடியள ப்ரவ்ரஜதஂ: ॥ ௯ ॥
தளஹாங்க்ஷ்ய ப்ரஜாவதிராவாய ஸநாவமூஹ்யாத்ராநகேநந
விஷ்ய ப்ரஜகேதாயதரவணதஷாவநிஷகேஷாஹவிஷ்யஷ்தி கேஷவாவாz
ஸாராவா கேதவராஹவிஷ்யஷ்கீதி ஸஹப்ராஹஹ்ருடியவணவவிரோ
வகேநாzஸாராஹுமாக கேதஹ்யாகேஹதாகவநிஷஷம் வைராவா

கூணயோநிநுயாஞாநஸ்ய ப்ரஜாவகேதாயகேஹிஸம்யி: । கூமகோவாயமா
ஷிஆத்ரிம்ஹஆஷநுப்ரஹ்வயநுதீவீநுஹுதகேமநவவஹ்ராஷம்காராஷி
கூணஷோஷ மாணயாகூவ்யவஹ்ய்ததஷஹாநகாஸி ஷோஷமாணவஹ்ர
ஷஹவதஸ்ப்ரதிவிம்பாzவ்யநாத்ர நிரதிமயஸாவஸ்ஷா:வாஸ
ஹிஸஸ்ஷகூணாகத்ரகவாஹயகவமுநுஜதி ஜாநீததிதி । வணவம் ஆவிய
நியோஜகேநzவீ தயோரப்ரகூணகஷதயா ஷோஷாஷஹநுகேநந ப்ர
திவிம்பாத்ருஹ்யோ நாவநீத: । தத: ப்ரஜாவதி: ஹ்ராஷ்திநிவாரணா
யநும் கயாகத்ரஸ்ய ஆவியப்ரதிவிம்பஷநுநஸ்யாஹிப்ராயதிகாவப்ர
கூணகஷகவாஸாவமுத:, ப்ரத்ரூம் யாவாம் ஹ்ராஷாவிதி வகூாகவீ
ஸநஹநுள, தஷிஷாநீகேதீயஹ்ருஷயாநாரோயேந ப்ரதிவிம்பகேவ
நிஷிநுஹ்ய ஸவநுஹஹம் வரகோத்ராநம் கநவிநியாய வணஷவணவாகேதத்யா
வகேஷஹந தயோராகாம்க்ஷாம் நிவதநுயிஷ்யாதி । காஷேந கஷகேஷ ப்ர
கூணே கஆவநவாஹநுஸ்ய ஸவநுஸ்யாவ்யஹிப்ராயம் ஹ்வயகேவாவமதி
ஷ்யதஜதி விஷிக்த்கோநள வாநகநுதீவகோமதிஷ்யதஜதிகவாஹ—
(வணஷகூகேத்திஹோவாவைதஷத்ருதகேஹ: கேதகஸ்ப்ரஹோதி ॥) ஹ்வகேஷா
zயநு: । (தளஹப்ராஹஹ்ருடியளப்ரவ்ரஜதஂ:) ப்ராஹஹ்ருடியள நிவ்ரு
த்தாகாம்க்ஷாவிதய்யநு: ॥ ॥ ௯ ॥

(தளஹாங்க்ஷ்யப்ரஜாவதிராவாய) வணவம் தயோ: ப்ரதிநிவ்ருத்த
யோஹ்வகோ: ப்ரஜாவதி: ஹ்ராஷ்திம்ருஹீதாயநுஹ்ருஷயா ஜகள விநஷள
காஹுதாம், ஜஷகவீ கஆவநம் "யகூகேத்" திவநநவகஸ் கணநுாகணிநுகயா
ஹ்ருணாதாதித்யஹிவைகேதய்யாவாவைதய்யநு: । உக்திகேவாஹ— (ஸநா
வமூஹ்யாத்ராநகேநநாவிஷ்யப்ரஜகேதா யதரவணதஷாவநிஷகேஷாஹவிஷ்ய
ஷ்தி கேஷவாவாzஸாராவாகேதவராஹவிஷ்யஷ்கீதி ॥) வணதாவிஜ்ரவிரோவ
நள கூத்ஹ்வமுவம் ஹ்ருவணகநநாஹ்யாகஜ்ஞாகவா ப்ரஜத: மஹுத: । யத
ரா கேஷவாவா ஸஸாராவா வணதஷாவநிஷகேஷா ஹவிஷ்யஷ்தி, உவநிஷஹு
ஹுவ: உவகேஷமவா: । ஸநயோராவகேஷமாஸ ஹ்ராஷ்திம்ருஹீதாயநுநிமு
யாயேஹவிஷ்யஷ்தி கேதவராஹவிஷ்யஷ்தி நிதயஸம்ஸாஸிணோஹவிஷ்யஷ்தீ
த்யயநு: । (ஸஹப்ராஹஹ்ருடியவணவ விரோவகேநாzஸாராஹுஜமாக கேத

ஸாவித்ரேண ஸஹ ஸாயுஜ்யம் ஸூர்யஸ்ய ஸாயுஜ்யம் ஸூர்யேண ஸஹ ஸாயுஜ்யம் ஸூர்யஸ்ய
த்ராணம் பரிவாரணம் ஸலோகதாம் ஸாலோக்யம் ஜயதீதி ॥ ௪ ॥
தஸ்மாத் வ்யாஹ்ருதிப்ரணவ ஸம்யுக்தா ஸாவித்ரீ ஸந்த்யோபாஸநா
ஸாவித்ரீ ப்ராணாயாமோபநிஷத் வேதஸ்ய ஶரீரம்
ஶிக்ஷாவல்லீ நாமகாரணேதி ஸஹஸ்ரம் ஸாவித்ரீ ஜப்த்வா ஸஹஸ்ரம்
லோகம் ஜயதி ப்ரஜாபதே ॥ ॥ ௫ ॥
இதி ஸாமவேதீய ஸாவித்ர்யுபநிஷத் ஸமாப்தா ॥
ஸாவித்ர்யுபநிஷத் வ்யாக்யானம் ஶ்ரீ உபநிஷத் ப்ரஹ்மயோகிவிரசிதம்

ஸாவித்ர்யுபநிஷத்வ்யாக்யானம் விவரணம் ஸ்வாத்மாநந்த ப்ரகாஶாய
ஸ்வாத்மபோதவ்யாக்யானமிதி ஸாவித்ர்யா ஸஹ ஸாயுஜ்யம் ஸாலோக்யம் ஸாவித்ரீ
ஸா ஸஹ ஸாயுஜ்யம் ஸாவித்ர்யுபநிஷத் ஸாலோக்யம், ஸஹ ஸாயுஜ்யம் நி
த்யம் "ஸாவித்ரீ" ஸாவித்ர்யா ஸஹ ஸாயுஜ்யம் ப்ராணாயாமோபாஸநம் ஸாவித்ர்
யா ஸாவித்ர்யுபாஸநயா ப்ரஹ்ம ஸாக்ஷாத்காரம் ஸாயுஜ்யம் ஸாலோக்யம் ஸாயுஜ்யம்
த்ரிவர்ணம் ஸாவித்ரீ ஸஹ ஸாயுஜ்யம் ஸாலோக்யம் ஸாவித்ர்யா ஸஹ ஸாயுஜ்யம்
ஸாவித்ர்யாதிபி: பரிவாரணீயமிதி நிஶ்சித்ய ராஜ்யம் ப்ராப்ய ஸஹஸ்ர
ஸாவித்ரீ ஜபாதிபி: ஸஹ ஸ்திதிரித்யர்த்த: । (ஸாவித்ரேண ஸஹ ஸாயுஜ்யம் ஸூர்யஸ்ய ஸாயுஜ்யம்
ஸூர்யேண ஸஹ ஸாயுஜ்யம் ஸூர்யஸ்ய த்ராணம் பரிவாரணம் ஸலோகதாம் ஸாலோக்யம் ஜயதீ
தீதி ॥) ஸாவித்ரேண ஸஹ ஸாயுஜ்யம் ப்ராப்நோதீத்யர்த்த: ।
உபாஸநா ஸாவித்ர்யுபாஸநா ஸஹ ப்ரஹ்மஸாக்ஷாத்காரம் ஶரீரத்யாகேதி
பாவ: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௪ ॥
ஸாவித்ர்யுபாஸநா ப்ராணாயாமபூர்வகம் ப்ரதிபாதயதி — (தஸ்மாத் வ்யா
ஹ்ருதிப்ரணவ ஸம்யுக்தா ஸாவித்ரீ ஸந்த்யோபாஸநா ஸாவித்ரீ ப்ரா
ணாயாமோபநிஷத்) யஸ்மாத் ஸாவித்ர்யா உபநிஷத் வேத
த்ரா, தஸ்மாத் வ்யாஹ்ருதிப்ரணவஸம்யுக்தா ஸாவித்ரீ ஸந்த்யோபாஸநா
ப்ராணாயாமஸஹிதா, ஸா ஏவ ஸாவித்ரீ பரம் ப்ரஹ்ம ஜபே ஸாவித்ரீ
ஸாவித்ரீத்யர்த்த: । (வேதஸ்ய ஶரீரம் ஶிக்ஷாவல்லீ நாமகாரணேதி
ஸஹஸ்ரம் ஸாவித்ரீ ஜப்த்வா ஸஹஸ்ரம் லோகம் ஜயதி ப்ரஜாபதே) ஸாவித்ரீ
ஸாவித்ர்யாத்மகா பரிவாரணீயகம், ஸா ஏவ வேதஸ்ய ஶரீரம்
ஸ்வ ஶரீரம் ஶிக்ஷிதா ஸ்வாத்மாகாராதிபி: ப்ரதிஜாயதே । ஸஹஸ்ரம்
ஸாவித்ரீ ஜபஸஹஸ்ரம் லோகஜயம் ப்ரஜாபதேரித்யர்த்த: ॥ ॥ ௫ ॥
இதி ஸாமவேதீய ஸாவித்ர்யுபநிஷத் ॥
(ஸாவித்ர்யுபநிஷத் வ்யாக்யானம்) ஸாவித்ர்யா
ஸ்வாத்மாகாரஶ்ரவணாத் ஸாக்ஷாத்கார நாமகம், ஸ: ஸ்வராஜ்யம்
ப்ராப்ய ஸாவித்ர்யுபாஸநயா ஸாவித்ர்யா ஸாயுஜ்யம் ப்ராப்நோதி

வஸ்வபவித்ரமஸி ஶரீரே ஸாஹஸ்ரம் க்ருதே ஸாஹஸ்ரம் க்ருதே தாஹவதி ஸம்வ
ஸதே ஸம்வஸந்: வரிஷ்ட்ரே வரிஷ்ட்ர: ஸஞ்சரோபயஸ்திந்
யேநயோஹவதி ஸூர்யாசந்த்ரமஸௌ வரிவ்ருக்ணே வரிவ்ருக்ணா ஸந்தேஶ்யா
வஶரீரஸ்ய நாமஸங்கேஷநஶ்ய திநாஹந்த்ர ஹோம்யம் வஶ்யாமீதி ॥ க ॥
ஸஸஜ்ஜித்வாணீர்வாநஸ்பத்யாய தம் ஹவ்யஜாவதிரந்வாத்வ ஈவீவ
ந்ருஹ்வாஞ்ஞஹ்ருஷய: வ்யாவ்யாஜீஹ்வாஸும் விரோசநந கிஹ்வ நுவா
நராமஶஜதி ஸஹோஷாத பயேஶவஸ்வபம்ஸமஶோரஸ்திந் ஶரீரே
ஸாஹஸ்ரம் க்ருதே ஸாஹஸ்ரம் க்ருதே தாஹவதி ஸம்வஸதே ஸம்வஸந்: வ
ரிஷ்ட்ரே வரிஷ்ட்ர ஸஞ்சரோபயஸ்திந்யேநயோஹவதி ஸூ
ர்யாசந்த்ரமஸௌ வரிவ்ருக்ணே வரிவ்ருக்ணா ஸந்தேஶ்யா வஶரீரஸ்ய நாமஸங்
கேஷநஶ்ய திநாஹந்த்ர ஹோம்யம் வஶ்யாமீதி ॥ ॥ உ ॥
ஸஞ்சரஶ்வேஷவஸுணிதிஷோவாவேத ஸ்வகவத ஹம்யோ
ஸநந்த்யாவ்யாஸ்யாதிவஸாவராணி ஊதிர்ஶதம்வஷ்டிராணீதி ஸ

பாத்ரந்யவீரம் வக்ஷ்யரணேநாஷவேஶ்யதித்யர்த்த: । (பயேஶவஸ்வப
ஸ்திந்ஶரீரே ஸாஹஸ்ரம் க்ருதே ஸாஹஸ்ரம் க்ருதே தாஹவதி ஸம்வஸதே ஸம்
வஸந்: வரிஷ்ட்ரே வரிஷ்ட்ர:) ஸ்வயம் ஜேஹவ்யதிபிம்பஜத்யர்த்த:।
வரிஷ்ட்ரே ஸவாகருதநவயோரீதிகஜத்யர்த்த: । (ஸஞ்சரோஸ்திநந்
ஸந்நாஹவதி ஸூர்யாசந்த்ரமஸௌ வரிவ்ருக்ணே வரிவ்ருக்ணாஸந்தேஶ்யாவஶரீர
ஸ்ய நாமஸங்கேஷநஶ்ய திநாஹந்த்ர ஹோம்யம் வஶ்யாமீதி ॥) நாஸிகா
யஸ்ய ஸதா ஸ்வதி ஸஸௌ । ஹிரண்யாணிவாத: வரிவ்ருக்ண: । வ்ய
திபிம்பஸ்ய பிம்பஹஸ்ததஶரீரமதஸாஹஸ்ரம் க்ருதகஸம்வஸநகவ
ரிஷ்ட்ரதகாநவிபாயிகஸவஸ் தத்ர தாந்யஸ்யாஸ்யவரிவ்ருகஸநாஶாந
விபாயிகாவஶ்யம்ஹாவேநாஶ்ருதகாஹயகாதகாதிகம் நஸம்ஹவதீதந்த
ந்ருதேதத்யர்த்த: ॥ ॥ க ॥

(ஸஸஜ்ஜித்வாணீர்வாநஸ்பத்யாயதம்ஹவ்யஜாவதிரந்வாத்வ) ஸ:ஜஜ்ஜ:
ஸபாய வ்யஜாவதிதிஷேஷ: । (ஈவீவந்ருஹ்வாஞ்ஞஹ்ருஷய: வ்யாவ்யாஜீ
ஹ்வாஸும் விரோசநந கிஹ்வ நநராமஶஜதி ॥) ஜேஶவவது ஶாஞ
ஹ்ருஷப: ஶாஞஷோஷஶம்கோ விரோசநநஸாஸும் யஸ் யஸ்வாஸ் ஸம்
வ்யாவ்யாஜீ: மதவாது । ஸ: கிம்வ்யபாஜநஶஹியஷது வாநராமதேத
வீதயர்த்த: । க்ஷமஶஜதிமஶஜ்ஜிதிகாதஜ । (ஸஹோஷாத பயேஶவ
ஸ்வபம்ஸமஶோரஸ்திந் ஶரீரே ஸாஹஸ்ரம் க்ருதே ஸாஹஸ்ரம் க்ருததஜத்யாதி ॥)
உக்தார்த்த: ॥ ॥ உ ॥

(ஸஞ்சரஶ்வேஷவஸுணிதிஷோவாவேதஸ்வகவதஹம்யோ
ஸநந்த்யாவ்யாஸ்யாதிவஸாவராணிஊதிர்ஶதம்வஷ்டிராணீத்யாதி ॥) ஜே

𑌹𑌾𑌪𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌰𑌿𑌂𑌶𑌤𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌣𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌸 𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌨𑌵𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌯 𑌏𑌷 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑍇 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌮𑌾𑌨𑌶𑍍𑌚𑌰𑌤𑍍𑌯𑍇𑌷 𑌆𑌤𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍈𑌤𑌦𑌮𑍃𑌤𑌮𑌭𑌯𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌸 𑌹 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌹𑍃𑌦𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌵𑍍𑌰𑌾𑌜 𑌸 𑌹𑌾𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑍇𑌤𑌦𑍍𑌭𑌯𑌂 𑌦𑌦𑌰𑍍𑌶 𑌤𑌦𑍍𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍀𑌦𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑌨𑍍𑌧𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌨𑌨𑍍𑌧𑌃 𑌸 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌯𑌦𑌿 𑌸𑍍𑌰𑌾𑌮𑌮𑌸𑍍𑌰𑌾𑌮𑍋 𑌨𑍈𑌵𑍈𑌷𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍋𑌷𑍇𑌣 𑌦𑍁𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌨 𑌵𑌧𑍇𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌹𑌨𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌰𑌾𑌮𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌸𑍍𑌰𑌾𑌮𑍋 𑌘𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵𑍈𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌚𑍍𑌛𑌾𑌦𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌵𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑍇𑌤𑍍𑌤𑍇𑌵 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌰𑍋𑌦𑌿𑌤𑍀𑌵 𑌨𑌾𑌹𑌮𑌤𑍍𑌰 𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌸𑌮𑌿𑌤𑍍𑌪𑌾𑌣𑌿𑌃 𑌪𑍁𑌨𑌰𑍇𑌯𑌾𑌯 𑌤𑌂 𑌹 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑌿𑌰𑍁𑌵𑌾𑌚 𑌮𑌘𑌵

𑌮𑌘𑌵𑌨𑍍 𑌦𑍁𑌃𑌖𑌂 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌦𑍋𑌷𑌵𑌤𑌾𑌂 𑌭𑌾𑌵𑌾𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌦𑍁𑌃𑌖𑍋𑌕𑍍𑌤𑌦𑍋𑌷𑌶𑍂𑌨𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌯𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑌃 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇𑌣𑌾𑌪𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌰𑌿𑌂𑌶𑌤𑌂 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌾𑌣𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌸𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌞𑌪𑍍𑌤𑍋 𑌮𑌘𑌵𑌾𑌂𑌸𑍍𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌕𑍃𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌸𑌕𑌲𑌮𑌹𑌿𑌤𑌵𑌤𑍇 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌾𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣𑍋𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌨𑌵𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌯 𑌏𑌷 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑍇 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌮𑌾𑌨𑌶𑍍𑌚𑌰𑌤𑍍𑌯𑍇𑌷 𑌆𑌤𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑍈𑌤𑌦𑌮𑍃𑌤𑌮𑌭𑌯𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑍇 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍀𑌭𑌿𑌃 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌮𑌾𑌨𑌃 𑌪𑍂𑌜𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌶𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸 𑌏𑌷𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌨𑌿𑌰𑌤𑌿𑌶𑌯𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌪𑌹𑌤𑌪𑌾𑌪𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌗𑍁𑌣𑌾𑌷𑍍𑌟𑌕𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑌾𑌯𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌦𑍇𑌹𑌗𑌤𑌾𑌨𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍁𑌵𑌿𑌧𑌾𑌯𑌿𑌤𑍍𑌵𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌦𑍋𑌷𑌦𑍁𑌷𑍍𑌟 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌸 𑌹 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌹𑍃𑌦𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌵𑍍𑌰𑌾𑌜 𑌸 𑌹𑌾𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑍇𑌤𑌦𑍍𑌭𑌯𑌂 𑌦𑌦𑌰𑍍𑌶) 𑌉𑌕𑍍𑌤𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌹 — (𑌤𑌦𑍍𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍀𑌦𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑌨𑍍𑌧𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌨𑌨𑍍𑌧𑌃 𑌸 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿 ॥) 𑌤𑌦𑌿𑌦𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌪𑍍𑌯𑌨𑍍𑌧𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑌥𑌾𑌪𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌨𑌨𑍍𑌧𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌯𑍋𑌜𑌨𑌾 । 𑌸𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌨 𑌵𑌧𑍇𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌹𑌨𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌰𑌾𑌮𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌸𑍍𑌰𑌾𑌮𑌃) 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑍇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌘𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌵𑍇𑌵𑍈𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌚𑍍𑌛𑌾𑌦𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌵) 𑌏𑌵𑌶𑌬𑍍𑌦 𑌇𑌵𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌨𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑌂 𑌕𑍇𑌚𑌨 𑌘𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑍀𑌵, 𑌕𑍇𑌚𑌨 𑌵𑌿𑌚𑍍𑌛𑌾𑌦𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌰𑌾𑌵𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌵, 𑌭𑌾𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑍇𑌤𑍍𑌤𑍇𑌵 𑌭𑌵𑌤𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌰𑍋𑌦𑌿𑌤𑍀𑌵 𑌨𑌾𑌹𑌮𑌤𑍍𑌰 𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌹𑌨𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌦𑍍𑌰𑌾𑌵𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌧𑌾𑌨𑌜𑌨𑌿𑌤𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑍇𑌤𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌰𑍋𑌦𑌿𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑍁𑌰𑍍𑌨 𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌸𑌮𑌿𑌤𑍍𑌪𑌾𑌣𑌿𑌃 𑌪𑍁𑌨𑌰𑍇𑌯𑌾𑌯 𑌤𑌂 𑌹 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑌿𑌰𑍁𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿)

[illegible] ॥ ௩ ॥

[illegible] ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌷𑌷𑍍𑌠𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

[illegible] ॥ ௧ ॥

[illegible]

[illegible] ॥ ௩ ॥ ௪ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌷𑌷𑍍𑌠𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

([illegible] ॥) [illegible] ॥ ௧ ॥

([illegible] ॥)

[illegible]

|| ௨ ||

[illegible]

|| ௩ ||

[illegible]

𑌯𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌨𑌹𑌵𑍈 𑌸𑌶𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌤𑌃𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌯𑍋𑌰𑌪𑌹𑌤𑌿𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌯𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌵𑌾𑌵𑌸𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇 𑌸𑍍𑌪𑍃𑌶𑌤𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌅𑌶𑌰𑍀𑌰𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑌭𑍍𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌸𑍍𑌤𑌨𑌯𑌿𑌤𑍍𑌨𑍁𑌰𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑍈𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌾𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌪𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌨𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑌾𑌭𑌿𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵𑍈𑌷 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌪𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯

𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃, 𑌸𑌶𑌰𑍀𑌰𑌤𑍍𑌵 𑌏𑌵 𑌤𑌦𑌭𑌾𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌨𑌨𑍁 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌹𑌿 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂, 𑌨𑌹𑍍𑌯𑌶𑌰𑍀𑌰𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌪𑌿 𑌤𑍁 𑌦𑍁𑌃𑌖𑌾𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌮𑍁𑌚𑌿𑌤𑌂, 𑌤𑌦𑌶𑌰𑍀𑌰𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌆𑌤𑍍𑌤𑍋𑌵𑍈 𑌸𑌶𑌰𑍀𑌰𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌂) 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑍇𑌵𑍋𑌪𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑌿 — (𑌨𑌹𑌵𑍈 𑌸𑌶𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌤𑌃𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌯𑍋𑌰𑌪𑌹𑌤𑌿𑌰𑌸𑍍𑌤𑌿) 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌶𑌰𑍀𑌰𑌯𑍋𑌗𑌿𑌨𑌃 𑌤𑌦𑌨𑍁𑌗𑍁𑌣𑌸𑍁𑌖𑌦𑍁𑌃𑌖𑌯𑍋𑌗𑌸𑍍𑌯𑌾𑌵𑌶𑍍𑌯𑌂𑌭𑌾𑌵𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌦𑍇𑌹𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌭𑌾𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌰𑍍𑌥𑌤𑌯𑌾 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑍇𑌕𑌂 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 — (𑌅𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌵𑌾𑌵𑌸𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇 𑌸𑍍𑌪𑍃𑌶𑌤𑌃) 𑌵𑌾𑌵𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍌 𑌅𑌵𑌧𑌾𑌰𑌣𑍇 𑌵𑌾 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌅𑌶𑌰𑍀𑌰𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌃) 𑌶𑌿𑌰𑌃𑌪𑌾𑌣𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌶𑌰𑍀𑌰𑌶𑍂𑌨𑍍𑌯𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌭𑍍𑌰𑌂𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌸𑍍𑌤𑌨𑌯𑌿𑌤𑍍𑌨𑍁𑌰𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾𑌨𑌿) 𑌅𑌭𑍍𑌰𑌾𑌦𑍀𑌨𑍍𑌯𑌪𑍍𑌯𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌅𑌭𑍍𑌰𑌂 𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑍇𑌘𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌅𑌭𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌨𑌯𑌿𑌤𑍍𑌨𑍁𑌶𑌬𑍍𑌦𑌯𑍋𑌰𑍍𑌭𑍇𑌦𑍇𑌨 𑌭𑍇𑌦𑍋 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌃 । 𑌅𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌨𑌨𑍍𑌵𑌯𑍇 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । (𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑍈𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌮𑍁𑌷𑍍𑌮𑌾𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌪𑌰𑌂𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌨𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑌾𑌭𑌿𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵𑍈𑌷 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌪𑌰𑌂𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌨𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑌾𑌭𑌿𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇) 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌚𑌖𑍍𑌯𑍁𑌃 “𑌵𑌾𑌯𑍍𑌵𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌮𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌨𑌂 𑌨𑌾𑌮 𑌸𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌰𑌣𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌦𑍇𑌶𑍇 𑌅𑌭𑌿𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌪𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍍𑌵𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌾𑌚𑍀 । 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌪𑌾𑌦𑌨𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌤𑌦𑌭𑌿𑌵𑍍𑌯𑌞𑍍𑌜𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 । 𑌵𑌾𑌯𑍍𑌵𑌾𑌦𑍀𑌨𑍀𑌵 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑌮𑍁𑌪𑍇𑌤𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌂 𑌹𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑌿 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌹𑌿 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌵𑌾𑌯𑍁𑌜𑌾𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌸𑍍𑌵𑌵𑌿𑌯𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌹𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣𑌾𑌵𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍇 । 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌤𑍁 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌹𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 । 𑌅𑌭𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌨𑌯𑌿𑌤𑍍𑌨𑍂 𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌸𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑌣𑌭𑍂𑌤𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 । 𑌏𑌵𑌂 𑌜𑍀𑌵𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍇𑌣 𑌦𑍇𑌶𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌪𑌰𑌂𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮

[illegible]

ஸ்வேந ரூபேணாபிநிஷ்பத்யதே ॥ ॥ ௨ ॥

ஸ உத்தம: புருஷ: ஸ தத்ர பர்யேதி ஜக்ஷத் க்ரீடந் ரமமாண: ஸ்த்ரீபி:

நா அபஹதபாப்மத்வாதி ப்ராஹ்மேண ரூபேணாவிர்பவதீதி ஜைமிநிராசார்யோ மந்யதே இதி "ப்ராஹ்மேண ஜைமிநிருபந்யாஸாதிப்ய:" இதி ஜைமிநிமதமுபந்யஸ்ய "ப்ரஜ்ஞாநகந ஏவ, விஜ்ஞாநகந ஏவ" இதி ஜ்ஞாநைகரஸத்வாந் நிர்விஶேஷசைதந்யமாத்ரஜ்ஞாநாத்மஸ்வரூபேணாவிர்பவதீதி "சிதி தந்மாத்ரேண ததாத்மகத்வாதித்யௌடுலோமி:" இத்யௌடுலோமிமதமுபந்யஸ்ய "ஏவமப்யுபந்யாஸாத் பூர்வபாவாதவிரோதம் பாதராயண:" இதி ஸ்வஸித்தாந்தமபிஶிக்ஷதவாந் । தஸ்யாயமர்த: । ஏவமபி விஜ்ஞாநகநத்வேऽபி அபஹதபாப்மத்வாத்யுபந்யாஸேந "ப்ராஹ்மேண ஜைமிநிருபந்யாஸாதிப்ய:" இதி பூர்வஸூத்ரோக்தப்ராஹ்மரூபஸ்யாபி ஸம்பவாத் வஸ்துத ஏவ உபந்யஸ்ய க்ருத்ஸ்நஸ்ய ஸம்ஶ்லேஷாவஸ்தாவஸ்தாநத்வஸ்ய, ஔடுலோமிப்ரோக்தமதரூபசைதந்யமாத்ரஸ்யாவிரோதஶ் சாநாகாரஸமதப்ராஹ்மரூபஸ்ய ச, சாநாகாரஸமதவிஜ்ஞாநகநத்வஸ்யாவிரோத இதி பாதராயண ஆசார்யோ மந்யதே । "விஜ்ஞாநகந ஏவ" இத்யேவகாரஸ்ய ஸ்வப்ரகாஶத்வாத்ராம்ஶநிஷேதமாத்ரபரத்வாதிதி ஸ்தித: । யதுக்தம் "ஶரீராத்ஸமுத்தாய ஶரீரே ஆத்மாபிமாநம் ஹித்வா ஸ்வேந ரூபேண பரமாத்மரூபேண ஸாக்ஷாத்க்ருத்ய பரஞ்ஜ்யோதிர்பவதி பரமாத்மா பவதீத்யர்த: । நது ஶரீராதுத்க்ரமணம் ப்ரமாணாபாவாதத்ர விவக்ஷித"மிதி தத்ஸத், அபார்தகத்வாத் । நஹி "ஶரீராத்ஸமுத்தாய" இத்யஸ்ய "ஶரீரே ஆத்மாபிமாநம் ஹித்வா" இத்யர்தோ பவதி । ஸ்வரூபஸாக்ஷாத்காரலக்ஷணஸ்வரூபாபிநிஷ்பத்த்யநந்தரபாவிந: பரஞ்ஜ்யோதிர்பாவஸ்ய ச "பரஞ்ஜ்யோதிருபஸம்பத்ய" இதி பூர்வகாலதயா நிர்தேஶாநுபபத்தே: । நஹி ஸமுத்தாய ப்ரத்யக்ஷமுபஸம்பத்யேதி ப்ரயோகோ த்ருஷ்டசர: । பாவ்யாதித்ருஷ்டாந்தேऽபி ரூபஸ்ய ஸ்வஸ்தைவ । கிஞ்ச நிர்விஶேஷப்ராஹ்மபாவஸ்து பரஞ்ஜ்யோதிருபஸம்பத்த்யநேந விவக்ஷிதஶ்சேத் ஸமுத்தாயேதிஶப்தப்ரதிபாதிதஸ்ய விஶேஷவிஜ்ஞாநாபாவஸ்ய ஸாவயவநஷ்டவ்யாயகஷோஷஸ்யாபரிஹ்ருததயா தத்தோஷபரிஹாராய மோக்ஷ்யவஸ்தாவஸ்தாவஸாநம் ஸ்யாதித்யாஸ்தாம் ॥ ௨ ॥

(ஸ உத்தம: புருஷ: ஸ தத்ர பர்யேதி) ஸ: உபஸம்பந்நீய: உத்தம: புருஷ இத்யர்த: । "உத்தம: புருஷஸ்து" இதி பகவத்வசோத்தமபுருஷஸ்யைவ உபஸம்பந்நகர்த்ருத்தமபுருஷஸ்ய

வ்ரயாணேநவ்ரா ஜ்ஞாதி஭ிவ்ராணேநாவஜநஸ்தாநேஷு ஶரீரம்ஸ
யதாவ்ரயோகம் க்ருதாரணே யுக்த வரவிஶேஷாயமைஷிந்து ஶரீரே வ்ரா
ணோ யுக்த: ॥ ॥ ௧ ॥

அத பவித்ர தக்ஷாகாஶஸஞ்சாரவிஷண்ணஸ்கந்தஸ்வாதக்ஷேஷ: வாபா
ஷோ க்ஷஶுநாயவக்ஷ்யாயோவேஷ்டம் ஜிவ்ராணீதிஸக்ருத்வா ஶம்
யாய வ்ராணமயோவேஷ்டஷ்டிவ்ராஹராணீதி ஸக்ருத்வா ஶிவ்ரா

பாயிதகாஸ, "ஸதத்ரவபத்தீ" த்ரித்தாரவாக்ய ஸாரஸ்யம்ஶவ்ரஸம்
ஶாஷ்ய । ஸ: உவஸ்தா தத்ர வாரோத்நி வயேதி । தம்வரிதோஷ நாஹவ
தி । யதா அநாஸநாரதீத்யஷ்ட: । "காலாவ்ரநாஸநாரநு யத்ரயத்ர
யாதாஶத்தீ"திஹி ஶ்ருதேஶ்ச । (ஜக்ஷக்கீரபத்ரஶோணஸ்ஸிவ்ரா
யாநேவ்ரா ஜ்ஞாதி஭ிவ்ரா) யயேஷ்டம் ஹோமாநவாஹோதீத்யஷ்ட: ।
(புநர்ஜநஸ்தாநேஷு ஶரீரம்) ஸ்ரீவாஸயோ ரநேத்ராநேத்ராவஶ்ஶேந
ஜாதஜீத்ராவஜநகம் ஶரீரஸ்ய । தேநவாவாரேஷாயக்ஷேத்ய்தே ।
அதவா உவஜநம் ஜநாநாம் பயாஜநாநாம் ஸமீவே ஶயிதஶ்ச । காண
வஜீத்யஷ்ட: । யஷ்வி ஶேக்ஷுஸ்வஜ்ஞக்வாத்ரக்ஷேவி ஶரீரேநாஹவத்ர
வ, தயா ஸவ்ரப்ரஹ்லாதகதயா க்ஷ:வரூவகேநாநாஹ்ருதம் ஶரீரம்
நஶக்ஷஶாயாம் தயா ஸநாஹவதீத்யஷ்ட: । க்ருத்நோ ஶரீரஸ்யாவகே
வ்ராக்ஷரீரஸம்பம்ய: க்ஷிஷம்யநஜத்ராஹ— (ஸயயா வ்ரயோகம்
க்ருதாரணே யுக்தவரவிஶேஷாயமைஷிந்து ஶரீரே வ்ராணோயுக்த:) யதா க்ருவ
ரணே ஶகடே வ்ரயோக்ய: யோக்ய: அஶ்வா பஶீவஷேரவா வாஶே
ந யோக்தோஹவதி வரவிஶேஷாயம்வ்ராண: வ்ராணஸஹசர: வ்ரத்யகாத்ம
ஸம்ஸாரக்ஷஶாயாம் கஶேவா ஶவஶேந யோக்தோஹவதீத்யஷ்ட: । அநேந
யோக்யஶகடக்ருஷ்டாந்தேந க்ஷஹாத்நோவத்ருதிரேகோ க்ருஷ்கத்ரதோ
ஹவதி ॥ ॥ ௧ ॥

(அதபவித்ர தக்ஷாகாஶஸஞ்சாரவிஷண்ணஸ்கந்தஸ்வாதக்ஷேஷ: வாபா
ஷோ க்ஷஶுநாயவக்ஷா:) க்ருகாஶம் வ்ரகாஶஞ்ச । க்ருஷ்ணோகாஷீ । அத
வா வ்ரகாஶ்யோநகவாக்ஷாகாஶம் ரூபவஞ்ச । தத்ஶாயமேஷ:— யத்ர
யஸ்ஸிதாவகரணகேநாநாவிஷண்ணம் நிபஷம் வக்ஷா: க்ருகாஶம் க்ருஷ்ணோ
கஞ்ச । ரூபவம்வா । வ்ரகாஶயதீதிஶேஷ: । யதா க்ருகாஶம் ரூபவாஷி
வ்ரகாஶகஜீத்யஷ்ட: । ஸ: வாக்ஷேஷ: வக்ஷாராவகரணக: வாராஷ:
க்ருதேத்யஷ்ட: । வக்ஷாராவகரணகஶேஷிஶ்ய வாராஷஶபேநாத்
கவம்வியீயதே । வக்ஷாஸ்த தக்ஷஶுநாய காரணாத்ரஜீத்யஷ்ட: । ததஶ்ச
வக்ஷாராதீநாம் ரூபவாதீநாஶாத்நஶ்ச காரணகஜேயகஜ்ஞாத்ரகவ்ர
க்ஷஶுநஶேவேந ஶரீரேஜீ்ரயேஹேத்ர்யாவ்ருதிரேக உவவாஷிதோஹவதி ।

हारायावामय योऽवशेषेषु सम्पूर्णानीति सकृद्वा प्रवणाय प्रोक्तम् ॥ ॥ २ ॥

अयोऽवशेषेषु अङ्गानीति सकृद्वादिनादसप्रवृत्तिं प्रत्यक्षव्यवहारसङ्कल्पितप्रवृत्यर्थम् ... ॥ ॥ ३ ॥

तं वासनातं शेषा कृत्वा नादे वासयित्वा ... सर्वोपकारक ... प्रजायते

(अयोऽवशेषेषु अङ्गानीति सकृद्वा सम्प्रदायप्रणव) ... ॥ २ ॥

(अयोऽवशेषेषु अङ्गानीति सकृद्वा ...) ... ॥ ३ ॥

(तं वासनातं शेषा कृत्वा नादे वासयित्वा ...) ...

पयोगितयोक्तम् । ब्रह्मप्रेप्सोर्हि जीवात्मनः स्वस्वरूपमव-
ज्ञातव्यमेव । स्वयमपि कल्याणगुणगणवत्त्वेनाप्यतिशयावह-
ध्येयकल्याणगुणगणं परंब्रह्मानुसन्धेयमिति ब्रह्मोपा-
सनमनन्तरमुक्तम् । "सर्वांश्च लोकानाप्नोति सर्वांश्च
कामान्" इति प्रजापतिवाक्ये कीर्तनं फलं दहरविद्याफलमे-
वेति । ननु प्रजापतिविद्याया दहरविद्याङ्गत्वे दहरब्रह्मवि-
द्यायां कृतायामेवापेक्षितत्वात्, अङ्गोपास्यविद्याङ्गत्व-
तावद्विद्यावत् । प्रकृतेऽपि दहरब्रह्मविद्यायाः प्राप्ये
वशिष्टानायाः प्रत्यगात्मविषयप्रजापतिविद्यायाः कथंविद्या-
ङ्गशेषत्वमिति चेन्न । प्रजापतिवाक्यस्य "एष सम्प्रसाद" इति
दहरविद्यावाक्यगतसम्प्रसादशब्दार्थप्रतिपादनपरतया प्र-
वृत्ततया तच्छेषत्वाच्च न तादर्थ्यासिद्धेः । अन्यस्यापि प्रत्य-
दहरविद्याविशिष्टत्वावगमत्वेन दोषः । ननु प्र-
जापतिविद्यायाः प्रकरणाद्दहरविद्याशेषत्वे सर्वब्रह्म-
विद्याशेषत्वं न स्यात्, विद्यान्तरशेषत्वे प्रमाणाभावात् । न
चेष्टापत्तिः । "आत्मेति तूपगच्छन्ति ग्राहयन्ति च" इत्यत्र प्रत्य-
गात्मनः परमात्मत्वेनानुसन्धानविधानात्, "आप्रायणा-
त्तत्रापि हि दृष्टम्" इति सूत्रे उपास्यस्वरूप-
वदुपासकस्वरूपस्यापि ज्ञातव्यत्वोक्तेश्च । "आत्मेति तूप-
गच्छन्ति" इत्यधिकरणसिद्धं जीवोपास्यत्वमङ्गीकृत्य किंतत्प्रकार-
विशिष्टं सांसारिकस्वरूपमनुसन्धेयम् । उत प्रजापति-
वाक्योदितापहतपाप्मत्वादिलक्षणासांसारिकरूपं वा ? इति संश-
ये तत्प्रकारविशिष्टमेव रूपमनुसन्धेयम् । मोक्षे
तु तत्कर्मानुष्ठानावसितत्वात्तथाभावादित्येवं प्राप्ते उच्यते
"अनन्तत्वात्" इति सूत्रेण पूर्वपक्षं कृत्वा प्र-
जापतिवाक्योदितापहतपाप्मत्वादिलक्षणासांसारिकरूपवत्त्वे-
नैवानुसन्धेयः, तथैवास्यानुसन्धेयत्वं तत्क्रतुन्यायेन
तादृशात्मस्वरूपप्राप्तेः 'व्यतिरेकस्तद्भाव-
भावित्वात्' इति सूत्रेण सिद्धान्तितत्वाच्च । यथा विद्याविशेष-
प्रकरणस्थानां सत्यज्ञानादिस्वरूपनिरूपकधर्मा-
णां 'आनन्दादयः प्रधानस्य' इत्यधिकरणोक्तन्यायेन सर्वब्रह्म-
विद्यास्वपेक्षितत्वं स्वरूपवत्प्रतिपत्तव्यमिति
...यथा वा 'तमेतं वेदानुवचनेन ब्राह्मणा विविदिषन्ति' इति विद्या-
विशेषप्रकरणस्थानां वेदानुवचनादीनां सर्वविद्यासे

[illegible]

रुवाच प्रजापतिरुवाच ॥ ॥ ६ ॥

इत्यष्टमप्रपाठके द्वादशः खण्डः ॥

नसंभवात्, सुषुप्तिपर्यायेऽपि यत्र यद्विज्ञायामे सम्य[illegible] [illegible] सुषुप्त्याधारब्रह्म[illegible] उच्यते । स्वप्नपर्याये ‘घ्नन्ति त्वेवैनं विच्छादयन्तीवाप्रियवेत्तेव भवत्यपि रोदितीवे’ति इत्युक्तेन तस्य हनन[illegible] [illegible] दुःखसम्बन्धो दर्शितः [illegible], सुषुप्तिसम्बन्धे [illegible] देशान्तरं “नाह खल्वयमेवं संप्रत्यात्मानं जानात्ययमहमस्मीति नो एवेमानि भूतानि विनाशमेवापीतो भवती”ति तस्य विशेषज्ञानरहिततया विनष्टप्रायत्वोक्तेः [illegible] [illegible] जीवविषयकमेव द्वितीयतृतीयपर्याययोः । एवं तयोः स्वप्नसुषुप्त्यवस्थाजीवपरत्वसिद्धेः प्रथमपर्यायस्य जाग्रदवस्थाजीवविषयकमेवोपपद्यते । “य एषोऽक्षिणि पुरुषो दृश्यत” इत्यस्य उपक्रमगताक्षिणि संनिहितो [illegible] इत्युक्तेन जाग्रदवस्थाविषयकत्वेनोपपन्नत्वात् । ततश्च प्रजापतिवाक्ये जीवस्य संसारदशायां [illegible] तिरोहितापहतपाप्मत्वादिकस्य [illegible] मुक्तिदशायां साधनानुष्ठानेनाविर्भावः प्रतिपाद्यते । संसारकाले [illegible] अपहतपाप्मत्वादिकं नित्याविर्भूतमेव [illegible] नित्याविर्भूतस्य [illegible] तिरोहितत्वेनावस्थानं [illegible] साधनानुष्ठानेनाविर्भावस्य [illegible] । [illegible], यदि ब्रह्मणो नित्याविर्भूतापहतपाप्मत्वादिकम्, जीवस्य तथात्वं यदि [illegible] । तदा संसार[illegible] [illegible] अपहतपाप्मत्वादिकं ब्रह्मगतं नित्याविर्भूतमेव ब्रह्मण्येवेति शक्यते वक्तुम्, न च तथास्तीति [illegible] — “[illegible]” । [illegible] । [illegible] । तस्य परब्रह्मणः [illegible] जीवस्य [illegible] — “तथा विद्वान् पुण्यपापे विधूय निरञ्जनः परमं साम्यमुपैती”ति । “[illegible]”, “इदं ज्ञानमुपाश्रित्य मम साधर्म्यमागता” इति च स्मर्यते इत्यर्थः । ततश्च [illegible] [illegible] । तस्य [illegible] नित्यावि[illegible] । ततश्च संसारकाले [illegible] अपहतपाप्मत्वादिकं [illegible] इति सिद्धम् । [illegible] ॥ ॥ ६ ॥

इत्यष्टमप्रपाठके द्वादशखण्डभाष्यम् ॥

𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌬𑌲𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇 𑌶𑌬𑌲𑌾𑌚𑍍𑌛𑍍𑌯𑌾𑌮𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇 𑌅𑌶𑍍𑌵 𑌇𑌵 𑌰𑍋𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌵𑌿𑌧𑍂𑌯 𑌪𑌾𑌪𑌂 𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰 𑌇𑌵 𑌰𑌾𑌹𑍋𑌰𑍍𑌮𑍁𑌖𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯 । 𑌧𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌮𑌭𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

(𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌬𑌲𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇 𑌶𑌬𑌲𑌾𑌚𑍍𑌛𑍍𑌯𑌾𑌮𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇) 𑌏𑌤𑍇 𑌚 𑌮𑌂𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂𑌗𑌭𑍂𑌤𑌾𑌃 𑌵𑌿𑌧𑌿𑌜𑌪𑍍𑌯𑌾𑌃 । 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍋 𑌹𑌿 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑌿𑌧𑌾𑌵𑌾𑌸𑌨𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 ‘‘𑌉𑌪𑌾𑌸𑌾𑌤𑍇𑌜𑍋𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿’’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌿𑌚𑍍𑌛𑌬𑌲𑌤𑌯𑌾 𑌚 𑌵𑌿𑌚𑍍𑌛𑌬𑌲𑌤𑌯𑌾, 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌚 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑌾𑌨𑍁𑌸𑌂𑌧𑌾𑌨𑍇 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌦𑌿𑌗𑍁𑌣𑌵𑌦𑍍𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑍋𑌪𑌾𑌸𑌿𑌤𑌾𑌽𑌪𑍍𑌯𑌨𑍁𑌸𑌂𑌧𑍇𑌯𑌾 । 𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌹𑌿 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑌾𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌵𑌪𑍁𑌰𑌤𑌿𑌦𑌿𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 — ‘‘𑌸 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌾𑌯𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍇 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌾𑌸𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌸 𑌏𑌕𑌃’’ 𑌇𑌤𑌿 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 ‘‘𑌸 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌾𑌯𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍇’’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇𑌣 ‘‘𑌯𑌶𑍍𑌚𑌾𑌸𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇’’ 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌾𑌤𑌿𑌶𑍇𑌷 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌰𑍍𑌯𑍈𑌰𑍁𑌪𑌾𑌸𑌾𑌤𑍇𑌜𑍋𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑌂𑌗𑍍𑌰𑌹𑍇 𑌚 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑌾 ‘‘𑌯 𑌏𑌷𑍋𑌽𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌮𑌯𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃, 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌨𑌿𑌮𑍇𑌷𑌾 𑌜𑌜𑍍𑌞𑌿𑌰𑍇 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌤𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌦𑌧𑌿’’ । 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌣𑌾𑌤𑍍𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । ‘‘𑌨𑍀𑌲𑌤𑍋𑌯𑌦𑌮𑌧𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌲𑍍𑌲𑍇𑌖𑍇𑌵 𑌭𑌾𑌸𑍍𑌵𑌰𑌾’’ । 𑌮𑌧𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌨𑍀𑌲𑌤𑍋𑌯𑌦𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌲𑍍𑌲𑍇𑌖𑍇𑌵 𑌸𑍇𑌯𑌮𑍁𑌭𑌵𑌰𑍍𑌣𑍀𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑌵𑌤𑌿 𑌨𑍀𑌵𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍂𑌕𑌵𑌤𑍍 𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑌨𑍀𑌲𑌤𑍋𑌯𑌦𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑌨𑍀𑌲𑌤𑍋𑌯𑌦𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌦𑌿𑌵𑌾𑌭𑌾𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌏𑌤𑍇𑌨 𑌨𑍀𑌲𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌵𑍈𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌹𑌿 ‘‘𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑌵𑌰𑍍𑌣𑌾𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑌯𑍇 𑌨𑌮𑌃’’ 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌃 𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑍍𑌯𑌾𑌮 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌲𑍍𑌯𑌬𑍍𑌲𑍋𑌪𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍀 । 𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌬𑌲𑌂 𑌵𑌿𑌚𑌿𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍇 । 𑌶𑌬𑌲𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌯𑌾𑌮𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌨𑌿𑌰𑌞𑍍𑌜𑌨𑌂 𑌤𑍇𑌜𑍋𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌂 𑌨𑍋𑌪𑌾𑌸 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌶𑍍𑌵 𑌇𑌵 𑌰𑍋𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌵𑌿𑌧𑍂𑌯 𑌪𑌾𑌪𑌂 𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰 𑌇𑌵 𑌰𑌾𑌹𑍋𑌰𑍍𑌮𑍁𑌖𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯 । 𑌧𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌮𑌭𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌶𑍍𑌵𑍋 𑌰𑍋𑌮𑌾𑌣𑍀𑌵 𑌸𑍍𑌵𑍀𑌯𑌂 𑌪𑌾𑌪𑌂 𑌵𑌿𑌧𑍂𑌯 । 𑌵𑌿𑌧𑍂𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌨𑍇𑌨 𑌪𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌗 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌰𑌾𑌹𑍁𑌮𑍁𑌖𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌶𑍍𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰 𑌇𑌵 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌅𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌕𑍃𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌸𑌨𑍍 𑌅𑌭𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌮𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑌵𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌭𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌤𑍍𑌰𑌯𑍋𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

आकाशो वै नाम नामरूपयोर्निर्वहिता ते यदन्तरा तद्ब्रह्म तदमृतं स आत्मा प्रजापतेः सभां वेश्म प्रपद्ये

(आकाशो वै नाम नामरूपयोर्निर्वहिता ते यदन्तरा तद्ब्रह्म तदमृतं स आत्मा) अत्र आकाशो ह वै नामरूपयोर्निर्वहितेत्यपि पाठान्तरं द्रष्टव्यम् । उभयथापि व्याख्येयम् । श्रुतिष्वाकाश इति प्रसिद्धः नामरूपयोर्निर्वहिता कर्ता । य आकाशशब्दितः । विधेयब्रह्मादिप्रायेण नपुंसकत्वम् । ते नामरूपे अन्तरा यस्य वर्तेते । तादृशस्य स्पृष्टिरित्यर्थः । ब्रह्मादिशब्दानां पर्यवसायित्वम् । एतद्वाक्यं समन्वयाध्याये विवृतम् । अत्र "आकाशो ह वै नामरूपयोर्निर्वहिते"ति नामरूपव्याकर्तृत्वश्रवणात्, नामरूपव्याकर्तृत्वस्य परमात्मनि "अनेन जीवेनात्मनानुप्रविश्य नामरूपे व्याकरवाणी"ति जीवद्वारकतयैवावगत्या नामरूपव्याकर्तृत्वस्य जीवस्यैव प्राप्तत्वात्, "एष सम्प्रसादोऽस्माच्छरीरात्समुत्थाय परं ज्योतिरुपसंपद्य स्वेन रूपेणाभिनिष्पद्यत" इति वाक्यप्रतिपाद्यस्य "नामरूपयोर्निर्वहिता ते यदन्तरे"ति वाक्ये प्रत्यभिज्ञानात्, पूर्वं मुक्तस्य नामरूपस्यैव परामर्शात् जीव एव व्याख्याते । आकाशशब्दस्यापि यौगिकार्थपरत्वे प्रकाशनि सम्भवादित्येवं पूर्वपक्षे प्राप्त उच्यते । "आकाशोऽर्थान्तरत्वादिव्यपदेशात्" । आकाशः परं ब्रह्म, अर्थान्तरत्वादिव्यपदेशात् "नामरूपयोर्निर्वहिते"ति जीवापेक्षया अर्थान्तरत्वस्य हेतुकर्तृत्वस्य व्यपदेशात् । नहि नितरां नामरूपं निर्वोढृत्वम्, बद्धस्य निर्वोढृत्वसम्भवस्य कर्तृत्वासम्भावितत्वात् । "ते यदन्तरे"ति नामरूपास्पृष्टत्वकथनाच्च । नामरूपास्पृष्टत्वमिति नामरूपकर्तृत्वस्य च मुक्तेऽसम्भवात्, मुक्तस्यापि "जगद्व्यापारवर्ज"मिति जगद्व्यापाराभावस्य प्रतिपादितत्वात् । आदिशब्देन ब्रह्मत्वामृतत्वादीनां संग्रहः । ननु प्रत्यगात्मनोऽर्थान्तरत्वव्यपदेशादिति न वक्तव्यम्, सुषुप्तावपि प्रत्यगात्मा परमात्मसम्बन्धेन च व्यपदिश्यते । तत्राह — "सुषुप्त्युत्क्रान्त्योर्भेदेन" । वाजसनेयके — "कतम आत्मा योऽयं विज्ञानमयः प्राणेषु"इति प्रकृतस्य प्रत्यगात्मनः सुषुप्त्युत्क्रान्त्योश्च "प्राज्ञेनात्मना संपरिष्वक्तो न बाह्यं किंचन वेद नान्तर"मिति "प्राज्ञेनात्मनान्वारूढ उत्सर्जन्याती"ति च प्राज्ञेन

यशोऽहं भवामि ब्राह्मणानां यशो राज्ञां यशो विशाम्

[illegible]

[illegible]

श्वेतं लिन्दु माभिगां लिन्दु माभिगाम् ॥ ॥ १ ॥

इत्यष्टमप्रपाठके चतुर्दशः खण्डः ॥

तद्धैतद्ब्रह्मा प्रजापतय उवाच प्रजापतिर्मनवे मनुः प्रजाभ्यः आचार्यकुलाद्वेदमधीत्य यथाविधानं गुरोः कर्मातिशेषेणाभिसमावृत्य कुटुम्बे शुचौ देशे स्वाध्यायमधीयानो धार्मिकान्विदधदात्मनि सर्वेन्द्रियाणि सं

माभिगामिति ॥) द्विर्वचनं खण्डपरिसमाप्त्यर्थम् ॥ ॥ १ ॥

इत्यष्टमप्रपाठके चतुर्दशखण्डभाष्यम् ॥

(तद्धैतद्ब्रह्मा प्रजापतय उवाच प्रजापतिर्मनवे मनुः प्रजाभ्यः) एतत् ब्रह्मविज्ञानं ब्रह्मा हिरण्यगर्भः प्रजापतये काश्यपायेत्यर्थः । शिष्टं स्पष्टम् । विद्यासम्प्रदायकर्तॄन् संकीर्त्य विद्यां स्तौति — (आचार्यकुलाद्वेदमधीत्य यथाविधानं गुरोः कर्मातिशेषेण) यथाविधानं विधिमनतिक्रम्य गुरोः कर्मातिशेषेण कर्मावशिष्टकालेन । गुरुशुश्रूषानवसरेण कालेनाधीत्येति योजना । व्यासार्यैस्तु भाष्यकारेण "अतिशेषेण निःशेषितम्" इति व्याख्यातम् । तेषामयमाशयः । "ब्रह्मचारी वेदमधीत्योपन्याहृत्य गुरवेऽनुज्ञातो दारानुपावीत, विद्यान्ते गुरुमर्थेन निमन्त्र्य कृतानुज्ञानस्य वा स्नानम्" इत्यादिस्मृत्यनुसारात्, "आचार्याय प्रियं धनमाहृत्य प्रजातन्तुं मा व्यवच्छेत्सीः" इत्यादिश्रुत्यनुसाराच्च, गुरोर्यथाविधानं आचार्यस्य प्रियधनदानरूपं कर्म अतिशेषेण अतिशयेनादरित्यादौ अचेतनस्यातिशयाद्याहावे व्रतेषु सर्वसाधनायासवे वर्तते । तथाच अतिशेषेण अशेषेण अभिसमावृत्य निवृत्त्येत्यर्थः । न च अतिशेषेणेत्यस्य अधीत्येति पूर्वेणान्वयः । तस्य व्यवहितत्वात् निराकाङ्क्षत्वाच्च । न च "गुरोः कर्मशेषेण जपेत्" इति गौतमस्मृत्युक्तरीत्या कर्मातिशेषशब्दस्यापि कर्मातिशिष्टकालपरत्वं वक्तव्यमिति वाच्यम्, शेषातिशेषशब्दयोरभिन्नार्थत्वेन तद्व्युत्पत्तिज्ञानाभावादिति । (अभिसमावृत्य कुटुम्बे शुचौ देशे स्वाध्यायमधीयानः) अभिसमावृत्य समावर्तनं कृत्वा दारकर्माणि वृत्त्वेत्यर्थः । न्यायतो दारानाहृत्य कुटुम्बे स्थित्वा गार्हस्थ्यविहितकर्मनिष्ठ इत्यर्थः । शुचौ देशे स्वाध्यायमधीयान इत्यत्र स्वाध्यायमिति नित्यकर्मणामुपलक्षणम् । (धार्मिकान्विदधत्) आत्

[illegible]

[illegible]

𑌚 𑌪𑍁𑌨𑌰𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇 𑌨 𑌚 𑌪𑍁𑌨𑌰𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌆𑌪𑍍𑌯𑌾𑌯𑌨𑍍𑌤𑍁 𑌮𑌮𑌾𑌙𑍍𑌗𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑍍𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌃𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌮𑌥𑍋 𑌬𑌲𑌮𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌚 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍌𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌂 𑌮𑌾𑌽𑌹𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌮𑌾 𑌮𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑌰𑍋𑌦𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑌰𑌣𑌮𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑌰𑌣𑌂 𑌮𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌨𑌿𑌰𑌤𑍇 𑌯 𑌉𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌸𑍁 𑌧𑌰𑍍𑌮𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌮𑌯𑌿 𑌸𑌨𑍍𑌤𑍁 𑌤𑍇 𑌮𑌯𑌿 𑌸𑌨𑍍𑌤𑍁 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌦𑌶𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌮𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌃 ॥

𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾 ॥

𑌸 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑌮𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑌃 । 𑌨𑌾𑌪𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌵𑌶𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍁𑌨𑌰𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 ; 𑌉𑌤𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑌕𑌰𑍍𑌮𑌬𑌨𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌵𑌶𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍁𑌨𑌰𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨 𑌚 𑌪𑍁𑌨𑌰𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇 𑌨 𑌚 𑌪𑍁𑌨𑌰𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾 ॥ ௧ ॥

(𑌆𑌪𑍍𑌯𑌾𑌯𑌨𑍍𑌤𑍁 𑌮𑌮𑌾𑌙𑍍𑌗𑌾𑌨𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑍍𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌃𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌮𑌥𑍋 𑌬𑌲𑌮𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌚 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿) 𑌅𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑌨𑍍𑌯𑌾𑌦𑍀𑌨𑌿 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌪𑌾𑌠𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌙𑍍𑌗𑌾𑌨𑌿 𑌮𑌮𑌾𑌽𑌽𑌪𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍁 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍌𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌂 𑌮𑌾𑌽𑌹𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌂) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌉𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿𑌕𑍍𑌯𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾 𑌮𑌾𑌽𑌹𑌮𑌾𑌕𑌾𑌰𑍍𑌷𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌮𑌾 𑌮𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑌰𑍋𑌤𑍍) 𑌮𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑌾𑌰𑍍𑌷𑍀𑌤𑍍 𑌅𑌨𑍁𑌗𑍃𑌹𑍍𑌣𑌾𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑌰𑌣𑌮𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑌰𑌣𑌂 𑌮𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑍁) 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌪𑌰𑌾𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑌰𑌣𑌮𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌨𑌿𑌰𑌤𑍇 𑌯 𑌉𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌸𑍁 𑌧𑌰𑍍𑌮𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌮𑌯𑌿 𑌸𑌨𑍍𑌤𑍁) 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌨𑌿𑌰𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌯𑍇 𑌶𑌮𑌾𑌦𑌯𑌃 𑌉𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌸𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌮𑌯𑌿 𑌸𑌨𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑍇 𑌮𑌯𑌿 𑌸𑌨𑍍𑌤𑍁 𑌤𑍇 𑌮𑌯𑌿 𑌸𑌨𑍍𑌤𑍁) 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌦𑌶𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌅𑌷𑍍𑌟𑌮𑌪𑍍𑌰𑌪𑌾𑌠𑌕𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌮𑍍 ॥

𑌕𑍍𑌷𑍇𑌮𑌾𑌯 𑌯𑌃 𑌕𑌰𑍁𑌣𑌯𑌾 𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌿𑌨𑌿𑌰𑍍𑌜𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂
𑌭𑍂𑌮𑌾𑌵𑌜𑍃𑌮𑍍𑌭𑌯𑌤 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌸𑍁𑌧𑌾𑌮𑍁𑌦𑌾𑌰𑌾𑌮𑍍 ।
𑌵𑌾𑌮𑌾𑌗𑌮𑌾𑌧𑍍𑌵𑌗𑌵𑌦𑌾𑌵𑌦𑌤𑍂𑌲𑌵𑌾𑌤𑌃
𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌸𑍍𑌸 𑌮𑍁𑌨𑌿𑌰𑌾𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑌾𑌂 𑌮𑌦𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌮𑍍 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌹𑌾𑌦𑍇𑌵𑍀𑌸𑌮𑍇𑌤𑍇 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌨𑌿𑌵𑌾𑌸𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍇 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌮𑌹𑌾𑌦𑍇𑌶𑌿𑌕𑌵𑌿𑌰𑌚𑌿𑌤𑌾

𑌸𑍁𑌬𑌾𑌲𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑍐 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑌦 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌃 ॥

𑌤𑌦𑌾𑌹𑍁𑌃𑌕𑌿𑌂𑌤𑌦𑌾𑌸𑍀𑌤𑍍𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈𑌸𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑌨𑌸𑌨𑍍𑌨𑌾𑌸𑌨𑍍𑌨𑌸𑌦𑌸𑌦𑌿𑌤𑌿

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌤𑍇 𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌾𑌯 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌶𑍍𑌲𑍋 ॥ 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌪𑍍𑌰(𑌦𑍀𑌪𑌿)𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌨𑌮𑌸𑍍𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 ।
𑌯𑌸𑍍𑌸𑌂𑌗𑍍𑌰𑌹𑌾𑌯 𑌦𑌯𑌯𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌦𑍀𑌪𑌮𑌦𑍀𑌪𑌯𑌤𑍍 ॥
𑌵𑌿𑌶𑌦𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌰𑌜𑌸𑍍𑌤𑌮𑌃𑌕𑌲𑍁𑌷𑌦𑍋𑌷𑌨𑌾𑌶𑌨𑌮𑍍 ।
𑌸𑌦𑍈𑌵 𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌪𑌾𑌦𑌪𑌙𑍍𑌕𑌜𑌂 𑌸𑍍𑌮𑌰𑌾𑌮𑌿 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌮𑌾𑌮𑌿 𑌸𑌾𑌦𑌰𑌮𑍍 ॥
𑌸𑍁𑌬𑌾𑌲𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌵𑌿𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑌮𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌸𑍁𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌂 𑌗𑌹𑌨𑌮𑍍 ।
𑌆𑌨𑍁𑌸𑌂𑌯𑌮𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰 [illegible] ॥

(𑌤𑌦𑌾𑌹𑍁𑌰𑌿𑌤𑌿 ॥) (𑌤𑌤𑍍) 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌜𑌾𑌤𑌮𑍍 । [illegible] 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌥𑌾 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌭𑌾𑌵𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌵𑌕𑍍𑌤𑌾𑌰𑌶𑍍𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌶𑍍𑌚𑌾𑌹𑍁𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌕𑌸𑍍𑌯𑌚𑌿𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌵𑌚𑌨𑌂 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 — (𑌕𑌿𑌂 𑌤𑌦𑌾𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌤𑌦𑌾 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌕𑌿𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌮𑌾𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌸 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚) 𑌤𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌪𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑍍𑌰𑍇 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌾𑌯 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌯 । 𑌸𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌸𑍍𑌥𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯 𑌏𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । [illegible] । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾 [illegible] 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌵𑌕𑍍𑌤𑌾 [illegible] 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । 𑌸𑌂𑌕𑍍𑌷𑍇𑌪𑌤𑌃 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌵𑌿𑌷𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌵𑌚𑌨𑌂 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 — (𑌨 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌾𑌸𑌨𑍍𑌨 𑌸𑌦𑌸𑌦𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌦𑌾𑌦𑌿𑌪𑌦𑌾𑌨𑌿 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌾𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑍇𑌨 [illegible] । 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪 [illegible] 𑌸𑍍𑌥𑍂𑌲𑌃 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌚𑍇𑌤𑌨𑌵𑌰𑍍𑌗𑌃 । “𑌇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌸𑍃𑌜𑌤” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇 “𑌸𑌚𑍍𑌚 𑌤𑍍𑌯𑌚𑍍𑌚𑌾𑌭𑌵𑌤𑍍 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌞𑍍𑌚𑌾𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌞𑍍𑌚” 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌚𑍇𑌤𑌨𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌸𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌸𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑌶𑍍𑌚 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌚𑍇𑌤𑌨𑌵𑌚𑌨𑌃 । 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌚𑍇𑌤𑌨𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌚𑍇𑌤𑌨𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣

தஸ்மாத்தேஜஸஞ்ஞாயதே தத்ஸோமஹேதுத்வாதிஹேதுத்வாதேர்பாகாஶாதிகா

ஊஷபாத்தகஜகத்விலக்ஷணம் பரமேஶ்வராத்பிந்நம் ஸித்தம் பரம் ப்ரஹ்மகாரணமி
ஹீதத்யுக்தம் । ப்ரஹ்மண: பரமேஶ்வரஸம்பந்தோ ஹி வக்ஷ்யதே பர
ஸ்மாத்ஸஞ்ஞாஸஞ்ஞஸதஸதிதி । அஸ்யாவ்யக்தஸ்ய ஸதாதிநிர்தேஶமாத்ரேபா
தேவ "தஸ்மாத்தேஜஸஞ்ஞாயத" இதி தத்ப்ரஹ்மைந காரணதயா வ்யக்திஸ்வ
ரூபமேவயோகாத் கிஞ்சிதபி நாஸ்தீவேத் தஸ்மாதிதி கிம்பரமேஶ்வரேஷ்யதே ।
ஸதஸதநிர்வசநீயஜ்ஞாநநிவர்த்யத்வேந, தத்ராக்தம் । அவ்யக்தமேவோபநிஷதி
"அபாந்தரவாயாம்பகோஶம் ஹிநஸ்தி" தத்ரோக்தம் ஹிநஸ்தி தே
தேத்யாதேவ பரமேஷ்டிவணீபவதி । பரஸ்மாஸஞ்ஞாஸஞ்ஞஸ"திதி ஷே
ஷத: காரத: ஸ்வஹாவதேதா வா தத்ப்ரவ்யாவ்யக்தயநாயோகாத் தே
த்ருஹ்ரூஹதிபரஸ்மாஸஞ்ஞாஸஞ்ஞஸதிதி ஜ்ஞாநாந்தராஸம்பாத் தேதோ:
பரக்யாஹியாநாயோகாத் । அநிர்வசநம் ஹி ஜ்ஞாநநிவர்த்யமிதித்தம் ।
பரஸ்மாத்ஸம்பந்தோயத்ராத்ர தேத்ராரபி ஸாக்ஷதயா பரத்வவிஶேஷ
ணம்ஹி வக்தே । "தேத்யாதேவ பரமேஷ்டிவணீபவதி பரஸ்மாஸ
ஸஞ்ஞாஸஞ்ஞஸ"திதி ஷேஷத: காரத: ஸ்வஹாவதேதாவாஸ்யேஶ்வராத் பர
த்வநிர்வசநீயஸ்யாத்யந்தாபவதம் । ஜகத்காரண ப்ரஹ்மபரத்வ
த்ரா தத்ப்ரவ்யக்தாதிகம் ஸபத்தாபவதம் । இதிஶப்த: ப்ரதிபந
ஸம்க்ஷேபஸமாப்தௌ । அத விஸ்தரேண ஸ்பஷ்டீகரண— (தஸ்மாத்தேஜஸஞ்ஞா
யத இதி ।) தஸ்மாத் ஸர்வவிலக்ஷணத்வேந ப்ரக்ருதிவாதிதாத் பரஸ்மாத்
ப்ரஹ்மண: அதிஸூக்ஷ்மம் ப்ரதாநதத்த்வம் ஸஞ்ஞாயதே ஸஞ்ஞாதம் விபக்தி
த்யுக்தம் । நநு— அவிபக்தஸ்ய ஹி பஶ்சாத் விபாக: ப்ரஹ்மண:
ஶரீரவிலக்ஷணதயா தேந தத்ப்ரதிபந்நம் அவிபாகாபாவாத் விபா
கோக்திநுபபத்தே । ந । அவ்யக்தமேவோபநிஷதி தமோதத்ராஸ்பூர்வா
வஸ்ய ஸூக்ஷ்மாவஸ்தாந: பரப்ரஹ்மஶரீரத்வம் வக்ஷ்யதே । அதஸ்த
ஶரீரகே ப்ரஹ்மணி காயேகார்யாகாரஸ்ய ப்ரலயதஶாயாமவிபா
கோ யுக்த: । வக்ஷ்யதே— "தமேகீபவதீ"தி । அதஸ்ஸகாலே விபா
கோऽப்யுபபந்ந: । விபாகஶ்ச நாமரூபாவிஷ்க்ரியதே । அவிதந்தே
ஸ்தூலாகாரேண ப்ராதுர்பாவோ விபாக: । பரப்ரஹ்மப்ரகாரபூதகா
ர்யாவஸ்தாம்ஶஸ்ய காரணாந்தராபேக்ஷாபாவாத்விபாக: । ஸஞ்ச பர
மாத்மப்ரணாஶீந: । பரமாத்மநோऽவிபக்தஶரீரகத்வம் தஸ்ய ப்ரகாரத்வ
ஸம்பவதா ஸம்பந்நா ஸ்வஷ்டோக்தம் "க்ஷரஸ்ஸிதேதமோஹமேத" இதி ப்ரஹ்ம
ப்ரகாராராஸ்த்தமோநாம: । ஸோऽஹம் ஸ்யாம ஶரீராத்ஸ்வாத் ஸிஸ்ருக்ஷு
விவிதா: ப்ரஜா" இதி । அதஏவோக்தம்பவதி— ஸர்வஸ்வரவிலக்ஷண
ஸ்வரூபாத் தேஶேஷூதாவ்யாதிஸூக்ஷ்மப்ரதாநஶரீரகாத் பரப்ரஹ்மண:

𑌶𑌾𑌦𑍍𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌵𑌾𑌯𑍋𑌰𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌗𑍍𑌨𑍇𑌰𑌾𑌪𑍋𑌽𑌦𑍍𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 । 𑌤𑌦𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍

𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌪𑌾𑌦𑌨𑌾𑌯, 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 [illegible] 𑌇𑌤𑌿 (𑌤𑌮𑌸𑍋 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑌿𑌃 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑌿𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌭𑍂𑌤𑌃 𑌤𑌾𑌮𑌸𑌾𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍 𑌵𑌿𑌕𑍃𑌤𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌮𑌸𑍋𑌽𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌭𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑌿𑌰𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑌿𑌰𑍍𑌮𑌹𑌤𑌿 𑌲𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌮𑌹𑌾𑌨𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍇 𑌲𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌅𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌮𑌕𑍍𑌷𑌰𑍇 𑌲𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌅𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌤𑌮𑌸𑌿 𑌲𑍀𑌯𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌲𑌯𑌕𑍍𑌰𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌮𑌸𑍋 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌵𑍍𑌯𑌵𑌧𑌾𑌨𑍇𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌕𑌾𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑌰𑌾𑌜𑌸𑌾𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑌯𑍋𑌰𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌵𑍈𑌕𑌾𑌰𑌿𑌕𑌸𑍍𑌤𑍈𑌜𑌸𑌶𑍍𑌚 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑌿𑌶𑍍𑌚𑍈𑌵 𑌤𑌾𑌮𑌸𑌃 । 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑌿𑌧𑍋𑌽𑌯𑌮𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌮𑌹𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌜𑌾𑌯𑌤” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑌤𑍍𑌪𑌾𑌰𑌾𑌶𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌮𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍 । (𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑍇𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌵𑌭𑌾𑌵𑌮𑌾𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌸𑌂𑌭𑍂𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌆𑌕𑌾𑌶𑌮𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇𑌷𑍍𑌵𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇𑌷𑍁 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑍌 𑌲𑍀𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍇𑌵𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑍍𑌰𑌲𑌯𑌕𑍍𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌰𑍇𑌕𑍇𑌣 𑌉𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌾𑌵𑌪𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌤𑍋𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌵𑌗𑌮𑌾𑌤𑍍 । “𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑌿𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌵𑌿𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌕𑌂 𑌤𑌤𑌃 । 𑌸𑌸𑌰𑍍𑌜 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌗𑌵𑌤𑍍𑌪𑌾𑌰𑌾𑌶𑌰𑌵𑌚𑌨𑍇𑌨 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑍋𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌤𑌰𑌮𑌵𑌗𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 । (𑌆𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑍍𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌕𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍋𑌰𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌆𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌵𑌿𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌃 𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌸𑌸𑌰𑍍𑌜 𑌹 । 𑌬𑌲𑌵𑌾𑌨𑌭𑌵𑌦𑍍𑌵𑌾𑌯𑍁𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑍋 𑌗𑍁𑌣𑍋 𑌮𑌤𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌾𑌰𑌾𑌶𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇𑌃 । (𑌵𑌾𑌯𑍋𑌰𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌗𑍍𑌨𑍇𑌰𑌾𑌪𑍋𑌽𑌦𑍍𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌤𑌿 ।) 𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌰𑍂𑌪𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌗𑍍𑌨𑍇𑌰𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌰𑌸𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑌪𑌾𑌮𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌗𑌨𑍍𑌧𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾 𑌉𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑌪𑌿 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌾 । “𑌤𑌤𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑍋 𑌰𑍂𑌪𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌸𑌸𑌰𑍍𑌜 𑌹 । 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌤𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌵𑌾𑌯𑍋𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌗𑍁𑌣𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌶𑍍𑌚𑌾𑌪𑌿 𑌵𑌿𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌂 𑌰𑌸𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌸𑌸𑌰𑍍𑌜 𑌹 । 𑌵𑌿𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌾𑌨𑌿 𑌚𑌾𑌮𑍍𑌭𑌾𑌂𑌸𑌿 𑌗𑌨𑍍𑌧𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌸𑌸𑌰𑍍𑌜𑌿𑌰𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌵𑌚𑌨𑍋𑌪𑌬𑍃𑌂𑌹𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । (𑌵𑌾𑌯𑍋𑌰𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑍋𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌪𑌰𑌃 । “𑌆𑌪𑌸𑍍𑌤𑍇𑌜𑌸𑌿 𑌲𑍀𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌯𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇 𑌤𑍇𑌜𑌶𑍍𑌶𑌬𑍍𑌦𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 “𑌤𑌤𑍍𑌤𑍇𑌜𑍋𑌽𑌸𑍃𑌜𑌤” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑍈𑌕𑌾𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 “𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌤𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌵𑌾𑌯𑍋𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑌿𑌵𑌚𑌨𑌾𑌚𑍍𑌚 । (𑌅𑌦𑍍𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌤𑌤𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌜𑌾𑌤𑌵𑌾𑌰𑌃 । 𑌮𑌹𑌦𑌾𑌦𑌿𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌜𑌾𑌤𑌮𑌣𑍍𑌡𑌂 𑌜𑌨𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌮𑌹𑌦𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾 𑌹𑍍𑌯𑌣𑍍𑌡𑌮𑍁𑌤𑍍𑌪𑌾𑌦𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌮𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌨𑍁 “𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑍌 𑌲𑍀𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇” 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌲𑌯𑌶𑍍𑌰

णात् उक्तिरपि धर्मिद्रव्यविषये । धर्मस्य उक्तेर्ग्राह्यः तन्त्रेभ्यः पराभिनिवेशात् आकाशादिवृत्तिः । अतश्च आकाशादीनां न पराश्रयत्वम् । यथाह "अणोः परस्परं संयोगपरिणामः" इति विकाराणां संयोगपरिणामत्वं सूच्यते । अन्यथा आकाशादीनामनुत्पन्नानां प्रकृतिविकाराणामभावप्रसङ्गः स्यात् । तन्त्राणां धर्मभूतज्ञानाङ्गीकारे अपश्रुत्या विरोधश्च भवति । आकाशादयः इत्यादिवाक्येषु आकाशादिशब्दाः ... तन्त्रावस्थाकाशादिपरा इति । अत्रोच्यते — न तावत् तन्त्राणां धर्मभूतिः श्रुता । धर्मस्य प्रलयश्रवणात् ... प्रलयस्य ... श्रवणात् । ... इति हि श्रूयते । ... इति । अतः ... श्रुतिः । यथा "... ... ..." इत्यादि । तत्रापि ... ... । अतो धर्मस्य ... तन्त्राणां ... । ... धर्मस्य ... । नहि श्रुतिः ... । तथाहि — ... आकाशादयः ... आकाशादिशब्दानां ... तन्त्राकाशादि ... । ... । ... । ... । ... तन्त्रा ... । ... । ... तन्त्राणां ... धर्मभूतिः ... । ... "..." इत्यादि ... तन्त्राणां ... । ... "..." ... । नहि ... तन्त्राः । ... । ... । ... इत्यवगम्यते । नहि ...

த்ராதிஷ்வேவ ஶக்திரோஷதீநாம் ஶக்திஶ்ச பவதி । கிஞ்ச, ப்ருதிவ்யாதிஷு
பூதாநாம் தேப்ய: பஞ்சபூதேப்யஸ்தத்பூதோத்பத்தௌ “ப்ருதிவ்யப்ஸு
ப்ரலீயதே” இதி ப்ரளயஶ்ருதிஶ்ச விருத்யேத । ப்ருதிவ்யா: தத்கார
ணஸ்ய ஜலதந்மாத்ரஸ்யைவ ஸர்வகாரணத்வாபாதாத் । ஏவம் “ஆப
ஸ்தேஜஸி லீயந்தே” இத்யாதிஶ்ருதிவிரோத: । உத்தரோத்தரபூதாநாம்
பூர்வபூர்வபூதப்ரபவத்வாபாவாத் । ஏதத்தந்மாத்ராணாம்
ப்ருதிவ்யாதிபி: ஸஹபாவாத் ஸர்வப்ரளயவாக்யவிரோ
தாச்ச நோபபந்நா । ஶ்ரூயதே ச— “தத்தேஜோऽஸ்ருஜத தத்தேஜ
ஐக்ஷத, ததபோऽஸ்ருஜத, தா அந்நமஸ்ருஜந்தே”தி தேஜோऽபந்நா
நாம் தந்மாத்ரரூபாணாம் ஸர்வஸ்ருஷ்டி: । தஸ்மிந்நேவாம்ஶேऽபி
ப்ருதிவ்யாதிவிரோதஸ்த்வநுஸந்தேய: । “ஆகாஶாத்வாயு:” இத்யாதிவா
க்யாநாம் கேவலமேவம் நிர்வாஹஸம்பவாத் । “ஸம்பூதாதேவாகாஶாதாகாஶோ
ஜாயதே, ஆத்மந ஆகாஶ: ஸம்பூத:, ஆகாஶாத்வாயு:” இத்யாதிவாக்யே
ஷு ஆகாஶாதிஶப்தாநாம் ஸ்வவிஶேஷேண ஸூக்ஷ்மஸூக்ஷ்மாவஸ்தாபேக்ஷ
வாதிந: । அதோऽயமர்த்தப்ரதிபாதகா நஶ்யா: । தத்ராயம்
ஸாரோऽர்த்த: ஸூக்ஷ்மாம்ஶஸ்யைவ ஸூக்ஷ்மபூதரூபம் ப்ரதி கார
ணத்வம் விவக்ஷிதம் । இதாநீமபி தந்மாத்ராணாம் ப்ருதிவ்யாதி: உப
ரத: பரித்யக்தா । கிஞ்ச— “ஆகாஶாத்வாயு:” இத்யாதீநி வாக்யாநி ஜி
ஜ்ஞாஸாநிரூபணே தத்த்வபராணி । ஏதஸ்ய ஜ்ஞாநாம் ப்ரயோஜநாநாம் ச
ஜ்ஞாநாஹேதயாதீதாத் । ஏவம்ஸதி தேஷாமிதரேஷாமபி பூதஸூக்ஷ்ம
த்ராணாமபி ஸூக்ஷ்மஸூக்ஷ்மதரயோர்நு ப்ரயோஜநகாரணபாவ
ஸித்தம் । பூதஸூக்ஷ்மாணாம் ப்ரதி விஶேஷாரணமேவ ஸூக்ஷ்ம
மாகாஶஸ்யாபி ஸ்வரூபோத்பத்தௌ வாயோரபி ப்ரதி காரணத்வஸ்யாத் ।
ஸூக்ஷ்மமேவ ஸூக்ஷ்மாகாஶஸ்யாபி ப்ரக்ருதித்வஸ்ய ஸூக்ஷ்மம்
ஸூக்ஷ்மம் வாயும் ப்ரதி ஹேதுபாவஸ்யாவிஶேஷேண ஏகீ
ப்ரதிபந்நாத் ஸூக்ஷ்மாகாஶஸ்ய ஸ்வரூபோத்பத்தே ஸூக்ஷ்மவாயுஜநநாயோ
க்யத்வ ப்ரமாணாபாவாத் । ஶாஸ்த்ரைகஸமதிகம்யத்வாத்த்ருஷ்டாநுமேயா
பராஸ்தம் ஸ்வீகார்யம் । அத: அநுவாதாங்கீகார்யஸ்ய அத்ர
ஹா । யதா வாயுராகாஶே லீயத இதி ஸ்தோக்ய ஸூக்ஷ்மதந்மாத்ரவாயோ:
ஸூக்ஷ்மாகாஶேऽபி லய: ப்ரதிபாதிதஸ்யாத் । அதஸ்வாபி வரீதம்
வ்யாக்யேயம் ஸ்யாத் । தஸ்மாத் ப்ரமாணாந்தரேவ ஜகத்ப்ரப
ஞ்சஸ்ய ஶப்தாநாம் ஸ்வரஸவிஷயஸ்வீகார்ய: । ஸர்வகாரணஸ்ய
க்யாநாம் ப்ரமாண்யாத் உபப்ரஹ்மணவநாநாமாண்யாத் ப்ரவிலாநா
மேவாகாஶாதீநாம் தந்மாத்ரவ்யவஹிதா ஸ்ருஷ்டிரித்யுபபந்நம் ।
“தஸ்மாத்வா ஏதஸ்மாதாத்மந ஆகாஶ” இத்யாதிஷு வ்யவதாநேऽபி

𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌣𑌭𑌾𑌵𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍 “𑌅𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌯𑌷𑍍𑌷𑍋𑌡𑌶𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌕𑌾𑌪𑌿𑌲𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑌿𑌵𑌤𑍍 𑌵𑍇𑌦𑍋𑌪𑌬𑍃𑌂𑌹𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌧𑌾𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑌿𑌰𑍇𑌵 𑌗𑌤𑌿𑌃 । 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌮𑌾𑌭𑌿𑌸𑍍𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌣𑍇𑌽𑌭𑌿𑌨𑌿𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾 𑌵𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑍇𑌨 𑌹𑌿 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌧𑌰𑍍𑌮𑍇 𑌯𑌾𑌜𑍍𑌞𑌵𑌲𑍍𑌕𑍍𑌯𑌜𑌨𑌕𑌸𑌂𑌵𑌾𑌦𑍇 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌕𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑍇𑌨 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌤𑌾𑌃 । “𑌅𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌶𑍍𑌚𑍈𑌵 𑌷𑍋𑌡𑌶 । 𑌅𑌥𑌾𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑍈𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌹𑍁𑌰𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌚𑌿𑌨𑍍𑌤𑌕𑌾𑌃 । 𑌅𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌚 𑌮𑌹𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚𑍈𑌵 𑌤𑌥𑌾𑌽𑌹𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰 𑌏𑌵 𑌚 । 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑌾𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌆𑌪𑍋 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌶𑍍𑌚 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌮𑍍 । 𑌏𑌤𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌨𑌪𑌿 𑌮𑍇 𑌶𑍃𑌣𑍁 । 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌕𑍍𑌚𑍈𑌵 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌶𑍍𑌚 𑌜𑌿𑌹𑍍𑌵𑌾 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌣𑌞𑍍𑌚 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌮𑍍 । 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌚 𑌹𑌸𑍍𑌤𑍌 𑌚 𑌪𑌾𑌦𑍌 𑌚 𑌪𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌮𑍇𑌢𑍍𑌰𑌂 𑌤𑌥𑍈𑌵 𑌚 । 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑍌 𑌚 𑌰𑍂𑌪𑌞𑍍𑌚 𑌰𑌸𑍋 𑌗𑌨𑍍𑌧𑌸𑍍𑌤𑌥𑍈𑌵 𑌚 । 𑌏𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾 𑌰𑌾𑌜𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌸𑌹 𑌷𑍋𑌡𑌶 । 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌣𑌿 𑌮𑍈𑌥𑌿𑌲 । 𑌮𑌨𑌃𑌷𑍋𑌡𑌶𑌕𑌾𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌹𑍁𑌃 𑌅𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌗𑌤𑌿𑌚𑌿𑌨𑍍𑌤𑌕𑌾𑌃” 𑌇𑌤𑌿 ॥ 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌕𑌰𑍍𑌮𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑌯𑌶𑍍𑌚 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌨𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌷𑍋𑌡𑌶 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌮𑍍 । “𑌏𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾 𑌰𑌾𑌜𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌸𑌹 𑌷𑍋𑌡𑌶” 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍈𑌯𑌧𑌿𑌕𑌰𑌣𑍍𑌯𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌾𑌤𑍍 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌾𑌦𑌿𑌗𑍁𑌣𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌵𑌾𑌚𑌃 । ‘𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾 𑌘𑍋𑌰𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌮𑍂𑌢𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇𑌨 𑌤𑍇 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑌾𑌃’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌚𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌗𑍁𑌣𑌿𑌵𑌾𑌚𑌃 । 𑌪𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌃 𑌪𑌟𑌃 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑌾𑌮𑌿𑌵 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌗𑍁𑌣𑌵𑌾𑌚𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌗𑍁𑌣𑌿𑌵𑌾𑌚𑌕𑌤𑍍𑌵𑌞𑍍𑌚 𑌯𑌥𑌾𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌵𑌶𑌾𑌦𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌨 𑌚𑍈𑌵𑌂 𑌸𑌤𑌿 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌸𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌾𑌵𑍍𑌯𑌾𑌹𑌤𑌿𑌰𑍇𑌵 । 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌸𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌯𑌃 𑌷𑍋𑌡𑌶 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍁 𑌏𑌕𑍈𑌕𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌕𑌨𑌿𑌯𑌮𑍋 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌉𑌪𑌬𑍃𑌂𑌹𑌣𑌵𑌶𑌾𑌦𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌹𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌾𑌞𑍍𑌚 । 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌅𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍀𑌨𑌾𑌮𑌷𑍍𑌟𑌸𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌾𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨 𑌘𑌟𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌨𑍍𑌨 । 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌭𑍂𑌤𑍇𑌷𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌭𑌾𑌵𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍇𑌣𑌾𑌷𑍍𑌟𑌸𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌯𑌮𑍋𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃 । 𑌤𑌥𑌾 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌕𑌰𑌾𑌲𑌜𑌨𑌕𑌸𑌂𑌵𑌾𑌦𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑌿𑌕𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌭𑌾𑌵𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । “𑌅𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌮𑌾𑌹𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌂 𑌪𑌰𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑍍𑌮𑌹𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌪𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌨𑌃𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌮𑍍 ॥ 𑌅𑌹𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌮𑌹𑌤𑌃 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌨𑌃𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌮𑍍 । 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌹𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌦𑌾𑌹𑍁𑌃 𑌸𑌾𑌙𑍍𑌖𑍍𑌯𑌨𑌿𑌦𑌰𑍍𑌶𑌿𑌨𑌃 ॥ 𑌏𑌤𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌯𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌷𑍍𑌟𑍌 𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌶𑍍𑌚𑌾𑌪𑌿

षोडश । पञ्चैव विशेषाश्च पञ्चेन्द्रियाणि च । यस्तु स्थूलादिर्जायते तत्तदेतत्प्रतीयते'' इति । अत्र पञ्चानां सूक्ष्मभूतानां प्रकृतिषु परिणामात् केवलविकारत्वेनोक्तत्वात् । विशेषशब्दस्य तन्मात्रपरत्वं तन्मात्राणां केवलविकारत्वं न कस्यचिदपीष्टम् । अतोऽपि शेषशब्दः शब्दस्पर्शादिगुणमात्रपर इति परिशेषात् सांख्योक्ताच्च सिद्धम् । पञ्चभूतानीति भूतशब्दः तन्मात्रपरः, विशेषशब्दश्चाकाशादिपर इति चेन्न । अपार्थादावेऽपि भूतशब्दस्य क्लिष्टार्थकल्पनाप्रसङ्गात् । विशेषशब्दे गणेष्विष्टेः न केवलमेव प्रसङ्गवत् भूतशब्दस्य श्रुतिवाक्यस्थाकाशादिशब्दानामपि तन्मात्रपरत्वे स्वारस्यभङ्गः स्यादिति । अत एवोपनिषद्भाष्यकारैः परमर्षिप्रसादाद्व्युत्पत्त्यन्तरमप्राचीनसांख्यमतेऽपि साधितम् । सेश्वरसांख्यमते च श्रुतिस्वारस्यानुगुणमिति प्रदर्शितम् । सूक्ष्मस्थूलव्यक्तिभेदेन । तथा यदेतत् विशेषेन्द्रियाण्येव षोडश विकारा इत्युक्तम् । ``पञ्चविंशतितत्त्वज्ञो यत्र तत्राश्रमे रतः । प्रकृतिज्ञो विकारज्ञः स्वभावात्परिमुच्यते ॥ अव्यक्तमहदहङ्काराः पञ्च तन्मात्रसंज्ञिताः । एताः प्रकृतयस्त्वष्टौ विकाराः षोडशापरे ॥ श्रोत्रादीनि पञ्चबुद्धीन्द्रियाणि च सङ्कल्पात्मकं मनश्च पञ्च कर्मेन्द्रियाणि वायवः ॥ उपस्थान्ता विशेषाः । विकाराः षोडश स्मृताः । पञ्चविंशतितत्त्वज्ञो ज्ञानात्मा पुरुषः स्मृतः ॥ पञ्चविंशकमेवाहुः षड्विंशः परमेश्वरः । एतज्ज्ञानं तत्त्वज्ञाने यथार्थदर्शनः ॥ अव्यक्तप्रभवं चैव पञ्चभूतात्मकं तथा विज्ञेयम् । निर्गुणं सगुणं चैव तत्त्वज्ञाः परमं पदम् ॥ अजमव्ययमनन्तं ज्ञानमेकं परम् । अनादिनिधनं ब्रह्म तत्त्वज्ञाः परमं पदम् ॥'' इति ॥ अत्र प्रकृतिषु परिणामात् प्रधानोपादानात् प्राधान्यतत्त्वेन सङ्ख्यया ज्ञानतत्त्वम् । सङ्ख्याशब्देन तत्त्वज्ञानं मनोविवक्षितम् । ज्ञानं ज्ञातव्यं प्रकृत्यात्मनः पञ्चविंशकत्वेनोक्तानां परिशेषाच्च अक्षरादिनिर्देशाच्च तत्त्वशब्दोक्तम् । ``विकाराः षोडश स्मृताः'' इति षोडशविकारशब्दोपादानात् । एताः प्रकृतयस्त्वष्टौ इति तत्त्वसंख्या स्मृतिवचनस्य अष्टौ प्रकृतयः षोडशविकारा इति श्रुतिप्रसिद्धमेव स्मर्यते । अतस्तस्याः श्रुतेरयमर्थ इति निश्चितमिति स्थितम् । शब्दस्पर्शरूपरसगन्धानां तन्मात्रत्वे श्रुत्या विशेषेन्द्रियाण्येव षोडशविकारत्वेन विवक्षितानीति तत्त्वविदा सांख्यकारस्य स्पर्शादिपरिणामेऽनतिप्रसङ्गात् सिद्धमिति

ஸத்த்வதத்த்வதாரதம்யோபஷ்டிகா தியாகரோஸ் । ஸ்யஸ்தாஹ்ருதிஷ்டீவ
ஸிஷ்டாதாகாஶஜ்ஜ்யோ பர்பரர்ஷோ திவ்யஸ்ஸுஹஸ்ரஶீர்ஷபூர்வபுரு
ஷஸ்ஸஹஸ்ராக்ஷஸ்ஸஹஸ்ரபாத் । ஸஹஸ்ரபாஹுர்ஜிதிவோஸ்ஸ்ரு

"தேஹாஹ்ருதாநந்தஹாகாரோ பஞ்சரவ்ருக்ஷவேலே" இதி । க்ஷேத்ராரஞ்ஜ
கரூபாணி பஞ்சவிபூதிஜாவாயாகாஶாநி தேஹாஹ்ருதாநி । ஸஹம்
காரோ ஹ்ருதாதி: பஞ்சதேஹாநவ்ருக்ஷம் ப்ரக்ருதி: । "இந்த்ரியாணி த
ஶைஶஹஸ்ர வஞ்ஜேந்த்ரியகோசரா" இதி । க்ஷேத்ராஶ்ரிதாநி தத்த்வாநி
ஶ்ரோத்ரத்வக்சக்ஷுர்ஜிஹ்வாக்ராணாநி வஞ்ஜஜ்ஞாநேந்த்ரியாணி । வாக்பாணி
பாதபாயூபஸ்தா: பஞ்சகர்மேந்த்ரியாணி தஶ । மநஶ்சேதி ஏக: । இந்த்ரி
யகோசராஶ்ச பஞ்சஶப்தஸ்பர்ஶரூபரஸகந்தா: । அத க்ஷேத்ராரம்பக
ரூபாணீத்யாரம்பக(ரூப)பதேந ஸமஷ்டிப்ரக்ருதயஇதி ப்ரக்ருதி
ஶப்தோ வ்யாக்யாத: । க்ஷேத்ராஶ்ரிதாநி தத்த்வாநி இதி விஷயேந்த்ரியா
ணாம் தேஹஶரீராணாம் ஸாமாந்யகாரணத்வம் । ஏவம் ஸமஷ்டி ப்ரக்ருதய:
தேஹாரம்பகாரணதிவாகேஶவி விஷயேந்த்ரியாணாம் ச ஶ்ருதாவுக்தா
விரோதேந தேஹாரம்பகாரணத்வேந விவக்ஷிதாநீதி வ்யாக்யாதீநாம் பாதே
யூக்ஷ்மாணாம் ஸாமாந்யகாரணத்வ ஸ்பஷ்டாரம்பகத்வே । அத: ஸூக்ஷ்மாபா
ர்ஜிதாதீநாம் யதோக்தவ்யாக்யா: । ஏவம் வ்யஷ்டிஹாஸ்யாஷ்டிராக்தா ।
ஸ்ய ஹிரண்யகர்பாத்மகத்வம் — (ஸத்த்வதத்த்வதாரதம்யோபஷ்டிகா தியாக
ரோதிதி ॥) ஸ்ருஷ்டிகர்மண: பர்பரஷ்டிகாஸிஞ்சேஷ ஸத்த்வதத்த்வதாரதம்யோபஷ்டி
கா வதிகதம் தத்ஜ்ஞ தியாகரோதித்யர்த: । (ஸூக்ஷ்மாஶ்ரிதி ॥) ஸக
ரோதித்யப: । ஸூக்ஷ்மாதிஶப்த: ஸ்வபூராதிவாச: । (தேஜ்ய) ஸதாஶிக்ஷ
பர்பரஷ்ட: ஸஹ்ருதிதிரேஷ: । பர்பரஷ்டஶப்தஸ்ய தேநஷ்ட்வாகா
த்யாஹ்ருதித்யூ: திவ்யோவ பர்பரஷ்டித்யுக்த: । தஸ்யாஹிணோத்தஸ்ய
திவ்யபர்பரஷ்டஸ்ய பர்பரஷ்டஹ்ருக்தஸ்தி வாதவ்யாதோபர்பரஷ்டாத்
தக்வோஹ — (ஸஹஸ்ரஶீர்ஷபூர்வபுருஷ இதி ॥) ஸநந்யா தீயப
ர்பரஷ்டஶப்தஸ்ய ஸமாநார்த்தவ்யஸஹாஸ் । ஸவஜ்ஞக்வாத்தஶக்திகாத்
ஸவத்ரு ஶிரஶ்ச்க்ஷு:பாதகாயபூபாஹுகாயுகரணஸ்தேஷ்பூர்வோ
தேஹாபர்பரஷ்ட: ஶ்ருத: தகாத்கோஸ்யதேஹோத்தஸ: பர்பரஷ்டஇத்ய
ர்த: । இதஞ்ச ஸாமாநாதிகரண்யம் பரதேஹபர்பரஷ்டாஸ்யபூர்திகக்ஷமிவந்த
த்வ । நதஸ்ய ஸ்வரூபவிகேக்ஷ்யத்வ । 'தஸ்யைவ ஹாநிஹீதே'தி தஸ்யதேஶ்
த்ரஹ்மபாஹியாநாஸ் । 'ஹீஷாஸ்மாதநி: பவதே ஜ்யேதே: த்ரய்யபூர்வதிவஞ்ஜதே:
ஸயஶ்சாயம் பர்பரஷ்டே । யஶ்சாஸாவாதித்யே । ஸஏக:' இதி வஞ்ஜதீ
காக்ஷஸ்ய பரதேஹபர்பரஷ்டஸ்ய தேஹேத்ராரவிஹ்யநிதிக்தக்வாத்வ தேஹேத்ரா
ணீதஸ்ய தேஹத்ரஹ்யஜநகஸ்யைவ ஸ்வரூபவிகேக்ஷாநர்வவதேக்த: । ஶா

[illegible]

ஶ்ரோத்ராத்³யாயத்தஸ்ய ப்ராணஸ்ய । ஸ ப்ரத்யாத்மத்வமிஹ ஜ்ஞாயதே ॥
இதி ப்ரத²ம: பாத³: ॥

அத² த்³விதீய: பாத³: ॥

அபாஸ்தநிகி²லதோ³ஷ யக்ஷராக்ஷஸமஞ்ஜஸப்ராஸ்வஸ்தி²ஹ்ய: பரபூ⁴தா மோஹ்யதே³ஷ்யவிபஸ்தயோ ஜகா³த்காரணத்வம் ப்ரதிபாத்³யதே । தமேவம்பூ⁴தஸ்ய மோக்ஷோபாஸ்யஸ்ய நிர்விஶேஷவஸ்துநோ விவர்தப்ரஸக்தேரபி நிராகரணம் ப்ரகா³த்³யா ப்ராணம் நிரஸ்தம் ஸர்வோத்தரவிஜிதம் ஜ்யோதிஷாம் அயநம் ப்ராணோ மோக்ஷம் ஸாமர்த்²யாத்ஸ்வாமி வ்யாக்²யாநாந்யப்ரவ்யாக்²யாநாநி ஸர்வாணி ச ஸந்தாநி ஹிரண்யஜ்யோதிராதீ³நி பரோத்³யாலிக²ந்தி பஞ்சேந்த்³ரியாணி

(ப்ராண:) பா⁴வப்ரதிப்ராண: (ஸப்ரத்யாக்) ஸம்ப³ந்தோ⁴ க்ஷேத்ரஜ்ஞ: ।
ஸர்வம் இத³ம் அநந்தம் ஸர்வமிதி³ ॥
இதி ஶ்ரீஹரிதகுலதிலகவாக்³விஜயஸூநோ: ஶ்ரீரங்க³ராஜதி³வ்யாஜ்ஞாவலம்பி³
வேத³வ்யாஸபட்டாரகநாமதே⁴யஸ்ய ஶ்ரீஸுத³ர்ஶநஸூரேர்வ்யாஸ்ய க்ருதௌ
ஶ்ருதப்ரகாஶிகாநாம்நி ஶ்ரீபா⁴ஷ்யவிவரணே ப்ரத²ம: பாத³: ॥
ஶ்ரீஸுத³ர்ஶநஸூரிமஹாதே³ஶிகாய நம: ॥

அத² த்³விதீயபாத³வ்யாக்²யா ॥

அதா²நந்தரஸங்க³திம் ப்ரத³ர்ஶயந் பாத³ஸங்க³திம் ப்ரத³ர்ஶயதி । (அபாஸ்தேதி ॥) மந்த³தே³ஶ்யஷ்டா நிரஸ்தாஶேஷதோ³ஷா: । தே³வயோந்யாஸுரரூபா யக்ஷராக்ஷஸமஞ்ஜஸப்ராஸ்வ அதர்மப்ரவர்தயநா ஸ்வஜாயமாநத்வாத் மோஹநேந அஜாயதேதி பா⁴வஸ்ய விவர்ணாமோஹநா அர்த²: । ஜகா³த்காரணம் ப்ரதிபாத்³யதேதி ப்ரதிபாத்³யத்வம் அதர்மப்ரவர்தயஸ்ய மோக்ஷோபாஸ்யத்வம் ப்ரதிஷேத⁴விஶேஷஜகா³த்காரணம் ப்ரதிபாத்³யதே இதி । ப்³ரஹ்மண: ஸாமர்த்²யாய நம ஜக³த்ப்ரதிஷ்டா²நிரூபணம் ஜகா³த்காரணத்வேந ஸாமர்த்²யம் ஸதத³தே³காந்த்யம் ந ஸித்³த்⁴யேத் । அத² ஶாஸ்த்ரப்ரவ்ருத்திப்ரகாரம் — (தமேவம்பூ⁴தமேவேதி ॥) தஸ்ய அஸ்பர்ஶஸம்ப³ந்த⁴ஸ்ய ஸதஸ்ய தே³வாதி³ஸ்ரஷ்டுர் ஹிரண்யக³ர்ப⁴ஸ்ய இத்யர்த²: । (மோக்ஷோபாஸ்யஸ்யேதி ॥) பரமாத்மாவிஶேஷேண ஸாமா நாயிகாரண்யா ஹிரண்யக³ர்ப⁴ஸ்ய ப்ரக்ருதஸ்ய ஸர்வஸ்ய ஸம்ப³ந்த⁴விஶேஷம் ஜ்ஞாப்யதே । "மோக்ஷோபாஸ்யமநந்தமோபாரம் ஸதஸ்யா அக்ஷரஸ்ய மோக்ஷோபாஸ்யஸ்ய" இதி "ஸதே³காவிஷ்ணுமோக்ஷோபாஸ்ய" இதி ச ஶ்ருதிஷு ப்ரதிஷ்டா²மோக்ஷோபாஸ்யரூபோ பரமாத்மா ப்ரதிபாதி³த: । நிர்விஶேஷவஸ்து இதி தத: ப்ரப்ரதத்வம் விவக்ஷிதம் । ஸர்வாணி ச ஜந்தூநி ஸந்தாநி நிர்விஶேஷாணி ஸ்வரூபாணி । ஸந்தாநஶ்ரவ்யஶரீரபர: । (ஹிரண்யஜ்யோதிரித்யாதி³ ॥)

𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 । 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌦𑌨𑍍𑌯𑌦𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌦𑌨𑍍𑌯𑌦𑌾𑌦𑌿 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰
𑌶𑍋𑌧𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌶𑍋𑌧𑌨𑌸𑍍𑌯𑌜𑌨𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌦𑍀𑌪𑍍𑌤𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍
𑌸𑌮𑌂𑌯𑍋𑌗𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌨𑌸𑍍𑌯 । 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿
𑌸𑌕𑌲𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌗𑌵𑌿𑌷𑌯𑌸𑍍𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌮𑍍
𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂𑌸𑍍𑌯𑌶𑍍𑌵𑌸𑍍𑌵𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯
𑌸𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑌾𑌰𑌾𑌣𑌿𑌸𑌿𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌦𑍀𑌯𑌤 𑌇

𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌵𑌰𑍍𑌣𑌂𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑍍𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃 । 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌮𑍍 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌹𑍍𑌲𑌾𑌦𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑌧𑌿𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌅𑌧𑌿𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌧𑌾𑌰𑌯𑌂 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑍋𑌽𑌭𑌿𑌧𑍍𑌯𑍇𑌯𑌃 । 𑌕𑌥𑌂? 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌂𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌂𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌗𑌭𑍀𑌰𑌿𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑍃𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌂𑌶𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌜𑌾𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌪𑌰𑍍𑌯𑍇𑌷𑌣𑍀𑌯𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌜𑌾𑌤𑍀𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌭𑍂𑌤𑌯𑍋𑌨𑌯𑌃 । 𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌯𑌤𑌿— (𑌶𑍋𑌧𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌶𑍋𑌧𑌨𑌸𑍍𑌯𑌜𑌨𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿𑌨𑌾 ॥) (𑌪𑌶𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑌂𑌯𑍋𑌗𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌤𑌜𑍍𑌜𑌾𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌪𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥 𑌶𑍋𑌧𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌸𑍍𑌯𑌜𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑌾𑌧𑌨𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 । 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌯𑌤𑌿— (𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 ॥) 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌪𑌾𑌤𑍁𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌂𑌶𑍇𑌨 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌗𑍋𑌚𑌰𑌤𑍇𑌤𑍍 । 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌤𑌸𑍍𑌤𑌃 𑌪𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥 𑌪𑌂𑌗𑍋𑌪𑌨𑍀𑌯𑌃 । 𑌗𑍋𑌜𑌾𑌤𑍀𑌯𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌬𑌬𑍀 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍇𑌦𑌂 𑌯𑍋𑌜𑌨𑌾 । 𑌬𑌬𑍀 𑌤𑌾𑌮𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁 । 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌰𑌵𑌤𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌵 । 𑌅𑌯𑌂𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌅𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵 । 𑌅𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑌿— (𑌸𑌤𑍍𑌵𑌾𑌇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 ॥) 𑌸 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌾𑌦𑌿𑌃 𑌪𑌰𑌮𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰𑌃 𑌅𑌤𑍇 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌿𑌕𑌾𑌲𑌸𑌮𑌯𑍇 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌃 𑌕𑌾𑌲𑌃𑌪𑍍𑌰𑍃𑌤𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌜𑌾𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇 𑌧𑌾𑌤𑌿 𑌪𑌶𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌭𑍂𑌤𑌨𑌿𑌰𑍍𑌮𑍋𑌣𑍋𑌪𑌾𑌯𑌾𑌸𑍍𑌸𑌜𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌃 । 𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌯𑌤𑌿— (𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌦𑍀𑌯𑌤𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌾𑌰𑍂𑌪𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑌂𑌸𑌰𑍍𑌗𑌾𑌦𑌯𑌃 । “𑌶𑍍𑌰𑍀𑌭𑍇𑌷𑌣” 𑌇𑌤𑌿𑌹𑌿𑌯𑍋𑌤𑌾𑌃 । 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑌾𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌂𑌶𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌮𑍍 । 𑌅𑌦𑌿𑌤𑌿𑌸𑍍𑌤𑌾𑌂𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌂, 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌪𑍍𑌯𑌾 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌃 । 𑌅𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌂 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌕𑌾𑌲𑍇 । 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌕𑍍𑌤𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑌾𑌨𑍀𑌂 𑌘𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌕𑌵𑌤𑍍 𑌅𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑌯𑌾 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 । 𑌉𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌸𑌜𑌾𑌤𑍀𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌕𑌾𑌰𑌣𑍇 𑌭𑌯𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇𑌶𑌃 । 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾 𑌅𑌪𑍍𑌸𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌲𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌂 𑌤𑌦𑌾𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌾𑌂 𑌗𑌨𑍍𑌧𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌂 𑌹𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌅𑌬𑍍𑌵𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌗𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾

[illegible]

[illegible]

𑌤𑌾𑌮𑌸𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌤𑍍𑌵𑌿𑌕𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌰𑌾𑌜𑌸𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌸𑍍𑌯

𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌚 𑌉𑌪𑌸𑌰𑍍𑌜𑌨𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌾𑌨𑌿 । 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌾𑌮𑌾𑌕𑌾𑌶𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌮𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰[illegible] । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 [illegible] । [illegible] 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । [illegible] । [illegible] । 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌾𑌮𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯𑌾𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 [illegible] — (𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌮𑌾𑌕𑌾𑌶𑌸𑌂𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 [illegible] 𑌸𑌂𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । [illegible] 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । [illegible] । 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌕𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 [illegible] 𑌸𑌾𑌤𑍍𑌵𑌿𑌕𑍇𑌷𑍍𑌵𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇𑌷𑍁 [illegible] । [illegible] 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌤𑌾𑌵𑌚𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌸𑌂𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌤𑌿 । 𑌅𑌥 𑌚𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌂𑌶𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑌣𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌲𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 — (𑌤𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑍌 𑌲𑍀𑌯𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌸𑌾𑌤𑍍𑌵𑌿𑌕𑌾𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌤𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵 𑌲𑌯𑍋

[illegible]

वविक्तः । तावताहङ्कारांशे [illegible] । यथा — [illegible]

[illegible] तन्मात्रोपक्रमेणाकाशादि [illegible]

[illegible] इन्द्रियसंसर्ग [illegible] । [illegible]

[illegible] तन्मात्रावस्था [illegible]

[illegible] इन्द्रियसंसर्गेण — (इन्द्रियाणि तन्मात्रेति [illegible] ॥)

[illegible] तन्मात्रावस्थां [illegible]

[illegible] भवन्ति । [illegible] तन्मात्रेष्विन्द्रियवर्गः संस [illegible]

[illegible] ॥)

[illegible] तन्मात्राणि । [illegible]

[illegible]

[illegible]

ப⁴வதி பரஸ்யாந்தஸ்ஸந்தா ஸந்தஸ்தஸித்³தே⁴ர்நியந்த்ரணேந்த்³ரியஸ்ய

ப்ரவிஷ்டம் ததே³வ விஶக்தம் தத: । ததந்தர்ப்ரவிஷ்டமபி ததே³வ விஶக்தம் தத: । பரமாத்மஶரீரதயா தேஷாம் விஶேஷிதத்வாத் । ஸர்வமபி ...

𑌨𑌦𑍀𑌤𑌿 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌮𑍍 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 ॥

𑌅𑌸𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌇𑌦𑌮𑌗𑍍𑌰 𑌆𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑌿 [illegible]

𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌭𑌜𑍍𑌯 । (𑌇𑌦𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌮𑌤𑌦𑍍𑌵𑌯𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌂) 𑌵𑌿𑌵𑌿𑌚𑍍𑌯 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌨𑌮𑍁𑌪𑌦𑍇𑌶𑌃 । 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌂 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌹𑍇𑌤𑍁𑌃 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌹𑍇𑌤𑍁𑌃, 𑌤𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌣𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌨𑌦𑍀𑌤𑌿) 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌰𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌧𑌾 । 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌵𑌾𑌪𑍍𑌯𑌃 । 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌣𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌭𑍂𑌤𑌾𑌃 । 𑌪𑌰𑌮𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵 𑌵𑌿𑌚𑌿𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌦𑍇𑌶𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । 𑌤𑌚𑍍𑌚 𑌪𑌰𑌮𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰𑌾𑌖𑍍𑌯𑌃 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌭𑍂𑌤𑌾𑌃 𑌤𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌾𑌃 । 𑌪𑌰𑌮𑌕𑌾𑌰𑌣𑌵𑌿𑌷𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑍇𑌵 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌹𑍇𑌤𑍁𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌅𑌯𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌸𑌂𑌗𑍍𑌰𑌹𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌬𑍋𑌧𑌸𑌾𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑍇𑌰𑌰𑍍𑌥𑌸𑌂𑌗𑍍𑌰𑌹𑌃 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌹𑌰𑌿𑌤𑌕𑍁𑌲𑌤𑌿𑌲𑌕𑌵𑌾𑌗𑍍𑌵𑌿𑌜𑌯𑌿𑌸𑍂𑌨𑍋𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰𑌙𑍍𑌗𑌰𑌾𑌜𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌲𑌬𑍍𑌧𑌵𑍇𑌦𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌪𑌰𑌨𑌾𑌮𑌧𑍇𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌸𑍁𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍃𑌤𑍌 [illegible] 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌪𑌾𑌦𑌃 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌸𑍁𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌰𑍍𑌯𑌮𑌹𑌾𑌦𑍇𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑌾𑌦𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌜𑌗𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌶𑌙𑍍𑌕𑌿𑌤𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌦𑌿𑌦𑍋𑌷𑌵𑍍𑌯𑍁𑌦𑌾𑌸𑌾𑌯 𑌤𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍋𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑌾𑌦𑍇𑌨, 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌅𑌸𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌇𑌦𑌮𑌗𑍍𑌰 𑌆𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌇𑌦𑌂𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌨 𑌜𑌗𑌨𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌪𑌰𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍍𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑌜𑌗𑌦𑍍𑌵𑍈𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌹𑌿 𑌜𑌗𑌜𑍍𑌜𑌗𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌜𑌗𑌤𑌃 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌶𑌰𑍀𑌰𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤 𑌇𑌦𑌂𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌜𑌗𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌕𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । [illegible] 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌾𑌨𑌰𑍍𑌹𑌮𑌾𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । [illegible] “𑌅𑌸𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌇𑌦𑌮𑌗𑍍𑌰 𑌆𑌸𑍀𑌤𑍍 । 𑌤𑌤𑍋 𑌵𑍈 𑌸𑌦𑌜𑌾𑌯𑌤” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 । [illegible] “𑌤

[illegible]

[illegible]

தபஸாऽநாசகேந ப்ரஹ்மசர்யேண நிர்வேதேநாநாசகேந ஷடங்கேநைவாப்நுயாத் । ஏதத்த்ரயம் வீக்ஷேத தமம் தாநம் தயாமிதி ந தஸ்ய ப்ராணா உத்க்ராமந்த்யத்ரைவ ஸமவலீயந்தே ப்ரஹ்மைவ

கேந । யதா 'தப:க்ருச்ச்ரசாந்த்ராயணாதீதி' । அநாசகம் ஸர்வாஹிஸம்ப்ரா-
ஹிதம் யஜ்ஞாதிகம் விநாசகேந ஸமீஹாமேந தத்ஸம்பாதகத்ருஷ்ட-
காரேணைவ ரஹிதத்வாத் । ஸத்த்வாதிகமேவ ஷடங்கசப்தேநோச்யதே ।
ஜ்ஞாநஸ்ய தத்ஸங்கமேந ப்ரக்ருஷ்டத்வம் ச்ரணத்ரயமாஹ — (ஏதத்த்ரயமி-
தி ॥) தமம் தாநமிதி । 'தாநம் தேவாசோபாயநே' ஸாந்தாதிநா சா-
ந்தி: । ப்ரதிஷ்டாநஸ்ய பத்மோக்தத்வாத் பாநராத்ரிப்ரஸங்காத் ।
அநாத்மகுணாதாரஸாமாந்யேந தாநஸம்பத்யாத்யநாத்மகுணப-
ரமேவாபவித்தம் । தயாஸ்வப்ரயோஜநாநபேக்ஷபரது:கநிராஸேச்சா ।
யதா — ஜ்யோதிர்ஜாதிம்பாத் தாநஸ்ய பாத்ரவிகீர்தநம் । ஏவம் ஸாங்க-
ப்ரஹ்மோபாஸநமுக்த்வா ஆஹ — (நதஸ்யேத்யாதிநா ॥) யவவேந்தே-
ரம்பாதேஹ வேத பரம்ப்ரஹ்மாப்யேதி । உபாஸீதேத்யஸக்ருத்
பக்ஷ்யமாணத்வாத் ஸாமாந்யசப்தஸ்ய விசேஷபர்யவஸாயித்வாதுபா-
ஸநாத்மகம் வேதநம் விவக்ஷிதம் । தஸ்யோபாஸகஸ்ய ஸம்பந்திநோ தே
ஷஷ்டீ । தஸ்மாதுபாஸகாத் ப்ராணா நோத்க்ராமந்தீத்யர்த்த: । யதா
நத்யஸ்ய ஸமுத்ராதீதம் நாஸ்ய ஸமுத்ராதீதத்வம், தத்வத் । ஏகா-
தசேந்த்ரியாணி பஞ்ச ப்ராணாச்ச ப்ராணா உச்யந்தே । தே ஸூக்ஷ்மச-
ரீரஸ்ய சரீராதிர்கமநஸமயே உபாஸகம் ந ஜஹதீத்யர்த்த: । ந
தஸ்மாத் ப்ராணா உத்க்ராமந்தீதி சாபாதாரபாகேத்யர்த்தாத் ।
கோசம் பிநத்தி சீர்ஷகபாலம் பிநத்தி ப்ருதிவீம் பிநத்தீத்யாத்யு-
க்தம் பிநத்தி அக்ஷரம் பிநத்தி தமோ பிநத்தீத்யேந அந்யாமேவோப-
நிஷதி ப்ரஹ்மவிதுத்க்ராந்தேருக்தத்வாத் । "ப்ரதிஷ்டாயாதி
வை சாரீரா: ஸ்வப்நாதே ரத்யக்ஷா" இதி ப்ரஹ்மஸூத்ரம் । ப்ர-
ஹ்மைவ ஸந் ப்ரஹ்மஸமாநாகாரஸ்ஸந் ப்ரஹ்மாப்யேதி ப்ரஹ்மாப்-
யேதி ச்ருத்யர்த்தரூபம் த்ரஷ்டி । ஸதித்வப்ருதக்தேவதேநைஷ்ட்யாதி
நாமரூபே ப்ரஹ்மணி ஸர்வகாரணே ஸர்வாதாரபூதே ப்ரதிஷ்-
டாம் பவதி । கார்யஸ்ய நாமரூபப்ரஹாணேந காரணாவஸ்தாநம் ஹி
லய: । ததாநீம் ப்ரஹ்மணி பதந்ஸ்ய ப்ரஹ்மஸமாநாகாரதயாऽव-
ஸ்தாநமேவ பவதி । பரித்ராணாதிவர்ஷஸ்ய ப்ரஹ்மஸாதர்ம்யம்
நாம அபஹதபாப்மத்வாதிகுணாஷ்டகாவிர்பாவலக்ஷணம் । 'அபஹதபாப்மா
விஜரோ விம்ருத்யுர்விசோகோ விஜிகத்ஸோऽபிபாஸஸ்ஸத்யகாமஸ்ஸத்ய-
ஸங்கல்ப:' இதி ப்ரஹராபதேரிவ பஜாபதிவாக்யேந குணாஷ்டகாவிர்பாவாத் ।
அவிசேஷஜ்ஞாநாத்ரு ப்ரஹ்மணாத்வாப்ரகவவேஷ்வாக்யஸ்யாநாவ

வக்ஷ்யது ப்ரஹ்மாப்ரக்ருதி பஞ்சமே ॥

இதி த்ருதீய: பாத³: ॥

அத² சதுர்த²: பாத³: ॥

ஹ்ருத³யஸ்த²ம் ... ஜ்ஞாநஹிதம் ஶரீரஸ்த²ம் ப்ரஸிம்ஹ்யத³ஹ

ஸூ ॥ பஞ்சமே ஸப்ரஹ்மஸஞ்ஜ்ஞிதி ஏவமாநாநந்திதகாச் । வேதி
தா: ப்ரஹ்மதாவத்திவ்ருதீதே வேதி³தவ்ய த்ருதீதாவத்தேநா
வண்காத் । கிஞ்ச ப்ரஹ்மாவ்ருதீதி வாக்யஸ்ய ப்ரஹ்மஶப்³தீ³யா
நாராயேந வ்யாக்²யா, அவ்ருதீதி ஶப்³தா³ர்த²ஸ்ய நாராயேந
தத்ஸ்தா²ம் அத²ஸ்யாச் । ப்ரஹ்மவஸணிதிப்ரஹ்மதாவண்ய
ப்ரஹ்மஹாவாதிரேகேண ப்ராவேத³யஸ்வாஹாவாச்ப்ரஹ்மாவ்ருதீதி
வாக்யம்ஶாரநத²க்ஸ்யாச் । ப்ரஹ்மதாவண்யகாவ்யநிகநாரோவ
ஹேதுப்ரஹாணரோப்யஉதிவேத³த்திரேகேண ப்ரஹ்மஹாவோநாரோ
த²ாஞாம்நாவஸ்திதி ப்ரஹ்மவஸணிதி வாக்யம்ஶாரநத²க்ஸ்யாச் ।
ப்ராமேவ ப்ரஹ்மாநந்த்ருத்தா । தஸ்மாச் காவ்யநிகஹேதுயஞ்சவிருத்
ஹாஶித்யத²: இதிவேச், பஞ்சமே ஸப்ரஹ்மஸஸ்துப்ரஹ்மாவ்ரு
தீதி ப்ரஹ்மதாவத்தேதுநஹேகா ப்ரதீதிஸ்வாரஸ்யம்ஹம்ஹ: । கிஞ்ச
கஉஹப்ரஹ்மவஸணித்யர்த்²யே கிஞ்ஜ்ஞத்திரோதத்² । தஸ்மாத் வாக்ய
பேவஸ்ய । யாவேத³ ஸப்ரஹ்மவஸணித்யர்த்²யே நதா²யாவிக்தி
ஸாப்ரஹ்மவஸதீப்ரஹ்மாவ்ருதீதி । அதோவேதி³தாரேவ ப்ரஹ்மதா
வத்தி: ப்ரதீயதே । வேதி³தாவஜ்ஞாதா ஸவாஹங்கார: । காவ்யநிகோஹ
க்ஷாரோஜபோநாத்தேதிதஸ்ய ப்ரஹ்மஹாவாஹாவாச் । ப்ரஹ்மாஜ்ஞாநவாத³
வேக்ஷ இயம்ஶ்ருதிரத்யஜ்ஞவிரோதா । அதோயதோக்தவணவாத²: ॥

இதி ஶ்ரீஹாரீதகுலதிலகவாக்³விஜயிஸூநோ: ஶ்ரீரங்கராஜதி³வ்யாஜ்ஞாலப்³த⁴
வேத³வ்யாஸாபரநாமதே⁴யஸ்ய ஶ்ரீஸுத³ர்ஶநஸூர்யஸ்ய க்ருதௌ
ஸுபோ³தோ⁴பநிஷத்³விவரணே த்ருதீய: பாத³: ॥

ஶ்ரீஸுத³ர்ஶநார்யமஹாதே³ஶிகாய நம: ॥

அத² சதுர்த²பாத³பா⁴ஷ்யம் ॥

பஞ்சமம் ப²ஞ்ஜதீயேந பரஸ்ய ப்ரஹ்மணோ ஜக³த்காரணத்வம் தத்ப்ர
த்யுக்தா ஶங்கா நிவாரணார்த²ம் விஶ்வவிலக்ஷணத்வேநோக்தம் ॥ அவ்யக்த
பா⁴ஷ்யஸ்யாத்ர ப்ரக்³ருஹீதம் தத³வாஸநதி³திவ ஸம்க்ஷேபதஉக்தம் ।
அத² உபாஸந விஶேஷாநு வண்யவண்யிதம் உபாஸநஸ்ய
நேஷ்டா ப்ரயாநம் ஹ்ருத³யகமலம் ப்ரஸ்தாத் தத்ரஸ்தி²தஸ்ய ஜீவஸ்ய
உபரோத்தாவாவிவிஶேஷாவஜநநாய ப்ரக்ருதிஸம்பம்யஸம்காவிதஜ்ஞ

ரம் ஸர்வஜ்ஞம் காலேத்யாதேகமாவிஷ்கரிஷ்யதி । ஹ்ருதயஸ்ய த-
ஶ இந்த்ரியாணி பவந்தி । யேஷாம் ப்ராணா: ப்ரதிஷ்டிதா: । ஸயதா
ப்ராணேந ஸஹஸம்யுஜ்யதே ததா பஶ்யதி நத்யோ நகராணி
பஹூநி விவிதாநி । யதா வ்யாநேந ஸஹஸம்யுஜ்யதே ததா
பஶ்யதி தேவாம்ஶ்ச ருஷீம்ஶ்ச । யதாऽபாநேந ஸஹஸம்யுஜ்யதே
ததா பஶ்யதி யக்ஷராக்ஷஸகந்தர்வான் । யதோதாநேந ஸஹ

நஸ்யாஸ்ய ஜ்ஞாநஸங்கோசவிகாஸதாரதம்யக்ருதோ ஜாக்ரதாத்ய-
வஸ்தாபேதஸ்தத்ஸ்தாநவிஶேஷேண ப்ரதிபாத்யதே — (ஹ்ருதயஸ்தவ்யோ-
ம்நி ஹிதம் ஶங்கவிஜ்ஞேதி) அத்ராயம் ஹ்ருதயஶப்த: ஶரீரைகதேஶோ-
பலக்ஷிதப்ரதேஶபர: । தஸ்மிந் வ்யோம்நி ஹிதம் ரக்தவர்ணம் ஶங்க-
விஜ்ஞம் ஸ்திதமித்யர்த: । (யஸ்மிந்ஸ்ததோऽயம் ஸர்வஜ்ஞமிதி) ஸர்வஜ்ஞ-
மேவ ஸர்வஜ்ஞம் । உபாதேர்யஸ்யாபேந ஸர்வஜ்ஞஸம்பந்-
தித்யர்த: ॥ ஸ்தூலகாயப்ரதீகாஶம் ஹ்ருதயாப்ஜமதோமுகமிதி
ஶ்ருதேஷ்டே । யஸ்மிந்தத்ஸங்கவிம்பே ஸர்வஜ்ஞம் ஸ்தூலகாஶஸத்ருஶா-
வயவவிஶேஷஸ்திதமித்யர்த: । ஹ்ருத்பத்மம் ஶங்கவிஶேஷேண ஸம்-
தந்வேஷ்டிதபாத்ரஸம்பந்தம் வ்யஷ்டிதமித்யர்த: । (காலேத்யாதே-
கமாவிஷ்கரிஷ்யதீதி) ஸர்வேஷு காலேஷு கார்யஸமர்த்தம் । தஸ்ய ஜாக்ரதாதிஷ்வாஸ-
நஸ்யாபி ஜ்ஞாநஸம்கோசம் ப்ரதிபாத்யதே । ஏகேநைவ விகஸிதம் விகாஸ-
யோகம் । ஏகேநைவ ஶப்தாதிநாநாவிஷயஜ்ஞாநப்ரஸாரணாரமணாவ-
காஶமித்யர்த: ॥ ததேவ விவ்ருணோதி — (ஹ்ருதயஸ்ய தஶ இந்த்ரியாணி
பவந்தீதி ॥) அயம் ஹ்ருதயஶப்த: ஸ்தூலகாயஸத்ருஶாவயவபர: । இந்த்ரியா-
ணி நாடீஸ்வஸம்பந்தத்வாராணி । யேஷாம் ப்ராணா: ப்ரதிஷ்டிதா
உதேந நாடீஸ்வித்ரகம் ஸ்ப்ருஷ்டம் । ஏதத் பஹூநாவயவநாடீப்ராணஶ-
ப்தேந இந்த்ரியாணி விவக்ஷிதாநி । யதா — ப்ராணாபாநாதயோ விவக்ஷி-
தா: । யோகதர்ஶநாயா வாயுவிஶேஷஸ்ய ஜ்ஞாநவிகாஸகாரணத்வாதஹ--
(ஸயதேத்யாதிநா ॥) (ஸயதா ப்ராணேந ஸம்யுஜ்யதே ததா பஶ்யதி
நத்யோ நகராணி பஹூநி விவிதாநீதி ॥) உபாஸகஸ்தேந ஸம்-
புருஷப்ரஸ்தஜ்ஞாந ஶரீராத்யதிஷ்டாத்ருத்வேந ஜீவா-
த்மா ஸஜத்யேவ்யதே । யதேதி யோகாயோ விவக்ஷித: । ஸகலவஜ்ஞா-
நோऽயம் ப்ராணஶப்த: ப்ராணாப்யவஸ்திதவாயுவிஶேஷபர: ।
ப்ராணேந ஸஹ ஸம்யுஜ்யதே । ஏநஸா ப்ராணஸம்யுக்தேந ஹி வி-
தஜத்யர்த: । யத்ர ஹி ஏநஸ்தத்ர ஹி வாயு: । நத்ய: நதீ: । பஶ்யதீதி
வ்யவஹிதாநபி நத்யாதீநி பஶ்யதீத்யர்த: । யதா வ்யாநேந ஸஹ
ஸம்யுஜ்யதஇத்யாதிவாக்யாநாமேவம் யோஜநா ஶிஷ்ய ஊஹநீய: ।

सायुज्ये तथावस्थितिः देवलोकाद्देवात् स्तम्भजपेने-
ति। यथासंज्ञेन सहसायुज्ये तथावस्थितिः देवात् लो-
कात् यन्तीव। यथाद्वितीयेन सहसायुज्ये तथाव-
स्थितिः पृष्ठात् पृष्ठं शुक्लाच्छुक्लं स्वर्गं स्वर्ग-
स्य सलोकतां सलोकतामिति। अथैतस्यैव प्राप्य-
न्ति तावतीषु लोकेषु प्राप्तं वर्तते पूर्ववर्तते ज्ञानादि
सहसंपन्नानां यस्मिन्नुपरिष्टात् स्पृशन्ति शब्दान् करोति।
अथ द्वितीये सन्धौ स्वपिति तत्त्वलोकं परलोकं

(यथाक्रमेणेति ॥) देवादिलोकस्थानमिति शेषः। जपं ज-
पाद्यर्थमिति देवताः। जपसंज्ञा। तल्लोकस्थास्थः। व्याख्याता
देवताप्रसंस्थानाय स्थावरपृक्तिः। (यन्तीति ॥) गच्छन्ति प्राप्नुवन्ति ता-
न्प्रत्ययाः। वेदांशः पापविशेषः। उपरि वृद्धिविशेषः। पृ-
ष्ठशुक्लादिकं तत्त्वं पृष्ठाज्ञायते। जन्मान्तरे पृष्ठं वा। स-
स्व संस्थितिः पृष्ठप्राप्तः। एवं प्राणादिविशेषप्र-
संयोगेन तत्त्वसंस्कृता। अयोगिनां स्थानं लोकविशे-
षाणाम्। एवमपि हृदयस्थस्य जीवात्मनः प्राणेन्द्रिय-
व्यापारविरता जागरावस्था निरुक्ताभवति। अथ स्वप्नावस्था-
यां तत्त्वं तयोरवस्थयोः जीवस्य स्थानभेदात् नाडीविशेषान-
ह— (अथैतस्य नाड्यो भवन्तीति ॥) नाड्यः प्रधाननाड्यः। ता-
स्तावत्। प्रधाननाडीसंसृष्टाः अप्रधानसिराः शाखानाड्यः।
उक्तानां नाडीनां विनियोगं सारेणोपदिशति— (यस्मिन्नुपरि-
ष्टात्स्पृशन्तीति ॥) नाडीसन्धानादिप्रदेशे यस्मिन्निति तत्त्वम्। स्पृ-
शन्ति शब्दादयः नवसप्तविधाः। अपि तत्र सप्तस्थितसंस्थानाया-
रणनिष्क्रान्ताः। उपरतबाह्येन्द्रियव्यापारो यत्र वर्तते
इत्यर्थः। स्वप्नसप्तस्थितिसाधारणदेशमाह— (शब्दान्
करोतीति ॥) द्वितीयार्थे षष्ठी। शब्दान्करोतीति अन्तर्भाव-
णिजर्थत्वात् प्रत्युक्तं करोतीत्यर्थः। स्वप्ने हस्तादिशब्दा-
दिकाशादिसंहवः। सप्तस्थानं वातपित्तकफादिसंहत-
हतः। एवं स्वप्नसप्तस्थितेः साधारणाकारोक्ता स्वप्नावस्था
ऽऽह— (अथ द्वितीये सन्धौ स्वपितीति ॥) अथ जागरान्तरम्।
लोकशब्दः स्थानपरः। प्रथमस्थानं हृदयान्तर्देशः। तत्र
स्थितस्य जागरः। यथा तदनन्तरं द्वितीयलोकस्थाने उक्तानां ना-
डीसंस्थानां मध्ये कण्ठस्थिताडीसन्धिविशेषे स्वपिति
निद्रायते। तथा सप्तस्थितः संप्रयोगो जीवात्मा उभे लो-

𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌾𑌨𑍁𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑍇 𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌵𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑍍𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌰𑌕𑍍𑌷𑌤𑌿 । 𑌹𑌰𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌨𑍀𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍀𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌹𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑍋 𑌰𑍁𑌧𑌿𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌾𑌃 । 𑌅𑌥𑍈𑌤𑌦𑍍𑌦𑌹𑌰𑌂 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌡𑌰𑍀𑌕𑌂 𑌕𑍁𑌮𑍁𑌦𑌮𑌿𑌵𑌾𑌨𑍇𑌕𑌧𑌾 𑌵𑌿𑌕𑌸𑌿𑌤𑌂 𑌯𑌥𑌾 𑌕𑍇𑌶𑌸𑍍𑌸𑌹𑌸𑍍𑌰𑌧𑌾 𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌤𑌥𑌾 𑌹𑌿𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌮 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑍋 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌹𑍃𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌪𑌰𑍇 𑌕𑍋𑌶𑍇 𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌪𑌿𑌤𑌿, 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌸𑍁𑌪𑍍𑌤𑍋 𑌨 𑌕𑌂𑌚𑌨 𑌕𑌾𑌮𑌂 𑌕𑌾𑌮𑌯𑌤𑍇 𑌨 𑌕𑌂𑌚𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌨 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌲𑍋𑌕𑌾 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾 𑌵𑌾 𑌨𑌮𑌾𑌤𑌾 𑌨𑌪𑌿𑌤𑌾 𑌨𑌬𑌨𑍍𑌧𑍁𑌰𑍍𑌨𑌬𑌾𑌨𑍍𑌧𑌵𑍋

𑌕𑌂 𑌪𑌰𑌞𑍍𑌚 𑌲𑍋𑌕𑌞𑍍𑌚 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌜𑌾𑌗𑍍𑌰𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌸𑌜𑌾𑌤𑍀𑌯𑌞𑍍𑌚 𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌅𑌪𑌰𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌨 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌰𑌥𑌾 𑌨 𑌰𑌥𑌯𑍋𑌗𑌾 𑌨 𑌪𑌨𑍍𑌥𑌾𑌨𑍋 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌥 𑌰𑌥𑌾𑌨𑍍 𑌰𑌥𑌯𑍋𑌗𑌾𑌨𑍍 𑌪𑌥𑌃 𑌸𑍃𑌜𑌤𑍇 𑌸 𑌹𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌾” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 । 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌃 । 𑌅𑌥 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌮𑌾𑌹 — (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌾𑌨𑍁𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌉𑌦𑍀𑌰𑍍𑌣𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌶𑌰𑍀𑌰𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌘𑍍𑌰𑌾𑌣𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌾𑌣𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । (𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌵𑌕𑍍𑌷𑌤 𑌇𑌤𑌿) 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌵𑌿𑌦𑍋 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌥 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌮𑌾𑌹 — (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑍍𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 ॥) 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌜𑍀𑌵𑍇 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌯𑌤𑌨𑌵𑌿𑌲𑍀𑌨𑍇 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌂𑌶𑍍𑌲𑌿𑌷𑍍𑌟𑍇 𑌸𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌰𑌕𑍍𑌷𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑌞𑍍𑌚𑌾𑌰𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌭𑍂𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌨𑌾𑌹 — (𑌹𑌰𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌹𑌰𑌿𑌤𑌾𑌦𑌿𑌪𑌦𑌾𑌨𑌿 𑌰𑍁𑌧𑌿𑌰𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌾𑌨𑌿 । 𑌪𑍀𑌤𑌂 𑌹𑌰𑌿𑌤𑌂 । 𑌲𑍋𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌶𑍋𑌣𑌵𑌰𑍍𑌣𑌂 । 𑌰𑍁𑌧𑌿𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌰𑍁𑌧𑌿𑌰𑍇𑌣 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌕𑌫𑌵𑌾𑌤𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾𑌡𑍀𑌷𑍁 𑌰𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌦𑍃𑌢𑌨𑌾𑌡𑌿𑌕𑌾𑌭𑌾𑌵𑌵𑌿𑌰𑌹𑍇𑌣 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌃 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌾 𑌅𑌨𑍇𑌕𑌧𑌾𑌃 । 𑌅𑌥 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌣𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌂 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌕𑍋𑌶𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌂 𑌕𑌥𑌯𑌨𑍍 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌵𑌰𑍍𑌣𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍌𑌤𑌿 — (𑌅𑌥𑍇𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌵𑌦𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌾𑌡𑍀𑌬𑌾𑌹𑍁𑌲𑍍𑌯𑌮𑌾𑌹 — (𑌯𑌥𑌾 𑌕𑍇𑌶𑌸𑍍𑌸𑌹𑌸𑍍𑌰𑌧𑌾 𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌤𑌥𑌾 𑌹𑌿𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌮 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑍋 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌹𑌿𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌸𑍌𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌪𑌾𑌰𑍍𑌶𑍍𑌵𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌵𑌿𑌶𑌦𑌯𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 — (𑌹𑍃𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌪𑌰𑍇 𑌕𑍋𑌶𑍇 𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌪𑌿𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌹𑍃𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇𑌽𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌪𑌰𑌕𑍋𑌶𑍇 𑌅𑌨𑍍𑌤𑌶𑍍𑌶𑌯𑌨𑍇 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌵𑌿𑌶𑍍𑌰𑌾𑌮𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌕𑍋𑌶𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍀𑌤𑌦𑌾𑌖𑍍𑌯𑍇 𑌸𑍍𑌵𑌪𑌿𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌹𑌿𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌮 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑍋 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌸𑌪𑍍𑌤𑌤𑌿𑌸𑌹𑌸𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍁𑌰𑍀𑌤𑌤𑌮𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌾𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌵𑌸𑍃𑌪𑍍𑌯 𑌪𑍁𑌰𑍀𑌤𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌤” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌤𑍍

[illegible]

இதி [illegible]ஶ்லோகः ॥

அத [illegible] ॥

[illegible]

[illegible]

இதி ஶ்ரீகவிதார்க்கிகஸிம்ஹஸ்ய ஸர்வதந்த்ரஸ்வதந்த்ரஸ்ய ஶ்ரீமத்வேங்கடநாதஸ்ய வேதாந்தாசார்யஸ்ய க்ருதிஷு [illegible] ॥

ஶ்ரீமதே [illegible] நமः ॥

அத [illegible] ॥

[illegible]

ரஸ்யார்த்தம் ப்ருஷ்வ்யைவிஸர்ஜிதஶாதிர்த்யஸ்தாயிநோ தைவதம் நாட்யஸ்த ஷாம் நிபந்நம் । யஶ்சக்ஷுஷி யோঽந்தரே பஶ்யதி யோ நாட்யாம் யஃப்ராணே யோ விஜ்ஞாநே ய ஆநந்தே யோ ஹ்ருத்யாகா

த்ரஸ்ய நிர்தேஶஸ்ய கர்மாணகரணஸ்ய பரமாத்மந: ஸ்வ ஸந்ப்ரகாரமநுஸந்தி— (ஸ்தாநாநி ஸ்தாநிநோ பஞ்சதீதி ॥) சக்ஷு ராதிநிசக்ஷுராதீநி ஸ்தாநாநி ஸ்தாநிநஸ்ருதிர்வாதிநஃ பரமாத்மா பஞ்சதி வ்யஞ்சதி । ஶ்ருதிர்யாதீநாம் சக்ஷுராத்யதிஷ்டாநத்வம் ஸங்கதாக வ்ய யோஜதித்யர்த்த: । “ஜ்யோதிராத்யதிஷ்டாநந்து தத்ராஞ்ஞநாச் ப்ராணவதா ஶப்தா”தித்யதி ஸூத்ரகார: । (நாடீ தேஷாம் நிபந்தநதீதி ॥) நிதராம் பந்தநம் ஸம்பந்தஹேது: । தேஷாம் ஶ்ருத்யாதீநாம் சக்ஷுராதீநாஞ்ச ஶரீராந்தர்கதஹ்ருதயகோஶஸ்தேந தேதநேந ஸம்பந்தஹேதுர்நாடீ । ஶ்ருத்யாத்யதிஷ்டிதம் சக்ஷுராதிகம் நாட்யாஸம்பத்தம் । நாடீ ஹ்ருதயேந ஸம்பத்தா । ஹ்ருதயம் ச தேந ஸம்பத்தமிதி தத்தேஜவதாயிஷ்டிதே சக்ஷுராதிதிராத்மந: ஸம்பந்தோ நாட்யாத்வாரக இத்யர்த்த: । ஏவம் த்ரிவிதபஞ்சாநஸம்பந்தி ந: பரமாத்மந: உபாஸநாய சக்ஷுராதி ஸ்தாநத்வேந ஸ்ருதிர்வாதிகம் (சக்ஷுரப்ரார்த்தி இத்யாதிநா ॥) ஶ்ருத்தமி ஶரீரே சதுர்விதம் தேஜவத்வேநார்த்தம் । ஸாத்த்விகேஷு ப்ராணவ்யாதிஷு சதுர்விதம் தேஹஸ்ய நிஹதம் । தைவதேஷு சதுர்விதம் தேவதாஸ்யஹேதுத்வேந தேஹஸ்ய ஸ்திதேவதம் । (சக்ஷுராத்யதிஷ்டிதீதி ॥) ஶரீர ச தசுர்விதம்சக்ஷு: பரமாத்மநா ப்ரத்யேகமநுஸந்தேயம் । (ப்ருதிவ்யாதிநிஹதீதி ॥) ப்ருதிவ்யாதிஷு சதுர்விதம் ப்ருதிவ்யாம் । ஸம்பந்த ததோ தேஹம் । (ஶ்ருதி ஸ்தாயிநோதேவதீதி ॥) தத்ர ப்ருதிவ்யாமாதிர சக்ஷுர்விஷ்டதாஸ்ஸ்தேந தேவதாஸ்ஸ தேஹம் தஸ்ய ஶ்ருதித்வாத்யர்த்த: । ஸம்ஹதம் ஸாமாநாதிகரண்யம் நாடீநாம் ஸம்பந்தகத்வேந ப்ரதிபாத்யதி । நாடீ தேஷாம் நிபந்தநதீதி । நாடீவிஶேஷா சக்ஷுர்ஹே । ஹ்ருதயஸம்பந்தா நாடீ ஹ்ருதயஸ்தேந பரமேஶ்வரேண சக்ஷுராதிர்ப்ருதிவ்யாதிநாம் ஸம் பந்தஹேதுரித்யர்த்த: । ஏவமேதஸ்து ஶ்ருதிவிஶேஷவி ஸ்தோஜ் நாட்யாதி ஷு பரமாத்மநோঽவஸ்தாநமாஹ— (யஶ்சக்ஷுஷீதி இத்யாதிநா ॥) ஸர்வ ஶரீரேஷ்வபி ப்ராணஸஞ்சரி சக்ஷுராணபாதவிஶேஷவ ர: । (விஜ்ஞாநே) ஏவம் தத்தேஜவதாயிஷ்டிதே க: ப்ராணாபாநவே: சக்ஷு ராதிவிதிர்ப்ருதிவே: ஜநே ஜீவாத்மநா விஜ்ஞாநே ஆநந்தே ஜ்ஞாநவத் வ்யக்தஸ்வரூபஸ்திதஸம்பந்தே ஸம்பந்தே । ஏதேந ஜீவாத்மநாம் ஜ்ஞாநாநந்த யோஶ்சக்ஷுராதீநாம் ஹேதுத்வம் பரமாத்மஸங்கல்பாயத்தமிதி ஸூசிதம் “ப்ராஜ்ஞாத்மா தஸ்யாத்ப்ரவ்ருத்தா பராணீ । ஏஷ ஹ்யேவாநந்தயாதீ”

𑌶𑍇 𑌯 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑌾𑌜𑌰𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌭𑌯𑌮𑌶𑍋𑌕𑌮𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌮𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌧𑌿𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌦𑌿𑌶𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌨𑌿𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑍍 । 𑌯𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌯𑌃 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇 𑌯𑍋 𑌦𑌿𑌕𑍍𑌷𑍁 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇 𑌯 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑍇 𑌯𑍋 𑌹𑍃𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌯 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑌾𑌜𑌰𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌭𑌯𑌮𑌶𑍋𑌕𑌮𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌨𑌾𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌧𑌿𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌨𑌿𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑍍 । 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌸𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌯𑍋 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇 𑌯𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇 𑌯 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑍇 𑌯𑍋 𑌹𑍃𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌯 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑌾𑌜𑌰𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌭𑌯𑌮𑌶𑍋𑌕𑌮𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌜𑌿𑌹𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌰𑌸𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌧𑌿𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌵𑌰𑍁𑌣𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌨𑌿𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑍍 । 𑌯𑍋 𑌜𑌿𑌹𑍍𑌵𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌯𑍋 𑌰𑌸𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇 𑌯𑍋 𑌵𑌰𑍁𑌣𑍇 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇 𑌯 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑍇 𑌯𑍋 𑌹𑍃𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌯 𑌏𑌤

𑌤𑌿 𑌹𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌤𑍍 । (𑌹𑍃𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌶𑍇) 𑌨𑌾𑌡𑍀𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌪𑌿 𑌹𑍃𑌦𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍇𑌣𑌾𑌵𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌸𑍁𑌷𑌿𑌰𑌂 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 । “𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌸𑍁𑌷𑌿𑌰𑌂 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌮𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 । (𑌯 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍) 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌪𑌰𑌿𑌗𑌣𑌿𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑍇 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌭𑌾𑌗𑍇 । 𑌯𑌃 (𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿) 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇 𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌗𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍋 𑌦𑍇𑌶𑌾𑌦𑍍𑌦𑍇𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌸𑌂𑌯𑍋𑌗𑌰𑍂𑌪𑌸𑌞𑍍𑌚𑌾𑌰𑌾𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌸𑍋𑌽𑌯𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌗𑌤𑌶𑍍𑌚𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌕𑍍𑌤𑌜𑍀𑌵𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍋 𑌨𑍋𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌸 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍀𑌕𑌰𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌤𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌕𑌾𑌰𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌮𑍁𑌮𑍁𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 । ‘𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵 𑌸𑌨𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌪𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌮𑌨𑍍𑌤𑌿’ 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 । (𑌅𑌜𑌰𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌜𑌰𑌾𑌮𑌰𑌣𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌗𑌤𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌕𑌾𑌰𑌾𑌭𑌾𑌵𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌭𑌯𑌮𑌶𑍋𑌕𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌭𑌾𑌵𑌿𑌦𑍁𑌃𑌖𑌹𑍇𑌤𑍁𑌜𑌨𑍍𑌯𑌦𑍁𑌃𑌖𑍇 𑌭𑌯𑌶𑍋𑌕𑍌 । 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑍋 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌗𑌤𑌸𑌰𑍍𑌵𑌦𑍋𑌷𑌾𑌭𑌾𑌵𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌚𑍇𑌤𑌨𑌾𑌦𑍍𑌬𑌦𑍍𑌧𑌚𑍇𑌤𑌨𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । (𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑌂) 𑌦𑍇𑌶𑌕𑌾𑌲𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌭𑌿𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌰𑌹𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑌵𑌿𑌭𑍂𑌤𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌗𑍁𑌣𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌮𑍍 𑌉𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌮𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌯𑌃 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌸𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌯𑌵𑌿𑌵𑌰𑌣𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌶𑍋 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌤𑌾𑌃 । (𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂) 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌜𑌾𑌤𑌮𑍍 । 𑌦𑌿𑌶 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑌿𑌗𑌭𑌿𑌮𑌾𑌨𑌿𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾 𑌵𑌿𑌵-

𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾, 𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑌾𑌜𑌰𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌭𑌯𑌮𑌶𑍋𑌕𑌮𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌣𑌮𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌧𑌿𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍀 𑌤𑌯𑍋𑌰𑍍𑌨𑌿𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑍍 । 𑌯𑍋 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌯𑍋 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇 𑌯𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇 𑌯 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑍇 𑌯 𑌆𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌯 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑌾𑌜𑌰𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌭𑌯𑌮𑌶𑍋𑌕𑌮𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌧𑌿𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍀 𑌤𑌯𑍋𑌰𑍍𑌨𑌿𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑍍 । 𑌯𑍋 𑌮𑌨𑌸𑌿 𑌯𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑍇 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇 𑌯 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑍇 𑌯 𑌆𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌯 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑌾𑌜𑌰𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌭𑌯𑌮𑌶𑍋𑌕𑌮𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌰𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌬𑍋𑌦𑍍𑌧𑌵𑍍𑌯𑌮𑌧𑌿𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍀 𑌤𑌯𑍋𑌰𑍍𑌨𑌿𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑍍 । 𑌯𑍋 𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑍌 𑌯𑍋 𑌬𑍋𑌦𑍍𑌧𑌵𑍍𑌯𑍇 𑌯𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇 𑌯 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑍇 𑌯 𑌆𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌯 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑌾𑌜𑌰𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌭𑌯𑌮𑌶𑍋𑌕𑌮𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌅𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌮𑌹𑌂𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌧𑌿𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍀 𑌤𑌯𑍋𑌰𑍍𑌨𑌿𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑍍 । 𑌯𑍋𑌽𑌹𑌂𑌕𑌾𑌰𑍇 𑌯𑍋𑌽𑌹𑌂𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇 𑌯𑍋 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑍇 𑌯𑍋 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇 𑌯 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑍇 𑌯 𑌆𑌕𑌾𑌶𑍇 𑌯 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌽𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍀𑌤𑌾𑌜𑌰𑌮𑌮𑍃𑌤𑌮𑌭𑌯𑌮𑌶𑍋𑌕𑌮𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑌮𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌂 𑌚𑍇𑌤𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌧𑌿𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑌿𑌦𑍈𑌵𑌤𑌂 𑌨𑌾𑌡𑍀 𑌤𑌯𑍋𑌰𑍍𑌨𑌿𑌬𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑍍 । 𑌯𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌯𑌶𑍍𑌚𑍇𑌤𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑍇 𑌯𑌃

𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌾 । 𑌨𑌾𑌸𑍇𑌤𑌿 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑍋 𑌗𑌨𑍍𑌧𑌃 । 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍀𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌪𑌰𑌃 । 𑌜𑌿𑌹𑍍𑌵𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌰𑌸𑌨𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌪𑌰𑌃 । 𑌰𑌸𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌮𑌾𑌧𑍁𑌰𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌰𑌸𑌃 । 𑌤𑍍𑌵𑌕𑍍𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌨𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌮𑍍 । 𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌃 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾 । 𑌨𑌨𑍁 𑌚𑍇𑌤𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌕𑌥𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌚𑍇𑌤𑌵𑍍𑌯𑌕𑍋𑌟𑌿𑌨𑌿𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚𑍇𑌤𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌤𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑍋 𑌨 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌚𑍇𑌤𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌤𑌾𑌦𑌿𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌚𑍇𑌤𑌃𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑍇𑌨 𑌚𑍇𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌕𑍋𑌚𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌃 । 𑌯𑌥𑌾 [illegible] 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍇𑌣 [illegible]

[illegible]

ஸ்தேஷாந்நிபந்தநம் । யஃ பாதே யோ கந்தவ்யே யோ விஷ்ணௌ யோ நாட்யாம் யஃ ப்ராணே யோ விஜ்ஞாநே ய ஆநந்தே யோ ஹ்ருத்யாகாஶே ய ஏதஸ்மிந்ஸர்வஸ்மிந்நந்தரே ஸஞ்சரதி ஸோऽயமாத்மா தமாத்மாநமுபாஸீதாஜரமம்ருதமபயமஶோகமநந்தம் । பாயுரத்யாத்மம் விஸர்ஜயிதவ்யமதிபூதம் ம்ருத்யுஸ்தத்ராதிதைவதம் நாட்யஸ்தேஷாந்நிபந்தநம் । யஃ பாயௌ யோ விஸர்ஜயிதவ்யே யோ ம்ருத்யௌ யோ நாட்யாம் யஃ ப்ராணே யோ விஜ்ஞாநே ய ஆநந்தே யோ ஹ்ருத்யாகாஶே ய ஏதஸ்மிந்ஸர்வஸ்மிந்நந்தரே ஸஞ்சரதி ஸோऽயமாத்மா தமாத்மாநமுபாஸீதாஜரமம்ருதமபயமஶோகமநந்தம் । உபஸ்தோऽத்யாத்மமாநந்தயிதவ்யமதிபூதம் ப்ரஜாபதிஸ்தத்ராதிதைவதம் நாட்யஸ்தேஷாந்நிபந்தநம் । ய உபஸ்தே ய ஆநந்தயிதவ்யே யஃ ப்ரஜாபதௌ யோ நாட்யாம் யஃ ப்ராணே யோ விஜ்ஞாநே ய ஆநந்தே யோ ஹ்ருத்யாகாஶே ய ஏதஸ்மிந்ஸர்வஸ்மிந்நந்தரே ஸஞ்சரதி ஸோऽயமாத்மா தமா

ஜாநி ச ஶுபாஶுபே । தாநி வேத்தி ஸ யோகாத்மா ததஃ க்ஷேத்ரஜ்ஞ உச்யதே" இத்யுக்தாதாரத்வாத் । யஃ க்ஷேத்ரஜ்ஞே ஸஞ்சரதீத்யத்ர க்ஷேத்ரஜ்ஞஶப்தஸ்ய பரமாத்மவாசித்வே ஸர்வஸ்மிந்வஸதீதி ஸ்வமஹிம்நி ப்ரதிஷ்டிதத்வமுக்தம் பவதி । பக்வம் ஶப்தஃ । அந்நிஷ்டுபதா । விஷ்ணுர்வேத்ரஃ । த்ரிவிக்ரமாத் பாதந்யாஸத்வயிஷ்டாத்ரயம் தஸ்ய "பதம் விஷ்ணோஃ க்ரமந்து க்ரமதே விஷ்ணோஃ க்ரமோऽஸ்யாதிமேதிபேஹ" இத்யாதிஶ்ருதேஃ । (விஷ்ணௌ ஸஞ்சரதீதி ॥) விஷ்ணுஶப்தஃ இத்யாநந்தக்ஷேத்ரவதீணுவிஶ்வரூபபரஃ । யஸ்ஸஞ்சரதீதி யத்பூதஸ்ய நாராயணபரத்வாத் । யோ விஷ்ணாவிதி வேயயிகாரண்யநிதேஶாத் வடஸ்ய ஶுக்லஜதிந்யாயேநாஸமாநவிபக்திநிதேஶேऽபி விஶிஷ்டவாசிஶப்தஸ்யாபி விஶேஷணமாத்ர பரகேவலத்வஸ்ய । விஷ்ணுஶப்தஸ்யாபி விக்ரஹவிஶிஷ்டபரத்வமேவ கேவலப்ரத்யக் ஸ்வமஹிம்நி ப்ரதிஷ்டிதஸ்வரூபஃ । பதாமாத்யவாதீநாம் கேவலதாரப்ரகாஶ்யஸ்வரூபஸாமாந்யாத் ஸ்வமஹிம்நி ப்ரதிஷ்டிதத்வம் தத்ராநுபேவம் । "ஸப்ரஷ்டிதஃ கரிஷ்யாமி காமோவிஶ்வப்ரஜாபதே । தமாஹுராத்மா மமைவ யோகாந்ந்யத் தேஹிஸம்ஜ்ஞிதாஃ" இதி ஸாங்க்யப்ரோக்தப்ராமாண்யேந பதார்த்தாபதீநாம் ஸமஸ்தாநாம் ப்ரதிஷ்டாவிதேஶ்யநாத் । க்ரமந்தயிதவ்யமிதி ஸ்வாம்ஸஶரீரஸ்யக்ருத்ராவிவக்ஷிதஃ । அத்ர ப்ரஜாபதிஶப்தஶ்ச பதார்த்தாபவ்யதிரிக்தவிஷயஃ । 'ப்ராதஸ்ஸம்ப்ரஹா ப்ரம்ப்ரஜாபதி'ரிதி ப்ரயுக்தாபதேஶஸ்யநாச்ச பதார்த்தாபவஸ்ய ஸ்ருஷ்டிகாயிஷ்டாநுபப்ரதிவாதநாதயுக்தோऽத்ர ஸம்பவதி தத்வேஸ்வவ வாதஃ ப்ரதிவாதந பரத்வமுபநாயோகாச்ச । ஏவம் ஸப்தத்விதவிதத்வஸ்ய ஸ்வரூபஸ்ய பௌவ

त्वान्नाभावस्तत्र प्रत्यक्षप्रमाणकत्वम् । संशयसंज्ञ
संशयपूर्व संशयस्याप्रवृत्ति विशेषादर्शनस्य पृथ-
योनिः संशयस्य संस्कारेभ्यो भावान्तरेणा नच संश-
संस्कारानुभावात् दर्शनाद्दर्शनभावादेणा नच द-
र्शनादर्शनाभावात् । यस्य त्वप्रेक्षणं संशयं नच योग्यं
भवति । अतः स्वरं संशयनः प्रत्यक्षयोः सर्वत्र
प्राणयजीव्यात्र प्रेरणयस्संकल्पात्र विज्ञानयः कालात्र

[illegible]

''आनन्दमयोऽभ्यासात् । [illegible]''

व्याख्याता तया सह । आत्मा च परमात्मा च कोशैः पञ्चभिरावृतः'' इति श्रीविष्णुपुराणवचनोपबृंहितत्वाच्च । (संकल्पात्) संकल्पशब्देन प्रतिजन्यज्ञानानां व्यपदेशनात् । ''कामः संकल्पो विचिकित्सा श्रद्धाऽश्रद्धा धृतिरधृतिर्ह्रीर्धीर्भीरित्येतत्सर्वं मन एव'' इति श्रुतानां मनोवृत्तीनां कामसंकल्पादीनामत्र [illegible] । विज्ञानमयः जीवात्मशरीरकस्य सः । (कालात्) आदित्यादिदेवत्वशरीरतया अहोरात्रादिकालचक्रनिर्वाहकः । यथा आकाशनस्य आकाशयितृत्वेन सर्वेषामाधारत्वनिर्वाहकः । अन्नमयादिकेन स्थितो जीवानां [illegible] तीति यावत् । आनन्दमय इत्येतद्व्याचष्टे — (अभ्यासात् ॥) अभ्यासात् । [illegible] । निर्वाहकः । [illegible] । तैत्तिरीयोपनिषदि ''अन्योऽन्तर आत्मानन्दमयः'' इति आनन्दमयं प्रस्तुत्य [illegible] इत्यन्तेन [illegible] ''सैषाऽऽनन्दस्य मीमांसा भवति'' इति [illegible] ''यतो वाचो निवर्तन्ते अप्राप्य मनसा सह'' इति [illegible] । [illegible] । विज्ञानात् [illegible] । तैत्तिरीयोपनिषदि ''एष ह्येवानन्दयाति'' इति जीवानन्दयितृत्वेन [illegible] । [illegible] जीवानन्दस्य [illegible] । [illegible] ।

प्रत्यग्ज्ञानादात्म्यञ्जिकप्रमाणविरोधनिवारकत्वेनैव अपातशब्देन वक्तुं योग्यत्वात्। सत्यमेवोपनिषदि 'यच्छन्द-मेवास्मीति। तद्वीयमेवाप्नोति। यद्वीर्यमेवास्मीति तद्वृत्त-मेवापरोक्षेण निश्चयमेवाप्नोती'ति जीवानन्दस्य तद्वीर्या-वर्तीनत्वेन वक्ष्यमाणत्वात् तद्वीर्यस्य प्रमाणान्तराप्रत्यक्ष-माणत्वाच्च प्रमाणान्तरप्राप्तिपा श्रुतिप्रसिद्धानन्दमयस्य तद्वी-र्यातीतत्वेन तद्वीर्यादिवर्तीनत्वान्नन्दविकारत्वान्तराप्तत्वात्। एवं प्रमाणनिवर्तकतद्वीर्यातीतत्वात्वन्नन्दत्वेऽपि तत्तन्नि-वर्तकप्रमाणक तद्वीर्यातीतत्वेऽपि विरोधस्सम्भवात्। प्रकृतवाक्यस्यानन्दानन्दमयशब्दवाच्यब्रह्मविषयत्वे। न च जीवानन्दशरीरकः परमात्मेति वाच्यम्। "यतो वाचो निवर्तन्ते। अप्राप्य मनसा सह। आनन्दं ब्रह्मणो विद्वान्" इति वाक्यशेषे परस्य ब्रह्मसम्बन्धित्वश्रवणात्, जीवानन्दस्य स्वसम्बन्धित्वे-न सम्प्रतिपन्नत्वाच्च। विज्ञानमयोऽपि प्रकृत-वाक्योक्त आनन्दानन्दमयशब्दयोर्विज्ञानमयसम्बन्धात्। अत एवा-नन्दमये अपातशब्दवाच्यस्य यथोक्तत्वात्। एवं सर्व-ज्ञस्यानन्दमयशब्दवाच्यस्य सर्वेश्वरस्य अपातकप्रसङ्गे-नाप्रत्यक्षात्प्रसक्तस्य तस्य विविधलक्षणान्तरविवक्षितं तद-विकारादिहेयसम्बन्धप्रसङ्गं परिहरति— (अनन्तकल्याण-गुणैकतानत्वं सूचयति ॥) सर्वज्ञानस्य सर्वज्ञस्य सत्यादि सर्वेश्वरस्य प्रकृतिपरिणामादिरूपं सत्त्वेऽप्येकं नास्ति। तस्य गुणैकतानः सूतः। विविधविधहेयप्रभवः सूतः। देह-देवमनुष्यादिकायहेयो जन्मजरामरणस्वरूपहेयो देवमनुष्यादि-जातिहेयः शब्दस्पर्शादिगुणहेयः पञ्चविधादिक्रियाहेयः सर्व-प्रपञ्चाद्यपरिहेयेति सविभक्तं सर्वविशं परमात्मैकतानं सुपर्वाः स्वभोगमप्रोक्ष्य परोक्षत्वं प्रत्यक्षत्वादिकं प्रति-विभक्तं चेतनेऽपि सर्वेश्वरे नप्रसम्भूतप्रतीतयः। न च तत्सम्बन्धोऽपि नास्ति। सूतः सजातीयविजातीयहेयत इति ध्येयः इति नवाच्यम्। "सत्यसङ्कल्पः सत्यकामः" इत्यादिभिः ज्ञानस्य-स्वभावगुणानां प्रमाणान्तराप्रतिपन्नानां कृत्स्नस्य जगतः तद्विभूतित्वस्य च विहितत्वात्। विहितस्य च निषेधायोगात्। अनेकवाक्यप्रतिपन्नस्य एकवाक्येन बाधायोगात्। प्रत्यक्ष-वाक्यावगतस्य च दुर्बलेन बाधायोगात्। गुणविशेष-विधानस्य सामान्यशब्देन बाधायोगात् विशेषनिषेधे सा-मान्यनिषेधसङ्कोचस्य युक्तत्वात्। अतो यथोक्त एवार्थः।

नास्त्यमृतं कुतो नान्तःप्रज्ञो न बहिःप्रज्ञो नोभयतःप्रज्ञो न प्रज्ञानघनो न प्रज्ञो नाप्रज्ञोऽपि नो विदितं वेद्यं नास्तीति । एतन्निर्वाणानुशासनमिति

(अमृतं नास्ति मृतं कुत इति ।) अमृतत्वं नास्ति । मृतत्वं कुतः । प्रसङ्गे सति हि प्रतिषेधः । अमृतत्वमिति सांसारिकस्वभावानाशाभावलक्षणम् । सांसारिकप्रसङ्गाभावात् परमात्मनो जीवात्मनश्च तन्निराशाप्रवृत्तत्वं नास्तीत्यर्थः । एवं विधविवेकलक्षणयोक्ता कर्माणामेषां प्रयत्नप्रतिपादितं सार्वज्ञ्यैश्वर्यादिरूपाश्वप्रवणपति— (नान्तःप्रज्ञ इत्यादिना ।) अन्तरेण प्रज्ञा यस्य सोऽन्तःप्रज्ञः । अप्रत्यक्षगतविषयावरणमनोमयनिर्देशः । नान्तःप्रज्ञः बाह्यमपि जानातीत्यर्थः । (न बहिःप्रज्ञः) न बहिरेव जानाति अपि त्वन्तरमपि जानातीत्यर्थः । अपक्षस्वप्नः स्वप्नावस्थां हि नवेत्ति । सुषुप्तस्थः प्राज्ञः स्वप्नावस्थां न जानाति । सर्वावस्थाः नैव । अपि तु सर्वपदार्थान् अन्तर्बहिश्च जानातीत्यर्थः । (नोभयतःप्रज्ञः) । यद्यपि प्रतिबिम्बवादपक्षया अन्तर्बहिर्भावो विद्यते, तथापि परमात्मनः सर्वगतत्वाद्बहिर्भावो नास्ति । तद्भावाच्च तदपेक्षान्तर्बहिर्भावोऽपि नास्तीति नोभयतः प्रज्ञः । अपि तु सर्वगतः सर्वं जानातीत्यर्थः । (न प्रज्ञानघनः) न घनीभूतप्रज्ञानः घनत्वं बाहुल्यम् । बाहुल्यं प्रमाणप्रत्ययस्य कारणमिन्द्रियवृत्तिहेतुकम् । यथा रविकिरणादेः अन्तःप्रविष्टिहेतुकघनीभावनिषेधाच्च प्रवृत्तिहेतुः निषिद्धो भवति । अप्रवृत्तिहेतुज्ञानमित्यर्थः । (न प्रज्ञः) प्रकृष्टं ज्ञानं प्रज्ञा । अपरोक्षज्ञानं प्रकृष्टज्ञानम् । इन्द्रियपरमार्थ्यादिजन्यज्ञानरहित इत्यर्थः । नाप्रज्ञः तथापि न प्रकृष्टज्ञानशून्य इत्यर्थः । अपि तु सततनिरपेक्षस्वाभाविकसर्वसाक्षात्कारवानित्यर्थः । (नो विदितं वेद्यं नास्तीति ॥) तस्य सर्वस्य विदितत्वेन ज्ञानविषयो नास्ति । वेद्यमात्रज्ञानविषयश्च नास्ति । किं तु सर्वं नित्यज्ञानमयमित्यर्थः । (एतन्निर्वाणानुशासनम्) । एवं सर्वस्य गुणविभूतिप्रकर्षेण विशिष्टविषयत्वेनानुशासनं मोक्षहेतुः । (इति वेदानुशासनम्) । वेदवाराहीशो

வேதாந்தஶாஸந இதி வேதாந்தஶாஸநம் ॥

இதி ஷோடஶ: கண்ட: ॥

ஸுபாலோபநிஷத்ஸமாப்தா ॥

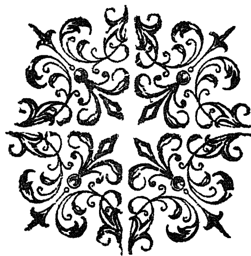
உத்தேஶ: । க்ருத்ஸ்நஸ்ய ஸர்வோபநிஷதர்த்தஸங்க்ரஹோ யதா ॥

இதி ஶ்ரீஹாரீதகுலதிலகவாக்விஜயிஸூநோ: ஶ்ரீரங்கராஜதிவ்யாஜ்ஞாலப்த வேதவ்யாஸாபரநாமதேயஸ்ய ஶ்ரீஸுதர்ஶநார்யஸ்ய க்ருதௌ ஸுபாலோபநிஷத்வ்யாக்யாநே ஷோடஶ: கண்ட: ॥

ஶ்ரீஸுதர்ஶநார்யமஹாதேஶிகாய நம: ॥

ஸுபாலோபநிஷத்வ்யாக்யாநம் ஸமாப்தம் ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌹𑍇𑌮𑌾𑌬𑍍𑌜𑌵𑌲𑍍𑌲𑍀𑌸𑌮𑍇𑌤 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌨𑌿𑌵𑌾𑌸𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍇 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌕𑍃𑌷𑍍𑌣𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑍀𑌯𑌤𑍈𑌤𑍍𑌤𑌿𑌰𑍀𑌯𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑍐 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑌦𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌾𑌤𑍍𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑍁𑌦𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 ।
𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑌾𑌦𑌾𑌯 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑍇𑌵𑌾𑌵𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 ।
𑌭𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌣𑍇𑌭𑌿𑌃—𑌸𑌹 𑌨𑌾𑌵𑌵𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌃 ॥

𑌹𑌰𑌿𑌃 𑍐 ॥ 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑍋 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌕𑌿𑌂𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌕𑍁𑌤𑌃 𑌸𑍍𑌮 𑌜𑌾𑌤𑌾 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌮 𑌕𑍇𑌨 𑌕𑍍𑌵 𑌚 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾 । 𑌅𑌧𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌾𑌃 𑌕𑍇𑌨 𑌸𑍁𑌖𑍇

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌤𑍇 𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌾𑌯 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌅𑌤𑌸𑍀𑌗𑍁𑌚𑍍𑌛𑌸𑌚𑍍𑌛𑌾𑌯𑌮𑌞𑍍𑌚𑌿𑌤𑍋𑌰𑌃𑌸𑍍𑌥𑌲𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 ।
𑌅𑌞𑍍𑌜𑌨𑌾𑌚𑌲𑌶𑍃𑌙𑍍𑌗𑌾𑌰𑌮𑌞𑍍𑌜𑌲𑌿𑌰𑍍𑌮𑌮 𑌗𑌾𑌹𑌤𑌾𑌮𑍍 ॥
𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂 𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌣𑌯𑍋𑌗𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌮𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌗𑍁𑌰𑍂𑌨𑌪𑌿 ।
𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌵𑍃𑌤𑌿𑌂 𑌕𑌰𑌵𑌾𑌣𑍍𑌯𑌹𑌮𑍍 ॥

𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑍇𑌚𑍇𑌤𑌨𑌾𑌚𑍇𑌤𑌨𑌵𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌯𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌰𑌯𑌮𑍁𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌾𑌰𑌭𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌮𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌮𑌾𑌹— (𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑍋 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌦𑌨𑌶𑍀𑌲𑌾 𑌮𑍁𑌨𑌯𑍋 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌹𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍋 𑌜𑌗𑌤𑌃 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌕𑌿𑌂𑌰𑍂𑌪𑌤𑌾𑌪𑌨𑍍𑌨𑌂 𑌶𑍍𑌲𑌾𑌘𑍍𑌯𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌾𑌕𑌂 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌿𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑍋 𑌲𑌯𑌶𑍍𑌚 । 𑌕𑍇𑌨𑌵𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 (𑌅𑌧𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌾𑌃) 𑌤𑌤𑍍𑌪𑌰𑌤𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍𑌤𑍋 𑌨𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇𑌽𑌸𑌂𑌭𑌵𑌜𑍍𑌜𑍀𑌹𑌾𑌰𑌵𑌿𑌦𑍇 𑌦𑍁𑌃𑌖𑌰𑍂𑌪𑍇𑌷𑍁 𑌸𑍁𑌖𑌰𑍂𑌪𑍇𑌷𑍁 𑌜𑌨𑍍𑌮𑌸𑍁 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌿 𑌮𑌨𑍁𑌵𑌰𑍍𑌤𑌾𑌮𑌹𑍇 । 𑌸𑌾𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌃 । 𑌨𑌨𑍁 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌾 𑌕𑌿𑌂𑌰𑍂𑌪𑌤𑌾𑌪𑌨𑍍𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵 𑌵𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌨𑍍𑌨𑌾𑌃 । 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌷𑌿 𑌕𑌾𑌲𑌜𑍍𑌞𑌾𑌃 𑌕𑌾𑌲𑌮𑍇𑌵𑌹𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑌣𑌮𑌾𑌚𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 । 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌯𑌤𑌿𑌕𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌸𑍍𑌵𑌭𑌾𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌮𑌾𑌚𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 । 𑌮𑍀𑌮𑌾𑌂𑌸𑌕𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌨𑌿𑌯𑌤𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮𑍈𑌵 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 । 𑌅𑌪𑌰𑍇 𑌅𑌹𑍇𑌤𑍁𑌕𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌂 𑌯𑌦𑍃𑌚𑍍𑌛𑌿𑌕𑌮𑌾𑌹𑍁𑌃 । 𑌅𑌪𑌰𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌂 𑌕𑍇𑌚𑌿𑌤𑍍 । 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌂 𑌕𑍇𑌚𑌿𑌦𑌾𑌚𑌕𑍍𑌷𑌤𑍇 । 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌮𑍍 𑌮𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌕𑍍𑌷𑌾𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌕𑌿𑌂𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌕𑌾𑌰𑌣𑌵𑌾𑌦𑌾𑌭𑍍𑌯𑍁𑌪𑌗𑌮𑍇𑌨𑌤𑍍𑌰𑌾𑌶𑌂𑌕𑍍𑌯𑌾𑌹— (𑌕𑌾𑌲𑌸𑍍𑌵𑌭𑌾𑌵𑌇𑌤𑌿) 𑌕𑌾𑌲𑌾𑌦𑍀𑌨𑌿 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑍇𑌯𑌮𑍍 । 𑌤𑍇𑌷𑌾

[illegible]

[illegible]

[illegible]

𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌶𑌦𑍍𑌭𑍇𑌦𑌾𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌪𑌰𑍍𑌵𑌾𑌮𑌧𑍀𑌮𑌃 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌜𑍀𑌵𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑍇 𑌬𑍃𑌹𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌹𑌂𑌸𑍋 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇 । 𑌪𑍃𑌥𑌗𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑍇𑌰𑌿𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌚 𑌮𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌜𑍁𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌤𑌤𑌸𑍍𑌤𑍇𑌨𑌾𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌤𑌿 । 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌤𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍𑌪𑌰𑌮𑌂 𑌤𑍁 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌂𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯𑌂 𑌸𑍁𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌚 । 𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍋 𑌵𑌿𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌲𑍀𑌨𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌪𑌰𑌾 𑌯𑍋𑌨𑌿𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌃 । 𑌸𑌂𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌚 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌰𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵

𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌾𑌃 𑌨𑌿𑌸𑍍𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 — (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌜𑍀𑌵 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌜𑍀𑌵𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌜𑍀𑌵𑍇 । 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌮𑌃 𑌕𑍇𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌾 𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌲𑌯𑍇 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌮𑍍 । 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌕𑍍𑌵 𑌚 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑍇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । (𑌬𑍃𑌹𑌨𑍍𑌤𑍇) 𑌬𑍃𑌹𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌨𑌿𑌰𑌤𑌿𑌶𑌯𑌬𑍃𑌹𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌯𑍁𑌜𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌖𑍍𑌯𑍇 𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇 𑌭𑍍𑌰𑌮𑌤𑌿 𑌅𑌨𑍇𑌕𑌜𑌨𑍍𑌮𑌸𑌹𑌸𑍍𑌰𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌣𑌶𑍀𑌲 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑌂𑌸𑌃 𑌜𑍀𑌵𑌃 । 𑌪𑌰𑌵𑌶𑌤𑌯𑌾 “𑌭𑍍𑌰𑌾𑌮𑌯𑌨𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌯𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌰𑍂𑌢𑌾𑌨𑌿 𑌮𑌾𑌯𑌯𑌾” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌰𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌮𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑍋 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌮𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌤𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌫𑌲𑌮𑌾𑌹 — (𑌪𑍃𑌥𑌗𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌇𑌤𑌿 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌰𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌮𑌯𑌿𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌃 𑌤𑍇𑌨 𑌭𑍍𑌰𑌾𑌮𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌂 𑌤𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌮𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌤𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌜𑍁𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌪𑍍𑌰𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌷𑌯𑍀𑌕𑍃𑌤𑌃 𑌸𑌨𑍍 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚𑌾𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌹𑍇𑌤𑍁𑌭𑍂𑌤𑌤𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌿𑌷𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑍇𑌰𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑍇𑌰𑌕𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌜𑍀𑌵𑌪𑌰𑌭𑍇𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌰𑌮𑌾𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌅𑌪𑌾𑌰𑌮𑌾𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ (𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿) 𑌏𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌯𑌥𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌙𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌮𑍇𑌵 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌃 𑌪𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 “𑌵𑍇𑌦𑍈𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌃 । 𑌏𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈 𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌅𑌭𑌿𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌸𑍁𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌅𑌕𑍍𑌷𑌰𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌚 𑌉𑌦𑍍𑌗𑍀𑌤𑌂 𑌵𑍇𑌦𑍈𑌰𑍍𑌗𑍀𑌤𑌮𑍍 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌸𑍁𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌾𑌕𑍍𑌷𑌰 𑌏𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌕𑌾𑌲𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌤𑍍𑌰𑌯𑌮𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑌿𑌤𑌿) 𑌤𑌤𑍍𑌪𑌰𑌾𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑌰𑌾𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌕𑌾𑌲𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌵𑍇𑌕𑍇 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌶𑍍𑌚 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌶𑌰𑍀𑌰𑌿𑌤𑌯𑌾 𑌆𑌧𑌾𑌰𑌾𑌧𑍇𑌯𑌭𑌾𑌵𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌮𑍍 (𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑌮𑍍) 𑌅𑌤𑌿𑌶𑌯𑌿𑌤𑌮𑌹𑌿𑌮𑌂 𑌵𑌿𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌵𑌿𑌨𑌿𑌰𑍍𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌃 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌪𑌰𑌂 𑌸𑌾𑌧𑌰𑍍𑌮𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯 𑌲𑍀𑌨𑌤𑌯𑌾 𑌅𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌮𑍁𑌪𑌗𑌤𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑌨𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑍇 𑌜𑍀𑌵𑌪𑌰𑌯𑍋𑌰𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍇 𑌸𑌤𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌥𑌂 𑌬𑌨𑍍𑌧𑌃 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌥𑌂 𑌨 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — (𑌸𑌂𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿) 𑌈𑌶𑌃 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂

ஈஶ: । அநீஶஶ்சாத்மா பத்யதே போக்த்ருபாவாத் ஜ்ஞாத்வா தேவம் முச்யதே ஸர்வபாஶை: । ஜ்ஞாஜ்ஞௌ த்வாவஜாவீஶநீஶாவஜா ஹ்யேகா போக்த்ருபோகார்த்தயுக்தா । அநந்தஶ்சாத்மா விஶ்வரூபோ ஹ்யகர்த்தா த்ரயம் யதா விந்ததே ப்ரஹ்மமேதத் । க்ஷரம் ப்ரதாநம் அம்ருதாக்ஷரம் ஹர: க்ஷராத்மாநாவீஶதே தேவ ஏக: । தஸ்யாபி

வ்யக்தக்ஷரம் விஶ்வரூபம் பரஸ்பரஸம்யுக்தம் பிபர்த்தி । ந தேந பத்யதே । அநீஶோ ஜீவஸ்து பத்யத இதி அவித்யயா போக்த்ருத்வாபிஸம்பந்தலக்ஷணபாவஸத்வாத் । பரமாத்மநஸ்து — "ந மாம் கர்மாணி லிம்பந்தி ந மே கர்மபலே ஸ்ப்ருஹா" இதி ஸ்ம்ருதே: தஸ்ய கர்மபலஸ்ப்ருஹாபாவேந கர்மலேபாபாவாத் । ஸ்வஸம்யுக்தயா ப்ரக்ருத்யா ஸர்வேணாபி அபஹதபாப்மத்வாத் ப்ரக்ருதிஸம்பந்தப்ரக்ருதிஸ்த: தத்ப்ரக்ருதிஸ்த: ஜ்ஞாநேந விஷயஶ்சேதி நிஷ்பந்நார்த்த: । பரமாத்மவைலக்ஷண்யமேவ ப்ரபஞ்சயதி — (ஜ்ஞாஜ்ஞாவிதி) ப்ரத்யுந்நிஷ்டயோ: த்வயோர்மத்யே ஏக: ஸர்வஜ்ஞ: அதஏவ ஈஶஶ்ச । அபரஶ்சாஜ்ஞாநீஶஶ்ச ॥ உத்பத்திராஹித்யாத் அஜயோரபி ஸமாநத்வம் । ஈஶநீஶாவிதி தயோர்பாவ: ஸ்பஷ்ட: । போக்து: ஜீவஸ்ய போகார்த்தப்ரயோஜநயுக்தா உத்பத்திரஹிதா காசநாந்யா ப்ரக்ருதிரித்யர்த்த: । ஏவம் த்ரயீபரேதோத்பத்திராஹித்யேந ஸமாநத்வேபி பரஸ்பரம் விலக்ஷணத்வமித்யர்த்த: । நநு ப்ரக்ருதே: ஜீவபோகோபகரணத்வஸ்ய பரமாத்மநோபி போகார்த்தத்வம் கஸ்மாந்நேஷ்யதே । ப்ரத்யுத ஏகைகஶரீரஜீவபோகார்த்தைவ ஸகலஶரீரக பரமாத்மபோகார்த்தத்வமஜநீயமேவேதி அத்ராஹ — (அநந்தஶ்சேதி) விஶ்வஶரீரகஸ்யாபி பரமாத்மந: "நாந்ய: ஸுகே தேநாநந்நோபயோக்த்ருதே" இத்யுக்தரீத்யா ஸத்யகாமத்வாத் அநந்தகர்மாஶ்ரயத்வாத் நிரபேக்ஷஸ்ய ஜீவஸ்ய கர்மஹிஸம்பந்திவத் அகர்த்ருத்வாத் ததாகாம்யத்வம் ப்ரக்ருதேரித்யாவ: । ஏதாத்ருஶவைலக்ஷண்யஜ்ஞாநஸ்ய பலமாஹ — (த்ரயமிதி) ஏதத்த்ரயம் பரஸ்பரவைலக்ஷண்யேந ஶரீரஶரீரிபாவேந ச யதா விஷயீகரோதி ததா ப்ரஹ்மவித்பவதீத்யர்த்த: । ஏவமேவ ப்ராஸாதிகேபி "ப்ருதகாத்மாநம் ப்ரேரிதாரம் ச மத்வா" இதி । ப்ரஹ்மேதி ஸ்பஷ்டம் । ஸம்யுக்தமிதி ஸம்ஸ்ருஷ்டக்ஷராக்ஷரஶப்தாப்யாம் விவ்ருண்வந் பரஸ்பரவைலக்ஷண்யஜ்ஞாநோபாயேந சிந்தநீயம் ப்ரஸந்நம் ஆஹ்ருதீதி ஶங்காயாமாஹ — (க்ஷரம் ப்ரதாநமித்யாதிநா) ப்ரதாநம் ப்ரக்ருதி: அவ்யா" இதி ப்ரதாநஶப்தவாச்யா ப்ரக்ருதி: க்ஷரதீத்யுச்யதே । போக்த்ருத்வேநாபோகார்த்தம் ஹரதீதி ஹரோ ஜீவ: । (அம்ருதாக்ஷரம்) அம்ருதமக்ஷரமாத்மநா அக்ஷர

ध्यानाद्योजनात्तत्त्वभावाद्भूयश्चान्ते विश्वमायानिवृत्तिः ॥ ज्ञात्वा देवं सर्वपाशापहानिः क्षीणैः क्लेशैर्जन्ममृत्युप्रहाणिः । तस्याभिध्यानात्तृतीयं देहभेदे विश्वैश्वर्यं केवल आप्तकामः ॥ एतज्ज्ञेयं नित्यमेवात्मसंस्थं नातः परं वेदितव्यं हि किंचित् । भोक्ता भोग्यं प्रे-

[illegible]त्वादक्षरमित्युच्यते । क्षराक्षरशब्दित चेतनाचेतनयोरीशिता ईशनशीलत्वात् ईशाते इत्येव स एको नारायण इति निर्दिष्टो नारायण इत्युच्यते ॥ (तस्याभिध्यानादिति) अभिध्यानमाराधनसंशीलनम् । योजनं योगः । तत्त्वभावः तत्त्वाविर्भावः । अन्ततः (अन्ते) शरीरावसाने भूयस्त्वप्रकृतिसंबन्धनिवृत्तिरित्यर्थः । तदस्य त्रयं यथा विदुषे ब्रह्मोपदिष्टं [illegible] शक्तिः ब्रह्मोपासनकालीनब्रह्मानुभवप्रवेश इत्यर्थः । ज्ञानस्य [illegible] दर्शयति — (ज्ञात्वा) दर्शनसमानाकारज्ञानेन विषयीकृत्य सर्वपाशशब्दितपापहानिर्भवति । “तदधिगम उत्तरपूर्वाघयोरश्लेषविनाशौ” इति सूत्रे दर्शनसमानाकारज्ञानारम्भसमये पूर्वोत्तरपापानां प्रारब्धेतराणाम् उपासनावसाने क्षिष्य इति भगवत्संकल्परूपाश्लेषविनाशौ भवत इति उक्तेः क्षीणैः क्लेशसायनशरीरेन्द्रियादिभिस्सह जन्ममृत्युप्रदकर्मणां क्षपणमिति संकल्परूपा प्रकृष्टा हानिः भवति । “साम्पराये तर्तव्याभावात्” इति सूत्रे सकलपुण्यापुण्यकर्मणां पूर्वं दर्शनसमानाकारज्ञानारम्भसमये क्षिष्ट इति भगवत्संकल्परूपाश्लेषविनाशवतां क्षपणमिति संकल्परूपप्रकृष्टहानिर्भवत्यवसरः । तस्याभिध्यानात् [illegible] विश्वातिशायि तृतीयमैश्वर्यं प्राकृतदेहभिन्नशरीरभेदे भवति केवलः प्रकृतिसंबन्धविनिर्मुक्तस्य [illegible] विशिष्टं ब्रह्मप्राप्तकामो भवति । न तु प्रकृतिसंबन्ध इति भावः । (एतज्ज्ञेयमिति ॥) एवंभूतं परं ब्रह्म स्वात्मन्यवस्थितया संस्थितं ज्ञेयम् । ज्ञातव्यस्य ज्ञातव्यान्तरं नावशिष्यते । (भोक्ता भोग्यमिति ॥) भोक्तृशरीरकत्वं भोग्यशरीरकत्वं [illegible] विशिष्टं सत्यज्ञानादिस्वरूपमिति [illegible] विशिष्टं ब्रह्मज्ञातव्यमिति वेदान्तसंग्रहे वर्णितम् । [illegible] भोक्ता भोग्यं प्रेरि[illegible] ब्रह्म भवति [illegible] इत्यर्थः । इत्यत्र संसार इति वक्ति । प्रेरितेति [illegible]

ரிதாரஞ்ச மத்வா ஸர்வம் ப்ரோக்தம் த்ரிவிதம் ப்ரஹ்மமேதத் । வஹ்நே
ர்யதா யோநிகதஸ்ய மூர்திர்ந த்ருஶ்யதே நைவ ச லிங்கநாஶ: ।
ஸ பூய ஏவேந்தநயோநிக்ருஹ்யஸ்தத்வோபயம் வை ப்ரணவேந
தேஹே । ஸ்வதேஹமரணிம் க்ருத்வா ப்ரணவம் சோத்தராரணிம் । த்யாந
நிர்மதநாப்யாஸாத்தேவம் பஶ்யேந்நிகூடவத் । திலேஷு தைலம்
ததநீவ ஸர்பிராப: ஸ்ரோத:ஸ்வரணீஷு சாக்நி: । ஏவமாத்மா
த்மநி க்ருஹ்யதேऽஸௌ ஸத்யேநைநம் தபஸா யோऽநுபஶ்ய
தி । ஸர்வவ்யாபிநமாத்மாநம் க்ஷீரே ஸர்பிரிவார்பிதம் । ஆத்ம
வித்யாதபோமூலம் தத்ப்ரஹ்மோபநிஷத்பரம் ॥ தத்ப்ரஹ்மோ
பநிஷத்பரம் ॥

இதி ஶ்வேதாஶ்வதரோபநிஷதி ஷஷ்டோऽத்யாய: ।

ப்ரேரிதாரமிதி போக்தாரஞ்ச । நநு ஏதஜ்ஜ்ஞேயம் நித்யமேவா
த்மஸம்ஸ்தமித்யநுபபந்நம் । ஆத்மஸம்ஸ்தஸ்ய ப்ராப்யஸ்யாநுபலம்பாத் ।
இத்யாஶங்க்ய யதாரணிகதஸ்ய வஹ்நே: ப்ரத்யக்ஷேணாநுபலம்பே
ऽபி ஶேஷேண யத்ரோபலம்பாந்ந தத்ஸத்தாபஹ்நவாவஹா । ஏவம் ப்ரத்ய
க்ஷாத்யக்ராஹ்யஸ்யாப்யாத்மஸம்ஸ்தஸ்ய பராத்மந: ப்ரணவநிர்மதநே
உபலப்யமாநத்வாச்ச ந தத்ஸத்தாபஹ்நவாயாலமித்யாஹ — (வஹ்நேரி
தி ॥) (யோநிகதஸ்ய) காரணபூதாரணிகதஸ்ய (மூர்தி:) ஸ்வரூ
பம் ப்ரத்யக்ஷேண ந க்ருஹ்யதே । [லிங்கநாஶஶ்ச நாஸ்தி ஸதீந்தந
யோநிதஸ்ஸம்யக் ப்ரஜ்வலதயா க்ருஹ்யதே] । தத்வத் ப்ரணவேந பர
மாத்மஶரீரபூதே ஜீவே ஶாஸ்த்ரோக்தேந ப்ரயுக்தேந ப்ரதீதஸ்யாநுபூ
தி: ஸம்ப்ரக்ஷேபஸம்பந்நயோகதஶோணிதத்வாத் ப்ரத்யக்ஸம்யோகதஶ்ச
பரிக்ருஹ்யதே இத்யர்த: । தததவாப்திர்த்யா பரமாத்மா ஸ்வரூப: இத்யர்த: । ப்ர
ணவேந ப்ரகாஶப்ரகாரேணோபலப்யத இதி — (ஸ்வதேஹமிதி ॥) ஸ்வாத்ம
ப்ரணவேந த்யாநேந தத்கதம் ஶ்ருத்வா நிர்மதநாப்யாஸ: ப்ரகா
ஶத இத்யர்த: । ததேவ ப்ரபஞ்சயதி — (திலேஷ்விதி ॥) யதா திலாதி
ஷ்வந்தர்நிஹிதம் தைலாதிகம் யந்த்ரபீடநாத்யுபாயேந க்ருஹ்யதே ஏவம் ஸத்ய
தபோப்யாம் க்ஷேமோபாயேந பராத்மா க்ருஹ்யத இத்யர்த: । (ஸர்வ
வ்யாபிநமிதி ॥) க்ஷீராவஸ்திதஸர்பிஸ்ஸத்ருஶதயா ஸர்வவ்யாப்யாத்மாநம்
ப்ரதி ப்ரத்யகாத்மவித்யா தபஸா ச ஜ்ஞேயமுபநிஷத்ஸாரம் பரப்ரஹ்மேதி
ஶாஸ்த்ரம் தத்த்வம் ப்ரஹ்ம வித்யாதித்யர்த: । த்விர்வசநமத்யாய
ஸமாப்தித்யோதநாய ॥

இதி ஶ்ரீரங்கராமாநுஜமுநிவிரசிதாயாம் ஶ்வேதாஶ்வதரோபநிஷ
த்விவ்ருதௌ ஷஷ்டோऽத்யாயஸ்ஸமாப்த: ॥

अथ द्वितीयोऽध्यायः ॥

युञ्जानः प्रथमं मनस्तत्त्वाय सविता धियः । अग्नेर्ज्योतिर्निचाय्य पृथिव्या अध्याभरत् । युक्तेन मनसा वयं देवस्य सवितुः सवे । सुवर्गेयाय शक्त्या । युक्त्वाय मनसा देवान्सुवर्यतो धिया दिवम् । बृहज्ज्योतिः करिष्यतः सविता प्रसुवाति तान् । युञ्जते मन उत युञ्जते धियो विप्रा विप्रस्य बृहतो विपश्चितः । वि होत्रा दधे वयुनाविदेक

अथ द्वितीयोऽध्यायः

अथास्य परमात्मप्रतीत्युपायभूतेन्द्रियनिग्रहादिपूर्वकध्यानानुष्ठानं सप्रकारं वक्तुमादौ तावत्सवितुः प्रार्थनामाह — (युञ्जान इति) धियः (सविता) प्रेरकः। परमात्मा पृथिव्या अधिष्ठातुरग्नेर्ज्योतिः (निचाय्य) संवीक्ष्य अग्निहोत्रादिकर्मकरणार्थं साक्षात्काराय पृथिव्यादिनिष्ठाग्निज्योतिःसदृशं स्वात्मनिष्ठपरमात्मतत्त्वसाक्षात्काराय युञ्जानो नियुञ्जानः (प्रथमं मनः) मनोवृत्तीः । (युक्तेनेति) (सवितुः) प्रेरकस्य परमात्मनः (सवे) अनुज्ञायां सत्याम् । अनुज्ञयेति यावत् । (युक्तेन मनसा) ध्यानप्रवणेन चेतसा युक्ताः वयं (स्वर्गेयाय) स्वर्गशब्दितपरमपदप्राप्तये परमात्मनि निश्चलध्यानरूपेण शक्त्या यथाशक्ति ध्यायेमेत्यर्थः । परमात्मा प्रणिधानेन अथानुज्ञां प्रयच्छतीत्याशंक्य परमपुरुषस्तद्विशेषेणानुग्रहाय प्रार्थनीय इत्याह — (युक्त्वायेति) (सर्वः) स्वर्गं लोकं (यतः) गच्छतो देवान् ध्यानपरान्मनसा (युक्त्वाय) युक्तान् कृत्वा (धिया) ध्यानेन (दिवम्) द्योतमानं निरतिशयबृहत्स्वरूपं परमात्मज्योतिः धियोपासनरूपज्ञानेन करिष्यतः विषयीकरिष्यतः प्रवर्तमानान् प्रवृत्तान् भिक्षुकान् । तानुद्दिश्य (सविता) प्रेरकः परमात्मा (प्रसुवाति) अनुजानातीत्यर्थः । इति वयं प्रार्थयामहे इति शेषः । परमात्मनि मनोयोगस्तत्साधनं कर्म च सर्वदैव कर्तव्यमित्याह — [युञ्जत इति] विप्रा विप्रकृष्टमतयः श्रेष्ठा मेधाविनो ब्राह्मणाः । परमात्मनि मनो नियुञ्जते योजयन्ति । (धियः) ध्यानानि योजयन्ति (विप्रस्य) प्राचुर्येण व्याप्तस्य बृहतो महतः ब्रह्मणो (विपश्चितः) सर्वज्ञस्य (होत्रा) होत्राणि दर्शपूर्णमासादीनि कर्माणि (वि दधे) विदधाति (वयुनावित्) सर्वज्ञस्य (एकः) देवस्य (सवितुः) प्रेरकस्य (वयुनावित्) । वयुनं ज्ञानम् ।

𑌜𑌗𑌦𑍍𑌬𑍀𑌜𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌵𑌿𑌤𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍 । 𑌯𑍁𑌜𑍇 𑌵𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌨𑌮𑍋𑌭𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕 𑌏𑌤𑍁 𑌪𑌥𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑍂𑌰𑍇𑌃 । 𑌶𑍃𑌣𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑍁 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑍇 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌆 𑌯𑍇 𑌧𑌾𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌥𑍁𑌃 । 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌭𑌿𑌮𑌥𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑌿𑌰𑍁𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌸𑍋𑌮𑍋 𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌤𑌿𑌰𑌿𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌞𑍍𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇 𑌮𑌨𑌃 । 𑌸𑌵𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌵𑍇𑌨 𑌜𑍁𑌷𑍇𑌤 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌯𑍋𑌨𑌿𑌂 𑌕𑍃𑌣𑍍𑌵𑌸𑍇 𑌨 𑌹𑌿 𑌤𑍇 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌤𑌮𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑌤𑍍 । 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌰𑍁𑌨𑍍𑌨𑌤𑌂 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌪𑍍𑌯 𑌸𑌮𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌹𑍃𑌦𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌸𑌂𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑍍𑌯 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌡𑍁𑌪𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌰𑍇𑌤

𑌸𑌾𑌧𑌨𑌾𑌦𑌿𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌸𑌾𑌧𑌨𑍋𑌪𑌾𑌯𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌧𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌃 (𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌗𑌣𑌾𑌃) 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌗𑌣𑌾 (𑌪𑌥𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌸𑍂𑌰𑍇𑌃) 𑌪𑌥𑍍𑌯𑌾𑌕𑍃𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑌾𑌧𑍁𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌥𑌵𑍇 । 𑌪𑌰𑌿𑌪𑌠𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌃 । (𑌸𑍂𑌰𑍇𑌃) 𑌜𑍍𑌞𑌵𑌿𑌦𑍁𑌷𑌃 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌵𑌿𑌤𑌨𑍍𑌵𑍇) 𑌕𑍃𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑌕𑌾𑌃, 𑌤𑍇𑌨 𑌕𑍃𑌤𑍈𑌵 𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰𑌪𑌰𑌾𑌯𑌣𑌂 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌕𑍀𑌰𑍍𑌣𑌨𑌂 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌯𑍁𑌜𑍇 𑌵𑌾𑌮𑌿𑌤𑌿) 𑌦𑌿𑌵𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌮𑌦𑍍𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌮𑍍 𑌶𑍃𑌣𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑍁 । 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌪𑌰𑌿𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌪𑌰𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿 । (𑌵𑌾𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌂) 𑌵𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑍁𑌵𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌗𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌃 । 𑌸𑌃 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌯𑌥𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌥𑌾 (𑌯𑍁𑌜𑍇) 𑌯𑍋𑌜𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌯𑍇 𑌇𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌾𑌃 (𑌵𑌿𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌃) 𑌵𑌿𑌵𑌿𑌧𑌃 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌃 𑌸𑍍𑌤𑍋𑌤𑍍𑌰𑌰𑍂𑌪𑌾 (𑌪𑌥𑍍𑌯𑌾) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍁 । 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾𑌂 𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌿𑌂 𑌯𑌥𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌥𑌾𑌙𑍍𑌗𑍀𑌕𑌰𑍋𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌯𑍋𑌗𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍇𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌯𑍋𑌗𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑍇𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌾𑌹— (𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿) 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌭𑌿𑌮𑌥𑍍𑌯𑌤𑍇 (𑌅𑌧𑌿𑌰𑍁𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇) 𑌆𑌯𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌨𑌿𑌰𑍁𑌧𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑍋𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌹𑌿𑌮𑌂 𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌤𑌿𑌶𑌯𑍇𑌨 (𑌰𑌿𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇) 𑌨𑌿𑌰𑌸𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌮𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌪𑍍𑌰𑌵𑌣𑌂 𑌜𑌾𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑌵𑌿𑌤𑍍𑌰𑍇𑌤𑌿) 𑌸𑌵𑌂 𑌶𑌾𑌰𑌾𑌪𑍍𑌰𑌣𑌾𑌦𑌿𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌨𑌪𑍍𑌰𑌸𑌵𑍇𑌨 𑌸𑌵𑌿𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌕𑍃𑌤𑍇𑌨 (𑌪𑍍𑌰𑌸𑌵𑍇𑌨) 𑌅𑌨𑍁𑌜𑍍𑌞𑌯𑌾, 𑌤𑌦𑌨𑍁𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌃 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । 𑌸𑌵𑌂 (𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌂) 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 (𑌜𑍁𑌷𑍇𑌤) 𑌸𑍇𑌵𑍇𑌤 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿 (𑌯𑍋𑌨𑌿𑌂) 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌂 𑌮𑌨𑌸𑌃 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍇𑌷𑌃 । (𑌕𑍃𑌣𑍍𑌵𑌸𑍇) 𑌕𑌰𑍋𑌷𑌿 । 𑌤𑌥𑌾 𑌸𑌤𑌿 𑌤𑍇 (𑌪𑍂𑌰𑍍𑌤𑌂) 𑌮𑌨𑍋𑌰𑌥𑌪𑍂𑌰𑍍𑌤𑌿𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 (𑌨𑌾𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑌤𑍍) 𑌨 𑌕𑍍𑌷𑌿𑌪𑌤𑌿 । 𑌨 𑌨𑌿𑌰𑌸𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌉𑌭𑌯𑍋𑌰𑍍𑌯𑍋𑌗𑌃 ॥ 𑌯𑍋𑌗𑌶𑍍𑌚 𑌶𑌤𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑌾𑌦𑌾𑌹— (𑌤𑍍𑌰𑌿𑌰𑍁𑌨𑍍𑌨𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌉𑌰𑌃𑌕𑌣𑍍𑌠𑌶𑌿𑌰𑌃𑌪𑍍𑌰𑌦𑍇𑌶𑍇𑌷𑍁𑌨𑍍𑌨𑌤𑌂 𑌜𑌾𑌤𑍁 𑌸𑌮𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌪𑌯𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌕𑌮𑌲𑍇 𑌸𑌂𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑍍𑌯 (𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌡𑍁𑌪𑍇𑌨) 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌾𑌖𑍍𑌯𑍇𑌨

विधानात् स्रोतांसि सर्वाणि प्राणवहानि । प्राणान् प्र-
वीर्येण संयुक्तचेष्टः कर्मणे प्राणेन नासिकयोश्च्छ्वसि-
त । उच्छ्वासयुक्तविधानाधीनं विधानेन धारयेत प्र-
त्तः । सकलशरीरव्यापिवायोर्वायुविकल्पितः शब्दजालप्र-
याभिः । [illegible] नत [illegible] ब्रह्मनियो
ताश्रयणे प्रयोजयेत् । नियताहाराः [illegible]

ब्रह्मस्वरूपवत्पूर्वेण ब्रह्मशब्देनेत्यर्थः । सर्वाणि प्राणव-
हानि नानाविधानि जन्तुस्रोतांसि तदेत्यर्थः । प्राणायाम-
प्रकारमाह — (प्राणानिति ॥) "युक्ताहारविहारस्य युक्तचे-
ष्टस्य कर्मसु" इत्युक्तरीत्या मितायासः प्राणवायून् निरुध्य
निरोधेन [illegible] नासिकयारेचनं कुर्यात् ।
तत्प्रयत्नस्तु उच्छ्वासयुक्तं रथं यथा सारथिः स्ववशं क-
रोति तथा मनोनिरोधयोग्यो मनः स्ववशं कुर्यादित्यर्थः ।
योगानुष्ठानयोग्यं देशं विशिनष्टि — (शुचाविति ॥) निर्म-
लतया [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] योगानुष्ठानयोग्ये इत्यर्थः । सङ्क्षिप्तमेतत् —
"यदेतत्का[illegible]" [illegible]
[illegible] — 'क्वचित्सङ्गवान्'।
[illegible] । तदेव [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । "[illegible]
[illegible]" । [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । '[illegible]' । "[illegible]
[illegible]" इति । '[illegible]' । [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] । प्र-
[illegible] । योग[illegible] ब्रह्म[illegible]
[illegible] — (नियताहारा इति ॥) [illegible]

खद्योतविद्युत्स्फटिकशशीनाम् । एतानि रूपाणि पुरःसराणि ब्रह्मण्यभिव्यक्तिकराणि योगे । पृथ्व्यप्तेजोऽनिलखे समुत्थिते पञ्चात्मके योगगुणे प्रवृत्ते । न तस्य रोगो न जरा न मृत्युः प्राप्तस्य योगाग्निमयं शरीरम् । लघुत्वमारोग्यमलोलुपत्वं वर्णप्रसादं स्वरसौष्ठवं च । गन्धः शुभो मूत्रपुरीषमल्पं योगप्रवृत्तिं प्रथमां वदन्ति । यथैव बिम्बं मृदयोपलिप्तं तेजोमयं भ्राजते तत्सुधान्तम् । तद्वात्मतत्त्वं प्रसमीक्ष्य देही एकः कृतार्थो भवते वीतशोकः । यदात्मतत्त्वेन तु ब्रह्मतत्त्वं दीपोपमेनेह युक्तः प्रपश्येत् । अजं ध्रुवं सर्वतत्त्वैर्विशुद्धं ज्ञात्वा देवं मुच्यते सर्वपाशैः । एष ह देवः प्रदिशोऽनु सर्वाः पूर्वो ह जातः स उ

रति, ततो [illegible] आकारतया स्फुरति । एवंभूतानि स्फुरणानि पुरःसराणि [illegible] ब्रह्माभिव्यक्ति[illegible]नीत्यर्थः । योगाभ्यासस्य कार्यविशेषमाह — (पृथ्वीति ॥) गुणो [illegible] अभ्यासः । योगाभ्यासे प्रवृत्ते सति योग[illegible] [illegible] शरीरे [illegible] [illegible] [illegible] (लघुत्वमिति ॥) स्पष्टोऽर्थः । योगप्रवृत्तेः प्राथमिकप्रकारं [illegible] — (यथैवेति ॥) मृदा मलेन उपलिप्तं [illegible] प्रतिमाविशेषः [illegible] तेजोरूपतया दीप्यते । [illegible] [illegible] [illegible] तत्त्वं [illegible] । तत्त्वतत्त्वं प्रसमीक्ष्य । प्रसमीक्षेति [illegible] । [illegible] शब्दार्थः । (यदात्मेति ॥) यदा योगयुक्तः [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] यथा पश्येत् तथा [illegible] भवतीत्यर्थः । तस्य सर्वात्मकत्वं प्रपञ्चयति — (एष हीति ॥) [illegible]

ஶஹேது அஜ꞉ । ஸர்வஜ்ஞாத்மநிஷ்டா²ணாம் ப்ரத்யக்³ஜநாம்ஸ்தி ஷ்ட²தி விஶ்வதோமுக²꞉ । யோ தே³வோऽக்³நௌ யோऽப்ஸு யோ விஶ்வம் பு⁴வநமாவிவேஶ । ய ஓஷதீ⁴ஷு யோ வநஸ்பதிஷு தஸ்மை தே³வாய நமோ நம꞉ ॥

இதி ஶ்வேதாஶ்வதரோபநிஷதி³ த்³விதீயோऽத்⁴யாய꞉ ॥

அத² த்ருதீயோऽத்⁴யாய꞉ ॥

ய ஏகோ ஜாலவாநீஶத ஈஶநீபி⁴꞉ ஸர்வாம்ˡல்லோகாநீஶத ஈஶநீபி⁴꞉ । ய ஏவைக உத்³ப⁴வே ஸம்ப⁴வே ச ய ஏதத்³விது³ரம்ருதாஸ்தே

ஶம் ஹ்ரீநாம் ஸம்போ³த⁴நம் । த்ரயீ தே³வஶ்சைநாராயண இதி தே³வ ஶப்³த³ ப்ரஸித்³த⁴꞉ பரமாத்மைவ (ஸர்வ꞉ ப்ரதி꞉ஶ꞉) ப்ரக்ருதிர்விக்ருதிர் வாயுர்விஶேஷா இத்யர்த²꞉ । நந்ஶப்³த³ஶ்சாத்ர । வாஸ்தவம் ஹிரண்ய க³ர்ப⁴ஸ்வரூபேணாத்மநோऽவஸ்தா²ய தைவ (விஶ்வதோமுகை²)ஸர்வவிஷயஜ்ஞாந ஜநநிஷ்டா²ணாம் ஸர்வதே³ஹஸ்த²ய꞉ । நநு ஹிரண்யக³ர்ப⁴ஜீவாநாம் கத²மாத்ம காமத்வமிதி ப்ராஶங்க்யாஹ— (ப்ரத்யகி³தி ॥) அஹமிதி ஸாக்ஷாத்கார்யம் ப்ரத்யக்ஷம் ஸர்வேஷாம் ப்ரபஞ்சாநாம் வாமதே³வாதீ³நாமாத்மநாஹமிதி ப்ரதீதௌ பராமாத்மநோऽபி ஸாக்ஷாத்கர்தா ஸர்வம் ப்ரதி ப்ரத்யக்தாத் ஸர்வம் ஸர்வாநுப்ரத்யகா³த்மத்வாத் ஸர்வோபத³ர்ஶநே ப்ரத்யேதி । நவாக்³நிஷு அ ஹ்ருத³யம்ப³ரங்க³ பராமாத்மநோऽஹமநாத்மா கத²மாத்மேதி ப்ரத்யக³ஸ்வீ ப்ரத்யக்ஷீத்யாவ்ருத்தி । தே³வ ஶரணாதோ³நாஹமிதி யோऽத்ர ஸர்வஸஞ்சநாதே³ஶாத் । அஜ்ஞாநாத்³யதா² ஸர்வாத்மத்வம் । நநு ஹிரண்யேதை ப்ரத்யக³ப்ரதிஶாஸ்யதி— (யோ தே³வ இதி ॥) ஸ்பஷ்டோऽர்த²꞉ ॥

இதி ஶ்ரீஶங்கராநந்த³விரசிதாயாம் ஶ்வேதாஶ்வதரோபநிஷத்³ விவ்ருதௌ த்³விதீயோऽத்⁴யாய꞉ ஸமாப்த꞉ ॥

அத² த்ருதீயோऽத்⁴யாய꞉ ॥

உக்தஜ்ஞாநஸ்ய ஹேதுமாஹ— (ய ஏக இதி ॥) "அபஹதபாப்மா தி³வ்யோ தே³வ" இதி தே³வஶப்³த³ ஶ்ருதிப்ரஸித்³த⁴꞉ பரமாத்மா ப்ரக்ருதிஶக்திஶக்தியாப்ரதி³வாமாயாயாஶ்வஸ்து ஈஶநஶீலாபி⁴꞉ ஜ்ஞாநஶக்தி க்ரியாஶக்திபி⁴꞉ ஶ்ரேயோஜாலமீஶ்வராத் ப்ராக்ருதாம்ஶ்ச லோகாநீஷ்டே । ததா² ஈஶ்வராநப்ராக்ருதாம்ஶ்ச லோகாநீஷ்டே । யஶ்ச ஜக³த꞉ (உத்³ப⁴வே)உத்பத்தௌ (ஸம்ப⁴வே) ஸ்தி²திகாலே ச । ஏவம் ஸர்வபத³ஸாமர்த்²யாத்³ விஶேஷஜ்ஞாநம் மோக்ஷஸாத⁴நமித்யர்த²꞉ । "ய ஏதத்³விது³ரம்ருதாஸ்தே ப⁴வந்தீ"தி வக்ஷ்யமாணத்வாத் ஸர்வலோகேஶநாராயணஜ்ஞாநமேவ

ஸ்ருஜதி । ஸ ஏகோ ஹி ருத்ரோ ந த்விதீயாய தஸ்து: ய இமாம்ல்லோகா
ந்ஈஶத ஈஶநீபி: । ப்ரத்யங்ஜநாம்ஸ்திஷ்டதி ஸஞ்சுகோசாந்த
காலே ஸம்ஸ்ருஜ்ய விஶ்வா புவநாநி கோபா: । விஶ்வதஶ்சக்ஷுருத
விஶ்வதோமுகோ விஶ்வதோபாஹுருத விஶ்வதஸ்பாத் । ஸம்பா
ஹுப்யாம் தமதி ஸம் பதத்ரைர்த்யாவாபூமீ ஜநயந்தேவ ஏக: ।
யோ தேவாநாம் ப்ரபவஶ்சோத்பவஶ்ச விஶ்வாதிபோ ருத்ரோ மஹ

ரோக்ஷஸாய நக்ஷிதி யதுக்தம் ததயாஸ்து । ஜகத்காரணத்வேந ப்ரஸித்தா நாம் ப்ரஹ்மாதீநாம் ஸஹாவாதித்யாஶங்க்யாஹ — (ஸ ஏகோ ஹீதி ॥) தேஹ ஜநா: ஸ ஸர்வலோகாநீஶத ஈஶநீபி: ப்ரத்யக்திஷ்டதீதி நிர்திஷ்ட: விஶ்வா புவநாநி (ஸம்ஸ்ருஜ்ய) ஸ்ருஷ்ட்வா அந்தகாலே (ஸஞ்சுகோச) ஸம்ஹ்ருதவாந் । (கோபா:)ரக்ஷிதா அயம் ஏக: (ருத்ர:)ஸம்ஸாரதுக்கம் த்ராவயதீதி ருத்ர: । ஸம்ஸாரரோகபிஷகித்யர்த்த: । (த்விதீயாய)த்விதீயஸ்மை ஸஹாயதயா நகேऽபி (தஸ்து:) ஸஹாயதயா உபாயாந்தரதயா வா கேऽபி நஸ்திதவந்த: । ரோககோऽந்ய: கோऽபி நாஸ்தி । "வேதாஹமேதம் புருஷம் மஹாந்தம்"இதி புருஷம் ப்ரஸ்துத்ய "தமேவம் விதாநம்ருத இஹ பவதி நாந்ய: பந்தா வித்யதே"இதி ரோகாந்தரநிஷேதாத் । அத்ர ருத்ரஶப்தோ ருத்ரவ்யுத்பத்த்யபேக்ஷயா ப்ரக்ருதபரமபுருஷஸ்யாநந்தா திரஸ்ய ஸம்ஸாரரோகபேஷஜஸ்ய யதிநாமஸ்ய ஜநயதி விஶேஷ வசநஸ்ய ஶாரீரகாதிஷு த்ருஷ்டத்வேந ப்ரதிபாதநாத், அஸ்யாஶ்வதரோபநிஷதோ ப்ரஹ்மஸூத்ரகாரஸ்ய ஸாமாந்யேந ப்ரமாணபூதத்வாத் நாத்ர தோஷ: ப்ரவகாஶ: । (விஶ்வத இதி ॥) 'அநேகபாஹூதரவக்த்ரநேத்ர'மித்யுக்தரீத்யா அநந்தநயநாநநபாணிபாதாதியுக்த இதி வ்யஸ்தமயந்த்வ: ஸர்வஹாய ஸாபேக்ஷ்யத்வேந ப்ரத்யக்ஷாதிஸர்வப்ரமாணவிஷயதா । ஜீவாந் பாஹுப்யாம் தத்பலபோகை: பதத்ரைஶ்ச (ஸம்தமதி) ஸம்யோஜயதி । காரணகளேபர ஸம்யோகம் கரோதீத்யர்த்த: । ஸர்வேஷாம் ஶரீரேந்த்ரியஸம்பந்தம் கரோதி ஸ்வயமநந்யாதீநதயா ஶரீரேந்த்ரியவாநித்யர்த்த: ॥ ப்ரமாணத்வஸித்தி ப்ராயோநாமந்தரமாஹ — (யோ தேவாநாமிதி ।) 'யாநந்த்யாநி தேவத்ராக்ஷாத்ராணி' இத்யாதௌ ப்ரமாணஶோபரத்ர: ப்ரஜநேந்ர்ய ஜஸ்தோ ஶ்ருத்யாலிஶாநஜதி ப்ரஹ்மதாருண்யகோக்தரீத்யா இந்த்ராதீநா முத்பவ: । உத்பவத்வமாதித்யோத்பவ: । ப்ரகாஶகத்வமாதிர்ப்ரபவ: ப்ரகாஶேந ஸஹ தேவாதிபதிகாதிரூபேணாஸ்ய ப்ரபவஸ்ய । 'ஸம்ஹ்ருதி ஸர்வயஜ்ஞாநாம் போக்தா ச ப்ரபுரேவ ச' இதி கீதோக்தத்யா திகலக்ஷணப்ரபாவஸ்ய ஸமதத்ர்யேந ப்ரஜாபதிவஶ்யாபதிகா திபதப்ராபகலக்ஷணஸ்ய ப்ரபவத்வஸ்ய ஸமஷ்டிநகாதித்ருஷ்டவ்ய:

षितुः । हिरण्यगर्भमुख्यानयादिस पद्मभूः सनाथ बालस्य
शाखया संपन्नम् । यदेतद्राज्यं शिवातनमं रघोरावाव
काशिनी । तयानस्तन्वा शङ्कया शिशिरांशुविवाकशीसि । या
दिष्टं शिशिरांशुसत्त्वे विहष्टुरसस्ते । शिवां शिशिरां त्वाम्
कारा रोहिंसीः वारापेषणगत । ततःपरं ब्रह्मपरंब्र
ह्मतं यथानिकायं सर्वहर्षिदेष्यं गर्भस्य । विश्वैश्यकम्

(विश्वाधिकः) "विष्णोर्ह्यादाविदं कृत्स्नमेकार्णवमभूज्जगत्" इत्युक्त
रीत्या विश्वस्य सर्वस्यापि तदेकदेशैकदेशतया स्थितत्वा
द्विश्वाधिकत्वम्, संसारराज्यं उपासकतया राज्यत्वम्, निरतिशयसा
म्राज्यं प्राप्य तया मोक्षप्रदत्वं भगवतो याज्यत्वे । सर्वंभ
तो भगवान् "यज्ञादिवसुधासवसुधा स्वराजाधिविश्वस्य
स्वारम्भः । तत्र ब्रह्मा चतुर्मुखोऽजायत । नारायणाद्ब्र
ह्माऽजायत" इत्युक्तरीत्या हिरण्यगर्भः सर्वेषां देवानां
सृष्टेः प्राग्ज्ञपारस देवः । परात्परविषयतया शाखया सा
ध्य योजपयतीत्यर्थः । "अष्टपूर्वं सृष्टिदोऽसौ पृष्ठ
गयेन प्रपितं सेनासे । तदेव देशरूप देवपूर्वं प्र
सीद देवेश जगन्निवास" इत्युक्तरीत्या दिव्यमङ्गलविग्रहविशि
ष्टतया भगवत्प्रकाशकप्रायर्थनासं त्रयाह— (यदेतद्राज्येति॥)
(भोगराज्य) संसारराज्यस्य उपासक। प्रसिद्धराज्यप्राधान्यायतं
विशिनष्टि— (शिशिरांशेति ॥) शिशिरांशोरिति शिशिरांशुः। राज्य
स्य स्थितेत्यर्थः । याशिवाकवोराव (वाचकाशिनी) वाचकं
कशितं शीघ्रमस्यास्ति वाचकाशिनी वाचकारिका वैष्णवी
सा कविकी तनुः तादृश्या (शङ्कया) सम्पन्नया कृत्यशान
कर्मणा (तया) विग्रहेण (कविवाकशीसि) प्रकाशस्वेत्यर्थः।
(यादिष्टमिति ॥) (शिशिर) शीघ्रमायाहः । तत्र त्रायते वायुदे
प्रविवादृदेजि तत्प्रतिवादिकम् शिशिरशब्दार्थः । शिशि
रशैत्यस्य प्रमुखत्वादर्थः । हेमशिशिर शिशिरशे ते सस्ते
शिवां (यादिष्टं विहष्ट) यथायथं विहष्टित्यर्थः । तादिष्टं
(कस्ते) कसाराक्षये रेफब्रह्मज्ञानविरोधिक्षयाय काराः ।
गच्छतीति जगत् । संसारचक्रभ्रमणं वाराषं (रोहिंसीः)
संसारांशकप्रवपतितं राकाष्टुंशित इत्यर्थः । (ततःपरमिति ॥)
उक्तप्रकारेण तत्प्राप्तानन्दस्य । (ब्रह्मतं) निरतिशयब्र
ह्मस्वाश्रयस्य । कतमव वास्य । (यथानिकायं) रेशकरतंगादिशरीरा
नाराप्रवेण्यं सर्वहर्षिदेष्या कनाप्रविश्य कञ्चयदितया

𑌪𑌰𑌿𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌿𑌤𑌾𑌰𑌮𑍀𑌶𑌂 𑌤𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌮𑍃𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌂 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌤𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌰𑍍𑌣𑌂 𑌤𑌮𑌸𑌃 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌮𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌤𑌿𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌨𑍍𑌥𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇𑌽𑌯𑌨𑌾𑌯 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑌂 𑌨𑌾𑌪𑌰𑌮𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍍𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌣𑍀𑌯𑍋 𑌨 𑌜𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍 । 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷 𑌇𑌵 𑌸𑍍𑌤𑌬𑍍𑌧𑍋 𑌦𑌿𑌵𑌿 𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌸𑍍𑌤𑍇𑌨𑍇𑌦𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍇𑌣

𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑍍 ॥ 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌿𑌤𑌂 𑌤𑌮𑍀𑌶𑌮𑍍 । 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌸𑌾𑌧𑌨𑌤𑍍𑌵𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌇𑌤𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌤𑌿 (𑌵𑍇𑌦𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍇𑌃 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍍𑌮𑌯𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌂 𑌤𑌮𑍇𑌵 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌂 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌮𑌤𑌿𑌕𑍍𑌰𑌾𑌮𑌤𑌿 । (𑌅𑌯𑌨𑌾𑌯) 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌯𑍇 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌨𑍍𑌥𑌾 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵𑌾𑌹𑌮𑍍 (𑌵𑍇𑌦) 𑌜𑌾𑌨𑌾𑌮𑌿 । 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌰𑍍𑌥𑍇 𑌵𑌿𑌵𑌾𑌦𑍋 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌮𑍁𑌨𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌾𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌸𑍂𑌚𑌯𑌤𑌿 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵 ‘𑌤𑌰𑌤𑌿 𑌶𑍋𑌕𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿’𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍋 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍋𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌯𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌰𑍍𑌣𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌤𑍍𑌰𑌾𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌧𑌿𑌕𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌤𑌮𑍇𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 — (𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 ॥) “𑌯𑌥𑌾 𑌨𑌦𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌚𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌪𑌰𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌨𑍍𑌯𑌨𑍍𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌕𑍇𑌨𑌾𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍇𑌣𑍈𑌤𑌦𑍍𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌨𑍍𑌨𑌯𑍋𑌰𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍁𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯 𑌤𑌥𑌾 𑌸𑌤𑌿 𑌅𑌪𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍈𑌯𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌚 𑌪𑌰𑌨𑌾𑌪𑌰𑌂 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌪𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑍋 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵𑌾𑌨𑍍𑌵𑌯𑌃 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍋𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑍇𑌣𑍈𑌵 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌨𑌃 𑌸𑌦𑍍𑌭𑌾𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌨𑌿𑌷𑍇𑌧𑌃 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌵𑌸𑌿𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌰𑍍𑌣𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌅𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾𑌤𑌿𑌶𑌯𑍇𑌨𑌾𑌣𑍀𑌯𑍋 𑌜𑍍𑌯𑌾𑌯𑌶𑍍𑌚 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌕𑌂 𑌵𑌿𑌭𑍁𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑌪𑌿 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 । 𑌯𑌶𑍍𑌚 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌅𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌤𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌕𑌮𑌪𑌿 𑌤𑍃𑌣𑍀𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷 𑌇𑌵𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌤𑌯𑌾 𑌸𑍍𑌤𑌬𑍍𑌧𑍋 𑌭𑌵𑌸𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌿, 𑌤𑍇𑌨 ‘𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌯𑌂 𑌤𑌥𑌾 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌪𑌿 । 𑌨𑌿𑌰𑍁𑌪𑌾𑌧𑍀 𑌚 𑌵𑌰𑍍𑌤𑍇𑌤𑍇 𑌵𑌾𑌸𑍁𑌦𑍇𑌵𑍇 𑌸𑌨𑌾𑌤𑌨𑍇’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑍇𑌨 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾 𑌵𑌾𑌸𑍁𑌦𑍇𑌵𑍇𑌨𑍇𑌦𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌨𑍇𑌨 ‘𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌂’ 𑌇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌞𑍇𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌕𑌥𑌿𑌤𑍇 𑌦𑍇𑌹𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌪𑍁𑌂𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵 𑌤𑌦𑍍𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑌜𑍀𑌵𑌨𑌿𑌰𑍍𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌤𑍋𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌮𑌂 𑌵𑌾 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍋𑌤𑍍𑌤𑌮𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌤𑍃𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌪𑌰𑌿𑌰𑌹𑌿𑌤𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌕𑍃𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌕𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑍇𑌤𑌿 । 𑌤𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷

ण सर्वम् । ततो यदुत्तरतरं तदरूपमनामयम् । य एत-
द्विदुरमृतास्ते भवन्ति अथेतरे दुःखमेवापियन्ति । सर्वा-
ननशिरोग्रीवः सर्वभूतगुहाशयः । सर्वव्यापी स भ-

क्षयायेत्युपसंहरति— (ततो यदिति ।) “तथा पुरुषविधेया” इति श्रुतौ ततो यदुत्तरतरमिति पञ्चमीनिर्दिष्टात् पुरुषादधिकं वस्तु न प्रतिपाद्यत इत्युक्त्वा तर्हि तु ततो यदुत्तरतरमिति किमुच्यत इति शङ्कायां पूर्वत्र “वेदाहमेतं पुरुषं महान्तमादित्यवर्णं तमसः परस्तात् । तमेव विदित्वाऽतिमृत्युमेति नान्यः पन्था विद्यतेऽयनाय” इति परस्य ब्रह्मणो महापुरुषस्य वेदनमेवामृतत्वसाधनं नान्यदमृतत्वस्य साधनमित्युपदिश्य तदेवोपपादनाय “यस्मात्परं नापरमस्ति किञ्चिद्यस्मान्नाणीयो न ज्यायोऽस्ति किञ्चित् । वृक्ष इव स्तब्धो दिवि तिष्ठत्येकस्तेनेदं पूर्णं पुरुषेण सर्वम्” इति परस्य पुरुषस्य परत्वं तद्व्यतिरिक्तस्य परत्वाभावञ्च प्रतिपाद्य “ततो यदुत्तरतरं तदरूपमनामयम् । य एतद्विदुरमृतास्ते भवन्ति अथेतरे दुःखमेवापियन्ति” इति पूर्वोक्तमेव हेतुतो निगमयति । यदुत्तरतरं परात्परतत्त्वं तदेवारूपम् अनामयं यतः ततो ये एतत् परात्परतत्त्वं विदुः । ते अमृता भवन्ति । अथेतरे दुःखमेवापियन्तीति भाषितम् । अत्र ततश्शब्दः पूर्वोक्तहेतूपसंहारार्थः । नन्वपूर्वप्रतिपादितपरत्वस्य प्रतिपादयिषितवस्तुतरायिकप्रतिपादनपरमिति द्रष्टव्यम् । केचित्त्वाहुः— तेनेदं पूर्णमिति पूर्णत्वोक्त्या सर्वमिति प्रयोगनिर्दिष्टया प्रधानस्य जगत्त्वेन ततो यदुत्तरतरमित्युक्त्या तद्भेदेन ब्रह्मण इत्युच्यते । तदपि यत्किञ्चिदिति वेदार्थसंग्रहव्याख्यानेन व्यक्तम् । ननु “तेनेदं पूर्णं पुरुषेण सर्वम्” इति सर्वशरीरसंबन्धावगतस्यापि हेयसंबन्धोऽवर्जनीय इत्याशङ्क्याह— (सर्वाननेति ।) सर्वशरीराणां तच्छरीरत्वेन सर्वाननादीनां तदीयत्वात् सर्वाननशिरोग्रीवत्वं सर्वभूतहृदयगुहाशयत्वात् सर्वभूतगुहाशयत्वमेतेन कारणेन सर्वव्याप्यपि यतो भगवान् “ज्ञानशक्तिबलैश्वर्यवीर्यतेजांस्यशेषतः । भगवच्छब्दवाच्यानि विना हेयैर्गुणादिभिः” इति हेयप्रतिभटत्वादिभगवच्छब्दार्थयुक्ततया तस्य पुरुषस्य सर्वगतत्वेऽपि शिवत्वमेव न दोषसंबन्ध इति भावः । तज्ज्ञानमेव मोक्ष-

[illegible]

[illegible]

𑌪𑌾𑌣𑌿𑌪𑌾𑌦𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑍋𑌽𑌕𑍍𑌷𑌿𑌶𑌿𑌰𑍋𑌮𑍁𑌖𑌮𑍍 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑌃𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌮𑌲𑍍𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌿 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌗𑍁𑌣𑌾𑌭𑌾𑌸𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑌿𑌵𑌰𑍍𑌜𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌮𑍀𑌶𑌾𑌨𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌰𑌣𑌂 𑌸𑍁𑌹𑍃𑌤𑍍 । 𑌨𑌵𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍇 𑌦𑍇𑌹𑍀 𑌹𑌂𑌸𑍋 𑌲𑍇𑌲𑌾𑌯𑌤𑍇 𑌬𑌹𑌿𑌃 । 𑌵𑌶𑍀 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌚𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌚 । 𑌅𑌪𑌾𑌣𑌿𑌪𑌾𑌦𑍋 𑌜𑌵𑌨𑍋 𑌗𑍍𑌰𑌹𑍀𑌤𑌾 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌃 𑌸 𑌶𑍃𑌣𑍋𑌤𑍍𑌯

𑌤𑌦𑍍𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌭𑍋𑌗𑍋𑌪𑌕𑌰𑌣𑌸𑌮𑍃𑌦𑍍𑌧𑌂 𑌯𑌦𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌪𑌦𑌮𑍍 । 𑌅𑌨𑍍𑌨𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑍇 𑌨𑌾𑌤𑌿𑌰𑍋𑌹𑌤𑌿 𑌨𑍋𑌤𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍀𑌶𑌾𑌨 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚𑍋𑌭𑌯𑌵𑌿𑌭𑍂𑌤𑌿𑌨𑌾𑌯𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑌃𑌪𑌾𑌣𑌿𑌪𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌮𑍁𑌖𑍇𑌨 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌗𑍀𑌤𑌾𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 𑌚 “𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑌃 𑌪𑌾𑌣𑌿𑌪𑌾𑌦𑌂 𑌤𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌲𑍋𑌕𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌨𑌸𑌮𑌯𑍇 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋𑌽𑌪𑌾𑌣𑌿𑌪𑌾𑌦𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑌃𑌪𑌾𑌣𑌿𑌪𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 । 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌗𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌪𑌰𑌿𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑌃 𑌪𑌾𑌣𑌿𑌪𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍇𑌵 𑌨𑌿𑌰𑌞𑍍𑌜𑌨𑌃 𑌪𑌰𑌮𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌮𑍁𑌪𑍈𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । (𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌗𑍁𑌣𑍈𑌸𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌜𑌨𑍍𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍈𑌰𑌾𑌭𑌾𑌸𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑍋 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌤𑍍𑌤𑌥𑍋𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍁𑌂 𑌸𑌮𑌰𑍍𑌥 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍌𑌪𑌾𑌧𑌿𑌕𑌮𑍇𑌵 𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌿𑌕𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 (𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑌿𑌵𑌰𑍍𑌜𑌿𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑍇𑌵𑌾𑌭𑌜𑌪𑍍𑌰𑌦𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨, 𑌪𑍍𑌰𑌶𑌾𑌸𑌨𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨𑌿𑌯𑌨𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌬𑍋𑌦𑍍𑌧𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌨𑌿𑌵𑌾𑌸𑌶𑍍𑌶𑌰𑌣𑌂 𑌸𑍁𑌹𑍃𑌦𑍍𑌗𑌤𑌿𑌰𑍍𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌨𑌿𑌰𑌵𑌧𑌿𑌕𑌵𑌾𑌤𑍍𑌸𑌲𑍍𑌯𑌶𑌾𑌲𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰𑍇𑌶𑌾𑌨𑌶𑌬𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌪𑍁𑌂𑌸𑌕𑌲𑌿𑌂𑌗𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌯𑌕𑌤𑍍𑌵𑌶𑌂𑌕𑌾𑌵𑌕𑌾𑌶 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌰𑍍𑌯𑍈𑌰𑍍𑌵𑌰𑍍𑌣𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌨𑌨𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑌃𑌪𑌾𑌣𑌿𑌪𑌾𑌦𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌗𑍀𑌤𑌾𑌸𑍁 𑌪𑌰𑌿𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 । 𑌤𑌚𑍍𑌚 𑌪𑌰𑌿𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌤𑍍𑌵𑍇𑌶𑌾𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌕𑌮𑍇𑌵 𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌶𑌂𑌕𑌾𑌂 𑌶𑌮𑌯𑌤𑌿— (𑌨𑌵𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿) 𑌮𑌲𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌰𑌵𑌣𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌤𑌯𑌾 𑌹𑍇𑌯𑍈𑌃 𑌨𑌵𑌭𑌿𑌰𑍍𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑍈𑌰𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍇 𑌪𑍁𑌰𑌵𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌭𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇 𑌅𑌹𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌅𑌭𑌿𑌮𑌨𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑍋 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌦𑍇𑌹𑌸𑌞𑍍𑌚𑌰𑌣𑌶𑍀𑌲𑌤𑌯𑌾 𑌹𑌂𑌸𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑍋 𑌜𑍀𑌵𑍋 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌦𑍇𑌹𑍇𑌷𑍂𑌚𑍍𑌚𑌾𑌵𑌚𑌯𑍋𑌨𑌿𑌷𑍁 𑌲𑍇𑌲𑌾𑌯𑌤𑍇 𑌗𑌤𑌾𑌗𑌤𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌨𑍍 𑌪𑌰𑌤𑌂𑌤𑍍𑌰𑌤𑌯𑌾 𑌬𑌂𑌭𑍍𑌰𑌮𑍀𑌤𑍀𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌕𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌅𑌤𑌸𑍍𑌤𑌤𑌃 (𑌬𑌹𑌿𑌃) 𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌂 𑌚 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌰𑌜𑌂𑌗𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌸𑌰𑍍𑌵𑌲𑍋𑌕𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌤𑌂𑌤𑍍𑌰𑌵𑌾𑌹𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌪𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌪𑌾𑌣𑌿𑌪𑌾𑌦𑌾𑌦𑍍𑌯𑌭𑌾𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑍀 । 𑌇𑌤𑌰𑌾𑌵𑍇𑌦𑍍𑌯𑌃 ।

𑌕𑌰𑍍𑌣𑌃 । 𑌸 𑌵𑍇𑌤𑍍𑌤𑌿 𑌵𑍇𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌨 𑌚 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌵𑍇𑌤𑍍𑌤𑌾 𑌤𑌮𑌾𑌹𑍁𑌰𑌗𑍍𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌂 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌤𑌮𑍍 ॥ 𑌅𑌣𑍋𑌰𑌣𑍀𑌯𑌾𑌨𑍍𑌮𑌹𑌤𑍋 𑌮𑌹𑍀𑌯𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌗𑍁𑌹𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌜𑌨𑍍𑌤𑍋𑌃 । 𑌤𑌮𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌵𑍀𑌤𑌶𑍋𑌕𑍋 𑌧𑌾𑌤𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌾𑌨𑍍𑌮𑌹𑌿𑌮𑌾𑌨𑌮𑍀𑌶𑌮𑍍 ॥ 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌮𑌜𑌰𑌂 𑌪𑍁𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌗𑌤𑌂 𑌵𑌿𑌭𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌜𑌨𑍍𑌮𑌨𑌿𑌰𑍋𑌧𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑍋 𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 ॥

𑌯 𑌏𑌕𑍋𑌽𑌵𑌰𑍍𑌣𑍋 𑌬𑌹𑍁𑌧𑌾 𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿𑌯𑍋𑌗𑌾𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌣𑌾𑌨𑌨𑍇𑌕𑌾𑌨𑍍𑌨𑌿

𑌸𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌜𑍍𑌞𑌃 𑌯𑌃 𑌤𑌮𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌮𑌹𑌾𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌂 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌣𑍋𑌰𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌸𑌕𑌲𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍇𑌶𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌮𑌹𑌤𑍍𑌸𑍍𑌥𑍂𑌲𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌭𑌿𑌰𑌤𑌿𑌶𑌯𑍇𑌨 𑌮𑌹𑌤𑍍𑌤𑌮𑌶𑍍𑌚 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑌂𑌹𑌰𑍍𑌤𑌾 𑌅𑌸𑍍𑌯 (𑌜𑌨𑍍𑌤𑍋𑌃) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿𑌨𑍋 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑍇𑌰𑌕𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌗𑍁𑌹𑌾𑌯𑌾𑌮𑌸𑍍𑌤𑌿 । 𑌜𑌨𑍍𑌤𑍋𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌤𑍍 𑌷𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌵 𑌸𑌂𑌬𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌆𑌕𑌾𑌂𑌕𑍍𑌷𑌾𑌵𑌶𑌾𑌤𑍍 । 𑌗𑍁𑌹𑌾𑌯𑌾𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌹𑍃𑌦𑌯𑌗𑍁𑌹𑌾𑌯𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌸𑌂𑌬𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌂 (𑌅𑌕𑍍𑌰𑌤𑍁𑌂) 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌲𑍇𑌶𑌶𑍂𑌨𑍍𑌯𑌂 𑌮𑌹𑌾𑌮𑌹𑌿𑌮𑌶𑌾𑌲𑌿𑌨𑌮𑍀𑌶𑌂 𑌯𑌦𑌾 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌦𑌾 (𑌧𑌾𑌤𑍁𑌃) 𑌧𑌾𑌰𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌾𑌦𑍍𑌵𑍀𑌤𑌶𑍋𑌕𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 । “𑌪𑍍𑌰𑌸𑍀𑌦𑌤𑍍𑌯𑌚𑍍𑌯𑍁𑌤𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌨𑍍𑌨𑍇 𑌕𑍍𑌲𑍇𑌶𑌸𑌂𑌕𑍍𑌷𑌯” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑍇𑌃 । 𑌤𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌨𑌿𑌵𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌨𑌿𑌵𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌬𑌨𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌿𑌥𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । (𑌵𑍇𑌦𑌾𑌹𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌭𑍁𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌜𑌨𑍍𑌮𑌾𑌭𑌾𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑍍𑌷𑍇𑌣 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑌮𑌜𑌰𑌂 𑌪𑍁𑌰𑌾𑌤𑌨𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌗𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑌹𑌂 (𑌵𑍇𑌦) 𑌜𑌾𑌨𑌜𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑍋 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌦𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰𑌂𑌗𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌮𑍁𑌨𑌿𑌵𑌿𑌰𑌚𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌵𑌿𑌵𑍃𑌤𑍌 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌸𑍍𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌧𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌯𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌷𑌯𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑍍𑌥𑌨𑌾𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌮𑌾𑌹—(𑌯 𑌏𑌕 𑌇𑌤𑌿 ॥) “𑌅𑌕𑌾𑌰𑍋 𑌵𑍈 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌾𑌕𑍍 𑌸𑍈𑌷𑌾 𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑍋𑌷𑍍𑌮𑌭𑌿𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌜𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌾 𑌬𑌹𑍍𑌵𑍀 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌰𑍂𑌪𑌾 𑌭𑌵𑌤𑍀”𑌤𑍍𑌯𑍈𑌤𑌰𑍇𑌯𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 । 𑌏𑌕𑌃 𑌅𑌵𑌰𑍍𑌣𑌃 𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌅𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌪𑌰𑌂𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌸𑍍𑌵𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑍋 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌸 𑌤𑌥𑍋𑌕𑍍𑌤𑌃 । 𑌪𑌰𑌮𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌰𑍍𑌥𑌭𑍂𑌤𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌚𑌕𑌃 । 𑌅𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣𑍋𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 । 𑌤𑌾𑌦𑍃

நளவித்யாதாஸ்யாத்ரிகார்யேபு வயபுவஸாநம் கதபுவ்யுச்சி, தஹிபு "ஆரஸ்தவணபுா" இதி கௌத்ர வ்யக்ஷவஸ்தவணபுவிவ்ஊஶஶ்ரேஷ்ஃ ஶாரீ ராஜீவக்கபுஹமா நாம் மளண்யாவவ்யக்த்யா க்ருஹணவத் மளராநாதுஞ்ஜவதீ த்வ்த்ர ஹோஶஶ்ரேயந மளண்யாவவ்யக்த்யா வ்ருக்ருதிக்ருஹணவதீஹாவ்ய ஜாஶஶ்ரேயந மளண்யாவவ்யக்த்யா வ்ருக்ருதிக்ருஹணம் யாத்ஸ்வ । நத யளமி காயபுக்ருஹணஸ்வ । ராஜ்விவஜ்வபுகஷணாவிஶேஷாரவமளண்யவேக்ஷ யா யோமதளவபுஷ்யஸ்ய வ்யாத்காத்ருபிகாரணே ஷிதக்வாத் । இதாஶா "ப்ரேவ்யத ஹோதாஶ்சௌஸ: வ்ருாத்காத்ருணா"ஜித்யத்ராவி யளமிக வ்யக்த்யா உத்காத்ராதீநாம் வதணபுாம் க்ருஹணம்ஸ்யாதிதி சேந । கௌ வ்யாயபுாநவவத்தளஹி மளணாயபுாஶ்ரயணம் யாஜ்யதே । உவவத்ய தேவாஜாஶஶ்ரே யளமிகாயபுஸ்ய கௌவ்ருஸ்ய க்ருஹணஸ்வ । நசைவம் வ்யாத்காதந்யாயவிரோயஃ । தத்ர வாஶநாயேந வஹகாவிவ க்ஷாநாவஸ்தி । வ்யாத்காதஶ்ரே யளமிகாயபு வஹகவஸ்ய ஸம்ஹ வாத் । அதிதிஃவாஶாநு வ்யகௌஶேக்த இதத்ர ரஜ்ஜ்யயபுஸ்யவா யளமிகாயபுஸ்யவா வாஶஶ்ரேயாயபுஸ்ய வம்யநவாயநஸ்யாஸம்ஹவாத் வஹகவாவிவக்ஷா । இஹத தத்ஸம்ஹவாத் நாவிவக்ஷேத்யவம் தபயி காரணஷிதிஃ ॥ நத ரஜ்விவஜ்வபுகஷணாவேக்ஷயா யோமஸ்ய ஜவநயகவதிதயவி । நசைவம் ஸப்ரக்ஷண்யஸ்யாவி மாநகாரிதயா யோமாயபுகவாத் தஸ்யாவிக்ருஹண வ்யஸம்மஇதிசேந் — தஸ்யஸப விஷ்டித்யஹாவேந தத்ஸாயாரண்யாஹாவாநீகௌம்ஸகேகசேஶிஹிஃ தஸ்ஸாயாரண்யஸ்யாஹயேதக்வாத் । தத்ஶ்ச யளமிகாயபுஸ்ய கௌவ்ய ஸ்யாஜாஶஶ்ரேயாயபுஸ்ய ஸம்ஹவேவாரீத்யா ஊாமகவரவணம் மளண வ்யக்த்யாஶ்ரயணஞாயாத்ஸ்வ । மளராநாதுஞ்ஜவதீத்யத்ர ஹோஶஶ்ரே யளமிகாயபுாஸ்ஸ்ரணாத் ஸவபுகாகௌஷவாதிதி ஹோஹநஸ்ய ஹோஶஶ்ரே ரஜ்ஜ்யயபு க்ருஹணநியாகேஸ்ய ஸக்வாச்ச தத்ர தயா, இஹத யோமாயபுஸ்ஸ்ரஜ்தேபுஃ ரஜ்ஜ்யயபுக்ருஹணநியாகே ஶஶ்ராஹர ஸகௌஹி வ்யாஹாராஹாவாச்ச யளமிகாயபு ஹவக்ருாஹ்யஃ । கிஞ — இஹாரஜ்ஜ்யயபுக்ருஹணே ஸகௌஹிவ்யாஹ்ருதாநாம் "வஹ்வீஃவ்யஜாஸ்ஸ்ருஜமாநாம்" இதயாதீநாம் ஸம்கோசஃஸ்யாத் । ஊாமயாஃ வ்யக்ருதிவத் ஸகலவ்யஜா ஸ்ருஷ்டிகவாஸம்ஹவாத் । ஸகலவ்யஜாஸமபுகாரவ்யக்ருத்யாம் அவ்வ ஜாகாரீஊாமகவாரிகவ்வநஸ்ய விஷ்டிவிஶேஷாஹேதக்வாத் । நசைவம் — "அஜாநாம் ராயிநம் விஜ"த்யாதள அஜ்ஞஶரீராதள ராயிராயகவாதிவம் அவ்வநகௌவி நவிஷ்டிவிஶேஷஜநகம் ஸ்யாதிதிவாச்யம் । தத்ர ரஜ்ஜ்வ ரஜ்வகவாவிவதயஶ்ரவணபலேந ச வஶீகாயபுதாவ்ருதீத்யவ யாக்தயாரஜ்வணகௌம்ஶீக்ரியதே । வ்யக்யதேத ரஜ்ஜ்யாரஜ்வக

பாவிவக்ஷயா ப்ரயுஞ்ஜாநாத், தத்விநேத்ராபயோஜநாபாவாச்ச ந ஸாமர்த்ய
ஸித்தம் நஷ்டம் । ஆத்மஶப்தேந ஸம்ஸ்ருஷ்டேஷ்வபி வ்ருக்ஷாதிஶப்தேஷு ப்ரயோகப்ர
த்யயப்ரத்யக்ஷம் ஶக்யம் । ஸாமாந்யாத் ப்ரத்யேகம் ப்ரயோக்தாரோ ப்ரத்யயோ வ்யு
த்பத்தி விஶேஷாஸ்தத்ப்ரதாநாத் । யதிவந வ்ருக்ஷாதிஶப்தே ப்ரயோகே
தாத்பர்யம் தஸ்மிந் ஶரீரநாமப்ருதவதீதிவத் । ப்ரக்ருதேரர்
த்தாஶ்ரயே ப்ரத்யயஸ்ய ப்ரத்யேதவ்யோ ஸாமாந்யவ்யாப்த்யோஃ ।
ஸ்வதத்வம் ஸ்வஸ்தேநாபேக்ஷாபீதி ஸம்ப்ரதாயப்ராமாண்யதஸ்ய ப்ராப்திக
யோஃ ஸ்வஷ்டம் । அநேந ப்ரக்ருதிஸ்வரூபம் பஹுத்வஸ்வரூபமேவேதா
த்வம் । நநு ஜாதிஶப்தேந ஆகாரப்ரவ்ருத்திவாதிநாம் ஸ்வஜாதீநாமிதி கத்வ
ப்ரயோகநவா ஸ்வாதந்த்ர்யலக்ஷணகத்வப்ரவ்ருத்தேஃ அப்ரஹ்மாத்ம
கேவ ப்ரக்ருதிரநேந ஸம்பந்தாபிதீயதாமிதிசேத் ஸத்யமேவ ஸ
ர்வாப்யாயே பரிபூர்வகோபத்தாவஷ்டக்தே—“ஸர்வஸ்வரூபவிஶேஷாத்”
“அபர்யுதஸ்தஸ்ய ஸமஸ்தபர்யாயஃ ப்ரஹ்ம ஸமாநாதிகம் விஶ்வரூ
ப”மிதி ஸமஸ்தபிரதிபந்தத்யப்ரஹ்மாதிஸர்வத்ராவதத்வஸ்ய ஶரீரஸ்
ர்வஸ்ய ப்ரதாநஸ்ய வாக்ய ஶேஷஸ்ய ஸம்பாவநீய அஸ்
வதந்த்ரப்ரக்ருதிப்ராவதத்வஸ்ய ஸ்வதந்த்ரப்ரக்ருதிப்ரதிபாதகஸ்ய பா
க்யஶேஷஸ்யாபாவேந ஸ்வதந்த்ராப்ரக்ருதிரபிதீயத இதி நிர்ணயா
ஸம்பவாத் । ப்ரஹ்மாத்மகத்வேபி ஜநிராஹித்யஸ்யாபாதேஃ பாத
த்வேபி தக்ஷாதௌ தக்ஷதி காஷ்டமிதி கத்வப்ரத்யயப்ரயோகேந
தாபர்யேண அபரதந்த்ரப்ரக்ருதித்வநிஶ்சயாஸம்பவாத் । நநு
ப்ரஹ்மாத்மகப்ரக்ருதிப்ரஹணேபி நியாமகாபாவாத்ஸ்வநஸ்வஸ்யாத்
த்ராஹ—“ஜ்யோதிரவக்ரமாத் ததாஹ்யதீயத ஏகே । “அத யத
தஃபரோ ஜ்யோதிஃ தீப்யதே” இத்யாதௌ ஜ்யோதிஶ்ஶப்தேந ப்ரஹ்ம
நிர்திஶ்யதேவஸ்யாத் இஹாபி ஜ்யோதிஶ்ஶப்தேந ப்ரஹ்மோ
ச்யதே । உபக்ரமஶப்தஃ காரணஸ்யாப்யுபலக்ஷணம் லக்ஷயதி । ஶ்ருத
காரணத்வ பர்யாலோசநேந ஶ்ருதமாத்மகத்வமப்யுபநாத் । ததா ச ஜ்யோதிர
வக்ரமா ப்ரஹ்மாத்மிகேதி ஸித்தம் । ப்ரஹ்மாத்மிகைவேஹாஜாஶப்தேந க்ரா
ஹ்யா । உபக்ரமே “தேவாத்மஶக்திம் ஸ்வகுணைர் நிகூடாம்” இதி
ப்ரஹ்மாத்மகாஜாயா ஏவ ப்ரதிபாதிதத்வாத் । தைத்திரீயே— “அணோ
ரணீயாந் மஹதோ மஹீயா”நிதி ப்ரஹ்ம ப்ரஸ்துத்ய “ஸப்த ப்ராணாஃ ப்ர
பவந்தி தஸ்மா”திதி ப்ராணாதேஃ ஸகலப்ரபஞ்சஸ்ய ததுத்பத்திஹேதுத்வாய
நிர்திஷ்டத்வாத் ப்ரஹ்மணோঽவிநாபூதயா ஸகலப்ரபஞ்சோபாதாந
த்வம் நஸம்பவதீதி ஶங்காவாரணாய தைத்திரீயவசநஸ்யாஸ்யைதஸ்
ய ப்ரஹ்மாத்மகப்ரக்ருதிபரத்வஸ்ய வக்தவ்யதயா இஹாபி ததாபா
வஶ்யம்பாவாச்ச ப்ரஹ்மாத்மிகைவ ப்ரக்ருதிரஜாஶப்தப்ரதிபாத்யா

𑌵𑌾 𑌸𑍁𑌪𑌰𑍍𑌣𑌾 𑌸𑌯𑍁𑌜𑌾 𑌸𑌖𑌾𑌯𑌾 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌷𑌸𑍍𑌵𑌜𑌾𑌤𑍇 । 𑌤𑌯𑍋𑌰𑌨𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌿𑌪𑍍𑌪𑌲𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌨𑌶𑍍𑌨𑌨𑍍𑌨𑌨𑍍𑌯𑍋𑌽𑌭𑌿𑌚𑌾𑌕𑌶𑍀𑌤𑌿 । 𑌸𑌮𑌾𑌨𑍇 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌨𑌿𑌮𑌗𑍍𑌨𑍋𑌽𑌨𑍀𑌶𑌯𑌾 𑌶𑍋𑌚𑌤𑌿 𑌮𑍁𑌹𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌃 । 𑌜𑍁𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌯𑌦𑌾 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌯𑌮𑍀𑌶𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌹𑌿𑌮𑌾𑌨

𑌨𑌭𑌆𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌵𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍇𑌰𑌪𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌅𑌨𑌾𑌤𑍍𑌵𑌜𑌾𑌯𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌶𑌂𑌕𑍍𑌯𑌾𑌹— “𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌮𑌧𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌵𑌦𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃” । 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑌂 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 । 𑌯𑌥𑌾𑌽𑌽𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑌧𑍁𑌨𑍋 𑌮𑌧𑍁𑌤𑍍𑌵𑍋𑌪𑌦𑍇𑌶𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌤𑍍 । “𑌅𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑍍𑌮𑌾𑌯𑍀 𑌸𑍃𑌜𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍” 𑌇𑌤𑌿 𑌮𑌾𑌯𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍇𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌗𑌮𑌸𑍍𑌯 𑌹𑍇𑌤𑍋𑌃 𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍇𑌰𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌾𑌨𑍍𑌮𑌾𑌯𑍀𑌸𑍃𑌜𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌤𑌾 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌾𑌹𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 । 𑌅𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍇𑌽𑌪𑍍𑌯𑌜𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾 𑌅𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍇𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑌵𑌿𑌰𑍁𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 । 𑌮𑌧𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌵𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌮𑌧𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌅𑌸𑌾𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌮𑌧𑍍𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌰𑍁𑌪𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌯𑌥𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑍈𑌕𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌰𑌤𑌯𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌮𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 “𑌯𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠”𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍, 𑌸𑌮𑌵𑌹𑌿𑌤𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑍇𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌵𑌤𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌾𑌵𑌨𑍁𑌸𑌾𑌰𑌾𑌤𑍍— 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌭𑍋𑌕𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌤𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿- (𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌸𑍁𑌪𑌰𑍍𑌣𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑍁𑌜𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌯𑍁𑌕𑍍 𑌸𑌯𑍁𑌗𑌣𑌵𑌰𑌃 । 𑌸𑌮𑌾𑌨𑌗𑍁𑌣𑌕𑌃 𑌸𑌯𑌾 𑌶𑌿𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌦𑍇𑌯𑌵𑌿𑌵𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । (𑌸𑌖𑌾𑌯𑌾) । 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌪𑌰𑌾𑌵𑌿𑌨𑌾𑌭𑍂𑌤𑍌 । 𑌪𑌕𑍍𑌷𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌸𑍁𑌪𑌰𑍍𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌪𑌕𑍍𑌷𑌸𑌦𑍃𑌶𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌦𑌿𑌗𑍁𑌣𑌵𑌨𑍍𑌤𑍌 । (𑌸𑌮𑌾𑌨𑌂) 𑌏𑌕𑌂 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌵𑌚𑍍𑌛𑍇𑌦𑌨𑌾𑌰𑍍𑌹𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌸𑌮𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑍌 । 𑌤𑌯𑍋𑌰𑍍𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌏𑌕𑍋 𑌜𑍀𑌵𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌪𑌕𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌿𑌪𑍍𑌪𑌲𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌦𑍁𑌸𑌦𑍃𑌶𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌫𑌲𑌮𑌶𑍍𑌨𑌾𑌤𑌿 । 𑌇𑌤𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌅𑌨𑌶𑍍𑌨𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵 𑌅𑌵𑌭𑌾𑌸𑌮𑌾𑌨𑌃 𑌮𑌹𑌾𑌮𑌹𑌿𑌮𑌶𑌾𑌲𑍀 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌣𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌷𑌯𑌿𑌵𑌾𑌚𑌕 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌸𑍁𑌪𑌰𑍍𑌣𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍈𑌃 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌯𑌧𑍍𑌯𑌵𑌸𑌾𑌨𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾 𑌰𑍂𑌪𑌕𑌾𑌤𑌿𑌶𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍇𑌤𑌿 । 𑌕𑍇𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑍁 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌯𑍋𑌗𑌵𑌶𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌨𑌤𑌰𑌾𑌂 𑌰𑍂𑌪𑌕𑌾𑌤𑌿𑌶𑌯𑍋𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹𑍁𑌃 ।
(𑌸𑌮𑌾𑌨 𑌇𑌤𑌿 ॥) (𑌅𑌨𑍀𑌶𑌯𑌾) 𑌶𑍋𑌕𑌮𑍋𑌹𑌦𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌾 (𑌮𑍁𑌹𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌃)

मिति वीतशोकः। ऋचो अक्षरे परमे व्योमन्यस्मिन्देवा अ-
धि विश्वे निषेदुः। यस्तन्न वेद किमृचा करिष्यति य इत्तद्वि-
दुस्त इमे समासते। छन्दांसि यज्ञाः क्रतवो व्रतानि
भूतं भव्यं यच्च वेदा वदन्ति। अस्मान्मायी सृजते विश्व-
मेतत्तस्मिंश्चान्यो मायया सन्निरुद्धः। मायां तु प्रकृ-

'पराभिध्यानात्तु तिरोहितम्' इति सूत्रोक्तन्यायेन तिरोहि-
तपरात्मशेषत्वज्ञानानन्दलक्षणस्वस्वरूपस्य वृक्षवच्छे-
दनार्हत्वशब्दितशरीरे जीवः स्थूलोऽहं कृशोऽहमिति देहा-
त्मभ्रान्त्या सम्बद्धकर्मैकतामापन्नस्सन् तत्संसर्गकृतानि
दुःखान्यनुभवति। यदा स जीवो निर्दोषः स्वस्याधारकत्वनिय-
न्तृत्वशेषित्वादिविलक्षणं स्वकर्मभिः जुष्टं परमात्मानमखिलजगदी-
शानलक्षणमस्य महिमानं च पश्यति तदा वीतशोको भवतीत्यर्थः।
केचित्तु — अनीशया अनीशत्वेनासामर्थ्येन शोचति मोहा-
णसंस्थं स्वयं पङ्कादावग्नं स्वस्थितं जुष्टं तदुद्धारणमहिमान-
ञ्च दृष्ट्वा वीतशोको भवति। तत्सायुज्यानन्दसंयोगः। अनी-
शया प्रकृत्येति भाष्येऽप्यस्यैवार्थस्यानुवादः। न त्वनी-
शस्वरूपायुक्तपटितिवदन्ति। (ऋच इति ॥) न क्षरतीत्यक्षरम्। तादृ-
शे। एवं ऋग्वेदोपलक्षितवेदजातस्य। (परमे व्योमन्)। प-
रमाकाशे। परमात्मविषये यस्मिन्नक्षरे सर्वे देवास्समा-
श्रिताः तदक्षरं यो न वेद सः कृत्स्नेन ऋग्वेदादिना किं करिष्यति
“स्थाणुरयं भारहारः किलाभूदधीत्य वेदं न विजानाति योऽ-
र्थम्।” “यो वा एतदक्षरं गार्ग्यविदित्वाऽस्मिँल्लोके जुहोति
यजते तपस्तप्यते बहूनि वर्षसहस्राण्यन्तवदेवास्य तद्भ-
वति” इति श्रुतेः। ये तदक्षरं जानन्ति ते निरस्तसमस्तदोषाः स-
मासत इत्यर्थः। इदं च विश्वेदेवशब्दितनित्यसूरिप्राप्य-
परब्रह्मपरतयाऽपि योजयन्ति। तदक्षरे परमे व्योमनीत्य-
स्य वेदाद्युपबृंहणपरतया योजितत्वाच्च। (छन्दांसीति)
वेदं वैदिककर्मजातं मायाप्रवर्तकः परमात्मा स्वसङ्कल्पाश्रि-
तान् सायनात्सृजते। अतश्चार्वाणिनो प्रवादानवकेवि रु-
द्धः। ननु जीवस्य दुःखं किंनिमित्तमित्याशङ्क्याह — (तस्मिंश्चा-
न्यो मायया सन्निरुद्धः) अन्यो जीवः तथाविधमायामोहितः।
एतस्य मायाप्रवर्तकत्वासम्भवात् न दुःखादिति भावः। माया
नाम का? तत्प्रवर्तकस्य चाह — (मायां त्विति ॥) त्रिगु-
णात्मिकां प्रकृतिं विद्यात्सर्वसम्मोहनहेतुतया मायाशब्दिताम्

तिं विद्यान्मायिनं तु महेश्वरम् । तस्यावयवभूतैस्तु व्याप्तं सर्वमिदं जगत् । यो योनिं योनिमधितिष्ठत्येको यस्मिन्निदं सं च वि चैति सर्वम् । तमीशानं वरदं देवमीड्यं निचाय्येमां शान्तिमत्यन्तमेति । यो देवानां प्रभवश्चोद्भवश्च विश्वाधिपो रुद्रो महर्षिः । हिरण्यगर्भं पश्यत जायमानं स नो बुद्ध्या शुभया संयुनक्तु । यो देवानामधिपो यस्मिँल्लोका अधिश्रिताः । य ईशे अस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम । सूक्ष्मातिसूक्ष्मं कलिलस्य मध्ये विश्वस्य स्रष्टारमनेकरू-

---

विद्यात् । मायाप्रेरकं तु महेश्वरमिति विद्यादित्यर्थः । न च महेश्वरशब्दो देवताविशेषवाचक इति शङ्क्यम् । तैत्तिरीयके — “यो वेदादौ स्वरः प्रोक्तो वेदान्ते च प्रतिष्ठितः । तस्य प्रकृतिलीनस्य यः परः स महेश्वरः” इत्याकारवाक्यशेषेण नारायणस्य महेश्वरशब्दाभिधेयत्वादिति द्रष्टव्यम् । तस्यापृथक्सिद्धविशेषणतया तदंशभूतैर्जीवैः सर्वमचेतनं व्याप्तमित्यर्थः । ततश्च जडाजडात्मकस्य अपृथक्सिद्धविशेषणतया तदंशभूतात्मेत्यर्थः । (यो योनिमिति ॥) योनिशब्देन जगद्योनिभूता प्रकृतिरभिधीयते इति व्याख्यास्यमानत्वात् । न च तथा सति तस्या एकत्वाद्वीप्सानुपपत्तिरिति शङ्क्यम् । महदादीनामपि स्वस्वकार्यात्मकजगद्योनित्वेन वीप्सोपपत्तेः । तत्त्वजगद्योनिभूतान् प्रकृतिमहदादीन् योऽधितिष्ठति, यस्मिंश्च विश्वमेतत् उत्पत्तिकाले वियदादिरूपेण (व्येति) विविच्यते । संहारकाले च (समेति) ऐक्यं गच्छति । तादृशाश्रिताधिष्ठायिनं तमेव दर्शनसमानज्ञानेन विषयीकृत्य रागद्वेषादिप्र[illegible]वासनाकृतकर्मक्षणात् [illegible] शान्त्यादिसिद्धां सर्वानर्थशान्तिरूपामत्यन्तमेतीत्यर्थः । यस्मिन्निदं सं च वि चैति सर्वमिति प्रतिपाद्यमानं निर्विकारस्य [illegible] कथमिति शङ्कावारणाय योनिं योनिमधितिष्ठतीति प्रकृत्यादिशरीरकत्वादुपपद्यत इति शिष्याणामनुग्रहाय पुनःपुनः कथनमिति द्रष्टव्यम् । तज्ज्ञाने तदनुग्रह एव कारणमिति तं प्रार्थयते । यो जायमानं हिरण्यगर्भं सर्वाप्रतिहतज्ञानादि[illegible]रादिति सानुग्रहमैक्षत । समीक्षतादिविभवः । (यो देवानामिति ॥) सर्वविदे विश्वप्रपञ्चस्रष्ट्रे सर्वाधारभूताय सकलनियन्त्रे तस्मै परमात्मने प्रोक्तशास्त्रहविषा परिचरणं कुर्वीमहीत्यर्थः । यज्ञादिविध्युक्ताराधनं तदुपासनादा-

𑌪𑌮𑍍 । 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑍈𑌕𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌿𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌶𑌿𑌵𑌂 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌮𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌮𑍇𑌤𑌿 । 𑌸 𑌏𑌵 𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌭𑍁𑌵𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍋𑌪𑍍𑌤𑌾 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌧𑌿𑌪𑌸𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌭𑍂𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌗𑍂𑌢𑌃 । 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌰𑍍𑌷𑌯𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌤𑌮𑍇𑌵𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌶𑌾𑌂𑌶𑍍𑌛𑌿𑌨𑌤𑍍𑌤𑌿 । 𑌘𑍃𑌤𑌾𑌤𑍍𑌪𑌰𑌂 𑌮𑌣𑍍𑌡𑌮𑌿𑌵𑌾𑌤𑌿𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌶𑌿𑌵𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌭𑍂𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌗𑍂𑌢𑌮𑍍 । 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑍈𑌕𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌿𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌪𑌾𑌶𑍈𑌃 । 𑌏𑌷 𑌦𑍇𑌵𑍋 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾 𑌮𑌹𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸𑌦𑌾 𑌜𑌨𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌹𑍃𑌦𑌯𑍇 𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 । 𑌹𑍃𑌦𑌾 𑌮𑌨𑍀𑌷𑌾 𑌮𑌨𑌸𑌾𑌽𑌭𑌿𑌕𑍍𑌲𑍢𑌪𑍍𑌤𑍋 𑌯 𑌏𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍁𑌰𑌮𑍃𑌤𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌯𑌦𑌾𑌤𑌮𑌸𑍍𑌤𑌨𑍍𑌨 𑌦𑌿𑌵𑌾 𑌨 𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑌿𑌰𑍍𑌨 𑌸𑌨𑍍𑌨 𑌚𑌾𑌸𑌚𑍍𑌛𑌿𑌵 𑌏𑌵 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌃 । 𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌵𑌿𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌰𑍇𑌣𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰

𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑌾𑌧𑌨𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌷𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑌃𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌯𑍋𑌗𑍍𑌯𑌂 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌣𑍍𑌡𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍇𑌕𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌸𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿𑌣𑍋𑌽𑌪𑍍𑌯𑌨𑌵𑌦𑍍𑌯𑌮𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸 𑌏𑌵 𑌕𑌾𑌲 𑌇𑌤𑌿) 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍋 𑌮𑍁𑌨𑌯𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑌨𑍋 𑌯𑍋𑌜𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿, 𑌸 𑌏𑌵 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌪𑌰𑌿𑌪𑌾𑌕𑌕𑌾𑌲𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍇 𑌜𑌗𑌤𑌃 (𑌗𑍋𑌪𑍍𑌤𑌾) 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌮𑍋𑌚𑌕𑌃 । (𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌧𑌿𑌪𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌭𑍂𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌗𑍂𑌢𑌃) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌶𑍇𑌷𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑍇𑌷𑌶𑍇𑌷𑌿𑌭𑌾𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌭𑌾𑌵𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌕𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍋𑌚𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌅𑌨𑍇𑌨𑌾𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌤𑌂(𑌜𑌾𑌨𑌨𑍍)𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌵𑌿𑌷𑌯𑍀𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑌨𑍍 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌘𑍃𑌤𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑌥𑌾 𑌘𑍃𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌰𑌾𑌂𑌶𑌸𑍍𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌃 𑌕𑍍𑌷𑍀𑌰𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍀, 𑌏𑌵𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑍍𑌰 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌤𑌯𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌮𑌾𑌨𑍋𑌽𑌪𑍍𑌯𑌨𑌵𑌦𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌮𑌙𑍍𑌗𑌲𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌏𑌷 𑌦𑍇𑌵 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸 𑌤𑌥𑍋𑌕𑍍𑌤𑌃 । 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌤𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌇𑌤𑌰𑌤𑍍 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌮𑍍 ॥ 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑍀𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌪𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹— (𑌯𑌦𑌾𑌤𑌮 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌸𑌦𑌸𑌚𑍍𑌛𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌚𑌿𑌦𑌚𑌿𑌦𑍍𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌦𑌿𑌵𑌾𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑌿𑌵𑌿𑌭𑌾𑌗𑌾𑌨𑌰𑍍𑌹𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌤𑌮𑍋𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌂, 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌕𑌾𑌲𑍇 “𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌲𑍀𑌨𑍇𑌷𑍁 𑌨𑌷𑍍𑌟𑍇 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌰𑌜𑌙𑍍𑌗𑌮𑍇 । 𑌆𑌭𑍂𑌤𑌸𑌂𑌪𑍍𑌲𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌲𑍀𑌨𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍌 𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍 । 𑌏𑌕𑌸𑍍𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸 𑌤𑍁 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌃” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌰𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑌙𑍍𑌕𑍋𑌚𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌂 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌤𑌯𑌾𑌽𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌂 𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌶𑍂𑌨𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌸𑌵𑌿𑌤𑍃𑌮𑌣𑍍𑌡𑌲𑌮𑌧𑍍𑌯𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿 (𑌵𑌰𑌣𑍀𑌯𑌮𑍍) 𑌭𑌜𑌨𑍀𑌯𑌂 𑌚 𑌤𑌦𑍇𑌵 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌦𑍇𑌵𑌹𑍇𑌤𑍋𑌃 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌙𑍍𑌕𑍁𑌚𑌿𑌤𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌰𑌣𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾 𑌚 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌨𑍇𑌨 𑌧𑌿𑌯𑍋 𑌯𑍋 𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌚𑍋𑌦𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌂𑌶𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌪𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥

ஜ்ஞாத்வ தத்த்வஶாஸ்த்ரஸ்ய ரஹஸ்யம் பாராணீ । வேதாந்தஶ்ரவணம் நதி யஜ்ஞம் ந தேஶ்ய பரிக்ரஹஃ । ந தஸ்ய ப்ரதிமா அஸ்தி யஸ்ய நாம மஹத்யஶஃ । ந ஸந்த்ருஶே திஷ்டதி ரூபமஸ்ய ந சக்ஷுஷா பஶ்யதி கஶ்சநைநம் । ஹ்ருதா ஹ்ருதிஸ்தம் மநஸா ய ஏநமேவம் விதுரம்ருதாஸ்தே பவந்தி । அஜாத இத்யேவம் கஶ்சித்பீரு: ப்ரபத்யதே । ருத்ர யத்தே தக்ஷிணம் முகம் தேந மாம் பாஹி நித்யம் । மா நஸ்தோகே தநயே மா ந ஆயுஷி மா நோ கோஷு மா நோ அஶ்வேஷு ரீரிஷ: । வீராந்மா நோ ருத்ர பாமிதோ வதீர்ஹவிஷ்மந்தஸ்ஸதமித் த்வா ஹவாமஹே ॥

இதி ஶ்வேதாஶ்வதரோபநிஷதி ஷஷ்டோऽத்யாயஃ ॥

(வேதாந்தே இதி ॥) உபநிஷத்ப்ரமாணாதிரூபதயா பரமாதிதயா ஶ்ரூயமாணதயா தத்த்வஜ்ஞாநாதிரூபதயா ஸர்வவேதாந்தப்ரதிபாத்ய: பரமாத்மா ஸ்ம்ருத: ஸம்ப்ரதாய: (நிக்ரஹஸ்) நாக்ருஷீஸ் । யதா உபநிஷத்ஸு ப்ரதிபாதிதம் தத்த்வமிதி ஸங்க்ஷேபாதிதி ஸாரஃ । (யஸ்ய தேவே பரா பக்தி: யதா தேவே ததா குரௌ) தஸ்ய ப்ரகாஶ: ததா இதி ॥ (அஜாத இதி ॥) ஏதம் பரமாத்மாநம் அஜாத: ஜநநாதிரஹிதஸம்ஸாரபீருரிதி கஶ்சித் (கஶ்சித்) பரமாத்மாநம் ப்ரதக்ஷிணம் ப்ராப்ய "ஏகத்ர ஸர்வமிதி ப்ரமாணம் ஸம்ஸாரமோக்ஷப்ரதம் ப்ரபத்யே ஶரணம் ப்ரபத்யே" ததா ப்ரபத்யே ஶரணம் மமேதி ஶரண்யம் பரமேஶ்வரம் ப்ரதக்ஷிணம் கர்ம ஸமாநாதிகரணம்" தேவம் (ப்ரபத்யே) யஜ்ஞாதி । ப்ரபத்யத இதி பரமேஶ்வரத்வம் ப்ரதிபாத்யதே । தேநாபி தேந மாம் நித்யம் (பாஹி) நிரதிஶயஸம்ஸாரம் ப்ரதிபத்யதே ஸ்வநிஷ்டப்ரஜா யா ஸ்வதந்த்ரதேவஸ்வரூபம் ஸ்வதந்த்ரதேவஸ்வரூபம் ப்ரணாரவிந்தம் ப்ரபத்யத இதிவாக்யம் । (மா நஸ்தோகே இதி ॥) ஸ்வதந்த்ரபாத்ரபாத்ர பாஶாதிப்ரவணதயா மாமாஹிம்ஸீ: । "ரீரிஷஹிம்ஸாயாம்" இதி தாது: । கோவத்ஸதயா பரமேஶ்வரஸ்ய ஸம்ஸாரபூர்வகஸ்ய மஹத்த்வப்ராரம்ப ஹவிஷா காரிதஸ்து வீர்யப்ரதாநுஜ்ஞாநமேவ ப்ராணப்ராதீநு கோக்ஷ பதிகாநு (மாவதீ:) மாஹிம்ஸீ: । பரமாத்மநாரோஷண ஹவிர்பாதிஸாதநம் ஸமஸ்தம் ஸதமித் (ஹவாமஹே) ஹூயமாநம் । இதித்வயமர்ப்பணே । ஸர்வமேதத்ப்ரத்யு: । பரமாத்மா ப்ரஹ்மா ஸர்வம் ப்ரஸித்திவிஷய: ப்ரபத்யதீதி ॥

இதி ஶ்ரீரங்கராமாநுஜமுநிவிரசிதாயாம் ஶ்வேதாஶ்வதரோபநிஷத் ப்ரகாஶிகாயாம் ஷஷ்டோऽத்யாயஸ்ஸமாப்த: ॥

अथ पञ्चमोऽध्यायः ॥

द्वे अक्षरे ब्रह्मपरे त्वनन्ते विद्याविद्ये निहिते यत्र गूढे । क्षरं त्वविद्या ह्यमृतं तु विद्या विद्याविद्ये ईशते यस्तु सोऽन्यः । यो योनिं योनिमधितिष्ठत्येको विश्वानि रूपाणि योनीश्च सर्वाः । ऋषिं प्रसूतं कपिलं यस्तमग्रे ज्ञानैर्बिभर्ति जायमानं च पश्येत् । एकैकं जालं बहुधा विकुर्वन्नस्मिन् क्षेत्रे संहरत्येष देवः । भूयः सृष्ट्वा पतयस्तथेशः सर्वाधिपत्यं कुरुते महात्मा । सर्वा दिश ऊर्ध्वमधश्च तिर्यक् प्रकाशयन् भ्राजते यद्वनड्वान् । एवं स देवो भगवान्वरेण्यो योनिस्वभावानधितिष्ठत्येकः । यच्च स्वभावं पचति विश्वयोनिः पाच्यांश्च सर्वान्परिणामयेद्यः । सर्वमेत

अथ पञ्चमोऽध्यायः ॥

(द्वे अक्षरे इति ॥) (ब्रह्मपरे) ब्रह्माधारभूते (अनन्ते) असंख्यातव्यक्तिके नित्यानित्यस्वभावतया विद्याविद्याशब्दिते ज्ञानकर्मणी यत्राक्षरे गूढनिधानरूपतया स्थिते सोऽन्यः, शुद्धं सर्वान्तर्यामितया तेभ्यो भेदश्चेत्यर्थः । (यो योनिमिति ॥) सर्वाणि सृष्टिविशिष्टरूपाणि तत्तद्योनीश्च सर्वाः योऽधितिष्ठति । यस्तु (अग्रे) सृष्टिप्रारम्भसमये प्रसूतं कपिलं ज्ञानैर्धर्मैः (बिभर्ति) कृतवान् जायमानदशायामपि सानुग्रहमैक्षत । सोऽन्य इति पूर्वेण सम्बन्धः । (एकैकमिति ॥) यस्मिन्क्षेत्रे प्रकृतिरूपे जालवद्बन्धकदेहादिकार्यवर्गं विविधतया कुर्वन् पश्चात् संहरति । तस्मिन्नेव प्रकृतिरूपे क्षेत्रे कल्पान्तरेऽपि भूयः प्रजापतीन् दक्षादीन् सृष्ट्वा सर्वेषां नियन्तृतयाऽवस्थितोऽसौ महामहिमशालीत्यर्थः ॥ नन्वेतस्य कथं यावत्सर्वयोन्यधिष्ठातृत्वमित्यत्राह— (सर्वा दिश इति ॥) कामचारित्वेन? अनड्वानिव सर्वदिशः प्रकाशयन् (यत्) यथा भासते तथा ... सर्वयोन्यधिष्ठाता भवतीत्यर्थः । (यच्चेति ॥) यच्चेति लिङ्गव्यत्ययश्छान्दसः । सर्वेषां बीजभूतस्य ... स्वभावं (पचति) । संकल्पमात्रेण निवर्तयति । यश्च (पाच्यान्) परिणामयोग्यान् परिणामयति । सर्वांश्च गुणान् प्रवर्तयति सर्वाधारो सर्वप्रकृ

विश्वमधितिष्ठत्येको गुणांश्च सर्वान्विनियोजयेद्यः । त-
द्वेदगुह्योपनिषत्सु गूढं तद्ब्रह्मा वेदते ब्रह्म-
योनिम् । ये पूर्वं देवा ऋषयश्च तद्विदुस्ते तन्मया
अमृता वै बभूवुः । गुणान्वयो यः फलकर्मकर्ता कृ-
तस्य तस्यैव स चोपभोक्ता । स विश्वरूपस्त्रिगुणस्त्रि-
वर्त्मा प्राणाधिपः सञ्चरति स्वकर्मभिः । अङ्गुष्ठमात्रो रवि-
तुल्यरूपः सङ्कल्पाहङ्कारसमन्वितो यः । बुद्धेर्गुणे-
नात्मगुणेन चैव आराग्रमात्रो ह्यपरोऽपि दृष्टः ।
वालाग्रशतभागस्य शतधा कल्पितस्य च । भागो जीवः स विज्ञे-
यः स चानन्त्याय कल्पते । नैव स्त्री न पुमानेष न चैवा-

त्यधिष्ठातेत्यर्थः ॥ (तद्वेदेति ॥) तेषां पूर्वेषां वे-
दानां गुह्योपनिषत्सु तात्पर्यविषयतया प्रतिपाद्यं
ब्रह्मणो वेदस्य योनिभूतं तत्परं ब्रह्म सकलवेदप्रव-
र्तकः (ब्रह्मा) चतुर्मुखः (वेदते) जानाति । अतादृशो
न जानाति । ये च पूर्वे देवा ऋषयश्च तज्ज्ञातवन्तस्ते तन्म-
यास्तदाकारा अमृता बभूवुरित्यर्थः । एवं परमात्मस्वरूपं
तज्ज्ञानस्य मुक्तिसाधनत्वमुक्त्वा जीवस्वरूपं दर्शयति—
(गुणान्वय इति ॥) सत्त्वरजस्तमोगुणानामन्वयो यस्य स तथोक्तः
सत्त्वादिगुणान्वितस्तु यत्फलसाधनभूतं कर्म यः करोति स एव
तस्यैव फलं भुङ्क्ते । एवं नियतकर्तृत्वभोक्तृत्वशाली स्व-
नानापक्ष्यादिरूपवत्कर्मकार्यदेहयोगाद्विश्वरूपः गुणत्रययुक्त-
देवयानपितृयाणकष्टगतिरूपवर्त्मत्रययुक्तः प्राणसहचरि-
तस्तु कर्मवशात्सञ्चरतीत्यर्थः ॥ (अङ्गुष्ठमात्र इति ॥) बा-
ह्यान्तःकरणस्य सत्त्वरजस्तमोलक्षणगुणकारितेन बुद्ध्य-
हितनानाविधविषयकार्यवशाद् यत्कृतापेक्षेण तत्-
त्मसंकल्पेन स्वप्रजनवानस्मीत्यहंकारयुक्तस्तु बुद्धस-
स्वप्रकाशः "अङ्गुष्ठमात्रं पुरुषं निश्चकर्ष यमो बलात्"
इत्युक्तरीत्याङ्गुष्ठमात्रपरिमाणः शास्त्रेषु दृष्टः । तदेत-
[illegible] हीनपरिमाण आराग्रमात्र इत्यपि दृष्टः शास्त्रेषु
दृष्ट इत्यर्थः । स्वतोऽनन्तस्य— (वालाग्रेति ॥) वाला-
ग्रांशांशशतांशपरिमाणस्य जीवो मोक्षे यदुपलब्धज्ञान-
विकासेन विभुत्वलक्षणानन्त्याय प्रभवतीत्यर्थः ॥ स्त्रीपुंन-
पुंसकत्वादिकमपि तस्य तादृशशरीरसम्बन्धकृतम् । न तत्
स्वाभाविकमित्याह— (नैव स्त्रीति ॥) स्पष्टोऽर्थः । देहसम्बन्धी

𑌯𑌂 𑌨𑌪𑍁𑌂𑌸𑌕𑌃 । 𑌯𑌦𑍍𑌯𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌮𑌾𑌦𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌤𑍇𑌨 𑌤𑍇𑌨 𑌸 𑌯𑍁𑌜𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌸𑌙𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌨𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌮𑍋𑌹𑍈𑌰𑍍𑌗𑍍𑌰𑌾𑌸𑌾𑌮𑍍𑌬𑍁𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌵𑌿𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌿𑌜𑌨𑍍𑌮 । 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌨𑍁𑌗𑌾𑌨𑍍𑌯𑌨𑍁𑌕𑍍𑌰𑌮𑍇𑌣 𑌦𑍇𑌹𑍀 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇𑌷𑍁 𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑍍𑌯𑌭𑌿𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌸𑍍𑌥𑍂𑌲𑌾𑌨𑌿 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌾𑌣𑌿 𑌬𑌹𑍂𑌨𑌿 𑌚𑍈𑌵 𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑌿 𑌦𑍇𑌹𑍀 𑌸𑍍𑌵𑌗𑍁𑌣𑍈𑌰𑍍𑌵𑍃𑌣𑍋𑌤𑌿 । 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌗𑍁𑌣𑍈𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌗𑍁𑌣𑍈𑌶𑍍𑌚 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌸𑌂𑌯𑍋𑌗𑌹𑍇𑌤𑍁𑌰𑌪𑌰𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌃 । 𑌅𑌨𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌕𑌲𑌿𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑌮𑌨𑍇𑌕𑌰𑍂𑌪𑌮𑍍 । 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑍈𑌕𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌿𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌪𑌾𑌶𑍈𑌃 । 𑌭𑌾𑌵𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑌮𑌨𑍀𑌡𑌾𑌖𑍍𑌯𑌂 𑌭𑌾𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌕𑌰𑌂 𑌶𑌿𑌵𑌮𑍍 । 𑌕𑌲𑌾𑌸𑌰𑍍𑌗𑌕𑌰𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌯𑍇 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌜𑌹𑍁𑌸𑍍𑌤𑌨𑍁𑌮𑍍 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 ॥

𑌭𑍇𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕— 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌸𑌙𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌾𑌦𑍍𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌦𑍍𑌭𑍋𑌜𑌨𑌪𑌾𑌨𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍋 𑌵𑌿𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌿𑌃 । (𑌜𑌨𑍍𑌮) 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌜𑌨𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌕𑍍𑌰𑌮𑍇𑌣 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌨𑍁𑌸𑌾𑌰𑍀𑌣𑌿 𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌯𑍋𑌨𑌿𑌷𑍁 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑍍𑌥𑍂𑌲𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 ॥) 𑌮𑌶𑌕𑌮𑌤𑌙𑍍𑌗𑌾𑌦𑌿𑌸𑍍𑌥𑍂𑌲𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌬𑌹𑍁𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌸𑌨𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌰𑌾𑌗𑌾𑌦𑌿𑌰𑍂𑌪𑌾𑌤𑍍𑌮𑌗𑍁𑌣𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌪𑌾𑌪𑌾𑌦𑌿𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍈𑌃 𑌗𑍁𑌣𑍈𑌰𑍍𑌦𑍇𑌹𑌾𑌨𑌭𑌿𑌭𑌜𑌤𑍇 । 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌾𑌤𑍍𑌮𑌗𑍁𑌣𑌯𑍋𑌗𑍇𑌨 𑌪𑌾𑌪𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯𑌂 𑌚 𑌕𑌰𑍍𑌮𑍈𑌵 𑌦𑍇𑌹𑌾𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌅𑌨𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑌨𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) (𑌕𑌲𑌿𑌲𑌸𑍍𑌯) 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍇𑌕𑌰𑍂𑌪𑌤𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । (𑌭𑌾𑌵𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌭𑌾𑌵𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑌂 𑌭𑌕𑍍𑌤𑌿𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌅𑌨𑍀𑌡𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌲𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌅𑌨𑌾𑌧𑌾𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌾𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌕𑌾𑌰𑌸𑌰𑍍𑌗𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌕𑌾𑌰𑌕𑌂 𑌕𑌲𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑌰𑍍𑌗𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌵𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌤𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌵𑌿𑌨𑌿𑌰𑍍𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌭𑌾𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑌭𑍍𑌯𑌾𑌸𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰𑌂𑌗𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌮𑍁𑌨𑌿𑌵𑌿𑌰𑌚𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌵𑌿𑌵𑍃𑌤𑍌 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌃 ॥

अथ षष्ठोऽध्यायः ॥

स्वभावमेके कवयो वदन्ति कालं तथान्ये परिमुह्यमानाः । देवस्यैष महिमा तु लोके येनेदं भ्राम्यते ब्रह्मचक्रम् ॥ येनावृतं नित्यमिदं हि सर्वं ज्ञः कालकारो गुणी सर्वविद्यः । तेनेशितं कर्म विवर्तते ह पृथ्व्यप्तेजोऽनिलखानि चिन्त्यम् ॥ तत्कर्म कृत्वा विनिवर्त्य भूयस्तत्त्वस्य तत्त्वेन समेत्य योगम् । एकेन द्वाभ्यां त्रिभिरष्टभिर्वा कालेन चैवात्मगुणैश्च सूक्ष्मैः ॥ आरभ्य कर्माणि गुणान्वितानि भावांश्च सर्वान्विनियोजयेद्यः । तेषामभावे कृतकर्मनाशः कर्मक्षये याति स तत्त्वतोऽ

अथ षष्ठोऽध्यायः ॥

पूर्वस्मिन् परमात्मनो गुणानन्त्याद्युपसंहारः । (स्वभावेति ॥) केचन लोकायतिका जगद्वैचित्र्यहेतुं स्वभावं वदन्ति । अन्ये [illegible] मोहिताः कालकर्मादिकं वदन्ति । तदुपनिषत्परमेश्वरस्य वर्णिता महात्म्य[illegible]विशेषविरहिणां जल्पितम् । परमेश्वरस्यैव ब्रह्माश्रितं जगच्चक्रं भ्राम्यतीत्यर्थः । अथवा ब्रह्म प्रकृतिः प्रकृतिप्राकृतचक्रं भ्राम्यतीत्यर्थः । (येनावृतमिति ॥) येन नित्यं सर्वं व्याप्तं सर्वज्ञः "कालं सर्वमपि तत्र न कालस्तत्र वै प्रभुः" इत्युक्तरीत्या कालस्यापि प्रवर्तकः । तेजोबन्नेश्वरस्य महाभूतानि [illegible] सर्वज्ञानवान् कारणात् । कर्माणि कर्मजनितं तत्कर्म [illegible] तत्त्वेन परमात्मनास्यैति संयोगरात्विषयीकृतं स्थूलं [illegible] तेन निरूढ्यतया पृथिव्यादिलक्षणीयमित्यर्थः । (तत्कर्मेति ॥) तत्त्वं नारायणमिति श्रुतेः नारायणस्य तत्त्वम् । तत्त्वेन तयोः । इत्येवमेव्याविनिवर्त्य तत्त्वस्य परमतत्त्वनारायणं नित्यमेकत्रितत्त्वलक्षणं कर्म संस्पृश्य कृत्वा (एकेन) आचार्येण (द्वाभ्याम्) "यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ" इत्युक्तरीत्या देवगुरुभक्तिभ्यां (त्रिभिः) श्रवणमननध्यानैः (अष्टभिः) [illegible] परमात्मना शेषत्वज्ञानलक्षणयोगं प्राप्य प्रारब्धकर्मणि कर्माण्युपरम्य पञ्चसु प्राणेषु तत्त्वेषु स्वदेहं विनियोजयति स इति । स तेषां कर्मणामभावे सर्वकर्मणां नाशात् "तस्य तावदेव चिरम्" इत्यु

𑌨𑍍𑌯𑌃 । 𑌆𑌦𑌿𑌃 𑌸 𑌸𑌂𑌯𑍋𑌗𑌨𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌤𑌹𑍇𑌤𑍁𑌃 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌕𑌾𑌲𑌾𑌦𑌕𑌲𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌃 । 𑌤𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌭𑌵𑌭𑍂𑌤𑌮𑍀𑌡𑍍𑌯𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑌸𑍍𑌥𑌮𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌸 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌕𑌾𑌲𑌾𑌕𑍃𑌤𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌪𑌰𑍋𑌽𑌨𑍍𑌯𑍋 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌃 𑌪𑌰𑌿𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇𑌽𑌯𑌮𑍍 । 𑌧𑌰𑍍𑌮𑌾𑌵𑌹𑌂 𑌪𑌾𑌪𑌨𑍁𑌦𑌂 𑌭𑌗𑍇𑌶𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑍍𑌥𑌮𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌧𑌾𑌮 । 𑌤𑌮𑍀𑌶𑍍𑌵𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌂 𑌮𑌹𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰𑌂 𑌤𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌂 𑌚 𑌦𑍈𑌵𑌤𑌮𑍍 । 𑌪𑌤𑌿𑌂 𑌪𑌤𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌂 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑌾𑌮 𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌭𑍁𑌵𑌨𑍇𑌶𑌮𑍀𑌡𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌕𑌰𑌣𑌂 𑌚 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌨 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌮𑌶𑍍𑌚𑌾𑌭𑍍𑌯𑌧𑌿𑌕𑌶𑍍𑌚 𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌪𑌰𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌵𑌿𑌧𑍈𑌵 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑌤𑍇 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌿𑌕𑍀 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌬𑌲𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌚 । 𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌪𑌤𑌿𑌰𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌨 𑌚𑍇𑌶𑌿𑌤𑌾 𑌨𑍈𑌵 𑌚 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌮𑍍 । 𑌸 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌕𑌰𑌣𑌾𑌧𑌿𑌪𑌾𑌧𑌿𑌪𑍋 𑌨 𑌚𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌶𑍍𑌚𑌿𑌜𑍍𑌜𑌨𑌿𑌤𑌾 𑌨 𑌚𑌾𑌧𑌿𑌪𑌃

[illegible] (𑌪𑌾𑌤𑌿) 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌚𑌷𑍍𑌟𑍇 । [illegible] — (𑌆𑌦𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿) (𑌸𑌃) [illegible] (𑌸𑌂𑌯𑍋𑌗𑍇) [illegible] (𑌆𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑌣𑌂) [illegible] 𑌇𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । [illegible] 𑌨𑌿𑌰𑌵𑌯𑌵𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 [illegible] 𑌤𑌂 [illegible] 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌭𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌂 [illegible] 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌿𑌣𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । [illegible] 𑌇𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । [illegible] (𑌦𑍇𑌵𑌂) [illegible] । (𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) [illegible] 𑌪𑌰𑌿𑌵𑌰𑍍𑌤𑌤𑍇 𑌸 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌕𑌾𑌲𑌾𑌕𑍃𑌤𑌿𑌭𑌿𑌃 [illegible] । “[illegible] । [illegible] । “𑌐𑌶𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑌗𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍀𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌯𑌶𑌸𑌃 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌯𑌃 । 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑍈𑌰𑌾𑌗𑍍𑌯𑌯𑍋𑌶𑍍𑌚𑍈𑌵 𑌷𑌣𑍍𑌣𑌾𑌂 𑌭𑌗 𑌇𑌤𑍀𑌰𑌣𑌾” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌷𑌣𑍍𑌣𑌾𑌂 [illegible] । (𑌤𑌮𑍀𑌶𑍍𑌵𑌰𑌾𑌣𑌾𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥) [illegible] । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑍍 । 𑌕𑌰𑌣𑌂 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌮𑍍 । 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌬𑌲𑍈𑌶𑍍𑌵𑌰𑍍𑌯𑌸𑌹𑌿𑌤𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌿𑌕𑍀 [illegible] 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌬𑌲𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 । 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । (𑌨 𑌤𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 ॥) 𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌂 [illegible] । 𑌕𑌰𑌣𑌾𑌧𑌿𑌪𑍋 𑌜𑍀𑌵𑌃 । [illegible]

யஸ்தந்துநாப இவ தந்துபி: ப்ரதாநஜை: ஸ்வபாவத: । தே-
வ ஏக: ஸ்வமாவ்ருணோதி ஸ நோ ததாது ப்ரஹ்மாப்யயம் ॥ ஏ-
கோ தேவ: ஸர்வபூதேஷு கூட: ஸர்வவ்யாபீ ஸர்வபூ-
தாந்தராத்மா । கர்மாத்யக்ஷ: ஸர்வபூதாதிவாஸ: ஸாக்ஷீ சேதா
கேவலோ நிர்குணஶ்ச ॥ ஏகோ வஶீ நிஷ்க்ரியாணாம் பஹூநா-
மேகம் பீஜம் பஹுதா ய: கரோதி । தமாத்மஸ்தம் யேऽநுபஶ்ய-
ந்தி தீராஸ்தேஷாம் ஸுகம் ஶாஶ்வதம் நேதரேஷாம் ॥ நித்யோ
நித்யாநாம் சேதநஶ்சேதநாநாமேகோ பஹூநாம் யோ விததா-
தி காமாந் । தத்காரணம் ஸாங்க்யயோகாதிகம்யம் ஜ்ஞாத்வா தேவம்
முச்யதே ஸர்வபாஶை: ॥ ந தத்ர ஸூர்யோ பாதி ந சந்த்ர-

ரோஹிதாய ச ॥ (யஸ்தந்துநாப இதி) ஊர்ணநாப்ய: கீடவிஶேஷ: ஸ்வ-
நிர்மிததந்துவிஶேஷம் யதா தந்துபிராவ்ருணோதி । ஏவம் ப்ரக்ரு-
திஜை: ப்ரக்ருதேருத்பந்நை: ஸ்வபாவத: ஸ்வதஸ்ஸ்வமாவ்ரு-
ணோதி ஆச்சாதநம் கரோதி । ஸ நோऽஸ்மாகம் ப்ரஹ்மண்யப்ய-
யமாத்யந்திகம் லயம் கரோது । அத்ர ப்ரஹ்மண்யப்யயோ நாம தேஹ-
காகாராபஸாரணம் ॥ (ஏகோ தேவ இதி ॥) ஸர்வபூதேஷு இதரா-
விதிதயா வர்தமாந: ஸர்வவ்யாபிதயா ஸர்வபூதாத்மா தத்தச்சரீரே-
ஷ்வநுப்ரவிஷ்ட: கர்மணாம் ப்ரேரக: । சேதா । "விஜ்ஞேயம்" இதிஹி
யாதர்த: । ஸகலவ்ருத்திநிஷ்டதா । ததா குணத்ரயஸம்ப்ருக்தாஸ்வாஸ்த
ஸ்தாபிதஸம்யிவேஶக்ககதத்ப்ரக்ருத்யாஸ்ஸ்வேந கேவலோऽதாஸீந: । ஶ்ருதிஶ்ச
"ஏஷ ஸர்வதோ திவ்யோ தேவ ஏகோ நாராயண" இதி வ்யாஸிதோ தி-
வ்யோ தேவ ஏக ஏவேத்யர்த: । (ஏகோ வஶீதி) (நிஷ்க்ரியாணாம்) ஸ்வத:
ப்ரவ்ருத்திரஹிதாநாம்ஸர்வசேதநாநாம்வஶீ ஸ்வாதீநஸர்வசேதநவர்க
இத்யர்த: । ஏகம் ஜகத்பீஜம் ஸர்வ்ருஷ்டலக்ஷணம் ப்ரஹ்மஹம்காராதிபேண
யோ பஹுதா கரோதி । தம் ஸ்வாத்மஸ்தம் யே ஜாநந்தி தேஷாமேவ
ஶாஶ்வதம் ஸுகமித்யர்த: । (நித்ய இதி ॥) அநித்யாநாம் சேதநாநாம் ப
ஹூநாம் நித்ய ஏக ஏவ சேதநஸ்ஸந் காமாந்விததாதி । தஜ்ஜ்ஞாநம் முக்தி-
ரித்யர்த: । அத்ர நித்யசேதநாநாமநித்யத்வம் யதுக்தம் தஜ்ஜ்ஞாநஸம்
கோசவிகாஸாதிநிபந்தநம் த்ரஷ்டவ்யம் । நித்யாநாமபி நித்ய: அநித்யாநாமநி
த்ய:, சேதநாநாமபி சேதந: பரசேதந இத்யர்தாஶ்ரயணேऽபி
ந தோஷ: । நித்யசேதநசேதநஶப்தயோர்விவக்ஷாவிஶேஷேண ப்ரயோ-
கத்வாத் । ஸாங்க்யயோகாதிகம்யம் ஸாங்க்யயோகஶாஸ்த்ரஸ்தாபிதவிஷயம்
இதி । "ஸாங்க்யம் யோக: பாஞ்சராத்ரம் வேதா: பாஶுபதம் ததா । க்ருதாந்த-
பஞ்சகம் ப்ராஹு:" இத்யுக்தேரிதிஹாஸ: । (ந தத்ரேதி ॥) அயம் மந்த்ரோऽந்ய

தாரகம் ெந8ா விஷ்ருெதா ஹாஞ்தி கூெதாzய8ஸ்ரீ: । தெ8வ ஹா
ஞ8நுஹாதி ஸவ-ும் தஸ்ய ஹாஸா ஸவ-ு8ிஷம் விஹாதி । வனகொ
ஹம்ரெஷா ஹுவநஸ்ய 8ெய்ய ஸ வனவாஸ்ரீஸ்ரீெஜ ஸஞிவிஷ்டு: ।
தெ8வ விஜிகுாzதி8்ரத்ருெ8தி நாந்ய: வம்ஶா விஷ்ருெதzயநாய ।
ஸ விஶ்வக்ருதிஶ்வவிஷா8ெயாநிஜ்ஞு-: காருகாெரா ஶுணீ ஸவ-ுவி
ஷ்ய:வ்யாநெக்ஷத்ருஜ்ஞவதிஶு-ுணெஶ ஸ்ஸம்ஸாரெ8ாக்ஷஸ்ஷிதிவ
நெஹது: । ஸ த8ெயா ஹ்ய8்ரத பரம்ஶஸம்ெஷா ஜ்ஞ ஸ்ஸவ-ு
ெஶா ஹுவநஸ்ராஸ்ய ெஶாவ்யா । ய பரம்ெஶzஸ்ய ஜஶெகா நித்ய
ெ8வ நாெந்ரா ெஹதுவிுஷ்ய்த பரம்ஶநாப । ெபா ப்ரஹ்மாணம்
விஷயாதிவ-ுவ-ும் ெயாெவ ெவ8ாம்ஶ்ச ப்ரஹிெணாதி தெஸ்ஸ ।

த்ர பஹுக்ருெகா வ்ராக்ருத: । (வனகஜதி ॥) (ஹுவநஸ்ய) வி8விஜ
வ்வனஞ8ெஜ்யவகுிஸம்ெவ ராஜஹஸ்வதிராஜ8ாந:।“யெ8ஞஸ்ஸ8ெஜ்ர
கவெயாவ8ஷீ”தி ஸ8ுஜ்ரஸஜீஸஞிவிஷ்டு: । ஸவனவாஸ்ரீ: கஶ்ரெநதா
ெ8ாக்ஷவ்ரஷ: ஸம்ஸாரவாஶஷாஹகஜதிவாzயு: । ஶிஷ்டம் ஸ்ஸஷ்டு ।
(ஸவிெஶ்வதி ॥) விஶ்வக்ருஜ ஸவ-ுகதுா । (விஶ்வவிஜ) ஸவ-ும் ப்ராவ்த: ।
‘விஜிஜுாஹ’ஜதிஹியாது: । கூ8ா ெயாநி: ஸ்யாநம் யஸ்யஸதெயா்க்த: ।
ஜீவாஜய-ுா8ீத்யயு: । (ஜ்ஞ:) ஸவ-ுஜ்ஞ: । (காருகாரு:) காருஸ்ராவி நிய
ஜா । (ஸவ-ுவிஷ்ய:)ஸவ-ுவிஷ்ராவ்வதுக: । (வ்யாநெக்ஷத்ருஜ்ஞவதி:)
வ்க்ருதிஜீவெயா:ெஶஷீ । (ஶுணெஶ:) ஜ்ஞாநாஜிஷாஶுண்யவஶிவஜ
ண-ு: । ஸம்ஸாரஸ்ய வ்ருக்ருதிஸம்பம்யருக்ஷணஸ்ய ெ8ாெக்ஷவ தஜஸ்ஸி
தளவ ெஹதுஶித்யயு: ॥ (ஸத8யஜதி ॥) ஸவர8ாத்8ா த8ய: தஜ
வ்வுர: । தஷாத8கவனவ நாந்ராதக: । கநந்ெவ்யஜு-ஜதியாவஜ ।
(கரித:) கஸம்ஸாரீ । பரம்ெஶ பரம்ஶாநவ்ராவாெர ஸ8்ருக்ஸ்ஷிதியு
ெஷ்யதி தெயாக்த: । (ய பரம்ெஶ) ெயாநித்யீெஷ । யஸ்ெவஶந8ந்ய
ெஹதுகஜ । (நித்யம்) ெ8ாக்ஷ8ஶாயா8வ்யநவாயீத்யயு: । ஶிஷ்டம்
ஸ்ஸஷ்டு । “வுருஷாஸவரம் கிஞிஜ ஸாகாஷ்டா ஸாவராஶதி:” ஜதி
வஶீ ॥ காயஜவரம்வராவிஶ்ராஜிஹஜி8ிஹஜத ஹஶவஜுஶீகரெணாவாய
ஹஜதவ்வ8ந8ம்த்ர8ாஹ— (ெயாப்ரஹ்மாணஜிதி ॥) ய:ஸ்வநாஹிவெஜ்ஜ
ப்ரஹ்மாண8ுத்வாஷ்ய தஸ்ய ெவ8வ்ரஷாெநந ஜஶத்ஸ்ரஷ்டிஶக்தி8ாஹித
வாநு தம் ஸ்வவிஷயபுஜிவ்காஶெஹதும் 8ு8ுக்ஷுரஹம் ஶரணம்
வ்வ8்யஜத்யயு: । கூத்பு8ஜ: வ்காெஶா யஸ்மாத்கூத்புஜிவ்ர
காஶ: । தஜிஷயபுஜிஸ்ரணஸ்ய த8நுஶ்ரஹாயத்தகுாஜித்யயு:।
உத்கப்ரஹ்மஜ்ஞாநாஹாெவ ெ8ாக்ஷஸம்ஹாவெநவ நாஸ்தீத்யாஹ— நிஷ்க
ஜதிதி 8ம்த்ரஜெயந ॥ கூகாஶஸ்ய வ8ுகடாஜிவெஜஷ்டநம் யதா க்ஷு

𑌤𑌮𑌹𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌮𑍁𑌮𑍁𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍍𑌵𑍈 𑌶𑌰𑌣𑌮𑌹𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇 । 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑌲𑌂 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨𑌿𑌰𑌵𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌨𑌿𑌰𑌞𑍍𑌜𑌨𑌮𑍍 । 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌂 𑌸𑍇𑌤𑍁𑌂 𑌦𑌗𑍍𑌧𑍇𑌨𑍍𑌧𑌨𑌮𑌿𑌵𑌾𑌨𑌲𑌮𑍍 । 𑌯𑌦𑌾 𑌚𑌰𑍍𑌮𑌵𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌯𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌮𑌾𑌨𑌵𑌾𑌃 । 𑌤𑌦𑌾 𑌦𑍇𑌵𑌮𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯 𑌦𑍁𑌃𑌖𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑍋 𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌤𑌪𑌃𑌪𑍍𑌰𑌭𑌾𑌵𑌾𑌦𑍍𑌦𑍇𑌵𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌹 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌽𑌥 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 । 𑌅𑌤𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌮𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌰𑌮𑌂 𑌪𑌵𑌿𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌸𑌮𑍍𑌯𑌗𑍃𑌷𑌿𑌸𑌙𑍍𑌘𑌜𑍁𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 । 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌪𑌰𑌮𑌂 𑌗𑍁𑌹𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍁𑌰𑌾𑌕𑌲𑍍𑌪𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌚𑍋𑌦𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌨𑌾𑌪𑍍𑌰𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌯 𑌦𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌨𑌾𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌾𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌯 𑌵𑌾 𑌪𑍁𑌨𑌃 । 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌵𑍇 𑌪𑌰𑌾 𑌭𑌕𑍍𑌤𑌿

𑌶𑌕𑍍𑌤𑌯𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌦𑌾𑌃 𑌭𑌵𑌿𑌷𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿, 𑌤𑌦𑌾 (𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑌲𑌂) 𑌨𑌿𑌰𑌵𑌯𑌵𑌂 (𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂) 𑌕𑍃𑌤𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌂 (𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌂) 𑌅𑌶𑌨𑌾𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑍂𑌰𑍍𑌮𑌿𑌷𑌟𑍍𑌕𑌰𑌹𑌿𑌤𑌂 (𑌨𑌿𑌰𑌵𑌦𑍍𑌯𑌂) 𑌕𑍁𑌤𑍍𑌸𑌿𑌤𑌪𑌾𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌵𑌦𑍍𑌯𑌰𑌹𑌿𑌤𑌂 (𑌨𑌿𑌰𑌞𑍍𑌜𑌨𑌂) 𑌅𑌸𑌙𑍍𑌗𑌸𑍍𑌵𑌭𑌾𑌵𑌂 (𑌅𑌮𑍃𑌤𑌸𑍍𑌯) 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌸𑍍𑌯 (𑌪𑌰𑌂) 𑌮𑍁𑌖𑍍𑌯𑌂 𑌸𑍇𑌤𑍁𑌂 𑌦𑌗𑍍𑌧𑍇𑌨𑍍𑌧𑌨𑌾𑌨𑌲𑌵𑌤𑍍 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌮𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯 𑌦𑍁𑌃𑌖𑌨𑌾𑌶𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌯𑌥𑌾 𑌆𑌕𑌾𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌚𑌰𑍍𑌮𑌵𑌦𑍍𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌨𑌮𑌸𑌮𑍍𑌭𑌾𑌵𑌿𑌤𑌂 𑌏𑌵𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌮𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇𑌣 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌾𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌤𑌪 𑌇𑌤𑌿) “𑌮𑌨𑌸𑌶𑍍𑌚𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌚𑍈𑌕𑌾𑌗𑍍𑌰𑍍𑌯𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌂 𑌤𑌪𑌃” 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍈𑌕𑌾𑌗𑍍𑌰𑍍𑌯𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌤𑌪𑌃𑌪𑍍𑌰𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌮𑍍𑌯𑌗𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌃 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑌨𑌾𑌮𑌾 𑌋𑌷𑌿𑌃 (𑌅𑌤𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌮𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃) 𑌅𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌵𑍍𑌰𑌜𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍍𑌰𑌜𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌰𑌮𑍋𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌰𑌮𑌹𑌂𑌸𑌸𑌨𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌋𑌷𑌿𑌸𑌙𑍍𑌘𑍈𑌃 𑌸𑌨𑌕𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌜𑍁𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑍇𑌵𑌿𑌤𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌪𑌵𑌿𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ (𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇𑌷𑍍𑌵𑌤𑌿𑌰𑌹𑌸𑍍𑌯𑌤𑌯𑌾 𑌨𑌿𑌗𑍂𑌢𑌂 𑌪𑍁𑌰𑌾 𑌕𑌲𑍍𑌪𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌉𑌪𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌂 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑍇𑌭𑍍𑌯𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌭𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌗𑍁𑌰𑍁𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌚 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌭𑌕𑍍𑌤𑌿𑌮𑌤𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌾 𑌉𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹— (𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍇𑌵 𑌇𑌤𑌿 ॥) 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌭𑌗𑌵𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌭𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌦𑍇𑌵 𑌗𑍁𑌰𑌾𑌵𑌪𑌿 𑌭𑌕𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌮𑌹𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨 𑌏𑌤𑍇 𑌕𑌥𑌿𑌤𑌾 𑌹𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌸𑍍𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌾 𑌚 । 𑌏𑌤𑌦𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌨𑍁𑌗𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌵𑌿𑌷𑌯𑌵𑌿𑌵𑌰𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌵𑍃𑌤𑍇- 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇 𑌉𑌭𑌯𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌪𑌾𑌦𑍇 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌃 “𑌅𑌥 𑌯 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸 𑌸𑍇𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌧𑍃𑌤𑌿”𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌸𑍇𑌤𑍋𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑌕𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑌕𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌨 𑌤𑌤𑍍 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑌾 । 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 “𑌏𑌤𑌂 𑌸𑍇𑌤𑍁𑌂 𑌤𑍀𑌰𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇”𑌤𑌿 𑌤𑌰𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌿𑌧𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌸𑍇𑌤𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌵𑌿𑌷𑍍𑌕

ரணாத் வேதாந்தேஷு வர்ணிதாத் ப்ரஹ்மணோऽபஶப்தீக்ருத்யாந்நாந ஶ்ரவணாதேர்வையர்த்யம், அவையர்த்யஸ்ய ஜ்ஞாநாநவஸம்பவாத் । அதோ வேதாந்தேஷு அவர்ணிதமேவ ப்ரதீயமாநமந்யதேவேதி ப்ரதீயதே । கிஞ்ச 'அத்ருஷ்டஸ்ய ப்ரம்ஶேத' இதி அத்ருஷ்டஸ்ய ஸ்வரூபஸ்ய ப்ராப்யப்ராபகத்வலக்ஷணஸம்பந்த: ஷஷ்ட்யா ப்ரதீயதே । நஹி ஸ்வஸ்யைவ ப்ராப்யப்ராபகத்வலக்ஷணஸம்பந்தஸ்ஸம்பவதி । கிஞ்ச "தேநேதம் பண்யம் பாபேந ஸஹ" இதி ப்ரதிபாதிதபாபாதேரபி "ததோ யது த்தரம்" இத்யதிகஸ்ய நிர்தேஶாத் பரஸ்யாபி ப்ரஹ்மண: பரத்வம் ப்ரதீயதே । அத ஏவ ஹ்யேதத்ஸூத்ரம் பரஸ்யாபி ப்ரஹ்மணோऽந்யஸ்ய பரத்வமதஸ்ஸ்யாதிதி "பரமத: ஸேதூந்மாநஸம்பந்தபேதவ்யபதேஶேப்ய:" இதி ஸூத்ரேண பூர்வபக்ஷ ப்ராப்த உச்யதே— "ஸாமாந்யாத்து" । யத்யபி ஸேதுரிதி வ்யபதேஶ: "ஏஷ ஸேதுர்விதரண ஏஷாம் லோகாநாமஸம்பேதாய" இதி வாக்யஶேஷஶ்ருதாஸம்கரகாரித்வலக்ஷணஸாமாந்யநிபந்தந: । ந து ப்ராப்யப்ராபகத்வலக்ஷணஸாமாந்யநிபந்தந: । "ஏதம் ஸேதும் தீர்த்வா" இத்யத்ர தரதிஶ்ச ப்ராப்திவசந: ஸேதும் தரதீதிவந்ந அதிவசந: । யதுக்தம் உந்மாநவ்யபதேஶாத் ப்ரஹ்மண: பரிச்சிந்நத்வம் ப்ரதீயத இதி தத்ராஹ— "புத்த்யர்த்த: பாதவத்"। யதா 'வாக்ப்ரஹ்மஸ்வாபீதி தத்ரோபாஸநார்த்தம் ததேகதேஶம் தத்ரைகதேஶஸ்ய ப்ரஹ்மபாகத்வம் வ்யபதேஶ: பாத: ப்ராண: பாத: சக்ஷு: பாத: ஶ்ரோத்ரம் பாத:' இத்யத்ர இத்யாத்ர ப்ரஹ்மப்ரதீகஸ்த்வேந சதுஷ்பாத்த்வவ்யபதேஶோ வ்யபதேஶஶ்சோபாஸநார்த்த:, ந து தாத்த்விக:, தேநைவ சதுஷ்பாத்த்வாத் ஸம்பவாத், அநந்தஸ்யாபி ப்ரஹ்மண: 'ப்ராசீதிக் ப்ரதீசீதிக் உதீசீதிக் தக்ஷிணாதிக் அஷ்டௌவேஷா ஸ்ம்ருதா பாதா: பாதோ ப்ரஹ்மண: ப்ரகாஶவாநாம'த்யாதிகலக்ஷண சதுஷ்பாத்த்வஸம்பந்தாஸம்பவாதுபாஸநார்த்தம் । நநு ஸ்வபந்தநிதஸ்ய கத²ம் உபாஸநார்த்தம் பரிச்சிந்நத்வமிதி தத்ராஹ— "ஸ்தாநவிஶேஷாத் ப்ரகாஶாதிவத்" । யதா ப்ரகாஶாகாஶாதேஶ்ச பரிச்சிந்நஸ்யாபி வாதாயநாத்யாவேஶேந பரிச்சிந்நத்வாநுஸந்தாநம் । ஏவம் ஜலாதி ஆதித்யப்ரதிபிம்பஸ்தாநாத்யாவேஶேந உந்மாநஸந்தாநமவத்யேதே । யதுக்தம் அத்ருஷ்டஸ்ய பரம் ஸேதுரிதி ஸம்பந்தவ்யபதேஶாத்ப்ரஹ்மணோऽந்யத்ருஷ்டமிதி தத்ராஹ— 'உபபத்தேஶ்ச'। "பரேணைவ ப்ரஜ்ஞேதேநாத்மநா" இதி ஸ்வப்ராப்தே: ஸ்வயமேவ ஸாதநதயா ஶ்ராவணாத் ப்ரஹ்மணி ஸ்வஸ்யைவ ப்ராப்யப்ராபகத்வலக்ஷணஸம்பந்தவ்யபதேஶஸ்யாபி நாநுபபத்தி: । யதுக்தம் । ததோ யதுத்தரதரமிதி அதிகஸ்ய ப்ரதீயமாநத்வமிதி தத்ராஹ—

“தயாந்யவ்ருத்திஷேபாத்” । “யஸ்மாத்³பரம் நாபரமஸ்தீ”தி தத³திரிக்த த்³ருஷ்டவஸ்த்வந்தரநிஷேதே⁴ந தத³திரேகதயா ததோ யது³த்தரதரமிதி வாக்யே தத³தி⁴கவஸ்த்வபேக்ஷாஸம்ப⁴வாத் ததோ யது³த்தரதரமித்யத்ர ப்ரக்ருதபராதி⁴கஸ்ய பரமபுருஷஸ்ய உபரி உபஸம்ஹார ப்ரஸவம் । ஏதச்ச ப்ரக்ருதநஞ்த்³வயஸ்வாரஸ்யாப்⁴யாம் ஸ்வீக்ருதம் । “அதோ ந ஸர்வக³தத்வாதி³ஶ்ருதிஹா”நி: । அநேந ப்³ரஹ்மண: ஸர்வக³தத்வம் ஸர்வஸ்ய ஜக³தோ வ்யாப்தத்வம் ஶ்ருத்யாதி³ஸித்³த⁴ம் ஸமர்த்²யதே । ஶ்ருதயஸ்து “தேநேத³ம் பூர்ணம் புருஷேண ஸர்வம், அந்தர்ப³ஹிஶ்ச தத்ஸர்வம் வ்யாப்ய நாராயணஸ்தி²த:” இத்யாதி³ । ஶ்ருதிஶப்³தே³ந “ப்³ரஹ்மைவேத³ம் ஸர்வ”மித்யாத³யோ க்³ருஹ்யந்தே । அதோ ந பரப்³ரஹ்மணோ(அ)ந்யத்பரமஸ்தீதி ஸித்³த⁴ம் । அஸ்யா ஶ்வேதாஶ்வதரோபநிஷத³: க்ருத்ஸ்நாயா பரமாத்மபரத்வம் ஸர்வவ்யாப்யநாராயணே வ்யாஸார்யைஸ்ஸமர்தி²தம் । தது³ச்யதே । ப்ரத²மத்³விதீயவர்க³யோ: ‘தே³வாத்மஶக்திம், வ்யக்தாவ்யக்தம் ப⁴ரதே விஶ்வமீஶ:, யதா³த்மதத்த்வேந து ப்³ரஹ்மதத்த்வம், ஜ்ஞாத்வா தே³வம், ஏஷ ஹி தே³வ: ப்ரதி³ஶோ(அ)நு ஸர்வா:” இதி தே³வாதி³ஶப்³தை³: பராத்மா நிர்தி³ஶ்யதே । தே ச ஶப்³தா³: “அபஹதபாப்மா தி³வ்யோ தே³வ ஏகோ நாராயண:, விஶ்வம் நாராயணம் தே³வம், ஆத்மா நாராயண: பர:, அங்கு³ஷ்ட²மாத்ர: புருஷோ(அ)ங்கு³ஷ்ட²ம் ச ஸமாஶ்ரித: । ஈஶ: ஸர்வஸ்ய ஜக³த:, யேநாக்ஷரம் புருஷம் வேத³ ஸத்யம் ப்ரோவாச தாம் தத்த்வதோ ப்³ரஹ்மவித்³யாம்” இத்யாதி³வாக்யக³தநாராயணப்ரத்யபி⁴ஜ்ஞாபகா: । அதோ ஶ்ருதஶப்³த³ஸ்ய நாராயணே ப்ரயோக³:, அவிதத²ரணயோகா³த் । “அநீஶஶ்சாத்மா, ஜ்ஞாஜ்ஞௌ த்³வாவஜாவீஶநீஶௌ, ஸம்ஶஸ்ய ஸர்வஸ்ய” இதி நிர்தே³ஶஸ்ய ஸ்வதந்த்ரஸம்ப³ந்தி⁴தயா அவயவவிவக்ஷாஜ்ஞாபகத்வாத் । “அநந்தஶ்சாத்மா விஶ்வரூபோ ஹ்யகர்தே”த்யத்ராநந்தஶப்³தோ³ யோக³ரூட⁴: । ரூட்⁴யவிவக்ஷாநிமித்தஸ்வதந்த்ரயோகி³கநிர்தே³ஶாஹாவாத் । த்ருதீயவர்கே³ “ய ஏதத்³விது³ரம்ருதாஸ்தே ப⁴வந்தீ”த்யநேந “அம்ருதஸ்யாபர” இத்யநுவாக: ப்ரத்யபி⁴ஜ்ஞாப்யதே । ஸஹிவ பரபுருஷவிஷய: । ஏவம் பூ⁴வக்ரியோ ஹ்யவ்யத்வ: । ஏகோ ஹி ருத்³ர இத்யஸ்யாநந்தரம் “விஶ்வதஶ்சக்ஷுருத விஶ்வதோமுக²” இதி மந்த்ரஶ்ச ஸமஸ்தப்ரத்யபி⁴ஜ்ஞாபக: । தஸ்ய வித்³யமாநபுருஷவிஷயத்வாத் । “த்³யாவாபூ⁴மீ ஜநயந் தே³வ ஏக:” இதி ச “ஶ்ரேணுராத்³யஸ்ய ஸ்ரவதே ஹ்யா ஸம்ஹ்ருதி”ரித்யஸ்ய ப்ரத்யபி⁴ஜ்ஞாபகம் । “யோ தே³வாநாம் ப்ரப⁴வஶ்சோத்³ப⁴வஶ்ச விஶ்வாதி⁴கோ ருத்³ரோ மஹர்ஷி: । ஹிரண்யக³ர்ப⁴ம் ஜநயாமாஸ பூர்வம்” இத்யத்ர ச யச்ச²ப்³தா³நந்தரப்ரயோகா³த் ப்ரமாணாந்தராஸாபேக்ஷதயா ச ஏவம் ஶப்³தி³தம் ப்³ரஹ்மஸ்வரூபசேதநயப்³ரா

ह्मणावगतहिरण्यगर्भजन्यत्वविरोधि हिरण्यगर्भजनकत्वं प्रतिपादयितुं प्रभवति । बह्वृचे "तदिदास भुवनेषु ज्येष्ठं यतो जज्ञ उग्रस्त्वेषनृम्णः । सद्यो जज्ञानो निरिणाति शत्रून्" इति हिरण्यगर्भस्रष्टृत्वं परशब्दार्थभूतस्य प्रतिपाद्यते । सुबालोपनिषदि "ललाटात्क्रोधजो रुद्रः" इति नारायणादुत्पन्नत्वं प्रतीयते । महोपनिषदि "सोऽन्यं कामं मनसाध्यायीत । त्र्यक्षः शूलपाणिः पुरुषोऽजायत" इति नारायणोपनिषदि "नारायणाद्रुद्रो जायते" इति च बृहदारण्यके 'ब्रह्म वा इदम्' इति ब्रह्म प्रकृत्य "इन्द्रो वरुणः सोमो रुद्रः पर्जन्यः" इतीन्द्रादितया रुद्रस्यापि ब्रह्मणस्सकाशादुत्पत्तिः प्रतिपाद्यते । शतपथे अष्टमूर्तिब्राह्मणे "भूतानां पतिस्संवत्सर उषसि रेतोऽसिञ्चत्संवत्सरे कुमारोऽजायत । सोऽरोदीत् । तं प्रजापतिरब्रवीत् । कुमार किं रोदिषीति । सोऽब्रवीत् । अनपहतपाप्माऽस्मीति । अनाहितनामा नामधेहि पाप्मनोऽपहत्या इति । तं प्रजापतिरब्रवीत् । रुद्रोऽसीति । इत्यादिना रुद्रस्य पतनपूर्वजन्मत्वं अनपहतपाप्मत्वादिकं चावेद्यते । तथा शौनकीयब्राह्मणे पतनपूर्वकसृष्टत्वं रुद्रस्य प्रतिपाद्यते । साङ्ख्य 'विरूपाक्षाय दन्ताञ्जये ब्रह्मणः पुत्राय' इति ब्रह्मणः पुत्रत्वं प्रतीयते । 'सोऽब्रवीत् । वरं वृणे । अहमेव पशूनामधिपतिरसानी'ति । तस्माद्रुद्रः पशूनामधिपति'रिति वरदानलब्धपशुपतित्वः श्रूयते 'विष्णोर्वेदस्य प्रभवे महिम्नः विदेहि रुद्रीयं महत्' इति विष्णाराधनबुद्धेर्हेतुत्वं रुद्रस्य श्रूयते । अतो हिरण्यगर्भजन्यत्वेन नारायणजन्यत्वेन च अनपहतपाप्मत्वेन कर्माधीनत्वेन वश्यत्वेन च श्रुतस्य रुद्रस्य तदितरहिरण्यगर्भजनकत्वस्य प्रावतारप्रयोजकत्वमिति विरोधपरिहारस्याशक्यत्वात् । कल्पभेदेन अनेकस्य रुद्रस्य हिरण्यगर्भपुत्रत्वात् स्वस्रष्टृत्वं कल्पभेदे रुद्रपुत्रत्वाद्धिरण्यगर्भपुत्रत्वयोः भवतीति कल्पस्यापि कार्यत्वेन कर्मवश्यत्वेन प्रतिपादिते तस्मिन् सम्भवात्, इन्द्रादीनामपि तथात्वात्, तस्य विश्वाधिकत्वप्रतिपादनासम्भवात् । ततश्च रुद्रशब्दस्य कार्यरुद्रव्यक्तिविषयत्वमिति अस्यार्थस्यान्यथावर्णनया "नारायणाद्ब्रह्मा जायते" इत्यादिभिर्महावाक्यैर्वाक्यान्तराणां समवकनिश्चयः । रुद्रस्य हिरण्यगर्भजनकत्वाभावेन प्र-

ஸ்ருஷ்ட்யாதௌ ஸ்வகாயேந ஹிரண்யகர்பஸ்ய ப்ரஜநம் பஶ்யத்வ்ஜ்ய ஸ்ருஷ்டிபாகத்வாஶ்ரயதாத் । ப்ரதிஷ்டஸ்ய ருத்ரஸ்ய ஸ்ருஷ்டிஜநகத்வம் ஸம்பவாத் । இத்யபி ஶங்கா நிரஸ்தா । விஶ்வாதிகத்வாதிவிஶேஷணாநாம் ருத்ரே அஸம்பவாத் । அதோ ருத்ரஶப்தோ பகவத்பர: । “ருத்ரோ பஹுஶிரா” இதி ஸஹஸ்ரநாமபாடாத் । “யா தே ருத்ர ஶிவா தநூ”ரித்யஸ்யாநந்தரம் “தத: பரம் ப்ரஹ்மபரம் ப்ருஹந்த”மிதிவாக்யம் “நாராயண: பரம் ப்ரஹ்மே”தி மஹோபநிஷத்ப்ரத்யபிஜ்ஞாபகம் । “ஈஶம் தம் ஜ்ஞாத்வா அம்ருதா பவந்தீ”த்யத்ர ஈஶஶப்த: பரமபுருஷைகவிஷயக: । ஸர்வேஶ்வரத்வயோகாத் । வேதாஹமித்யநந்தரவாக்யே ஶ்வேதாஶ்வதரை: பரமபுருஷஸ்யைவ மஹாபுருஷத்வவிதாநாச்ச । ப்ரக்ருதப்ரமேயத்வாத் । “ததேவாக்நிஸ்ததாதித்ய” இதி வாக்யமபி “பரமாத்மந: ஸ்தாநே” இத்யேதத்ப்ரதிபாதிதம் ப்ரக்ருதமேவ ஸம்ஹாரகம் । ஸர்வாந்தராத்மத்வம் ஸர்வஜ்ஞத்வம் ஸ்வரூபஸ்யார்த்தம் । ஸர்வத்வ்யாப்திமந்த்ரம் ப்ராப்ய நாராயணமேதஜ் ஜ்ஞாபயதி । மஹோபநிஷதுக்தம் — பர மாத்ம பவித்ரம் பாவநேப்ய: பவித்ரம் பரம் பவித்ரா மஹாபாவநேப்ய: । யேமேமம் பாவநேஷ்வேவம் விஷ்ணுரிதி பாவநேப்யோ பராயண: । அத ஏவ ஹி ஸ்ம்ருதே — ‘பவித்ரேஷு மஹாஶப்தோ தேவதாபம் பாவநமிதி । பரப்ரஹ்மப்ரதஸ்ய பாவநஸ்ய நாந்ய:’ இதி । ‘ஸர்வேஷ்வபி வர்த்தக:’ இதி ஸர்வப்ரவர்த்தகத்வம் பகவத ஏவோக்தம் । “யோ ஹ வை பாவந: ஸ்யாத் ஸர்வேஷாம் பாவநாநாம் ப்ரஹ்மாணோ யோऽயம் விஷ்ணு”ரிதி மைத்ராயணீயஶ்ருதே: । அம்ருதஸ்யேஶாந: பரமாத்மா ஈஶ்வராதே’தி அஜராத்வத்வம் பராபரோபநிஷத்ப்ரத்யபிஜ்ஞாபகம் । ‘ஹ்ருதா மநீஷே’தி த்ரிவிதகரணபரமாத்மவிஷயத்வம் । அநந்தரம் ‘ஸஹஸ்ரஶீர்ஷா’ இத்யாதி பரமபுருஷஸூக்தம் அப்யஸ்யதி । ‘ஸர்வஸ்ய ப்ரபுமீஶாந’மிதி தத்பரத்வாத் பரமாத்மவிஷயத்வம் । நாந்யபரம் । பரம்ப்ரஹ்மதாப்ரஸங்காத் । ‘ஸர்வஸ்ய ஶரணம் ஸுஹ்ரு’தி தேந “நிவாஸஶ்ஶரணம் ஸுஹ்ருத்கதி: நாராயண” இதி ஶ்ருதிப்ரத்யபிஜ்ஞாபகம் ॥ “அணோரணீயாந் மஹதோ மஹீயா”நிதி மஹோபநிஷதோக்தமபி யாதஸ்ஶப்தமபி மஹாபுருஷைகஸம்பந்தம் தர்ஶயதி । ‘அணோரணீயா’நிதி மந்த்ர: பரமேஶ்வரமேவ ‘ஆஸ்தே பணிந:’ இத்யாதிவாக்யமபி மந்த்ரோபநிஷதேகார்த்யாத் பரமபுருஷபரம் । அத: ‘மாயிநம் து மஹேஶ்வர’மித்யத்ர மஹேஶ்வரஶப்தோ மாயாப்ரவர்த்தகபர: । “ஸர்வலோகமஹேஶ்வரம் । க்ஷீரோதஶ்வேதத்வீபே ஜநார்த்தநோ ஹி தாமஸ்ய நி:” இத்யாதிஷு “தமீஶ்வராணாம் பரமம் மஹேஶ்வர:” இத்யாதிஷு மஹேஶ்வரஶப்தோ பகவதி ப்ர

𑌯𑌥𑌾 𑌦𑍇𑌵𑍇 𑌤𑌥𑌾 𑌗𑍁𑌰𑍌 । 𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌤𑍇 𑌕𑌥𑌿𑌤𑌾 𑌹𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌾𑌃
𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌮𑌹𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌮𑌹𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨 𑌇𑌤𑌿 ॥

𑍐 ॥ 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌮𑌦𑌃 ॥ 𑌭𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌣𑍇𑌭𑌿𑌃 ॥ 𑌸𑌹𑌨𑌾𑌵𑌵𑌤𑍍𑌵𑌿𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌃 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌷𑌷𑍍𑌠𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌃 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾 ॥

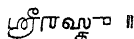
𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌤𑍇 𑌰𑌂𑌗𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌯𑌤𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌹𑌾𑌦𑍇𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌭𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌕𑌃 ‘𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌨𑍍𑌥𑌾’ 𑌇𑌤𑌿 [illegible] 𑌸𑍂𑌚𑌯𑌤𑌿 । 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌯𑍌𑌗𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌰𑍁𑌪𑌾𑌧𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌚 𑌦𑌰𑍍𑌶𑌯𑌤𑌿 — 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑍋𑌽𑌸𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 । 𑌯𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌣𑌂 𑌵𑌿𑌦𑌧𑌾𑌤𑌿 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌶𑌰𑌣𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇 [illegible] 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 [illegible] 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾 [illegible] 𑌸𑌂𑌹𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 [illegible] । “[illegible]” 𑌇𑌤𑌿 [illegible] “[illegible]” 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । “𑌨𑌾𑌨𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌨𑍍𑌥𑌾” 𑌇𑌤𑌿 [illegible] । [illegible] 𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌃 [illegible] 𑌬𑌹𑍁𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 [illegible] 𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍋𑌪𑍇𑌤𑍈𑌵 [illegible] 𑌉𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 [illegible] 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑌾𑌂 [illegible] 𑌉𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌾𑌂 𑌸𑌮𑌨𑍍𑌵𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥

> 𑌕𑍍𑌷𑍇𑌮𑌾𑌯 𑌯𑌃 𑌕𑌰𑍁𑌣𑌯𑌾 𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌿𑌨𑌿𑌰𑍍𑌜𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂
> 𑌭𑍂𑌮𑌾𑌵𑌜𑍃𑌮𑍍𑌭𑌯𑌤 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌸𑍁𑌧𑌾𑌮𑍁𑌦𑌾𑌰𑌃 ।
> 𑌵𑌾𑌮𑌾𑌗𑌮𑌾𑌧𑍍𑌵𑌗𑌵𑌦𑌾𑌵𑌦𑌤𑍂𑌲𑌵𑌾𑌤𑍋
> 𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌸𑍍𑌸 𑌮𑍁𑌨𑌿𑌰𑌾𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑌾𑌂 𑌮𑌦𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌮𑍍 ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰𑌂𑌗𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌮𑍁𑌨𑌿𑌵𑌿𑌰𑌚𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑍍𑌵𑌿𑌵𑍃𑌤𑍌 𑌷𑌷𑍍𑌠𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 ॥

𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾 𑌸𑌮𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌭𑍂𑌦𑍇𑌵𑍀𑌸𑌮𑍇𑌤 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌨𑌿𑌵𑌾𑌸𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍇 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌦𑍍𑌰𑌙𑍍𑌗𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌯𑌤𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌾𑌨𑍁𑌗𑍃𑌹𑍀𑌤 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌵𑌿𑌤𑌾

𑌅𑌥𑌰𑍍𑌵𑌶𑌿𑌖𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑍐 ॥ 𑌭𑌦𑍍𑌰𑌂𑌕𑌰𑍍𑌣𑍇𑌭𑌿𑌰𑌿𑌤𑌿𑌶𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌃 ॥

𑌪𑌿𑌪𑍍𑌪𑌲𑌾𑌦𑍋𑌽𑌙𑍍𑌗𑌿𑌰𑌾𑌸𑍍𑌸𑌨𑌤𑍍𑌕𑍁𑌮𑌾𑌰𑌶𑍍𑌚𑌾𑌥𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌂𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍𑌤𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚।௧।
𑌭𑌗𑌵𑌨𑍍 𑌕𑌿𑌮𑌾𑌦𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌕𑌿𑌂 𑌤𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌂
𑌕𑍋 𑌵𑌾 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑌾 𑌕𑌶𑍍𑌚 𑌧𑍍𑌯𑍇𑌯𑌃 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥
𑌸 𑌏𑌭𑍍𑌯𑍋𑌽𑌥𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌵𑌾𑌚 । 𑌓𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾
𑌦𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌪𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 ॥ ௩ ॥
𑌅𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌦𑌾𑌶𑍍𑌚𑌤𑍍𑌵𑌾𑌰𑍋 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥
𑌚𑌤𑍁𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑌿𑌦𑌮𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌪𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌤𑍇 𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌾𑌯 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌅𑌤𑌸𑍀𑌗𑍁𑌚𑍍𑌛𑌸𑌚𑍍𑌛𑌾𑌯𑌮𑌞𑍍𑌚𑌿𑌤𑍋𑌰𑌃𑌸𑍍𑌥𑌲𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 ।
𑌅𑌞𑍍𑌜𑌨𑌾𑌚𑌲𑌶𑍃𑌙𑍍𑌗𑌾𑌰𑌮𑌞𑍍𑌜𑌲𑌿𑌰𑍍𑌮𑌮 𑌗𑌾𑌹𑌤𑌾𑌮𑍍 ॥

𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂 𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌣𑌯𑍋𑌗𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌮𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌗𑍁𑌰𑍂𑌨𑌪𑌿 ।
𑌕𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌽𑌥𑌰𑍍𑌵𑌶𑌿𑌖𑌾𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌷𑌾𑌂 𑌤𑍋𑌷𑌹𑍇𑌤𑌵𑍇 ॥

𑌧𑍍𑌯𑍇𑌯𑌨𑌿𑌰𑍍𑌧𑌾𑌰𑌯𑌿𑌤𑍁𑌮𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌕𑌾𑌮𑌾𑌹 — 𑌪𑌿𑌪𑍍𑌪𑌲𑌾𑌦𑌶𑍍𑌚𑌾𑌙𑍍𑌗𑌿𑌰𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍁𑌤𑍍𑌰𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌨𑌤𑍍𑌕𑍁𑌮𑌾𑌰𑌶𑍍𑌚𑌾𑌥𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌂 𑌗𑍁𑌰𑍁𑌮𑍁𑌪𑍇𑌤𑍍𑌯𑍋𑌚𑍁𑌃 । 𑌉𑌵𑌾𑌚𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍇𑌣𑍈𑌕𑌵𑌚𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑍇𑌽𑌨𑍇𑌨𑍇𑌤𑌿 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌕𑌰𑌣𑌮𑍍 । 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑍌 𑌪𑍍𑌰𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌃 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌕𑌰𑌣𑌭𑍂𑌤𑍋 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑍋 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌃 𑌕 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌰𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌥𑌾 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌕𑌿𑌂𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌰𑍂𑌪𑌾 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾 ? 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑌾 𑌕𑌿𑌂𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌰𑍂𑌪𑍋 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑌃 । 𑌧𑍍𑌯𑍇𑌯𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 𑌕 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௨ ॥

𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌕𑍍𑌷𑌰𑍇 𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌕𑌥𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌅𑌸𑍍𑌯𑍋𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌅𑌕𑌾𑌰𑌉𑌕𑌾𑌰𑌮𑌕𑌾𑌰𑌾𑌰𑍍𑌧𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌰𑍂𑌪𑍇𑌷𑍁 𑌪𑌾𑌦𑍇𑌷𑍍𑌵𑌪𑍍𑌯𑍇𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌵𑍇𑌦𑌵𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌕𑌥𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌅𑌤𑌃 𑌸𑍍𑌵𑍋𑌦𑌿𑌤𑌾𑌕𑍍𑌷𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌚𑌤𑍁𑌷𑍍𑌪𑌾𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌚𑌤𑍁𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌸 𑌋𑌗𑍍𑌭𑌿𑌃 𑌋𑌗𑍍𑌵𑍇𑌦𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾 𑌵𑌸𑌵𑍋 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑍀 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌃 ॥ ௬ ॥

𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌾𑌽𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌸 𑌉𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌸 𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌭𑌿𑌰𑍍𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌵𑍇𑌦𑍋 𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑍁𑌬𑍍 𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌃 । 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾 𑌦𑍍𑌯𑍌𑌸𑍍𑌸 𑌮𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌸 𑌸𑌾𑌮𑌭𑌿𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮𑌵𑍇𑌦𑍋 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹𑌵𑌨𑍀𑌯𑌃 । 𑌯𑌾𑌽𑌵𑌸𑌾𑌨𑍇𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌰𑍍𑌧𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌸𑌾 𑌸𑍋𑌮𑌲𑍋𑌕 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌸𑌾𑌥𑌰𑍍𑌵𑌣𑍈𑌰𑍍𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍈𑌰𑌥𑌰𑍍𑌵𑌵𑍇𑌦𑌃 𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌤𑌕𑍋𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌮𑌰𑍁𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌰𑌾𑌡𑍇𑌕𑌰𑍍𑌷𑌿𑌃 ॥ ௭ ॥

𑌭𑌾𑌸𑍍𑌵𑌤𑍀 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑌾 । 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌾 𑌰𑌕𑍍𑌤𑌪𑍀𑌤𑌾 𑌮𑌹𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌦𑍇𑌵𑌤𑍍𑌯𑌾 ॥ ௮ ॥

𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌾 (𑌵𑌿) 𑌦𑍍𑌯𑍁𑌮𑌤𑍀 𑌕𑍃𑌷𑍍𑌣𑌾 𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌦𑍇𑌵𑌤𑍍𑌯𑌾 (𑌵𑌿) 𑌦𑍍𑌯𑍁𑌮𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑌾 ॥ ௯ ॥

𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾 𑌶𑍁𑌭𑌾 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌾 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌦𑍇𑌵𑌤𑍍𑌯𑌾 ॥ ௧௦ ॥

𑌯𑌾𑌽𑌵𑌸𑌾𑌨𑍇𑌽𑌸𑍍𑌯 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌰𑍍𑌧𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌮𑌤𑍀 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌰𑍍𑌣𑌾

𑌅𑌕𑌾𑌰𑌉𑌕𑌾𑌰𑌮𑌕𑌾𑌰𑌨𑌾𑌦𑌰𑍂𑌪𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌾𑌨𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰𑌾𑌵𑌯𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑌦𑍍𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑌸𑍋𑌮𑌲𑍋𑌕𑍈𑌃 𑌋𑌗𑍍𑌯𑌜𑍁𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮𑌾𑌥𑌰𑍍𑌵𑌣𑌵𑍇𑌦𑍈𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌤𑌕𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌵𑌸𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌮𑌰𑍁𑌦𑍍𑌭𑌿𑌃 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑍀𑌤𑍍𑌰𑌿𑌷𑍍𑌟𑍁𑌬𑍍𑌜𑌗𑌤𑍀𑌵𑌿𑌰𑌾𑌡𑍍𑌭𑌿𑌃 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌹𑌵𑌨𑍀𑌯𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌤𑌕𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌸𑍍𑌮𑍃𑌤𑌾— 𑌋𑌗𑍍𑌭𑌿𑌃 𑌋𑌗𑍍𑌵𑍇𑌦𑌃 𑌋𑌙𑍍𑌮𑌨𑌾𑌵𑍇𑌦𑌃 𑌋𑌗𑍍𑌵𑍇𑌦 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 ॥ ௬ ॥

𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑌲𑍋𑌕𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌦𑍍𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯𑍋𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌸𑍋𑌮𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍍𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌪𑍃𑌥𑌙𑍍𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑍋𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 । 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑌵𑌹𑍍𑌨𑌿𑌕𑌾𑌨𑌲𑍈𑌕𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌕𑌾𑌸𑍍 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾𑌗𑍍𑌨𑍍𑌯𑌾𑌹𑌵𑌨𑍀𑌯𑌾𑌹𑌾𑌵𑌾𑌥𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌏𑌕𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍇𑌕𑌰𑍍𑌷𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌗𑌾𑌰𑍍𑌹𑌪𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌸𑌨𑍍𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶 𑌉𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌨𑌨𑍍𑌵𑌵𑌸𑌾𑌨𑍇 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌰𑍇𑌣 𑌨𑌾𑌦𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌕𑌾 𑌯𑌾 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌾𑌃 “𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍋 𑌨𑌾𑌦𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌨𑌾𑌦𑍈𑌕𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹”𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑌾𑌯𑌾 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌕𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵𑌮𑌸𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌾 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑌉𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌿𑌭𑍇𑌦𑌸𑍍 “𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑍋 𑌨𑌾𑌦𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌨𑌾𑌦𑍈𑌕𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹”𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌚𑍍𑌚𑌾𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑍍𑌯 “𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑍍𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰”𑌇𑌤𑌿 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌮𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌦𑌸𑍍𑌯𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌭𑌾𑌵𑌵𑌦𑍇𑌶 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ ௭ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌾 𑌅𑌕𑌾𑌰𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌭𑌾𑌸𑍍𑌵𑌤𑍀𑌨𑌾𑌡𑍀 𑌰𑌕𑍍𑌤𑌪𑍀𑌤𑌵𑌰𑍍𑌣𑌾 𑌮𑌹𑌦𑍍𑌗𑍁𑌣𑌕𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌦𑍇𑌵𑌤𑍍𑌯𑌾 ॥ ௮ ॥

𑌕𑍃𑌷𑍍𑌣𑌵𑌰𑍍𑌣𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௯ ॥

𑌶𑍋𑌭𑌤𑍇 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍁𑌭𑌾 । 𑌶𑍁𑌕𑍍𑌲𑌵𑌰𑍍𑌣𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௧௦ ॥

𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌪𑌾𑌰𑍋𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । “𑌹𑌮𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑌿 𑌶

[illegible] ॥ ௧௧ ॥

[illegible] ॥ ௧௨ ॥

[illegible] ॥ ௧௩ ॥

[illegible] ॥ ௧௪ ॥

[illegible] ॥ ௧௫ ॥

[illegible] ॥ ௧௬ ॥

[illegible]

[illegible] ॥ ௧௧ ॥

[illegible] ॥ ௧௨ ॥

[illegible] ॥ ௧௩ ॥

[illegible] ॥ ௧௪ ॥

[illegible] ॥ ௧௫ ॥

[illegible] ॥ ௧௬ ॥

[illegible]

𑌣𑌵𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌧𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧௭ ॥

𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑍇𑌦 (𑌦𑍇𑌵) 𑌯𑍋𑌨𑌿𑌸𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌮𑍍 ॥ ௧௮ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌦𑍇𑌵𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚𑌰𑍍𑌷𑍀𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌦𑍁𑌃𑌖𑌭𑌯𑍇𑌭𑍍𑌯𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍𑌤𑌾𑌰𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌾𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌰𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌅𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌵𑌿𑌶𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌬𑍃𑌂𑌹𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍀𑌪𑌵𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌸𑌦𑌾 𑌓𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌙𑍍𑌗𑍇 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌯𑌤𑌿 𑌮𑌹𑌾𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌯𑌾𑌤𑍍 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌰𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌅𑌕𑌾𑌰𑌉𑌕𑌾𑌰𑌮𑌕𑌾𑌰𑌨𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌧𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧௭ ॥

𑌏𑌤𑌸𑍍𑌯𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌵𑌯𑌵𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌋𑌗𑍍𑌯𑌜𑍁𑌸𑍍𑌸𑌾𑌮𑌾𑌥𑌰𑍍𑌵𑌵𑍇𑌦𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌤𑌕𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌅𑌕𑌾𑌰𑌾𑌦𑌿𑌸𑍍𑌵𑌰𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌗𑌾𑌯𑌤𑍍𑌰𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌦𑍋𑌰𑍂𑌪𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌵𑍇𑌦𑌦𑍇𑌵𑌯𑍋𑌨𑌿𑌤𑍍𑌵𑌮𑍋𑌂𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌪𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧௮ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌥𑌰𑍍𑌵𑌶𑌿𑌖𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

(𑌦𑍇𑌵𑌾𑌨𑍍) 𑌸𑌕𑌲𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑌿𑌕𑌾𑌨𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌷𑍀𑌂𑌶𑍍𑌚 । 𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌵𑍃𑌣𑍋𑌤𑌿— (𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌦𑍁𑌃𑌖𑌭𑌯𑍇𑌭𑍍𑌯𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍𑌤𑌾𑌰𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌾𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍𑌤𑌾𑌰𑌃) 𑌅𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌃) 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌦𑌯𑌃 𑌅𑌵𑌯𑌵𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰 𑌏𑌵 𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌸𑌾𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌾𑌦𑌿𑌗𑍁𑌣𑍈𑌃 (𑌬𑍃𑌂𑌹𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿) 𑌵𑌰𑍍𑌧𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 । (𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌃𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍀𑌪𑌵𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌃) 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑍃𑌜𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌸𑍍𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇 𑌹𑍃𑌦𑌯𑍇 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌦𑍀𑌪𑌵𑌤𑍍 𑌧𑍍𑌯𑍇𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌸𑍂𑌰𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌅𑌤𑌿𑌶𑌯𑌿𑌤𑌤𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௩ ॥

𑌸𑌦𑌾𑌓𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌅𑌙𑍍𑌗𑌶𑌰𑍀𑌰𑍇 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇 𑌮𑌹𑌾𑌮𑌹𑌾𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌤𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 (𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌯𑌾𑌤𑍍) 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌦𑍍𑌦𑍀𑌪𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌜𑌾𑌨𑍀𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௪ ॥

𑌦𑌿𑌶𑌂𑌦𑌿𑌕𑍍𑌷𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌨𑌾𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍀 𑌮𑌹𑌾𑌦𑍇𑌵𑌃 ॥ ௫ ॥

𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌰𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌜𑌾𑌗𑌰𑍍𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌅𑌤𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵 𑌜𑌾𑌗𑌰𑌿𑌤𑌂 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌂 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌾 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌶𑍍𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑍀 𑌤𑍁𑌰𑍀𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌗𑌤𑌾𑌃 ॥ ௮ ॥

𑌸𑌮𑍍𑌯𑌕𑍍 𑌸𑌮𑌸𑍍𑌤𑌾𑌨𑌪𑌿 𑌪𑌾𑌦𑌾𑌞𑍍𑌜𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍇𑌷 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌃 ॥ ॥ ௯ ॥

𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 ॥ ॥ ௧௦ ॥

𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑌣𑍋𑌪𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌕𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌯𑌾𑌯𑌰𑍍𑌯𑌾𑌰𑌣𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌤𑍁𑌰𑍀𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧௧ ॥

𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑌣𑌾𑌨𑌿 𑌮𑌨𑌸𑌿 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌪𑍍𑌯 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌃 ॥ ௧௨ ॥

𑌦𑌿𑌶𑌂𑌦𑌿𑌕𑍍𑌷𑌾 𑌦𑌿𑌕𑍍𑌕𑍃𑌤𑌪𑌰𑌿𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌨𑍇𑌨 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌦𑌿𑌗𑍍𑌦𑍇𑌶𑌵𑌰𑍍𑌤𑌿𑌤𑍍𑌵𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍇𑌵 𑌮𑌹𑌾𑌦𑍇𑌵𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌮𑌹𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌏𑌵𑌮𑌨𑍁𑌸𑍍𑌮𑌰𑌣𑌾𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌨𑌾𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑍍𑌯 𑌓𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌦𑌕𑍍𑌷𑌰𑌂 𑌪𑌰𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍋𑌪𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌸𑌾𑌧𑌨𑌕𑌂 𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑍍𑌯𑌤𑍇— "𑌜𑌾𑌗𑌰𑌿𑌤𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇"𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌜𑌾𑌗𑍍𑌰𑌦𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌜𑌾𑌗𑌰𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

(𑌤𑍁𑌰𑍀𑌯𑌮𑍍) 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌦 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌧𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌣𑌾𑌮𑌕𑌾𑌰𑍋𑌕𑌾𑌰𑌮𑌕𑌾𑌰𑌾𑌰𑍍𑌧𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌜𑌾𑌗𑌰𑌿𑌤𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑌿𑌤𑍁𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌿𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌜𑌾𑌗𑌰𑌿𑌤𑍇 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾, 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌨𑍇 𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌃, 𑌸𑍁𑌷𑍁𑌪𑍍𑌤𑍇 𑌰𑍁𑌦𑍍𑌰𑌃, 𑌤𑍁𑌰𑍀𑌯𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌕𑍍𑌷𑌰𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍇𑌶𑍍𑌚 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌏𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍇 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃) 𑌚𑌤𑌸𑍍𑌰𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌨𑌿𑌯𑌤𑌾𑌸𑍍𑌤𑌯𑌾 𑌅𑌵𑌗𑌾𑌹𑌨𑍍𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௮ ॥

𑌸𑌮𑌸𑍍𑌤𑌾𑌨𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑌾𑌦𑌾𑌨𑍍 𑌜𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌸𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌭𑌵𑌤𑌿) 𑌸𑍍𑌵𑌵𑌿𑌭𑍂𑌤𑌿𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍋 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । (𑌏𑌷𑌃) 𑌓𑌂𑌕𑌾𑌰𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௯ ॥

𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌤𑍋𑌃 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌣𑌵𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௧௦ ॥

𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑌣𑍋𑌪𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌕𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑌶𑍀𑌕𑌰𑌣𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌾𑌯𑍁𑌷𑍍𑌯𑌾𑌪𑌯𑌾𑌰𑌣𑍀𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋𑌽𑌪𑌯𑌾𑌰𑌣𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑌾𑌧𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌪𑍍𑌰𑌤𑍀𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌗𑍁𑌣𑌯𑍋𑌗𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧௧ ॥

𑌏𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌮𑌾𑌹-

प्राणं मनसि सहकरणैस्संप्रतिष्ठाप्य ध्याता रुद्रः मनसि प्रविश्याविलैरिन्द्रियैस्सह प्राणमपि जीवमपि' १३।

प्राणं मनसि सहकरणैर्नादान्ते परमात्मनि संप्रतिष्ठाप्य ध्यायीतेशानं प्रध्यायितव्यम् ॥ ॥ १४ ॥

सर्वमिदं ब्रह्मविष्णुरुद्रेन्द्रास्ते सर्वे संप्रसूयन्ते सर्वाणीन्द्रियाणि सह भूतैः ॥ ॥ १५ ॥

न कारणं कारणानां ध्याता ध्याता ब्रह्माकारणं भवति ध्याता रुद्र इति ॥ ॥ १६ ॥

कारणं तु ध्येयस्सर्वैश्वर्यसम्पन्नस्सर्वेश्वरः शम्भु

सर्वाणि बाह्येन्द्रियाणि मनसि विलीनानि कृत्वा क्रियमाणं ध्यानं तद्विष्णोः विष्णुस्वरूपध्यानं कर्तव्यमित्यर्थः ॥ १२ ॥

“यच्छेद्वाङ्मनसी प्राज्ञस्तद्यच्छेज्ज्ञानमात्मनि । ज्ञानमात्मनि महति नियच्छेत्तद्यच्छेच्छान्त आत्मनि” इत्युक्तरीत्या परमात्मनि संप्रतिष्ठाप्य ध्याता पश्चाद्रुद्ररूपः ध्याता रुद्रः प्रध्यायितव्य इत्यर्थः ॥ ॥ १३ ॥

नादान्ते अर्धमात्रावसाने परमात्मनि जीवं संप्रतिष्ठाप्य तद्ध्येयैकप्रवणं कृत्वा प्रकर्षेण ध्यातव्यमीशानं ध्यायीतेत्यर्थः ॥ कस्य ध्येय इति वदत्यर्थे ध्यातुराह— शरण्यः शंसानशम्भुरिति शिवताविशेषा ध्यातव्य इत्यर्थः । प्रध्यायितव्य इत्यत्राकाराधिक्यं छान्दसम् ॥ ॥ १४ ॥

तस्यैव प्रकर्षेण ध्यातव्यत्वे युक्तिमाह— (सर्वमिदं) विश्वविधातृप्रपञ्चं प्रसिद्धाः ब्रह्मविष्णुरुद्रेन्द्राः सन्तेऽपि यस्मात्प्रसूयन्ते । अतस्तत्कारणत्वादेषां न प्रकर्षेण ध्यातव्यत्वमित्यर्थः ॥ ॥ १५ ॥

ननु सर्वकारणत्वेन प्रसिद्धयोः ब्रह्मरुद्रयोः कथं न प्रध्यातव्यत्वमित्यत्राह— पृथक् ध्यातृत्वेन कर्तृरुद्रः जगत्कारणं भवतोऽपि जगत्कारणकारणं न भवतीत्यर्थः ॥ ॥ १६ ॥

परः किं ध्येयमित्यत्राह— चेतनाचेतनात्मकप्रपञ्चकारणभूतः सर्वेश्वरः सर्वनियन्ता सर्वैश्वर्यसम्पन्नः सर्वेण सर्वविधेन ऐश्वर्येण शक्त्या च मातापितृप्रभृत्यारक्षकादिनिखिलेनापि शक्त्या च सम्पन्नः मातापितृरूपेण यस्सकल ब्रह्माकाशमध्ये शम्भवत्युत्पादितिशम्भुः शोकप्रद इत्यर्थः । सकल ध्यातव्यो नन्दीशानशब्दवाच्यस्य

ராகாஶமத்யே த்யேய: ॥ ॥ ௧௭ ॥

யந்முஹூர்தம் ஸ்தப்த்வாதிகம் க்ஷணமேகம் க்ரதுஶதஸ்யாபி சது: ஸப்தத்யா யத்பலம் ததவாப்நோதி க்ருத்ஸ்நமோங்காரகதிஞ்ச ஸர்வத்யாநயோகஜ்ஞாநாநாம் யத்பலம் ॥ ॥ ௧௮ ॥

ஓங்காரோ வேதபர ஶம்ஶோ வா ॥ ॥ ௧௯ ॥

ஶிவ ஏகோ த்யேய: ஶிவங்கர: ஸர்வமந்யத் பரித்யஜ்ய ॥ ॥ ௨௦ ॥

ஸமாப்தாதர்வஶிகேதி ॥ ॥ ௨௧ ॥

ய ஏதாமதீத்ய த்விஜோ கர்பவாஸாத் விமுக்தோ விமுச்யதே ய ஏதாமதீத்ய த்விஜோ கர்பவாஸாத் விமுச்யத இதி ॥ ॥ ௨௨ ॥

இதி த்ருதீய: கண்ட: ॥

அதர்வஶிகோபநிஷத் ஸமாப்தா ॥

ஶம்பு: ப்ரஹ்ம இத்யர்த: । "அஜாயமாநோ பஹுதா விஜாயதே, வித்வாந் தேந விதத்ரேந்த்ரியோநல" இத்யாதிஶ்ருதிப்ரஸித்தா நாவஸம்யேயா ॥ ॥ ௧௭ ॥

ஏகம் க்ஷணமாத்ரம் வா (யந்முஹூர்தம்) ஸ்திரம் பரமாத்மாநம் (ஸ்தப்த்வா) தேந த்யேய்ய ப்ராப்யா க்ரதுஶதசது:ஸப்ததிபலமவாப்நோதி । க்ருத்ஸ்நம் (ஓங்காரகதிம்) ஓங்காரப்ராப்யம் பலஞ்சாவாப்நோதீத்யர்த: । ஸர்வத்யாநயோகஜ்ஞாநாநாம் யத்பலம் தத்பலம் ப்ராப்நோதீத்யர்த: ॥ ॥ ௧௮ ॥

உக்தம் த்யாநகாரணமோங்காரம் ஸ்தௌதி— ஸர்வஸ்மாத்வேதாத் ஓங்கார: ஶ்ரேஷ்ட: । (ஶம்ஶ:) ஸர்வபலப்ரதாநே ஶம்ஶஶ்ச ஶக்தஶ்சேத்யர்த: । வாஶப்தஶ்சார்தே ॥ ॥ ௧௯ ॥

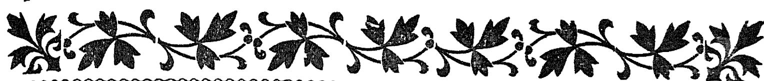
த்யேயமுபஸம்ஹரதி— அந்யத்ஸர்வம் பரித்யஜ்ய "இதி நாராயணஶ்ஶம்புர்ப்ரஹ்மா ஜகதாம் பதி: । ஸர்வஸ்ய விப்ராய ஸர்வாந ஜாயத யதோ: க்ரமே" இதி ஶம்புஶப்தஸ்ய பகவத்பரதாயா ஸ்புடத்வாத் பரதாபரதாயாஶ்ச உபப்ருஹ்மிதத்வாச்சம்புஶப்தோ ழ பகவத்பர: । "ப்ரஹ்மவிஷ்ணுமஹேஶ்வரா" இதி ஶ்ருத்யுபஹாஸாந்தி விஷ்ணோரஹத்பரதாயாஶ்சைவேதி த்ரஷ்டவ்யம் । (ஶங்கர:) ஶிவகர: மோக்ஷப்ரத: ஶிவ ஏவ த்யேய: । அந்ய்த் ஶிவஶங்கரஶப்த: ப்ரவிஶ ஶிவப்ராப்த்யர்த: ॥ ॥ ௨௦ ॥

வக்தவ்யாம்ஶம் கிமபி நாவஶிஷ்டமிதி ஸ்வயமேவ ஶ்ருதிராஹ ॥ ௨௧ ॥

ய ஏதாமுபநிஷதமதீத்ய பஞ்சவேதார்தவித் ஜநோ விமுக்த: கர்ப வாஸாத் விமுச்யத இத்யர்த: । த்விருக்திருபநிஷத்ஸமாப்த்யர்தா ॥ ௨௨ ॥

இதி ஶ்ரீமச்சங்கராநந்தமுநீந்த்ரவிரசிதா

அதர்வஶிகோபநிஷத்ப்ரகாஶிகா ஸமாப்தா ॥

ஶ்ரீரஸ்து ॥

ஶ்ரீ[illegible]தேவீஸமேதஶ்ரீநிவாஸபரப்ரஹ்மணே நமஃ ॥

ஶ்ரீமத்ரங்கராமாநுஜமுநீந்த்ரப்ரணீதபாஷ்யயுதா

மந்த்ரிகோபநிஷத் ॥

ஹரிஃ ஓம் ॥ பூர்ணமதஃ இதி ஶாந்திஃ ॥

அஷ்டபாதம் ஶுசிம் ஹம்ஸம் த்ரிஸூத்ரமணுமவ்யயம் । த்ரிவ
ர்த்மாநம் தேஜஸோऽஹம் ஸர்வதஃ பஶ்யந் ந பஶ்யதி ॥ ॥ ௧ ॥

பூதஸம்மோஹநே காலே பிந்நே தமஸி வைகரே । (அந்தஃ)
பஶ்யந்தி ஸத்த்வஸ்தா நிர்குணம் குணகஹ்வரே ॥ ॥ ௨ ॥

அஶக்யஃ ஸோऽந்யதா த்ரஷ்டும் த்யாயமாநஃ குமாரகைஃ । வி

ஶ்ரீமதே ராமாநுஜாய நமஃ ॥

அதஸீகுச்சஸச்சாயமஞ்சிதோரஸ்ஸ்தலம் ஶ்ரியா ।
அஞ்ஜநாசலஶ்ருங்காரமஞ்ஜலிர்மம காஹதாம் ॥
வ்யாஸம் லக்ஷ்மணயோகீந்த்ரம் ப்ரணம்யாந்யாந் குரூநபி ।
மந்த்ரிகோபநிஷத்வ்யாக்யாம் கரவாணி யதாமதி ॥

த்ரீணி வர்த்மாநி யஸ்யாஸௌ த்ரிவர்த்மா । ஸத்த்வரஜஸ்தமோரூபவர்ணாத்மகவர்த்மத்ரயவந்தம் (தேஜஸோऽஹம்) ப்ரஹ்மப்ரகாஶாத்மகம் ப்ரஹ்மப்ரகாஶஸ்வரூபம் । (ஸர்வதஃ) ஸர்வதோ வ்யாப்தம் । (ஶுசிம்) அபஹதபாப்மாநம் நிரவத்யம் (த்ரிஸூத்ரம்) ஸ்ருஷ்டிஸ்திதிஸம்ஹாராத்மகஸூத்ரஶக்தித்ரயயுக்தம் (அணும்) அதீந்த்ரியம் (அவ்யயம்) நிர்விகாரம் । (ஹம்ஸம்) ஹம்ஸவதாஶ்ரயரூபதம் தீவ்யமாநகாத்ரா விவேசககாத்ரா ஹம்ஸவத்ப்ரஶம் பரமாத்மாநம் பஶ்யதீத்யர்த்தஃ ॥ ॥ ௧ ॥

யாநஃ ஸ்வாபஶ்யதீத்யத்ராஹ— (காலே) காலவிஶேஷே (பூதஸம்மோஹநே) பூதாநாம் மோஹஜநகே । (பிந்நே) பேதே (தமஸி) தமோகுணே பிந்நே, அதஃபரம் (ஸத்த்வஸ்தாஃ) ரஜஸ்தமோப்யாமஸ்ப்ருஷ்டவிஶுத்தஸத்த்வாஃ । பரமாத்மாநம் நிர்குணம், (குணகஹ்வரே) த்ரிகுணகஹ்வரே ஹேயவர்ஜிதகேவல குணவத்ப்ரத்யக்தோஷஸம்பந்தம் பஶ்யந்தீத்யர்த்தஃ ॥

(அந்யதா) தமோகுணஸம்பாதே (குமாரகைஃ) தமோகுணஸம்பந்நாந்தஃகரணதயா மந்தப்ரஜ்ஞைஃ த்யாயமாநோऽபி த்ரஷ்டுமஶக்ய இத்யர்த்தஃ । "அஷ்டௌ ப்ரக்ருதயஃ ஷோடஶ விகாரா" இத்யுக்தரீத்யா

कारजनीर्ज्ञा[illegible]वाजां [illegible] ॥ ॥ ३ ॥

यद्रायतेऽश्वासिता [illegible] तद्वते [illegible] ।
स[illegible]यते [illegible] तेनैवायोषितं जगत् ॥ ४ ॥

[illegible] सा जनित्री [illegible]हाविनी । सितासिता च
रक्षा च [illegible] विधेहि ॥ ॥ ५ ॥

[illegible] विज्ञाताः कुमारकाः ॥ ॥ ६ ॥

एकस्मै [illegible] देवः [illegible] ॥ ७ ॥

यद्रा[illegible] [illegible] ॥ ८ ॥

[illegible] (ज्ञाम्) [illegible] (जाम् [illegible]) [illegible] ॥ ३ ॥

(यद्रायते) [illegible] (अश्वासिता) [illegible] (तद्वते) [illegible] । [illegible] (पर[illegible]) [illegible] जगत् [illegible] ॥ ४ ॥

जनित्री [illegible] । [illegible] (सनाड्यवती) [illegible] । [illegible] (सर्वानुकारिणी वा) [illegible] ॥ ५ ॥

(अविष्टो) [illegible] (अविज्ञाताः) [illegible] (कुमारकाः) [illegible] (अभ्यञ्जि) [illegible] ॥ ६ ॥

(एकस्मै देवः) परमात्मा (सर्वान्तः) [illegible] (अशान्तम्) [illegible] (विद्यते) [illegible] ॥ ७ ॥

(यद्रात्रियाम्) [illegible] । (हृदे) [illegible] । [illegible] ॥ ८ ॥

ஸர்வஸாதா⁴ரணீம் தோ³க்³த்⁴ரீம் பீயமாநாம் யஜ்வபி⁴: ॥ ॥ ௯ ॥

பஶ்யந்த்யஸ்யாம் மஹாத்மாந: ஸுவர்ணம் பிப்பலாஶநம் ॥ ௧௦ ॥

உதா³ஸீநம் த்⁴ருவம் ஹம்ஸம் ஸ்நாதகாத்⁴வர்யவோ ஜகு³: ॥ ॥ ௧௧ ॥

ஶம்ஸந்தமநுஶம்ஸந்தி ப³ஹ்வ்ருசா: ஶாஸ்த்ரகோவிதா³: ॥ ॥ ௧௨ ॥

ரத²ந்தரம் ப்³ருஹத்ஸாம ஸப்தவைதை⁴ஸ்து கீ³யதே ॥ ॥ ௧௩ ॥

மந்த்ரோபநிஷத³ம் ப்³ரஹ்ம பத³க்ரமஸமந்விதம் । பட²ந்தி பா⁴ர்க³வா ஹ்யேதே ஹ்யத²ர்வாணோ ப்⁴ருகூ³த்தமா: ॥ ॥ ௧௪ ॥

இதி சூலிகோபநிஷதி³ ப்ரத²ம: க²ண்ட³: ॥

ஸர்வப³ஹுஜீவஸாதா⁴ரணதயா தோ³க்³த்⁴ரீம் ஸர்வேஷ்டப்ரதா³த்ரீம் க்ஷீராத்³யம் பீ³ஜிதா ப⁴ஜ்யதே, யஜ்ஞம் அநுஷ்டா²ய ஸ்வர்கா³தி³ப²லம் ப்ராப்நுவந்தீத்யர்த²: । ஏததே³வ ப்ராஹ "ஸ்வதே³ஹவிஶேஷா" இதி ஶ்ருதே: ப்ராமாண்யாத் ॥ ௯ ॥

கர்மப²லபோ⁴க்தாரம் ஶோப⁴நபக்ஷயுக்தபக்ஷிவத் ஜ்ஞாநாநந்தா³தி³கமநீயகு³ணயுக்தம், கேவல ஶாகா²சரணா: மஹாத்மாந: (பஶ்யந்தி) விவிச்ய ஸாக்ஷாத்குர்வந்தி ॥ ௧௦ ॥

தத்ஸ்வீயவஸ்துநம் "தயோரந்ய: பிப்பலம் ஸ்வாத்³வத்த்யநஶ்நந்நந்யோ அபி⁴சாகஶீதி" இத்யுக்தரீத்யா கர்மப²லாஶநஶூந்யதயா உதா³ஸீநம் (த்⁴ருவம்) ப்ராக்³வதே³வ நிஶ்சலம், (ஹம்ஸம்) ஹம்ஸவச்சு²த்³த⁴ம், அஸங்க³ம், (ஸ்நாதகாத்⁴வர்யவ:) ஸ்நாதகவ்ரதயுக்தா: அத்⁴வர்யவோ யஜுஷாந்தே ஸ்நாதகாத்⁴வர்யவ: வாஜஸநேயகாண்வாதி³யஜுர்வித³ஶாகா²சரணா: (ஜகு³:) ஸாமபி⁴: ஸ்துவந்தீத்யர்த²: ॥ ௧௧ ॥

அத்ர தத்³வ்யவஹார: । தம் (ஶம்ஸந்தம்) தம் ஸ்துவந்தம் உத்³கா³த்ருக³ணம் (ப³ஹ்வ்ருசா:) ஐதரேயாஶ்வலாயநா: (ஶாஸ்த்ரகோவிதா³:) அத்⁴யாத்மஶாஸ்த்ரப்ரவீணா: ஹோத்ருமைத்ராவருணாத³ய: அநுஶம்ஸந்தி । அநுஶம்ஸந்தீதி ஶ்ரவணாநந்தரமுத்³கா³த்ருப்ரணவைஸ்ஸாமபி⁴: ஸ்துதா தே³வதா ஹோத்ருப்ரணவை: ருக்³பி⁴: ஶம்ஸநீயா: । ததஶ்ச ஸகலஸ்தோத்ரஶஸ்த்ராணி தத்³விஷயாண்யேவேதி பா⁴வ: ॥ ௧௨ ॥

ரத²ந்தர ப்³ருஹத்ஸாமாதி³கம் யஜ்ஞவிஷயே கீ³யத இத்யர்த²: ॥ ௧௩ ॥

பத³க்ரமஸமந்விதம் மந்த்ரோபநிஷதா³க்²யம் (ப்³ரஹ்ம) வேத³ம் ப்⁴ருகு³ணா ஶிஷ்யா உத்தமா பா⁴ர்க³வா: ஏதே அத²ர்வவேதா³த்⁴யாயிந: பட²ந்தீத்யர்த²: । ததஶ்சாத²ர்வஶிகா²த்⁴யாயிபி⁴ரேவ இயமுபநிஷத³ப்⁴யஸ்தவ்யேத்யர்த²: ॥ ௧௪ ॥

இதி சூலிகோபநிஷத்³பா⁴ஷ்யே ப்ரத²ம: க²ண்ட³: ॥

𑌅𑌥 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌃 𑌖𑌣𑍍𑌡𑌃 ॥

𑌸𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌚𑌾𑌰𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌶𑍍𑌚 𑌸𑍍𑌕𑌮𑍍𑌭𑍋𑌽𑌥 𑌪𑌲𑌿𑌤𑌸𑍍𑌤𑌥𑌾 । 𑌅𑌨𑌡𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑍋𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌪𑌠𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌬𑌹𑍁𑌵𑌿𑌸𑍍𑌤𑌰𑍇 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤𑍇 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌸𑌂𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍈𑌰𑌥𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑍈𑌰𑍍𑌵𑌿𑌭𑍁𑌃 ॥ ௨ ॥

𑌤𑌂 𑌷𑌡𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌕𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌕𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌂𑌶𑌮𑌥𑌾𑌪𑌰𑍇 । 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌂 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌂 𑌸𑌾𑌂𑌖𑍍𑌯𑌮𑌥𑌰𑍍𑌵𑌶𑌿𑌰𑌸𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌕𑌮𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌮𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌅𑌦𑍍𑌵𑍈𑌤𑌂 𑌦𑍍𑌵𑍈𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹𑍁𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌿𑌧𑌾 𑌤𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌧𑌾 𑌤𑌥𑌾 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌚 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑌃 । 𑌤𑌮𑍇𑌕𑌮𑍇𑌵 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌪𑌰𑌿𑌶𑍁𑌭𑍍𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌭𑍁𑌂 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌜𑌾𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

𑌅𑌥 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌖𑌣𑍍𑌡𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌸𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌮𑌾𑌹 — 𑌸𑍍𑌕𑌮𑍍𑌭𑌾𑌦𑌯𑌃 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌤𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾 𑌵𑌾 । (𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑍋𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃) 𑌉𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌵𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 । 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌰𑍋𑌹𑌿𑌤𑍋𑌚𑍍𑌛𑌿𑌷𑍍𑌟 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌬𑌹𑍁𑌵𑌿𑌸𑍍𑌤𑌰𑌶𑌾𑌖𑌾𑌵𑍇𑌦𑍈𑌃 𑌪𑌠𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌸𑌮𑌵𑍇𑌤𑌾 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

(𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌸𑌂𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑍈𑌃) 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌶𑌬𑍍𑌦𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑍈𑌰𑍍𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍈𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌥𑌰𑍍𑌵𑌵𑌿𑌹𑌿𑌤𑍈𑌰𑍍𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍈𑌶𑍍𑌚 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌮𑍍) 𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌰𑌜𑌸𑍍𑌤𑌮𑍋𑌗𑍁𑌣𑌾𑌤𑍀𑌤𑌮𑍍 । 𑌤𑌮𑍇𑌵 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 (𑌷𑌡𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌮𑍍) 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌷𑌡𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌷𑌡𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌕𑌾𑌲𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌤𑌯𑌾 𑌅𑌨𑍁𑌗𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌃 । (𑌸𑌪𑍍𑌤𑌵𑌿𑌂𑌶𑌮𑌥𑌾𑌪𑌰𑍇) 𑌕𑌾𑌲𑌵𑌾𑌯𑍁𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑌿𑌵𑌾𑌦𑌿𑌨 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌰𑍂𑌪𑌤𑌯𑌾 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌸𑌂𑌖𑍍𑌯𑌾𑌕𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌅𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌤𑌮𑍇𑌵 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌚𑌿𑌦𑌚𑌿𑌦𑍍𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯 𑌤𑌦𑍈𑌕𑍍𑌯𑌾𑌦𑌦𑍍𑌵𑍈𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹𑍁𑌃 "𑌏𑌕𑌮𑍇𑌵𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯"𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌕𑌾𑌶𑍍𑌚𑌨 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌯𑌃 । (𑌕𑌾𑌶𑍍𑌚𑌨) "𑌦𑍍𑌵𑌯𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌵𑍇𑌦𑌿𑌤𑌾𑌰𑌶𑍍𑌚𑍈𑌕𑍇" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌯𑌃 𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌣𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍍𑌯𑌭𑍇𑌦𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌦𑍍𑌵𑍈𑌤𑌮𑍍 । 𑌕𑍇𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑍁 "𑌭𑍋𑌕𑍍𑌤𑌾 𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑍇𑌰𑌿𑌤𑌾𑌰"𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌚𑌿𑌦𑌚𑌿𑌦𑍀𑌶𑍍𑌵𑌰𑌭𑍇𑌦𑍇𑌨 𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵𑌿𑌧𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌾𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌕𑌾𑌲𑌜𑍀𑌵𑍇𑌶𑍍𑌵𑌰𑌭𑍇𑌦𑍇𑌨 𑌪𑌾𑌞𑍍𑌚𑌵𑌿𑌧𑍍𑌯𑌂 𑌕𑍇𑌚𑌿𑌦𑌾𑌹𑍁𑌃 । 𑌤𑌮𑍇𑌵 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌧𑌾 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑌯𑌾, 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌥𑌾 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌲𑍋𑌕𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌵𑌾𑌹𑍁𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥

𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌦𑌿𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿𑌨𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌕𑌂 𑌪𑌰𑌿𑌶𑍁𑌭𑍍𑌰𑌮𑍇𑌕𑌮𑍇𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑌃 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬

யஸ்மின் ஸர்வமித³ம் ப்ரோதம் ப்³ரஹ்ம ஸ்தா²வரஜங்க³மம் । தஸ்மின்னேவ லயம் யாதி ஸ்ரவந்த்யஸ்ஸாக³ரே யதா² ॥ ௭ ॥

யஸ்மின்பா⁴வா: ப்ரலீயந்தே லீநாஶ்சாவ்யக்ததாம் யயு: । பஶ்யந்தி வ்யக்ததாம் பூ⁴யோ ஜாயந்தே பு³த்³பு³தா³ இவ ॥ ௮ ॥

க்ஷேத்ரஜ்ஞாதி⁴ஷ்டி²தஞ்சைவ காரணைர்வித்³யதே புந: ॥ ௯ ॥

ஏவம் ஸ ப⁴க³வாந்தே³வ: பஶ்யத்யந்ய: புந: புந: ॥ ௧௦ ॥

ப்³ரஹ்ம ப்³ரஹ்மவிதோ³ யாந்தி யே விது³ர்ப்³ராஹ்மணாஸ்ததா² । அத்ரைவ தே லயம் யாந்தி லீநாஶ்சாவ்யக்தஶாலிந: லீநாஶ்சாவ்யக்தஶாலிந இதி ॥

இதி ருத்³ரஹ்ருʼத³யோபநிஷதி³ த்³விதீய: க²ண்ட³: ॥

இதி ருத்³ரஹ்ருʼத³யோபநிஷத்ஸமாப்தா ॥

அத்ர ப்³ரஹ்மஶப்³தே³ந ஜீவஜாதமுச்யதே । ஸ்தா²வரஜங்க³மாத்மகமித³ம் ஸர்வம் ப்³ரஹ்மஜாதம் யஸ்மின் ப்ரோதம் யத்ஸம்ப³ந்தே⁴ந ப்ராப்தம் யதா²த்மகமித்யர்த²: । தஸ்மின்னேவ லயம் யாதி । தத்ர உபாதா³நகாரணயோ: ப்ரக்ருʼதிஜீவயோரேகாதி⁴கரணத்வமுக்தம்ப⁴வதி । (ஸ்ரவந்த்ய:) நத்³ய: ஸமுத்³ரே யதா² லயம் யாந்தீத்யர்த²: ॥ ௭ ॥

யஸ்மிந்நாத்மநி (பா⁴வா:) வியதா³தி³பதா³ர்தா²: ப்ரலீயந்தே । ப்ரலீநாஶ்ச ஸந்த: ஶப்³த³ஸ்பர்ஶாதி³ஶூந்யா: அவ்யக்ததா³ஶாபந்நா: அவிப⁴க்தநாமரூபா: "தம: பரே தே³வ ஏகீப⁴வதீ"தி ஶ்ருத்யுக்தரீத்யா ஏநாவிப⁴க்ததஶாமவாப்நுவந்தி । தஸ்மாதே³வ பரமாத்மந: ஸர்கா³தி³ஸமயே பு³த்³பு³தா³ இவ புநர்ஜாயந்தே வ்யக்ததாமாப்நுவந்தி । தத்ர லயாதா⁴ரஸ்ய பரமாத்மந ஏவ ஜக³து³பாதா³நத்வமிதி பா⁴வ: ॥ ௮ ॥

உக்தலக்ஷணஸ்ய ருத்³ராத்மந: க்ஷேத்ரஜ்ஞவிஶேஷாதி⁴ஷ்டி²தஸ்ய ச ஸத: புநஸ்ஸம்ஸ்காரணைர்வித்³யதே । நாஶ்யஜ இத்யர்த²: ॥ ௯ ॥

ஏவம் பரமாத்மா அஸ்ய ப்ரபஞ்சஸ்ய புந:புந: உத்பத்திநாஶாவேவ பஶ்யதி ஸங்கல்பயதீத்யர்த²: ॥ ௧௦ ॥

யதா² யேந ப்ரகாரேண ப்³ரஹ்ம ப்³ரஹ்மணி । ப்³ரஹ்மப்ரக்ருʼதிஜீவஸமூஹம் ப்³ரஹ்ம யதா² லயம் யாந்தி । யாந்தீதி வசநவ்யத்யயஶ்சா²ந்த³ஸ: । ததா² யே விது³: தே அத்ரைவ ப்³ரஹ்மணி லீநா: ப்³ரஹ்மண: ப்ரத⁴மவ்யக்தா ஏவம் ஶோப⁴தே நபு⁴நராவிஶதி ॥ ௧௧ ॥

இதி ருத்³ரஹ்ருʼத³யோபநிஷத்³பா⁴ஷ்யே த்³விதீய: க²ண்ட³: ॥

இதி ருத்³ரஹ்ருʼத³யோபநிஷத்³பா⁴ஷ்யம் ஸமாப்தம் ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌪𑌦𑍍𑌮𑌾𑌵𑌤𑍀𑌸𑌮𑍇𑌤 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌨𑌿𑌵𑌾𑌸𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍇 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌦𑍍𑌰𑌙𑍍𑌗𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌮𑍁𑌨𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌾𑌨𑍁𑌗𑍃𑌹𑍀𑌤𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌯𑍁𑌤𑌾

𑌅 𑌥𑌰𑍍𑌵 𑌰 𑌹 𑌸𑍍𑌯𑍋 𑌪 𑌨𑌿 𑌷 𑌤𑍍 ॥

𑌨𑍈𑌵𑌵𑌾 𑌇𑌦𑌮𑌗𑍍𑌰𑍇 𑌸𑌦𑌾𑌸𑍀𑌨𑍍𑌨𑍈𑌵𑌾𑌸𑌦𑌾𑌸𑍀𑌤𑍍 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌅𑌸𑌦𑌿𑌵𑌵𑌾 𑌇𑌦𑌮𑌗𑍍𑌰𑍇 𑌸𑌦𑌿𑌵𑌾𑌸𑍀𑌤𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌦𑌾 𑌤𑌮𑌃 𑌤𑌨𑍍𑌮𑌨𑌵𑌾𑌸 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑍇𑌤𑌦𑍃𑌷𑌿𑌣𑌾𑌭𑍍𑌯𑌨𑍂𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌨𑌾𑌸𑌦𑌾𑌸𑍀𑌨𑍍𑌨𑍋𑌸𑌦𑌾𑌸𑍀𑌤𑍍𑌤𑌦𑌾𑌨𑍀𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌨𑍈𑌵𑌾𑌹𑌿 𑌸𑌨𑍍𑌨𑍋𑌨𑍈𑌵𑌾𑌸𑌤𑍍 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌤𑌦𑌿𑌦𑌂 𑌮𑌨𑌃𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌮𑌾𑌵𑌿𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑌮𑌤𑌿𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑌮𑌪𑌿𑌤𑌰𑌾𑌮𑍍 । ௬ ।

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌤𑍇 𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌾𑌯 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌅𑌤𑌸𑍀𑌗𑍁𑌚𑍍𑌛𑌸𑌚𑍍𑌛𑌾𑌯𑌮𑌞𑍍𑌚𑌿𑌤𑍋𑌰𑌃𑌸𑍍𑌥𑌲𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 ।
𑌅𑌞𑍍𑌜𑌨𑌾𑌚𑌲𑌶𑍃𑌙𑍍𑌗𑌾𑌰𑌮𑌞𑍍𑌜𑌲𑌿𑌰𑍍𑌮𑌮 𑌗𑌾𑌹𑌤𑌾𑌮𑍍 ॥
𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂 𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌣𑌯𑍋𑌗𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌮𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌗𑍁𑌰𑍂𑌨𑌪𑌿 ।
𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍇ऽ𑌥𑌰𑍍𑌵𑌰𑌹𑌸𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌵𑍃𑌤𑌿𑌰𑍍𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁𑌸𑌾𑌰𑌤𑌃 ॥

𑌇𑌦𑌂 𑌜𑌗𑌤𑍍 𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌦𑌶𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌅𑌭𑌿𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑌤𑍍𑌤𑌯𑌾 𑌨𑌾𑌸𑍀𑌤𑍍 । 𑌅𑌸𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑌾𑌵𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌸𑍀𑌤𑍍 । 𑌵𑌿𑌮𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌤𑌯𑌾𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌦𑌿𑌵 𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍍𑌯𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌅𑌸𑌦𑌿𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

(𑌤𑌤𑍍) 𑌤𑌦𑌾 𑌤𑌮𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑍈𑌵 । 𑌤𑌮𑌸𑍍𑌯𑌨𑍁𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌤𑍋 𑌮𑌨𑌃𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌯𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌦𑌶𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌗𑍍𑌰𑍂𑌪𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌅𑌤𑌶𑍍𑌚 𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌦𑌶𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌵𑍇𑌦𑍇𑌨𑌾𑌭𑍍𑌯𑌨𑍂𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 । (𑌨𑌾𑌸𑌦𑌾𑌸𑍀𑌦𑌿𑌤𑌿 ॥) 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌶𑌯𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥

𑌤𑌮𑌸𑍍𑌯𑌨𑍁𑌸𑌮𑌯𑍇 𑌉𑌦𑍍𑌭𑍂𑌤𑌮𑌪𑌿 𑌮𑌨𑌃 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑌭𑌿𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌸𑌦𑌪𑌿 𑌨𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌅𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌾𑌭𑌿𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍𑌸𑌦𑌪𑌿 𑌨𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌏𑌵𑌂 𑌮𑌨𑌃𑌸𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌾𑌭𑌿𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌤𑌯𑌾 𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑌮𑌪𑌿 𑌮𑌰𑍍𑌤𑍍𑌯𑌮𑌪𑌿 𑌨𑌿𑌰𑌾𑌕𑍃𑌤𑌤𑌯𑌾 𑌶𑍁𑌭𑌾𑌶𑍁𑌭𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 । 𑌅𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌨𑌾𑌮𑌰𑍂𑌪𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑌾𑌭𑌿𑌵𑍍𑌯𑌕𑍍𑌤𑍇𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬ ॥

தஷாஜ்ஞாநேந்த்ரியேஷு தத்த்வோऽதவ்ருத ॥ ॥ ௭ ॥

தத்ராத்மப்ருஜ்ஜுத ॥ ॥ ௮ ॥

தத் ஷட்த்ரிம்ஶதம் ஸஹஸ்ராண்யபஶ்யத் ஸூத்ரேணாந்தர்கதா
ந்ரெநாயோ நஶ்ரிதஃ ॥ ॥ ௯ ॥

தேஷு தேவேஷ்வாபீயந்தே தேவேஷ்வாபீயந்தே தேவேஷு க்ரு
ஹாமக்ருஹ்யந்தே தேவஸாத்யந்தே தேவஸாஶம்ஸந்து ॥ ॥ ௧௦ ॥

யஸ்மிந் யஜ்ஞே கர்ம க்ரியதே யஸ்மிந் யஜ்ஞம் கர்ம தேவேஷு
தேஷு தேவதேவேஷு தேவஶ்ரிதம் தேவாஶ்ரயக்ரியத ॥ ॥ ௧௧ ॥

தஸ்மிந் ஸர்வாணி பூதாநி தேவா ஸம்கல்பயந்தி தேஷாமேவ
ஸா க்ருதிஃ ॥ ॥ ௧௨ ॥

ஸூத்ராத்மம் விஜ்ஞாய ஸம்கல்பபலம் தபஃக்ருதவாநித்யர்தஃ ।
தப்ஜ்வீதித்யாதிவத் தஜிஶோநிஜேவதாவரம் உத்பவ்ய ॥ ॥ ௭ ॥

தத்ராத்மஸூக்ஷ்மம் விஸ்த்ருதஹேவதித்யர்தஃ । ‘ப்ரபுத்தா ஶோஹஸ
த்ருஷ்டாயயோ’’ இதிஹி யாதஃ ॥ ॥ ௮ ॥

தத்ராத்ம ஷட்த்ரிம்ஶத்ஸஹஸ்ரநாடீகவர்ஷாயர்ஷாதுபு
தேதேகேகநவ்யஹவரோநவவ்ருத்திஸவோதாஃ ஸுப்ரஸ்ருஷ்ட்யா உபா
ஸ்யரோநாதேநஶ்ரிதஃ ஸூத்ராத்மஸம்பந்திநஃ ஸகலாநு ஸவநீயாநு தேநாத
யாநு தேநாதிஷ்டாத்ருநபஶ்யதித்யர்தஃ । ‘கர்மணஃப்ரவ்யாய’’ இதி
தேஶ்யதஜத்யேஷு க்வசித் । ஶ்ரோத்ராதிஶப்தவஸ்ய க்வசித்தோ
நிஷ்கஃ ॥ ॥ ௯ ॥

தேஷு தேஶ்ரிதாத்ருஷ்டேஷு உபயக்தாக்ருஷ்யாநபயநக்ருஹண
ஶோத்ரஶஸ்த்ராண்யபி தேநாதிஷ்டிதாநேவேத்யர்தஃ । நநு ஸர்வே
ஷாம் தேநாவ்யாபாராணாம் ஸுப்ரஸ்ருஷ்ட்யா கேஶாநுக்ருதகாத் ஸ்யாந
பயநக்ருஹணஶோத்ரஶஸ்த்ராதிப்ருஷ்டிவிஷயோ தேநாவ்யாபாரோநாஸ்தி
தி ஶங்க்ய । கேஷாஞ்சித்வ்யாபாராணாம் ஸுப்ரஸ்ருஷ்ட்யா கேஶாநுகாரஸ்ய
கேஷாஞ்சித்ருபயோமக்ரியாநபயநஶோத்ராதிவ்யாபாரஸ்யேத கேஶாநு
காரஸ்யா ஸம்ஹவாத் நாநுபபத்திஃ ॥ ॥ ௧௦ ॥

யஜ்ஞப்ரயோகே யஜ்ஞயாநம் கர்ம க்ரியதே யஜ்ஞாபயுக்தம் த
ஜம்மஹப்ருதம் கர்ம க்ருஹணஶோத்ரஶஸ்த்ராதிகம் தத்ஸம் தேநாதேயேஷு
தேஶ்ரிதம் தேவதேவ தேநாதேயம் ஸக்ரியதேத்யர்தஃ ॥ ॥ ௧௧ ॥

(தத்) தஸ்மாத் லோகே ஸர்வேஃ பூதைஃ க்ரியமாணா தேநா
வ்யாபாராஸ்ஸர்வேऽபி ஸதஞ்சிஷ்டாத்ருநாம் தேவ்யாதாநாஜநஶ்ரிதாம்நி
ஷ்டாகவ்யாபாராஜத்யர்தஃ । தேநாவ்யாபாரகாரவத்ஸ்வேஷு ஸர்வே
ஷு க்ரியமாணாயா ஸுப்ரஸ்ருஷ்டே ஸ்வகதேநாவ்யாபாராஶ்ரிததயா
ஸர்வேஷாம் தேநாவ்யாபாராணாம் ஸாக்ஷாத்ப்ரநிஷ்டாதகத்வாதிதிபாவஃ ॥

தஷ்ஹதாரெ ந்யாஸயாதி தாம்ஶ்ரியந்தி தேஷ்ர்ஹாநுஹ்ரு ஹந்தி தேஷ்ஷ்டவதே தேஷ்ஶம்ஸந்தி ॥ ॥ ௧௩ ॥

ஸதாவதீவெ ஶநஸோ விஹிதிஃ ஸதாவதீ ஸஷ்டிஃ ஸதாவந்நஃ ॥ ॥ ௧௪ ॥

ஷட்த்ரிம்ஶத்தத்வஸ்தான ந்யோஜகர்வேஷாம் ஸகெகஸவ தாவாந்ரவாநஸள வத்ரவஃ ॥ ॥ ௧௫ ॥

தாநெஹதாநெவம்விதெ ஸவஷா ஸவாணி பூதாநி விஶ்வவி ஷ்வதே ॥ ॥ ௧௬ ॥

ஸவாணிபூதாநி விஷஷா ஸம்வாதெஷ்ஷ ஶநஶ்ரீஸவநிஷ உபயக்தாநி ஸூயாந வயநஹண ஸோதஹ ஶஸாணி நிஷாஷயந்தீ த்யஷஃ ॥ ॥ ௧௩ ॥

ஶநஸ ஸதெஷயஃ ஸவெ தஷயீநாஃ தத்வாயஹபூதாஃ ஸதாஷஶரோஹாத்வஶாவிநஜத்யஷஃ ॥ ॥ ௧௪ ॥

ஷட்த்ரிம்ஶத்தத்வஸம்வாகாநாஶேஷநீயாஶ்ரீநாஶேஷாஜெஸ ஸகெகொஸவஸ்ரீஃ வபவெஷாக்தஷ கவிதாநிஸஷஶஜத்யஷஃ । ஜஷ கவிதஸ்ஸஷஃ ஷாம்நிபூதகஷ்ஆரெண யதஜம் தெஷ ஶநஶ்ரீ ஷாதீநாஶஸி விஷாஶயகஷ்ஆரெண ஸஜதித்யஷஃ । ஸவஶஷதா த்ராஸி । வாக்ஷெதா வாஸிஜியவ்ராவாராஃ । கஶஷிதஃ வாஸிஜியாதிஸி க்கஶஷிஜியவ்ராவாராஃ । கஸிதஃ ஜாராநிவ்ராவாராஃ । தெ ஹெதெ விஷாஶிதஸவ । ஸதெ ஶநஶ்ரீஷாஷயஸஷஶெவஸி விஷாஶிதஃ விஷாயஷாஃ விதஜத்யஷஃ ॥ நத ஶநஶ்ரீஷாதீநாஶெவ விஷாரபவிக்தம் பொஷத்தே । தஸ வியெவ விஷாஶிதஸவெதவ யாரணெவெயஷ்வஷஸம்ஹாஶ । கதெ விஷாஶிதஸவெதஸஸ விஷாஶயரோநஸஹஷாஷெஃ க்ரியாஶயஆஷஶாஹாஷிகவயஷகவிஷாஶ யஸ ஶநஶ்ரீதாஷெஃ வஸக்ஷஸ க்ரியாஶயகவயஷகவஸ வதி ஷெயாயஷகவெஶெவ ॥ ॥ ௧௫ ॥

ஸவம்விதெ விஷாஶயகதஶதெ ஜாஹதெ ஷ்வதெவ ஸவாணி பூதாநி ஸவஷா கஸிம் விநஞ்சித்யஷஃ । ஸாவகாஶிகஸவஷபூதக தஷ்கஶெநாவராவாராஃ கஸிகஷஷ்டிவிஶிஷா விஷாவஶவஷ ஶஷஹபூதாஶ்யநரவாவஸவாஸஞிதியஷஃ । கத்ரு ஸவஷபூதக தஷ்கஸவகாஜவராஸி ஶநாவராவாரரவாரெஃ வரிஶிதகாஜக தஷ்க க்ரியாஶயகவநவதெஶாவாஶயஷாஶ விஷாஶயகதாவநவதெஶாவாஶயஷாஷ ஶநஶ்ரீவெொஶிஃ நாநஸஹஸவஶ க்ரியாஶயகவநவதெஶீ । கவிதவிஷாஶயகவநவதெஶீதி உஷ ஷ்டி । தெஹெதெ விஷாஶிதஸதெத்ரதஆகவிவணோதி ॥ ௧௬ ॥

विद्यायामेवैते सर्वंविदः द्विताहवन्ति ॥ ॥ १७ ॥

इत्यग्निरहस्योपनिषदि प्रथमं ब्राह्मणम् ॥

अथ द्वितीयं ब्राह्मणम् ॥

अयं वाव लोक एषोऽग्निश्चितः ॥ ॥ १ ॥

तस्याप एव परिश्रितः ॥ ॥ २ ॥

मनुष्या यजुष्मत्यः ॥ ॥ ३ ॥

पशवः सूददोहाः ॥ ॥ ४ ॥

ओषधयश्च वनस्पतयश्च पुरीषम् ॥ ॥ ५ ॥

आहुतयस्समिधः ॥ ॥ ६ ॥

सर्वविदः परमेष्ठस्य विद्यया विद्यामयेन ज्ञानेन सं बन्धाः अनश्वराद्याः द्विताहवन्तीत्यर्थः परमात्मा भाष्यकृतोक्तम् । अत्र विद्येति ब्रह्मोपासनया ज्ञेयः । विद्यायां द्वित इत्यर्थः इति व्याख्यातं पर्यायव्याख्यानम् । अत्र विद्यायामेवैतत् इति वाक्यस्य तदेवैतद्विद्याद्वितयमेवेति वाक्यविवरणप्रसङ्गस्य भाष्यकारोक्तिप्रकाशः विद्याद्वितयमेव तत्स्यादपि विद्यायां द्वितयमिति प्रत्येतव्यमर्थः ॥ ॥ १७ ॥

इत्यग्निरहस्यप्रकाशिकायां प्रथमं ब्राह्मणम् ॥

अथ द्वितीयब्राह्मणभाष्यम् ॥

अग्निलोकं पूर्णविषयाण्यावासनाद्यानाण्यध्ये— एष चितोऽग्निरयं लोकः भूलोक इत्यर्थः । अग्नौ भूलोक दृष्टिः कर्तव्येत्याशयः ॥ ॥ १ ॥

अप्सु एवेति परिश्रित इति विहिताग्निपरिषेचनजलेषु परिश्रिद्बुद्धिः तेषु समुद्रजलदृष्टिः कार्येत्यर्थः ॥ ॥ २ ॥

इष्टकायजुर्मन्त्रावयवेष्टकासु मनुष्यत्वबुद्धिः कर्तव्येत्यर्थः ॥ ॥ ३ ॥

सूददोहकः दोहाः तासां सूददोहसहितत्वा येया इष्टकाः अग्न्यर्थं सूददोहेषु पशुत्वबुद्धिः कार्येत्यर्थः ॥ ॥ ४ ॥

इष्टकासंयोजनार्थपुरीषे ओषधिवनस्पतित्वबुद्धिः कार्येत्यर्थः ॥ ॥ ५ ॥

यज्ञियाग्नौ क्रियमाणास्वाहुतिषु समित्त्वबुद्धिः कर्तव्या ॥ ६ ॥

[illegible] ॥ ௭ ॥

[illegible] ॥ ௮ ॥

[illegible] ॥ ௯ ॥

[illegible] ॥ ௰ ॥

[illegible]

[illegible] ॥ ௭ ॥

[illegible] ॥ ௮ ॥

[illegible] ॥ ௯ ॥

[illegible] ॥ ௰ ॥

[illegible]

[illegible]

𑌶𑍇𑌷𑌤𑍍𑌵𑌮𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌤𑌥𑌾 𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑍁 𑌹𑍈𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑍇𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌭𑍂𑌤𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌾𑌲𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿𑌵𑌚𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍍𑌵𑌕𑌲𑍍𑌪𑌕𑌂 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃 𑌸𑌾𑌮𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌾𑌮𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑍇𑌨 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌶𑍍𑌚 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌶𑍇𑌷𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌤𑌥𑌾 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌚𑌿𑌨𑍍𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑌹𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌪𑍍𑌰𑌵𑌾𑌹𑌕𑌤𑍍𑌵𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌶𑍇𑌷𑌤𑍍𑌵𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌿𑌃 । 𑌨𑌨𑍁 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌚𑌨𑌾𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌚𑍈𑌵 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌶𑍇𑌷𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌵𑌗𑌮𑌾𑌚𑍍𑌚 𑌸𑌹𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌶𑍇𑌷𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌕𑌥𑌮𑌰𑍍𑌥𑌾𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍 𑌏𑌵𑌂𑌵𑌿𑌦 𑌇𑌤𑌿 𑌚 𑌤𑌚𑍍𑌛𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌶𑍇𑌷𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌬𑍋𑌧𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌶𑍇𑌷𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌬𑍋𑌧𑌨𑍇𑌨 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌶𑍇𑌷𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍋𑌧𑌨𑍀𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌨𑍁 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑌾 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌤𑍍 𑌕𑌥𑌂 𑌤𑌚𑍍𑌛𑍇𑌷𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — "𑌅𑌨𑍁𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌦𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌵𑌦𑍍𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌶𑍍𑌚 𑌤𑌦𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍" । 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍁𑌬𑌨𑍍𑌧𑌿𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌤𑍋𑌤𑍍𑌰𑌶𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍁𑌵𑍀𑌤 𑌮𑌨𑌸𑌾 𑌶𑌂𑌸𑍇𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌨𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌰𑍍𑌥𑌤𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌯𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍋𑌰𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌃 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌮𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌯𑌥𑌾 '𑌯𑌦𑌿 𑌸𑍋𑌮𑌂 𑌬𑌿𑌭𑌕𑍍𑌷𑌯𑌿𑌷𑍇𑌤𑍍 𑌨𑍍𑌯𑌗𑍍𑌰𑍋𑌧𑌸𑍍𑌤𑌿𑌭𑍀𑌰𑌾𑌹𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌃 𑌸𑌂𑌪𑌿𑌷𑍍𑌯 𑌦𑌧𑌨𑍍𑌯𑍁𑌨𑍍𑌮𑍃𑌜𑍍𑌯 𑌤𑌮𑌸𑍍𑌮𑍈 𑌭𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌚𑍍𑌛𑍇𑌨𑍍𑌨 𑌸𑍋𑌮𑌮𑍍' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌯𑌾𑌗𑌾𑌙𑍍𑌗𑌦𑍍𑌰𑌵𑍍𑌯𑌸𑌂𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌭𑌾𑌵𑌸𑍍𑌤𑌿𑌭𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍇𑌦𑍇𑌷𑍁 𑌯𑌾𑌗𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌨𑍁𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌦𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌗𑍃𑌹𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 । 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌵𑌤𑍍 । 𑌯𑌥𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌶𑌾𑌣𑍍𑌡𑌿𑌲𑍍𑌯𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍋𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌰𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤𑍇, 𑌏𑌵𑌮𑌨𑍁𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌕𑍍𑌰𑌤𑍋𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌶𑍍𑌚𑌾𑌨𑍁𑌬𑌨𑍍𑌧𑌾𑌦𑌿𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌵𑌿𑌧𑌿𑌃 । 𑌤𑌦𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 '𑌵𑌚𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌤𑍍𑌵𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍' 𑌇𑌤𑌿 । 𑌨𑌨𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌮𑌗𑍍𑌨𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑌰𑌣𑌿𑌕𑌕𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑍇𑌽𑌤𑌿𑌦𑍇𑌶𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍇𑌷𑍍𑌟𑌕𑌾𑌚𑌿𑌤𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌧𑌰𑍍𑌮𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵𑍋𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — "𑌨 𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌦𑌪𑍍𑌯𑍁𑌪𑌲𑌬𑍍𑌧𑍇𑌰𑍍𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌵𑌨𑍍𑌨 𑌹𑌿 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌪𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃" । 𑌨 𑌹𑍍𑌯𑌤𑌿𑌦𑍇𑌶𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌥𑌾 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌯𑍇𑌨 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌙𑍍𑌗𑌤𑍍𑌵𑌾𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌃 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌜𑌨𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌕𑍍𑌰𑌤𑍍𑌵𑌾𑌧𑌾𑌰𑌭𑍂𑌤𑌜𑌨𑌕𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇𑌣𑌾𑌤𑌿𑌦𑍇𑌶 𑌉𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । "𑌸 𑌏𑌷 𑌏𑌵 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌰𑍍𑌯 𑌏𑌷 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌮𑌣𑍍𑌡𑌲𑍇 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃" 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌸𑌂𑌹𑌰𑍍𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌸𑌾𑌮𑌾𑌨𑍍𑌯𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌶𑌬𑍍𑌦𑌪𑍍𑌰𑌯𑍋𑌗𑌃 । 𑌨 𑌤𑍁 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌥𑌾 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌂 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌮𑍍 । 𑌤𑌥𑌾𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑍍𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤

பத்³யதே || || ௧௧ ||

அந்தரிக்ஷம் மத்⁴யமேவைஷோऽபி⁴ஸந்தி⁴தஸ்ய த்³விமாத்ரப்ரணவஸ்யைவ ஸம்ப³ந்தீ⁴ பரிப்⁴ரத: பரேண மாந்தரிக்ஷம் த்³விமாத்ரப்ரணவஸம்ப³த்³த⁴: கா: பரிப்⁴ரதோபாஸக யஜுர்பி⁴ர் உத்ப³த்³த⁴ம் ஸம்ப்⁴ருதோபாஸனீ ப்ரயோக்தா ... பரீக்ஷிதோபஸ்தி²தே லோகஸம்ப்ராப்தா ததா² ஸத்த்வம் ஸாயுஜ்ய அனுப⁴வ ஸம்பத்³யதே । தத்ர ஸோமலோகம் ப்ராப்ய அனுப⁴வ ஸம்பத்³யதே । ஸ யோ மோக்ஷதே³வம் வேத³லோகம் ப்ராப்ய பு³னராவ்ருத்ய ... ஸம்பத்³யதே || || ௧௨ ||

த்ரிமாத்ரேணைவைஷோऽபி⁴த்⁴யாதஸ்ய ப்ரணவஸ்ய பரிப்⁴ரதோ யதா²ஸ்யாத் ததா³ ஸூர்யே தேஜஸி ஸம்பன்ன: ... ஸாமபி⁴ருன்னீயதே ப்³ரஹ்மலோகம் ததா² ஸத்த்வம் ஸம்பத்³யதே । தத்ர ப்³ரஹ்மலோகம் ப்ராப்ய அபி⁴ஸம்பத்³யதே ஸ யோ மோக்ஷதே³வம் வேத³லோகம் ப்ராப்ய புனராவ்ருத்திம் ஸம்பத்³யதே || || ௧௩ ||

ஸூர்யே ... பரிப்⁴ருத: ... யஜுர்பி⁴: ...

ஸாயுஜ்ய ... "தேஷாமேவைஷ ப்³ரஹ்மலோக:" இத்யாதி³ஶ்ருதி: உபபத்³யதே । "பரேண ஜ்யோதிஷா ..." । பரேண ப்³ரஹ்மணா ... ப்³ரஹ்மண்யாபி⁴த்⁴யாயின: ... ஸம்பத்³யதே । ... ப்³ரஹ்மணே ... பரிப்⁴ருதோ ... யஜுர்பி⁴ருன்னீயதே ஸோமலோகம் ... ஸம்பத்³யதே ஸ யோ மோக்ஷதே³வம் வேத³லோகம் ப்ராப்ய புனராவ்ருத்திம் ஸம்பத்³யத இதி ... ஸம்பத்³யதே ... க்ரியா ... நாம ... ஸர்வாதி⁴காரிணாம் க்ரியா ... நாம க்ரியா ... "..." । ... ஸம்பாத³னீயா ... | ... ||௧௧||

இத்யஷ்டகாஸ்தாஷ்ஷஷ்டிஶ்ச த்ரீணி ச ஶதாநி பவந்தி ஷஷ்டிஶ்ச ஹ
வை த்ரீணி ச ஶதாந்யாதித்யரஶ்மயஃ தத்ருக் பரிஶ்ரித்ஸாமயஜு-
ஷ்மதீஃ ப்ரத்யபத்யத ரஶ்மிம் ஸ்தக்ஷ்ணம் ப்ரத்யபத்யதத்ர்ய யஜு-
ர்மாதித்யஸ்ய ரஶ்மிஶ்ச தத்ஸம்ருத்தோஹா ஸ்யாதக்ஷராணி ஷகாரம்
தத்வர்ஷம் தா ஷோடஶ தப்ஸ்யாஸ்ஸி யோஜநஶத்விச ரஶ்மிஜதி
வாவஸ்ருஜ்யதே தத்ஸாகம்ப்ருணா தஸா ஸ தத்ப்வாதிஶதி
ஏவச ரஶ்மயஃ இதி வ்ருஜ்யதே தத்வுச்ஹ்ருத்யாகம்ப்ருணாதி
ஸம்பத்யதே । ஸயோஹேத தேவம் வேதயாகம்ப்ருணா ஏநம்
ஹந்த ஏதத்வுஹிஸம்பத்யதே ॥ ॥ ௧௪ ॥

நக்ஷத்ராணி ஹ க்வ வேதேஷ்டந்த்ஶ்ரிதஃ தாநிவா ஏதாநி ஸ
ப்தவிம்ஶதிர்நக்ஷத்ராணி ஸப்தவிம்ஶதிர்ஹாவ நக்ஷத்ரேஷ்வ
ேகைகம் நக்ஷத்ரமுபதிஷ்டதே தாநி ஸப்த ஶதாநி விம்ஶதிஶ்சா
பி ஷட்த்ரிம்ஶத்தோயாநி ச ஸப்த ஶதாநி விம்ஶதிஶ்ச இஷ்டகா ஏவ
தாஃ ஷஷ்டிஶ்ச த்ரீணி ச ஶதாநி பரிஶ்ரித ஷஷ்டிஶ்ச த்ரீணி ச
ஶதாநி ச யஜுஷ்மத்யாந்யபி ஷட்த்ரிம்ஶத்தத்ர யோதஶஸ்தாஸ்ஸ
ஸக்ருத்தா த்ரிம்ஶதா த்ரா ப்ரதிஷ்டாநே ப்ராணாநேதஶிரஏவ ஷட்
ஶ்ருளத்வ்ருத்தநேஹவதாத்வக்ஷரம் ஹி ஶிரோ ஸப்தஞாநா நக்ஷத்
தத்ஸந்தோஹாஃ ஸம்யக்ஷத்ரேஷ்வணம் தத்ர்வ்ஷம் தா ஷோட
தப்ஸ்யாஸ்ஸியோஜய யக்ஷத்ராணீதேவாவப்யதே தத்ஸாகம்
ப்ருணா தஸா ஸ தத்ஸ்வம் நக்ஷத்ராணீதேவாவப்யதே । த
த்ஸ்வேத்யாஜ்ஹ்நிஜ்யாகம்ப்ருணா ஏஹிஸம்பத்யதே । ஸயோஹேத
தேவம் வேத ஜ்யாகம்ப்ருணா ஏநம் ஹந்த ஏஹிஸம்பத்யதே । தாவா
ஏதா ஏகவிம்ஶதிர்ப்ருஹத்யஃ ஏகவிம்ஶோ வை ஸ்தோமாநாம்
ஜ்யேஷ்டோ ப்ருஹதிர்ஸ்வர்வ்யோகஃ தத்ஸ்வர்வ்யோகஏஹிஸம்ப
த்யதே । ஏகவிம்ஶஸ்தோமம் ப்ருஹதீர்ஹா: ॥ ॥ ௧௫ ॥

அஹோராத்ராணி ஹ க்வ வேதேஷ்டந்த்ஶ்ரிதஸ்தாநிவா ஏதாநி ஸப்தம
ஹோராத்ராணி ச தத்ராத்ராணி தந்வாநி தேஷாம் தேஷாம் ஸப்த ச ஶ
தாநி விம்ஶதிஶ்சாக்ஷராணி அபி ஷட்த்ரிம்ஶத்தோயாநி ஸப்த ச ஶதா
நி விம்ஶதிஶ்சேஷ்டகா ஏவ தாஷ்ஷஷ்டிஶ்ச த்ரீணி ச ஶதாநி பரிஶ்ரி
தஃ ஷஷ்டிஶ்ச த்ரீணி ச ஶதாநி யஜுஷ்மத்யஃ அபி யாந்யபி ஷட்
த்ரிம்ஶத்தோயாதஶஸ்தாஸ்ஸ ஸக்ருத்தா த்ரிம்ஶதா த்ரா ப்ரதிஷ்டாநே ப்ரா
ணாநே ஶிர ஏவ ஷட்த்ரிம்ஶளத்வ்ருத்தே தேஹவதோத்வக்ஷரம் ஹி
ஶிரஃ தத்ஸர்வாஏதத்ஸர்வ ஷட்த்ரிம்ஶதக்ஷராணி ப்ருஹ
தீத்யாநி ஶிரஃ ப்ரதிமாந்யக்ஷராணி ஸாதஶாக்ஷரேகபதா
அபி யாநிவிம்ஶதிஃ ஸாவிம்ஶதக்ஷராதிபதா அபி யாநி த்ரிம்ஶத்

த்ரிம்ஶத³க்ஷரா விராட் இதி யாநி த்ரயஸ்த்ரிம்ஶத³க்ஷ-
ராணி அத² யாநி சத்வாரிம்ஶத் சத்வாரிம்ஶத³க்ஷராணி அத² யத்³வை-
ஶ்வாநரீயமிஷ்டிஸ்த்²யர்த்²க்யம் சத்வாரோ ஸோமா இத³ம் காண்ட³மேவ
கேதி த்ரீண்யக்ஷராணி த்ரிஷ்டுபா³யத்ரீ தோ³ஷோ க³யைதோ-
ர்ந்யதா³ தா³விதி த்ரீண்யக்ஷராணி த்ரிஷ்டுபா³யத்ரீ தே³வா ஏதே³வ
க³யைதோ³ர்ந்யே யஜூம்ஷி விராட³ஸ்ய த்ரிஷ்டுபோ³மாஹா அத² யத்³த்ர்யு
ஹம் தத்³த்ரீஷம் தாஸ்வேவைதம் ஸாமஸுப்ரயோ யத்³வாம்ஸீத்ரு
வ்யாயதே தேஷாம் ஸம்பத் தத் அதா³ஸ்தத்³வம் ஸா³ம்ஸீதே³
ஸவ்யாயதே தத்³வைர்த்³வைராஸம்பத் அத² ஸம்வத்ஸரே
ஸயோநேஹதேஷம் ஸைஷ ஸம்பத்ஸமஞ்ஜேதே ஸந்தத்³வை
அத² ஸம்வத்ஸரேதே ॥ தாவா அதா அத க்ஷிம்ஶதிவ்யூஹதி அத
க்ஷிம்ஶோ வைவஸ்வ ஸம்வத்ஸரோ வ்யூஹதீஷ்வ ஸம்வத்ஸரம் தத்³வைஷ்வ
ஸம்வத்ஸரம் அதிஷ்ட்யா தத் அதக்ஷிம்ஶ ஸம்வத்ஸரம் வ்யூஹதீஹேதி ॥

ஸம்வத்ஸரோ ஹவை வைஷ்ணவோ யஜ்ஞ: தஸ்யாத்ரயஸ்த்ரிம்ஶத்
ஸம்ஸ்த: தஸ்ய ஷஷ்டிஶ்ச த்ரீணி ச ஶதாநி ஸம்வத்ஸரஸ்ய
ஹேதுத்ரீணி ஶதாநி ஸம்வத்ஸரஸ்யாத்ரயோத³ஶாநி யஜூம்ஷி
த்ரைஷ்டுபா ஸ்தோத்ராண்யேவ த்ரீணி ஶதாநி ஹவந்தி । ஷஷ்டிஶ்ச
ஹவே த்ரீணி ஶதாநி ஸம்வத்ஸரஸ்யாஹாநி அதா² அஷ்டௌ
ஶதாஷ்டகா அதியந்தி । யஸ்த்ரயோத³ஶோ மாஸ ஆத்மா த்ரயோத³ஶோ மாஸ:
ப்ரதிஷ்டா த்ரயோத³ஶ: ஸம்வத்ஸர: ஸ யத³
ஹ்ராஸ ஏவ ஹோதா தத்³த்³வைதோஹா:— அயத³ஹோராத்ரே
ஷண்மம் தத்³த்ரீஷம் தாஸ்வேவ ஸாமஸு: அயபஹோரா
த்ராணீத்ர்யாவ்யாயதே தத்ஸம்பத் தத³ஹோ அத² ஹோரா
த்ராணீத்ராவ்யாயதே । தத்³வைர்த்³வைராஸம்பத் அத² ஸம்
வத்ஸரேதே ஸயோநேஹதேஷம் ஸைஷ ஸம்பத்ஸமஞ்ஜ
ஸேதத்³வை அத² ஸம்வத்ஸரேதே । தாவா அதா அத க்ஷிம்ஶதிவ்யூஹதி:
அதக்ஷிம்ஶோ வைவஸ்வ ஸம்வத்ஸரோ வ்யூஹதீஷ்வ ஸம்வத்ஸரம் தத்³வைஷ
ஸம்வத்ஸரம் அதிஷ்ட்யா தத் அதக்ஷிம்ஶ ஸம்வத்ஸரம் வ்யூஹதீஹேதி:

ப்ரஜாபதிர்வை வைஷ்ணவோ யஜ்ஞ: தஸ்யாத்ரீண்யேவ ஶதாநி:
தாஷ்டஷஷ்டிஶ்ச த்ரீணி ச ஶதாநிஹவந்தி வாராஷாட்ரி ஜாநோ
யஜூம்ஷி த்ரைஷ்டுபா ஸ்தோத்ராண்யேவ த்ரீணி ச ஶதாநிஹவந்தி ।
ஷஷ்டிஶ்ச ஹவே த்ரீணி ச ஶதாநி வாராஷஸ்ய ஜாந: அஷ்டௌ
ஷஷ்டிம் ஶதாஷ்டகா அதியந்தி யஸ்த்ரயோத³ஶோ மாஸ ப்ராண
ணா: தஸ்ய த்ரிம்ஶதா³த்மா: ப்ரதிஷ்டாயாமேவ ப்ராணேஷு
ஏதேஷாம் ஏதத்³ஸ்ய ஏதாந் அக்ஷராணி ஹி ஶிரா: । அயமே

ரெநாநிவவஸூாணி ஸதை தாநி தத்ஸஷ்டிஷ்ஷோஷமா சய ஷததஷுயம் யேநாயரோத்ரா வ்ருஷஸ்ஷோஷோரக்ஷுஜரரம்ஸதி தத்வர்ஷம் யத்வ வஷிதாக்ஷுஹாதயோ யதுஷ்ரூதிதாஸ்ஸியோ சயயதாதெத்ரா வ்யாயதே தஷொகம்வ்ருணா தத்ஷ ஷததஸ்வஷூரொதெத்யாவ்யா யதே தத்ஸவெஷூரஷூயொஷூரகம்வ்ருணாரஹிஸம்வத்ருதே ஸயோ ரெஹதஷெஷம் வெஷொகம்வ்ருணாரோநம்ஹஷ்தரேதஸ்வஷூரஹிஸம் வத்ருதே । தாவாஷதாஷகவிம்ஶதிவ்ருஹத்ரு ஷகவிம்ஶோ ரெவஸ்வஷூரஷொகோ வ்ருஹதீஸ்வஷூஷொக: தஷெஷ்வஷூம் ஷொகரஹிஸம்வத்ருதே ஷகவிம்ஶஷ்ஷ்ரோம் வ்ருஹதீஜ்ஷா: ॥கஅ॥

ஸஷூணிஹரெஷஷ்திதாநி ஸவெஷூஷெவா ஷஷோஷ்யஷ்ஷித: க்ஷுவோவெ ஸவெஷூஷெவாஸ்ஸஷூணிஹஷ்தாநி தாரெஹதாக்ஷுவ ஷஷோஷ்யஷ்ஷித: கஸ்ய நாவ்ராஷவ வஷிஷ்ஷித: தாக்ஷஷ்ஷிஷ்ஷ த்ரிணிஷ ஶதாநிஹவஷி ஷஷ்டிஷ்ஷ ஷரெவ த்ரிணிஷ ஶதாநா்ஷி த்ஷோவ்ராஸரம்தா தஷியஷி நாவ்ராஷவ யஜுர்ஷத்ருஜஷகா ஷஷ்டிஷ்ஷோஷ த்ரிணிஷ ஶதாநிஹவஷி । ஷஷ்டிஷ்ஷரெவெ த்ரிணிஷ ஶதாநாஷித்ஷோவ்ரா கஹிரக்ஷஷி சய யதுஷராநாவெத்தஸ்ஷ ஷஷோஹா: சய யா சரேஷ்டிஷ்க்ஷும்ஶஷிஷகா சதியஷி । யஸ்த்ரு யொஷஶோரஸக்ஷுத்ரா சயரெவ ஸயோஷயம்ஹிரணய: வாரஷ: தரெவெத்ருதே வ்ருதிஷ்ஷ ரகஷ வாஷரவணஷூஷோவஶாஷித்ரு ரம்ஷஷெ ஸ்வாஷளவாஹாதா ஜஜ்ராஷ்ஷெஷ ஷுயரோத்ருணெ ஜயஷா ஷஶிக்ஷஷ திஷோரா விஷ்ஜெ்ராதிஷ: ஷதாஷெஷதா சஹிவஷூரயா ராஷித்ர: ஷதாரெஹ்வஷெஷதா விஷ்ஜெ்ராதி: ஆஷஶதஷூவ்ரா: ஸம்வத்ரஸ்ஸஸ்க்ஷுத்ரா வஷநாகஸஷ: வஷவஷவஷஷா: ஸயஜ்ஷ: தெ ஷெவா: சய யதிகணீஷூவஸ்யரோத்ருணாவாஶாவ்ருஷியஶிதோ ஷஷிநிஷூயியதே ஸாவஷத்ரிம்ஶீஷொகம்வ்ருணாரெயெ யஜுர்ஷஷ்ட ஶீவொரெவெஷ்ஷ: ஸவஷூஸ்ராஷரேவாத்ரா ஸஷஷஸவஷூரஸார வாஜெஷ்ர ஸஷஷஸரெவஷூகோரேரஸ்ஸம்வஷ: க்ஷுவோவெ ஸ வெஷூ காரோஸ்ஸஷெஷா கா்ஸ்ஸஷூகாரோ நரெஹ்ரதம் கஸ்ரவந கா்ர: । தஷெஷஷ்ஷொகொஹவதி விஷ்யா தஷாரொஹஷி யத்ரு காரோ: வராஹதா: । நதத்ரு ஷக்ஷிணா யஷி நாவிஆரவஸஸ்த்வ ஸவிநஜதி । நரெஹவ தம்ஷொகம் ஷக்ஷிணாஹிநஷூதவஸா ரெநவம் விஷஶ்ரஷதே ஷஷம்விஷாம்ரெஹவஸஷொக: । சஹ்ரம்வர்ஷம் ஷஜ்ரா ரா க்ஷுஹாதயோ நக்ஷத்ராணி ஸத்ரிய: யஷுஜ்ரா நக்ஷத்ரே வஸதி க்ஷுஹாதிஸ்தஸரியிவஸத்ரததஷவாஹாதோரஷரேஷா வ்ருதிஷ்ஷ ஷஷூராஷாஹாதிநஷூக்ஷீயதெ ஷதஷ்ரஸ்ரா சஷரேஷா வ்ருதிஷ்ஷ

𑌅𑌥𑌯𑍋 𑌹 𑌵𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌦𑍍𑌗𑍋𑌕𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌾 𑌤𑌥𑌾𑌵𑌨𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂
𑌦𑍇𑌵𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌂𑌸𑍇
𑌵𑌾 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌤𑌦𑍇𑌵𑌯𑌜𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌦𑍇
𑌵𑌾𑌯𑌜𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌏𑌵 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌾𑌭𑌿𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯
𑌤𑍇 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌤𑌦𑍇𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌭𑌤𑌤𑌤𑌤𑍍𑌸
𑌰𑍍𑌵𑌾𑌭𑌿𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌤𑌾𑌵𑌾𑌨𑍇𑌤𑌾 𑌏𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌤𑌿𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌃 𑌏𑌕
𑌵𑌿𑌂𑌶𑍋𑌽𑌯𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍀 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌲𑍋𑌕𑌃 𑌤𑌦𑍇𑌤𑌤𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵
𑌲𑍋𑌕𑌮𑌭𑌿𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇𑌏𑌕𑌵𑌿𑌂𑌶𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍀𑌹𑌾𑌃 ॥ ௧௯ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌅𑌥𑌰𑍍𑌵𑌰𑌹𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌮𑍍 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍𑌶𑍍𑌰𑌵𑌸𑍋𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌦𑍀𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌂 𑌭𑍋𑌗𑌵𑌾𑌪𑌸𑌦𑌶𑍍𑌰𑌵𑌾𑌃 𑌕𑍋
𑌷𑍇𑌤𑍍𑌰𑌾𑌗𑌲𑌤𑌥𑌯𑌦𑌗𑍍𑌨𑌿𑌭𑍇𑌵𑍇𑌷𑍀𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌭𑍇𑌦𑌂𑌵𑍇𑌷𑍀𑌃 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌨
𑌭𑍇𑌦𑌵𑍇𑌷𑍀𑌃 𑌅𑌪𑌾𑌨𑌭𑍇𑌦𑌵𑍇𑌷𑍀𑌃 𑌉𑌦𑌾𑌨𑌭𑍇𑌦𑌵𑍇𑌷𑍀𑌃 ॥ ௧ ॥
𑌯𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌦𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌵𑍇𑌷𑍀𑌃 । 𑌅𑌥𑍋 𑌵𑌰𑌾𑌹 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍀𑌨𑌾𑌯
𑌪𑍁𑌷𑍍𑌟𑌿𑌤𑍋𑌽𑌣𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌤𑌾𑌹𑍇𑌤𑍍 । 𑌤𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌤𑌣𑍇𑌤𑌹𑌵𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿
𑌗𑍃𑌹𑍀𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥
𑌯𑌦𑍍𑌭𑌾𑌵𑌾𑌨𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌨𑌂𑌵𑍇𑌷𑍀𑌃 𑌅𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌹𑍀
𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌭𑌾𑌷𑍀𑌤𑍍 ॥ ॥ ௩ ॥
𑌯𑌦𑍍𑌭𑌾𑌵 𑌏𑌨𑌂 𑌨𑌾𑌣𑍇𑌵𑍇𑌷𑍀𑌃 𑌯𑌥𑌾𑌵𑌶𑍍𑌰𑌯𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯𑌪𑍁𑌷𑍍
𑌟𑌾𑌦𑍍𑌯𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌪𑌯𑍇𑌤𑍍 𑌤𑌾𑌦𑍍𑌭𑍂𑌤𑍍𑌤𑍇𑌨𑌵𑍇𑌤𑌹𑌵𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌗𑍃
𑌹𑍀𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 ॥ ॥ ௪ ॥
𑌯𑌦𑍍𑌭𑌾𑌵𑌾𑌨𑌭𑍇𑌦𑍋𑌦𑌾𑌨𑌵𑍇𑌷𑍀𑌃। 𑌨𑌵𑌾𑌉𑌦𑌾𑌨𑌂𑌪𑌯𑌸𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂𑌲𑍋
𑌕𑌭𑌿𑌪𑌦𑌤𑌿 । 𑌨𑌵𑌾𑌸𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂𑌲𑍋𑌕𑌭𑌿𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 । 𑌅𑌸𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑌉𑌤𑍇𑌹𑌵𑌿
𑌷𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௫ ॥
𑌸𑌭𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌭𑍇𑌦𑌭𑍇𑌦𑌵𑍇𑌷𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌨𑌭𑍇𑌦𑌭𑍇𑌦𑌵𑍇𑌷𑌂
𑌉𑌦𑌾𑌨𑌭𑍇𑌦𑌭𑍇𑌦𑌵𑍇𑌷𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌅𑌨𑍁𑌦𑌿𑌶 𑌏𑌨𑌭𑍇𑌦𑌵𑍇𑌷𑌿𑌤𑌿 ॥ ௬ ॥
𑌸 𑌯𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌪𑌰𑍋𑌽𑌷𑍀𑌽𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌳𑌸𑍍𑌯𑌚𑍍𑌛
𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌾𑌦𑍁𑌰𑍍𑌭𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌥𑌯𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌣𑌂 𑌅𑌨𑍁𑌭𑍇𑌦𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰
𑌤𑍍𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌪𑌶𑍋𑌽𑌶𑍀𑌷𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌚𑍍𑌛𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌥𑌯𑌣𑍍𑌯𑌾𑌣𑌂 𑌅𑌨𑍁
𑌭𑍇𑌦𑌭𑍇𑌽𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿 𑌨𑍍𑌯𑌾𑌣𑌿𑌪𑌶𑍋𑌽𑌶𑍀𑌷𑌰𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 𑌨𑍀𑌵𑍀𑌰𑌿𑌷𑌕𑌾𑌃 𑌤𑌣𑍍𑌯
𑌚𑍍𑌛𑍀𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌥 𑌯𑌦𑍁𑌦𑌾𑌨𑌂 𑌪𑌰𑍋𑌷 𑌭𑍇𑌽𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿 𑌉𑌦𑌾𑌨𑍇
𑌸𑍍𑌯𑌚𑌾𑌵𑌽𑌦𑌾𑌨𑌭𑍇𑌽𑌭𑌵𑌂 𑌉𑌦𑌾𑌨𑌾𑌭𑍇𑌽𑌵𑌾𑌂𑌤𑌦𑍁𑌦𑌾𑌨𑌶𑍀𑌯𑌤𑍇।
𑌅𑌥 𑌯𑌤𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌅𑌨𑍁𑌦𑌿𑌶𑌃𑌪𑌰𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌕𑌾 𑌉𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿 ।
𑌤𑌤𑍍 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌤𑌶𑍍𑌚𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌅𑌥 𑌹 𑌕𑍋𑌷𑌾𑌯𑌾𑌵𑌞𑍋 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌘𑍁𑌷𑍍𑌯𑌶𑌿𑌰𑌸𑌂𑌹𑌿𑌤𑍋𑌪𑌾𑌸𑌾𑌵𑌯𑌾𑌣𑍁𑌚𑌾𑌰𑌃 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌹𑍈𑌨𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚 । 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌵𑍇𑌣𑍁𑌶𑌿𑌰𑌸𑍍𑌵𑍀𑌯𑌸𑌂𑌸𑍍𑌤𑌿𑌰𑌸𑍌 𑌹𑌿 𑌸𑍍𑌤𑌭𑍁𑌜𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌜𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂𑌸𑍍𑌤𑌡𑌤𑌿𑌸𑌂𑌹𑌤𑌦𑍇𑌯𑌵𑌾𑌸 ॥ ॥ ௮ ॥

𑌅𑌥 𑌹𑍈𑌨𑌮𑍁𑌵𑌾𑌚 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌵𑍇𑌶𑌿𑌰𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌸𑌂𑌸𑍍𑌤𑌿𑌰𑌸𑍌 𑌹𑌿 𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌂 𑌜𑍋𑌕𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑍃𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌹𑌤𑌦𑍇𑌯𑌵𑌾𑌸 ॥ ॥ ௯ ॥

𑌉𑌲𑍍𑌵𑍇𑌵𑍃𑌥𑌾 𑌮𑌹𑌾𑌮𑌣𑍍𑌡𑌂 𑌶𑌿𑌰𑌃 𑌪𑌶𑍍𑌵𑍍𑌯𑌤𑍇𑌦𑌿𑌰𑍍𑌦𑍍𑌯𑍁𑌨𑌿𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾𑌣𑍁𑌨𑌿𑌰𑍍𑌘𑍁𑌹𑍈 ॥ ॥ ௧௦ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌹𑌿𑌤𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌹𑍈𑌤 𑌆𑌰𑍁𑌣𑌮𑍍 𑌔𑌪𑌵𑍇𑌶𑌿𑌂 𑌸𑌮𑌾𑌜𑌗𑍍𑌮𑍁𑌃 । 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌯𑌜𑍍𑌞𑌃 𑌪𑍌𑌲𑍁𑌷𑌿𑌰𑍍𑌮𑌹𑌾𑌶𑌾𑌲𑍋 𑌜𑌾𑌬𑌾𑌲𑌿𑌃 𑌬𑍁𑌡𑌿𑌲 𑌆𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑌾𑌶𑍍𑌵𑌿𑌃 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌦𑍍𑌯𑍁𑌮𑍍𑌨𑌃 𑌭𑌾𑌲𑍍𑌲𑌵𑍇𑌯𑌃 𑌜𑌨𑌶𑍍𑌶𑌾𑌰𑍍𑌕𑌰𑌾𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌃 𑌤𑍇 𑌹 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍇 𑌸𑌮𑌾𑌸𑌤 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌹 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑍇 𑌨 𑌸𑌮𑌿𑌯𑌾𑌯 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑍇 𑌹𑍋𑌚𑍁𑌃 𑌅𑌶𑍍𑌵𑌪𑌤𑌿𑌰𑍍𑌵𑌾𑌵 𑌕𑍈𑌕𑍇𑌯𑌃 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌤𑌂 𑌹𑌨𑍍𑌤𑍇𑌤𑌿 । 𑌤𑍇 𑌹𑌾𑌶𑍍𑌵𑌪𑌤𑌿𑌂 𑌕𑍈𑌕𑍇𑌯𑌂 𑌜𑌗𑍍𑌮𑍁𑌃 । 𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌹 𑌪𑍃𑌥𑌗𑌾𑌵𑌸𑌥𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍃𑌥𑌗𑌪𑌚𑌿𑌤𑍀𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌸𑌹𑌸𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿 𑌸 𑌹𑍋𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌵𑌾𑌚 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑍇 𑌚 𑌤𑌾𑌸𑌂𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑌾𑌨𑌾 𑌸𑌦𑍍𑌵𑌾𑌣𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌜𑌗𑍃𑌹𑌿𑌰𑍇 । 𑌉𑌪𑌚𑌾𑌯𑌾𑌮𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌅𑌥 𑌚𑌤𑍁𑌰𑍍𑌥𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌅𑌥 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌤𑍂𑌯𑌤𑍇 — 𑌉𑌪𑌵𑍇𑌶𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍁𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑍀𑌪𑌮𑌾𑌗𑌤𑌾𑌃 𑌤𑍇 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌾𑌪𑌿 𑌮𑌹𑌰𑍍𑌷𑌯𑌃 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌨𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌨𑍇𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌸𑌮𑌾𑌸𑌤 । 𑌮𑍀𑌮𑌾𑌂𑌸𑌾𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌚𑌾𑌰𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌵𑌨𑍍𑌤𑌃 । 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌚 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌵𑌿𑌷𑌯𑍇 𑌬𑍋𑌧𑌨𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌐𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌨 𑌗𑌤𑌾 । 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌪𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌵𑌦𑌮𑌾𑌨𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌤𑌸𑍍𑌥𑍁𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌕𑍈𑌕𑍇𑌯𑌸𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌵𑌪𑌤𑍇𑌃 𑌅𑌧𑍁𑌨𑌾 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌵𑍇𑌦𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌿 𑌅𑌤𑍋𑌽𑌭𑍍𑌯𑌾𑌗𑌤𑍍𑌯𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍 𑌜𑌗𑍍𑌮𑍁𑌃 । 𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌗𑍍𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍 𑌗𑍃𑌹𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌪𑍂𑌜𑌾𑌶𑍍𑌚 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌸𑌹𑌸𑍍𑌰𑌦𑌕𑍍𑌷𑌿𑌣𑌾 𑌸𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌯𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌿 । 𑌯𑌦𑍍𑌭𑍍𑌯𑌹𑌂 𑌬𑌹𑍁𑌧𑌨𑌂 𑌦𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿 । 𑌤𑌾𑌵𑌤𑍍𑌕𑌾𑌲𑌾𑌵𑌧𑍀𑌕𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌗𑌂𑌗𑍃𑌹𑌂 𑌕𑍁𑌰𑍁𑌤 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌵𑌾𑌨𑍍 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑍇 𑌷𑌡𑌪𑌿 𑌮𑌹𑌰𑍍𑌷𑌯𑌃 𑌸𑌵𑌿𑌦𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑌃𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌕𑍍𑌷𑌾𑌰𑌯𑌾 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌪𑌰𑌸𑌂𑌜𑌜𑍍𑌞𑍇 𑌸𑌮𑌿𑌤𑍍𑌭𑌾𑌰𑌹𑌸𑍍𑌤𑌾𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍𑌤𑌃 𑌉𑌪𑌗𑌚𑍍𑌛𑌾𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌵𑌕𑍍𑌤𑌾𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥

स होवाच यद्भगवोऽन्तर्वानाः सुन्दरवान्तरा-
दृताः किंचिदिति ॥ ॥ ४ ॥

ते होचुः । वैश्वानरं हि वै भगवान् संप्रति वेद
तमेनं प्रब्रूहीति ॥ ॥ ५ ॥

स होवाच संप्रति वयमहं वैश्वानरं वेद अह्य
यत्तस्थियः उपैतास्येति ॥ ॥ ६ ॥

स होवाचारण्येऽपवेश्य गत्वा सर्वं वैश्वानरं
वेदयति ॥ ॥ ७ ॥

पृथिवीमेव राजन्निति होवाच ॥ ॥ ८ ॥

ओषधीति होवाच ॥ ॥ ९ ॥

एष वै प्रतिष्ठा वैश्वानरः ॥ ॥ १० ॥

एतं हि वै सर्वं प्रतिष्ठां वैश्वानरं वेदयस्तत्सर्वं
प्रतिष्ठितः प्रजया पशुभिरसि । य एवमेतं प्रतिष्ठां

हे प्राज्ञाः भगवन्तः श्रुताध्ययनसंपन्नाः तादृश-
आचार्यप्रसादात् । भवतां किमविदितम् । सिद्धान्तरहस्यतया एव
सर्वज्ञं तत् किं कस्य हेतोः ॥ ॥ ४ ॥

स्वशिष्या ऊचुः ॥ ॥ ५ ॥

स्वाश्रयतिब्राह्मणानाम् अब्राह्मणोपनयनम् अनु-
चितमिति मत्वा हे क्षत्रियः अहं वैश्वानरं जानामि । यद्यपि
... ॥ ॥ ६ ॥

वैश्वानरो विदितो नाम तानादौ ... ॥ ॥ ७ ॥

उत्तरमाह — पृथिवी शरीरकात्मनोपास्य इत्युक्तमि-
त्यूचुः ॥ ॥ ८ ॥

अङ्गीकरोति ॥ ॥ ९ ॥

उपदिष्टं ... पृथिवी
शरीरकवैश्वानरात्मा प्रतिष्ठा । पृथिवी ...
... प्रतिष्ठाकत्वम् । ...
... प्रतिष्ठासंज्ञोऽयं ... पृथिवीशरीरको
वैश्वानरात्मेत्यर्थः ॥ ॥ १० ॥

வெவஶ்வாநரம்வெஷாவவ நஇஷ்ரகூஜுயகிஸவ ஜாயரெகி॥ ௧௧॥
வாஷன வெகுன வைஶ்வாநரஸ்ய வாஷன தேஜஸ்விஸ்யகாம் ய
கிஹநாமஜிஷ்யஜதி ॥ ॥ ௧௨ ॥
ஐவுஹொவாவஸத்யஜஞம் வளகஷிம் வராவீநயோகஸ்ய கம் கம்
வைஶ்வாநரம் வெஜ்தகி ஐவணவராஜணிக்ஹொவாவ ஒஜிகிஹொ
வாவ வஷவெவாயிவைஶ்வாநர: வஏகம்ஹிவெஷம் ரயிம் வெ
ஶ்வாநரம்வெஷஐ கஸ்ரகும் ரயிஜோ வஷிஜாநஸி யொவாவஏகம்
ரயிம் வைஶ்வாநரம்வெஷ ஐவவ நஇஷ்ரகூஜுயகி ஸவ ஜாய
ரெகி வஸிஷ்டஷவைஶ்வாநரஸ்ய வஸ்ஸாஹாஸ்யஷ்கிஹநாம
ஜிஷ்யஜதி ॥ ॥ ௧௩ ॥
ஐவுஹொவாவஹாகாஶஜாபாலம்ஜெனவஜீந்ய கம்கம்வைஶ்வா
நரம்வெஷேகிஞாகஶவெவராஜணிக்ஹொவாவஒஜிகிஹொவாவவ
ஷவெவஹஜெ ாவைஶ்வாநரவஏகம்ஹிவெஷம்பஹஜம்வெ
ஶ்வாநரம் வெஷஐ கஸ்ரகும் பஹஜ: வஜயாவஶஹிரஸியொ
வா வஏகம் பஹஜம் வைஶ்வாநரம்வெஷ ஐவவ நஇஷ்ரகூஜு
யகி ஸவ ஜாயரெகி ஞாகஶஷவைஶ்வாநரஸ்ய ஞாகஶா
ஹாஸ்யஷ்கிஹநாமஜிஷ்யஜதி ॥ ॥ ௧௪ ॥
ஐவுஹொவாவபஹிஜோஶ்வதரம் வெயாவ்ரவாஷ கம்கம் வெ
ஶ்வாநரம் வெஜ்தகிவாயவெவராஜணிக்ஹொவாவ ஒஜிகிஹொவாவ
வஷவெவ வ்ரயஹ்ருஜாவைஶ்வாநர: வஏகம்ஹிவெஷம் வ்ரயஹ்ரு
கஜாநம் வைஶ்வாநரம் வெஷஐ கஸ்ரகும் வ்ரயஹ்ரயஶ்ரணயொz

ஸவெஷாzயஃ ॥ ॥ ௧௧ ॥
வவம் ஹஷவ்ரஷஶஜெநந வ்ரஒஹஸ்ய கஸ்ய வைஶ்வாநராகவா
ஷகயா வைஶ்வாநராகவாஜயொzவி வைஶ்வாநராகவயஜாவத்யிக
ரணம் நஹவகி । ஐதொ ஜகீவஜாமகர்யாஸ்ய ஶ்ராகவ்யஸ்யாயஜஸ்ய
ஶ்ரவணெ கவவாஷள ஜாநளஹவிஷ்ய கஜக்ராஹ— வவஜாகஹாக்ராவி
வாஷாவவிஜிகாவஹவிஷ்யகாம் யஜி நாமஜிஷ்யஜகி வாஜெ ஐவிஜிகள
ஐஜ்ஞாகள நஷாவிக்யஷஜ ॥ ॥ ௧௨ ॥
வ்ராவீநயொமெய்கி ஸக்யஜஞஸ்ய நாஜாஞாஜ் । (ரயி:) யநம்
(வஸிஷ்ட:) ஜெக்ரஹாநம் (ஐஹாஸ்யஜ) ஐக்ஷகூஐ ‘ஜெஹாஜ கதாமெ’ ॥ ௧௩ ॥
ஹகிகாஞாவெகுயா ஞாகஶஸ்ய விவாஷகாஜ பஹஜகூ ।
ஞாதா ஜெஷ்யகாயஜகூஜ । ஹாஜெஜாமெ ஸஜா நவ்ரஷஜண ஜெஷ்யகாய
வாவிஸஜெ ஹஶபஶ்ரவணாஜ । ஶிஷ்டம் ஸஷ்டீ ॥ ॥ ௧௪ ॥
வாயொ விஜயஜகிஜகாஜ வ்ரயஹ்ரகஜகூ । ரஜவஷயொ நாநாஷெ

ந்நயாதி யோ வா ஏதம் ஏவம் ப்ரதிஷ்டாநம் வைஶ்வாநரம் வேத ஸ ஸர்வாந் லோகாந் ஜயதி ஸர்வமாயுரேதி ப்ராணேஷ்வேவ வைஶ்வாநரஸ்ய ப்ராணஸ்தாயாஸ்ய ப்ரதிஹிதநாமதிஷ்டதி ॥ ॥ ௧௫ ॥

அத ஹோவாசேந்த்ரத்யும்நம் பால்லவேய வையாக்ரபத்ய கம் த்வம் வைஶ்வாநரம் வேத்தேதி சக்ஷுரேவ ராஜந்நிதி ஹோவாச ஹோவாச ஏஷ வை ஸுதேஜா வைஶ்வாநரோ யம் த்வம் வைஶ்வாநரம் வேத்த ஏஷ வை ஸுதேஜா: புத்ரா: பௌத்ரா: அக்ஷீயமாணம் ப்ரஹேஷ்யந்தி யோ வா ஏதம் ஸுதேஜஸம் வைஶ்வாநரம் வேத ஸ ஸர்வாந் லோகாந் ஜயதி ஸர்வமாயுரேதி சக்ஷுஷ்யேவ வைஶ்வாநரஸ்ய சக்ஷு:ஸ்தாயாஸ்ய ப்ரதிஹிதநாமதிஷ்டதி ॥ ॥ ௧௬ ॥

அத ஹோவாச ஜநம் ஶார்கராக்ஷ்ய கம் த்வம் வைஶ்வாநரம் வேத்தேதி திவமேவ ராஜந்நிதி ஹோவாச ஹோவாச ஏஷ வா அதிஷ்டா வைஶ்வாநரோ யம் த்வம் வைஶ்வாநரம் வேத்த தஸ்மாத்த்வம் ஸர்வாநந்யாநதிதிஷ்டஸி யோ வா ஏதமதிஷ்டாம் வைஶ்வாநரம் வேத ஸ ஸர்வாந் லோகாந் ஜயதி ஸர்வமாயுரேதி மூர்தந்யேவ வைஶ்வாநரஸ்ய மூர்தந்யேவ ப்ரதிஷ்டாயாம் ப்ரதிதிஷ்டதி ॥ ॥ ௧௭ ॥

தாந்ஹோவாச தே வை யூயம் ப்ருதக் வைஶ்வாநராந் வித்வாம்ஸ: ப்ருதகந்நமத்த ப்ராதேஶமாத்ரமிவ ஹ வை தேவா: ஸுவிதிதா அபி ஸம்பந்நா: ॥ ॥ ௧௮ ॥

ஶஸ்தா: அந்நமந்நயாதீத்யர்த்த: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௧௫ ॥

ஶோபநதேஜ: யஸ்ய ஸ ஸுதேஜா: । அதிஷ்டத: ஏஷ வோ (ஸுதேஜா:) (புத்ரா:) பௌத்ரா: । (பௌத்ரா:) அதிஷ்ட ஹதயோ: । (அக்ஷீயமாண: ப்ரஹேஷ்யந்தி) தஸ்ய ப்ரஹே ஸர்வதா போஜ்யாமா அந்நஸம்பந்நா பவந்தீத்யர்த்த: ॥ ॥ ௧௬ ॥

அதீத்ய திஷ்டதீத்யதிஷ்டா: । திவ: ஸர்வலோகாநதீத்ய ஸ்தித்வாத் அதிஷ்டாத்வம் ॥ ॥ ௧௭ ॥

ஸ தாந்ஹ ப்ருதக் யூயம் வைஶ்வாநராந் ப்ருதக் ப்ருதக் உபாஸீநா: ப்ருதகேவாந்நம் போக்ய ஜாதம் அந்நமத்த । நது ஸர்வலோக ஸர்வாத்மகஸர்வாத்மஸ்வரூபம் ஸர்வாநாத்மநோऽஸ்தீதி ஜாநீத । தேவா: ஸம்பந்நா: யதா உபாஸநயா ப்ராதேஶமாத்ரமிவ ஸம்பந்நா: ப்ராதுர்பவந்தி । ததா தே விதிதா பவந்தி ॥ ॥ ௧௮ ॥

தயா த்வண நாநுவக்ஷ்ராதி யயா வ்யாஷெஶோத்ர ஸிவஸம்வாஷ யிஷ்ராதீதி ॥ ॥௧௯॥

ஸஹெரவாவ ௭ஜஸூாந௭வஷிஶநு ஷவா ஸதிஷ்டாஷெ ஶ்வாநரஜதி ஸதிஷ்டாஷ்ராள் ॥ ॥ ௨௦ ॥

வக்ஷ்யதீ உவஷிஶஷ்வாவ ஷஷெவ வ்யஹ்ஸூர வெஶ்வாநரஜதி ॥ ॥ ௨௧ ॥

௭வ்ரகாஶ௭வஷிஶஷ்வாவ ஷஷெவபஹுஷொரவெ ஶ்வாநரஜதி ॥ ॥௨௨॥

௭வ்ராஸவஉவஷிஶஷ்வாவஷஷெவராயிவெஸூஶ்வாநரஜதி॥

வபாக௭வஷிஶஷ்வாவஷஷெவஷ்டிஷ்டாவெஶ்வாநரஜதி॥

ஸவஷொஷாரஜ்நிவெஸூஶ்வாநரொராயத்வாரஷ் ॥ ॥௨௩॥

ஸயொவெஹத௭ஷ்நிம் வெஶ்வாநரம் வாராஷவியம் வார

ஷ்ரவஸ்ஷயஸூவ்யுவ்யாஷிவரிஷ்டஸ்ய கயம் வ்யாஷெஶோத்ர ஸிவஸம்வத்திஃ தத்ராஹ— யயா ஷ்ரவ்யஹ்யதயஃ வ்யாஷெஶோத்ர ஸிவஸம்வஷ்ரஜெ தயா வக்ஷ்ராதீத்ரயஃ ॥ ॥ ௧௯ ॥

௭ஜஸூாநம் (உவஷிஶநு) காரெண ஷஶஸூயநு உவாவ । வ்யவஸெ உவாவஸ௭ஜஸூநி ஸதிஷ்டாவஞ்ஜக வெஶ்வாநர௭ஜஸூஹதஷ்ர ஷொகஷ்ஷிஃ கதஸூவெத்ரயஸூஃ । ஷவ௭த்ராத்ராவி ஷ்ஷவ்ய ॥௨௦॥

௭வ்ராகாஶஃ க்ஷவ்ராஷஹஸூதாகாஶஃ ॥ ॥௨௧॥ ॥௨௨॥

ஸத்ராவி ௭வ்யஶஷவ்ய வஷவஸூவஷயஸூஃ ॥ ॥ ௨௩ ॥

ஸயாராயொவபவிஶெஷஶ்வபாகஶஷெநாவ்ரெத । ததஶ்வ வ்யாஷெஶவரிதெத ௭ஜஸூவபாகாஷராஷெ ஷெத்ரொகஶ்ரஶரீர கஸ்ர வெஶ்வாநரஸ்ராத்நஃ ஸம்வாஷிதகாஸ வ்யாஷெஶோத்ரகவ்ய । யயா ஷகவிஷ்நிஷொரீயராமெ ஶாவாஷெஷ விஹிதயொஃ ஷகாஷஶஜா ஷஶகவாஶயொஃ விகஷ்வந ஸநஷ்டாநம் நத யாமஹெஷஃ, ஷவ௭க ஸ்ரம் வெஶ்வாநரவிஷ்ராயாம் ஷாநெராஹ்வாஜஸெயகஶாவா௭நதவ்யா ஷெஶோத்ரகவ்யகாரவிஶெஷயொஃ விகஷ்வநாநஷ்டாநம் ஷெநதாவ தா விஷ்ராஷஶ்வங்கநீயஃ ॥ ॥ ௨௪ ॥

யஷ்யஃ வ்யஸிஜவாரஃ । 'ஸஹஸ்ரஶீஷஸூாவாராஷ'ஜத்ராஷிஷெஷா ஷவா கெஷ்ரஷ வ்யஸிஜொ யஃ வாராஷஃ ஸஷஷெவெஶ்வாநரொராஜ்நிஃ । ஸத்ராஜ்நிரஷ்ஃ ஸவயஸூவஸாநவ்யத்ராஜ்நிஶரீரகவார௭த்வாரஃ ॥௨௩॥

ஷ்ரவ்யஹ்யதி ௭ஜஸூாஷ௭க்ஷதாக வாராஷவியகவ்ய । வாராஷெ ஜஷஃவ்யதிஷ்டிதகஷ வாராஷாஷஃவ்யதிஷ்டிதஜாராஜ்நிஶரீரகெவார ௭த்நஷ்ரவஉஷ்ரெதெ । ஸஜத்ரதஷ— 'ஶஷ்ராஷிஹெஷ்ராஜஷஃவ்யதிஷ்டா

ஷோட³ஶ: ப்ரதிஷ்டிதம் வேதா³வபா³த்⁴யம் த்³ருஷ்டிர்ணுபதி ஸமபூ⁴ர்யா
ரேதி ॥

॥ ௨௬ ॥

நஹாஸ்த்ர ப்³ரஹ்மணோ வைஶ்வாநரோ ஹிநஸ்தி ॥ ॥ ௨௭ ॥

இதி கட²ருத்³ரோபநிஷதி³ ஷஷ்ட²ம் ப்³ராஹ்மணம் ॥

கட²ருத்³ரோபநிஷத்³வ்யாக்²யா ॥

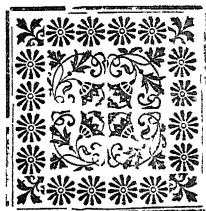
நாஸ்ய ப்ரதிஷேத⁴யா த்³ருஷ்ட்ரவேஶாதி³ஸம்ஹாரஸ் வாராஷநைவ
வேத³நீயதேத்யாஹ — இதி । கத்ருஸஞ்ஞ்த்ரம் ஹாரேதரோபநிஷத்³வ்யாக்²யா
வ்யாக்²யாதம் தத்ஸமாநஸம்ஹிதம் ॥ ॥ ௨௬ ॥

வைஶ்வாநரவித்³யாநிஷ்டகாமாவேஷி வைஶ்வாநரவித்³யாஸ்தி
வாதா³த்மோபநிஷத்தத்ஸதி தத்ஸ்தித்வாத்³ப்ராஸ்தா ஸம்ஸாரஸம்ப³ந்த⁴
யோ நவாதயதீத்யர்த²: ॥ ॥ ௨௭ ॥

யேஷாம் ய: கருணயா க்ஷிதிநிஜபுராணாம்
ஸம்ஸாரஜந்மஸயத ஹாஷ்ட்ரஸம்யாரோஹார: ।
ஸாராஸாரஸ்வரூபதத்ஸமவாதே³தா
ராமோ நரஜஸ்ஸந்நிராஶ்ரய தாஜத்ரகி⁴ ॥

இதி கட²ருத்³ரோபநிஷதி³ ஷஷ்ட²ப்³ராஹ்மணபா⁴ஷ்யம் ॥

இதி ஶ்ரீமது³பநிஷத்³ப்³ரஹ்மயோகி³விரசிதா கட²ருத்³ரோபநிஷ
த்³வ்யாக்²யா ஸமாப்தா ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌤𑍁 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌭𑍂𑌮𑌿𑌦𑍇𑌵𑍀𑌸𑌮𑍇𑌤𑌶𑍍𑌰𑍀𑌨𑌿𑌵𑌾𑌸𑌪𑌰𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍇 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌦𑍍𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌮𑍁𑌨𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌾𑌨𑍁𑌗𑍃𑌹𑍀𑌤𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥

𑌕𑌣𑍍𑌠𑍀𑌕𑍃𑌤𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑌵𑌾𑌧𑍂𑌲𑌨𑌵𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑌃 ॥

𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍇𑌵𑍇 𑌭𑌾𑌗𑍍𑌯𑌾𑌯𑌣𑌿𑌯𑌕𑍃𑌷𑍍𑌣𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌬𑍋𑌧𑍍𑌯 ।
𑌸𑌹𑌸𑍍𑌰𑌾𑌬𑍍𑌦𑌂 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍁𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍀𑌵𑌾𑌯 𑌯𑌾𑌜𑌯𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌤𑌂𑌸𑌾𑌵𑍀𑌨𑌂𑌪𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌭𑌗𑌵𑌤𑍍𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌸𑍍𑌤 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌂𑌲𑍋𑌕𑍇
𑌯𑌦𑍍𑌦𑍇𑌵𑌾𑌯𑌾𑌸𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌮𑍋𑌵𑌾𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑌸𑍍𑌯𑌲𑍋𑌕𑌯𑌾𑌸𑍍𑌯𑌵𑍀𑌤𑌿 ॥ ௩ ॥
𑌸𑍋𑌵𑌾𑌵 𑌨𑌾𑌸𑌮𑍇𑌤𑍇𑌦𑌸𑌂𑌗𑌾𑌵𑌾𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌹
𑌵𑌿𑌤𑌰𑌮𑌾𑌸𑌾𑌦𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 ॥ ॥ ௪ ॥
𑌇𑌤𑌿𑌸 𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍𑌷𑍀𑌕𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌵𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௫ ॥

𑌶𑍍𑌰𑍀𑌮𑌤𑍇 𑌰𑌾𑌮𑌾𑌨𑍁𑌜𑌾𑌯 𑌨𑌮𑌃 ॥

𑌅𑌤𑌸𑍀𑌗𑍁𑌚𑍍𑌛𑌸𑌚𑍍𑌛𑌾𑌯𑌮𑌞𑍍𑌚𑌿𑌤𑍋𑌰𑌃𑌸𑍍𑌥𑌲𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 ।
𑌅𑌞𑍍𑌜𑌨𑌾𑌚𑌲𑌶𑍃𑌙𑍍𑌗𑌾𑌰𑌮𑌞𑍍𑌜𑌲𑌿𑌰𑍍𑌮𑌮 𑌗𑌾𑌹𑌤𑌾𑌮𑍍 ॥
𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌂 𑌲𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌣𑌯𑍋𑌗𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌣𑌮𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌨𑍍𑌨𑌦𑌃 ।
𑌕𑌲𑍍𑌯𑌾𑌣𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌂 𑌕𑌰𑍋𑌮𑌿 𑌯𑌥𑌾𑌮𑌤𑌿 ॥

𑌅𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌸𑌕𑌲𑌭𑍂𑌮𑌣𑍍𑌡𑌲𑌭𑍂𑌷𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯𑌭𑌗𑌵𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌸𑌾𑌦𑌸𑌂𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌤𑍀𑌯𑌮𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯𑌤𑍇 — 𑌨𑌾𑌮 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌭𑌾𑌗𑍍𑌯
𑌸𑍍𑌵𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌂 𑌭𑌾𑌗𑍍𑌯𑌾𑌯𑌣𑌿𑌃 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍𑌮 𑌕𑍃𑌷𑍍𑌣𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌂 𑌭𑌗𑌵𑌦𑍍
𑌯𑌾𑌜𑌨𑌾𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌾𑌸𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸𑌤𑌂 𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌕𑍇𑌤𑍁𑌨𑌾𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌜𑍀𑌵𑍇𑌦𑌜𑍀𑌵 𑌯𑌾𑌜𑌯𑍇𑌤𑌿
𑌪𑍍𑌰𑌾𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍋𑌜𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑌵𑌾𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌸𑍋𑌽𑌭𑌗𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌯𑌦𑌿𑌦𑍇𑌵𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌮𑌂𑌵𑌾 𑌜𑌨𑍍𑌮𑌵𑌾 𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍁
𑌷𑍍𑌠𑌾𑌨𑌪𑍇𑌨 𑌸𑌾𑌧𑌯𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌦𑌿𑌦𑍇𑌵𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯𑌂 𑌕𑌿
𑌮𑌿𑌦𑌪𑌿𑌕𑌿𑌮𑍍 । 𑌯𑌦𑌿𑌦𑍇𑌵𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌮𑌂𑌸𑌾𑌧𑌯𑌿𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌸𑌾𑌧𑌯𑌿𑌤𑍁𑌮𑌿𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌤
𑌸𑍍𑌯𑌾𑌶𑍍𑌵𑌾 𑌕𑌸𑍍𑌮𑌿𑌦𑌪𑌿 𑌕𑌿𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௩ ॥
𑌸𑍁𑌗𑌮𑌾𑌦𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪ ॥
𑌇𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌵𑌦𑍇𑌵𑌮𑌨𑍁𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌮𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮
𑌵𑌾𑌦 । 𑌕𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍𑌤𑌨𑌂 𑌦𑌦𑌾𑌤𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௫ ॥

ஸ ஹோவாசாஹமப்யேதந்ந வேத ஸதஸ்யேவ வயம் ஸ்வாத்யாயமதீத்ய ஹராமஹே யந்ந: பரே ததத்யேஹ்யுபௌ கமிஷ்யாவ இதி ॥ ௬ ॥ ஸ ஹ ஸமித்பாணிஶ்சித்ரம் காங்க்யாயநிம் ப்ரதிசக்ரம உபாயாநீதி ॥ தம் ஹோவாச ப்ரஹ்மார்க்யோ'ஸி கௌதம யோ ந மாநமுபாகா ஏஹி வ்யேவ த்வா ஜ்ஞபயிஷ்யாமீதி ॥ ॥ ௮ ॥

ஸ ஹோவாச யே வை கே சாஸ்மால்லோகாத் ப்ரயந்தி சந்த்ரமஸமேவ

அஹமபி ந ஜாநே பரம் ஸதஸி கத்வா ஸதஸ்யாநநுப்ருஷ்டா ஸதஸ்யேவ ஸ்வாத்யாயமதீத்ய பரே யஜமாநாய யத்த்ரவ்யம் ஹராதவ்யமிதி ப்ரயச்சந்தி தத்ஹராமஹே । அஸ்மாகம் பரமஸ்யாத்யாத்மஜ்ஞாநம் நாஸ்தி தத்வேத்யாகச்ச । ஆவாம் பரம் உபப்ரஷ்டவ்யாவித்யர்த்த: ॥ ௬ ॥

ஸமித்பாணிஸ்ஸந் சித்ரம் ப்ராப்த: க்ஷத்ரியஸ்யாபி ஶிஷ்யஸ்ஸந் உபகச்சாநீதி ப்ரதிபேதே ॥ ॥ ௭ ॥

யஸ்மாதிமாநம் நோபாகா: த்வத்தோ'திமாநவத்ஸு ஶிஷ்யேஷு மாமித்யாகதோ'ஸி, அத: ப்ரஹ்மார்ஹோ'ஸி ப்ரஹ்மணோ ப்ராஹ்மணஸ்யேவ அர்ஹோ'ஸி பூஜ்யோ'ஸி । ப்ராஹ்மணஸ்ய க்ஷத்ரியேண யோபநீய ஶிக்ஷணம் ப்ராபயிதும் அயோக்ய: ததேவாபி ஆஹிதத்வாம் ப்ரஹ்ம விஜ்ஞாபயிஷ்யாமீதி ॥ ॥ ௮ ॥

யே கேசந இஷ்டாபூர்த்தாதிகாரிணோ வித்வாம்ஸஶ்ச தே ஸர்வே சந்த்ரமஸம் கச்சந்தீத்யர்த்த: । இயாம்ஸ்து விஶேஷ: । இஷ்டாதிகாரிணஸ்து ஸுக்ருதக்ஷயக்ஷீணாநுபவித்ருலோகாந்தரகமநேண சந்த்ரமஸம் யாந்தி । வித்வாம்ஸஸ்து அர்சிராதிமார்க்கேண ப்ரஹ்மலோகாதிப்ராப்த்யர்த்தம் சந்த்ரமஸம் யாந்தீதி । இதமபி வாக்யம் த்ருதீயாத்யாயே வைராக்யபாதே விசிதம் । தத்ர ஹி "அநிஷ்டாதிகாரிணாமபி ச ஶ்ருதம்" । யே வை கே சாஸ்மால்லோகாத் ப்ரயந்தி சந்த்ரமஸமேவ தே ஸர்வே கச்சந்தீதி விஶேஷஶ்ரவணாத் இஷ்டாதிகாரிணாமிவ அநிஷ்டாதிகாரிணாமபி சந்த்ரப்ராப்திரஸ்த்யேவேத்யர்த்த: । தர்ஹி ஸுக்ருதகாரிணாம் துஷ்க்ருதகாரிணாம் ச சந்த்ரப்ராப்தௌ கோ விஶேஷ இத்யத்ராஹ — "ஸம்யமநே த்வநுபூயேதரேஷாமாரோஹாவரோஹௌ தத்கதிதர்ஶநாத்" । தச்சப்தஶ்ஶங்காம் வ்யாவர்த்தயதி । ஸம்யமநே யமஶாஸநே ஸதி இதரேஷாம் அநிஷ்டாதிகாரிணாம் யாதநா: அநுபூய சந்த்ராரோஹாவரோஹௌ । "அயம் லோகோ நாஸ்தி பர இதி மாநீ புந: புநர்வஶமாபத்யதே மே" இதி அநிஷ்டாதிகாரிணாம் துஷ்க்ருதகாரிணாம் யமவஶ்யதாதர்ஶநாத் । 'ஸ்மரந்தி ச' । "ஸர்வே சைதே வஶம் யாந்தி யமஸ்ய பகவத:" இதி யமவஶ்யதாஸ்மரணாத் । 'அபி ஸப்த' । பாப

𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌤𑌿 ॥ ॥ ௯ ॥

𑌕𑍃𑌤𑌾𑌂 𑌸𑌞𑍍𑌚𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍇𑌨 𑌰𑍌𑌰𑌵𑌾𑌦𑍀𑌨𑍍 𑌸𑌪𑍍𑌤 𑌨𑌰𑌕𑌾𑌨𑌪𑌿 𑌵𑍍𑌰𑌜𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌨𑌨𑍁 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌸𑍁 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌷𑍁 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌾𑌂 𑌕𑌥𑌂 𑌯𑌮𑌸𑌦𑌨𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — “𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌾𑌦𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃” । 𑌤𑍇𑌷𑍍𑌵𑌪𑌿 𑌸𑌪𑍍𑌤𑌸𑍁 𑌯𑌮𑌾𑌜𑍍𑌞𑌯𑍈𑌵 𑌗𑌮𑌨𑌾𑌦𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃 । 𑌅𑌤 𑌅𑌨𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑌿𑌣𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌯𑌮𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌨𑍁𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌯𑌾𑌤𑌨𑌾𑌶𑍍𑌚𑌾𑌨𑍁𑌭𑍂𑌯 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌚𑍍𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌾𑌰𑍋𑌹𑌾𑌵𑌰𑍋𑌹𑍌 𑌸𑍍𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍇 𑌉𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । ‘𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑍋𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌤𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍’ । 𑌤𑍁𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾𑌨𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌪𑌿𑌤𑍃𑌯𑌾𑌣𑍇 𑌹𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑍋𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌵𑌸𑍀𑌯𑌤𑍇 । ‘𑌤𑌦𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌥𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌰𑍍𑌯𑍇 𑌚𑍇𑌮𑍇𑌽𑌰𑌣𑍍𑌯𑍇 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌾 𑌤𑌪 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇 𑌤𑍇𑌽𑌰𑍍𑌚𑌿𑌷𑌮𑌭𑌿𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌅𑌥 𑌯 𑌇𑌮𑍇 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌮 𑌇𑌷𑍍𑌟𑌾𑌪𑍂𑌰𑍍𑌤𑍇 𑌦𑌤𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑌤𑍇 𑌤𑍇 𑌧𑍂𑌮𑌮𑌭𑌿𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑍀 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑍍𑌯 𑌹𑌿 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌪𑌿𑌤𑍃𑌯𑌾𑌣𑍇 𑌶𑍍𑌰𑍂𑌯𑍇𑌤𑍇 । 𑌅𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑍍𑌮𑌵𑌿𑌧𑍁𑌰𑍇𑌷𑍍𑌵𑌨𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑌿𑌷𑍁 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌪𑌿𑌤𑍃𑌯𑌾𑌣𑌾𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌨 𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌃 । “𑌯𑍇 𑌵𑍈 𑌕𑍇 𑌚𑌾𑌸𑍍𑌮𑌾𑌲𑍍𑌲𑍋𑌕𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌯𑌨𑍍𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌵𑌚𑌨𑌂 𑌇𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑌿𑌵𑌿𑌷𑌯𑌂 𑌨𑍇𑌤𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌅𑌨𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑌿𑌣𑌾𑌂 𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌭𑌾𑌵𑍇 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑍍𑌯𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑍋 𑌨𑍋𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — ‘𑌨 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑍇 𑌤𑌥𑍋𑌪𑌲𑌬𑍍𑌧𑍇𑌃’ । “𑌤𑌾𑌨𑍀𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑌸𑌕𑍃𑌦𑌾𑌵𑌰𑍍𑌤𑍀𑌨𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌜𑌾𑌯𑌸𑍍𑌵 𑌮𑍍𑌰𑌿𑌯𑌸𑍍𑌵𑍇𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌤𑍍 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨”𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑌨𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑌿𑌣𑌾𑌂 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌦𑍍𑌰𑌜𑌨𑍍𑌤𑍂𑌨𑌾𑌂 𑌨 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑍍𑌯𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾 । 𑌤𑌥𑌾 𑌹𑍍𑌯𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 । ‘𑌤𑍇𑌨𑌾𑌸𑍌 𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌨 𑌸𑌮𑍍𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌤’ 𑌇𑌤𑌿 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇𑌨 𑌹𑌿 𑌅𑌸𑍌 𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑌿 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌃 । “𑌸𑍍𑌮𑌰𑍍𑌯𑌤𑍇𑌽𑌪𑌿 𑌚 𑌲𑍋𑌕𑍇” । 𑌕𑍇𑌷𑌾𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍍𑌦𑍍𑌰𑍋𑌣𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌦𑍍𑌰𑍌𑌪𑌦𑍀𑌧𑍃𑌷𑍍𑌟𑌦𑍍𑌯𑍁𑌮𑍍𑌨𑌪𑍍𑌰𑌭𑍃𑌤𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑍈𑌵 𑌦𑍇𑌹𑌾𑌰𑌮𑍍𑌭𑍋 𑌭𑌾𑌰𑌤𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌸𑍍𑌮𑌰𑍍𑌯𑌤𑍇 । ‘𑌦𑌰𑍍𑌶𑌨𑌾𑌚𑍍𑌚’ । 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌖𑌲𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍀𑌣𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌬𑍀𑌜𑌾𑌨𑌿 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌅𑌣𑍍𑌡𑌜𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌜𑌂 𑌉𑌦𑍍𑌭𑌿𑌜𑍍𑌜𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌣𑍍𑌡𑌜𑌜𑍀𑌵𑌜𑍋𑌦𑍍𑌭𑌿𑌜𑍍𑌜𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌭𑍂𑌤𑌜𑌾𑌤𑌿𑌮𑌧𑍍𑌯𑍇 𑌕𑍇𑌷𑌾𑌞𑍍𑌚𑌿𑌦𑍁𑌦𑍍𑌭𑌿𑌜𑍍𑌜𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌮𑌾𑌹𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌾 𑌲𑍋𑌕𑍇 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾 । 𑌨𑌨𑍁 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌖𑌲𑍍𑌵𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌭𑍂𑌤𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌤𑍍𑌰𑍀𑌣𑍍𑌯𑍇𑌵𑍇”𑌤𑍍𑌯𑌵𑌧𑌾𑌰𑌣𑌂 𑌨𑍋𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌦𑌜𑌾𑌨𑌾𑌮𑌤𑍍𑌰𑌾𑌨𑌵𑌾𑌪𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹 — “𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌵𑌰𑍋𑌧𑌃 𑌸𑌂𑌶𑍋𑌕𑌜𑌸𑍍𑌯” । 𑌸𑌂𑌶𑍋𑌕𑌜𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌦𑌜𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 “𑌅𑌣𑍍𑌡𑌜𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌜𑌂 𑌉𑌦𑍍𑌭𑌿𑌜𑍍𑌜”𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑍇𑌨𑍋𑌦𑍍𑌭𑌿𑌜𑍍𑌜𑌶𑌬𑍍𑌦𑍇𑌨𑌾𑌵𑌰𑍋𑌧𑌃 𑌸𑌙𑍍𑌗𑍍𑌰𑌹𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌅𑌤𑌃 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌪𑌾𑌪𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾𑌂 𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌨 𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍 । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌰𑌾𑌮𑌃 ॥ ॥ ௯ ॥

𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍈𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷 𑌆𑌪𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑍇 𑌤𑌾𑌨𑌪𑌰𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌨𑌯𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧௦ ॥

𑌏𑌤𑌦𑍍𑌵𑍈 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌂 𑌯𑌚𑍍𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌮𑌾𑌃 ॥ ॥ ௧௧ ॥

𑌤𑌂 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌤𑌮𑌤𑌿𑌸𑍃𑌜𑌤𑍇 𑌯 𑌏𑌨𑌂 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌤𑌮𑌿𑌹 𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿𑌰𑍍𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌰𑍍𑌷𑌤𑌿 𑌸 𑌇𑌹 𑌕𑍀𑌟𑍋 𑌵𑌾 𑌪𑌤𑌙𑍍𑌗𑍋 𑌵𑌾 𑌶𑌕𑍁𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌾 𑌶𑌾𑌰𑍍𑌦𑍂𑌲𑍋 𑌵𑌾 𑌸𑌿𑌂𑌹𑍋 𑌵𑌾 𑌮𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑍋 𑌵𑌾 𑌪𑌰𑌶𑍍𑌵𑌾 𑌵𑌾 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑍋 𑌵𑌾𑌽𑌨𑍍𑌯𑍋 𑌵𑍈𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇𑌷𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌾𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇 ॥ ௧௨ ॥

𑌯𑌥𑌾𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌯𑌥𑌾𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌂 𑌤𑌮𑌾𑌗𑌤𑌂 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌕𑍋𑌽𑌸𑍀𑌤𑌿 𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌤𑍍 ॥ ॥ ௧௩ ॥

(𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂) 𑌇𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑌿𑌣𑌾𑌂 (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍈𑌃) 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑍈𑌃 𑌮𑌨𑍋𑌹𑌸𑍍𑌤𑌾𑌦𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌜𑌨𑍍𑌯𑍈𑌰𑍍𑌨𑌮𑌸𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌦𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌃 (𑌆𑌪𑍍𑌯𑌾𑌯𑌤𑍇) 𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 । “𑌆𑌪𑍍𑌯𑌾𑌯𑌸𑍍𑌵” 𑌇𑌤𑌿 𑌹𑌿 𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌃 । “[illegible]” 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌮𑌰𑌣𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌿𑌕𑌾𑌰𑌿𑌣𑌃 𑌅𑌪𑌰𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇𑌣 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌦𑌶𑌭𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌨𑍈𑌃 (𑌪𑍍𑌰𑌜𑌨𑌯𑌤𑌿) 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑌯𑌤𑌿 । 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌵𑌯𑌵[illegible] 𑌕𑌲𑌾𑌃 𑌕𑍃𑌶𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌕𑌲𑌾𑌭𑌿𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌂 𑌕𑌰𑍋𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍 । [illegible] 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌨𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌨𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 [illegible] 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥[illegible] 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌨𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌅𑌪𑌰𑌪𑌕𑍍𑌷𑍇𑌣𑍇𑌤𑌿 [illegible] ॥ ௧௦ ॥

(𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌸𑍍𑌯 𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯) 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 (𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌂) [illegible] 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௧௧ ॥

𑌚𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌸𑍍𑌯𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 (𑌤𑌮𑌤𑌿𑌸𑍃𑌜𑌤𑍇) 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌲𑍋𑌕𑌗𑌮𑌨𑌾𑌯 𑌤𑌮𑌨𑍁𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑌿 । 𑌯𑌸𑍍𑌤𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌮𑌶𑌕𑍍𑌤𑌃 (𑌤𑌂) 𑌅𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌂𑌸𑌂 “𑌯𑌾𑌵𑌤𑍍𑌸𑌂𑌪𑌾𑌤𑌮𑍁𑌷𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌅𑌥𑍈𑌤𑌮𑍇𑌵𑌾𑌧𑍍𑌵𑌾𑌨𑌂 𑌪𑍁𑌨𑌰𑍍𑌨𑌿𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌯𑌥𑍇𑌤𑌮𑌾𑌕𑌾𑌶𑌮𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌦𑍍𑌵𑌾𑌯𑍁𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑍍𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌧𑍂𑌮𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌧𑍂𑌮𑍋 𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾𑌽𑌭𑍍𑌰𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌅𑌭𑍍𑌰𑌂 𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌮𑍇𑌘𑍋 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌮𑍇𑌘𑍋 𑌭𑍂𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌰𑍍𑌷𑌤𑌿 । 𑌤 𑌇𑌹 𑌵𑍍𑌰𑍀𑌹𑌿𑌯𑌵𑌾 𑌓𑌷𑌧𑌿𑌵𑌨𑌸𑍍𑌪𑌤𑌯𑌸𑍍𑌤𑌿𑌲𑌮𑌾𑌷𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌜𑌾𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 । 𑌤𑌦𑍍𑌯 𑌇𑌹 𑌰𑌮𑌣𑍀𑌯𑌚𑌰𑌣𑌾 𑌅𑌭𑍍𑌯𑌾𑌶𑍋 𑌹 𑌯𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌰𑌮𑌣𑍀𑌯𑌾𑌂 𑌯𑍋𑌨𑌿𑌮𑌾𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇𑌰𑌨𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌯𑍋𑌨𑌿𑌂 𑌵𑌾 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌯𑍋𑌨𑌿𑌂 𑌵𑌾 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌯𑌯𑍋𑌨𑌿𑌂 𑌵𑌾 । 𑌅𑌥 𑌯 𑌇𑌹 𑌕𑌪𑍂𑌯𑌚𑌰𑌣𑌾 𑌅𑌭𑍍𑌯𑌾𑌶𑍋 𑌹 𑌯𑌤𑍍𑌤𑍇 𑌕𑌪𑍂𑌯𑌾𑌂 𑌯𑍋𑌨𑌿𑌮𑌾𑌪𑌦𑍍𑌯𑍇𑌰𑌨𑍍 𑌶𑍍𑌵𑌯𑍋𑌨𑌿𑌂 𑌵𑌾 𑌸𑍂𑌕𑌰𑌯𑍋𑌨𑌿𑌂 𑌵𑌾 𑌚𑌣𑍍𑌡𑌾𑌲𑌯𑍋𑌨𑌿𑌂 𑌵𑌾” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑍋𑌽𑌨𑍁𑌸𑌨𑍍𑌧𑍇𑌯𑌃 । (𑌪𑌰𑌶𑍍𑌵𑌾) 𑌪𑌶𑍁𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌏𑌤𑍇𑌷𑍁 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍇𑌷𑍁 𑌜𑌾𑌯𑌤𑍇 ॥ ௧௨ ॥

𑌇𑌷𑍍𑌟𑌾𑌦𑌿𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌨𑍁𑌸𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌵𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑍁𑌸𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌵𑌾 𑌆𑌗𑌤𑌂 𑌪𑍁𑌮𑌾𑌂𑌸𑌂 𑌪𑍃𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 । (𑌕𑍋𑌽𑌸𑍀𑌤𑌿) 𑌤𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌮𑌤𑌿𑌸𑍃𑌜𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌤𑌰𑍇𑌣𑌾𑌨𑍍𑌵𑌯𑌃 ॥ ௧௩ ॥

விவக்ஷணாத்ருதவொ ரெதசூஹ்ருதம் வஷிதஸாதீ ஸாதிதாதிவ
த்ருாவதஸஸாக ॥ ॥ ௧௪ ॥
வாஸிகதரிஷெரயஜ்ஞாவாஸாகத்ராாதரிநிஷித்க்ஷம் ॥ ௧௫ ॥
ஸ ஜாயவஜாயரோநா ஆதஸத்யொதஸெராவரோ ஸ: ॥ ௧௬ ॥
ஆதஸத்யொதஸெநவிதாஸஞ்சிதெஹம்வ்ருதிதசிதெஹம் ॥ ௧௭ ॥

வ்ருதிவநவ்ருகாரரோஹ— ரோஸாதிகாஷவஸிவெதக்கஷாஜ்ஞஜ்ஞஸ்வ
ஜிதஸ்யெந ஸம்பொயநீ । ஷகஷிஷளவாஸிகொ பஹவவ
நவ்ருயொக: । திவஸவவ்ருவகெஷாத்ரராயணாதிகூணகாஷாஹிரோநி
ஷெவதாஸாஹிதரவிவ்ரயெணவா ஜிதவ ஜதி பஹவவநவ்ருயொ
க: । ஜெஜிதவ: காஷவ்ருவதகாஜத்ரய: । (விதாவத:) விதஃ:
கவிதா நிஷெகாதி தஆது ஹாதுஷொரோதளதீவ: । நிஷெகாதி
கதர்: விவக்ஷணாத்ஸாக வ்ருஸதிதம் உதளீ । "ஸவாஸஷ
தி"த்ராதிநா சூதாஷெஸ: வஷிதஸம் வஷிதஸாசவஷ்யா: யஸ்ருதஜவஷி
தஸம் ஸ்ருஜாவொரோவெ ருதீவஷெரெதா ரவொவவ்யாவஷிகயாக்ஷம் (சூ
ஹ்ருதீ) ஸொணிதெநஸம்ஹ்ருதம் ரெதொஷி ரெதஸ்யரகொஹஷி
த்ரய: । சநெந வஷிதாதிவிதரவ்ருகாரொவநராஸாக ஷஷவ்ரவ்ரு
க்ருதிவிவிக்ஷாத்ஸாவவரோவநஸ்ஸம் ஹவதி ॥ ॥ ௧௪ ॥
ஜெஜிதவ: யஷயம் ஜத:வரம் நிஷெககதரிவாஸி ரெதொ
ரவதயா சவஷ்யாநாய (ஷெரயஜ்ஞம்) ரோவெ்ருஷயத வெ்ருஷணம்ரோ
கரெதத்ரய: । உத்ரத்ரோஜத்ரஸ்வ சத்ராவரநஷம்க: வா
ஸாநிஷெககத்ரா ரோஸ்ரீரவரி்ருஹாய (ரோதரிரோநிஷித்க்ஷம்) நிஷெ
கம் ரோகரத | ஹாதுஸ்ஸெவொஷக ॥ ॥ ௧௫ ॥
ஷொஹம் (ஜாயம்) ஜநிகா । சூஹிகெ்ஷ்ணரோஷ । கஹெகஹெஜநி
காஜநிகா (உவஜாயரோந:) கஹாஷிஜ்ஞஹ ஆதஸ:த்யொதஸெரா
வா உவரோஸ: சஷிரோவொயஸ்ஸ: ஆதஸத்யொதஸெராவரோஸ: ।
யதவிரோநஷ்ராணாம் கஹெதமெஸெஷரோஸா: । சயாவிஜொநிவிஸெ
ஷெஷ ஆதஸத்யொதஸரோஸவயஞஷ்யதிரவஹ்தி தயொக்ஷ । ஆ
உஸவா த்யொதஸவரோஸாது கஹஉஷிகெவத்ரய: ॥ ॥ ௧௬ ॥
சஹம் ஆதஸெநவா த்யொதஸெநகா ரோஸெநவிதா (சூஸம்)
வ்ராதராஸீ । விதாஸ்யொரோதரவ்ருவஷக: । (தசிதெவ்ருதி
தசிதெ) சத்ரதவ்ய: வவெராகூரெத: வராஜ (தசிதெ) ரெத
ஷிவெ தசிதெதசிதெவ்ருதி வ்ருதிரெதஷிக வராஷிதரய: ।
உதயதாதஸ்ராயா । தெஷாம்விதாணாம் ஸெஷஹஷதவவா
ஹாதித்ரய: ॥ ॥ ௧௭ ॥

𑌤𑌨𑍍𑌮 𑌋𑌤𑌵𑍋 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑌵 𑌆𑌰𑌭𑌧𑍍𑌵𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧௮ ॥

𑌤𑍇𑌨 𑌸𑌤𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌤𑌪𑌸𑌰𑍍𑌤𑍁𑌰𑌸𑍍𑌮𑍍𑌯𑌾𑌰𑍍𑌤𑌵𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌕𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧௯ ॥

𑌤𑌮𑌤𑌿𑌸𑍃𑌜𑌤𑍇 ॥ ॥ ௨௰ ॥

𑌸 𑌏𑌤𑌂 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌂 𑌪𑌨𑍍𑌥𑌾𑌨𑌮𑌾𑌪𑌦𑍍𑌯𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌲𑍋𑌕𑌮𑌾𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌸 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌸 𑌵𑌰𑍁𑌣𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌸 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌸 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌲𑍋𑌕𑌂

𑌹𑍇 𑌋𑌤𑌵 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌵𑌚𑌨𑌯𑍋𑌜𑌨𑌮𑍍 । (𑌋𑌤𑌵𑌃) 𑌋𑌤𑍍𑌵𑌾𑌕𑌾𑌰𑌾𑌃 (𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑌵𑍇) 𑌮𑍃𑌤𑍍𑌯𑌵𑍇 𑌜𑌨𑌨𑌮𑌰𑌣𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌾𑌯 (𑌆𑌰𑌭𑌧𑍍𑌵𑌮𑍍) 𑌇𑌤𑌃𑌪𑌰𑌂 𑌮𑌾 𑌸𑌮𑍍𑌬𑌧𑍍𑌯𑌤 ॥ ॥ ௧௮ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌧𑍇𑌤𑍁𑌮𑌾𑌹 — “𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌙𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌃 𑌸𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑌸𑍍𑌸𑌦𑌾𑌽𑌽𑌨𑌨𑍍𑌦𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌸𑌦𑍍𑌵𑌰𑍍𑌣𑌵𑌰𑍍𑌣𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍇𑌨 𑌤𑌪𑌸𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌨𑍍𑌨𑍇𑌨 𑌤𑍇𑌨 𑌸𑌤𑍍𑌯𑍇𑌨 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾 𑌅𑌨𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯 (𑌋𑌤𑍁𑌰𑌸𑍍𑌮𑌿) 𑌮𑌾𑌸𑌾𑌤𑍍𑌮𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰𑌾𑌤𑍍𑌮𑌕𑌕𑌾𑌲𑌰𑍂𑌪𑍋𑌽𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 । (𑌆𑌰𑍍𑌤𑌵𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿) 𑌤𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌕𑌾𑌲𑌾𑌵𑌚𑍍𑌛𑌿𑌨𑍍𑌨𑌰𑍂𑌪𑍋𑌽𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 । (𑌕𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿) 𑌯𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌤𑌰𑌮𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 । (𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿) 𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵𑌾𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 । 𑌅𑌤𑍍𑌰𑌾𑌹𑌂𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 “𑌅𑌹𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌸𑍍𑌮𑍀”𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 “𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑍀”𑌤𑌿 𑌚 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌰𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑌃 । 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑍃𑌤𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌏𑌵𑌂𑌕𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑍋𑌽𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧௯

(𑌤𑌮𑌤𑌿𑌸𑍃𑌜𑌤𑍇) 𑌏𑌵𑌂 𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌤𑍍𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑌂 𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌗𑌮𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌕𑌾𑌮𑌗𑌮𑌨𑌾𑌯𑌾𑌨𑍁𑌜𑌾𑌨𑌾𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । ௨௰ ।

𑌏𑌵𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌾𑌯𑍁𑌜𑍍𑌯𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌣𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌕𑍃𑌤𑌾𑌚𑌾𑌰𑍍𑌯𑌃 𑌅𑌰𑍍𑌚𑌿𑌰𑌾𑌦𑌿𑌗𑌤𑌿𑌕𑍍𑌰𑌮𑍇𑌣𑌾𑌹 — (𑌸𑌃) 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌤𑍍 𑌦𑍇𑌹𑌵𑌿𑌯𑍋𑌗𑌕𑌾𑌲 𑌏𑌵 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑍃𑌤𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌥 𑌵𑌿𑌹𑌾𑌯 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗𑌂 (𑌪𑌨𑍍𑌥𑌾𑌨𑌮𑍍) 𑌅𑌰𑍍𑌚𑌿𑌰𑌾𑌦𑌿𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗𑌮𑍍 (𑌆𑌪𑌦𑍍𑌯) 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌲𑍋𑌕𑌮𑌾𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 । “𑌤𑍇𑌽𑌰𑍍𑌚𑌿𑌷𑌮𑌭𑌿𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀”𑌤𑌿 𑌅𑌰𑍍𑌚𑌿𑌃𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌮𑌾𑌰𑍍𑌗𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌕𑌾𑌮𑍁𑌕𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑌤𑌃 𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌲𑍋𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾 । (𑌸 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑌂) 𑌪𑌶𑍍𑌚𑌾𑌦𑌗𑍍𑌨𑌿𑌲𑍋𑌕𑌾𑌨𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑌿 । 𑌯𑌥𑍋𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇 — “𑌅𑌰𑍍𑌚𑌿𑌷𑍋𑌽𑌹𑌰𑌹𑍍𑌨 𑌆𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑌕𑍍𑌷𑌮𑌾𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌷𑌣𑍍𑌮𑌾𑌸𑌾𑌨𑍁𑌦𑌙𑍍𑌙𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯 𑌏𑌤𑌿 𑌮𑌾𑌸𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌲𑍋𑌕”𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌦𑍇𑌵𑌲𑍋𑌕𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌉𑌦𑌗𑌯𑌨𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌉𑌦𑌗𑌯𑌨𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌏𑌵 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑍍𑌯𑌃 । 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑍁𑌦𑌗𑌯𑌨𑌾𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌮𑌾𑌸𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 — “𑌮𑌾𑌸𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰”𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌚𑌯𑌿𑌕𑍍𑌕𑌾𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌚 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌮𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑌸𑍍𑌯 “𑌅𑌹𑌰𑌾𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑌕𑍍𑌷𑌮𑌾𑌪𑍂𑌰𑍍𑌯𑌮𑌾𑌣𑌪𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌷𑌣𑍍𑌮𑌾𑌸𑌾𑌨𑍁𑌦𑌙𑍍𑌙𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑍀”𑌤𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌪𑍃𑌥𑌕𑍍𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 𑌉𑌦𑌗𑌯𑌨𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌯𑌾 𑌚𑌯𑌿𑌕𑍍𑌕𑌾𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌂𑌵𑌤𑍍𑌸𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌦𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌨𑌿𑌵𑍇𑌶𑌃

ஸ வ்யஜாவதிமோக்ஷம் ஸ ப்ருஹ்மமோக்ஷம் ॥ ॥ உக ॥

ஜ: । ''ஸவாயாம்மோக்ஷம் ஸவர்ணமோக்ஷம் ஸக்ருதித்ரமோக்ஷம் ஸஜ்ஞ
மோக்ஷம் ஸவ்யஜாவதிமோக்ஷ''மிதீதம்வாக்யம் சுவிருராதிவாஷெ விஷித்தம் ।
''ஸம்வஸ்துராதாதித்ரோதித்ராச்ஜ்யஸ''மிதி ஊரொநோரெஹ்ய ''யதாவைவர
ராஷெரஷ்யூரமொகாசவைய்தி ஸவாயமொகரோஹஷ்தி ஸதத்ர விஜி
ஹீதே யதா ரயவக்ஷ்யஸ்ய வம் தேந ஸஉளஷ்வுரோக்ஷ்ரதே ஸக்ருதித்ர
ரோஹஷ்தி தஸ்லேஸதத்ர விஜிஹீதே யதாஸம்வாரஸ்ய வம் தேந ஸ
உளஷ்வு ரோக்ஷ்ரதே ஸ உஜ்ரஸரோஹஷ்தீ''தி வ்யஹதாரணைகே வ
ஶ்ருதகாஸ் ஸம்வஸ்துர தாஷ்வும் வஜ்ர ரஸ: வ்யாஹாதி
த்ரஸ்ய நிவேஶஷ்ஜ: । தத்ரவ வர்ணெஜ்ர வ்யஜாவதீநாரலி வதி
தாநாம் வாராதுவஸ்ய க்ஷவிஷிவேஶ சுதுவெய் வாயமொகம் வர
ணமொகமிதி வாகுரோநஸாரெண வாயொரஷ்வும் வர்ணோ நி
வேஶயிதவ்ய: । ஜஜ்ர வ்யஜாவதீசுலி தஷநஷாம் நிவேஶயிதவ்ள । ந
வக்ருதித்ரமொகம் ஜஜ்ரமொகம் வ்யஜாவதிமொகமிதி வாகுரோதாதித்ரா
தஷ்வும் வஜ்ராசவ்யாமெவ நிவேஶோஸ்ஷிதி வாவ்யம் । க்ருதித்ராச்ஜ்ர
ரஸமிதி க்ருதித்ராதஷ்வும் வஜ்ரஸ்ய ஶ்ருவணேந தசக்ரவோயவ்ய ஸம்
ஹாச । நவ வஜ்ராதஷ்வும் தயோநிவேஶோஸ்ஷிதி வாவ்யம் । வஜ்ரர
வொவிதரத்திதி ஶ்ருதிக்ரவோயவ்யஸம்ஹாச । நந லெவமொகாதா
திதமிதி லெவமொகஶஷிதவாயொராதித்ரஸ்யவ க்ரஸ்ய ஶ்ருத
காச தத்ரஜ்ரவ்யஜாவத்ரநிவேஶ தசக்ரஸம்ஹஸ்ராதிதிவேஷ ।
வாஷ்ாதித்ரயொரஷராஜெ வர்ணஸ்ய நிவேஶநீயதயா தத்தேநவ வா
ஷ்ாதித்ரயொ ராநஷயஸ்ய ஹஹதயா தத்தேரவெஜ்ரவ்யஜாவத்ரா
ரலி நிவேஶ: । சுதஶ்ச வர்ணெஜ்ரவ்யஜாவதீநாம் த்ரயாணாரலி வா
ஷ்ாதித்ரயொரஷராஜெணவ நிவேஶோஸ்ஷிதிவ்யாவெஜ் உவ்யதே ''தஷி
தொஷிவர்ணஸம்வம்யாச'' । தஷிதஉளஷ்வும் வர்ணஸ்ய நிவேஶ: ।
சுத:ஸம்வம்யாச।விஷர்ரஉர்ணயொஉயொரலி லெவொதரவதிவு
க்ஷரஷவஸம்வம்யஸகாச । விஷர்தஉளஷ்வும் வர்ணஸ்ய நிவேஶ: ।
தத: வரஷ்ாச ஜஜ்ரவ்யஜாவத்ராநிவேஶ: । தயாஹிஸதி ''லெவ
மொகாதாதித்ரம் க்ருதித்ராச்ஜ்ரஸம் வஜ்ரரவொவிதரத''மிதி நிவேஶோ
ஷலி க்ரரோ நவாயிதொஹவதி । நவெவம்விஷர்தஉளஷ்வும் வர்ணெ
ஜ்ரவ்யஜாவதீநாம் நிவேஶ தெஷாஜெவ ப்ருஹ்மஹயித்ரகெந தத்வ
ராஷெரரோநவஸ்ஸணநாநு ப்ருஹ்மஹயதீதி வெவதர்தவரஷவஸ்ய
ஹயித்ரகம் ஶ்ருதம் விரஜெத்திவாவ்யம் । வர்ணெஜ்ரவ்யஜாவ
தீநாரஹயித்ரகெலி வெவதர்தவரஷவஸ்ராவ்யநஹ்ராஹகத
யா ஹயித்ரகவம்வாதிதி ஷித்தம் । வ்யக்ரதரநஸராரர: ॥ ॥ உக ॥

𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍋 𑌹𑍍𑌰𑌦𑍋 𑌮𑍁𑌹𑍂𑌰𑍍𑌤𑌾 𑌯𑌷𑍍𑌟𑌿𑌹𑌾𑌃 ॥ ॥ ௨௨ ॥

𑌵𑌿𑌰𑌜𑌾 𑌨𑌦𑍀 ॥ ॥ ௨௩ ॥

𑌤𑌿𑌲𑍍𑌯𑍋 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌃 ॥ ॥ ௨௪ ॥

𑌸𑌾𑌲𑌜𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨௫ ॥

𑌅𑌪𑌰𑌾𑌜𑌿𑌤𑌮𑌾𑌯𑌤𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨௬ ॥

𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑍀 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌗𑍋𑌪𑍌 ॥ ॥ ௨௭ ॥

𑌵𑌿𑌭𑍁𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨௮ ॥

𑌵𑌿𑌚𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾 𑌆𑌸𑌨𑍍𑌦𑍀 ॥ ॥ ௨௯ ॥

𑌅𑌮𑌿𑌤𑍌𑌜𑌾𑌃 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌙𑍍𑌕𑌃 ॥ ॥ ௩௦ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌚 𑌮𑌾𑌨𑌸𑍀 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑌾 𑌚 𑌚𑌾𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑍀 𑌪𑍁𑌷𑍍𑌪𑌾𑌣𑍍𑌯𑌵𑌯𑌤𑌃॥
𑌯𑌤𑌾𑌵𑍇𑌵 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌯𑌮𑍍𑌬𑌾𑌶𑍍𑌚𑌾𑌮𑍍𑌬𑌾𑌵𑌯𑌵𑌾𑌶𑍍𑌚𑌾𑌪𑍍𑌸𑌰𑌸𑍋𑌽𑌮𑍍𑌬𑌯𑌾
𑌨𑌦𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌥𑌂𑌵𑌿𑌦𑌾𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩௨ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌮𑍀𑌪𑍇 𑌅𑌰𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑍋 𑌹𑍍𑌰𑌦𑌃 । 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍇 "𑌅𑌰𑌶𑍍𑌚 𑌣𑍍𑌯𑌶𑍍𑌚𑌾𑌰𑍍𑌣𑌵𑍌 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑍇𑌣𑌰𑌜𑍀𑌯𑌂𑌸𑌾" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑌾𑌮𑌰𑍍𑌥𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌤𑌃𑌪𑌰𑌸𑍍𑌤𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍇𑌶𑍇 𑌮𑍁𑌹𑍂𑌰𑍍𑌤𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑌾𑌃 𑌯𑌷𑍍𑌟𑌿𑌹𑌾𑌃 𑌯𑌷𑍍𑌟𑌿𑌭𑌿𑌃 𑌅𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍋 𑌘𑍍𑌨𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌯𑌷𑍍𑌟𑌿𑌹𑌾𑌃 ॥ ॥ ௨௨ ॥

𑌵𑌿𑌜𑌰𑍇𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌾𑌵𑌤𑍀 𑌨𑌦𑍀 𑌵𑌿𑌰𑌜𑌾𑌨𑌦𑍀 𑌤𑌸𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌪𑌾𑌰𑍇𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 । 𑌜𑌰𑌾𑌦𑌿𑌦𑍋𑌷𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌵𑌿𑌜𑌰𑌾 𑌵𑌿𑌰𑌜𑍇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 ॥ ॥ ௨௩ ॥

𑌤𑌤𑍋𑌽𑌵𑌿𑌦𑍂𑌰𑍇 𑌤𑌿𑌲𑍍𑌯𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑍋 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌃 । 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍇 "𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑍍𑌥𑌃 𑌸𑍋𑌮𑌸𑌵𑌨" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍋𑌮𑌸𑌵𑌨𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑍋𑌽𑌶𑍍𑌵𑌤𑍍𑌥𑍋 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌃 । ௨௪॥

𑌸𑌾𑌲𑌜𑍍𑌯𑌨𑌾𑌮𑌕𑌂 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌂 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍀𑌯𑌂 "𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍀𑌯𑌂 𑌨𑌿𑌗𑌮𑍋𑌽𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌤𑍁 𑌯𑌨𑍍𑌮𑍂𑌲𑌨𑌗𑌰𑌾𑌤𑍍𑌪𑍁𑌰𑌮𑍍"𑌇𑌤𑍍𑌯𑌮𑌰𑌃 । 𑌸𑌾𑌮𑍇𑌷𑍁 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌕𑌰𑌣𑍇𑌷𑍁 𑌜𑍍𑌯𑌾𑌯𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌨𑌂 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌤𑍍 𑌸𑌾𑌲𑌜𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௨௫ ॥

𑌅𑌪𑌰𑌾𑌜𑌿𑌤𑌾𑌪𑍂𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌾𑌵𑌪𑌰𑌾𑌜𑌿𑌤𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑌮𑌾𑌯𑌤𑌨𑌂𑌪𑌾𑌰𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃। 𑌅𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑍍𑌭𑌿𑌰𑌜𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌪𑌰𑌾𑌜𑌿𑌤𑌮𑍍 ॥ ௨௬॥

𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑌿𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑍌 𑌪𑌟𑍍𑌟𑌣𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌪𑌾𑌲𑌕𑍌 ॥ ॥ ௨௭ ॥

𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌮𑌣𑍍𑌡𑌪𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌃 । 𑌵𑌿𑌭𑍁𑌨𑌾 𑌚𑌾𑌤𑌿𑌵𑌿𑌸𑍍𑌤𑍃𑌤𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌂 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌮𑌯𑌮𑌣𑍍𑌡𑌪𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃। "𑌪𑍍𑌰𑌭𑍁𑌵𑌿𑌮𑌿𑌤𑌂 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌮𑌯"𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌛𑌾𑌨𑍍𑌦𑍋𑌗𑍍𑌯𑍇 𑌪𑍍𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑌃 ॥ ॥ ௨௮ ॥

𑌵𑌿𑌚𑌕𑍍𑌷𑌣𑌸𑌂𑌜𑍍𑌞𑌕𑌾 (𑌆𑌸𑌨𑍍𑌦𑍀) 𑌪𑌮𑍂𑌹𑌿𑌪𑍀𑌠𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨௯ ॥

𑌅𑌮𑌿𑌤𑍌𑌜𑌾𑌨𑌾𑌮 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌙𑍍𑌕𑌃 ॥ ॥ ௩௦ ॥

𑌮𑌨𑍋𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍀 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌚 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍍𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾 𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍀 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌰𑍂𑌪𑌾 𑌚 𑌪𑍁𑌷𑍍𑌪𑌾𑌣𑌿 𑌅𑌵𑌯𑌤𑌃 𑌕𑍁𑌸𑍁𑌮𑌾𑌨𑌿 𑌷𑍇𑌵𑍍𑌯𑍌 ॥ ॥ ௩௧ ॥

𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌚 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌸𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌵𑌿𑌦𑌾𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 ॥ ௩௨॥

தம் ப்3ரஹ்மாஹாபி4தா4வத மம யஶஸா விரஜாம் வா அயம் நதீ3ம் ப்ரா பந் ந வா அயம் ஜிகீ3ஷ்யதீதி ॥ ॥ ௩ ॥

தம் பஞ்சஶதாந்யப்ஸரஸாம் ப்ரதிதா4வந்தி ஶதம் மாலாஹஸ்தா: ஶதமாஞ்ஜநஹஸ்தா: ஶதம் சூர்ணஹஸ்தா: ஶதம் வாஸோஹஸ்தா: ஶதம் ப2ணஹஸ்தா: தம் ப்3ரஹ்மாலங்காரேணாலங்குர்வந்தி ஸ ப்3ரஹ்மாலங்காரேணாலங்க்ருʼதோ ப்3ரஹ்ம வித்3வாந் ப்3ரஹ்மாபி4ப்ரைதி ஸ ஆக3ச்ச2த்யாரம் ஹ்ரத3ம் தந்மநஸாத்யேதி தமித்வா ஸம்ப்ரதிவிதோ3 மஜ்ஜந்தி ॥ ॥ ௫ ॥

ஸ ஆக3ச்ச2தி முஹூர்தாந்யேஷ்டிஹாம்ஸ்தேऽஸ்மாத3பத்3ரவந்தி ॥ ௬ ॥

ஸ ஆக3ச்ச2தி விரஜாம் நதீ3ம் தாம் மநஸைவாத்யேதி தத்ஸுக்ருʼ

யத்3வா தம் ப்3ரஹ்மவித3ம் க3ச்ச2ந்தம் (அபி4தா4வத) அபி4க3ச்ச2த ப்ரத்யுத்3க3ச்ச2த । மம யஶஸா மத்ப்ரஸாதே3நாயம் ப்3ரஹ்மவித் விரஜாம் நதீ3ம் விரஜாநதீ3ஸமீபம் ப்ராப்தவாந் । விரஜாநதீ3ஸம்ப3ந்தா4த் ஜித: ஸம்ஸார: விரஜோ ப4விஷ்யதீதி பார்ஷதா3ந் அப்ஸரஸ: ப்ரதிவத3தீத்யர்த2: ॥ ௩ ॥

(ப2ண:) ஆப4ரணம் (ப்3ரஹ்மாபி4ப்ரைதி) ப்3ரஹ்மத3ர்ஶநோத்ஸுகோ ப4வதி நாப்ஸரஸ்ஸம்பா4ஷணவஸ்த்ராப4ரணாதி3ஷு ஸாத3ர இத்யர்த2: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௪ ॥

(தமித்வா) தம் ஹ்ரத3ம் ப்ராப்ய (ஸம்ப்ரதி) இதா3நீமேவ (விது3:) ஜ்ஞாநிந: (மஜ்ஜந்தி) ஸ்நாந்தீத்யர்த2: ॥ ॥ ௫ ॥

தஸ்மிந்நாத்3யாநா: அப்ராப்தா மஜ்ஜந்தீத்யர்த2: ॥ ॥ ௬ ॥

தத்3தே3வேத்யர்த2: । அயஞ்ச ஸ்நாநம் நாவ்யவஹிதவிரஜாநதீ3ப்ராப்திகாரணமாத்ரம் । அபி து தே3வதேவஸ்ய ஶ்ரீநிவாஸஸ்ய ப்ரத்யேக நிர்ணயாச்ச ப்ரயாணகாரணமபி । இத3ஞ்ச வாக்யம் மார்க3ப்ரகரணஸம்பா3த4வாக்யேஷு விஷ்டம் । கௌஷீதகிநாமோபநிஷதி3 'விரஜாம் நதீ3ம் மநஸா அத்யேதி தத்ஸுக்ருʼததுஷ்க்ருʼதே து4நுதே' இதி விரஜாநதீ3ப்ராப்த்யநந்தரம் ததா2 தந்நாஶாபி4தா4நாத் உத்க்ருʼஷ்டதுஷ்க்ருʼதஹாநஶ்ரவணாச்ச "அஶ்வ இவ ரோமாணி விதூ4ய பாபம் சந்த்3ர இவ ராஹோர்முகா2த் ப்ரமுச்ய । தூ4த்வா ஶரீரமக்ருʼதம் க்ருʼதாத்மா ப்3ரஹ்மலோகமபி4ஸம்ப4வாமீ"தி "தஸ்ய புத்ரா தா3யமுபயந்தி ஸுஹ்ருʼத3: ஸாது4க்ருʼத்யாம் த்3விஷந்த: பாபக்ருʼத்யாம்" இதி ஶ்ருத்யா தே3ஹவியோக3ஸமகாலதயா ஸுக்ருʼததுஷ்க்ருʼதஹாநஸங்கீர்தநாச்ச அசேதநஸ்ய தே3ஹவியோக3கால ஏவ நாஶஶ்ரவணாத் விரஜாநதீ3ப்ராப்தேரர்வாகே3வ நாஶ இதி ப்ராப்தே உச்யதே — 'ஸாம்பராயே தர்தவ்யாபா4வாத்ததா2 ஹ்யந்யே' । ஸாம்பராயே தே3ஹாவஸாநகால ஏவ ஸுக்ருʼததுஷ்க்ருʼதவிநாஶ: தத்ஸர்வம்

𑌦𑍁𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌧𑍁𑌨𑍁𑌤𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌯𑌃 𑌸𑍁𑌕𑍃𑌤

[illegible] 𑌸𑍁𑌖𑌦𑍁𑌃𑌖𑌾𑌨𑍁𑌭𑌵 [illegible] 𑌤𑍇 ‘𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌾𑌵𑌦𑍇𑌵 𑌚𑌿𑌰𑌂 𑌯𑌾𑌵𑌨𑍍𑌨 𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑍇𑌽𑌥 𑌸𑌂𑌪𑌤𑍍𑌸𑍍𑌯𑍇’ 𑌇𑌤𑌿 । ‘𑌛𑌨𑍍𑌦𑌤 𑌉𑌭𑌯𑌾𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌾𑌤𑍍’ । [illegible] 𑌨𑌾𑌶 𑌇𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍇 𑌤𑌯𑍋𑌰𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌾𑌯 ‘𑌵𑌿𑌰𑌜𑌾𑌂 𑌨𑌦𑍀𑌂 𑌮𑌨𑌸𑌾𑌽𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌤𑌤𑍍𑌸𑍁𑌕𑍃𑌤𑌦𑍁𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌧𑍁𑌨𑍁𑌤𑍇’ 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌸𑍍𑌯 [illegible] । “𑌗𑌤𑍇𑌰𑌰𑍍𑌥𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍁𑌭𑌯𑌥𑌾𑌽𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌹𑌿 𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃” । 𑌸𑍁𑌕𑍃𑌤𑌦𑍁𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑍇 [illegible] 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌗𑌤𑌿𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌰𑌰𑍍𑌥𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌇𑌤𑌰𑌥𑌾 𑌹𑌿 𑌦𑍇𑌹𑌵𑌿𑌮𑍋𑌚𑌨𑌕𑌾𑌲 𑌏𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌮𑌕𑍍𑌷𑌯𑍇 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌶𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌨𑌾𑌶𑍇𑌨 𑌕𑍇𑌵𑌲𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌾𑌸𑌂𑌭𑌵𑍇𑌨 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌰𑌾𑌨𑌰𑍍𑌥𑌕𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌮𑌾𑌹 — “𑌉𑌪𑌪𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌤𑌲𑍍𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌰𑍍𑌥𑍋𑌪𑌲𑌬𑍍𑌧𑍇𑌰𑍍𑌲𑍋𑌕𑌵𑌤𑍍” । 𑌦𑍇𑌹𑍋𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌕𑌾𑌲 𑌏𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌕𑌰𑍍𑌮𑌕𑍍𑌷𑌯 𑌉𑌪𑌪𑌨𑍍𑌨𑌃 । 𑌕𑍍𑌷𑍀𑌣𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌮𑌾𑌹𑌾𑌤𑍍𑌮𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌸𑍂𑌕𑍍𑌷𑍍𑌮𑌦𑍇𑌹𑌾𑌨𑍁𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌸𑌂𑌭𑌵𑍇𑌨 𑌦𑍇𑌵𑌯𑌾𑌨𑌗𑌮𑌨𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 । [illegible] 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑌾𑌂 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 [illegible] “𑌯𑌾𑌵𑌦𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌮𑌵𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌿𑌰𑌾𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌿𑌕𑌾𑌣𑌾𑌮𑍍” । 𑌆𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌿𑌕𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌵𑌸𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌯𑌾𑌵𑌦𑌧𑌿𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌵𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌤𑍇 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌰𑌬𑍍𑌧𑌸𑍍𑌯 [illegible] । [illegible] । (𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌯 𑌸𑍁𑌕𑍃𑌤𑌮𑍁𑌪𑌯𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌦𑍁𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑌮𑍍) । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑌃 [illegible] 𑌸𑍁𑌕𑍃𑌤𑌦𑍁𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑌯𑍋𑌃 [illegible] । 𑌵𑌿𑌨𑌾𑌶𑌃 [illegible] । 𑌵𑌿𑌨𑌾𑌶𑌃 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌘𑌵𑌿𑌷𑌯𑌃 । [illegible] 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌾𑌘𑌵𑌿𑌷𑌯𑌃 । [illegible] 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌯𑍋𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑍋𑌃 𑌫𑌲𑌂 [illegible] 𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌤𑍍𑌤𑌰𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌶𑍍𑌲𑍇𑌷𑌵𑌿𑌨𑌾𑌶𑍌 [illegible]

𑌮𑍁𑌪𑌯𑌨𑍍𑌤𑍍𑌯𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾 𑌦𑍁𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௧௭ ॥

𑌯𑌥𑌾 𑌰𑌥𑍇𑌨 𑌧𑌾𑌵𑌨𑍍𑌰𑌥𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌵𑍇𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤 𑌏𑌵𑌮𑌹𑍋𑌰𑌾𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌵𑍇𑌕𑍍𑌷𑍇𑌤 𑌏𑌵𑌂 𑌸𑍁𑌕𑍃𑌤𑌦𑍁𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑍇 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌾𑌣𑌿 𑌚 𑌦𑍍𑌵𑌨𑍍𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑌿 ॥ ॥ ௧௮ ॥

𑌸 𑌏𑌷 𑌵𑌿𑌸𑍁𑌕𑍃𑌤𑍋 𑌵𑌿𑌦𑍁𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌨𑍍 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑍈𑌵𑌾𑌭𑌿𑌪𑍍𑌰𑍈𑌤𑌿 ॥ ॥ ௧௯ ॥

𑌸 𑌆𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑍀𑌲𑍍𑌯𑌂 𑌵𑍃𑌕𑍍𑌷𑌂 𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌗𑌨𑍍𑌧𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑌤𑌿 𑌸 𑌆𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌸𑌾𑌲𑌜𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌂𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌂 𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌰𑌸𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑌤𑌿 𑌸 𑌆𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑍍𑌯𑌪𑌰𑌾𑌜𑌿𑌤𑌮𑌾𑌯𑌤𑌨𑌂 𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍇𑌜𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑌤𑌿 𑌸 𑌆𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌪𑌤𑍀 𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌗𑍋𑌪𑍌 𑌤𑌾𑌵𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵𑌤𑌃 𑌸 𑌆𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌭𑍁𑌪𑍍𑌰𑌮𑌿𑌤𑌂 𑌤𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌯𑌶𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌶𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨௦ ॥

𑌸 𑌆𑌗𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌚𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌮𑌾𑌸𑌨𑍍𑌦𑍀𑌂 𑌸𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌯𑌾 𑌹𑌿 𑌵𑌿𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨௧ ॥

𑌨𑌾𑌰𑌂𑌭𑌣𑌵 “𑌤𑌦𑌧𑌿𑌗𑌮 𑌉𑌤𑍍𑌤𑌰𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌾𑌘𑌯𑍋𑌰𑌶𑍍𑌲𑍇𑌷𑌵𑌿𑌨𑌾𑌶𑍌”𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑌨𑍍𑌯𑌾𑌯𑍇𑌨 𑌭𑌵𑌤𑌃 । 𑌅𑌚𑌿𑌰𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌯𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑍁𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌨𑌷𑍍𑌟𑌾𑌶𑍍𑌲𑌿𑌷𑍍𑌟𑌯𑍋𑌰𑍇𑌵 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑍋𑌃 𑌫𑌲𑌂 𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌦𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 𑌸𑌂𑌕𑌲𑍍𑌪𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌵𑌿𑌭𑌜𑌨𑌂 𑌦𑍇𑌹𑌵𑌿𑌯𑍋𑌗𑌕𑌾𑌲𑍇 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌤𑌦𑍍𑌵𑌿𑌶𑍍𑌲𑍇𑌷𑌣𑌾𑌵𑌸𑌰𑍇 𑌤𑌦𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌜𑌨𑍇𑌷𑍁 𑌤𑌦𑍀𑌯𑌸𑍁𑌕𑍃𑌤𑌦𑍁𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑌾𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌾𑌦𑌿𑌷𑍁 𑌫𑌲𑌿𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑍋𑌪𑌾𑌯𑌨𑍇𑌨 𑌭𑌵𑌤𑌿 ॥ ௧௭ ॥

𑌯𑌥𑌾 𑌰𑌥𑍇𑌨 𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌯𑌂 𑌨𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑌣𑍀𑌯𑌰𑌥𑌚𑌕𑍍𑌰𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌯𑌾 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍 𑌗𑌮𑌨𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌜𑌨𑌿𑌤𑌶𑍍𑌰𑌮𑌾𑌯𑌾𑌸𑌾𑌦𑌿𑌶𑍂𑌨𑍍𑌯𑌃 𑌸𑍁𑌖𑍀 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌏𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑍇𑌨𑌾𑌕 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌸𑍁𑌕𑍃𑌤𑌦𑍁𑌷𑍍𑌕𑍃𑌤𑌤𑌤𑍍𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌿𑌤𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍁𑌃𑌖𑌃 𑌸𑌂𑌵𑌰𑍍𑌤𑍇𑌤 ॥ ॥ ௧௮ ॥

𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧௯ ॥

𑌯𑌥𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌸𑌾𑌦𑍇 𑌅𑌨𑍍𑌧𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌦𑍀𑌪𑌾𑌦𑌿𑌸𑌾𑌮𑍀𑌪𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿𑌶𑌯𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌾𑌧𑌿𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌏𑌵𑌂 𑌦𑍇𑌶𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌾𑌨𑍍𑌨𑌿𑌧𑍍𑌯𑌾𑌤𑌿𑌶𑌯𑌾𑌨𑍁𑌕𑍂𑌲𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌿𑌕𑌾𑌸𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌾𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌗𑌨𑍍𑌧𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌰𑌸𑌾𑌦𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑍈𑌰𑌭𑌿𑌧𑍀𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 । 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌗𑌨𑍍𑌧𑌕𑌾𑌦𑍇𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌗𑌨𑍍𑌧𑌸𑌰𑍍𑌵𑌰𑌸𑌃 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌨𑍍𑌨𑌾𑌃 । 𑌯𑌥𑌾𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌾𑌰𑍍𑌥𑌗𑍍𑌰𑌹𑌣𑍇𑌽𑌵𑌿𑌨𑌷𑍍𑌟𑌦𑍋𑌷𑌃 । (𑌅𑌪𑌦𑍍𑌰𑌵𑌤𑌃) 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌪𑌗𑌮𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌯𑌾𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨௦ ॥

(𑌸𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾) 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌧𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌤𑍍𑌰𑍀 𑌦𑍇𑌵𑌤𑌾 । 𑌤𑌤𑍍𑌸𑌂𑌬𑌨𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾𑌸𑌨𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨௧ ॥

ஸ ஆக³ச்ச²த்யமிதௌஜஸம் பர்யங்கம் ஸ ப்ராண: ॥ ॥ ௪௨ ॥

தஸ்ய பூ⁴தம் ச ப⁴விஷ்யச்ச பூர்வௌ பாதௌ³ । ஶ்ரீஶ்சேரா சாபரௌ ॥ ॥ ௪௩ ॥

ப்³ருஹத்³ரத²ந்தரே அநூச்யே ॥ ॥ ௪௪ ॥

ப⁴த்³ரயஜ்ஞாயஜ்ஞீயே ஶீர்ஷண்யே ॥ ॥ ௪௫ ॥

ருசஶ்ச ஸாமாநி ச ப்ராசீநாதாநம் ॥ ॥ ௪௬ ॥

யஜூம்ஷி திரஶ்சீநாநி ॥ ॥ ௪௭ ॥

ஸோமாம்ஶவ உபஸ்தரணம் ॥ ॥ ௪௮ ॥

உத்³கீ³த² உபஶ்ரீ: ॥ ॥ ௪௯ ॥

ஶ்ரீருபப³ர்ஹணம் ॥ ॥ ௫௦ ॥

தஸ்மிந்ப்³ரஹ்மாஸ்தே தமித்த²ம்வித்பாதே³நைவாக்³ர ஆரோஹதி தம் ப்³ரஹ்மாஹ கோ(அ)ஸீதி தம் ப்ரதிப்³ரூயாத் ॥ ॥ ௫௧ ॥

ருதுரஸ்ம்யார்தவோ(அ)ஸ்மி ॥ ॥ ௫௨ ॥

ஆகாஶாத்³யோநே: ஸம்பூ⁴தோ பா⁴ர்யாயை ரேத: ஸம்வத்ஸரஸ்ய தே

ப்ராண: ப்ராணாபி⁴மாநீத்யர்த²: । ஸர்வோத்தரத்வாதி³ப்ரஷ்டவ்ய தஸ்ய பர்யங்கஸ்ய பாதா³நாஹ ॥ ॥ ௪௨ ॥

பூ⁴தப⁴விஷ்யத்காலாபி⁴மாநிதே³வதாபூர்வபாதௌ³ ॥ ௪௩ ।

ப்³ருஹத்³ரத²ந்தராக்²யே ஸாமநீ அநூசீநதா³ருணீ இத்யர்த²: । ௪௪ ॥

ப⁴த்³ரயஜ்ஞாயஜ்ஞீயாக்²யே ஸாமநீ திரஶ்சீநதா³ருணீ ॥ ॥ ௪௫ ॥

(ப்ராசீநாதாநம்) பர்யங்காயததீ³ர்கா⁴: தந்தவ ருக்³விஶேஷா: ॥

திர்யக்தந்தவோ யஜுர்விஶேஷா: ॥ ॥ ௪௭ ॥

ம்ருது³கிரணாஸநாஸ்தரணம் ॥ ॥ ௪௮ ॥

ஶ்ரீஸ்தா²நே பர்யந்தோபரிதநாஸ்தரணமுத்³கீ³த²: ॥ ॥ ௪௯ ॥

உபப³ர்ஹணம் ஶிரோபதா⁴நம் ॥ ॥ ௫௦ ॥

ஸ்வதே³ஶாத்³ய: ॥ ॥ ௫௧ ॥

ருதுஸம்ப³ந்தீ⁴ ப்ராக்³வ்யாக்ருத: ॥ ॥ ௫௨ ॥

(ஆகாஶாத்³யோநே:) “அஸ்யைதஸ்யைவாத்மந: ப்ராணமந்வேதி பரமேதஸ்மாதா³காஶ: ஆகாஶாத்³வாயுர்வாயோரக்³நிரக்³நேராபோ ப⁴வதீ”தி ஶ்ருத்யுக்த்யா ஆகாஶ வாய்வாதி³க்ரமேணாவரோஹ, “யோநே ஶரீர” இதி ஸம்ப்ரோக்த்யா யோநௌ ஸம்பூ⁴தோ(அ)ஸ்மி பா⁴ர்யாயை ரேத: । ஸ தத்³வசநஸ்ய ஸ்பஷ்டார்த²: । (ஸம்வத்ஸரஸ்ய) ஸம்வத்ஸர (தேஜோ மூர்தஸ்ய) ரேதோமூர்தஸ்ய (மூர்தஸ்ய மூர்தஸ்ய) ஸர்வமூர்தஸ்ய (ஆத்மா) ஆத்மா: ப்ராண்ய ஶ்ருத்யோக்தரேதோ ரூபஶரீர யோக்³யஸ்ய ஸர்வஸ்யாபி ஜீவஜாதஸ்யாத்மா । அதஶ்ச ப்ரக்ருதிவிய

ஜொஷ-ஶ்ருதஸ்ய ஸ-ஶ்ருதஸ்ய ஸ-ஶ்ருதஸ்யாத்ர க்வசித்ராzவி யஸ்க்வவி
வொzஷவேஸீதி ॥ ॥ ௫௧ ॥

ஶ்ருத்ராவஸீதி ॥ ॥ ௫௨ ॥

தரோஷகொzஷவேஸீதி ॥ ॥ ௫௩ ॥

ஸத்ருதிவ்ய-ஶ்யாஜ ॥ ॥ ௫௪ ॥

கிம் தத்வஸ்ததிதி ॥ ॥ ௫௫ ॥

யதந்ருஜெவெஷ்யஶ்சவ்யாணெஷ்யஶ்ச தத்ஸஜஊயபஜெவாஶ்சவ்யாணா
ஶ்சதத்ஸத்ரம் தஜெதயா வாவாzஹிவ்யஹியதெ ஸத்ருதிதெத்ரா
வஹிதம் ஸஷவேஸீதெத்வெநம் தஷாஷ ॥ ॥ ௫௬ ॥

தரோஷ கெநஜெ வளம்ஸாமிநாரோநவ்ராவெநஷீதி வ்யாணெநெ
திவ்ய-ஶ்யாஜ கெந ஸ்ஸீநாரோநீதி வாவெதி கெந நவம்ஸஜநா
ரோநீதி ரநவெஸதி ॥ ॥ ௫௭ ॥

கெந மயாநிதி வ்யாணெநெதி ॥ ॥ ௬௦ ॥

ஜக்ஷம் வ்யூஹாத்ரகக்வஜ ஸவெஸ்ராவநஸஸம்ஹவதி । க்வதாத்ரகொzஷதியம்
தம் காஷம் “கஜெநகஜநவஸாஷவஸ்ரம் ஸம்ஸாரவஷவீம் வ்யஜநு । ஜொஷ
ஶ்ரும் வ்யாபாதொzவஸா வாவஸநாரெணஜஜணிதஃ” ஜதிநவ்ரயெந ஸம்
ஸாரெ வதிதொzஸ்ஸதவ்யஃ ॥ ॥ ௫௧ ॥

ரர ஜயரோத்ரக்வதிதத்ராஷ— ஶ்ருத்ராzவஸி வ்யாவகொzஸீதவ்யஃ ।
வ்யாவகக்வாஷாத்ரக்வரவஷவதஜ திஷாவஃ ॥ ॥ ௫௨ ॥

ஜஷம்வாஜஜ திவ்யஷதீதவ்யஃ । யஸ்க்வவேஸிவொzஷவேஸ்தவ்யக்ஷம் ॥ ௫௩ ॥

உத்ரரோஷ ॥ ॥ ௫௪ ॥

வநஃ வ்யஷதி ॥ ॥ ௫௫ ॥

வஷிதவ்யெந ஜெவவ்யாணவ்யதிஸிக்ஷரவ்யதெ । தத்ரிதவ்யெந
ஜெவவ்யாணாஃ । ஜதஸ்தவ்ரிதவ்யக்ஷா ஸவம் ஸம்ஹதம் ஹவதி ।
தஶ்ச ஸதவ்ரேஸ்ஸீதவ்யக்ஷெ வவஷேஸீதவ்யக்ஷம்ஸவ்யாஷிதவ்யஃ । ததஶ்ச
ஸவெஷாரோஜெத்ரஷாஜெத்ரதவ்யஃ । ஜெஹெஹியரநஃவ்யாணஜாந
வ்யதிரெகம் வ்யஜாத்ரவ்யாஜெந ஹஷயதி ॥ ॥ ௫௬ ॥

நவம்ஸஜக்வாரீநி மணத்ரயொஜெஷவிஶெஷா-ஶ்வாணி நக்வா
த்ரவஸா-ஶ்வமதாநி । ததஶ்ச தாதவ்ரஶயரயக்ஷரெநாவாக்ஷாணிஷா
ஜெவ்ய நவம்ஸஜக்வஸ்க்வவஷாநி । ஜதஸ்தம்பம்யாஷாத்ரநி ஷிம்ம
ஸம்பம்யஜதிஷாவஃ । வ்யாணாரீநாம் தத்ரீயாநிஜெவெந ஜாரணக்வ
வ்யதீதெஃ வஸ்ய ஜதவ்ரக்வவ்யதீதெஶ்ச ரநாவாக்ஷாணவ்யதிரெக
வஸஃ । ஷவரத்ரரத்ராவி உஷவ்ய ॥ ॥ ௫௭ ॥

வ்யாணெந மயாநு ஜாநாரீதி வ்ய-ஶ்யாஷிதவ்யஃ । ஷவரத்ர
ரத்ராவி யயாயொமவ்ரேயஃ தத்ரஷியவ்யதிரெகஶ்ச வொஜஜவ்ஃ ॥ ௬௦ ॥

𑌕𑍇𑌨 𑌰𑍂𑌪𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑍇𑌤𑌿 𑌕𑍇𑌨 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣𑍇𑌤𑌿 𑌕𑍇𑌨 𑌰𑌸𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌜𑌿𑌹𑍍𑌵𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌕𑍇𑌨 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌣𑍀𑌤𑌿 𑌹𑌸𑍍𑌤𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌕𑍇𑌨 𑌸𑍁𑌖𑌦𑍁𑌃𑌖𑍇 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌰𑍀𑌰𑍇𑌣𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬௧ ॥

𑌕𑍇𑌨𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌂 𑌰𑌤𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌤𑌿𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌉𑌪𑌸𑍍𑌥𑍇𑌨𑍇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬௨ ॥

𑌕𑍇𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑌾𑌦𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬௩ ॥

𑌕𑍇𑌨 𑌧𑌿𑌯𑍋 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌕𑌾𑌮𑌾𑌨𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௬௪ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌬𑍍𑌰𑍂𑌯𑌾𑌤𑍍 ॥ ॥ ௬௫ ॥

𑌤𑌮𑌾𑌹 𑌆𑌪𑍋 𑌵𑍈 𑌖𑌲𑍁 𑌮𑍀𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 ॥ ॥ ௬௬ ॥

𑌸𑌾 𑌯𑌾 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋 𑌜𑌿𑌤𑌿𑌰𑍍𑌯𑌾 𑌵𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌿𑌃 𑌤𑌾𑌂 𑌜𑌿𑌤𑌿𑌂 𑌜𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌾𑌂 𑌵𑍍𑌯

“𑌅𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌵𑌾𑌵 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇 𑌸𑍍𑌪𑍃𑌶𑌤𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌵𑍈𑌷𑌯𑌿𑌕𑌸𑍁𑌖𑌦𑍁𑌃𑌖𑌯𑍋𑌃 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌹𑍇𑌤𑍁𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌤𑌯𑌾 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌦𑍇𑌶𑌃 ॥ ॥ ௬௧ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌤𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌨𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௬௨ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌗𑌮𑌨𑌾𑌨𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬௩ ॥

𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌵𑌿𑌷𑌯𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌕𑌂 𑌕𑍇𑌨𑌾𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬௪ ॥

𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌯𑌾 𑌮𑌨𑌸𑍇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬௫ ॥

𑌲𑍋𑌕𑍋𑌽𑌸𑍌 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌆𑌪𑍋 𑌹𑍍𑌯𑌜𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌵𑌾𑌽𑌯𑌂 𑌸 𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌭𑍋𑌗𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬௬ ॥

𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌵𑍇𑌦𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌉𑌪𑌾𑌸𑌨𑌪𑌰𑌃 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌪𑌰𑍍𑌯𑌙𑍍𑌕𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌾𑌯𑌃 𑌸𑌜𑌿𑌤𑌿𑌜𑌯𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌷𑍍𑌟𑌿𑌂 𑌯𑍋𑌗𑌞𑍍𑌚 𑌸𑌮𑍇𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌯𑌤𑍍𑌤𑍁 𑌪𑌰𑍈𑌃 “𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯𑌪𑌾𑌪𑍇 𑌵𑌿𑌧𑍂𑌯 𑌨𑌿𑌰𑌞𑍍𑌜𑌨𑌃 𑌪𑌰𑌮𑌂 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌮𑍁𑌪𑍈𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌪𑌤𑍍𑌤𑍌 𑌨𑌿𑌰𑌞𑍍𑌜𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌗𑌮𑌨𑌾𑌸𑌮𑍍𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌪𑌰𑌮𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌪𑌤𑍍𑌤𑍇𑌶𑍍𑌚 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌨𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌦𑍇𑌶𑌯𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌯𑌨𑌾𑌯𑌤𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌆𑌮𑍇𑌤𑍍𑌤𑌕𑍍𑌕𑍁𑌚𑌰𑌿𑌤𑌨𑌾𑌰𑍋𑌕𑍍𑌤𑌕𑌾𑌰𑍋𑌨𑌾𑌦𑌿𑌹𑍇𑌮𑌦𑍁𑌷𑍍𑌪𑌾𑌶𑍇𑌷𑌕𑍍𑌲𑍇𑌶𑌸𑍍𑌜𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌆𑌰𑌬𑍍𑌧𑌖𑌣𑍍𑌡𑌕𑌰𑍍𑌮𑌾𑌶𑌯𑌕𑍍𑌷𑌪𑌣𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑍇𑌨𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹𑌾𑌤𑍍 । 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌙𑍍𑌕𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌠𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑍍𑌯𑌙𑍍𑌕𑌾𑌰𑍋𑌹𑌣𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌸𑌂𑌵𑌾𑌦𑍇𑌶𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌦𑍇𑌶𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌸𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌰𑍈𑌵 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌃 । 𑌨𑌹𑌿 𑌗𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑌃 𑌸𑌾𑌮𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌆𑌰𑍋𑌮𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌾𑌪𑍇𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤 𑌇𑌤𑌿 ‘𑌗𑌤𑍇𑌰𑌰𑍍𑌥𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍁𑌭𑌯𑌥𑌾𑌽𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌹𑌿 𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌃’ ‘𑌉𑌪𑌪𑌨𑍍𑌨𑌸𑍍𑌤𑌲𑍍𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌰𑍍𑌥𑍋𑌪𑌲𑌬𑍍𑌧𑍇𑌰𑍍𑌲𑍋𑌕𑌵𑌤𑍍’ 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌤𑌥𑌾 “𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌰𑌿𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑍁𑌃 𑌇𑌮𑌾𑌃 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌕𑌲𑌾𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌯𑌣𑌾𑌃 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑌂 𑌗𑌚𑍍𑌛𑌨𑍍𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌿𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍍𑌯𑌪𑍍𑌯𑌯𑌃 । ‘𑌗𑌤𑌾𑌃 𑌕𑌲𑌾𑌃 𑌪𑌞𑍍𑌚𑌦𑌶

[illegible]

𑌕𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍇𑌨𑍈𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑍋𑌽𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌨𑌿𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌵𑍍𑌯𑌾 । 𑌨𑌿𑌰𑌵𑌯𑌵𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑍍𑌦𑍁-
𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑌲𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌚 𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌂 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑌿𑌦𑌾𑌨𑍀𑌂 𑌸𑌗𑍁𑌣𑍇
𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌣𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌯𑌮𑌾𑌨𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑍋 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍-
𑌚𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 । 𑌨𑌨𑍁 𑌕𑌲𑍍𑌪𑌿𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌯 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍁𑌣𑌵𑌤𑍍𑌤𑌯𑌾 𑌧𑍍𑌯𑌾-
𑌨𑌮𑍁𑌪𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤𑍇 । 𑌨 𑌤𑌾𑌵𑌤𑌾 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍 𑌇𑌹𑌾𑌪𑌿
𑌵𑍍𑌯𑌤𑌿𑌹𑌾𑌰𑌾𑌨𑍁𑌵𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌤𑍍𑌮𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯 𑌨 𑌤𑍁 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌤𑌾-
𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵𑌂 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌗𑍁𑌣𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪-
𑌸𑌕𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌹𑍍𑌯𑍁𑌪𑌚𑌾𑌰𑌾𑌦𑍍 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑍋 𑌨𑌿𑌷𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌶𑌙𑍍𑌕𑌾𑌪𑍋𑌷𑍍𑌯𑌵𑌾𑌚𑍍-
𑌸𑍍𑌵𑌤𑍍𑌵𑌯𑍋𑌰𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑌹𑍃𑌤𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑌾𑌧𑌿𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌗𑍁𑌣𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑌨𑌸𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵-
𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌸𑌂𑌭𑌵𑌃 । 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍈𑌵 𑌹𑌿 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌯𑌾𑌰𑍍𑌥𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾-
𑌹𑍇𑌨 𑌸𑌂𑌯𑍋𑌜𑌨𑌾 । 𑌨 𑌚𑌾𑌤𑍍𑌰 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌤𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌵𑌿𑌧𑍇-
𑌯𑌤𑍍𑌵𑌮𑌸𑍍𑌤𑌿, 𑌨 𑌚 𑌗𑍁𑌣𑌵𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌵𑌸𑍍𑌤𑍁𑌤𑍋 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌤𑍍𑌵𑌵𑍍𑌯𑌪𑌦𑍇-
𑌶𑍋𑌽𑌸𑍍𑌤𑌿 । 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌗𑍁𑌣𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌸𑌹𑍃𑌦-
𑌯𑌸𑌗𑍁𑌣𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌮𑌧𑍍𑌯𑌾𑌰𑍋𑌪𑌸𑌂𑌹𑌾𑌰𑌸𑌂𑌭𑌵𑌃 । 𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌸𑌿-
𑌷𑍍𑌠𑌾𑌦𑌯𑌃 𑌶𑍍𑌰𑌦𑍍𑌧𑌯𑍈𑌵 𑌤𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌧𑍍𑌯𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌭𑌿𑌧𑌾𑌨𑌾𑌚𑍍-
𑌚 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌗𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑌪𑌿 𑌧𑍍𑌯𑍇𑌯𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌚𑍇𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍𑌰𑍋𑌚𑍍𑌯𑌤𑍇 ।
𑌸𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾𑌪𑌿 𑌨 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑌾𑌦𑍇𑌃 𑌸𑌾𑌦𑍃𑌶𑍍𑌯𑌮𑍇𑌵 𑌸-
𑌵𑍇𑌦𑍍𑌯𑌪𑌰𑌕 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍍𑌤𑍇 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌕𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌗𑍁𑌣𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌸𑌿-
𑌕𑍀𑌰𑍍𑌤𑌨𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚 𑌸𑌗𑍁𑌣𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁-
𑌣𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌯𑍋𑌃 “𑌶𑌤𑌂 𑌚𑍈𑌕𑌾 𑌚 𑌹𑍃𑌦𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌡𑍍𑌯𑌸𑍍𑌤𑌾𑌸𑌾𑌂 𑌮𑍂𑌰𑍍-
𑌧𑌾𑌨𑌮𑌭𑌿𑌨𑌿𑌃𑌸𑍃𑌤𑍈𑌕𑌾 । 𑌤𑌯𑍋𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌮𑌾𑌯𑌨𑍍𑌨𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌷𑍍𑌵𑌙𑍍𑌙𑌨𑍍𑌯𑌾
𑌉𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌮𑌣𑍇 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿” 𑌇𑌤𑌿 𑌉𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌗𑌤𑍍𑌯𑍋𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁-
𑌣𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌗𑌤𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 ‘𑌸𑌏𑌨𑌾𑌨𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑌿-
𑌯𑌾𑌭𑌵𑌤𑍀’𑌤𑌿 𑌚 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌵𑌿𑌮𑍋𑌕𑍍𑌷𑌣𑍇𑌨 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾-
𑌵𑌾𑌪𑍍𑌤𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌨𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌚𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌗𑍁𑌣𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌸𑍁-
𑌕𑍍𑌤𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌕𑍍𑌷𑌯𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 । “𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌹 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌃 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌾-
𑌪𑍍𑌨𑍋𑌤𑌿 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌶𑌃” 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌤-
𑌥𑌾 𑌚 𑌪𑌰𑌾𑌶𑌂𑌸𑌯𑌾 𑌤𑌯𑍋𑌸𑍍𑌤𑌤𑍍𑌕𑍍𑌷𑌯𑌪𑍍𑌰𑌸𑌙𑍍𑌗𑍋 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 । 𑌤𑌥𑌾
𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑍁𑌣𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌯𑌾𑌂 ‘𑌏𑌷 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰-
𑌸𑌾𑌦𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌾𑌚𑍍𑌛𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌪𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌰𑍂-
𑌪𑍇𑌣𑌾𑌭𑌿𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇’ 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌦𑍁𑌤𑍍𑌕𑍍𑌰𑌾𑌨𑍍𑌤𑍇𑌃 𑌶𑍍𑌰𑌵𑌣𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌚
𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌨𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌵𑌿𑌵𑍇𑌕𑌤𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌾𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌚𑍍𑌯𑌮𑍍 । ‘𑌅𑌶𑌰𑍀-
𑌰𑍋 𑌵𑌾𑌯𑍁𑌰𑌭𑍍𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌸𑍍𑌤𑌨𑌯𑌿𑌤𑍍𑌨𑍁𑌰𑌶𑌰𑍀𑌰𑌾𑌣𑍍𑌯𑍇𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑍈𑌤𑌾𑌨𑍍𑌯𑌮𑍁𑌷𑍍-
𑌮𑌾𑌦𑌾𑌕𑌾𑌶𑌾𑌤𑍍𑌸𑌮𑍁𑌤𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌪𑌰𑌂 𑌜𑍍𑌯𑍋𑌤𑌿𑌰𑍁𑌪𑌸𑌂𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌸𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑌾-
𑌭𑌿𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌦𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤’ 𑌇𑌤𑌿 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑌾𑌨𑍁𑌗𑍁𑌣𑍍𑌯𑍇𑌨𑍈𑌵 𑌦𑌾𑌰𑍍𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑌿𑌕𑍇𑌽𑌪𑌿

ध्रुवस्य वर्णनीयत्वात् । शरीरविविक्तस्वात्मसाक्षात्कारस्यावश्य-
ज्ञातव्यत्वात् । तथा निरूपणविद्याशेषतया नाडीतत्त्वविद्या-
याम् "तस्य तावदेव चिरं यावन्न विमोक्ष्येऽथ सम्पत्स्ये" इति
प्रारब्धावसाने ब्रह्मसम्पत्तिरुक्ता तदनन्तरं च 'यथाऽस्य
वाङ्मनसि सम्पद्यते मनः प्राणे प्राणस्तेजसि तेजः परस्यां
देवतायाम्' इति ब्रह्मसम्पत्त्युपाया उत्क्रान्तेः प्रतिपादिता-
श्च । तथा वाजसनेयके षष्ठे तद्विहितनिरूपणविद्यायामेव
"अणुः पन्था विततः पुराणो मां स्पृष्टोऽनुवित्तो मयैव ।
तेन धीरा उपयन्ति ब्रह्मविदः स्वर्गं लोकमित ऊर्ध्वं विमुक्ताः"
इति गतिप्रतिपादनाच्च । 'सोऽनावृत्तप्रवृत्तक्रमेण प्रत्यक्षज्ञा-
नवेष्य'दिति विश्वविघ्नेशाराधनक्राणाधिसागरस्य सम्पत्तिक्र-
मतावश्यं प्रतिपादितत्वाच्च अर्चिरादिगतिसमर्पणविद्याविशे-
षे तत्त्वप्रकरणिकानां समुदायविरोधात् । 'कार्यं बाद-
रिरस्य गत्युपपत्तेः' इति नित्यपरब्रह्मविद एवार्चिरादिग-
तिरिति बादरिमतस्य 'परं जैमिनिर्मुख्यत्वा'दिति परब्रह्मो-
पासकानामर्चिरादिगतिरिति जैमिनिमतापेक्षया प्राबल्यमु-
स्य विशेषसिद्धत्वाभ्युपगमात् 'चरणादिति चेन्नोपलक्षणार्थेति
कार्ष्णाजिनिः । सुकृतदुष्कृते एवेति तु बादरिः । उत्क्र-
मिष्यत एवंभावादित्यौडुलोमिः । अवस्थितेरिति काशकृत्स्नः ।
स्वामिनः फलश्रुतेरित्यात्रेयः । आर्त्विज्यमित्यौडुलोमिस्त-
स्मै हि परिक्रीयते' इत्यादिषु सर्वत्र वादान्तरवैयर्थ्यप्रस-
ङ्गस्य दुष्परिहरत्वेन 'कार्यं बादरिरस्य गत्युपपत्ते'रिति
बादरिमतस्य विशेषसिद्धत्वाभ्युपगमस्यासङ्गतत्वात् । नि-
र्विशेषब्रह्मवादिनोऽप्यत्र प्रवृत्तिरेव 'संकल्पादेव तच्छ्रु-
तेः' । 'अभावं बादरिराह ह्येवम्' । 'भावं जैमिनिर्विकल्पामननात्' ।
'द्वादशाहवदुभयविधं बादरायणोऽत' इत्यादीनां 'अनावृत्तिः
शब्दात्' इत्यन्तानां सूत्राणामसमञ्जसत्वप्रसङ्गात् । न च 'संकल्पादेव
तच्छ्रुते'रिति सूत्रे इतःपरं सगुणविद्याप्राप्यमेवेति
कल्पतरुकारेणोक्तत्वात् सर्वं सगुणविद्याप्राप्यलोकावा-
प्तिविषयमिति वाच्यम् । यदि हि तत्रैव विषयं सूत्रकृदभि-
प्रेतं स्यात् तर्हि 'यत्रास्य वाचोऽनेकत्वा'दित्यादिसूत्रे ब्रह्मप्रा-
प्तिविषयत्वाभावे सगुणविद्याविषयत्वं 'अनावृत्तिः शब्दा-
दनावृत्तिः शब्दात्' इति सूत्रसमाप्तेरनुपपत्तेः निर्विशेषब्र-
ह्मविदामेव अर्चिरादिगतिरिति प्रतिपादकं वाक्यं
च परमगतिविषयमिति व्यवस्थापनं तथा व्याख्यातृभिः कृतम्

𑌷𑍍𑌟𑌿𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌶𑍍𑌨𑍁𑌤𑍇 । 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 𑌯 𑌏𑌵𑌂 𑌵𑍇𑌦 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌕𑍌𑌷𑍀𑌤𑌕𑍍𑌯𑍁𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 ॥

𑌪𑍍𑌰𑌤𑌰𑍍𑌦𑌨𑍋 𑌹 𑌵𑍈 𑌦𑍈𑌵𑍋𑌦𑌾𑌸𑌿𑌰𑌿𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌧𑌾𑌮𑍋𑌪𑌜𑌗𑌾𑌮 𑌯𑍁𑌦𑍍𑌧𑍇𑌨 𑌚 𑌪𑍌𑌰𑍁𑌷𑍇𑌣 𑌚 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌤𑌂 𑌹𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰 𑌉𑌵𑌾𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌰𑍍𑌦𑌨 𑌵𑌰𑌂 𑌤𑍇 𑌦𑌦𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌸 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌰𑍍𑌦𑌨𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌮𑍇 𑌵𑌰𑌂 𑌵𑍃𑌣𑍀𑌷𑍍𑌵 𑌯𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌮𑌨𑍁𑌷𑍍𑌯𑌾𑌯 𑌹𑌿𑌤𑌤𑌮𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌯𑌸𑍇 ॥ ॥ ௩ ॥

𑌇𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌭𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌭𑌿𑌮𑌤𑌸𑍍𑌯 "𑌏𑌵𑌮𑌪𑍍𑌯𑍁𑌪𑌨𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌤𑍍 '𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑌭𑌾𑌵𑌾𑌦𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌂 𑌬𑌾𑌦𑌰𑌾𑌯𑌣' 𑌇𑌤𑌿𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌙𑍍𑌗𑌤𑌿𑌃 𑌸𑍁𑌸𑌙𑍍𑌗𑌤𑌾 । 𑌤𑌥𑌾 "𑌅𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌵𑌾𑌵 𑌸𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇 𑌸𑍍𑌪𑍃𑌶𑌤" 𑌇𑌤𑌿 𑌅𑌶𑌰𑍀𑌰𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑌂 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌪𑌰𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌪𑌰𑌂 "𑌸 𑌏𑌕𑌧𑌾 𑌭𑌵𑌤𑌿 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌧𑌾 𑌭𑌵𑌤𑍀"𑌤𑌿 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌯𑍋𑌗𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑌂 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌮𑌪𑌰𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑌿𑌪𑌰"𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌯𑌾 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌂 𑌶𑌕𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌸𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌸𑌶𑌰𑍀𑌰𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌅𑌶𑌰𑍀𑌰𑌤𑍍𑌵𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌭𑌿𑌮𑌤𑌸𑍍𑌯 "𑌦𑍍𑌵𑌾𑌦𑌶𑌾𑌹𑌵𑌦𑍁𑌭𑌯𑌵𑌿𑌧𑌂 𑌬𑌾𑌦𑌰𑌾𑌯𑌣𑍋𑌽𑌤" 𑌇𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌙𑍍𑌗𑌤𑌿𑌃 𑌸𑍁𑌸𑌙𑍍𑌗𑌤𑌾 । "𑌅𑌤 𑌏𑌵𑌾𑌨𑌨𑍍𑌯𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿"𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌸𑍂𑌤𑍍𑌰𑍇 𑌚 [illegible] 𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇 [illegible] 𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍𑌯𑍋𑌽𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿 [illegible] । 𑌇𑌦𑌮𑌪𑌿 [illegible] 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌂 [illegible], 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌹𑌿𑌰𑌣𑍍𑌯𑌗𑌰𑍍𑌭𑌸𑍍𑌯 [illegible] 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌂 𑌶𑌕𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 [illegible] । 𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌮𑌨𑍁𑌸𑌰𑌾𑌮𑌃 ॥ ॥ ௭ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌕𑍌𑌷𑍀𑌤𑌕𑍍𑌯𑍁𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌿𑌕𑌾𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌥𑌮𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 ॥

𑌅𑌥 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑌾𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥

𑌦𑌿𑌵𑍋𑌦𑌾𑌸𑌸𑍍𑌯𑌾𑌪𑌤𑍍𑌯𑌂 𑌦𑍈𑌵𑍋𑌦𑌾𑌸𑌿𑌃 । 𑌨𑌾𑌮𑍍𑌨𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌰𑍍𑌦𑌨𑌃 𑌯𑍁𑌦𑍍𑌧𑌾𑌯𑌨𑍇𑌨 𑌪𑍌𑌰𑍁𑌷𑍇𑌣 𑌚 𑌹𑍇𑌤𑍁𑌨𑌾 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌸𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌿𑌯𑌂 𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌰𑍍𑌗𑌂 𑌉𑌪𑌗𑌤𑌃 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௧ ॥

𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑍋𑌽𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௨ ॥

𑌸𑍍𑌵𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾 𑌯𑌂 𑌵𑌰𑌂 𑌮𑌨𑍁𑌷𑍍𑌯𑌾𑌯 𑌮𑍇 𑌹𑌿𑌤𑌤𑌮𑌂 𑌮𑌨𑍍𑌯𑌸𑍇 𑌤𑍍𑌵𑌮𑍇𑌵 𑌵𑍃𑌣𑍀𑌷𑍍𑌵 𑌨𑌾𑌹𑌂 𑌬𑍁𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾 𑌸𑍍𑌵𑌹𑌿𑌤𑌤𑌮𑌂 𑌵𑌰𑌂 𑌵𑍇𑌦𑍍𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௩ ॥

தம் ஹேதும் உபாயம் நயேத் பரம் பாரமேஷ்ட்யம் ப்ராப்நோதி கேவலம்
ப்ராப்நோஷி ॥ ॥ ௪ ॥
ஸர்வாபேக்ஷிதமுக்தி ஸாதிதேஹாபாய ப்ரத்யூஹ: ॥ ௫ ॥
ஸர்வாபத்ஸு ஸத்ராணேப நேயாய ॥ ॥ ௬ ॥
ஸத்யஸங்கல்ப: ॥ ॥ ௭ ॥
ஸதேஹாபாய ஸாதேவ விஜாநீஹே ப்ரத்யேகாஹஜந்மஷ்ட்ராய ஹி
தத்ஸ்ஜந்ய யத்நம் விஜாநீயாஸ் ॥ ॥ ௮ ॥

நஹ்யந்யாதந்யாய்யம் பரம் ப்ராப்நோதி ஸ்வதந்த்ரஹிதஷிதம் பரம்
கேவலம் ஸித்தா ப்ராப்நோஷி இத்யர்த்த: ॥ ॥ ௪ ॥
யதி ஹி க்ஷாயோபஶமிகம் ஸாதிஹி ஸஹிதஸ்யாஸ்யாபாஸ்யாபரிஜ்ஞா
நாஸ் பாபாஹாபவஶ ப்ராப்தமிதி ப்ரத்யூஹஜந்ம ஸாதேவ இத்யர்த்த: ॥ ௫ ॥
ஸர்வஸாதந்ஜந்யேஷு பரிதஜாநீதி ஸத்ராணாத்ராணாதேக: ॥ ௬ ॥
தத்ர ஹேதுமாஹ — இதஸ்ய ஸத்யப்ரயாணஸாதித்யர்த்த: ।
தஸ்ய பரிதஜாநீதி ஸாத்தம் பாக்யம் ஸஹாத்யம் ஸாஹஜிதத்யந்யேதத்
யர்த்த: । கேவித்து ஸத்ராணபேயாய ஸத்யஸங்கல்ப இதிபாடே தம்
ஹேதும் உபாயமிதி ஶேஷ: । பரந்ப்ரகாரமேவாஹ — ஸத்ராணபேத
யாய ஸத்யஸங்கல்ப இதி (ஸத்ராணதா) ஸத்யவாக்யா பாதோதகஹிதா
ணதா (கஷாயாய) கஷாயவிஷயதீ ஸத்யவாக்யபாதோதாபேஶவஶாஜி
கேவலபரம் ப்ராப்நோஷி வாக்யம் ஸம்ப்ரயுக்தாநிதிஹாவ: । பாதோத
கஸ்யவாக்யஸம்ப்ரவிஜிம் ஸஶயதி — ஸத்யஸங்கல்ப இதி । இத்: ப
ரோதேத்யர்த்த: இதிவதந்தி ॥ ॥ ௭ ॥
யதி தே ஹிதகராஸ்தேஷாம் தஹி ஸாபாஸநமேவ ஹித
தமம் மோக்ஷஸாதநமிதி ஸூதம் । ஸதஜதாத்ஸ்ரீதஸ்ய ஸாஸாபாஸ்வ
த்யர்த்த: । ஸத: ப்ரவிஜீவஹாவஸ்ய இதஸ்ய ஹிததமகவக்ஷணமோ
க்ஷஸாதநகாஶ்ரயோபாஸநகாஸ்க்ஷாஸம்ஹவாஸ் ஸாதிதிஶப்ஸாத்ரஹித
தம் பாதோதாநமேஹியாதி । “யத்ராதி திஷ்டந்து, ஸமப்ரவிஷ்ணுஶாஸ்தாஜ
நாநாம் ஸபூர்தா” இதி ஶாஸ்த்ரேண ஸ்வஸ்யாவ்யாத்ரஹித: பாதோதா
ஸஹம்பாதிஶபாஶ்வ பாதோதபயுக்தா இதி ஜாநதஇதஸ்ய ஸ்வாத்ர
ஹதிதே பாதோதநி ஸாதிதிஶப்ரயோமே நாநாபத்தி: । நநா
ஸாயதேத்த ஶப்ரயோமே ஸஸ்ரிஷ்டம் பாதோதபாவகேவ பதம் ப்ரயா
ஜ்யதாம் கிம் ந்யாயஸ்யபாதோதபயுக்தஸாநேந ஸாதிதி ஶப்தேநேதி
சேஸ் । ஸத்யமேவம் யதி பாதோதஸ்வரூபமாத்ராபாஸநம் விவக்ஷிதம்
ஸ்யாஸ், ஸவிதா ஸ்வஶரீரகதயா । ஸதோ ஸாதிதிநிர்தேஶ: உப
பத்யதே ॥ ॥ ௮ ॥

𑌤𑍍𑌰𑌿𑌶𑍀𑌰𑍍𑌷𑌾𑌣𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌷𑍍𑌟𑍍𑌰𑌮𑌹𑌨𑌮𑍍 ॥ ॥ ௯ ॥

𑌅𑌰𑍁𑌨𑍍𑌮𑍁𑌖𑌾𑌨𑍍 𑌯𑌤𑍀𑌨𑍍 𑌸𑌾𑌲𑌾𑌵𑍃𑌕𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌚𑍍𑌛𑌮𑍍 ॥ ॥ ௰ ॥

𑌬𑌹𑍍𑌵𑍀𑌃 𑌸𑌂𑌧𑌾 𑌅𑌤𑌿𑌕𑍍𑌰𑌮𑍍𑌯 𑌦𑌿𑌵𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌹𑍍𑌲𑌾𑌦𑍀𑌯𑌾𑌨𑌤𑍃𑌣𑌮𑌹𑌮𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑍇 𑌪𑍌𑌲𑍋𑌮𑌾𑌨𑍍𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌕𑌾𑌲𑌕𑌾𑌞𑍍𑌜𑌾𑌨𑍍 ॥ ॥ ௰௧ ॥

𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌮𑍇 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌨 𑌲𑍋𑌮 𑌚 𑌮𑍀𑌯𑌤𑍇 ॥ ॥ ௰௨ ॥

𑌸 𑌯𑍋 𑌮𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌾𑌨𑍀𑌯𑌾𑌨𑍍𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍇𑌨𑌚 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌲𑍋𑌕𑍋 𑌮𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌨 𑌮𑌾𑌤𑍃𑌵𑌧𑍇𑌨 𑌨 𑌪𑌿𑌤𑍃𑌵𑌧𑍇𑌨 𑌨 𑌸𑍍𑌤𑍇𑌯𑍇𑌨 𑌨 𑌭𑍍𑌰𑍂𑌣𑌹𑌤𑍍𑌯𑌯𑌾𑌨𑌾𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌪𑌂 𑌚𑌕𑍃𑌷𑍋 𑌮𑍁𑌖𑌾𑌨𑍍𑌨𑍀𑌲𑌂 𑌵𑍇𑌤𑍀 ॥ ॥ ௰௩ ॥

𑌸 𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌤𑌂 𑌮𑌾𑌮𑌾𑌯𑍁𑌰𑌮𑍃𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵 ॥ ॥ ௰௪ ॥

𑌆𑌯𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌵𑌾 𑌆𑌯𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣 𑌉𑌵𑌾 𑌅𑌮𑍃𑌤𑌂 𑌯𑌾𑌵

𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌨𑍍𑌮𑌯𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌵𑍋𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌪𑌾𑌶𑍍𑌲𑍇𑌷𑌂 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍁𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯 𑌪𑌾𑌪𑌾𑌶𑍍𑌲𑍇𑌷𑌮𑍁𑌪𑌪𑌾𑌦𑌯𑌤𑌿 — 𑌤𑍍𑌰𑌿𑌶𑌿𑌰𑌸𑌂 𑌤𑍍𑌵𑌾𑌷𑍍𑌟𑍍𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌹𑌤𑌵𑌾𑌨𑌸𑍍𑌮𑌿 ॥ ௯ ॥

𑌅𑌰𑍁𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌅𑌰𑍁𑌤𑍍 𑌵𑍇𑌦𑌃 । 𑌅𑌰𑍁𑌤𑍍 𑌮𑍁𑌖𑍇 𑌨 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌯𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌤𑍇 𑌅𑌰𑍁𑌨𑍍𑌮𑍁𑌖𑌾𑌃 । 𑌵𑍇𑌦𑌾𑌰𑍍𑌥𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌾𑌨𑍍 𑌯𑌤𑍀𑌨𑍍 𑌵𑌨𑌶𑍍𑌵𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍇𑌭𑍍𑌯 𑌆𑌦𑌨𑌾𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌯𑌚𑍍𑌛𑌮𑍍 ॥ ௰ ॥

𑌸𑌂𑌧𑌾 𑌇𑌤𑌿 𑌕𑍃𑌤𑌾 𑌬𑌹𑍍𑌵𑍀𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾 𑌅𑌤𑌿𑌕𑍍𑌰𑌮𑍍𑌯 𑌦𑌿𑌵𑌿 𑌵𑌰𑍍𑌤𑌮𑌾𑌨𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌹𑍍𑌲𑌾𑌦𑌵𑌂𑌶𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌅𑌤𑍃𑌣𑌮𑍍 । “𑌤𑍃𑌣𑌹𑌿𑌂𑌸𑌾𑌯𑌾”𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌹𑌿 𑌧𑌾𑌤𑍁𑌃 । 𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑌿𑌕𑍍𑌷𑍇 (𑌪𑍌𑌲𑍋𑌮𑌾𑌨𑍍) 𑌪𑍁𑌲𑍋𑌮𑌵𑌂𑌶𑍍𑌯𑌾𑌨𑍍 𑌪𑍃𑌥𑌿𑌵𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌕𑌾𑌲𑌕𑌞𑍍𑌜𑌾𑌖𑍍𑌯𑌾𑌸𑍁𑌰𑌾𑌂𑌶𑍍𑌚 𑌹𑌿𑌂𑌸𑌿𑌤𑌵𑌾𑌨𑌸𑍍𑌮𑌿 ॥ ௰௧ ॥

𑌏𑌵𑌂 𑌹𑌿𑌂𑌸𑌿𑌤𑌵𑌤𑍋 𑌮𑍇 𑌰𑍋𑌮𑌾𑌪𑌿 𑌨𑌾𑌹𑌿𑌂𑌸𑍍𑌯𑌤 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌤 𑌵𑍃𑌦𑍍𑌧𑌿𑌰𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௰௨ ॥

𑌯𑌥𑌾 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌪𑌾𑌪𑌕𑌾𑌰𑌿𑌣𑍋 𑌮𑌮 𑌤𑌥𑌾 𑌮𑌦𑍁𑌪𑌾𑌸𑌕𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍇𑌨𑌾𑌪𑌿 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾 𑌮𑌾𑌤𑍃𑌵𑌧𑌪𑌿𑌤𑍃𑌵𑌧𑌸𑍍𑌤𑍇𑌯𑌭𑍍𑌰𑍂𑌣𑌹𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣 𑌪𑌾𑌪𑍇𑌨 𑌲𑍋𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌿𑌰𑍍𑌨 𑌵𑌿𑌰𑍁𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 । 𑌏𑌵𑌂 𑌪𑌾𑌪𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌵𑌤𑍋𑌽𑌪𑌿 𑌮𑍁𑌖𑌂 𑌪𑌾𑌪𑌂 𑌕𑍃𑌤𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌵𑍇𑌦𑌯𑌿𑌤𑍁𑌂 𑌵𑍈𑌵𑌰𑍍𑌣𑍍𑌯𑌮𑌪𑌿 𑌨 𑌭𑌜𑌤 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌵𑌕𑍍𑌷𑍍𑌯𑌤𑌿 𑌚𑍈𑌤𑌤𑍍 𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌂 ॥ ௰௩ ॥

𑌏𑌵𑌂 𑌚𑍇𑌤𑌨𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌜𑍀𑌵𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌅𑌚𑍇𑌤𑌨𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍋𑌪𑌾𑌸𑌨𑌮𑌾𑌹 — 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌾 𑌜𑍀𑌵𑌃 𑌜𑍀𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌜𑍀𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑍋𑌽𑌹𑌂 (𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋𑌽𑌸𑍍𑌮𑌿) 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑍋𑌽𑌹𑌮𑌸𑍍𑌮𑌿 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌂 𑌮𑌾𑌂 𑌆𑌯𑍁𑌰𑌮𑍃𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌵 ॥ ௰௪ ॥

𑌕𑌥𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌸𑍍𑌯𑌾𑌯𑍁𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵𑌾𑌮𑍃𑌤𑌤𑍍𑌵𑍇 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌶𑌙𑍍𑌕𑍍𑌯𑌾𑌹 —

यावद्ध्यस्मिञ्छरीरे प्राणो वसति तावदायुः प्राणेन ह्येवामुष्मिँल्लोकेऽमृतत्वमाप्नोति ॥ ॥ १५ ॥

प्रज्ञया सत्यं सङ्कल्पमेति ॥ ॥ १६ ॥

स यो मामायुरमृतमित्युपास्ते सर्वमायुरस्मिँल्लोक एत्याप्नोत्यमृतत्वमक्षितिं स्वर्गे लोके ॥ ॥ १७ ॥

तद्धैक आहुरेकभूयं वै प्राणा गच्छन्तीति ॥ १८ ॥

न हि कश्चन शक्नुयात् सकृद्वाचा नाम प्रज्ञापयितुं चक्षुषा रूपं श्रोत्रेण शब्दं मनसा ध्यानमिति ॥ ॥ १९ ॥

शरीरे प्राणस्थितेर्ध्वंसादिलक्षणायास्स्वायत्तत्वादायुः प्राणः । लोकान्तरे चिरस्थायित्वरूपामृतत्वप्राप्तेः प्राणाधीनोपायानुष्ठानसाध्यत्वात् प्राणस्यामृतत्वम् । अत आयुष्ट्वामृतत्वे प्राणस्य व्यपदिश्येते । तद्द्वारा परमात्मनश्च व्यपदेशः । आयुष्ट्वामृतत्वाश्रयं प्राणशरीरकब्रह्मण उपासनमत्रोच्यते । यथा व्यासार्यैरुक्तं "तज्जलान्" इति वाक्ये तदिति जीवविशिष्ट उच्यते । आयुरिति प्राणविशिष्टता । आयुः प्राण इति ह्यनन्तरमेव श्रवणात् । अमृतमिति स्वरूपेणावस्थितिः । अतश्चास्मिन्वाक्ये स्वरूपेण विशिष्टतया च त्रिविधोपासनं विधीयते । अतो नोपासनात्रयविधिरत्र वाक्यभेदहेतुक इति द्रष्टव्यम् ॥ ॥ १५ ॥

प्रज्ञात्मकविशिष्टोपासनस्य फलमाह — सत्यसङ्कल्पत्वादिगुणाष्टकविशिष्टत्वलक्षणं ब्रह्मभावमेतीत्यर्थः ॥ ॥ १६ ॥

आयुरमृतत्वगुणविशिष्टप्राणोपासनस्य फलमाह — (अक्षितिं) चिरकालावस्थायित्वम् । ततश्च येऽविद्यायाः स्वर्गादिदेहप्राप्तिपर्यन्तभोग्यप्राप्तिर्दृश्यते विद्यायाश्चिरायुष्ट्वपर्यन्तचिरकालस्थायिप्राप्तिपर्यन्तभोग्यब्रह्मप्राप्तिः फलितं भवति ॥ ॥ १७ ॥

उपास्यस्य प्राणस्य प्राणाधारापेक्षया श्रैष्ठ्यं वक्तुं पूर्वपक्षमाह — एके प्राणशब्दितानीन्द्रियाणि एकैकस्मिन्काले एकैकं परस्परसाहाय्यलक्षणमेकभावं यान्ति । अतो एकस्य प्राणस्य प्राणाधारसाम्यमेवेति केचिदाहुरित्यर्थः ॥ ॥ १८ ॥

तत्रोपपत्तिरुच्यते — नहीन्द्रियजातं युगपदेव स्वकार्यं जनयितुमीष्ट इत्यर्थः ॥ ॥ १९ ॥

ஏகைகம் ஹ்யேவ ப்ராணா ஏகைகம் ஸர்வாண்யேதாநி ப்ரஜ்ஞாபயந்தி ॥ ௨௦ ॥

வாசம் வத³ந்தீம் ஸர்வே ப்ராணா அநுவத³ந்தி ॥ ௨௧ ॥

சக்ஷு꞉ பஶ்யத்ஸர்வே ப்ராணா அநுபஶ்யந்தி ஶ்ரோத்ரம் ஶ்ருண்வத்ஸர்வே ப்ராணா அநுஶ்ருண்வந்தி மநோ த்⁴யாயத்ஸர்வே ப்ராணா அநுத்⁴யாயந்தி ப்ராணம் ப்ராணந்தம் ஸர்வே ப்ராணா அநுப்ராணந்தீதி ஏவமு ஹைததி³தி ஹேந்த்³ர உவாச ॥ ௨௨ ॥

அஸ்தித்வேவ ப்ராணாநாம் நி꞉ஶ்ரேயஸம் ॥ ௨௩ ॥

ஜீவதி வாக³பேதோ மூகாந்ஹி பஶ்யாம꞉ ॥ ௨௪ ॥

ஜீவதி சக்ஷுரபேதோऽந்தா⁴ந்ஹி பஶ்யாம꞉ ஜீவதி ஶ்ரோத்ராபேதோ ப³தி⁴ராந்ஹி பஶ்யாம꞉ । ஜீவதி பா³ஹுச்சி²ந்நோ ஜீவதி ஊருச்சி²ந்ந꞉ இத்யேவம் ஹி பஶ்யாம꞉ ॥ ௨௫ ॥

அத² க²லு ப்ராண ஏவ ப்ரஜ்ஞாத்மேத³ம் ஶரீரம் பரிக்³ருஹ்ய உத்தா²பயதி ॥ ௨௬ ॥

தஸ்மாதே³ததே³வோக்த²முபாஸீத ॥ ௨௭ ॥

யோ வை ப்ராண꞉ ஸா ப்ரஜ்ஞா யா வை ப்ரஜ்ஞா ஸ ப்ராண꞉

இத³மாஹ— தஸ்மாத் ஸர்வே ப்ராணா ஏகைகம் ப்ராப்ய ஏகைகம் ஸர்வாண்யேதாநி நாமரூபஶப்³தா³தீ³நி ப்ரஜ்ஞாபயந்தி ॥ ௨௦ ॥

ததே³வ ப்ரபஞ்சயதி— ஸஹாயதயா திஷ்ட²ந்தீத்யர்த²꞉ । ஏவமுத்தரத்ராபி ॥ ௨௧ ॥

ப்ராணந்தீதி ॥ ஏவமேதத³திதி ஹேந்த்³ர உவாச ॥ ௨௨ ॥

அதா²பி முக்²யப்ராணஸ்ய விஶேஷம் த³ர்ஶயதி— ப்ராணாநாம் மத்⁴யே முக்²யப்ராணஸ்ய ஶ்ரேஷ்ட்²யமஸ்தீத்யர்த²꞉ ॥ ௨௩ ॥

ததே³வ ப்ரபஞ்சயதி— வாகி³ந்த்³ரியராஹித்யேऽபி ஶரீரதா⁴ரணமஸ்தி மூகாநாம் த³ர்ஶநாத் । ஏவமுத்தரத்ராபி த்³ரஷ்டவ்யம் ॥ ௨௪ ॥

சி²ந்நோருர்வா ஜீவதி சி²ந்நபா³ஹு꞉ ஜீவதீத்யேவம் ஹ்யநுபூ⁴யதே ॥ ௨௫ ॥

அயமர்த²ஶப்³த³꞉ ப்ரஸித்³தௌ⁴ । முக்²யப்ராண ஏவ ப்ரஜ்ஞாத்மா । ப்ரஜ்ஞாஶப்³தோ³ऽத்ர ஜீவபர꞉ । ஸந்தா⁴ஸஹாயோ யஸ்ய ஸ꞉ ப்ரஜ்ஞாத்மா । ஜீவஸஹாயகோ முக்²யப்ராண ஏவ ஸ்வவ்யாப்யம் ஶயாநம் ஶரீரம் பரிக்³ருஹ்ய உத்தா²பயதி ॥ ௨௬ ॥

தஸ்மாதி³ந்த்³ரியாணி பரித்யஜ்ய முக்²யப்ராணமேவோக்த²த்வகு³ணவிஶிஷ்டமுபாஸீத ॥ ௨௭ ॥

அத்ராபி ப்ரஜ்ஞாஶப்³தே³ந ஜீவ உச்யதே । ஜீவப்ராணயோரபி⁴ந்நஶரீ

सह ह्येतावस्मिञ्शरीरे वसतः सहोत्क्रामतः ॥ २८ ॥

तस्यैषैव दृष्टिरेतद्विज्ञानम् ॥ ॥ २९ ॥

यत्रैतत्पुरुषः सुप्तः स्वप्नं न कञ्चन पश्यत्यथास्मिन्प्राण एवैकधा भवति ॥ ३० ॥

तदेनं वाक्सर्वैर्नामभिः सहाप्येति ॥ ॥ ३१ ॥

चक्षुः सर्वै रूपैः सहाप्येति ॥ ॥ ३२ ॥

श्रोत्रं सर्वैः शब्दैः सहाप्येति । मनः सर्वैर्ध्यानैः सहाप्येति ॥ ॥ ३३ ॥

स यदा प्रतिबुध्यते यथाग्नेर्ज्वलतः सर्वा दिशो विस्फुलिङ्गा विप्रतिष्ठेरन्नेवमेवैतस्मादात्मनः प्राणा यथायतनं विप्रतिष्ठन्ते प्राणेभ्यो देवा देवेभ्यो लोकाः ॥ ३४ ॥

तस्यैषैव सिद्धिः ॥ ॥ ३५ ॥

एतद्विज्ञानम् ॥ ॥ ३६ ॥

ये सहवसतः सहोत्क्रामतः। तयोरेतयोः जीवनप्राणः प्राणनजीवः उभावप्येककार्यकारावित्यर्थः । अतः परमात्मनः प्राणशरीरकत्वेन जीवशरीरकत्वेन चानुसन्धानं प्रकृतमिति भावः ॥ ॥ २८ ॥

(तस्य) एवंप्राणस्य ज्ञातृत्वप्रकृता (दृष्टिः) दर्शनसाधनम् । एवंभूतस्य प्राणस्य ज्ञातृत्वरूपजीवसाहित्येनोपासनाधिकारप्रकारादितिभावः ॥ ॥ २९ ॥

(यत्र) यदा (पुरुषः) पुरुषः सुप्तस्सन् स्वप्नं पश्यति (अथ) तदेत्यर्थः । (अस्मिन्प्राणे) प्राणशरीरके परमात्मनि अयं सर्वः पुरुषः एकधा भवति । एकधाभावप्रकारं श्रोत्रादिवाक्यैर्वक्ष्यते ॥ ॥ ३० ॥

परमात्मन्येकीभूते जीवे स्वकार्येण नामरूपविशेषेण सह वागिन्द्रियं लीनं भवतीत्यर्थः ॥ ॥ ३१ ॥

अत्र रूपशब्दो रूपज्ञानसाधनपरः । एवं श्रोत्रादावपि द्रष्टव्यम् ॥ ॥ ३२ ॥

(यथायतनं) यथास्थानमित्यर्थः । शिष्टं स्पष्टम् ॥ ॥ ३३ ॥

(प्राणाः) जीवाः (देवाः) इन्द्रियाणि (लोकाः) ज्ञानानि ॥ ३४ ॥

तस्य संसृतस्य एवंप्राणस्य (सिद्धिः) कार्यसाधकम् ॥ ॥ ३५ ॥

एतस्य जीवस्य यद्विज्ञानं तदेव साधकम् । अथवा विज्ञा

तस्यैषैव दृष्टिः ॥ ॥ १७ ॥

यत्रैतत्पुरुष आर्तो मरिष्यन्नाबल्यं न्येत्य मो
हं न्येति तदाहुरुदक्रमीच्चित्तं न शृणोति न पश्यति
न वाचा वदत्यथाऽस्मिन्प्राण एवैकधा भवति ॥ ॥ १८ ॥

तदेनं वाक्सर्वैर्नामभिः सहाप्येति स यदा प्रति
बुध्यते ॥ ॥ १९ ॥

यथाऽग्नेर्ज्वलतः सर्वा दिशो विस्फुलिङ्गा विप्रतिष्ठेरन्नेवमेवैतस्मादात्म
नः प्राणा यथाऽऽयतनं विप्रतिष्ठन्ते प्राणेभ्यो दे
वाः देवेभ्यो लोकाः ॥ ॥ २० ॥

स यदाऽस्माच्छरीरादुत्क्रामति वागस्मात्सर्वाणि नामान्यभि
विसृजते वाचा सर्वाणि नामान्याप्नोति स प्राणः ॥ २१ ॥

वाचा सर्वाणि नामान्याप्नोति ॥ ॥ २२ ॥

प्राणोऽस्मात्सर्वान्गन्धानभिविसृजते प्राणेन स
र्वान्गन्धानाप्नोति ॥ ॥ २३ ॥

लक्षणं सत्ताद्वयं सायुज्यमित्यर्थः । प्राणजीवाभेदेनाव
स्थाभेदकायसायकाविनियामकः ॥ ॥ १६ ॥

स तद्विज्ञानात्मत्वमुक्तमवाप्येतेनालिवाक्येन द्वारभ्य
योक्तः ॥ ॥ १७ ॥

सर्वत्र जीवप्राणस्य तत्प्राणाद्योजनाबाधन
मेतदर्थमतं पुरुषायापि तथाह — यथा सत्ये वापराधैः
व्याधिना पीडितो मरिष्यन् (आबल्यं) अबलस्वभावमाबल्यं
बलराहित्यं (न्येत्य) नितरां सति गत्वा । (मोहं) मूर्छां
(न्येति) प्राप्नोति, तदा सर्वे वदन्ति जनाः (उदक्रमीत्)
जीवः निर्गत इत्यर्थः । तत्र हेतवः (न शृणोति न पश्यति न
वाचा वदतीति) । (अथ) तदा (अस्मिन्) प्राणे प्राणशरीरके सर
वाणि वैकल्यं प्रयान्तीत्यर्थः ॥ ॥ १८ ॥

रूपादिष्वप्यत्र योज्यमित्यर्थः ॥ ॥ १९ ॥

उत्क्रान्तावपि सर्वप्राणस्य सर्वेषां वजीव्यतामाह ॥ २० ॥

यदाऽस्माच्छरीरादुत्क्रामति तदा वागिन्द्रियं सर्वशरीरप्र
पञ्चनामाद्यभिधानं त्यजति ॥ ॥ २१ ॥

यत्र प्राणः स्वयं तिष्ठति तदेतच्छरीरे स्वावयवान्
सकलवागिन्द्रियेण सर्वनामाभिधानरूपं व्यवहारं करोति ।
सर्वत्रापि दृष्टव्यम् ॥ ॥ २२ ॥

प्राणजन्यज्ञानेन सर्वगन्धान् विषयीकरोतीत्यर्थः । २३

சக்ஷுர்த்வாரஸ்தாநி ரூபாண்யபிவிஸ்ருஜதே சக்ஷுஷா ஸர்வாணி ரூபாணி பஶ்யதி ஶ்ரோத்ரத்வாரஸ்தாந் ஶப்தாநபிவிஸ்ருஜதே ஶ்ரோத்ரேண ஸர்வாந் ஶப்தாந் ஶ்ருணோதி ஏதேந க்ராணத்வாரஸ்தாநி த்யாநாந்யபிவிஸ்ருஜதே மநஸா ஸர்வாணி த்யாநாநி த்யாயதி ஶேஷா ப்ராணேந ஸர்வாவ்ருத்தீ: ॥ ॥ ௪௪ ॥

யோ வை ப்ராணஸ்ஸா ப்ரஜ்ஞா யா வை ப்ரஜ்ஞா ஸ ப்ராணஸ்ஸஹ ஹ்யேதாவஸ்மிஞ்ஶரீரே வஸதஸ்ஸஹோத்க்ராமத: ॥ ॥ ௪௫ ॥

கதம் யதா ப்ரஜ்ஞாயாம் ஸர்வாணி பூதாந்யேகீபவந்தி தத்வ்யாக்யாஸ்யாம: । வாகேவாஸ்யா ஏகமங்கமுதூடம் தஸ்யை நாம பரஸ்தாத்ப்ரதிவிஹிதா பூதமாத்ரா ॥ ॥ ௪௬ ॥

ப்ராண ஏவாஸ்யா ஏகமங்கமுதூடம் தஸ்ய கந்த: பரஸ்தாத்ப்ரதிவிஹிதா பூதமாத்ரா சக்ஷுரேவாஸ்யா ஏகமங்கமுதூடம் தஸ்ய ரூபம் பரஸ்தாத்ப்ரதிவிஹிதா பூதமாத்ரா । ஶ்ரோத்ரமேவாஸ்யா ஏகமங்கமுதூடம் தஸ்ய ஶப்த: பரஸ்தாத்ப்ரதிவிஹிதா பூதமாத்ரா ஜிஹ்வைவாஸ்யா ஏகமங்கமுதூடம் தஸ்யா அந்நரஸ: பரஸ்தாத்ப்ரதிவிஹிதா பூதமாத்ரா । ஹஸ்தாவேவாஸ்யா ஏகமங்கமுதூடம் தயோ: கர்மாணி பரஸ்தாத்ப்ரதிவிஹிதா பூதமாத்ரா । ஶரீரமேவாஸ்யா ஏகமங்கமுதூடம் தஸ்ய ஸுகது:கே பரஸ்தாத்ப்ரதிவிஹிதா பூதமாத்ரா । உபஸ்த ஏவாஸ்யா ஏகமங்கமுதூடம் தஸ்யாநந்தோ ரதி: ப்ரஜாதி: ப்ரதிவிஹிதா பூதமாத்ரா ॥ ॥ ௪௭ ॥

பாதாவேவாஸ்யா ஏகமங்கமுதூடம் தயோரித்யா: பரஸ்தாத்ப்ரதிவிஹிதா பூதமாத்ரா ॥ ॥ ௪௮ ॥

ஸர்வேஷாம் விஷயாணாம் ப்ராணாயதநேந்த்ரியஜந்யஜ்ஞாநவிஷயத்வலக்ஷணா ப்ராணகர்த்ருகஸர்வாவ்ருத்திரித்யர்த: ॥ ॥ ௪௪ ॥

உக்தார்த: ॥ ॥ ௪௫ ॥

ப்ராணஸ்ய ஸர்வபூதாஶ்ரயத்வோக்த்யா ப்ரஜ்ஞாஶப்திதஸ்ய ஜீவஸ்ய ஸர்வபூதாஶ்ரயத்வப்ரகாஶ: க்ரியத இத்யாஹ — கதம் ப்ரஜ்ஞாயா: வாகிந்த்ரியமேகமங்கம் (உதூடம்) பரிக்ருஹீதமித்யர்த: । உதாஹ்ருதபூதஸ்தாநம் பரிக்ருஹீதமித்யர்த: । பரஸ்தாத்தஸ்யா: பாஹ்யாந் (தஸ்யை) நாம: (பரஸ்தாத்) க்ராஹ்யத்வேந விஷயத்வேந ப்ரதிஸம்பந்திதயா ப்ரதிநியததயா விஹிதா பூதமாத்ராநாம । ஏவ முத்தரத்ராபி த்ரஷ்டவ்யம் ॥ ௪௬ ॥

(ப்ரஜாதி:) ப்ரஜநநமித்யர்த: ॥ ॥ ௪௭ ॥

(இத்யா:) கமநாநீத்யர்த: ॥ ॥ ௪௮ ॥

ப்ரஜ்ஞைவாஸ்யா ஏகமங்கமுதூடம் தஸ்யை தியோ விஜ்ஞாத
வ்யம் காமா: பரஸ்தாத் ப்ரதிவிஹிதா பூதமாத்ரா ॥ ॥ ௪௯ ॥

ப்ரஜ்ஞயா வாசம் ஸமாருஹ்ய வாசா ஸர்வாணி நாமான்யாப்நோதி ॥ ௫௦ ॥

ப்ரஜ்ஞயா ப்ராணம் ஸமாருஹ்ய ப்ராணேந ஸர்வாந் கந்தாநாப்நோதி ॥ ॥ ௫௧ ॥

ப்ரஜ்ஞயா சக்ஷு: ஸமாருஹ்ய சக்ஷுஷா ஸர்வாணி ரூபாண்யாப்நோதி ॥ ॥ ௫௨ ॥

ப்ரஜ்ஞயா ஶ்ரோத்ரம் ஸமாருஹ்ய ஶ்ரோத்ரேண ஸர்வாஞ்சப்தாநாப்நோதி । ப்ரஜ்ஞயா ஜிஹ்வாம் ஸமாருஹ்ய ஸர்வாநந்நரஸாநாப்நோதி । ப்ரஜ்ஞயா ஹஸ்தௌ ஸமாருஹ்ய ஹஸ்தாப்யாம் ஸர்வாணி கர்மாண்யாப்நோதி । ப்ரஜ்ஞயா ஶரீரம் ஸமாருஹ்ய ஶரீரேண ஸுகது:கே ஆப்நோதி । ப்ரஜ்ஞயோபஸ்தம் ஸமாருஹ்ய உபஸ்தேநாநந்தம் ரதிம் ப்ரஜாதிமாப்நோதி ! ப்ரஜ்ஞயா பாதௌ ஸமாருஹ்ய பாதாப்யாம் ஸர்வா இத்யா ஆப்நோதி । ப்ரஜ்ஞயைவ தியம் ஸமாருஹ்ய ப்ரஜ்ஞயைவ தியோ விஜ்ஞாதவ்யம் காமாநாப்நோதி ॥ ॥ ௫௩ ॥

ந ஹி ப்ரஜ்ஞாபேதா வாங்நாம கிஞ்சந ப்ரஜ்ஞாபயேத் ॥ ௫௪ ॥

அத ப்ரயோகத: ப்ரஜ்ஞாஶப்த: கோ வா: । அஸ்யாமதிதே ப்ரஜ்ஞாரூபஜீவபர: । உத்தரத்ர "நேத்ரம் விஜிஜ்ஞாஸீத நேதாரம் வித்யாத்" இத்யுக்தாம் "ந மநோ விஜிஜ்ஞாஸீதே"தி மநஶ்ஶப்தப்ரயோகாச்ச தந்ப்ரகரணே ப்ரஜ்ஞாஶப்தஸ்ய மநஸ்பரத்வாத் । (தியோ விஜ்ஞாதவ்யம்) மநோஜந்யஜ்ஞாநவிஷய இத்யர்த: । (காமா:) காம்யமாநா இத்யர்த: ॥ ௪௯ ॥

ஏவம் நாமரூபாதிஶப்தஸ்பர்ஶஸுகது:காநந்தமதிஜ்ஞாதவ்யா: ஶப்தாதய: ப்ரதிவிஹிதா: வாக்ப்ராணாதிவிஷயகேநோக்தா ப்ரஜ்ஞாஶப்திதஸ்ய ஜீவஸ்ய நாமாதிஶப்தவிஷயப்ரதிவிஹிதாவ்யாவ்ருத்த்யகாரணம் அத்ர ப்ரஜ்ஞாஶப்த: அவ்யவஹிதப்ரஜ்ஞாஶப்தநிர்திஷ்டமந:பர: । ததஶ்ச மநஸா வாகிந்த்ரியமதிஷ்டாய தத்த்வாரா ஸர்வாணி நாமாந்யபிவதந்க்ரியா த்வாரா ப்ராப்நோதி ॥ ௫௦ ॥

மநஸா ப்ராணேந்த்ரியமதிஷ்டாய தத்த்வாரா ஸர்வாந்கந்தாநாப்நோதி । ஜ்ஞாநேந வ்யாப்நோதி । ஏவமுத்தரத்ராபி த்ரஷ்டவ்யம் ॥ ॥ ௫௧ ॥

மநஸா சக்ஷுரிந்த்ரியமதிஷ்டாய தத்த்வாரா ஸர்வாணி ரூபாண்யாப்நோதி ஜ்ஞாநேந வ்யாப்நோதி ॥ ॥ ௫௨ ॥

நநு மநோத்வாராதிஷ்டாநம் கிமர்தமித்யாஶங்க்யாஹ— ந ஹி மநோநதிஷ்டிதம் வாகிந்த்ரியநாமப்ரஜ்ஞாபநஸமர்தம் பவதீத்யர்த: ॥ ௫௪ ॥

𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍇 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌨𑍍𑌨𑌾𑌮 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑌿 ॥ ॥ ௫௫ ॥

𑌨𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑍇𑌤𑌾 𑌵𑌾𑌙𑍍𑌨𑌾𑌮 𑌕𑌿𑌂𑌚𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑍇𑌤𑍍 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍇 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌨𑍍𑌨𑌾𑌮 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌨𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑍇𑌤𑌂 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍂 𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌕𑌿𑌂𑌚𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑍇𑌤𑍍 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍇 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌦𑍍𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌨𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑍇𑌤𑌂 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌂 𑌕𑌂𑌚𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑍇𑌤𑍍 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍇 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌂 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌨𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑍇𑌤𑌾 𑌜𑌿𑌹𑍍𑌵𑌾 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌰𑌸𑌂 𑌕𑌂𑌚𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑍇𑌤𑍍 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍇 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌮𑌨𑍍𑌨𑌰𑌸𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌨𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑍇𑌤𑍌 𑌹𑌸𑍍𑌤𑍌 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌕𑌿𑌂𑌚𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑍇𑌤𑌾𑌮𑍍 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍇 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌨𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑍇𑌤𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌸𑍁𑌖𑌦𑍁𑌃𑌖𑍇 𑌕𑌿𑌂𑌚𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑍇𑌤𑍍 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍇 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌤𑍍𑌸𑍁𑌖𑌦𑍁𑌃𑌖𑍇 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌨𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑍇𑌤 𑌉𑌪𑌸𑍍𑌥 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑌂 𑌰𑌤𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌤𑌿𑌂 𑌕𑌂𑌚𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑍇𑌤𑍍 । 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍇 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌮𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌂 𑌰𑌤𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌤𑌿𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌨𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑍇𑌤𑍌 𑌪𑌾𑌦𑌾𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌕𑌾𑌞𑍍𑌚𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑍇𑌤𑌾𑌮𑍍 𑌅𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍇 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌹 𑌨𑌾𑌹𑌮𑍇𑌤𑌾𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑌿 । 𑌨𑌹𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑍇𑌤𑌾 𑌧𑍀𑌃 𑌕𑌾𑌚𑌨 𑌸𑌿𑌧𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍 ॥ ॥ ௫௬ ॥

𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌯𑍇𑌤 ॥ ॥ ௫௭ ॥

𑌨 𑌵𑌾𑌚𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 ॥ ॥ ௫௮ ॥

𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌲𑍋𑌕𑌮𑍇𑌵 𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑌿𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑍋𑌦𑌾𑌹𑌰𑌤𑌿 — 𑌲𑍋𑌕𑍋𑌽𑌪𑍍𑌯𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌰 𑌮𑍇 𑌮𑌨𑍋𑌽𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌸 𑌤𑌨𑍍𑌨𑌾𑌮 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑌿𑌷𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌹𑍍𑌯𑌾𑌹 । 𑌮𑌨𑍋𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌂𑌗𑌵𑌶𑌾𑌤𑍍 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨 [illegible] 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑍋 𑌨𑌾𑌭𑍂𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌹𑌿 𑌲𑍋𑌕𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍇𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌮𑌨𑍍𑌯𑌤𑍍𑌸𑍍𑌪𑌷𑍍𑌟𑌮𑍍 ॥ ॥ ௫௫ ॥

𑌏𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍀𑌵𑌸𑍍𑌯 [illegible] 𑌵𑌿𑌷𑌯𑍋 𑌨 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥

𑌤𑌦𑍇𑌵 𑌪𑍍𑌰𑌪𑌞𑍍𑌚𑌯𑌤𑌿 — 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌕𑌰𑌣𑌾𑌨𑍁𑌗𑍁𑌣𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌨𑌾𑌮𑌪𑌰𑌃 । 𑌵𑌕𑍍𑌤𑌾𑌰𑌂 [illegible]

𑌨 𑌗𑌨𑍍𑌧𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌵𑌾𑌂𑌸𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 ॥ ॥ ௫௯ ॥

𑌨 𑌶𑌬𑍍𑌦𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌾𑌨𑍍𑌨𑌰𑌸𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌅𑌨𑍍𑌨𑌰𑌸𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌸𑍁𑌖𑌦𑍁𑌃𑌖𑍇 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌸𑍁𑌖𑌦𑍁𑌃𑌖𑌯𑍋𑌰𑍍𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌂 𑌨 𑌰𑌤𑌿𑌂 𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌤𑌿𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌆𑌨𑌨𑍍𑌦𑌸𑍍𑌯 𑌰𑌤𑍇𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌤𑍇𑌃 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌨𑍇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌏𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌨 𑌮𑌨𑍋 𑌵𑌿𑌜𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌸𑍀𑌤 𑌮𑌨𑍍𑌤𑌾𑌰𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌤𑌾 𑌵𑌾 𑌏𑌤𑌾 𑌦𑌶𑍈𑌵 𑌭𑍂𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌅𑌧𑌿𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌂 𑌦𑌶𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌅𑌧𑌿𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌯𑌦𑍍𑌧𑌿 𑌭𑍂𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌃 𑌨 𑌸𑍍𑌯𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌨𑌸𑍍𑌯𑍁𑌃 𑌯𑌦𑍍𑌧𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾 𑌨𑌸𑍍𑌯𑍁𑌃 𑌨 𑌭𑍂𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌸𑍍𑌯𑍁𑌃 । 𑌨𑌹𑍍𑌯𑌨𑍍𑌯𑌤𑌰𑌤𑍋 𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌨 𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍍𑌯𑍇𑌤𑍍 𑌨𑍋 𑌏𑌤𑌨𑍍𑌨𑌾𑌨𑌾 ॥ ॥ ௬௦ ॥

𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌰𑌥𑌸𑍍𑌯𑌾𑌰𑍇𑌷𑍁 𑌨𑍇𑌮𑌿𑌰𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌾 𑌨𑌾𑌭𑌾𑌵𑌰𑌾 𑌅𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌾

𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌯𑌾 𑌨𑌾𑌮𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑍍𑌤𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍇𑌵 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌵𑌕𑍍𑌤𑍃𑌜𑍀𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌕𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍁𑌤𑍍𑌤𑌰𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌿 𑌦𑍍𑌰𑌷𑍍𑌟𑌵𑍍𑌯𑌮𑍍 ॥ ॥ ௫௮ ॥

𑌰𑍂𑌪𑌂 𑌪𑌶𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௫௯ ॥

𑌨𑌾𑌮𑌗𑌨𑍍𑌧𑌰𑍂𑌪𑌶𑌬𑍍𑌦𑌰𑌸𑌕𑌰𑍍𑌮𑌸𑍁𑌖𑌦𑍁𑌃𑌖𑌾𑌨𑌨𑍍𑌦𑌰𑌤𑌿𑌪𑍍𑌰𑌜𑌾𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌾𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌵𑍍𑌯𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾 𑌭𑍂𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌤𑌦𑍍𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑌿𑌕𑌾 𑌘𑍍𑌰𑌾𑌣𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌃𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌜𑌿𑌹𑍍𑌵𑌾𑌹𑌸𑍍𑌤𑌶𑌰𑍀𑌰𑍋𑌪𑌸𑍍𑌥𑌪𑌾𑌦𑌮𑌨𑍋𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌾𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌨𑍍𑌯𑍋𑌨𑍍𑌯𑌾𑌧𑌾𑌰𑌾𑌃 । 𑌵𑌾𑌕𑌾𑌦𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌨𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌵𑌿𑌷𑌯𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑌮𑍇𑌵 𑌨 𑌵𑌾𑌕𑌾𑌦𑌿𑌲𑌕𑍍𑌷𑌣𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌧𑍀𑌨𑌵𑌿𑌷𑌯𑌕𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌨𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌭𑍂𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌮𑍇𑌵 𑌤𑌦𑍍𑌵𑍍𑌯𑌵𑌹𑌾𑌰𑌹𑍇𑌤𑍁𑌕𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌧𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑍈𑌃 । 𑌸𑌦𑌾 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑌕𑍋𑌭𑌯𑌾𑌧𑍀𑌨𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌸𑌕𑌲𑌲𑍋𑌕𑌯𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌯𑌾𑌃 𑌨𑌹𑌿 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑍇𑌣 𑌵𑌿𑌨𑌾 𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑌕𑌂 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑌕𑍇𑌣 𑌵𑌿𑌨𑌾 𑌕𑍃𑌤𑌂 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑌂 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌮𑌂 𑌭𑌵𑌤𑌿 । (𑌨𑍋 𑌏𑌤𑌨𑍍𑌨𑌾𑌨𑌾) 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌵𑌿𑌨𑌾𑌰𑍍𑌥𑌕𑌃 । (𑌏𑌤𑌤𑍍) 𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑌕𑌜𑌾𑌤𑌂 𑌪𑌰𑌸𑍍𑌪𑌰𑌾𑌵𑌿𑌨𑌾𑌭𑍂𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌤𑍍 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑌮𑍍𑌬𑌨𑍍𑌧 𑌏𑌵 𑌭𑍂𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌸𑌾𑌰𑍍𑌥𑌕𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௬௦ ॥

𑌯𑌥𑌾 𑌰𑌥𑌸𑍍𑌯 𑌨𑌾𑌭𑍌 𑌰𑌥𑌚𑌕𑍍𑌰𑌮𑌧𑍍𑌯𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌸𑌂𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌕𑌾𑌷𑍍𑌠𑌵𑌿𑌶𑍇𑌷𑍇 𑌅𑌰𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌾 𑌅𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌾𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌨𑍇𑌮𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌂 𑌵𑌲𑌯𑌾𑌕𑌾𑌰𑌂 𑌕𑌾𑌷𑍍𑌠𑌂 𑌯𑌯𑌾 𑌅𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑍇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑍇𑌷𑍍𑌵𑌾𑌶𑍍𑌰𑌿𑌤𑌾 𑌅𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌾𑌃 । 𑌤𑍇𑌷𑍍𑌵𑍇𑌵 𑌭𑍂𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌯𑌗𑍍𑌰𑌾𑌹𑌕𑌜𑌾𑌤𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌮𑌰𑍍𑌪𑌿𑌤𑌮𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑌤𑍁 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌮𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾𑌸𑍁

[illegible] ॥ ௬௧ ॥

[illegible] ॥ ௬௨ ॥

[illegible] ॥ ௬௩ ॥

[illegible]

[illegible] ॥ ௬௧ ॥

[illegible] ॥ ௬௨ ॥

[illegible] ॥ ௬௩ ॥

[illegible]

𑌲𑍋𑌕𑍇𑌭𑍍𑌯 𑌉𑌨𑍍𑌨𑌿𑌨𑍀𑌷𑌤𑌿 ॥ ௧௪ ॥
𑌏𑌷 𑌹𑍍𑌯𑍇𑌵𑌾𑌸𑌾𑌧𑍁 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌕𑌾𑌰𑌯𑌤𑌿 𑌯𑌮𑌧𑍋 𑌨𑌿𑌨𑍀𑌷𑌤𑌿 । ௧௫ ।
𑌏𑌷 𑌲𑍋𑌕𑌪𑌾𑌲 𑌏𑌷 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿𑌰𑍇𑌷 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌶𑌃 ॥ ௧௬ ॥
𑌸 𑌮 𑌆𑌤𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌸 𑌮 𑌆𑌤𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 ॥ ௧௭ ॥

𑌇𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍀𑌕𑍌𑌷𑍀𑌤𑌕𑌿𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌤𑍀𑌯𑍋𑌽𑌧𑍍𑌯𑌾𑌯𑌃 ॥

𑌸𑌾𑌧𑍁𑌲𑍋𑌕𑌂 𑌨𑍇𑌤𑍁𑌮𑌿𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌤𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌂 𑌸𑌾𑌧𑍁𑌲𑍋𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌯𑍇 𑌸𑌾𑌧𑍁 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌕𑌾𑌰𑌯𑌤𑌿 । 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾𑌂 𑌸𑌾𑌧𑍁𑌲𑍋𑌕𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌯𑍋𑌗𑌿𑌤𑍍𑌵𑌞𑍍𑌚 𑌚𑍇𑌤𑌶𑍍𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌿𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌿𑌪𑌾𑌪𑌨𑌿𑌰𑌸𑌨𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌾 ॥ ௧௪ ॥

𑌯𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌮𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌲𑍋𑌕𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋𑌽𑌧𑌃𑌪𑌾𑌤𑌯𑌿𑌤𑍁𑌮𑌿𑌚𑍍𑌛𑌤𑌿 𑌤𑌮𑌸𑌾𑌧𑍁 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌕𑌾𑌰𑌯𑌤𑌿 । 𑌯𑌥𑌾 𑌸𑌾𑌧𑍁𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾𑌂 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯𑌵𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑌨𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌾 𑌊𑌰𑍍𑌧𑍍𑌵𑌨𑌯𑌨𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌤𑌥𑌾𑌽𑌸𑌾𑌧𑍁𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾𑌂 𑌪𑌾𑌪𑌵𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑌨𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑌾𑌽𑌧𑍋𑌨𑌯𑌨𑌹𑍇𑌤𑍁𑌤𑍍𑌵𑌮𑍍 । 𑌉𑌕𑍍𑌤𑌞𑍍𑌚 𑌭𑌗𑌵𑌤𑌾 𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑌕𑍃𑌤𑌾 "𑌪𑌾𑌪𑌸𑍍𑌯 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍋𑌦𑌯𑌵𑌿𑌰𑍋𑌧𑌿𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌏𑌷 𑌏𑌵𑌾𑌸𑌾𑌧𑍁 𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌕𑌾𑌰𑌯𑌤𑌿 𑌤𑌂 𑌯𑌮𑌧𑍋 𑌨𑌿𑌨𑍀𑌷𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍍𑌯𑌾𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤" 𑌇𑌤𑌿 । 𑌵𑌿𑌵𑌰𑌣𑌕𑌾𑌰𑌾𑌶𑍍𑌚𑍋𑌚𑍁𑌃 "𑌕𑌰𑍍𑌮𑌣𑌾𑌂 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯𑌨𑍇𑌤𑍃𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍁𑌣𑍍𑌯𑌵𑌾𑌸𑌨𑌾𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑌨𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑍇𑌣𑍇𑌤𑌿 𑌤𑌥𑌾 [illegible] 𑌪𑌾𑌪𑌵𑌾𑌸𑌨𑌾𑌵𑍃𑌤𑍍𑌤𑌿𑌪𑌰𑌮𑍍𑌪𑌰𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌸𑍍𑌫𑍁𑌟𑌤𑌰𑌮𑌵𑌗𑌮𑍍𑌯𑌤" 𑌇𑌤𑌿 ॥ ௧௫ ॥

(𑌲𑍋𑌕𑌪𑌾𑌲𑌃) 𑌲𑍋𑌕𑌰𑌕𑍍𑌷𑌕𑌃 । 𑌅𑌤𑍍𑌰 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌰𑍍𑌯𑌾𑌃 — 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌧𑌿𑌪𑌤𑌿𑌃 𑌲𑍋𑌕𑌸𑍍𑌵𑌾𑌮𑍀 । 𑌸𑌰𑍍𑌵𑍇𑌶𑌃 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌨𑌿𑌯𑌨𑍍𑌤𑌾 । 𑌨𑌨𑍁 '𑌪𑌾𑌲𑌕' 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑍇𑌃 [illegible] ॥ ௧௬ ॥

𑌪𑍂𑌰𑍍𑌵𑍋𑌕𑍍𑌤𑌗𑍁𑌣𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑍇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । [illegible] 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌜𑍍𑌞𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌿𑌗𑍁𑌣𑌕𑌜𑍀𑌵𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑌯𑌾 [illegible] 𑌗𑍁𑌣𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌤𑌯𑌾 [illegible] 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑌸𑍍𑌯 [illegible] 𑌵𑌿𑌧𑍀𑌯𑌤𑍇 । [illegible]

णोऽस्मि प्रज्ञात्मा तं मामायुरमृतमुपास्स्व” इत्यत्र मामिति श-
ब्देन प्राणशब्देन च निर्दिश्यमान इन्द्र एव । इन्द्रप्रयुक्तस्य
मामितिशब्दस्य तद्विषयत्वस्यावश्यंभावात् इति पूर्वपक्षे प्राप्ते
उच्यते । “प्राणस्तथानुगमात्” । प्राणः परमात्मा । परमात्मत्वसा-
धकानन्दाजरामृतत्वादेस्तस्य अस्मिन्प्रकरणे अनुगतत्वात् । “स
एष प्राण एव प्रज्ञात्मानन्दोऽजरोऽमृतः” इति श्रूयते
“न वक्तुरात्मोपदेशादिति चेदध्यात्मसम्बन्धभूमा ह्यस्मिन्” ।
कार्त्स्न्यादिना प्रज्ञातजीवभावस्य इन्द्रस्य वक्तुः मामेव विजानी-
हीति स्वात्मोपदेशान्नायं परमात्मा नेन्द्राज्जीवादधिको विवक्षितो भ-
वितुमर्हति चेत् । अस्मिन्प्रकरणे परमात्मसम्बन्धिनां धर्माणां ब-
हुत्वं दृश्यते । हिततमोपासनकर्तृत्वं सर्वसाध्यकर्तृका-
रयितृत्वं “भूतमात्राः प्रज्ञामात्रास्वर्पिताः प्रज्ञामात्राः
प्राणेऽर्पिताः” इति अचेतनवर्गाधारचेतनवर्गाधारत्वा-
नन्दत्वाजरत्वामृतत्वं लोकाधिपतित्वमिति बहवः
परमात्मसम्बन्धिनो दृश्यन्ते । अतो भूयोधर्मानुरोधा-
दस्य प्रकरणस्य परमात्मपरत्वमेव वक्तव्यम् । तर्हि इन्द्रस्य
मामुपास्स्वेति निर्देशः कथमुपपद्यत इत्यत्राह — ‘शास्त्र
दृष्ट्या तूपदेशो वामदेववत्’ । “यद्भूतनिविष्टानात्मनोऽहम्”
इत्यादिशास्त्रेण परमात्मानं स्वात्मानं दृष्ट्वा शरीरवाचिनामहं-
शब्दानां शरीरिपर्यन्ततां ज्ञात्वा मामुपास्स्वेत्युपदिष्टवान् ।
यथा साक्षात्कृतस्वात्मभूतपरमात्मतत्त्वो वामदेवः ‘अहं म-
नुरभवं सूर्यश्च’ इति स्वात्मनि मन्वादीनुपदिष्टवान् । न हि
तत्र मन्वादिभावः स्वस्वरूपैक्यपरतो वामदेवेनोपदिष्टः । अपि तु
स्वात्मभूतपरमात्मपरतः । तदेवाभिप्रेत्य सूत्रभावः । “जीवमु-
ख्यप्राणलिङ्गान्नेति चेन्नोपासात्रैविध्यादाश्रितत्वादिह त-
द्योगात्” । कार्त्स्न्यवक्तृत्वादिजीवलिङ्गान्मायुः प्रज्ञात्वशरी-
रोत्थापकत्वादिप्राणाश्रयकार्यादीनां मुख्यप्राणलिङ्गानाञ्च
न्यासः किमयुक्त इति चेत् इन्द्ररूपजीवशरीरकतया प्राणरूपाचे-
तनशरीरकतया स्वरूपेण चोपासनाय चेतनाचेतनपू-
र्णानां ब्रह्मपूर्णानां गीतत्वात् । त्रिविधोपासनं प्रक-
रणान्तरेष्वप्याश्रितं यथा तैत्तिरीयके “सत्यं ज्ञानमनन्तं
ब्रह्म” इति स्वरूपेण “सच्च त्यच्चाभवत्” इति भोक्तृभोग्यलक्ष-
णचेतनाचेतनशरीरकतयोपासनम्, एवमिहाप्युपासना-
त्रैविध्यं युज्यत इति स्थितम् ॥ ॥ ௧௭ ॥

इति श्रीकौषीतक्युपनिषत्प्रकाशिकायां द्वितीयोऽध्यायः ॥

அத த்ருதீயோऽத்யாய: ॥

கார்க்யோ ஹ வை பாலாகிரநூசான: ஸம்ஸ்பஷ்ட ஆஸ ॥ ௧ ॥

ஸோऽவஸதுஶீநரேஷு ஸத்வமத்ஸ்யேஷு குருபஞ்சாலேஷு காஶீவிதேஹேஷ்விதி ॥ ॥ ௨ ॥

ஸ ஹாஜாதஶத்ரும் காஶ்யமேத்யோவாச ॥ ॥ ௩ ॥

ப்ரஹ்ம தே ப்ரவாணீதி। தம் ஹோவாசாஜாதஶத்ரு: ஸஹஸ்ரம் தத்ம ஏதஸ்யாம் வாசி ஜனகோ ஜனக இதி வா உ ஜனா தாவந்தீதி ॥ ௪ ॥

ஸ ஹோவாச பாலாகி: ய ஏவைஷ ஆதித்யே புருஷ: தமேவாஹமுபாஸ இதி ॥ ॥ ௫ ॥

தம் ஹோவாசாஜாதஶத்ரு: மாமைதஸ்மின் ஸம்வாதயிஷ்டா: ப்ருஹத்பாண்டரவாஸா: அதிஷ்டா: ஸர்வேஷாம் பூதானாம் மூர்தேதி

அத த்ருதீயாத்யாயபாஷ்யம் ॥

பாலாகஸ்யாபத்யம் பாலாகி: । கோத்ரதோ கார்க்ய: । (அநூசான:) அங்காத்யாயீ । அங்காத்யாயத்யநூசான இதி ஸ்ம்ருதே: । (ஸம்ஸ்பஷ்ட:) ஸர்வத்ர ப்ரக்யாத: ஸம்வாதஶீல: (ஆஸ) பபூவ ॥ ௧ ॥

ஸ பாலாகி: உஶீனரேஷு ஸத்வமத்ஸ்யேஷு குருபஞ்சாலேஷு காஶீவிதேஹேஷு (உவாஸ) உஷிதவான் । இதிஶப்த: ப்ரகாரவசன: । ஏவம்ஜாதீயகேஷு தேஶவிஶேஷேஷ்வித்யர்த்த: ॥ ॥ ௨ ॥

அஜாதஶத்ரு நாமானம் காஶீராஜானமேத்ய ப்ராப்யோவாச ॥ ॥ ௩ ॥

கிமிதி ? ப்ரஹ்ம தே ப்ரவாணீதி ஏதஸ்யாமேவ வாசி நிமித்தே ஸஹஸ்ரம் ப்ரயச்சாமி । ஸர்வேऽபி ப்ரஹ்மவித: ஜனகஸ்ய ப்ரஹ்மஶுஶ்ரூஷா: தாதா சேதி ஜனகம் ஸமீபமேவ தாவந்தி । அத: ஸ்வஸ்ய ஶுஶ்ரூஷாம் ப்ரஹ்மணி ப்ரவாணீத்யுக்தவான் । அனேனைவ வாக்யேன தோஷிதோऽஹம் ஸஹஸ்ரம் ப்ரயச்சாமீதி பாவ: ॥ ॥ ௪ ॥

ஆதித்யமண்டலவர்த்தினம் புருஷம் ப்ரஹ்மத்வேனோபாஸே । அதஸ்தமேவ தமேவோபாஸே இதி பாவ: ॥ ॥ ௫ ॥

(மா)மாம் ப்ரதி (ஏதஸ்மின்) ஆதித்யவர்த்தி புருஷவிஷயே ஸம்வாதம் மா காரய । ஸம்வாத: காரயிதவ்ய: । அயமர்த்தோ ஜ்ஞாத ஏவ । அதிஷ்டா: — ப்ருஹத்பாண்டரவாஸா: ஸர்வேஷாம் பூதானாம் மூர்தேதி வா அஹமேதமுபாஸ இதி । ஏவம்ஶப்தோऽத்யாஹார்ய: । (ப்ருஹத்) மஹாந்தி பாண்டராணி கிரணரூபாணி வாஸாம்ஸி யஸ்ய ஸ பாண்டரவாஸா: । அதிஷ்டா: கிரணானாம் நாநாரூபவத்வாத் பாண்டரவாஸஸ்த்வமிதி த்ரஷ்டவ்யம் । ப்ருஹத்பாண்டரத்வகே பாலாக்யஜாதஶத்ரு ஸம்வாதே ப்ருஹத்வபாண்டரவாஸஸ்த்வ ஸ்வருபதயா உக்தே । ஏதத் அதிஷ்டத்வம் ஸ்வரூபதயா உக்தமிதி விஶேஷ: । (அதிஷ்டா:) ஸர்வாதிஶாயீ

वा कण्ठे तद्भावाभावः ॥ ॥ ६ ॥

स्योनोहेतमेवद्भावाभावे किं ष्ठाखवेक्षांसमानतानां भिक्षुर्भवति । समोहावावबावाकिः यणवेविषवह्नरेदिव वादषष्ठेवाह भवाभवति तंमोहावावाजातशत्रुः शरे शतस्निसंवादयिष्ठाः वेशोरावाजा कण्वस्याप्तेतिवा कण्ठे तद्भावाभवति स्योनो हवेतद्भावाद्वे कण्वस्याप्ता भवति ॥ ॥ ७ ॥

तंमोहावावाजातशत्रुः शरे शतस्निसंवादयिष्ठाः ते जस्याप्तेतिवा कण्ठे तद्भावाभवति स्योनोहेतमेव भावाद्वे तेजस्याप्ता भवति ॥ ॥ ८ ॥

समोहावाव बावाकिः यणवेविषक्षुतजिह्वा वादषष्ठः तमेवाहभवाभवति तंमोहावावाजातशत्रुः शरे शतस्निसंवादयिष्ठाः भस्मसाप्तेतिवा कण्ठे तद्भावाभवति स्योनो हेतमेवभावाद्वे भस्मसाप्ता भवति ॥ ॥ ९ ॥

समोहावाव बावाकिः यणवेविषकुकाशे वादषष्ठेवाह भवाभवति तंमोहावावाजातशत्रुः शरे शतस्निसंवादयिष्ठाः वर्णवेदवृत्तिर्बेहतिवा कण्ठे तद्भावाभवति स्योनोहेतमेवभावाद्वे वर्णयेते व्रजया व भाषिः नोवाव व्ययं नाव्य व्रजा वादा कालाकं व्रत तमेते ॥ ॥ १० ॥

तिकृते तिष्ठतीतृतिष्ठाः । (स्वेक्षां भक्तानां भिक्षुः) शेषः ॥ ॥ ६ ॥

तद्भावाभवस्याप्तानां भावं भाष्यहे — (कण्वस्य) बृहद्वासविंशतिबन्धयदस्य (कुत्र) विद्यकाना वह्नेदेवस्तवा मेव नजुस्वादवकाना करोवायस्याम् वह्नेस्य स्वस्तिक्ष्य वद्व्येवस्वणाना वह्नेस्य कण्ठातकुः ॥ ॥ ७ ॥

(तेजस्याप्ता) तेजस्वी स्वाद्भवेजत्यमुः । तेजसकुतेति उपरिवि स्ववायमुः ॥ ॥ ८ ॥

क्षुतजिह्वसहितस्य देवस्य भस्मस्यानकावह्नावाप्तकुः मिषं भस्मषु ॥ ॥ ९ ॥

वर्णकविशिष्टावासनायाः वयं वर्णयते व्रजया वशःसिंरिति । वर्णकव्यकुजिव्याभावकवकूषणव्रतवितुकु उकूणविशिष्टावासनायाः वयं नोवावव्ययतितृदि । स्वपदेवि तत्तृवतृदिकवो भावस्थानशिष्टशतपवष्टकालाकव्रतकं कव्याकेशाकवतेतमुते । नावस्येतकासवकृत्ययतीतृयमुः ॥

ஸ ஹோவாச பாலாகிர்ய ஏவைஷ வாயௌ புருஷஸ்தமேவாஹ
முபாஸ இதி தம் ஹோவாசாஜாதஶத்ருர்மா மைதஸ்மின் ஸம்வா
திஷ்டா இந்த்ரோ வைகுண்டோऽபராஜிதா ஸேநேதி வா அஹமேத
முபாஸ இதி ஸ யோ ஹைதமேவமுபாஸ்தே ஜிஷ்ணுர்ஹ வா அப
ராஜிஷ்ணுரந்யதஸ்த்யஜாயீ பவதி ॥ ॥ ௧௧ ॥

ஸ ஹோவாச பாலாகிர் ய ஏவைஷோऽக்நௌ புருஷஸ்தமே
வாஹமுபாஸ இதி தம் ஹோவாச । அஜாதஶத்ருர்மா மைதஸ்மின்
ஸம்வாதயிஷ்டா விஷாஸஹிரிதி வா அஹமேதமுபாஸ இதி ஸ யோ
ஹைதமேவமுபாஸ்தே விஷாஸஹிர்ஹைவாந்யேஷு பவதி ॥ ௧௨ ॥

ஸ ஹோவாச பாலாகிர் ய ஏவைஷோऽப்ஸு புருஷஸ்தமே
வாஹமுபாஸ இதி தம் ஹோவாசாஜாதஶத்ருர்மா மைதஸ்மின்
ஸம்வாதயிஷ்டா நாம்நஸ்யாத்மேதி வா அஹமேதமுபாஸ இதி ஸ யோ
ஹைதமேவமுபாஸ்தே நாம்நஸ்யாத்மா பவதி ॥ ॥ ௧௩ ॥

இத்யதிதைவதம் அதாத்யாத்மம் ॥ ॥ ௧௪ ॥

ஸ ஹோவாச பாலாகிர் ய ஏவைஷ ஆதர்ஶே புருஷ
ஸ்தமேவாஹமுபாஸ இதி தம் ஹோவாசாஜாதஶத்ருர்மா மைதஸ்மின்
ஸம்வாதயிஷ்டா ப்ரதிரூப இதி வா அஹமேதமுபாஸ இதி ஸ யோ
ஹைதமேவமுபாஸ்தே ப்ரதிரூபோ ஹைவாஸ்ய ப்ரஜா
யாமாஜாயதே நாப்ரதிரூபः ॥ ॥ ௧௫ ॥

(இந்த்ர:) பரம் ஸ்வர: ‘யோऽயம் பவதே ஏஷ தேவாநாம் த்ரு ஹர்’ இதி வா
யோ தேவேப்யோ லோகேப்ய: லோகேப்ய வைகுண்டமஸ்யாத்யத்ர
மேகுண்டம் । பராஜிதம் கணப்ரஸிஷ்ட: ஸேநா ஜிஷ்ணு: ஜயஶீல: ।
அபராஜிஷ்ணு: அபராஜித: । (அந்யதஸ்த்யஜாயீ) அந்யதோ பவா அந்ய
தஸ்த்யா: । ஶத்ருஜயிதா । தாந் ஜேதும் ஶீலமஸ்ய । “ஸேநா ஜா
தா” இதி ஶ்ருதி: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ॥ ௧௧ ॥

(விஷாஸஹி:) ஸோடா பரேஷாம் । ஶத்ருபிரிதர்த்ய: । உக்த:
தேஜிவாத்யர்த: ॥ ॥ ௧௨ ॥

(நாம்நஸ்யாத்மா) நாம்நோ தேஹஸ்ய ப்ரதிதேதஸ்யர்த: । ஶிஷ்டம் ஸ்பஷ்டம் ॥ ௧௩ ॥

தேவதாயா உபாஸநப்ரகரணம் உக்தம் । அத்ர அத்யாத்மோபாஸநப்ரகார
உபதிஶ்யதே இத்யர்த: ॥ ॥ ௧௪ ॥

(ப்ரதிரூப:) ப்ரதிபிம்பம் இத்யர்த: । அஸ்ய ஸந்தாநே அநு
ரூப: புத்ரோ ஜாயதே । நாநநுரூப: । ப்ரதிபிம்பஸ்ய
காயகாரண ஸம்வாதலக்ஷணாத்மஸ்வரூபாபிமுகத்வாதாத்மத்வக்ஷ
இதி த்ரஷ்டவ்யம் ॥ ॥ ௧௫ ॥

ஸஹொஹாவாவபாஜாகிஃ பணவெஷவ்யாஹ்ருதிஸ்ருத்யுக்தாயாம் வாராஷஷ்டிவோஹாஸாவாஸஜதி தம்ஹொஹாவாவாஜா தஸ்ருத்யா ஊர்த்வெதஸ்திதஸம்வாஷயிஷ்டாஃ த்விதீயொऽநவமஜதிவா ஊஹதஸாவாஸஜதி ஸயொஹவெதஸாவாஷ்டெ விநுதெஹி த்விதீயாம் த்விதீயவாஹ்நவதி ॥ ॥ ௧௬ ॥

ஸஹொஹாவா பாஜாகிஃ பணவெஷஸ்வஃ வாராஷஷ்டிவோதி தவோஹஸாவாஸஜதி தம்ஹொஹாவாவாஜாதஸ்ருத்யா ஊர்த்வெதஸ்திஸம்வாஷயிஷ்டாஃ ஊஸாரீதிவா ஊஹதஸாவாஸஜதி ஸயொஹவெதவெ ஸாவாஷ்டெ நாணவ ஸ்வயம் வ்யஜா வாராகாஜாஹ்ஜொஹதஸதி ॥ ॥ ௧௭ ॥

ஸஹொஹாவாவபாஜாகிபூணவெஷஸ்வாயாவாராஷஃ தவோஹஸாவாஸஜதி தம்ஹொஹாவாவாஜாதஸ்ருத்யாஊர்த்வெதஸ்திஸம்வாஷயிஷ்டாஃ ஸ்ருத்யாரீதிவா ஊஹதஸாவாஸஜதி ஸயொஹவெதவெஸாவாஷ்டெ நாணவாஸ்ர ஸ்வயம் வ்யஜா வாரா காஜாஸ வ்யூயதெ ॥ ॥ ௧௮ ॥

ஸஹொஹாவா பாஜாகியபூணவெஷ ஸாரீராஃ வாராஷஃ தவோஹஸாவாஸஜதி தம்ஹொஹாவாவாஜாதஸ்ருத்யா ஊர்த்வெதஸ்திஸம்வாஷயிஷ்டாஃ வ்யஜாவதிரிதிவா ஊஹதஸாவாஸஜதி ஸயொஹவெதவெ ஸாவாஷ்டெ வ்யஜாயதெ வ்யஜயாவஸாஹிஃ ॥ ௧௯ ॥

(வ்யாஹ்ருதிஸ்ருத்யுக்தாயாம்)வ்யாஹ்ருதிஜநா (த்விதீயஃ) வாவபூஸ்வூரவெக்ஷயா த்விதீயஃ (ஊநவமஸஃ) நாவமஸீதிஸ்ருநவமஸஃ । (த்விதீயாம்) க்ஷூத்ரவெக்ஷயா த்விதீயாம் ஹாயபூரம் (விநுதெ) ஜஹதஜதிஸ்ரூஃ । வாதெ்ரண த்விதீயவாம்ஸ்வ ஹவதீதிஸ்ரூஃ । விநுதெத்விதீயதிவாமெ த்விதீயம்வாத்ரம் விநுதெ । ஊநவமஸெகோஸாவாஸநாஹஜாவஸ்ரதெ । த்விதீயவாநுஹவதீதி । நிதிஸ்ரயொமெ ஊதாவ் । நிதி்ரம் வாத்ரஸஹிதொ ஹவதீதிஸ்ரூஃ ॥௧௬॥

(வாராஷஷ்டிவோதி) ஸாஹாஷ வாராஷஸ்வாநாகாரிவணபூர்தகஃ வ்யாதிஸ்வூஜதிஸ்ரூஃ । காஷ ப்ரஸ்வூவஸ்ர வ்யாணவஜஜஹ்யதயா ஊஸாரீதிஸாவாஸஜதிஸ்ரூஃ । ஸ்வயம்வா தஹ்ஜதிவபூர காகாஜொ ஊஹ்ஹபூரம் ஊரணம் நவ்யாவெ்நாதீதிஸ்ரூஃ ॥ ॥ ௧௭ ॥

நீஜகஹம்பகாரகாஹதிஸ்ரதிஸாஷ ப்ரஸ்ராக ஹாயாவாராஷஸ்ர ஃ்ரதிதெகூந உவாஸநதிதி உ்ருஷவ்ய ॥ ॥ ௧௮ ॥

(ஸாரீராஃ) ஸரீரெ ஊஹதிஸ்ரஹிஊந்ரஊநஃ வாராஷஸ்ராரீராஃ । தவஸ்ர வாத்ரவளத்ராதிஜக்ஷணவ்யஜொத்வாதகக்ஷாகக்ஷகக்ஷாதிநா வ்யஜாவதிக்ஷ । (வ்யஜபா வஸாஹிஃ வ்யஜாயதெ) வ்யஜயா வஸாஹிஸ்வ வ்யக்ஷவெ்ர ஜாயதஜதிஸ்ரூஃ । ஸிஷ்டம் ஸ்வஷ்டம் ॥ ॥ ௧௯ ॥

ஸஹோவாச பாலாகிய ஏவைஷ ப்ராஜ்ஞ ஆத்மா யேநைதச்சரீரம் ஸசேதநம் தமேவாஹமுபாஸ இதி தம்ஹோவாசாஜாதசத்ருர்மைதஸ்மிந்ஸம்வாதயிஷ்டா: யதோ ராஜேதிவா அஹமேதமுபாஸ இதி ஸயோஹமேவமேதமேவமுபாஸ்தே ஸர்வம் ஹாஸ்ய ஸ்வம் ஸ்ரேஷ்ட்யாய யச்சதே ॥ ॥ உ௦ ॥

ஸஹோவாச பாலாகிய ஏவைஷ தக்ஷிணேக்ஷந்புருஷ ஏதமேவாஹமுபாஸ இதி தம்ஹோவாசாஜாதசத்ருர்மைதஸ்மிந்ஸம்வாதயிஷ்டா: நாம்நாத்மா அக்நேராத்மா ஜ்யோதிஷ ஆத்மேதிவா அஹமேதமுபாஸ இதி ஸயோஹமேவ ஏதமேவமுபாஸ்தே ஏதேஷாம் ஸர்வேஷாமாத்மாபவதி । ஸஹோவாச பாலாகி: ய ஏவைஷ ஸவ்யேக்ஷந்புருஷ ஏதமேவாஹமுபாஸ இதி தம்ஹோவாசாஜாதசத்ருர்மைதஸ்மிந்ஸம்வாதயிஷ்டா: ஸத்யஸ்யாத்மா வித்யுத ஆத்மா தேஜஸ ஆத்மேதிவா அஹமேதமுபாஸ இதி ஸயோஹமேவ ஏதமேவமுபாஸ்தே ஏதேஷாம் ஸர்வேஷாமாத்மாபவதி ॥ ॥ உக ॥

தத உ ஹ பாலாகிஸ்தூஷ்ணீமாஸ ॥ ॥ உஉ ॥

தம்ஹோவாசாஜாதசத்ரு: ஏதாவந்நு பாலாக இதி ॥ உங ॥

ஏதாவதீதி ஹோவாச பாலாகி: ॥ ॥ உச ॥

தம்ஹோவாசாஜாதசத்ரு: ம்ருஷா வை கில மா ஸம்வாதயிஷ்டா: ॥

ஜாக்ரத்ஸ்தாநாயாம் ப்ராஜ்ஞஸ்ய ஆத்மா । ஏதச்சரீரம் யஸ்ய ஏதாத்ருசஸ்ய விசிஷ்டஸ்ய உபாஸ்யத்வாத் ஸ்ரேஷ்ட்யாய யச்சதி யாவத் । (யேந ஸசேதநம்) யேந ப்ரஜா விசிஷ்டஸ்ய ஸசேதநஸ்ய ப்ரவ்ருத்தே: ஸ்வாத் ப்ரயாஸ்த்வ யச்சதீத்யர்த: । தந்நிமித்தமுபாஸநாத் ப்ரஜாபதே: । (ய ஏவ) ஸர்வேஷாமாதிபத்யாதுஷ்ணாத் ஸ்ரேஷ்ட்யாய ராஜத்வம் ஸ்ரேஷ்டத்வம் । அஸ்ய ஸ்ரேஷ்ட்யாய ஸர்வமேவ ஸ்வம் ததாதி (யச்சதே) இத்யர்த: ॥ ॥ உ௦ ॥

தக்ஷிணாக்ஷிவ்ருத்திபிம்பே நாமாத்மாக்நிஜ்யோதிஷாமாத்மத்வம் த்ருஷ்டம் நாமாக்நிஜ்யோதிஷாமாத்மத்வம் பவதி । ஸவ்யாக்ஷிவ்ருத்திபிம்பே ஸத்யவித்யுத்தேஜ ஆத்மத்வம் ஸத்யவித்யுத்தேஜஸாமாத்மத்வம்பவதி ॥ ॥ உக ॥

உத்தராபாவாத்தூஷ்ணீம் ஸ்திதோ பூத்வா ஸ்தித: ॥ ॥ உஉ ॥

ஹே பாலாகே ஏதாவதேவ ந தே விதிதமித்யர்த: ॥ ॥ உங ॥

ஏதாவதேவ மே விதிதமிதி வாசேத்யர்த: ॥ ॥ உச ॥

ப்ரஹ்மதே ப்ரவாணீதி ம்ருஷா த்வம் மாம் ம்ருஷைவ ஸம்வாதயிஷ்டா: ஸம்வாதம் காரிதவாநஸி । ஏதாவந்தம் காலம் ப்ரஹ்மவாதஸ்ய வ்யர்த்தத்வமித்யர்த: ॥ ॥ உரு ॥

𑌸𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚 𑌯𑍋 𑌵𑍈 𑌬𑌾𑌲𑌾𑌕 𑌏𑌤𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌣𑌾𑌂
𑌕𑌰𑍍𑌤𑌾 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑍈 𑌤𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌸 𑌵𑍈 𑌵𑍇𑌦𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯 𑌇𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨௬ ॥
𑌤𑌤𑌉𑌹 𑌬𑌾𑌲𑌾𑌕𑌿𑌸𑍍𑌸𑌮𑌿𑌤𑍍𑌪𑌾𑌣𑌿𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌚𑌕𑍍𑌰𑌾𑌮𑌉𑌪𑌾𑌯𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿॥௨௭॥
𑌤𑌂𑌹𑍋𑌵𑌾𑌚𑌾𑌜𑌾𑌤𑌶𑌤𑍍𑌰𑍁𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌲𑍋𑌮𑌰𑍂𑌪𑌮𑍇𑌵 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 𑌯𑌤𑍍
𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌮𑍁𑌪𑌨𑌯𑍇𑌤𑍍 । 𑌏𑌹𑌿 𑌵𑍍𑌯𑍇𑌵 𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌮𑍀𑌤𑌿 ॥ ॥ ௨௮ ॥
𑌤𑌂𑌹 𑌪𑌾𑌣𑌾𑌵𑌭𑌿𑌪𑌦𑍍𑌯 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌵𑍍𑌰𑌾𑌜 ॥ ॥ ௨௯ ॥
𑌤𑍌𑌹𑌸𑍁𑌪𑍍𑌤𑌂𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌮𑍀𑌯𑌤𑍁𑌃 ॥ ॥ ௩௦ ॥
𑌤𑌂𑌹𑌾𑌜𑌾𑌤𑌶𑌤𑍍𑌰𑍁𑌰𑌾𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌯𑌾𑌞𑍍𑌚𑌕𑍍𑌰𑍇 𑌬𑍃𑌹𑌤𑍍𑌪𑌾𑌣𑍍𑌡𑌰𑌵𑌾𑌸

𑌤𑌸𑍍𑌯𑍈𑌵 𑌵𑍇𑌦𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌾𑌦𑌾𑌹 — 𑌵𑍈𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌵𑌧𑌾𑌰𑌣𑍇 । 𑌯𑍇𑌷𑌾𑌂 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨𑌾𑌭𑌿𑌹𑌿𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌾𑌣𑌾𑌂 𑌯𑌃 𑌕𑌰𑍍𑌤𑌾 𑌤𑍇 𑌯𑌤𑍍𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌭𑍂𑌤𑌾𑌃 𑌕𑌿𑌂 𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌭𑌿𑌧𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌯𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷𑌾𑌦𑌿𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑌮𑌿𑌦𑌂 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂 𑌸𑌰𑍍𑌵𑌂 𑌜𑌗𑌤𑍍𑌕𑌰𑍍𑌮 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌮𑍍 । 𑌕𑍍𑌰𑌿𑌯𑌤 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌪𑌤𑍍𑌤𑍍𑌯𑌾 𑌕𑌰𑍍𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑌪𑌰𑌃 𑌸 𑌏𑌵 𑌵𑍇𑌦𑌿𑌤𑌵𑍍𑌯𑌃 । 𑌨𑌤𑍁 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌦𑍍𑌰𑌾 𑌆𑌦𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌦𑌯 𑌇𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 ॥ ॥ ௨௬ ॥

𑌉𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋𑌽𑌵𑌧𑌾𑌰𑌣𑍇 । 𑌹𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌸𑌿𑌦𑍍𑌧𑍌 । 𑌏𑌵𑌮𑌜𑌾𑌤𑌶𑌤𑍍𑌰𑍁𑌣𑍋𑌕𑍍𑌤𑍋 𑌬𑌾𑌲𑌾𑌕𑌿𑌃 𑌗𑌤𑌾𑌭𑌿𑌮𑌾𑌨𑍋 “𑌨𑍀𑌚𑌾𑌦𑌪𑍍𑌯𑍁𑌤𑍍𑌤𑌮𑌾𑌂 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌂, 𑌆𑌪𑌤𑍍𑌕𑌲𑍍𑌪𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌸𑍍𑌯𑌾𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑍋𑌪𑌯𑍋𑌗” 𑌇𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑍇𑌣 𑌸𑌂𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿 𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌦𑌪𑍍𑌯𑌜𑌾𑌤𑌶𑌤𑍍𑌰𑍋𑌰𑍍𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌮𑌵𑌾𑌪𑍍𑌤𑍀𑌪𑍍𑌸𑍁𑌃 𑌨𑌾𑌨𑌾𑌵𑌸𑍍𑌥𑌾𑌯 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌾𑌵𑌦𑍇𑌷𑍍𑌯𑍈𑌵𑍇𑌤𑌿 𑌶𑌾𑌸𑍍𑌤𑍍𑌰𑌂 𑌜𑌾𑌨𑌨𑍍 𑌸𑌮𑌿𑌤𑍍𑌪𑌾𑌣𑌿𑌰𑌹𑌮𑍁𑌪𑌶𑌿𑌷𑍍𑌯𑌸𑍍𑌸𑌨𑍍 𑌉𑌪𑌗𑌚𑍍𑌛𑌾𑌨𑍀𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍁𑌪𑌕𑍍𑌰𑌮𑌤𑍇 ॥ ॥ ௨௭ ॥

“𑌕𑍍𑌷𑌤𑍍𑌰𑌿𑌯𑍋 𑌬𑍍𑌰𑌾𑌹𑍍𑌮𑌣𑌮𑍁𑌪𑌨𑌯𑍇”𑌦𑌿𑌤𑌿 𑌯𑌤𑍍 𑌤𑌤𑍍 𑌵𑌿𑌪𑌰𑍀𑌤𑌰𑍂𑌪𑌮𑍇𑌵𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍 । 𑌅𑌤 𑌏𑌹𑌿 𑌕𑌾𑌮𑌮𑍁𑌪𑌨𑌯𑌨𑌮𑌨𑍍𑌤𑌰𑍇𑌣𑍈𑌵 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮 𑌵𑌿𑌜𑍍𑌞𑌾𑌪𑌯𑌿𑌷𑍍𑌯𑌾𑌮𑍍𑌯𑍇𑌵 ॥ ॥ ௨௮ ॥

𑌤𑌂 𑌬𑌾𑌲𑌾𑌕𑌿𑌂 𑌪𑌾𑌣𑍌 𑌗𑍃𑌹𑍀𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌨𑌿𑌰𑍍𑌗𑌤𑌾𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ௨௯ ॥

𑌤𑍌 𑌬𑌾𑌲𑌾𑌕𑍍𑌯𑌜𑌾𑌤𑌶𑌤𑍍𑌰𑍂 𑌰𑌾𑌜𑌭𑌵𑌨𑍇 𑌸𑍁𑌪𑍍𑌤𑌂 𑌕𑌞𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌵𑌨𑍍𑌤𑌾𑌵𑌿𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌬𑌾𑌲𑌾𑌕𑍍𑌯𑌭𑌿𑌕𑌰𑌣𑌭𑌾𑌷𑍍𑌯𑍇 ‘𑌤𑍌 𑌹 𑌸𑍁𑌪𑍍𑌤𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌮𑍀𑌜𑌤𑍁’𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑌨𑍁𑌵𑌾𑌦𑌕𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌬𑍃𑌹𑌦𑌾𑌰𑌣𑍍𑌯𑌕𑌗𑌤𑌂 𑌅𑌨𑍇𑌨 𑌦𑍍𑌵𑌿𑌵𑌾𑌚𑌕𑌤𑌮𑍍 । 𑌅𑌤 𑌏𑌵 𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌸𑌾𑌰𑍍𑌯𑍈𑌃 “𑌤𑍌 𑌹 𑌸𑍁𑌪𑍍𑌤𑌂 𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷𑌮𑍀𑌯𑌤𑍁”𑌰𑌿𑌤𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑌿𑌰𑌿𑌤𑍍𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌮𑍍 ॥ ॥ ௩௦ ॥

‘𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍋 𑌵𑌾𑌵 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌶𑍍𑌚’𑌇𑌤𑌿 𑌜𑍍𑌯𑍇𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌶𑍍𑌰𑍈𑌷𑍍𑌠𑍍𑌯𑌗𑍁𑌣𑍇𑌨 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 𑌬𑍃𑌹𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍 𑌬𑍃𑌹𑌨𑍍𑌨𑌿𑌤𑍍𑌯𑌾𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌣𑌮𑍍 । 𑌪𑌾𑌣𑍍𑌡𑌰𑌵𑌾𑌸𑌸𑍍𑌤𑍍𑌵𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌸𑍍𑌯 । 𑌆𑌪𑍋 𑌵𑌾𑌸 𑌇𑌤𑌿 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇 𑌨 𑌵𑍃𑌷𑍍𑌟𑌿 𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 𑌵𑌾𑌸 𑌇𑌤𑌿 𑌚 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌵𑌾𑌸𑌸𑍍𑌶𑍍𑌰𑍁𑌤𑍇𑌃 । 𑌤𑌾𑌵𑌕𑌾𑌨𑌾𑌂 ‘𑌯𑌦𑍍𑌭𑍂𑌤𑌂 𑌤𑌦

[illegible] ॥ ॥ ௧௧ ॥
[illegible] ॥ ॥ ௧௨ ॥
[illegible] ॥ ॥ ௧௩ ॥
[illegible] ॥ ॥ ௧௪ ॥
[illegible]
[illegible] ॥ ॥ ௧௫ ॥

[illegible] ॥ ॥ ௧௧ ॥
[illegible] ॥ ॥ ௧௨ ॥
[illegible] ॥ ॥ ௧௩ ॥
[illegible] ॥ ॥ ௧௪ ॥
[illegible] ॥ ॥ ௧௫ ॥

ததா ஹ வாலாகிநீவிஜஜ்ஞோ ॥ ॥ ௯௬ ॥

தம் ஶோபாவாஜாதபுத்ரா: । யஸ்மிந்தேஷு வநதல்வாலாகே வா
ராஷேஷ்வஸியிஷு யஸ்மிந் தத்ஸங்கம் காதவநதடாகம் ॥ ௯௭ ॥

ஹிமாநாமேஷ பர்வதஸ்ய நாம்நா ஸ பர்வதாத்ரீதத ஶேஷிவ்ய
திஷ்டதி । யதாச ஸஹஸ்ரயா கேஶவஸ்யாவி வாத: தாவத்ண்வ:
விம்ஶஜவஸ்யாணீஶா திஷ்டதே ஶாகஸ்ய க்ருஷ்ணஸ்ய வீதஸ்ய
ரோஹிதஸ்யேதி தாவா தடா ஹவதி ॥ ॥ ௯௮ ॥

யதா ஸ்தூ: ஸ்வம் நகபுஞ்ஜநவஸ்தி ஈயாஸ்ஜிவ்யாணவந
ஸ்வேகயாஹவதி தஸ்மிந் வாக்ஸ்வேந்நாஶேஷஸ்ஹாவேதி ச
க்ஷாஸ்ஸ்வே ராஜஸ்வேஷஹாவேதி ஶ்ராத்ரம் ஸஸ்வேஶ்

உத்தரம் வாலாகிநீஜ்ஞாதவாநித்யர்த்த: ॥ ॥ ௯௬ ॥

உவ்யதஜதிஶேஷ: ॥ ॥ ௯௭ ॥

ஸ்வஸ்தஸ்ய ஸ்ரஸ்வத்வதி— ஶூந்யேந ஹிதாவஹகாரிதாஜதி
வ்யவீஶா ஸ பர்வதஸம்வம்யிஸ்ய நாம்ந: (ஸபர்வதாத்ரீதம்)வாரீ
தாவ்யம்ஸ பர்வதாஷவரிரு ஶேம்ஸவிஷ்ணுவிஶேஷம் ஈஷிவ்யஹிதா ஹவ
ஷி । ஸ பர்வபே வாரீதிநஜாஹவதி தத்ஸ்ய யதா கேஶவஸ்யாவி ஸஹ
ஸ்ரயாவாத: ஈதிஸங்க்ஷ:(தாவத்ண்வ:) தயா ஈண்வ: ஸங்க்ஷா: விம்ஶ
ஜஸ்ய ஶாகஸ்ய க்ருஷ்ணஸ்ய வீதஸ்ய ரோஹிதஸ்ய ஈணவீதாதிரஸ
வ்யாணீஶரேஶேந வாணராஸிஷ்டதி । ஈதிஸங்க்ஷகாரேஶேநாவி
வாணராஹவதி (தாவா) நாஷீஷா (தடா) ஸ்வகாரே ஶூஶிதோஹவ
தீத்யர்த்த: ॥ ॥ ௯௮ ॥

ஸாஷாஸ்திஸ்ரஸ்வஸ்ய உத்தரேஹ— (ஸாஸ்த:) வதஶேந
க்த: । ஸ்வஜ்ஸ்வ யதா உவாரதஸ்வஜஸ்ரவிநாஹவதி । யதா ஶ்ரஜா நா
ரோயாஸ் தடா ஶ்ரஜாஶ்ரஹத்வ: । (ஈய) ஸ்வநஷரம் (ஈஜிஜ
வ்யாணே) வ்யாணஶரீரகே வாரேத்ரி(வநகயாஹவதி) வநகயாஹாவோ
நாஶே ஜாத்யாத்ரவஸ்ஜநிதஜே ஸாத்ரிஹிஶேநக்யதராஶஜேஷாதிஷக்ஷண
காஷ்ராதிராஹிதேஶநாவஸ்நம் "ஸவரணிஹவா ஜஶேநிஸங்கதாநி
வ்யாணஶேவாஷிஸம்விஶஷீ" த்ராஜ வ்யாணஶ்ரஜஸ்ய வாரேத்ரி வ்ய
வாரவ்யயோமாஸ் । வாஜஸநேயகே ஸோநவ்யகாரணே "யவஷேஷ்ஜ
ஸ பர்வதக்ஷாகாஶஸ்ஜிஜ ஶேதே" ஜதி க்ஷாகாஶஶ்ரஜிதஸ்ய ஸாஷா
த்யாயாரகஸ்ய வணாஞ்ச க்ஷாகாஶவ்யாணஶ்ரஜயோ: வாரேத்ரவாரகஶேஜ
ரணாவிரோயாஸம்ஹவாஸ் । "ஸதாவேஶேத்தடாஸம்வஶோஹவதிஸதி
ஸம்வத்யநிஷா: வ்யாஜேந்நாத்ரநா ஸம்வரிக்ஷக" ஜதி வாரேத்ரநஸா
ஷாஸ்த்யாயாரகஸ்ய ஶ்ராத்யஷாரஸ்ய வணாஞ்ச வ்யாணஶ்ரஜா யோ

𑌬𑍍𑌦𑍈𑌸𑍍𑌸𑌹𑌾𑌪𑍍𑌯𑍇𑌤𑌿 𑌮𑌨𑌸𑍍𑌸𑌰𑍍𑌵𑍈𑌰𑍍𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑍈𑌸𑍍𑌸𑌹𑌾𑌪𑍍𑌯𑍇𑌤𑍀𑌤𑌿 ।௩௯।
𑌸 𑌯𑌦𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌬𑍁𑌧𑍍𑌯𑌤𑍇 𑌯𑌥𑌾 𑌅𑌗𑍍𑌨𑍇𑌰𑍍𑌵𑌿𑌸𑍍𑌫𑍁𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌾𑌃 𑌵𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑍇𑌰𑌨𑍍𑌨𑍇𑌵𑌮𑍇𑌵𑍈𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌾𑌃 𑌯𑌥𑌾𑌯𑌤𑌨𑌂 𑌵𑌿𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌷𑍍𑌠𑌨𑍍𑌤𑍇 । 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌦𑍇𑌵𑌾𑌃 𑌦𑍇𑌵𑍇𑌭𑍍𑌯𑍋 𑌲𑍋𑌕𑌾𑌃 ॥ ௪௦ ॥
𑌤𑌦𑍍𑌯𑌥𑌾 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑌃 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑌧𑌾𑌨𑍇 𑌅𑌵𑌹𑌿𑌤𑌃 𑌸𑍍𑌯𑌾𑌦𑍍𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂𑌭𑌰𑍋 𑌵𑌾 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂𑌭𑌰𑌕𑍁𑌲𑌾𑌯𑍇 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵𑍈𑌷 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌇𑌦𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌆𑌲𑍋𑌮𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌆𑌨𑌖𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 ॥ ॥ ௪௧ ॥
𑌤𑌮𑍇𑌤𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌮𑍇𑌤𑍇 𑌆𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑍋𑌽𑌨𑍍𑌵𑌵𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿 । ॥ ௪௨ ॥
𑌯𑌥𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌿𑌨𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌃 ॥ ॥ ௪௩ ॥

𑌶𑍇𑌨𑌵𑌾 𑌅𑌵𑌯𑌵𑌸𑌾𑌨𑌵𑍍𑌯𑌤𑍍𑌯𑌾𑌸𑍇𑌨 𑌬𑍍𑌰𑌹𑍍𑌮𑌵𑌾𑌦𑌃 । 𑌵𑌾𑌚𑍋𑌦𑌤𑍍𑌤𑍇𑌨 𑌵𑌾𑌚𑌿𑌸𑍍𑌯𑌕𑌾𑌦𑍀𑌸𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌨𑌿𑌦𑍇𑌶𑍋𑌽𑌵𑍍𑌯𑌵𑌸𑍍𑌥𑍍𑌯𑌤𑍇 । (𑌅𑌥) 𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌖𑌣𑍍𑌡𑌸𑍍𑌯 𑌵𑌾𑌚𑍋𑌦𑌨 𑌶𑍇𑌷𑌯𑌤𑍍 𑌜𑍀𑌵𑌂 𑌵𑌾𑌚𑌾𑌦𑍀𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌵𑌿𑌶𑌨𑍍𑌤𑌿 𑌸𑌸𑍍𑌵𑌕𑌾𑌰𑍍𑌯𑍈𑌃 𑌸𑌹𑌾𑌵𑌿𑌶𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌨𑌾𑌮𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌨𑌾𑌮𑍋𑌚𑍍𑌚𑌾𑌰𑌣𑌪𑌰𑌃 । 𑌰𑍂𑌪𑌶𑌬𑍍𑌦𑍋 𑌤𑌜𑍍𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌿𑌷𑌯𑌤𑍍𑌵𑌾𑌪𑌰𑌃 । 𑌰𑍂𑌪𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌦𑍀𑌨𑌾𑌂 𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌤𑍍𑌵𑍇𑌨 𑌸𑍍𑌪𑌰𑍍𑌶𑌸𑌂𑌭𑌵𑌾𑌤𑍍 । 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌵𑍍𑌯𑌾𑌪𑌾𑌰𑍋𑌪𑌾𑌦𑍇𑌰𑍇𑌵 𑌸𑍍𑌪𑍃𑌷𑍍𑌟𑌤𑍍𑌵𑌶𑌬𑍍𑌦𑌾𑌯𑍁𑌕𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍 ॥ ॥ ௩௯ ॥

𑌉𑌤𑍍𑌥𑌾𑌨𑌾𑌦𑌾𑌨𑌪𑍍𑌰𑌸𑍃𑌤𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌮𑌾𑌹 — 𑌜𑍀𑌵𑌪𑍍𑌰𑌬𑍋𑌧𑌸𑌮𑌯𑍇 𑌅𑌗𑍍𑌨𑍇𑌰𑍍𑌵𑌿𑌸𑍍𑌫𑍁𑌲𑌿𑌙𑍍𑌗𑌾 𑌇𑌵 𑌏𑌤𑌸𑍍𑌮𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌾𑌃 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌃 𑌯𑌥𑌾𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑌂 𑌪𑍍𑌰𑌸𑍍𑌥𑌿𑌤𑌾 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑌿 । 𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑌶𑍍𑌚 𑌦𑍇𑌵𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌇𑌨𑍍𑌦𑍍𑌰𑌿𑌯𑌾𑌣𑌿 𑌏𑌤𑍇𑌭𑍍𑌯𑌶𑍍𑌚 𑌲𑍋𑌕𑌶𑌬𑍍𑌦𑌿𑌤𑌾𑌨𑌿 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌾𑌨𑌿 𑌭𑌵𑌨𑍍𑌤𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪௦ ॥

𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑍋 𑌯𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍𑌧𑍀𑌯𑌤𑍇 𑌸 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑌧𑌾𑌨𑌂 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑌕𑍋𑌶𑌃 𑌤𑌸𑍍𑌮𑌿𑌨𑍍 𑌯𑌥𑌾 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑌃 (𑌅𑌵𑌹𑌿𑌤𑌃) 𑌨𑌿𑌹𑌿𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂 𑌬𑌿𑌭𑌰𑍍𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌵𑍈𑌶𑍍𑌵𑌾𑌨𑌰𑌾 𑌜𑌠𑌰𑌾𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑍂𑌪𑍇𑌣𑍇𑌤𑌿 𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌂𑌭𑌰𑍋𑌽𑌗𑍍𑌨𑌿𑌃 𑌤𑌸𑍍𑌯 𑌕𑍁𑌲𑌾𑌯𑍇 𑌨𑍀𑌡𑍇 𑌦𑌾𑌰𑍁𑌣𑍀𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌏𑌵𑌮𑍇𑌵𑍈𑌷 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾 𑌇𑌦𑌂 𑌬𑌾𑌹𑍍𑌯𑌾𑌦𑌿𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌆𑌲𑍋𑌮𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌆𑌨𑌖𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑌾𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌮𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟𑌃 𑌅𑌨𑍍𑌤𑌰𑍍𑌯𑌾𑌮𑌿𑌤𑌯𑌾𑌽𑌨𑍁𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 । 𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌸𑍍𑌯 𑌸𑌾𑌧𑍍𑌯𑌤𑍍𑌵𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑍋𑌤𑍍𑌥𑌾𑌨𑌾𑌦𑌾𑌨𑍇𑌷𑍁 𑌸𑌂𑌭𑌵𑌤𑍀𑌤𑌿 𑌭𑌾𑌵𑌃 । 𑌯𑌦𑍍𑌵𑌾 𑌇𑌦𑌂 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌜𑍀𑌵𑌶𑌰𑍀𑌰𑌪𑌰𑌮𑌿𑌤𑌿 𑌵𑍍𑌯𑌾𑌚𑌷𑍍𑌟𑍇 । 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑌧𑌾𑌨𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍀𑌯𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌕𑍍𑌷𑍁𑌰𑌸𑍍𑌥𑌾𑌨𑍀𑌯𑍇𑌨𑌾𑌧𑌿𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌂 𑌶𑌰𑍀𑌰𑌂 𑌆𑌲𑍋𑌮𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌆𑌨𑌖𑍇𑌭𑍍𑌯𑌃 𑌜𑍀𑌵𑌦𑍍𑌵𑌾𑌰𑍇𑌣 𑌪𑍍𑌰𑌵𑌿𑌷𑍍𑌟 𑌇𑌤𑍍𑌯𑌰𑍍𑌥𑌃 ॥ ॥ ௪௧ ॥

𑌏𑌤𑌾𑌦𑍃𑌶𑌂 𑌪𑌰𑌮𑌾𑌤𑍍𑌮𑌾𑌨𑌂 𑌏𑌤𑍇 𑌜𑍀𑌵𑌾𑌃 (𑌅𑌨𑍍𑌵𑌵𑌸𑍍𑌯𑌨𑍍𑌤𑌿) 𑌅𑌨𑍁𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍍𑌤𑍇 ॥ ॥ ௪௨ ॥

𑌤𑌤𑍍𑌰 𑌦𑍃𑌷𑍍𑌟𑌾𑌨𑍍𑌤𑌮𑌾𑌹 — 𑌯𑌥𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌿𑌨𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌯𑌥𑌾 𑌶𑍍𑌰𑍇𑌷𑍍𑌠𑌿𑌨𑌂 𑌸𑍍𑌵𑌾𑌃 𑌜𑍍𑌞𑌾𑌤𑌯𑌃 𑌅𑌨𑍁𑌵𑌰𑍍𑌤𑌨𑍍𑌤𑍇 ॥ ॥ ௪௩ ॥

तद्यथा श्रेष्ठी स्वैर्भुङ्क्ते । यथा श्रेष्ठिनं स्वाः भुञ्जन्ति एवमेवैष प्रज्ञात्मा एतैरात्मभिर्भुङ्क्ते । यथा श्रेष्ठी स्वैः । एवं वा एत आत्मान एतमात्मानमन्ववस्यन्ति ॥४४॥ स यावद्ध वा इन्द्र एतमात्मानं न विजज्ञौ तावदेनमसुरा अभिबभूवुः । स यदा विजज्ञौ अथ हत्वासुरान् विजित्य सर्वेषां देवानां श्रैष्ठ्यं स्वाराज्यमाधिपत्यं प

यथा कश्चित् प्रधानः भोगोपकरणसमृद्धैः स्वज्ञातिभिः यथा भोजयन् भुङ्क्ते यथा स्वाश्च बन्धवः तं प्रधानमैश्वर्यादिसमृद्धं तत्प्रदत्तानि वित्तानि उपजीव्य हृष्यन्ति एवमेवायं परमात्मा स्वोपकरणभूतैर्जीवात्मभिः श्रीशार्ङ्ग भुङ्क्ते जीवात्मानः परमात्मदत्तभोगोपकरणाः सर्वेश्वरप्रसादगुणविशिष्टं तमुपजीव्य हृष्टा भवन्तीत्यर्थः । यथा वा स्वाः श्रेष्ठिनं भुञ्जन्ति पाठे यथा प्रधानपुरुषः स्वीयैर्भृत्यादिभिः भोगसाधनद्रव्यहारिभिः सहितो भुङ्क्ते यथा च भोगसाधनद्रव्यहारकाः प्रधानपुरुषं पालयन्ति एवमित्यर्थः । 'भुञ्जन्ति' इति भुजेः पालने परस्मैपदमित्याहुः । सम्प्रदायं भोक्तृत्वं जीवधारणावा परमात्मनि योजनीयम् ॥ ॥ ४४ ॥

इन्द्रो ब्रह्मविद्यायाः प्रभावं दर्शयति इन्द्रं ब्रह्मविद्यां बुद्ध्वा असुरान् हत्वा विजयी सर्वदेवाधिपत्यं सर्वदेवश्रैष्ठ्यं स्वाराज्यमुत्कृष्टमैश्वर्यलक्षणं मोक्षं च प्राप्तोऽन्यत्रापि सर्वभूताधिपत्यं सर्वभूतश्रैष्ठ्यं पापापहतिपरत्वादिलक्षणं स्वाराज्यमुक्तं मोक्षं च प्राप्नोतीत्यर्थः । स्वाराज्यमन्यत्र "सर्वेषु लोकेषु कामचारो भवति" इत्यादिना प्रपञ्चितं ब्रह्मगुणाष्टकरूपम् । राजशब्दोऽपि दीप्तिवचनः । उक्तं हि वाक्यकारेण— 'स्वाः सर्वे कामाः स्वभूते तस्य भवन्ति' इति । स्वाराज्यं स्वाधीनत्वं सत्यसंकल्पत्वं चोक्तं भवति । अतः स्वाराज्यं संसारिषु श्रेष्ठ्यपरम् (आधिपत्यं) अधिपतिः परमात्मा । अस्य सर्वस्याधिपतिरिति श्रुतेः । तत्सम्बन्धि आधिपत्यम् । गुणाष्टकं हि ब्रह्मसम्बन्धितया ब्राह्मरूपमिति "ब्राह्मेण जैमिनि"रिति । अतो ब्रह्मसम्बन्धितया तत्साम्यरूपं संसारिषु श्रेष्ठतारूपं यत्स्वाराज्यं तदेतीति श्रुतेरर्थ इत्याहुः । अन्येऽपि यथाविधं निवृत्तं तथा पापं संसारं मोक्षं प्राप्नोतीत्यर्थः । एतत् प्रकरणं सर्वान्यार्थत्वेऽपि ब्रह्मोपासनार्थमिति विज्ञेयम् । तथा हि "यो

ष्वेव प्राज्ञात्मन्येतेषां प्राणानाम् एकत्र प्रसुप्तिरेवैकत्व-
मेवेति चेत्” इत्यत्र सुप्त्यादिप्राणानाम् एकत्र तत्त्व-
त्स्वनिरूपणाच्च प्राणापानादिलक्षणस्य एकस्य प्राणस्य
वेदितव्य इत्यत्र अत्रोक्तेः एकस्यैव प्राणस्यापानादि-
शब्दात् सर्वप्राणाधिष्ठानत्वप्रतिपादनात् जीवलिङ्गात्
‘तद्यथा श्रेष्ठी स्वैर्भुङ्क्ते’ इति वाक्यप्रतिपाद्यशोष्य-
भावादिकारणात् जीवस्यैव सम्भवात् जीवस्यैव प्रकाशप्रति-
पाद्यम् इति प्राप्ते उच्यते । “जगद्वाचित्वात्” । ‘यस्यैतत्
कर्म’ इत्यत्र एकस्य यस्य प्राणापानादिरूपस्य ।
तथाऽपि सत्त्वेऽपि प्रकृतिविशेषेण प्रकृतेः परस्वरूप-
ध्यानार्थं प्रधानं व्याख्यायते । सर्वज्ञस्य प्रत्य-
क्षादिसिद्धावस्थित जगत्कारणत्वेन तदेकान्तिकैकस्य
स्यापि क्रियत इति कर्तृत्वं तत्र जगदुपादानत्वादिष्टम् ।
तत्प्राप्तेः । सर्वज्ञानाधिकारिप्राणानां यः कर्ता
सर्वेषां तत्कार्यस्य जगद्रूपस्य कार्यं सर्वस्य वेदितव्यः । त-
स्य न तु जीवस्य प्रसक्तिः । यदि हि प्राणापानलक्षणैक-
सम्बन्धी जीवोऽत्र वाक्ये प्रतिपाद्यः स्यात् तदा सुप्त्यादिष्व-
प्राणेष्वादिनं प्राणादिदृष्ट्यादिषु प्रत्यक्षप्रत्यक्षता
अज्ञातस्य तु ब्रह्मणः स्वयं प्रकाशमानस्य सम्भवात् । अतो न
यं कर्तृत्वं प्राणापानावपि । अपि तु जगत्कर्ता । “जीवमुख्य-
प्राणलिङ्गान्नेति चेत् तद्व्याख्यातम्” । यदुक्तं प्रज्ञात्मा-
त्मादिजीवलिङ्गात् “अथ खलु प्राण एवैकधा भवती”ति प्राणश-
ब्देन प्राणस्य ग्रहणं तत्र कारणत्वेन प्रसिद्धस्य
प्राणस्य प्राणस्य जीवलिङ्गाच्च जीवस्यैव प्रतिपाद्य-
ते । न च प्राणशब्दस्य मुख्यप्राणवाचित्वात् प्राणनासि-
नोऽयं त्वाच्य मुख्यप्राणत्वे प्राणव्यतिरिक्तस्य जीवलिङ्ग-
मुख्यप्राणस्य अत्र प्रकरणप्रतिपाद्यत्वाभावात् प्रा-
णशब्दस्य प्राणसंवलितजीवविशिष्टस्यैव ग्रहणम् । त-
स्य यद्यपि जीवलिङ्गात् प्राणशब्दसंकेतनात् प्राणस्य जीवस्य
वा प्रतिपाद्यत्वमिति तद्व्याख्यातम् । प्रथमाध्याये
यत्र प्रकरणे ब्रह्मलिङ्गानि दृश्यन्ते तत्र
दृष्टिलिङ्गानां दृष्टिप्रकारत्वसम्भवात् वेदनादि तत्सर्वत्र
ब्रह्मोपासनं विधीयत इत्युक्तम् । इह तु जीव-
लिङ्गदर्शनेऽपि तत्प्रकारब्रह्मोपासनाय लक्षणत्वे ज्ञेयमा-
त्मेति । अतश्च प्रकरणे उपक्रमैकवाक्यता “श्रेष्ठो वै मे”
इति ब्रह्मवाक्यप्रतिपाद्यत्वाज्जीवात् पृथक् प्रतिपादितम्

...ति स म आत्मेति विद्यात् स म आत्मेति विद्यात् ॥ ॥ ४५ ॥

इति कौषीतक्युपनिषदि तृतीयोऽध्यायः ॥

इति कौषीतक्युपनिषत्समाप्ता ॥

स्वाराज्यप्रभृतिब्रह्मविदैश्वर्यकथनेन उपसंहारात् प्रकरणस्य ब्रह्मपरत्वेन निश्चितत्वात् अस्य जीवोपदेशस्य स्वपरतया ब्रह्मोपासनायोपदेशत्वस्य वक्तव्यत्वात् । “अन्यार्थं तु जैमिनिः प्रश्नव्याख्यानाभ्यामपि चैवमेके”। अपि वा तेन जीवसंबोधनं जीवातिरिक्तब्रह्मसद्भावप्रतिबोधनार्थमिति जैमिनिराचार्यो मन्यते । कुतः (प्रश्नव्याख्यानाभ्याम्) प्रश्नप्रतिवचनाभ्याम् अपि वा तेनापि जीवप्रतिबोधनानन्तरं “क्वैष एतद्बालाके पुरुषोऽशयिष्ट क्वैतदभूत्कुत एतदागात्” इति जीवस्वरूपव्यतिरिक्तप्रश्नस्य “अथास्मिन्प्राण एवैकधा भवति” इति परमात्मवाचिप्राणशब्देन प्रतिवचनदर्शनात् जीवातिरिक्तब्रह्मप्रबोधनपरत्वमेव जीवोपन्यासः । न तु तत्स्वरूपपरतया । ननु क्वैतदभूदिति प्रश्नस्थत्वेन न जीवोऽभिधीयते । येन तत्प्रतिपादनं परमात्मप्रतिपत्तिपरत्वं स्यात् । अपि तु तत्त्वेन कारणजातमभिधीयते । अतः कारणजातं सुषुप्तौ क्व प्रबोधे कुत इति प्रश्नः । “अथास्मिन्प्राण एवैकधा भवति” इति प्राणशब्दोक्तिः निर्दिष्टे प्राणश्रुतिरियमिति प्रतिवचनतात्पर्यं विस्पष्टयति तथाह— “अपि चैवमेके”। वाजसनेयिनः प्रश्नप्रतिवचनयोः जीवस्वरूपव्यतिरिक्तविषयत्वं स्पष्टमामनन्ति । य एष विज्ञानमयः पुरुषः क्वैष तदाभूदिति, “य एषोऽन्तर्हृदय आकाशस्तस्मिञ्छेते” इति च । अतो जीवप्रतिपादनस्य परमात्मप्रतिपादनशेषत्वात् परमात्मैव प्रकरणे प्रतिपाद्य इति न जीव इति सिद्धम् ॥ ॥ ४४ ॥

इति कौषीतक्युपनिषत्प्रकाशिकायां तृतीयोऽध्यायः ॥

इति कौषीतक्युपनिषत्प्रकाशिका समाप्ता ॥

श्रीरङ्गरामानुजमहादेशिकाय नमः ॥

श्रेयो यः कारुण्यया श्रुतिनिजपुराणां
हत्वा (?) ऋजुमह्यत भाष्यसन्तानधारः ।
रामरामस्वपदास्पदत्रिवेदान्ता
रामानुजस्थानिराश्रयतायद्धतिः ॥

श्रीरस्तु ॥

विषयसूचिका.

छान्दोग्योपनिषत्

बृहदारण्योपनिषत्

ஸாரெஹாரெ௱ாவமிஷக் ॥

அஶுத்தம்.	ஶுத்தம்.	பக்ஷம்	பங்க்தி
யதெத்ரஸம்ஸெய	யத்ரஸம்ஸெய	௭	௫
உதீர்யஶோவஸா	உதீர்யஶோவாஸா	௧௧	௨
யதெதக்ஷர	யதெதக்ஷர	௧௬	௧
நமிஸெ	நமிஷ்டீஸெ	௫௪	௨௫
உதிர்தீய	உதிர்தீய	௭௦	௧௨
ஐஶோஹிஃஃ	ஐஶோஹிஃ	௭௫	௭
தேஷாஷஙீ	தேஷாம்ஷஙீ	௮௦	௨௦
ஐழியாணி	ஐழியாணி	௮௫	௧௫
உஹதெத	ஹெஹதெத்ரி	௧௧௬	௧௫
நெஷ்ருக்தி	நெஷ்ரைதி	௧௨௦	௨௦
ஷ்ரஹோஷெ	ஷ்ரஹோவஷெ	௧௨௪	௧௯
ஜாயயொக்ஷா	ஜாயயொக்ஷா	௧௨௫	௨௫
தெஷக்ர	தெஷக்ரம்	௧௨௭	௨௨
முக்தி	முக்தி	௧௫௮	௨௧
யொயாளயஶா	யொயாநுயஶா	,,	௨௪
ஹவநு	ஹவநு	௧௪௦	௬
தாமிஷ	தாமிதாமிஷ	௧௬௬	௧௭
ஸம்ஷம்யாநாம்	ஸம்ஷஜாநா	௧௮௭	௧௰
ஐதிவதஶுர்	ஐதிவணுஶ	௧௯௭	௨௬
ஹிதஷாவு்ரவ	ஹிதஷாஊ்ரவ	௨௦௫	௨௦
தெஜொவெணெ	தெஜொவெணெ	௨௦௭	௨௨
ஶக்ராதீதீ	ஶக்ராதிதி	௨௦௭	௫௫
யஃஷுவிஷா	யஷுவிஷா	௨௦௮	௯
ஷயக்ஷம்வக்ஷம்	ஷயக்ஷம்வக்ஷம்	௨௧௮	௫௫
ஶரீரக்ஷம்	ஶரீரக்ஷம்	,,	௨௧
ஷகஷ்திஷா	ஷஷ்திஷா	௨௨௭	௭
ஷ்ரஸம்ஹாது	ஷ்ரஸம்ஹாது	௨௫௭	௧௯
ஐ்ரஷாஹவதி	ஐ்ரஷாஹவதி	௨௫௭	௧௧
ஶ்ரீவாமித்ர்யஶுஃ	ஶ்ரீவாமித்ர்யஶுஃ	௨௫௮	௨௬
ஶுசாஶஷு	ஶுகாஶஷு	௨௬௦	௨௮
நாதிஷஷவ	நாதெஷஷவ	௨௬௯	௧௪
நாதீதீதி	நாதீதி	௨௭௧	௫௫
தெ்ரயாசயஶவியெ	தெ்ரயாதவீயெ	௨௮௭	௫௧
ஷெஃ"ரிதி	ஷெஃ"ஐதி	௨௯௪	௧௭
ஷஷியாநா	ஷஹியாநா	௨௯௮	௨௫

𑌅𑌶𑌬𑍍𑌦𑌂.	𑌶𑌬𑍍𑌦𑌃.	𑌪𑍃𑌷𑍍𑌠𑌂	𑌪𑌙𑍍𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃.
𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌠	𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑍍𑌠	௨௬௮	௩௩
𑌉𑌦𑌶𑌾𑌰𑌣𑌾	𑌉𑌦𑌶𑌾𑌰𑌣	௩௦௪	௧௪
𑌅𑌵𑌿𑌭𑌕𑍍𑌤𑌃	𑌅𑌵𑌿𑌭𑌕𑍍𑌤𑌃	௩௧௦	௩௩
𑌹𑌿𑌭𑌵𑌤𑍍𑌕𑌂	𑌹𑌿𑌭𑌵𑌤𑍍𑌕𑌂	௩௨௦	௩௩
𑌤𑍍𑌰𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍	𑌤𑍍𑌰𑌿𑌤𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍	௩௨௪	௩௪

𑌸𑌾𑌵𑌾𑌸𑌾𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑌕𑌰𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯	𑌸𑌰𑍍𑌮𑌤𑍍𑌵𑌸𑍍𑌯	௩௩௮	௨௬
𑌸𑌂𑌬𑌂𑌧𑌕𑌸𑍍𑌯	𑌸𑌂𑌬𑌂𑌧𑌹𑍇𑌤𑍋𑌃	௩௫௧	௨௫
𑌨𑌿𑌯𑌨𑍍𑌤𑍃	𑌨𑌾𑌰𑌾𑌯𑌣𑌨𑌿𑌯𑌨𑍍𑌤𑍃	௩௫௨	௩௧
𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌕𑌸𑍍𑌯	𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌿𑌕𑌸𑍍𑌯	௩௫௯	௧௪
𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌪𑌾𑌰	𑌵𑌿𑌷𑍍𑌣𑍁𑌪𑌾𑌰	௩௫௮	௧௦

𑌶𑍍𑌵𑍇𑌤𑌾𑌶𑍍𑌵𑌤𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵	𑌜𑌨𑍍𑌮𑌵𑌿𑌶𑌿𑌷𑍍𑌟𑍍𑌵	௩௯௧	௨௦
𑌧𑍍𑌯𑌾	𑌧𑍍𑌯𑌾𑌨𑌯𑍋𑌗𑌾𑌨𑍁𑌗𑌤𑌾	௩௯௩	௮
𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷	𑌪𑍍𑌰𑌕𑍃𑌤𑌿𑌪𑍁𑌰𑍁𑌷	௩௯௪	௧௩
𑌉𑌦𑍍𑌧𑍃𑌤	𑌉𑌦𑍍𑌧𑍃𑌤	௩௯௪	௧௭
𑌤𑍇𑌨 । 𑌹𑍍𑌰𑍀𑌤𑍍	𑌤𑍇𑌨𑌹𑍍𑌰𑍀𑌤𑍍	,,	௧௮
𑌵𑌿𑌤𑌾𑌸𑍍𑌸𑍇	𑌵𑌿𑌤𑌾𑌸𑍍𑌸𑍇	௩௯௮	௪
𑌯𑌭𑌿𑌤𑌿	𑌯𑌭𑌿𑌤𑌿𑌯𑌕𑍍	௩௯௮	௨௪
𑌯𑌾𑌭𑌵𑍇𑌷	𑌕𑍇𑌵𑌾𑌣𑍍𑌵𑍇𑌷	௩௯௮	௨௯
𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌾	𑌹𑍋𑌤𑍍𑌰𑌾𑌪𑌾𑌃	௩௯௯	௨௦
𑌯𑍋𑌭𑌧𑍍𑌰𑌶	𑌯𑍋𑌭𑌧𑌶	௩௯௯	௩௨
𑌜𑍍𑌞𑌾𑌶𑍍𑌰𑌯𑌾	𑌜𑍍𑌞𑌾𑌶𑌯𑌾	௩௭௦	௪
𑌕𑌾𑌯𑌪𑌵𑌿𑌜𑍍𑌜𑌿	𑌕𑌾𑌯𑌵𑌿𑌜𑍍𑌜𑌿	௩௭௧	௧௯
𑌤𑌤𑍍𑌤𑍍𑌵𑌾𑌯𑌨𑍍𑌯	𑌤𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑍍𑌯	௩௭௨	௩௪
𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌸𑍇𑌵𑍍𑌯	𑌸𑍇𑌵𑍍𑌯	௩௭௨	௩௫
𑌯𑌿𑌤𑌿	𑌨𑌿𑌤𑌿	௩௭௩	௫
𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌯𑍇𑌵𑌾	𑌵𑌿𑌶𑍍𑌵𑌾𑌯𑍇𑌕𑌾	௩௭௩	௯
𑌸𑌾𑌯𑌨𑌸𑍍𑌯	𑌸𑌾𑌯𑌨𑌜𑍍𑌞𑌾𑌨𑌵𑌿𑌷𑌯 𑌤𑌯𑌾𑌰𑍋𑌪𑌕𑌸𑍍𑌯	௩௭௩	௮

𑌅𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌂.	𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌂.	𑌪𑌤𑍍𑌰𑌂.	𑌪𑌙𑍍𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃.
𑌵𑌾𑌰𑍍𑌷𑌂	𑌹𑍈𑌮𑌵𑌾𑌰𑍍𑌷𑌂	௩௭௩	௧௬
𑌷𑍍𑌠𑌿𑌤𑌸𑍍𑌯	𑌤𑌸𑍍𑌯	௩௭௪	௯
𑌶𑍍𑌰𑍀 𑌤𑍍𑌰𑌾𑌖𑌿𑌲𑌸𑍍𑌯	𑌶𑍍𑌰𑍀 𑌤𑍍𑌰𑌾𑌵𑌳𑍈𑌖𑌿𑌲𑌸𑍍𑌯	,,	௧௮
𑌅𑌸𑌾𑌰𑍍𑌕𑍍𑌷𑍇	𑌅𑌸𑌾𑌕𑍍𑌷𑍇	,,	௩0
𑌵𑌾𑌰𑍍𑌷𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹	𑌵𑌿𑌗𑍍𑌰𑌹𑌵𑌾𑌰𑍍𑌷	௩௭௫	௧௪
𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑌾𑌤𑍍	𑌪𑍍𑌰𑌾𑌪𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌕𑍍𑌤𑍍	,,	௩௨
𑌤𑌾𑌤𑌸𑍍𑌯	𑌤𑌾𑌯𑍈	,,	௩௫
𑌤𑌦𑍍𑌵𑌾	𑌤𑌦𑍍𑌵𑌵𑌾	௩௭௬	௧௨
𑌕𑌿𑌞𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍।	𑌕𑌶𑍍𑌚𑌿𑌤𑍍।	,,	௧௩
𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌾	𑌪𑍍𑌰𑌤𑌿𑌪𑌿𑌪𑌾	,,	௨௨
𑌕𑌲𑍍𑌪𑍇𑌶	𑌕𑌲𑍍𑌪𑍇𑌪	௩௭௯	௧௮
𑌸𑌣𑍍𑌸𑍍𑌸𑍍	𑌸𑌣𑍍𑌸𑍍𑌸	௩௮0	௧௨
𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌤𑌨𑌾	𑌪𑍍𑌰𑌾𑌤𑍍𑌤𑌯𑌾	௩௮0	௨௪
𑌕𑌾𑌰𑌿𑌕𑌾𑌮	𑌸𑌮𑍍𑌯𑌕𑍍𑌕𑌾𑌰𑌿𑌕𑌾𑌮	௩௮௧	௩௧
𑌪𑌾𑌟𑌨𑌤𑌾	𑌪𑌾𑌠𑌾𑌨𑌤𑌾	௩௮௩	௧௪
𑌶𑍇𑌷𑌿𑌕𑌾𑌣𑌿	𑌶𑍇𑌷𑌿𑌕𑌾𑌣𑌿𑌨𑌾	௩௮௪	௧௨
𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣	𑌤𑌤𑍍𑌪𑍍𑌰𑌮𑌾𑌣𑌸𑌾𑌯𑍇𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑌕𑍍𑌷	,,	௧௫
𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌯𑍂 𑌶𑍋𑌪𑌕𑌤𑌯𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍋	𑌪𑍍𑌰𑌵𑌾𑌜	௩௮௭	௨௧
𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌰𑌣𑌸𑌂𑌸𑌾	𑌪𑍍𑌰𑌮𑌸𑌂𑌸𑌾𑌰	,,	௨௯
𑌹𑌿𑌂𑌸𑍀𑌃। 𑌪𑌾𑌰𑍋	𑌹𑌿𑌂𑌸𑍀𑌃; 𑌕𑍃𑌤𑍍𑌵𑌾 𑌪𑍍𑌰𑌜𑍋𑌪 𑌕𑌾𑌰𑌣𑌪𑌾𑌰𑍋	,,	௩௧
𑌶𑍍𑌰𑍀𑌣𑌿𑌰𑍇𑌷𑌾	𑌶𑍍𑌰𑍀𑌣𑌿𑌰𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌿𑌰𑍇𑌷𑌾	௩௯0	௭
𑌪𑌾𑌣𑍍𑌡𑍁𑌕𑌾𑌣𑌿	𑌪𑌾𑌣𑍍𑌡𑍁𑌕𑌾𑌣𑌿	௩௯௨	௨0
𑌦𑍈𑌪𑌵𑍇𑌷𑍍𑌟𑌨	𑌦𑍈𑌪𑍇𑌵𑌷𑍍𑌟𑌨	௩௯௫	௧௬
𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌪𑌾𑌞𑍍𑌜𑌿	𑌉𑌤𑍍𑌕𑍃𑌷𑍍𑌟𑌶𑌕𑍍𑌤𑌿	௩௯௫	௨௭
𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌕𑌾	𑌪𑍍𑌰𑌕𑌾𑌶𑌾𑌕𑌾	௩௯௬	௨௭
𑌨𑌿𑌯𑌪𑍇𑌶𑍍𑌚𑌿	𑌨𑌿𑌯𑌪𑍂𑌜𑌿𑌤𑌿	௪00	௨௧
𑌓𑌤𑍍𑌰𑍃𑌜𑍇𑌰	𑌓𑌤𑍍𑌰𑍃𑌜𑍇𑌶𑍍𑌰𑍀𑌰	௪0௫	௩௩
𑌸𑌪𑍍𑌪𑌕𑌾𑌰	𑌸𑌪𑍍𑌪𑌕𑌾𑌰	௪0௬	௩௧

𑌅𑌶𑍍𑌵𑌪𑍍𑌶𑌿𑌪𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑌯𑌦𑍍𑌧𑌸𑌾	𑌤𑍃𑌤𑍀𑌯𑌪𑍍𑌰𑌤𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾𑌰𑍋𑌹𑌣𑌯𑌦𑍍𑌧𑌸𑌾	௪0௭	௧௩

𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑌅𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍.	𑌶𑍁𑌦𑍍𑌧𑌮𑍍.	𑌪𑍃. 𑌪𑌙𑍍𑌕𑍍𑌤𑌿𑌃
𑌅𑌨𑌾𑌶𑌂𑌸𑌞𑍍𑌜𑍀𑌤𑌿	𑌸𑍍𑌵𑌾𑌤𑍍𑌮𑌨𑌾𑌶𑌂𑌸𑌞𑍍𑌜𑍀𑌤𑌿	௪௧௧ ௨௯
𑌪𑌰𑌿𑌶𑌬𑍍𑌦𑌂	𑌪𑌰𑌿𑌶𑌾𑌹𑍍𑌰𑌂	௪௧௨ ௩௪

𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌹𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑌸𑌂𑌵𑌾𑌦𑌾𑌃	𑌸𑌂𑌵𑌾𑌦𑌾𑌤𑍍	௪௧௫ ௧௭
𑌨𑌿𑌷𑍍𑌣𑌃	𑌨𑌿𑌷𑍍𑌣𑌃𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌿𑌤𑌾𑌨𑌾𑌮𑌾𑌪𑍍𑌰𑌶𑍍𑌨𑌯𑌜𑍍𑌞𑌿𑌯𑌾𑌨𑌾𑌮𑍍	௪௧௫ ௨௧
𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑌿𑌤𑌾	𑌨𑌿𑌷𑍍𑌪𑌾𑌦𑍍𑌯𑌾	௪௧௫ ௨௩
𑌦𑌾𑌵𑌯𑍋𑌮𑌧𑍍𑌯𑌾	𑌤𑌦𑍍𑌦𑌾𑌵𑌯𑍋𑌮𑌧𑍍𑌯𑌾	௪௧௫ ௨௭
𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌵	𑌯𑌵𑍍𑌯𑌯𑌜𑍍𑌞𑌾𑌵	௪௧௫ ௨௯
𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌾𑌵𑌾𑌤𑍍	𑌪𑍍𑌰𑌵𑍇𑌶𑌵𑌾𑌤𑍍	௪௧௯ ௩௩
𑌯𑌜𑍂𑌷𑍍𑌟𑍍𑌰𑌃	𑌯𑌜𑍂𑌷𑍍𑌟𑍍𑌰𑌇𑌷𑍍𑌟𑌿𑌕𑌾𑌃	௪௧௭ ௨௭
𑌇𑌷𑍍𑌟𑌿𑌕𑌾𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾 ।	𑌯𑌜𑍁𑌰𑍍𑌮𑌨𑍍𑌤𑍍𑌰𑌾	௪௧௭ ௭
𑌮𑌶𑍍𑌰𑌕𑍍𑌕𑌾	𑌮𑌶𑌕𑍍𑌰𑌕𑍍𑌕𑌾	௪௧௮ ௩௫
𑌶𑍇𑌷𑌕𑌂	𑌶𑍇𑌷𑌕𑌂𑌬𑍋𑌧𑌕𑌂	௪௨௦ ௯

𑌕𑍌𑌷𑍀𑌤𑌕𑍍𑌯𑍁𑌪𑌨𑌿𑌷𑌤𑍍 ॥

𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍇𑌤𑍍𑌰	𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌤𑍇𑌤𑍍𑌰	௪௯௪ ௯
𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾	𑌤𑍇𑌜𑌸𑍍𑌵𑍍𑌯𑌾𑌤𑍍𑌰𑌾	,, ௧௦

𑌅𑌗𑍍𑌨𑌿𑌰𑌹𑌸𑍍𑌯𑍋𑌪𑌨𑌿𑌷𑌦𑌿 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌾𑌧𑌿𑌕𑌚𑌤𑍁𑌶𑍍𑌶𑌤𑌤𑌮𑌪𑍃𑌷𑍍𑌠𑍇 𑌪𑌙𑍍𑌕𑍍𑌤𑍌 𑌷𑍋𑌡𑌶𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑍋𑌪𑌰𑌿 "𑌅𑌨𑍍𑌵𑌿𑌤𑌾 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌵𑌿𑌤𑌃 𑌪𑍍𑌰𑌾𑌣𑌵𑌿𑌤 𑌚𑌕𑍍𑌷𑍁𑌷𑍍𑌵𑌿𑌤 𑌶𑍍𑌰𑍋𑌤𑍍𑌰𑌵𑌿𑌤𑌃 𑌅𑌨𑍁𑌵𑌿𑌤𑍋𑌗𑍍𑌨𑌿𑌵𑌿𑌤 𑌸𑍍𑌤𑍇𑌹𑌿𑌤𑍇 𑌵𑌿𑌦𑍍𑌯𑌾𑌵𑌿𑌤𑌤𑌮" 𑌇𑌤𑌿 𑌵𑌾𑌕𑍍𑌯𑌂 𑌸𑌂𑌯𑍋𑌜𑍍𑌯 𑌪𑌠𑌨𑍀𑌯𑌮𑍍 ॥

丌